

NICETAE
ACOMINATI
CHONIATAE,
MAGNI LOGOTHETAE

Cap. 8.

SECRETORVM, INSPECTO-
RIS ET IVDICIS VELL,
Præfeti Sacri cubiculi:

IMPERII GRAECI HISTORIA, ab anno M. C. XVII.
in quo Zonaras desinit, usque ad annum M. CC. III. Libris XIX.
descripta: quorum ordo præfationes sequitur.

ITERATA EDITIO GRAECOLATINA,
HIERONYMO VVOLFIO

Oetingensi interprete. *autore damnato, hactenus prohibita
nunc vero cum expurgatione per missa
qui accesserunt*

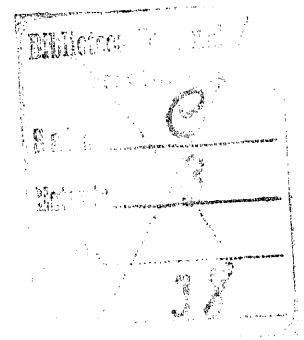
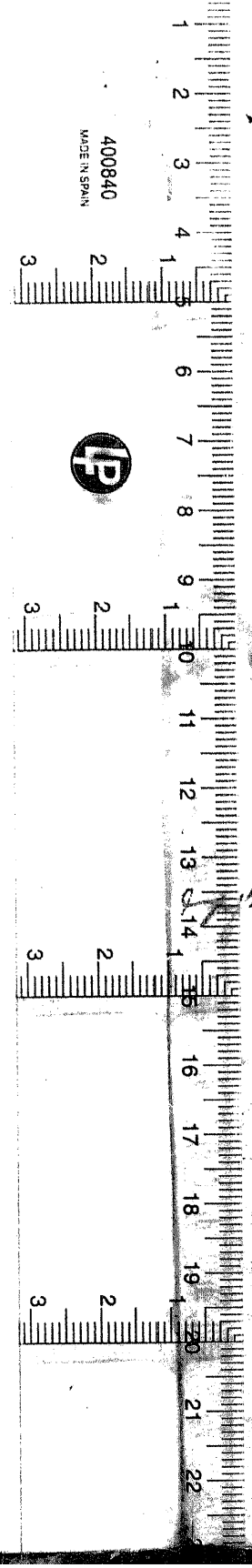
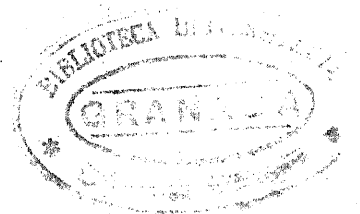
Brefaria singulis libris præfixa.
Perpetuæ ad marginem Notæ morales ac politicae.
Gnomologia & Chronologia historica.
Axiomatum & Rerum Insignium INDICIBUS

DE LA LIBRERIA
DEL REAL COLEGIO MAYOR
Reunido de Santa Cruz, y
Santa Catalina.
E. 67 C/36 N. 15

Apud hæredes Eustathij Vignonæ

M. D. XCIII.

R. 25729 + 75

NICETAE
ACOMINATI
CHONIATAE,
MAGNI LOGOTHETAE

Cap. 8.

SECRETORVM, INSPECTO-

RIS ET IVDICIS VELL,
Præfetti Sacri cubiculi:

IMPERII GRAECI HISTORIA, ab anno M. C. XVII.
in quo Zonaras desinit, usque ad annum M. CC. III. Libris XIX.
descripta: quorum ordo præfationes sequitur.

ITERATA EDITIO GRAECOLATINA,
HIERONYMO VVOLFII

Oetingensi interprete. *autore damnato, si de eius præfatione
nunc vero cum ex purgatione per missa
cui accesserunt*

Breuiaria singulis libris præfixa.

Perpetua ad marginem Notæ morales ac politica.

Gnomologia & Chronologia historica.

Axiomatum & Perum Insignium INDICE

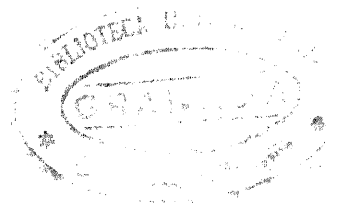
Expurgata del libro

DE LA LIBRERIA
DEL REAL COLEGIO MAYOR
Reunido de Santa Cruz, y
Santa Catalina.
E. 6º C. 136 N. 15

Apud heredem Eustachij Vignonæ

M. D. XCIII

38

& quasi dissecta membra cōlectantur, hi solidum quoddam & suis numeris absolutum humanæ cognitionis corpus complectuntur. Quas ob res ego perbeatos eos esse iudico, quibus & ea voluntas cōtingit ut cupiant, & eæ facultates suppetunt ut possint, citra impedimentum, ab ineunte ætate, usque ad id tempus quod rebus gerendis aptum est, philosophari, ac tum demum agendi solertiam cum veritatis contemplatione coniungere, animis in cœlos & ipsū Deum, corporibus in humanæ societatis cōservationē intentis. Hæc mihi vita verè humana, & potius diuina semper visa est: & omnibus ijs voluptatibus, quæ cum brutis animantibus ferè cōmunes sunt, præferenda. In quo assentiri mihi & ex doctis & ex indoctis optimum & prudentissimum quæque, imò me potius cum illorū sententiis cōgruere, constat. Nec tuum hac in re, ut & in cæteris, præclarū iudicium, quod & tota Fuggeranā familia magno consensu sequitur, & cordati omnes summè probant, obscurum est: qui filios tuos ingeniorū & corporum vigore præstantes, ab ipsis propè cunabulis, usque ad iuuentutis initium à doctissimis præceptoribus, in celeberrimis quibusque Europæ gymnasijs, seuera disciplina moderandos, optimarūque artium & linguarum cognitione imbuendos curaris. Quibus illi de causis, se non minus tibi debere, qua pietate ac prudentia sunt, profitetur, quàm quod vitam & maxima quæque ornamenta felici quodam fato abs te acceperunt: qui verus non tantum corporum, sed etiam animorum pater esse voluisti, nec genuisse contentus, vrisque ea suppeditasti, in quibus humana felicitas consistit. Ut autem terrena corpora terræ frugibus aluntur: sic cœlestis & diuinus animus suum partem habet eruditionem. Quam à vulgi fece, hoc est, à pessimo & stultissimo quoque contemni ac derideri, non est mirandū: cum quod de re ignota nihilo rectius statuere possunt, quàm cæcus de coloribus pronunciarè: tum quod vitis atque ineptis semidoctorum quorundam, aut corruptorum hominum, rem præclarissimam metiuntur. Nam quid est aliud eruditio, nisi amplissimum quoddam & instructissimum amphitheatrum humani ingenii, & experientie multiplicis: ad quod exornandum & locupletandum, non tantum omnes nationes, omnes homines, omnes ætates stipem suam contulerunt: sed etiam DEI immortalis liberalitas multa austeria adiecit, ijs rebus partim

arcano

arcano afflatu, partim per insignia miracula reuelatis, quas obtusior humani ingenii acies perspicere minimè potuisset. Cùm autem RATIO ATQUE ORATIO multò magis, quàm forma corporum, hominem distinguat à belluis: & veritatis solida cognitio, & disertæ explicatio, sit eius proprium munus: quid aliud est philosophari, quàm in eo elaborare, ut vocabula cum rebus consentiant, & ut ii simus qui dicimur, homines? Complector autem Philosophiæ nomine, tantum, quantum ipsius significatio complectitur, studium atque amorem sapientiæ: quæ rerum diuinarum & humanarum, causarumque quibus eæ res continentur scientia, definitur. Quam immensitatem cùm solus DEVS rerum omnium opifex teneat: solus ut boni, ita & sapientis nomen iure sibi vendicat. Homines autem, sapientiæ & virtutis amâtes ac studiosos esse, nihil verat: quo amore ac studio quod quisque longius progreditur, eò propius à cœlestibus genijs abest, qui ea re beatissimi habentur, quod ipsum DEVM, omnis bonitatis & sapientiæ fontem, iugiter cum ineffabili gaudio intuentur (neque alia piorum beatitudo post hanc vitam fore, haud abs re creditur) quò propius resistit, eo minus dignitatē suam & excellentis naturæ munera tuetur. Quis verò ea sit arrogantia, ut suum vnus ingenium tantum esse putet, ut eo contentus, omnia veterum inuenta & experimenta, literarum monumentis cōsignata, aspèrari queat: ac non potius ex infinita copia, optima quæque, & ingenio suo vitæque instituto aptissima, perscrutetur? Nam ut vnus excellat, aut saltem cum mediocri successu laboret in omnibus, vix, ac ne vix quidem fieri potest. Ac plerosque vel rei familiaris angustia, vel ingeniorum tenuitas, in certum quoddam studiorum genus, velut in carcerem aut ergastulum, abstrudunt. Quibus autem DEI OPT. MAX. benignitas ea & animorum & fortunarum subsidia concessit, ut in nullius magistri verba iurare coacti, libertatem suam inuiolatam retineant: profecto eo beatiores erunt, quo pluriū & meliorum rerum cognitionem coegerint, in varijs linguis atque authoribus dissipatam. Id autem difficile ei non erit, qui linguæ Græcæ ac Latinæ mediocri vsu instructus, methodo se assuefecerit, & artium optimarum fundamenta fideliter iecerit. Ac est in ea re sanè difficultatis & molestiæ non nihil. Sed vbi ex illis artium angustijs in liberissimū optimi cuiusque scri-

§ iiij.

proris campum eluctatus fueris, verè id apparebit, quod à quodam sapientissimo viro dictum est, siue is Socrates, siue Isocrates fuerit (nam vtrique ascribi video, & proclivis error est in vnus literæ discrimine) Radices eruditionis amaras esse, fructus verò dulcissimos. Radicibus autem comparantur, linguarum & artium methodi: fructibus, varia lectio. qui vt sine radicibus nulli essent: ita eruditio pertenuis est, quæ non certa ratione ac via, à primis initijs ad summum vsque fastigium cōstanter ascendit, ac perpetuum sibi commentariū parat. Quod enim suprā etiam attingi, doctrinæ omnis laus in artium methodis atque in eo vertitur, quod, quoad fieri potest, quicquid ad eandem rem pertinet, contrahit, & ex varijs membris vnū corpus integrum componit. Eo absoluto, lectionis varietas singulis partibus addit ornamenta, & amplitudinem quandā conciliat. quod si hæc similitudo minus placet, homo studiosus diligenti patrifamiliæ comparetur: qui, vt ille agrorum suorū prouentus & domestica instrumenta in horreis & certis quibusdam cellis reponit, vt cum vsus postulat, statim ad manū sint: ita ipse, quicquid vel cogitatione, vel lectione, vel auditione per omne tempus ætatis (neque enim vlla sapientiæ studio meta præfigenda est) consecutus fuerit, statim in illas artium classes, si non stylo aut calamo, saltem animo & recordatione reponat, & ad regulas illas à doctissimis hominibus traditas exigat, acri iudicio semper interposito, ne quod quisque dixerit aut scripserit, aut ipsi etiam in mentem venerit, oraculum esse putet (nam homini docto turpissimum fuerit, vt Græci eleganter dicunt, ἀβασανίστως ἀποδέχεσθαι τὴν πίσυνὴν ἀληθείαν: hoc est, opiniones consecrari, nudaque autoritate niti) sed tantum cuique credendum esse statuatur, quantum aut firmis rationibus, aut probabilibus coniecturis persuadere possit. In cæteris assensum cohibeat & sustineat, donec ipsum tempus scrupulum sustulerit. Sed ne memoria lapsus esse, & ab instituto non certo consilio deflexisse, sed per obliuionem aberrasse videatur: ad Choniatem redeo: quem ordine aptissimo, & prudenti tuo consilio Zonaræ adiunctum esse dixi. Nam quo in loco ille Annales suos finiuit in Alexij Comneni videlicet obitu: eo in loco hic suam historiam auspiciatur, res memoratu dignas, quæ in Byzantino imperio annorum circiter LXXXVI. spacio acciderunt, complexus. atque vtinam alijs Græcis.

Græcus extitisset, qui ab hoc autore & Chalcocondyle prætermissa, pari facundia profecutus esset. Maior enim est Choniatæ copia & diligentia, lectioque iucundior, quàm Zonaræ. cui vna breuitas necessariò proposita fuit, quod alioqui opus in immensum excreuisset. idque vel ex eo apparet, quod heroina eruditissima, Anna Cæsariissa, Imperatoris Alexij filia, de rebus gestis patris sui libros x. scripsit, qui adhuc in Augustanæ Reipublicæ bibliotheca extant, cum Zonaras vitam illius paucis folijs perstrinxerit. Vt autem breuitas memoriam iuuaret: ita fusiores narrationes plus delectationis habent, in magna præsertim varietate rerum, & subitis Fortunæ commutationibus: quæ non multis annis plurimæ, eæque mirabiles, ac potius miserabiles, præter expectationem Græcos (quos hic scriptor Romanorum appellatione honestat) oppresserunt, crescente indies Persarum siue Turcorum (nam recentiores promiscuè his vocabulis vtuntur) potentia: quorum grassationes & Christianorum Principum desidiam ac peruersitatem, tanta doloris acerbitate Choniates sæpius deplorat, vt eum ab omnibus qui reipub. partem aliquam attingunt, nostris temporibus legi summopere expediat: si fortè Germanorum animi, quorum fortitudo & pietas in recuperanda Syria & terra sancta, laudibus egregijs hoc scripto ornatur, clarissimis exemplis Conradi & Friderici imp. saltem ad tuendam patriam, hoc est, vicinas Pannonias excitentur. Nunc enim non de laude & gloria laborandum, sed de aris & focis pugnandum esse apparet. quod quo minus fiat, nulla res æquè in causa est, atque dissensiones. Græcos, præter intestina bella ex ambitione ferè orta, voluptatum studium & ignaua monarchia perdidit: nobis temeraria bellandi cupiditas, & discors ac inquieta Polyarchia, id minatur, quod absit vt experiamur. & facile cauere mus, nisi ~~scilicet~~ animis atque auribus à sanis consilijs plerique abhorrerent. Imminuta quidem est, & veluti læta seges tristi lolio corrupta, vetus nostræ gentis integritas: quod exterarum nationum quodam quasi contagio accidisse videtur, quarum mala cum nostris coniunximus: cū peregrinationum is finis esse debeat, vt innatis & consuetudine inolitatis vitijs abiectis, aliorum virtutes asciscamus, eorumque prudentia & humanitate ad omne genus officij & laudis erudiamur. Sed si cætera spectemus, nunquam Germania

viris, armis, opibus, consilijs fuit instructor: quas res propter discordiam, non in hostium detrimentum, sed in patriæ exitiū detestanda crudelitate, ne dicam insania, conuertimus. Quæ cogitatio cum in hujus historiæ interpretatione subinde meū animum feriter, & haud dubiè cordatiores quoque lectores extimulatura sit: non temperare mihi potui, quin hunc locum, quem omnium animis atque oculis semper obuersari vtilissimum fuerit, obiter attingerem. Nunc de hoc opere dicendum est: quod etsi labore non multo minore, longè tamen maiori cum voluptate conuerti, propter historias mihi antehac ferè incognitas, & planius ac fusius orationis genus. In quo tamen immodicam nescio cuius insolentis elegantiae affectationem, non semper sequendam mihi duxi: quòd quicquid eius generis est, non ipsius authoris scriptum, sed paraphrastæ & æmuli alicuius assumptum esse videtur. Contuli enim hîc quoque duos codices, cum eo quem Amplitudo tua Constantinopoli ab Alexandro Chartophylace comparauit: atque operam dedi, vt ex ea collatione opus hoc quàm integerrimū ederetur: & Græca itidem, vt in Zonara nostro factum est, cum Latinis coniungerentur. Quamuis enim Græci sermonis puritas & proprietas, cum exterarum nationum commercijs, tum ocioforum hominum ineptijs corrupta est: nec fieri nequit, in hoc scriptorum genere, vt interpretis non indocti nec indiferti oratio, ipsi authori præferatur: tamen nec eum ego me interpretem profiteri ausim: & Græca lingua, qualiscūque adhuc, nescio quem genium retinet ac vbertatem, Latinis inimitabilem. Testimonio sunt omnes ferè disciplinæ, quarum vix vlla est, quin & è schola Græca se prodijisse vel ipso nomine fateatur, & si græcas voces sustuleris, sæpè obmutescat. Quo minus ij ferendi sunt, qui Græcam linguam vt superuacaneam aspernantur. Quod ~~vix non ferent~~ fideles & docti interpretes sint, intelligerēt. Alijs deest alterius vtrius, alijs vtriusque linguæ cognitio, alijs fides & diligētia, nonnullis vniuersa hæc, non tam fortasse malitia & contemptu iudiciorum (quæ extrema esset amentia) quàm calamitate quadā temporum nostrorum, & præstantium ingeniorum neglectu: quibus Fortuna plerunque minus fauet, quàm ijs quorum minor est industria, & obtusior acies animorum. Itaque pedibus in eorum eo sententiam, qui Græca cum Latinis coniungenda esse

esse censent: siquidem Græca seorsim parum vendibilia sunt ætate nostra, quæ propter ambitionem, auaritiam, & bellandi cupiditatem, ad pristinam Barbariem magno impetu ruit. Nam Latini & Græci sermonis proprietate & puritate amissa, contentaque Philosophia, & politiori literatura neglecta, vt coram cernimus: non obscurum est, quid impendeat. Præclarè scribit Isocrates, quem in hac parte Aristoteles, vt mihi videtur, quippe n. tu grandior, æmulatus est, & ego admirari non satis possum: virtutes singulas in medio binorum vitiorum, quorum alterum citrà resistat, alterum longius quàm par sit progrediatur, esse collocatas. & rectè apud Ouidiū Dædalus ait filio, Medio turissimus ibis. Quod vtinā tam à Theologis, Iurisconsultis & Medicis, quàm ab humaniorum literarum cultoribus obseruaretur: quorum alteri se rebus inhærere, alteri dictionis elegantiae se studere profitentur. Quasi verò aut vocabula propter explicationem rerum non sint inuenta: aut corpus egregium, hoc est, res præclaras, cuiusmodi in sublimibus illis disciplinis tractantur, non munda & ornata vestis, hoc est, pura & limata deceat oratio. Duplicem profectò laudem merentur, qui res optimas, si non eleganti & splendido, at puro & diferto sermone proponunt. Cuiusmodi viros nostra ætas plures, cum insigni gloria tulit, quàm posteritas habitura videtur, nisi aliam rationem studiorum inierimus. Sed quid ego censuram in republica literaria mihi summo, cum ipsi mihi diuersissimorum ingeniorum censura sit subeunda? Mouit me tamen iustus fortasse dolor, in hanc confusionem gymnasiolorum intuentem, etsi hæc nec temporis nec loci huius esse videantur. Quare veniam peto, si qua minus ad institutum pertinentia inculcaui: & debetur hæc Philosophiæ libertas, quæ quia ferè ceteris externarū rerum cōmoditatibus & ornamentis caret; saltè cogitationis atque orationis vinculis laxioribus astringitur. Quo nomine Socrates se meliore cōditione esse quàm Oratores, qui ad aquam dicant, & tacitos iudicum nutus obseruent, gloriari solebat. Ego verò eam licentiam adeò mihi laudī non duco, vt, si qua culpa vel hac cōmemoratione, vel conuersionis procrastinatione, longiore quidem quàm ipse putaram, commissa est, eius mihi gratiam fieri cupiam: præsertim cum exigui temporis mora, omnis expers incommodi, non cessationem, sed fidem & diligentiam meā

ar guar:que nisi mihi ocio & commodis meis antiquior fuisset hoc labore multo citius defungi potuiffem. Sed fat citò, si fat bene, vt dicitur. quod ipsum etiam sedulo me conatum esse, cū rem ipsam testaturam cōfidam: nihil de me ipso addam, quòd quamuis amplius aliquid pręstitiffem, tamen liberalitatis erga me tuę, & publicę erga studiosos homines, quorum commodis tuo sumptu consulis, partem vix exiguam viderer assecutus. Augustę Vndelicorum, v. l. Id. April. Anno M. D. LVII.

CHRONOLOGIA
NICETAE.

Que annorum ab eo descriptorum & rerum sub Imperatoribus gestarum seriem paucis indicat.

Anni mundi.	Anni Christi.	Res gestę.	Anni Imperatoris Orientis.	Anni Imperatoris Occidentis.
5087	1117	Imperator Alexius Comnenus, anno Imperij 37. mense 4. cum dimidio, 15. die Augusti vita functus est. <i>Nicet. pag. 9.</i> Huic successit Ioannes Comnenus Filius, in quem proceres & cognati conspirant. Coniuratos clementer tractat. 11. 12.	1	11
5088	1118	Expeditiones adu. Perfas. 114	2	12
5089	1119		3	13
5090	1120		4	14
5091	1121	Seythas arte profigit. 15. 16.	5	15
5092	1122	Contra Triballus, quos alij Seruios dicunt, expeditione init. Quatuor filios Manuelem præsertim natu minimum, ad dignitates publicas exehit. 18. 19.	6	16
5093	1123	Hannicum bellum. 19.	7	17
5094	1124	Tradueto in Orientem exercitu de Perfarmentis debellatis triumphat. 20. 21.	8	18
5095	1125	Perfarmentos denuo aggreditur & bello fatigatos pacę petere cogit. Gangram expugnat, quam Perfa paulò post capiunt. 22. 23.	9	19 Mortitur Henric.
5096	1126	In Ciliciam mouet. Bacam castellum munitissimum & Anabazam expugnat. 24. 25. &c.	10	Locharius Savo. 1
5097	1127	Profectus in Cælesyriam cum Raimūdo & Antiochenis auxiliam init. Pizæos deditione recipit, Phæsepum expugnat, & variam Martis aleam experitur. 29. 30.	11	2
5098	1128	Istrium & Sezerim debellat, & Perfarum Iconiensium insidiis elusus Byzantium redit. 31. 32. &c.	12	3
5099	1129	Fratre Isaacio Comneno in gratiam recepto nouas expeditiones in Perfas suscipit. 35. 36.	13	4
5100	1130	Tyrannum Trapezuntium inuadit. 37.	14	5
5101	1131	Perfas bello fatigat. 38.	15	6
5102	1132	Dum Neocæsaream obsidet, Ioannes Comnenus nepos ad Sultatum Iconiensem deficit. 39. 40.	16	7

5103	1133	Iterum in Perfas mouet. 41.	17	8
5104	1134	Phrygiam præteruictus prouincias & finitima oppida rectius constituit, & perduelles quosdam bello frangit. 41. 42.	18	9
5105	1135	Alexius & Andronicus Ioannis Comneni filii morbo pereunt, patre in bellis externis occupato. 42.	19	10
5106	1136	In Isauriam proficiscitur, ac prouinciam ordinat. 43.	20	11
5107	1137	Iter in Syriam intendit, vt Latinos Antiochia pellat. 43.	21	12 Mortitur Lochar.
5108	1138	In itinere moras neceus vt Syros & Cilices in suas partes pertraheret, aduentum suum Antiochenis denunciat. 44.	22	Cōradus tertius. 1
5109	1139	Speiua fructibus, Antiochena suburbia diripit & vastat. Inde ad Cilicum fines defleat. 44.	23	2
5110	1140	Venatum egressus, manu ad digitum venenatę sagittę illapsu stridentem leuia, veneno celeriter visque ad vitalia progressu non multo post abijt vita, Manuele filio iuniore, imperij hærede relicto. 45. 46. &c.	24	3 Mortitur Io. Cōn.
5111	1141	Manuel Comnenus patri succedens Isaacium fratrem natu maiorem in monasterio includit. Opera Ioannis Axuchi, & à Byzantinis expetit ac suscipitur. 55. &c.	Manuel Comne. 1	4
5112	1142	A Michael Patriarcha coronatus, cum fratre Isaacio reconciliatus, & in Perfas mouet. 58. 59.	2	5
5113	1143	Iterum Persicę expeditionem suscipit, & re gerit vario euentu. 60.	3	6
5114	1144	Alemannam Heroinem vxorem ducit. Reipublicę suscipit curam, Cancellario & supremo Quæstore constituit. 61. vectigalia nautica in sicum refert. 61.	4	7
5115	1145	In aula Manuelis rerum vicissitudines, & Syppiotę cuiusdam mirabilis prosperitas. 64. 65.	5	8
5116	1146	Laudata Manuelis administratio, & virtutes principe vero dignissimę. 66.	6	9
5117	1147	In præclaro instituto non diu permanet, sed ex liberali & clemente fit tenax & auferus. 66. 67.	7	10
5118	1148	Alemannorum expeditio Hierosolymitana. Huic Alemannorum exercitui Manuel varias fruit insidias, quas Conradi exercitus superat. 68. 69. &c.	8	11
5119	1149	Exercitus Christiani luctuosa clades. Reliquos Græci fraude, ferro, veneno persequuntur. Calx farinæ militum admixta: Moneta iussu Manuelis adulterata, in Alemannorum perniciem. 72. 73. 74.	9	12
5120	1150	Atrox pugna, & illustris victoria à Conrado de Turcis reportata. 78. 79.	10	13
5121	1151	Rogerus Rex Sicilię bellum Græcis infert magno cum successu. 81.	11	14 Mortitur Cōradus
5122	1152	Manuelis expeditio contra Siculos, Corcyrę oppugnatio & tandem deditio. Inter Græcos & Venetos seditio cruenta. 85. 86. &c.	12	Frideric. 1. cognomine Ænobarb ⁹ sive Barbarossa. 1
5123	1153	Irritus in Siciliam Manuelis conatus Seruiam populatur. Michael Palæologus aduersus Siculos feliciter rem gerit. 99. 100. 101.	13	2
5124	1154	In Seruios & Hungaros expeditiones Manuelis & triumphus. Cuius	14	3

CHRONOLOGIA.

		præfecti cum Scythis & Siculis infelicitè pugnans. 102. &c.		
5125	1155	Cum Rogerio Siculo pacem init: paulò post autem inimicitia inter eos recrudescunt. 107. 109.	15	4
5126	1156	Bellum Hungaricum. Hunnorum grassationes. Incestuosa Manuells & Andronici vita. 111. 112. &c.	16	5
5127	1157	Copiaz Græcorum à Turcis cladem accipiunt. Syppiota calumniis oppressus excæcatur. 120. 121.	17	6
5128	1158	Turcicæ grassationes. Sultanus Iconienfis ad Manuelem cõfugiens, magnificè excipitur. Vtriusque artes. 127. 128.	18	7
5129	1159	Iconij seu Turcarum Sultanus Manuelis liberalitate onustus, domũ reuerfus fidem fallit, vnde vastationes & clades mutuz. 132. 133.	19	8
5130	1160	Hunnis Manuel bellum indicit. Andronici tragœdia noua, is tandem Manuelli reconciliatur. 139. 142.	20	9
5131	1161	Pannonicum bellum. Zeugmini recuperatio. Varia belli facies. 146. 147.	21	10
5132	1162	Bellum aduers. Seruiaz despotam, Andronici mala mens. Rem gerit infelicitè cum Torusè Armenio. 148. 149. 150.	22	11
5133	1163	Andronici scelerati principis ob vagas libidines pericula & errores 153. 154. &c.	23	12
5134	1164	In domo Manuelis tragœdiæ, cuius primarij actores, Alexius prostrator, & nonnulli magi. Noua castra in Asia condit Manuel. 157. 158. 164.	24	13
5135	1165	Hungaricum bellum, cui Andronicus præficitur. De Pannonijs superatis Manuel triumphat. 165. &c.	25	14
5136	1166	Bellum contra Seruios, quorũ statum suo arbitratu immutat. 174.	26	15
5137	1167	Ægyptiaca expeditio cum classe ducentarum nauium, Amerigo, Hierosolymorum rege auxilla pollicente. Tania thi obfidio. Re infecta Græca classis domum repertens dissipatur. 176. &c.	27	16
5138	1168	Sarraceni cum Manuele pacem firmant, Naicitur Manuelli Alexius filius Imperator designatus. Manuelis gener Pannoniæ regnum occupat. 185. 186.	28	17
5139	1169	Mariam filiam dat vxorem Marchionis Montisferrati filio. Venetos in Græcia vexat. 187. 188.	29	18
5140	1170	Veneti Græcos bello fatigant. Manuel restitutus rebus ablatis fedus cum Venetis renouauit. 189. 190.	30	19
5141	1171	De bello Persis inferendo Manuel cogitat: Dorsilzoque & Subizo instauratis se ad bellum appetè accingit. 191. 192.	31	20
5142	1172	Sultani pacem petentis sprete legatione, iter ingressus Manuel insigni clade afficitur, multis suorum millibus & illustissimis quibusdam cognatis desideratis. Sultanus vitro Manuelli pacem offert, vnde reliquis Græcorum salus. 195. &c.	32	21
5143	1173	In reditu Persie Græcos infestant Manuelli conditionibus pacis minime satisfaciendi Sultanus bellum infert. 209. 210.	33	22
5144	1174	Per legatos Manuel Sultani exercitum præda onustum cædit, & ad internecionem delet. 212.	34	23
5145	1175	Alia Manuelis in Persias expeditio, infelici cum euentu. Turci Claudiopolim à Græcis protectam frustra oppugnant. 214. 215.	35	24
5146	1176	Papam & Italos Manuel contra Fridericum Cæsarem concitat. Ancona Manueli fauens, & perduellis, à Friderico obfidetur. 119. 121.	36	25

5147

CHRONOLOGIA.

5147	1177	Bellis vario euentu confectis, disciplina politica & domestica pluribus modis enervata, Manuel illotis manibus Theologiam tractat, de præcipuis fidei Christianæ articulis temerariè definiens. 227. 229. 231. &c.	37	26
5148	1178	Dum curiosè agere pergit, & circa Mahumetis blasphemias infanit, quas etiam edicto confirmat, in morbum incidit, & ab Astrologis dementatus quantum potest reluctatur, tandem cuculla indutus vita excedit, anno 38. imperij nondum planè absoluto. 241. 242. &c.	38 Manuel morit.	29
5149	1179	Sub Alexio puero, turbæ publicæ, & cruenta seditio Constantinopoli. 246. 247. &c.	Alex. Manuel. F.	30
5150	1180	Andronicus Comnenus imperium affectat, & horrendis dolis in nobiles quoque grassatur: præcipuos aulicos ferro & veneno interficit. 267. &c.	2	31
5151	1181	Perfarum in Oriente grassationes Iohannes Comnenus a matre mouet in Andronicum, qui nefarijs artibus Imperatricem Alexij Comneni matrem interfici curat. Aulicorum ignauia & summa improbitate imperij particeps salatur, deinde legitimo principi Alexio præferretur, què paulò post imperio & vita crudeliter spoliat. 285. 289. &c.	3 Alex. in- terfici- tur.	32
5152	1182	Andronicus libidine & furore percitus in Nicæenses & Prusæntes (sunt) Isaacius Comnenus Cyprum occupat. Tragœdia domestica Andronici. Siculi expeditionem parant in Græcos. Triphychus tyrannidis Andronici minister, volabili quadam rerum vicissitudine euersus excæcatur. 300. 306. 320. 320. 340. &c.	Andr. Comn. I	33
5153	1183	Siculi Thessalonica capta & direpta, Constantinopolim petunt. Andronicus parum feliciter resistit. Eiusdem in apparatu belli multiplicia errata & nouæ tragœdiæ, quarum primaria, Magiæ studium. Tyrannidis satellite quodam interfecto, populus Constantinopolitanus in Andronicum insurgit, & Isaacium Angelum imperatorem designat. Ex fuga Andronicus tractus, à plebe miserabiliter exagiturus atrocissimis supplicijs interficitur, postquam per biennium imperasset. 344. 345. &c.	2 Andr. interfici- tur.	34
5154	1184	Isaacij Angeli commoda initia. Expeditio contra Siculos qui profligantur, ducibus captis. Andronici filij, & Alexius Comnenus bellifax, excæcantur. Siculæ classis calamitates, Isaacius inconstans apparet. 387. 388. &c.	Isaa. An- gelus. I	35
5155	1185	Sultanus Iconienfis bellum instaurat. Blachorum defectio. Calamitosa in Cyprum expeditio Blachos Isaacij indulgentia confirmat. Infelicitè geritur bellum aduersus Blachos. 399. 400. &c.	2	36
5156	1186	Blanas Alexij imperium inuadere conatur, & tandem in pugna interficitur. Seditiosis ignoscit Isaacius. Byzantina suburbia direpta cremantur: vnde inter Græcos & Latinos conflictus. 407. 408. &c.	3	37
5157	1187	Isaacij in Blachos expeditio infelix, Theodorus Mangaphas imperium affectante dà Sultano prodius, in carcerè conijcitur. 427. 478. &c.	4	38
5158	1188	Friderici Barbarossæ in Palestinam expeditio. Legati væcordes Fridericum & Isaacium committunt. Ecclesiasticum statum turbat Isaacius Græci fugantur ab Alemannis, Turcarũ clades ad Iconium. Friderici submersio. Filio eiusdem mortuo, Alemanni domum redeunt. Francorum & Anglorum expeditio in Palestinam. 435. 445. &c.	5	39 Frideri- perit in aquis.
5159	1189	Isaacij familia & diuini imperij imaginatio. Pseudalexiorum & Basilij Chozæ seditiones cruentæ. Procerum nonnullorum supplicia. 454. 455. &c.	6	Hæricus sextus. I
5160	1190	Bellum Blachicum, Isaacio instauratum, qui tamen fallam iactat victoriam & manes magnarum rerum imaginationes. 464. 465. &c.	7	2
5161	1191	Scytharum & Blachorum grassationes Seruij debellantur. Repressis Blachis Constantinus Angelus affectat imperium: sed à Baraze deritus & prostratus à milite, excæcatur. 470. 471. &c.	8	3
5162	1192	Isaacij væcordia. Theodori Castamonitz potètia & interitus. Rempubliam & aulam varijs modis corrumpit Isaacius. 474. 475. &c.	9	4

CHRONOLOGIA.

5163	1193	Blachicum bellum instaurare studet. Frustra monetur de fratris infidijs. A fratre Alexio paulo post oculis & imperio priuatur 484. 485. &c.	10 Isaac. An gel. exec catur.	5
5164	1194	Alexius Angelus Comnenus Reipubl. cura posthabita genio indulget. Seditio nib. varijs exagitatus, seditiosos opprimit. 492. 493. &c.	Alex. Com nenus I	6
5165	1195	Blachi conditiones pacis aspernantur, & aduersus Græcos prosperè agunt. 504. 505. &c.	2	7
5166	1196	Persæ Græcos bello infestant. Anmerigus Friderici Barbarossæ filius tributum exigit ab Alexio qui sepulchra violat. 514. 515. &c.	3	8
5167	1197	Turbæ in aula Alexij, cuius cognati vendunt omnia. Imperatrix adulterij accusatur, monacha fit, deinde reuocatur. Deicitur de gradu Constantinus quidam primarius aulicus. 525. 526. &c.	4	9
5168	1198	Iconiensis Sultanus Græcis damna infert. Alexij fuitiles ad bellum apparatus. Misertimus imperij status, & Scytharum in Thraciam irruptione. 536. 537. &c.	5	10 Hentic. moritur
5169	1199	Alexij contra Blachos irrita expeditio. Scytharum incurso in Macedonia. Contouersis inter Græcos de Eucharistia. Imperatrix res futuras profana curiositate inuestigat. 547. 548. &c.	6	Philipp ⁹ &Ortho I
5170	1200	Varijs seditio nibus & turbis Oriens concutitur. Tragediæ Constantinopoli. Lagi, Comneni Craffi, Spiridonacæ seditio nes, quas Alexius reprimi. Mysi Constantiam & Varnam expugnant. 568. 570.	7	2
5171	1201	Stolidus Alexius ab Isaaci Angeli infidijs non sibi cauet. Veneti contra Græcos bellum parant. Isaaci filius cum Veneta classe se coniungit, quam Alexius ridet. Constantinopolis obsidetur, expugnatur, & incenditur. Alexius imperio spoliatus Debelum profugit. 582. 584. 586. &c.	8 Alex. im per. spo liatur.	3
5172	1202	Luctuosissimum Constantinopol. status. Rapinis, ferro, & incendijs Latini grassantur, quibus Alexius Ducas Murzufus resistit. Seditio in Isaacium & Alexium Angelos. Isaacio animam agente Murzufus Alexium Angelum arte eludit, & paulo post, alio imperij æmulo oppresso, vita spoliatur. 598. 600. 608. Murzufus bellum parans à Latinis fugatur qui Constantinopolim oppugnant, expugnant, incendio nouo deformant, lacerant, & diripiunt. 613. 618. &c.	Isaac. An gel. cum Alex. si. 6. mens. dies 8. Alex. Du cas Mar zufus mē sesz. dies 6. occid.	4
5173	1203	Baldwinus laudatus princeps imperium instaurat pro virili. Hostes bello fatigat. Diræ seditio num, pugnarum & oppugnationum facies, in quibus, Latini, Græci, Blachi, Scythæ, mutuis certaminibus atteruntur. Murzufi miserabilis interitus. Multatum urbium Græcarum excidia. Aliarum variz calamitates. In varias tyrannides vniuersa Græcia distrahitur, Balduino à Scythis interfecto, cui Henticus frater succedit. 648. 649. 650. &c. usque ad finem operis.	Baldui nus Flan der, im perat mē ses. in ter fecit ⁹ à Scythis Huic suc cedit Hē tic. fiat.	

FINIS CHRONOLOGIÆ.

NICETÆ

ΤΟΥ ΛΟΓΟΘΕΤΟΥ ΤΩΝ
ΣΕΚΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ,

ἡγεμόντος ἡμῶν ἐφόρου καὶ κειτὸν τῆ Βουλῆ καὶ ἀρχαῶν
τῆ κοιτῶντος, καὶ Νικήτα τῆ Χωνιάτου, ἰσοεὶα ἀρ
χομένη ἀπὸ τῆ βασιλείας τῆ βασιλέως
καὶ Ἰωάννη τῆ Κομνηνῶν, τῆ
καὶ καὶ Ἀλεξίου.

NICETÆ CHONIAΤÆ
LOGOTHETÆ SECRETORVM,

inspectoris & iudicis Belii, præfecti cubiculi
historia, quæ ab imperio Ioannis
Comneni, Alexij F.
incipit.

BREVIARIUM.

- 1 Præfatio, laudes historie, & Nicetæ in hac contenda consilium proponens.
- 2 Ioannes Comnenus ab Alexio patre, matre auersante imperio destinatur. Vt imperium firmarit.
- 3 Eius initia, amici & consiliarij. Cognati ad Byzantium Comneni sororium deficiunt. Coniuratos tractat clementer Comnenus. & Anne sorori per Alexium reconciliatur, Irenemque matrem sibi redidit propitiam.
- 4 Ioannis Comneni expeditiones contra Persas. Scythas arte profligat.
- 5 Tribellos debellat: filios multa charitate prosequitur. Hunnos adoritur & pacem petere cogit. Deinde traducto in Orientem exercitu de Persarmenijs debellatis triumphat.
- 6 Gangram expugnat & amittit. In Ciliciam mouet. Bacum munitissimum castellum oppugnat. Monomachia Constantinii Armenij & Eustratij Macedonis.
- 7 Baca vi capitur. Anabazæ expugnatio. In Cælesyriam proficiscitur Comnenus, & cum Antiochenis inicit amicitiam. Pigeos ad deditionem cogit: & variam Martis aleam experitur.
- 8 Secerim urbem obsidet, que pecunia incolumitatem redemit. Persarum insidias repulsat.
- 9 Isaaci Comnenus fratri Ioanni reconciliatur. Nouæ expeditiones in Persas. Militum indignatio & imperatoris magnus animus. Expeditio contra tyrannum Trapezuntinum: & præclara in Persas belligera. Manvelis Comneni filij egregium facinus ad Neocesaream.
- 10 Ioannis Isaaci filij à patre imperatore ad sultanum defectio: unde non exigua incommoda Christianos quosdam perduelles Imperator debellat, & calamitatibus domesticis premitur.
- 11 Antiochene expeditionis malum consilium. Violata urbis dat penas Comnenus, in venatione renenato suo telo vulneratus unde plaga immedicabilis. De eiusdem obitu oracula.

A. j.

12 Ioannis Comneni morituri oratio ad cognatos amicos & magnates. Manuē Isaacio natu maiori presert, & successorem

nominat. Ab omnibus Manuel imperator salutatur. Ioannis Comneni obitus & elogia.

Laudes historiz.

Est nuntia vetustatis & vita memoriz.

Testis temporum & reru gestarum

Magistra vitæ.

Iudex malorum.

Gloria humanæ custos

Lux veritatis.

Liber videntium, & turba mortuos excitans atq; in medium producens.

MILITER inuentæ sunt historiæ: neq; paruas iis, qui rebus melioribus student, commoditates sup- peditant, tum vetustatis memoria repetenda, tum ingenii hominū explicandis, tum variis eorum conatibus ob oculos ponendis, quibus animorum magnitudo, & honestatis amor ab ipsa natura fuit infusus. Iam quia vitia perstringunt, & præclaras actiones celebrant, moderatiores plerunque reddunt & meliores homines, tam ad vitia quàm ad virtutem propensos: iis duntaxat exceptis, qui turpissima educatione corrupti, ac mala consuetudine deprauati, nullam virtutis rationem habent: qua nihil est in rebus humanis præclarior aut magis expetendum. Adhæc, ij quos monimēta historiarum complectuntur, quanuis mortales & obnoxij fati, iam olim vitæ quasi pensum absoluerint, immortalitatis quodammodo fiunt compotes. Nam prout turpiter aut honestè vixerūt, ita malè aut benè audiunt: ac animus quidem in locū suum abit, & corpus in primordia, è quibus compositum fuit, resoluitur: actæ autem vitæ ratio, siue sancta & iusta, siue nefaria & iniuria, obitusque siue felix, siue calamitosus, clara historiæ voce prædicatur. Quamobrem haud ab re liber videntium appellabitur historia, verumque gestarum descriptio tibi clangor, quo iā olim mortui velut è sepulchris excitati, in medium produciuntur.

ΚΑΙ ἰσορῆα ἡ ἀγαθὴ κοινὴ φιλία πρὸς τὰς ἐξ ἑστέρας τῆς βίω ἐρδύρωται, εἴπερ ἐν τέτων ἐκ ὀλίγα ἐστὶ ξυλλέγειν τὰ βελτίω τῶν ἡρημένων. εἰδὺμα γὰρ τὰ ἀρχαῖα, καὶ ἐπὶ αὐτῶν ἀξιολογεῖσθαι ἀθρόωτα, καὶ πολυπφείας ὑποπτεύσασιν, ὅποσοι τὸ ἀθρόωτων μεγαλογνώμονες, καὶ τὰ καλὰ αὐτόφροντες τρέφοντες ἔροσιν. καὶ κακία ἡ παρ' αὐτῶν κωμωδούμενη, καὶ ἀγαθοπραξία ἀξιομακρυνή, μετ' αὐτῶν ὡς τὰ πολλὰ καὶ ἐπιδιδόντας τὰς παρ' ἐκείνων πειθεῖσαι ῥέποντας, ὅσοι τέως ἐχ' ὑποαίχλης συνηθείας καὶ φαιλοτέρας ἀξέως, ἀνεπιστόφως ἔχουσι τὰ πολυεσῆσα ἡμέτερος ἀρετῆς. ἐπεὶ καὶ ἀθανάτοις εἰκόσασιν ἀήπιδεν, θνητοὶ καὶ ὀπίκρησι γηρονότοι, καὶ πάλαι τὸ ζῆν ἐκποξέδυσαντες, ὅσους παρελήθη τὸ ἰσορεῖν. ὁρῶντες γὰρ ἡ τέναν πον φάυλως βεβιωκότοι, εὐ τε καὶ ἀγρῶς ἀκνέσι καὶ τὰ μὲν ἐς ἀδὲ βέβηκεν ἡ ψυχὴ, πορὸς ἡ τὰ, ὅξ ὦν ἡρμόσθη, τὸ σῶμα ἐπαλιπρόσησε. τὰ ἡ παρ' αὐτῶν βεβιωμένα, καὶ ὅσα εἶν, καὶ δίκαια, καὶ ἀδέμῆτα, καὶ ἐφύβεσα, καὶ ἐξίω ἀδαιμότως, καὶ κανοσραγίαν ἀνεχέμεστο τὴ ψυχῶν, ἡ ἰσορῆα ἀξιομακρυνήσας βοῶ. ὡσεὶ κατ' ἔτερον πνα τρέπον καὶ λόγον, καὶ βίβλος ζῶντων ἡ ἰσορῆα κληθήσεται, καὶ σάλπιγγε περὶ τῶν τὰ γραφόμενα, τὰς πάλαι τεθνεώτας ὅξ τῶν σημάτων ἐξασπῶσα, καὶ ὑπο ὄψιν πειθεῖσαι τοῖς βελομένοις. ἀλλὰ τοιαῦτα

Atque

μὲν ἡ ἰσορῆα, ὡς ὀπίκρητοντά με εἰπεῖν, αὐτοῖς ἡ τοῖς ὀπίκρησι καὶ μὲν ἐδαμῶς χρεῖασα μὴ ἔτω μανῆσις, ὡς ἡδίων ἡγεῖσθαι πῆτερον ἰσορῆας. ἀ γὰρ οἱ πολυετῆς τ' ἀθρόωτων, καὶ τῶν παλάτρωσι καὶ τελορόνοι (εἰ τὰ βίω ἐπιπερῆσαν) ἡδῆσαι ἀ, & ἐξηγῶντο τοῖς φιλακροσμοσι, τὰ δ' μνήμης ἐμπυροῦντες, καὶ τὰς τ' ἀρῶξεων ῥουσας ἀνοσπάλωντες. τὰυτὰ δὴντε πορθεῖν καὶ ὁ φιλοσωρ, καὶ ἐδέτω παρηλλάχθ' ἡ μείρακα. ἀξία τὰυτ' εἶν καὶ αὐτοῖς τὰ τοῖς κατ' ἐμὲ χεῖνοις γηρημένα, καὶ ἀθῶν ἐπιβεαχῶν, μνήμης καὶ διηγήσεως ἀξία ὄντα, καὶ τῶσάυτὰ τὸ πλῆθος, καὶ τῶσάυτὰ τὸ μέγεθος, ἐκ ἔγνω δ' εἶν σιγῆ παρελθεῖν. ἐκοιῶν καὶ ἀξία τῆσδε μετ' ἐξυγροφῆς διηλατὰυτὰ τοῖς ἐπὶ τῶν καλῶσιν. ἐπεὶ ἡ ὡς καὶ ἀλλοιτὲ ξυμβαλεῖν ἔχουσι, καὶ αὐτοῖς ἡ συνορῶν ἐχ' ἡ καὶ εἶμι, τὰ τὰ ἰσορεῖν τὸ δ' διηγήσεως ἀσπῶτες, καὶ ἀξιοβολαῖς καὶ ἀξὸ ὁδοῖς ἐπεσρα μὲν, ὡς μὴ σπυαδον αὐτοῖς, ἐ πορσῶσιν, φιλοσῶν ἡ τὸ σαφές, ὡς ἐ μόνον, καὶ τ' εἰπόντα, σφῶν, ἀλλὰ καὶ σμβαλῶν σφῶσι μέλισα. ἐδὲ τὰ τε πάμπαν ἔξασπῶν τὰ καλὰ πῆποντ' ἀθ ὀρησις τὰ γραφόμενα, οἶα & ἡ μὲν μὴ τὸ καμπῶν καὶ δυσφροδῆς καὶ κρημνώσειν ἀποσειλημῶν λέξεσιν ὡς ὀπίκρητων ἀσπασμῶν, εἰ καὶ χαίροντες εἰσιν εἰς τὰ πολλοῖ, εἴτ' εἰν ἀλιθῆσεσιν εἰπεῖν, ἐκλείποντες τὰ τῶν πάλαι καὶ σήμαρον, καὶ ὅσα πῆ καὶ ὀπίκρησῶμα πορσῶν καὶ τῶν ἐξιοσικῶτες ἀξία μακρῆ ἐν τῶ πλείονος ἡ καὶ τὰ τῶν ἀραῖ τῆ ἰσορῆα πορσῶν καὶ τὰ πορσῶσα, μὲν τ' ἀσπῶσθῶ μὲν πόδα τ' εἶν ἡ γημηκότων, ἡ ὁλως τὰς ἀξῆνας ὡπῆς ὑπὸ ἀλλεσται. ὑπὸ γὰρ ἀπαν ἔτερον τὸ μὴ τ' πορσῶν ἀπλοῶ, ὡς ἔχω εἰπῶν, καὶ πορσῶσιν εἰς κατὰληψιν, αὐτῆ ἀξῶ βέβλη.

Atque hæc de historiarū utilitate breuiter percurrere volui. Neq; verò quisquam adeò vacors est, quin eam lectoribus æquè iucundam ac fructuosam esse iudicet. Nā quæ decrepiti fenes, atque ij qui, si adhuc in viuis essent, Tithonum multis ætatibus vincerent, in cœtu auditorū ex memoria thesauro deprompta, in medium afferrent: eadem vel adolescens eruditus referre queat. His igitur de causis ego etiam ea quæ mea ætate, & paulo supra meam ætatem memoratu digna gesta sunt, quæ quidem plurima & maxima fuerent, non pratercunda silentio esse ratus, ad posterorum memoriam propagare studui. Cùm autè eorum iudiciis assentiar, qui obscuritatem & perplexarū periorum prolixitatem historiæ alienam esse censent, & perspicuitatem maximè gratam & aptam: equidem huic quoque virtuti operam dediciuitatis verbis affectatis, obscuris, confragosis: etsi vulgus iis auidè initiare nō ignoro, relictæque & superioris & nostræ ætatis consuetudine, summo studio in iis elaborare. Nos verò longo tempore in id operam dedimus, vt dictione huic scriptionum generi conueniente adhibita, nō extra limites euagaremur. Quicquid enim vt dixi, non apertum est, atque in promptu positū, historia abominatur: quicquid simplex & naturale est, & intelligentiæ ob-

Sapientia nobilissimū gymnasiū.

Cuius amore ductus Nicetas hoc opus aggressus est.

Et perspicuitati, (si res ipsas spectes) historicū que maximè dæcet, operam dedit.

Historia enim obscuritatem abominatur.

A. ij.

uium, libéter admittit. Nam cum ad veritatem tanquam vnicum scopum collimet, atque ab oratoria calliditate & poetiis fabulis quàm remotissima sit: etiam à forma dicendi iis facultatibus propria abhorret. Quamuis autem multum grauitatis & reuerentię historiam comitetur: tamen quia vel opificibus, militibus & mulierculis etiam, nota esse cupit, formulis elegantioribus delectatur, vestemque amat non sanè luxuriosam & exoticam, sed simplicem & mundam: nec perspicuitate & breuitate quicquam habet antiquius. Quibus de causis veniam à lectoribus impetratam cupimus, si in opere nostro ornatus desiderabitur: præsertim cum argumentum hoc nunc primum à nobis tractetur. quod perinde est, ac si viam desertam ac minimè tritam ingrederemur: & longè difficilior, quàm aliorum vestigia persequi, & via regia incedere. Auspicabor autem ab iis rebus, quæ post Alexij primij ex Comnenia familia Imperatoris obitum acciderunt, vltra quæ superioris ætatis historici non sunt progressi: vt ea quæ à nobis dicentur, cum illorum dictis cohæreant, instar fontis vnus in plures canales distri-

Elegantem verò & certam, dictionem amat.

Quam Nicetas persequitur & modestè excusat.

Historię huius ordo & ratio.

αρχαίος ποσώς Αλεξίος συμβέβηκεν, επει κη ες τίνδε τ' αηακτα τδ λέγην σωπερεάντιο, οπόσοι τ' η' πορ η' μ' η' τ' η' συλγραφή πορδ ήλωσ επέβαλον, η' ειν τα ρηθησόμενα παρ η' μ' η' σωμαφή πώς τοίς υπ' ενείνων λεχθεϊσι. Εδ λόγος ε'το δ'απλεκόμμο, τρόποι πνα δ'λακ' ειχαζοίτο ρόμμάθ' εκ πηγής μιās εκδιδόνη, η' γουώ τδ τ' η' κείαν, αλληλένδεϊον ε'ποκείνοι-
το.

ται. κη η'γαπήθη εως σφόδρα τδ ακομ-
νον, κη ως ε'χον φύσεως διηγέμενον, κη
δαιμονίως τδ δ'ληπτον περιπίσεται.
τέλθ' γδ σκοπιμώτατον τ' αλήθειαν ε-
χουσα κη τ' η' ρητορικ' δεινότηθ',
κη τ' ποιητικ' λογοποιίας αφεσώσα κη
δ'αμέρον. κη τα τετων διαθείται χα-
ρακτηριστικ', κη άλλως η' καλ' ε' βρα-
χυ τδ σεμνον η' ισοεία κη τδ α'δίσιμον
ε'πιούρηται, ε'ρωσα δ' ομωσ πορ κεί-
σαι σκαπακίσει τε κη σιδηρεϊσι κη
πολλ' ης γέμει τ' ης ασβόλης, σωμή-
θης ε'η' τοίς πορ ε'δπλα κη α'βρα βλεπε-
σι, μηδ' γουαξί χερνήτσι δυσκολαίνε-
σαι μετακελούσασαι τα κατ' αυτίω
ταίς χαριεσέρας χάρει τ' η' πορ ε'σαν, Ε
τδ παρθ' τ' η' ονομάτων ειλικρινες κη α-
πέριττον αμπεχέδ' φιλει, ε'τε μίω κη
κομψομύρον κη ε'ξαλλον. κη η' μηδ' ισο-
εία, ως ενι μάλισα, μ' η' τ' σαφές κη εις
ε'πίτομον ε'πιπεραθησεται. ο η' λόγος
ε'γνωμονών, συγνώμω αυτεϊται παρ
οίς εις χείρας πεσεί', ει μη φιλοτήτως,
δι' α' ειρηται, κη ακριβώς εκπεπόνηται.
επει κη άλλως νω πορ ε'τος ημεις τ' ε'πο
δέσεως ε'πιβαίνομμο τ' ης δε, ε'ί'α πνα ε'ρή-
μω Ε' α'βη διίναγ' ε'χειρουώτες οδόν,
δ' κη δυσεργάν' ε'σι, κη πολλ' α' ε'σ' κείμενον
τ' η' χρεσιν ε'τέραν προωδ' οκώτων ε'φομαρ
τέιν, η' γουώ ως δ'α' λείας κη βασιλικ' ης
βαδ' ίζην οδ' ε', λέγω δ' η' ε'τέρων ι'σείας,
ε'υθυπόρως τε κη απλανώς. αρχη δ' ε' μοι
τ' ης ι'σείας, οσα μ' η' τδ πέρας ο'υδ' ε' αμα
τ' ης ζωής, Ε τ' αρχ' ης τ' ε' εκ Κομνηών

το, τ' η' τ' αει πορσεχών ε'ράνη ποροίον-
ταν ες απειρον. εν κεφαλαίοισι δ'
ε'πιτομ' ης κη τ' αυτοκεάτορα Ιωαν-
νήν τδ ι'σπερην διηγήσεια, ως Αλεξίω
δ'αδοχ' η' γρηγοται τ' αρχ' ης, ε'δ' ε'υ-
βραδ' υνείτωσ κατ' αυτην ε'φηγήσεσιν,
άσπερ εν τ' οίς ε'φεξ' ης ε'ργαπεται λόγος,
οί'α κη η' μ' η' μη τα τ' οίς ε'φθαλμ' οίς ε'π' η'
τ' η' παρελημμένα συλγραφομ' η'ων,
κατ' αυτην μ' η' δ' ε'ποτάδ' ε'ω ε'χόντων
ταυτα διεξέειπα, άλλ' ε'περ εις ακουω
ώπ' ε'ιληφαμμο εν τ' η' οσοι τ' η' κατ' η-
μ' ης τ' βασιλεία τετονι ε'δεάσαντο. κη σωμαμ' η'του κ' κ' η' η' πορ ε' εναντίως
χωρ' ην κη ταε μάχας σωμαε'τ' λ'υπόλον. αμ' η'νον δ' εντευθεν ε'φ' ε'αδ'.

buti, aut anulorum longa se-
rie inter sese cohærentium.
Ac Ioannis Imperatoris vi-
tam, qui succēssit Alexio, bre-
uiter perstringemus: neque
carum rerum commemora-
tioni diutius immorabimur,
quas ipsi non vidimus, sed ab
iis accepimus, qui eum vide-
runt, & in expeditiones com-
itati sunt. In cæteris autem
vberius tractabimus omnia.
Sed iā ad rē ipsam accedamus,
hinc sumpto exordio.

Ioannis Comneni vita.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΚΥΡΙΟΥ ΙΟΑΝΝΙΣ COMNE-
ni Imperium.

Ιωάννου τ' Κομνην'.

Ω' αηακ' Αλεξίω τ' Κο-
μνην' α, η' οί' ε'εις, κη θυ-
γατέρες τέσσαρες ε'γαγέ-
ν' ηντο. ω' η' τ' η' μηδ' ανδρών
ο Ιωάννης κη γ' η' σιν πορ η' υ' ε'ερθ',
πορ πορ η' η' δ' απάντων τ' ε' ε'σ' ο'σ' ο'σ' ο'
τ' η' Αλεξίω η' θυγατήρ Άννα κη δεωρατο,
η' ης εις λέγος τ' η' Βουκηνίω Νηκηφόρω
σωμ' ε'ζ' α'κ' ε', πμ' η' ε'ισα Κομ' α' ρ' ε'σα. ο
βασιλ' ε'ς τ' οίνω κη τοκ' ε'ς Αλεξίω,
μάλισα τ' η' άλλων παιδων τ' η' Ιωάννη
πορ ε'κεντο. αμ' ε'λει τοι κη τ' ε'τον ε'πι-
κείνας καταλείψεν τ' ης βασιλείας δ' ε'
δορον, ε'ρι ε'ρε' τε οι πεδ' ήλου μετεδ' ε'
κει, κη βασιλεία ε'δεδ' ωκει ανηυροδ' ε'αδ'.
η' δ' ε' μήτηρ κη βασιλ' ε' Βιρ' η' η, τ' η' θυ-
γατε' ε' η' η' η' τ' η' π' α' η' η' εν τ' ε'ναντίω χαριζομ' η' ροσ' ω, εκ αν' η' ει πορ ε'
τ' η' συλλεκτηρ' Αλεξίω τ' Ιωάννη εν ε'βαβ' αλλ' ε'σα, πορ ε'πη' τ' ε'τον ε'πα-
A. iij.

Lexius Comne-
nus Imperator,
filios tres, &
quatuor filias
habuit. Inter fra-
tres natu maximus Ioānes fuit:
Anna verò primogenita, Ni-
cephoro Bryennio, Cæsarissa
appellata, nupsit. Ioannem pa-
ter maximè dilexit: datisque
purpureis calceis, Imperio de-
stinavit, & Imperatorem ap-
pellandum curauit. Irene ve-
rò mater & Imperatrix, con-
trà nihil non Annæ filia de-
ferebat: neque Ioannem apud
Alexium maritum, vt temera-

2
Ioannes Comnenus à patre imperio destinatus, aduersante matre. Ex opposito parentum affectibus, ingentes curbae.

rium, & luxu perditum, & le-
uam ac planè vœcordem ea-
lumniari non desistebat, ne-
que quicquam habebat anti-
quius, quàm vt Imperatorem
ad mutandam de Ioanne sen-
tentiam compelleret. Aliquan-
do etiam Bryennium per oc-
casionem summis laudibus ce-
lebrabat, vt & eloquentissi-
mum, & rebus gerendis aptis-
simum, & liberalibus artibus,
quæ animum ad virtutem in-
formet, & ad imperium ritè
gerendum & tuendum maximo
adiumento sint, eruditum.
Alexius verò quum hæc ma-
terni affectus haud ignarus au-
diret, aliàs se grauioribus ne-
gociis occupatum, verba illa
prorsus non curare simulabat:
aliàs tempus ad deliberandum
sumpturum, neque petitionè
eius neglecturum esse affir-
mabat. Semel verò temperare
sibi non potuit, quin eam ita
alloqueretur: *O mulier, & leli-
ti & imperii mei particeps, non tan-
de n ea suadere mihi desines, quæ
filia tua grata sum: & conari, vt
ordo laudabiliter institutus tur-
betur: quod si nutius percita es,
ad sanam redito men-
tem: ac potius tecum considerato,
an ullus unquam ex superioribus
Romanorū Imperatoribus, quum
filium imperio idoneum haberet,
eo neglecto, generum prætulerit?
Ac vt aliquando tale quippiam
acciderit, quod raro factum est,
pro lege habendum non erit: a me
præsertim, qui, quum regnum
haud laudabiliter, sed cadibus co-
gnatorum, & rationibus ab insti-
tutis Christianorum alienis occu-*

Quod vult
bene vult
mulier. Ge-
neri socius
charus.

Prudens ma-
ritus vxoris
importunita-
ti non cedit,
sed satisfacere
nititur.

καλῶσα, & ὑγρὴν τὴν βίον ἐπιποθεῖσα,
παλίντροφόν τε τὸ ἦθος, καὶ μηδὲ μὴ
μηδὲν ὑγρὸς ἔχοντα, καὶ περὶ μὲν δὲ παν-
τὸς ἀρχολίας πάσης ἀνώτερον αὐούδα-
σμα, ὅπως μετὰ τοιοῦτο τὴν γυνάμην ὁ
βασιλεύς, ἡ δὲ ἔχου ἐπὶ αὐτῶν κωροσά-
μην, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ λόβη κωροσά-
μην τὸν Βρυέννιον παρεισφέρουσα, παντοίοις
αὐτὸν ἐπαίνοις κατέσφρον, ἅτε εἰπεῖν ἰ-
κανώτατον, καὶ ἐκ ἐλάττονα δὲ κωροσά-
μα, καὶ μαθημάτων ἐλαδτερίων μετα-
λαχόντα, ὄυθμιζεν τὸ ἦθος εἰδὸτων, καὶ
κωροσ βασιλείαν ἀδελφώβητον οὐ βρα-
χέει συναεομύρων τοῖς ἀρχεῖν μέλλου-
σιν. ὁ δὲ Ἀλέξιος τὰ ταῦτα ἐρωπίζομεν καὶ
τὸ μητρῶον φίλτρον ἐπιστάμην, καὶ
τῆ μὲν ἀλλοῖς ἐκ τῆ χειρὸν κατεπέηρουσι
χαιρίζεται κωροσάμασι τὸν νοῦν πλατῆ-
μην, οὐδὲ κωροσέχεν ὄλωρ τοῖς λεγο-
μύροις κωροσποιεῖτο. καὶ δὲ ἐς σκέψω
δπολύων τὰ εἰσηγούμην, μὴ ἀν γινώσκ-
τησιν αὐτῆς κωροσβλέψαδι ἰχουεῖτο.
ἐνί τε δὲ καὶ τοιοῦτόν τι πασην ἄμηνος εἰ-
ρηκεν ἄγυναι, κοίνοινέ μοι λέχους καὶ
βασιλείας, οὐ τὰ κωροσ χαιρὲν πάση
τῆς σῆς ὑποσπεμῶν μοι θυρατῆρ, ἀρ-
μονίαν τε καὶ τάξιν ἐπιχειροῦσα λυεῖν ἐ-
παμειτῶν ὡς ἐπερ δεοβλαβείας μετέ-
χηκας, βάλῃ ἐς τὴν χιλν ἀγαθὴν ἢ μᾶλ-
λον δεῦρο κοινή συνδρασκείω μεθα, &
γνωσόμεθα τίς ὄξ ἀπάντων τῶν κωρο-
λέων τὰ τῶν Ῥωμαίων σκηπτοτα παρ-λη-
φόντων, ἢ ἔχων ἀμύσον εἰς ἀρχίλν, τῶ-
τον μὲν παρεβλέφατο, γαμβρόν δὲ ἀν-
θείλετο; εἰ δὲ ποτε καὶ τοιοῦτόν τι ξυμβέ-
βηκεν, οὐ νόμον, ὃ γυναι, τὸ σαπίον ἡ-
γνωσόμεθο· ἐπὶ ἐμοῖ δὲ καὶ μάλα καπα-
ροῦν γαλάσειε τὸ πανρωμαῖον, καὶ τῶν
φρενῶν κειδέων ὑποπεσῶν, εἰ τῶ βασι-
λέων ἐκ ἐπαμειτῶς εἰληφῶς, ἀλλὰ ἀμει-
σιν ὁμοχρῶν, & μαζούδοις χεῖρισ-
νικῶν

νικῶν ἀφισαμύρας δεσμῶν δεῖσαν τὰ
της ἀφεμέναι δέξοδοχον, τὸν μὲν ὄξ ὁ-
φύθ ὑποπεμψαίμεν, τὸν ἢ Μακεδὸνα
εἰσοικισαίμεν τὸν Βρυέννιον οὐτὸ λέλων,
ἔπει καὶ ὄξ Ορεστιάδ ὄ ἀρμητο· μία δὲ
αὐτῆ τῶν κωροσ Μακεδόνων οὐδ αἰμόνων
καρπῶν πόλεων. τοιαῦτα κωροσ τὴν
βασιλείαν Ἡλιώλν ἐμβειδῶς ὁ Ἀλέ-
ξιος φάμην, ὁμοῦ καὶ πάλιν τὴν μη-
δαμῶς ἀπειπόντα ὑποκωνάμην,
διήγε τὴν γυνάμην, σκηπὶ ὄμην ἀεὶ
τὸν σκεπτόμην. ἡ γὰρ εἰ καὶ τις ἄλλος
κρυψίνους ὁ ἀνὴρ οὐτὸ, καὶ σατὸν ἡγού-
μην ἀεὶ τὸ κωροσ, μὴδὲ τὰ πολλὰ
ὄξ ἀγγελπικὸς τῆ ποιητοῦ δεκνύμηνος.
ἔγινοντ δὲ οἱ τῆ τέματ ὄ ζῶης,
ὁ μὲν ἐκεῖτο πνέων τὰ λῳάδια ἐν τοῖς
κῆ τῶν μόνων τῶν μαζάνων λαμωρο-
τάταις οἰκοδομήμασιν. ὁ δὲ πάς Ἰωάν-
νης τὸν πατέρα ὄξεν τῆ τελοῦτῆ πλη-
σιάζοντα, καὶ τῶν κωροσ εἰδῶς ὑπο-
σερρουσαν, καὶ τῆ ἀδελφῆ τῶν βασι-
λέων κωροσ, κοινῶν τὸ ποιητοῦ
τοῖς ἐκ τῆς συγγουίας ἐκείνω φίλα σε-
νοῦσιν ὡν τὰ κωροσ ἡ δὲ ἀδελφῶς Ἰ-
σαάκιος, καὶ δὴ λαθῶν τῶν κωροσ, εἰ-
σεισι τὸν κοιτῶνα τὸν πατερίκον· καὶ
κωροσ ἀπεισῶν ὡς δὴ τῶν θρῳωῶσιν, ὑφαι-
ρεῖται λαθῶ τῆς ἐκείνου κωροσ τὸν
σφραγισῶ δακτύλιον. εἰσι δὲ οἱ καὶ
γινώμην τῆ πατερῶς αὐτὸν φασὶ τὸδε πε-
ποιηκέναι, ὡς δίδωσιν ἐνορεῖν τὰ μὲν βρα-
χὸ ρηθῆσόμεθα. αὐτῆ κα τῶν Ἰωάννης
τοῖς συμφραδόμενας ἡθροικῶς, καὶ τὸ
κωροσ τῶν ἡθροικῶς, ἐπὶ κελητῶ μὲν
ὄπλων κωροσ τὸ μέγισον ἀρχεῖον ὄξ ὄρ-
μισε. καὶ αὐτῶ τῶν μαζάνων μο-
νῶν, καὶ τὰς ἀρχαὶς ὄμοῖως τὸ πόλεως,
ὑπο πῆθους τῶν συμφροσ, καὶ τῶν κῆ
φῆμην τῶν ὄξ μόνων συναλιζομύρων ἀσυπόλων, βασιλεύς αὐτοκωροσ

parim toti Romano imperio risui
sim futurus: & pro insano habend-
us, si in deliberatione successio-
nis, germano filio repudiato, Ma-
cedonem in solio collocaro. Sic
autem appellabat Bryennium,
Orestia de beata & præstantif-
sima vrbe Macedonia oriun-
dum. Quibus verbis cum Ire-
næ petitionem graiiter refu-
tasset, tamen deinde eum præ-
se ferens, qui haudquaquam
negasset, mulierem perpetua
deliberationis simulatione dif-
ferebat: quippe homo, si quif-
quam alius, occulti animi, qui
sapientiã in dissimulando po-
sitam ratus, raro admodum,
quid facturus esset, præ se fer-
ret. Instante autem obitu, qui
in splendidissimis Manganiæ
regiæ substructionib. decum-
beret: Ioannes & eius rei &
materni odij gnarus, quæ im-
perium in fororem conferre
niteretur, negocium cum co-
gnatis sui studiosis communi-
cat, quorum princeps erat fra-
ter Isaacius: & clam matre pa-
ternum cubiculum ingressis,
& tanquam morbum eius de-
plorare vellet, prostratus, an-
nulum de manu eius furr. pit.
Sunt tamen qui id eum de sen-
tentia patris fecisse affirmant:
idque ex iis quæ mox sequen-
tur, fit probabile. Quum autè
in cœtu suorum rem gestam
exposuisset, eques ad maximã
regiam properauit, armis sti-
patus, atque in ipso Manganio
monasterio, & vrbis regionib-
us, à multitudine sui studio-
sa, & iis qui fama rei exciti in
vrbe versabantur, Imperator

Nec generū
filio vult præ-
ferre.

Vxoris autē
desiderium
simulatione
deliberatio-
nis eludit.

Ioannes vt
impetiū fir-
mavit. Instan-
te principum
obitu, success-
forum artes
vigent.

Et callidio-
res sibi ma-
turè consu-
lunt.

Néque occa-
sionem fla-
gere sinuat.
Oculata e-
nim est do-
minandi cu-
piditas.

salutatus est. Quibus rebus Irene territa, filium monuit, ut coeptis desisteret. Sed quum is summo studio rem vrgeret, neque verbis matris quidquam moueretur: Bryennium hortatur, ut se adiutrice regnum affectet. Ut verò ne sic quidem res procedebat, ad maritum accedit in lecto decumbentem, & tenui spiritu vitam adhuc præse ferentem, & corpori eius incumbens, clarè vociferatur, lachrymis instar fontis exuberantibus, filium ipso adhuc superflite res nouas molientem, regnum affectare. Ille verò, grauioribus rebus occupatus, scilicet in vitæ exitu, & peregrinationi iam iam instanti intentus, oculis ad angelos, animorum duces, conuersis, nihil ad ea respondit. Illa verò acrius vrgente, & filij facta ægerrimè ferente, cum exiguo coactoque risu, manibus in caelum sublatis, siue eo nuncio delectatus, & Deo gratias agès: siue delictorum veniam à Deo flagitans, vultu parum blando eam castigauit, quòd Imperii contentionem in discessu animi à corpore moueret. Mulier itaque haud dubiè maritum iis quæ audisset, delectatum esse rata, ut iam omni frustrata spe, deiectaque prioribus consiliis, cum magno gemitu dixit: O marite, & viuens omnibus dolis instructus fuisse, aliud dicere, aliud sentire solitus: & nunc è vilis te deont. ì γυνὴ δὲ οὐδὲ ἐν τῷ ἀγαθῷ χερσὶν οἰηθεῖσα τὸν ἀνδρα, δὴ ὅσα παρ' αὐτῆς λυώπσο, ὡς ἦδη τῷ περὶ τῶν ἐλπίδων διεψύσθη παντάπασι, καὶ διασφαλείσῃ τῷ ὑποθέσειων, βύθιον σενάξασα εἰρηκεν ὡς ἄνθρωπος, καὶ ζῶν μεθ' οὐδὲν ἰσχυρῶς ἐκείνη, ἀπὸ τῆς τῶν γλῶττων πλουτῶν τοῖς νοήμασι καὶ νῦν δὲ ὡσαύτως τῷ βίου ἀπαλα-

Nec cuiquam, præterquam sibi, indulgentie nouit.

Nullum non mouet lapidem mulier, ut voto suo potiaur.

Marito autè & pauci mès immota manet.

Atque incem pestifera illa ambitio blandè castigat.

Sed veluti flamma guttulis aquæ còspersa fatit.

ἀποφθιμῶν αὐτοῦ. ἡ βασίλισσα δὲ Εἰρήνη καὶ μήτηρ τῆς Ἰωάννης πρὸς τὸν οὐτὸν γινόμενων ἐκταμῆθεῖσα, εἰλῆσα μετεπέμπετο τὸν υἱὸν, καὶ παρήγει τῷ ἐν χερσὶν ὑποχέσθαι. ὡς δὲ ἡ ὄλως τῆς δρομίων ὁ Ἰωάννης, καὶ κατ' οὐδένα τρέπον τῆς μητρὸς ἐπεσρέφετο, τὸν Βρυέννιον ἐπεσύνυσεν, ὅπως δὲ τῆς βασιλείας, σωτηρίας αὐτῆς ὡς δὲ οὐδὲ οὐτὸν τὸ καὶ σκέψιν ἐώρα, περὶ αἰνῶντα, περὶ αἰνῶντα τὸ ἀνδρὶ ὅτι κληῖς ἐρρίμῳ, καὶ βραχεῖαις ἀναπνοαῖς τὸν ζῶντα ὑποσημαίνοντι. καὶ βαλοῦσα ἑαυτὴν τῷ σώματι, καταβοᾷται λαμπερῶς τῷ υἱῷ, ὡς κρῖν μέλανδρος τὰ δάκρυα χέουσα, ὅπως αὐτῆς ζῶσιν ἐπι σωτηρίῳ, καὶ τῶν βασιλείων ἐπὶ λαοποδῶν, εἰς ἔργα βλέψας νεώτερα. ὁ δὲ οὐδένη πρὸς τὰ λελεῖμῶνα ἀπικέλευτο, ἀλλοῖς χαλεωτέροις, οἷα ἐκείνῳ, τὸ τῆς ζωῆς βραβεύων λαπόμῳ, καὶ τῆς μετ' οὐ πολὺ ἐκδημίας φροντίων, καὶ τοῖς ψυχαστοῖς ἀγγέλοις βέπων τὰ ὄμματα. ἐγκειμένη δὲ λιπαρῆς τῆς βασιλίδος, καὶ μὴ ἐν γαίῃ ὄλως ἐχρύσης τὰ ὄμματα παθεῖς γινόμενα, βραχὺ τι παρεμφήνας καὶ βεβιασμένον μειδίαμα ὁ Ἀλέξιος, τὰς χεῖρας ἀνέχων εἰς ἕραν, ἰσως μὲν ὅτι τοῖς ἀφηγηθεῖσι διαχρησθεῖς, καὶ θυῶν ὑπὲρ τούτων διαφρασεῖται. εἰπεῖν δὲ καὶ κέρτομον τῆς γυναικὸς, καὶ σεσηρῶς ἐμιδῶν, ὡς λέγους ἀνακινούσῃ τῷ ἀρχῆς, ὅτι ψυχῆς ἐφεισθήκει δόξασις ἐκ τῶν σῶματι, ἢ καὶ τὸ θεῖον ὁμοειδέσθαι, ἐφ' οἷς ποὺ καὶ παρεσφάλλῃ τῷ δέοντι. ἡ γυνὴ δὲ οὐδὲ ἐν τῷ ἀγαθῷ χερσὶν οἰηθεῖσα τὸν ἀνδρα, δὴ ὅσα παρ' αὐτῆς λυώπσο, ὡς ἦδη τῷ περὶ τῶν ἐλπίδων διεψύσθη παντάπασι, καὶ διασφαλείσῃ τῷ ὑποθέσειων, βύθιον σενάξασα εἰρηκεν ὡς ἄνθρωπος, καὶ ζῶν μεθ' οὐδὲν ἰσχυρῶς ἐκείνη, ἀπὸ τῆς τῶν γλῶττων πλουτῶν τοῖς νοήμασι καὶ νῦν δὲ ὡσαύτως τῷ βίου ἀπαλα-

λαπόμῳ, ἀμεταπώτως ἔχεις οἷς καὶ περὶ τῶν περὶ αἰνῶντα. καὶ ταῦτα μὲν ἐφέρετο τῇδε. ὁ δὲ Ἰωάννης καὶ τὸ μέγα ἀρχεῖον γινόμενον, οὐχ ὀλίγη ῥαδία τῶν εισοδῶν, οἷα τῷ φυλάξιον μὴ πρὸς μόνον ὑπερδιδόντων τῶν τε διατυλίαν ὑπὸ εἰζῆν, ἀλλὰ περὶ πρὸς τῶν πρὸς τῶν τε κληῶν πατρικῶν ἐκείνῳ τῷ ἀρχεῖον. * αἱ πόλις τὸν ἰσχυρῶς παλατίου χαλκείαις ῥάβδοις παλατίαις, οὐτὸν τῶν ἀκροβραχῶν μετεωριδῶν, καὶ τῆς βαλλωνται, καὶ τῶν αὐτῶν τε καὶ ῥαστώνης εἰσεληλυθῆναι, καὶ σωμασῆναι τὸ ὄπλοφρον καὶ σιγῆς. οὐ βραχεῖς δὲ καὶ τῷ ἐκ τῶν ἐγγυμῶν ὄχλου σωμασῆναι τῶν ἐνδον εἰσεβύησαν, οἱ καὶ ὄχρα τῶν τῶν τῶν ἐπεσῶν ἐπεβάλλοντο. τῷ δὲ πυλῶν αὐτῶν ὅπως ἐκείνῳ, οἱ τε ἐκ τῶν ἐπεσῶν ἐπαύσαντο, καὶ τὸ εἰσφρηκτῶς ἐκείνῳ μὴ σιγῆς μαννον, ἐφ' ἡμέρας συχρῶς ἐκείνῳ βασιλεῖ σωμασῆναι. ἦγε μὲν οὐδὲ τότε πέμπτω καὶ δεκάτω ὁ Ἄνδρος καὶ νυκτὸς δὲ ἐπέσῳ, ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος τῷ τῶν ἀπικινῶν, ἀρχῆς ἐνιαυτοῦ ἐπὶ ἀκροβραχῶν, καὶ ἡμισι μὲν εἰς τῶν τεσσαρσιν. καὶ δὲ τῶν ἐκ τῶν μετασῶν ἡ μήτηρ τῶν Ἰωάννην, εἰς τῶν τε πατρικῶν σιγῶν ἐξείναι πομπῶν περὶ τῶν, αὐτῆς καὶ ἀρῶν μῶν, εἰς τῶν ἐκείνῳ ἐδείματο χεῖρας τῶν φιλανθρώπων μῶν. ἐκ εἰς δὲ αὐτῆς καὶ περὶ τῶν, ἀλλ' ἡ πρὸς τῶν μετακλήσιν ἀναδῶν, οὐδένα μὴ περὶ τῶν πατρικῶν τιμῶν ἀπαυθῶν, ἀλλ' ὅτι τὸ νεοπαγῆς ὑπεβλήθη τῆς ἀρχῆς, ἐ τοῖς ἀπικηλοῖς ἐδείξει, θερμὸν ἐπὶ ἐκμονοῦ τῆς βασιλείας τὸν ἔσφα. ὅθεν αὐτὸς μὲν ὡς οἱ πολὺποδῆς τῷ περὶ τῶν ἐξείχεται τῷ ἀρχεῖον, τὸ

ta discedens, à consuetudine ista non discedis. Interea Ioannes ad magnum palatium progressus, non facilem aditum habuit, custodibus non statim anulo ostenso acquiescentibus, sed aliud quoque euidentius argumentum requirētibus, quose patris iussu adesse comprobaret. * Porta verò palatij aperta, quæ ita parata erat, ut quum ex altera parte in summo latis æreis laminis paululum attollebatur, cardine emota, humi caderet: facilem ingressum habuit, comitantibus satellitibus & cognatis. Vnà irrupit etiam promiscua turba: qua obuia quæque diripere aggressa, foribus clausis, & qui extrâ erant, introitu prohibiti sunt: & qui irruerant, compluribus diebus inclusi, cum Imperatore vixerunt. Agebatur tum mensis Augusti dies xv, cum Imperator Alexius sub noctem vita functus est, anno Imperij xxxvii, mense iiii, cum dimidio. Postridie manè statim mater Ioannem ad paternas exequias vocat, quod corpus eius mox in monasteriū, quod ipse Christo propitio construxisset, efferendum esset. Sed eum dicto audientem non habuit, non quòd matris auctoritatem aspernaretur, aut patris honorem negligeret: sed quòd regno nondum firmato, aduersarios Imperij cupiditate adhuc flagrantem tuebatur. Proinde ut Polypodes saxis, ita ipse palatio inhe-

Nouus princeps palatii, fato adiutus, occupat.

Turbam promiscuâ prohibet.

Paulò post Alexius moritur.

Matris aures filius declinat, ut noui firmet principatum.

Mulier impetiosa, sed foecunda matricum nata, claudum pede currere nititur.

Inde indignatio & indignae voces.

Maxima in Comneno virtus.

Huius exercendae occasio.

Axuchi Imperatoris sorori concilianti summa prudentia.

bebat, omnium disciplinarum parenti Philosophiae deditam, & omnibus artibus eruditam. Ac Imperatorem in equestri circo Philopatio, qui parum a terrestri porta distat, armis noctu oppressissent, iam ante largitionibus portae custode corrupto: nisi Bryennij innata foecordia, & omissior animus, quam regni affectatio postulet, irritum eum conatum fecisset, tū ipso quiescente, oblitōque foederis, tum coniuratorum ardore extincto. Quo tempore Anna Caesarissa mariti ignaviam perterfa, iraque percita, iniquè fecum agi dixisse, & naturam multum accusasse fertur, idque verbis obscenioribus: quod se mulierem, Bryenniū virum fecisset. Manè coniuratis deprehensis, nemo eorum mutilatus aut flagris caesus est, sed omnes mulctati bonis: quae tamen aliquanto post plerique receperunt, Imperatore humanitatem ab ipsa coniurationis principe Anna Caesarissa auspicato. Cuius rei haec fuit occasio. Imperator quum omnium generis opes, auri, argenti, & variarum vestium in vna domo congestas spectaret, naturae ordinem inuersum esse quaestus, quod cognatos hoītes, alienos amicos habuisset: etiam opes ad amicos transire oportere dixit, & omnia Magnum Domesticum accipere iussit. Is verò summae Imperatoris munificētia gra-

ήπις δὴ τῆς ἡῶν ἐπιστημῶν πασῶν ἐπόχῃ φιλοσοφίας ἐδείκνυτο μέλημα, ἃ ἑώρας πῶσαν ἐρεθίσθησαν μάστιγι. τάχα δὲ αὐτὴν καὶ νυκτὸς ἐπέδιντο μετ' ὀπλων τ' φονεργῶν, αὐλιζομένη τῶν βασιλέων κατὰ τὸ μικρὸν ἀποδὲν τ' χερσαίων πολῶν ἱππηλάτων Φιλοπάτιον, δώριος ποροδιαφθείραντες ἀδελφὸς τὸν ἐπὶ τῶν εἰσόδων τῆς πόλεως· εἰ μὴ τὸ εἰωθὸς ὑπόναυθον καὶ χαλαρὸν πορὶς βασιλείας ἐπιτείνῃς ἐργασίῃσιν ἐπαυσε τ' Βρυέννιον, αὐτὴν τε μένειν καὶ χώραν ὡδραβιάσαν, ἡῶν ἐξωθνητῶν λαδομύρον, καὶ κατασβέσαν τὸ θερμὸν τ' συλλεθόντων φρονήμα· ὅτε καὶ λέγεται τὴν καμαρίαν ἄνναν πορὸς τὸ χαῶνιον τῆς ταύτης ἀδελφῆς δουχεράνης, ὡς πάχυσαν δ' ἐνα, δ' ἐπελάσασαν. Ἐτῆ φύσιν τὰ πολλὰ ἐπιμύμεσθαι, ὑπ' αὐτῶν τιθεῖσαν ἐξ μικρῶν ὡς αὐτῆς ἐνδιαχρῆσαν τὸ ἀθροῦν καὶ ἐκκοιλιάσαν, τῶν ἢ Βρυέννιῳ τὸ μέριον ἀποτείνασαν ἃ σφαιρώσαν. φωραδέντων δὲ ἡμέρας τῶν ὁμοτῶν, ἐδένες μὲν αὐτῶν ἐς τὸ σῶμα διελθῆθησαν. ἢ καὶ οὐπερ βλήθησαν μέσθαι, τῶν ἢ ἐσπῶν ἐστέρηται ἀπαξάπαντες. μὴ δὲ πνακαρῶν καὶ αὐτῶν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν ἀπεδύθησαν, ὅς αὐτῆς τ' πορτερλάτῳ τ' ὀπιβελῆς, Ἄννης τ' καμαρίαν, τῆ βασιλέως ἀξάμην φιλοπρωπύεσθαι. ἀρχὴ δὲ ἐχετοιαί δὲ τὸ ἐπὶ τῶν γεγονόσιν· τὴν ἐν χρυσῶ καὶ ἀργύρῳ καὶ πλάτῳ πάντῳ δαπνῶν ποιήσας ἐδήμασιν ἕσσαν τ' καμαρίαν, καὶ ἕνα δόμον συλλελεμύλιον, ὃ βασιλέως Ἰωάννης ἐπιστὰς ἐδεῖτο, καὶ μὲν καὶ εἰπὼν ὡς ἡ τάξις ἐπ' ἐμοὶ πως ἀντέσραπται. τὸ μὲν γὰρ συλλελεμύλιον οὐδὲν ἀλλότριον φίλιον· καὶ δὲ τῶν χερῶν καὶ τῶν πλάτῳ πορὸς τῆς φιλοπρωπύεσθαι καὶ πάντῳ εἰληφέναι τ' μέγαν ποροτεταχῆ δομῆσιν. ὃ ἢ ἀχαιήσας ἐπὶ τῶν βασιλέων, φιλοπρωπύεσθαι μετὰ δῶκοντι.

διώκοντι ἤτησεν ἐνδοθῶν οἱ τὰ εἰκότα δ' ἐλαχθῆναι. ὡς ἐν ἔλαβε τὸ ἐνδοθῶν, εἰ καὶ βιαιῶν, ἐρη, πορομάτων καὶ πολλῆς ἀδικίας γεμότων ἤρξεν, ὡς βασιλέω, ἢ σὴ ἀδελφῆ, ἢ ἐργῶν αὐτῶν τὸ συλλελεμύλιον ἀπομάσασθαι· ἀλλ' ἐχὶ καὶ τὴν ἐκ τ' φύσεως κλησιν, καὶ ἀπὸ τῆς τὴν χερῶν ἀπεβάλετο. ἀγαθῶς ἴνῳ βασιλέως εἰσέπ κασιγνήτῳ μέσθαι, ἐκ μετῶν τὸ φίλτρον αὐτῶν ἀκαλέσται, ὃ νῦν ἐκπαρνοίας ἀπόλεσε, τῆ φύσιν χερῶν καὶ συλλελεμύλιον. φέισαι ἐν, ὡς δὲ αὐτῶν, τῶν σφ' ἐκείνῳ ποροπρωπύεσθαι ὁμοτῶν, ἢ κλάσον τῶν φιλοπρωπύεσθαι, λαμπερῶν ἢ δὴ τ' σῆς ἀρετῆς ἢ τῶν ὁμοτῶν ὁμοτῶν δὲς ἢ αὐτῆς ἢ τὰ κατ' ὄψιν ποροκείμην, ἐχ ὡς ὄφλημα δῆμον, ἀλλ' ὡς δόμα ἐκούσιον, ἐπεὶ καὶ δικαιοτέρον τὰ ἅτα ἐμὲ κησῶν, κληρον ὄψιν πατρῶν, καὶ τὸ γὰρ αὐτῶν δ' ἐλαχθῆναι. τῶν οὖν βασιλέως πρῶτος, ἢ ἀλθῆσθαι εἰπὼν ἀδελφῆς, σὺ ποροθυμία ποροτῶ τὴν ὡδραβιάσαν, φάρμακον, ὡς εἶλεν ἀνάξῳ τῶ ἀρχῆν, εἰσὸ πορὸ τὸ γένον τῶν κερῶν φιλοπρωπύεσθαι, καὶ κέρδης πορὸ τῆς καὶ ποροκείμην ἀνώτερος· ἀμέλει τοὶ καὶ δίδωσι πάντα τῆ καμαρίαν, καὶ ἀνένδετα. Εἰρήνη ἢ ἢ μήτηρ καὶ βασιλῆς κατ' ἐδένα ποροπρωπύεσθαι, τ' ὀπιβελῆς μετέχου καὶ τῶ ἢ μῶλλον μὲν ἐν ἐς ἐπὶ τῶ καὶ σοφὸν πλόγον γνωματεύου λέγεται, μετῶν τὰ μελετῶν, ὡς δὲ βασιλέα μὲν ἐκ δῶντα ζητεῖν, παρῶντα ἢ μὴ μετακινεῖν, ἢ ὡς, οἷας μοι τὰς ὁδῶν οἱ σφραγῆς ἐχάλονον τῶ ἢ, δ' ἐμυτέρας δ' ἢ πεδὲν ὡν ἐν τῶ πικτῶν ὡδῶν πεπεύεσθαι, καὶ πορὸ φῶς αὐ μὲν κατῆφρον τὸ κυοφορῶν, αὐ δὲ ἢ ἀδελφῶν καὶ ὡδῶν δ' ἐλαχθῆναι μετῶν μετὰ ἀλθῶν χερῶν,

tiis actis, & dicendi quae vellet potestate petita atque accepta: *Etsi tua soror, inquit, Imperator, violentum & iniquissimum facinus ausa, re ipsa cognationem abiuravit: tamen non ut affectum ita, etiam appellatorem naturalem amisit. Quum igitur adhuc boni Imperatoris soror maneat, charitatem, quam nunc dementia perdidit, natura admitta suffragio, poenitentia recuperabit. Parce igitur sorori, Domine, quae tuam maiestatem violavit: eamque humanitate castigato, quae illustri bonitate tua se victa fatetur. Dato ei etiam quae in medio posita sunt: non ut iustum debitum, sed ut donum voluntarium: quae quidem, ut patrimonium suum, & in familiam reditura, iustius quam ego possidebit.* Hac oratione Imperator, ac potius verecundia, impulsus, alacriter Axuchi monitis obtulerat: se regno indignum fore professus, si ille cum tanti tamque parati emolumentum contemptu erga familiam suam humanior iudicaretur. ac reconciliata gratia, Caesarissae omnia restituit. Irene verò mater Imperatoris, nullo modo conscientiae infidiarum conuicta, sed potius memorabilem sententiam elocuta esse fertur: *Nec Imperatorem qui absit, querendum, nec qui adsit, pellendum esse.* Atque illud etiam dixisse: *Heu quantos cruciatus filii percussores mihi sunt moliti acerbiores utique iis doloribus quos in pariendo toleravi. Nam si factum ad lucem urgebant: isti vero ex inferorum barathro per media viscera mea penetrantes, immortalem mihi lu-*

Gravi oratio ne testata.

Et magni apud cordatū principē ponderis.

Matri erga filium mens melior, & re rū ante gestarum detestatio.

ditionē in Ciliciā denūtiavit Leburnā, Armeniæ regis vlciscendi causa qui præter alia Romana oppida subacta, etiā Seleucia imminebat. Igitur & veterano milite cōvocato, & nouis delectibus habitis, & iusto cōmeatu ad diuturnam expeditionem præparato, Ciliciæ portis citra pugnam superatis, Adanam occupat, & Tarso potitur. Sed præ animi alacritate his non contentus, pro tota Armenia pugnat: & castellis opportunissimis quibusq; partim ditione, partim vi captis, tota prouincia potitur. Aggressus autem inter cætera castellum quoddam præruptū, nomine Bacā: cum hostes non suplices manus protenderent, nec pacificationem vllam admitterēt, toto exercitu circūposito, & operibus excitatis, se negauit inde discessurum, nisi capto oppido, etiam si in obsidione canescendum, & niuiū procellis sæpius albescendum esset. Interim obsessos admonens, quantis beneficiis efficiendi essent, si munitione sibi cederent: & quā pessimè tractandi, si belli more capti, exercitū intra moenia viderēt. Sed hæc aspidibus canebantur aures de industria obturantibus, ne Magi incantationem audirent, neque aliud nisi Æthiopem lauare eum apparebat. Nam & ij qui eum locū defendebant, omnes ad certamen parati erant. & Constantinus quidam Armenius nobilissimus, promptitudine manuum, vulgò præstantior,

Princeps magnanimus qui elicere nescit.

Nec in medio acquiescit victoria.

Sed munitura loca intrepidè adortur.

Et in horum obsidione constanter perseverat.

Obsessis minas inuentas.

Mos munito loco obsessio sum.

ὑποτῆ δὲ καὶ τῆ Κιλικίαν στρατείαν ἐκέρυξε, τῆ Λεβένω, ὅς Ἀρμενίας ἦρχε, μετέποδων, ὡς ἄλλα τε καὶ ἕτερα Ρωμαίοις πολισμῶν χειρωσάμενος, ἀλλὰ δὴ καὶ Σελευκείας ἐπιβλήων πέρσας ἄποχως τόνω τὰς ἑσας διωόμεναι, καὶ νεαλαίς ἄλλαις αὐταῖς πορευόμενοι, ἐπὶ ἐφόδια ἰκανὰ πορὸς χροῖαν ἐκδημίαν ἐνδεόμενος, τὰς Κιλικίας πύλας ἐφίσταται καὶ τὰς αὐτὰς ἀμύχει παρελθὼν, Ἀδωνης ἐπέβη, καὶ κρατεῖ τὸ Ταρσῶ, οὐ μέλει τὴν τε ἀειγράφας τὸ πορὸς ἄπο, πορὸς ὅλης Ἀρμενίας δελεωνίζε. ὅθεν πῆ μὲν ὁμολογία χειρὸς ἄπο τῆ φρεσίων ἐπιμαρτύματα, καὶ ὅτι μάχης αὐτὰ ὑπαρξάντων, ἐκράτης ἀπάσης τῆς χώρας γίνεται. ὅπως ὅσων ἄλλοις καὶ ὅποτό μω πῆ ἐρύματι ὅπερ Βακὰ ὀνομάζετα, ἐπεὶ μὴ χεῖρας πορὸς τὸν αὐτὰ οἱ ἐντὸς, οὐτε μὲν πορὸς ἄπο εἰσινεῖαις ἐμβάσης, δελεωνίζε τὸ πῆ τῶ στρατεύματι, θαλαῖαν χάρακα, μὴ αὐτὸν ἀπάραι τὸ παρὰ πῆ ἰχυρίζομενος, εἰ μὴ τὸ πολισματος ἐκράτης ὀφθήσε, καὶ εἰ πολιορκησὶ οἱ ἐμβάση τῆ πορὸς ἄπο τῆ κεφαλῆ, καὶ τὰς χροῖων παλιωθῆναι πολλὰς καὶ ἀφορῆς εἰς νοῦν ἄπο ἀμα τῶς πολιορκησάντων, ὅσα μὲν πῆ τῶν ἐπὶ αὐτῶ, ὑπενδόντες καὶ ἐκστάντες αὐτῶ τῶ ἐρύματι οἰοῖσι δὲ αὐτῶ τῶς ὑποβληθῆναι, πολέμου νόμω ἐαλωκότες, καὶ τῶ στρατῶ ἰδόντες εἰσρνεῖσαν ἐνδοθεν. καὶ δὲ ἀπίσι τὰ ὑπὸ ἄλλο μὲν τῶ πορὸς φαρμακῶ, ἐσμῶν ἀντικῶς ἐπιλέχτο τῶ Αἰθιοπῶ. οἱ γὰρ τῶ φρεσίων Βακὰ τῶ ἐστισαίαν πεπισσῶ μὲν, καὶ πάντες μὲν ἀκαταπλήκτες εἶχον πορὸς τῶ ἄπο τῶ Κωνσταντῖνος δὲ πῆ μάχισα, τῶ Ἀρμενίαν γῆρας τὰ πορὸς ἄπο ἄπο μὲν, καὶ τῶ πολλῶν ὑπερφέρα

χειρὸς ἰχνησῆσι. καὶ γὰρ μόνον τὸ ἐνοικῆν πῆ τῶς ἐπισπῆσι ἐδελεωνίζε πορὸς τῶ Ρωμαίων πόλεμον, ἀλλὰ ἐαὐτὸς τῶ φρεσίου πολλὰς πορὸς ἀπόμω, καὶ πῆ τῶ γηλόφου μὲν ὀπλων ἰσάμενος ἐφ' ἑπερ ἡ μὲν φύσις τῶ πετέραν ἀνέδωκεν, ἡ δὲ τέχνη τείχεσι αὐτῶ ἀειβάλε καὶ ἐκράτῶν, ὑβρεσι τὸν βασιλέα ἐλληνίδι ἐπῆλυε γλώτῆ, ἐς τὸ τῶ ἀκοῖν ἐπὶ τῶς θυγατέρας ὁ σῶμαρτος ἐρεχλῶν καὶ λόγους ἀπρεπῆς ἀφίσι. ὁ βασιλεὺς μὲν ἐν συλλαβῆν τὸν ἀχερῶ ῥήμονα βαρβαρον, καὶ δίκαια λαβεῖν ἐξ ἐκείνου ἐπῆλυε. ὁ δὲ τῶ σφετέρῃ πεποιθῶς ῥώμη, καὶ μέγα τῶ δεασθῆναι κατακομῶν τῶς φύσεως, ἐπ' ἐπὶ τῶ βασιλέως κατεμωκῶτο ὀφθαλμῶν, καὶ πορὸς ἀλείτο ἀνάδω τὸν ἐπιλέγδω ἐκείνῶ συμπλακῶ μὲν. ἀμέλει καὶ βασιλεὺς ἐπιπῆσι τοῖς ταξιαρχῶς ἐκ τῶ αὐτῶ τῶ ἀκίμων τινὰ στρατῶν ἀπῆλα τῶ Ἀρμενίαν ἀπῆμαρον ἀξιμαχῶν, ὡς ἐν Ἐτρεῶ τῶς ἐκ τῶ τῶ Μακεδόνων ἐπῆλυε τῶς ἀπῆλα αὐτῶ εἰς ἀδὲ ῥήμονα καπῶσα δῆδω, καὶ ἀπῆλα νεόσμητῶ ἐγχειρίζεται. ἐπὶ δὲ ὀπλῶ εἰς Ἐτρεῶ τῶ, ἀφίσαται μὲν τῶ Ρωμαίων ἰλῶν, πορὸς δὲ τῶ γηλόφου τὰ κεῖρα ἐπῆλυε ὑποκαταλέωμ βαρὸν τὸν ἀρμενίαν πορὸς ἀλείτο, ὅπως ἐν ἰσοπέδῶ δελεωνίζε τῶ, εἰπερ ἀληθῶς τῶ μοναθλίαν αἰρεῖται, καὶ μὴ ἐπῆ πῆ εἰς ἐμπληξίαις ἰὼν, εἰ καὶ πορὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τῶ σοβαρῶ εἰται. ὑβρεῖν τόνω οἰκείαν ὁ Κωνσταντῖνος τῶ τῶ Μακεδόνος ἡγεσάμενος ῥήματα, ὡς κατὰ βῆσις πορὸς τῶ, ἡ δὲ πορὸς ὀρεσῶ φος δῆμων δελεωνίζε, τῶ Ἐτρεῶ τῶ πορὸς ῥήματα, ἐπὶ μὲν πῆ τῶ τῶ σῶματος μέγεθος ὡν, ἐπὶ δὲ πορὸς ἀπολεμιστῶ, ἀπῆλα πορὸς ἐβλημῶς ἰσῶ πάντα τῶν καὶ λα-

cius non modò instruebat, & ad Romanum bellum concitabat: sed & ipse sæpe ex castello prospectans, & armatus in tumulto stans, quem natura rupe, ars mœnibus circumdatam firmarat: Græca voce dicteria in Imperatorem iaciebat, & vxorem eius ac filias oris impropentis homo obscœnis verbis deridebat. Itaque petulantem Barbarum comprehendere Imperator, & multare cupiebat. At ille viribus fretus, & naturæ suæ robur iactitans, Imperatoris aciem subsannabat, & ad singulare certamen aliquem ab exercitu delectum prouocabat. Sed & Imperator flatim tribunis mandat, vt fortem aliquem militem, qui Armenio par esse queat, deligant. Eustratius igitur ex Macedonica legione delectus, scutum viri longitudine accipit, & enssem recens acutum. Sic armatus e castris ad radicem collis abit: & Armenium hortatur, vt nonnihil descendat, quò in æquo campo pugnent, si omnino duellum appetat: & non, præter alia furiosa dicta, istud etiam temerè effutiat. Quæ verba Constantinus sibi probro esse ratus, fulguris instar nubibus emicantis, aut montanæ capræ e fruticibus exilientis, Eustratium aggreditur, bellator & ingenti corpore, & animo confidenti, albo clypeo munitus, vndique æquali, cuius umboni crux insculpta erat: & gladium dex-

Petulantia militaris iræ principis accendit.

Audax audaciorè nactus est.

Superbia nihil non audet.

Mira Eustratij confidentia.

Iritus Constantini impetus.

tra gerens, clypeum Macedonis & recta & ex obliquo ferire non desistebat, infana temeritate incitatus: & subinde expectabatur magno malo virum affecturus. Imperator vero in Macedone spem ad eò nullam habebat, ut eum euaforum esse clara voce negaret. Quamvis autem Constantinus tanto impetu Eustratiũ vrgeret: tamen eundem Romani acclamationibus confirmabant: & vt vicissim feriret hostem, admoncbant. Is vero sæpe elata manu quasi percussurus, præter expectationem eandem retrahebat: haud fecus ac si præstigiator quispiã dextram ab ictu auerteret, & ad facinus paratam reprimeret. Tandem ensem diu liberatum ita in Constantini clypeum impexit, ingentem illum quidem & planè Hectorium, vt medium difsecaret. Ad quod factum Romani cū magna admiratione exclamarunt. Armenius verò clypeo præter spem nudatus, cum non ampliùs in planicie manere posset, fuga salutem quesit: & vt in capitis periculo, magna cum festinatione in tumulum se recepit. Deinceps verò suo loco manens, neque Romanos contempsit, neque in Imperatorem & genus eius conuicia tanquam obscœnitatis suæ sagittas iecit. Macedo autem rogatus ab Imperatore, quo consilio manum sæpius sustulisset, quasi

Eustratij magnanimitas.

Et validus iustus.

Vnde Constantini paucior atque fugax.

Et silicium.

Eustratij vero excelsus animus Comneneno aperius.

κλώ, χάραγμα σαυεικὸν ὡς τὸ μέσον ἔχουσαν. ἐκὲν καὶ τὴν δεξιᾷ ξιφφοροῦσαν τονώσας, ἐπ' οὐθείας τε καὶ ἑκαρσῶως κ' τῆς ἀσπίδος πλήθει, οὐκ ἀβίει τὸν Μακεδὸνα οἷς ἐσθ' εἰ περιπετρία χρώμενος, καὶ κ' αἰεὶ περισθ' κ' μέγα πικρὸν τὸν αἴδρα ἐργάσασθαι, καὶ βασιλῆος παντάπασι ἀπεργῶκει, μὴ μόνον τῷ χριστοτέρον ἐλπίδων ὑποβουκολούμενος, ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ τεθναίνει τὸν Μακεδὸνα λαμπερῶς ἀπειπάμενος, καὶ τοῖσδε μὲν οὐδ' ὀρμήματι ῥοδίῳ τῆ Κωνσταντίνου ὀππικεῖμενος, ὁμῶς τὸν Εὐστράτιον φωνᾷς ὑπέλιπον οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀπὸ πλήθει αὐτὸν ὑπεφώνεν. ὁ δὲ πολλὰ κ' ἀνατείνας τὴν χεῖρα, καὶ δόκισιν ὡς ἀχάμενος ὡς πλῆθει τὸν ἀπὸ πάλιν ὑπεσέλλετο ὡς ἀδόξαι, οἷα πνος τελεχίνος τὴν δεξιᾷ ἐκείνῳ τῆ πλήθει ἀπάροντος, καὶ πρὸς τὸ δρᾶν ἐκτενομεθ' ἐπέχοντος. ὁ δὲ δὲ ποτε μὲν πολλὰ τῆ ξίφος ταλάντοισιν, τὴν χεῖρα κατενεγκὼν ὁ Μακεδὼν, διχῆ τὸν Κωνσταντίνου θυρεὸν διαιρεῖ, χεῖρ' ἀπὸ πάλιν ὄντα καὶ πτεχῶς ἐκτόρειον πρὸς ὅπερ Ῥωμαῖοι μὲν ἐπιλάλαξαν μὲν πλείους δὴ τῆς ἐκπλήξεως. ὁ δὲ Ἀρμένιος τὸ συλακτῆριον ὁπλον ἔπρος ἀέλιπ' ὡς ὑποβαλόμενος, μηκέτι μὲν ἐπὶ τῆ μεταχμίου διωάμενος, ποσὶ τὴν σωτηρίαν ἐπείατο, ἐπαναδραμὼν εἰς τὸ γήλοπον, ὡς τὸν πρὸ ψυχῆς τρέχων σὺ δ' ἐξίτερῳ ὀρμήματι. τῆ δὲ λοιπῷ κ' χεῖρα μὲν ἔτε Ῥωμαῖαν κατεφρυάττετο, ἔτε μὲν ἐς τὸν ἀνακτῆ κ' τὸ γῆλο θεαυσομῶν σαπερλογίας εἶναι πρὸς ἐτε βελεμένα, ἐν τῶ τὰ χεῖρα τείνει κ' νύθεον καὶ τοῖς ὀδόντας ὡς εἰ τόξον χαπὶ τένει κέρας ἀρμόζόμενος. ἐροτηθεὶς δὲ πρὸς τῆ βασιλῆας ὁ Μακεδὼν, ὁ π' δρῶν κ' δ' ἀνοούμενος, τὴν μὲν χεῖρα πολλὰ κ' ἀτέτεινεν ὡς πλῆθει τὸν ἀπὸ

σάμενον

σάμενον, τὸ δὲ ξίφος ἀπὸ κατὰ πλάγιον σποπὸν εἶναι οἱ δὲ μάστιξ, ἔφατο, τῆ ξίφος κατὰφορῶς τὴν ἀσπίδα καὶ τὸν αὐτὸν ἀνέχοντα διελεῖν Ἀρμένιον, ὡς δὲ ὀππικεῖται ἐκ εἰς τὸ ἐπιπέμενον, ἔφατο τὸ μὴ ἐν χεῖρ' τὸν ἀνέχοντα τὸν θυρεὸν ἀνέχειν, ἀλλὰ πρὸς ἐβλήθη κ' πολὺ τῆ σῶματος ἀφασῶται, ἐγὼ μὴ ἐλλινύειν δ' ἄκακῆς, τῆ δὲ ἐν ὄπκ' καὶ μάστιξ κατὰ μέδαι κ' αἰεὶ, εἰδ' ἔπρος μετελθεῖν τὸν πολέμιον ἄτερ ἀσπίδος χρομέμενος. Θυμώσας τὸν Εὐστράτιον εἰρημῶς τούτοις ὁ βασιλῆας δωρεᾷς μεγίσταις ἡμεῖσ' αὐτὸν Εὐστράτιον.

7 Οὐ πολλὰ δὲ ἡμέραι παρίππιδύσαν, καὶ ὑποκύπτει τῶ βασιλεῖ, καὶ βία ἐνδίδωσι, καὶ τὸ το φερούειον, καὶ συληφθεὶς ὁ Κωνσταντίνος ἀπάγεται δορυάλωτος, σιδήρῳ τοῖς πόδας ἀσφαλιδεῖς. ἔπειτα δὲ καὶ ναῦς τελέρης τετον εἰς δὲ χεῖρα, κατενεχθῆναι εἰς θάλασσαν ἢ πρὸς κ' μικρὸν τὰ δ' ὀππικεῖται λύσσα, ἡμελλε δ' ἀκακίαι τὴν δεσμώτῳ εἰς τὸ Βυζάντιον. πολμηπίας δὲ ὦν καὶ δερμηρῶς ὁ Ἀρμένιος, τοῖς φύλαξι νυκτὸς ὀππικεῖται, πλείους ὅσοις δ' ἀκακίαι ζεται, καὶ τῷ δεσμῶν ἀνέσεις ὑπὸ τῶ συνόντων ἀπὸ δεσπότηρον φυγῆς οἷσται. ἀλλ' ἔπρος νεωτέρας ἐπεφύη πρὸς ἀγαθῶν, καὶ συχεθεῖς αὐτῆς, κατὰ πρὸς εἰδοτα βασιλεῖ. ἔ μόνον δὲ κ' τῆ ἄλωσιν τῆ Βακχ' μετ' ἐργασίας ὁ βασιλῆας ἐκόνισατο, ἀλλὰ καὶ κ' τὴν ἀνάβαρ' ἄν πρὸς τῆ πλείους ἐμόγησεν. ἢ γὰρ πάλιν αὐτῆ κ' ἔπρος ἔπρος καὶ πολυάνθεπος, ἐρωμῶς διελεθῆναι τελεχῶν, καὶ πρὸς τῶν ὀππικεῖται ὑπερθεῖν ἔδρυται. τότε δὲ μὲν ἀσφελιστέρα γηχῆται ὡς τῶ εἰς αὐτὸν ὡς εἰς κ' ἔπρος τῶν σωελθόντων, ἀπὸ τῶν ὄντων κατὰ πρὸς κ' κατὰ πρὸς, ὀππικεῖται πρὸς ἀκακίαι, καὶ μηχανῶς παντοίας δ' ἀκακίαι.

percussurus aduersarium, ac vnum duntaxat ictum intulisset: sibi propositum fuisse, respondit, vno ictu & clypeum & Armenium difsecare. quod quum ad exitum perducere non posset, quod is clypeum corpori non applicatum, sed longiusculè remotum haberet: noluisse frustra digladiari, ac gestamen probè tetigisse, atque vtinam hostem inermè eodem modo tangere potuisset. Imperator hanc orationem admiratus, maximis donis Eustratium profecutus est.

Qui fortissimum militè premiis afficit.

7 Paucis diebus post, eo quoque castello vi expugnato, Constantinus captiuus in compedibus abducitur. Deinde in triremem coniectus est, vt Byzantium perucheretur: quæ cum oram soluisset, homo audax & temerariùs cumstodes noctu aggressus, plurimos occidit: & à suis famulis solutus, fuga elabitur. Sed priusquam nouis rebus studeret, comprehensus, & Imperatori proditus est. Neque verò Baccæ duntaxat expugnatio, sed prius etiam Anabarzæ, plurimum difficultatis habuit. Nā ea vrbs frequentissimè habitatur: & in præruptis sita rupibus, robustis mœnibus cingitur. Tum verò magis etiam ab iis qui se eò tanquam in asylum contulerant, omnes capti, & viri fortissimi, additis etiam propugnaculis, & omnis generis machinis fir-

Constantini illius captiuitas,

Audax factus,

Et altera deditio.

Anabarzæ expugnatio.

Difficilis ob præsidarios fortissimos.

valet: ac tamen si nexus ille non- nihil laxatus fuerit, facile ta- men denuò astringitur: ac pri- stina erga eum charitate inuiol- ata conseruata, bona fide in gratiam rediit: secus quam po- tentes solent, qui irã tegunt ac dissimulant, dum ulciscendi oc- casio detur.

Seipsum vin- cere, maxi- ma victoria.

Fideles sub- diti, clemen- tiã principis delectantur.

Nonne expe- ditiones in Persias.

+ Achyras.

Militum in- dignatio. Nec enim o- nere nimio premendi sunt.

Constantinopolim igitur cum eo ingressus, non magis victoria, quam fratris reditu est gauisus. Subditi quoque, instinctu eius, laudes communicabant: nec trophæis duntaxat gloriabantur, & Deo, successuum authori, gratias agebant, sed & fratris eius aduentu lætabantur. Cæterum, non diu Byzantij commoratus, quum Persæ in patentes campos, iuxta Sangarium fluuium, impetum fecissent, quamuis corpore æger, statim exiuit. Ita hostibus sua præsentia territis, & omnis generis pecoribus abactis, Lopadium recessit. Non multò post, quum etiam Gynæconitis vrbe exisset, * munitiones instaurauit, otio quod à bello dabatur, in Reipublicæ commodum conuerso. Quibus in locis cum commorari statuisset, legiones conuenire iussit. Quod etsi ex mandato eius fiebat, tamen milites nulla vnquam re se magis oneratos esse putabant, quòd expeditionum nullum sciret modum, aut oblitus es- set: aut non reputaret,

συγγρηία δι' φανόμην. καὶ ἂν δορῶρα- γλίη μικρόν τι τῆς συμφορίας, ταχέως φι- λυπόστροφος γίνεται. ἀμέλει καὶ τὸ πρὸς- ἴω φίλτερον διατηρήσας ἀλώβητον, οὐ- δέν τι παλίγκστον ὑπέτυφον ἐν ψυχῇ, ὁ- ποῖα οἱ ἐν ἀρχαῖς φιλοῦσι τεχνάζεσθαι, τὸν χόλον ἐνδύπνοντες, καὶ ἐναύοντες εἰς- τὴν κατὰ κληρὸν φρυκτώρησιν καὶ κατὰ- φρησιν.

Τὴν δὲ Κωνσταντινού σου ἀνωτὴ εἰσιόν, οὐ πλέον τὸ τῆς νίκης φερίεντι, ἢ τῇ τῆ κασιγνήτου ἐπανόδῳ ἠγαλλιάτο. καὶ τὸ ὑπήκοον δὲ κατεκίρνα πρὸς τὰ ἐγκώμια, τῶν τῆ βασιλείας τουτουὶ περιμηθού μα- πι, ἐ μόνον τοῖς αὐτῆς τροπαίοις καλλω- πιζόμενον, καὶ ἴσον θεῶν χειρήρια τῶν καὶ πορδουαντι τῆτον, καὶ νικητῶν ἀνα- στάσαντι, ἀλλὰ καὶ τῇ τῆ ἀδελφοῦ ἀφι- ξει ἐπὸς φρανόμην. μὴ πολυωρήσας δὲ τῶν Βυζαντιῶν, τῶν Περσῶν εἰσβαλόν- των τοῖς καὶ τὸν ποταμὸν τὸν Σαγγάριον ἐπεδρόμοις τόποις, ὑπεριδὼν καχεξίας σάματ, ὡς εἶχεν δεώρμησεν. ὅθεν τοῖς πολέμοις διαδερόσας τῇ παρου- σία, καὶ φρεμμάτων ἀγάλας ἐλάσας παντοδαπῶν, ἐπανήλθεν εἰς τὸ Λοπά- διον. μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ τῆς Γυαικω- νίπιδ' ὁξιοῦσης τὴν πόλιν, τὰς ὀχυ- ρὰς ἐδέματο, τὴν ἐκ τῶν πολεμίων ἐπε- χειρίαν εἰς τὸ μὴ πάντῃ ἀξύμφορον Ῥωμαίοις διαπιδίς. ἐμβροδύσαι δὲ τοῖς τόποις τούτοις φρανόμην, τὴν φρα- παν ἀφ' ἐροιδίωμ διατετάχει. καὶ ἡ μὲν ἐκ δεασισμάτων βασιλείαν συνήγατο. αὐτὸς δὲ κατὰ τῆτον τὸ ἔργον, ὡς οὐδέ πο- τε τοῖς φρατόμοις ἀσυγγνώμων ἐ- δοξε, καὶ βαρὺ καὶ τὸ πλέον μὴδὲ μέτρα ἐκφρατείας εἰδώς, ὡς εἶπερ ἐλάθετο. ἢ οὐκ ἐνενόησεν, ὡς τριασὸν ἔτος ἐν τοῖς ἐώοις

ἑώοις πολέμοις Ῥωμαίοι διωλέησαν. τὸ δὲ πρὸς ἀρρηκτὸν ἐκείνη ἐχθρὸς ἐπὶ μάλλον ἐμῆναν ἴω, ὅτι πολλοὶ τῶν εἰς Συρίαν συλλαβάντων ἐκείνῳ φραπῶτων, μή- ποτα οἴκοι ἐλάφαντες, ἀλλὰ ἄ νόσω σά- ματος καὶ σαφεί τῶν ἀναγκάων, καὶ φρα- ρῶ τῶν ὀχημάτων ἐν τῇ ὁδοιπορία φρονί- σαντες, ἠναγκάζοντο μὴ τῶν πατερίδων βάνειν διδυ, ἀλλ' ἐνθα κρετασιλωὶ βα- σιλίδς μεταβάνειν ὑπὸ τ' ὀπμηλῶς τὰς ὁδοὺς τηροῦντων, καὶ τὰς θαλασσίους πε- ραιώσεις ὀπισκοποῦντων. ὁ ἴ μὴ ἀγνοεῖν ἔχων τὸ τῆ γρηγορῶν ἀπτον, τὸν ἐκ εἰδύτα πλάττομην, ἵνα μὴ λέγοιμι τὸν μηδα- μάς ἐμπαζόμενον ὑποκρομόμην, ἐ- κείνοις μὲν εἰα κροφονεῖν, αὐτὸς δὲ τῆς φροδέσεως εἶχτο, βέλεσται λέγων ἔχειν τοῖς φραπῶτας συσκαδασας, καὶ μηδα- μῶς τὰς συλέχσιν ἐκδημίαις ἀπαυ- δέντας καὶ δροκναίνοντας. φροδέμερος δὲ μετελθεῖν τοῖς καὶ τὸ δέμα τῶν Ἀρμενια- κῶν παρεισφθαρέντας βαρβάρους, ἀμα δὲ καὶ Κωνσταντῖνον τὸν Γαβρῶν καταχεῖν. φρονον ἡδη συγγὴν τὴν φραπῶντα ὑπο- ποισάμενον, καὶ ἡθεσι τυραννικοῖς αὐτὴν διεξάροντα φρο: τῆς τῶν Παφλαγῶνων συ- ναγείας τὴν πορείαν τίθησιν αἰεὶ τὰν τῆ πόντου φραγλίων τόπων βαδίζεν ἐχόμε- να, δυοῖν ἔνεχα, τοῦτε ἐκ τῆς οἰκείας φρο- ρας τὴν φραπαν εἰ πορίζεται τὰ βιώσι- μα, καὶ, εἰ δέησει συρρήξαι πόλεμον, καὶ μίαν μότραν ἔχεν αὐτὸν ὀπικείμενον, ἀλλ' ἐκ ὅς ἐματέρον μερῶν φροκείμερος, κἀντεῦθεν πρὸς φροκίμωσιν ὀππη- δειον. ἴω γὰρ ὁ τῆς Καισαρείας τότε φρα- πῶν μεχέμετ, φρο εἰπεῖν φροφρημ, πλείς ἴω ὅτι φροβελημῶς ἰχμῶ, μέρος τε τῆς Ἰβηρίας ὑπαγόμεν, καὶ ἔνια τῆς τῶν ποταμῶν μέσης φροφρασησάμεν. φροβegerat, ac nonnulla Mesopotamiæ loca in deditionem acceperat.

Romanos tertium annum in bellis Orientalibus consum- pisse. Illud verò eius odium exasperabat, quòd multi mi- lites, qui eum in Syriam fe- quuti erant, re domestica nõ dum visa, sed ex morbo cor- poris, & penuria cõmeatus, & iactura equorum, in itine- re morati, deflectere à pa- tria, & ad Imperatorem ire, ab iis qui vias diligenter ob- sidebant, & portus obserua- bant, cogebantur. Verù ipse cum indignationis causam ignorare non posset, igno- rationem, ne contemptum dicam, simulans, & illos ina- nia verba fundere sinens, in- stitutum suum vrgebat. Dicebat enim, se milites habere velle, qui idem quod ipse vellent, & continentibus expeditioni- bus non fatigaretur aut frange- rentur. Cum autem barbaros, qui in Armeniacorum prouinciam irruerant, vlcif- ci, & Constantinum Gabrã, longo iam tempore Trape- zunte potientem, ac pro ty- ranno se gerentem, capere statuisset, per Paphlagonum conuallem iter intendit, vt continèter per maritima Põti loca proficisceretur. idque duabus de causis: vt & exer- citus è suis prouinciis com- meatum peteret: & si pugna committenda esset, ea ab vna duntaxat parte immine- ret, nec à circũuẽtione quic- quam periculi esset. Nam Muchumetus, qui tum Cæsa- rea potiebatur, de quo supra diximus, maximis opibus pollebat, & Iberiæ partem C.iiij.

Vix autem relaxatione impetrat qui ducis bellatoris iugum acciperetur.

Institutum enim ille suum vrgebat.

Bellum profus bellum est, quum tyrannus inuaditur.

Prouidus princeps annonæ penuriam & loca infidiis apta studiosè declinat.

Diuitie & generis nobilitas nihil humane sapientie.

Exercitum non educit ne deducit, nisi commotio animi tempore.

Nec tamen humana prudentia incommodis omnibus mederi potest.

Ideo hostes fiduciam sumunt.

Quam strenuus dux frangere studet.

Is ad vetustam Arfacidarum & Tanismaniorum recētem stirpem genus referebat, qui Tanismanij homines audaces & bellicosi erant, & eorum qui Orientales Romanorum vrbes ceperant, potentissimi & * impudentissimi. Vere igitur iam exeunte, Imperator Lopadio discedit: & omni aestiuo tempore, autumnique parte temperatissima, in eo itinere consumptis, sub hybernium solstitium in vrbe Pontica Quinta hyemaui. Inde hostilem agrum aggressus, multa incommoda pertulit. Nam & comineatu penè omnino destitutus est, & iumenta tam bellicosa quàm farcinis gerendis apta funditus perierunt. Vnde hostes fiducia resumpta, (nam fama nihil imperneestigatum aut occultum sinit) multis inexpectatis impressionibus latronum more ifruebant: aliquando etiam aperto Marte Romanos aggredientes, phalanges eorum crebris detrimentis afficiebant. Inftar enim densæ nubis subito irruentes, eorum velocitate freti, è medio recedebant, perinde ac si ventorum flatu attollerentur. Imperator verò ut cladem refarciret, passim in exercitu generosos equos conquirebat: iisque inter Romanos, qui contos ferre norant, ac Latinos potissimum in circumagendis hastis dextros, distributis, a-

τὸ μὲν αὐτῶν γένος ἐς τοὺς Ἀρσακίδας συναλειφόμενον, τὸ δὲ προσεχὲς ἐκ Τανισμαίων καταγόμενον. ἦσαν δὲ ἕτοι πολυμήται καὶ ἀδρισταί, καὶ τῶν χειρῶν σαμύρων τὰς ἐώας πόλεις Ῥωμαίων οὐ μάλιστα κέραιοί τε καὶ * ἀναδέστατοι. ἕαρος μὲν οὐδ' ὑπολήψην ἀρξάμενον, τὴν Λοπαδίου βασιλίδος ἐπατίσταται. τὴν δὲ Δέρειον πᾶσαν ὤρασαν, καὶ τὴν μετοπώρου τὸ δὲ κρητέρον ἐν τῇ ὀδοποείᾳ τῆς δεκαταταρτάτης ἀμύρου, καὶ τῆς τριπλῆς ἐνυλίσατο χειμερίοις πόλει Ποντικῇ τῇ Κιντή. τῇ πολεμίᾳ δὲ ἐκ τῆς δεκαοκταλῶν, ἐν πολλοῖς ἐδυσχεράγησεν. ἐπὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλως ἢ Καππαδοκίᾳ χόρα κρυμώδης πᾶσα, καὶ τὸ κλίμα τὸ ψυχρὸν καὶ δριμύτατον. τότε δὲ καὶ χειμῶν ὄψιν γρομῶν ἀήθους, πολυτέροις κακοῖς προσεπάλασε. τὰ τε γὰρ πρὸς διαίτην ἐπιτήδεια χερδὸν εἰς τέλος ἐξέλιπον, καὶ τῶν ζώων ὅποσα σκιδροφόρα τε καὶ πολεμιστήρια διεφθάρη παντάπασι. καὶ τῆς δὲ τὸ ἀλλόθρου πλείονως ἀναταρβήσαν, ἐπεὶ καὶ ἀφεικτόν ἔστι τῇ φημὴ μηδὲν ἀνεξερδνητόν τε καὶ ἀνεξέλεγκτόν, ἐφόδοις ἀκρυκτοῖς ἐρχήτο συχναῖς, καὶ ληστρικοῖς ἐπιτιθέμενον ἐκ κλέμματα ἐνιαχῆ δὲ καὶ προσδήλωσεν δαμιλλώμενον κατὰ μάχην ἐνώπιον, ἀεὶ τὰς τῶν Ῥωμαίων ἐλυμαίνετο φάλαγγας. καὶ γὰρ ἐφ' ὅσον συνεχρὸς τὴν σύστασιν, ἐφιστάμενον ἐκ τῆς ἀντικα, τῇ ποδωκείᾳ πεποιδῶς τῶν ἵππων, τῆς ὀμαχμίας ἀφίστατο, ὡς εἴπερ ἀνέμων πνοαῖς ἐξήρητο. βασιλίδος ἢ τῶν ἵππων μεθοδύων ἀτύχημα, καὶ τῶν τῶν σάταμα, τὰ δὲ γρητῶν ὄχημα πῶν συλλεγε, καὶ ταῦτα διαδιδούς καὶ Ῥωμαίοις μὲν ὅποσοι κοντοφορεῖν ἤδεσαν, τοῖς δὲ ἐκ τῶν Λατίνων μάλιστα δεξιόστροφῶν ὄψιν ἀμύροις δοράτια, ἀρξάται τούτοις τοῖς

τοῖς πολεμίοις, καὶ παρείχε ἰσχυρῶς ἀπμαχῆν. οἱ δὲ τὰς μὲν ξυστῶν ἐπελάσεις τούτων ἐπέκειν οὐκ ἔχοντες, πρὸς φυγὴν μεθιμύζοντο. ἰκανῶς μὲν οὐδ' ἔχοντο τοιούτων μεθόδων, καὶ τὰ πλείους ὅτι μᾶλλον τῆς περὶ τὴν σημάιας ἀνέχευ εἰς ἔμφασιν πλείονος ἰππικού, τὰς Περσικὰς ἀνασάλας ἴλας, ὅτι Νεοκαμαρῆιον ἦτο. πολλὰ δὲ καὶ πρὸς αὐτὴν μετὰ τὴν Περσῶν καὶ Ῥωμαίων ἐτολυπέυθησαν συμπλοκαί, καὶ τῆς βασιλείας ἕξιν ὁ νεώτερος (Μανουὴλ ὄνομα τούτου) δόρυ δεκασάσας, καὶ ἰκανῶς προσελθὼν, τὴν πατρὸς εἰδότη μνηδὲν, τοῖς πολεμίοις ἐπέβαλε, καὶ τὸ ἔργον τὸ τὴν μείρακα, παρορμήκει χερδὸν ἄπαν τὸ σάταμα, καὶ ὑπὸ ἰσχυρῶ ἀγωνίσασθαι πινῶν μὲν ἐς τὸν ὄμιον ζῆλον δεκασάτων, τῆς δὲ ἄλλων ἀπάντων δεισάντων πρὸς τὴν παιδί, καὶ βασιλεῖ χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα οἰηθέντων, εἰ συναραμύων αὐτῶν οὐδαμῶς πρὸς τῆς πολεμίων ἐσείτα πεπονθῶς ἀηδῆς. ἀλλὰ τότε μὲν ὁ πατήρ ἐπαίνοισ τὸν πᾶδα προσδήλωσεν ἡμέψατο ὕστερον δὲ τὴν σκιδρῶν εἰσῶν, ὡς δεκασάτερον μᾶλλον ἢ ὀυτολμώτερον, μηδὲ ὄπιτρεψαντ' αὐτῆ, συμπλακέντα τοῖς ἐναπτοῖς.

10 Ἰσως δὲ αὐτὴ καὶ τῆς Νεοκαμαρῆων ἐκράτησε βασιλίδος, εἰ μὴ καὶ συγκυρία ἀπρόσπτον αὐτῶ προσέση τύφῳ ἄλογῳ ἀποθελῆς, καὶ θυμὸς παντάπασι ἀκυβέρνητῳ τοῦ ἀδελφιδού Ἰωάννου, ὃν ὁ Σεβαστακράτωρ ἐγρίνατο Ἰσαάκιῳ. μάχης γὰρ ἐπισαμύνης μετὰ Περσῶν, ἰπποτότῳ ὄπισθμον ἐξ Ἰταλίας ὀρμώμενον ἔφιππον δεκασάμενον, ἐκέλευσε παρεστῶτι Ἰωάννῃ τῷ

ciem robustam hostibus opponerat. Qui cum hastarum impetum ferre non possent, in fugam vertebantur. His igitur artibus, & quia plurimi pedites vexilla sustinebant, ad maiorem equitatus speciem præbendam: repulsis Persicis turmis, Neocæsariam perrexit, iuxta quam etiam inter Persas & Romanos crebrò est dimicatum, & Imperatoris iunior filius Manuel, hastam gestans, & patre infcio longè progressus, impressionem in hostes fecit: idque adolescentis facinus ferè totum exercitum ad dimicandum etiam supra vires impulit, aliis æmulatione incitatis: cæteris verò omnibus adolescenti metuentibus, & ab Imperatore se maximam gratiam inituros ratis, si sua opera ab omni hostium insultu defenderetur. Ac tum pater filium palàm laudibus prosecutus est. Deinde verò tabernaculum ingressus, pronum iacentem paulisper verberavit, ut audacius quàm fortius iniussu suo hostes adortum.

10 Forsitan autem Neocæsarea potitus esset Imperator, nisi casu quodam improuiso inconsulta & contumax superbia, & iracundia prorsus effrenis Ioannis nepotis ex fratre Isaacio Sebastocratore, illi obstisset. Nā quum acie cum Persis decernendum esset, viso insigni equite Italico, Ioannem

Et tandem recundit.

Ad Neocæsariam Manuel Imperatoris filius futuræ virtutis (quæ latere nequit) edit specimen.

Patris prædencia, & discipulæ militatis conseruatio.

Io. Comneni à paruo Imperatore ad Iconiensem Sultanum defectio. Nihil in vita humana omni ex parte beatum.

fratris filium, quippe cui equos non deesse sciret, Arabico equo descendere, eumque Italo dare iussit. At is homo elati animi, & iactantior quam decebat, Imperatoris dicto non audiens, audacius, ne dicam impudentius, refragatus est: Latinumque per contemptum ad pugnam prouocauit, iure accepturum equum, si vicisset. Sed cum patruo Imperatori, cui bilem efferescere cerneret, diutius resistere non posset: equum dat inuitus: alioque conscenso animo æger, & iracundia æstuans, directa hasta in hostilem aciem tendit: ac paulo longius progressus, ea reflexa & humeris imposta, galeaque capiti detracta, ad Persas transfugit. à quibus cupidè & amanter suscipitur, tum quòd eis, dum cum patre exulabat, innotuerat, tum quòd præsentia sua, ipsorum res firmaturus esse putabatur. Neque multo post Christiana religione abiurata, Iconiensis Persæ filiam uxorem duxit. Imperator verò eo casu consternatus, spem parum bonam fouebat: haud ignarus nepotem, quibus malis Romani conflictarentur, intemperanti & volubili lingua accuratè expositurum: vt commeatus penuriam, vt equorum interitum, vt cætera castrorum detrimenta. Quamuis autem ad dissimulandum discessum paulatim inde mo-

Transfuga aduentus hosti gratissimus.

Apostasia e-
retractanda.

Magni nominis viri defectio dam-nosa.

Consilii enim detectis crescit hostis animus.

τῶ ἀνεψιῶ δὲ ποσειδῶν τῷ Ἰβανίου ἵππου ὁ ἰωάννης, καὶ δούνα τὸν τῶ Ἰταλῶ, μὴ χαρίζοντα ἵππων τὸν ἀνεψιὸν ὄπισθεν ἔλαβον. ὁ δὲ φρονηματίας ὢν, καὶ γαῦρος πλέον τῷ δέοντι. τῶ τῷ βασιλέως ἀντί-
ση καὶ ἰσμοσι, ἐμβριθετέραν (ἵνα μὴ λέγοιμι ἀναδεδεῖαν) ἤ ἀπὸ ἰσμοσι ποιη-
σάμενος καὶ τὸν Λατίνον ἐξουθενῶν, ἀρέκαλεῖτο εἰς ἀντιμάχησιν, ὡς τὸν ἵπ-
πον εἰσφειγέτο διηγήως ἀποληψόμενον. μὴ ἐπὶ πολὺ δὲ ἔχων ἀδίσταστον τῶ δέοντι καὶ βασιλεῖ (ἰώσα γὰρ πρὸς ὄργην ὄπι-
φείσονται) τὸν ἵππον δίδωσιν αἰκῶν. με-
τακλιπύσας δὲ εἰς ἕτερον ὄχημα, ἀδυ-
μίας πλήρης, καὶ βραχίων ἀπικρῆ θυμῶ, τὸ δόρυ ἀγκομισάμενος, καὶ τῆς ἵππου πολε-
μίων ὄψατάξιος φέρεται. μικρὸν δὲ ἐπι-
ποροβαί, τὸν λογιχὴν κοντόν, εἰς τοῦ πίσω ἀντιπρῆψε, καὶ τῶ νότῳ ἐπαναδέμενος, πρὸς Πέρσας αὐτόμολος γίνεται, τὸ κεῖ-
νον τῆς κεφαλῆς ἀφελόμενος. ἀμέλει δὲ Ἰωάννης μὲν ἠδύως τοῖς βαρβάροις ὄρε-
ται, καὶ ἀσμένως ποροδέχεται, ὡς πάλαι μὲν σιωπῆς αὐτῶς κατιστάμενος, ἰώσα τῶ πατρὶ σιωπῆς ἀζέτο, καὶ ὡς τότε δὴ τῆ παρυσία τὰ κατ' αὐτοῖς ἀ-
ναρρώσων ἀεγμάτα. ὁ δὲ αὐτὸς μικρὰ ὑπερον, ὡς τὰ Χριστιανῶν ἐξομοσάμε-
νος ὄργα, τὸν τῷ Ἰκονιέως Πέρσου θυγα-
τέρα ἐγήματο. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι τοῖσι ἐκθαμβος γεγονώς, οὐκ ἀγαθαῖς ἐλπίσι διεσποῦτο, οἰόμε-
νος ὡς οὐδὲν ἀφθέρητον εἰσείται. ὄργα-
λελοιστὸς ὁ ἀνεψιὸς τῶ τὸν Ἰωάννην ὡς φεικόμενον ἐλάττω, ἀλλ' ἀγαλινώ-
τω καὶ δούρῳ γλώσση ἀναγελῆ τῶν ἵππων τὸν σπασμόν, τὸν τὸν βιωσίμων σέρησιν, καὶ πᾶν ἕτερον κατέκτημα τῆς παρεμβολῆς. ἰσοκλήπων τόνισιν τὸν ἐ-
πανάλωσιν, καὶ βραχὺ πρὸς ἐκείθεν μεδί-
σατο.

σατο· πάλιν ἐδὲ ἔτα δρών εἶχε λεληθέναι ὄλοχερός τὸ πολέμον. τοῖς γὰρ τελο-
ταίοις ὄπικείμενον τῷ στρατόματι μέ-
γλη πλείστη παρακολέθη, καὶ διανοχλοῦ-
τὸν ἐραγίαν ἐνέλιπεν ἐδουμάς. δὲ τὸν τατόνισιν δὲ παραλίαι, λαβόμενος, ἐν τῶ ἀσφαλεῖ καθεισθήκει, καὶ τὸ βαρβαρον μη-
κέτι ὄπικείμενος ἔχον, παλίσυτον γίνετο. εἰδὼς μὲν Ἰωάννης τὸν βασιλέα ἐβλέψαν Ἰω-
άννην ἐν τῷ Περσικῶν καμάτων τὸν πό-
λιν ἐπφείοντα. αἰὲ τῷ ἵππῳ πρὸς ὄργην τὸ ἔξιστος εἶχον αὐτῶς πρὸς ὄργην, καὶ πρὸς τὸ πρὸ τὸν Ῥυδακὸν ποταμὸν ἀ-
φίμενον πόλισμα. ἐπειδὴ ἡ μὲν θέρειος ὄργα παρεληλυθῆς, ὁ δὲ χειμῶν ἤδη πα-
ρυσίων, τοῖς ἀθελιάξιος ἐδουδαίωσιν, ἀνέμων βόμβοις ὄργα φροβῶν, καὶ ἀμβλύ-
τερα πρὸς ἀπὸ πάλωσιν ψύχης πρὸς τὰ σώματα, ἐπᾶνεισιν εἰς τὸ βυζάντιον, τῶ ψυχρῶ τῷ χειμῶ ὑπερδός, ὡς εἰς ἕρ-
μάδια τὰς νηφάδας, καὶ δόξα τὰς πη-
γυλλίδας ὄργα βαλλόμενος. ἰσοκλήπων δὲ ἀρχόμενος τῷ ἔαρῳ, τῶ ἀνακτόρων ἀ-
πανίσταται. τῶ τοι καὶ τὰς ὄσφύς αὐτῶ πρὸς ὄργην, ὄσα ἐν Ἠλιάδας ἐπὶ αὐτῶ ἀ-
φείσας ἠλεμῶδες δάκρυον, ἢ Φρυγίαν παρελθῶν, τὸν δὲ Ἀττάλῃ λαμῶστα-
τὸν πόλιν καταλαβῶν, χρονοτελεθῆν ἐκεί-
σε πρὸς ὄργην, ὄπως τὰς πρὸς ταύτης πόλεις ἐχάρας μᾶλλον πρὸς τὸ εὐ με-
τάδοιτο. ἠδὴ γὰρ καὶ τῶ ἔαρῳ ἐν τῷ Τέρ-
κοις ὑπέκλυψαν, ἐν αἷσι τὸν καὶ ἡ Πισογά-
ση καλεμένη λίμνη. αὐτῆ γὰρ εἰς ἀρηνῆ, καὶ μικρῶν θαλασσίαν χύσιν ἐπφειόμε-
νη, ἐν πολλοῖς νησῶδες ἀνίχεται, πρὸς βεβλη-
μῶς τείχεσιν ἰχθυοῖς. ὄργα μὲν οὐδὲ ταύτας τὸν κατὰ τὸν χειμῶν ἐσ-
μοῖ, ὁ καὶ δὲ λέμβων καὶ ἀγατῶν τοῖς Ἰκονιέσι Τέρκοις ἐπιμυγνόμενοι, ἐμόνον τὸν πρὸς ἀλλήλους φιλίαν ἐν-
τεῦθεν ἐκέρησαν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄπικῳ δούρασιν αὐτῶ ἐν πλείοσι ποροσ-

uebat, tamen ne sic quidem hostes omnino latere potuit, quominus extremū agmen longissimè infestaretur, ac perpetuò infestarent. Qua de causa ad oram maritimam conuersus, in tuta se recepit: quòd barbari cū accedere non possent, retro abierunt. Imperator idibus Ianuarij Byzantium à Persicis ærumnis ingressus, sub finem veris, gladio resumpto, ad Rhyndacenum oppidum proficiscitur. Exacta verò æstate, cū hyberna tempestas ventorum procellis & frigore sæuiens, sub dio agere prohiberet: Byzantium reuertitur, victus gelu, niuibus tanquam lapidibus, & glacie veluti hastis armato. Vere autem aduentante, salutatis filiabus, Heliadum instar flentibus, Phrigiam præteruectus, ad clarissimā Attali urbem commorari statuit, vt finitima oppida & prouincias rectius cōstitueret: quarum nonnullæ iam à Turcis subactæ erant. in quo numero etiam Pufgusa palus fuit: quæ cū instar maris latissimè pateat, multis in locis paruas habet insulas, firmis munitas mœnibus, quas eo tempore Christiani plurimi tenebant: qui quū lembis & nauiculis Iconiæses Turcas adirēt, non modo amicitiam cū eis firmarant, sed & institutis eorum plerisque utebantur: & cum

Tunc in tuta maturè receptus facie-

Hyems bello prorsus inimica.

Bellū veris instar in-

Pufgusa palus, incolas habet Christianos.

Qui Turcarum confortio corum-puntur.

Sed frustra-
tus & dere-
ctus, dubius
hæret, nefci-
re uocatur
gatum.

Et sibi verba
data fuisse
grè ferè sub
urbana mil-
litis diri-
pienda con-
cedit. Ira ni-
hil modera-
bile suadet.

Sed viola-
tes Antiochie
dat pœnas,
apri opera
suis telis vul-
neratus.

Nihil iniu-
stū vnquam
vico, princi-
pi maxime
pœccandum.

optimā spem rerū futurarū
erigebatur. Sed quum prope
urbem venisset, alios Italo-
rum animos cōperit, quum,
fama iā antè arcanas eius &
tacitas machinationes vul-
gasset. Quū igitur Antiochie
aditum nō facilem, nec talē,
qualem expectarat, inueni-
ret, nec nisi iurato ingredi
liceret, longè secus quàm
animo destinarat: eaque cō-
ditione, vt diebus aliquot
ibi commoratus, & adora-
tus atque honoratus, vt de-
cet, discederet, sine vlla no-
uatiōe, & recepti moris mu-
tatione: verba sibi data esse,
molestè ferens, vi ingre-
diendū esse non duxit, quòd
à bello Christiano abhorre-
bat: sed suburbana, in qui-
bus diuersabatur, militibus
populanda, & auferenda om-
nia quæ corrupti manibus
possent, concessit. Ea denun-
ciatio, cui penuria commea-
tus prætexebatur, effecit, vt
nec fructiferæ arbores inui-
olata manerent: sed ea quo-
que ad cibum coquendum
succiderentur. Hac ratione
sui contemptum dissimulan-
ter vltus, ad fines Cilicum
deflexit: & in amplissimacō-
ualle castris positus, in qua
bini vertices montium alti-
ssimi affurgunt, quos Cor-
uorum nidos vocari perhi-
bent, venatum egressus, a-
pro solitario venabulum in
pectus adegit. qui quum i-
ctum vrgeret, & totum fer-
rum in viscera recepisset,
manus Imperatoris debili-
tata, atq; impetu feræ refle-

τας αὐτῶν τὰς ἐλπίδας ἐπὶ τοῖς μέλλου-
σιν ὑποβάλλουσιν. ἐπεὶ ἢ τῇ Ἀντιόχει
προσήμεσι, ἀλλοίως εὖρα το τὰς γνώμας
τοῖς Ἰταλοῖς, ἢ φήμης παραγέλασης ὁ-
πόσα ἐνδομυχα, καὶ τῶν χιλιέων τῆ βασι-
λεύως ἀπερίτα μὴ γὰρ βασιαν δόξιστων,
καὶ τῇ γνώμῃ συμβάινουσιν ἐς τὴν Ἀντιό-
χει παρόδον, ἀλλ' ἐνορπον ὁρῶν συλχευ-
μῶν αὐτῶν τὴν εἰσελάσων, καὶ τὸ ὄλον ἀ-
πάδυσαν ὅς ἄρμαμν καὶ ψυχλῶ· καὶ ὡς
εἴπερ εἰσελάσεται, πρὸς ἡμέρας ἐνοση-
νωσάμεν, καὶ προσκυμηθεὶς ἐπιμηθεὶς
τὰ ἐμῶτα, πάλιν δεξελάσεται, μηδὲν π-
νεοχμώσας ἐπὶ τοῖς κατ' αὐτῶν κωρά-
μασιν, ἢ π μετακινήσας τῶν καθεστῶτων
ἐδῶν· ἀχθεδεις ἐφ' οἷς ἐξηπάτητο, τὴν
μὲν εἰσοδον οὐ δέον κέκεικεν εἰσεδιάζε-
σαι, τὸν μὲν χριστιανῶν πόλεμον παντά-
πασιν ἐκτρέπόμεν. ἐναυλισάμεν δὲ
τοῖς πορασείοις τὸ πόλεως, κείρειν ἐνδύ-
δωσι ταῦτα τῇ στρατῶν, καὶ ἀπάγειν ἀ-
παν τὸ τῶν χειρῶν δόληπον. καὶ μὲν ἐκ
τούτῃ τῆ κωρά γέλαματ' ἀπόφασιν ἢ
τῶν ἀναλήγων ὑποσάμισιν ἐχόντα, μηδὲ
τὰ καρποφόρα τῶν δένδρων ἀσπῆ παρῶ-
μῶμα, ἀλλὰ ἐ ταῦτα τῶν κωρῶν τῆς διαί-
της κωρά διδόμενα κατὰ τέτοις ἐκμετῆ-
σας λεληθότως τὴν ἀμυμν, πρὸς τὰ
τῶν Κιλίκων παρσένεκλινον ὄρεα. ἐν δὲ
δρυτάτη στρατοπέδ' ἀσάμῶρος φάραγμα,
κατ' ἰὼ ὄρη δικόρυμβα ἐπὶ πολὺ τῆ ἀέ-
ρ' ἀνέβαινον, ἀπερ λόγ' ἀρῆι Κορα-
κων Φωλεοῖς κικλήσκοντο, εἰς κωρηγέ-
σιον ἔξεισι· καὶ οὐ προσυπαντήσας μονα-
δικῶν, τὴν μὲν ἀρχιμῶν τῶν σέρον τῆ θηλεί-
ἐνήρεσε, πλείονι δὲ ὠδισμῶ τῆ σὸς χη-
σαμῶμα, ἐ ὄλον τὸ σίδηρον εἰσεδέξαμεν
τοῖς ἀπλάχνις, ἢ κατέχευσα χεῖρ τὸ ἀκόν-
τιον ὑποναρκα τε καὶ ὑπερσίδωσι πρὸς
τὸ ἄγαν τῆς τῆ θηρῶς ἀντιθέσεως. κατ-
τεύθεν

τεύθεν τῆ δόξως παρνεχθεῖσα, ἐλχίπτει
τῶν κωρῶν· ὅς ὡδὲ πᾶσιν τῆ βασι-
λεύως ἐξήρητο πλάγῳ, σέγων ἔσωθεν
ἰσοδὸα ἐελεμνα. ἔθεν τῆς φαρῆρας ἀνα-
ζαπέσις, εἰς τῶν διεκχυθέντων ἀτρα-
κίων πλήθει τὴ βασιλέα καὶ τὸ μεσῶον
δέρμα τὸ ὑσάτων δακτύλων τῆς χειρῶς.
ἀεὶ τόνω τῆ φαρμάκου νεμομῶμα τὰ
κωρῶσιν καὶ δεξέχοιτ' ἢ, καὶ πρὸ αὐτῶν τὰ
κῶμα ἐπενσηπῶντος, ἐ καὶ μικρὸν ὄπο-
νεκρωῦτ' ταῦτα ἐ ὄποψύχοιτ' ἢ, μὲν
μικρὸν τῆ βίβ' μῆδισαται. τότε δὲ ἔν ὁ
βασιλῶς παρ' ἐδὲν δέρματ' τὸ ξέσμα
τῆ δέρματ' ἢ, ὑμῶν ἡμέσαστο ἐπιθέ-
ματ' ἰσοδραν, ἐν τῆ τῶν ποδῶν
ὄποσῶν κατ' ἰσομάτ' ἢ, σφαλῶσιν
ἐντεύθεν περῶμῶρος τὴ κωρῶν ἐπιθέ-
νῶμα ἰσοδρα τῆ ξάματ' ἢ. ἐπανελ-
θῶν ἐν πρὸς ἰσοδραν, καὶ ἀεισῶσας, τὴν
μὲν νύκτα μὲν ῥασῶνις διώλεμα· τὴν δὲ
μὲν ταῦτα ἡμέραν οἰδάνειν καὶ σφύζειν
ἀρῶματ' τῆ ξάματ' ἢ, πρὸ ὠδωμῶμα
ἐβ' ἀλλῶσιν, ἐ πῆσιν ἐκπυσον τοῖς ἰατροῖς τὸ
συμβαί. οἱ ἢ τὸν τῆς χειρῶς ὄλον ἰδόντες,
καὶ τὸ πρὸς ἀεισῶσιν τῶν κωρηγασάμενοι,
αὐτὸ μὲν ὡς μὴ καὶ δεσμοῖς νοσοκομίας
παρληφθῶν, ἀπλώεσαν τὴν χειρῶς. φαρ-
μάκοις δὲ ἀλλοῖς ἐχέσαντο, κατὰ λαύ-
νειν δωσαμῶμα τὰ τῶν ξάματων φλε-
γμαίνοντα. ἐπεὶ δὲ εἰς οὐδὲν ἀνίσμιον ἀ-
πατελοῦσα τὰ φαρμακόμενα, πρὸς χη-
ρουργίαν οἱ ἀσκληπιάδαι ἐλέπεσι, τμη-
θέντ' ἐν τῆ οἰδήματ' ἢ, οὐδὲ ἔπο κα-
τασολῆ τῆς ἐ ὑποχάλασις τῆ πάχοντ' ἢ
μέσας ἐγένετο, ἀλλ' ὅ, τε ὄρητ' ἀεὶ ἐπὶ
μείζον ἦρετο ἐπὶ δακτύλῳ, τε δάκτυλον,
καὶ καρπὸν ἐπὶ παλάμῃ· εἴτα πῆχυ, ἐπὶ
ἢ τῆ τῆ βραχίονα ἐπενέμετο τὸ δένδρον καὶ βασιλῶς τῶν χηρῶσιν ἐλπί-
δων ἀπήγειν, ἀμέλει καὶ τοῖς μὲν ἰατροῖς ἡπορημῶμας παντάπασιν ἐδ-
κει τὴν χεῖρα τῆ βασιλείας ὄποτε μείν ἐς μικρὸν ἀνδρείον ἀδρωθείσαν

ca, pharetram de latere ob-
liquè suspensam, & venenatis
telis refertam euertit: per-
strictaque vna sagitta cute,
quæ inter extremos digitos
est, veneno serpente & dif-
currente, atq; vsq; ad vitalia
progresso, & quicquid oc-
cuparat, paulatim stupefaci-
ente, non multo post è vita
discessit. Tamen id vulnus
principio neglectum, men-
brana calcibus detracta im-
positione, quam excoxiatio-
nem vocant, medicatus est:
qua ancipiti ratione sanicem
cruentam vulneris reprime-
re conabatur. vesperi in ca-
stra reuersus, & cœnatus,
noctem citra molestiam ex-
egit. Postridie verò tumes-
cente & ardescente vulnere,
ac cruciatu vrgente, medicis
casum eum exponit. Qui tu-
more manus viso, & medi-
camento, quo vsus erat, per-
quisito, id tanquam contra
medicam rationem adhibi-
tum, repudiarunt: atque a-
lia attulerunt, quæ ardorem
illum lenirent. Sed quum ijs
nihil proficerent, ad sectio-
nem conuersi, ne sic quidē
afflicto membro aliquid o-
pis attulerunt. Nam tumor
subinde augebatur, à digito
in digitum, vsque ad iunctu-
ram manus, & cubitum, ip-
sumque brachium peruaga-
to malo. Imperator igitur
spem salutis abiicit: & me-
dicis æstuantibus, manum
eius instar virilis femoris

Neglectum
vulnus fit im-
medicabile.

Medicorum
inutilia re-
media, mor-
te accedente.

Venenati
vulneris ef-
ficacia.

Spes salutis
abiecta.

rum quæ acceperam, amici. An verò prudentis & fidelis ministri instar, talentum regni, diuinitus mihi creditum auxerim, aliis considerandum & commemorandum relinquo: quamuis & ipse citra molestiam ea prædicare queam, nullaque cum ostentatione, sed miraculorum Dei celebratione. Oriens & Occasus bella megerentem viderunt: gentes, quæ in vtraque continente habitant, sum aggressus. parum in palatio mansi, vitam pene in tabernaculis exegi: semper vt sub dio agerem, operam dedi. Tellus hæc, in qua castra habemus, bis me iam aspexit. Multum temporis intercesserat, ex quo Persæ & Arabes Romanum exercitum non viderant: hunc formidarunt, Deo duce, meque ministro, nobisque multis vrbibus cesserunt, quas adhuc obtinemus, queque nostris imperatis parent. *Faxit Deus, vt ego qui pro Christiano populo arma circumtuli, illic æternam hereditatem adipiscar, quam mansueti, acceptique Deo cõsequantur: vestris verò manibus robur & vires addat contra populos qui bellis student, quique sacrosanctum Dei nostri nomen non innocant.* Id autem fiet, si vos successus à dextera altissimi, & excelsi eius brachio pendere staueritis: & dux vobis diuinitus contigerit, non truculentus, suo que non respondens nomini, aut perplexo ingenio, & ventris ac gule mancipium: qui à palatio non magis quam penicillo &

Mortalis & moribundus homo, etiã princeps, de suis gestis scire debet.

Pio voto suos ad bene agendum animare.

De optimo successore relinquendo cogitare & disticere.

βαλόμην ὄν εἰς χεῖρας μου ὡς ἀδεδωκεν. εἰ δὲ κατ' ὄγνωμονα ἢ πῶσον ὑπὲρ ῥέτω, ἐπεξεργασάμην τὸ ὡς ἀχρῆδεν μοι θεοῦ τῆς βασιλείας τάλατον, ἀλλοις σκοπεῖν ἐλέγειν ἀφίημι. ἢ αὐτὸς ἢ ἀνεπαχθῶς διηγησάμην αὐτῷ, ἐκ ἐναβρωόμενον. ἀλλὰ τὰ ὡς ἐμὲ θαυμασία τῷ Θεῷ διηγήσασθε, ἕως με ἢ δυσμὴ μαχόμενον ἐβλέψετε, τὰ ὡς ἀμφὸς τὰς ἡπείρους ἔθνη μετῆλθον. ὀλίγα τοῖς ἀνακτόροις ποροσέμεινα. ὁ εἶος χερδὸν μοι ἀπὸ πᾶσι ἐπὶ σκλήης, ἐπὶ τὸ ἀθελιάζειν αἰεὶ μοι ὡς ἐσπῶδα σο, ἢ γῆ αὐτῆ ἐφ' ἧς νῦν στρατοπεδούμεθα, δὲς με ἡδὴ ποροσέβλεψετε, ἢ ἡμῶν μακρὸς ἐξ οὗ χρόνος ὀφθαλμοῖς οὐκ εἶδον στρατῶν Ῥωμαίων Πέρσαι & Ἄραβες. τὰ αὐτῶν ἔξεσαν ἀπὸ ἐφ' ἡγεμονίᾳ Θεῷ ἢ ὑπὸ στρατηγῶν ἐμῶν, ἢ πολλῶν πόλεων ἡμῶν ὑπέξισσαν, ὡν ἐς δεῦρο κύριοι καθεστήκαμεν, οἱ ἢ ζῶσι ἢ τὰ ἡμῶν ποροστάμματα. ἐπὶ δὲ κύριος ὁ Θεὸς ἐμοὶ μὲν ὑπερηγεμονύσαντι τῷ ῥωμαίων πληρομαθῆς, κληθῆν ἐκεῖ ἢ μεῖσα ἀΐδιον, ἡμῶν ποροσέξισσαν ἀπὸ ἀπολήψοντα. ὑμῶν δὲ ἐπὶ κραταιώσαι τὰς χεῖρας ἢ ἐνηχύσαι ἢ τῶν τοῖς πολέμοις ἐδελόντων ἔθνων, ἢ παρῶν ἐδάμωσ ὀπλιτικῆται τὸ ἄγνον, καὶ ὑπὲρ πάντων ὄνομα τῷ Θεῷ ἡμῶν ἴνομα. ἐσῆται ἢ ταῦτα εἰ καὶ ὑμεῖς τῷ δεξιῶν τῶ ὑψίστου καὶ τῶ ὑψηλοῦ βραχίονος ἐξαρτῶτε τὸ κατορθούμενον, καὶ ἡγεμονίαν ἡμῶν θεοῦ δειδύσεται, μὴ δημοβόρος τις ἢ τῶν κληθῶν ψεύδόμενος, ἢ τὸ ἴδιος ἀνώμαλος, ἢ ὡς ἔπαυζαν κεκυφῶς, καὶ ὄχλον αἰεὶ τοῖς δικτύλοις τῷ κύριον, καὶ τῶν ἀνακτόρων μηδὲ μῶς ἀποσώμενοι, ὅσα καὶ οἱ ἐν τοῖς τοῖχοις δὲ ψυχαῖων καὶ χρωμάτων εἰκονίζομενοι, ὅτι καὶ φιλεῖ πῶς τῆ ἢ τῷ ἀφῶντα δεξιῶν σιωδιαπιδεῖς τὰ παῖτα

καὶ

καὶ ἐπέδοται. αἴτε γὰρ δι' αὐτὸν ἀρχὴν γενόμενα, κακωμορῶν μὲν τῶ δὲ καὶ αὐτὰ μετὰβάλλεται. ἀγαθωμορῶν ἢ πάλιν πορὸς τὴν ἐναντίαν πορᾶ ἐπανίσταται, ὡς τῷ Θεῷ καὶ τῷ Δαβὶδ τοῖς ἀγαθοῖς ἐδεδείσαν ἀγαθωμόντος, τοῖς ἢ ἐκκλίνοντα, εἰς τὰς στραγαλίας μετὰ τῶν ἐργαζομένων τῶν πονηρίων ἀπῆλθον. ἐπεὶ ἢ καὶ ὡς τῶν δεξιῶν μοι τῶ ἀρχῶν μετὰ τῶν ἐμῶν ἐμβίωσιν, ἢ τις δὲ ἢ ἐφῆσκειν ἡδὴ αὐτοῦ ἐξάλυκτο, εἰπεῖν πὸς ἀγαθῶν, χερδὸν τοῖς εἰρημορῶν ποροχρῆν ὅτι μὲν γὰρ ὡς παρῶν κληθῶν εἰς ἐμὲ τὸ βασιλεύον ὑπερηγεμονύσαντι. οὐ δέομαι λέγειν ὡς οὐδὲ τις ἕτερος λαμπρῶν τῆς ἡμέρας ἀποφάνηεν τῷ ἡλίον. ὄρῶν ἢ τῶν πορὸς πορὸς τῆς κληθῶν ἐμῶν τάξιν, καὶ πὸς τοῖς ἐξ ὀσφύθ μου ποροελθόντα δὲ βλεῖσσαι ποροσμεμῶν ὑμας, καὶ ὑφ' ἐνὸς τῶν ἐπὶ δελόντων μοι τῶν ἐμῶν παίδων (Ἰσαάκι & Μανουῆλ) ἀρχῶν γλιχομῶν, καὶ μὴ αὐτῶν τῶ ὀπλιτῶν ἐμῶν, τῆ δὲ ἐμῆ ψήφῳ ἀναπιδέντα: φημὶ δὲ ὡς ἢ μὲν φύσις τοῖς ποροστόκοις παρὰ τῆ τάξιν ἐμῶν ποροσῆτα βραβύειν εἶωσθε. ὡς ἢ Θεῷ ἐχῆ ἔταος ἐν τῶν τῶ ποροβλήσεων μεγίστας αἰεὶ πῶς φιλεῖ γίνεσθαι. ἀγαθίστατε τὸν Ἰσαάκ, τὸν Ἰσμηὴλ καὶ γλῆνησον ὀδύτηρδύοντα, τὸν Ἰακώβ μετὰ τὸν Ἡσαῦ νηδύθ ἐκδορόντα τῷ μπεικῆς, τῷ Μωῦσῶ τῶ Ἄραων ὑσερον, τῷ Δαβὶδ αὐτὸν μπεικῆ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς ὄντα καὶ τῶ παρῶν καὶ ὀκῶ νεώτερον, καὶ ἕτεροις ἢ ὡς πλείους. ἢ γὰρ τὸ δεινὸν ἐς ποροσωπον κατ' ἀβροπον ἀφορᾶ, καὶ βραβύει τῶ χρονον τὰ ἴμια πολιῶς, καὶ ἡλικίας ποροκέμωρον, ἀλλ' ὀδύτηρδύ καὶ μπεικῆς ὀπλιτῶν ἐμῶν & ἀτατε μετῶν: sed indolem animi, mansuetudinem, lenitatem intuetur,

coloribus expresse imagines, anellitur. Nam ut principis mores sunt, ita res ferè administrantur, ut pote à quo pede ant: qui si ignavus sit, ruunt in deterius: sin bonus est, & strenuus, eriguntur, & floret. Quippe Deus, Davide authore, bonos & integros prouehit, distortos vero cum iniquis in barbarum precipitat. Quum autem de successore Imperij post obitum meum, qui iam instat ineuitabilis, dicendum sit, vos auscultare æquū est. Imperium, vt patrimonium ad me venisse, dictu non magis necessarium est, quàm lucernā, quod aiunt, in meridie accendere. Cum autem vos paternū in me suffragium approbasse, & in filios meos eodē affectos esse modo videam, & vni ex meis filiis (quorum duo adhuc superstites sunt Isaacius & Manuel) obtemperare velle: neque delectum ipfos vsurpare, sed meæ cenfuræ permittere: Equidem fateor, naturam principatum natu maioribus deferre solere. Deū verò in designandis regibus aliam rationem plerumque sequi animaduerto. Cogitate Isaacū natu minorem Ismaele, Iacobum post Esau materno vtero exiliisse, Mosē Aarone iuniorē, Dauidem & statura & ætate minimum fuisse inter fratres, aliōsque plurimos. Nec enim Deus humano more personam rationem habet, nec pretia rerum, D. j.

Eumque edem nominare, si modo leges patris id iubet.

Natura & Dei nō semper idē iudicium.

Deus nequaquā est personatum acceptor.

mandatorumque suorum obseruationem. Quibus de causis ego quosq; corruptitrici natura in multis non obsequor, sed eius institutis, ut pusilla muliercula consiliis, in rebus grauioribus repudiatis. Deum omnis praua affectiouis experire, auctorem sequi malo. Quod si citra vlla controuersiam Imperium Ifaacio, filio natu grandiori, tradendum esset, nihil verbis esset opus, ad filii vtriusque declarandum ingenium. Sed quum ad natu minorem, Manuelem, id inclinet: ad vulgi malas suspiciones declinandas, & opinionem eam euitandam, ne affectu potius, quam iudicio, minorem maiori anteponam: aliquid de hac re dici par est, atque adeo necessarium. Cupiditatum non magis vnum genus ac ratio est, quam formarum: quia, quum ex aequo homines sumus omnes, maximam varietatem habent. Alii aliis rebus afficimur, neque omnes ex aequo iisdem delectamur. Alioqui nec a Deo nos, nec alii ab aliis accusantur: quippe qui iisdem voluntatibus necessario caperemur, eademque consilia iniremus. Sic filij quoque mei, quamuis eodem patre nati, tamē diuersis praediti sunt ingenijs. Qui, etsi ambo & viribus corporum, & dignitate vultuum, & animorum grauitate, praecellunt, tamen natu minor Manuel ad Imperii administrationem aptior mihi videtur. Nam Ifaacius saepius ira percitus mihi astitit,

Rationem redditur cur imperium Manuelli deferatur.

Exordio ad diligenti ingeniorum in filiis elucetium consideratione desumptio.

Quibus etsi ambo illustribus, minor natu aptior ad imperium censetur.

Ifaacius iracundus.

παρά τον βλέπει και ήμερον, και τον αυτη φυλάττοντα τα εντάλματα. κατὰ ταυτα τοιαυτω εαυτος ου τη δεκαετια φύσιν τα πολλά χειρίζομαι, αλλά τοις δεσμοις αυτης οσα και γυναικος σμικρογνωνομαι διαβελια, εν τοις καλειοις κατακευόμαι. περιελασιν μιμειδω μάλλον περιελασιν περιελασιν πασης ανωτερον θεον. ει μηρ ουκ κατα το αναμφιλογον εις τον κατ ήλικιαν περιελασιν ταυτα μοι ή Ισαακιον μετεβαινεν ή αρχη κατ ουδεν αν μοι λογων εδωκεν, εις περιελασιν της αμφοιν μοι τον κηδον φύσεως. επει δε προς ή υστεροτον Μανηήλ ή βασιλεία μάλλον περιελασιν κεν εκκλινων το καχύποπτον ή πολλων και το δεξα περιελασιν ως φίλτρο μάλλον, και ουκ αρετη περιελασιν, τα περιελασιν παιδς ή υστεροτον ποροτημικα αναικαώς τα εικότα ρηθήσεται ή μία τις οτι ταυτη ή δπιδυμιων οδς, αλλ εις αραπαρς παμπολλας διεχισαι, ωστερ και ταυτη σωματων μορφωματα, ει και τλω αυτω ανθεροποιφυσιν εκπληρωσάμεστα. άλλαις γδ ορέξοισιν άλλοι ποροσπάχομαι, εδδ χαρομαι απαντες ομοθυμαδον ταις αυταις. ει γδ τετο λω, ειχου αν ε πορος θεε ή προς άλληλαν το ανεπακλήτον, ως ταις αυταις ήδοναις τε και γνώμης αναικαώς επηχαινοντες ή ήυτων μοι ρουή ή δυαί, ει και εκ πατρς ενος ποροελήλυθεν, εις γνώμης απομειζεται διαφορες. καλοι μηρ γδ αμφοτεροι, ή ρώμη σάμαί, ή ειδους σεμνότη, ή φρενών βαδύτη διαπορέποντες. καλλίων δε μοι ως μάλιστα διαδείκνυται περ τλω της αρχής κυβερνησιν ο υστεροχρης Μανουήλ. ο μηρ γδ Ισαακι ε αν ερχομαι πολλαις παρσιν

μοι

μοι, και αφ ής επυχε ποροφάσεως παροξυώμομαι, εν τω νοσειν αμείλιαν θυμω, δε απολλυσι και σοφεις, και δι αν μετ' αβελιας οι πλείσοι περιελασιν. ο ή σω τω λοιπω ήυ αρετην ορμαθω, αν ουδ Ισαακι αποξενωται, εδδ τε καλλε χηματος απώκισαι ή περιελασιν, ευμεροσ ενδιδοις πορος το ρησιμον, ε περιελασιν λογω δεκνυόμαι. επηδη τοίνυ ακαία μάλλον καρδιας, ή ηυ Δαβιδ ο βασιλδς ή ποροφήτης εκκασο ή χηλ ηπλαφωση το ξιφοσ, ή γνώμη λεπτοργμασιν τα ήυ αρχομυών πλημεμελίματα, φιλεμυ υπαγετα ανθεροποι, ή Μανηήλ εις βασιλεία ή το δε ποροκελεκα. δεξαδε τοίνυ τον μείρανα, ή ως δεοχρεια αν ακτα, ή ως δι οπηηφίστεως ήμης βασιλδοντα. οπ ή ηυ θεοσ αυτον εις βασιλέα ποροκείκει ή ποροάεισε, τεκμήριον αν πολλα πορορήσες, ετα ή ποροφιλών αν δρών ποροδεασίματα, α πάντα βασιλέα Ρωμαίων τον Μανηήλ ποροκατήγελλον. το ή ε τω παρ ήμει ποροκευέντας ποροτερον εις το αρχεν ήεας μοι τεθνηκείαι, απείναι ή ηυ τον ήυ ήυεσιν μετ εκείνεις εις τλω βασιλεία καλούμορον Ισαακιον, πε ή ήσφής ή πάντα ή ταυτα σύμβολα είποιμυ αν αναγετα, τα τον θεον ουχ έτερον βάλει, τον ή Μανουήλ τα σκηπτρα ήυ Ρωμαίων χειρίζοσζει δε τις εδελφ σκοπειν, ουδ ήμει τον πατέρα επόψεται δωρον παντάπασι ταυτ τλω βασιλεία βαβεύοντα, ή τη διαδοχη τε ήυεσ το όλον ποροσρέποντα, αλλά ε αθλον αρετης τλω ποροχέρισιν αυτα παρεχόμερον. ισε γδ, ισε οσα ε παρ ήλικιαν εν Νεοκαι

& quavis de causa bile efferuescente, moderari animo non potest: quæ res inimicissima consilio, sapientes perdit. Alter verò præter aliarum virtutum chorum, à quibus nec Ifaacius alienus est, nec à clemētia quidem, re preclarissima, abhorret: sed in loco cedere, & obsecundare nouit & rationis imperium sequitur. Quoniam igitur animi candori, quo & Dauid rex, idēque propheta, ornatus fuit quā ensiferæ manui, & ingenio in subtiliter exquirēdis subditorum delictis intento, parēre malumus homines: Manuelem imperatorē creandum esse duxi. Quare adolecentē fuscipite, vt Imperatorem diuinitus designatū, & meo suffragio Imperium capeissentē. Ac cum à Deo prælatum & prædestinatum esse ad Imperium, argumēto vobis sint multæ prædictiones, & diuinorum hominū præfagia: quæ omnia Manuelem Romanorum imperatorem fore prænuciarunt. Iam quòd filij mei antè Imperio destinati, obierunt: & is abest, cui id post illos naturę lege debetur: quis aliter accipiat, nisi ea quoque argumenta esse euidentissima Deum non velle alium, nisi Manuelem, sceptris Romanorū potiri? Quòd si quis consideret, me non omnino gratis filio conciliare Imperium, atque in

Manuel moderateatus.

Ideo preceetur natu maiori.

Quum etiā ad imperiū à Deo vocari videatur, multis præfagiis.

Fractum excessu.

Virtutū suarum meticus.

eius successiōnem propendere: sed virtutem eius hac designatione remunerari deprehendet. Scitis enim, scitis, quæ ad Neocæsariam præ-

D. ij.

ter ætatem facinora ediderit, & in illustri illa contra Persas impressione, ob quã vt ego pater sollicitus, & in maximo de charissimo filio metu fuit: ita eadem, res Romana cõfirmata est. Hęc Ioanne loquuto, consilium cum eiulatu verbis eius assum, Manuelem tanquam forte suffragione lectum, cupide Imperatorem accepit. Deinde ad filium conuersus pater, post vtilis admonitiones, cum Imperatorio diademate ornat, & chlamyde prætexta induit. His peractis, Romanæ legiones conuocata, Manuelem Romanorum imperatorem salutarunt, vnoquoque procerum cum sua cohorte scorsim stante, & nouum Imperatorẽ clara voce consalutante. Deinde prolatis diuinis oraculis, studium quisque suum & fidem confirmat. Harum rerum omnium dux & author fuit Magnus Domesticus, eo cõ filio, vt ambitioforum hominum vanitatem & motus, & plurimorum concursum ad quosdam regij generis homines sedaret: qui prærogatiuam ætatis, vt magnum quiddã, & venerabile, prætententes, & Imperatoriam affinitatem exaggerantes, se Imperio digniores arbitrabantur. Quæ cũ transacta essent, aliquot diebus post Imperator moritur, anno Imperij vigesimo quarto, mense octauo: vir qui & principatum optime administravit, & vitam piam egit: moribus neque

Omniũ confesiu Manuel Imperatoris luctatur, et diademate ac vtilibus admonitionibus paternis ornatur.

Axuchus prudens consiliarius, Manuelem promotio ne turbatum ingentes flammæ extinguunt.

Ioannis Comneni obitu & elogia.

σαρεία ηεξδουσε, ηη τιλω κη Περσων ηχυναιαν εκεινλω εμβολλω, δι λωδ ο μηρ πατηρ εγωγε ηγωνιων, αει τα φιλατα παμδι τα μεγατα δεδιως, τα η Ρωμαίων ανερρωδνη κεραματα. ταυτα ο μηρ βασιλευς Ιωάννης επδεξεατο η δι εκκλησια οπιικωκυσασι τοις ειρημηροις, η Μαγουηλ ωσει κληρωτων, ειτε ε χειροστονητον ασμυως εις βασιλειαν εδεξεατο επειτα η τον λθρον προς τον παμδα μετενεικων ο πατηρ, ηη τετω παρανεσας τα συμορεα, ταμια δεαδ ει τη βασιλικη, ηη τιλω χλαμυδα επενδυει τιλω απεπορφυρον. οπη η τουτοις συαθεροιδαντα κη ποροσελιση τα σεραταματα, βασιλεια Ρωμαίων ανειπον τον Μανουηλ, εκασε η μεγαλων μετα της οικειας ταξεως δεακιδων εφισαμυρα, ηη δεξαγαουωτη τιλω οφικμιαν τα νεω ανακπ. επεξεης η ετ δετων ποροτεδεντων λογιων, επω αυτων εμπροδουωται τα Μανουηλ τα εδνοιας ηη πισεως προς παντος. λωδ δε οτ δρωμλων τε των εισηγηης τε αμα ηη τελεταρχης, ο μεγας Δομεστικος εκλυσαι δεανοεμυρα εντωθεν, ηη δεα χαλασαι τε μετωελομια, ηη ε σασιως τα ε φιλαρχων εφεσες, ηη τα ε ηη πλεισων συδρομας προς ενιοις ηη προς ηχουις τα βασιλει, οι τιλω πορεσυχηρειαν ως μεγα τι και αδισιμον ποροβαλλομυροι, ηη το κηδ ε μεγαδυνοτες το βασιλειον, εαυτοις το αρχην ως αξιωτεροις απενεμον. τετων δι ουτωσι τελεδεντων, ο βασιλδης Ιωάννης μη ημερας τον ειον εκλελοιπε, βασιλδυσας επι τεσαρεα προς τοις εκμοσι, ε μιλωας οκτω, ανηρ ε η αρχλυ αεισα διοκηκως, και θεα διαρτεςως βεβιωκως, ε τα προς

ηθη εκ εκλυτος, εδι απολασε, ηη πα ταις δωρεαις τε και διαπαταις μεταδωξας μεγαλοσπεπειαν ηη δηλαση αι τε δεα χρυσιων προς τε ες η πολεωσ οικητορεα συχνα δεαδωσεις, ε ηη ναων οποσας καλλιστεα και μεγατεα εκ βαθερον εδειματε. αλλα και δεξης σεασησ υπερ αλλον απαντα γερονωσ τε καταλιπειν εν τοις επεντα μεγασον εαυτε ονομα τα πατα τιμωμυρα λω. οσετον ηη και η ηη οικειων δεαημοσυνης και τε αδημον εροπε δεειρατε, ως και κεραιω απεργα σεα τι ελιχοσ και το τε ποδδς συτη απεαθρειν, ει κη λορον, και προς το τε υποδεμυρεα ηη υπερωπια. αρρολογια ηη σα πορολογια ηη επη κοινης απερασεως, και το εν ιμαπισμοις και διαγταις ασωτων, οσα και λυμλω πνα βιοφθερον, ηη ανακτορον απεσρωσε, και τον εμπροδη χειρακτηειων σωφρογισλω, και μιμητας εαυτε τοις υπο χειρα εη γλιχομυρα, πανσαν απετης ιδεα μετων εν ανει. ε μιλω ταυτα γε πορατων, χειταν απειχετο, ε δυσεμυβλητοσ λω και δυαρεοποτοσ, ηη ευημοσ τιλω οην, και συρεης τιλω οφρω, και αειπωσ υποσμουζομυροσ. εαυτον δι εν τα ποροδηλω πεισης ποραξεως αεισης πινακα ποροθεις, αηων ηολλω ηη εκποτοσ, ηη το ποροεατα υπο πλεισων οσα και κωδωνα φλυαρον ε λαλον υποεπομυρα, και κομφειαν σεμνλω εισωκίετο, και τον εφραπειαν ε παρεφεχεν, εδι επειχεη οπιητη ηη ηηχσ τον γελωτα. ολιγα εν τε ες ανρον δυοσφαλεις επερατοις τε και ασφαλες, και ηη προς ενταλη ανειβειαν βραχεα διεπιτων, και μηδενα δεα ευμπασις απω

Itaque quum parum à summa continentia & integritate recesserit, & ab exquisitissima vitæ ratione haud multum aberrarit, nec totius D. iij.

dissolutis neque in tempe- rantibus, quique & in donationibus & infumptis magnificentia studuit. Id que declarant & crebre aureorum in populo urbano distributiones, & templa pulcherrima & maxima, e fundamentis extructa. Sed & gloria, præter alios omnes, appetentissimus fuit: in eo ponens omnia, vt maximum nomen apud posteros relinqueret. Domesticæ disciplinæ & decori tam diligens obseruator, vt & in tondendis capillis, & forma calceorum proportionem requireret. Inania & obscœna verba à publicis conuentibus: & luxum vestitium ac mensarum, tanquam corruptelam & vitæ pestem, à palatio pepulit. Cumque exemplum disciplinæ semetipsum grauissimum proponeret, atq; omnes familiares imitatoris sui efficere studeret, omne virtutis genus colere non destitit. Neque tamen interim à Gratiis alienus fuit, neque in aditu aut congressu asper, tetricus superciliosus aut inhumanus: sed cum in publico actionum optimarum exemplar se præberet, per ocium à republica, remotaque turba quam tanquam tympanum obstrepere & garrulum cauebat: etiam comitatem honestam admittebat, & ab vrbani- tate non abhorrebat, neque risum prorsus opprimebat.

Sit princeps solida gloriæ cupidus.

Disciplina domestica & decori diligens obseruator.

Optima hæc est populorum institutio, si princeps, subditis suis virtutis exemplum præbeat.

Et omnibus appareat benignus pater ac populi pastor.

Comitatem atque vrbani- tatem decorat.

Magnanimi propriū vi sciat esse placidus tranquillisque, & iniurias at que offēiones semper despicere.

Imperij tempore vel vitata priuarit quenquam, vel quocunque modo corpora multarit, in hūc vsque diem omniū laudibus celebratur, & decus quoddam Imperatorū Comneniæ familiæ iudicatur: ne dicā, eum multos etiā ex superioribus partim æquasse, partim superasse.

τῆς ἀρχῆς ἢ ψυχῆς σερήσας, ἢ ἐς τὸ σῶμα ὅσον ἐν λυμηνάμυρος ἐπαυνετὸς ἐς δεύρο, ὡς πᾶσι λελόγασαι καὶ κορονήσ, ὡς εἶπεν, ἦν ὅσοι Ρωμαίων ἐκ τῆς Κομνηνῶν γένος ὑπερεκάθισαν, ἵνα μὴ λέγοιμι, ὡς καὶ πολλοῖς ἦν ἀλόπων ἀρίστων τοῖς μὲν ἡμιλλήσατο, τοῖς δὲ καὶ παρῴετο.

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

ΚΤΡΙΟΥ ΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΚΟΜΝΗ-

ΝΟΥ. Τῆς ἡμέρας τῆς βασιλείας κυεῖς Ἰωάννης τῆς Κομνηνῆς, ἐκ τῶν τοῖς ἐπιτά δεωρεμύνη.

NICETAE CHONIIATAE

LIBRI VII. DE REBUS

gestis Manuelis Comneni, Imperatoris Romani.

BREVIA RIV M.

- 1 Manuel Ioanni Comneno patri succedens Isaacium fratrem natu maiorem in monasterio includit, & seditionis ansam praecidens, a Byzantinis ob animi & corporis dotes eximias cupidè suscipitur.
- 2 A Michaele patriarcha diademate ornatus, & cum fratre reconciliatus, in Persas mouet semel & iterum, uxorem duxit Alemannam quandam, egregia forma & heroico animo mulierem, quam negligit, & incestu polluitur.
- 3 Ioannem Hagiotheodoritem Imperij Cancellarium, & Ioannem Puzenum (cuius tenacitas sordida, inhumanitas item & auaritia describitur) supremum Questorem constituit. Hagiotheodorites a Theodoro Sympiota loco pellitur. Manuelis

- virtutes, quae paulo post immutantur.
- 3 Conradi Germanorum imperatoris expeditio Hierosolymitana. Alemannorum legatis Manuel benignè respondet, sed clam insidiatur: & Graecorum legiones alemannicum exercitum, Philippo politani episcopi auilica facundia circumductū, comitari iubet.
- 5 Alemannorum & Graecorum dissidia. Exercitus Conradi incōmoda, quem Graeci ferro, fraude, veneno, Manuelis insinu & exemplo, persequimur.
- 6 Turcas hostes infensissimos Germanicus exercitus adoriri constituit. Conradi ad milites pia & acris oratio. Atrox pugna & illustris victoria de Turcis reportata.

Ministro- rū idoneo- rū cōsilio & opera nouus princeps quā primum v- taratū mo- dō prosperè agere cupit.

M Manuel Imperator appellatus, Magnum Domesticū Ioannem Axu-

Μανουήλ αυτοκράτωρ, αὐδέως τὸ μέγαν Δομέστικον, ὃ κληῖσις, ἢ Ἰωάννης, Ἀξέχχος ἢ ἡ ὀπίκλη-

ὀπίκλησις, ἐς τὴν βασιλίδα πόλιν ἐξέπεμψε. σὺν αὐτῷ δὲ καὶ τὸν χαρτυλάειον Βασίλειον, τὸν Τζιτζιλέκην, εὖ μὲν καὶ τὰ κτλ τὴν νεαν δαδῆσαντας βασιλείαν, καὶ παρομο- λίσοντας τὴν εἰσέλυσιν, καὶ κατὰ σπουδα- μύτοις ἐμπεροθεν αὐτῶν τὰ εἰσόδια, μετα- λδσομύτοις δὲ τὸν σεβαστοκράτορα Ἰσαά- κιον τὸν ἐκείνη ταυτάμουν. τὸν δὲ αὐτο- κρατορα δὲ ὑπέθερατῆ, μήπως ἔτος τὸ τῶν πατρὸς ἐνωπιάμυρος θάνατον, ἐτὶ τὴν εἰς τὸν ἀδελφὸν τὸν νεώτερον ἀνηκουῶς ἦν σκίπτρον μεταδραση, εἰς ἐναντίαν μοίραν ἄποκελθῆ, καὶ ἀεὶ τῶν ὅλων αὐτὸς εἶναι κύ- ρειο ἀγαμλληθῆ, ἀτε δὲ ἀπὸ γήρεσως εἰς τὴν δαδοκλήν τῆς βασιλείας καλέμε- νον, καὶ τὴν τὴν βασιλίδα πόλιν τότε πα- ρον, καὶ τὴν ἀνακτόρον ἐντὸς ἀλιζόμε- νον, ἐντα ἦν χημιάτων ἀ σαρρεῖα εἰσὶν ἄποκεμύροι, ἐτὶ τὴν κρατωῶτων γνωρι- σιὰ ἀεὶ βλήματα. ὁ Ἰωάννης τῶν κα- παταχίως, τὴν πόλιν εἰσῆσι, καὶ τὸν Ἰσαά- κιον, ἀγνώστῃ ἐπὶ ὄντα τὴν γήρομύρων, ἀ- ρεῖ, καὶ τὴν μονῆ τῆς Παντοκράτορος εἰρ- γνωση, ἢ τὴν βασιλέα Ἰωάννην ἔχει δομήτο- ρα. καὶ ὁ μὲν καὶ τὴν κατὰ χροῖον, τὴν τῶν πατρὸς ἀναμυθῶν τελευτῶν, καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν ἀνάρρησιν ἐνηχηθεῖς, ἐκ εἰχεν ὁ, πὶ καὶ δὲ ἀπερῆζατο, δευτὴρ πᾶσιν λέ- γω: καὶ πέραν δὲ τῆς ἑξυμπαυτος, καὶ ὡς ἐ- παυνετά ἡ τάξις, ὑπὸ ἧς δὲ ἀνεκατεῖται τὸ πᾶν ἀπὸ τῆς φησιν, Ἀλέξιο τὸν θανάτω- πεσῶν, ὁ τὴν ἀδελφῶν σαρτότοκον, καὶ τὸν πατρὸς ἀρχῆς κληρῆχος. ἐπιπολέθησε τῶν ἀνδρόνικος τῶν πατρὸς ὁ δὲ ὄτε- ρος, καὶ τὸν νεοτὸν εἰσάγων τῶν ἀδελφῶν δὲ ἀ- πόντων, καὶ τῶν καὶ ἔτος τὸν βίον μετήλ- λαζον. εἰς αὐτὸν τῶν τῶν Ρωμαίων σκίπτρον ὄρη, ἐτὶ τὸν δικαίω αὐτὸς ἐστὶν ἐτ- κερῆς τῆς ἀρχῆς. ἀλλ' ὁ μὲν τῶν κατὰ τὴν ἐξέβαρῶδει, καὶ εἰμῶως ἢ τῶν περὶ τῶν καὶ σαγλυδῶν πτωάειον. ὁ δὲ δὴ μέγας Δομέστικος τὸ τ

chū statim in urbem impe- ratricem ablegauit, vnaque cum eo Basiliū Tzitzilucem cartularium qui & nouum Imperium firmarent, & ingressum præpararent, & Sebastocratorē Isaacium fratrem eius coercerent. Ver- rebatur enim, ne is audito patris obitu, & sua designa- tione cognita, per seditionem sibi potestatem omnē vendicaret: quod & ætate ad Imperium vocaretur, & tū in vrbe imperatrice ver- faretur, & in palatio degeret, vbi pecuniarum acerui & Imperatoriæ vestes re- positæ essent. Ioannes igitur festinatè urbem ingressus, Isaacium rerum adhuc igna- rum capit, & in Omnipotētis monasterio concludit, à Ioanne imperatore ædifica- to. Qui, vbi post captiuitatem patris obitum, & fratris designationem cognouit, quid ageret non habebat: iniquissimè secum agi con- querēs. & ordine collauda- to, à quo etiam rerū vniuer- sitas gubernaretur, Alexius inquit, obiit. fratrum primoge- nitus, & paterni Imperii hæres. Hunc secutus est ætate prox- imus Andronicus: qui cum fra- tris cadauer mari aduexisset, paulò post & ipse decessit. Ro- manorum igitur sceptrum ad me spectant, & ego iure imperio potiar. Quæ cum frustra vo- ciferaretur, & irritæ auiculæ instar inani conatu obstre- peret: Magnus Domesticus

Manuelis cogitationes festinatio in huiusmodi rerum scena imprimis ac- cessaria.

Axucius, & dus Manuelis ministet.

Isaac igna- uia, ignau- vitæ genere compēfatur.

Vanæ que- relæ. Serò flulti sapiūt.

Inuiles stot- lidorum vo- ces

que albo & niueo, vt qui in umbra educati sunt: neque etiam admodum fulco, vt ij qui à sole sunt adufti: fed ita inter nigrum & candidum medio, vt quamuis ad nigredinem tenderet, tamen decorus effet. Quamobrem à ciuibus obuiis, quod auit, vlnis exceptus, & pleno ore cum applaufu celebratus, palatium ingreditur. Dum autem equo Arabico infigni pergit, portam ingreffurus, postquam folis Imperatoribus descensus è sella permittitur: equus clarè hinnit, & solo vngulis crebrò pulsato, solertèrque progressus, & ferociter in gyrum actus, serò tandem limen transcendit. Id quoque bonum omen visum eruditis, præsertim iis qui cœlo inhiantes, vix ea vident quæ ante pedes sunt: & per equinos gestus & crebros flexus longam vitam Imperatori portendi vaticinabantur.

Ciuihus per-chiarius est.

Equi augu-riam.

Astrologorū vanitas irrita

Michael patriarcha Manu-ctem dia-demate or-nat.

Qua ratione Michael in hanc digni-tatē euectus sit, nèpe vir-tute & eru-ditione. Fun-ctioum pu-blicarū legi-l-taus gradus.

Facta igitur re diuina pro declaratione & Imperij aufpiciis, de patriarchici throni successore & ecclesiasticæ functionis gubernatore, à quo in templo Domini corona imperatoria ornaretur, deliberat. Nam Leo Stypriota morte rebus humanis exemptus erat. Proinde sententiam suam cum cognatis, senatoribus & sacerdotibus communicat. Cùm autem multi in maximi pontificatus suffragiis nominarentur, eorum sententia vicit, cæteris ferè omnibus assensu, qui

καὶ τοὺς ἐπιματῶν ἀφ' ἑαυτοῦ λαοὺς ἰὼ καὶ χρονώδης, ἕτε μὲν ἀγῶν καπνιστῶν, ὡς οἱ πολλοὶ τὸν ἥλιον ὄπτι τῆς πρεσβυτέρου δεξιά- μβροι, καὶ οὐκ ἀπέβλεψαν ἀκτῖνες θερμώ- τεραι, ἀλλὰ τῆς λαοκῆς θεῆας ἀναχωρῶν, τῆς δὲ μέλαινα πρεσβυτέρων χρώματι, δι- κρεπέειας καὶ ἕτως εἶχετο. διὰ ταῦτα τοῖ- νου ὑπὸ τῆς ἀρχαίας πρεσβυτέρων ἡβῶν πολιτῶν, εἰσὶν ἀσμελῶς τὰ βασίλεια, πλάττει καὶ ἀνεωγῆσι πεικροτοῦ μύθου σόμασιν. ἐν δὲ τῷ παλαιῷ μὲν ἴππευ Ἄ- ραβῶν ἐραυῶν τὰ ἀνάκτορα, ἃ μέλ- λειν εἰσεῖναι διὰ τῆς πύλης, μὲν ἰὼ ἢ ἐκ τῆς ἑδρας ἀπόβασιν ἐφείται μόνις τοῖς ἀπο- κρετορῶν, ὁ ἴππευ δὲ τὸν βασιλεῖα ὀ- ρῶν, ἐς ἀκουσὸν χρεμετίσας, καὶ συγχεύ- σαι ἀκρεῖς ὀπταῖς τὸ δάπεδον δὴνιὰ τε πρεσβυτέρων, καὶ πειδινηθεῖς ἀγῶν κα, ἰσχυρῶς ὁπλῆ ποτε τὸν ἐδρῶν. ἀγαθὸν οὐδ' ἐ- δοξε τῷ τοῖς σιωποῦσι κομψοῖς ἐπεσό- διον, καὶ τούτων μάστιγα, οἱ πεικεχίηνασιν οὐρανῶν, τὰ δὲ ἐν ποσὶ μόλις ἐχρυσὶ διο- ρῶν, καὶ διὰ τῆς ἴππευ ἡμασπομῶν, καὶ συγχεύων πειδινηθεῖς μακράκινα πει- τελλομῶν ζῶν τῶν αὐτοκράτορι ἀπε- φοίβαζον.

2 Θύσας οὐδὲ τὰ ἀναγορῶν θύρα δια- ἃ ὄπτι βασίλεια, σέπεται πει τῶν πα- τεραρχῶν κληρονομίου θεῶν, καὶ τοῖς τῆς ἐκκλησίας χειρονομίου οἰακας, καὶ ταινιῶσιν τῶν αὐτῶν ὄπτι νεὸν κυρίου τῶν αὐτοκρατορικῶν στεφανώματι. ὁ γὰρ Στυπῶν Λέων θανάτῳ διὰ ἀνθερότων ἐγγύετο. κοινῆται οὐδὲ τῆς γνώμης τοῖς ἐκ τῆς κατ' αἰμάσι σεμνώματι, ἃ τῶν ἐκ τῆς συγκλήτου βουλῆς, καὶ ὅσοι τῶν βί- ματι ἐν τερφοῖ, καὶ πολλῶν εἰς τὴν μα- γίστην ἀρχιερατείαν ἐγκεινομῶν, ἢ νι- κῶτα ἡβῶν καὶ τῶν ἀπάντων χεδὸν πρεσβυτέρων τὸν ἀπὸ τῆς μονῆς τῆς Ὁξείας βέπει μὲν ἀγορῶν

μοναχὸν Μιχαῆλ. ἔτ' ὁ γὰρ καὶ ἀρετῆ πε- ριάνου μὲν ἰὼ, καὶ τῆς ἡμετέρας ἐν μὲν εἰ- παιδύσεως, πρεσβυτέρους οὐδ' ὁ Μιχαῆλ πατριάρχης, διὰ αὐτῆς τὸν χριστιανὰ χρεῖ- τα ἰσχυρῶς ἐσαφικόμενον μέγα θεα. συμβα- τῆ ὁ τῶν βασιλείῃ ἃ ὁ ἀδελφὸς Ἰσαάκιος, καὶ ἰσχυρῶς δόξαν τὴν ἡβῶν πολλῶν, ἀντεδί- δοσαν ἀλλήλων τὰ ἀδελφῶ τὴν δὴνοίαν. ἰὼ δὲ Ἰσαάκιος διὰ τὸ εἰς ἄγῶν δέμ- πῶσιν, καὶ τὸ ἐκ μικρῶς πολλὰκις ἀπίας ἐς κολάσας ἰσχυροῦς διαβρίπιζεσθαι, δυσχερῶς μὲν τῶν πολλοῖς. ἔφερε δὲ καὶ τὸ φοροδέες ἀγῶν, καὶ ταῦτα τι- λίκος ὦν, καὶ ἀνδράσιν ἀνόμεον. ἰὼ οὐδ' ὁ βασιλεύσας Ἰωάννης ὁ τούτου πατήρ, καὶ κατ' ἑαυτὸν πᾶσι μακαριστῶν, καὶ τῆς αἰσθητικῆς λήξεως, ἃ δι' ἀφῆμου κεί- μῶν μνήμης, ὄπτι τὸν Μανουὴλ εἰς τὸ κρε- τέιν καὶ βασιλεύειν ἰσχυρῶς ἀντιδικώσασε. τῶν δὲ Μασούτ τὰ πρεσβυτέρων λήξεως καὶ καταβρίχοντ' ἔξισιν ὁ Μανουὴλ κατ' αὐτῶν καὶ διὰ γῆρον καὶ τὰ Μελαγγία, τοῖς ἐκείσε Πέρσας μετῆλθε, πρεσβυτέρους δὲ τῆς ἡβῶν Μελαγγίων φυλακῆς τε καὶ ἀνακτι- σεως ὄπτι μεληθεῖς, εἰς τὴν βασιλεύσαν ἰπῶνισι πόλιν, ἰσχυρῶς πρεσβυτέρους πειδινηθεῖς. ἀλλὰ καὶ τὸν τῆς Ἀντιοχείας ἀφῆκου πειδινηθεῖς μετῆλθε εἰς οἰθηθεῖς, ταῖς Κιλικίας ὄπτι πειδινηθεῖς πόλιν, ἀ- βρωμαίοις ἦσαν κατήκοοι, σεραπῶν διὰ ἐ- πειδινηθεῖς, ἢ γῆμον ἐπιστοῖς αὐτῆ τοῖς ἀ- δελφῶν παιδῶν Κομῶσεφῶν, τὸν τε Ἰωάν- νην καὶ τὸν Ἀνδρόνικον, καὶ πνα Περσούχ- οῦκ ἀἰσθητικῶν τὰ πολέμια καὶ ἦτας δὲ πρε- σεπτεπόμψ μακρῶν, ὦν ἦγετο Δημήτριος ὁ βραβῶν. ἀμέλει καὶ τῶν κακῶν ἐκείσε παχύντων πειδινηθεῖς, καὶ πρεσβυτέρων δεούσης ὄπτι πειδινηθεῖς τετυχηκότων, καὶ Περσῶν ἐκ- σεραπῶν αὐτῶν πειδινηθεῖς. ἦδη γὰρ ἔτοι- quæ vexabantur defensis, Persis denuò bellum ipse inferre statuit. Qui

Michael Acuti monaste- rij monachum designabant, virum & virtute celebrem, & nostris literis eruditum. Is igitur patriarcha declara- tus, eum à quo vnctus erat, vicissim vngit, sacram ædem ingressum. Imperatorem e- tiam frater Isaacius est comitatus: itaque fratres, præ- ter vulgi opinionem, mutua beneuolentia se complexi sunt. Fuit autem Isaacius ob iracundiam, & leuibus de causis ad atrocia supplicia propensionem, minimè gra- tus populo: & quanquam procerus, nescio quid for- midolosum & viro indignum habuit, vt ad quemuis penè strepitum expauesce- ret. Quamobrem pater eius Ioannes, Imperator solertif- simus, etiam eo nomine ab omnibus celebrabatur, quòd illi Manuelem prætulisset. Qui contra Masutum Orien- tem incurfantem & popu- lantem, ad Melangia profe- ctus, Persas illius loci vltus est: datæque opera, vt Melan- gia instaurarentur & custo- direntur, in Imperatricem vrbē reuertitur, lateris mor- bo conflictans. Sed & Antio- chie principem Raimidum vlciscendum ratus, qui Cili- cia vrbes Romanæ ditionis vexabat, Contostephani ne- potes, Ioannem & Androni- cum, & Prusuchum quen- dam, rei militaris non impe- ritum, cum exercitu ablega- uit, adiunctis lōgis nauibus, quibus Demetrius Brana præcrat. Oppidis & castellis

Isaacij cum fratre recon- cilio.

Crudeles principes ex- colli populo.

In magno Is- faacij corpo- re parum sal- lis.

Manuelis Persica exp- ditiones.

Et in Raimū dum Antio- chie princi- pem infen- sus animus, ob Raimun- di prosperū successum.

Persicum bellum.

Fortis prin-
ceps vrbes
suas pericu-
lis eripit.

Hoftes fugat

Pugnā, si o-
pus est, haud
detrecat.

Pedem nō ci-
tō refert.

Sed vultum
intrepidum
adherentiis
opponit.

Eorum pro-
pugnacula
oppugnat.

Heroine pro
patre & pa-
tria interce-
ditis oratio.

Manuelis ad
Iconium irri-
tas conatus.

Et difficilis
regreffus.

cum Pithecanas munitiones occupare studerent, & in Thraciam impressione facta, obuia omnia prædarentur: præterita Lydia, vrbes Phrygiæ, & ad Mæandrum flumen sitas, imminentibus periculis eripuit, & Perfæ perterritos fugavit. Ad Philomelium cum Turcis congressus, cum hasta Perfam quendam prostrauisset, ab eodem cadente in planta sagitta ictus est. Quum autem & in rebus gerendis acer atque audax, & patre Ioanne bellicosior hostibus videretur, recedere noluit: neque paruit iis qui monebant, vt tandem domum reuertetur: ne Perfæ ex desperatione salutis conspirantes, exercitum eius malè tractarent. sed aucta potius alacritate, ipsam Iconium petiit. Vnde Masutus digressus, Taxaris castra posuit, quæ olim Colonia vocabatur. Vna verò ex filiabus eius, quæ Ioanni Comneno, Isaacij Sebastocratoris filio, Imperatoris patrueli, nupta esse ferbatur, qui ex leui offensa à patruo & Imperatore Ioanne ad Masutum defecerat: è mœnibus prospèctans, in defensionem patris Sultani orationem haud ineptam habuit. At Imperator vbi ad Iconij mœnia successit, eaque exercitu circumdedit, & iuuentuti arcus contra propugnacula intendere concessit: prohibita sepulchrorum violatione, vix inde di-

τά πρὸς τὸν Πιθηκανῶν ἐρύματα ὑπαγαγέ-
σαι ἀπόδοντες, καὶ τὰς πόλεις ἡβή-
μασιων ἐμβάλλοντες, τὰ ἐν ποσὶν ἐληί-
ζοντο. ὑπερβαίοντων Ἀσίου καὶ τῆς
Φρυγίας καὶ Μαίανδρον ποταμὸν ἑπιστάς
πόλεσιν, αὐτοὺς τὰ ἡβήματα ἐπιτηρόμενοι κιν-
δύων ἀπήλλαξε, καὶ τοὺς Πέρσας φοβή-
σαι ἐδίδαξε. ἤρως μὲν δὲ καὶ τὸ Φιλομή-
λιον, καὶ κείσε τοὺς Γούρκοις πρὸς ἐμμέσιν.
ἐνθα καὶ τὸν τῆς ποδὸς ἐπέδωκεν ταραδὸν πα-
τρὸς Πέρσου πνύς, καὶ ταύτην ἀνέστησε μὲν ὑπὸ
βασιλείῳ τῶν δόξων, ἐν δὲ τῶν ἀναστρα-
πήναι τὸ βέλτερον ἐπαρέντερον καὶ τὸ πέλ-
ματον. δόξας δὲ παρ' αὐτοῖς φοβεροὺς ἐ-
ταίς πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν λαόν, & τὰς πόλεις
Γωάννου φιλοκλινοῦ ὑποτάξας, οὐχ ἡρεῖτο
ἤρεσθαι παλίντροπος, ἐπὶ ἐπέειπτο οἱ
τοὺς συμβουλεύουσι μνησθῆναι καὶ νόστου
ποτὲ, μήπως ἐπισυσταίντες οἱ Πέρσαι ὡς ἠ-
δὴ πρὸς τὸν ὄλκον ἀπομνήσκοντες, κακῶς
τὸ κατ' αὐτὸν δέξονται στρατόμα. ἀ-
μέλει καὶ τὸ πρὸς τὸν ὄλκον ἐπιτείναι, ἐς αὐ-
τὸ τὸ Γκόνιον ἦλθεν. αὐτὸς μὲν οὐδὲ Ἰω-
σὴν μεταναστεύσας ἐπέειπεν, παρενέβαλεν
εἰς τὰ Γάλαρα, ἀβζην ἢ πάλαι λεγομένη
κολώνεια. ἡβήματα δὲ θυγατέρας αὐτῆς μία ἡβή-
ματιον ἀνάγειν διεκλύπη. ἡβήματα δὲ συ-
νηκτικῶν ἐλέγητο τῶν δόξων ἀδελφῶν τῆς βα-
σιλείῳ Γωάννῃ τῶν Κομνηνῶν, ὃν ὁ Σεβα-
στικὸς παρ' ἐλπίσιν Ἰσαάκιον καὶ δὲ μα-
κεδονίαν τῆς θεοῦ, βασιλείῳ Γωάννῃ
τῆς Κομνηνοῦ ἀποδραῖ, τῶν Μασουτ πο-
σερρῶν ὑπὸ τῆς πατρὸς καὶ Σουλτάνου
πρὸς τὸν ἐπέειπτο τὸν ἀπόλορον. βασιλεὺς δὲ
ἀγχοῦ ἡβήματα πρὸς τὸν ὄλκον τῆς Γκόνιου ἡβή-
ματιον, & τὰ τείχη τῶν στρατῶν ἀναξίως,
τόξα τε τείνειν ὅτι τὰς ἐπάλξεις τῆς νε-
λαίας ἐνδοῦ, καὶ τοὺς νεκροτάτους σήμασιν
ἐνυβείξεν μὴ συγχωρεῖν, οὐδὲ ἀνέειπεν
μόλις ὀξώρμισε, καὶ πάλιν ἡβήματα
εἶπε.

cessit. Sed quia in discessu hostes angustias infidiis occupant, pugnae superiori- bus maiores eruperunt. quibus non sine discrimine confectis, in urbem Imperatricē rediit. Vxorē duxit Alemana- nam, ex illustri principum familia natam: quæ non tam formam corporis curabat, quàm animi pulchritudinē. Itaque omnibus fucis & asci- titiis ornamentis repudia- tis, vt quæ vecordes mulier- culas deceant: naturali ru- bore contenta, virtutum or- namentis fulgebat, constan- tia & grauitate animi genti- litia prædita. Quò fiebat, vt Imperator, etsi ei folium al- tissimum, satellites, honorē & splendorem regium mi- nimè negabat: tamen parum eam diligebat, neque fidem coniugij seruabat, vt homo adolescens, libidinosus, dis- soluta & delicata vita de- ditus, ceterisque rebus quas ea ætas & amoris illecebræ ferunt. Vfus est & neptis suæ consuetudine, nō sine graui dedecore, & labe: qua, fama eius, vt formosissima facies turpi nauo, deformata est.

3 Nihilominus tamen rei publicæ curam susce- pit. Publicorum vectiga- lium curatorem & quæsto- rem supremum Ioannem Pu- zenum, vt & pater, designa- uit, cum prius Dromi Pro- tonotarius esset: Ioannem Hageotheodoritem suarum constitutionum sequestrum & ministrum ordinauit. Is in

ρεῖ. ἐν δὲ τῇ ἀπαρσῇ λόχοις ὑποκαθι-
σάντων ἡβήματα πολέμων, καὶ τὰ ἀμφιλαφῆ
χρῆμα πρὸς ἐπιλήφοντων, μείζονες ἡβήματα
τέρας ἀνέειπεν ἡβήματα πόλεμοι. ἐναγωνίως
δὲ καὶ τῶν διοικημάτων, ἐς τὴν βασι-
λεύουσαν πόλιν ἀνέειπεν. ἡβήματα δὲ
ζωῶν οὐ βασιλεὺς οὐτ' οὐδὲ ἄλλαμα-
των, ἡβήματα ἡβήματα δόξης καὶ θεοῦ ἡβήματα
ἀρχικῶν. αὐτὴ μὲν τοι οὐ τοσοῦτον τῆς σω-
ματικῆς ἡβήματος ἐφρόνησεν, ὅσον τῆς ἐν-
δοῦ καὶ πρὸς ψυχικῆς ἐπιμέλειας. οὐκοῦν ἐ-
ξομνησθῆναι τὰ ἐν ἡβήματι κόνειων ὅτι πείμ-
ματα, καὶ τοὺς ἡβήματα ὀφθαλμῶν ὑπογραμ-
μοῖς, καὶ τὸν πλάσιν τὸν ἡβήματα, καὶ τὸ
τεχνικόν, ἀλλ' οὐ φυσικὸν ἐρόσθη. & ταῖς
ἡβήματι ἡβήματα ζωῶν αὐτὰ ὀφθαλμῶν ἡβήματα
σα, ταῖς ἀρεταῖς ποροσυνείχε. & ὡς εἶπετο.
εἶχε δὲ τὸ μὴ ὀφθαλμῶν ἐδνηκόν, καὶ τὸ πῆς
ζωῶν ἐπέειπτο δυσμετάβητον ὅθεν ἐπὶ
ὁ βασιλεὺς τὰ πολλὰ πρὸς εἶχεν αὐτῇ,
ἀλλὰ πῆς μὲν καὶ θεοῦ πάντων λαμ-
πρῶν καὶ δορυφορίας, & πῆς λοιπῆς λαμ-
ποροφείας βασιλικῶν ἀτάτης μετέειχε, τὰ
δὲ ἐς τὴν κοίτην ἡβήματα. νέθη δὲ ἂν ὁ
Μανουὴλ καὶ ἐροσπῶς, τῶν τε ἀνεμῶν
βίω, καὶ ταῖς τρυφαῖς ποροσυνείχε, καὶ
σοσπῶν καὶ κώμων ὀξείχετο, καὶ ὅσα τὸ
νευπῆσιον ἀνδρῶν ὑπέβαλλε, καὶ ἐμύου οἱ
πάνδη μοῖ ἐροσπῶς, διεπορῶσθητο. ἐμίγη δὲ
καὶ τῇ ἐαυτῆς ἀνεμῶν, καὶ ἡβήματα μολυσμῶς,
καὶ μέμψις μετὰ αὐτῶν, καὶ ἀπάτερ καὶ
λάβη εἰς ὡς εἶπεν αὐτὸν πρὸς τὸν πῶν.

3 Ἐμίγη δὲ ἐπὶ κοινῶν τῶν βα-
σιλεὺς τῶν πρὸς εἶχεν, καὶ ἡβήματα δημο-
σίαν εἰσφορῶν ποροσυνείχε. & λογιστῶν μέ-
γιστον τὸν ἐν Πύττις Γωάννην ποροσυνεί-
λεται καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν ὁ πατὴρ ἐπέειπε καὶ
βασιλεὺς, ποροσυνείχοντα ἐπὶ Δρόμου
ποροσυνείχοντα μελεδωνῶν δὲ μεσοσυνεί-
καὶ ἡβήματα οἰκείων ὑποσπῆσθαι ἡβήματα
τῶν Ἀγιοθεοδωρίτων πύττιον

Alemana
quædam Ma-
nuelis vxor.

Gentilitia cō-
stantia & a-
nimi graui-
tate prædita.

Manuelis sce-
lus.

Alio scelere
& quidē ne-
fario punitū.

Principis fa-
piētis est rei
publ. curam
feriō & citō
suscepere, pri-
mariis mini-
stris diligen-
ter selectis,
nempe vitis
ad functiōes
publicas ad-
ministrandas
idoneis.

conspectu Imperatoris femper astabat, cuiusque mandata, tanquam oracula excipiebat: ministris verò eorum quæ dicenda scribendaque erant, non paucis eruditis viris utebatur, qualibus aula referta erat, Theodoro Stypriota præsertim, de quo suo loco dicemus. Erat Ioannes Puzenus ad rempublicam gerendam callidissimus, vectigalium veterum exactor acerrimus, nouorumque inventor solertissimus. Moribus ad seueritatem & rigorem ita compositis, vt asperissima rupes factius emolliri posset, quàm ille à sententia deduci: & quod mirabilius est, non modò lachrymis nõ mouebatur, supplicii gestu non flectebatur, argenti machinis non concutiebatur, auri præstigiis non capiebatur: sed & ad inhumanitatem vsque odiosam à congressibus abhorrebat: neque ferè (quod molestissimum erat hominibus, & penè intolerabile) iis, à quibus adibat, respondebat, sed silentio plerosque tacitus præteribat. Tantum autem autoritatis & potentia habebat, vt Imperatoria edicta quæ vellet repudiaret & laceraret, quædam in publicos codices referret. Eiusdem monitu, res vtilissima, & omnibus infulis salutaris, & à superioribus Imperatoribus constanter obseruata, inutiliter abrogata fuit. Nam vectigalia nautica, olim in classem conferri solita, hic in fiscum refe-

In eo autem peccauit Manuel, quod Puzenum δημοβόρον vectigalium custodiam creauerit. Oues enim lupus princeps auarus commiserat.

Nimia Puzeni austeritas, auicis qui ab exili loco progressi diuites & excelso rerum fastigio elati momento fiunt, admotum familiaris.

Rei nauticæ abrogatio.

Ἰωάννη. καὶ ἡ δὲ ὁ μὲν τῶν ποροσώπων τῆ βασιλείας αἰεὶ ὀπιανόμην, καὶ τὰ τοῦτου ἐπιτάγματα, ὅσα καὶ ἐμφάσεις ἐκ κρείττε- νῶ μοίρας δεχόμενος. Ἰσορρογίς ἡ οὐκ ὀλίγους τῶν γραφομένων καὶ λογομένων ἐ- κέχρητο λογίοις ἀνδράσιν, ὅσοις ἢ αὐτὴ ἐπέβλεπεν ἢ βασιλείῃ, πρὸ πάντων ἢ τῶ Στυπαιώτῃ Θεοδώρῳ, πρὸ οὗ δηλώσα- μὲν ἐν τοῖς ἐφεξῆς. ἡ δὲ ὁ ἐκ Πούτζης Ἰωάννης δεινότατος τὰ δημόσια, φορο- λογίας παμπάλαια καὶ ὀπίστευμα. καὶ τῶν μὲν ὄντων δασμοφορημάτων συζητη- τῆς ἀκρίβειατος, τῶν δὲ οὐκ ὄντων ὀρε- τῆς ἀποδράμματος. Ἐξήσηκε δὲ καὶ τὸ ἡ- ἰδος ἰσὺ πάντας ἀδυσώπητον καὶ ἀμεί- λητον. Δυκοπώτερον γὰρ ἀντις ἀμειδῆ καὶ ἀγέλασον πέτραν ἐμάλθαζεν, ἢ ἐμείνον ἐν τοῖς ἀβουλήτοις ὑπέκλινον. ὁ δὲ τοῦτου θαυμασιώτερον, οὐ μόνον οὐκ ἡ δακρύ- οισ ἀπεγκτος, χήματα δεητηρίοις ἀπορο- σιλινῆς, ἀργυρίου ἀπανάτῃ ἐλεπόλει, καὶ χροσίου ἀροήτου φαρμακόμε- σιν, ἀλλ' εἶχε καὶ τὸ δυσέντοκτον ὡς ἀ- πάνθηρον. τὸ δὲ τοῖς τότε θυμαλγῆς ἐ- δυσύποισον, οὐδὲ ἄπολογος ἡ παρ' αὐ- τῶ κατὰ τὸς ἐφ' οἷς ὁ ποροσίων ποροσῆδε- το, ἀλλὰ χάριον τὰ πλείστα τῆ ἀφασίῃ, ἐνιαχοῦ καὶ ἀποροσῆρον παρήει τὸν πα- εσβάλλοντα. ποσαύτῃ δὲ ἐκ βασιλείας ἰχμύ τε καὶ ἔξουσία πειρίζωντο, ὡς ἀ μὲν ἠβούλετο τῶ βασιλικῶν δεασιο- μάτων, ἀποπέμπεσθαι καὶ ἀρρήθην, ἐνια δὲ ἐ τοῖς δημοσίοις ἐγγραφειν κἀ- διξιν. Ἰσοδίκη δὲ τῶ ἀνδρῶς τοῦτου, χρη- μά τι κοινωφιλῆς, καὶ ταῖς νήσοις πάσαις σωτήριον, καὶ τοῖς ποσῶν βασιλεύσι σω- τηρηθῆν ἀπαράβατον, ὁ βασιλεὺς Ἰωάν- νης ἀξυμφορῆς κατήργησε. τὰ γὰρ ἐκ τῶ πλοσικῶν ἐρασιζόμενα * στραπειῶν, δεσποδόμενα πάλας τῶ ναυτικῶ, εἰς τὸ ταμείον

ταμείον οὐτ' ἄρα παρειπάμμος μεταχέ- τασε, καὶ τὰς ἄπο τῶν νήσων ἐκ τύπου παρεχόμενας τελέρεις, αὐτὰνδρῶς μι- κροῦ κατεπόντωσε ἀποδράμην. Ἰσο- δέμμος γὰρ ὡς τὸ μὲν τῶν τελέρειων χρη- μα, οὐκ αἰετὴ πολιτεία, καὶ τὰ κοινῶ ὀπιτηδεῖον, τὰ δὲ ἰσὺ τῶν αἰαλώμα- τα οὐκ ἀγάμαλα καὶ ἐπέτεια, καὶ δεῖν αὐ- τὰ μὲν τὸ ταμείον ἐγκολπίζεσθαι, χρείας δὲ ἐνκαμμένης ἐκ τῶ βασιλικῶν θησαυ- ρισμάτων τὸν ὀλιανισμὸν τῶ ναυτικῶ παρέχεσθαι ἔδοξεν. ἔτι ἀνδρῶν ὁ βέλτι- στος, καὶ τὴν φύσιν τῶ ποροσῆτων ἠκε- βωμῶς, ὁ καταποντίου σέμμε εἰσενε- κόμενος. τοῖς γὰρ ἀδρῶς τὸν βασιλεῖα ἐν τῶ ταῦτα εἰσηγήσασθαι ἀποδράμην δε- διαπανήμασι, καὶ αὐτῶς τῶ μετῆρῃ τῆς καταβολῆς ἀνεκέρυκε. καὶ καὶ ἐκ τῆς κα- κοβουλίας ταύτης, εἶτ' οὐδὲ σμικροπορε- πείας θαλασσοκρατοῦσιν οἱ πειραταί, καὶ κακῶς πεποράσθαι ταῖς λησίσιν ἀπα- ρεθαλασπῆδοι βωμάτων χώρα, καὶ ὡς αὐ- κατ' ὄξωπο οἱ ἀποροροι. εἰ δὲ καὶ τὸν ἐά- χυ * ἰσὺ τῶ ἀποροσῆτων, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀμείνοντα ποροσῆτων. καὶ εἰ ὁ ἐμφορῆς τῶ ἀποροσῆτων, ἀλλὰ καὶ τῶ κατασβέσθαι δυναμῶν, δεσῶσαι δὲ π- τοῦτον ὄλωσ μη βουληθῆντος, καὶ πλέον μεμφομένη, ὡς γνώσκοντα, καὶ μη πορο- ξαστα. ἀλλ' ἔως τότε φιλοδημόσιος λο- γιστῆς, καὶ δεῖνος καὶ φειδωλῆς οἰκονόμος, ἐ- ὀβολοσῆτων ἀπεχρῶς δασμολόγος ὁ Ἰω- ἀννης ἐδ εἰκνυτο, ἔως ἀκαταίρετον εἶχε τὴν δυναστείαν, καὶ τὸ ποιεῖν ὅσα καὶ πορο- βουλῆς ἀνεξέλεγκτον, καὶ ἔσα βουλητῶ τῶν καὶ δυνατῶ. ἐπειδὴ δὲ μεθαρμο- ζόμενον εἰ ἔωσα τὸ δυνατῶν, καὶ τὸ ἀ- παρρησίασθαι ἀποδράμην, ἐποροσῆτου- σαν καὶ βραχὺ τὴν ἰχμύ, οἷα καὶ ἔτερον κεατιωομένων ἀπο τῶ βασιλεῖ, κακ-

renda curauit: ac triremes, que ex edicto ab infulis prebeantur, penè cum ipsis vectoribus in mari demersit: cum diceret, triremes non semper reipublicæ esse vtilis: sumptus verò qui in eas fierent, & annuos esse, & im- menses. Eos igitur in fiscum referendos: necessitate verò postulante, ex Imperatoriis thesauris stipendia promenda esse. Quæ cum dixisset, vir optimus, & rerum gen- darum peritissimus est habitus, cum reuera sententiam crudelissimo pirata dignam dixisset. Imperatorem enim sumptuum magnitudine de- cepit, & paruitate impensa- rum rursus exhilarauit. Quæ siue temeritate, siue tenacitate factum est, vt piratæ op- tatissima occasione mare te- neant, & maritimæ prouin- ciæ latrociniis vexentur. * Quod si spicam ei qui seuit, acceptam ferimus: & eum quoque accusamus, qui non refecuit: nec incendium ei duntaxat imputatur qui ignem iniecit, sed ei etiam qui id restinguere cum posset noluit: & magis reprehendi- mus eum qui quod bonum esse norat, non fecit: quid est dicendum? Ioannes igitur dum integra autoritate pro sua libidine versabat omnia: versabatur in publico, accu- ratus quæstor, parcus dispen- sator, fœnerator atque exactor acerbus. Sed vbi poten- tiam suam infringi, autorita- tem decrescere, potentiam- que languescere vidit, quod alij quoq; apud Imperatorē

Puzeni intē- pestium di- ctū & factū.

Summa in- stitia ea est, si omnium pessimus tamen vir optimus videgi velis.

Ab euentu consilia & di- cta merienda sunt.

Simile, quo Puzeni ne- quitia ampli- us detegitur.

Puzenus suis rationibus consultit, dū potentiam suam languere vidit.

Manuel Alemannorum legatis benignè respondet, sed clam insidiatur, Facinus viro principe, qui virtutum nomine gloriantur, profus indignum. Tolle fidem, quid homini superest, quod laudem dignum sit

neque id falsò, vt postea cognitum est. ac per legatos ab Imperatore petebant, sibi per eius prouincias pacatum transitum dari: & forum præberi, quo commeatum pro hominibus & iumentis comparare possent. Imperator verò etsi re inexpectata, & noua, vt fit, territus: tamen suis rebus non defuit. Nam & legatis pro tempore benignè respondit, & eorum institutum probare se, & pios conatus admirari simulauit. ac statim rerum venalium copiam præparaturum pollicitus est, quas accepturi essent, nõ quasi per alienam prouinciam, sed quasi per suam patriam transirent, modo fidem darent, transitum suum verè pium esse, & sine maleficio Romanorum finibus excessuros. His peractis, edicta quouis dimittit, vt commeatu in viis, per quas occidentales transituri sint, vana exponatur: idque fit statim. Sed quia verebatur, ne in pellibus ouium lupi venirent, aut, contra quàm fabula narrat, sub asini exuviis leõ lateret, aut leoninã pellẽ vulpina obtegeret: Romanas legiones conuocat, publicè de rep. deliberat, quãta multitudo copiarum transitura sit, exponit: quantus sit equitatus, quantum grauis armaturæ, quàm infinita multitudo peditum, vt toti ærei sint, vt cadium auidi, commemorat: scintillare oculos,

Fidei publicæ facies.

Cor verò spurcax.

Romanæ legiones Alemannos comitantur.

το πολὺ καταλέγει, τὸ ὀπλιτικὸν εἶσιν τὸ μυριάδων, τὸ πύργων χαλκὸν περιλαλεῖ καὶ τὸ φόνιον, τὸ πῦρ τῶν ὀμμάων

καὶ δὴ ὡς ἐκ τῶν ἕτερον ἔδειξαν, οὐκ ἐφείσθησαν τὰ ὑπὸ ἐκείνων λεγόμενα. πέμφαντες δὲ πορσεβούτους, ὡς εἶπε φίλιας, ἠτοῦτο τὸν βασιλέα τὴν τῶν Ἑωμαίων παρελθεῖν, καὶ ἀγορὰς αὐτοῖς παροδοῖς πορσεβούται, ὅς ἂν ἀνήσονται, καὶ ὅσοις ἀποδοῖσι τρέπονται, καὶ ὅσα ἵπποις ἔξυμβέβληται. ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς εἶκος ἐκ τῶν ὀμμάων ἔλαττα ἔλαττα τὴν ψυχὴν τῶν ἀελλῶν πορσεβούται, καὶ μηδὲν εἰς τὸ κατ' ἐκείνο καμῶν γυρομέδω, οὐκ ἀνῆκεν ὁμοῦ τ' συνοισόντων ἐπιμελόμενος. πῶς τε γὰρ πορσεβούται διελίχθη καὶ πορσεβούται τὰ πορσεβούται, ὅτι ἐπανέειν ἑσβαλλόντας τὰ δρώμενα ὑπεκείνεται, καὶ ἀγαθαὶ αὐτοῖς τῆς δουλοῦς πορσεβούται πορσεβούται, καὶ τὴν αὐτῆκα δὴ μάλα ἐτοιμάσασθε τὰ πορσεβούται διελύσαν ἐπιγέλλετο, ἀρσενὰ τε οὐτρεπίσθη, καὶ εἶδιμα οὕτως λαβεῖν τὰ ὄνια ἰσχυρίζετο, ὡς εἶπερ οὐ δι' ἀλλοτείας, ἀλλὰ εἰς τῆς σφῶν παροδοῦν χῶρας, ἀπ' ὧσιν μόνον ὄρια πῶσα, ὡς θεοφιλῆς αὐτοῖς ἢ διόδοι ἀληθῶς, καὶ ὡς ἀμαχητὴ τὰ Ἑωμαίων ὄρια ἑσβαλλόνται. ταῦτ' οὖν, ὡς εἶκος, κατασησάμενοι, ἀπανταχὴ δικαίη περὶ βασιλεία διατάγματα, πορσεβούται τὰ ζωαρχῆ τῶν ὀδῶν, καὶ ὡς οἱ εἶπε ἑσβαλλόντες στρατοὶ διελύσανται καὶ τῶν λόγων τὸ ἔργον ἐπικολούθει. ὑποβλεπόντων δὲ καὶ ὑπονοῶν, μή πως ἐν δέρματι πορσεβούτων λυκιδεῖς ἔρχονται, ἢ ἐν ἑσβαλλόντων λείοντες, ἀπειναντίας τῶν μυθικῶν διηγήματα, ἢ τὴν λεοντὴν ἔξυμῶν τῆ ἀλωπεκῆ: τὰς Ἑωμαίων ἀποδοῖσι δυνάμεις, καὶ συνδρασκῶνται κοινῇ πορσεβούτων κοινῶν, τὸ πλῆθος τῶν παρσεβούτων στρατῶν δέξεισι, τῆς ἵππου ὅσον δρασσοφῆ, τῆς πεζέτας μοῖρας παρσεβούτων τὸ πύργων χαλκὸν περιλαλεῖ καὶ τὸ φόνιον, τὸ πῦρ τῶν ὀμμάων

ὀμμάων ἀπαντας βλέπειν, καὶ τοῖς ἀμασῶν ἐπαγάλλεσθαι, ὡς εἶπε ἑσβαλλόντας ὑδάτων ἔτεροι. οὐ ταῦτα δὲ μόνον τῆ γερούσια καταγέλλει, καὶ τοῖς τέλεσι καὶ στρατόμασιν, ἀλλ' ὅσα καὶ ὁ ἐκ Σικελίας τύραννος, ὡς περὶ τῆς ἐναλλοῦς, καὶ τῶν παρσεβούτων ἑσβαλλόντων χῶρας ἑσβαλλόνται, τὴν ἀλμυρὴν τύπων τοῖς ἑσβαλλόνται, καὶ τὰς Ἑωμαίων ἐνορμίζόμενοι καὶ μοπόλεσι, καὶ κέρσον τὰ ἐν ποσὶ καὶ πολλῶν τῶν ἐπαμύνοντων ἑσβαλλόνται, καὶ δὴ τὰς μὲν πυρροβαρεῖς ἐπισκευάζει τῆς πόλεως, καὶ πῆσιν δερκέα τὴν ὄλλω τῶν πορσεβούτων πορσεβούτων, τῆ δὲ στρατῶν χῶρας φολιδῶν τῶν χερσηῖ, κοντοῖς τε καδοπλίζει χαλκήρεσι, καὶ ἵπποις δρομικοῖς δὲ εἰς τὸ φρόνημα, καὶ χερσηῶν ἐπιρρόνυσσι δρασσοῦσιν, ἀνεῖρε τῶν πορσεβούτων ἀεῖσως τῶν πάλας τῆς κατατόμασε. καὶ οὐτῶσιν θεῶν συλλήπτει, καὶ τῆ πολιοῦχῶ μητρεπαρσένων, ὡς ἐκ τῶν δυομαχῶτατα τῶν πορσεβούτων τὰ στρατόματα, τὰ μὲν εἰς ἑσβαλλόντας τῆς καλλιπόλεως, καὶ τοῖς τῶν χερσηῶν ἐρσῶ, τοῖς δὲ ἐπισκευάζει τῆ στρατῶν παρσεβούτων τῶν Ἀλαμανῶν, μὴ ἀρσενῶν ἐπὶ πολὺ, καὶ τῶν εἰργῶν τοῖς ἐκ τῶν Ἀλαμανῶν ἐς ἀρπαγὰς παρσεβούτων καὶ πορσεβούτων, εἰρηνικῶς μὲν τῶν, καὶ μὴ πολεμικῶς. καὶ μὲν οὐδὲ τὴν ἀπατέρα πορσεβούτων οὐδὲν πῶς ἐξυμῶν ἐσβαλλόντων ἑσβαλλόντων τοῖς πορσεβούτων. ὡς δὲ εἰς Φιλιπποῦπολιν οἱ Ἀλαμανοὶ παρσεβούτων, οὐδὲ καὶ τὸν ἐκείτω σαθρόν ἐς δρασσοῦσιν ἀπεῖδον τὰ τάγματα. ὁ γὰρ τῆς χῶρας ἀρχερόυς (ὡς δὲ οὐτῶν ὁ Ἰταλικὸς Μιχαὴλ, ὁ καὶ λόγῳ πολίτης, καὶ σῶρας ὁποῖας εἶσθη τῆς μέλημα, καὶ τὰς ὀμμάων τὸ ἦσθ' ἐπαγωγῶτατος, καὶ λίτθ' ἀπικρις μάγνησιν) οὕτως ὑπὸ γὰρ εἶπε τὸν ἦσθ', τὰς τῶν λόγων ἐκδηλωῶσιν

& cruore delectari magis omnes, quàm alios aquæ aspersione. Neque verò hæc duntaxat senatui, magistratibus & exercitibus narrat: sed illud etiam adiungit quæ admodum Siciliæ tyrannus instar marinæ belluæ, oram maritimam infestet, vt ad Romana oppida appellat, & obuia quæque vastet, prohibente nemine. Deinde turres & propugnacula vrbs omnemque mœnium ambitum instaurat: exercitui loricas dat, ferratis hastis milites armat, equis velocibus eorum animos excitat, & pecuniæ distributione confirmat, quam ex antiquis quidam rerum nervos rectissimè appellauit. Ita legionibus, Deo & matre virgine custode vrbs adiuuante, ad vim hostilem propulsandam instructis: alias ad præsidium vrbs retinet, atque in mœnibus disponit: alias exercitum Alemannorum haud lōgo interuallo subsequi iubet, & eos coercere qui extra aciem ad prædam & rapinas euagentur: idque facere pacatè, non hostiliter. Ac in remotiori itinere, nihil memorabile inter vtrunque exercitum accidit. Vt autem Alemanni ad Philippopolim castrametati sunt, ne ibi quidem dissidium incidit. Nam eius prouinciæ pontifex, Italicus Michael, vir eloquens, & omni doctrinæ genere perpolitus, in congressibus ita suavis, vt ab eius ore omnes penderent:

Principis malevolentia et aculeata oratione, nõ ad comitatu sed potius ad pedas & cædes tacitè incitatur.

Atque præmiis militibus confirmantur.

Eo modo, Germani hostes esse persentiunt quos sibi amicos esse credebant.

Ioannes Italicus Philippopolitanus pontifex, Manueli simili, Græca fide agit.

E. iij.

elatum Regem verborum illecebris & linguæ dulcedine, aliud dicendo, aliud sentiendo, ac Prothei instar, pro Romanorum utilitate, se transformando, ita deuinxit, ut cum dicto audientem haberet, ad epulas inuitaret, & propinaret. qui quidem in eius gratiam crudelissimè tractabat eos, qui pecunia non numerata commeatum alicunde in castra aduehebant.

Inde Contradi in suos feueritas.

Alemannorū & Romanorum diffidia. Nec enim coalescere possunt simplicitas & calliditas.

5 Cum autem Rex inde progrediretur, inter extremum agmen Alemannorum & Romanorum disceptatio orta est, quod aliqui malè tractarentur. Mox vulgi importunitate clamor & rixa sequitur, donec ad manus, & ad arma ventum est. Vnde haud dubiè atrox pugna extitisset, nisi idem pontifex regem iam mutatum, & bellum spirantem, ac instar feræ truculentæ concitatum, maturè placasset, ac præter expectationem cohibuisset. Cum autem exercitus ad Adrianopolim conuenissent, Rex per urbem vterius perrexit. quidam verò ex eius cognatis ægrotus in vrbe mansit: quem Romani quidam, homines improbi, qui manus non ad arma, sed ad rapinas edoctas habebant, vnà cum diuerforio & iis quæ intus erant, cremant.

Etiam si ad tempus perfidi & rapaces viri lateant, tandem & momento explicant vngues.

πρὸ σώματ' ἤϊ' ἔξ ἀματ' ἐκείνῳ περὶ πεισῶν, καὶ τὴν Ἀδριανοῦ ἐντυλίξτε. Ῥωμαίων δὲ πινες ἀνάρτοι, καὶ τὰς χεῖρας οὐκ εἰς ὀπίσσω, λημματισμῶν δὲ μᾶλλον δεδιδαγμένοι, νυκτὸς ὀπιθέμενοι τῇ καταραγωγῇ, πῶρτε ὑφ' ἀπύσι, καὶ τὸν ἀἶδρα τοῖς ἐνοῦσι σιγητὰ φλέγουσι. τὲτο μα-

ἰύγξει, καὶ τὰ μέλιτι τῆς γλώττης καταροήτουσεν, ἀπ' ἑσφύρας μὲν οἷς ἐφ' ἑσφύρατο, τοῖς δὲ Ῥωμαίοις ἐπωφελῶς τὴν γλώμην μεταμείβων, ἔκ' τὸν φάριον Περστέα δραστικῶς μεταβαλλόμενος, ὡς ἐκ τῆς ὄπῃ ἀναρτήσασιν, καὶ καὶ τοῖς ἀμφορέων δεικνέουσιν, τὸν ὑψηλόφρονα ῥήγαν, καὶ συσσιπτον ὡς ἀλαβασίαν, καὶ μεταδιδόναι περὶ πεισῶν ὅς καὶ μετῆει ὡς μοτάτως, αὐτὰς χεῖρας ἰσχυροῦς, τοῖς ἀνδρὶ καταδέσσεως ἀργυρίαι, τὰ οἷα ὀδονοῦ παρεισιζόντας.

5 Ἐν δὲ τῷ μεδίσαδαι ἐκείθεν, καὶ περὶ βύβαι τὸν ῥήγαν τοῖς ἐμπαροσεν, ἐκ τῆς κατ' οὐρανὸν Ἀλαμανδῶν καὶ Ῥωμαίων, δίκη μὲν τὰ πρῶτα παρρησιάζεται, ὡς δὴ ἦεν κενὸς παρόντων πινάν. εἴτα ἔξωθεν θείων τῶν ἡ φιλοτάραχ' ἤϊ' πολλὰν ἐνστασις, καὶ τραχυύεται ταῖς βοαῖς. ταύταις ἐφομαρτεῖ τὸ παρρησιασικὸν καὶ φιλόνεκον, ὀπίξτε τὸ τὰς χεῖρας εἰς πόλεμον ἢ ἐνυὸ ἐφέπειται, καὶ τῆς φυλόπιδ' ἔξυλλαβομένης, ἢ μάχη λαμπερῶς ἐμορθύετο. φιλαυξῆς δὲ οὐσα αὐτῇ, καὶ αἰετῆς ἤϊ' αὐτὸ ἐφιμελῆν, μικροῦ δ' εἰν ἐπείρεσεν αὐτὸ κέρη ἐς οὐρανὸν, χαμαιβάμων ἔσα τὰ πρῶτα ἔχθοντες, εἰ μὴ ὀρθοῖς ποροφθάσας ἀρχιερεῖς, τὴν ῥήγαν γινόμενον ἦδη παλίνεσροφον, καὶ πόλεμον πνέοντα, τοῖς οἰκείοις θελητικῶς ἐμάθαλξε, ἔπειρε μὲν ἀπέπεισε ὡς δὲ ἔβαν, ὅσα καὶ εἴθε βασιλικόν, ὃ οὐχ' ἔωλον τὸ εἶμα, τῇ ἀλκαμὰ ὑπερνοσόμενον, καὶ πρὸς ἀλμυρὰ διερεδιζόμενον. ἐπεὶ δὲ καὶ καὶ τὸ δὲ μερὸς Ἀδριανοῦ πόλισμα τὰ στρατόματα ξυνελέγησαν, ὁ μὲν ῥήξ δὲ τῆς πόλεως ἐλάσας, τῆς ποροκεμῆς εἴχετο νοσηλαῖα δὲ

ἑαίν ὁ

ἑὼν ὁ Κορράδος (οὐτω γὰρ ὀρίξ ὠνομάζετο) ἔπιπτε τὰ τῆς ἀμύνης τὰ ἀδελφιδὰ Φρεδερίχου. ὁ δὲ ἄλλως ἀνφρονηματίας, τότε δὲ καὶ τὰ πάθει νικημένους, ἐπανασταθεῖς, τὸ, τε ἱερὸν σεμνεῖον ἦδησι πρὸς ὡδανάλωμα, ἐν ᾧ κατέλυον ὁ Ἀλαμανδῶς, καὶ τοῖς συλλαβομένοις ὑπεδέχετο θανάτω, ἔξέτασιν περὶ τῆς ἀπολωλότων χρημάτων ποιούμενος. καὶ τὲτο μάχης παραίτησι γίνεσθαι, ἀλλ' ἐπελάσσε καὶ πάλιν κούετ' ἐφ' εἰρήνῃ τῆς, καὶ ἄλλων μὲν ἐκ τῆς ἐν τέλει Ῥωμαίων κατασβεσάντων τὸν πόλεμον, μάλιστ' αὖ τὲ Περσοῦχ' ἔξελυκότες τὸ πᾶν. οὐτ' ἔξω τὸς ποταμοῖς τὸν ἵππων ἀφείδ' ἔπειχε τὸ, οἱ συντρέψας δὲ τῆς ἐκείσε λιθίνης γούρας δαυλανήζονται, ὡς τὸν Φρεδερίχον ὡδανήσομενος, ὀργίλως τε ἐχρονται κατὰ πρῶτον, καὶ τῆς γνάμης μετακινεῖ. πάλιν οὐκ ἐπιβίβει τε ἦσαν εἰρήνῃ, ὡδανήσομενος φιλήσοχοι, καὶ ἢ ἐς τὰ πρῶτα δόδος δὲ δὲ βίας εἴχε τὸν μὲν ἢ μέρας αὐτοῖς ἢ τῆς χοιροβάτων πᾶσα ἰππήλατος πηγνυῖται σφατόπεδον, οὐ μὲν καὶ βάλλοντας χεῖρα. τὲτε γὰρ δὲ ἔλων μὲν αὐτοῖς τῆς ἐπιβίβει πᾶσι νοῖς ἐσι τοῖς ὡδαν Ῥωμαίων ἔκείσε, καὶ ταῖς ξυμβάσεσι. ὡδαν ῥέει δὲ τῆς ἐκείσε περὶ τῆς ποταμῶς, οὐ πλάτῃ τὸ βεῖτερον, οὐ βαθὺς τὴν περᾶσιν, Μέλας τὸ νομα. οὐτ' ἔξω τὸν μὲν δέρος μὲν λειψομένην, ἐς χεῖρα δὲ σὺν ἀγέται ταναζώδη, ὅτι μὲν δὲ δὲ ἡ ἀμύνης πρὸς τῆς, ὡδαν ἔξω βόλακος ἀπάσης, καὶ εἰς βαθείαν ἔξω μὲν ἀέρας βουσὴν ἀγλακῆ χειμῶν δὲ ἐφείστω, ἢ ῥαγδαίων ὑετῶν κατενεχθέντων, ἐκ μικροῦ μέγιστος γίνεσθαι καὶ πρὸς εἰς βαθείαν, ἐκ πονηροῦ καὶ λακκούρου ἀποδιδέσθαι ὕδατος, καὶ θαλάσσης δέλων σινεξέταλξας, ἔξω ποταμῶς οὐκ ἐπ' ἀπὸ μὲν ἔξω, εἰς φλοῖσον τραχυύεται, καὶ πλῶτος ἐκ βαθὺ γίνεσθαι, καὶ δίκου χεῖται εἰς πλάτ' ἄμειν ἔξω ῥέει πρὸ μὲν πινόμεσιν, εἰς κῶμα μεταπέλειται, καὶ τὸν ἀγλακῆ σπο-

E. iiii.

Porro, accidit nonnunquam ut in militares viros incurrat, quibus dant meritas penas.

Verispelles isti autē imminens periculum à suorum cervicibus auerere summo studio nituntur, Germanorū, & bonorum omnium, candor.

Melas fluuius Alemānis infertus.

Formidabilis torrentis descriptio.

tatus, vicina rura vastat, viatores moratur, denique noxam quandam repræsentat. Is igitur torrens tum imbribus auctus, & noctu ex improviso latè vltra ripas effusus, non secus ac si cœli cataractæ apertæ essent, ex castris Alemannorum non modo arma, phaleras equorum, vestes, & si qua alia à iumentis vehbantur, sed etiam equos, mulos & viros armatos abrupit: spectaculum fanè miserabile & lachrymosum: cadunt sine bello, cæduntur nemine cædente: non staturæ proceritas, non inuicta bello dextera quicquam opis tulit. Pereunt instar fœni, instar palearum dissipantur, cum atroci & immani vlylatu: vt qui eam rem viderunt, numinis iram castra Alemannorum inuasisse crederent, ita subita inundatione oppressa, vt nec vitam suam tueri possent. Eius igitur noctis somnus, aliis interitum, aliis iacturam rerum omnium attulit. At Rex eo casu confternatus, ferociaque non nihil remissa, admirans Romanis etiam elementa seruire: & anni tempora, cum opus sit, vices suas permutare, inde discessit. Quum autem prope urbem Imperatricem venisset, exercitum statim traicere coactus est: quamuis dum in Peræa,

Exercitus Cœradi imperatoris luctuosa clades.

Aquæ furentis imperus.

Hominum percuntium imago.

Cœradi iusta cœsternatio.

Traiectus Alemannorum.

πύων, καὶ τῆ γαίτονι χέρσῳ ὑβρείσθης ποροσαεάσων, πύνοις ὡδασύρει γαωργίων, ὀδοπόροις ἐπέχει τῆς ὁδοῦ, καὶ ὡς ὅπιπαι εἰς χεῖμα ἐπάρατον χεδύεται. τότε τοιγαροῦ οὐτ' ὁ χειμαρρῶς ἐξ ὑβροῦ πολὺς καὶ κατακλύζων φανεί, καὶ νυκτὶς ἐκ τῆ ἀφηνιδὸν ὑπερπημιμύρας, ὡς εἴπερ αὐτῶ οἱ καταρρήματα ἀνώγεισαν οὐρανοῦ, ἀπάγῃ τῆς παρεμβολῆς τῆς Ἀλαμανανὸν οὐ μόνον ὄπλα καὶ ἵππεια φάλαρα, καὶ ἐσθήματα, καὶ εἰ π' ἔτερον αὐτοῖς ἐσκευαργῆ τὰ ὑποζύγια, ἀλλὰ καὶ ἵπποις, καὶ ὄρεας, καὶ ἀνδρας ἵπποκορυστάς, καὶ ἡδὲ τὸ δέμα ἐλεεινὸν, καὶ δέλον ἀτεχνάς δακρυαῖ· ἀλλ' οὐ πολέμου πίπτ' ἄντες, ἀνὸς διώκοντες ἀναρούμυροι, οὐδὲ τὸ τῆς ἡλικίας σαδραῖον μικρὸν καὶ πελάειον, οὐδὲ ἡ μάχης ἀκόρητ' ἀξία, εἰς ὄποφυγῆ ἐπήρησεν αὐτοῖς τὸ κακοῦ, ἀλλ' ἐπιπῶν χορτὸς καὶ ὡσεὶ εἰληθερῆς, καὶ πόκ' ἐλεου κοῦφος παρεσύεργ' ὅ, καὶ ψαλμῶς εἴπ' ἔν, τὰς τούτων ἀπῆρ' ὀ ποταμὸς ἔτος φωνάς, βαρβαρικῶς ἀλαλαζόντων, ὁ μέλ' ὀ ἐνδιδόντων τὰς σκοπιῶς, καὶ τοῖς γηλόφοις δι' ὧν παρεσύεργ' ὀ ζρηιον ὀμοῦ καὶ ἀνήμερον, καὶ οὐχ' ὀιον τὰ μελιχρὰ τῆς ποιμνῶν ἡυλήματα, ὀς συλλογίζεσθ' τοῖς σωροφῶντας τὸ τῶν καῦτα συμβῶν, μῶνιν δ' ὀ θεοῦ ἀνῆκρ' εἰς τὸ τῆς Ἀλαμανῶν στρατόπεδον ἐπενησκήψασαν, εἰ οὕτως ἀθροῦν ὕδατι κατεπόθησαν, ὀς μὴ δὲ τὰ ἑαυτῶν ἐμοσάσασθ' διωηδύια σάματα. ὕπνωσαν τῶν κατ' ἐκείνῳ τῶν νύκτα οἱ μὲν εἰς θάνατον, οἱ δ' ὧν εἶχ' ἀφαισιμὸν καὶ ἀπάλειαν. ὀ δ' ὅ γε ρῆξ κατὰ δ' ὀμος ὀπῆ τῶν συμβῶν τῶν Τέτω γ' ὀ μῆτος, καθ' ὀφεις ὀ τοῖς καὶ τῶν κόμπου βραχὸς, ὀ θυμῶσας εἰ καὶ τὰ σοιχῆα Ῥωμαῖοις ὕπείκει, καὶ δελήσασι μόνον ὕπενδιδύασι, καὶ αἰ ὄραμ παρὰ τούτοις, ὀσα ὀ ὕπρηπιδες, δέησαν, τὰ ἀλλήλων ἀνῆπαρέχουσι, ἀφῆς ἐκείθεν διεπορεύεσθ' ὀς ὀ καὶ εἰς τὸ πόλιν ἡΓίμῃ τῆ βασιλεύσασαν, ὀθις τῆ στραπῶν εἰς τὸ ἀνῆπείραν δ' ὀπορθι μῶνιν ἡυλήμασθ' ὀ καὶ ὀ ὀφρεφῶν τὰ ποσῶτα,

καὶ βλακιδόμυθ' ἀπλωμέντο τῶν περὶ ὀσον. ὀδ' ὀ τῆ ἑωτὲ κείσθ' γαώμη λέγων τὸ οὐτ' ὀ δ' ὀρατμ, καὶ μῆ, τῆ Περῶα ἐναυλιζήμυθ' ὀ τῆς τῆ Πικειδῆς καττονομάρετμ. ὀθεν ὀπας μὲν ἐρέπης, ἀπῶν ὀ πορθμῶν καὶ ἀλιας ἐσύμπασα, καὶ ναῶς ἵπποαργῶς, τῆ τῆ Ἀλαμανῶν ἀμφοπονεῖτο δ' ὀ βροσιν. ὀ δ' ὀ βασιλεύς καὶ τῆ πλήθης τῆ στραπῶς ὀπογραφέας ἐφίσηπιν, ἀλλὰ πῶσαν δ' ὀποτάξας ἀναργῶν, τοῖς ἐκείνω σημανουῶντας τῶν κατ' ἀνδρα περῶσιν, ἀλλὰ ἡδὲ τὸ πῆθος ὀπερπεταμῶς τῶν ἀπογραφῶν, καὶ δ' ὀ τὸ οἱ τῆ ὀπερῶα τῶν τῆ ἐφρεπῶντας, ἀπείποντες ποσῶ τὸ πῆθος, ἀποεακτοῖ ἐπανέλυσαν. ὀ τῶ τῶν ἀραπῆτῶς τῶς Ῥωμαῖοις ὀσεῖ τῶν ὀρανῆς δείματα ἀπαμῶς τῆ ρηγῶς εἰς τῶν ἑῶν λῆξιν δ' ὀβανῶς. ἐφομαρτησαντῶν ὀ τῶν μῶν βραχὺ καὶ ὀσοι τῶν ἐκ τῆ γῆς τῆ Φραγῶν ἀπαδ' ὀ σωνῶν βῆσαν. ὀ βασιλεύς καὶ πάλιν τῶν ἀνῆς εἰχῆσ' ὀ οἰκείαν χωρῶν πορμηθείας, ὀς καὶ ποσῶν. ὀ ξήρητ' ὀ κῆ μῆλει ὀ καὶ ὀς ὀποι τ' ὀραφῶσιν τμ, ἀλλὰ ὀ ὀ δ' ὀ τὰ ὀνῆα καὶ ὀ ὀσας ἀρῶ βῆβῶντο, ἐν μὲν τοῖς τῶν χωρῶν ὀπκαμῶς, ὀ τῶς τῶν παρῶδων σενῶς λόχοι ὀδ' ὀ Ῥωμαῖων ἐφίζωνον, δ' ὀξαν ὀ τῶ τῶ Μανηῆλ καὶ ἐκ δ' ὀ λῆγες ἐκ τῆ στρατοπέδων τῶ τῶν κατέκρημον· ἀλλὰ καὶ τὰς πύλας τῶν πύλων ἐπιζυροῦντες οἱ ἀσκοῖ, ἐκ ἀρῶσιν τοῖς ὀλαμανῶς μετεδῶσαν· ὀ σῶντες ὀ τῆ τείχεος δ' ὀποκρεμῶντες, ἀνῆλκον ποσῶ τῶν τῶ ὀπερ τῶ δ' ὀποδιδυμῶς κατὰ πῶν δέμῶν πῆμῆμα. ὀ πῶ τῶ δ' ὀραχῶντες ὀσον ἐβῆλοντο, εἴτε ἀπῶ τῶ ἡδὲ τὸ πωλέμῶν, εἴτε πῶ βῶσιμον ὀτερον, εἴων, ἀπῶ μα δ' ὀντες κατ' αὐτῶν ἐπαρῶ μῶν τῶ παντῶροσιν ὀφθαλμῶν, ὀς μὲν χρωμῶν σαῶμοις δῆμῶς, μῶν δ' οἰκῶ τῶν ὀντων αὐτοῖς ὀς ἐπῆλυδας, μῆτε πῶ κατὰ πῶ δέμῶν ὀς ὀμοπίοις οἰκοσεν, μῶλλον μῶν

quæ Picridij appellatur, castra haberet, principio renueret, ac penes se esse, vtrū traicere vellet, necne, stupidè iactaret. Itaque nullum non nauigij genus in transportandis Alemannis fuit occupatū. Quum verò Imperator multitudinem exercitus describi, & quot quaque vice traiccerent, annotari iussisset: ij quibus id negotij erat datum, tantæ multitudinis descriptione fatigati, re infecta domum redierunt. Ita Rege, tanquã ostento inauspicato, cupientibus Romanis, in Orientem transfregit, paulo post etiam Francis commilitonibus insequutis, Imperator in pristinam prouinciarum suarum curam incubuit: neque illud neglexit, vt isti in itineribus commeatum venalem haberent. Cæterum, in locis opportunis, & angustis tramitibus, infidias collocandas censuit, quibus non pauci ex ijs exercitibus perierūt. Quin & ciues portis clausis, forū Alemannis non præbebant: sed funibus de muris suspēsis, pecuniam prius attrahebāt: ijsque rursum, quantum vel panis vel aliarum rerum libebat, demittebant. quibus iniurijs Alemāni exacerbati, oculum inspectorem omnium rerum, contra eos qui iniustis ponderibus uterentur, nec aduenarum, & eidem religioni addictorum miserti, adeo nihil de suo con-

Lactantia Conradi.

Manuelis calliditas.

Exercitus ingens.

Franci Conradi commilitones.

Orientalis Alemannos & seruo & fraude, & veneno persequuntur.

At oculus reu omnium inspector ista vidit, & a Græcis per manus Iurcoru requisuit.

ferrent, ut cibos etiã è faucibus eriperent, ultorè inoucabant. Verùm, pessimi incolæ, & inhumanitate singulari præditi, ne minimum quidem demittebant: sed auros argenteone attracto, atque in finibus recondito, ex mœnibus se subducebant. quidam etiam calce farinæ immista, cibum pestiferum reddebant. Id vtrum iussu Imperatoris factum fuerit, vt ferebatur, compertū non habeo. Vtut sit, iniquum & nefarium facinus fuit. Illud certè constat, eius iussu ex improbo argento monetam esse cusam, quæ ijs daretur, qui ex Italico exercitu aliquid vendituri essent. Breuiter vt dicam, nullum mali genus fuit, quod Imperator non vel ipse in eos machinaretur, vel alijs machinandi autor esset: vt scilicet eorum posteriperpetuis; monumentis ab inuadendis Romanis deterrentur.

Manuelis inuidia contra Alemanos, quæ ipsi Manueli & toti Græciæ tandem pessime ceciderunt.

Manuelis imprudẽtia summa, Turcos in Christianos impellentis Accuebat enim tela, quibus paulò post Costantinopoliananũ Imperiũ etat iactum est.

6 Idem & Turci imitati sũt. Manuelis literis ad bellum Alemannis faciendum cõcitati. Itaque circa * Bathym, Páplano quodam duce, prælio victores, multos occiderunt. Sed quum eam quoque partem aggressi essent, quæ Phrygiam præteribat, opinione sua decepti, interitum longè remotum vltro sibi acceruerunt, in foueam illapsi quã suis manibus effoderant. Neque e-

ουδὲ τὴν ποροσαφραπαζόντων ἐν τῆ σφῶν φαύλης ὅσα πορὸς σύσειν σάματ' ὄ. οἱ ἤ χειρῶσι τῆ οἰκητήρων, καὶ ὅσοις τὸ ἀπαύθητον ὠδὲσασάδατο, ἐδὲ τὸ βραχυτάτων γουὺ διελάων, ἀλλὰ τὸ χρυσίον ἀνὰρ. φάμμοι, ἢ τὸ ἀργύριον ἀνιμνησάμμοι, καὶ τὰ κόλπῳ ἐνδὲ μμοι, ἀφανείς ἦσαν ἐκείν ἐν τοῖς μεσοπυργίοις ἐποπιανόμμοι, εἰσι δ' οἱ καὶ τοῖς ἀλφίτοις ἐμφύροντες πῖτοναι, ἐπιόιου τὰ σῖτα ὀλέθρα, τῆτο δὲ εἰ μὲν ἀληθῶς ὁ βασιλεὺς ἐπέβησεν, ὡς ἐλέγητο, ἀκρεβῶς οὐκ ἴσημπαρλωμείτο δὲ οὐδὲ οἰκῶσι, καὶ ἀνοσίως ἐπαράτητο, ὁ ἡ τῆ βασιλεύς ἐβάλδμμω ἐκ ἀμφίλοτον, ἐδὲ ψάδας ποδραπατάσμματα σιαζόμμοι, ἀργύριον ἀδόκιμον εἰς νόμισμα κέκορε, ἔ τῆτο ποροβάλλεται τοῖς ἐν τῆ Ἰταλῶν στρατομμάτ' ὄποδὲσάπη θέλεισι, ἔ στυτόμωσι εἰπέιν, ἐδὲν ἀπὸ τῆ δὲ γῶν, ὁ οὐκ ἐδὲ ὄπιτεχνώμμοι ἀντοῖς ὁ βασιλεύς, ἔ τοῖς ἀλλοῖς δραν δὲ κελδόμεμμοι βασιλεύς, ὡς ἀπὲ τὰυτα καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν ὄφρμένοισι μνημεία δὲ πρῶθεν ἀνέξάλειπτα, καὶ δέσας ἀέρματα, τὼ καὶ Ρωμῶν ἐκξέποντα κίνησιν.

6 Παρόμοια ἡ καὶ τοῖς Τέρκοις ἐπῆλθε ποιεῖν, καὶ τ' Ἄλεμανῶν, τῆ Μανηλ αὐτῆς ἐπαλείφοντ' ἡ γράμματα, καὶ δὲ ανισῶντ' εἰς πόλεμον. καὶ τὸν μω δὲ τ' Βαθυλ * ὑπερτερήσαντες, Πιμπλάσι πινὸς ἦπε μμοι τῆ σφῶν στρατομμάτ' ὄπολλὰς διέφθειραν, ἐπεὶ ἡ καὶ τῆ μοῖρα ἐπέδεντο ἡ τῆ φρυγία παρὰ δὲσιν, οἰς κωνὸν αὐτοῖς τὸ ἐβάλδμω ἔχασε, καὶ τὸν ὀλεθρον ἐκασίως καὶ τῆ κεφαλῶν αὐτῶν καὶ πόρρωθεν ὄντα, ἀτεχνῶς μετὰ πεμπτον ἐποικίσαντ' ἡ εἰς βόθρυον κατὰ λιστον. ἐν τῆσ οἰκείας χερσὶν ἐβάθυλων. τὰ τοι καὶ δέσιν ὄν

ὄν μηδὲν παρενοχλουῦτας ἐχὶ λυπέην, μηδ' ἀναγκάζειν τὸ τῆ θυμῆ θεῖον ἀφυπνίζειν τὸ τέως κοιμώμμοι, ἢ πορὸς ἀδροκρατίας δὲ ἄρρενου. οἱ ἡ εἰς φάλαγγας πυκναθέντες, καὶ τῆσ ὄχθας ἐφεσῶτες τῆ ποταμῆ (Μάμαντ' ἔτ' ὄ μω) οὐκ εἶον ὄλωσ τὰ λαπνικῶ στρατομματα διελθεῖν. εἰσι δ' ἔτ' ἡ καὶ τ' ἔτερον μὲν ἀπαντὰ χρόνον οὐ ράδιτ' ἀπανταχῆ τὼ περιώσιν, τότε ἡ ἔ τέλειον μὲν ἀπορτ', εἰς δὲνας ἐλήφόμεμμοι, καὶ μετὰ χωρῶν εἰς στρατάλγας, ὅτε καὶ τῆ στρατῶν αὐτῶν ἀδυσμηκαὶ διουάμης ὑπέδ εἰξαν, ὡς αὐτῶν ἀνεχόμεμμοι, ἀφάλαγγας τ' Ρωμῶν εἰς πορομὼν ἐκξέκειντ', καὶ ἀτῆτων πόλεις ἀδῆωσι παρὰ πῶντο, ἐδὲ βοσημῶν δὲ κὼ οἱ τῆτων οἰκῆτορες ἀνὰ μμοι ἐσφραπέλιζον. ὡς γὰ τῆ ὄχθη τῆ ποταμῆ ποροσῶντος τῆ ρηγῶς, ἔτε νῆες παρήσαν ποτάμω, ἔτε γέφυρα πορὸς δὲ βῆσιν ἐξόκτ', ἔ οἱ Τοῦρκοι ἀναμῆξ πεζοὶ καὶ ἵππῶσι εἰς τὸ ἀντιπέραν φανόμεμμοι, δὲ λει ἦσαν ἀκροβολίζοντες, καὶ τὰ τῆ στρατῶν διμνεῖτο τ' παρὸντων τ' ποταμῶν, καὶ ἐπέπιπον εἰς τὸ τῆσ φάλαγγος μέτωπον. τότε μὲν ὄλιγον ἐπαναγαγῶν, δὲ τ' ὄχθης τ' ποταμῆ στρατοπέδεται, ὅσον μὲν εἶ) βέλις ἐντοῖς, καὶ ὄπιτάπει σαύτας δὲ φηνοποιήσαντας, ἵπποκορυσῆς γήμεσ, καὶ τ' ἀρμάτων αὐτῶν ἐπιμεληθῆσιν, ὡς εἰς νέωσι τοῖς Τέρκοις πολεμήσαντας ποροίαιτες. σκοπῶν τῶν δὲ νῆας, ἔ τῆ ἡλῖε μήπω τὸ ἀρμα ζούεσιν, αὐτοῖς τε ὡς πορὸς πόλεμον ἐσαλτο, ἔ ἡ λειπῆ τὰ ὄπλα ἐνεδεδυτο στρατῶν. καὶ οἱ βάρβαροι ὁμοίως δὲ ποροσῶντο, καὶ αὐτοὶ παρὰ τῶντο, τῆσ τε πορῶσ τῆ ὄχθη παρῆσιν, καὶ τὸ ἵππων ὡς αὐτοῖς ἐδῶκει παρὰ σὸ δῆζετο. ἔ τῆ ἀκροβολισμῆ εἶχοντο, εἰποτε πορὸς ἔφεν οἱ Ἰταλοὶ καὶ τ' ποταμῶν. ὅτε

nim omni iniuria abstinentes laceffendi erant, nec ad iram, ad cædes concitandi. Verùm illi densata phalange, in ripis Mæandri fluminis stantes, Latinorum exercitum transitu prohibebant: qui cùm omnibus temporibus, ob vortices & varios anfractus non vbi- que facile superetur, tum planè transiri non poterat. Ibi Occidentales copiæ ipsa re declararunt, patientia Romanorũ phalanges præda essent, eorumque vrbes excinderentur, & ciues pecudum instar mactarentur. Nam quũ Regè ad fluminis ripas accedente, neq; naues præsto essent, neque pons: & Turci equites & pedites permisti, in vltiore ripa se ad pugna paratos esse ostenderent: & sagittis frontem exercitus, fluuium prætereuntis, attingerent: tum quidem paulum acie à fluuio subducta, extra teli iactum castra posuit, atque omnes vbi cœnarint, in equis armatos esse, & currus curare iussit, vt diluculo cũ Turcis dimicareturos. Surgit igitur ante ortum Solis, in tenebris adhuc, & ipse ad pugnam exornatus, & exercitus omnis armatus. Idem & barbari fecerũt, instructaque acie, & sagittariis in ripa dispositis, & equitatu, vt visum erat, ordinato, quum Itali in ripa progrediebantur, pugnam ciebat eminus.

Turcorum à Manuele in a pulcrum conatus in Alemanos.

Alemanno - rum pugna cum Turcis ad Mæandri fluium.

Conradi prudentia.

Fortitudo.

Vigilantia.

Turcorũ pugna è longinquo.

Conradi regis exhortatio ad milites, quibus proponitur tanta fuisse per expeditionis occasio.

Totius exercitus pietas & constantia.

Exemplum maximi Christiani filii.

Hostilis exercitus conditio.

Huius necessitaria oppugnationo.

Felicitas eorum qui in hoc bello pro pietate occumbent.

Turcorum impietas.

Rex verò aciem obiens, milites hoc modo cohortatus est. Expeditionem hanc à nobis propter Christum, & divina, non humana glorie paranda causa, susceptam esse, scitis utique, comilitones. Hac enim de causa, spreta domi incunda vita, ultrò à propinquis nostris seiuncti, per alienas regiones arumnas toleramus, periculis exponimur, fame tabescimus, frigore horremus, æstu solvimur: cubile, terram: cœlum, cœlum habemus: quantum nobiles, illustres, incliti, divites, multis gentibus imperantes, thoraces semper tanquam vincula necessaria gestamus: istaque fatigamur, quemadmodum maximus Christi servus Petrus duabus cathenis oppressus, & quatuor militum quaternionibus custoditus. Barbaros autem, qui summe à nobis diuiduntur, crucis Christi esse hostes, quos bello aggredi olim cupivimus: in quorum sanguine, ut David loquitur, nos loturos esse promisimus: quis est qui nesciat, nisi plane vacors, nec apertis oculis videre, nec patentibus auribus audire velit? Quid si rectè à in cœli ascendere studemus (neque enim iniustus est Deus, ut huius via causam ignoret, aut immortalia prava & umbrosa Edemi domicilia non retribuatur nobis: qui, relictis adibus, pro ipso mortem oppetere quam vivere maluimus) si memoria reperitis, quæ, quibusque temporibus isti corde incircumcisi, in populares nostros admittat, & quas

καὶ τὰς τάξεις ὀπιπαιρῶν ὁ Πηξὶς καὶ παλαιήσας τοῖς σφετέροις ποιέμενος, τοιαύτῃ φασκεν· ὅτι μὲν, ὡς συσραπιώται, ἡ ἡμετέρα αὐτῆ κίνησις διὰ Χριστὸν, καὶ ὡς εἰλόμεθα τὴν προκειμένην, μὴ τὴν ὄψιν ἀθεοφάν, ἀλλ' ἐν Θεῷ δόξαν θεωροῦμενοι, ἴσοι δὴ περὶ καὶ ὑμῶν ἀπᾶς σαφῶς, πῶς γὰρ ἔ; οἱ τέτρα ἔνεχα τοῖς μὲν ὑπὸ οἴκῃ ἐνδοπαθεῖν ἀπειπάμεθα, καὶ τὸ οἰκείων ἐπόντως ἀπεξενώμεθα, καὶ διὰ τὸ οὐκ ἡμεδαπῆς παροδύοντες, θλίψεσι προσομιλῶμεν, καὶ διὰ τοῖς παραβαλλόμεθα, λιμῶν τικόμεθα κρυφῶς πηγνόμεθα, θαλαπλοῖα ἐκλυόμεθα, κληντήσας ἔχοντες τὴν γλῶσσαν, σέβω τὴν ἔρανον, οἱ ὄργη νείς, οἱ ὑπάρχοι, οἱ ἐπὶ δόξης καὶ πλῆτε, καὶ πολλῶν ἐθνῶν κυριεύοντες. τὰς ἡ πολεμικὰς σπουδὰς ἐς αἰεὶ ἀφιέμεθα, ὡς περ ἀκῆσια δεσμῶν, καὶ κάμνομεν αὐτὰς ἀνέχοντες, ὡς ὁ τῆν ὀπαδῶν Χριστὸς μέγιστος Πέτρος πάλα ἀλύσει διπλῶς κακῶς ὑμῶν, καὶ τῶν αἰσῶν τῶν θεοφάντων συσραπιώται. ὅτι δὲ καὶ ὡς οἱ ἐν μεταχλίω τῶν πορθμῶν τῶν ἄπο διίσταμενοι ἡμῶν βαρβαροί, ἐχθεροὶ εἰσι τῶν σαυρῶν τῶν Χριστῶν, οἱς πάλα νόμῳ πολέμου συμβαλεῖν ἐγγιχόμεθα, καὶ ὡν τοῖς ἀμῶσι δαυιδικῶς ἐπηγήλλόμεθα νίψασθαι, ἔδὲ τῶν φιλοκελευῶν ἀλήσας τις, εἰ μὴ προδήλως ὡδρακοπεῖς τὸ φρονεῖν, ὄσον ἀπικρὺς οὐχ ὄρξ, καὶ ἀκούων οὐδαμῶς ἐνωπίζετα. εἴπερ οὐδ' ἂν διὰ τὸ ἀθανάτων μόνων πορείας μέλων ὑμῶν (ἔδὲ γὰρ ἀδμῶν ὁ Θεός, ὡς μὴ τὸ τῆς ὄψιν τῶν ὄραϊ ἀπώμῳ, μὴδ' ἀκῆστων μεταδιδόναι λειμῶνων, καὶ σκερῶν ἐν τῇ Ἐδὲ κατὰ πάσων οἱ τὰ οἴκοι καταλιπόντες, ἀνθελόμεθα τῶν ζῶν τὸ ὑμῶν αὐτῶν) καὶ εἰ μνήμη δὲ πῶς ὑμῶν ὑπειστρέχεται, ἀκαθ' ὡς οἱ ἀπαεῖτῃ τοῖς ἐπὶ τὴν καρδίαν, εἰς τὴν ἐκ τῶν ἁγίων παρνοῦσιν ἡμῶν, καὶ ὡς αὐτοῖς

αὐτοῖς ὀπιπείβασιν κονδύλους, τῶν φρεσὶν ἀναφέρετε, καὶ τῶν ἐκκεχυμένων ἀδελφῶν, ἀμῶτος μελάσσει πῶς ἔλεος· σῆτε γρυναίως ἀρῆ, καὶ ἐρῶ μὲν ὡς διὰ γυνῶνισαθε μὴδὲ τι δὲ ἐκπλήσασιν ἐκπρέτω τῶν καθηκόντως ἀμῶν ἀδμῶν. ἀλλὰ γνώτωσαν ἀληθῶς οἱ ἀλλόφυλοι, ὡς ὅσον Χριστὸς ὁ καθηγητῆς ἡμῶν καὶ διδάσκαλος ὑμῶν, ὡς ὅσον ἡμεῖς ὑμῶν ἀπᾶς τὰς ἀποβλήτας, ὡς ὅσον ἡμεῖς αὐτῶν καὶ πᾶν ὑμῶν φρεσῶν. ἐπεὶ ἐν παρεμβολῇ ἀγία ἡμεῖς καὶ στρατὸς θεοφάντος, μὴ δὴ φιλοψυχῆσωμεν ἀγρυπῶς πρὸς φιλόχριστον καὶ ἀείμνηστον τελευτῶν. εἰ Χριστὸς ὑμῶν ἀπέθανε, πῶς ἡμεῖς τεθνήσκαι δὲ αὐτὸν ἐσμεν διηκόητες; ἀγαθῆς ταυτησὶ πορείας, ἀγαθῶν ἐστω καὶ τέλεος ἐφομαρτωῶν. μαχεσόμεθα μὴ τὸ ἐν Χριστῶν πεποιθήσεως, ἔ τῶν εὐεῖδεναι ὡς τοῖς ἐχθεροῖς ὡπασόμεθα. ὅτι μὴδὲ δυχερῆς ἡ νίκη γένοιτο, οἷα μὴδὲ τῶν ὑπεσπῶν μὲν τὴν προσβολῶν ὡς πεποιθῶμεν, ἀλλὰ πᾶν ἐνδοσῶν τῶν ἐπὶ πρὸς τὴν πρὸ τῶν ὄραϊ. εἰδ', ὅπερ ἀπείη, πεσόμεθα, καλὸν ἐντάφιον τὸ ὑμῶν Χριστῶν τελευτῶν. Ἐλλέτω με τῶν ὄραϊς Πέρσης ὑμῶν Χριστῶν, ἀφυπνωτέον μετ' ἐλπίδων χηστέων εἰς θάνατον, καὶ ὅσα ὀχλήματα τῶν βέλει χηστέων πρὸς τὸ ἐκεί κατὰ παυσιν. ἀλλὰ μὴ θάνατος προαρπασάτω ἴσως ἀκλήεις καὶ ἐφάμαρτο. ἤδη ποτὲ πώμεθα τέταται, ὡν εἰ καθ' ἀματε πρὸς ἔ ὁμόπρσι πρὸς κεχῆα μμῶν, ὡς εἰς κοινὸν εἰσεληλύθασιν τόπον τὸν ἱερῶν, ἐν ᾧ νεκροὶ οὐδὲ σκερῶν γέρονται ὁ σύλχρονος πατεῖ καὶ ὁ μῆθερος. ἡμεῖς ἐσμεν οἱ δωρατῆ καὶ δεισασμῶν πᾶντες ὡς ὁμοφῶν καὶ ὡς κληνῶν ἀξέποντες Σολομώντειον τὸ ζωοδόχον τῶν ὄραϊ, καὶ θεοφάντων. πῶς ἐκ τῆς Ἁγαρ τοῖνι τὸ δει

eis alapas impingant, recordamini, & sanguinis innocenter effusi aliqua misericordia tangimini: state sã fortiter, & strenuè pugnae, neque ullus vos terror moueat, quominus alacriter resistatis. Cognoscãt Barbari, quantum Christus magister noster & praeceptor, seductorem antistitem superat: tanto & nos rebus omnibus superiores esse. Cũ igitur castra sancta simus, & diuinitus collectus exercitus, ne turpiter vitã amemus, nec obitũ memorabilẽ pro Christi charitate reformidemus. Si n. Christus pro nobis mortuus est, quãdò iustus nos pro illo oppetemus? Honestã huic expeditioni, etiã finis honestus imponatur. Christo freti pugnemus, cum certa spe victoriã non difficilis. Neq; enim quisque, ut confidimus, impetu n. nostrum tolerabit, sed omnes prima aggressioni cedet. Sin (quod absit) occubuerimus: honesta sepultura erit, ubicunq; pro Christo occubuerimus. Ale sagittarius Persa pro Christo feriat: cum spe bona moriar, eãque sagitta tanquã vehiculo ad requiẽ illam perueniã. quod mihi potius erit, quã si morte ingloria in peccatis opprimerer. Iam tandẽ ulciscamur, eos, quorum impuris conculcati pedibus & consanguinei nostri & Christiani fratres, in communẽ illum sacrum locum abierunt, in quo defunctorum contubernalis factus est Christus, patri aqualis & assessor. Nos sumus potẽtes illi, nos omnes gladios strinximus, qui vitale diuinũque sepulchrum tanquã Salomonis cubile circumfissimus. Agare-

Eorundem immanitas. Pugnae necessitas. Christianifmi praestantia & Mahumeri tmi abominatio. Officiũ piorum. Honestatis vere amor & studium. Spes certa victoriã. Mors laudatissima. Fuga ignominiosissima. Vltio praclara. Fratrum necessitaria recordatio. Piorum dignitas.

Imperatoris
Grecorum i-
gnavia, suo
tempore (vt
cuenit oppri-
menda.

Exempli i-
pfluarer im-
peratoris Co-
radi: quod
sit efficacif-
simum argu-
mentum.

Confidentia
preclara cui-
dem.

Famae perea-
nis detide-
rium.

Et leat spes
victoria atq;
glorie im-
mortalis.

Conradi im-
peratoris il-
lustis victo-
ria de Tur-
cis.

Serenos Na-
milis beni-
golis inar-
timidos ve-
tō pīados
& pīados
repēlis.

nos igitur ancilla filios, nos li-
beri tollamus è medio, & tam-
quam lapides offensionis è via
Christi remoueamus: quos haud
scio cur Romani tanquam lupos
in suam cadē alunt, & per de-
cū suo cruore saginant: cū ex-
citatis animis; & cogitatione
cordato viro digna susceperūt,
quam fera à gregibus, sic illi ab
ipforum pronuncis atque urbi-
bus pellendi essent. Iam quia
similis hic, vt cernitur, non ni-
si noua ratione transferri potest:
ego ipse huius exempli monstra-
tor ero, meumque consilium vri-
mus exequar. Acie cūdensata,
hastisque coniunctis, cum im-
petu irruemus, & flumen pere-
gritabimus: satis scio aquam
repulsam, staturā esse, conuer-
soque veluti cursu, nō rectā pro-
manaturā. Non dissimili olim
ratione Israelita Iordanē, sup-
presso flumine, pedibus tran-
sierunt. Consilium hoc & facinus
etiam ad posteros memorabile
est: futurum, nulla longinquitate
temporis, nulla obliuione obli-
terandum: cum summo Persarū
probro, quorum cadauera circa
hunc amnem prostrata, in col-
lem exurgunt, ac instar trophæi
conspiciuntur, cum gloria nostra
immortali. Quæ cum dixisset,
& signum pugnae dedisset: &
ipse equum flagellis cohorta-
tatus, in fluiuium fecit impe-
tatum: & ceteri de more pe-
ractis precibus, clamorēque
sublato, hostes adoriuntur,
acie turris instar instructa,
denfatāque confertim pere-
quitantēs, vt fluminis vnda
vngulis equorum partim in
ripas excuterentur, partim
resisterent, non secus ac si

λίθῳ ἐκποδῶν οἱ ἐλεύθεροι ποιησάμε-
θα. καὶ ὡς λίθοις περὶ σὸ μῆτρον ἔ-
διδεῖ δὲ ἀρῶν τῶν Χερσῶν, οὐδὲ οὐκ οἶδ' ἔ-
πας Ρωμαῖοι ὡς ἐπὶ σφάμα ἱαντοὺς ἐκ-
τρέφκει λυκιδεῖς, καὶ τοῖς οἰκείοις δυσ-
κλεῶς πίνουσιν ἄμασι. δὲον ἀλλήλων
ἀναλαμβάνοντας ἐλογισμὸν εἰφερον ἄν-
δρῶς, ὡς θῆρας ἐκ ποιμνίων, τ' οἰκείων
ἀπελάσσει χωρῶν καὶ πόλεων. ἐπειδὴ δὲ
καὶ ὁ ποταμὸς ἔστ' ὡς ἔστιν ὄραϊν οὐκ ἄλ-
λως περὶ σὸ μῆτρον, εἰ μὴ κρηνοτέραι ἀνοῖξη
πῆς πάροδον. αὐτὸς ἐγὼ καὶ τὸ καὶ τῶν εἰ-
σιγῆσομαι θρηνησάμενον, καὶ τῶν εἰσιγῆσόν-
τος περὶ σὸ μῆτρον, καὶ εἰς ὁμαχίαν
μῆσαν φερέσθαι μέτροι, καὶ τῶν χερσῶν δόντες
τὰ δόρατα, διεξιπασσάμεθα σὺν ῥύμη
τῶν ποταμῶν τῶνδε ῥύμησθαι, καὶ εἰς αὐτὸ
ἐμβάλωμεν μὲν ὄρμησιν, καὶ στήσεται οἶδα
σαφῶς τὸ ὑδὼρ ἀναχάσθαι, & τῶν κατὰ ἴ-
δουσαν ἀνακοπήσεται περὶ ῥῆσιν ὡς περ
ἐπαναστασῶν, καὶ τῶν παλαιῶν οἱ Ἰορ-
δάνεισθαι τῶν Ἰσραηλ περὶ σὸ μῆτρον. & εἰ
αὐτὸ ἔργον τῶν καὶ δεινότησιν τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς ἀοίδιμον, ῥῆσιν μὴ δεικνύσθαι μέτρον,
οὐ λήθης ἐξίτηλον ῥύμησιν, καὶ κατὰ γ-
λως πλατῆσιν τῶν Περσῶν, ὧν τὰ κῶλα πε-
ρὶ τῶν περὶ σὸ μῆτρον ἐκ ποταμῶν ἐκ κολω-
νὸν ἀρόμεθα, καὶ ὡς ῥόπασιν περὶ σὸ μῆ-
τρόν, εἰς κλέσθαι ἡμῶν αὐτῶν ἀθάνατον.
τοιαῦτα παρεκελεύσασθαι, καὶ τῶν ση-
μεῖα τῶν μέσθαι ἀνάδ' εἰσας, αὐτὸς τε τῶν
ἵππων ἀφῆκε σὺχνα μυωπίσθαι τε καὶ ἐλ-
κελεύσθαι, ὡς τῶν ποταμῶν μὲν ῥύμησιν
δὲ βησάσθαι, καὶ οἱ λοιποὶ τῶν παμασίσθαι-
τες, & τὸ σὺν ἡδὲ ἀλαλάσθαι, ἐχώρην
ὁμοσθαι περὶ σὸ μῆτρον καὶ πυκνῶ-
σαντες ἑαυτοῖς, & ἀθροῖσι δὲ βησάσθαι μέτροι,
ὡς τῶν ποταμῶν χόσματος τὸ μὲν ἐς τὴν
χερσῶν ἐκπινάσθαι τῶν τῶν ἵππων γ-
λῆσιν, τὸ δὲ δεικνύσθαι καὶ τῶν περὶ σὸ μῆ-
τρον

MAN. COMMENVS LIB. I.
να φορᾶς, ὡς εἴπερ εἰς ἀνάδ' ὄραϊν ὡς αὐ-
σιν ἀέλουσιν, ἢ καὶ εἰς τῶν πῆσθαι ἀνέσθαι β-
ζέσθαι. αὐτὸς δὲ ὡς ἐξ ἑξήσθαι ὑγροπορῶν-
τας ὡς αὐτὸς δὲ εἰς τοῖς Πέρσασθαι: ἐπεισθαι-
σθαι. ὅτε καὶ μὴ ἔχον τὸ βαρβαρον φυγῆ
τῶν σωτηρίων ὑποκλέσθαι γῆν (διωκό-
μενοι γὰρ καταλαμβάνοντο, μὴ δὲ τῶν ἵπ-
πων αὐτοῖς ἐπαμυνόντων κατὰ ἡσθαι ὠκύ-
ποδες, καὶ ἐπὶ ἀκροσθαι ἀθροῖσθαι μικρῶ
δέοντες) ἢ ὁμοσθαι χωρῆσθαι εἰς ἄλαμανοῖς
καὶ μάχην ἀλγέσθαι, ἐπρεσθαι μέτρον
ποιήσθαι, καὶ ἐπὶ ἀλλῶ ἀλλῶσθαι ἐπιπῶν,
ὡς ἀσάχους, εἴτ' ἐν ὡς ῥάγας ἄμα τὸ
ζωτικὸν ἀπεθλίβοντο τοῖς λογχηφόροις
λίωσθαι μέτροι. οἱ μὲν γὰρ δὲ εἰσθαι δι-
λαύνοντο, οἱ δὲ τοῖς τῶν εἰσθαι ἐπιμῆσθαι
ἀπεχώρην διχῆ διαβῆσθαι, καὶ μάχισθαι
τὸ ψῆσθαι αὐτῶν καὶ γυμνῶν τῶν εἰσθαι, οἱ δὲ
τοῖς εἰσθαι εἰσθαι ἀθροῖσθαι μέτροι ἀπ-
εἰσθαι, τὰς χολῶσθαι τῶν χαλκῶσθαι δι-
κῶσθαι, ὡς τοῖς πῆσθαι Πέρσασθαι τὰ
ἐκείσθαι περὶ σὸ μῆτρον καὶ τῶν πῆσθαι ἀ-
κροῖσθαι, καὶ ὑποκλέσθαι τὰς φράσθαι
δὲ εἰσθαι τοῖς ἄμασι. τῶν δὲ Ἰταλῶν ἐλθῆ-
σθαι μὲν ὑπὸ τῶν πολλῶσθαι, κατὰ βλη-
σθαι τῶν καὶ ἀφῆσθαι εἰσθαι εἰς δά-
νατον. καὶ μαρτυρῶσθαι τὸ τῶν πῆσθαι εἰς
δὲ εἰσθαι πολὺ πῆσθαι, οἱ τῶν ὄσθαι σῶσθαι ἔ-
σθαι σὺχνο καὶ μετέσθαι ὄσθαι, καὶ τῶν τῶν
ἀνέσθαι γῆσθαι ἐπαμυνόμενοι, ὡς θαῦ-
μα κείσθαι καὶ ἀλλοῖσθαι μὲν ὁπόσθαι τῶν ἐκείσθαι
φράσθαι ἡσθαι, καὶ οἱ τῶν τῶν σὺ-
σθαι σῶσθαι. ὁπόσθαι μὲν οὐδὲ ἡσθαι τῶν εἰσθαι
αὐτῶσθαι, οἱ τῶν Κίμβροσθαι τοῖς ὄσθαι
τὰς τῶν Μασσαλιτῶν ἀμπελῶσθαι ἀθροῖ-
σθαι, Μαεῖσθαι τῶν Ρωμαῖσθαι τοῖς
βαρβαροσθαι κατασθαι μέτρον. εἰδῆσθαι αὐ-
σθαι σάφισθαι, ὅσοι τὸ κρηνοῖσθαι ἐργον ὄφθαλμοῖς διεκλήσθαι, καὶ τοῖς
λογοῖσθαι εἰς ἀκροῖσθαι ὡς παρῆσθαι. τὸ δὲ ἐν τῶν τῶν καὶ ὑποκλέσθαι δὲ
πυρῆσθαι: ἔγχε μὴ μεγαλοφάνια ὑπὸ τῶν Κίμβροσθαι ἰσοεικῆ τῶν φύσθαι ὑποκ-

79
cōtra naturam ad fontes re-
grederentur: ipsi verò non
secus ac terra proficiscētes,
in Perfas ex improviso ir-
ruerent. Barbari verò, qui
nec fuga salutem quærere
(nam à persequentibus cap-
iebantur, nihil adiuti velo-
citate equorum incredibili)
neque comminus pugnare
cū Alemannis possent: va-
rijs modis cædebantur, atq;
alij super alios aristarum in-
star cadebāt. Nam hi lanceis
confodiebātur, illi prælon-
gis gladijs medijs disseca-
bantur, velites præfertim,
alijs pugiones in viscera a-
digebantur: Perfarum cada-
ueribus campi illi planè te-
gerentur, & valles sanguine
redundarent. Itatorū multi
sagittis icti, pauci verò in-
terfecti sunt. Quanta autem
multitudo ceciderit, etiam
hodie ossium tumuli crebri
& alti, collium instar testā-
tur: quos, qui illac iter ha-
bet, quibus admiretur: vt &
ego, qui hæc scribo, sū ad-
miratus. Ac quanti sæprum
fuerint ābitus, quæ ex Cym-
brorum ossibus factæ; Mas-
siliensium vineas cingebāt,
Barbaris à Mario duce Ro-
manorum cæsis: ij maximè
nouerint, qui recēs illud fa-
cinus oculis vsurparant, &
cæteris exposuerūt. Sed hoc
illo vtique mains est; nisi
magniloquētia historica res
Cimbrica: vltra veri fidem
exaggeratæ, propemodum

Stragis me-
moranda de-
scriptio. Ma-
nuelis & Tur-
corū oppro-
brium. Con-
radi autem
laus & fama
superstes.

Clades in-
gens.

Marij Cym-
brica victo-
ria.

Romani hi-
storici nota-
tur.

Victoriae pre-
clare insignis
effectus.

in fabulam degenerassent.
Ex eo citra bellum Alemanni
sunt progressi, Barbarorum
nemine impediente.

φωνήσα, & εἰς μύθον ἐκπίπτουσα. τὸ δὲ
ἐν τούτῳ Σπόλεμ & αὐτοῖς ἢ ἢ πορεία,
ἔδδ' ἵνα τῆς βαρβάρων εἰς περὶ ὄπλον ἀπὸ
παλόν φάμεθα.

TOMOS ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ
κωνσταντίνου τῆ Κομνηνῆ.

NICETAE CHONIATAE
LIBER II. RERVM A MA-
nuele Comneno Imperatore gestarum.

BREVIARIUM.

- 1 Rogerius rex Siciliae Corcyram occupat, Acarnaniam, Aetoliam & ora maritimam vastat, Boeotiam Corinthum, diripit, Acrocorinthi arce recepta.
- 2 Manuelis expeditio contra Siculos, Corcyrae oppugnatio, & Constantii Magni Ducis interitum.
- 3 Cosmas Patriarcha ob vaticinium de Constantii interitum pridem editum, dignitate exornatur. Constantiano succedit Magnus Domesticus.
- 4 Ligneam turratam scalam Manuel in Corcyrenses obsessos exstruit, quam Pupaces & alij quoque conscendunt. fracta autem scala plerique pereunt: Pupaces autem mirabiliter evadunt.

- 5 Seditione cruenta inter Graecos & Venetos, qua aegre sedata & exercitiis reconciliatis, oppugnatur denuo Corcyra & tandem deditione recipitur.
- 6 Manuelis irrita in Siciliam expeditio. Seruiam populatur. Michael Palaeologus regebat feliciter adversus Siculos.
- 7 In Seruiis & Hungaris expeditiones Manuelis, & triumphus. Cum Scythis Calamannus male pugnat. Alexius Bryennius, Ioannes Ducas & Constantinus Angelus a Siculis capiuntur.
- 8 Manuel cum Rogerio Siculo Pontificis Romae hortatu pacem init: sed paulo post mutua inimicitiae recrudescunt.

In
Initiis Con-
rado & Ger-
manico exer-
citu à Ma-
nuele & Gre-
cis illatas vi-
dicit Roger-
ius Siculus.
Ab altero ex
spectis quod
alteri fecer-
is.

Itali huius-
modi certam-
inibus exer-
citatibus, Cœ-
lesyriam occu-
parunt. Dum verò versus
Hierosolyma pergebant, &
Romanorum finibus super-
eratis, Phrygiam superiorem
Lycaoniam & Pisidiā atti-

Αἱ τούτοις μὲν οἱ Ἰτα-
λῶν παῖδες ἀγῶσιν. ἐγγυ-
μναστέμφοι, τὴν κοίλῳ
Συρίαν κατέλαβον· ἐν δὲ ἣ
τῆ ἐπὶ τῆς Ἱεροσολύμων οὗτοι ἐβάδιζον,
παρημερούτες μὲν τὰ Ῥωμαίων ὄρεα,
τῆς δὲ ἀπὸ φρυγίας ἀπὸ μέρους, Λυ-
καονίας τε καὶ Πισιδίας, αἱ πάλαι
μὲν

μὲν Ῥωμαίοις ὑπέκειντο, νυκτὶ δὲ ἀνέντα
βαρβαροῖς, καὶ δουρὶ κησὶ περὶ αὐτῆς καρ-
πίζονται, μαλακία πάντας καὶ οἰκεία
τῆς τὰ Ῥωμαίων περὶ πολλῆς διεπόντων
πρωτόματα, μὴ ἀεὶ πλείους πειθεμένων
μογέων καὶ ἀσθενειῶν ὧν ἴσθ' ἰσθ' ἰσθ'
θλωτο· ὁ αὐτοκράτωρ Μανὴλ διεπο-
πεῖτο, πῶς αὐτῶς Σικελοὺς μεταδύσει-
ται, δίκῳ προεξόμοδος ὧν ἀπανθρώπως
εἰς Ῥωμάς ἐσεύχεται· τὴν τε Κερκυ-
ραίαν ἀκραν, ἣν νῦν ὀπτικῆ ληται κορυφῶ,
τῆ ἐν τέττον ἀπαλλάξει φρεναῖς. ὁ γὰρ δὴ
τῆ Σικελίας τότε κρατῆρ Ῥογέριος, εἴτε
καθ' ὁμολογίαν μετὰ τῆς Ἀλαμανῶν
περὶ ἄσαν ῥηγῶς, ὡς ἐλέγετο, εἴτε ἀν-
θαρέτως ὁρμώμενος, σὺδρομον ποιεῖ-
ται δὲ ταχυαυτῶν νηῶν τῆς Ἀλα-
μανῶν κινήσει, τὴν τῆς ὀπτικῆς Ῥω-
μαϊκῶν χωρῶν καταδρομῶν. ἀπάρτας
ἑῶν ἐκβρυχησῶς εὐλοῖ, τῆ τῆς Κερ-
κυραίων περὶ ἀκρῆ, καὶ ἀμαχεῖ καὶ ἐξ ἐφό-
δε τὰ ὅτι ἀφ' ἑῶν τὸ δὲ ἀπὸ οἱ τῆ χάρας
οἰκήτες, καὶ τέττον μάλα οἱ τὴν σὺν-
σιν ἴσθ' ἰσθ' ἰσθ' ἰσθ' ἰσθ' ἰσθ' ἰσθ' ἰσθ'
κλήσιν ἔτοι γὰρ βαρῶν, ὡς ἐρασκον, καὶ δυ-
σὺ πῆσαν φορολόγον μὴ φέροντες, ἔδδ' τὰς
ἐν τέττε παρῶν ὅτι πλείον ἐπείκειν ἔ-
χοντες, βελῶν βελῶν ὄντων πονηρῶν. καθ'
ἑαυτοῖς δὲ οὐχ οἷοίτε ὄντες αὐτῶν κρατῶ-
νασται. ὡς ἔρμαον ἀρπάζουσι τῆ κηρῶν καὶ
περὶ ὄντες τῆ εὐλοῖ ἡγεμόνι, καὶ τῆ
τέττε ἀμύλων γλώτῃ περὶ ὄντες, καὶ
ἴχνησι περὶ ὄντες ἀλώπεκος, ὅτι ῥητῶς
ὁμολογίας εἰσα δέχονται Σικελιώτῳ
φρεναῖς, εἰς χιλίας ἀειθυμῶν φρε-
ναῖς, καὶ οἱ μὲν κηρῶν φορολόγιας ὄν-
το δὲ ἀδράσκοντες, ἔλασον ἴσθ' ἰσθ' ἰσθ'
νῆ, τῆ τῆ δὲ ἐλασίας ἐμπεσόντες πνεῖ, καὶ Ῥω-
μαίοις εἰσενεφκόντες πόλεμον οἱ χαλί-
φρονες ῥηθῶν ὁμῆ καὶ βαρῶν. ὁ γὰρ τὸ

gerat, olim Romanæ ditionis
tū à Barbaris, superiorū Im-
peratorū ignavia & desidia
bello subactas: vt quibus pa-
rū cordi erat, labores & pe-
ricula pro eorū salute, qui-
bus præcrant, adire: Manuel
Imperator animo agitabat,
quo pacto iniurias Siculorū
Romanis inhumaniter factas
vlicisceretur: & Corcy-
reorum promontorio quod
nunc Corypho appellatur,
præsidium eorū depelleret.
Nam Rogerius, qui in Sici-
lia tū regnabat, siue ex fœ-
dere cū Alemannorum re-
ge iccto, vt ferebatur, siue
sua sponte, vnā cum motu
Alemannorum & ipse nauibus
expeditis Romanorum
oram maritimā incurfabat.
Classis igitur Brúdufio pro-
uecta, Corcyrā appellit, eā-
que citra dimicationē pri-
mo impetu capit. Causa eius
rei fuerunt insulares, ij præ-
fertim qui omnis prudentiæ
expertes, Gymni cognomi-
nātur. Causati enim, se gra-
uē & intolerabilē exactō-
rē, eiusque iniurias diutius
ferre non posse, improbum
consilium capiunt. Quod cū
suo Marte non possent exe-
qui, occasiōe cupidē arrepta,
classis præfectum adēūt,
eiusque blandiloquentia il-
lecti, Siculū præsidium mille
armatorum, certis cōditio-
nibus accipiunt. Ita d' ἰσθ' ἰσθ'
tribuit fugiunt, temerē se
in seruitutis ignē precipitarunt:
ac Romanis, homines leuissimū,
& diuturnum & grauissimum
bellum concitarunt. Ille verò
castello pro virili munito,
F. j.

Græcorum
Imperatorū
ignavia Ori-
entis impe-
riū peñun-
dat.

Vnde occa-
sio belli à
Rogerio Gre-
cis illato.

Quæ fuerint
huius belli
initia, pro-
gressus, &
succellus.

Exactiōnes
populum ad
defectiōem
impellunt.

Et rudiores
ad quæ sibi
vtilia putant
capellenda
consilia hoc
tantur.

Attributū
sumum pati
præstat quā
se in grauissī-
mi belli flā-
mas conlice-
re.

cras siue profanas eò cõtulerant)tentandum censuit, & si fieri posset, expugnandum. Fuit autè Acrocorinthus veteris vrbis arx, nunc verò castellũ munitum est, monti alto impositum, in acutum cacumen fastigiato: ipsum verò fastigium, planiciem habet mensæ forma, firmis mœnibus circũdatũ. Intus non pauci sunt aquæ pellucidæ & potabilis puteoli, & fons Pirene, cuius etiam Homerus in Odyssæa meminit. Id castellum, quãuis & natura & manu ad eò munitum, ad eò tutum ac penè inexpugnabile, Siculi Franci citra laborem ferè sũt ingressi, exiguo tempore ad deditionẽ coactum. Neq; verò nouum hoc est, aut mirandum. Neque enim ipsum castellum sine iusto præsidio seipsum defendere, aut hostes propulsare potuit, quãuis enim multi custodes in eo essent, nullus tamen inter illos fuit vir fortis, cui rectè ciuitatis custodia crederetur. Nam Imperatorij milites cũ suo duce Nicephoro Chaluphe, & Corinthiorũ proceres ibi desidebant: & ex vicinis oppidis non pauci eò tanquam in certissimũ asylum se receperant. Classis autem præfectus, munitiõ potitus, eiusque natura cõsiderata, ad quam oppugnãdam nusquã patèret aditus: *Deo duce*, inquit, *pugnauimus, Deus nobis hunc locũ occupandum præbuit.* Eos verò qui intus erãt, derisit, & vt imbelles exagitauit, Chaluphẽ in primis, vt fœmina molliorẽ,

Acrocorinthi descriptio.

Munitiõ tubi.

Commoda.

A Siculis factè occupatur.

Ratio, validissimũs locis multos include, infirmissima se didideris.

Oppidũ & molities oppida & castella munitissima perdit.

Expugnatio vrbiũ & acium, præcipuè munitum, Deo omnipotentĩ auxilianda.

Imbelles duces & milites omnĩu hominũ risi expostui.

ἀπαντα, ὅσους, ἰδιώταις ὠκείοτο, καὶ ὅσους Θεοῦ ἀφίεστο. ἔγνω δὲ καὶ αὐτὸς τῆς Ἀκροκορίνθου πύργου, καὶ τὸν εἰοῖον τε ἐξελθὲν. ἔστι δὲ ἡ Ἀκροκορίνθου τὸ μὲν πάλαι πόλιος Κορίνθου ἀκρόπολις, νυνὶ δὲ φρέλιον ὄχυρον· αὐτὸ δὲ ὄρυθ' ὑψηλὸν, εἰς ὄξείην τελευτῆν κορυφῶν. αὐτῆ δὲ εἰς ἑξαπέζωδες χωρίον ὑποτελευτῶσα ὄπισθεν, τετραγώνιον ἀσφαλῶς, ἐκδοθέν δὲ εἰς ποτήμιον ὕδατος καὶ διαυγῆς ἐκ ὀλίγα φρεάτια, καὶ ἡ Πηλένη, κελύκη, ἥ ἐν βραχέων διασμηρὸς μέμνηται. ἀσφαλὴ δ' ἔπει καὶ ἀνεπιχείρητον ὄντα τὴν Ἀκροκορίνθον (καὶ φύσις γὰρ ἔστι τῆς τοῦ περὶ καὶ ἀξέβουλος ἀβραμῆς συνδραμόντα, δυσαίωτον ἢ ἀνάλωτον αὐτὸν ἀπφραγῆσαντο) οἱ Σικελοὶ Φράγχοι ἀπονητὴ τὸ πλεῖον εἰσήεσαν, βραχυὸν ἀαλωκότες καὶ εἰς τὸ πρῶτον εἰσῆσαν τὸ ἐρύματος. ἔκμητόν ἐστιν τὸ συμβαῖν, ἐστὶ θαυμάζειν ἄξιον. ἐστὶν ἐπήρησεν αὐτὸ αὐτὸν τὸ φρέλιον, καὶ ἡ ἀποροσμάχητον καθ' αὐτὸ, ἐστὶ τὰς ὀπίσθιας ἐχθρὰς ἀπεβέβατο, μὴ ἐνδὸν ἔχον φρεῖς ἔτι τοῦ φυλακτικὸν ἀξίωμα γον. ἀλλ' εἶχε μὲν ἀριθμὸν καὶ τέταρτος πολλὰς, εἰς ἀνδρα δ' ἐδένα συναλφρομόρους ἀγαθὸν πρὸς φύλακα πόλεως, οἱ τε γὰρ ἐκ βασιλείας ἐνδὸν πρὸς ἑμῶν μὲν τὸ σφῶν ἀρχηγῆ (ἡ δ' ἔστι ὁ Χαλκίφης Νικηφόρος) καὶ τῆς Κορινθίων οἱ πρῶτοντες, καὶ τὸ πέριξ καμοπόλεων ἐβραχέϊα μείρα, ὡς εἰς καμωτάτῃ τῆς πολέμου ἀλεωρῶν εἰσελθούσῃ τὴν Ἀκροκορίνθον. ὁ τῶν τετραγώνου ἐνδὸν τὸ φρεῖα γλυκόμορος, ὅτι τὸ φύσις τέταρτος κατασκεῖν ἄμμος, ἀπανταχόθεν ἔσαν ἀνεπιχείρητον· σὺν Θεοῦ πειλημῆσαι ἔρη, καὶ Θεοῦ ἐστὶ τὸ τοῖστον αὐτῶν χῶρον κατὰ χεῖν πρῶτον μὲν, κακῶς φύσις τὰς ἐνδὸν, καὶ πλῶν ὀνείδειον, ὡς ἀχρυνεῖς τὰ πολέμια. μέγιστα δὲ τὸν Χαλκίφην, ὃν καὶ γυμνακὸς ὠνόμαζε μετακώτερον,

μηδὲν ὅπιστά μιν πλεον τῆς ταλασεργῆς γυμνακωνίπιδος. ὡς δὲ ἔτι τὸν ἐκείσε πλεον ἐνείθε τὰς τελεῖται, καὶ τοῖς γυμνακωνιστοῖς τῆς Κορινθίων ἐδραγῶνισεν, ὅσην μαλώπισε καὶ τῆς γυμνακωνιστοῦ καλλίστη τε καὶ βαδύκοποι, μηδὲ αὐτῆς τὸ εἰκόνηται ἐν μαρτυρίᾳ καὶ ἀξέβουτου ἐν θαύμασι Θεοδῶρος τὸ τετραπλάσιον ἀποκόμορος, ἀλλὰ καὶ ταύτῃ τῶν αὐτῶν τελεῖται ἀνακειμένους ἀεγόμενος, ἐξείη καὶ φορῶν χρησάμορος ἀνήγετο πρὸς ἑμῶν, ὡς εἶχε, καὶ τῶν τὸ κερκυραίων ἀκρῶν ἐν τῶν ἀξέβουτου πρὸς τὸ ἀσφαλῆσειον κατὰ σπασάμορος. ὅτε ἔτι τὰς Σικελιώπιδας τελεῖται ἰδὼν τις, εἶπεν αὐτὸν σκοπιμώτατα, μὴ νῆας εἶναι πρῶτον, ἀλλὰ μυριοφόρους φορταγωγῆς, πολλῶν καὶ καλῶν χρημάτων ἔσας ὑπεβελθεῖς, καὶ τὸ αὐτὸ εἰρεσίας ἐγγύς περὶ βασιλομόρους τῶν ἰσχυρῶν.

2 Ταῦτα τὰ ἐν ἐν ὧν ἐνηχα ὄντα ἐλύπει τὸ ἀποκράτορα Μανουήλ, καὶ τῆς δὲ εἰποιεῖ τὸ ὀμηρικὸν ἀτεχνῶς, συχνα τὸ ποιητέον τὰς φρεῖς μερμερῆζοντα, ἢ τὸ Νεοκλέης Θεμισσοκλή, ἀεὶ ὅτι συννοίας ἐρεσάμορος, καὶ αὐτῶν νύκτας ἰαύοντα, καὶ πρὸς τοῖς πωλυθυμομόρους ἀποκρινόμενον, ὡς καθ' ἑαυτὸν ἐν ἑσῶι Μιλτιάδης τὸ τελέταμον. ἔπειτα εἰς τῶν τῆς ἐρησομόρια βασιλῶν παῖτα τῆς τακτικῶν ὀπισθίμονα, καὶ δημογῶρον εἰδύτα λέγειν τὸ νιφάδων πυκνότερον. μία ἐν ἐν πολλῶν ἀρίστη δέδοκτο βασιλῆ, καὶ τῶν ἀποκράτορι ἐπελήριστο, μεταδύσεσθαι πολέμου τοῖς Σικελίαις κατὰ τὸ ξηρὸν συκροτηθέντι κατὰ τὸ θάλασσαν, ὅτι καὶ ὁ ἀγὼν ἐδαμῶς τὰς ἐλπίδας ἀγαθὰς ὑπέβητο, ἐδ' ὑπέβαλε βραχέα τὰ πρὸς σπασάμορος, μέγιστος ἀναφανόμορος, καὶ τοῖς πάλαι ἀπφρημῶς Ρωμαίων ἀναξι. συλλέγειν ἐν τῶν ἐσῶ καὶ ἐσῶερα τὰ ἴματα, αὐτὸν ὅτι σπασάμορος τὸ ξηρὸν. αἱ δὲ νειωσὶ πῆνυ, ἔτι πρὸς τὸ πλεον ἀρτίωσιν

& ad colum & lanã tractandam aptiorem. Illius quoq; loci opibus in triremes impositis, Corinthiorum nobilissimos, & matronas formosissimas & ditiss. in feruitutẽ abduxit. Ac ne Theodori quidem martyris, miraculis ciari, imagine abstinuit: sed ea quoque ex templo abrepta, secunda navigatione vsus, in reditu Corycæorum arcem firmavit. Tum si quis Siculas triemes multis pulchris rebus onustas, & ad summum vsq; remigium depressas, vidisset: rectissime dixisset non naues esse pyratikas, sed onerarias, mercium omne genus vehentes.

2 Quo nũcio turbatus Manuel Imperator, nõ secus ac Homericus ille Iupiter, aut Themistocles infomnes nõctes ob Militiadis trophæũ agēs, sollicitè quid agendum esset animo agitabat. Igitur viris & rei militaris peritis, & eloquentia claris, accersitis: vnũ è multis consiliũ approbavit, Siculos terra marique bello petendos, eòq; maiore apparatu, quod id bellum spe non optima niteretur, & multa impedimẽta habiturũ videretur: quippe de quo ex sententia conficiendo, veteres quoque Imperatores desperassent. Conuacantur Orientales & Occidentales legiones, triremes partim reficiuntur,

Victoriz fructus.

Nauis Sicularũ præda bellica onustarũ incenda nauigatio.

Principis hostium profperitatẽ ægrè ferentis imago.

Solitudine angitur.

Bellis Cõsiliis gaudet.

Ingentes apparatus conficit.

Confesbit exercitus.

Classē ædificat, machinis bellis munitam.

Et numero fam.

Iam pridē liberalibus stipendiis & bellicis exercitiis ad arma tractāda firmatum.

Exercitui fortissimos & peritissimos Duces præfici.

Providet, ne milites inter se diffideāt.

Præsentiam suam itē esse velit exercitus animam.

partim nouæ ædificantur. In certas ignis græcus imponitur, qui longo iam tempore abditus latuerat : omnis generis nauigia circiter mille, tam ad viros & equos, quàm ad cōmeatum vehendū contrahuntur, & in mare deducuntur. Sunt & pedestres copiæ ex omni imperio conscriptæ armis, viribus atque animis florentissimæ, & hostibus meritō formidabiles. Nam Ioannes, Manuclis pater, optimus & bellicosissimus imperator, nec cæteris in rebus, quæ ad publicam vtilitatem spectarent, negligens, & in catalogos militum in primis intectus fuit: eoque tum congiarijs liberalibus excitauit, tū bellicis exercitatiōibus firmavit. Sic igitur optimè ad bellum Siculum, vt putabat, instructus, Stephano Contostephano sororio, Magno Duce designato classem iubet soluere: pedites quoque præter cæteros duces Ioanne Axucho Magno Domestico adiuncto, cuius supra sæpe mentionem fecimus, ablegat. Triremes ad Phæacū littus appulsæ, ita distributæ sunt, vt & Romanæ & Venetorum sociæ seorsim stationes haberent, ne ex promiscuo congressu contentiones orirentur. Paulo post & ipse Imperator cum exercitu egreditur: & Scythis primo congressu profligatis, qui Istro superato

ἐκ τῆ ἀγαμῆ ἀνασεφῆς ἀγούσαι διαφορῶν. μὲν βραχὺ ἢ καὶ βασιλεύς αὐτὸς ἐξῆλθε μὲν τῆ στρατιάς, ὅς ἐφόδον ἢ τοὺς Σκύθας διαθεροῦσας, οἱ τῆ Ἰστρον διαβαίν-

διαβαίντες, τὰ πρὸ τῆ Αἴμον ἐσίνοντο, ἄρα ἐκ τῆ Φιλίππια, τῆ δὲ Κερκυράς ἐβάδιζεν. ἔστι ἢ ἡ Κερκυράων ἀκρὰ ἀγίαλίφ πασσα & ἀλγνεφῆς, ἑλισσομένης τῆ θάλασσης, & ὑψιπόρου μος, πρὸς τὴν ἐσθίον ἐς τὸ βάδιον τῆ θαλάσσης, πρὸς τῆ πρὸς τὴν ἄνω ἀμφοτέρωθεν ἀπότομοι, τὸ δ' ὑψος ἔσθ' ἢ ἀσομύλιον ἄσρον, τείχη ἢ ἀρραγῆ τῶ πολιν πρὸς εἰληφει πᾶσαν, καὶ πυργῶν πρὸς εἰσαῖον ὑψώματα, ἀ καὶ ποιεῖσι τὰ τῆς πρὸς ἀλογώτεραν ἀλωση. ἀ μὲν δὲ ναυτικῆ δυνάμει τῆ ἀκρὰν πρὸς εἰσαμειται, παλῆαλοὶς πρὸς εἰληφει ὄπλοισ. πρὸ ἢ τῆ πολέμου ὅπως ἀλῆν ἔγνω δὲ ὁ βασιλεύς δι' ὁμογλώττων & ὁμοφώνων πρὸς εἰσαμειται τῆ ἴσθον, εἰ πως ὑπεκείων ἀπὸ τῆ φρεῖς ἀμειται. ὡς ἢ τῆ ληρομύλιον ἀκροὶ γερονότες, ἐδὲ ὄλωσ ὑπεκείων ἀπὸ τῆ ἀλλὰ τέλει ἀπηνάγνυται καὶ τὰς πύλας ἢ ὅπως ἀμειται, καὶ ὄχρῳσιν αὐτὰς ἀσφαλιστάμειται, πρὸς εἰσαμειται ὡς εἰχεν τὰ τείχη τοῦ ὄτους & ζυμωτάμειται, καὶ πᾶσι τοῖς μηχανήμασι πρὸς εἰσαμειται, δὴλοι ἦσαν ἀκροβολί ὁμοιοι τῶ καὶ βασιλεύς ἐφῆκε τοῖς τῶμασι τῶ ὄμειται δρᾶν, & πᾶσι τοῖς ἀμειται τῶ ἀντίπαλον. ἐν τῶ δὲ ῥωμαῖοι μὲν οἱ καὶ εἰς ἐσθίον ἰκόντιζον εἰλεμνα, οἱ δ' ὡς νικητῆ κατέχον τὰ τοῦ ὄμειται. & οἱ μὲν τοῖς ὄς ἀσπείων λίθους ἐμειται ἀπὸ τῆ ἀπὸ τῆ πῶν οἰκειότερον, οἱ ἢ χαλαροὶ ἀπὸ τῆ ἐπιφείσαν, ὡς συμβάλλει τῶ μὲν ὡς ἐξ ἔσθ' ὄμειται καὶ ἀπὸ ὑψος βεβλήον τῶς ἀπὸ τῆ καὶ ἐνερῶ ἐπαφίεναι τὰ βεβλήοντα. πρὸ ἢ ὡς ἀπὸ τῆς μαρομύλιον πρὸς τοῖς ἐν τῆ τῆ ἀκρὰν πρὸς βολῆ, βραχέα ἢ ἐδὲ τῶ ἀντίπῶν ἰλυπῆν. ὡς δὲ πάλιν καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ καὶ ὅπως πᾶσι δρᾶμειται ῥωμαῖοι μὲν οὐκ ἔσθ' ἐντελῆς ἀπὸσι-

loca Hæmo monti vicina populabantur : relicta Philippopoli, rectā ad Corcyram pergīt. Cuius insulæ promontorium altissimum, in nubes assurgit, anfractibus inflexum, & in mare profundissimum promi-nens præruptis petris septum: tota vrbs mœnibus firmis, circumdata, atque altissimis turribus adornata est: quo mirabilior fuit eius expugnatio. Ac nauales copiæ corona promontorium cingentes, ferro totæ colucebant. Sed ante oppugnationem Imperator per eius linguæ peritos, hostium animos periclitandos censuit, an citra pugnam castello vellent cedere. Qui cū eius postulatis reiectis, portisque clausis, ac vectibus firmatis, & sagittarijs funditoribus, & omnis generis machinis in mœnibus dispositis, pugnantium suis quæque legionibus idē facere, & quouis modo vicisci hostes iussit. Ex eo Romani tela velut in celum eiuculantur: hostes verò sagittas tanquam niuē deiiciunt. illi saxa tormentis vi adigere in altum conantur: hi grandinis instar saxa deiiciunt, quorum tela vt ex superiore loco citra laborē missa, efficacia erant, cum Romanorum telis ex inferiore loco aut nihil aut parū admodum læderentur. Quæ cū crebrius repetita Romanis præfens exitium de-

Belli caput petit, nempe vrbe primatiam.

Cuius præfidiarios ad ditionē tentat. Consilio enim & verbis sapientē prius quā armis sibi suis que consulerē conuenit.

A verbis ad verba accedit.

Nec propter obfessorum pertinaciā consiliū mutar.

Et fortes milites nactus incommoda maxima profect.

F. iiii.

nuntiarent, obsecris verò sine villo incommodo optabilia essent: Romani cladibus excitati, subinde noui aliquid in conspectu Imperatoris excogitat, fortia facinora edunt, tolerantiam ærumnarum declarant, rationibus in re dubia inuentis. Vnde quantacalliditate, & rei militaris vsu valerent, elucebat. Verùm illa omnia frustra erant, & vani conatus earum reru quæ fieri non poterant. Imò gratissimam rem hostibus & optabilem planè faciebant, haud fecus ac si cœlũ oppugnarent, aut nidus auium in sublimi specula positos, ipsasve nubes sagittis peteret. Tandem ipse quoque Magnus Dux fragmine saxi machina excusis, lumbos ictus, & femianimis caput iactans, vulneri non diu superstes mansit.

Suaque præsentia suos ad omnia sustinenda, & fortia facinora edenda animo

Quantis infelici successu.

Exercitus primario duce lethali plaça sublato.

Digressio Nicetæ de magni illius ducis Cōstophæani in certu à Cosma prædicto.

Quis fuerit ille Cosmas.

μα, εἰς δὲ Σαίατον μάλα βλάποντα, τοῖς δὲ ἐν τῷ ὄρει ἀπαύσει ἕσιν ἀσάσια, καὶ κρητότερον αἰεὶ πὶ τῷ ἡρώδῃ καὶ κῶς παχόντων Ρωμῶν ποροσεφάεισε, φιλοτιμικῶν ἐπὶ ὄφεισι βασιλείως καὶ ἔργα χεῖρος ἀκμαίας ἐν δὲ κνημῶν, ὅτι καρτερίαν ἐν τοῖς δὲ φησὶ. ἐπὶ ἡμετέροις ἐν τοῖς δὲ φησὶ πολλὴν βαθυγνωμοσύνην ἐκείνων κατηγόρησας καὶ ἐμπειρίαν ἡρώδῃ τακτικῶν, ἀλλ' ἠλέειντο τῷ ἀνεπίκτων ἐξόντες, καὶ τοῖς ἀλλυτοῖς ἐλχθῆντες παντάπασι δευκνήεις, καὶ τὰ πρὸς χάριν καὶ δικταῖα δρώντες μάλλον τοῖς πολεμίοις, εἰς ἀπικρυς ὡς πρὸς ἐρεσσὸν αὐτὸν διεφέροντο, ἢ γουὺ ἀερεβάμοσι διημιλλῶντο πῆλυοῖς, τὰς καλιας πηξάμενοις ὅτι πινθιοποπιας, καὶ ἐπετόξουον νέφεσι. τέλει ἡ αὐτὸς ὁ μέγας πρὸς ἀπόλλυ Δεξ. λιθιδίω καὶ τῷ κενεῶν πρὸς ἀποβράχην βληθεῖς, καὶ περὶ ἐπαθήκεν ὑψόθεν ἀφαιτίειον ὄργανον, καὶ ὁ μὲν ἔκειτο ὀλιγοδρανέων, καὶ ἡ βάλλων τ' ἐτέρωσσε, καὶ μικρὸν ἢ καὶ εἰς ἀνθρώπων ἐν τεύθει ἐξήβετο.

3 Πέρος ἡ ἡ ἐπὶ ἀπὸ πρὸς ῥήμοις ἐληφε τῷ πατριάρχῃ Κοσμῷ τῷ Ἀθηναῖος, ὁ δὲ μὲν τὸ ὄξειν Μιχαὴλ τοῖς τ' ἐκκλησίας ἐλχθῆντες οἰακας, ὑπεκάντα τ' ὑποστάτης τῷ βελομῶν καθεδραῖς, καὶ πρὸς τ' νῆσον τ' ὄξειν ἀποφοιτήσαντα, καὶ καὶ τὸ ἀσκόλον βίον καὶ ἀπέλειπον, ἐκ παρὸς ἐπανήρητο. ἐνταῦθα καὶ τὸ οἰκείον ἀποδοχμάσας ἀρχένα, πρὸς τῇ εἰσόδῳ τῷ πρὸς πρὸς πατεῖν παρεῖχε τῷ εἰσιόντι παντὶ μοναχῷ, λέγων, ἀξυμφορὸς ἐαυτῷ τῷ ἡλικιωπῶδα καὶ φίλῳ ἡσυχίαν παρῶσασαι, καὶ ἐπὶ ἐδῶνι ξυνοῖσοντι τὸν θεῶν ὑπερβῶν τ' ὑπερῶν ἡλκον. ὁ δὲ Κοσμῷς καὶ μὲν τοῖς ἀξυκόνιοις ἐπαθήκεν, εἰς

εἰς δὲ πατρίδα τῷ ἀίγιναν, σοφίας δὲ ἀπάσης μεταλαχόν, ἐκ τῷ ἡρώδῃ ἀρετῶν ὄρμα δού, πλεονήσῃ χει τοῦ πῶσι μιν. μάλα ἡ τῷ πολλῷ πῆς ἐλεημοσύνης ἐκείνου, ἡ πρὸς ἐν πρὸς ῥήμοις κόσμῳ πολυτελεῖ πρὸς ἐπιγῆα τῇ ποιικιλία ἡρώδῃ ἀρετῶν, δὲ καὶ ἀκνημώδους λίθου ἐπαμφορῶν οὐ πρὸς τὸν εἰς ἀπὸ φησὶ ἐλεον ἔρρωτο, ὡς καὶ τὸν ἐπὶ δούτῳ αὐτὸν καὶ τὸν χεῖρα ἐαυτῷ τῷ σώματι, καὶ τῷ ὄφεισι πρὸς καλυπτήραν τῆς κεφαλῆς δευδιδόνα πρηνισι, καὶ πρὸς γματα παρεχεν τοῖς ἀφ' ἐσίας μὴ διφῶσι μόνον αὐτὰ, ἀλλὰ ἐπρὸς ἀπορείαν ἀλλων τυρβαζέμενοις. δεξ τὰ καὶ τῷ πῶσι μὲν καὶ ἀδύσει οὐ ἀνῆρ. ὁ δὲ Σεβαστοκράτωρ Ἰσαάκιος ὁ τῷ βασιλείως Μανουὴλ αὐτάμειος, μόνον ἐκ ἐπέθου ὡς δεξ, ἐκείνο θεοφιλὲς ἐπρὸς πρὸς οἰόμενος, ὁ πρὸς τῷ πατριάρχῃ ὑποπτήμενος καὶ ἐκείνο αὐτῷ θεομισῶν καὶ ἀπὸ μόνου, ὅπερ ἐπὶ ἀπὸ ῥήμοις. ἡ γὰρ πρὸς ἀρετῆς ἡρώδῃ τότε ἀπὸ φησὶ τῆς ἀρετῆς ἀρχερέων, καὶ τῷ ἰεροτάτῳ τούτῳ ἀπὸ φησὶ τῷ μύθῳ, ἐν δεξ βάλλοισι τὸν ἀπὸ φησὶ βασιλεῖ, ὡς τῷ ἀδελφῷ Ἰσαάκιῳ τῷ βασιλείῳ μὲν ὄφεισι λαθεραίας τὰς ποροπῆσι εἰς τὸ ἰερόν ἀρχεῖον ἀπόδου τῷ Σεβαστοκράτωρος ὀνομαζόντες, καὶ κρυφώδεις οἰσῶν τὰ οὐκ ἐν μυχῷ γῆς καὶ πρὸς ἀβύσσῳ, ἀλλ' ἐπὶ ἡλίῳ συλλαλούμενα μάρτυρι. ὁ τῷ Μανουὴλ νέος ὡν ἐπὶ καὶ ἀπὸ φησὶ, καὶ ἀλλως ὑπεβλέπετο τὸν ἀδελφὸν ὑπὸ τῷ τῷ πατριάρχῃ κατηγόρησι ὡς βασιλείωντα ἐναγόμενος. αὐτὰ ῥέλαι τῷ πρὸς τῷ θεῶν ἐλῆται, καὶ πρὸς ἡ ἀπὸ φησὶ μὲν καὶ τῷ ἀφῶσων, ὡς οἰόμενος, καὶ ἀπὸ φησὶ, ὡς καὶ τῷ ἰσμεν, εἰς τὸ χεῖρα πὶ δρῶν πρὸς κληῖσερος, καὶ διαρῆσι καὶ υποβάλεται, ὡς σωματε-

patria Aegineta, & quamvis eruditissimus, virtutum tamen choro erat illustrior: in primis benignitate erga pauperes insignis: quæ tanquam in preciofo monili gemma radians, sic ipsa inter virtutes reliquas elucebat. Adeo vt aliquando pallium & tunicam & lineam calyptram capitis, pauperibus misericordia motus distribueret: nec de suo tantum largiretur, sed alios etiam vt pauperum inopia subuenirent impelleret. His de causis ille vir omnibus erat venerabilis. Isaacius verò Manuelis frater Sebastocrator, ei tantum non immolabat, id Deo gratum & faciendum iudicans, quod Patriarcha moncbat: contra verò inuisum Deo & abominandum, quod is vetabat. At factio pontificum virtutis inimicorum, & huic sanctissimi viri instituto aduersantium, eum apud Imperatorem deferunt, quasi Isaacio fratri regnum conciliare studeret: manifestos illius in sacrum palatium ingressus, vt clandestinos, & quæ palam colloquebantur, tanquam occultas conspirationes calumniatur. Manuel igitur vt ambitiosus adolescens, cui facile à patriarchæ accusatoribus persuadebatur fratrem regnum affectare: hunc throno deturbare cupiebat. & quia nihil tam sanctum est, quod calumnia tentare non audeat, & omnes ad nocendum procliuiiores esse constat: de successore ei dando agitur, per cau-

Eius virtutes.

Misericordie exemplum.

Ideo omnibus sic venerabilis, præcipue verò Isaacio Manuelis fratri.

Aulicis sycophantis, non item. Virtutis enim umbra, inuidia.

A quibus accusatur, tanquam conspirator.

Et à Manuele, iuvene ambitioso, occasione male quaestita, exagitur

Nephe quod
errores cum
Nephone co
leret, qui ob
leuia quædã
in carcere
fuerat con
iectus.

Pec speciosã
calumniam
eximius vir
Cosmas pa
triarchatu
pellitur, ab
auitais inui
dis.

Iustus sed ni
mius dolor
Cosmæ pa
tientiam su
perat: ideo
in Imperati
cem, proce
res & concil
liũ insurgit.
Antimi inui
cti effigies.

Proceres nõ
facile patun
tur se in ordi
nem redigi,
& principib.
blandiantur,
atq; inuictis
audaces in
sultant.

fam, quod cum Nephone quodam monacho perperã sentiret. Erat is monachus ei familiaris, & sæpe mensa eius, iisdemque ædibus utebatur. Crimini autem ei dabatur praua opinio, & rafa erat in longum maxilla, & à patriarcha Michaele in carcere coniectus fuerat. Itaque Cosmas etiam, vt scetator eius & suffragator, in crimen venerat. qua speciosa calumnia freti aduersarij, Patriarcham apertè incurfabãt, & vi superare, ac in ordinem cogere manifestis suffragiis nitentur. Proinde in iudicium adductus, ac potius præiudicio condemnatus, cum ea rogaretur quæ ignorabat, ob eaque per ostracismum quendam pelleretur: indignatione plenus Imperatricis vterum execratur, ne mares liberos pariat: & ex proceribus quosdam censura ecclesiastica notat: & concilium eiiciendi sui causa indictum, vt quod palatij fores frequentaret, & personarum rationem haberet, seque per iniuriam & contra instituta maiorum sede & grege pelleret, infectatus est. Contostephanus autem, vnus ex iis qui sellam Imperatoris circumstant, & familiaris cum eo colloquuntur, ægerrimè ferre se herilis vteri execrationem ostendebat: & simulata ingenti præ cæteris omnibus indignatione, ira æstuans, Patriarcham aggreditur, quasi alampam impacturus. quanquam ab eo sibi temperauit. Id nec Imperatori cordati hominis factum esse visum: quod suum iudicium iracundia de

πίζων μεναχά πιν Νήφων, ὡς ὁ Νήφων συνήθης μὲν τῷ πατρὶ, καὶ ἐν τῆς αὐτῆς τραπέζης πολλάκις ἐσιαθεῖς, καὶ σένης ὁμοίως μεταληχῶς. διεβέβητο δὲ ὡς οὐκ ὀρθὸς εἴη τὰ ἐς πίσιν, καὶ τὴν χροινετηνὴν γῆν ἐπέκαρτο, καὶ δεσποτικῶς ἐνεῖρηθη ὡς τῆς πατριαρχῆς Μιχαὴλ. ὡς ἔν ὁ Κοσμάς δι' αὐτὸν ὑπ' αἰτίαν, ὡς ὁμοφρονεῖ τε καὶ ὁμοδόξος, καὶ οἱ ἀντιδόξοι τῷ Κοσμῷ ὑπεροσώπου ταύτης ἀφορμῆς λαβόμενοι, κατέτρεχον ἡδὴ, καὶ λαμπροῦς ἐπέκειντο, καὶ κρείττος αἰρήσθη, καὶ ὄλους κατέλειν ψήφοις αὐτὸν ἐπειρόμενοι. κενὸν μὲν οὖν, ἢ μάλλον κατεκενόμενος, καὶ ἂ οὐκ ἐγίνωσκον ἐροτάμενος, καὶ δὲ ταῦτα τε θεοῦ ἐξοσεμίζουσαν, ζήλου πῖμπλαται καὶ τὸ συνέδριον ἐπέεινε πεισιφάμενος, τῆ μὲν μήτρα τῆς βασιλίδος ὀππόμεν, μὴ πᾶσα τεκεῖν ἀρρενα ἀφορίζει δὲ καὶ τῆς αὐτῆς τὸν βασιλεῖα πναῖ, καὶ τὴν τότε συνελθούσαν εἰς αὐτῆς καθάρσει συνόδοι, ὡς βασιλείους εὐσεβῶς ἐπιείκουσαν, καὶ προσώπι λαμβανούσαν, καὶ τούτου μὴ κανον. ὡς ἀλλ' ἀθέσμως καὶ θεοῦ καὶ ποίμνης αὐτὸν ἀπελευνοῦσαν. τότε τίνω ὁ Κοντοσεφάνος εἰς ἂν τῆς κυκλόιντων θεοῦ τὸν ἀνακτορικὸν, τῆς ἐγγιζόντων τῆ βασιλεῖ καὶ προσδραμαζομένων διαβραλέωτες, διεκὰ πάχοντι ἐρεκε δὲ τὴν τῆς διασωικῆς νηδύος ὀππόμεν. καὶ τὸν ζηλωτὴν ὀππὸ τούτοις ἑσπ τοῖς παρεσώτας πάντας, ὡς ἀκαμείως ὑποκεινόμενος, ἐφίσηται τῷ πατριαρχῆ βεβήτων θυμῷ καὶ πύξ πατάξω τῆτον δὲ νοοῦμενος. καὶ ἐπέκειν αὐτὸν τῆς ὀρμῆς. τῆτον δὲ οὐτὰ τῆ βασιλεῖ ἐχέφρονος ἔργον ἔδοξε. καὶ ἔδειξεν, οἷς ἦσαν ἀκτισε,

clarauit.

βαρέως ἐνεγκὼν τὸ γρηγόριον: καὶ οἱ κατ' αἶμα δὲ τῷ βασιλεῖ συνπτόμενοι, καὶ τὸ ξυμπαρεσὸς γερούσιον, ὡς ἀνόσια δραντῆ τῷ Κοντοσεφάνῳ ἐπέπληττον, μήτε μὲν πεφικτόν τὴν δὲ μὲν μάλα τοῖς τῶ ταῦτα ὡς ἀνομοῦσιν ὀππόμενσαν γῆν. αὐτὸς δὲ ὁ πατριαρχῆς περὶ αὐτῶν οὕτως ἔφησε τῆ φωνῆ. ἀφετε αὐτὸν, ὅσον ἔπω τὴν οἰκείαν περὶ αὐτῶν ληφόμενον τὸν ἐπέεινε μέσον ὅτι ξυμβάη τῆτον γρηγοροζῶν ὡς δὲ ἀντιτόμενος. εἰ δὲ καὶ ἡ βασιλὶς δὲ ταυτηνὴ τὴν ὀππόμεν τῆ πατρὸς, οὐκ ἠκούσε μήτηρ πατρὸς ἀρρενο, τῆ Θεοῦ πηλῆτος τὸν αὐτῆς διεφροντι, καὶ ἀλυτευοῦσαν ἐπιτελευτοῦς, κατ' ὄλον τὸν ταύτης βιοτόν, αὐτῆς μὲν σαφῶς οὐκ ἴσημι. ὅτι μὲν βασιλίδος, ὀγνωμονῶν ὡς ἔδειξε, καὶ τῆς ἐνδον καὶ οἰκείω κελίῳ πληττόμενος, οἷς αὐτῶν δὲ κείνη, θεοσεβῆ, καὶ ἀκαμείπον, καὶ μηδὲν τι καθαιρέσεως ἀξίον δὲ κατεφάξάμενον παρέλυσε τῆς ἀρχῆς, αἰτίαν ταύτων οὐχ ἔτεραν τὴν τῆς ὑποκίτας διεφένετο σένησιν. πεσόντων δὲ ὡς ἐγγυμὸν τῆ Κοντοσεφάνος, ὁ Μέγας Δομέστικος Γωάννης τῆς τειπεργίας ὀππόμενσιν οὐχ ὡς καὶ μέγας δούξ ὀνομάζεσθαι, ἀλλ' ὅσον τῆ σόλα δὲ ἐγγυμὸν, ὡς τῆς γνομένοισ ὀππόμενσιν ὡς στρατηγῆ δὲ κατέπειν ἀνήρ, καὶ καὶ χεῖρα γηνοῦς, καὶ νοῦ ἡγεμονίας ἐπιστάτην πλουτῶν ἀξιώτατον. ὁ δὲ βασιλὶς κατατείβεν ὀππόμεν τὸν κατῶν εἰμὴ ἐν δεινῷ τῆ τῆτον, καὶ τῆς ἡμέρας εἰς οὐδὲν ἀγαθὸν ἀγαλίσκειν ἔκκειν βουλόμενος, ὡς ὁ Κεφαλήων βασιλὶς Ὀδυσσεὺς τῆς ἡλίας περὶ τῆτον βοῦς. εἰς νῆα ἐνέειν τὴν στρατηγίαν. καὶ κούκω τὴν Κερκυραίων πᾶσαν καταπτόμενος, οἷς προσβάλοι ὀππόμενσιν κατεπέπτετο ἐς γῆ μὲνσιν

clarauit. & confanguinei Imperatorij, & senatus, Contostephani facinus nefarium reprehenderunt, qui Tellurem vasto ore hominibus aded iniquis inhiantem non horreret. Ipse verò patriarcha leni voce dixit: *Simite istum, iamiam suam Petream accerintum.* quibus verbis per ambages innuebat, quomortis genere periturus esset. An verò Imperatoris coniunx, ob istam patris execrationem mares non pepererit, Deo seruum suum honorante, atque efficiente vt illa per omnem ætatem tantum puellas eniteretur: equidem non satis scio. Imperator autem rectè sentire visus, cum à sua conscientia argueretur, ob virum iustum, religiosum & criminis expertem, istaque ignominia minimè dignum, folio deturbatum: hanc, & non aliam causam esse censuit, cur nullos filios procrearet. Sed Contostephano, vt diximus, occiso, Magnus Domesticus Ioannes prefecturam clafis, sine tamen Magni Ducis cognomento, suscipit, atque omnia administrat, vt hominereimilitaris peritissimus, & manu promptus, & ingenio ad principatum aptissimus. Imperator verò frustra se tempus terere ægrè ferens, & dies, vt olim Cephaleum rex Vlyffes, Solis boues frustra consumere nolens, naui conscensa, & Corcyra vndique perlustrata, diligenter considerat, qua parte oppugnari posset. Nam obsidio

Principes autem & togati viri nimiam audaciam aliquoties cōpescunt.

Lenitas in magno viro indignis modis excepto maxima virtus.

Sapientis historici est quædam ignorare, ea præcipue, quæ peculiari quadam ratione in manu Dei sita sunt.

Manuelis ob iniquū præiudiciū conscientia.

Partes eximij & verè magni Ducis inter quas elucet prudens modestia, et gaitatum & virtutum omnium conseruatrix.

Fugit insepabile tempus: ideo frustra non est terendum.

tertium mensē iam durabat. Neque enim Olfam reuellerē, aut Athon aduoluerē, & montes montibus imponere poterat, quò arcem facilius expugnaret, vt poetica magniloquentia fabulatur.

Et machinas idoneas exstruere, quibus oblectari vel expugnare, vel ad deditionem paulatim inducantur.

Pro ratione temporum lignea turrita scala aptissima.

Nihil sunt machinæ, nisi ad hunc finem milites qui iis inuēpidē uti uolunt, in principis gratiam & hostium perniciem.

Quatuor fratrum Francorum fortitudo.

4 Vt verò omni confilio destituebatur, visum est in valle, qua ad interiora facilis patebat aditus, ligneam scalam turris forma in orbem fabricatam, mœnibus admouere. Proinde trabes nauticæ, & magni mali coagmentantur: & qui tantæ altitudini erant impares, commissuris aliorum lignorum æquantur cæteris. Ea scala cum tandem attolleretur, & ad arcem applicaretur, fastigium eius asperam caute attingebat, in qua mœnia vrbs incipientia, aditum è scala descensuris præbebāt, ubi vestigia figere, & hostes aggredi possent. Basis verò scalæ probè compacta, itaque defixa vt minimè ageretur, nauigijs incumbebat. Deliguntur fortissimi, qui- que & bellis celeberrimi: & ipse Imperator proclamat, Qui Imperatorem diligit, & pericula non reformidat, ascensio quiscumque euocabatur, sed periculi magnitudine territi, ascensum detrectabant omnes: donec quatuor fratres Petraliphæ, ex Francia gente oriundi, qui Didymotœchi habitabant, dicto Imperatoris audientes, primi scalam conscenderunt. quorum audacia inci-

τρεῖς ἢ πολιορκία παρεξέτεινε, ὅτι μηδ' εἶχε τὴν Ὀσσαν ἀνάσσειν, ἢ τὸν Ἄθων ἐπικυλινδεῖν, καὶ ἀναπιδέναι τὰ ὄρη ἐπάλληλα, καὶ τὴν ἀκρὴν οὕτω ποιεῖν ἀλώσιμον ταῦτα γὰρ μετὰ λυγρὰ μυστικῆ καὶ ἀπίθανῆ.

4 Ὡς δὲ πᾶν τοῦτον ἔδοξε κατὰ πῖνα φάραγγα δὲ φοδὰ καὶ ποροῖτα πιδεῖσαν τὰ ἐνδοθεν, βαλέσθαι ξυλίνην κλίμακα, ἐς χῆμα πύργου τεκτονηθεῖσαν κύκλωθεν ἡμύθησαν οὖν ναυπηγία ξύλα, καὶ ἰσοὶ μεγάλοι νηδὸν στυπηγίωτο, καὶ οἱ μὴ ἔξικνουόμενοι τῆς ὑψους, βλήτρεα ἐδέχοντο. ὡς δὲ ἔδει ποτὲ ἀρθῆναι, καὶ ὡρῶν τὴν ἀκρὴν τεθλυῖα τὴν πυρροειδῆ ταύτην κλίμακα, ἢ μὲν κορυφῇ αὐτῆς ῥαχίᾳ πέτρα καὶ πάγῳ ποροσῆγχιζεν ἐκρυόσθη. ὅθεν ὁ τῆς πόλεως τειχισμὸς ἀρχόμενον βάσιν ἐνεδίδου τοῖς ἀποβαίνειν ἐκ τῆς κλίμακα ὡς μέλλουσι, καὶ πορὸς τοῖς ὅππῃ τῆς τειχίους ἀντιφέρεσθαι. ἢ δὲ ἀποβάθρα πλοίοις ἐπανέκειτο εὐ ἀράρια καὶ πεπηγῆ πορὸς τὸ ἔμπροσθεν καὶ ἀκράδαντον. ὅπιλέγδην οὐδ' οἱ ἐπ' αὐτῆς ἀναβησόμενοι, ἐπεκείνοντο, καὶ οἱ ἀπάντων ἕξοχοι ἀλλαν, καὶ ἀλκιμοὶ καὶ πύλεμον, ὅτι καὶ, ὁ τὸν βασιλέα φιλοῦν, καὶ φιλόπμο ἐν δεινότη, ἀναβαινέτω, βασιλεὺς αὐτὸς ποροκέρησεν. οὐδένα μὲν οὐδ' στυπηγίᾳ τὸ τοιοῦτον δεκτικὸν ὄμα, ἀλλὰ πάντες ἀνένδον πορὸς τὴν ἀκρὸν, τὸ τῆς κινδύου μέγαστος ἀλαβούμενοι, ἕως Πετραλίφω πινὲς αὐτὰ δελφοὶ τέσσαρες, ἐκ τῆς τῆς Φράγγων γένους ὀρμώμενοι, καὶ τὸ διδυμότοιχον τὴν οἰκισιν ἔχοντες, ἐπέβησαν ποροτοῖ τῆς κλίμακα τῶ βασιλεῖ περὶ ἀρχήσαντες. τούτων γὰρ ὅποτε ἀρθῆσαντων πορὸς τὴν ἀκρὸν, μέγιστα δὲ πορὸ

πορὸ αὐτῶν τῆς Πουπάκη, δὲ δορυφορῶν τῆς Μεγαν Δομέσκιον ὄλθ' ἔκρινε ζων πορὸς τὸ ἔργον τότε καὶ ποροαλλόμωτο, καὶ ἔπειτα οὐκ ὀλίγοι κατὰ τὴν ἐπιτολοῦθησαν. πάντας μὲν οὐκ ἀγὰ μωτο ἦν τῆς ποροθυμίας καὶ τῆς ταχέως ὀρμήματα ὁ κεραιῶν, ἀφορείσας δὲ οἱ εἰς ἡδὲ πτωρ ἀσπίδα πολλακίς ἐπιδρακτότας, καὶ ἀπικρὶς ἀρεὰ πώνοντας, καὶ ἐς τετρακοσίους ἡεθιμικῶς, ἀναβαίνειν δεσφῆκε, πολλὰ ποροτρεσον ἐς ἀνδρείαν ποροκαλοῦντα τοῦτοις δεσφῆκεις, καὶ αὐτοῖς καὶ τέχναις αὐτῶν ἀδραχῆα, καὶ ἀμοιβάσαν ἐπαργαλάμωτο ὄβνοια. εἴτε γὰρ φησι τοῖς ζασι σωῖσσε, τὸν ἐφεσῶτα κιδυωνον δεσφῆκεις, καὶ ἀείσως ἀγῶνα τὸν ποροκείμενον ἀεθλοῦσαντες, ἀβήσσετέ με καὶ ὑπερδοκισιν ἀπὲρ δεσφῆκων καὶ βασιλέως πατέρα κηδόμενον. εἴτε τὸ ζῆλον καταλύσσετε, πατέρι τιμὴν καὶ κλέος αὐτοῖς ἀφνόμενοι οὐδ' ὑπὸς τῆς εἰς δεξάν καὶ κειόμενων ὑμῶν ἀρεξοίμεν, ἀλλ' οὕτως εὐδεσθῆσομαι τὰ κατ' οἶκον, καὶ τέχνα, καὶ ὀμολέκτρεις, ὡς ζῆλωτῆα τοῖς οὕτως ἐπιπελοῦσι Ὁμακαεῖσσε δοκῆιν, καὶ αὐτοῖς δὲ ὑμῖν ὑπαποῦσι καθ' ἀδὸν ἀσασια, εἴπῃς τέως καὶ ἐν νεκροῖς ἀείσσησι, μηδὲ τὸ τῆς λήθης ποτον ἐχθόμενον, οὐ μόνον τὴν τῆς πορολαβόντων ἀπαλείρει μνήμην, ἀλλὰ καὶ τὴν βίον ἐπιγνήμωτα, ἕκουου ἐς ἀδου ἐπειστρέειν ἀρίσσην, ὅπως τοῖς θανούσση ἐπῆσαν γνώσεια. ποροτοῖ οὐδ' ὁ Πουπάκης, ὡς ἔφην, τὸ σημεῖον τῆς στυρεῖ δῆτυ πώσας ἐν ἐαυτῶ, τῆς ἀναβάσσεως ἀρχεται, καὶ μετ' αὐτὸν οἱ Πετραλίφω κασίγητοι, καὶ καθ' ἕξῆς ἔπειτα, ἕως πάντας ἢ κλίμακα ἐδέξασσε. ἐδῆς οὖν τῆς πορομῶν ἔκρινε ὅτι τῶ ποροπορῶ τούτων ἔργον οὐκ ἀνωλόγησεν, ὡς ὅτι καὶ καρδὸς ἀλγῆσας τεάματι, οὐδὲ δακρύων ὑποπληθεῖς καὶ πωταξίας τὸ

tati alij non pauci, ac ante eos Pupaces, Magni Domestici fatelles, quasi numine afflatus profiliens, consequuti sunt. quibus omnibus Imperator ob alacritatem & celeritatem collaudatis, selectisque ad ccc corum, quos sæpe in acie, stetitisse & viros esse fortes compertum habebat, eos ascendere iussit: prolixè prius cohortatus ad rem fortiter gerendam, & ipsis eorumque liberis ampla præmia & mutuam beneuolentiam pollicitus. Sine enim vitam periculo enitato seruaueritis, inquit, certamine isto feliciter superato, me supra opinionem vestram pro domino & Imperatore, patrem fidelissimum habebitis: siue pro patriæ honore, vestraque gloria mortem oppetieritis, etiam sic ea que ad ornandum obitum vestrum pertinebunt, non negligrum: sed vestra familia, uxorum & liberum eam rationem habebit, ut beati & felices sint iudicandi: & ipsi magnum sitis mortis solatium habituri si quis modo sensu defunctis superest, nec omnium ante actarum rerum obliuio obrepit, ac præclusa est rerum post actarum cognitio. Primus igitur Pupaces, vt dixi, cum se cruce signasset, ascensum aspiciatur. Sequuntur Petraliphæ fratres: deinde alij, donec in scalis omnes constiterunt. Nemo fuit, quin inuitato isto & horrendo spectaculo consternatus, eiulatu & lachrymis opletus, percusso pectore Deum in-

Pupaces milites fortissimus.

Imperatoris præsentia militum accitimus stimulus ad quibus audendum.

Præsertim si verbis præmiorum & beneuolentiæ pollicitatio adfir.

Ad circumstantias temporis, periculi & militum accommodata oratio.

Inuitata & visu horrendæ oppugnationis pericula comitentium descriptio.

Ingentis periculi consideratio quid efficiat.

Fortissimi milites, mortui ipsi gladii incutantes.

Simile appositum.

... nec temper audeces diuina prouidentia iuuat.

Pupacis fortitudo egregia.

cccc intectus.

Pupaces mirabiliter euidit. Obsessionum magnanimitas. Nec enim decet in fortes viros casu oppressos seuiere.

uocarit. Illi clypeis, quo tutiores essent, supra capita elatis, stricisfque gladiis, cum ad hostes appropinquassent, acriter dimicant. qui quamuis omnis generis telis & grandibus faxis eos peteret, nihil proficiebant. Nam cum vt incudes malleis, ita ipsi crebris telis ferirentur, indefessi, immobiles & in periculis imperterriti perseuerabant. Atque id certamen exitum pulcherrimum habuisset, magnamque Romanis gloriam peperisset, nisi casus quidam inauspicatus & nimis successibus inuidens, optimum principium, & spem initio bonam infelici exitu terminasset. Nam cum Pupaces iam de scala descendisset, & gradu in rupe firmato, cum hostibus dimicaret: scala confracta cæteri miserabiliter in fluctus, saxa & nauium tabulata precipitati, supernè etiam faxis obruti, plerique perierunt, ac pauci ex multis illis euaserunt incolumes. At Pupaces cum hostes mœnibus pepulisset, ac paruam portam apertam reperisset, per eam in castra rediit: quæ res non Romanis tantum & Imperatori, sed hostibus etiam stupori & admirationi fuit. quibus cum inhumanitas & animi feritas obiiceretur, quod de scala deiectos, faxis

... eis το σφαδύμα· η̄ λω̄ τ̄ε̄ τ̄ο̄ οὐ̄ ῥωμαίοις μόνον η̄ βασιλεὶ δι' ἐκπλήξεως, ἀλλὰ η̄ τοῖς ὑπεναντίοις αὐτοῖς δὲ σαύματ̄ος, οἱ η̄ τὸ ἀπάνθερον ὄνειδιζόντες, η̄ τὸ τῆς γνώμης ἀνήμερον ἐπεκληθέντες, οἷς καταλιθοῦντες ἦσαν τοῖς ἀπατεμένταις ἐκ τῆς κλίμακος, ἀπέχοντο τοῦ δραῖ

εἰδους ἐθεοκλύτισε. η̄ λω̄ γδ̄ ἀληθῶς τὸ ὀρο̄ μῦρον καταπλήθον τὸν θεατῶν ὄφθαλμόν. οἱ μὲν γδ̄ τοῖς θυρεοῖς ἑσθ̄ νεφελῆς ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἀπατείναντες, η̄ τὰ ξίφη πασά μύροι, τοῖς ἐκ τῆς φρουρίου περσιγῆμοτες, ἐκθύμως διημιλλῶντο· οἱ δὲ πάσαις κατ' αὐτῶν ἐρχόμενοι βολεύς, η̄ λίθοις ἀπερρίπτου χειροπληθεῖς. ἀλλ' οὐδὲν ἕλωτον. οὗτοι γδ̄ ὅσα η̄ ἀκμονές ῥαῖσῆροι, παντοίοις τυπόμενοι βλήμασι, ἀκάμαντες ἦσαν, η̄ ἀσπίτρεπτοι, η̄ τῶν ἰσχυρῶ ἀνένδοτοι κατὰ τοῖς παροῦσι δεινοῖς ἀκατάπηκτο, η̄ κἀλλιστον εἰλήφει τέλ· τὰ τῆ ἀγῶν τῆ δε, η̄ ῥωμαίοις πάντη κυδαντικῶ ἐγεγόνει. νυῦ δ' ἀλλ' ἢ ταῖς ἡν̄ πωρῶτων ἐπεισερχομένη ἀγρυπνῆς ἐξέπρωσις, η̄ τὸ ἀγῶν αἰεί πως ὠρσκολούεσα, ἀρχῶν ἀεὶ λω̄ ὑποδείσεια τὰ ἔργα, η̄ τῆ πωρῶτων κατὰ βραχὺ ὑποδάλλουσα, πρὸ τὸ πέρασ η̄ γνωμόνησε τὸ ἐπέρασον. ἦδη γδ̄ τῆ Πουπάκης τῆς κλίμακος ὑποβαίνον, η̄ τὰ πόδε ταῖς πέτραις ἐρεῖσαντες, ὅθεν η̄ τῶς ἐκ τῆν̄ τειχῶν διεφέρετο, ἢ κλίμαξ διαποαυλίζετα, η̄ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες κύμβαχοι ἐπὶ βραχμόν τε η̄ ὤμοις, ἐλευθέρων ἐπαγετ ῥέποντο θέαμα, η̄ ἀπίσ· ὅπως οἱ κτήρμωσι δφθαλμοῖς, η̄ κακῶς ὠρσπώλλωτο τῶς ἡν̄ κυμάτων διαύλοισ φερόμενοι, η̄ πέτραις η̄ κῆν̄ πωρῶτων πῆ μύροι κατασρώμασι, η̄ κ τ' ὑψ̄ ὅθεν λίθοις καταχυνόμενοι, ὡς βραχέις ἀπ' ἐμείνων ἡν̄ πολλῶν τὸν κίνδυνον διουρυγῆν. ὁ δὲ γε Πουπάκης τοῖς ἐκ τῶς τείχεσι δρσοθήσας, η̄ πυλίδα ἀναπτεπταμένω δέρον, δι' αὐτῆς ὄξεδο

οὕτωι,

οὕτωι, τῶς ἀδρας ἀδεοθέντες τῆς ἡνωμαίως.

5 Ἀλλ' ἔγω ἀκελεύς τὸ ἀπύχημα τῆτο ῥωμαίοις διεθρηνήθη, η̄ τῶν ἐπ' αὐτῶν τῆ βασιλείας λύπῶν ὁ πάντα μαρμαίνων ῥεόνος διαφορήσας ἐλέανη. η̄ ἀλλή τῆς ὀπισμυπλένετα συμφορῶ, χείρον τῆς πωρῶτων, η̄ κῆκὸν ἐπεισιωμαίως ἀξιοπένθητον ἔτερον. διασασιζονται ῥωμαίοι & βενετικοὶ κτ' μέσω τῶν ἀγρῶν, ἢ τῶς οὐκ ἐρεχελίαι παρ' ἑκατέρω πύπτουσα ἡν̄ γενῶν, οὐδ' ἔπερ ἀγρῶν, ὅποιον ἐρρέθη τῶτον ἐπακουόμενον, ἐδ' ἐβωμολοχούοντο πωρῶ ἀλλήλοισ, ἢ κερτόμοις οἱ ευσιασῶ ῥήμασι ἐκομψύοντο, ἐδ' ἐβαλλον ὑβρεσι & ἐπλύνοντο σκιάμασι, ἀλλ' αἰ χεῖρες εἶχον τὰ ὀπῶ, η̄ ἢ μάχη ἀγρῶμαλος ἐκορδύετο. συχοῖ οὐδ' οἱ κτ' φήμῶν τῆ κῆκὸν ἡν̄ πῶν ἐκατέρωθεν ἐπεισερέντες, η̄ τῶς ὀμορῆσι ἀρήγντες, πολλοὶ δὲ η̄ οἱ ἐκείσε μὴ ὀπῶν δυτῶντες παρνεβάων, ἡν̄ βασιλείω δρσπερῆς, η̄ λαμπερῶ κατ' ἀξίωσι. η̄ τῶν βενετικῶν δὲ ἀφικόντο οἱ γεράτατοι, ὡς σθέσοιτες τὸ κῆκὸν, η̄ δὲ ἀλλαντῆρες ἐσόμενοι. ἀλλ' οὐκ ἔγω τῶν λεγομένων ὀπισμοφῶ, ἐδ' ἢ εἰσῆσι τῶ τῶς ἀδρας ἡν̄ συνελεγεμῶν μαρμαίνων ἀδρας. ὁ γδ̄ ἀγῶν ἐκπῶγλας ἐμαίνετο, ἢ πωρῶ τῶς ἀμάτων ἔρον, ὀπισμύνισσι μάλιστα τῶς ὀπῶταις, ἢ τῶ τῶς ἐκ τῆν̄ βενετικῶν πλῆν σρατῶ λεγῶματ̄ος, η̄ κατ' εἶχον οὐδὲν, οὐδ' ἐπέσρεφον. ὅσον γδ̄ ὁ Μέγας Δομέστιος τῶς ῥωμαίοις ἀνέκοπτε τῆς ἐρμῆς, η̄ τῶς τῶ τῶν ὀπισμυδρομαῖς ἐπετεῖγχε, τῶσῶ τῶν ἐβαρμηνίων βενετικοὶ, τὰ δὲ σύμαφ σφαδύζοντες, η̄ τῶν τεληρῶν ὄξεχέοντο. ἰδῶν τῶν οὐκ ἄνρ ὡς ἐδὲν ἀφελῆι δὲ ἀλλογαῖς μεπῶν, η̄ ὡς ἀγῶ ἀναληγῶ, τὰ ἡν̄ μάχη δρσκειδύω, τῶς ἰδίαις μεταπέμπεται δορυφόροις, αἷς ὀπῶ κηρῶν μάχης εἶχε ῥησίμοις ἑατῶ, η̄ ὀπῶταις ἀγαθοῖς ἐπέσρεφτο,

obruerent, destiterunt, fortitudinem eorum admirati.

5 Eius cladis luctu vixdum finito, & Imperatoris dolore temporis spacio cuncta confumentis vtcunque lenito: alia calamitas ingruit, superiore peior, & malum funestum suboritur. Inter Romanos & Venetos in medio foro feditio oritur: nec dicitariis & conuiciis certatur, sed manibus & armis. Confluunt, ea audita, vtrunque armati, ad opem suis popularibus ferendam: accedere item multi inermes, regio genere clari, & dignitatibus illustres. Aduenerunt & Venetorum primores, motum illum fedaturi, & pacem conciliaturi. Sed verbis iis mouebatur nemo: nemo concilium illud maximorum virorum curabat. Mars enim atrociter fauens, & sanguinis effundendi cupidus, grauis armaturæ milites, eosque potissimum Venetæ factionis, ita concitabat, vt nulla re coerceri possent. Nam quod magis Magnus Domesticus Romanorum impetum reprimebat: eod magis Veneti ira perciti è triremibus e rumpebant. Cum igitur videret, se pacificando nihil proficere, & populos praelio dirimi necesse esse: suos fattellites accersit, quorum fidei opera in acie utebatur,

Fit vt pluitimum, vt calamitas noua clade augeatur, ne mens humana effertur, sed à potenti illa Numinis manu supplex semper pendeat.

Seditionis militaris initia dicitaria & conuicia.

Progressus, arma, militum armatorum & inermium, ducunt etiam & procerum concursus vt suis popularibus opem ferant.

Sanguinis effundendi cupiditas.

Virorum principum superbus contempus.

Inde dimittendi necessitas.

Atrox sed
mōmētanea
pugna, & tru-
culentiorum
fuga.

Non autem
ferocia miti-
gata.

Ira enim nō
aliorum mo-
re vitiorum
solicitat ani-
mos, sed ab-
ducit, immo
præcipitat.

Ac inimici-
tias itreconci-
liabiles pro-
ducit.

Deinde ho-
stium cōtem-
ptū, in quo-
rum digni-
tatem ama-
rulentia iux-
venenata te-
la proicit.

Sed ineptē
admodum:
quid enim i-
rasundiā ri-
diculum &
puerile præ-
gisit

eósq̄ in Venetos immit-
tit. Eductit & copiarum par-
tem. Illi igitur, cū paulif-
per restitissent, arrepta fuga,
inuiti iaculis & cædibus in
naues compelluntur. Verūm
ne sic quidem ferocia miti-
gata, arma nec post accep-
tam cladem posuerunt, sed
instar belluarum ægrè mo-
rientium insilientes & pro-
filientes, indignati sunt, se i-
psis Romanis non fuisse su-
periores. Et cū non ampli-
us terra pugnare possent,
in quandam insulam pro-
uecti, Asteridem opinor,
quam veteres inter Ithacam
& Cephalenum tetrapolim-
sitam esse tradunt: hostilem
in modum Romanas naues
illac transeuntes inuadunt.
ac malè tractata classe, Eu-
boica præfertim, denique i-
psas naues cremauerūt. Ne-
que hoc malo contenti, ali-
ud grauius adiungunt: Im-
peratoriam nauem suffurati,
primū conclauia Impera-
toria pep̄tis auratis & pur-
pureis tapetibus exornant.
Deinde homuncionem per-
ditum, nigrum quendam Æ-
thiopem, in eam introdu-
ctum, & splendida corona
exornatum vt Romanorum
Imperatorem, cum magnifi-
co comitatu per ludibrium
celebrarunt, deridendi Ma-
nuelis causa, qui non flauam
comam haberet vt maturæ
fegetes, sed fuscus esset in-
star sponsæ illius in Canticis,
quæ se nigram, sed formo-
sam esse ait, vt à Sole nonni-
hil adustam. Quamuis autem
Imperator Barbaros statim

καὶ ἀναφίσει τοῖς Βενετικοῖς. Ἐξάρα δὲ καὶ
μέρος τῆς στρατιάς. ἐπ' ὀλίγον οὐδ' οὔτοι
ἀντιχόντες, τὰ νῆατα μεταβαλόντες πορ-
τροπαδῶ φούρουσι, καὶ ταῖς ναυσὶν ἀ-
κοντες συωπιούται, βαλλόμενοι τε καὶ
αἰμαρούμενοι. πῶς οὐδ' οὔτω τῆς βαρ-
βαρῶν γνώμης ἠρέμησαν, ἢ τὰ ὄπλα μὲν
τῶν ἠπείων κατέθεντο, ἀλλὰ καὶ τὰ δουρά-
νατα τῶν θηρίων ἐφαλλόμενοι τε καὶ πορ-
αλλόμενοι, ἐν δεινῇ πένθει, ὅτι μὴ Ῥω-
μαίων ἀντὶν ἰσχυροί. ἀμέλει καὶ καὶ
χέρσον μικρὴν δυνάμειν μάχεσθαι, ὑπο-
σαλεύουσι τὰς νῆας, καὶ ἐξ ὁρμῶν πηδῶσι
κατὰ πῆλα νῆσον ἀναχθέντες ἀμφὶ ῥυ-
τον (ἢ Ἀσερὶς αὐτῆς οἰμαι ἐστὶν, ἢ φασὶν εἰ
πάλαι κείσθαι μέσον Ἰθάκης καὶ τῆς τῆς
Κεφαλήων τετραπόλεως) ὅτι πένθει
ὡς πολέμοιο τοῖς ἐκείθεν ἐξ Ἐπείου
παρορμασί πλοίοις Ῥωμαϊκοῖς, καὶ τὸ
ναυτικὸν κακῶς διατέμενοι, ὁ σωεπιλή-
ροισι οἱ ὄβροισι μάχισται τέλει καὶ ἀντὶ
τὰ σκάφη, πῦρ ἐμβαλόντες, ἢ δάλωσαν.
τῶ κακῶ δὲ τούτῳ ἔτερον ἀποπώτερον ἐ-
πιφύεοντες, τῶ βασιλίδι νῆα κλοποφο-
ροῦσι καὶ παρ' ἑαυτοῖς θέμενοι, κοράτια μὲν
τὰς ἐν αὐτῇ βασιλικῆς διατήσης κοσ-
μοῦσι πέπλοισι χρυσοφύεσι, καὶ ἀλουργῶς
τέπησιν. ἔπειτα δ' αὐτῇ ἐμβιβάσαντες
ἀνδράειον ὅτι τετραπῶν κελυγεχῶτα π-
νὰ Αἰθίοπα δούκην ὡς βασιλέα Ῥω-
μαίων, ἀειάροντες μὲν λαμπερῶς σεφα-
νηροῦς καὶ πορομπῆς, τὰ τῆς βασι-
λείας σεμνὰ διαπέζοντες, καὶ καταμω-
κόμενοι τῶ ἀνακτοῦ Μανουῆλ, ὡς μὴ ξαν-
δίζοντος τῶν κόμην ὡς δέξας, ἀλλ' ὑπο-
μελανομέρου τῶν μορφῶν, καὶ τῶν τῶ
ἀσμάτος νύμφων, τῶν λέγουσαν, μέλαι-
να εἰμὶ καὶ καλή, ὅτι παρέβλεψέ με ὁ ἡ-
λιος. ἀλλ' εἶχε μὲν ἀξίαν ὅτι πένθει δίκην
τοῖς βαρβάροις ἐν τῶ κορυφῆα ὁ βα-
σιλεύς.

σπιδος, δείσας ὅ μὴ ἐμφυλίῃ κινήθηντο
πολέμῃ εἰς πλεῖον ποροχρήσῃ τὰ ἄτοπα,
πέμψαι τῶν ἐξ οἰκείῃ γένουσι πινὰ, ἀμνη-
σίαν δίδωσι τοῖς Βενετικοῖς, ὧν τε εἰς αὐ-
τὸν ὑπομήχασαι, ὧν εἰς Ῥωμαίους, ὡς δυ-
σμέμεις, ἐκακούρησαν, ἐπεὶ τὰ τῆς ἀμύ-
νης ἔωρα πῶς ἐκ ἀκίνδυνα, ποροσ ἀλλὰ
τῶ κοροῦ ῥέπειν ἐπέειπον. πῶς εἰ
τὸν χόλον αὐτῆς μαρ κατέπεψεν, ἀλλ' ὡς
ἐν ἀσπίδι ἔγασμα, τὸν κότον ἐπέταπτε
τῆ ψυχῆ, ἔως τῶ κοροσμάτων ἐν διδόν-
των αὐτὸν ἐξεπύρσασεν, ὡς καὶ τὸν κο-
ροσ τὸν οἰκείον ριθῆσεται. τότε δ' οὐδ' οὐ φη-
λιωθέντων αὐτοῖς ἀμφοτέρων τ' ἐξ ἰδου-
μάτων, εἰς πολιορκίαν ἐξάρα τὰς φαλα-
γας, καὶ καὶ δάλασαν, ἐν οἷς παρείκοι τὸ
πόλισμα κυκλωσάμενος, παντοῦ ἐγέ-
νετο, ὡς περ ποροσ ἑαυτὸν ἀμυλλόμενοι
ἐνεργότερος δεικνύσας, εἰπὼς κοροσισα-
σῶ δυνήθειν τῶ καὶ ἐξελείν. ἐκ τε οὐδ'
τῶ περ ποροσ ὀργάνων τὰ βάρη τ' ἰ-
δων ἠφίετο σωεχέστερα, ὅτι τὸ ποροσ πα-
ροσ μαζὸν αἰετὰ ζῶντες τὰς νῆας, καὶ
ἔως τῶ γλυφίδων ἔλκοντες νηράδεσσιν
ἐοικότα χεῖμαρῃσι, καὶ τῶ ὅτι τῶ τείχεος
τὰ βέλη ἐπέμπον. ἦσαν ὅ καὶ πολλὰ μέρη
τῶ ἐρύματος, καὶ οἱ δὲ τῶ φαράγγων δι-
κλυ ἀγάρων ἐκρημνοβάτην. ἐπεραίνετο
ὅ ἐδέν, ἀλλ' ἢ ὅσον μὴ ἀεργὸν ὄρασῶ τῶ
στρατιά. οἱ γὰρ ἐνδον καὶ αὐτὸν ὀργναίως ἀ-
πεμάχοντο, ὑποκαπνίαν μὲν καὶ συσάδλω
ἀντιπέμεσθαι Ῥωμαίοις ἐμμεν ἐδαμῶς
δοκιμαζόντες, ὑπὸ δὲ τῶ τείχεος παντο-
δαπῶς ἀμυλλόμενοι, καὶ βέλῃσι καὶ ἰ-
δων ἀφίεσσι παντοῖοις κακῶν τὸ ἀντι-
σάμενον. ὡς ἔγνω τῶν ἀδυνάτοις ὅτι
χειρῶν, μεταναστεύσαι μὲν ἐκείθεν, καὶ
τῶ πολιορκίαν ἀφεικῆσαι ἀτέλεσον, οὐκ
ἔκλενε δέν, καὶ ἀδοξίας ἑαυτῶν κοροσ-
σίδος.

iusto supplicio afficere pos-
set, tamen veritus ne intesti-
no bello cōmoto, plura in-
commoda sequerentur: mis-
sis è sua familia quibusdam
Venetis iniuriarum tam sibi
quàm Romanis hostiliter il-
latarum veniam pollicetur:
cū vltionem, aliis rebus vr-
gentibus, intempestiuam esse
cerneret. Nihilominus ira
animo, tanquam igne sub ci-
neribus, pressa, atque in pre-
sentia dissimulata: tum eos
vltus est, cum res patiebantur,
vt suo loco exponemus.
Tum autem recōciliatus e-
xercitibus, ad oppugnationē
educit legiones: & vrbe, quā
res ferebat, mari circūfessa,
nihil intētātū relinquit: qua-
si secum ipse certans, an eam
vel ad deditiōnē cōpellere,
vel per vim excindere pos-
set. Igitur ex machinis gran-
dia saxa crebrò torqueban-
tur, & sagittarij summa con-
tentione sagittas hybernis ni-
uibus crebriores in moenia
coniiciebant. Quidam etiam
in multis munitionis parti-
bus per valles instar caprea-
rū arrepsērunt. Sed id vnum
proficiebatur, ne ignauus ef-
set exercitus. Nam obsessi &
ipfi fortiter se defendebant,
ac in campū descendēdum,
& cōminus cū Romanis pu-
gnandū minimè censebant:
sed de mœnibus vim pro-
pulsabāt, & saxa omnīq; te-
lorū genere hostes obruebāt.
Vt igitur animaduertit,
ca se conari, quæ ad exitum
perducere nō posset: inde re-
cedere, & obsidiōnē affectā
relinquere noluit: ignomi-
G. j.

Sapiētia non
mediocri, a-
micos tibi re-
conciliare, vt
cōmuniem
hostes faci-
lius debella-
re valeas.

Vltio enim
de amicis ho-
ste imminem-
te & exultam-
te prorsus in-
tempestius.

Nulla oppu-
gnatio aut
dubia belli
expeditio tē-
tanda, nisi
reconciliatis
militum dis-
sidentium a-
nimis.
Summi ducis
in oppugna-
tione locorū
officiū.

Conatus
multus.

Iritius autē,
si cum obses-
sis animo &
manu prom-
ptus est tibi
negotium.

Obsessorum
prudētia.

Quæ sola per
seuerā in
obsidiōnis
continuatiō-
ne domant.

niosū sibi fore ratus, si post multos labores, nec paucis cohortibus amissis, vnū castellum, idq; non ita pridem Romanis obnoxium, expugnare non posset: atque in sua ditione mille prædones atteret, Corcya relicta, quæ Siculis triremibus nauale ac receptū præberet, obsidionem igitur, quoniā nulla spes melior affulgebat, ducendā esse statuit, & diurnitate temporis prædianos ad deditiōnem cōpellendos. Nec eum fessillit hæc opinio, neq; spes frustrata hæc. Hostes enim, aliquot diebus post, per legatos petiit, spaciū sibi dari, cū armis cæterisque rebus suis discedēdi. Ut enim videbāt, se per Imperatorem ibi manere nō posse, atq; inani spe subsidij Regij lactari, famis præsertim periculo paulatim instante: id consilij cæperūt, Theodori Capellani potissimū impulsu, præsidij præfecti, viri nō sanguinarij, sed pro grege Christi solliciti: cui pax diffensione antiquior, & Romani chari erāt, vt postea demonstrauit. Imperator igitur arrectis auribus eo nuncio audito, statim etiam rei exitum videre cupiebat: sed priusquā lætum responsum daret, asperitatem simulat, & nescio quid minatur, nisi ea facerent quæ legati pollicerentur. Vt igitur tandē accedebant, ac ne tum quidē vniuersi, sed pauci principio, iis etiam qui remanserant, ostendebant, Imperatorē non superbū esse, neque quicquam grauius in dediticijs

Magnus animus multa temporis momento exequitur & obliuiscitur.

Proposuit tenacitate hostium perniciam frangit.

Et ad colloquium de ditione tandem reluctantes cogit.

Quod sapientius sit, si præsidij præfectus pacis artes bellifuroribus præferret.

Cautus Imperator obsecris (quos dimissos optat) seuerum & minacem vultū ostendit.

Hinc verò in primis hæc et cōmendatum, vt si dedito hosti seruet: qui enim iu-

πον υπετόπαζεν, ει πολλά κωμών, και ουκ ολίγας ίλας δυπολωλεως εραποπιδας, ουχ' εζει φρουριον εν δεξιειν, και τετο κωρότετα φωμάιοις υποφωρον. βόσκοι δε και οπι της οικείας, χιλίουσ λησας, ορμηθήειον παρεις και νεώσπομον ταϊς Σινελιώποσι τεληρεις κ' φωμάίων τα κέρυρα. επεβάλλετο τίνωυ χρονοτερείν (αλλη γδ ουδεμία της ελπίσ υπελείπετο της χρησότερις αυτον υποσάμνεσα) δεχ' η της πολυμέρευ κωροσφείας συμπείσην ακοντας αέτο τεισ οπι της φρουεας, κατακωροδ' έναί οί το φρουριον, και σφαϊ κωροσαναθήσην αυτα. οθεν ουδε τε κωλου της κωροσδοκίαισ ταύτης κηπέπλωκεν, ουτε μλω διήμαρτε τ' σκοπου. ημέρας γδ δεξαλιπόντες τιναϊ, δεκωροσβόουνταμ οί πολέμοιοι, και δέονταμ κωροσ αυτοις υποκωρήσειωσ ενδουθηναι, ως οπλων και τ' η άλλων ησαν έχοντες. ως γδ έωροσ βασιλέα μδρ εν αυ αυτοις οπι χείρας μένειν ανήσοντα, ταισ δι' ελπίδασ χαζέσαισ εις κενεν αις έβουκολοούντο καθ' ωσαν, τ' δυπο τ' ρηγδσ οπι κωουείαν κωροσδεχόμενοι, αμα δε και τον λιμων αυτοις ηρέμα οπι βωσκόδιμωον, τλω ειρημένλω έτραπνοτο. εν ηγε δε κωροσ το τοιουτον μάλιστα έργον ο Καπελάνοσ Θεόδωροσ, δε της φρουραρχίαισ κωροσίατο, ουκ αν αιμάτων ανηρ, αλλά της αγέλης πλέον Χεισ ου, και κωροσπεισ ειρλώίλω της δεξασίσεωσ, και φιλοεωμαιο, ως εδ ειζεν υστερον. βασιλόυσ τίνωυ ωσπ ενωσπιν ακουσαισ τλω αγγελίαν, ειζητηθ' δεάσαοη κη πέρας αυπία το έρεπιν, κωροσ η τασ δυπο κείσδεσ ίλαρασ δυποδουναμ, έαυτ' ειδωλοποίη φαχλω, κη κωροσ ορειαισ απειλάις κη κηρητο, ει μη δρωσιν δυσα η κωροσ βεία καταπαγγέλλεταμ. ως ουν οψε κωροσ ερρήνησαν, εδε τότε ομου πάντεσ, αλλά κη βραχεϊσ, κη πείραν τεισ οπι μένεισιν οί εζιόντες διδόντες, ως ουχ' κωροσπής ο βασιλόυσ, ουδε π' τ' αέλαπών

πιπελάιν, άλλ' ουμδωσ αυτοις κωροσίεθυο, κη φιλοκωροσώλω και δεξίωσπ κωονλω αυτοις ελέοη, το ποιητέον, κη το δουωυ ωφέλιμον εν κωλοδέταμ. έαυτα γδ κη ηδ' κωροσ τρόπω, μολι άλλωσ κείνην βασιλικόν τε και ελωδούειον, η μδρ εν έζελοντασ απελαύνην, η απέναι τοις βουκωμδμοις κωροσίσεαταμ. πολλοι μδρ οδν κωμπαρέμειναι βασιλεί, και κωροσ πάντων η Καπελάνοσ Θεόδωροσ, οί δε λοιποι κωροσ τλω πατερίδα Σινελίαν ανήχησαν. 6. Βασιλόυσ δε παειών είστω της πόλεωσ, και τλω ακεαν καταπλαθείσ, ως απλοιοσ ουδ' ολωσ αλώσπομον, και φρουραν οπισήσαισ ασφαλειατίλω εν Γερμανών, κρας κηείθεν κη πάσαισ ως ειχε της εραπασ, εις τον ΑΥλανα μετασπλωο, ενθα ικανασ ημέρασ ενανωισάμδρ, τλω εις Σινελίαν κωροσ παράωσπιν, γνωματδωον, ηρεμον ηδ' τον κωροσ μδρ, και ειρλώίλωσ τον πόλεμων κωροσ τανιν κη κεινας διδαιμονέν ηδ' πόλεων, οσαμ μη τοις τείχεσ, τοις δι' έργησιν φεάγηωταμ, ως τεισ τ' δι' ειρλώίλω τον πόλεμων αλωσκάζοντασ λεληθεναι απικριε έφασκιν έαυτοις, οπι πλείονεσ εντευθεν ως εν πολυχοσ γηδίου φόνονταμ οί δε κωροσ, κη έχουσπιν αρχλω κωροσ κωροσπιν, και σαιθεασ ειρλώίλωσ ουδαμωσ δυπολαώντασ, αλλά δελοί, φησιν ο τ' λαβιδ', οί τ' ηδ' κωροσ πων εισι δεκωλοσμοι, και οπι σφαλείσ αι τούτων οπι γοιαμ η δε βουλη τε Κυρείου, βεβαα και αμεταπλωτοσ, εδ' εισιν δε τις ηδ' απάντων αυτω κωροσ κωροσ τε. τότε τίνωυ τον Μανουήλ σπειξαντα τλω εις Σινελίαν κωλοδουον, και κωροσ τ' νήσων κωροσ εντα ηπισ Αειρρόνησιον οπι κη κηληται, τε ει χειρήματ' επέχον δεκω κη κύσασαμ το πέλαγοσ λαίλαπις, κη καταποντισηα τετο κωροσ εντα πνωλωματα, βεροντων τε μωκήματα δεξαίσων,

cōsulere, sed eos humaniter excipere: postquā eos porrecta dextera salutato satis diu comiter tractarat, hortatur, vt id amplectantur, quod è re sua esse putent. Sui enim moris nō esse, atq; aded nec regale nec liberale videri, vel manere volentes repellere, vel discedere cupientibus obsistere. Multi igitur apud Imperatorē manserunt, atque in primis Theodorus Capellanus. Cæteri in patriā Siciliam redierunt. 6. Imperator verò vrbē ingressus, & castellū admiratus, vt armis prorfus inexpugnabile: firmissimo Germanorum præsidio imposito, cū omni exercitu Aulonē transit. ibiq; per aliquot dies cōmoratus, nauigationē in Siciliam decernit: qudd eum demum tranquillū putabat, qui pugnaret, & bellū pacis sequestrum: atque eas vrbes felices indicabat, quæ non manibus, sed ensibus munitentur. Nā qui bellum pacis amore fugiāt, eos non animaduertere, plures sibi vt puluerem è terra friabili hostes existere: qui è imperium eorum accidant, nec stabili pace ipsos frui patiantur. Cæterum, vt Salomon affirmit, irrita sunt hominum consilia, & lubrica cogitationes. At Domini propositum firmum est, atque immutabile, neque quisquam omnium id emutare queat. Ita etiam Manuclis institutum quum in Siciliam iter intendisset, & ad Aeronesiam insulam apulisset, procellæ ventorum mare exagitantes,

reuerando aliis imposit & danimus creat, tadem in Dei logas manus incidit, & horrenda tragœdia fit magna pars.

In victoria modestiā colere, maximā virtus.

Contra Manuel in bello & ensibus pacem & triumphos reputos esse putat.

At longè fallitur opinio: vnicū enim Dei propositum firmum est.

Principū verò conatus ventorū flatu & momētō dissipatur. Et rectè quidem, quia omnis humana præstatia nihil nisi tenuis aura fit.

horrendaque tonitrua & terribilia prodigiosaque fulmina toto cœlo collucentia interruperunt. Secundò traicere aggressus, tempestatibus æquè repulsus est: & clas se diffecta, multisque nauibus demersis, ægrè aliquot in defa caligine terram tenuerunt, atque ipse Imperator serò periculum euasit. Omis sa igitur ea nauigatione, quâ suis auspiciis parum succedere videbat, ex Aulone cū omnibus copiis discedit: ac Pelagoniæ rebus ex sententia ordinatis, Seruios inuadere statuit. qui tranquillo imperij statu, amicitiam simulantes, & aliud lingua promptum, aliud animo abditum habètes: posteaquam ea quæ breuiter exposui, terra marique acciderant, resumpta per occasionem fiducia, armisque sumptis, finitimas sibi Romanorum prouincias malè tractarant. Igitur instructissimam partem exercitus, cum impedimentis quàm minimis, in Seruiam ducit. Cuius fatrapam Imperatoria expeditio, quantumuis dissimulata, non fecellit. Is quia quod faceret non habebat, seque Romanis legionibus esse imparern cernebat: è planicie in montes, vnde salutem expectabat, se recepit: suumque populum non fecus ac pecorum greges, hostibus dissipandum & occidendum ob-

Bellator princeps ægrè arma deponit, sed spe aliqua frustratus, aliā meditatatur.

Et in amicis simulatos, qui deinde nubifis temporibus turbas cient, parat expeditionem.

Vires si deficiant, loca inaccessibleia quarrenda sunt.

ἤν πεδινῶν εἰς δὲ τὰ ὄρη αἴρει τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὁρῶν περὶ σεδύκα ἤξειν αὐτῶν τὴν βοήθειαν τὰς δὲ τῆν οἰκείων πλ. κθ' ὅσα καὶ θρεμμάτων ἀγάλαι τὰ χλωρὰ δρεπομύων τῆς ὕλης, ἀφῆκε τῶν ἐπιπέσιν εἰς δεξιὰ ὀπισθίον καὶ ἀνὰ ἄριστον

καὶ ἀσραπῶν ἐκπυρρῶσι ματα τερατώδη, καὶ ἀνάμματα φοβερότατα. καὶ αὐτῶν δὲ ἐπιβαλομύων καὶ τὴν περὶ αὐτῶν ἐπιπυρρῶσιν, ἔχ' ὑπέστηκεν ἑαυτῶν ἢ δάλασσα τὰς ναυῶν, ἀλλ' ἀνέστη δὲ καὶ ἀνέβρασετο καὶ τῶν. ὡς οὐδ' ἀνέστησαν ἀνὰ πύργους, δεξιὰ ἄσασα τὰ σκάφη γόφω βαθεῖ, μέλις, μὲν τῆν χέρσῳ πινὰ τῶν πῶν πωροσκέλαιον, καὶ αὐτῶν δὲ βασιλοῦς ἐξέπλωσε βραδείας τὸν κίνδυνον, τὰ δὲ λοιπὰ διεσάρη ἀλλὰ ἀλλοθι, καὶ πύργον ἐγεγόνει κλύδων. τῶν τοὶ τὴν δὲ ἑαυτῶν πῶν Σικελίαν παραίωσιν ὡς ἀσφόροσιν παροσάμυρον, ἀπαίρει μὲν ἐν τῶν Ἀγλῶν ὡς ἔχων ἑν τῶν δυνάμειων εἰς δὲ τὴν Πελαγονίαν ἀφίμυρος, καὶ κατασπασάμυρον, ὡς ἐκείνῳ ξυνοῖσιν ἐδοκεῖ τὰ πῶν γατα, καὶ Σέρβαν ἔγνω μεταδέδωκε τὸ πῶν δυνάμει. ἔτοι γὰρ, ἔως μὲν τὰ τῆς ἀρχῆς ἠρέμει τῶν αὐτοκράτορι, δυνου ἐπλάττοντο πῶν πῶν, ἐ τὴν ἰλιώταν ἐπλάττοντο πῶν ἐν μυχαί τῆς καρδίας ἀνιφθόσιν. ἐπειδὴ δὲ κατὰ τῶν κατὰ τῶν δάλατῶν ἐπεισῶρρηκεν, ὅσα ἐπέτέμετο ἢ ἀφῆγησις, ἀνιφθόσιν τε παρὰ τὸ δέον, κατὰ χησάμυροι τῶν κησῶν, καὶ καὶ ἑωμάων ὄπλα ἤσαν, καὶ κακῶς δίδεντο τὰς ὑπὸ ἑωμάοις ὁ μῶρεσι αὐτοῖς χῶρεσι. καὶ δὲ τὸ ὄσπλον ὀπολαβῶν τοῦ στρατεύματος, καὶ ὀποτάξαι αὐτῶν πῶν πῶν, τὴν Σέρβαν εἰσεισι, τὸν δὲ ταύτης σατράπην ἐ δίδεραμε μὲν ἢ κατ' αὐτῶν βασιλείῳ ἐπὶ λῶσις: καὶ ἢ πείγῳ λήσῃ ὁ βασιλοῦς, ἐκ ἔχων δὲ ὁ, καὶ καὶ δεσποσῶν, μηδὲ σιωροσῶν ἑαυτῶν ἀνταγωνιστῶν πῶν τὰς ἑωμάοις δυνάμει ἀξιαγώνισον, ἀφίσαται μὲν

αὐτῶν, ἐπιπύρρῳσιν ἐκαστῶν τὴν δεξιάσιν ἀσραπῶν σατράπην, καὶ κησῶν ποσὶ τὴν ζῶν ὡς εἰς δεξιὰ δειμάσιν αὐτῶν ὀποβλέπουσι. καὶ ὁ μὲν Σερβαρχῆς οὐτῶν διενόηθη καὶ διεσπασάτο, καὶ τὰ αὐτῶν ἑν τῶν ὑπ' αὐτῶν ὑποσπασάτο. βασιλοῦς δὲ ὡς λέων ἀλκῆ πῶν, βουκόλια βοῶν ἢ ἀλκῶν, ἢ ἀλκῶν, τὰ τῶν βαρβαρῶν κείρας συστήματα, καὶ πολλαὲ μὲν συγγνησῆς πῶν πῶν, οὐκ ὀλίγων δὲ σαμάτων ἐγκρατῆς γερονῶς, ἐκείσιν. καὶ γὰρ μῶρε μὲν ὄσιν δὲ ἀλκῶν ἐκαστῶν, τοῖς τῆς πόλεως σημάων οἰκήτοσι τὰ δὲ ὑπογείου ταύτην κησῶν, καὶ ὁ τοῦτο κησῶν ἀλκῶν ὁ μῶρε καὶ Δομάσιν. καὶ βραχὺ δὲ καὶ ὁ τῶν ἀσραπῶν ἐπιπύρρῳσιν πατῆρ, καὶ κησῶν ἐπὶ τοῖς τελεσῶσι πῶν πῶν, καὶ κησῶν, καὶ πῶν πῶν, καὶ τῆς συγγνησῆς πῶν πῶν, καὶ τῆς ἀλκῶν ἑωμάων ἀπείδει, καὶ δέσπασα, ἀπὲρ δὲ τῶν ὑποσπασάτο, τὴν Πελαγονίαν αὐτῶν κησῶν, ἐπείπερ ἢ πῶν Σικελίαν ἀφῆξαι αὐτῶν ἀπικροσῶν, καὶ κησῶν ἐποσάσας πολλοῖς ἀσραπῶν, τῶν ἐπιπύρρῳσιν ἑνα, καὶ ὄσιν, τὸν παλαιολόγον κησῶν Μιχαῆλ, καὶ κησῶν αὐτῶν πῶν πῶν, καὶ κησῶν συγγνησῆς, ἐκείσιν ἐξέπεμψον. ὁ δὲ καὶ τὸ βασιλεῖ δοκουῖ ἐς βουσίαν ἀφῆκε πῶν πῶν, καὶ μῶρε ἐκείσιν ἀγνοσῶν, καὶ τῶν ἰταλιωτῶν κησῶν στρατολογῶσις ἀδρῶν κοντοφουκῶν, καὶ κησῶν ἢ δὲ μεγαλοδυνάμους, πῶν πῶν ἰταλιωτῶν κατῶν πῶν καὶ συγγνησῆς τῶν ἐκείσιν δυνάμεισι τὴν κησῶν, τῶν πῶν πῶν, καὶ κησῶν ἀσραπῶν κησῶν, ἔχων ἐπὶ πῶν συγγνησῆς καὶ σιωανηλαμβανόμενον καὶ πῶν Κόμνητα Ἀλέξανδρον, ἐν ταύτῃ μὲν ὀπορρῶντα αἰματος τῶν

iecit, data cuique potestate salutis fuga, suopte exemplo, quærendæ, vitæque pedibus redimendæ. Quæ cum Seruiorum princeps fecisset, Imperator contra leonis instar freti viribus, armenta bouum aut greges caprarum dissipantis, profigatis Barbarorum cohortibus, multisque possessionibus crematis, nec paucis mancipiis captis, inde discedit, ac literas rei bene gestæ nuncias per Magnum Domesticum in urbem mittit. nec multo post ipse consecutus, actoque triumpho, & lætis acclamationibus, applausuque Senatus, populi que totius exhilaratus, ad equestria certamina & spectacula conuertit animum. Vere appetente, Pelagoniam denuo occupat. Et quia de Siciliensi expeditione ipse desperarat: Michaelem Paleologum, virum acrem, illustrem, & ab antiqua stirpe nobilem, magna pecunia, & iustis militum copiis instructum, eò ablegat. Qui ex sententia Imperatoris prius Venetias profectus, ibique milite conducto, & ex Italicis prouinciis magna lanceariorum manu collecta, iam magnis viribus auctus, in Longobardia appellit: ibique Regis copias illustribus victoriis superat, strenuam operam in rebus omnibus nauante Comite quodam Alexandro regis cognato, qui ob iniurias ab

Pessimè autè sibi consulti qui subditos (i. liberos) suos hostiâ gladiis relinquit mactandos.

Belli feliciter confecti gloriatio semper infelix, ac triumphus miserimus.

Mundi summa vanitas, ex aliorum fletibus risum captans.

Sibi vitæ acrem, nobilè, in dustrâ, & apparatus bellico instructum Manuel substituit.

Prosperi Michaelis successus.

Injuriarum recordatio & cupiditas accitimus ad arma stimulus.

Fortis exercitus gesta.

Hostes etiam pusilli & imbelles videantur, minimè contemptendi sunt, auxiliis enim ascitis sibi animos faciant.

Mare ab alio ad aliu transit, dubiaque est certamina alicia.

Singulare certamen Manuelis & Archizupani.

Ex victoria equi belli conciliium.

illo sibi illatas recens ad Romanos defecerat. Ac Palæologi opes subinde augebantur: qui cum pecuniam liberaliter distribueret, Regi permolestus erat, & maximas clades illaturus putabatur, plurimas vrbes partim deditio, partim vi capiendoci: ac faxis inde translatis, & captiuis aliquot ad Imperatorem missis, in ora Ægæi maris vrbes, quæ etiã nunc Barè & Aulonìa nominatur, munit.

7 Ipse verò Imperator cognitis Seruie principis iniuriis maioribus quàm superiores fuerant, & conspiratione cum finitimis Pæoniibus contra Romanos inita: illos vt minimè pares per contemptum aggreditur. Illi verò præter opinionem resistentes, bellum non reformidarunt, maximis Hunnorum auxiliis ascitis. Tum Ioannes Cantacuzenus Barbaros adortus pugna, non prius excessit, quàm illatis acceptisque plagis, manuum digitos amitteret, à Seruio- rum multitudine circumuentus. Ipse quoque Imperator, cum Archizupano Bachino singulari certamine congregitur, viro heroica statura & lacertoso. qui cum faciem Imperatoris percussisset, & ferreum eius velamen è galea deiecisset: ipse vicissim manu ense traiecta debilitatus, viuis in Imperatoris potestatem venit. Posteaquam ibi quoque Romanis victoria serenitas affulsit, Barbaris instar nubium dissipatis, & malū pugna principium

ρηγι, περισεχωρηκότα δὲ περισφάτως ῥωμαίοις, δι' αὐτὴν παρ' αὐτῶν συμφορὰς, καὶ ὁ μὲν Παλαιολόγος αἰεὶ πῶς ἐνεπλάιυετο, καὶ σπείρον φιλοτιμῶς καὶ δόξουσι τὰ χεῖρα, ἐλύπει καὶ κείως τὸν ῥήγαν, καὶ εἰσέτι δρᾶστον ἐκείνον ἐπίδοξος ἦν τὰ ἀνήκετα, πλείστας τῶν ἐκείνου πόλεων τὰς μὲν ὁμολογία χειρὲς μὲν, τὰς δὲ κατασφύρων, ἀλλὰ καὶ λίθων μετενεχθέντων ἐκείθεν, καὶ πινῶν ἀναπεμφθέντων ἀιχμαλώτων τῶν βασιλεῖ, πόλις καὶ τὴν τῶν Ἰταλιωπελαγονίων χώραν τειχίζετα, Βαρή καὶ Ἄγλωνία παρρηύμως ἐς ἐπ' ὠνομασμένη.

7 Βασιλῆος δὲ αὐτὸς αὐτῶν μακρῶν κακουργεῖν τὸν Σερβίας διωκασθῆντα ἔμεσι, καὶ χεῖρα δρᾶν τῶν ἀσπυτέρων, ὡς καὶ σπείρα δὲ ῥωμαίων τοῖς γείτοσι Πάριοις, διασῶν κατ' αὐτῶν, ὡς μὴ ἀξιομάχων ἀφρονησῶν. οἱ δὲ καὶ ὑπὸ δόξαν χεῖρας ἀπὸ τῆσαν, καὶ τὸν κατ' ὀφθαλμὸν ἐπαρρησαν πόλεμον, πλείστον συμμαχῶν Ὀγγινῶν ἐπαρρησῶν. ὅτε καὶ ὁ Καντακουζηνὸς Ἰωάννης συμπλακεῖς τοῖς βαρβάροις, καὶ μέγιστὸν δόξαν καὶ λαβεῖν ἐκκαρτερήσας τὰς πληγὰς, τοῖς δακτύλοις τῶν χεῖρων ἀπεβάλετο, πολλῶν ὀπίθεισάντων ἐκείνω Σερβων. καὶ βασιλῆος δὲ αὐτὸς καὶ μονομαχίαν τῶν Ἀρχιζουπάνων Βακχίνω περισεμίξεν, ἡρωϊκὸν ποροφάινον πᾶμα, καὶ ἀνταρτοῦς χεῖρας ὅτε ὠμων φύοντι, καὶ ὁ μὲν καὶ τῶν ποροσάπων πλήθει τὸν βασιλέα, καὶ δὲ θλά τὸ ἐκ τῶν κείνοις κατακεχυμένον τῶν ὀφθαλμῶν ἐκείνω σιδήρεον ὄραπέτασμα. ὃ ἡ τὴν χεῖρα τούτου τῶν ἐξίφει διήλασε, καὶ δόλεμον ἐδφξε, ὅτε ζωρεῖαν ἐκ τῶν σπυρίλησιν. ὡς ἡ καὶ ἐπὶ τοῖς ῥωμαίοις ἀβεία νύκτις ἐπέλαμψε, τῶν βαρβάρων δὲ ἀλυθέντων δέκλυ νεφάν, καὶ τῶν ἐπαρρησῶν ἀρχῶν, εἰς τέλος.

τέλος ἀπώπησεν ὁ πόλεμος δεξιά ταινον. καὶ τῶν Ὀγγινῶν ὄρμα, μήπω τὴν τῆς μάχης κόνιν ἐκ τῶν ποροσάπων ὄπο μὲν ἄλλος, ἀλλ' ἐπὶ θερμοῖς ἰδρῶσι σπυρίλησιν ὀπίκεινται φέρον τὴν τῶν Σερβων ἐπικουεῖαν, καὶ τὴν ἀπουσίαν ἀρπάζων τὰ ἐπαρρηζόντος. ὃ καὶ τῶν Ὀγγινῶν ῥήξ οὐκ ἔτι χῶσαν, τοῖς γειτοῖσι ῥῶς συμπλεκόμενον, καὶ δὴ τὸν Σάβρον δὲ βασιλέα ποταμὸν, ὅτε Γεαζορέω ἐμβαλῶν (ἐστὶ ἡ πόλις Τμήμα τῆς Ὀγγίας ἐπὶ ἐλαχιστον, ἀλλ' ἰκανῶς πολυανθερον, μεταξὺ Γεσου καὶ Σάβρον τῶν ποταμῶν ἀναπεπταμένον, καὶ ὁ καὶ φρέιον ἐρυμνότατον ἐκπαι, ὃ Ζόλυμον ὀπίκεινται, ὄπερ νῦν λέγεται Σίρμιον) χεῖρας τὰ ἐκείνους διέθετο. τότε καὶ πρὸς Πάριον μετὰ μέγιστος, καὶ ἀνδρείον ποροσάπων ψυχῆς ὄρασημα, τῶν ἄλλων δὲ ἔσας, ἐς αὐτὸν τῶν βασιλέα θυμὸν φέρεται. ὃ ἡ τῶν ὑποσας, ἐς τὸ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν τὸ ἐξίφει δειλῶ, καὶ ἀφίστησι τῶν ζωῆς. πολλὰς τὸν νῦν ζωρεῖας λαβῶν, ὅτε πορομάτων ἐκ ὀλίγων γηρόμορος ἐκρεατῆς πορο τῶν βασιλῆα πόλιν ἐπάρρησιν, ἐς δὲ ὄσον πλείστον δόπο μνημῶς τὸν θέαμβον, λαμωράτα ὡς ἐκ τῶν δὲ τῶν πόλεως ἀμυρότων ἐπὶ ὄπο δισεν. ὑπεξῆσαν ἡ τὴν τὴν κενύτα κομῶν τῶν ποροπῆς τῶν Ὀγγινῶν οἱ νεαλείς, καὶ τῶν Σερβων οἱ δορυάλωται, σολὰς ἐνησθημένοι λαμωράς, καὶ ὑπὸ Τύχην ὄρο μῆρας ἀιχμαλώτων, βασιλέως αὐτὰς ὄρα χρομῶς, ὡς ἀπὸ τῆν καὶ ἐν τῶν ἡ νίκη ἐκείνου ὄξος, ὅτε τοῖς πολίταις αὐτοῖς δὲ θαύματος, καὶ ὄσοι μὴ ἐν δαπὸι, ὡς ἀπὸ τῶν κεχφρομῶν καὶ τῶν πόλεμον τῶν ὄπο γῆρας ὀπίσθημα, ὅτε ἀξίον τῶν ποροβλέπεσιν. Σαυμασλὸν δὲ ἐπὶ τῶν τῶν ποροπῆς τῶν παρρησῶν. ὅτε μὴ παρρησῶν ἀθεοῖς τοῖς ἀιχμαλώτοις, ἀλλὰ καὶ συμμορείας, ὅτε ἐκ δὲ λαμωράς ἀφισῶτας ἀλλήλων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τῶν ἐν τῶν τῶν πορομῶν, καὶ ὑπὸ τοῖς ὄντας τοῖς πα-

finis auspiciatissimus est secutus: Hungaris missa Seruiis auxilia causatus, superioris prælij puluere nondū deterfo, sed calido adhuc sudore manans, captata defensoris absentia, bellū infert. Hungarorum enim Rex peregrè aberat, cum finitimis Rossis depugnās. Itaq; Sauuo fluuio superato, factaq; in Francochorium impressione (ea nō minima Hungariæ pars est, sed habitatorib. frequēs, inter Istrum & Sauuum fluuios patens, in qua castellū munitissimum Zeugminum, quod nunc Sirmium vocant, situm est) prouinciā illam pessimè tractat. Tum Pæon quidam ingēti corpore, & animū fortissimum præ se ferēs, relictis ceteris, in ipsum Imperatorē impetu fertur. Is verò gladio inter vtrumq; oculū traiecit, Barbarum occidit: multiq; captis, & opibus nō paucis potitus, in vrbe Imperatricē regreditur: ac triūpho quā maximè extento, splendidiſsimā pompā per vrbis circuitus duxit. cuius elegantiam Hungarorū & Seruioiū captiui illustrarunt, vestibus splendidiſsimis, quā pro sua cōditione, ab ipso exornati: vt ea quoq; re victoria glorioſior, & ciuib. atq; exteris admirabilior esset: quippe captis viris eo bello nobilibus, & spectatu dignis. Illud etiã pompæ eius admirationē auxit, quod captiui nō omnes vnā ibāt, sed in classes distributi, atq; interuallis distincti, vt spectantium oculi decepti, maiorē esse numerū

Manuelis Hungarica expeditione, tege absentie.

Et bellicæ impressiones ac prouinciæ vastatio.

Felix Manuelis fortitudo, Numinis benignitate.

Manuelis, cui triumphus descisciprus.

Gloriosa victoria.

Pompa mirabilior effecta.

peritque ut eorum orationem audiat (eos enim, quantum intellexerit, nihil iniquum aut immodicum postulare) & si pacificatio successerit, id sibi priusquam vulgo innotescat, ut indicet: ne per imprudentiam aliquid perperam agat, qui apud viros sit, quos ipse exprovincijs Regi Alemannorū socijs spe bona quasi furto quodam ad se attraxerit: quorumque animos, olim Romanis infestissimos, contra Sicilia regem, ut potuerit, concitarit. Ut autē quidam ab Imperatore ad Alexium venit, qui pacificatiōis nuncium afferebat, clam civibus pecunia per fidissimos aliō signatas procerum fidei mādatur: iubetque cauere, ne quid inde auferatur, neve queratur quid in ijs sit: aut signa, ante suū ab Imperatore reditum aperiantur. Alexio ad hunc modum Ancona digressio, & inter Imperatorē ac Regem pace ac fœdere constituto (quanquā, si vera dicenda sunt, non vera illi concordia fuit, sed tēporis causa dūtata simulata): ructū illius qualiscumque pacificatiōis tulerant captiui, gratis soluti, non tantū nolles, & regia stirpe orti, sed etiam gregarij milites: Corinthijs, Achaicis & Thebanis irachibilibus exceptis, & ijs qui hanc totam texebant, Ionijsque & Iocripicibus malicibus eiusdem arachidij generis. Ac hodie quoque Thebanos & Co-

Alexij ad Manuclis mores cōpediti caliditas.

Furtum perlicitum.

Pacificatio inter Regem & Imperatorem, & Alexij dolus.

Principes alij alijs illudunt.

Pacificatiōnis articuli.

Horum relictio.

οἷς λέγειν οἱ κερσεβεις ἔχουσιν ἀποιυῦται δὲ, ὡς πωυθάρηται, οὐχ ὑπερόσια οὐδὲ ὑπερόσια, καὶ ἀπὸ παραθήσῃ, εἰ περβαίνουσι καὶ περβαίνουσι τὰ τ' καταλλαγῆς, πρὸ τῆς εἰς ὧτα διαβλήσῃ πολλῶν, ἵνα μὴ ἀνδρῶν ἀπὸ τῆς λαδοι διαπραξάμεν, ὅντι παρ' ἀδράσιν, οὗς αὐτὸς ἐκ τῆς φίλων χωρῶν τῶν ῥητῶν Ἀλαμανῶν χησῶς ἐλπίσῃ ἑώραποδίσσατο, καὶ ὧν τὴν γνώμην καὶ ῥωμάων πλείστα πάλαι φλεγμαίνουσαν, καὶ τῆς Σικελίας ῥητῶς, ὡς εἶχε, μετέθετο. ὡς ἐν ἐπέσει τις ἐκ βασιλέως, τὴν ἀγγελίαν Ἀλεξίῳ τῶν σπονδῶν διαφίεσεν, λαθεῖν τ' ἐκεῖ τὰ χεῖματα μετ' ἀπίθησι, καὶ σωεμπέμψῃ τοῖς πισυτάτοις ἐαυτῶν ἀδράσι· τὰ δ' ἐκὼς καταλείπῃ τῆς τῶν κενῶν σφραγίδας τε τῆς τῶν βαλῶν, τοῖς καὶ χωρῶν μέγα δυναμύοις παρέδωτο, ὅπως ἴδῃ ἀσουλίαν ἐπὶ τῆς τοῖς ἀπασαν εἶ, καὶ μηδένα μεταλλάτῃ τὰ ἐνδον, μήτε μὴ ἄλλως διαλύσῃ τὰ σημεία, εἰ μήτε αὐτὸς ἐς βασιλείαν ἰκόμεν, ἐκεῖθεν ἐπανελθούσῃ. καὶ Ἀλεξίῳ μὲν ἔτιος ἐκ τῆς Ἀλεμανῶν ἀπενόησε. βασιλέως δ' καὶ ῥητῶς εἰρήνην φρονισάντων, καὶ βλαψάντων πρὸς τὰς σπονδάς, ἥτ' ἀληθῆς εἰπέειν, οὐ καταθέσθ' ὁμονοσάντων, λυκοσιλίων δ' ἡχημαποδίων, ὡς ἀνατῆς τῶν σπονδῶν ἐπιπροσώπῳ ἐνώσως οἱ ἀρχμάλωτοι λυθέντες ἀπάπιοι, ἐ μόνον αἱ λυμ πρὸς τὸ ῥητῶν ἐ βασιλείῳ πικῶντες ἀμῶσι, ἀλλὰ καὶ οἱ τοῖς στρατωπικοῖς καταλόγοις ἐμετάπροντο, πλὴν τῆς ἐκ Κοελίδος καὶ Θήβηθεν ὀρωμύρων, ἐ τῶν τῶν ὄσοι τὸ ῥητῶν ἀφανῆς, ἐ οἱ τῶν ἀφίεσθ' ὄσωνας ὑφάμεν ἔλασῃ, καὶ τῆς ῥωμάων αἱ καλῆ καὶ βαδύλοιοι, καὶ τὴν αὐτὴν ἀδράσι τῶν ῥητῶν ἐαμελεσθήσῃ. καὶ νεῦ ἔξῃ ἐν ἰδίῳ τῶν ἐκ Σικελίας κατ' ἀρεστας, Θηβῶν παύδας καὶ Κορινθίων

ἰς αἶ

ἰς αἶ περσανέχοντας τῆς ἑξαμίτων καὶ χροσπάτων σολῶν ὡς ἐρεβείεις πάλαι παρὰ Πέρσης δολούοντας, ὅτι πολέμων ἤρξαν Δαρείω στρατείαν καὶ Ἑλλάδ' ἐλάσαντι, ἀλλ' οὐπω μακρὸς διαλελοίπει κηρὸς, καὶ αὐτὸς ἐκείτῃ ὡς ἀχρῆεις ἀμπόπιδες καὶ σύρτεις, αἱ καὶ μετ' ὀρθὸν ἐπαγίεσιν, ἐς τὰς μάχας ἐπολιούνητο καὶ ὠρθυμόντο· καὶ βασιλέως μὲν ἀέσθη τῶν ῥητῶν τοῖς μέγα δυναμύοις ἀσυγείτονας ἐκείνῳ δυνασας, χησῶν ἐπαρῶν αὐτοῖς ὑποχέσῃ. ὁ ῥητῶν τῶν κόμητι τῶν σόλε Μαίῳ διακρούεται, ἵνας τεσσεράκοντα ταχυαυτῆσά πασας κατεκλύσῃ τῆς νεοείων, καὶ φραξάμερον κησῶν τῶν Κωνσταντίνος καταλαβῆν, καὶ αὐτὸν μὲν ἐπ' ἀπερῶσ' τῆς ἀσυπόλων ἀαγορεύσῃ Σικελίας καὶ Ἀκυλίας, Καπύης τε ἐ Καλαβείας, καὶ τῆς μεταξὺ τῶν χωρῶν καὶ νήσων ὄλων κύειόν τε ἐ βασιλεία, βασιλεία δὲ ἐκφανύσῃ ῥωμάων, καὶ καμῶς εἰπόντα ἐπανελθεῖν. ἀμέλει τῶν καὶ ἐν τεταλμύρα πλησῶν Μαίῳ, Μαλίαν δὲ πικῶν, ὅτι τὸν Αἰγῶν κόλπον ὠδραλλάξας, ἐ παρημεφῶς Ἑλλησποντιν, τῆ βασιλίδι πόλει περσανέκλειε. καὶ πρὸς τὰ μὲν τ' ἐσέχοντα πορὸν δαπλόσας, καὶ τοῖς ἐν Ἐλαχέρνας βασιλείας κατακολλήσας, βέλη κατ' αὐτῆς ἀφῆκεν, ἀργυρέας ἔχοντα τοῖς ἀφῆκεν ἀληθιμῶν ἐς βῆδος χροσῶ. ἐν ᾧ τῶν ἐκεῖθεν τ' αὐτὸν ἐπαναμέειν πλοῦ ἀπέναντι τῶν μεγάλων παλατιῶν τὰς κώπας χάσας, πὴν οἰεῖον ῥητῶν τῶν δὲ ῥητῶν διαξῶν, σιυεπηροῦτος τῶν ναυικῶν πλησῶματος, ἐ δερβῶδη τελοῦντο τὴν ἀνακέρυξιν. ἐ δὲ μὲν ἔτι τὸν πλοῦ ἐπὶ ταχυίας τ' πάλαι ἀδομῶν ἀργῶς πτηνότερον, Σησῆ καὶ Ἀβύδος, ὡς ἄλλαν συμπηγάδων, ἐξέσθη. πολὺς δ' ἀπὸ τῶν πό-

rinthios in Sicilia texendis preciosis auratisq; incubere videas, quæadmodum Eretientes olim apud Persas, quod principes Dario regi Græciæ bellum inferētī restitisset. Cæterum non multum temporis intercessit, cū ambo rursus magno impetu bellum repetuerunt. Nam Imperator regulos finitimos potentiores, pollicitatione pecuniæ impulsos, cum Rege committit. Rex verò Maium comitem, clas sis præfectum, XL naues celeres in mare deducere: iisque noua ratione conftratis, Constantinopolim appelleret: atque audiente vrbana multitudine, se proclamare Sicilia, Aquileiæ, Capuæ, Calabria, atque earum regionum ipsularumque quæ interiacent, domum & regem: Romanorum verò Imperatorem contemnere: eique vbi maledixerit, reuertiiussit. Maius igitur Malea declinata, Aegæoque sinu præterito, per Hellepontū ad vrbem Imperatricem, vti iussus erat, contendit: fretumque emensus, ad regiam Blacherniam appulit: sagittisque, quarum cuspides argenteæ erāt, auratæq; in eam coniectis, in reditu, e regione magni palatij remis inhibitis, Regem suum laudibus euehit, naualibus socijs magna voce magnoque cum tumultu acclamantibus. Ita nauigatione summa celeritate confecta, per Sesti & Abydi angustias euasit. In

Inimicitia inter Imperatorē & Regem recrudescunt.

Nec enim huiusmodi hominū amicitia firmiter & hæcētē coalescunt.

Rogerij Manuclii ad bellū per Maiū comitē pro-uocantis, factum.

Vnde varia vrbique iudicia.

vrbe autem, quippe Imperatore absente, magnus tumultus est excitatus: eaque re Sicilia rex non parū gloriatus, magnū se triumphum esse adeptum putauit. Manuel verō id factum ludum & iocū interpretatus, quōd Rex tales honores cōfēctaretur, ac potius atrocino quodā venaretur: eum gloriari inaniter, & nullius momenti successum iactare passus est.

Manuelis versatile & omnium honorum ingenium.

λη ἐπακύμανε τὰ εὐχὰς, βασιλέως μὴ παρόντος ἐν τῷ τῷ καύχημα τῆς Σικελίας ῥηγῆ, ἔειπε μέγιστον ἀνεγράφετο τετραπέριζμα. ὃ ἦ Μανηὴλ εἰς παίγνιον τὸ γεροντός καὶ γέλωτα ἀναφέροντων, τὸν τοιαύτας ἑαυτῶν πρῶτος μνησθὲν ὀμύρον ῥηγῆ, ἢ τὸ γε ἀληθεύοντες εἰπεῖν, λησθόντων, δὲ κενὴς ἀφῆκε βρονθὴν ἑαυτῶν, καὶ φουστῶν ἐπ' ἐξ ἑνὶ χηρῶ κατωρδόμεν.

ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Κυρίου Μανηὴλ τοῦ Κομνηνῆ.

* * *

NICETÆ CHONIA TÆ

RERVM AB IMPERATORE

MANVELE COMNENO GESTA-

rum liber tertius.

BREVIARIUM.

- 1 Manuelis Hungarica expeditio. Hunnica grassationes Andronici & Manuelis incestus.
- 2 Andronicus affinium insidias in Carcerem coniectus elabitur, uxoris opera: sed in itinere interceptus reducitur in custodia.
- 3 Ludicras pugnas equestres Antiochie Manuel instituit. Eius copia dimissa cladem à Turcis accipiunt.
- 4 Theodorus Sypphotes ob Camasitheri Iogothetae calumnias occiditur. Expostulatio Nicetae cum diuina providentia. Camasitheri Logothetae mores, bibacitas & voracitas.
- 5 Manuelis secunda nuptia. Nicetae expostulatio cum Deo de Turcicis grassationibus. Iconiensis Sul tauri & Cappadocis Toparchae dissidia: Sultani ad Manuelem confugiens magnifice excepitur. Tertiae motus apparatus eorum turbat. Agarenis quidam, nouus Icarus, suae temeritatis luit poenas.
- 6 Clizasthlanes Iconij Sultanus ingentibus donis à Manuele adfectus, Iconium reuersus fidem fallit, & Manuelis subditos vexat atque oppugnat.
- 7 Eucata Sultani & Manuelis amicitia: inde vastationes & clades mutuae.

Manuelis in Sicilia & Calabria fuit exitus: quae quan-

Manuelis Hungarica expeditio.

Oisiton μὲν ἐν εὐλόφῃ πέρας τὰ καὶ τὴν Σικελίαν καὶ Καλαβρίαν τῷ βασιλέως Μανηὴλ ἀγωνίσματα.

τα, λαμπερὰ μὲν καὶ πλείστα τὰ χηρῶν ἐκείσε μετηζήκοτος, εἰς ἐξ ἑνὸς ἢ τέλους ἐδῆ χηρῶν ἑωμαίους κατελυθηκότα, ἢ ὄσπερ ἄσπερ τοῖς ὑπερον ἰσοκράτορον. ἀλλὰ τὸ ἐχρηστέον εἰπεῖν πρὸς ἀπὸ τοῦ πρῶτου ἑαυτῶν ἀγωνισαμένων πρὸς τὸ τὰ τὸ βασιλείας εἰς τὸ κρεῖττον ἄποκαταστήσαι πρῶτα, καὶ τὸ ἀλλόφυλον ὑποτάξαι, μὴ δυνωθέντα δὲ ἀλλ' ἕτος αὐτῶν καὶ παμόνων ὅς ΟΥῖνους καὶ ΟΥῖνους φασί, στρατείας ἐκέρυξε, καὶ τοῖς καὶ δυσμῶν ἔχουσι τὰς οἰκίους ὀπλίτας ἀμάξας ἐπέταξεν ἀγῆν εἰς τὸ στρατόπεδον, δι' ὧν καὶ ἐξ ἰσοκράτορον τὰ βρώσιμα, καὶ τὰ λοιπὰ δὲ ἕτω σωμαροῦται στρατόματι, ὅσοι τιοῦτων σπουδαζομένων ἀνὰ τὴν ἡμελῶν. ὡς οὐδ' εἰς ἐν σωλήροισι τὰ στρατόματι, εἶχε καὶ αὐτὸν παρόντα τὸ βασιλέα πόλις ἢ Σαρδικῆ, ἢ νῦν Τριάδιτσα ὀνομάζεται κατὰ τὸν δὲ ἐχρηστέον ἐκείσε πρῶτον, ἐπεὶ ἰνέο πρῶτον ἐκείσε τὸν Παιμόνων καὶ λόγου συμβατικοὶ, ἐτέραν τε ἀπόμυρος, πρὸς τὸν Σερβῶν μεταβάνη σατραπῆν καὶ ἀναθροῦσας τῶν ὁδῶν παρεργῶν, καὶ πείσας αὐτὴν, μόνον εἰδέναι βασιλέα καὶ δεδέναι, τῶν ἢ τῶν ΟΥῖνων ἀφῆσαναι ἀπονείων, πρὸς μὲν τὰ οἰκεία ἤδη τὸ πολὺ τὸ στρατῶν ἀφῆσαν. αὐτὸς ἢ τὴν τὸ θεῶν καταλαβῶν ἐπαρχίαν, καὶ καὶ πρῶτον ἀφῆσαν ἐφ' ὅσον αὐτῶν ἐδόκει καλεῖται, τὴν βασιλίδα εἰσήσιν. ἢ λίς δὲ ἀπὸ τὰς χειμῶνας τετραπῶν παρελάνοντος, εἰς Πελαγονίαν ἐξείσιν αὐτῶν, ὁρμηπῆρον αὐτῶν κείνων ἰκανὸν ὑποδέξασθαι στρατόπεδον, εἰς πεδία ἰσχυράτα ὑπὸ ἰσχυροῦ, καὶ πρὸς τὰς πόλεις ἐξ ἔχην καὶ τὴν τῶν ἀρωμῶν καταλήξιν ὑπὸ τὸ ἐξ ἑνὸς μὲν ὧν ἀπὸ τετραπῶν καὶ διεφέρετο. ἐπὶ τὰ καὶ Σικελίαν μετέλκον αὐτὸν καὶ ὑπὸ τῶν, μὴ πῶ κατὰ τῶν ἐξ ἑνὸς τέλειον. καὶ ὁ τῶν ΟΥῖνων τὴν ἀρ-

uis splendida & sumptuosa, tamē nihil fructus Romanis aut secuturis Imperatoribus imitatu dignum attulerunt. Sed quid dicamus de viro, qui tanto studio, quamuis infelici conatu, in Imperiū in integrum restituendū, & barbaros subigendos incubuit? Inde expeditione contra Pæonēs, qui & Hungari & Hunni appellantur, indicta, occidentales legiones currus in castra adducere iubet, quibus & sibi ipsis commeatum adueherent: & cæteris, qui vehiculis carerent, suppeditaret. Cū exercitus conuenissent, ipse quoque Sardicā, quæ nunc Triadiza vocatur, venit. Vbi non diu commoratus, cum Pæones per legatos pacem fecissent, iter contra Seruiorum satrapam conuertit. quo obiter territo & persuaso, vt omisso fœdere Hunnico, solum Imperatorem agnosceret & formidaret: magna copiarum parte dimissa, in prouinciam Thesaliā profectus: ibiq; , quando opportuni videbatur, commoratus, Imperatricem urbem ingreditur. Post Solstitium hybernū, rursus Pelagoniā exit. quæ, quod patientes campos haberet, apta ei videbatur & ad exercitum capiendum, & ad nuncios rerum quæ à gentibus, quibus cum pugnabat, gererentur, accipiendos. Nam Siculo bello adhuc distinebatur, non planē sopito: &

Et irrequieta mens, quæ sibi aliisque indefinenter facessit negotium.

Pare cū Pæonibus sancita mouet in Seruiæ Despotiam.

Quo territo & ab Hunico fœdere deducto, domum redit.

Rursus Pelagoniā adit, bellicis negotiis intentus.

Siciliam & Hungariā respiciens, belli reparandi gratia.

Hungarorum princeps, vt facta eius declararunt, bellū moliebatur. Postquam enim Andronicus Comnenus, qui post Romanorum tyrannidem inuasit, ducatu Branizobæ & belli gradi adēpto, quod cum Hunnis contra Romanos cōspirasse, & Imperium, Manuele deiecto, auxilio principis Hunnorū sibi vindicare velle ferebatur, Palagoniam accersitus, & infidiarum, quas Imperatori & confobrino suo strueret, cōiuctus, & in custodiam quandā magni palatij datus fuit. Hunnorum princeps, bello Romanis statim illato, Branizobam obsidet, & late omnia incursionibus pro sua libidine vastat. Quare Imperator chartularium, Basilium Zinzilucem, ducē contra eos mittit. Is, milite in cohortes & phalanges, descripto, cū se inuictum exercitum habere putaret, Hungaros adortus, victoriā non diuturnam est adeptus. Nā hostēs in Romanos temerē persequentes conuersi, acceptam cladē illustriore victoria p̄salarunt. Quo Imperator audito, iter eōdem intendit, vt Pzones suo aduentu territi, prouinciis illis cederent. Quod quū fecisset, iis conditionibus bello composito, quas tempus ferebat. Branizobæ & Belligradi rebus constitutis, domum redit. Cū hostes paulisper conq̄nissent, nec vilius opes in Occidente me-

Idque ob no uam ab Andronico Comeno excitatam tragœdiam.

In qua Hunnorum princeps non appareret muta persona, sed precipuas partes agit,

Basilij superbia viā sternit ad crucem tam Catastrophen,

Manuel autem velut ex machina prodiens, qualē cūque finem his turbis imponit. Obserua lectoristorā hominum quietis inimicorum furorē, bellū bello coniungentes.

καὶ τῶν δυσμικῶν ἐχθρῶν ἡρεμισαίντων ἐπὶ βραχὺ δι' ὀμολογίας καὶ φιλιώσεως

λιώσεως, καὶ μηδένα ἔχον τέως ἀδελκοῦ. Ἐξ ἐσπέρας ἀντίμαχον ἀξιομάχον, κυρτὴν τὴν εἰς Ἀρμενίαν ἀνάβασιν. ἀπάρας οὐδ' εἰς Ταρσὸν, καὶ ἀφ' ἡμερῶν εἰς Ἀδανά, καὶ ὅσα τῆν κείνην Ἀρμενίαν περιέλαυνον, καὶ τὰ αὐτὰ κακοδομουούτα ὑπὸ τῆν Τορῶσιν δευθέρων, καὶ ἀσφαλείας τῆν δεύσης ἡξιοκῶς, καὶ καταπλήξας τῆν παρσία τ' ἔχ' ἀπλοῦν τὴν γνώμην, ἀλλὰ κρυφίνου καὶ ὑφαλον Ἀρμενίον χαλζὴ τὸ περιόρου, καὶ ἐδὲ περιτὸ ὅλης Ἀρμενίας δευθρονίζετα, τ' οἰκείον πατέρα ἐξήλωκῶς. ἢ ὅσα ἐκείνος κἀστρα καὶ χώρας ἐμεάτησιν, ἔτ' ἐν λύκω σόματος ἡβελήθη ἐκβαλεῖν ἀλλὰ τῆν διπλόη τῶν λόγων τ' Τορῶσιν φανακίθεις, καὶ τῆν ἀμυλία τῶν σωθικῶν ἀπαλωθεῖς τὴν δέξιοιαν, τὰ χαλινὰ μεταστρέψας, εἰς ἀντιόχειαν παρεργίεται, τὴν τ' ἀπάσης Συρίας περιεκαθημέριον καλλιπολιον.

2 Οὔτε ἢ καὶ Ταρσὸν τῶν βασιλεῶν Μανουήλ, ἢ τῆν ἐξ ἀδελφῶν Ἀνδρονίκου ἐκ τ' φυλακῆς φυγὴ καταγράφεται, ἥς τὸ ἄπρον καὶ ὅσα μὲν ἐβρέθη ἀπώθεν. ἐδὲν ἢ ἦτον τὸ ἐλευθεροσμεῖν αἰεὶ, καὶ τὸ τῆν ῥώμην τ' πολλῶν δευθρῶν, καὶ ἢ εὖ ἔχουσα πλάσις τῆν σόματος ἀξία ἔστα τυραννῆν, καὶ τὸ τῆν φρονημάτος ἀπαπεινώτων. ἀ δὴ πάντα πεφύκασι οἱ κρατουῦτες ὑποβλέπειν, καὶ κινῶν ἔχειν, καὶ ἔως καρδίας αὐτῆς βάλλοντα, δεῖ τὸ περιτὴν βασιλείαν περιεδῆς. δεῖ τὰ αὐτὰ τίνιν, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ἐν μάχῃ ἐνδέξιο, καὶ τὸ τῆν ἡμέρας ἐπίσημον (ἐκ τῶν αὐτῶν πατρῶν Ἀλέξιος τῆν τῶν Μανουήλ περιπατῶν, ὃ, τε τῶν πατρῶν ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης, καὶ ὁ τῶν Ἀνδρονίκου ἡμέρας ὁ σεβαστοκράτωρ περιήλθοσαν Ἰσαάκιον) ὀφθαλμοβλαβῶν καὶ ὑποπτος μέλισσα. συνέβη δὲ καὶ ἢ ἔτερον, δὴ ὁ τῶν ἐν φρεσὶ σωεῖσιν ὁ Μανουήλ. τῶν βασιλεῶν τῶν φρεσὶ ἦσαν ὀμύμονες, Ἀλέξιος, Ἀνδρόνικος, καὶ ὁ Η. j.

λιώσεως, καὶ μηδένα ἔχον τέως ἀδελκοῦ. Ἐξ ἐσπέρας ἀντίμαχον ἀξιομάχον, κυρτὴν τὴν εἰς Ἀρμενίαν ἀνάβασιν. ἀπάρας οὐδ' εἰς Ταρσὸν, καὶ ἀφ' ἡμερῶν εἰς Ἀδανά, καὶ ὅσα τῆν κείνην Ἀρμενίαν περιέλαυνον, καὶ τὰ αὐτὰ κακοδομουούτα ὑπὸ τῆν Τορῶσιν δευθέρων, καὶ ἀσφαλείας τῆν δεύσης ἡξιοκῶς, καὶ καταπλήξας τῆν παρσία τ' ἔχ' ἀπλοῦν τὴν γνώμην, ἀλλὰ κρυφίνου καὶ ὑφαλον Ἀρμενίον χαλζὴ τὸ περιόρου, καὶ ἐδὲ περιτὸ ὅλης Ἀρμενίας δευθρονίζετα, τ' οἰκείον πατέρα ἐξήλωκῶς. ἢ ὅσα ἐκείνος κἀστρα καὶ χώρας ἐμεάτησιν, ἔτ' ἐν λύκω σόματος ἡβελήθη ἐκβαλεῖν ἀλλὰ τῆν διπλόη τῶν λόγων τ' Τορῶσιν φανακίθεις, καὶ τῆν ἀμυλία τῶν σωθικῶν ἀπαλωθεῖς τὴν δέξιοιαν, τὰ χαλινὰ μεταστρέψας, εἰς ἀντιόχειαν παρεργίεται, τὴν τ' ἀπάσης Συρίας περιεκαθημέριον καλλιπολιον.

2 Οὔτε ἢ καὶ Ταρσὸν τῶν βασιλεῶν Μανουήλ, ἢ τῆν ἐξ ἀδελφῶν Ἀνδρονίκου ἐκ τ' φυλακῆς φυγὴ καταγράφεται, ἥς τὸ ἄπρον καὶ ὅσα μὲν ἐβρέθη ἀπώθεν. ἐδὲν ἢ ἦτον τὸ ἐλευθεροσμεῖν αἰεὶ, καὶ τὸ τῆν ῥώμην τ' πολλῶν δευθρῶν, καὶ ἢ εὖ ἔχουσα πλάσις τῆν σόματος ἀξία ἔστα τυραννῆν, καὶ τὸ τῆν φρονημάτος ἀπαπεινώτων. ἀ δὴ πάντα πεφύκασι οἱ κρατουῦτες ὑποβλέπειν, καὶ κινῶν ἔχειν, καὶ ἔως καρδίας αὐτῆς βάλλοντα, δεῖ τὸ περιτὴν βασιλείαν περιεδῆς. δεῖ τὰ αὐτὰ τίνιν, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ἐν μάχῃ ἐνδέξιο, καὶ τὸ τῆν ἡμέρας ἐπίσημον (ἐκ τῶν αὐτῶν πατρῶν Ἀλέξιος τῆν τῶν Μανουήλ περιπατῶν, ὃ, τε τῶν πατρῶν ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης, καὶ ὁ τῶν Ἀνδρονίκου ἡμέρας ὁ σεβαστοκράτωρ περιήλθοσαν Ἰσαάκιον) ὀφθαλμοβλαβῶν καὶ ὑποπτος μέλισσα. συνέβη δὲ καὶ ἢ ἔτερον, δὴ ὁ τῶν ἐν φρεσὶ σωεῖσιν ὁ Μανουήλ. τῶν βασιλεῶν τῶν φρεσὶ ἦσαν ὀμύμονες, Ἀλέξιος, Ἀνδρόνικος, καὶ ὁ Η. j.

tuenda viderentur, expeditionē in Armeniam decernit. Tarsum igitur & Adanā profectus, & finitimis inferioris Armenia locis, quæ Torufes affligerat, refocillatis ac firmatis: & Armenio, viro nō simplici, sed occulti & infidiosi ingenij homine sua presentia territo, non vltius progreditur: nec, vt pater ipsius fecerat, totam Armeniam sibi vindicat: nec castra & prouincias pridem ab illo occupatas, veluti è lupi faucibus eripit: sed Torufis fallaci blandiloquentia deceptus, & fœderis illecebris irretitus, conuersis frænis, Antiochiâ, totius Syriae principem & pulcherrimam urbem ingreditur.

2 Dum verò Tarfi agebat, Andronici patruelis fuga è carcere illi nunciatur: cuius illi causa fuerant ea quæ supra diximus. Sed tamen illa quoq; incommodarunt, quod in dicendo liber, & viribus præstās, & forma digna Imperio præditus, nunquam animū submittebat. Quæ res omnes Imperatoribus regni amittendi metu suspectæ & molestæ esse consueuerunt. Propter hæc igitur & bellicam virtutē, & generis nobilitatem (nam eodem patre Alexio, Ioannes Manuelis, & Andronici pater Isaacius Sebastocrator, nati erant) maximè obseruabatur, & suspectus habebatur. Accessit alia quoque causa cur à Manuele in custodia haberetur. Imperatori huic tres fuere fratres, Alexius, Anthonius, & Andronicus, quorum

Armeniaa expeditio.

Torufes Armenius cretiffat cū Cretensū.

Ingenia leuia verbis facile deluduntur.

In aulis principum ingenies turbæ.

Quas dicendū nimia libertas, & corporis præstantia in summis viris, facile excitat.

Bellica virtus & generis nobilitas hominē suspectum reddunt.

Andronicus horredū feculus, non carcere sed graui supplicio dignū: nempe incestus cū Eudocia.

crebris calumniis ab amore Andronici auerfus, paulatim crimina illa vera arbitratur. Neque enim famam omnino esse irritam, quæ talia de illo spargeret. Ita nihil habet natura humana calūniatrice lingua deterius: quā Pfalmographus haud immeritò multis in locis detestatur, ab eaque se liberari optat. Manuel igitur cognatorum vocibus tanquā castibus irretitus, nolens volens Andronicum in custodiam dat, ferreis compedibus firmiffimis vinctum: in qua quum longo tempore malè tractaretur, homo audax, & in rebus difficillimis ingeniosus, animaduertit, in turri illa latericia, cui inclusus erat meatum antiquissimum: eumque subit, manibus proligonibus vsus, ad ingressum & exitum parandum & diffimulandum, rebus quibusdam ante foramen collocatis. Sub prāndii tempus carceris fores à custodibus aperiantur, epulæ afferuntur, sed conuiuia nusquam apparer. perlustrant illi turrim, ne ea alicubi effracta aut perforata homo calidus sit elapsus. Sed quū prorsus nihil læsū esset, non cardo, non postis, non limen, non tectum, non posticum, non ferro munita fenestra, non quicquam aliud: cum magno eiulatu faciem vnguibus lacrimis φυλάξιν η φρουρα, μη που η ταύτης αποθραύσας η διαπορήσας ο πολυμήκης Ανδρονικος οίχοιτο. ως δι' εδεν άλλως λυλυμαιθεν ε θαλασς, ε φλια, ετε μλω εδος η πυλων, εκ οσφορος, εκ οπισθοδομος, εδ η σιδερεδεις τοσ αιαφωτες, εκ άλλο η απαντων εδεν αφωμοζον διαλυζον, η εδεν ονοξιν εδρυπιον

Non erimina, sed vera accusatiōes, etiam si non sincero aculatantiū affectu proponit.

Imò suomet scelere impediens, cunctatur, & reo ægrè tandē manus iniicit.

Dei patietia supplicii differt, non auferret.

Andronicus in meatu subterraneo occultatus, custodibus carceris, illudit, æternæ iustitiæ oculū minime effugiens.

Custodes artoni, ob rei nouitatem, casum defertunt procectibus.

η δσα η ρανιδες ενδελεχεις κοιολανον ες υποδοχλω η κη η ενδιαβαλλομδρε επιχομδρων η η ενιχεμδρε ψυχλω, και απηρον κη βραχυ εειχεν ετος εις η αυδρα ζωπυρε φιλιας, η ως αληθη ενηρον τα λεγόμενα ωσδε εχεδς. μηδ ε γδ παμπαν τλω φηλω απολλυδς, μηδ ε εκη λυεσαν το ππilon, αμφιπεειξο χαζεν τοιαδε τα κστ Ανδρονικον. ως αρα εδεν πιδεβολε γλωπης χείρεισιν ενεφυ τοις αθηροποις ετερον κηκον. εικότως ουδ η ο Δαβιδ ο φιλωδς και φιλοψαλμοσ, εν πλείσσις τωσ θεοπλόων η ψυφραδων ειδυλλίων δεσφρη ταύτω η κωμωδει, σηλογραφών απεχρωσ η ες ερημης ταύτης ιχλω, η ρυδλωα η ελικων αυτης επδωχομδρω. τω τοι εδ ο Μανηλ ως αρκυσι ληφθεις, οίς ησαν η Ανδρονικη πολλάκις οι ωεδς ηδύς αυτω κητεπαδοντες, εκων αεικονη γε θυμω ηθησιν αυτην εν φρερεσ, η ποδοκαμας σιδηραισ ασφαλίζε) αρρυκτοισ ως ενλω η αλυτοισ. εμδρον εν εφ ικανον χρονον τη φυλακη και κοχέμδρω. θερμερδς η ων η αθηροπων πολυξοπωτατος, και τοις αποροισ πορισηκος η διμεδοδς, παλάτατον κητανήσας υπονομον, και εδ εν εργυτο οικισκον (πύργος η ετος λω εκ πλινθεσ απασ οπηης) υπησι τετον, τας χροσι φορτερον ως αμδλας η σκαλισι δεμησαμδρος εω φορδς η εσοδον η η εξοδον, ως ειεν ανυποπηα, και η ωρεκεπετάσας επηλον. ενσάσις τοίνυω άρας αείσε, α θυρα η δεσμοτηείσ ωδω η φορεσιν ανεωγασαν, η το δειπνεν δειρεπεσ παρεισηγετο, εδαιμξ η φανόμενος ην ο δατυμων. ωθειεβλεπετο γεν τοις φυλαξιν η φρουρα, μη που η ταύτης αποθραύσας η διαπορήσας ο πολυμήκης Ανδρονικος οίχοιτο. ως δι' εδεν άλλως λυλυμαιθεν ε θαλασς, ε φλια, ετε μλω εδος η πυλων, εκ οσφορος, εκ οπισθοδομος, εδ η σιδερεδεις τοσ αιαφωτες, εκ άλλο η απαντων εδεν αφωμοζον διαλυζον, η εδεν ονοξιν εδρυπιον

εδρυπιον, ως εν εφρερω εν εχροντις, μηδ ε η εδοπον η τον τον κητανεντες, και εδ εν εση αποδρας. δηλα ταυτα ποιουσι τη βασιλιαση και τοις εν τελει, η οσοι τλω βασιλικω αμπεποουτω αυλω. εκεν ο μδω ως φυλάξων τας αμαλιπδας πυλας εσελλετο, η η η η χερσαμων επετε. ζαπτο φυλακη, αλλο τωις λιμδωας διηροδων ατο, ετερος αλλο πιδερω η πολεωσ απολαβων, ανεζητη η δραπετω Ανδρονικον. εδ ε αμφοδο ησαν αδιασκοπητοι, εδ ε αφυλακτοι α ειοδοι. συχνα η κη πωσαν χωραν τα βασιλεια διηπρωτο γραμματα, αφωπον απα γαλλοντα η Ανδρονικον, εχολλω εκιμονον επηταπροντα, οπωσ αλδς επαναπεμφθη. οπι δη τουτοις η η τετεσ συλληφθεισα γυνη ως της φυγης σωλιτωρ, τω δεσμοτηειω ωδω αρρηπειται, εν ωπερ κηδερικτο Ανδρονικω ως εκεισε την δικασ της φιλανδειας, ενδω ο ταυτης σωλειπητο συζυγος, ω υπεθετο τλω δραπετωσιν. ελωδωνον η αρα και Ανδρονικον ως φορτερον εχροντες, η κη τλω εις γυωα κη ταλαπωρον τον χολον εκχροντες, και τα ωεδς χαζεν Ανδρονικω ποιουωτες. εζαναδς γδ ετω τε δολε και τον υπονομον εκλελοιπωδς, τη γυωα κη εντυλακει, δδξας δσα και δαμων τα ωεθτα υποταρταειοις, η νευων αμνιων ενδαλμα, και δελαραμας τω αελπηω της δεας τλω αθηροπων, και ωρεσπλακεις εδακρυσε μδω, πδλω ουχ οσον ηδελον α συμφορα και τα τότε δυσυχησυναπηματα, θειδω τε μη τον θρευνελαβλω κη εις ωτα τοις δεσμοφυλαξιν, και δη εφ ικανον συζυγον ως τη δινεπιδι κη τλω φρερα, και εκυμονα ταύτω εν της τότε σωουάσ απεργασαμδρω, ες ης και παιδδς αρρησ ακεσαι πατηρ, τον Ιωαννω λεγω, ε και βασιλειας Η. iij.

cerantes, quasi amisso eo quem custodiebant, & locum & modum quo effugisset ignorantes: rem Imperatrici & magistratibus, aulæque proceribus nunciant. Alius igitur ad marinas portas mittitur, alius terrestres portas custodire iubetur, alius portus scrutatur: alius alia parte vrbis occupata, fugitiuū Andronicum quaerit. perquiruntur & biuia & triuia: & crebrae Imperatoriae literæ in omnes prouincias mittuntur, quibus fugitiuus Andronicus continenter inquiri, & captus in urbem remitti iubebatur. Deinde vxor eius vt fugæ conscia, cōprehensa, in eundem carcerem, in quo erat Andronicus, conicitur, vt ibi pictatis in maritum & cōfilij de fuga pœnas daret. Nesciebant illi nimirum, se Andronicum habere, vt prius: & bilem suam frustra in miseram foeminam effundere, & rem gratam facere Andronico, qui quum è cauerina emerisset, & mulierem inopinato conspectu territam alloquutus, pro spectro haberetur: amplexus eam ille lacrymat ille quidem, sed non tantum, quantum illarum ærumnarum acerbitas postulabat, ne custodes eiulatum audirent. In ea custodia diu consuetudine vxoris vsus, è quo congressu filius ei Ioannes postea natus est: cui nomen Imperatorium, H. iij.

Andronicus, vt fugitiuus quaeritur ab hominibus, à seipso autem & à Deo deprehenditur in latebris detestatis.

Innocēs mulier matitū rei culpæ satisfinet.

At innocentia sua præmio donatur.

Nempe inopinata mariti fruitione.

Masculæ proli benedictione, & fugæ mariti, ita solet diuina misericordia iudiciis suis imponere modum.

Dum aliis rium excitant leues & ridiculi homines, non raro sibiipsis, ludu aut puerum incitant.

Vana studia, inutilis audacia, & emulatio preposterata, & studiu desididum.

In re tenui labor, & tenuis fama gloria.

Nam ludicram illam comediam tragediam subiequitur, in qua Manuel perspicacia illi Antiochenae & fortitudinis oblitus, milites amittit.

elatis, sterni, alios pronos iacere, alios sella equestri deuolui, alios obuerso tergo effuse fugere: alios pallore pra iaculorum metu, & intra clypeum sese abdere: alios rubere, qui aduersarios trepidare cernerent. Aer vero impetu equorum verberatus, vexilla cum sibilo agitabat: ut haud ab re dici posset, in iis ludis Venerem cum Marte, & Bellona cum Gratiis coisse. Tanta erat varietas & elegantia. Studia porro Romanorum, atque audaciam, & emulatio, Latinisque praecellendi cupiditas, & Imperatoris oculi, iudices actorum, incendebat: Italos vero semper erecta ceruix, & animus superbus, atque indignatio, ne Romani hastato illo certamine superiores essent, excitabant. Imperator ipse duos equites simul profrauit, equo in alterum, & hasta inuectus, qui impetu iaculi etiam alterum vnasecum deiecit. Postquam Antiochenos admiratione fortitudinis impleuerat cum ipsi vidissent quae prius audierant, Constantinopolim redire instituit: & per amicas prouincias iter habens, maximam copiarum partem dimisit. In quo prudentia sua oblitus, milites plurimos amisit, extremo agmine male tractato. Nam incitata itineris cupiditas, & effrenis atque inconsideratus dominum itionis ardor, legiones non paucas in illa dispersione afflixit, subito Turcorum insultu oppressas.

λόντα τὰ νότα κὶ περιτοπιδίω φόβον. ἡ δὲ ἔχλωριζεν ὑποδύοις, τὸν ἀκούοντα δεδιώς, κὶ τὰ σάκει παῖς ἐπιδαπέτο. ὁ δὲ ἀποθρῆξεν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ ἀνταγωνιστῆος, κατεπιχόρτα ὄφρον. τὸ δὲ τῆ ἀέρος ῥόδιον, τῆ ὄρμη τῆ ἵππων τεμνόμυρον, ἠέμειπασ σημείας, καὶ λιγυρὸν ὑπισυείτην, εἰπεῖν αὖ πρὸς οὐκ ἀκόμψως πρὸς τὴν τὴν κἀυτὰ δῆχουσι ἀπιδῶν, ἀφροδίτῳ Ἀρεί συμελθεῖν, τῆ δὲ Ἐννυοῖ συμπλέκεσθαι Χάριτας, οὕτω τὰ τότε παύνημα ποικίλου καλοῦ ἐπύχρινον ὄντα. ἐπόμε δὲ ἀμιλλᾶσι κὶ ᾤξαστο ῥωμάοις μὲν τὸ ὑποφείρειν ἐκείσθαι τῆ Ἀαπίνων, καὶ τῆ τὴν δυνάτων ἀβελήνησιν, καὶ βασιλεύς αὐτῆ ὄφθαλμοῖ ἀγνοθεῖται τὸ φρωμύων γινόμενοι. Ἰταλοῖς δὲ ὁ αἰεὶ ὄρθος αὐχλῶ καὶ τὸ ὑβρίζον φρονήμα, ἔπι γε μὴν τὸ μηδὲ ὄλωσ ἀέχεσθαι ῥωμάοις κρατεῖν τὸν δῆχον τῆ πόλεμον. βασιλεύς δὲ αὐτὸς συνδυοῖ ἵπποτάς προσέδισε, κατ' ἑνὸς μὲν ἐλάσας τὸν ἵππον, καὶ τὸ δόρυ κραδαίνας ἐκείνου δὲ συλητὰ βαλόντος τῆ ῥύμη τῆ δῆχον τῆ ζόντος τὸν σὺνείγης. πλησας οὐδ' ἐπ' ἀνδρεία τῶς ἀνποχέεις θάυματος, ὅτε σι παρεληφθῆσ ἀπὸρ ἀκούης ἐνηχουῶτο πρὸς τῶν παλινοδία ἄσασ πρὸς τὴν Κωνσταντίνου ζαπίμυθ. ἐνδὲν τοι κὶ ὡς δῆχ φίλιας μέλλων ἰεναί, δῆχφίησι τὸ στρατόπεδον, ὅπη φίλων ἐκάστω μδίσασθαι. τῆτο δὲ μὴ κατ' ἠγέμενα ὁποῖθ ἠὲ αὐτὸς ἐκλάσασθαι, ἔλασθε ᾤξαστο πὸ πολὺ τῆ στρατῆ, ἔκκακῶς τὸ κατ' ἑρὰν δῆχδέμυρος. ἡ γὰρ πρὸς πορείαν ὄξεια τέτρα ῥοπή, καὶ ἡ πρὸς τὰ οικεία ἠδη τῆ στραπωτῆ ἀγαλίνωτος ἀπαρσις καὶ ἀλόγισος, οὐκ ὀλίγα τῆ ἄβελήτων δῆχλυθέντα παρελυμνήματο, τῆ Τούρων ἵππειασεόντων ἀθρόως αὐτοῖς ὡς πείρα.

πειρα γινώσκει τὸ τότε πολλοῖς, οἷον ἀγαθὸν ἢ ἀπορήθεια, τὴν δὲ ὑπερβουλίαν περὶ ἀγνοητὸν καὶ ἀξυμφορὸν, καὶ ὡς κρείσσον τὸ μὴ ἠμέραν εἰ σῶζοι κὶ δίδωσιν ἀνδραγαθίαν, τῆ κατασφάντῳ αὐτῆκα εἰς θάνατον, καὶ ὑποσάμνη χρησόπτη γὰρ δὲ αὖ καὶ εἰς χεῖρας πρὸς τὴν οἰκίαν, εἰ μὴ βασιλεύς ἐπαναστραφεῖς, τῆ Τούρκων ἀνέστειλε τὴν φορὰν, καὶ πρὸς πᾶσι τὰ στρατόπεδα μὲν οἶας ἔδει συμμαχίως πρὸς τῶν. ὅτε κὶ λέγεται τοῖς τῆ πρὸς τῶν ὁπισθάντα πῶμασι, καὶ τὸ πλῆθος τῆ δῆχον τῶν ὅσον κατανοήσαντα, πλῆξασ τῆ χεῖρι τὸν μηρὸν ἀχθόμενον, καὶ ᾤξασ τῆ χεῖρι πυκνά, καὶ ἀνομιώξασ βύθιον καὶ δακρύσασ ταῦτα δὲ τῆ παθαινομύων σημαντικῶς ἐπὶ τοῖς ὄφθαλμοῖς ἢ καὶ ἐνωπιζόμενοις ἀλγυνοῖς θάματα καὶ ἀκούσασ, καὶ ὄρμησασ μὲν τὸ ἐν ὄφθαλμοῖς ἀνάμνησασ ὄνειδῶ, γῆρας δὲ πρὸς ὑπογύμου δρᾶσασ μὴ ἔχοντα, ὅδ' ἔ τῆς ποροκειμένης αὐτοῖς ἔχεσθαι.

4 Οἱ δὲ μὴ τοῖς ὑψηλοῖς μόνον καὶ ἐθῶν καὶ πόλεως διωδάσας λοξὸν αἰεὶ ἐκείνη φθόνῳ, καὶ τοῖς ἐπιβουλοῖς ζέφρων αἰεὶ ἐγγύς, ἀλλὰ καὶ τοῖς μετρίωτεροις ἐπιφύομυθ. ἔπος ἐδὲ τὸν Στυππειώτῳ Θεόδωρον τῆς ᾤξασ βασιλεῖ παρρησίας εἰασεν ἀμετάθετον, ἀλλὰ πᾶν ὄλωσας καταμαρδῶσθαι καὶ ἀγχιον ὁ δυσάλαστος, πολλὰ κὶ μὲν τῆ σασίμου ευφελίξασ μετῶγε, τέλος δὲ καὶ ἀνέστρεψε, καὶ εἰς πῶμα κατὰ ἐγνεῖν οἰκίπσον. παρνεῖρα δὲ ἔ τὰ τῆ δὲ τῆ ἰσοεία, δεκνὸς τοῖς ἀναγνωσασσιν, ὡς καὶ ἀσυλλόγισον πρὸς τῆ καὶ δυσφύλακτον ἢ πονηρία. χεῖρας γὰρ ὡς ἐξ' ἰσπελάσθαι τῆ ἀπτεχραν, ὅποσοι τὸν μὲν ῥόπον οὐκ ἐκλάσθαι, τὸ δὲ ἠθρὸς ὑποκαθήμενος, καὶ πείρα.

Tum re ipsa compertū est, quantum boni sit in prouidentia, quantum temeritas & inconsulta consilia apporrient incommodorum & malorum: ac longē praestare salutarem moram perniciosae festinationi, quantumuis initio spe bona blandienti. Fortassis autem grauior clades accepta esset, nisi Imperator cōuersus, Turcorum impetū repressisset: atque exercitum eo ordine, quo prius id fieri decuerat, reduxisset. Quum verò cadaueribus astitisset, & multitudinem interfecto- rum perspexisset: labiis agitata, pra dolore femur crebro percussisse, & cum profundis suspiriis illa chrymasse fertur, ut in ægritudine animi & dolore fieri solet. Quāuis autem susceptum dedecus abolendi cupidissimus, cum quid in praesentia ageret, non haberet, institutum iter tenuit.

4 Enimvero inuidia, quae non tantum prouinciarum & urbium dominos subinde oblique intuetur oculo, & insidiatores in proximo alit, sed mediocres etiam insectatur: nec Styppio- tam Theodorum gratia apud Imp. pollentem, inuolatum praeteriit: neque prius turbibus & procellis agitare destitit, quā de gradu deiectum, locoque motum, tandem miserabiliter afflixisset. Ego verò talia quoque historia infero, ut lectores cognoscant, quā impromisa & inenitabilis res sit improbitas. Esse igitur, quantum liceat, eos annulos obseruandos, qui ingenis sunt illiberatis, & moribus

Hic pugnaudā fuit. Qui ludis nimirū delectantur, in rebus feris caeciunt. Salutaris mora perniciose festinationi, quantumuis initio spe bona blandienti. Fortassis autem grauior clades accepta esset, nisi Imperator cōuersus, Turcorum impetū repressisset: atque exercitum eo ordine, quo prius id fieri decuerat, reduxisset. Extrema gau- dij laetus occupat. Dolentis habitus. Summa in principe tristitia, susceptum dedecus abolere non posse. Intuidia effectus descriptus. Cuius acuta tela & immedicabile vulnus peruenit Styppiores. Huius historia nos prudentes, & in loquēdo cautiſſimos esse iubet.

occulis pradii, linguaque pol-
lent ab animo dissentiente: ac
custodia muniendum os, nec si-
nendam linguam temerè extra
dentium septum & labiorum
missionem enagari: quibus à
natura, quasi duplici vallo, est
inclusa. Nam Dromi Logo-
theta, quum fortunæ beni-
gnitatem erga Styppiotam,
& propensissimam Impera-
toris voluntatem ferre non
posset, ad quem illi semper
pateret aditus, & colloquen-
di potestas daretur, adeo vt
digito & nutu quiduis con-
ficeret, cum sibi certis horis
tantum accedere permitte-
retur: & quæ Styppiotas so-
la voluntate impetraret, ea
sibi ne per fomnium qui-
dem cernere contingeret:
invidia æstuans, quæ ipsius
animi penetrabilia infederat,
homo callidus, & instar pe-
stiferi serpentis, bifida lin-
gua instructus, amicitiaæ si-
mulatione circum-
uenit, & scyphi veneno ple-
ni oras amicitiaæ melle inun-
git, aliud dicens, aliud cogi-
tans, & labiis honorans, cum
animo esset alienissimo. His
rationibus Styppiotam hac
vna in re incautum & sim-
plicem fallit, eumque apud
Imperatorem vt imposto-
rem & dolosum criminatur,
& Sicilæ prodicionis accu-
sat. Cùm verò Imperator
adhuc in Cilicia agens, fi-
dem sibi fieri postularret,
cum sub velo stare iubet: ip-
se Styppiotam tanquam ar-
cani aliquid dicturus, eò se-

Invidus aulic-
us, proximi
aurotatem
toruis oculis
aspiciens def-
cribitur.

Suaq; condi-
tionem infe-
riorem agere
fert.

Pessimo affe-
ctui indul-
get.

Amicitiaæ si-
mulatione
incautum
oppunit, hy-
pocrita &
proditor in-
lignis factus.

Impostor ite
& lycophan-
ta.

Et quidem
artibus ne-
fandissimis,
ac fraudulen-
tis fraudib.

τιν γλωτταν τῆ καρδία πλουτῆντες ἀ-
πόδοσον· ὡς πάντων δὲ πιδῆναι τὰ
σώματι φυλακῆν, καὶ μὴ ἔαν τινὲ γλωτ-
ταν ὡροπυτῶς ἐκπηδῶν τὸ ἔρκεος τῆ ὀ-
δόντων, ἢ τὸ τῆ χειλέων ἐπιτερχομα-
τος, ἀπερ οἶα διπλῆν ἀείβολον ἢ φύσις
ταύτη ἀειεγύροσεν. ὁ γὰρ τοι τότε Λο-
γοθέτης τὸ δρόμου οὐχ οἶός τε ὦν ἐγεί-
την ἐς τὸν Στυππειώτην τῆς τύχης ὀ-
μνῆσαν, ἢ τινὲ ἀκροτάτην τὴ βασιλείω
ρόπῳ, καὶ τὸ τὰ μὲν ἀπαντα τὸν χρόνον
ἐς τὸ κρατῆντα παρρησίας τε καὶ παρουσίας
ἔβη καὶ ἐξῆναι διακτύλω μεταφέ-
ρειν πάντα καὶ νόματι, ἀντὶ τῆ κακ-
τάς ὄρας τὸ ἐς αὐτὸν ἀνέωχῆναι πυλάων, ἔ-
τῆλλα ὅσα τὰ μὲν Στυππειώτη καὶ μό-
νον βουληθέντι ἀνύσιμα, τὰ δὲ ἐπὶ ὄναρ
δὲ τὸ φαντασικῶ ἔοικε πλάσμα, καὶ δὲ
τὸ τὸ φρόνον γνόμῳ ὑπεκκαύματα,
ἔως τὸ ταμεία πλήθοντα τῆς καρδίας,
σκαωρεῖ καὶ τὸ ἀπὸ τῶ οἰκτερότατα. ἔ-
δεινῆς ὦν κατῆσαν δόλαι, καὶ δικεῖαν
ὀτυχῶν γλωτταν, ὅποισιν ὄφισ ὁ ψιδυρος
καὶ ἀρχέκακος, φιλία ὑποκλέπει τὸν ἀν-
δρα, καλὰ ὡρα γμασι συσιάζων ἀτοπα
δραβούλια, καὶ δηλητηρίου σιύφον ὡρὲ
χειλῆ ἀγάπης μέλητι ὡρα χείων, ἀμέλη
τοι καὶ ἀλλὰ λέγων, καὶ δὲ ἀνοοῦ μῆρος ἔ-
πεα, καὶ χείλει μὲν τῆ τῆ καρδία
πύρρον πλάζ ὀμνῶς, ἐλελήθει τὸν καὶ τὸ
μόνον ἀρχαῖον καὶ ἀπλοῖκον Στυππειώ-
την. ἐνδραβ ἀλλει τὸν ἄως μαίαν ὀ-
τῶ τὸν καὶ δολιόφρονα, καὶ γράφεται
ὡρα δόσιαι τὰ καὶ Σικελίαν λέγων ἀνα-
ταράξῃν ὡρα ἔματα. ἀπατηθεὶς οὖν ὑ-
πὸ τῆ βασιλείω πίσει τῆ λεγομῆρον, τῆ
Κυλικία ἐπὶ ἐνδρατῆσοντος, αὐτὸν μὲν ἔ-
φισσι ὡρα πετάσματα τὸν ὃ Στυππειώ-
την ὡρα λαβῶν ὡς ἔχων τὸ μόνον ὡρα
ὡρα δὲ ἀλέγετῆ, ἀγὰ ὅπου ἄν ἀθέατος ὁ
βασιλῆς

βασιλῆος ἐσηκῶς, καὶ λόγους ἀνακνήσας
ἐτέροις, εἶτα καὶ τοῖς καὶ Σικελίαν δολίως
ἐνέβαλε, ἔδιδου αὐτὸς ἀφορμὰς ἔμμε-
ψμοιρεῖν μήτε μὲν ἀσάξῃ τὸ Στυπ-
πειώτην ὅσα ὁ βασιλῆος εἶχεν ἐπὶ τοῖς
καὶ Σικελίαν δὲ ὡρα ἀμάξῃ ὡρα ἔμα-
σιν, ἔτω δὲ ἀλύει τινὲ ἐντυ χῆαν, καὶ τοιοῦ-
τον ἐνδραφῆς ἀπινδῆρα τῆ τῆ βασιλείω
ψυχῆ, καὶ καὶ τὸ Στυππειώτη ἀφῆς ὑπο-
τύφῃ, ἐσκέπει καὶ φορυτῆ ὀυπορήσῃ
ἐτέρον σκαφανήσεων, δι' ὦν ὡρα χείρο-
τάτη ἔσπινδῆρα ἐσέεται ἢ κίνησις. ἀκοῦ
καὶ καρδίας ἐτέραν ἀντάαν πληγῆν εἰλη-
φῶς ὁ δηλωθεὶς Λογοθέτης ἐκ τῆ τῆ
Στυππειώτη δολιῶν δολιῶν ἐρυδρα δὲ
νου δὲ λιθῶν χροῖσεν, καὶ τοῖς ὄρκοις τῆτον
ὄπιατῆσαι καὶ τὸν ἐν Βλαχέρνας μέγαν
νεῶν, ὃ τινὲ τῆ κρατῆς δὲ ἀδοχῶν ἐνεπέ-
δου Ἀλεξίῳ τε τῆ δὲ ΟΥγγρίας καὶ τῆ
δυρατῆ τῆ βασιλείω Μαρία, ἀ τῆ Λο-
γοθεπικῆ δὲ ἠπουδεν ὄφικῆ ἦσαν ἀρμό-
δρα, συυδέτῆ λέγεται χάρτιν λήσῃ
ἐμπλεων, ὡρα τῆ Στυππειώτη δὲ ἦσαν
τῆ τῆ Σικελίας ῥηγὶ σαλησῶ μῆρον, καὶ
τῆτον ἀφῆρας τοῖς τῆ Στυππειώτη τό-
μοις καὶ γράμμασι, ὡρα τὸν βασιλῆα,
εἶλα τοῖς καὶ ζήτησιν τῆ ὡρα τὸν ῥῆγα
γράματῆ τῆ τῆ Στυππειώτου σκῆ-
τῆ ἐρδῆσοντας οὐ καὶ ἡρομῆρον, ὃ ἔτω
κρατῆρ οἶα πυρσὸν ἀνδῆρον τινὲ καὶ τῆ
ἀπὸ δὲ ὄργῆν ἀνέκαυσε· καὶ τὸ ἐντεῦθεν
ἐκκοπεῖς τὰς ὄρας ἀδίκως, τυφλὸς ἄν
μὴ βλέπων τὸν ἥλιον. ὡ πάντ' ἐφορῶν ὄφ-
ταλμὲ τῆς δίκης ἀλάθῃτε, πῶς ἐπιμύθῃς
πολλὰς ἐπὶ τοῖς πηλίκαις ὡρα ἡμῆ-
μασι, ἢ καὶ μετῶσιν ἐτέροις ἀπὸ ὄρων
κακοὡρα ἡμασιν, οὐδὲ ἐπάγῃς δὲ ὄρας
ταῖς ὡρα ἡμασιν, καὶ τὸ κρατῆρον ἀναμῆα,
ἀλλ' ὑποπτε μῆρος ἐπέχεις τινὲ ὡρα ἡμασιν;
ἀπὸ ὄρων λογισμοῖς ἀπὸ τῆ βατον. πῶς εἶ σοφῆς, καὶ καὶ γνώμων ἀρεθῆς

ducit, vbi Imperator occu-
lebarur. Et ab aliis rebus e-
xorlus, tandem in Sicilia
mentionem fraudulēter de-
labitur: datāque illi occasio-
ne acta illa Imperatoris re-
prehendendi, colloquium
dirimit. Ita irritato illius ani-
mo, aliarum calumniarum
occasions quærit: magis e-
tiam contra Styppiotam in-
flammatus, quod Imperator
illi aurea bulla cum radian-
tibus gemmis data, manda-
rat, vt in magna Blachernia
ecclesia iuriurando præf-
fet; quo Imperij successio
Alexio Hungaro & filia Ma-
ria confirmaretur (quod
munus ad Logothete potius
officium pertinebat) scrip-
tum nugacissimum compo-
fuisse fertur: quod scilicet
Styppiota ad Sicilia regem
missurus esset. eoque in Styp-
piote codices & literas clam
inferto, Imperatori persua-
det, vt inquiri iubeat illas
prodicionis ad Siculum li-
teras. Quo facto, Imperator
fulminis instar contra Styp-
piotam exarsit, eique oculos
effodi iussit innocenti. O in-
speior omnium, ocule iustitie
ineuitabilis: cur sape conuiues
ad tales iniurias, & grauiore
etiam casus hominum, neque
statim tonitrua & fulmina pro-
mis, sed vindictam procrastina-
nas? Imperne stigabile tuum est
iudicium, & humanis rationi-
bus inaccessible. Tu verò sa-
piens es, & accuratus utilitatis

Quibus alias
iungit calum-
nias.

Et manifesta
impietatem,
scriptum ne-
gacissimum,
feu potius fi-
bellū famo-
sum in viri
innocentis
caput con-
scribens.

Principum
ira, nuntius
moris.

Nicetæ expo-
stulatio cum
diuina pro-
uidencia, cu-
ius, amē vo-
luntas est si-
ma iusticia:
nec aliter e-
ius rationes
cōstāt quān
si nulli ho-
mini reddan-
tur.

index: quamvis tenuitatem ingeniorum nostrorum frustreris. Draconem quidem aut leonem, qui videt aut audit in montibus, statim declinat: lachrymis & precibus etiam latro mitigatur: ad virum vero aliis insidiantem, qui aliud lingua promittunt, aliud pectore clausum habet, cauendum, magna sapientia est opus, & numinis auxilio. Cæterum, fuit is Logotheta (vt historię seriem paulo diutius suspendam) talis, qui sublimiores disciplinas primoribus duntaxat labris degustarat, sacrosanctę sapientię parum diligens amator, nec docilis discipulus. Sed ingenio præstantissimo, dictionis extemporalis studiosus, eloquentia fontis instar exuberante, maximam gloriam adeptus. Fuit & mortalium omnium gulosissimus, & bibulorum princeps: canere ad lyram, & citharam pulsare: Cordacem saltare, & pedes celeriter huc atque illuc agitare præptus. Quamvis autem vinum auidissimè ingurgitaret, tamen nullum in eo signum ebrietatis apparebat: imò, quò plus biberat, eò prudentius, irrigatione illa vini excitato ingenio, loquebatur. Iam quia symposia confectabatur, cum Imperatori acceptissimus erat, tum regulis prouinciarum, qui comestationes amabant, charissimus. Ad quos quum legatus ibat, alios potando superabat, eoque redigebat, vt longo tem-

Deo insitū, vt lento gradu ad vindictam sui & innocētium hominum procedat, tunc dicitur que supplicij grauitate componet.

Impiorum mentes si recludatur, ad spectas Ianatus & icus, pessimę conscientię ineluctabilia supplicia. Nā vt corpora verberibus, ita abitione, sauitia, luxu, voracitate, libidine, malis consulis animus à seipso dilaceratur.

Suppliciorū extremū, in vitio facere sibi delicias, & mentē cauteo relictam gerere.

Vt valentibus potare vinum & strenuis admiscendū potum inebriat. Hei tibi, regio, cuius principes manē comedunt & comestatores accubiosos funent.

Ἐπισημοῦσιν τοῖς, καὶ ἡμῶς τοῖς μικροῦσιν ὄνομασιν λέλειπται. Ἡδὴ μὲν οὐδὲ τῆς θρηνητῆρος διαφορῶν ἢ λέοντα λασιαύχονα εἰσορῶν καὶ αἰῶν ἐν ὄρεσιν, διδόμενος ἔξελκινεν ἀλλὰ καὶ κακός ἐστις ὅστις δὴ τῶν ἀεικλιτικῶν ἐστὶ, δεικνύσιν καὶ λιπαρῶν παρυσυάγετα ἀδρα γὰρ καὶ τῶν πλοσίων βυσοδομῶντα, καὶ ἀλλὰ μὲν ἐν φρεσὶ κοῦδοντα, ἔτερον δὲ βιάζοντα, σοφίας δὲ πολυῆς ἐκφυλεῖν, καὶ χρεία τῆς ἀπο τῆς κρείττωνος ἐπαφείας. Ἰὺ δὲ ὁ Λογοθέτης οὗτος, ἵνα καὶ ἐπιμνησθῆναι τῶν ἀεικλιτικῶν τῆς ἰσοπέρας μὲν τὸν εἰρημὸν, μαθημάτων ὑψηλοτέρων ἀκρωλιχαρῶν γεγενημῶν, καὶ τῆς ἰσοπέρας σοφίας οὐκ ἀκλειῆς ἐραστῆς, οὐδὲ δὲ μαθητῆς ὄπαδος, κρείττος δὲ τῆς φύσεως, καὶ τῶν ἀμελετήτων χάριτων τῆς φερόμενης, ῥέων τε τῶν λόγων καὶ πηγάδα καλλιρρήθων δικηδοῦσαν τῶν φρονῶν, ἐκ τῶν κλέστων ἀπὸ πῶν ἐγκρατο μέγιστον ἀφῆσαν δὲ ὁ φροναγῶτατῶν, καὶ οἰνοφλύγων ὁ κρείττος, πρὸς λύριον ἐφαλλε, καὶ πρὸς κιθάραν μετῆρῶν μιζέτω, καὶ κόρδακα ὠρχεῖτο, καὶ τῶν ποδῶν πολλὰ κίς παρνεσάλασε, χανθὸν δὲ τῶν οἴνων ἐμφορῶν μύθων, καὶ τῶν θαλασσιῶν χόας, καὶ τῶν ἀπορίας συρῶν τὸ ποτὸν ἀνιμῶν μύθων, οὐ καταπόντου τὸν νοῦν τῆς ἀφῆρας, μήτε παρασφαλλόμενος ὡς οἱ ἔξοινοι, μήτε τὸ κάρη βάλλον ἐτέροσε ὡς ὑπὸ μέθης ἐπικλυζόμενος, ἀλλ' ἔλεγέ τι σοφῶν ἀναφλέξαν τε καὶ ἀφῶν ἐν τῶν πίνων τὸ λογισμῶν, καὶ πρὸς βλάστω λόγων μᾶλλον ἐπερὸν ἡμεῶν διώκων ἢ τὰ συμποσία, εἰ βασιλεῖ μόνον πλείστα κεραιέω, ἀλλὰ καὶ δυνάσταις μάλλον πεφίλητο τῶν ἐθνῶν, ὅποσοι τοῖς κέρμοις πρὸς πούδαζον, καὶ γὰρ φρεσείαν αὐτοῖς τῶν ἀβέβαιων, τοῖς μὲν ἰσχυροῦσιν ἐν τοῖς πόσι, καὶ πρὸς τὴν ἐπέκατῶν ἐκ τῆς μέθης ἀπῆσαν,

ἀπῆσαν, καὶ τῶν κέρμων ἀπῆσαν, τοῖς δὲ καὶ ἰσοπέσειεν. οὐδὲ δὲ ἦσαν οἱ πιδάκνας ὄλας ἐς τὴν γαστέρα μετήγειρον, καὶ ἀμφορέας ὄλου τῶν σακτύλων ὡς κύλικας, καὶ τὸν σκύφον εἶχον ἀεὶ ὅπως πινον τὸν Ἡρακλειον. ἐπεὶ ἢ εἰς τοῖς πρὸ τῶν ἀφῆρας τῶν λόγων καὶ ἀπαξ ἐνεπεπῶνεν, δεδύδω καὶ κείνα τῆ ἰσοπέσει, μνήμης ὄντα καὶ διηγήσεως ἄξια. συνέθετο ποτὲ τῶν βασιλεῖ Μαουήλ ὕδατος πηλοῦ εἶσαν δικηδοῦσιν τὴν πορφυρεῶν λεκανίδα, ἰὺ εἶχε μὲν πρὸς τὸν αἰθριώδης τῆ κοιτῶν ἰσχυρῶν τῶ βασιλέως Νικηφόρου τῶ Φωκά, ἢ καὶ ἀφῆσαν τῶ βουκολέωντος ὑπῆλαζουσα, νυκτὶ δὲ ὁ πρὸς τῶ εἰς ἰσοπέσει πρὸς κέρμων βασιλέως οἰκοδομηθεῖς χρυσόπας μέγιστον ἀφῆσαν βασιλέως δὲ ἐν θαύματι δέμενος τὸ λεχθὲν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶν, Λογοθέτα, φάμην, ὁ θόνας ὄσανθεις καὶ χρυσίου μινὰς ἵκανὰς ξυνέθετο οἱ καταβαλέσθαι φράσην ὡς ἐφῆσαν, ἢ μὲν ταῦτα τῶν κέρμων μὴ πρὸς τῶν ταῦτα ἐπιπέσει. ὡς δὲ τὸν λόγον ἀσμένως ὁ ἀνὴρ ἰσχυρῶν, ἢ μὲν λεκανὶς ἰσχυρῶν καὶ ὑδατος, κεραιῶν πρὸς χόας δύω. ὁ δὲ κύλικας τὸ ἀφῆσαν ἐκένωσεν ἔσα βούς, ἀπαξ ἀνακόφας τὸ συνεχρῆς τῆς πόσεως, καὶ τότε ὡς τὸ πνεῦμα πλείον συλλέξετε, καὶ εἶχον ὄντος τὰ ἐκ συμφώου πρὸς αὐτῶ βασιλέως δὲ ποδιδόμενα. ἦσαν δὲ ὡν τῆς τῶν χλωρῶν κυάμων ἐπῆσαν, οὐκ ἀπορίνοι, ὁ φασιν, ἀλλ' ἔξ ὁδόντων τῶ θαλασσιῶν εἶλετο. ὄλας οὐδὲ ἀρούρας κατεδαπάνη, καὶ πρὸς ἀκλειῆς ἐπεξήρητο, καὶ τότε τῶν ποταμῶν ἐγκλησάμενος, ἐπεὶ δὴ περὶ εἰς τὴν περῶν κυάμων θεάσαστο γῆδον, ἔξαιπῆς καὶ τὸν ἔχοντα γῆδον ἀποδυσάμενος, διενήξατο καὶ τὸ πλείον ἀποτραγῶν, οὐδὲ οὕτως ἀπέχετο, ἀλλ' ἐς δεσμάς τὸ μὴ

pore ad villum edormicandum, & ebrietatem discutendam esset opus: alios æquabat, quum quidem ventres eorum integra doliola caperent, & amphoras digiti vt calices versarent, & Herculanum scyphum cene perpetuò sibiungerent. Sed quia semel in huius viri mentionem incidi, illa etiam memoratu digna referantur. Pepigit aliquando cum Imperatore Manuele, se Porphyriticam patinam aqua plenam exhausturum: quæ olim in aula Phocæ Nicephori fuit, ad Bucoleontem spectante: nunc verò in maximo illo conclavi visitur, quod is Imperator, cuius historiam scribimus, ædificauit. Id Imperator admiratus: Optimè sanè, inquit, Logotheta. & ci multum lineę vestis preciosę, & complures auri minas promissit, si ita fecisset: sin minus, tantundem ab eo stipulatus est. Quibus verbis homo delectatus, patinam aqua repletam, quæ ad duos choas capiebat, instar bouis inclinatus, exhaustit, semel tantum recepto inter potandum spiritu, ac statim promissa ab Imperatore munera ex pacto accepit. Etiam viridibus fabis impense delectabatur, earumque tota arua consumebat. Aliquando igitur in castris quum trans flumen fabis constitum agellum conspexisset, statim exutis vestibus tranauit: nec maximam deuorasse partem

In vino luxus, non veritas aut honestatis amor.

Camateri heroicę gesta, quæ hominem scilicet Imperatori cõmendarent, nempe egregius potator in bouem conuersus multum aquæ exhaustit, quem vitinam nostri seculi Camateri imitentur, vt pote qui non humanam sed asininam & taurinam vitam viuunt, & bibere nõ viuere didicerint.

Voracitas Camateri, viro honesto, vel subrustico profus indigna: sed lycophantia & nequissimo delatori apprimè conueniens.

contentus, reliquias in fasciculos collectas, & humeris impositas abstulit: & in tabernaculo suo sedens, fabas suauiter absumpsit, quasi longo tempore ieiunasset. Fuit homo proceræ staturæ, & heroici corporis: non imbellis, sed fortis: eaque familia dignus, ex qua maternam stirpem trahebat. Moriturus, quum fauciam haberet Styppiotæ calumniis conscientiam, virum accersit, & lachrymis oppletus veniam petit. quam ille, oblitus iniuriarum, ei concessit, & salutem eius animæ precatus est. Atque hæc hæcenus: neque iniucunda, vt opinor, neque inutilia.

5 Manuel autem coniugis Alemannæ mortem, non secus ac membrum à suo corpore auulsum, acerbissimè deplorauit: iustisque perfolutis, in paterno monasterio Pantocratoris magnificentissimè sepeliit: & luctus tempore, quod ipse sibi prefinierat, instar semianimis & dimidiati hominis exacto, secundas nuptias spectauit, masculæ prolis cupiditate. Multis itaque è locis literæ ad eum mittuntur: offeruntur regum & principum filiarum ex omni terra. Ipse verò Petebini, Antiochiæ Cælesyriæ primariæ vrbis, ad Orontem sitæ, quam ventus Fauonius perflat, satrapæ filiam delegit. Is Petebinus erat genere Italus, & eques præstantissimus. Missis igitur

In magno corpore non mica fallis.

Quandem, tamen si serò, et apula excussa, bonam mentem induit.

Alemanna, Manuelis vxor moritur, desiderium sui relinquit, sepelitur.

Manuel masculæ prolis cupidus ad secundas nuptias animè aduectus.

Et vxorem sibi gratam deligit.

Puellâ nempe incomparabili fortuna præditam.

κατεδηδομένων ξυνονευμένων, ἐπὶ νώπῳ τε ἀρά μὲν, διέβη τε τὸν ποταμὸν αὐτήκα δὴ μέλας, καὶ ἐπὶ δαπέδου τῆς σιλωῆς κασιζήσας, ἀπέλεγτο τοὺς κύμας ἡδέως, ὡς εἰ νῆσις ἢ ἐπὶ μισκρὸν καὶ ἀπόσιτος ἡροικὴ δὲ σώματος μετέχων, καὶ εἰς αἰετῶν ἡλικίας ἀγαθῆνας ἀναδρομῶν, ἐκ δὲ πόμαχος ἡδὲ ἀλλ' ἐβλεπε γλυναῖον καὶ τῆ ἀίματος ἀξίον, ὅς ἐ τὸ πρὸς μητρὸς ἐκείνῳ γῆρῳ καθεύδειτο. τελευτῶν δὲ τὸν βίον, καὶ πληθύνοντων αὐτὸν τὸ οἰκείον κρείττερον, ἐφ' οἷς καὶ τὸ Στυππειώτῃ ἐλογροποίησε, μετὰ τὴν μὴ πειρῆσαι τὸν ἀνδρα, καὶ συγγνώμῳ καὶ δακρύων ἀνείταται. ὁ δὲ βραβύων ἀμνηστικῶς ἀφραση, καὶ σωτηρίαν ἡρώης προσεπηύξατο. καὶ ταῦτα μὲν ἔγω, καὶ ἐ καὶ διήγησιν οἶμαι ἀλυσιτελεῖ τοῖς πολλοῖς, οὐδὲ ἀγαλλῆ τὴ καὶ ἀχαιώτα.

5 Ο δὲ Μανουὴλ ἀποβαλόμενος θανάτῳ τῷ δὲ Ἀλεμανῶν σπύλον, ἐκόψατο μὲν τὸν ἐκείνης μόρον, δευασσόμεν οἰηθεὶς σώματος, καὶ ὡς λέων θρῶνιδες ἡρόβησε, ταφῆς δὲ ἡξιοκῶς μεγαλοπρεπῆς, καὶ τῶ σιλῶει ὀπιτελέσας τὰ ὅσια ἐν τῇ Παντοκράτορος πατρῶα μονῇ, καὶ καμὸν ὄν ἐδοκίμασε παρῆπαύσας ἡμθανῆς ἑμίτμος, πρὸς μνηστρα δούτερα ἐβλεψε, πατῆρ ἀκῆσαι παρδὸς γλυχομῆρῳ ἀρῆρῳ. πολλαχόθεν μὲν οὖν ἐπεφοίτων αὐτῶ καὶ γράμματα, καὶ πρῶτων ὄν βασιλέων, δὲ ῥηγῶν καὶ δυναστῶν ἀπάσης τῆς γῆς. ὁ ἵ προσέειπεν ἀπασι μίαν ἡρώ θυγατέραν τῆς Ἀντιοχείας σατραπείουτος Πετεβίνου ταύτῳ λέγω τῆς κόλης Συρίας πρῶτα καὶ μὲν ἡδὲ ὀρένης πατήρει, καὶ κατὰ πνίφ ζέφυρος ἀνέμος. ἡδὲ οὗτος ὁ Πετεβίνος Ἰταλιώτης μὲν τὸ γῆρῳ, ἰπώτης δὲ ἀκεάδαντος, καὶ ἑστὸν Πείαμον ἐκείνον δὲ μέλιος. σείλας οὖν ἐν ἡρώ τῆς γεροῦτας

γεροῦτας καὶ τὸ γῆρῳ ὀπισθίμους ἀνδρας, εἰσοκίζεται τῶν κόρων, καὶ θυσας εἶχε τὰ γαμοδαίσινα. ἡδὲ καλὴ τὸ εἶδος ἡ γυνὴ, καὶ καλὴ λίαν, καὶ ἕως σφόδρα καλὴ, καὶ τὸ κάλλος ἀξυμβλητος, ὡς μύθον εἶδὲ ἀπεγρῶς πρὸς αὐτῶν Ἀφροδίτῳ τῶ φιλομειδῆ καὶ χροσῶν, ἦσαν τῶ λωκώλκων καὶ βοῶπιν, ἑ τῶ δολιχόδερον καὶ καλλίσφωρον Λάχαναν, ἃς οἱ πάλαι δεξὲ τὸ κάλλος ἐδέωνσαν, καὶ τὰς λοιπὰς δὲ ἀπάσας, ὅσας βίβλοι καὶ ἰσοεἰαι δευασσῶν τῶ δὲ πρὸς ἀφροδίτῳ τῶ τῶς Τέρκως μέλλων ἀφίσις διεξένει, ἄτε εἰς ἀρχῶν κασιζόμενος, καὶ πνα ἡρώ ἀνώθεν σαφινείας ἐνεκα δόξη αὐτῶ εἰς ἀφήγησιν. τῶ κατάρχων τῶ Τούρκων Μασούτ πολλοὶ μὲν ἦσαν ἡεῖς, καὶ θυγατέρες ἐκ ἐλάτῳ ἐγεγονέων. ἐν δὲ τῶ μέλλειν ὅς ἀφροδίτῳ γίνεσθαι, καὶ ταῖς ἐκείθεν κολάσσειν ὡς ἀσεβῆς ἀφροδέμπεδῶ, δευάνεμει τοῖς ἐκείνου πασι ταῖς ποτὲ μὲν Ἐωμαίων ὄροις κληροχουμῶρας, τότε δὲ ὑπ' ἐκείνων ταφῶ μῶρας πόλεις καὶ χῶρας καὶ ἀλλοῖς μὲν εἰς κληροπατρῶον κατέλιπον ἕτερα, τῶ δὲ Ἰκονίεων μητρόπολιν καὶ ὅσα τε τάχαται ὑπ' αὐτῶ τῶ Κλιτζαδλαῦ ἀπομείζει ἡρώ τῶ δὲ γαμβρῶν τῶ μὲν Ἰαγρπασάν, ἡ μείσταν καὶ Ἄγκυραν ἐκληροῦτο, καὶ τῶ Καππαδοκῶν ὀδδαίμονα χῶραν, καὶ ὅσα ταῖς πόλεσι ταύταις ὄμορα. Δαδούνη ἡ ἀπονεμίλωται πόλεις εὐδαμόνες τε καὶ μέγας, Κασιόρεια καὶ Σεβάσεια. Ἀλλ' ἕως τίνος τὸν οἰκείον παρῶλει κληρο Κύρκεις ἀπαγωγῶν ἐκεί μῶρον, καὶ πρῶτον μὲν μακρῶνα, καὶ κίνησιν κεφαλῆς λαφῶ μῶρον καὶ ἐχὶ σοφῶ, ἑ πόρρωθεν ἀπεχονισμῶν τῆς ἀσεβοῦς πρὸς σὲ δόξης καὶ πίσεως; μέγχι τίνος ἀφ' ἡμῶν ἀποσφραῖς τὸ οἰκείον πρὸς ὀφιλῶν ὄροπος, καὶ τῆς πῶ χείρας ἡμῶν ὀπιλανθάνη, οὐδὲ ἐνωπίη τοῖς σναγμοῖς καὶ τὰ δάκρυα ὅσα γὰρ τῶ δολιχόμῶν ἐπακούος; ἐδὲ δὲ κῶν ὀπιπίθης ὁ τῶ ἐκδινῆσεων κύριος; ἕως ποτὲ ἀφροδίτῳ ἔρποντα ἐσείται τὰ ἀτοπα, καὶ οἱ μὲν τῆς

tur ad eum senatorij ordinis tur ad eum senatorij ordinis nobiles viris, puellam ducit, incomparabili forma præditam, ac nuptias celebrat. Iam quum ad institutum redeundum sit, quædam supra commemorata, perspicuitatis gratia repetenda sunt. Masuto Turcorum Imperatori multi erant filij, nec filiarum pauciores. Moriturus, prouincias & vrbes olim Romanas, tum verò suas, inter eos distribuit. quumque aliis alias assignasset, Iconium metropolim cum subiectis oppidis, Clizasthiani filio: generis verò, Iagupasani, Amasiam & Ancyram, fertilè que Cappadociam, cum locis finitimis: Daduni vrbes felices & maximas, Cæsaream & Sebastiam, attribuit. Sed quousque, Domine, hereditatem tuam diripi, ac præda & ludibrio esse populo vacordis, & à veratui cognitione ac fide alienissimo parieris? Quandiu à nobis auertes faciem tuam: cum sis humanus, & mendicitatis nostræ obliuisceris: nec gemitus nostros & ploratus audies, cum celeriter afflictis succurrere soleas? neque pœnas sumes, cum sis vindex? Quandiu durabunt ista absurditates, vt Agaris ancilla poste-

Cuius proferos successus proponit.

Et cum Deo de Turcorum graffationibus expostulat.

ri vobis ingenuis dominantur: & gentem sanctam tuam, qua sanctissimum nomen tuum invocat, perdent & occident? diuturnam servitutem, & opprobria & alapas perditorum barbarorum sustinentem? Intuere tandem, clementissime Domine, captivorum arumnas. Sanguis famulorum tuorum nunc quoque, ut olim Abelis, te misericordem Dominum inlclamat. Arripe arma & scutum, exurge ad opem nobis ferendam: confirmatoque viro qui tibi placuerit, probatusque fuerit, improbis vicinis nostris septupla reddito, qua in hereditatem tuam commiserunt. & prouinciis atque urbibus fortiter recuperatis, quas barbari surripuerunt, orientem & occidentem Solem eorum limites statuato, qui a te cognomentum acceperunt. Hæc fortasse non abs re, neque temerè effudimus, cum Deo paulisper colloquuti, & mœrore oppressum animum nonnihîl leuauimus. Masuti autem liberi præcipuos regni paterni, ac potius Romanorum fines trifariam partiti, pacem & cognationis iuraparum curauerunt, ad bella intestina propensi. Nam Iconij Sultanus Cappadociæ toparchæ, & hic illi vicissim, infesto animo est infidiat, donec odia in apertum eruperunt, & ab ipsiſ Imperatori sunt exposita. Qui quum vtrunque perditum cuperet, optabat, vt non tantum

εμείνω βλέμμα δλέθειον ἔρριψε, καὶ ἰὼ κατ' ἀλλήλων πονηρὰ διαβούλια, οὐχ ὑπὸ σκοτῶν καὶ κρύφα: τελοῦμενα, ἀλλ' ἐκπυστα καὶ βασιλεῖ καὶ ἔκφορα ὑπ' αὐτῶν. ὁ δὲ ἐπαρόμην ἄμφοῖν πανώλειαν, ἠγάπητα μὴ μόνον

δουλίδ ἄγαρ ἀπόρονοι κατακυριεύσουσι τῷ ἑλδιδέρον ἠμῶν, ἀπολοῦσιν τε καὶ ἀποκτενοῦσιν τὸ σὺν ἄγων ἔθνη, ὃ τὸ ὑπὸ πᾶν ὄνομα τὸ σὺν ἐπιχειληται ἄγων ὄνομα; τὴν ὃ χροῖαν ὑπηρεσίαν ὑπομυρεῖ, καὶ τοῖς ὄνειδισμοῖς ὑποίσθη. Ἐπεὶ κόνδυλισμοῖς τῷ ἐπιτερίππων τούτων ἀλλογενῶν; εἰσελθὲτε ἐνώπιόν σου ὄψε ποτε, φιλάγαθε δέσποτα, τ' ἐν πέδαις ἢ σιωχῆν βοησάτω πρὸς σὲ καὶ νυῦ τὸν φίλοντον τὸ ἐκχρόμνον αἶμα τῷ σὺν οἰκετῶν, ὡς τὸ τὴν ἄβελ πρῶτον. ἐπιλαβὲ ὄπλα καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι εἰς τὴν βοήθειαν ἠμῶν, καὶ κραταῖωσας ὄν αὐτὸς διδοκήσθαι ἀδρα, καὶ ἐφ' ὃν ἀρετήση, ἀπόδος τοῖς πονηροῖς γέιτοσιν ἠμῶν εἰς τὸ ἐπιπλάσιον, ὅσα ἐπονηροῦσαντο καὶ τῆς κληρονομίας σου καὶ πόλεις καὶ χώρας ἐπαναστάσας ἡμῖν ἐν ἀνδρείᾳ, ἃς ὑφείλοντο οἱ ἀλλοφύλοι, ὅρα σήσας τοῖς ἐκ τῆ σὺν καλουμύροις ἐνόματ' ἀνίχοντ' ἡλίου ἔδυο μύρου πρῶτος καὶ ὑστάτας αὐγάς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως οὐκ ἀκίερος, οὐδὲ μάττω ἔξετοξάσσα μὲν, Θεῶν μὲν μικρὸν πρῶσθαλήσαντες, ἔκνεῶσαντες τῆς λύπης βραχὺ ἔξ ὑπὸ αἵτου ταύτη ψυχῆς. οἱ δὲ οὐὲ τῆ Μασοῦτ τειχῆ διασάμμοι τα κεφαλαῖωδῆ τῆς ἀρχῆς ὀλέσματα ἢ τὸ νητρεῖς εἰπεῖν, τα τ' Ῥωμαίων χροῖσματα, ταῦδε πρῶτα πατρὸς ἐς αὐτοὺς καταβάντα διαδέξαμμοι, ὀλίγα μὲν εἰρήνῃ καὶ τοῖς τῆς συγγλυείας θεσμοῖς ἐπέδυσαν. τα δὲ πλείστα εἰς διαφορὰς οἰκείας ἀπέειδον, καὶ πρῶσθρον ταῖς διαστάσειν. αὐτῆκα γὰρ ὁ τῆ Ἰκονίε Σουλτανὸς τῆς Καππαδοκίας τοπάρχη σκαῖν π καὶ ἄγριον ἐποφθάλμισε, καὶ οὐτ' αὐτὸ εμείνω βλέμμα δλέθειον ἔρριψε, καὶ ἰὼ κατ' ἀλλήλων πονηρὰ διαβούλια, οὐχ ὑπὸ σκοτῶν καὶ κρύφα: τελοῦμενα, ἀλλ' ἐκπυστα καὶ βασιλεῖ καὶ ἔκφορα ὑπ' αὐτῶν. ὁ δὲ ἐπαρόμην ἄμφοῖν πανώλειαν, ἠγάπητα μὴ μόνον

μέχρι

μέχρι τῆ ἐρισθύειν ἀπονοῦειν ἀλλήλων καὶ ἀποχίξεν, ἀλλὰ καὶ ὄπλα ἀρῆντας εἰς μάραν διασώσαι ἀπὸ τῆς ἀγων ἠρημίαν αὐτὸς, τοῖς ἐκείνων ἐπιχειρήσασασ, ὅς ὁμοῦ τε ἀλλοφύλων καὶ ἀσεβῶν καὶ πέμπων λαθρα ἀγγέλους, θάτερον θάτερον ἐνήχη εἰς πόλεμον. ἐν τῆ ἑπορδῆλε τῆ Ἰαγυπασίαν πρῶσθη, καὶ οἱ τῆ ἀρετῆ σιωχῆσασ οἱς ἐδωρεῖτο, μυστατῆσ μύρος τὸν Σουλταν, ὅς ὑποκαθημύρω αἰετὶ τὴν γλώμην ἔχοντα, καὶ ὑπουλων τὸ φρονεῖν καὶ ἀεῖσροφον, καὶ μὴ μόνον δολοπλοκαῖωτα τοῖς ἐκ τῆ χροῖς ἐκείνῃ καὶ ἄματὸς ἀνήκεσα, ἀλλὰ καὶ Ῥωμαίων αἰετὶ τῆ λησείαν τὸ γρηνοῦ ἐκτελείοντα. πεποθῶς τὸν Ἰαγυπασίαν τῆ αὐτοκράτορ, ἐκφέρει καὶ τῆ Σουλταν πόλεμον, καὶ ἐτ' αὐτῆς ἀντέξεισιν κατ' αὐτῆ, καὶ σὺρραχῆτες πολλὰ κίς ἐμάχοντο. ὄψε δὲ καὶ μὴ ἄματὸς ἔξ ἐκατέρον ῥόδυσαντα τῷ στρατῶν, πρὸς Ἰαγυπασίαν ἔβλεψε τὸ νικᾶν καὶ πρὸς κατῶν τὰ ὄπλα καταδέμμοι, ὁ μὲν ἐπέμμοι καὶ χῶσαν, ὁ ἄ Σουλταν τῆ βασιλεῖ πρῶσθσιν, ἀρπῆ πρὸς τὴν πόλιν τὴν βασιλεύουσταν ἐκ τῆ δυσμικῶν ἐπανιόντη μερῶν καὶ φιλοφροῶως πρῶσθεχθεῖς καὶ ἐντιμῶς, οὐχ ἠπῶν ἐπ' αὐτῶ τὸν βασιλέα διαχυθῶσαι πεποθήκεν, εἰπερ αὐτὸς ὅππ τῆς ἐσείας ἐνδυσφροῶνθη ἀπρῶσθεῖ. οὐκ ἐλπῖσιν γὰρ μόνον χροῖστέρας ὑπεσάμνετο Μανουήλ, ὡς εὐτὰ καὶ τ' ἐν διαδοῖτο δια τῆ Σουλτανῶν παρουσίας, καὶ τῆ κεχαισ μύρου τῆς ἐσείας, δυναμύμου ροητεῦσαι φιλοχρημαστον βάρβαρον ἀλλὰ καὶ δόξαν αὐτῶ τὸ συμβᾶν τῆς βασιλείας ἠέτο. εἰσιῶν τὸν Ἰαγυπασίαν τῆ Κωνσταντίνου, κηρύττει θεία μόνον καὶ ἰὼ ἀπρῶσθῆς ὁ θεία μόνον, καλλίσις καὶ πημῆσιν πέπλοισ παμφαίνων, ἔτῆ τῆ κόσμῃ πολυδεδείδαδαλος.

I. j.

inter sese rixarentur & diuellerentur, sed armis etiam certarent: vt ipse otiosus illorum malis, quippe barbarorum & impiorum insultaret: ac per legatos clam vtrūque contra alterum concitauit. aperte verò Iagupasani donis missis opem tulit, Sultani odio, qui esset homo obfcuri ac dolosi ingenij: nec cognatis tantum suis perniciem moliretur, sed & Romanorum fines subinde latrociniis vexaret. Iagupasanes igitur Imperatore fretus, Sultano bellum infert: ille vicissim in aciem egreditur, crebræ pugnae committuntur. Tandem post multas vtrinq; cædes factas, penes Iagupasanicam victoria fuit. atque armis ad tempus positis, hic in sua prouincia mansit. Sultanus verò Imperatorem recens ex Occidente reuersum adiit: & humaniter ac honorificè excep-tus, non minùs Manuelem exhilarauit, quam ipse benignitate hospitij est exhilaratus. Nam spem bonam habebat Manuel, se ob Sultani presentiam non modò rebus Orientis consulturum, & avaro barbaro hospitij liberalitate fucum esse facturum: sed ex eo casu gloriam quoque sperabat. Constantinopolim igitur vnà cum illo ingressus, triumphum indicit. qui cum eleganter instructus, preciosis vestibus & ornamentorum varietate colluceret, atque

Potentissimi principes, alios oppressos cupiunt, vt ex illorum incommodis sua capere commoda.

Obscuro Manuelis actus, hoc seculum soletur instauratus.

Committit fratres inter se, & bella inter eos sedulo fouet.

Fratres fratres debellat.

Manuel Sultanium, dolosi ingenij virum honorificè excipit: Ita alij aliis blandè insidiantur. Sed oculos coniecit in tragædiaz catastrophen.

Manuelis triumphus cum illis impeditur, & merito. Qui enim alios, tot modis turbare cogitabat, placidè & magnificè ad suos accedente non debuit.

Imperator cum applausu & acclamationibus civium, adducto vnà Sultano, qui inter ceteros proceres festiuitatem illam celebriorē redderet, proditurus esset: Deus illius dici splendorem fecit irritum. Nam terræ motu multæ splendidissimæ ædes corruerunt: & aeris intemperies ac caligo, & alij quidam terrores, æstuantēs hominum animos à triumphis in se conuertebant. Aiebant & sacræ ædis antistites (nec ipse Imperator aliter ea omnia accipiebat) irasci Deū, neque velle vt homo impius eum triumphum intueretur, quem instrumenta sacratissima, & diuorum imagines ornarent, & Christi signum consecraret. Sic triumphus frustra est instructus, & ab ipso Imperatore ita neglectus, vt nec receptæ consuetudini satisfaceret. Sultanus verò non paruo tempore cum eo commoratus, spectaculis Circensibus est oblectatus. Tum Agare-nus quidam, principio præstigiator habitus, vt verò potest declarauit, omnium mortalium miserimus: sua sponte Hippodromi turri conscensa, sub qua carceres sunt, vnde emittuntur equi, supra verò quatuor equi aurati stant, collis incutruis, obuersi sibi inuicem, alacritatis ad cursum pleni, se stadium transuolaturum iactat. Strabat igitur in turri, tanquam in carceribus, ampla

Animi motus in Manuele vicinque concussit, sed non euerit, quem admodum oportuit. Mentis euerit ambitio, vt nunquam quod decet inueniri & procurate valeant.

Negligit Manuel triumphum: Sultanium nō expellit, nec patē sancti inter fratres distantes. Maner igitur in animo vltimus ambitionis.

Appropinquat cogitationum Manuelis, qui alius quam par fuit sese ceteris, eum imperij dignitate corruit, throno Turcis tandem relicto.

καὶ ἡμελλε βασιλεύς ἔχε τὴν θείαμβου
 παρῆναι πρὸς αὐτὸν ἡν ἄστων κροτύ-
 μισθ, καὶ μέγας ἦν τῆς τότε δορυφορίας
 τε καὶ λαμπερότης, καὶ ἡν κροτύμωτον
 τὸν αὐτοκράτορα καὶ σουλτάνου αὐτὸς ἐ-
 πιπαρῶν, θεὸς δὲ ἠκούσθη τὰ τῆς ἡμέ-
 ρας ἐκείνης λαμπερά. ἦ, τε γὰρ γῆ κλονη-
 θείσα πολλὰς κατεβελήκει λαμπερο-
 τάτας οἰκίης, καὶ ὁ αἶρ ταραχέδης λυ-
 ὄπτικῶς καὶ ἀνώμαλθ, καὶ ἔτεράτῃ ἐ-
 πισυμβαίντα δείματα, ἐκείνοις, οὐ θει-
 ἀμβοίς ἰσχυράκει παρῆναι τὸν νοῦν,
 καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἐκλύμαινε λογίζομενον.
 ἔφασκον ἡ καὶ οἱ τῶ θείου νεώ, καὶ τῶ βή-
 ματθ ἐντεροποι, καὶ αὐτὸς βασιλεύς, ἐκ
 ἀγαθὰς κληθῶνας δεχόμενος τὰ λεγόμε-
 να, μιλίειν τὸ θείον καὶ μηδὲλως πορο-
 κύβειν ἀνέχεσθαι εἰς θείαμβον, μηδὲ πορο-
 βείας ἀφῆρα μετεχηκότα, ὃν κοσμίωσιν ἐ-
 πιπλά παναγῆ, καὶ ἀγίων ἐκτυπα διήλη-
 φασι, καὶ χαρῶν καὶ θαυμάζει Χριστοῦ.
 καὶ οὕτω μὲν εἰκασίως ὁ θείαμβθ ἔχε-
 ἔχεσθ, μηδὲ μὲν αὐτὸς ποροσεχηκότος
 τῶ αὐτοκράτορος, οὐδὲ εἰς ὅσον τὸ ἔδος ἀ-
 φοσιώσαδθ. εἰς ἱκανὸν ἡ ὁ σουλτάνος τῶ
 βασιλεῖ σιωδέτελε χρονον, καὶ ἵππων
 σαδιδορόμων ἀμίλλαις τὸν ὀφθαλμὸν
 καθεστῆκεν. ὅτε καὶ πρὸς ἀνὴρ τῆς Ἄγαρ ἀ-
 πόρονος ὃς ἐδοκεῖ μὲν θαυμαστοποιὸς τὰ
 πορῶτα, ὡς δὲ ὑστερον εἰδείξει ταλάντατος
 ἀφῆρα τῶν, καὶ αὐτοῦ τῆς ἀπικρῆς, ὅτι τὸν
 καὶ τὸ θείατρον πύργον ἀλάμβανθ, οὐ
 κῆραθεν μὲν αἰ ἡν ὅτι σαδίου θρόνον
 ἀφῆρα εἰς ἀψίδας ὡς ἀλλήλοισ κα-
 χήνασιν, ἀφῆρα δὲ ἵπποι χαλκήλατοι
 πεπῆρασι πίσυρες χρυσῶς ἡλιηλιμμοί,
 τοῖς ἀγῶνας ὑποῦροισ, ἀπῆρα λῆποντες
 ἀλλήλοισ, ἔδρομον καμπῆρος πνεόντες,
 ἔχεπῆρα τὸ σαδίου ἔπηρα γέλατο. εἰσηκῆ
 ἔν ὡς ἐθῶ ὑπαληγῶς τῶ πύργου, ἡμφισ μῆρος ποδηρέσατον ἀφῆρα χρονον.
 λούκος

λαύκος ἡ ἡν ὁ χρονον. λούκος ἡ εἰς κύκλον
 παρῆρα τῆς, ἐποῖον κολπῶδες τὸ ὑφασ-
 μα λυδὲ σκοπὸς τῶ Ἄγαρῶν, ὡς ἐρῆ-
 σίω ναῦς πρὸς θλίωσι τῶ πέπρω, τῶς
 ταῦτα κοιλόησι τῶ πνεύματος ἐμρωλῶ-
 οντθ. πᾶς οὐδὲ ἐπῆραπῆο πρὸς αὐτὸν
 ὀφθαλμὸς, καὶ ἐμειδία τὸ θείατρον, καὶ
 πυκνὰ ἐκασύραζον οἱ θείαμβοισ πῆρασον,
 πῆρασον. καὶ ἔως τίνος ἀφῆρα Σαακλιω
 τῶς ψυχῆς ἡμῶν, ταλαντῶν ἐκ τῶ πύρ-
 γου τὸν ἀφῆρα, βασιλεύς δὲ πέμψας, δι-
 κῶλυν αὐτὸν τῶ ὀρμήματθ. θείατῆς δὲ
 ἡν ἡν ἄρω μῆρων καὶ Σαλτάνος αὐτὸς, ἐπ
 ἀμφιδόλω ἄποταλέσμαπ ἀνικηκίε τῶ καὶ
 ἐσεσῆρα, μετῶρος ἀν τῶ γῶμῶν, καὶ
 δειδῶς πρὸ τῶ ὀμοχρεῖθ ἡ παρῆρασκων
 ἀερα συγῆ, καὶ τὸ πνεῦμα ἔχε κειβέμε-
 νος, τῶς ἡν θείατῶν ἐλπίδας ὑπέκκεπῆ, ἔ
 πολλῶς ἔχερα τῶς χείρας, καὶ χημῶ-
 τίσας τῶ τῶς ὡς πῆρα τῶς εἰς κίνησιν πῆ
 σεως, ὑπέσειλατο, τὸ πνεῦμα μεταπαμ-
 πό μῆρος. ἐπεὶ δὲ ποτε πορῶν παρῆρα καὶ
 ἔελον δέδοκτο, ἔχε τῶ τῶς πῆρα δὲ
 κῶλυν, ἀεραβῆρα τῶ οἰθηκίε. ἀλλῶ ἡ οὐρανο-
 δρόμθ ἡ χῆρα ἐλεενῶτες. καὶ ὡς σῶ-
 μα κεντρεβαρῆς χαμαιῶρῆρα ἔχε ὡς
 κοῦφος ἡπῶ μῆρος, ἔ τῶ τῶς καταπῆρα, ἔ
 διέβρα τῶ τῶ ψυχῶν, γαστροκνημίδας καὶ
 χείρας καὶ ὅσα τῶ σῶματθ ὅσαδθ ἔχε-
 θρωκίε λυ. πῶνιω ὁ ἐκπῆρα τῶς αὐτθ
 εἰς μωκίαν καὶ γέλωτα ἡν μῶ τῶ Σαλτάν-
 νου Τουρκῶν ὅς ἀσπολίταις ἔχε θρωκί-
 λούμῆρος, ἔ δὲ ἡν ἐπῶ ἀγορῶς ἀφῆρα γῶ-
 λῶς αὐτοῖς παρῆρα, ἡν ἀργυροῦ πῶν
 ἀγορῶν τῶ ἡν τῶρα πῶν ἔχε ψοφοῦ-
 πῶν σιδήρα. ὡς δὲ ἡν ἡν πῶ τῶ τῶ ὁ
 βασιλεύς, διέχεῖθ μὲν ὡς ἐπῶς, τὸ σῶμῶ-
 λον καὶ φιλοταῖμον ἡν ὅτι ἡν τῶ τῶ δῶν
 εἰδῶς. Σαλτάνθ ἡ χαλεζόμενος (καὶ βρα-
 χῶ γῶ τῶ βραβῆρα ψυχῶν ὑπέσερχόμενα ἔδακνε τῶ βωμο λοχῶματα)
 I.ij.

& promissa admodum veste candida indutus: quæ vinculis in orbem succincta, sinuosa efficiebatur. Putabat enim, se veluti velo nauem, ita laciniis illius aere expletis ad volatum instructum fore. Omnium igitur oculi in eum conuertuntur, rident spectatores, ac subinde clamant: *Volato, volato: & Quam diu nos suspensos tenes, Sarra-cene, & aerem ex turri libras?* Imperatore hominem ab eo conatu deterrēte, ipso verò Sultano inter spem & metu suspensio, ne quid populari suo accideret. Is verò aerem subinde captans, & ventum explorans, spectatorum spē eludebat, ac manibus saepe, alarum instar, ad volatū expāsis & liberatis vt plus venti colligeret, quum is tandem aptus & secundus aspirare videretur, instar volucris sese agit: & dum per aerem incedere nititur, Icaro miserabilius in cœlo volitat. Neque enim corporis grauitas humum tendentis alta eū tenere sinebat, donec prostratus expirauit, manibus, pedibus, & omnibus offib. confractis. Is volatus cū risu & derisu Turcorū Sultani comitū, vulgi fabula erat: ad eò, vt forū transire inderisi nō possent, fabris argentariis ferramenta mentiarum concutientibus. Quo Imperator audito, ridebat scilicet, nō ignarus iocorū & salium turbæ triuialis: sed in Sultani gratiā (quem ista ludibria paulatim mordebant)

Mutato nomine, de vobis fabula narratur, miscei Gæci.

Agare-nus, nouus Icarus, stultitiz suæ præmium se portat.

Nec enim homini alæ cōesse sunt ad volandū: & obliquē Dei sapien-tiam oppugnat, qui natura bellum indicunt.

Stulti aeris sūt ludibrio: & nūq̄ ferria ducunt in mala.

se illorum licentiam coercere simulabat.

Manuel impudencia & ambitione obcaecatus Imperij opes perfidi, & avari Sultani oculis subiecit: vt tepore à Dei iustitia constituto Turcæ Græciâ invaderet.

6 Enimvero Clizasthlanes post mirabilem benignitatem, & multa splendidâque munera ex Imperatoriis thesauris exhausta, quibus obtupescens dubitabat, vtrum tantundem sibi reliqui fecisset Imperator, lætus, atque opibus onustus, domum revertitur. Manuel enim quum sciret, quemuis barbarum auarum esse, & Romanorum opulentiam ostentare vellet: quicquid Clizasthlanis daturus erat, in splendidissimo quodam palatii conclavi ordine exposuit. Ea fuere moneta aurea atq; argentea, delicatæ vestes, argentea pocula, & Thericlea aurea, & tela subtilissima, aliâque ornamenta eximia, Romanis paratu facillima, sed rara apud Barbaros, & pleraque nunquam visa. Id igitur conclave ingressus, Sultanum accersit, Numquid ex eo thesauro donari sibi velit? rogat. Respondente illo, Id sibi fore acceptum, quod ipse dedisset: rursus interrogat, Si eâ pecuniam in militem domesticum externum erogaret, nunquid hostium suum impetum sustinere posset? Quum verò ille non sine admiratione dixisset, Se, si tantum pecunia habuisset, iam olim hostes omnes subacturum fuisse: Hæc, inquit, omnia tibi dono, vt eam munificentiam meam noris: & quantis opibus polleat is, qui vni tantum donat, concipias.

Opum vana ostentatio, cupiditatum malarum iramamentum.

Ambitionis & fraudis vol loquium.

Nihil ardui ambitioni, vt quid somniat.

In pecunia acerbis nervos sapientie & rerum exitu conficere humana prudentia spinatur.

ἐπὶ ἀπείρτον τὸν τὸ ἐκείνων ἐλεύθεροισμον ἀνατέλλοντα.

6 Μετὰ ἣ τὴν ἀξιάζασεν φιλοφροσυνὴν δῶρα πολλὰ καὶ λαμπρὰ ἐκ τῆς βασιλικῆς χροσῶν ὁ Σουλτάνος ἀπαρυσάμενος, ἐφ' οἷς καὶ ἑκατόμβας ἐνεργήσῃ, καὶ διαπορέμενος ἡμεῖς, εἰ ἐπέσον τοσοῦτον ἢ τιλικύτων τὸ μέγεθος ὅσοι βασιλεὺς, χαίρον ἐπανεζέδυσεν ἑμποροῦς. ὁ γὰρ ἀποκεράτωρ εἰδὼς μὲν, καὶ ὅτι βαρβάρους ἀπᾶς λημμάτων ἠτήσῃ, λαμπρῶν ὀμῶν ἢ μάλιστᾶ, καὶ ἐκπλήξαι δέλων τὸν Κλιτζαδλάνην ὅτι τοῖς πολυτάλαντοῖς τῆς θησαυρῶν, οἷς ἡ βασιλεία Ῥωμαίων περιέριετο, ἐν ἡνίκα τὸ ἀρχεῖον λαμπροτάτων ἀνδρῶν ἐξῆς διατέθεικεν ὅσα τέτρω ὡς ἀρχεῖος δῶρα ὑπέχετο. ἡ δὲ ταῦτα, χρυσὸς τε ἄργυρος, κεκομμένους εἰς νόμισμα, ἔτρυφῶσα ἐσθῆς, ἀργύρεα τε ἐκπώματα, ἔθεικλεια χρύσεια, ἔδοναί τῆς ἑξ ἑσθῆρας ὑφῆς, ἄλλοι τε κόσμοι ἐξείρετο, Ῥωμαίοις μὲν καὶ πάνυ ὑπόεισοι, ἀνάνιοι δὲ ὡς βαρβαροῖς αὐτοῖς, καὶ τὰ πολλὰ μηδὲ θεατοῖ. εἰσιὼν οὖν ὁ βασιλεὺς τὸν ἀνδράνα, καὶ τὸν Σουλτάνον ἐκείσε μεταπεμφάμενος, ἤρετο, εἰ δωρηθῆναι οἱ τὰ παρόντος βούλοιο θησαυροῦ; τῷ ἢ εἰπόντος, ὡς αἰρεῖται ὅσοις αὐτὸν δωρήσει βασιλεὺς, αὐθις ἐπήγαγην, εἴ τις τ' ἀντιπάλων, αὐτὰ ταῦτα κενώσα μὲν εἰς ἔσθῆρον καὶ ἐνδαπὸν σφάτυμα, ὑπενέγκοι ἀπ' ὅλων τ' ἡ κατ' ἐκείνη τ' Ῥωμαίων ὀρμῆς, ἢ ἄγα μὲν ἔειπόντος, ὡς εἰ δὲ σὸζων ἡ τὸ σὸζων χρημάτων, εἶχεν ἀπ' ἀλλὰ τὸ κύκλω πολέμιον εἰς ὑπήκοον αὐτῶ μεταδέμενος φιλοπυμῆμαί σε τοῖς πᾶσι, φησὶ βασιλεὺς, ἵνα καὶ τοῦ μὲν εἰδείης φιλόδωρον τε ἄμα καὶ μεγαλόδωρον, ἀλλὰ καὶ ὅσων ὅτι κύριος χρημάτων ὁ τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος ἵνα δωροῦ μὲν.

ὁ δὲ ἦδη τε καὶ ἐξέστη τῇ ὑπομαδαλία τῆς χρημάτων, τυφλώτων ὡς κέρδος, καὶ βασιλεὶ τὴν Σεβασίαν καὶ τὴν ταύτης χροσῶν ὡς ἀρχεῖος καταπύλλεσαι. ὁ Μανουὴλ ἢ τὴν ὑπόχρῃσιν ταύτην ἀσπύτως δέξάμενος, καὶ ἔτετα δῶσθιν ἐνέθετο χρημάτα, εἰς τοῖς λόδοις τοῖς ἐργοῖς πτωσῆται. καὶ αὐτὸς μὲν τὴν τῆ βαρβαροῦ περιφθάνων ῥοπλῶ, καὶ ἔως ἐπὶ ὁ σίθηρος ἐν ἀκμῇ, ἐνεργῶ χρημάσῃ τέτρω βουλόμην, διεπαισάχει ὡς εἰρήκει μὲν κενῶν. σείλας γὰρ τὸν Γαβραῶν Κωνσταντῖνον, ἐξέπεμψεν αὐτῶ φιλοπυμῆματα ἄλλα ἄτῃ συχρᾶ ἔπαντοδωποῖς ὁ πλομοῖς. ὁ ἢ ἀπατεῶν ὦν, ἔμηνε ὅλων ἀλήθειαν ἐγνωκῶς ποτε, τῆς τε στυθικῶν ἐπελάθετο, ἀπελάθων εἰς ἱκόνιν, καὶ τὴν Σεβασίαν ἐκπορθήσας, ἔτα ὑπ' αὐτῶ χειροσάμην, γέρονε τῆς ὅλων αὐτὸς ἐγκρατῆς ἐπειδὴ ἢ τὸν Δαδουῆν τῆς οἰκείας ἀρχῆς παρελύσεν, ἐκείνον μὲν δραπέτην ἔπλην τῶν εἰργάσατο τῆς ἢ Καίσαρειας αὐτὸς λαβόμενος, καὶ τὸν λοιπὸν μετήρχετο ἐξυμψλῶν, τὸν Γαβραῶν Κωνσταντῖνον φημι, νοσήσας κατὰ τῆ τέτρω ἔροτα χροσῶ, καὶ τὸν ἀνδρα διλῶν ἀνελθῶν. ὁ ἢ καὶ αὐτὸς τὸ οἰκείον συχρῶσθῶν ἐν τῶ μέρει σφατόπιδον, καὶ ὡς ὡς ἀνταγωνιστῶν ἡδὴ μείζονα περιβαλλόμενος δυνάμιν ὡς ἀτατῆ μὲν, φθάνει θανάτῶ τὴν περιθυμῶν διακοπέις. Δαδουῆς ἢ ὡς εἰς ἐρήμῶ δυνάσου τῆς ἢ Ἀμασῶν σατραπείαν παρεισίων, ἐκείθεν τὸ ἀποκερῶσαι, καὶ τῆ μεταπεμφάμενη τῆσιν τῆ ἢ Ἀμασῶν στυθικῶν θανάτου αὐτῶ γινέσαι. οἱ γὰρ Ἀμασῶν ἐπαναστῆτες, αὐτῶ τε ὡς λαβῶ τῶ Δαδουῆ μνησθῶσαν τὴν ἀρχὴν ἡμῶν ἀποτελέσῃ, καὶ Δαδουῆν ἀδξήσαντες ἀρχόντα, μακρῶν ἀπεώσαντο. ἀλλ' ἐξέκα τῆ Κλιζαδλῆ γερῶσιν ἰχυροῦτεροι, ἀλλ' ἔτος αὐτῶν.

Is verò & lætatus, & obtupescens, & pecuniæ cupiditate cæcus, se Imperatori Sebastiam cum suburbano agro redditurum pollicetur. Qua re Manuel cupidè accepta, se illi plus pecuniæ daturum promisit. vbi verba ad rem contulisset, & vt barbari inconstantiam anteuertet, & ferrum feruens adhuc suo arbitrato verfaret: Gabram Constantinum cum multis aliis muneribus, & omnis generis armis ad eum misit. Sed homo fallax, & fidei seruandæ ignarus, vt Iconium rediit, foederis oblitus, Sebastia vastata, & vicinia eius subacta, summam rerum ad se transtulit: & Dadune eiecit, Cefareâque occupata, etiam reliquum popularem suum Iagupafanem euertere atque occidere cupiebat. Qui quum & ipse vicissim copias suas cogeret, seque vt contra aduersarium iam maiore potentia præditum instrueret, in ipso belli apparatu extinguitur. Dadunes verò, Amasia satrapiam vt possessore vacuam clam ingressus, & rursus inde eiectus, Iagupafanis vxori, à qua accersitus erat, causa mortis extitit. Amaseni enim eam, vt Imperium Daduni clam conciliaturam, per seditionem occiderunt: & Dadunem, quem principem auerfabantur, longè eiecerunt. Sed Clizasthlanis opibus resistere non potuerunt, quin,

Fraudulentus homo mul a pollicetur, nihil præstat.

Arbitrio, quod occultior, eò cæcior apparet.

Larvam deponit peccatus.

Dadunem & Iagupafanem profugiat.

Iagupafanes belli initia moritur.

Dadunes ita gedias sibi & aliis excitat.

Quarum catastrophe luctuosa.

Clizasthlanes, vt potentior, floret ad tempus.

vt iam Cappadociam tenebat, sic deinde Amasiā quoque occuparet, homo prosperæ fortunæ flatu in rebus celeriter conficiendis vtens: quamuis corpore parum integro, & pluribus præcipuis membris mutilato. Nam & articuli manuum elisi erant, & pedes claudicabant: & cætera sic affectus erat, vt plerunque curru veheretur. Quibus de causis Andronicus, homo dicacissimus, & cauillandi vel animi vel corporis vitia peritissimus, Cuzasthlanem illum appellabat. Quamuis autem tali corpore à natura deformatus: tamen magnū adeptus Imperium, tantisque munitus copiis, ocio spreto, quippe turbulento & infatigabili præditus ingenio: Romanos vbi poterat, non indicto bello, nulla de causa violato foedere, sed tantum quia ita libitum erat, vexabat atque oppugnavat. Nec ipsa Melitina abstinuit: sed facultate illius evertendæ perspecta, quum nullam ab Amara iniuriam accepisset, causam impudenter commentus, illum quoque, nihil eandem religionem veritus, regno expulit. Deinde fratrem quoque suū fraude circumuentum, in exilium egit. Exules omnes ad Imperatorem se contulere. Atque hæc posterius acciderunt. Sed tum aucta

Animi prosperitate tot poris tarditatem & imbecillitatem compensans.

Micæque Andronici cauillis imperitus. Dicacitas illa vero in Andronici caput incidit tandem.

Cuzasthlanis iniuria.

Manuel in alios iniuriis Sultani impetus perferre cogitat.

Ita mundi iudex eiusmodi flagellis vitur ad compescendam aliorum principum lasciviam.

φανείς διωαπό τερθ, ως είχε πρεφίλω Καπαδοκίαν, έτοιμή και άμείωτη είληφεν ύστερον, όξεία και όπιτυχεί τύχη πρεφίλω πρεφίλω πρεφίλω, ανδρονικου εκδουφης τλω δερβιαν τζ σωματ, άλλ' ίκροσημιασ μωρ εν ούκ όλιγοις τ κηείων μελάν. αυήκα γδ αι χείρες τούτω δξήρθροντο, και τω πόδι ύποσκώζοντε ήσαν, και τω πολλά εφ αρμαμάξης τλω πορείαν πεποίητο. ένθεν και τας αρχάς ήμ και τ' αυτζ σωμαμάτων δξ αυτζ δη Ανδρόνικος έσπεπειτα ποιείζόμερ, Κουτζαδράνλω τζ τον ώνόμαζε, φιλολοίδουδες ών έίπερ ης άλλος, και καζάψαδζ ανδρονικου δεινότατ, και λόγοις κερκώπων άπαλοίς τοίς ου καλωζ πεπορμαμένοις ήμ έργων, ή τοίς ανδωζ τζ σωματς έχρουσι μωμον πρεστειψαδζ ικανώτατ. ο μωρ ουδ' όποιός αν ήμ τλω πλάσιν τζ σωματ, είχε ή ως αυτός οίμω ή πλάσρια φύσις έπαλαμήσατ, μεζάλλω αρχλω είληφός, και τσαύτας διωάμεις πειβαλλόμενος, εκ είλετο εντευθεν βίοτον ήρεμον, άλλά φύση ταεαχόδης ών και ακόρετος, ώσπερ ης κόλπθ θαλάτηθ, φωμάοις μωρ, εν οίς είχε λυπειν ακηρυκπι, διεφείρετ, και άνεγκλητον πολλάκις έπηγε τον πόλεμον, ουδ' ουδενι λόγω δεσμά ωζατ ρέχων, και συγγέων μωρ απουδαζ, τη οικεία δι έφείσθ ταλαντδών τω πρεαχθησόμενον. ουδ' αυήης ουδ' επέχετ ης Μελιπνης, άλλά και τον τούτης έχων και δελειν άμπεαν, μηδ' έ τής θρησκείας τωτων ύπειδόμερ, ή τω μηδ' εν έχειν επεγκαλειν άλλην τω ανθροπω, αυτός ανεπικαλύπτως αήαν πλάσάμωρος και γραψάμωρ, επείθεν αυτὸν δξήλασκη. έπειτα δ' και τον οικείον ύφείρτων κασί

γητον, μετανάσλω και κεινόν έδωτ. οι δ' εφυγάδες πρεφίλω τον αυτρεφίλω τζ σωματ, και ταύτα μωρ συμβέβηκεν ύστερον. τότε ή πολυδιώαμωρ γεγο

νός, τω πρεφίλω τον βασιλέα αυδήμον απεξόσατ, και λω αυτός δεαπείαν πρεφίλω σήγε, ταις ήμ πρεαγματών δυσκολίαις άγ χόμωρ, τούτω δξήγει το οι παρεχεν τον αυτρεφίλω, βαρβαρικώς μεταλλοιούμωρ τω κημρ, και δεήσαν ύσθ τω δέον ύποσελλόμερ, και πτερου αυδης ελαφειζόμερ άπετέστερον, ότε τη έτέρα πλάστηγη ροπιλω ή τυχη παρείχετο, τοίς παλινερόφοις βραβύβουσα πρεαγμασι. πατάλω δι ύπεκκερόμωρος πατήαλος δξομαλίζων λω τον βασιλέα, και δεαπείων ενιαχού, ου μλω ύπ' εκείνου θεροκομούμωρος διεδέκηντο, και δόξαν ύπονέμων πατερς, ύοδεστας τιμλω ελάμβανε και λω τω παρ άλλήλων χερατόμερμα γραμματα, πατέρα βασιλέα, και σουλτάνον ύδον καταγγέλλοντα, πλω ουδ' ουτως εκ φιλίαν ακραφινη συνημύζοντο, ή ρουω τας απουδαζ ου ξυνέχεον. ένθεν ο μωρ και χειμαρρόωω πληθύοντα, ή και πολλά εδηθόκοτα φάρμακα δράκοντα κατέκλυζε τε και παρέσυρε τω πρεστυχόν, και συγγα ήμ ήμετέρον πολυχρών κατέχασκε, τον ης κακίας άποπύων ίον. ο δ' βασιλεύς πειροφάγμου τούτω τας διεξόδοις, ή εις ανάρρωωω τω ριύμα ύπανεσοίβαζε θειργίω αρραγεισρατοπέδω ή όλκη χρουόου επ' όλκου κατεκοίμιζε πρεφίλω ειρήνλω τω τούτου βλέφαρον, και λω τείως εις λησειωω επηχρίανε λοφια και τον όλκον ών επεστέρετ τζ σεατδόμετς κατασηάζων επεσύνεν. ενίοτε δ' εις τας πάεα πλατέα διοκικεχμωρ τοίς φωμαίκοις χρονίσμασι τούρκους ανασέλλων, τοίς πει τλω παντάπολιν επηπίθεται, και σωμαμάτων ανδρονικων και ζώνων πολλών χηρόμωρος εγχεατης, μηδ' εις χείρας δεξαμωρών αυτων ήμ Περσών, τρεπαμοφόρος επανείζουζερ. οσωνίκα και Σολυμας ο ήμ πρεφίλω τω σουλτάνω τα μέ

potentia, verecundiam Imperatoris deposuit: & qua obseruantia eum, temporibus adductus, coluerat, eandem ab Imperatore postulabat, barbarica planè inconstantia. Nam vt necessitate urgente, ultra decorum se demiserat: ita rebus secundis insolescebat, animo vnà cum fortuna mutato. Tamen aliquando Imperatorem venerabatur: & quum belluam potius ageret quam filium, patris illi honorem tribuebat, & filij adoptiui cognomentum ferebat. In literis quidem pater Imperator, & Sultanus filius scribebantur. Nec tamen hæ appellationes sinceram inter eos amicitiam conciliabant, aut pacta & conuenta stabiliabant. Nam ille instar exundantis torrentis, aut draconis veneno turgentis, obuia quæque inficiebat & abripiebat, multaque nostra oppida deuorabat, improbitatis suæ virus expuendo. Imperator verò vias illi aliàs inuictis exercitibus, aliàs auro obstruebat, & incitatum hominis cupiditatem ad pacem flectebat. Aliquando etiam Turcos in Romanorum fines effusos repressurus, Pentapolitanos inuadit: ac Persis nec ad manus venire ausis, multis captiuis, multis pecoribus abductis, triumphans urbem ingreditur. Eo tempore Solymas procerū Sultani

Prosperi successus impiorū animos, rebus aduersis afflictos, effecant.

Nec eos sincere agere sinunt: immo quo feruentiore affectu videntur, alii alios amplecti, eò sunt formidabiliores.

Et tandem larua deposita venenum quod in corde latebat aperit.

Manuelis artes vt Sultani rabiem coerceret.

Artibus Martem adiugit, Græcorū more, qui vulpnam leoniæ adiuunt.

Sultanus in eadem astutia scholasticus eruditus cretensium cum Cretense.

princeps, homo callidus & disertus, apud Imperatorem multa pro domino suo verba fecit, ut Turcos illa contra Sultani voluntatem fecisse ostenderet, blanditiis verborum vsus, quæ cum factis non congruebant. Et si autem aperte mentiebatur, tamen quia Imperatorem, ut barbarorum mos est, immodicis laudibus efferebat, oratione ad imposturam composita, & equos cursores in suis stabulis educatos offerrebat: nihil incommodi passus est. Accepit equos Imperator, & Solymam, eius æquitate & submissione approbata (quanquam ea benignitas non ab hominis ingenio proficiscebatur, sed temporum erat) ad Sultatum ablegavit, ut ea exponeret, quæ non ignorabat: & levitatem illi, perfidiam atque iniquitatem obiiceret. Neque verò ille quieturus erat, aut cladem illatam vel ad exiguum tempus inultam passurus. Latrocinii igitur de more utebatur: & deletis cohortibus missis, Laodiceam Phrygiæ, quæ tum non, uti nunc cernitur, mœnibus adornata, sed instar pagorum ad radices collium sparsim extructa erat, ingentem prædam pecudum & hominum abegit: multos etiam occidit, atque inter alios pontificem Solomonem, castratum illum quidem, sed gratiosum hominem, & Deo virtute propinquum. Dicebat autem per ludibrii

Et callidorum hominum motus explicat.

Manuel autem, magister artis, eludit barbarum.

En principum artes.

Sultanus verò abiecit vespina leoninā induit.

Laodiceam vastat.

Prædam ingentem abegit.

Multos inter alios Solomonē pontificem.

για διαμυρία κορυφαίοντα, τὰ βασιλείᾳ ἐποφθεῖς, πολλὰ μὲν ὑπερηβόρει τὴν Σουλτάνου, ἀποτρέπων τῆς ἐκείνου γνώμης τὰ ὄψα τῆς Τουρκικῆς ἀπειλῆς, καὶ σοφιστικῶς οἷς διεξήκει καταχαρακίζοντα, ἀσύμφωνά δὲ ὄμωσεν τοῖς ἀδολογίαις ἐγκλημάσι πλὴν οὐδὲ οὕτω τὴν πρὸς βασιλέως πέπονθεν ἀχαρὶ Σολυμῆς. Δραματικῶν δὲ καὶ ἑστῶν τῶν ἀληθῶν, ὡς ἔδοξεν τοῖς βαρβάροις, τὸν ἀνακτα, καὶ τὰ ἐς ἀπάτην τετραζόμβρος, ἵπποις αὐτὸν ἀκύνωσιν ἐκολοκώσαν, οἷον τὸ ἐκείνου ἐστεινυσεν ἵπποσάσιον. ὃ ἡ βασιλεὺς τοῖς ἵπποις δὲξάμενος, καὶ Σολυμῆν τῆς ἐβρυμοσύνης καὶ ἑσπότης ἀποδεξάμενος, εἰ καὶ μὴ τῆς ἐκείνου γνώμης ἴδιον εἶναι, τὴν δὲ κρηστὴν ὑπῆρχε δῶρον τὸ φιλοφρονήμα, πρὸς τὸν Σουλτάνον ἀπέστειλεν ἐξηγησάμενον ἐκείνου, ἀοικῶν ἀγνοῶν, καὶ ἐς αὐτὸ τὸ τῆς τρέπου ἀποσώφοντα τὸ παλίμβολον, τὸ ἄπιστον τε καὶ τὸ κακόηδες, καὶ οὐκ εἰς αὐτὸν ἠρεμήσαν ὅτι τούτοις, ἡ γοῦν καθευπερδέει καὶ πρὸς βασιλῆα ἑωμαίους τὴν ἀπὸ τῆς ἐκείνου ἐκλόπτε γοῦν ταῖς συνηθεῖσι ληστείαις χρῶμενος. Σείλας δὲ καὶ φάλαγγας ὅπλαίνοις, τὴν καὶ Φρυγίαν ἐκπορθεῖ Λαοδίκειαν, οὐκ ἐπὶ οὖσαν σιωποῦ μὲν ὡς νυκτὶ εἰσραταί, οὐδὲ δερκίστη φεγγυ μὲν τεύχεσι, καὶ δὲ κόμας ἐκκεχυμὲν πρὸς τὰς ὑπερείας τῆς ἐκείνου βοιωτῶν. ἤλασε δὲ ἐκείνου βαρεῖαν λείαν ἀνθρώπων, καὶ ζώων πολλὰν πλῆθος οὐ σαθμητόν. οὐ μετερίου δὲ καὶ κατέκτανεν, ἐν οἷς καὶ τὸν ἀρχιερέα Σολομῶντα, ἐκτομίαν μὲν ἀνθρώπων, χαλεκῶτα δὲ ἀλλως τὸ ἡίδος, καὶ Θεοῦ δὲ ἀρετῆς ποροσεγγίζοντα. εἰρηνοδόμοιο δὲ ἔφασκε πρὸς τοὺς οἰκείους

κείους, ὡς ὅσα ἀμείζω δράσειε τοῖς ἑωμαίους δεινὰ, τὸ σέτω μείζω ὄψα βασιλέως ἀγαθὰ πείσεται. ὃ γὰρ πάρεσι, φησὶ, τὸ κρατεῖν, τῆσθε καὶ ἀδωρεῶν φιλοσυνεπείθειε, ἵνα μὴ πλείον ἢ τὸ νικῶν. ἐπεὶ δὲ ἡ τὰ φλεγμαίνοντα τῆς σωματικῆς τῆς νοσοκομίας ὅπασων ἵα πλείονας, ἵνα ἀπασώνται καὶ εἰς τὰ πρὸς ναυμύνα. οὐδὲ ὁ Μανθῆλ μὲν τοῖς τῆς ἰσχυρίας ἠπάσατο, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὲν δὲ τῆς Τζικανδλα βασιλείου, εἶτα καὶ δὲ τῆς ἀγγέλου Μιχαήλ τοῖς Τουρκοῖς ἐπέδετο, ὅσοι πολυθρέμμονες ὄντες ἀναδιώσει πάσας τὰς λειμωνίτιδας καὶ τῆσθε ἐνεκα τῆς οἰκείων ἡθῶν ἀπανισάμενοι, παύχρη τὰ ἑωμαίων ἐπεισάσιν ἄρια. ἔπει γὰρ ἐς λόχοις τὸ τῆς στρατοπέδων συντάξαντες ἐξέωνον, καὶ μὲν ἑαυτῶν ὄψα λαβόντες, ἐξήσαν. ἀμείνω ἡ τὴν νύκτα κείνοντες εἰς τὴν τῆς ἐναντίων ἐπίδοσιν, συώθημα δειδῶσαι τὰ στρατῶν ἐν τῆσθε σκότον συμπλέκεσθαι τοῖς Τουρκοῖς, ἀναφανεῖν Σίδηρο, ὡς εἶναι αὐτοῖς οὕτως ἀντιπαρέθεσθαι μὲν τὸ ὁμόφυλον ὡς ὁμόφωνον, τὸ ἡ σιγή ὅπσον κείνοισιν ὡς ἀλλόγλωσσον. καὶ τῆσθε δὲ ὅλης τῆς συμπλοκῆς ὅπφωνέμενον, διέσελλε τὰ γλῶσση, ἔ τὸ τῆς Δαβίδ, ὡς σίδηρο τὰς τῆς Περσῶν ψυχὰς δειρήσθαι. καὶ ἡ πολυὺ ὄψε ποτε φόνον οἱ Τέρμοι συμέντες ὁ βούλεται τὸ ἀνα σώμα ἑωμαίους κείμενον, ξυωσά καὶ αὐτοῖς φθέρωντο, ὡς τῆς νυκτὸς δαίμονος, ἀπὲρ ἑλλήλων διέσθησαν τὰ στρατόμαχα. πολλὰ μὲν ἐν ἐκδρομαῖς τὸ τὴν νύκτα καὶ τῆσθε τῆς βασιλεί τούτῳ καὶ τῆς Τέρμων ἐκρόνοντο, καὶ ὄψα τῆσθε αὐτοῖς ἑωμαίους ἠξιώθησαν. παρῆ κα δὲ τῆσθε, ὅσα τὴν τῆσθε μὴ ἀξιοφύγητον πικρῶσθαι, καὶ ὄψον τοῖς φιλικῶς ἐμποισθῆν ἡμελλαν,

Sultanus ad suos, quò pluribus malis Romanos afficeret, eò maiora sibi beneficia ab Imperatore expectanda esse. Nam penes quem victoria sit, ad eum quoq; mu nera confluere solere, ne latius vagetur victoria. quem admodum morbi periculosi diligentius curentur, ne serpat. Nec interea quieuit Manuel, sed primum per Basilium Zicandlam, deinde per Michaelum Angelum, Turcos eos inuasit, qui ob gregum & armentorum copiam loca herbida & campestria confestantur: eaque de causa suis relictis fedibus, Romanorum fines cum omni familia occupant. Hi enim expedita copiarum parte in cohortes descripta, secumque adducta, noctu aduersarios rectius inuadi posse rati, hanc exercitui tesseram in nocturno illo conflictu dererunt, ut exclamarent *Ferrum*, ut suos ea voce agnita inuiolatos praterirent: eos verò qui taciti accederent, occiderent, ut peregrinos. Ea acclamatio totius pugnae tempore gentes distinxit: & ut David ait, ferri instar in Perfaram animos penetrauit. Sed Turci post multam tandem caedem, tessera illa intellecta, eandem vocem & ipsi vsurparunt, donec elapsa nocte dirèpti sunt exercitus. Sunt & aliae multae Manuelis contra Turcas, & Turcarum cõtra Romanos excursiones factae: quas plerumque, quòd nihil memorabile in iis actum est, praetermissi: ne crebra

Hominiis prosperis successibus elati, ingeniu.

Basilium Zicandla & Michael Angelus Turcos persequuntur. Quicquid delirant principes, plebs turba populi.

Specialis quaedam tessera, in nocturno praelio necessaria est.

Stratagematis effectus.

Et elusio.

Aliae excursiones praetermissae, ne leuium repetitio pareret fastidium.

similium rerum repetitio, sine ulla gratia nouitatis, fastidium pareret lectoribus.

οἷα τὰ πολλὰ εἰς ταυτὰ τὴν ἰσορροπία ἐπα- ναέφερονται, ἔτι μὲν πᾶσι παρεξηλαχὰς εἰς τὴν δὴ γῆσον ἔχουσι.

TOMOS TETARTOS THS ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΥΕΙΣ ΜΑΝΗΛ Τῆ Κομνηνῶ.

LIBER QVARTVS IMPERII MANVELIS COMMENI.

B R E V I A R I V M.

- 1 Manuel affinem Stephanum, Hunnorum regis fratrem frustra Pannonia regē facere conatur: nam Stephanus ab Hunnis veneno tollitur, quibus Manuel bellum indicit.
2 Andronicus semel & iterum, mirandis artibus, vinculis elapsus iādem Manuēli patriuēli reconciliatur.
3 Michaelis Brasa ingenuitas. Manuelis Pannonica expeditio, & Zeugmini oppidi recuperatio, in qua varia belli facies.
4 Deses Serbia despota cogitur ad obsequiū. Alexius Hungaria, Maria Manuelis ex Alemanna filia maritus, imperio destituitur, Andronico refragante, qui cum Torose Armenio infeliciter bellum gerit.

- 5 Andronicus ob illicitos cum Philippa Imperatricis sorore & Theodora Balduini vidua amores Manueli exosus, varia agitata fortuna, cum tribus liberis & Theodora ad Sultanum Chaldaeum confugit.
6 Manuel, princeps sollicitus & suspicax Alexium Protostratorem virum innocentem ad osculum induendum adigit. Unde Manuelis in Alexiū malus animus.
7 Aron, Scelerum, Siciidies, insignes nebulones, ob magiam, perfidiam & calumnias excacati: & Aroni postea Isaaci Angeli iussu lingua ex acta Manuel cum magna omnium gratia & laude noua castra in Asia condit.

I Tragediæ Hunnicæ descriptio, cuius Manuel & Stephanus, suo opprobrio & malo, precipui actores. Quoniam turbare alios studeat, sibi ipse accersit periculum.

Riusquam autem ad res Pannonicas redeam, perspicuitatis gratia quædam præmittenda sunt. Hunnorum princeps Iazas duos fratres habuit, Stephanum & Bladisthlabum: totidemque filios, Stephanum & Belam. Stephanus euitatis infidiis quæ à fratre

Πένειμι δὲ αὐτὸς ἐπὶ τὰ παμονικὰ, σαφλείας δὲ ἐνεκα τῆ ἰσορροπία ἐραναβαλῶμαι ταυτῆ. τῷ τότε ἀρχοντι τῆ Οὐννων ἰατζᾶ δὴ ἦσαν ὀμνημονες, Στέφανος, καὶ Βλαδισθλαβος, καὶ παῖδες Στέφανος καὶ Βελας. τῆ ἀδελ-

φῶν τῶν οὐκ ἐπὶ Στέφανος τὰς ὁμογενεῖς ἐκφυγῶν χεῖρας κατ' αὐτὴν φοιτῶσας, τὴν Κωνσταντίνου κασίλαβε, καὶ ποροδεχθεῖς ἀσπασίως τῷ αὐτοκράτει Μανηλ, ἀλλοτρίως τε φιλοφροσυνῆς ὡς πλείους νυμφίους, ἀλλὰ δὴ καὶ μακρὴν ἐγμῶ τὴν τούτῃ ἀνεψίαν, ἢ ὁ Σεβαστοκράτωρ ἐφύτρουσεν Ἰσαάκι. καὶ βραχὺ ἢ καὶ ὁ τῆ ἀδελφῶν τρεῖς Βλαδισθλαβος κατ' ἔχγρια βάνων τῷ Στεφάνῳ, τῷ Μανηλ ποροσεχώρησεν, οὐ τοσοῦτον ἰατζᾶ καταγνοῖς ὡς μὴ φιλοφύτῃ ὅσον εἰκός, ἢ ἐξ ἐκείνης ἐπιβυλλῶ πλοηθεῖς, ὅσον τῆ τῆ ἀδελφῶ Στεφάνῳ φήμη γρηθθεῖς, ἔπειτα αὐτὸν τὴν πορείαν τεινάμενος. τῷ τοι οὐδὲ αὐτὸς ἐξέπασσε τῆ ἐλπίδων, ἢ ἀναξίως τῆ γῆρας τῷ βασιλεῖ ποροσεῖληπται. ἀλλὰ πᾶσι οἱ ἀπωλήθη καὶ σκοπόν, καὶ γυναικῶν ἢ ἢ ἐβέλετο ἀγαθῶς, καὶ ταυτὴν ἐκ βασιλείας ἐγμῶν ἀπ' αἵματῷ. ἀλλὰ γὰρ με μὲν ἀπέχετο, ἵνα μὴ τῆς ἐς πατρίδα λαθρομῶ ἐπιανόδου, τὰ οἰκοὶ δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ, τῷ λατῷ τῆς γυναικῶς ποροσηλέμῳ. ἀλλ' οἷα τὰ ἐπὶ τέτοις τελευτᾷ ὁ τῆ Οὐννων ῥῆξ ἰατζᾶς, καὶ ὁ θάνατῷ ἡμερῶ, ἢ φουσεως ὁ ἐκτείνε βαρβίτον ὑποχλασάσης ἢ ἀρμῶνίας, καὶ δὲ ἀλυσάσης ποροσᾶ καὶ ἐξ ἑν σωτῆθειται. ἢ δὲ ἀρχὴ ἐπὶ τὸν ἐκείνης δὲ βαίνει παῖδα τὸν Στέφανον. ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς ἐκ ῥίξης ἀνομοίως φυν, πᾶσι ἄλλισον τὸ γηρονός ἡγησάμενος, καὶ καὶ νομῶ ἀναπολήσας, ὡς εἰ ποροσᾶ τὸν ἐπὶ ἀνεψίαν γαμβρὸν Στέφανον, ὡς δὴ δὲν εἰς ἀρχὴν δικαίμενον, ἢ τῆ Οὐννων μεταβαλῆ σαφᾶ πόσις, χροῖη ἀπ' τῷ ποροσᾶ καὶ αὐτὸς, ἔπειτα ἢ βασιλεία ῥωμαίων μέρῳ ἰσῶ ἐκείθεν διασμῶ. ἐκ τῆ ἀνατηρήτης δ' οὐδ' ἀσφαλῆ τὴν τῆ Ζολγμίνης καὶ τῆ Φεσθροχάειν κατὰ χροῖν, σωτῆνει τὸ ποροσᾶ ποροσᾶ τὴν τῆ σκοπομῶν ἐκπλήρωσιν. καὶ εἶχεν εὐθὺς ταῖς μὲν

Placida & Iera protafis nepe Stephani & Mariæ coniugium.

Bladisthlabi iucunda receptio.

Prosperitas supra spem.

Ad epitafiam progressus, coniugij nepe abstinencia, & patriæ amor.

Item regis patris excessus.

Epitafis, in qua persona rum & cogitationum vatiij cōflictus. Manuel affinis sui suæq; cōmoda spe stat.

Stephano scepetasomniās.

nos mittuntur, qui cum eis de regno ad Stephanū transferendo agerent: paulo post ipse Sardiniam venit. Hunni verò ad primum auditum à Stephano abhorruerunt, & nomen eius agrè tulerunt: cum se cū ob alia repudiare asserentes, tum quòd Romanam uxorem duxisset. Minime enim e re sua esse, virum admittere, Romanorum Imperatori affinitate iunctum. Vereri se, ne Hūni suo regi, rex verò imperatori Romanorum pareret. His de causis nec Stephano illuc profecto studuerūt: & legatos Imperatoris, rebus infectis, dimiserunt. Vade Stephano maioribus viribus opitulandū ratus, Sardica ad Istri ripas, Branizobā & Belligradum, proficiscitur, & nepotem Alexium Contostephanum cum copiis adiungit stephano. Qui cum Chramum tenuissent, pro virili egerunt ea quæ ad regnum obtinendum pertinebant. Quamuis autem Pannonum proceres & largitionibus ac adulationibus corrumpere, & maximis pollicitationibus inflarent: nihil tamen proficiebant, nisi vt Hūni Bladisthlabo, Stephani fratri, principatum deferret. Quo paulo post defuncto, rursus ad Iazæ filium Stephanū Hunni inclinarunt. Quod factū neque Imperator æquo animo tulit: & eo adiuuante, Iazæ frater Stephanus nihil non agebat, si quo modo regno potiretur. Ea de causa multis

πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῆς Οὐγγῶν χώρας, οἵτινες αὐτοῖς κατασάντες, ἡμέλλον ξυμδιαδέσθαι. Στεφάνῳ τὸν τῆς ἀρχῆς σέφανον, καὶ βραχυδὲ αὐτὸν ἢ Σαρδικῆν. Οὐγγῶν μὲν οὐκ ἦν πρὸς τὴν πρὸ τῆς ἀποπέδησαν τῆς Σαρδικῆς, καὶ τοῖς ὡς βαρβάρους ἠκαῖσαν τὴν τούτου πρὸς ἡρωεῖαν, καὶ δι' ἄλλα μὲν φάσκοντες ἄποπέμπεσθαι τὸν, μέγιστον δὲ τὸ γῆμα ὡς ἑρωμαίοις αὐτοῖς δὲ ἀσπυροεὶν ὅπως εἶναι πρὸς αὐτοῦ, ἀνδρὰ καὶ κῆδος τῆς βασιλείας ἑρωμαίων σωμαπόμορον. ὑποβλέπεσθαι γὰρ μὴ πως Οὐγγῶν μὲν ὑπὸ αὐτῆς βασιλεύοντα, αὐτὸς δὲ ὑπὸ τῆς ἑρωμαίων ἀρχῆς καὶ ὀλίγηται βασιλεύσῃ. δὲ ταῦτα τοίνυν ἔπειτα Στεφάνῳ ἐκείσε πη ἀφικομένην πρὸς αὐτὸν, καὶ τοῖς κατάχροντα αὐτὸν ἐκ βασιλείας ἀποστέλλειν ἠφίεσαν. ἐν δὲ τῇ καὶ δὲ μείζονα ἰχθυῖα ἔπιβουλήσασθαι τῆς Σαρδικῆς δὲ ὁ βασιλεὺς οἰθηεῖς, αὐτὸς τὴν Σαρδικῆν ἀπαρᾶς ἀφικνεῖται πρὸς τὰ παλαιοῖα, λέγων δὲ τὰ καὶ Βραζιζόβα καὶ Βελέγραδα, καὶ τὸν ἀδελφιδουὸν Ἀλέξιον τὸν Κονσταντῖνον σιωκπέμπεται τῆς Στεφάνῳ καὶ ἰχθυῖα. οἱ καὶ ὡς τὸν Χεράμον κατέλαβον, ὡς ἐν τῷ πρὸς ἀρχὴν ἀποστέλλονται, ὑποποιέμενοί τε δώροις τοῖς μέγα ὡς παῖσι δυναμῶν καὶ κολακείας ὑποφείροντες, καὶ ὑποχέροντες μέγιστος ἐπαίρει τας ἐπύρανον ἢ ἐδὲν, ἢ ὅσον Βλαδιστλάβον τὸν τῆς Στεφάνου κατῆχον Οὐγγῶν εἰς ἀρχὸντα δέξασθαι, ἀλλὰ καὶ τέτα βραχυδὲ πναχρόνον ἔπιβουλήσαντος τῆς ἀρχῆς, ἐς τὸν τῆς Ιατζῶ ἡδὸν Στεφάνον οἱ Οὐγγῶν πάλιν προσέβρεψαν. ἀλλ' ἔπειτα βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν ἠρώεσθαι τὸ γῆμον, καὶ ὁ τῆς Ιατζῶ κατῆχοντος Στεφάνου βασιλεὺς σωμαρομένη πάντα ἠρώεσθαι ἡρωμαίους, ἔπειτα τῆς ἀρχῆς ἔπιβουλήσασθαι. πολλῶν ἐν ἑκάστῳ τούτου

Legati minus sibi commissum imples.

Hunni, Græcam respūtes reginam, & quibus Manuēlis affinitas effect suspecta.

Odiūm illud gētis primus ad cruentam catastrophē gradus. Alter, in Manuele, bello re perficēdi animus.

Tertius, varie artes inter aulicos vītate, vt Stephanus sceperū possidet.

Quartus, Honorum in abiciendo Stephano constantia.

Quintus Manuēlis ingētis animi viri & cadere neficij conatus.

του συμβεβηκότων πολέμων, καὶ τῆς βασιλείας τὸν τῆς Ιατζῶ ἡδὸν τὸν Βελαῦ εἰς γαμβρὸν ἀνελομῆν ἐπὶ τῆς θυρατει ἐκείνης Μαρία, ὃν καὶ δέξασθαι ὁ βασιλεὺς ἐμελέσθαι ποιῆσαι, οἱ τῆς Οὐγγῶν ἀπικαθήμενοι τῆς Στεφάνου τας πρὸς τὰς ἐλπίδων ἐκεῖνοι βλάσας ἐδοτέμνοντες, τὸ ἐκ πρὸς ὁδῶν τε ἐκείνων καὶ κύκλων μακρῶν ἀπὸ πρὸς τῆς ἀπολιπόντες, καὶ ἑαυτοῖς πρὸς ἀλλοτριουῦτες, ἔγνω ἔπιβουλήσασθαι ὁδῶν τῆς ἀπεχθῆς Στεφάνον. δὲ ταῦτα τὴν φαρμακοποσίαν ἐπιηγερότες, ὡς πρὸς ἔχον ζωῆς κατὰ νάσαι, πρὸς ὁδοῦ τῆς τῶν θανατηφόρον κύκλου τῆς Στεφάνου τῆς δακτύλοις ὀχρήσασθαι. ὡς δὲ ἔβρον ὑποσπρησῆσα πνα τῆς Στεφάνου θωμαῖν λεγόμενον, ἔσπασαν τὸν μισθόν. ἔπειτα δὲ ἠρώεσθαι ἐκείνη καὶ δεινῶτα ἀπὸ πρὸς καταλύσαι ζωῆν, καὶ σώματῳ δέξασθαι ψυχῆν, πονηρὰ κέρδι χεῖρα ὑποχών, ὡς καὶ οἰκοθεν πρὸς πρὸς ἐτέρην μέθοδον, δι' ἧς εἰς ἀδὲ τάχον κατὰ χεῖρα Στεφάνου. ἀμέλει καὶ ἐν τῆς δέξασθαι τῆς φλέβας τῆς Στεφάνου, ἐκχέεται φαρμάκῳ τὸ ἐπίδμεται τὸ μῆς τὸ ὅδῳ πρὸς ἔχον τῆς σώματι καὶ δέξασθαι, καὶ τῆς καμωτέροις ἐν σπῆψαν μέρεσιν, ἀπαγει τῆς ζωῆν τὸν ἀπὸ πρὸν, πρὸς ἀπὸ πρὸς πρὸς σαρώς πρὸς ἀμῶν, τας τῆς ἀπὸ πρὸς πρὸς ἀπνοίας ἀπὸ πρὸς καὶ δειλάς, καὶ ὡς εἰκὴ καὶ μάλιστα τῆς ἀμῶν τοῖς ἐκχέεται πρὸς ἐρετοῖς, καὶ δέξασθαι τῆς οἰκείοις ἐπιτηδύμασι, μὴ καὶ δεικῆς συνεφαπτομένης χεῖρος ἀπὸ πρὸν, καὶ τοῖς πρὸς ἀμῶν ἐπὸς ἀμῶν, ἐκκατὰ πρὸς τὰ τούτων δέξασθαι τε καὶ δέξασθαι καὶ ὁ μὲν ἔπειτα ἔπας. καὶ ἠρώεσθαι ὁ νεκρὸς αὐτῆς ὑβριζόμενος, καὶ ὁσίας ἀμῶν, καὶ τὸ Ζούμινον ὑπὸ Οὐγγῶν ὁμολογία ἐάλωκε. ταῦτα ὡς ἠρώεσθαι βασιλεὺς, καὶ τῆς Οὐγγῶν κηρύσσει πόλεμον.

2 Ὅτε καὶ Ἀνδρόνικῳ πάλιν ἀποδραῖ καὶ πρὸς ἀμῶν εἰς Γάλιτζαν, ἐκείθεν ἐπὸς ἀμῶν. ἐστὶ δὲ ἡ Γάλιτζα μία τῆς πρὸς τοῖς

bellis conflatis, cum Imperator Iazæ filio Belæ, quem Imperij successore designare in animo habebat, Mariā filiam despondisset: Hunni, vt omnibus molestiis & periculis compendio defungerentur, inuisum Stephanum dolo necare institunt. quā ad rem venenum aptissimū visum, quod per ministrum quendam eius Thomam largitionibus corruptum illi propinaretur. Is verò veneficij insignis artifex, è suo ingenio alia ratione deprōpta, cū fortè Stephanus venam incidisset, veneno icctū inunxit. quod in totum corpus diffusum, correptis vitalibus, hominem celeriter confecit. cuius interitus aperte declarat, hominum cogitationes incertas & fallaces esse, ac nonnullos ea sequi quæ nisi consiliis ac comaribus, diuino auxilio non suffragante. Cadaver eius ludibrio habitum, sepulturæ honore caruit. Zeugminum Hunnis deditioem fecit. His Imperator auditis, Hunnis bellum indicit.

2 Sub id tempus Andronicus denuò carcere elapsus, Galizam confugit: sed non diu ibi mansit. Est autē Ga-

Postremus, Hunorū violentum, consilium.

Vnde ipsa Catastrophe, Stephano cruciat:

Pec idoneū & selectum artificem de throno in terrā deurbato.

Tragediæ Manuēlis & Stephani vltus.

Stephani necem Manuēl agrè fert & bello vindicare constituit.

Andronicus, Græcorum astutissimus, & doli fabricator insignis, carcere elabitur.

liza toparchia Rossorum, qui & Scythæ Hyperborei appelluntur. Fugæ ratio huiusmodi fuit. Morbum fingit, ac puero peregrino, cuius opera in corporis ministeriis vteretur, linguæ nostratis nõ fatis gnaro, sed cui soli ad custodiam patebat aditus, mandat, vt claues turris clã surripiat, quum vigiles largius poti meridianum somnum capiant, easque cera exquisitè exprimat. Seruulus iussa exequitur, clauium exemplum Andronici iussu, Manueli filio eius ostendit, vt quàm primùm tales fabricaretur, & in amphoras, quibus potus ad prandium ferretur, lineos funes, glomos, & fila tenuia coniceret. Eo consilio ad exitum perducto, claustra noctu aperiantur, carcer citra laborem patet, Andronicus pueri ministerio euadit, funiculos manibus gestans. ea nocte in denso & alto palatii gramine, quò nemo adire solebat, in diem vsque tertium delitescit: inquisitoribus deceptis, & iam defatigatis, funibus pro scalis vltimus, per mœnia se demittit: nauiculam conscendit, quæ excomposito in littore inter crepidines, maritimo vrbis muro ad frangendũ vndarum impetũ interiectas, fluctuabat: nautæ, à quo ve-

Fugæ ratio. Captiui deliberrate recipienda perperuò cogitant.

Vigiles vino dediti, vigilibus ipsi indigent.

Seruuli diligens & fidelis opera. Nemo alium, quantumuis abieci, despicit.

Ministerio seruuli Andronici euadit.

Tandem profectus euadit.

Idque Chrysofoli nauis opera.

Ὡς τοπαρχῶν, οἱ δὲ Σκυθῶν ὑπερβορεῖς φαίνονται τὸν νοσοῦντα, καὶ περιόχεται παιδὸς εἰς τὰς σωματικὰς ὑπηρεσίας καὶ μισθικῶς ἀλλοεθνεῖς, καὶ τοῦτου καὶ τὰ πολλὰ τῆς ἡμετέρας διέλεγετο ὡς ἰατρὸς ἀποπέριον ἢ ἑσπερὶ τὴν φρουρὰν ἀπέειπε εἰσοδῶς, ὑφελίθη λάβρα τὰς κλείς τῆς πύργου πυλῶν, ὁπότε πρὸς ἡμῶν ὑπνον οἱ φύλακες ἔπαυοντο διαψιλεστέρα κρησάμενοι τῆς ποτῆς, καὶ κρησάμενοι αὐτῶν ταύτας εἰς τὸ δειπνῶν, ὡς τὰ ἀρχαῖα πρὸς τὸ ἐκμαγεῖον καὶ ἀπὸ ἐμφορῆς, καὶ εἰκασμένων πρὸς ἰνδαλμα ἀπαεῶν ἀλλοκτον. ἀρὰ τὸ ἀνδράποδον ἔλασσαν ἄχθῆντα, εἰσάγει Ἀνδρονικὸν τὸν καλεῖσθαι ἰχνη. ὁ δὲ τῶν παιδαρίων ὑπεπέδησεν, ἐμφανίσθη ταῦτα τῶν ἡμετέρων τῶν Μαυροῦ, καὶ εἰπέειν, ὡς δὲ τὴν ἑξῆς τοιαῦτα χαλκεύσασθαι. ἔταυτα δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀμφορεύσι τῶν αἰώνων, οἱ περ αὐτῶν τὸ τῶν ἀλείψων σέρονσι κόμα, ὡς ἀβύειν ἐκ λίνης νενησμένα χαλκώδια, καὶ ἀγαθίδας, καὶ κροκάς, καὶ μηρίωνδους λεπτάς. ὡς δὲ εἶχε πύρας τὰ βουληθέντα, ἀναπέπασεν τὰ κλείθηρα νυκτὸς, τὸ δεσμωπῆλον ἀπερὶ μόνως ἀπατάσσεται ὁ παῖς ὑποσχετὴ τὸ ἔργον, παρ' Ἀνδρονικῆ λαβὼν τὸ ἐνδοσίμον, ὁ Ἀνδρονικὸς ἐξείσι τὰ λίνια φέρον ἐν τῶν κρησῶν. γίνεται ἐν αὐτῶν τὸ κατ' ἀντήμα τὸ τότε νυκτὸς χόρτος ἀμφοιλαγῆς πρὸς τὸν τὰ ἀβάτα μέρη τῶν ἀνακτόρων φυεῖς, καὶ εἰς ὑψὸς ἀναδραμῶν, καὶ πρὸς δούτῶν ἢ καὶ εἰς τὴν ἡμέραν τῆς πόλεως ἐκείνη μετ' ἡμῶν, τοῖς δὲ ἀκτῶς ἐλατῶν. ὡς δὲ αἴτις ἔργον οἱ διαφῶντες τῆς καὶ τὰ ἀρχαῖα ἐρῶντες, διαπέδησεν Ἀνδρονικὸς τὰς σαλίκας εἰς κλίμακας, ἔλασσε μασσοπυργίς χαλασθεῖς, ἀνάπτον εἰσέσθαι ἐκ σωθῆματ' ὡς τὰς ἀκτῶς σαλεύον, καὶ τοῖς πρὸς βλήτας, οἱ τὸ πάρολοι τείχ' ἢ πόλεως διελήφασα, τὰς τῶν κρησῶν ἀποθραύοντες ἐμβολαί

βολαί. ὡς δὲ τὸ ἐπιπύλον χρυσοφόρον πολὺς ὁ τῆς αἰαδῆς Ἀνδρονικὸν εἰς δεξιὰ μετ' ἑαυτοῦ. ἀλλ' οὐκ ἔπειθ' ἀνελθὼς ἀνάγκη ἤρξατο, ἔλασσε περὶ τὸν Ἰζμιστικὸν Ἰωάννην τῶν Φωκαίων κρησῶν νυκτὸς ἐπέειπε, ἔλασσε Σαρζάνης ἀντιπῆδῆς. ὡς ἔλασσε χυρῶν ὡς αὐτὸν ὑπεπέδησεν τὰς πολλὰς εἰς ἐπιπέδον πλάτας ὑποπερὶ μόνον. νυκτὸς ἢ οἰκεία εὐφραπῆ ἐρῶσατο καὶ τότε τῶν βαθυγνώμων, ἐκ τῶν ἑαυτοῦ βίσητο μῆσασα κήπων τὰ τῶν κρησῶν ὑπερὶ φάρμακα, ὡς περὶ καὶ Δαβὶδ ἔλασσε πρὸς τὸν ἑν Γεθ τῶν πρὸς τῶν ἀλλοίωσις, ἔλασσε τῶν τε τῶν τυμπάνου, καὶ ἢ μανικῆ τῶν ποδῶν παρνατάλοσις. οἰκεία τὸ οἰκότεριον ὑποδύς πρὸς τὸν πύον, ἔλασσε δεσμῶν ἐκδιδράσκοντες, ἐδῆτο τῶν συλλαβόντων μὴ παρῆδῆν αὐτὸν, ἐκ ὀλίγα πρὸς τῶν δεσπότης πεπονθῶτα πάλαι δεῖνα, καὶ νυκτὸς δίκας εἰσπρῆσθαι μόνον τὸ φυγῆς. ἐνάθει δὲ ἔπειθ' Ἰχρυσόπολον, μεταρῶν μίτων ἄμα πρὸς τὴν βαρβαρον φανῆν τὴν ἐλλωλιδά δῆλασκον, καὶ μηδὲ ἐπαίειν τὰ πλείστα ταυτοῖσι πλάτῶν μετ' ἑαυτοῦ, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ χρυσοφόρος δώρις ὡς ἀκρησάμενοι τοῖς σκοποῖς, Ἰχρυσὸν Ἀνδρονικὸν ἐξείειν, ὡς δεσπότης ἑαυτῶν δούλον ἀπτησάμενοι καὶ λαβὼν ἀμύλαι. καὶ ὡς ἔλασσε Ἀνδρονικὸς εἰς τὸ οἰκείον οἶκον παρῆδῶν. ὅς τῶν Βλαβῶν διαπέδησεν, ὁμοῦ τε πρὸς τῶν φιλάτου τὰ εἰσιπῆλα ἐποφθεῖς, καὶ πρὸς τῶν ἔλασσε τὰ ὑπόδημα, τῶν πόδας τῶν σιδήρων ὑπολυθεῖς, καὶ τὸν Μελίβωτον καταλαβὼν, καὶ τὸν ἐκείσε ἰπῶν βαρβῶν, οἱ πρὸς τὸν δρόμον αὐτῶν ἢ τοιμάθησαν, τὴν εὐδὸν τῶν Ἀγχαλαῖται. ἐνθα δὲ γερονῶς, καὶ τῶν Περσῶν καὶ αὐτὸν ἐμφανίσας, ὅς πρὸς τῶν ἑρῶσθαι, τὴν καὶ κορυφῶν ἔλασσε.

hebatur, Chrysofoli cognomentum erat. Sed quum vix ex eo loco soluissent, vbi Iones Zimifces sporta attractus, Nicephorum Phocam noctu oppressit: parum abfuit, quin Andronicus aut grauioribus vinculis & duriore carcere confringere-tur, aut sibi ipsi manus afferret, vt diuturnis molestiis liberaretur. Nunc hominem callidum ingenij dexteritas & solertia, quemadmodum olim Dauidē infanz simu-latio Getæ liberauit. Nā famuli persona simulata, ex diuturnis vinculis elapsi, orauit eos à quibus comprehensus erat, vt sui misere-scerent, & ante multas acer-bitates ab hero perpeffi, & nunc ob fugā malè mulctan-di. Herum autē Chrysofolium appellabat, & de induftria barbarè loquebatur, ac Græca multa se assequi diffimulabat. Sed & ipse Chryso-polus muneribus impetrauit à speculatoribus, vt Andronicus tanquam seruus fugitiuus sibi redderetur. Ita præter spem ædes suas ingressus, cognomento Blanganas, eadem opera suos vt adueniens salutauit, & vt peregrè abiēs valere iussit: solutisque compedibus Meliboti equo conscenso, qui ad fugā paratus erat, rectā Anchialū contendit. Quò quū venisset, Pupaci, qui (vt supra dictum est) primus Corycæ arcem conscendit, se

Novum Andronici periculum, quod effugit, mira Dei prouidentia ad alios angores hominū illū referuante.

Andronicus seruus se simulat.

Simulationē iuuat Chrysofolus, Andronico fidus seruus.

Præter spem etiam mali ingēribus periculis emēsis subsistunt ad tempus, vt iusto iudici olim grauius luant supplicium.

agnoscendum præbuit: sum-
 ptus; ab eo viatico, & viæ du-
 cibus, Galizā proficiscitur.
 cuius fines ingressus, quod tā-
 quam in asyllum tutissimum
 properabat, & iā persecuto-
 rum metu se liberatum pu-
 tans, à Blachis, qui fugā eius
 ex fama cognorant, captus,
 ad Imperatorem reducitur.
 Ibi quum nullum assertorē,
 non amicum, non armigere-
 rum, non ministrum vllum
 haberet, suapte industria
 rursus euadit. Simulato e-
 nim, ad decipiēdos lictores,
 ventris profluvio, crebrō ex
 equo descendit, & ad requi-
 sita naturæ secessit. Quod
 dū & noctu & interdū fax-
 rius facit, custodes hac rati-
 one decipit: scipionem, quo
 vt aeger innitebatur, in tene-
 bris humi defigit, & chla-
 myde circumposita, & pileo
 imposito, vt hominem in-
 flexis genibus cacantem re-
 præsentaret, custodes simu-
 lachrum illud intueri sinit:
 ipse saltum condensum in-
 gressus, instar feræ è cassibus
 elapsæ fugit. Custodes vix
 tandem intellecto dolo, cō-
 fectam viam repetunt, An-
 dronicum eodem fugere o-
 pinati. Verūm is conuerso
 itinere, alia via Galizā per-
 uenit. At Pupaces Impera-
 toris iussu publicè multis
 verberibus in tergo & hu-
 meris afficitur. Deinde collo
 funi inferto, à præcone cir-
 cūm dūm, & iā persecuto-
 rum metu se liberatum pu-
 tans, à Blachis, qui fugā eius
 ex fama cognorant, captus,
 ad Imperatorem reducitur.
 Ibi quum nullum assertorē,
 non amicum, non armigere-
 rum, non ministrum vllum
 haberet, suapte industria
 rursus euadit. Simulato e-
 nim, ad decipiēdos lictores,
 ventris profluvio, crebrō ex
 equo descendit, & ad requi-
 sita naturæ secessit. Quod
 dū & noctu & interdū fax-
 rius facit, custodes hac rati-
 one decipit: scipionem, quo
 vt aeger innitebatur, in tene-
 bris humi defigit, & chla-
 myde circumposita, & pileo
 imposito, vt hominem in-
 flexis genibus cacantem re-
 præsentaret, custodes simu-
 lachrum illud intueri sinit:
 ipse saltum condensum in-
 gressus, instar feræ è cassibus
 elapsæ fugit. Custodes vix
 tandem intellecto dolo, cō-
 fectam viam repetunt, An-
 dronicum eodem fugere o-
 pinati. Verūm is conuerso
 itinere, alia via Galizā per-
 uenit. At Pupaces Impera-
 toris iussu publicè multis
 verberibus in tergo & hu-
 meris afficitur. Deinde collo
 funi inferto, à præcone cir-

Andronicus
 deinde cap-
 tus euadit.

Quæ ratio-
 ne.

Pelliculā ve-
 tere retinet
 Andronicus
 & astutia va-
 pido gestat
 sub peccore
 vulpem.

Qui cauet no-
 decipiantur,
 vix cauet e-
 tiam quæ ca-
 uet.

Pupaces ob
 Andronicū
 multamur, &
 quidem pu-
 licē.

πέβη κλίμακα καὶ παρ' ἐκείνου λαβὼν τὰ
 ἐφόδια, καὶ ἠγαρόνων ὁδὸν εὐπορήσας,
 εἰς Γαλιτζαν ἐπορεύετο. ἀλλ' ὅτε τὴν δεξι-
 μάην ἀπέειχεν Ἀνδρόνικος ὡς ἦδη τὰς
 χεῖρας ἦν διακόντων λαβῶν, καὶ ἦν τῆς
 Γαλιτζῆς ὁρίων λαβόμενος, πρὸς αὐτὸν
 ὡς εἰς σῶζον κρησφύγετον ἄρμητο, τότε
 θηροῦ ἔμπροσθεν τῶν ἀρκυσι. συλλη-
 φθεις γὰρ τὴν βλάχων, οἷς ἡ φήμη τὴν
 αὐτῆς φησάσα φυγῆν ὑψηλῶς αὐτὸν
 ἀπέσω πρὸς βασιλέα πάλιν ἀπήγετο. μὴ
 ἔχον οὐδ' ἕν τι σῶζοντα καὶ λυτῶν μέτρον, οὐ
 φίλον παρέοντα παρηγορεῖν, οὐχ ὑπασι-
 στω, οὐ διεσπῶντα, τῆς οἰκείας αὐτοῦ με-
 τοδείας συμπεριθῶν κέχρηται ὁ πολύφρον.
 τῶν τοῦ πρὸς ἀπάτην τ' ἀπαρτόνων, ῥύ-
 σιν γαστρὸς πλάσσειν, συχνακίς τῆ
 ἵππου ἀποκατέβαινε, καὶ εἰς ἐκείνους εἰς ἀ-
 πόπττον ὄρυσαν ἀζόμενος, & καθ' ἑαυ-
 τὸν ἀφιστάμενος, καὶ ἰδιόζων, ὡς δὴ δὴ
 ἐνοχλήσας ἀποκινώσας, τῆ οὐδ' πολ-
 λάκις τ' ἠνυχθήμερον τελῶν, λαθάνει κα-
 τασοφισάμενος τοῖς ἐφομαρτοῦταις. τὸν
 γὰρ σκίπωνα ὃν αὐτὸν βακτηρολόγος, ὡς
 καχεξία δὴ δὴν παλάμων, σκοπῶν ἀνα-
 στας, τῆ γῆ πρὸς ἡρεσιν, καὶ τῆ μὲν χλα-
 μύδι τῆ σῶματος περιεβίβησεν τὸν λύρον,
 τὸν δ' ἐπὶ κεφαλῆς πύλον ἐπέθηκεν ἀλω-
 διν, & ἀνθροπόμορον π τὸ γένυ κἀμπίον
 καὶ ἀφοδεῦον τεκτινάμενος, τῶν μὲν φύ-
 λακας τὸ ὑποκρινόμενον αὐτὸν ἀνδρείου-
 λον ἐκλείπει περιεβίβησεν αὐτὸς ἃ τὸν ἐκεί-
 σε λοχμῶδη γῶρον καυτοπέδης, ὡς περ
 δορκὰς ἐκ βροχῶν καὶ ὄρνις ἐκ παλάμων
 ῥυθῆς ἐφέρειτο. ὡς δ' ὄψε ποτε τ' ὄβλον
 ἐκείνοι ἔγνωσαν, οἱ μὲν σὺν ἑσφρον τὸν
 ἄρομον ἐπὶ τῶν ἀμπεδοῦν, οἱ δὲ μὲν καὶ πάλιν Ἀνδρόνικον ἐκείνης ἥς καὶ
 πρὸς τὸν ἔχον, ὁ δὲ παλίμποις γῆρο μὲν, δὴ ἄλλης εἰς Γαλιτζαν ὤ-
 ρησεν, τ' ἃ Πουπικῶν ὁ βασιλεὺς συλλαβῶν, ἔξανε πολλὰς ὄψα λώρον δη-
 μοσὶ καὶ τὰ τῶν ὄψων καὶ ἦν ὡμων. καὶ δὲ πρὸς ἄλλων αὐτὸν ὁ κήρυξ ἐκ
 τῆ

τῆ βασιλῆα χοινώδετον, ἐπεβόα οὐτοσὶ
 βρανώτερον, ὅς τις τὸν ἐχθρὸν τῆ βασιλείας
 πρὸς τὸν τὸν εἰσοκίζεται, καὶ διδοὺς ἐφό-
 δια ἐκπέμπει, ἔπειτα & μερίζεται καὶ πομ-
 πύεται. ὁ δὲ πρὸς τοῖς σμιόντας ἀτε-
 νῆς ὄρεσιν, ὄψα κρησφύγετον πρὸς αὐτὸν
 μοι ἀρχὴν πρὸς τῆ βουλομένης πάντος
 ἦτο, ἐφθέγγετο, μὴ ἐπισηνῆται τ' ἀεργῆ-
 τῶν κατὰ πρὸς τὸν, ἢ ἐμβριδῶς ἀπα-
 πεμφάμενος, ἀλλ' ὡς εἴλετο τετρα-
 πύκον καὶ ἀποπέμψαν χαλκόντα. τό-
 τε δ' οὐδ' ὑπὸ τῆς ἀγκύρας πρὸς τῆ τῆς
 Γαλιτζῆς ἐπίστρόφοντος Ἀνδρόνικος
 πρὸς δεξιῆς, ἔμεινε παρ' ἐκείνου γέρον
 ἐκ συχρόν. οὐτω δὲ πρὸς τὸν ἑαυτῆ πό-
 δον ὄσον ἐκείνον Ἀνδρόνικος ἀνηρτήσατο,
 ὡς καὶ συνηρθεῖν καὶ συνηρθεῖν ἐκεί-
 νῳ, ὁ μέστος τε ἦν καὶ σῶστος. ἀλλὰ τὴν
 τῆ εἰσαδέλφου φυγῆν, καὶ τὴν ἐκ τῆς
 ἐνεκαμύνης ἀπαλλοτριώσιν οἰκείον ὄνει-
 δος κρινῶν ὁ βασιλεὺς Μανουὴλ, καὶ ἄλ-
 λως δὲ ὑποπέμψαν τὸ τοῦτε ἐπὶ πλεί-
 σον ἀπόδημον, ἔπειτα καὶ ἠδύτο παλλῆεν
 μυεῖαν συνήδα ἵππων ὡς εἰς τὰ Ῥω-
 μῶν ὄρια ἐσβάλη ἔργον, ὁ φασί, πῆσιν
 ἀρχολίας ἀνώτερον ἐπαγγελθεῖν Ἀν-
 δρόνικον.
 3 Οὐκοῦν μετὰ πέμπτον ἐκείθεν ποι-
 εῖται, πῆσιν δὲ καὶ λαβῶν, καὶ τῆ πλά-
 νου τῆτον ἐναγκάζεται καὶ ὄν (ὡς εἴ-
 φημι) καμῶν οἱ Πύργους τὰς ἀποδάς ἀθε-
 τήσαντες, τὴν παρὶς εἶλον Ῥωμαίων κα-
 τέξεχον ἐπιπέσειν. συμβαλόντες δὲ
 καὶ τοῖς στρατηγῶν τῶν Γαβρᾶ Μιχαὴλ,
 καὶ τῶν Βραγᾶ Μιχαὴλ, καὶ κατὰ τῶν
 εἰσαδέλφου, καὶ λείαν ὅτι πλείω ἦσαν.
 ἦν ἃ ὁ Γαβρᾶς ἔτος νεοσὶ δύσας τὰ γαμο-
 δάσια μὲν τ' Κομνηνῆς Εὐδοκίας, ἢ Ἀν-
 δρόνικος ἐπιπέσειν, ὡς ἦδη φθάσαντες

cumducitur, magna voce
 proclamante: *Quisquis Im-
 peratoris hostem adibus recipit,
 datoque viatico dimittit: ita fla-
 gellatur & circumducitur.* Il-
 le verò intentis in populi
 concursum oculis, hilari
 vultu: *Hæc*, inquit, *con-
 tumelia à quouis obiciatur,
 modo virum bene meritum
 non prodiderim, aut acerbè di-
 miserim: sed, vt licuit, colue-
 rim, & latum ablegarim.* Tum
 verò Andronicus, obuiis,
 quod aiunt, vlnis à Galizæ
 præfecto susceptus est. quæ,
 etsi nō diu ibi māsit, ita tamē
 sui desiderio deuinxit, vt ei
 & in venatu adestet, & in Se-
 natu affideret, eodemq; te-
 cto & cibo vteretur. Cæte-
 rum patruelis fugam & exi-
 liū ignominia sibi esse ratus
 Imperator, ac longiorem
 eius absentiam suspectam
 habens: (nam ingentem e-
 quitatum Scythicum cogere
 ferebatur, vt Romanorū
 fines incurfaret) ante omnia
 reuocandum Andronicum
 censuit.

Sed de offi-
 cio in bene
 meritum col-
 lato gloria-
 tur. Cōscien-
 tia & ami-
 citia vis.

Manuel, in-
 cōmodis pu-
 blicis ada-
 tus, Andro-
 nicum reuo-
 cat. Principū
 miseriam ty-
 pus.

Fide data &
 accepta diffi-
 dētis coeūt.

Pannoniorū
 in bello suc-
 cessus

3 Fide igitur data, ac-
 ceptaque, hominem inde
 accerit: quo tempore, vt
 dixi, ruptis Pannonij fœde-
 ribus, Romanas ad Istrum
 prouincias populabantur,
 Michaelē vtroque Gabra &
 Brana acie victo: & præda
 ingēti abacta. Is Gabras nu-
 per admodum cū Eudocia
 Comnenia Andronici ami-
 ca, cuius antè meminimus,
 nuptias celebrarat. Quem
 K. j.

Apud princi pes adula-di certamē est, & vnum a-micorum o-mnium offi-cii, vñā con-tentio, vt o-mnes blan-disimē fal-lant, & alij a-llis sine pu-dore applau-dant.

Manuelem & Gabrā in-ter mēdacia aulica stupē-tes, ipāque consuetudi-ne pro rectis blanda audi-endi ad igno-rantiam veri perductos, Branās veritatis amicus vindicat à cō-sensu cōcen-tūque falso-rum: & sycō-phantis aulicis æternum inuēti oppro-brium.

Dominatio-nis & vindic-tæ cupiditas belli fun-damenta.

Enus prio-res impressi-ones fortissi-mæ.

Eudociæ cognati vt Imperatori cōmendarent, magno applausu & laudibus proferebantur, & in pugna Hūnica fortiter se gessisse affirmabāt. Quod vt credibilis esset, Michaelem Branam, collegam eius, testem citabant. Qui quū in Imperatoris caput iurare iuberetur, an aliquod fortē Gabræ facinus vidisset? dilato respōso, Gabram prius interrogat, an ipse quoque aliquid laude dignū fecisset, ac boni & strenui ducis officiis in pugna cum Dionysio Hungarorum duce fūctus esset? Gabra verō affirmante, eum fortissimē se in illo prælio gessisse: subiicit, se corā Imperatore, in cuius caput iurare sit coactus, veritatem dissimulare non posse. Gabram hostium imperum nequaquam tolerasse: sed primo congressu territum, fugam cepisse: quamuis ipse eū sapius reuocasset, & magna voce hortatus esset, vt resisteret. Caterū, Imperator Zeugmini recuperandi & necis Stephani vlciscēdæ cupidus, exercitum in illas partes adduxit. Sed barbari acie in Istri ripis instructa, omni telorum genere traicere nostros prohibebant, aditu omni intercluso: sed frustra. Romani enim sagittarij, & grauis armatura ripis eos depulerunt: & Im-

λας περιεταλαμβάνοντες, και ησαν ουδεν περιμένοντες. οι γδ εκηθόλοισι Ρωμαιοι η το άλλο άπαν όπλιτικόν, ώσαύτοι τουτοις εξεκρουσαν τ παρακτιών

ερακτιών μεθόν. βασιλος δε συν παντι τω στρατόματι η το Ζούγγμνον αφρό-μυθ, εκει που στατήριον βάλλαται. εστ δε τετο η μεσημεριαν αφεσβατον γηλόφω παρήκοντι ηη ποταμίω τειχιζό-μυθον ρόματι. φετο μύθ ουδ αυτοβοσει αφήσθη το πόλισμα, οια ην ενδον ε περς τλω περτήλω αυτε δέαν καταπλαηγύ-ταν, ηη τας πύλας απακλιναύτων, ηη δεξαμύθων αυτον ενδοθι. ως δι ουτοι τας εισόδους παντάπασιν αυτε επεζύγω-σαν, τα, τε τείχη παντοίοις όπλοις ηη αφρεπιείοις όργανοις εκεράτωσαν, αλλά ηη φαμιο μύθοι αφωθεν, τας γλώσσας εδη-ρον ως ει όρειως, οηκ άπο χειρών μόνου αφέντες βέλη θανάσιμα, αλλά ηηκ τε ην δόντων έρκος άγχορρημοσιώας ζ-ξόοντες, ηη απώιδων τω υπο τα χείλη χρισείσας ουδ οι Ρωμαιοι το δπο τε δε χροσι κενάς άωοις περσεφεροντο, αλλά τε κακορημονέν ως άγχυνές όπλου ηη γυ-ναμείοι αφισάμυθοι, σιδήρω μάλιτα κα-κώς διεπίδσαν. περς τος τίνιω ό βασι-λος τω της μιμήσεως όμοιω διερεδίζαν τας ύπο εκεινον, ηη ην της πόλεως πυ-λών τον ήπαιον επαφήσι, ηη μέσον αυ ην το δόρυ ήλασεν. όπ δε τούτοις τλω πέ-φρον εμπλήσας αφουσγητου δχε τλω τ λι-δων σέρησι, τας τε περσοβόλοισ μηχα-νας περσιήστας (τέσσορες δι ησαν αυται) τα τείχη κατασείειν επετατήν. ενεργείς μύθ ουδ άπασα ησαν, ηη οι πέφοι θαλαν-πιώοι αφέμυθοι, τας ην τειχών παρελνον αρμογας. μία δι εξ αυ ην μάλιτα, ης αφχτεκτων λω Ανδρόνικος, αυτος τλω σφενδόνιω, τον τε σρόφαλον, ε τον λύρον δχε τω μύθ, πλειόνως διεσάδουε τ πε-ρίβολον. ως ηη το μεσοπύργιον, καδ ό τα βαρη ην περσών ηκοντίζοντο, υποχλαη ηδη, ηη μεδίσαδς τε κείωδ όρθον, άλλως τε ηη όρυκπήρην υπομυχλόόμυθον. τότε τίνιω κατά πινα ην νικη ην, πνες ην μερισάνων

perator cū omnibus legio-nibus ad Zeugminum castra locat. Id oppidum alto tu-mulo impositum, & præter-fluente infrā flumine muni-tum, à Meridie adiri nō po-est. Rebatur autē se id pri-mo impetu capturum, de-fensoribus solo conspectu sui territis, & portas aperi-entibus. Sed quū omni adi-tu excluderetur, & mœ-nia omni armorum & tor-mentorum genere firmarē-tur, & hostes de pinnaculis non modò lethalia tela, sed & obsœna dicteria, & ve-nenata probra iacularentur: Romani non ampliùs vacuis manibus accedebant: sed o-missis maledictis, quibus fœ-mina pugnare solent, ferro rē gerebant. Et Imperator vt sui æmulatione milites ac-cenderet, primus equo in-uectus, hastā in media por-ta defigit. Deinde, quia saxa non suppetebant, fossa hu-mo & fordibus impleta, & quatuor tormentis in circu-itu collocatis, mœnia pro-fterni iussit. Quæ quum in officio essent omnia, & saxa talenti pondere iacularen-tur, mœnium compagē la-befactabant: vnum potissi-mum, ab ipso Andronico ita directum, vt murus inter duas turres conquassatus, & vectibus suffossus, penderet, ruinam minitans. Quadam autem nocte aliquot Hun-

Zeugmini stus.

Potētes pñā cipes omnia sibi perua somniantes sæpius opini one lōgē fal-luntur.

Hostes ma-nu & lingua violētos per-sentunt.

Ferro rē ge-rere cogun-tur.

Pericula o-mnium pri-mi subire, varioq; la-bores, vt in-stitutum o-pus non sine sudore per-ficiant.

Saxa ingen-tia, machi-næque terri-biles.

Andronicū ingenium.

Minax & ri-dicula Hun-garorum au-dacia, bello non tantum inutilis, sed & pernicio-sa.

garici proceres, podium è trabibus contextum, foras prominens ingressi, & frictis gladiis aerem diuerberant, Romanis atrocissima quæque cum ingēti clamore minitabatur. Sed vindicta eos euestigiò consequuta est. Nam Andronicus tormento folerter directo, munitionem in quastabant ita perculit, vt prostrata illos miserabiliter opprimeret, nec multo post ipso quoque muro collapso, scalis admotis Romani transcenderunt. Tum multi sunt occisi, multi victoribus supplices conferuati: nonnulli etiam fuga salutem quaesiuerunt. Sed quidam illius vrbis vir nobilis & diues, quum vxorem suam, excellenti forma mulierem, ad stuprum à milite rapi videret, nec eius pudicitiam aliter tueri posset, acinace miseram confodit. *O violenta rerum series, ô Fortuna inuidia atque insidia quæ in amplissimo & frequentissimo theatro huiusmodi tragœdias agit.*

Superbes sequitur vltor à tergo. De.

Zeugmini re euperatio.

Vxor à marito iugulata.

In hanc tragœdiam Nicetæ exclamatione.

οικητόρων εκείνης τῆς πόλεως, καὶ οὗτος οὐ γὰρ συγκαλύδων καὶ γὰρ συρράκων, ἀλλὰ γὰρ πλούτων λαμπροῦν καὶ γὰρ ἐπισημῶν διασπαρῶν, ἀσείων τὸ εἶδος * καὶ γὰρ γυμνασίων, καὶ σφόδρα καλὸν τὴν μορφὴν. ὅσον δὲ πᾶσι τῶν Ῥωμαίων εἰς ὑβριν ἐλκόμενον, καὶ μὴ ἔχον ἑπαμειῶνα τυραννοῦ μὲν ἢ βία τὴν βίαν ὠδήσασιν, καὶ σῆσαι τὸν ἀδικὸν ἐκείνον ἔρωτα, βουλόμεται βουλῶν οὐχ ἡκιστα γυμνασίων ἢ πολυμυρῶν καὶ ἀδέμιτων, καὶ τὰ τῆς τύχης ἐπιστῆναι κατάλληλον. διελαύνει γὰρ ἀπλάγχτων τῆς φιλάτης ἐν ἑφεριν ἀκινάκων. οὐκοῦν ὁ μὲν τῆ γυμνασίου ἐπιμαγνόμενος ἀδέσμος ἐκείνῳ ἐρασῆς τὴν ἀλογὴν ἐμφορῆν ἔφασιν, ἐκείνῳ τῆ ὑπερηκόματος, τὴν ἡγετλίαν τῶ ὄντι ἐρημύλιον τὸ ἡμαρ ἔλιπε τὸ εὐφρόσυνον φεῦ φερίματων ἀναγκάσας ἐπιπλοκῆς καὶ φθονοῦ τελέων καὶ ἐπιβουλοῦ τοιαύτας ζαγωδίας σιωποιοῦντῶ ἐπὶ θεῶν πολυπληθεῶν.

ὁ δὲ ὡς

Παιόνων, μίαν εἰσιόντες γὰρ ἐκκερῶν τῆ τείχεος, καὶ φερονόουσαν ἐξωθεν μηχανῶν, ἀρκλας οἶδε ταύτας ἢ κοιτῆ, καὶ πᾶσθημῶ φερίσας καλεῖν, γὰρ κουλῶν τὰς ἀνάσας ἐλκυσαν. καὶ γυμνασίου αὐτὰς ἀνατείναντες, διηπειλοῦντο Ῥωμαίοις ἑσπῶναι. καὶ τὸ τίως βάπτειν μὴ ἔχοντες τὰ ξίφη ἀμασι, γυμνασίου πῖν ἀέροι ἐπληκτόν, καὶ φωνῶν ἐγλάμιζον κεκορῶντες ἔσον ἐχόμεναι κεφαλή. ἀλλὰ κατὰ πόδας ἢ δίκη μέτεισι τέτοις. τιτήνας γὰρ κατὰ τῆς ἀνεχούσης αὐτοῦ μηχανῆς τὸ βλήμα Ἀνδρόνικῳ, ἔτω διασπῆκεν ἐπιτυχῆς, ὡς διαλυθῆναι μὲν αὐτῆ κατὰ τείχεος τὸ φερεκρεμάμενον ἐκείνο ξύλινον σῶμα, ἐπικαταβληθῆναι δὲ καὶ τοῦτο εἰς αἶθου ὄμιμον κατὰ κείρα πύπτοντας καὶ κυβιστήρας ὄρημῶν ἐλευσούς, διανηχομῶν ἀθλίως ἀχέροντα. μετὰ βραχὺ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ τείχεον ὑπέκλυσε, καὶ δὲ κλιμακῶν εἶχε Ῥωμαίοις ἀσιόντες, καὶ τὴν πάλιν εἰσιόντας. πολλοὶ μὲν οὐδὲ βληθέντες, εἰς θάνατον κατεβλήθησαν. οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ φερονόουσαν τῶν ἡδὴ κρατῶσιν ἐσώθησαν. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ ἀποδραῖτες σωτηρίαν ἐντεῦθεν εὗραντο. εἰς δὲ γὰρ

ὁ δὲ ὡς ἀνιφερῶν ἐρώτων ἐπὶ ἀδελφῶν ἐνὶ ἐπιλήπτε καὶ σάρεν, καὶ τῆ μὲν ἐπὶ ἀδέμιτοις λέκτροις σάρεν ἐδέλοντος, τῆ δὲ φερονόουσαν τὸ ἀρχῶ καὶ νεκροῦτος καμνότερον, καὶ πᾶσαι πᾶσι ἐκκερῶν οντος. σωθήσαντο ὅτις Ῥωμαίοις εἰς τὴν τῆ Ζούμινε ἐκπόρθησιν, καὶ ἐκ ὀλίγοι γὰρ ἐνδοθι, τὰ Ῥωμαίων φερονόουσαν, καὶ τὰ τοῦτων ὡς εἶχον διανηκόντες φερονόουσαν. οὗτοι γὰρ ἀρκλατοῖς ἀσιδήροις βιβλία φερονόουσαν, καὶ ταῦτα φερονόουσαν τῶν Ῥωμαίων φερονόουσαν νυκτὸς ἐκκερῶν οντος. δι' αὐτῶν ὅσα τε οἱ βαρβαροὶ ἐβελόουσαν, καὶ ὅση τοῦτων ἰχὺς ἀχμάλωτος, ἐπὶ τὸν ἐγλάμιζον πύλον ἐπὶ κεφαλή ἔχον, καὶ τὴν λοιπὴν ἡμισομῶν παρῶν σολῶν. ἀλλὰ τῆτον Ῥωμαίων τῆς ἐπιπλοκῶν, σιδήρῳ πληθῆει καὶ θανατοῦ, καὶ τὸ τῆς κεφαλή ἐκείνης ἑαυτῶν φερονόουσαν καλύμματα, καὶ μὲν αὐτῶν οὕτωσι τὴν ὁδόν. τῆς δὲ δίκης ἐφεπομῶν ἀφόφω ἐμβάδι, καὶ ὁ ἄλλω τέτοις καμὸν τοῦτων ἑαυτῶν ἀρκλατοῖς ἀσπρεφῆσης, ἐφίσαται οἱ τομῶντες ἔτερος ἐξίφης ἐκ γὰρ ὅπιδεν Ῥωμαίων, καὶ πᾶσι καμῶν καὶ τῆ τένοντος ὡς ζωῆσαν παρῶνα, καὶ τῆ ζῶν ἐκ τῆ φερονόουσαν μεδίσησιν. ἀλλ' οὕτω μὲν ἑάλω τὸ Ζούμινον, ὡς ἐπιφῆροντῆ με εἰπῆν, μὴ ἐμβροδύοντα τῶν διηγήσει. καὶ βασιλῆος ἐκείθεν ἀπονοστήσας, φερονόουσαν Ῥωμαίων ὄρα μεταβέβηκεν. τὸν δὲ ἑαυτῶ θείον, τὸν ἀπὸ φιλαδελφίας λέγω Κωνσταντῖνον τὸν ἀγγελον, ἐπιπλοκῶν εἶασε τῆ Ζούμινε, σὺ ἀπὸ δὲ καὶ τῆ Τερίφυχον Βασίλειον καὶ οὗτοι τὰ ἐντεῦθεν φερονόουσαν, τὸ, τῆ Ζούμινον ἡρῶσαν, ὅση κατηρεῖποντο τύρως ἐπιπλοκῶσαντες τῆς ἀλλῆς ὁμοίως φερονόουσαν φερονόουσαν, καὶ τὰ ἐν Βελιγραδίοις πόλιν. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Νίσον τείχεσι φερονόουσαν, καὶ τὴν Βρατίτζοβαν σωθήσαν. καὶ τὰ λοιπὰ φερονόουσαν τὸ εἶ

O duplices Amores inter vos contrarij, ad unum pramium tendentes: quorum alter per dedecus seruare, alter per ferrum & sanguinem pudicitiam tueri studet. Ad expugnationem Zeugmini non parum contulerunt quidam ex ciuibus, Romanorum studiosi, qui scedas sagittis sine ferro appensas noctu in castra eiaculantes, & Barbarorum vires & confilia detegebat, & Romanorum animos confirmabant. Pannonius verò quidam captiuus, pileo & reliquo habitu, more patrio ornatus, à prætercunte milite occiditur. Is quum interfecti pileo capiti imposito pergeret, vindicta tacito pede illum consequuta, effecit, vt ab alio sequente Romano pro captiuo Pannonio iugularetur: dignum euestigiò factis suis pramium consequutus. Zeugmino ad hunc modum capto, Imperator in fines Romanorum discedit: auunculo suo Constantino Angelo Philadelphienfe, & Babilio Tripficho, ad oppidi instaurationem relictis: qui non prostratas modò turres ceteraque ædificia refecerunt, ac præfidis munierunt: sed & oppida Belligradiësia magno studio curauerunt, ac ipsum Nifum mœnibus circumdederunt, & Branizobâ ducta colonia, ceterisque

Zeugmini proditio.

Miles orude litatis dar poenas, iusto vindictæ diuinæ (quæ sceleratis mentem eripit) iudicio.

Vrbium vè captarū maxima habenda cura.

rebus constitutis, ad Imperatorem abierunt.

Ambitiosi hominib. nūquam bella defunt, & cū quo conferant manū principes irrequieti femper habent.

4 Is Desem vlturus, qui prioribus facinoribus maiora scelera adiecerat, in Seruiam intendit animum. Sed Deses multo antè obseruas quid ageretur, & id quod res erat maximè timens, ne, si Imperator impressione in Seruiam fecisset, grauius aliquid sibi accideret: per legatos supplex petiit, vt Imperatorem citra periculum adire liceret. Quo impetrato, cum satrapico comitatu aduenit, ad Imperatorem adducitur: qui dolosum ingenium ei obicit, & pacem negat. Ac parum absuit quin comprehenderetur: sed tamè domum redire situs est: sanctissimo iureiurādo adactus, se, mutatis moribus, nihil contra Imperatorem admiffurum. quamnis satis appareret, eum à malitia nō discessurum esse. Egressus ab Imperatore, variis curis æstuabat. pudebat accessisse, irascebatur ita se tractatum esse, iureiurando se velut in ordinem coactum esse dolebat. Denique repudiatis omnibus quæ contra animi sui sententiam iurarat, vulpina pelle resumpta, tragicū illud homo barbarus collaudauit:

Iuravi lingua, mentem iniuratum gero.

Imperator verò nondū suscepto filio, omnes iureiurādo adigit, se post ipsius obitum Mariæ filix ex Alemāna

Alexius Hungarus, Manu-ellis gener, imperio de-stinatus.

δέσποτοι, ένθα δέξων λυ βασιλδς αφίκοντο.

4 Ούτος δέ τον Δεσπ μετελδσόμενος, έαυτū γήρομνον κακερρότερον, τλώ ές Σερβίαν ώρμα ζαπέδλ. άλλ' ο Δεσπ η πόρωθεν όπτηρεθν τα περτόμδρα, μά- λιστα δ' όπερ λυ άληδες, δεδως, μή π αηδες πάδοι η άπδκντάμον, βασιλέως ές τλώ έαυτū χάρην παρεμβάλόντθ, πέμφας ές βασιλέα, ένδοθλωχ' οι καδι- νετδπει τλώ ές άυτόν άπαδη άριξιν. ώς έν είχην ό ήτησεν, αφίκατο δορυφορίας μετέχων σαζαπνής. η ές δέαν τρ βα- σιλεί κατασας, τδ δολιόφρον τ' γνώμης κατονήδίζετα, ζ έπας ώς άσπονδς δπο- πέμπετα. η έγως έλδων τδ συλληφθή- ναι, δξαφίετα πάλη έλαδε άπελδθην, τλώ τδ ζόπου μεζαβοτλώ, η τδ μηκέπ τδ μη δοκουζα βασιλεί δξαπερτέδλ φεικώ ζεον όρκοις έμπεδωσάμδρθ. καη έν λυ τον χαμαλέντα προς τλώ τ' ά- ληθείας μεζαβαλέδλ λδλοκότητα, έφ' έτέ- ραν πάσαν χροιαυ ραδίως μεταπδέμδρον. δζών γδ άπο προσώπου τδ βασιλέως, πολλοις άμα τ' ψυχλώ έμείζετο πά- θεσιν. ηχμώετο έφ' οις τρ βασιλεί προσ- σελήλυθεν, ώργίζετο ών ένεικα πέπονθεν, έπαθάνετο οίς τας τ' γνώμης παρεκρο- πάς ζειγίσις όρκοαν έαυτρ' έπετείχσε: τέλθ δέ όσα τε όμωμόκει τρ βασιλεί, τλώ οικείαν άποκρύπτων γνώμην, η συ- νέθετο, καζανωπισάμδρθ, τλώ συήδη παρδαλέλυ έαυτρ' άειπήθησι, τδ τδ ζα- γωδ' ο βαρβαρθ ένείνθ έπαμίνσας άπ- πικρυς, καη είπών,

Η γλώσσ' όμώμοχ', η δέ φιλώ ανώ- μοτος.

καη είχε μδρ' όπτω ταυτα. μήπω δέ γη- νήσας ό Μανηλ υόν, άλλ' όπτι τη θυγα- τει Μαρία, λυ άυτρ' η δζς έλαμανών- απέτε-

απέτεκεν άλοχος, τας τ' γήροις σαλδύων δξαδοχαε, όρκοις παντας κατενεπέδωσε, μζ' τον άυτδ μέρον, άυτλώ τε τλώ Μα- είαν, η τον μήσορα ταυτης Αλέξιον, δς, ώς ειρήκειμδρ, δζς Ουγγρίας ώρμητο, κλη- ρονόμης τής οικείας έχειν αρχής, καη ώς Ρωμάμων άναξι σφισι καδυπείκειν καη προσκωείν. ένθα οι μδρ' άλλοι πάντες τοίς όπτηρεθμδμοις ύπέκνυπον, η τοις όρκοις ώς ό προστ' έκείλδσεν άπεδίδουσαν. μόνθ δ' λυ άποδωπετ' έν Ανδρόνικθ, φάσκον ώς ό βασιλδς ές δ' ύτέροις δπο- κλίνας γάμους, άβρενοτοκήσθ δήπεθεν, καη πσεμδρους ημας τρ' ύτέρω τόκω τδ βασιλέως τδ τ' αρχής δι' όρκοαν έσέπειτα, άάληη, τη θυγατει αρήως όρκια δίδόν- τας, μη εύορκείν. καη άλλως δέ τις η τρ βασιλεί δεοζάβεια, ώς πάντα μδρ' Ρω- μάμων τδ θυγατεις κείνειν άπόλευζον, τον δ' άλλογηη καη παρεγγραπτον ζυτο- νι, ές όνειδος Ρωμάμοις, Ρωμάμων βασι- λδύειν προσκείδου, η ζαρκαδηδζδ- λων ώς κύειον; άλλ' ούκ είχε λέξας τδ χρησα ταυτα τ' βασιλέα περτόμδρον, ά- δείζοντα τα λεγόμενα ώς ανδρός ανπ- δοξουώτος, καη ίχυρεγγώμονθ τερετίσ- ματα. είσι δ' οι μζ' τοις όρκοις Ανδρονίκω γηρόνασι σύμφηφοι, η οι μδρ' άυτδθεν τδ δοκου άπεφήσανθ, οι η καη τδ λέγειν ά- φέντες, άγανισκώς μετεσκδύασαν, μήδ' άλλως τη θυγατει τδ βασιλέως, μήτε μλω τρ' τ' Ρωμάμων ζυμοισον έη πλη- ρόμαπ τον εν φυταλιας έτεροφύλα ρά- δαμων ές καλλιέλιαν μετεγκντρίζεν πίσταπον, η προς τδ άναζώσασαυ τδ κρέτος τ' όλων προσέτεδζ. ό δέ λόγος προσδήσθ τη ίσοεία καη π' έτε- ρον τδ λαθείν ζαφ' τερον έν τρ βασιλεί τούτω πολλή τις λυ η μελεδών τ' έν Κιλικίαν πόλεων καη φεουείν, ών η λαμωρα καη περφατης Ταρσος, ώς μηζόπολις προσκατέζετα. ένθεν πολλών τ' έν δόξης, η τδ όπισήμης έμματος ηγεμόνων ένείσε άφνομδμών, εφεξής η ψηφθ' άειελήλυθεν ές τ'

procreata eiusque marito Alexio Hungaro, vt Romanorum Imperatoribus, cum summa obseruantia obtemperaturos. Huic edicto pa- ruerunt cæteri, præter An- dronicū : qui iniquo id ani- mo ferens, dicebat Impera- torem secunda vxore ducta, marem vtique procreaturū: cui si iusiurandum daturi es- sent, iusiurandum Mariæ iā dandum vtique; fore irritum. Deinde ira numinis impul- sum videri Imperatorē, qui omnibus Romanis repudia- tis, alienigenam, & ascititiū istum filix maritum, & Im- perij successorem, cum Ro- manorum omnium contumelia delegerit. Sed nihil his verbis motus est Impe- rator, vt hominis aduerfa- toris & contumacis. Quidā tamē, dato iureiurādo, An- dronico assensū sententiam suam statim protulerūt: alij sententię dictione omissa, ve hemeter contenderunt, ne- que Imperatoris filix, neq; Romanæ rei publicæ expedire, hominem alienigenam rerū potiri. Nunc aliud subiungēdum est, indignū quod silentio prætereatur. Erat Imperator de vrbibus & castellis Ciliciæ, cuius metro- polis Tarsus est, admodum sollicitus. Quò quum multi nobiles præfecti missi essēt, tandē ea prouincia Com-

Reluctante Andronico.

Cuius ratio- nes exponū- tur.

Quas Manu-ellis peruicax ingenii ref- puit.

Alit procerū nonnulli sen- tentiam An- dronici se- quuntur.

Expeditio bellica in Ci- liciam.

Quæ Andro- nico cōmit- titur.

neno Andronico, vt illustri genere orto, & spectata virtutis viro, decreta est: adiectum etiam Cypri tributum, ad sumptus facilius tollerandos. Eo profectus, cum Toruse inimico sæpe infeliciter dimicauit: tandem etiam turpiter victus, audacissimum facinus ausus est. Vt enim vterque suas copias eduxerunt, Andronicus vniuersum exercitum suum ita instruxit, vt animantis instar capite & cauda, cæterisque partibus constaret. Torusæ contrà suis in multis manipulos & cohortes distributis, rursus illustrem victoriam est adeptus. Nam Andronici phalanges iis qui subinde ex insidiis integri viribus profiliebant, cessarunt, ac turpi fugæ se mandarunt. Qua de causa Andronicus animo æger, atque inops consilij, quo pacto rebus afflictis succurrendum esset, aut vlciscendi hostes, iam pro victoria diis immolantes, rem aggreditur incredibilem. Cum enim Torusæm cum satellitibus equo infidentem & militum ex hostium persecutione reditum expectantem conspexisset, equo concitato, hasta directa, percussioque scuto, equo cum deiecit: & per omnem eius comitatum instar volucris equitis, aut lubricæ anguillæ, elabitur. Neque tamen Torusæ,

Huius cum Toruse Armenio pugna.

Variusq; ducis in acie ordinanda equitum.

Torusæ victoria potitur Andronici exercitu fufo fugato.

Andronicus iactus hac & pudore sarcire conatur, sed frustra.

Κομιλῶν Ἀνδρόνικον, ἢ ὡς γράει μέγαν, καὶ ὡς ἐν ἀνδράσιν ἀξιοτάτων. τὰ πίνυ ἀφίμυθ' ἐπέσει, ἢ τὴν τῆς κύρωρ διασπολογίαν ἐπεσφληφῶς, ὡς ἔχρηται δαπάναις ἐπέσειν ἀπὸ τῆν, πολλαίαι, μὲν τὰ Τορῶση πρὸς μάχην ἀπικρατέση, καὶ ἀνεκέρυξε πόλεμον, ἐχθρῶ οἰνοῶν καὶ ὑπὸ ἐμείνε πάλιν ἀπικρατέμυθ'. οὐδὲν δὲ πὶ γηναῖον κατόρθωσε πώποτε, ἐδὴ τῆς ἔφερε πολυτρόπος παείρας πρὸς πολέμοις, ἢ πανουργίας εἰργάσατο ἀξίον, τελοτάμον δὲ ἠτήκότες αὐτὸν ἀγρῶς τῆ Τορῶση, ἢ ἔδοπιον σήσαντος, βαλδύεται πὶ πρὸς ἀβολώταται, ὅποιον ὁ λόγος λέξων ἔρχεται. ὡς γὰρ τὰς οἰκείας διωάμεις ἐκάτερος κατ' ἀλλήλων ἐξελύειται, Ἀνδρόνικος μὲν ὅσα ἢ ζῶον τὴν σραπαῖ εἰς κεφαλῶν, ἢ μέρες τὸ κατόπιν, ἢ μέλη ἀνάλογα τῶ πωπῆ σωδιαθέμυθ' εἶχεν. ὁ δὲ Τορῶσης εἰς πολλὰ κατὰ διείλε τιμήματα, ἢ διασπείρας μὲν εἰς παείρας, ἢ λόχοις τὸ οἰκείον ἐρατόπεδον. ἐπειδὴ συμβαλόντες ἐμάχοντο, ἢ νίκη ἢ πάλιν ἐπεφοίτα τῶ Τορῶση λαμπερά τοῖς γὰρ αἰετὸς ἐπιθεσίων ἀκμήσι καὶ τοῖς ἐκ τῶν λόχων λαθηρῶν ἐπιπιδῶσιν ἀρμυρίοις, αἱ τῆ Ἀνδρόνικε ἐνδύκασ φάλαγγες, καὶ εἰς ἔσω τὴν ἐνέλιαν ἀκοσμον. δὲ ταῦτα τῆ λύπη κατὰ ποδῆς Ἀνδρόνικος, καὶ μὴ ἔχων ὅπως τὴν ἠτήσιν ἀναμαχέσαστο, ἢ γουὸ ἐξ ὑπογίου δράσῃ πὶ γηναῖον κατ' ἑθόντων ἢ δὴ πολεμίων τῶ νικητέια, τοῖς ἐγγὺς ἀνεφικτων ἐπιχειρεῖ. κατὰ πρὸς τῶν Τορῶσι μὲν τ' ἑθροφορουῶτων αὐτὸν ἐπιπου ισάμυρον ἐφιππων, τὴν τῶν αἰμάτων συλλογίαν ἀναμύοντα, ἐξ ἧς εἶχοντο ἐπιδιώξεως, ὅλω ρυτῆσαι τὸν ἵππον ἀφείξ, ἐνσείειν αὐτ' ἐμείνε τὸ δόρυ, καὶ δὴ κατὰ τῆς θυρεῶ βαλῶν ἀναξέπει τῶν ἵππων, ἐδὴ παύσας τὸ πρὸ ἐμείνον ἐπιλεχόν, ὡς πῆλωδς ἵππότης, ἢ ὀλιθχεῖ τις ἐγγυλς, τὰς τ' ἀπαύτων χείρας ἐξήλυξεν. ἀλλ' ἔως τέτου σέμνον τὸ τῆ Ἀνδρόνικε κατόρθωμα. τὸ δὲ παθεῖν τὸν Τορῶσι καμῶς,

ἀπεκώλυσαν οἱ, τε σιδήρειοι χιτῶνες οὐδ' ἐνεδέδυτο, καὶ θυρεῶς ἐπιμήκεις πρὸς πλοῦρον καταβαίνων τῆ ἵππου πλάγῃ. 5 Οὐ πολλὰ δὲ ἡμέραι παρήλθοσαν ὑστερον, καὶ λογίζονται τῶ Ἀνδρόνικω δευτέρω λόγῳ καὶ πάρεργα ἀνδροκτασίαι καὶ μάχαι καὶ πόλεμοι, καὶ σάιλπιγξ ἠχοῦσα τὸ ἐνυάλιον, δέιμός τε φόβος τε καὶ ἄρης βροτολοιοῦς, καὶ ἔργα πολέμου παρῶσάμυθ', τὰ τῆς Ἀφροδίτης μέτεισιν ὄργια. ἢ δὲ Ἐλένῃ μὲν οὐχ ὑποβάλλει, οὐδὲ ὅσον ὑπ' ὄψιν παείσει, κατ' Ἐλλάδα καὶ μέσον ἀρησις τὴν οἰκισθὴν ἔχουσαν, καὶ δὲ χεῖ τῶ ἀλλοι, καὶ ἐκμαίνῃ πρὸς ἔροτα, καὶ πηγυεὶ σιδήρω, καὶ ναύαρχον ἐρίσσει φέρειλον. ἐκ γὰρ τῶν δὲ ὄν τῆς Φιλίππιας εἶδ' ἑαυτοπογράφει, καὶ μακροπῶσει τῶ δυσέροσι Ἀνδρόνικω. μὲν γὰρ ἐξ ἀκῆς ἐροτόληπῃ. ῥίψας οὐὲ τὴν ἀσπίδα, καὶ τὸ κρῶνος ὀποβαλλόμενυθ', καὶ τὸν ὄλον σραπαῖν ἔρασφάμυθ', πρὸς τὴν ἐρομύλω αὐτομολεῖ οὐσαν κατὰ πάλιν τὴν Ἀνπόχεια. ἐντα δὴ γαρονῶς, καὶ τὴν ἐρότων ἀγλαῖαν τῆς ἀφῶς σιδήρεῶ ἀνδρόμυθ', μόνον οὐκ ἔξαινε ἔρια, οὐδὲ ἵσα πρὸς ἀνείχε, ἢ σωῆρον ἠλάκατα, ὡς ὀμφάλη πρὶν ἠρακλῆς τῆ Φιλίππα δουλεύων, ἢ δὲ ἀρῶ μὲν τῆς σωμαφθείσης τῶ τούτου ἐξ ἀδελφῶ τῶ βασιλεῖ Μανουῆλ πρὸς οὐ πῶ πῶνυ, θυγατρὸς τῆ Πετεβίνου ἀδελφῆ. ἢ ὁ μὲν τὴν Ἀνπόχεια καταλαβῶν, τρυφῶς ἐμεχίλει, καὶ καλλωπισμοῖς ὑπελύτῃα, καὶ δορυφόροις ἐπ' ἀγυῶν ἀργυροτόχοις ἐπόμπῳσε τὴν ἠλικίαν δὲ μήκισιν ἰούλω τε πρὸς τῶ παχνομύχοις, καὶ κόμμας πυρσαιομύχοις ξανθαῖς καὶ μὲν ἐν τεῦθεν θηροῶν τὴν θηροάσασιν, μὲν καὶ εἶχε τὰς οἰκείας ἐροτόδεσμοις καταροητέους Ἀνδρόνικος, καὶ ὅπερ ἐπεπόνθει τῆτο δράσας φιλοπρωῶτερον πλουτῶν μὲν καὶ ἀλλῶς εἶδ' ἄξιάγασιν, καὶ ὡς ἔρνος ἀναβαίνων ἐλάπινον ἐπισημύχοις ἢ καὶ πρὸς τὰς ἐξ ἀλλοις σολῶς, ἢ τούτων ὅσα πρὸς γλουτὸν καὶ μηροῖς καταβαίνουσαι δὲ λογίζονται, ὅσον εἰσὶ πῶς σωυφασ μύχαι τῶ σώματι, καὶ τοῖς ἀλλοῖς τῶν τοιούτων ἠγεμῶν κατὰ μύχος οὐκοῦν τὸ μὲν βλοσυρὸν ἐμεχάλασο, ἢ τὸ ἐπὶ σωοῖας εἶδ' αἰε, καὶ τὸ τῆ ἠήσις ἐμβριδῆς καὶ φερνσικὸν ἐνδεδάκει, καὶ τὸ ἐπισιλιῶν ὁ θῆρ ἀπεβάλετο. ἢ δὲ ὡς ἐάλω κατὰ κρῶς ὑπέκυψεν εἰς δυνίω, οἴκου καὶ πατεριας ἐπελάθετο, καὶ τῆ ἐροτοῦ αὐτῆς ὀπίσω κατηκολούθησεν. ὁ Μανουῆλ δὲ ὡς τοῖς πρὸς τούτῳ κατῆρησῆθη ἀκούσ μασι μικροῦ, καὶ ἐννεῖς

oblongo scuto & ferreo thorace munito, quicquam nocuit.

5 Paucis diebus post, sepositis bellicis occupationibus, totus Philippæ amore inflammatur (erat ea Petebini Antiocheni filia, soror eius quam Manuel Imperator non ita pridem duxerat) & Antiochiam profectus, pulcherrimorum & ornatissimorum iuuenum comitatu, & exquisitæ elegantiae vestitu, quo naturalis formæ dignitas & staturæ proceritas condecorabatur, mulierem ita in sui amorem pellicit, vt parentum & patriæ oblita, mutuo illius amore flagraret. Qua fama Imperator pe-

Noua Andronici tragœdia, qui officij publici partibus relictis ad turpia animum applicat.

Scortatores non modò in ipso sceleris progressu, ve tumetiam in initio iudicatur castarum cogitationū amās Deus.

nè attonitus, Andronicum & ob incestos amores oderat: & spe Armeniæ recuperandæ frustratus, comprehensum mulctare in animo habebat. Mittit igitur Augustum Constantinum Calamanum, virum cordatum, magnanimum & cōstantem, qui & Armeniæ præflet: & Philippam, si posset, duceret. Is principio sponsi ornatu sumpto, itaque paratus, vt adamatam in sui amorem pelliceret, Antiochiam ingreditur. Tantum autem abfuit, vt Philippa ab Andronici amore auelleretur, vt Calamanum nec aspectu nec colloquio dignaretur, ac potius breuitatem staturæ eius irrideret: atque ipsum Imperatorem insectaretur, qui ineptè putaret ipsam, despecto indyto & nobilissimo heroe Andronico, ei nupturam, qui obscura familia ortus, nuper admodum nosci cœperit. Hoc sui contemptu, & amore Philippæ erga Andronicum cognito, Tarsum discedit: commissioque cum Armeniis prælio, victus & captus, magna pecunia ab Imperatore redimitur. Andronicus autem Manuelis minas veritus, ac metuens, ne Philippæ amorem pristino carcere, & diuturnis ægumnis cōmutaret,

Metetrix cor datum, magnanimum & constantem principem su perbè despicit, vt turpissimo adultero adhaeret: horrèda Numinis vindicta.

Et affectibus suis feruens, hominibus furiosè insultat.

Repulsa coniugij viro principi gratissima: sed præstat in manus hostium quam metetrix in cidere,

ἦν, καὶ πρὸς ἀμφω μεμέλειτο. καὶ ὡς ἐ-
 ρθόντα γὰρ ἔργον ἀξίωμα φρον, καὶ ὡς ἀδεμι-
 πογα μοιῦντα ἠχθραμνε τὸν Ἀνδρόνικον, καὶ
 ὡς αὐτὸν τῆ κατ' Ἀρμενίαν ἐλπίδων ψυ-
 σάμνον συλλαβεῖν ἐζήτει, καὶ δίκας ἐξ
 ἐμείνου λαβεῖν. σέλλει τὸν τὸν σεβαστὸν
 Κωνσταντῖνον τὸν Καλαμάνον, ἀνδρα καὶ
 τάλμης λελογισμένης μεσόν, καὶ τὸ γρη-
 νάιον οὐ τυρωῦτα σάσιμον, καὶ τοῖς κατ'
 Ἀρμενίαν μὲν ὅπως σιωπαθεῖν πη-
 ρη-τῆ Φιλίππα δι' ὅπως σιωπαθεῖν πη-
 ρη-τῆ Φιλίππα. ὁ δὲ τὰ μὲν πρῶτα εἰς
 νυμφίον ἑαυτὸν διόλυθησας, ἔλαμωρ-
 νάμνος ὡς εἰκός, καὶ κατ' ὅσον ἡδη τὴν
 ἐρομύλιν ὑπαγαγέδης, τὴν Ἀντόχου εἰ-
 σήσι. τοσούτῳ ἡ πρῶτος ἐστὶν αὐτῆ Φιλίπ-
 πα, καὶ οὕτως αὐτὴν τὴν πρῶτον μετέ-
 θηκεν ἔροτο, ὡς μηδὲ βλέμματος
 τοῦ μεταδουῦσας, ἡ πρῶτος ἡμεῖς ἀξίω-
 σαι τὸν Καλαμάνον. μὲλλον μὲν οὐδὲ καὶ
 πρῶτος ἐστὶν αὐτῆ τὸ τῆς ἡλικίας βρα-
 χύ, καὶ ἐς αὐτὸν ἄποσιωπῆαι τὸν αὐτοκρά-
 τωρα Μανουήλ, εἰ οὕτως ἀμαθῶς καὶ ἐυή-
 δως αὐτὴν ἔχειν ἀήθη, ὡς ἄποσιωπῆαι μὲν
 Ἀνδρόνικου αὐτῆ τὴν ἔροτο, οὐδὲ τὸ κλέ-
 οῦρὸν, καὶ οὐδὲ τὸ γρήγορον πολὺ, πρῶτος ὁλο-
 θήσεται δὲ ἀνδρὶ, ὅς τὸ γρήγορον ἀπεσβεσ-
 μύθου καὶ χθῆς καὶ πρῶτος εἰ ἔστιν ὅπως
 ἐγνωρίζεται. ἐπειροῦ ὁ Κωνσταντῖνος ἀδο-
 ξοῦντας αὐτὸν ἰώρα τὴν τῆς Φιλίππας ἐ-
 ροτας, καὶ πρὸς ἄλλον λύνοντας τὸ πτε-
 ρόν, μηλοβολοῦντας καὶ δαδουχουῦσας
 Ἀνδρόνικον, ἐκείθεν μεδίσαται. καὶ τὴν
 τερον καταλαβάν, μετὰ τῆς ἀντιπάλων
 Ῥωμαίοις Ἀρμενίων συμερήγνυ πόλεμον.
 ὡς δὲ πατε τοῦτο ἐπέβρισαν οἱ διάφοροι,

εἰάλω τε, καὶ ἡ ἑν δισμοῖς. ὁ ἡ βασιλεὺς ἐλύσατο τὸν ἰκοναζωάριον
 καταδέμνος. Ἀνδρόνικος δὲ τὰς ἀπειλὰς τῆς Μανουήλ δεδιώς, ἢ ππο-
 θεῖς μήπως συλληφθεῖς, τῆς φιλοτήτων Φιλίππας τὴν πρῶτον εἰρη-
 τὴν ἀπαλλάξατο, καὶ ἄποσιωπῆαι τὴν πρῶτον, ἀφ' ἧς ἐκείθεν, τῆς ὅτι
 τῆς

τῆς Ἰεροσολύμων εἶχετο, γαλή τὸ τὴν λό-
 ρου πρὸς σέα ἐλεγχοθεῖς, καὶ τὰς πρῶ-
 λω ἱπαναδραμῶν δραπετὸς, καὶ πρὸς
 τὰς παλαιτέρας αὐτῆς μηχανὰς ἀπιδῶν.
 ἀδελφῶρος δι' ἔχων τὴν βίου, καὶ ὡς ἴπ-
 πος θηλυμαθῆς, ταῖς πρῶτος ὅπως ὅπως
 νύμφο μίξιον, ἐγχεῖται σαρκικῶς καὶ
 ἐνοσελγάνει ἀκολάτως τῆ τὴν πρῶτου
 ἐξ ἀδελφου θυγατρὶ Θεοδώρα (Ἰσαά-
 κιον φημι τὸν Σεβασοκράτορα, τὸν τὴν βα-
 σιλέως Μανουήλ ὁμαίμονα) θανάτω ἀρ-
 τιπαβαλοῦση τὸν πατρῷον στυλόνον, ὅς
 ἦρχε πρὸς βραχέως τῆς Πιλαστίνης. Βαλ-
 δουῖν ἡ δὲ οὐτῶ, τὸ γρήγορον ἔχων ἐξ Ἰτα-
 λῶν. ἐτέραν ὅτι τούτοις πληγῶν ὁ βασι-
 λεύς δὲ γηται Μανουήλ, καὶ πρῶτος ἡ
 πάντα καὶ δὲ τεχνώμυθου, εἰ πως εἴη συ-
 νεληφῶς Ἀνδρόνικον τῆς οἰκείων ἀμφι-
 βλήσρων ἐντός, ὅθεν ἐρουθροδάνω ἐνση-
 μαθῆν ἀφῆκε γραμμάτιον, ἐνάγων τοῖς
 καὶ κοίλῳ Συεῖαν ἰχύοντας, Ἀνδρόνικον
 συχεῖν ὡς ἀντίφρονα, καὶ πρὸ τὸ γρήγορον ἀ-
 κολασαίνοντα, καὶ τὴν φάους σερῆσαι τὸ ὄφ-
 θαλμῶν. καὶ τὰ κατ' αὐτῶ ὄφθαλμοῖς ἐξ
 ἀμαθῶ Ἀνδρόνικου ἠρόδοτο, ὁ γρη-
 τε μὴν εἶλε παρειαῖ, σιωχερῶ μόνον καὶ δεσ-
 μούμνον, ἢ καὶ εἰς πορφύρεον ἐβάπτετο
 θάνατον, εἰ χεῖρες εἶχον ἐτέρον τὸ τῆς βασιλικῆς ἐμείνης βαφῆς δελτά-
 ελον. νυῦ ἡ τὴν Θεοῦ πρῶτον αὐτὸν εἰς ἡμέραν ὄργης, ὡς εἰκοε, καὶ τοῖς
 μετόπισιν κακοῖς ταμιδύοντο, ἀ, τε πρῶτον τὸ δέον, εἰς τὸ ὑπὸ πρῶτον ἐνεδεί-
 ξασθ, Ῥωμαίων ἀρξῆς ἐμ τυραννίδου, καὶ οἱς αὐτὸς ἀσυμπαθῶς ἐς ἔπειτα
 πρῶτον ἐπέπικε, γρησὶ τῆς Θεοδώρας τὸ ὅπως ὅπως δίδοται. ἢ δὲ ἀγαγῶσαι
 τῆς, καὶ γνοῦσα τὰ κατ' Ἀνδρόνικου τυρωδύμω, ἐξαι τῆς τὸν χάρτιον αὐ-
 τῶ ἐγχειρίζει. σιωχεῖ οὐδὲ Ἀνδρόνικου ὡς χωρεῖν ἐκείθεν δέον, καὶ ἐγκο-
 νεῖν, μηδὲ ἔδρας ἐπὶ τὸ ἄπο τῆς ἀκμῶν, φείνη τε ὑφέρπεται, καὶ πρὸς
 ἄποδρασιν ἐνοσιωπῆαι ζεταῖ σφοδρῆς δὲ ὦν καὶ ἀπατεῶν, καὶ αὐτὴν ἄπο πλά-
 νῶ Θεοδώραν, καὶ ὡς πρῶτον πάλαι ὁ Ζεὺς, τῆς πρῶτον τῆς παρδένων
 ἄπο βουκολήσας, ἦκε φέρον ὅτι νῶτων, εἰς βουῦ ἑαυτὸν μεταμορφώσας
 καλλίμερον οὐτῶ καὶ οὐτῶ ἄποσιωπῆαι τῆς οἰκοῖ τὴν γυναικα, καὶ συμ-
 φοιτησῶ οἱ σαββάτου ὁδὸν αἰτησῶ μύθου, ὡς πρῶτον μύθουσαν ἐκείθεν,

Luxuriosissimè mi hominis discursatiões & pollutiões, quibus flagitiorum mensuram cumulat.

Manuel in-tempericè illam frustra coercere nititur, reluctante Dei patientia quæ Andronicum, i- ræ suæ flagel lum & instru mentum cō- stitutum ad diē ultionis referuabat.

Ideo vincula sua scortato- res trahunt.

Hierosolyma versus iter in-
 tendit, fuga de more arrepta:
 & vt homo luxuriosissimus,
 Theodoram Isaacij Se-
 bastocratoris filiam incestat,
 Balduini Franci, qui toti Pa-
 lestinae nuper imperarat, vi-
 duam. Altera hac plaga ac-
 cepta Manuel, nihil non mo-
 litur, quo Andronicum in
 suam potestatem redigat:
 missaque ad Coelestriae To-
 parchas aurea bulla, mandat,
 vt Andronicum, hominem
 feditiosum atque incestum
 capiant, & visu priuent. Ac
 luminibus orbatus, aut planè
 occisus esset Andronicus, si
 eæ literæ ad manus aliorum
 peruenissent. Nunc Deo il-
 lum ad diem ultionis, atque
 ad ea mala perpetranda &
 perferenda referuante, quæ
 tyrannide ab eo occupata
 acciderunt, eæ literæ Theo-
 doræ redduntur. quibus ea
 lectis, & infidiis cognitis,
 chartam Andronico tradit.
 Qui vbi animaduertit, ibi
 non hærendum esse diutius,
 sed properè discedendum,

Et à mala sua mente fugati, vt ab hominibus ad supplicium quæfiri, cœli & folium nō animos mutant.

Beneuolos fautores & patronos, partim iisdē feceribus inquit natos, partim cōfusione & principum diffidis gaudentes reperiant.

Apud quos, eciū in custodiam coniecti, iudicium Dei & debita morantur supplicia.

Tragedia in Manuēlis domo. Maiorū principū vita sollicita, suspiciosa, tyrannica, viuis coloribus & historico Nicetæ penicillo depicta.

terrītus fugam adornat: & Theodoram fraude pellectam, vt se non longē comitaretur, seu volentem seu inuitam fecum abducit. Dum autem prouinciam prouincia mutat, & in multiplici illo errore varios Dynastas & regulos adit, ab omnibus honorificē excipitur, & magnis muneribus afficitur. Serō tandem ad Sultanum, qui Coloniam, Chaldæam, & finitima loca tenebat, diuertit: ibique cum Theodora, & duobus ex ea susceptis liberis, Alexio & Irene, ac Ioanne, quem ex legitima vxore procreatum, Byzantio fecum abduxerat, commoratur, donec ad Manuelem Imperatorem reuersus est: id quod suo loco referetur, vt res eius gestæ cohæreant. Etsi autem Manuel vitæ Andronici crebras ponebat infidias, ille tamen mirabili fertia & tolerantia omnes laqueos euadebat.

6 Hoc loco illud prætereundum non est: Plerique principes formidolosi sunt, & suspicaces: nec inferno & morte clementiores, in viris nobiles & generosis è medio tollendis: & vt altæ picæ leuissimo vento impulsæ, ramorum aculeis inter se collisif, stridunt: sic ipsi & diuitem suspectum habēt, & fortitudine insignem elideis oī πολλοί τῶν κρατουμένων εἰσι καὶ κερύποποι, καὶ χαίρουσι διαπραπίδου, ὅσα θάνατος καὶ χάθος, & ἔρεβος, ἐν ταῖς ἀπατερίδας ἀπερτομέν, καὶ ἐκποδῶν πῶς ἂν πάντα ὑψηλὸν καὶ μετώρον, καὶ ἐπίμασιν ἀτεχνῶς ὑψιγενέσι καὶ ἀπερτομοῖσι πίτυσιν. ὡς γὰρ αὐταὶ καὶ βραχέαισι ἀνέμων πνοαῖς τὰς τῶν κλάδων βελόνας διαπανασόμηναι ψιθυρίζουσιν οὕτως

καὶ σωταξομόλιω ἐκείνω τὰ ἐξιτήρια, σωμένδημον καὶ ξυμπληήτην ἐκοῦσαν ἐπεσάουτο ἀκουσάν. χάραξ δὲ ἐκ χάραξ ἀμείβων, καὶ ἡγεμόσι καὶ διωδάσαις πολυπληθῆς ἐπιξοιζόμην, καὶ παρ' οἷς κατέλυε, πμήεις ἄν καὶ αἰδέσιμος, & φιλοφροσυνῆς ὅτι πλείους καταξιούμην, καὶ δωρεῶν ἀδραῖν ἐν μεδέξει γινόμεν, ὅτε ποτε καὶ μόλις ὡς τῶν Σουλτανῶν τῆς πλάνης ἴσεται. ἡ δὲ οὕτως τῆ Κολωνεία τότε κληροῦμην ὄμορα, καὶ ὅσα τῆς Χαλδαίας περὶ σιμά τε καὶ ἔργισα καρπιζόμεν, καὶ κείσε ἡ ἀλύων καὶ σιωῶν Θεοδώρα, μὴ ἄν ἀπέτεκεν αὐτῆ πούτω πῶσιδων δυοῖν Ἀλεξίου τε καὶ Εἰρήνης, ἐπὶ δὲ καὶ Ἰωάννου, ὃν ἐκ τῶν γνησίων καὶ περὶ τέρων οἱ ἀπερμάτων σωμένδημον ἐκ Βυζαντίου ἐπήγατο, ἕως τῆς ἐς αὐτὸν ἀδιδις τὸν αὐτοκράτορα Μανουήλ ἐπαναλύσεως, ἡ δὲ τὸν οἰκείον χρονον καὶ περὶ σφορον ὁ λόγος τῆ ἴσοεια παρέξεται, ὡς εἴη σιωπημῆρα δῆπου καὶ σιωφῆ τὰ ἐφεξῆς ὑπ' αὐτῆ πεπεραγμῆρα, καὶ τὰ παρ' ἡμῶν αὐτῆς ἐπ' αὐτῆ ῥηθησόμενα. ἐν πολλοῖς μὲν τοῖς καὶ πολλοῖς ὁ Μανουήλ τῶν Ἀνδρονίκου δεσμοῶν ψυχῶν, καὶ ζήτησιν ταύτῃ λαβῆν, τοῖς ἀλύτοις ἐγχεροῦν, διηλέγχετο. ὁ γὰρ πολὺ πλάγκτος αὐτῶν, καὶ ταλασίφρον Ἀνδρόνικος, τὰς κατ' αὐτῆ περὶ σφοδρῆς ἀμφοῖς ἀπεκρούετο, καὶ τῶν περὶ τέρων κούφας ὑπεραλλόμενος, ἀπερ αὐτῆ πολλοῖς ὑψηλῶν καὶ ἐξείτεινετο, ἀπαγιδότω ἡ καὶ ἀθήρηστος.

6 Ἀλλὰ τίνα τὰ ὡς ἀπόδας. (χρῆσιν γὰρ μηδὲ τούτων ἀφῆξειται) περὶ αἰεῖς οἱ πολλοὶ τῶν κρατουμένων εἰσι καὶ κερύποποι, καὶ χαίρουσι διαπραπίδου, ὅσα θάνατος καὶ χάθος, & ἔρεβος, ἐν ταῖς ἀπατερίδας ἀπερτομέν, καὶ ἐκποδῶν πῶς ἂν πάντα ὑψηλὸν καὶ μετώρον, καὶ ἐπίμασιν ἀτεχνῶς ὑψιγενέσι καὶ ἀπερτομοῖσι πίτυσιν. ὡς γὰρ αὐταὶ καὶ βραχέαισι ἀνέμων πνοαῖς τὰς τῶν κλάδων βελόνας διαπανασόμηναι ψιθυρίζουσιν οὕτως

οὕτως δὲ καὶ οὗτοι καὶ τὸν πλοῦτον κομῶντα ὑπεβλέπονται, καὶ τὸν ἐπ' ἀδρεῖα τὴν πολλὰν ἀγαφῆροντα κατεπήγασι, καὶ ἐπὶ τῆς τὸ κάλλος ἀγαλματίας, & τῶν γλωσσῶν ὡς ὄρνις μουσηγῆτης ἐσόμωτο, καὶ τὸ ἦθος ὄρετο ὡς τῆς πελ, οὐκ εἶα κατ' αὐτῶν τὸν ὅτι τῆς σφόδρος οὐδὲ ἡρεμῆν, ἀλλὰ γίνεταί τούτῳ τῶν ὑπῆνων ἐκκοπή, τῆς τρυφῆς ἀνατροπή, ἡ δὸν τῆς ὑφάρσεις, φροντίδων ἀπόδοσις, καὶ τῶν φύσιν μέμφονται τῶν πλάσμων, ὅτι καὶ ἐτέροις εἰς τὸ ἀρχὴν ἐπαδόξους ἐπαλαμῆστω, καὶ μὴ περὶ τοῖς αὐτοῖς καὶ ὑσάτοις καλλίσταις ἀνδρόφων ἐφύτλοσεν. οὐκοῦν καὶ ἀπιδρατῶντα τὰ πολλὰ τῆ περὶ σφοδρία, καὶ τῆς σφοδρίας ὑπέροπλοι γίνονται, πάντα ἀγαθὰ ἐν τῆ πλείον, ἐκ χρορδύοντες, καὶ ὡς θυμάται σφαμάζοντες, ὡς ἔχουσιν ἐφ' ἡσυχίας δῆπου σφεν οὐτὶ σφαθῶν, καὶ ὡς πατῶν ἡ καὶ κατὰ δυνάμειν μονάτα τὰ δημόσια, & ὡς ἀδραπέδοις καὶ ἡδὲ τῶν ἐλδύδεις, καὶ ὡς ὠνητοῖς τοῖς ἀξίωτέροις ἐνίοτε ἀρχῆν περὶ σφοδρῆς κακῶς εἰδότες, & τὸ φρονεῖν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἀφρημῆροι, καὶ κερκοβούλωσ τῶν περὶ τῆσιν ἀνδρόμην, καὶ ὁ Μανουήλ τὸν καὶ οὐδὲν ἀρχαί ἔχων ἐπεκαλεῖν Ἀλεξίῳ τῶν περὶ σφοδρῆσιν, ἢ ὅτι ὅλως ὡς ἀελεύπημεν ἡ παρὶ μῶν ἡσυχῆσιν, ἢ τῆ σφοδρῆς ἀνοσίας καὶ πῆσας κατὰ σφοδρῆσιν. βραχὲ τῆσιν ἀπὸ τῆσιν ἀδραπέσας, ὡν ὑπ' αὐτῆ περὶ σφοδρῆσιν εἶ, & ὡς ἐπὶ τῆσιν τῶν ἐτέροις παρὶ μῶν κεν πλάσμων, ὅς ὑπερνοσίας δὲ μόνως ὀρμώμην, κακοχόλων δὲ πνων, ὡς ἀδρεπῶν, ὑπαχθῆεις ὑψηλῆσιν, ἐκ τῆσιν ἀδρα ὄρεν & σραπτηροῖς & σραπῶταις ἐρομῆρον, καὶ φιλοπῆμω γνῶμῃ & χειρολοδῶρ περὶ ἀπαντας χρομῆρον, ἴσως δὲ καὶ τῆσιν περὶ σφοδρῆσιν αὐτῶν πλάσμων ὑπερτύφωσιν, συλλαμβάει τῆσιν, ἀξίωσιν ἐν Σαρδίκῃ, μήπω ἐπιδρασκούσης ἡμέρας τῆσιν οἰκεία ἐπὶ συγκατακείμην ὁμῶν ἐπὶ οὕτως

formidant: nec forma, nec facundia, nec morum comitas insignis, quietos eos esse patiuntur: sed omni penè vitæ suauitate priuant, adeo vt naturam ipsam accusent, quòd alios etiam idoneos Imperio formarit, nec ipsos primos & postremos omnium mortaliū pulcherrimos finxerit: diuinæque prouidentia repugnent, & optimum quemque tollant è medio, & instar hostiarum sacrificent, vt ipsi soli metus & periculi expertes, publica vectigalia tanquam priuatum patrimonium, pro sua libidine effundere, & ingenuos homines pro mancipiis tractare possint, qui aliquando ipsis sunt Imperio digniores. Ita potentia fastigium prudentiam eis adimit, & pristinae conditionis stultam obliuionem affert. Sic Manuel quoque, quum ab Alexio Protofratore nulla re esset offensus, nec eius fidem & beneuolentiam desiderare posset, ac tenuem pro meritis ei gratiam retulisset: sola suspicione adductus, & improborum hominum calumniis impulsus, quia eum & ducibus & militibus esse charum videbat, & liberalitate erga omnes vti (quanquam fortassis etiam diuitias eius clamappetebat) Sardicæ agens, hominem ante lucem cum vxore sua cubantem compre-

Eiusmodi hominum crudelis & effera inuidia.

Stultitia infanabilis:

Exemplum huius tabellæ in Manuele, qui sola suspicione impulsus Alexium Protofratorem ad cucullum addigit.

Inuidia preterita:

tus inultas præterit impudentes calumnias & accusationes bonorum virorum? Non utique: sed tum quoque declaravit, ea se perspicere, quæ in telluris recessibus aguntur, & obscura linguæ murmura exaudire. An verò Imperatori etiam ob iniquum istud facinus succen- siterit, non huius temporis est dicere. Oportebat certè quidem illum, vt virum prudentem, & non indoctum, non propterea quòd Alexij nomen à litera A inciperet, eum vt insidiatorem & successorem, suspectum habere: sed Imperij habenas ei mandare, qui se in Apocalypsi Ioannis Euangelistæ & theologi, A & Ω, hoc est principium & finem esse dicit, cui utique aliud A non defuturum erat.

7 Calumniatores quidè alias alij pœnas dederunt: Aaron verò grauissimas omnium, suis ipse laqueis irretitus. Non multò enim post, eum magiæ studiosum esse, compertum est: & simulacrum testudinis prolatum, in quo erat imago hominis, qui ambos pedes habebat in compedibus, & pectus clauo transfixum. Est & librum Solomonium euoluere deprehensus, qui cum legebatur, legiones dæmonum adducebat, subinde interrogantium, cur accersiti essent, ac iussa alacriter exequentium. Nec vna hæc causa fuit, cur comprehenderetur Aaron, sed illa etiam accessit. Cùm Occidentalium gentium legationes expo-

δως οί τῶν ἐπαγνετέων κατήγοροι συρρά- πτωσιν ἐκδικα; ἔμμενον, ἀλλὰ παρρη- φλυε καὶ τότε, ὡς τὰ ἐν μυχαί τῆς διορθ, καὶ ἐὰ ὑπο γλαῖταν ἐνωτίζεταί τινδο- ρυζόμενα. εἰ μὲν οὐ καὶ βασιλεῖ ἐνεμέ- σθησε τῆς μὴ ἐνδίουου ταυτοῖα πορθέξωας, οὐ τὲ παρὲν τῷ καταλέγειν καθευ. ἔδει ἡ σοφὸν ὄντα τὸν Μανουήλ, μήδ' ἀμαρτήτε καὶ ἀναλφάβητον, οὐχ' ὡς δεξοδέξο μύρον ἐκείνον καὶ τῆς ἀρχῆς πρῶτα λύνοντα, τὸ α πορθεργάζεσθ, ἀλλ' ἐκείνω τὰ τῶ ἀρ- χεῖν ἀπάπτειν πείσματα, δς εἶναι φησι τὸ α καὶ τὸ ω, τουτέστιν ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος, ὡς Ἰωάννης ὁ δὲ αγγελιστῆς καὶ θεολόγος ἐν τῇ Ἀποκαλύψει διδάσκει με. ἔγδ λέει- πει τῶ Θεῷ α.

7 Τὰς συκοφαντίας μὲν τοι μετήλ- δε, καὶ ἄλλω μὲν ἄλλω δὲ κλυ ἐπέθηκε. τῶ δ' Ἀαρον ἐπέβρισε χαλεπώτερον, τῶς οἰκείας ἀπέδοσι πορθερονίσασα. μετ' οὐ πολλῶ γάρ πνα χερόνον, ἀλίσκε- ται μαγείαις πορθεσάντων, καὶ πορθευει- το χερόνης ἐφορον μίμημα, ἐνδον ἐζρον τῆς χέλυος ἀνθερο πορθερον εἰκασμα, πεπεδημένον ἀμφω τὰ πόδε, καὶ τὸ ἐρ- νεν ἐληλαμένον ἢ λω δεμπερες. ἐάλω δὲ καὶ βίβλον Σολομώντειον ἀνελίτων, ἡ πς ἀπαπυσσόμενοι τε καὶ διερχόμενοι, καὶ λεγαίννας συλλέγει καὶ παρθεῖσσι τὰ δαι- μόνια, συγχαίς ἀπαπυσσάνόμενα, ἐφ' ὅτω πορθεκίλλεται; καὶ τὸ ἐπιπατῆζόμε- νον ἐπιπατῆζόντα πορθεοῦ, καὶ πορθεσ- μως δρῶντα τὸ κελεύόμενον, οὐκ ἐπὶ τού- τοις δὲ μόνον Ἀαρον σιωείληπτο, ἀλλὰ καὶ βασιλέως ἐνώπιον ὑποβάλλων ἀδὲ ἐν τῶ δυσμόθην ἐθναὶν ἀφικόμενοι πορθε- βεις ἐκόμιζον ἀγγελιας, καὶ μὴ δυσσαχ- θαιώτας ὄρθεν πορθε τὰ τῶ βασιλέως δε-

λήματα, ἐπιπατῆζει τούτοις ἐν μὲ τῶν ἀ- τήσεων, ὡς πορθε τὰς κατεδέσθες ἐποι- μορρόποις τε καὶ δολοίς, καὶ ὑποπῆθη- σιν, ἀνπιτῆνα πορθε τὸ τῶ ζήτημάτων τι- νικαῦτα πορθεκίμενον, καὶ μὴ ῥαδίως ἔ- τω καὶ ἐκ πορθετῆς καθευπενδουῶαι, ὡς ἐν τῶ δὲν κερθενοῦτας, καὶ φιλιαν μεί- ζω ἐκ βασιλέως, καὶ τῶ ὁμογλώττων πλώη τιμῶ. καὶ τότε μὲν ἡ δεξοδέξισ διο- λέλυτο, ἀφώετα τῶ βασιλεῖ δεμῶη τὰ ποιαδὶ τῶ Ἀαρον ἐίσσηγμάτα, καὶ τῶ τῆς δεξοδέξου δεμφορῶ τὰ ἐκθεσμο σέμ- ματα συκοφάσασα. καὶ μόνως δὲ τὰ πορ- θεληθέντα τῶ ζήτημάτων ἡ βασιλεῖς, ἀνα- πεμπαζει φρενι, λατινις οὐσα τὸ γῆρο, καὶ τῶ λερομῶων ἀκρεβῶς σιωείσσι, καὶ ἀνακαλύπτει πάντα τῶ ἀσκαπ. ὁ δ' ἐπὶ τοῖς ἡκουσόμενοις ἀγανακτήσας, κακῶς τῶ Ἀαρον πῆθησι, τῶ τε ὀφθαλμῶ τὸ πορθε ἀμαυρόσας, καὶ τῆς οὐσίας πάσης ἀποσε- ρήσας. κακοερῶς δ' ὦν ὁ Ἀαρον, καὶ λι- χυείαν φύσεως πορθε τὰ χεῖρῆσα δυσχαῶν, ἐς ὑπερον ἐπῆγρ Ἀνδρόνικον τυραννησαν- τα, μὴ μέχει τῶ ἐκμῶπτεν τοῖς ὀφθαλ- μοῖς τῶ τῶ ἀππορθεῶν ἐκείνω τιμω- ρεῖαν πορθεῖσάν, ἀλλ' ἡ θάνατον ἀπάντων καταληφθεῖσθ, ἡ βαρυτέρας ἐκμο- χλοῖεν κολάσασιν, ἑαυτὸν πῆεις εἰς πα- ρθεδεῖμα, καὶ ἐν τῶ δὲν πῆσούμῶ τὰ λε- γόμενα, ζῶντα τε καὶ κινούμενον, ἐπῆρον- τα, καὶ πορθε γόμενον, καὶ συμφορῶ μῶνα τῶ δυνάμενον, καὶ μὴ μόνον δεξο χεῖρῶν ἀνπλαθῆς, ἀλλὰ καὶ δεξο γλώττης ἀυτῆς ὡσεὶ καὶ μαχαίρας ὀξείας ἀποδερεθ- μῶν ἰχύνοντα τὸν ἀντιδόξον, καὶ ἐτερεῖα φλύαρα καὶ ἀπάνθεροπα ὑψηροῦ μῶρο, δ' ὦν τὸ ἀκρογλώττατον ἐκείνω καὶ ὑπο- δύσκολον τὸν τῶρον χεῖρῶν πορθε τῶ μῶλλον ἐπῶτρωνεν. ὦν δὲ ἡ πορθεῶν δεμφορῶ καὶ παρθεσῶν πορθε ἀποπηνῆς ἀμῶις τῶ τῶ γῆνητοε Ἀαρον, ὁ τὸν Ἀνδρόνικον ὑπερον τῆς ἀρχῆς καθελὼν Ἰσαάκιος

lacione legatos obiurgat, vt nimium ad iussa exequenda paratos: monetque vt aduer sentur, neque tam facillè as- sentiantur. Id enim eis lucro fore, maiorémque gratiam apud Imperatorē inituros, & à suis popularibus plus ho noris consecuturos. Ac tum id colloquium diremptum est, Imperatore ob Latini ser monis imperitiam, quid di- ctum esset ignorante. Cæte- rum Imperatrix natione La- tina, & fermonis illius peritiffima: propositis quæstio- nibus seorsim consideratis, Imperatori exponit omnia: qui ira commotus, Aaroni & vifum & omnes facultates e- ripit. Sed is, vt homo male- ficus, & natura propensus ad scelera, post autor fuit, An- dronico iam rerum per vim potito, vt excacatione haud contentus, aduersarios aut planè occideret, aut grauio- ribus suppliciis coereret: exemplo suo opte ad eam ora- tionem confirmandam vsus, qui & viueret, & moueretur, & spiraret, & loqueretur, & consilium dare posset. Ne- que enim manuum vi dun- taxat, sed lingua etiam æquè atque acuto gladio iugulari inimicos. Adiecit & alia in- humana nugamenta, quibus iracundum illum & moro- sum senecionem ad cædes propensioem fecit. Cuius improbi consilij hunc fru- ctum tulit, vt ab Isaacio An-

Perfidia in Imperatores. Nec enim fidelis hominibus esse potest qui Deo fidē fregit.

Sermomis impericia nebuloni aulico facit audaciam.

Sed mendax & sycophan- ta nunquam memoria vigeat.

Ideo depre- hensus, perfidie luit poenas.

Non est autē pax impio, immo sibi al- liffique creas periculum.

Et principes ad tyrannidē exercem lamā impellit.

Idque manū & lingua.

Præcipuè ve- rō mēdacis valet.

Sed tandem conuenienti malitiæ suæ præmio do- natur.

Is solus mi- ser est qui in afflictione constitutus nimium tri- statur, & Deo non se dignū præbet.

Manuelis ma- la suspicio, ex animi pra- uitate orta.

Aaron ob magiam & perfidiā ex- ceptatur, ab Isaacio An- gelo lingua priuatus, cal- umniarum suarū in Ale- xium Proto- stratorem præmia iusta recipit.

Alia causa quæ Dei iudicia in sceleratum magum accelerauit.

gelo, qui Andronicum imperio euerit, venenata ei lingua præcideretur. Manuel verò Imperator Sclerū Sethum, & Michaelē Siciditē iusta ira permotus, cæcari iussit: qui sub Astronomiæ professione, magiæ & demonum imposturis operam dabant. Nam Sclerus cū nubilem quandam virginem, à qua contemnebatur, adamarēt, ac manifestè sollicitaret, per lenam ei malum Persicum mittit: quo puella in sinu recepto, amore & libidine insaniens, ab illo corumpitur. Puellæ verò cognati facinus id indignè ferentes, & strenuè contra dæmonem pudicitia puellarum infestum, & pomo instar maledici illius serpentis insidiatē, quas castitate tanquam Edemio horto eiiceret, vociferantes, effecerunt, vt eius aspectu penitus priuaretur, quam impudicè aspexerat. Sicidites verò prestigiis quibusdam, rerum earum conspectum eripiebat, quas oculi intuebantur, & totas dæmonum cohortes immittebat iis quos volebat exterritos. Cū autem aliquando ex editiore palatij loco nauiculam vidisset, qua ollæ & patinæ vehabantur, astantes interrogauit, quid daturi essent, si efficeret, vt nauta alienata mente, nauigatione omiſsa, remo ad comminuenda fictilia vteretur? qui

στῶτας, ὡς τίνα ἀὐτῶν κατὰ θῶνα τὸν μισθὸν, εἰ τὸν νηστὴν τὸν ὀρθῶν φρένων διακπλαύσαντα, μὴ αὐτὸν ὀνομάσαι ᾧ δὲ σιδάσασθαι, αἰσῶν τε ἴσθ' ἑλπίων τῶν διανοήτων ἀπορίων, καὶ συντελείαν εἰς λεπτὰ τὰ κερῶματα;

Eiusdem sceleris participes non leuiore afflictuntur supplicio.

Scleri impostura magica

Ipsi mago exitiosissima, vt consilium malum impijs semper exitium parat.

Nā qui impudicis oculis puellam prius corruperat, & seipsum, oculis ipsi priuatur: primum mentis deinde corporis luce orbatus.

Exemplum prestigiarum Siciditis magi.

Huiusmodi prestigiatores, nihil nisi inutile & noxium prestare possunt: vere serui diaboli.

ὁ Ἀγγελοῦ, ἐκπέμνει τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, συναφελεῖν τε καὶ ἀφανεῖν τὴν ὀπί τῶν τῆς ἀσπίδων ἰόν. ὁ δὲ βασιλεὺς Μανουὴλ ἐπέβλεψέ ποτε θυμῶν πλάγιον καὶ κινήσῃ ἐν δίκῳ καὶ τῷ Σκληρῷ Σηθῷ, καὶ τῷ Συκιδίτῃ Μιχαὴλ, ὅθεν καὶ προσηύξει τούτου ταῖς οἰκείαις ὄψεσιν ἀμφὸς τὸν σίδηρον ἐδέξαντο σίζοντα, λόγῳ μὲν Ἀστρονομίας ἐχρόνηροι, ἔργῳ δὲ μαγικῶν ἐπιπέσει μῆνοι, καὶ δαιμονώδισιν ἐτέροις φανακισμοῖς. ὁ μὲν γὰρ Σκληρὸς ὀπιζάμου παρδένε ἦεν καὶ ἐπέερα λαμπαρῶς παρερομένῳ δὲ ὑπὸ τῆς κόρης, καὶ ἀδοξοῦ μῆνῳ, σέλλει ταύτην δὲ προσηύχοντι πινε γυναικίου, μῆλον Περσικόν, ἢ δὲ παρδένε καταδεδυμένῳ τῷ τῷ κόλῳ, ἐκμαίνεται μάλα δὴ πρὸς ἔρωτα, καὶ ἀφοροῦσιν ὑποπίμπλαται οἴσου, καὶ τέλει δὲ ἀπορεῖται παρ' αὐτῆς. οἱ δὲ τῆς παιδὸς προσηύχοντες βαρῶς ἐνεγκόντες τὴν ταύτης ταπεινώσιν, καταβῶνται γυναικῶς μάλα τῆς ταῖς νεύσιν ἐφοπλίζοντο δαίμονῳ, καὶ δίκῳ ὄρεως ἀρχεκακοῦ δι' ὀπώρας τὰς παρδένους συλαγνοῦντο, καὶ τῆς σάφροσιν βιοτῆς ὡς εἴς Ἐδὲ ἀπελαύνοντες καὶ πικρῶς ἐντεῦθεν γηῶν μῆνῳ, καὶ κακῶς ἐβλέψον, οὐδ' ἔλως ἐπ' ἐώσανεν. ὁ δὲ Συκιδίτης δὲ τινῶν ἀρρηπτουργῶν, καὶ δευροκότα ἴσθ' ὀπώρων ἐσκότου τὰ βλεφαρῶν, καὶ ἀπεπλάνα τῶν τῶν ταῖς ὄψεσιν παρέφερε, καὶ φάλαγγας ὀπώρων ταῖς δαίμονας, εἰς αὐτὸν ἐπὶ πλάγιον βέλοιο. ἐπυχε γὰρ ποτὲ ἀπὸ μετῴρου ἴσθ' βασιλείων βλέπαν εἰς θαλάσσαν, κατήγετο ἡ αἰλιά, τρυβλία καὶ λοπάδας ἐχρυσῶν τὰ ἀγῶμα. φησὶ τὸν μισθὸν πρὸς τοῖς σωμα-

τῆς ἡ ἀγνωμονεῖν εἰπόντων πρὸς ἀπαν τὸ παρ' αὐτῶν ἀπιδέν, ὁ πρὸς ἑαυτὸν μὲν βραχὺ τῆς ἔδρας ἀνίσταται, καὶ τὴν κόπῳ ἀναχέειρας λαβῶν, κατέφερε τὴν σιδάσειον συχρῶ, καὶ ἐκ αὐτῶν ἔπειτα ἀποπροσηύχοντες, ἕως αὐτὰ εἰς κόριν ἐλέπῳσιν. ἐκ δὲ τούτου εἰ μὲν αὐτῶν θεῶν μῆνοι τῶν γέλωπι διερρήγηστο, τὸ γὰρ τῶν τῶν θεῶν δὲ θάνατος ὁ ἡ πλωτῆρ ἀμφοτέροις μείε πολλὸν ἴσθ' ἡγεῖαν δραξά μῆνῳ, γροθὸν ἐπὸ δὲ ἔσθ, καὶ ὡς θεοβλαβεία τὰς φρένας ᾧ δὲ ἀποκάντα, πολλὰ ἐπ' ἑλπίων ἀνανήνας τῶν ζόφου, ἑαυτὸν ὠλοφύρετο. ἐροτά μῆνῳ δὲ, ὅτι παπονδῶς τὸν φόρτον οὐτῶσι διετίθετο, διεξήκει ᾧ δὲ παδῶς, ὡς τὰς κόπαις ποροσανέχων, ἀφῆνης ὄφιν ὀρεξάσασθαι, πυρσῶδη τὴν λόφον, αὐτῶ ἴσθ' Ἰρβλίων ἐκτεταμένον, εἰς αὐτὸν ἀτενῆς ὀρεθόντα, καὶ τῶν ἴσθ' ἀρακόντων ἀκλῆεις τὸ ὄμμα, καὶ καταπαῖν ὀρεθῶ μῆνῳ, ὅς καὶ οὐκ ἐλῆξε ἴσθ' ἐλίξων, ᾧ δὲ κατηλοήθη τὰ κερῶματα. τὸ δὲ ἐκ τούτου ἡφανῶται, ἀσπερ ἐκ μέσων οἱ ἴσθ' ὀφθαλμοῖς ἀποπῆας. καὶ τῶν μὲν τοιούτων, ἔτερον δὲ κακῆν ἐν βαλαλείῳ λουέ μῆνῳ ἕως δὲ ἀποροθὸν δὲ κατὰ τὰς μὲν ἴσθ' τοῖς αὐτοῖς νίτροις ἀγνίζομεν, εἰς τὰ ἀπὸ δουτῶν ἐξοισι. μὲν μῆνῳ δὲ καὶ εἰ ἐν τῶν λουτρῶν φούροντες, καὶ συμπατοῦντες ἀλλήλοισ, ἐξήσαν ἐκείθεν πρὸς εἰς, οἱ καὶ τοῖς συνειληγμένοις πυκνῶ τὸ πνεῦμα συλλέγοντες, ἐφασκον, ὡς ἐκ τῶν θερμορῶν ἐκπηθήσαντες πινεσ ἀφῆρας, πίνσης μελάντες, ἐξῶσαν αὐτοῖς τῶν λουτροῦ, παμόντες καὶ ἴσθ' γλουτῶν τῶν πλατεῖ τῶν ποδῶν. δὲ τῶν τῶν τῶν ἀμφοτέροις, καὶ προσηύξει ἡ ἀπελαύσεως ἐτέροις ἴσθ' ὄψεων ἐσερήθησαν. εἰ δὲ αὐτοῖς ὀπιβίωσαντες, ὁ μὲν Σηθὸς καὶ πάλιν τοῖς ποροτέροις ἐνηχόλητο. ἀπερῶ δὲ εἰς μοναχὸν ἀποθεξά μῆνῳ γροθὸν ὄρεθον, συλαγνοῦ μῆνῳ πρὸς τῶν θεῶν μισθῶν ξυθεῖ μῆνῳ, ἀρῆκε δὲ αὐτῶν κωλῶν ἐρυγῶς ὅτι θεῶν δωρεῶν ἀνάξιῳ. ἔργον

cū ei polliceretur quicquid postulasset, nauta paulò post exurgit, & vasa non prius ferire desistit, quàm in puluerem redigisset. Quo conspecto illi risu emori, factum illud admirantes: nauta verò paulò post barba prehensa lamentari, amoræque caligine ita se vt ira numinis agitatum deplorare. Rogatus cur merces suas ita tractasset? cū dolore narrabat, se remis intentum, horribilem serpentem supra vasa porrectum, oculis incommiuentibus in se conuersum instar deuoraturi vidisse, qui prius volutari nõ desisterit, quàm fictilia confracta essent. inde subito ex oculis euauisse. Fecit & aliud non dissimile. In balneo lauās rixari cum quibusdam cœpit, & in conclauē egressus est. Paulò post & cæteri anhelantes & trepidi, præ metu ac festinatione inuicem conculcantes, narrāt, ex canali calidæ aquæ viros pice nigriores exiisse, à quibus nates ipsorum plantis pedum ferientibus balneo exacti essent. Ob hæc igitur aiiaque grauiora facinora vterque oculis orbatus est: ac Sethus quidem iisdem rebus etiam deinceps studeuit: alter verò monachus factus, scriptum spurcissimum, vt homo diuina gratia indignus, de diuinis mysteriis composuit. Illud etiam

Prestigiæ detectæ.

Serpens horribilis, est magi mancipium & dominus.

Aliud exemplum prestigiarum Siciditis, qui nihil nisi ridicula & horrenda quædam exhibere soluit.

Iustum & appositum in magos supplicium.

Diferimen inter vtrunq.

Noua castra in Asia condita à Manuel etc.

factum huius Imperatoris clarum est. Cum Asianæ vrbes Chliara, Pergamum & Adramyttium à Persis male tractarentur...

Laudabile Manuelis factum.

Locorum accommodationatio populi in principes & nouolētiam autahit.

Πειρήτην, ἀγρωτέρει δὲ τῆ πτυοκάμπου Σίνιδ' ἢ τῆ Σικίφονος, οὐκ αἰεὶ παλαιὰ θεοῦ, οὐκ αἰεὶ τὰς χεῖρας ἀνατείνας, τῶ βασιλεῖ ἐπιδύξαι...

ΤΟΜΟΣ

καί κεινο τῆ βασιλείας τοῦτο περιφανές. αἰ ἀσιανὰ πόλεις, τὰ Χλιαρὰ, τὸ Πέργαμον τε καὶ Ἀδραμύτιον κακῶς ἔπαχον...

ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΚΥΡΙΟΥ ΜΑΝΟΥΗΛ

τῆ Κομνηνῆ, ἐν ᾗ καὶ ὁ κατα τῆ Ὀγγρονον πόλεμος, καὶ ἡ τῆ Ῥωμαίων νίκη.

LIBER QUINTVS DE IMPERIO MANVELIS COMNENI,

in quo Romanorum Hungarica victoria narratur.

BREVIARIUM.

- 1 Manuel ex duabus statuis altera euecta, altera eiecta, bello Hungarico Andronicum Constantianum praeficit, & victoria omen ex Hungari lapsu arripit. Pannonij se ad bellum accingunt.

Τῶς ὃ τῆ Παίωνων συγχαύτων τοῖς ὄρκοις, ὁ κατ' αὐτῶν ἐνφύεται πόλεμος, καὶ πρὸς καμρὸν ἀποβρυεῖς, καὶ δόξας τέλει καταλεύσας...

Vm autē Pannonij foedera denuò rupissent, bellum contra eos suscipitur: & aliquandiu intermissum, maiore vi repetitur. Imperator vbi primum per anni tempus licuit, Sardicam iter intendit, quò legiones conuenire iusserat. Dum au-

Manuel de hostibus bello adoricandis cogitans, superstitiosè agit, & cum de viuis hominib. euerendis ageretur, statum deiicit. In rebus feriis ludit superstitio.

tem copie contrahuntur, audit, duarum muliebrium ænearum statuarum, quæ in Occidentali fornice fori Constantini sitæ sint, alteram, quæ Hungariffa dicitur, erectam stare: alteram, nomine Romanam, vetustate collapsam esse. Quo intellecto, statim illam deiecit, hanc reposuit: ea statuarum mutatione, se fortunam etiam gentis vtriusque mutaturum ratus, & rem Romanam erecturum, Hungaricam depressurum. legionibus in unum conductis, deliberandum proponit, vtrum ipse quoque bello Hungarico interesse, an summam rerum duci alicui committere debeat? Vbi omnibus placuit, vt ipse Sardicæ maneret, & generales belli duces crearet, vt absente Imperatore incerti bellorum euentus, acceptæque cladis dedecus mitiora essent, & victoria plus laudis haberet: summa belli Andronico Contostephano classis præfecto mandatur. Exercitu Sardica moturo, Imperator præclara concione Contostephanum exhortatur: nec rationes tantum, sed tempus etiam gerendi belli edocet, armorumque & aciei instruendæ rationem monstrat. Legatos item eius, tribunos, cæterosque milites ad pugnam acuit, commemoratis prioribus e-

Vana superstitio fori cogitationes. Prædeter veteri & fortiter, Deo duce, in bellis agendum est, & sua superstitioſis idola sunt relinquenda.

Strenuo & expecto duci summa bellicæ rei committenda.

Quem Princeps ad officium exequendum instruere debet.

Totius item exercitus præcipua membra, vt capitibus vigore sustentati intrepidè pericula subeant.

σραϊδύματα ξυωλέγετο, ἐνωπίζεταί οἱ ὡς αἰώθεν τῆς ἀψίδος, ἢ πρὸς ἔκπιστα κτλ. τὸ πορὸς δυσμάς μέρθ τῆς Κωνσταντινεῖς ἀγορᾶς, εἰκόνες ἐκ χαλκῆ δὴ ἰδρυῦνται πάλαι γυμνακὸμορφοί, ἢ μὲν καλουμένη Ῥωμαία, θατέρω ἢ Ὁ Ἰγρησιανεὺ δὲ ὑπὸ τῶν πάντων μετασυστάζοντες ἡρόνου. ἢ μὲν δὲ Ῥωμαίων ἢ κληῖσιν εἰληχῆα, τῆς ὀρδίας κατῆρηπῆα γάσεως, ἢ δὲ λοιπὴ ὅππ τῆς πορτῆρας ἠδρασαι βάσεως. θαυμάσιος ἔν ἐκείνθ τὸ εἰρημῶν, πῆμψας δὴδός, τῶ μὲν ἀνέστησε, ἢ δὲ ἀνέτρεψε καὶ κατῶλεγε, τῶς τῆς εἰκόνων μετασυστάς μεταβαλεῖν καὶ μεταρμῆσθιν οἰόμθ καὶ τὰ πορτάματα καὶ τὰ μὲν τῆς Ῥωμαίων οἶον μεταωείσθιν, τὰ ἢ τῆς Παιόνων καὶ θαυμάσιον. συνημῶν δὲ τῆς σρατῶπέδων σκέψιν πορῆθηκεν, εἰ δὲ καὶ αὐτὸν συωκσραϊδύειν κτλ Παιόνων, εἴτε μὲν σρατῆγῶ τὰς διωάμεις ὀπῆξέφαντα μετελθεῖν οὐτὼ τὸ ἀντίπαλον, ὡς οὐδὲ πᾶσι δέδοκτο, βασιλεῖα μὲν ὅππ Σαρδικῆς κατῆδός, τῆς δὲ ἠγεμόνων τοῖς ἡρῆκοῖς ἀναρῆθῆναι σρατῆγῶς τῶ πολέμου, ὅπως αἰ τῆς πορταμάτων ἀδηλοῖ ἐκβάσας εἶσιν, οὐτὼ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἠτῆς ἀρχῶ μετελάζουσαι, καὶ τὸ καπορῶσθῆν μεγαλυούσαι μᾶλλον, καὶ εἰς κλέθ ὄξαιεσθαι μέγισιν, ὡς κακείνε τε καὶ τούτε ξυμβεβηκότθ κατ' ἀπουσίαν τῶ αὐτοκράτορθ, ἀναδείκνυσται τῆς ὄλης ἀρχῆς σρατῆγῶ ὁ τῶ σόλου δούξ Ανδρόνικθ ὁ Κοντοστέφανος. ἐν ἢ τῶ μέλλθν ἀπαίρειν τῆς Σαρδικῆς τὰ σρατῶματα, ἐν ἐπικόρσας ὁ βασιλδός, γινέται καλῶν ὀ γηναῖων λόγων καὶ πολὺ τὸ πιθανὸν ἐχόντων ἀγορητῶν, οὐ μόνον μεδόδοις ὑποπῆεις τακτικῶς, ἀλλὰ καὶ καμῆν αὐτῶ τῆς πορσβολῆς ὀπσημαῖομθ, εἰδός τε ὀπλίσεων, καὶ ἡμέματα ὀδρατάξων, τοῖς τε ὑποσρατῆγοῖς, καὶ τοῖς ἰλαρχῶς, καὶ κατ' ἐξῆς ἀπαντας τοῖς ἐν ὀ-

ἐν ὀπλοῖς ἡξνήσει πορὸς μαχισμὸν, ἐν ὀπλῶν εἰς μνήμην τῆς πορσηγωνισμῶν, καὶ πορῶν τοῖς ὑποδέγμεσι πορῶσαι, καὶ τὰ πορκαίεμθρα θαρῆρῆσαι δεινά, καὶ ἀγαθὸν καὶ τοῦτοῖς σὺ θεῶ ὀπῆθῆναι τέλθ, καὶ μῆ λαμωρῶν τρεπαῖων ἐπανελθῆν. οὐτὼ γδ ὑπ' αὐτῶν δόξα ὀπῆεις ἐκείνθ, καὶ τῶ ἀπῆναι τοῖς βαθεῖς νικήσας, ἀντικαταδήσθ καὶ αὐτὸς τούτοις οὐκ ἀναγχαῖλοις τοῖς ἀμοιβῶς. οἱ δὲ καὶ ὅτε μὲν ἠδῆτο ταῦτα πορὸς τῶ κροτοῦτῶς, τὸ ἠδῆως ἀκαύειν, καὶ ὀδραδέεσθ πορδύμεις, ὑπέφανον, ὄξ ὦν τὰς ἀκοῶς ὑπέκλον, καὶ σιγῶν ὀππ τοῖς λεγῶμῶς ἠσῶάζοντο. ἐπει δὲ ἐπαύσατο τῶ λέγθν, ἐπὶ μᾶλλον ἢ ἔνδον ὄξῆσθιν ὑποσημῶνον. καὶ ὦν εἶχον γάρφαλον ἐν ψυχῆ, τῶ μέλιτῶ τῶ λόγου κατὰ κηλοῦ μῶμοι, ὄξ ὄξ καὶ ἐφῆσαν, ἀτεχῶς δὲ ποκλύσαιδός, εἰ πῆ τῶ τῶ εἰσερῆρῆκεν ἀπῆδῶ τῆς μνήμης ἢ πορτῆρον πολέμων. βασιλεῖα τε γδ ὀφῆμοῖς ἐκρότου φωνῆς, καὶ τὸ πορῶσθμον καὶ ὑπῶ ἰχῶν ἐν δέξασθ ἰχῶεῖζοντο. ἀμέλθ μῶδῶ μέλλθν ἐβῶον τὸν σρατῆγῶν, ἀλλὰ τῶ ὀππ τοῖς πολέμοῖς ἀγθν αὐτοῖς ὄξῆσθ μῶδῶ τῶ σρατῶμάτων, ἀίρνης ἀίρεται θεοῖς ἐν τῶ σρατοπέδῶ συμμιγῆς. ἐν γδ τῶ Παιόνων πῆς ἔθνοῖς τὸν ἰπῶσον καὶ ὄσον, ὀππ σῶμα συγκατῶσκεται τῶ ὀρήματα. βασιλδός τόνιμω ὡς τῶ εἶχε πυδῶ μῶμοι, αὐτὸς τε διεκέχυτο, καὶ θαρῆρῆν παρεκλεῖετο πᾶσιν, ὄξ ἀχαεῖ τὸ μέλλον ἐν τεῦθεν οἰωνίζῶ μῶμος, καὶ χαίρειν ἀνῆσαν ὡς ὀππ δέξασθ ἠδῆ τῆ τῶ πολέμῶ τελοῦσθ. καὶ ὁ μὲν ἐν τῶ τοῖς ὄξ, θεῶν σῶπῆρα πορσηγῶν ὀπκαλοῦ μῶμος τοῖς σρατῶμασιν. ὁ δὲ ἰνδρόνικος ἢ σρατῆγῶ τῶ ὑποζῶσῶ μῶμος, ἀπῆρῶν ἐκείθεν εἶχον αὐτὸν ἢ μερῶν πῆαν δέξασθ πῆσῶν ὁ Σάβεις καὶ Δανῶβεις δέξασθ πῆσῶν

rum facinoribus & exemplis ad festinandum, & imminetia pericula subeunda, quibus, Deo adiutore, fortiter superatis illustrè victoriam reportaturi sint, incitat. Quod si gloriam ipsius illustrarint, atque absenti victoriam pepererint, se liberaliter illos remuneraturum. At illi & dum hæc dicebantur, attentione silentiòque alacritatem suam ostendebant: & finita oratione, magis etiã affectum suum & incitatos animos declarabant, vt verborum lenociniis deliniti, si quid molestiæ ex superioribus pugnis in memoria residabat, id totum abolitum videretur. Nam & Imperatorem lætis acclamationibus celebrabant, & se ultra vires etiam dimicatuſ pollicebantur: petebantque vt à Duce sine mora contra hostem ducerentur. Ita incitatis exercitibus, statim confusus clamor in castris tollitur: quòd quidam ex gente Pannonica, dum concitato equo ac toto impetu fertur, pronus in faciem prolapsus erat. Quo Imperator audito, & ipse exhilaratus est, & omnes bono animo esse iussit, bonum id omen interpretatus, belli feliciter euenturi, & Deum seruatorem vt ductor esset exercitus inuocauit. Andronicus verò cum omnibus copiis digressus, post aliquot dies Sauo & Danubio superatis, Zeugminū

Addita præmiorum pollicitatione.

Ducum veterum munus est, principum suorum exspectationi silentio, & alacri vultu respondere.

Deinde lætis acclamationibus.

Nec omnia aspernari, vt nec etiam in leuibus eiusmodi coniecturis nimiam collocare fiducia.

Princeps vero diligenter caueat, ne his augis suorum animos paciscat nimium.

Pannonij viri militares, se ad bellū, certa ratione, accingūt.

Sirenuūque & victoriis inclytum ducem audacter sequuntur.

At triumphū canunt ante victoriam.

Contostephanus astrologiam Manuēlis negligit, ad bellica munia intentus. Nec enim prudentem ducem oportet remotas causas immotis oculis cōtemplari, & quae sunt ad pedes vel ad manus negligere.

ingreditur. Pannonij verò ea re nihil territi, sed suis cohortibus instructis, & non paruis auxiliis à finitimis populis, atq; ipsis Alemannis, vt ferebatur, cōductis, summaque rerū Dionysio, viro strenuo & victoriis inclyto mandata, pleni animorum & iactabūdī incedebāt. Is Dionysius, vt primū audiit, Romanū exercitū Istrum transisse, victoriis priorib. inflatus, insolenter gloriatus est, se, vt pridē, ita nunc etiā occisorum Romanorū offibus in tumulū aggestis, pro trophæo vsurū. Id enim barbarica feritate victo Gabra & Brana, vt iā meminī, fecerat.

2 Contostephanus verò in festo Procopij martyris, armatas phalanges in aciem educit, frōtem exercitus ipse occupat: cornu dextrū Andronico Lapardæ, finistrum aliis tribunis mādāt. Dispositus & alias phalāges paulū ab utroq; cornu semotas, vt per tēpus laborātibus legionibus subuenirēt. Interea literæ Imperatoris illi afferuntur, quibus pugna in aliū cōmodiorē diem in literis declaratum, differre iubebatur. At ille libello in sinu cōdito iussa negligit: & apud proceres aliarū rerū mentione interiecta, callidē diffimulat. Is autē dies, vt ater & infauftus

ἐκτάσσοντι τὰς δυνάμεις, καὶ καθίστωντι τὰν Ἀνδρονίκω, ἐπίσταί τῃς ἐκ βασιλείως κομίζων γραμματέ, ἐκένειν τὴν ἡμέραν καθυπερδέσει τὴν συμπλοκὴν ὑπιτάσσοντα, ὡς ἀσύμφορον ἐς ἔργα πολέμια, καὶ καθ' ἑτέραν ἀναδέδειξεν, ὡς ἀπὸν τὸ ὑπιστάλιον ἀνεδίδασκε. δεξιά μὲν ἔν ὁ στρατηγὸς τὸ βιβλίον, εἰς τὸ οἰκείον καθήκε κόλπον, μήτε τοῖς γραφομένοις ποροχῶν, μήτε τοῖς συνῆσι μεριστάσι δῆλα τὰ ποροσταπόμενα δεμένους, ἐπαμειπῶς ἡ ὄψα.

μῦθον, καὶ τὸ Ζόλμνον εἰσεδέχετο. ἐδί' οἱ Παίονες ὑπὸ τῆς αἰσθητικῆς ἀναπέπρωκεσαν, ἀλλὰ τὰς οἰκείας ἴλας ἀγρομέδους, καὶ συμμαχικὸν ἐξουλογοῦσαντες ἐκ ὀλίγον ἐκ τὸ ὁμορέντων σφίσι ἐθελῶν, καὶ ἐξ αὐτῶν δὲ Ἀλαμανῶν, ὡς ἐλέγετο, καὶ Διονύσιον τέ τοις ὑπιστάσαντες στρατηγὸν αὐτοκράτορα, γηρυάιον ἀνδρα καὶ πολλὰκις τὰς ἐναντίας συγκόφαντα φάλαγγας, καὶ φρονηματιοθέντες ἔτα, μὴ κόμπου ἐπήεσαν. ἔτος ἡ δὲ Διονύσιος ὅτε ποροστῶς ἠκηκόη τὸν Ἴστρον δεξιὰ βίαια ῥωμῆικῶν στρατῶν, γεγαυρομέδους ὡν ἐπὶ τῶς ποροστῶν νίκαις, ἀξ' ἡέρετο καὶ ῥωμῆων, μεγαλοβρήμων ἄλλεργῶ, ὡς εἰς κολωνῶν αὐθις ἐσείτα ἀθηοχῶς τὰ τ' εἰς πόλεμον πεσόντων ῥωμῆων ὄσα, καὶ οἷα ἔροπαίω τέτοις ὡς καὶ ἀλλοτέ ποτε χήσατο ἐπεὶ καὶ ἡ πὶ τοῖς βαρβαρικῶς δεδρακῶς, ὀπλίκα τὸ Γαβροῦν καὶ τὸ Βραναῖ (ὡς ἡ δὲ μοῖ ἐβρέθη) κατηλιώσατο.

2 Ἐνστάσης ἡ τὸ ἑορτίς μνήμης Περγόπις τῆς μάρτυρος, ἐκτάσσει τὰς δυνάμεις εἰς πόλεμον ὁ Κορτσέρανος, καὶ αὐτὸς ἐνέειν τὸ δώρεκα, καὶ τὸ ἀλλῶ πανοπλία ἡμφίετο, καὶ τοῖς λοιποῖς ὡς αὐτὸς ἐπέτατε δρῶν, καὶ τὸ αὐτὸ ἑκάστος τὰξιν ἐπιπορθετο, καὶ καθίστα ποροστῶς τὸ ὄψα τῶν ἐπὶ τὸν φάλαγγος μέτωπον ἀπένειμδρ ἑαυτῶ, τὸ ἡέρετο τὸ δεξιὸν Ἀνδρόνικος ἐπέειχεν ὁ Λαπαρδάς, τὸ ἡ λαὸν ἄλλοι τὰξίταρχοι, ἔς ὁ στρατηγὸς σιωπήετο. ὄξετε τὰξιν καὶ ἄλλας φάλαγγας, μικρὸν ἀποδεν αὐτὰς δεξιῶς ἐκατέρω κέρετος, ὅπως ὑπὸ παρῆσαι καὶ ἡμῶν εἴησαν ἐπαρρήεσαι τοῖς κἀμνοισι τὰ μασιν. ἔτα δὲ

κρεσάμενος ἐτέρον ὑποθέσεων δηγήσειν. ἀπέβρεπετο δὲ ὡς ἀποφραξὶς ἡ τότε ἡμέρα, καὶ ὄλωσ ἀξύμφορος ποροστῶν κατ' ἀρεῶ συμβολῶν, ἐπεὶ καὶ ἡ τὰς πλείστας καὶ μεγίστας τῶν ποροστῶν, καὶ ὄψα τοῦ περας κατ' εὐδοκίαν, εἴτε μὴ, δεχομένης τῆς τῶν ἀέρον ἐκ οἷδι ὅπως ὄψα πλοκαῖς, καὶ τῶς τοῖς ἀέροις καὶ κινήσειν ἐπαναπθεῖς, καὶ τοῖς ὄψα τῶν ἀέρολεχόντων λεγομένοις καὶ θυπαρόμενος ἴσα τῶς ἐκ θεανίδος Θεῖς ἀποφραξοῖ. ὁ δὲ μὴ τοῖς γραφομένοις ὄλωσ ποροστῶν, ἀλλ' εἰδῶς ὡς μέγα ὄνησε πολλὰκις τὸ ἀθλῆντα καὶ βραχεία τῆς ὑποφώνησις τῆς ἀλείφοντος, ποροστῶ ἐν χερσὶν ἀγῶνα δεξιῶσι λόγοις τὸ ποροστῶμα, μνήσαθε, ὑποφραξόμενοι, ἀνδρες ῥωμῆοι πελέμικῃ ἀλκήῃ, μνήσαθε ἐκ μηδὲν π φρονησετε τὸ δόξης καὶ τὸ τυχεῖς τὸ ἐνέσις ἀνάξιον, εἰ εἰδότες, ὡς καὶ εἴρηες ὀρενόμενοι τοῖς κατ' αὐτῶν ὄψα ποροστῶς ὑπὸ τῆς ποροστῶς ἐπέειχον, καὶ δεξιῶσι ἀπῆσαν. ὄσοι ἡ αὐτοῖς ἀντιμέτωποι εἴησαν πεφείκασι, εἰς ἐπὶ μὲν τοῖν ὡμοβορομένοις ποροστῶμα ἀνδρῆσιν ἐν καὶ ταπῶν τῶν θελογῶν ὄλων βαρβαρῶν, μὴ πῶς ὑπὸ αὐτοῖς γηρυμέσα, φιλοψυχῶν ἀγῶνως νοσήσαντες μὴ σῶζοσαν, ἀλλ' ἀπόλλασαν. τῆς δὲ ὄπερ αἱ τῶς ἀρετῶς ἀπῆτετοι κακία εἰώθασι φραῖν, εἰ καὶ παρῆσαι ποροστῶσιν αὐτῶς καὶ εἰς πῶς ἀγροστορεῖ. καὶ ἄλλως δὲ ἐχ' ἡμεῖς μόνον μὲν καὶ βλητοῖ καὶ εἴητοι, ἐκ δὲ χαλκῆς τεχνιτοῖ οἱ πολέμοι, ἐδί' ἔτοι μὲν χιτῶνας περῆεσαι σιδηροῖς, ὡκῶποσιν ἴπποισι ἀέρονται, ἡμεῖς δὲ τὸ ἐναντίον ἀπαν καὶ σωματα γυμνα ποροβαλλόμενοι, ἐδί' εὐπάλαμον μὲν τὸ ἀντίπαλον, ἀπὸ μῶρον δὲ τὸ ἡμέτερον. τοῖς πῶσιν ἡ αὐτῶ διαρπῆσι καὶ μέλλησις πολέμων ἐὸ πλοισι. ἐῶ γδ λέγειν ὡς ὄψα λόγῶ καὶ παιδεία τῶν βαρβαρῶν διεννηόχα μδρ, ὡς καὶ εἰπῶν, ἐμπεροῖ καὶ ξυμῶ ἐν ἀποροῖ, τοσῶτω καὶ τέχνης στρατηγικῆς καὶ ποροστῶς μεδῶ

ad pugnam, improbatur. Nescio enim quomodo plurima & maxima quæque negotia quæ arbitrato Dei fecundos vel aduersos exitus fortiuntur, ad astrorum circuitus & certos positus ac progressiones Manuel referebat, & nugas Astrologorū pro oraculis excipiebat. Cæterum Contostephanus iis literis planè cōtemptis, non ignarus, sæpe modicam cohortationē ad certamen pugili multum profuisse, legiones ad hūc modum alloquitur: Fortes viros vos prabete, Quirites, neque fortuna & gloria vestra quicquā indignū admittite. Scitis enim etiā feras, si quis fortiter innadat, terreri, ac in fugam cōici, timidos verò & fugaces ab eis deuorari. Quare cum immanibus istis barbaris strenuè dimicādum est, ne mortis formidine, qua non salutem, sed exitum affert, iugum eorum turpiter subeamus, & ignavia nostra graues poenas demus. Neque verò aut nos soli vulneribus & morti expositi sumus, aut hostes erei sunt & vulnerabiles: sed ut illi ferro muniti sūt, & velocibus equis insident, ita eadem res nobis quoque suppetunt, neque fortitudine illis cedimus. Omnibus eadem est instructio, eadem belli exercitatio, eadem armorum ratio. Nam illud omitto, nos, quantum eloquentia & doctrina barbaros superamus, tanto etiam disciplina militari & solertia superantiores.

Ater verò an albus sit dies parum curare: sed albi & felicē, reputare, in quo milites & tribuni parati sunt ad prælium.

Et nugis omissis decet summū ducem suos ad fortiter faciendum animare,

Id autē praestat Andronicus: idque variis argumētis. A Necessario, mors imminet quæ fugacibus viris non parcat.

A Cōmodo, arma vt Pannoniis ita & Græcis sunt ad manus, & pugnandi eadem peritia.

A decore, sapientiores & fortiores decet etiam in doctioribus & imbecillioribus esse praestantiores.

viores esse. Sumus etiam ante-
 hac cum Pannoniis congressi, eo-
 rumque agros vastavimus. Ag-
 grediamur eos nunc quoque vi-
 ctoria habitu confirmato, Agite
 viri, agite commilitones, ita li-
 beros & cingens vestras videat-
 is: Barbarorum percussum vo-
 ces Istri gurgites hauriant, cru-
 entiumque flumen Pannoniorum
 cladem & Romanorum victo-
 riam, insolito spectaculo terris
 iis nunciet, quas perfluit. Pre-
 terea illud etiam est consideran-
 dum, eum, a quo huc missi su-
 mus, totum pendere a nobis: &
 bona spe ex nostris pollicitatio-
 nibus concepta, iam ferè capti-
 uos agitare animo, & victoria
 magnitudinem sibi imaginari.
 Ne igitur præseti periculo, quod
 nihil habet morte graviori, de-
 bilitari, vel illi pudori, vel no-
 bis ipsis calamitati sumus. Summa
 enim mala tergiversatione non
 patiuntur: in quibus vel exigua
 negligentia, summa rerum est e-
 versio.

Ab honesto.

Ab officij com-
missi & per-
missi imple-
tionis.

Ab indeco-
ro, quo ora-
tionem elau-
dit.
Insigni gno-
ma addita.

Verbis effe-
cta subiungē-
da sunt. Qui
enim ferrēā
linguam, pe-
ctus verò la-
neum gerūt:
sibi alitque
dedecus exi-
tiumque cō-
ciliant.

Contemptus
hostium, res
periculi ple-
na.

3 Hæc locutus, suas copias
 in patetem campum educit.
 Idem cōtrā & Dionysius facit,
 hilari vultu, cum plausu
 & lætitia, quasi ad ludum i-
 ret. Vnde quid agendum ef-
 fet in præsentia ignarus, suas
 copias neque in dextrū fini-
 struæ cornu distribuit, neq;
 in distinctas turmas & pha-
 langes descripsit: sed tantum
 exercitum in vnā quasi tur-
 rim globatum ac densatum,
 atræ nubis instar adduxit, cū
 summo & acerbissimo no-
 strorum contemptu. Vexillū
 eius in crassa & alta trabe,

μαθόδοις ὑπερέσθη. ἤδη ἢ καὶ ἄλλοτε
 ποτε συμβαλόντες διημιλλήθημεν Παί-
 σι, τὴν γὰρ αὐτῶν ὀπίοντες καὶ κείροντες.
 ἔπειτα τοίνυν ἢ νῦν αὐτοῖς συμπλεκόμε-
 θα, ὡς εἰς ἔξιν τῶ νικαῶν προελθόντες.
 ναὶ ἄνδρες, ναὶ συσραπῶταί. ἔπειτα τέκνα
 καὶ συλλέκτρος ἴδητε. ἀεὶ τὰς τὰς φω-
 ναὶ τῶν βαρβαρῶν ὁ βαθυδίνης ἔπος ἰ-
 σερὸς ἐπιβρομῶμεν, καὶ ταῖς δίναις ἐνα-
 ποψυχάντων, ἀλλὰ ἔσθιμα τόδης προερ-
 ρέων δὲ ἄνθρωπων ὀλκῆ σῦρεται δὲ ἔξο-
 νῆτο Παίονας ἠτήκηδες, καὶ Ῥωμαῖος ἀνα-
 κηρυττεῖται νικῶντας, ἔξιστῶν τοῖς θεωμέ-
 νος τὰ ἀήθη τῆς προχοῆς. ἡγεῶν δὲ προ-
 τῆτοις σκοπεῖν ὡς ὁ ἐμπέμψας ἡμᾶς ἐς
 τόνδε τὸν πόλεμον, ἀπασ ἡμῶν ἐξήρηται, ἔ-
 ρησῶν ἐλπίσιν ὑποδαλπέμεν, ἐφ'
 οἷς αὐτὰ καὶ ὑπερῆχον ἀνδρίσασθαι συ-
 θεμεθα, μικρὰ τοῖς ζωγρίας ἀναπολεῖ,
 καὶ τὸ τὸ νίκης φαντάζεται μέγας. μή
 τοίνυν κακῶν ἀγχιώμεν, καὶ ἡμᾶς αὐ-
 τοῖς κακῶς δὲ ἀτάμεθα προ-
 τῆτοις ἐν ὄψει
 μαλακιδέντες κίνδυνον, οὐδὲν ὅτι μή
 θάνατον τὸ πῆρας ἔχοντα. αἰ γὰρ ἀκμαῖ
 τῶν κακῶν ἐφίλοισιν ἀνάδυσιν, καὶ τὸ βα-
 ρύως ἐν τῆτοις καὶ συπενοῦσθαι καὶ προ-
 δῆναι τὸ παῖ ἐσι.

3 Τοιαῦτ' εἰπὼν ὅτι πεδίον ἀναπεπτα-
 μένος προήχθη. ἀντεξάγει ἢ οἱ καὶ Διονύ-
 σι τὸ οἰκεία στρατόπεδα, χαρῆς τῶ
 προσωπῶ, καὶ τῶν ἀμα ἔχασθαι ὅτι
 παρδίαν ἐξῆτων. ὁπόθεν καὶ τὸ, τί δ' εἰ ποιεῖν
 ὅτι καμῶν μὴ εἰδῶς, μήτε εἰς κέρως διεξίον
 ἔξω ἀνυμῶν τὴν ὑπὸ αὐτὸν ἐμέεισε στρα-
 πῶν, ἔπειτα εἰς Ἰλαδῶν διείλε καὶ φάλαγγας,
 ἀλλ' εἰς ὀμαχμίαν συνεπειρακῶς μίαν
 τοσῶτον στρατόμεθα, ἔσθιμα πικρῶς εἶν αὐ-
 τὸ καὶ πυργώσας, καὶ νῆφθαι μέλαν ἐπήχθη,
 ἐδὲν ἐκλείπαι ὑπερῆχας ὀμῆς. ἡ δὲ καὶ
 ἢ σημαία ἐκείνη ματῶν, ὅτι πνοῆς ἠνε-
 μωμένη

μωμένη παρὰ καὶ ὑπερῆχας εἰς ἔξιν, τῆρα-
 σιν ὑπὸ ἔξοις ἐλκομένης βοῶν ἐδύμα-
 σιν. αὐτῆ ἢ ἢ ἀπὸ μαχοῦ ὀμαχμία φεικα-
 λείον ὄντας καὶ δυσαντήβλητον ὄραμα ἡ
 πᾶσα ἔσα ἰπποῖσι καὶ λογιφόροις. ἐ μὲ-
 νον ἢ οἱ ἄνδρες μεταίχρον τῆ ἀκείβοις ὀ-
 πλισμῆ καὶ ποδῶνκοῖς, ἀλλ' ἡ δὲ ὄρα καὶ
 τῶν ἰππων αὐτῶν δὲ ἀδύματα, μαχαλι-
 σῆρας προσημνόντων καὶ προκειμένων
 προμετωπίδια καὶ προσερνίδια τὸ βλη-
 μάτων ἐρύματῶ. ὁ δὲ τὸ ἰππων φρυμα-
 μός, ἢ ἢ προδὲ ἡλιον ἀνταγῆσαι σιλη-
 δῶν τὸ ὄρα καὶ, ὡς εἰδῶς ἡ δὲ τὰ στρα-
 μάτῶ, καμῶν ἐποίησε τὴν δῆσιν, καὶ δὲ
 φόβος καὶ θάυματος τῆς ἐν τὸ στρατοπέ-
 δων ἀμοφοῖν. ἐπει δὲ ἢ προήλθον ὡς εἰς μα-
 τῆχμιον, καὶ προὲ μοσημβέλιον ἡ ἢ ἢ μέ-
 ρα, καὶ καμῶς ἐδύκει σὺρῆρησθαι. ὁ μὲν
 Κορυθαφάνθ τῶς ἐν δὲ εἰς ἔξιν ἔλαμψε κέρως
 ἀγχα καὶ δὲ κακολεθούσι τὰ τῶν δῆσιν τὸ
 βαρβαρῶν κόπην ἐφῆκε, μέγιστα δὲ τοῖς
 ἰπποτοξόταις θάματῶ ἐβάλλειν παρεκε-
 λάβετο. σκοπὸς ἢ ἡ ἐντεῦθεν τὰ στρα-
 γῶν κατασείσθη, ἔπειτα μὲν ἐκέρσθη τῆς
 συσχεῖας τὰς Πυθονικὰς φάλαγγας. καὶ
 γὰρ τὴν ὀμεικλῶ καὶ τότε καὶ δὲ ἔξιν,
 ἀσπίς ἀσπίδι ἔρειδε, κόρυς κόρυι, ἀν-
 ερα δὲ ἀνῆρ.

ἔξιν εἶχον οἱ ἰπποῖσι τὰς κεφαλαί, ἐφεί-
 ξε δὲ ἢ ἢ μάχη ἐξήρησι φησὶ ἀμβροτος, ἔ-
 καὶ κινεμένη δὲ ἀκόντα καὶ φείσαντα
 τὰς φολίδας ἐκύμανον οἱ στρατοῖ. ὁ δὲ
 Διονύσιος ὡς τῆς ἔξιν ἀπὸ ἀκρίον προ-
 βαμῶν ἐς αὐτὸν τῆ Κορυθαφάνθ, ἔπειτα
 ἀμφ' αὐτὸν τεταγμένον πταῖων τὸ ἔξιν.
 ὡς εἰν ἐδέξαντο τῶν Ῥωμαῖοι, δὲ ἀδύμα-
 τισμῶ παρ' ἀλλήλων ἦσαν καὶ ὀδισμοῖ
 καὶ ἀπὸ ὀδισμοῖ μέγιστος. ἐπει δὲ τὰ
 δὲ ὄρα καὶ κατῆχθη, καὶ ἡ δὲ τὸ μεταίχμιον ὑπερῆχας εἰς προήχθη τῶς
 τὸ κορυθῶν σιβασμοῖς, τὰς ὀπμηκῆς ἐπέπειτα μαχαίρας ἐσώσαντο, καὶ

quam rotis impositam qua-
 tuor iuga boum trahebant,
 sublimē à ventis agitabatur.
 Erat ea acies omnino hor-
 rendā visu, tota equestris &
 hastata. Nec viri tantum ar-
 mis egregiè ad pedes vsque
 muniti, sed & equorum pet-
 ctora & frontes ferro cōtra
 ictus armabantur. Adhæc e-
 quorum hinnitus, armorū-
 que fulgor Solis radiis euer-
 beratus, vt propius ventum
 est, vtriq; exercitui maiorem
 admirationem & terrorem
 afferebat. Sub meridiem in
 medium processere: Conto-
 stephanus, vbi tempus visū
 est, dexteri & sinistri cornu
 milites proximōs, extremū
 barbarorum agmē iussit ce-
 dere: sagittarios verò equi-
 tes in primis crebras sagittas
 vt conicerent, hortatus est,
 eo consilio, vt Pannoniorū
 continua phalanx dissolue-
 retur. Nam vt poeta noster
 ait,

Arma armis, pede pes hæret,
 densusque viro vir.
 Iuncta equi capita habebāt,
 atrox pugna hastis horrebāt,
 instar draconis squamas
 attollētis vndabant exerci-
 tus. Dionysius verò velut
 turris firmissima procedens,
 hastam in Contostephanum
 & eius exercitum vibrabat.
 Vbi ad manus ventum est,
 primò hastis rem gerūt, vr-
 gent vrgentur aliquandiu.
 Hastis fractis, & tanquā fe-
 pes in medio exaggeratis,
 prælongos enses strinxerūt,

Vexilli Pan-
nonici ere-
ctio, quæ gē-
tis audaciam
testatur.

Aciei dispo-
sitiō & terrifi-
cus apparat⁹.
Pugnæ acer-
tīmæ descrip-
tīo.

Andronici
prudētia.

Prudētīæ mi-
litaris scōp⁹.

Atrocis præ-
lij hypotypo-
fis.

Ducis Pā-
nij intrepidū
robur.

Ab hastis ad
ensēs. Emi-
nus & comi-
nus pugna-
tur.

A. morum v-
fus villifi-
mus,

Clanarū fer-
rearum itē, si
cominus pu-
gnandū ad-
uersus capita
nudata.

Firmissima a-
cie perrupta,
clades sequi-
tur, fuga, &
victoria.

Spoliōrū lu-
crum, & ve-
stigiū hostilis
sublatio.

Fama, malū
maximum, &
victoriā re-
moratur.

Manuelis tri-
umphus.

ac denuò congressi pugna-
uerunt. Quibus hebetatis (nā
tota acies vtrinq̄ue ferrea e-
rat, & area) Pannonij aestua-
bant, quippe qui Romanos
suum impetū minimè tole-
ratos putarant. Romani
ferreis clauis, quas in bellū
ferre solent, arreptis, Pan-
noniorū capita & facies op-
portunè cædebant. Vnde
multi oborta caligine equis
deuoluebantur, multi fan-
guinis profluuiō examina-
bantur. Ita firmissima illa a-
cie perrupta, Romanorum
nemo erat, qui non Panno-
niū feriret ac deiceret, pro-
stratūque spoliaret, nec a-
liam panopliam indueret,
equumque cōcenderet, cuius
sefforem occiderat. Vesp-
peri receptui canebatur, sub-
limi illo Dionysij vexillo
sublato: & exercitus nauibus
impositi, Istrum traiciebāt.
Fama enim per Romana ca-
stra vagata, Pannonios po-
stridie auxilia firma expe-
ctare, ducē sollicitū redde-
bat. ob eam igitur famā, quæ
non profus inanis esse pu-
tabatur, post felicem pugnae
euentum, inde discessit An-
dronicus. Pannoniis hoc mo-
do superatis, Imperator tāta
victoria lætus & exultans,
Deo gratias actis, statim rei
bene gestæ nuncios in urbē
mittit: ac post dies aliquot
& ipse Constāt̄mopolim in-

ἐνώπιόν μιν, οὗτοι θεοῦ χάρισι, καὶ αὐτὸς ἐν κέρτοις καὶ χαρμοναῖς.
κοινὸν μὲν δὲ τοῖς τῆ βασιλίδος οἰκίητοροι πόλεως ταῦτα δὴ ὑφ' ἑαυτοῦ
κατορθώματα, γράμματα δὲ οὐδὲ ἀγάλματα στέλλει, τὴν ἑορταστικὴν πε-
ρυσσάσσοντα. μὲν ἡμέρας δὲ πέντε καὶ αὐτὸς τῆ Μεγαλόπολιν εἰσιὼν, κα-

αὐτὸς συμπεσόντες ἐμάχοντο. ὡς δὲ ἔειπεν
καὶ αὐτὰ τὰ πρόματα ἡ μελιώδησαν δὲ
τὸ ἦν ἑρατοδύματον πάλαια καὶ παν-
σθηον· οἱ μὲν Πάγονες ἡμικραῖνοντο δὲ
τῆδε, μηδαμῶς καὶ νοῦν δέμενοι, ὡς
ἐπιόντας αὐτοῖς Ῥωμαῖοι δέξοντα. Ῥω-
μαῖοι ἢ μὲν χεῖρας τὰς ἐκ σιδήρε κορύ-
νας χειρὸς αὐτοῖς (ἔδος ἢ αὐτοῖς καὶ τοι-
όνδε φέρειν ὀπλισμόν, ἡνίκα αὐ εἰς πόλε-
μον ἴοιεν) ἔπαμον τοῖς Παίονας δὲ αὐτῶν· καὶ
ὡς καλεῖται μάλα τὸ πάλαια, καὶ κεφα-
λῆς καὶ ὑπερῶπων γινόμενον. πολλοὶ τοί-
νυν σποτοδινοῦντες τῆ ἰσχυρίας ἀπέξενον-
το ἔδρας, εἰσὶ δὲ οἱ καὶ ἐλευσάμεν τοῖς
Ῥωμαῖοι· καὶ ἔπειτα ἀρραγῶς ἐκείνους δὲ
σπαρῶντα σωματῶντα, ἐκ τῶν οὐκ
ὡς τῆ Ῥωμαίων μὴ βάλλων ἐκαταβάλ-
λων Παίονας, ἡ μὴ σκυλάων τῆ πεπρωκότα,
ἡ μὴ πανοπλίαν ἐπέραν ἐπενδυόμενοι, ἡ
ἰσχυρῶς ἐπιβάτων, ἡ τῆ ἀναβάτω κατέ-
κτανεν. ἐπειδὴ ἢ ὑπερῶπων ὡς ἡμέρα,
τὸ μὲν ἀνακλιπτόν δὲ δόξος ἡ σαλ-
πιγγὲς σιωπῆμαίτις, καὶ τὸ δὲ ὑπερῶπων ἐκεί-
νο καθήρειτο τῆ Διονυσίος σημάς διαρ-
μα. ὁ δὲ Ἰστρος εἶχε τὰ πορθήματα καθελ-
κυσμένη, καὶ ὁ ἑσπερὸς εἰς τὴν περὶ αὐτῶν
ἀνήγειτο. φήμη γὰρ ἀπὸ τῆ Ῥωμαίων ἑρα-
τοδύματον ἐπεφοῖτα, καὶ κατακρούσας ἐπιθ-
τας τῆ ἑρατοδύματον μιλίτης, ὡς οἱ Πά-
γονες ἐκ ἀρχῆν ἡ ἑρατολογία καὶ τὴν μετ'
ἐκείνων εἰσὶν ἐκδεδυμένοι. δὲ τὴν αὐτῶν ἐν
τὴν ἀκόλῃ, μὴ περὶ αὐτῶν ἀπόλ-
λυται ὅτι πᾶσι, μὲν τέλει αἰσίου τῆ πο-
λέως ἀπῆρκεν ἐκείθεν Ἀνδρόνικος. ἀλλ'
ἔπειτα μὲν κατεστῆσαν τῆ Πάγονες· βα-
σιλίδος ἢ τὴν καλλιῶν ταυτῶν νίκην

τῆ δὲ θεία μιν δὲ τῆ ἑώρας πύλης, ἡ τις
ἀνώγει καὶ τὴν ἀκρόπολιν· οἷα δὲ ὅτι
μεγίστω ἑορταστικῶ καὶ ἀκραφονεῖ κατῶ-
ματι θεία μιν δὲ μιν μεγαλοπρεπῶς πορ-
τέμενοι, καὶ τὰ τῆ πομπείας δὲ σιδη-
δύματον πορτέμενοι τὸ ὑπερῶπων δὲ ἑρα-
τοδύματον ἐν ὑπερῶπων πέπλῳ καὶ χρυσοῦ
κατάσκηλον ἀπῆρκετο, καὶ οἱ ἀσπύμοι
ἀλλῶ ἄλλοθεν ὅτι τὴν πορτέμενοι ἐκεί-
νων μεταρρύντες, ὡς ῥέμα καὶ ὑπερῶπων
ὀρεγνῆς μιν δὲ ἐκείνων ἀγορῶν, οἷα κες,
νεῖες, ἐρατοδύματον, καὶ ἄλλο μέρῳ ἀπῆρκε
πολυκινδοῦς πόλεως· ἐπὶ δὲ τῆ ἑρα-
τοδύματον συμμορίας ὁ θεία μιν δὲ ἀπεσ-
ρητο, ἀλλὰ καὶ τέτων πολλοὶ διήγον τοῖς
παρόντας, καὶ ἐσέμνωον τὴν πομπῶν
παρόντες. αὐτὰ μὲν τὰ κατ' ἐκεί-
να μέρῳ τῆ ἀγορῆ, κατ' ὡς ἐμῶν τε-
λεῖται ὁ θεία μιν δὲ, παρῶπων μιν δὲ
φαρτα εἰς διώροφα ἐξώροφα παρῶπων
μιν δὲ πᾶσι ἐπεποιούων θαυμάσιον, καὶ τὰ
τέμνῳ οὐκ ἦν κατὰ μιν δὲ πολλὰ τοῖς
θεωμένοισ ἐπάντας ἀέχοντα ἐκκερμαῖς.
ἐπεὶ ἢ καὶ τῆ τῆ αὐτοκράτορα παρελθῆν
ἐπῆρκε κατῶπων, ὑπερῶπων μιν δὲ ἀργύρεον
ὀρεγνῆσαν τῆ ἑρατοδύματον, ἰσχυρῶς ὡς
αἰ ἑρατοδύματον ἀποσάδες ἐκείνων. ἰσχυρῶ
δὲ ἐπὶ αὐτῆ ἡ εἰκὼν τῆ ἀποσάδες
συμμάχῳ καὶ ἀνακλιπτόν σὺσρατήγῳ
τῆ βασιλίδος θεομῆτορος. ἐ μιν δὲ ἑρα-
τοδύματον, ὅτι μιν δὲ θεομῆτορος δὲ τὴν
ὑπερῶπων ἀπῆρκεν Ἀθῆναι, ἀλλὰ τὴν ὡς
ἀληθῶς παρῶπων, καὶ ὑπερῶπων λόγον δὲ
λογοῦ τὸν λόγον λοχεύσασαν. μὲν ἢ τῆ
κατ' ὡς μιν δὲ βασιλίδος παρῶπων, καὶ
ὅσοι ἑρατοδύματον τὰς πολιτικὰς διεί-
πων ἀρχαῖς, καὶ οἱ λαμπερῶ τῶ ἀξιώμασι, καὶ τῆ
τῆ βασιλίδος δὲ οἷα πε-
ρίκλυτοι. ἐπειδὴ δὲ ὁ κρατῶπων ὑπερῶπων
κύδις, μέγιστος, καὶ κόσμος τοῖς βασιλικῶ
παρῶπων ἀπῆρκεν ὑπερῶπων ὑπερῶπων
παρῶπων δὲ οἱ καὶ ὁ τῆ θεία μιν δὲ
Κοντοστέφανῳ, ὑπερῶπων μιν δὲ

gressus, triumphum ducit ab
Orientali porta quæ ad ar-
cem patet, eumque ob insi-
gnem & incruentam victo-
riam quam splendidissimè &
magnificentissimè adornat.
Expansæ sunt omnes purpu-
ræ & auratæ vestes: & ciues
alij aliunde ad pompam illâ
confluentes inlar torrentis
ex monte decurrentis, fora,
ædes, templa, officinas, & lo-
ca omnia vrbis amplissimæ
deseruerunt. Sunt & captiui
in triumpho ducti. Placæ il-
la vtrinq̄ue suggesta habuit
ad binas & ternas contigna-
tiones educta, tecta quoque
omnia spectatoribus referta
fuerunt. Imperatorem qua-
drigæ argentæ auratæ cum
equis niue candidiorib. pre-
cedebant: quibus imposita
erat imago inuictæ adintri-
cis & insuperabilis cōmili-
tonis matris Dei. Neque ve-
rò axis magnum sonuit, quia
non vehebat acrem deâ Mi-
neruam, quæ falso virgo di-
citur: sed veram virginē, quæ
Verbū inexplicabili ratione
per verbum peperit. Eū cur-
rum Imperatoris propinqui
atque amici, Senatus, viri
magistratibus & dignitati-
bus insignes, ponē sequebā-
tur. Deinde ipse Imperator
prodiit, equo feroci insidēs,
vir inclytus & maximus, or-
namētis illustribus insignis,
comitante Contostephano
triumphi autore, qui ob vi-

Modus triū-
phi.
Apparat⁹ ma-
gnificentissi-
mus.
Testes.
Captiui in
triūpho du-
cti.
Imperatoris
quadrigæ.
Alij ante am-
bulones Ma-
nuelis.
Imperator
prodit.
Andronicus
eū comita-
tur.

contra Tamiathum comparat, inter quas erant x Epidamniæ & sex Euboicæ expeditæ naues. Nauarchū designat Andronicum Contostephanum Magnum ducē: & Theodorum Maurozumem cum lx triremibus ad Regem præmittit, qui reliquam classē & Contostephanum iamiam adfore prænuntiaret: atque eum hortaretur, vt ipse expeditionem maturaret: simul etiam Hierosolimitanis equitibus qui Regem in Ægyptum secuturi essent, stipendia afferret. Non multo post, vii die mēsis Iulij Contostephanus ad Melibotum appulit, vbi ab Imperatore, qui classis spectadæ gratia aderat, quæ in rem fore videretur, edoctus, biduo post Coela, quæ circa Sestum & Abydū sunt, peruenit, & Romanas auxiliareque copias sibi assignatas triremib. imponit. Inde dum secundis ventis Cyprū versus nauigat, in sex speculatrix naues ab Ægypti Amera missas, incidit: quarum duabus captis, quatuor reliquæ eminus accelerato cursu euaserunt.

5 Ad Cyprum appulsus, Regi suum aduentum nunciat, illiusque sententiā exquirat, vtrum ipse in Cyprū venire, an se Hierosolyma ire malit? At Rex Epimethei χσν· αἰ δὲ ἄλλα, αἰ καὶ μὴ ἀγχομάλα τὸν πλοῦν ἐπίθεντο, κατὰ τὰ χήσασαυ διαδιδράσκουσι.

5 Περωσκέλλας δὲ τῆς Κύπρω, τὴν αἰεὶν αὐτῆς παρῆσι τῆς ῥηγῆ καὶ πωυθάνεται ἑρὸς ὅτῳ ἔχῃ τὸ νῆν ἐκείνη, καὶ εἰ περωσκέλλας αὐτὸν εἰς Κύπρω, καὶ τὴν ὅπτι Γεωργολύμων βασιλεῖται οὗτῳ δὲ ῥηγῆ καὶ τῆς Ἐπιμηθεία, ὡς τὸ

Nec ingens classis professe tūc potest: immo numerus nihil aliud est quā numerus.

Alea periculosissima, si focium non modò periculum, sed etiam somno lectū excitare cogatis.

Classis Manuclis ad Ægyptium bellum nauigatio.

Velitatio quedam in Cyprio mari.

Quoties federati in bello moras nequāt, aut exercitum & vas colligere, aut cladē exci-

τὴς Ταμιάδου εἰς νῆας μακρὰς διακοσίας, καὶ ἐπὶ πρὸς ἀριθμὸν μέγαν, ἐν αἷς κατελέγοντο δέκα μὲν αἰ δὲ τὸ Ἐπιδήμιον ἀναχθεῖται, ἐξ δὲ ταχυαυτῆσαι ἀπασαυ, αἷς ἐπὶ ῥην οἱ Εὐβοεῖς· ἀναδείκνυσι δὲ Ναυαρχον τὸν μέγαν Δέκαν τὸν Κοτσεφρανον Ἀνδρόνικον. ἄπο δὲ τεταυνὶ τῆς ῥηγῆ ῥεων ἐξήκοντα τῆς Μαυροζέμη πορῆσαι Θεοδώρω πρὸς τὸ ῥηγῆ ἐξέταμψε, πρὸς κατὰ Γελοῦντα μὲν καὶ τὴν ὅσον ἐδὲ πρὸ τῆς ῥοιπῆς σὺλκ ἀναγωγῆ, ἐτὴν ἐκείσε τῆς Κοντοσεφρανοῦ ἀφίξιν· διανασῆσονται ἡ κακείνον ὡς ἐπὶ ἐτοιμασίαν μὲν τὰ πρὸς τὴν ἔξοδον, ἀμα δὲ ἀποκομίζοντα καὶ τὰ τῆς Γεωργολύμων ἰππῶν ὀφάνια, ὅσοι σιωκεσερατόειν ἐμελλόν τῆς ῥηγῆ συνεφαπτομῆ τῆς πολέμου, καὶ κατ' Αἰγυπτίαν πιδεμῆ τὴν κίνησιν, κατ' ὅν ὁ σὺλκ ὁ ῥωμαῖκὸς συνεκεράτητο. μετ' οὐ πολὺ ἡ καὶ αὐτὸς ὁ Κοτσεφρανοῦ ἐξείσιν (ἡγεῖ τὸ τὸ ὀφίω μὲν ὁ Γέλυ) καὶ δὴ πρὸς τὸ Μελίβωτον καταχθεῖς, καὶ ὡρῆ τῆς βασιλέως ἐκείσε ἀφίξιν θεατῆ τῆς σὺλκ τὰ πρὸς τὸ ἔργον ὑψηθεῖς, καὶ δὴ ἡμέρας ἀνάγεται, καὶ κατὰ γεται εἰς τὰ Κοίλα. ταῦτα δὴ τὰ πρὸς Σησόν τε ἐτὴ Ἀβυδον. καὶ ἐντίθησι τῆς ῥηγῆσι τὸ ἐκ ῥωμαῖκῶν καὶ ἔθνηκῶν ἰλῶν ἀποκελεθῆν, καὶ ὡρῆ δὲ οἱ σερῆσμοι. τὸ δὲ ἐντεῦθεν, ὡς καὶ τὸ πνεῦμα φορὸν καὶ οὐρεῖον, τὰ πρὸς μῆσα λίσσας, καὶ τὰ ἰσία διαπέσασας, τὴν εἰς Κύπρω πρὸς ὡρῆνελέγετο κέλευθον. καὶ ἡ τὸ πλῆν τῆς ῥην. ἐξ ἐκέρσας ναυσίν, αἷς ὁ τῆς Αἰγυπτῆς Αἰμηρῆς ἐπετόμψε πρὸς κατὰ σκόπησιν, τὰς μὲν δὴ συλλαβαῖν εἰσασασαυ διαδιδράσκουσι.

ὡς τὸ μὲν μέλειν οὐκ εἴη φασί, τὸ δὲ μεταμέλειν, καὶ μάλα τὴν καρδίαν μέστω ἐπιλήθει, ὅτι σωμῆξεν ὄλωσ βασιλεῖ κατένοσεν, ἡ ζωὴ ἐπὶ ῥωε τὴν κατ' Αἰγυπτίαν μελετῆσαι κίνησιν. τῶ τοι καὶ ἀναβαλλομῆρ ἐώκει καὶ σπεπτομῆρ πολλὰ κίς τὸ ποιητέον. ὅψε δὲ οὐδὲ σιμαῖνει τῆς Ἀνδρόνικῳ τὴν ὅπτι Γεωργολύμων ἔεδαυ· ὡς ἐκείσε σιωλεθόντες, σιωδιασκέψονται ἀμφοτέρω, ὁ κοινῶς διαπρῆξονται. εἶχε τὸν καὶ ἡ μὲν παλαισῆ τὸν Κοντοσεφρανον· τὸ δὲ Ἀμέριον αὐθῆς ἡ μέλλησις, καὶ ὁ μετὰ μὲν πολλὸς ἐκείμῆρ, ὑπέτυφε τὴν ψυχῆ. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα, πρὸς ὅκλον πρὸς φασιν πρὸς θῆς, ἐδὲν ἡ τῆς ὅπτι πᾶσι καὶ τὴν ῥησὶ οἰκείων στρατομάτων πρὸς βάλλετο συλλογῆ. Ἀνδρόνικῳ ἡ ὅπτι τῆς ῥησὶ ἡ χετομῆρ, τῆς καρῶ τὴν ἀλλῶς ἐκμερῶ μῆρ, ἔπερ οὐκ ἔεις αὐθῆς ὅπτι λαβείδ, ὡς μηδὲ κομῶντῳ ἐξέόπτην. ὑπέθερα τῆ δὲ αὐτὸν πλειόνως ὁ τῆς ναυτικῆς πλερῶ ματος ὀφάνια σμὸς διακνήσ ἀναλούμῆρ. ὁ τῆς βασιλέως ῥεῖων μιλῶν τῆς σὺλκ σιτηρέσιον ἐπεμέρῆσεν ἐκ τῆς Αὐγούσε μῆρ ὁ ἀρῆσ μῆρ. καὶ ἡ τὸ τῆς λῆγων ὁ Σεπτέμβει. ἐπεὶ δὲ ἐδὲκει, τὴν διαξήρατ ἀπαίρειν πορείαν ὁ ῥεξ, τῆς διαλατῆσι πρὸς πῆ καὶ Ἀνδρόνικῳ οὐτωσὶ ποιεῖν ὑποτίθησι, φάσκων διαμαρεσεραν εἰδέειν ταῦτῳ πολλῶ καὶ ἀπαθεσεραν τῆς ἰλομῆρ, καὶ ὡς ἐσεῖται ἐξ ἐφόδῳ ἔπει αὐτοῖς ἀμα, καὶ πᾶρρηρον ὁ δὲ ὡρῆσῆσασαυ τὸ Γούνιον τε καὶ τὸ Τενέβιον. τὰ δὲ ὅπτι καὶ μῆρ τῆς Αἰγυπτῆς Αἰμηρῆ καδυπέκοντα, οὐδὲ πρὸς ὅσα ἐδὲ δυστέμβολα, ἀλλ' ἐφ' ὅπτι κείμῆρ πεδίε, καὶ τοῖς πλείεσι τῆς κατοίκων ἔχνη γνωρίζομῆρ ἐξ ὀνόματος τῆς Χερεσε. ὡς ἀγαθῆ ζωὴ τῆς παραμῆσ τῆς ῥηγῆς πειθεῖς Ἀνδρόνικος, καὶ ἡρεῖτο ἔτα ἔφαπετο. τὴν δὲ ἐν τῆς μεταξὺ πορείαν ἀλύπως αὐσαντες, οἷς εἰπομῆρ πρὸς εἰσὶ πρὸς ἔβαλον, καὶ ὁμολόγως αὐτὰ χειροσάμῆρ, ὅτι

more, quem post factū deliberare aiunt, cū planè pœnituiisset, quod se Imperatori opem laturū promississet, atque eius Ægyptiacam expeditionē approbasset, magnopere angebatur. Proinde rem procrastinat, ac subinde quid agendum sit, deliberat. Tandem Andronicū Hierosolimā accersit, vt ibi in commune cōsulant. Quò cum Andronicus venisset, Amerigo denuò cunctatur: & pœnitentia vehementer æstuans, aliud atq; aliud excusat, suarumque legionum conuocationē causatur. Andronicus eam moram tū ob irrecuperabilis occasionis neglectum, tum verò propter frustra infumpta in classem stipendia ægrè ferebat, quæ Imperator ad tres menses duntaxat numererat, ab Augusto auspiciatus, cū September tū exiret. Cū autem Rex terrestre iter tū vt commodius & tutius nauigationi prætulisset, tū quòd obiter Tunium & Tenebiūpagos, aditu faciles & in planicie sitos, quorum habitatores Christiani plerique nominis, Ægypti Ameræ parerent, occupare liceret: Andronicus Regis consiliū sequitur. Interiecto itinere ci-
castellis quæ diximus, quòd

Tergiuertan-
tis principis
effgies.

Est quedam
cunctatio ne-
cessaria; hæc
verò tum i-
pſi Amerigo
probrosa, tū
Manueli exi-
tiosa est.

Ex cunctatio-
ne intempe-
stua, summi
ducis angore
& exerci-
tus cladē pro-
pinqua.

Consilia lan-
guida parum
efficiunt.

Leues expe-
ditiones ex-
ercitū ingea-
tem debilitant.

interciderunt. Praestitisset nos nunquam per tanta mariapor-
 tus hos intrasse, quam infectis
 rebus discedere hinc. Nunc al-
 bis velis, qualia Byzantio tuli-
 mus, redare non licebit: sed fu-
 scis naues operiemus, obigno-
 minia labem. Verum nos com-
 militones, siue populares siue
 peregrini, seiuncti a Palaestinis
 equitibus, hominibus superbis,
 elatis & perfidis, Barbaros in-
 uadamus, maenia oppugnemus,
 certatim oppidum hoc capiamus:
 itaque contedamus, quasi hostium
 diuitiis iamiam potituri. Si ma-
 nibus muniti sunt barbari, &
 ex superiore loco tela coniciunt:
 sunt nobis ingentes clypei, quos
 instar turrium oppo namus: non
 telis modo & gladiis imperium,
 sed tormentorum etiam ictibus
 inuiolabiles. Quod si officio fun-
 gi uultis, me sequimini, paratum
 una uobiscum perire, quicquid
 fors dederit. Neque enim com-
 mittam, ut quisquam dicat, An-
 dronicum solertem esse ad ver-
 ba facienda, & acuendos mi-
 litum animos: sed ducem igna-
 num, & ulciscendi hostis rudem.
 Imo & in prima acie stabo, ut
 decebit: & extremum agmen clau-
 dam, ubi oportuerit. Deus con-
 silia nostra fortunet, & cala-
 mitates in hostium capita uer-
 tat.

ρεῖν, ὡς Ἀνδρόνικος ὑπαγαγέως μὲν λόγους καὶ ᾤψαθησάμενος πρὸς ἀρεῖα
 ἰκανώτερος, ἀρχηγὸς δὲ ἀρχεῖται, μηδὲ ὑποκερυσσάμενος εἰδὼς τὸ πο-
 λέμιον. ἀλλὰ τὸ πῆς ἐμῆς κόρυθος μέτωπον ὄψοντα πρὸς ὑμῶν οἱ
 ἀπὸ μαχοῦ καὶ πρὸς μάχης ὄν, δέον οὕτω ποιεῖν, καὶ οὐραγὸς ἐσοίμεν
 ὑμῶν, εἰ καὶ τὸ δίδωσιν ὁ καθεὶς. Θεὸς δὲ περσῆνοι τὰ βε-
 βουλομένη, καὶ τρέπεται πᾶν ἀπαίσιον κατὰ κεφαλῆς ὡς τὴν ἡρώ-
 ραν κείραμεν.

7 Ταῦτ'

πρὸς τὴν ἀπορροαματων ἡφαντα. κρείσ-
 στον μὲν ὄρμους τοῖς ἐνταῦθα πρὸς
 χεῖν, διαμεμέληστος πελάγη ἀρχεῖται
 καὶ ἀόρεια, ἢ ἀπορροαματων ἀπέναντι κενά-
 ραντας. ὡς νῦν γὰρ οὐχ' ἴσκιος λόδοκός τας
 νῦν πρὸς ἡμῶν γρηθήσεται, ὁποῖοις
 ἐν Βυζαντίῳ αἰχμηθῆναι, ἀλλὰ φησὶς
 ἀτεχνῶς διατὸ δ' ἀρχεῖται μελάνωμα,
 ἀλλ' ἀνδρες ὁμογενοὶ καὶ συστρωταί,
 καὶ ὅσον ἐνταῦθα ἔστιν ὅποιοι δέντες
 τῶν Παλαμηνίδων ἰπποτῶν τῶν γαύρων τῶν
 τῶν καὶ ὑψαρχῶν, καὶ ῥωμαίοις ὡς ἐδὲ
 ζῆσαν ἀπίστων, πρὸς βάλαντον τοῖς βαρ-
 βάροις, τειχόμεθαι σπώμεθα, ἀγνο-
 νισώμεθα ὡς τὸ πόλισμα τῆτο ληψώμε-
 θα, καὶ ὡς ἡδὴ ἔχοντες ἐν χερσὶ τὸν ἔνδον
 πλάτον ἀμυληθῶμεν. εἰ τείχεται τοῖς
 βαρβάροις τὸ πρὸς βλημα, καὶ ἀφ' ὑψοῦς
 τῶν ἀμυληθῶν ἢ ἀφαισις, ἀλλ' εἰσὶ καὶ
 παρ' ἡμῶν ἀσπίδες, αἱ οὐκ ἀνδράσι ῥα-
 δίως ἀνέχονται, ἵσπ' ἂν τὸ σάκ' εἰσὶ
 τὸ ἀνὰ τὸν ἐμῶν τὸ ἐπὶ ἀβόειον, ἀλλ'
 ὡς πύργου ἀπὸ πρὸς βέβληται ἐ μόνον
 ἀπὸ τῆς βέλαις καὶ τοῖς ὑπο χεῖρας ἐπὶ
 μαχὸν ἀδιάρρηκτοι, ἀλλὰ καὶ τῶν δὲ μὴ
 χανῶν ἀφαισμένων πάντων δῆπουθεν σε-
 ρανώτεροι, ταύτας ἀπὸ τῆς ἡσάντες ὡς πυρ-
 ροβαρεῖς, ὀλίγα τῶν τείχους καὶ τῶν ἀπὸ
 αὐτῶν μαχομένων φροντισώμεν. εἰ δὲ δὴ
 κῆρα ποιεῖν ἀρεῖα, ὡς μοι περὶ τῆς
 ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ, πᾶν δὲ ἡ σὺ ὑμῶν
 ἀσμενῶς πείσομαι. μηδὲ γὰρ εἶη πινὰ ἐ-

7 Ταῦτ' εἰπόν, αὐτὸς τε ἀπλοῦς, καὶ
 οἱ λοιποὶ ἀγαλῶντες τὴν συλλόγου, τας
 πανοπλίας ἐνεδύσαντο. ἐπειδὴ τότε ἡ μαρ-
 τυριὰν ἔβλεπε, ὡς ἐς τρίτην ὥραν πρὸς βέβη-
 κέναι, καὶ τὰ τείχεα ὄψεσθαι ἀφαισ-
 θέν, ᾤρηται σὺ κόσμω, τῶν πάντων πορ-
 αφεσῶς στρατοῦματος. οἱ δὲ Σαρακη-
 νοὶ τας πύλας ἀγαλῶντες κλεισὶ καὶ
 ὀχεῦσι, καὶ πᾶσι πορπετάσαντες μηχαν-
 ῆματα τούτων ἐρύματα, ἐμῶν ὅπ' ἡ
 τειχῶν, παντοίοις ὅπλοις τοῖς ἐπιόντας
 ὑποκερυσσομένοι, καὶ τὸν βέλαις ἐπὶ τὸν ἀ-
 πάντα χῶρον ἀδιόδοτον ποιοῦντες οἷς
 τε ἀπεσφενδόνου ἐκ τῶν ἐπὶ ἀπέξων, καὶ
 οἷς ἐκ τῶν ἡφίεσαν. ἀλλὰ κάπερ οὐ-
 τὸ τῶν ἔνδον ἀμυληθῶν, αὐτὸς τε τὸν
 ἵππον ἐπελάσας, καὶ τὴν πύλιν Ἀνδρόνι-
 κος τὸ δόρυ ἴδωκε, καὶ οἱ τὸ ξόστου καὶ ἀπαι-
 ἔτερος ἐνεργεῖς ἐδὲ ἐκνηυτο, αἱ τε σάλ-
 πιγγες πυκνὰ ἐνεπνέοντο, τὸ πρὸς ἀμυ-
 λῶν ἐς μάχην πρὸς ἀμυληθῶν, καὶ
 ἐβαρῆσαι τὰ κύμβαλα, ὡς τοῖς εἰς τὰ
 τείχη καὶ τας βάρεις ἐκπλαγῆσαι τὴν
 ῥωμαίων ἀθροῦν ἐμβολῶν ἐπὶ ἐπὶ ἔλ-
 σιν, καὶ τὰ ἐν παντοίῳ ὄργων ἀφέμε-
 τα. ἡ δὲ τῶν κλιμάκων πρὸς ἀμυληθῶν,
 καὶ τῶν πολλὰ μέγετε τῶν τείχους ἐρεῖδομέ-
 νων, ἢ τῶν γυρομένων ἀγρία παῖσι τῶν
 διακτάειν πληγῶν. ὁ δὲ ὡς αὐτὸς πᾶ-
 μέγα κακὸν καὶ ἀπαρκαλητὸν πεπονθῶς,
 ἢ τὸ λογίζομενον πρὸς ἀμυληθῶν,
 ἐνεδὸς μὲν ἐφ' ἡμῶν. μόλις δὲ ἀνενεγκῶν
 τῶν ἰλίγγου; ἀπὸ τῆς ἵππου, καὶ ἀναπι-
 δήσας, ἐπίσταται τῶν ῥωμαίων στρατο-
 ματι τῶν ὑπὸ αὐτὸν ἐπιλεκτῶν καὶ
 τας ἀπάντων ἀνακόνας ὄρμας, ἵσπ' ἡ-
 σπαι μὴ διαμαχέσθαι ἀνδρόποις πάλαι
 διαμεμυκῶσιν αὐτῶν ὡς ἑαυτοῦ ἀναμωτῆ καὶ τὴν πόλιν βασιλεῖ πρὸς ἀ-
 δώσασιν καὶ ὁ μὲν λόγος ἔβλεπε οἷα τις ναρκη τας τῶν ῥωμαίων χεῖρας ἐπέδησε,
 καὶ ἔβλεπε ἡ δὲ τῶν πορθεῖν τὴν πόλιν γεγρημῶν ἐπαυσεν. αὐτὸς δὲ ὁ ῥῆξ ἐς
 M. iijj.

Et hortatur,
 ut secessione
 a perfidis fa-
 cta, soli ob-
 festos inua-
 dant.

Argumento
 ducto, ab uti
 li.

A facili.

Ab honesto.

Ab officio
 fortissimi du-
 cis: quod est
 validissimū
 & militare
 prorsus argu-
 mentum.

Exclusio pia
 & necessa-
 ria.

7 Hæc locutus & ipse &
 cæteri, dimissa concione, ar-
 ma ceperunt. & sub tertiam
 dici horam legiones instruc-
 tas educit, primus ante om-
 nem exercitum incedens.
 At Sarraceni portas ferris &
 vectibus munierunt, & ma-
 chinis quibusdā ad eas mu-
 niendas suspensis, de mœni-
 bus nostros omni telorum
 genere petebāt, ut intra teli
 iactum nemini accedere li-
 ceret. Sed Andronicus ni-
 hilominus equo concitato
 hastam in portam dirigit, sa-
 gittariis & cæteris omnibus
 strenuè sequentibus, & clas-
 sicis continenter canētibus,
 & tympanis resonantibus, ut
 defensores urbis subito Ro-
 manorum impetu & tormē-
 torum ictibus percellerentur.
 Sed cū iam multis mu-
 rorum partibus scalæ admo-
 uerētur: Rex eo nuncio per-
 turbatus, quasi ipse magno
 malo affectus, aut fulmine
 ictus esset, diu tacitus stetit.
 ac vix tandem pulsa illa cali-
 gine conscenso equo, cum
 delectis cohortibus ad Ro-
 manum exercitum prope-
 rat: monētque ne cū iis pu-
 gnent, qui iam pridem sibi
 nunciariint, se Romanorum
 Imperatori deditiōnem fa-
 cturos. Ea oratio militū ma-
 nus torpedinis instar alliga-
 uit, & ab vrbe iamiam capiē-
 da reuocauit. Pactiōne verò
 à Rege facta, hostibus ma-

Sapiens dux
 maturè con-
 sultat, intrepidè & effesti-
 nantèr quod
 decretū est
 exequitur.

Mars autem
 dubius est.

Dux nihil re-
 mitit: sed om-
 nia molit-
 ur, ut quod
 cōstituit per-
 ficat.

Amerig' cum
 statione in-
 dolum con-
 uentens, ex
 insidiis oppu-
 gnantes in-
 uadit, & secū
 quietere co-
 git. vide quid
 frans possit
 in bello.

Subdola ora-
 tio vim mi-
 litarem con-
 tundit.

gis vtili quàm Romanis honesta, milites nulla ratione habita qualis ea pax esset, sed mentione eius duntaxat audita, reditus cupidi, nauticâ petulantiam igni esse atrociorē re ipsa monstraerunt, ac tumultu tota casta compleuerunt. Nam & arietes iniussu ducis incenderūt, & armis plerisque depositis, in remos incubuerunt, furore quodam in naues irruentes: nihil hyberno tempore territi, ad navigationem minime apto. Quartus enim Decembris dies tum agebatur. Tum videre licebat, ingentem illam classē ex vna itatione in varias diffundi partes, aliis aliam viâ sequētibz, dum suam quique patriam petunt: vt vix vi. naues superessent, quæ Andronicum domum reueherent. Is verò Hierosolyma cum Rege profectus, atque cum iusto comitatu Iconiū præteruectus, Byzantium rediit. Ex multis autē illis nauibus alias aduersi venti vnâ cū vectoribus demerserunt: aliaz fluctibus disiectæ, verno tempore demum in naualia vrbana sunt reductæ: neque pauca vbi vectores ad terram peruexerant, fluctuum arbitrio sunt permiffæ. Ita perexiguæ vel maris æstum, vel nautarum negligentiam euitarunt. Cæterum Sarraceni Romanorum impressiones metuentes, tan διαύλοις ἀφείθησαν φέρονται, ως βραχέας περιλειφθῆναι, βραχέας σαλασσας και ναυτῶν σμῶν θαλάσσης και ναυτῶν νοι τῶν εἰς αὐτάς ὁδὸν ἤν

συμβάσης. Ἐπαπόμυθ, ἀπασιόις μάλλον τοῖς ἐν τῷ ἀγαρ, ἢ Ῥωμαίοις κυδαινόσας τὰς ξυωθήκας εἰργάσατο. οἱ δὲ ἐν στραπῶται μὲν δὲ ὄλως ὁποῖα τὰ τῆς εἰρήνης κατεξέτασαντες, ἀλλὰ καὶ πρὸς μόνον τῶν ταύτης ἀπολύ νόσας μνησάμενοι, τῶν ναυτικῶν ἀπαμειβῶσαν περιέμασιν αὐτοῖς καθυπέδειξαν δρασηκότεραν. πρὸς, καὶ ἀξίας διδῶς ἐνέπησαν τὰ στρατόπεδα. αἱ τε γὰρ ἐλεπόλεις ὑπὸ αὐτῶν ἐπυροθήσαν, γνώμης ἀπερτὸς στρατηγῶν τῶν, καὶ τὰς πλείστας ὑποφορπιστά μύροισιν ὁπλίσεων, πρὸς τὰς κάπαις ἐγγύοντο, καὶ ὅππὸν τὸν ἐβλεψαν τὸ ἀβύρρον, μανιωτέρον εἰς τὰς ναῖς ἐφορμῆτες, μηδὲ τὸ τῶν καμῶν δουλείων, καὶ τὸ τῶν πλοῶν ἔξωρον ἐνοῦντες. τετάρτην γὰρ ἡγῆσεν ὁ Δεκέμβριος μῆν. ἡ οὐκ ἰδὲν τὸ πολυέων ἐκείνον σόλον, καὶ τῶν ὅππὸν λιμένων μίαν καταγωγῆν, καὶ τῶν ἐν τέτων αὐτοῖς ἀναγωγῆν εἰς μὲν σασιδαθεῖσαν τμήμα, ἀλλὰ ἀναπησάντων ἕτερον πλοῦν, καὶ πάντων πρὸς τὰς παρτίδας οἰακοσφορούται τὰς ναῖς, ὡς μόλις ἔξ ἔπ ναυλοχεῖσται ζήρεις, αἱ ἡμελλόν ἀνακομίσειν Ἀνδρονικῶν. ὁ δὲ τῶν ὅππὸν Ἰεροσολύμων ἕμα τῶν ῥητῶν ἐπαπόμυθος, καὶ κῆδεν ἀμφοζόντως ὡς ἀπεμφθεις, τὸ ἰκόνιον ὡς ἀλλὰ ἔξας, εἰς Βυζάντιον παρεγγύετο. ἤν δὲ πολλῶν ἐκείνων νηῶν αἱ μὲν ἀνέμων ἀπηπνοίας περιπεσοῦσαι, κατέδυσαν αὐτανδροκοι, αἱ δὲ κλύδωνι θαλατῆν ὡς ἀπαρεῖσαι, ὅψε καὶ ἕαρος ὅππὸν φάινοντος τοῖς νεωσοίοις τὸ πόλεως ἀπεδόθησαν, οὐκ ὀλίγα ἢ καὶ ἤν ὅππὸν ἀπὸ κναθεῖσαι κατὰ παρξ ὅππὸν λαβομῶν τῶν γῆς, ὡς χροσῆια πορθμῆια τοῖς τῶν κυμάτων θαλάσσης και ναυτῶν νοι τῶν εἰς αὐτάς ὁδὸν ἤν Ῥωμαίων ὡς ἐδείξαν ὑποδειλιάσαντες καὶ

καὶ τὸν εἰς ἔπειτα πλοῦν ὑποτρέποντες, κωρέσθεις εἰς βασιλέα ἔσειλαν, καὶ δῶρα τὰ παρ αὐτοῖς τιμώμενα ἔπαμψαν, καὶ τῶν εἰρλίω ἐκράττωσαν. 8 Τῆς δὲ δεσποίνης πρὸς τὸ τεκεῖν ἐλθούσης, ἀνονομήθη μὲν ἡ πορφύρα καὶ ἡνυτρεπίσθη πρὸς τῶν ὑποδοχῶν τῆς γυνήσεως, ὡς δὲ κατέπειρον αἱ ὀδύαι, καὶ ἐν τῶν τῆς πορφύρας ἡ διαποινα ἡ, παρῶν καὶ ὁ βασιλεὺς, βλέπων καὶ παρηγορεῖν, καὶ τὰς ὀδύνας κομφίζων αὐτῆς. τὸ δὲ πλέον τῶν βλέμματῶν εἶχε πρὸς τοῖς ἀσέεας, καὶ τὸν καμῶν, κατ' ὄν ἐμαλλετὸ παμῆιον τεθῆσεσθαι. ὡς δὲ ἐγγυήθη τὸ παιδίον, καὶ ἡ ἀρσεν, καὶ ἡ τέχνη τῆς ἀστρονομίας ἐδίδαξε, πλοῦσιον εἶναι καὶ μαρογγῆς, καὶ τῆς πατρειῆς βασιλείας δῆσδον, ὅψε τε φωνῶν ἀπεδίδοντο χροσῆιοι, καὶ ἀπας τῆς βασιλείας ἀπὸ τῶν τῶν ἡν ἐν κρότοις καὶ χαρμοναῖς. ὑπεξάμερον δὲ τῶν ἡγῆσθαι καὶ ὄνομασθῆμεν τῶν πμδὸς ἡμέραν, ὡς εἰδισται ὡς τῶν βασιλεῦσι Ῥωμαίων, τοῖς ἐν πμοτέροις ἤν πολυτῶν μὲν κλάδων, θαλιαῶν εἰς τερφῶν ἐκάλει, καὶ Ἀλέξιον τὸν πᾶσα ὀνόμασεν, οὐκ ἀπλῶς τῶν κλησιν ὑπολεξέσθαι μῶν, οὐδὲ τὸν πᾶσα τιμῶν τῶν τῶν τεκόντων τὸν γνηγνηκῶτα ἐκείνον ὀνόμασι ἀλλὰ πρὸς σέχων τὸν νοῦν πρὸς ῥήματα πρὸς τῶν ὑποβληθεῖσαν ἐρότησιν ὡς ἐνεχθέντι, ἡ τῆς ἡν, εἰς ὅσον ἡ τῶν βασιλείας Ἀλεξίου τῶ Κομνηνοῦ ὡς ἀπαθεῖσαι σέξαι: τὸ ἢ πρὸς ἀγρόμω, αἶμα, ὁ τῆς συλλαβῆς διασάμωσιν καὶ τῶν σοιχείων ἀναλεζόμενον, δῆσ μὲν τῶν ἀλφα σακῶς ὑπεγράφε τὸν Ἀλέξιον, δῆσ δὲ τῶν ἰ τὸν Ἰωάννην, δῆσ δὲ τῶν ἰ φεξῆς δύο γραμμάτων τὸν Μανουὴλ, καὶ τῶν ὄξ ἐκείνου πάλιν ὡς ἀπαθεῖσαι ὀμῶν τῶ ἀρχῶν. ὡς οὐκ ὁ πᾶς τῶν ἡλικίαν πρὸς ἐνοπῆ, καὶ τῶν ὀδύαις, καὶ πῶν νεόφυτων εἰς αὐξὴν ἀνέτρεχον, ἕτερον

eorumque nauigationes in posterum præcauere cupientes: legatis & amplis muneribus ad Imperatorem missis, pacem firmarunt. 8 Quum autem Imperatrix partui propinqua esset, deprompta & adornata est purpura ad puerum suscipiendum. Doloribus vero urgentibus, ea in purpura collocata, adest & Imperator, suaque presentia coniugem solatur & subleuat: magis tamen in stellas, & punctum e dendi foetus animo intentus. Nato filio, quem Astro nomia docebat diuitem fore, atque vnigenitum, & patrum Imperij successorem, Deo gratia agebantur, omnesque subditi plaudebant & lætabantur. Ipse vero Imperator, vt diem natalem celebriorem redderet, ciues honoratiores (vti moris erat) ramos gestantes, conuiuus exceptit, & puerum Alexium nominauit. Idque non temere, nec tam vt eum proauit sui nomine honoraret: quàm propter oraculum, quo ei per ambages responsum fuerat, seriem Comnenie familie duraturam tantum, quot literas nomen AIMA, hoc est sanguis, complecteretur. Ac per A Alexius, per I Ioannes, per M & A, Manuel, & filius eius alter Alexius, haud obscure significabantur. Quum puer ætate procederet, & instar foecundæ plantæ cresceret, aliud

Miles armis depositis & pacis nomine audito, vix ad Martis officinam reduci potest.

Et quiete in ipsis temporibus & fluctibus fluctibus reperire se posse putat.

Nescio qua etenim natale solū dulce dicit cunctos allicere immemores nec fat esse sui.

Tandem vero cum vitæ iactura persentit miles quàm malè sibi consulat quicūque dum suorum detreclat imperium.

Ægyptij, pacem quærentes, sapientia illa sua cœmniū illorum temeritatem damnant qui nec heli artes tractare, nec facis ebmodi ebmodis rationibus quætere norunt.

Ceremoniz in partu Imperatricis.

Quam Imperator astris intentus solatur & subleuat.

De filio Manueli nato Deo gratia acta, & populi applausus.

Nomen pueri.

Ex oraculo indicum.

Quale illud fuerit oraculum.

Alexij infantia.

consilium capit Imperator: & iurandum de Imperij successione à Maria filia, & eius marito Alexio Pannonio, in filium transferre instituit. Proinde cum filio & ciuibus in amplissimo templo genitricis Dei conuenit, & per iurandum Imperij successione in filium, ut putabat, translata, paulo post filiam ab Alexio coniungit: eique uxoris suæ sororem, recens cum Balduino fratre Antiochia profectam, despondet. Ut autè sub id tempus Hungariæ rex obiit, Manuel eius mortem peropportunam ratus, Alexium statim cum splendido comitatu, & maximo apparatu Regio, ad Pannoniæ dominatum accipiendum ablegat. Eo sine labore diademate ornato, & totius Hungariæ rege citra controuersiam declarato: Imperator studiosè maritum alterum filiarum querit. ac nobilibus Romanis præteritis, indagat, qui exterarum nationum principes aut coelibes essent, aut filios haberent paternis regnis successuros. Quum autè Guilielmus Siciliæ rex in eo genere principatum tenere uideretur, & ab illis nuptiis non abhorreret, crebrè legationes utrò citròque missæ, de matrimonij conditionibus frustra agitabant. Nam Imperator, à principio ambiguus, & animo diuersis consiliis distracto, subinde

ρολεαχού μύμα πορεισόξω. αμφιτάλαπτην δὲ τὴν ἐπὶ τούτοις, καὶ τὰ πορῶτα ἔχων ὁ βασιλεὺς ῥοπιλῶ, καὶ ὄσον κυμαίνουσαν, καὶ πολλὰς μεταβολὰς λαμβά-

Manuel ob filij præstantiâ prius consiliâ mutat.

Et coniugium mandato diuino transgresso, dissioluit.

Alexium à focero indignis modis uxore priuatum, Dei benignitas promouet, & pœtacet euehit.

Manuel autè illegitimi diuorij illius à se facti & ambitionis suæ luit pœnas.

Nâ eluditur à Guilielmo Siciliæ rege.

σποπὸς ἀνῆκε τὸν βασιλεῖα· καὶ δὴ μεταπίθισι τοῖς ὄρκοις πορὸς τὸν υἱὸν, οὗ ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Μαρία, καὶ τῷ μνήσει ταύτης Ἀλεξίῳ τῷ Πάιοι πορῶλυ εἶχε τετελεσῶς. ὅθεν αὐτὸν τε τὸν βασιλεῖα, καὶ ἐφ' ὃν οἱ ὄρκοι, καὶ τοῖς ἀποδώσαντας τούτοις τὸ ἐκ Βλαχέρνας εἰσεδέχετο μέγα καὶ περὶ πύσον τῆς Θεομήτορος τέμενος· καὶ δὲ τῆς τελεσιουργίας τῶν ὄρκων εἰς τὸν εἰς σφύθ' αὐτῆ τὴν σκηπτοῦ χίμαι ὡς ὄρετο μεταδέμενος, καὶ βραχὺ τῶ μνήσερος Ἀλεξίου τὸ θυγατεῖον ἀποζύγνυσι, καὶ αὐτῶ μὲν εἰς γυνάικα ἐγγυᾶται τὴν τῆς γυναικὸς οἱ ὁμόσπορον, ἀπὸ σὺ τῶ ἀδελαφῶ βαλδουίνου τῆς Ἀνποχείας ἀπαρῶσαν. ὡς δὲ καὶ τὸν κερὸν ἐκείνον, ὁ τῆς Οὐγγαρίας ἀπέθανε ῥήξ, ὁπύχημα τὸν τούτου θάνατον ὁ Μανουὴλ ἠγασάμενος, πέμπει τὸν Ἀλέξιον ὁδὸς καὶ λαμπερῶς δρυφορείας, καὶ βασιλείου πλείσης ὡρῶσποδῆς, τὴν Παιονικὴν ὡρῶσποδῆν δυνάσειαν, καὶ βασιλεύοντα τῶ ὁμοσπορῶν, καὶ εἶχε τὸν ἀταλαιπώροτος ἢ Παιονία ταυῖα ῥηγικῆ δ/αδούμενον, καὶ τῶ γήνοις ὅλων ἀνενδοσίας δεσποζόντα ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῆς ἀνηρόνα ἐπιμελῶς τὸν τῆ ἐκείνου θυγατρὶ συζύξομενον. καὶ ῥωμαίων ἀπερῶζων ὅσοι πορὸς γήνοις ἐπίδοξοι, ἐφιλοκείνει τὰς δυνάσεις ἐθναθ, ὁπόσοι μὴ ζυγίται, καὶ τοῖς ὅσοι παίδων γονεῖς, τὴν πατρῶαν δ/αδὲξομενων καὶ πότμον τῶ γήνομενων τούτοις ἀρχίλυ. καὶ ἐπειδὴ περὶ ἐπιπῆ τὸ πορῶτερον πορὸς τὸν κρατουῦτα Σικελίας Γιλίελμον, ἀλλ' ἐπ' ἄλλω πορῶσβις εἰς ἐκείνον ἐτέλλοντο, καὶ παρ' ἐκείνου αὐτῆς τὸ κῆδ' ὡρῶσποδόντ' ἐπάλληλα ἡ τὰ κηρύκεια, καὶ ἡ ἐφ' ἡκανὸν τὰ τῶ γάμων λῶ

λαμβάνουσαν καὶ τερπῶς, ἐπὶ ποτὲ μεδίσαται τὸ σποπὸ, ῥωμαίους κείνας ἀσύμφορα τὰ καὶ τῶ ῥηγῶς Σικελίας μνησδοματα. ἡ οὐδ' ἡ κόρη πολυμήνη βασιλεία, καὶ καὶ τὴν ἄγαμεμνόνειον Ἡλένην ἀλεκτηρῶς ἐπὶ πολὺ τοῖς ἀνακτορῶς ἀλύουσα, καὶ κατ' ἀρχοῦδα ὑδρηλὴν ὑψηλῆ, καὶ κούης ἀνδρώας ἰμείρουσα, σὺλλέδοντο δὲ οὐδ' ὁμοῦς καὶ πολλὴν τῶ βασιλέως πορῶσποδῆν ὡρῶσποδῆν ἐν τῶ τῶ Μαρχεσίῳ Μόντης πορῶσποδῆς ὑῶν, καὶ εἰς τὴν τὴν ὄψιν, καὶ ἰδ' εἶν ἡδίστω, καὶ τὴν κόμην ἡλιώντη καὶ ἀπορῶσποδῆν, καὶ μήπω φύοντη γήνοιν, αὐτῆ τὸ τελακοσὸν ὡρῶσποδῆν ἔτ' ὡ, καὶ ἀνδρική τυγαῶσποδῆν ἰχίλυ.

9 Ἀλλ' ἐνταῦθα τῆς ἰσουλίας γήνομενος, καὶ ταῦτα τοῖς εἰρημῶσι πορῶσποδῆν. ἐστὶ τῆς θαλάττης κόλπ' ἐσπερίθ, Ἀδρίας λεγόμενος, ἀναχωρῶν μὲν τῶ Σικελικοῦ πελάγους, καὶ οἰά τῶ ἐσπερῶσποδῆν τῶ Γανίου ῥοῦ, καὶ εἰαυτὸν ἰδῶσποδῆν, καὶ πορὸς Βορρῶν ἀνέμον ἐπὶ πολὺ σὺέμενος· τούτῃ δὲ τὰ μυχάτατα Ἐνετοὶ νέμονται, οὗ καὶ Βενετῶσι εἶποι τῆς αὐτῆ γλώττης ἰδιότητα, ἀπ' ὧν θαλάττης περῶσποδῆν, καὶ Φοίνικας ἀγύρται, πανούργου τὸ πορῶσποδῆν. ἀλλ' οὗτοι ῥωμαίους εἰσπομῶσποδῆντες καὶ χρεῖαν ἡ ὅτε ναυμυχιλῶ, κατὰ σμύλην Ἐφρατῆας τὴν Κωνσταντίνου τῆς οἰκείας ἡλλάξαντο. ὅθεν ἀπανταχοῦ τῆς τῶ ῥωμαίων ἐπικρατείας δ/απαρῶσποδῆντες, καὶ μένον τὸ δ/απο γήνοις ὄνομα ὡρῶσποδῆν ἀμειλιχῶς αὐτοῖς ἔχοντες, τὰ δὲ ἄλλα σύμφυλοι ὄντες καὶ φίλοι πάνυ καὶ ῥωμαῖοι, ἡνέκοντό τε καὶ ἐχρῶσποδῆν. οὐκοῦν καὶ πορῶσποδῆν ἡ πορῶσποδῆν τὸν πολὺν, αὐτῶσποδῆν καὶ ἀνείδειαν μετῶσποδῆν, ὡς μὴ μόνον ἀναρῶσποδῆν ῥωμαίους, ἀλλὰ καὶ τῶ βασιλικῶν ἀνέπτες ὡρῶσποδῆν ἀπειλῶν τε καὶ ἐνθῶσποδῆν. μεταλλοιστὶ τῶ γυνὴ τὰς ἐπ' αὐτοῖς

fluctuans, sententiam tandem mutat, affinitatem Siciliae regis non è Republ. fore existimans. Ita filia eius, quâuis à multis procis expetita, diu coelebs & mœsta in palatio defedit. Sed post longam patris circumspeditionem, tandem vni ex filiis Montisferrati Marchionis, adolescenti formosissimo suauissimoque, imberbi adhuc, nubit: quamuis ipsa trigessimum annum excessisset, virili prædita robore.

9 Hoc loco illud etiam est inferendum. Occidentalis maris sinus, qui Adria dicitur, à Siculo pelago remotus, & Ionij maris abscessus quidam separatus, Aquilone spirante, latè exæstuat. Eius sinus intima Heneti, qui & Veneti appellantur, incolunt, homines maris alumni, vagi Phœnicum instar, callidis præditi ingeniis. Hi aliquando à Romanis, ob bellinaualis necessitatem suscepti, maximo numero Constantinopoli confederunt, & in omnibus Romanis prouinciis dispersi, solo retento nomine veteri, affinitatibus, amicitiiis, cæterisque rebus coniunctissimi Romanis, admodum creuerunt: & magnas opes nacti, contumaces & impudentes euaserunt: nec Romanos tantum odifese, sed etiam edicta & minas Imperatoris negligere ceperunt. Vnde factum est, ut

A seipso etiâ, qui quantumnis circumspectus agrè videt.

Tandè filiâ, quæ Hungaria regina fuisset, Marchioni tradidit. Vid. Principum artes, qui de liberis suis negotiantur.

Manuelis cû Venetis controuersia. Vt signus signulo, ita princeps principibus inuidet: nec benè conuenit monarchis cum Rebuspubl.

Venetorum ingenium, & habitatio quorundam Constantinopoli.

Incrementum in variis Græciæ partibus.

Ex diuitiis fastus & peruicacia.

Rebellio.

Vnde Imperatoris indignatio.

Præcedenti in iuriâ recordatio.

Edictum iurium.

Eiusdem edicti executio.

Venetorum fuga ex Constantinopoli.

Quos classis Imperatoria persequitur, & assequitur.

Sed non oppugnat, imò re infecta Constantinopoli repetit

Veneti autè iniuriæ à Grecis illatæ memores armis sua iustè repetant, non sine successu.

is mutata benevolentia, nunc Corcyrae insolentiae recordatus, nunc alia atque alia iniuria irritatus, vehementer illis irascetur: eorumque grassationes intolerabiles ratus, literis in omnes prouincias missis, Venetos omnes certâ die comprehendendi, eorumque bona publicari iuberet. Quod cum ad constitutum tempus factum esset, eorumque bona partim in fiscum relata, partim à præsidibus prouinciarum occupata essent: Veneti qui in vrbe habitabant, cœlibes in primis, fugam adornant: nauique tribus ornata velis, noctu conscensa, quâ nulla vnquam maior ædificatum iri creditur, abierunt: quos cum Imperatoriæ naues armatis plenæ, ancipites secures gestare solitis, persequerentur, adeptæ quidem illos sunt: sed ob nauis altitudinem & velocitatem secundo vento, volantis magis quàm currentis, & vectorum audaciam, re infecta domum redire sunt coactæ.

Veneti prospero cursu Venetias peruecti, antiò sequente classe instructa, insulas inuaserunt: ac Eubœam ingressi, Euripum obsederunt: & partem quadam eius occupata, ignem ædificiis intice-

ροποις βασιλεύς, καὶ νῦν μὲν τὴν Κέρκυραν μακροχρόνως ἐμπαρονήματ', νῦν δὲ ἄλλου πείραν λαμβάνων καὶ κοῦ, αὐτὸς δὲ ἐτέρου καὶ χείρον πανουργόματ' τὴν ἐκείνου ἀπαρτίπτειν τὴν ψυχὴν, εἰς θυμὸν ἐβρόχθησεν ὡς ἀπερὶ τὸν Καϊκίου ἢ Ἀπορακτίου ἄλλη καταγεγῶδες καὶ ἀγριὸν συνέειντ'· καὶ ἐπειδὴ τὰ τούτων ἀποπήματα ὑπέεαντ' αἱ εἰσέδοκτο, ῥάματα ἐφοίτων καὶ πᾶσαν ἐπαρχίαν Ῥωμαϊκὴν, τὴν ἔτι Βενετῶν κατὰ χροίον ἐπιτίθεντο, καὶ τὴν ἡμέραν ἀξιοσημαίνοντα κατ' ἑὸν εἶδε τὸ γινόμενόν, καὶ τὰ ἐκείνων ἐσείδεν δὴ μὲν ἰσχυρῶς ἐνστάσις οὐδὲ τῆς προδοσίας, ἀπὸ συνείληπτο, ἔτι κτημάτων ἐκείνοις τὰ μὲν εἶχε τὸ βασιλικὸν θησαυροφυλάκιον ξυνεχθέντα ὁπόθεν, τὰ πλείω δὲ οἱ τοπαρχοῦντες ἐξεδιόσαντο· οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει τὰς οἰκίσεις ἔχοντες Βενετικοί, καὶ τούτων μάλιστα οἱ μὴ γὰμοις ὠμοληκότες, δρασμὸν βουλεύοντο, καὶ ἐπειδὴ τοῖς νεωτέροις ἐνώρμει τῆς πόλεως νεῦς ἔτι τριημιλίαν, ἧς δὴ πολυχρόνως ἐξέχον, ἢ μᾶλλον τὸ μέγαθ' ὡς ἀπερὶ τὴν οὐ ποτὲ κηροῦ ναυλοχίαν ἐλέγχο, τῆς νικητὸς ἐπιθεῖντες, τὰς τε ἀγκύρας ἀνέμισησαν, καὶ τὰ κἀφ' ἑαυτοῖς ἀνέμοις ἀπετάσαντες ἀπενέστησαν. κατεδίωξαν μὲν οὐδὲ ἐπίσω τούτων νῆες πυρφόροι, καὶ τριηρεις βασιλικῆς πλήρεις ἀνδρῶν, οἱ τὰς ἐπερσομοῖς πελέκειν ἐπὶ τῆς ὠκεῖν ἀνέχουσι, καὶ προσηύχον μὲν τὰς πλοῖα οὐκ ἴσχυσαν δὲ ὅ, τι καὶ δράσαντι, καὶ τὰ πλοῖα μὲν τὴν νῆα ἐπείροντ', ὡς ἰππῶδες δοκῆν οὐ ναυτίλλεσθαι, ἀπειπόντες δὲ μᾶλλον πρὸς τὸ τῆς νῆος ὑψ' ἀναβαίνον ἀέριον, καὶ τὸ δὴ ποντοπόρον τῆς ἐμπλοῦντων, καὶ τότε μὲν ἢ πατεῖς Βενετῶν εἶχε τούτους ἀποπλοῦσαντας· καὶ δὲ τὸν ἐπιόντα ἐκλαύοντες ὄλον κραυγάζοντες, τὰς νῆσους ἐπήρχοντο. ἐς δὲ τὴν Ἐγβοίαν εἰσπλοῦσαντες, ἐπολιόρκοι τὴν Ἐγβοίαν· καὶ μέγας τὸν τοῦτο καταχρῆν δειδωμένοι, πρὸς τοῖς οἰκοπέδοις

ὑψηλῶν. ἔαρ' δὲ ὑποραίνοντ', ἐκείθεν ἀνήρθον, καὶ πρὸς τὴν νῆσον τὴν Χίον κατήσαν. ἐπεὶ δὲ πύδοιτο ταῦτα ὁ Μανουὴλ, σέλλει τὸν μέγαν Δοῦκα τὸν Κορτοστράνον Ἀνδρόνικον ὡς ἐπὶ τὰς ἐκατὴν καὶ πενήκοντα τελήρεις ἔχοντα, ὅτι μὴ δὲ τῆς Βενετῶν ὁ σὸλ' ἑὸν ἐπέσειρ' ἢ ἄλλως τὸ κατεσπουδασμὸν ἔχον, καὶ μὴ κατακλιβωμὸν ἐν ἀπασί. πρὸς τὸν ἀγῶνα μέγαν, καὶ ἀνταγωνιστὰς Ῥωμαίους ἐτοιμασάμενοι, εὐὲν ἀπανταχόθεν ἠρόσθησαν, καὶ συμμαχίας οὐκ ὀλίγας νῆας ἐπήχοντο, ὅσοι τῆς Σελβιανῆ ἐκπροσθείσας χώρας ἐκείνοις. πρὸς δὲ τὴν πρὸς τὴν Ἰστανίαν ἀποπλοῖας, ὡς καὶ κώπλιον ἰζανον πάντες, καὶ κατεδάσαντο. τὸν νῦν λύσαντες ἐκ Χίου, πρὸς ἐπέρας νήσους μετέβαινον· καὶ κείνων ἀπαισάμενοι καὶ αἰεὶ φούροντες, ἄλλαις προσηύχον, ὡς πρὸς τὰ ἔχειν καὶ κείνοις τὰς νήσους ἀμείβοντας, καὶ Ῥωμαίους ἐν δεινῷ πείθεσθαι, ὅτι μὴ ἀπέστησεν σφίσις ὁ πλοῖς, ἢ γοῦν ἀπὸ προσηύχοντες Βενετικοῖς ἐχθρόντο. ὡς δὲ μέχρι καὶ ἀπὸ Μαλέου περὶ τὸν Ἀνδρόνικον, καὶ διώκων ἀπικρῆς τὰ ἀκίχητα, ἢ τῆς ἀρῶν ὁπίσω πομπούων, φρούριον κερυσάμεν, τὰ λιμῶνι προσηύχον τῆς πόλεως. οἱ δὲ Βενετικοὶ τὸ δὴ πολέμων αὐτοῖς ἐπαμύνειν οὐκ οὐκ ἀποβάνον ὀφθόντες, καὶ τὸ ῥηγὸς ἐπαπέσαντο Σικελίας, ἐν ἐντεῦθεν ἀποπλοῖο τοῦτο. τὰ τῆς ἀμείβης, καὶ ἔχον τὸν ὀπικουρήσαντα, καὶ Ῥωμαῖοι κατ' αὐτῶν ὀπίσθιν. ὁ δὲ βασιλεὺς οὐκ ἀφρονεῖσας τούτων τῆς ἀκουσμάτων (ἦδει γὰρ, ὡς καὶ φαύλη τις αἰτία πολλὰκις παρεμπεσοῦσα, πολλὰν προσηύχων ὠδινῆκει μεταβολὰς, καὶ ἀσφοδῆς ἀπέτεκεν ἰσθμῶν) πρὸς τὰς προσηύχοντες μὲν τῆς Βενετῶν ξυμμάχων ἀπέβλεψεν. ὡς ἐν τῷ μὲν ἠγωνισμῶν ἀκροφῶσαι τὰς μὲν τῆς ῥηγὸς Σικελίας τούτων ἀπονδῆς. τούτων δὲ μὴ

runt. Vere instante, inde Chium appulerunt. Quare audita, Manuel magnum Ducem Contostephanum Andronicum, cum nauibus circiter centum & quinquaginta ablegat: quod nec Veneta classis minor erat, summaque diligentia, & omni apparatu vt ad magnū bellū & cōtra hostes Romanos instructa erat: multis etiā auxiliariibus Sclauinorum nauibus ascitis. Cæterum ad primam famā expeditionis Romanorum turbati in naues se contulerunt, & in alias insulas subinde fugiendo tranferunt: vt & ipsis mutationes laboriosæ essent, & Romani ægrè ferrent, negotium minus feliciter succedere, nec sibi pugnandi potestatem ab hoste fieri. Andronicus verò Maleā vique proeectus, quū se ea sequei cerneret, quæ affe qui nō posset, conuerso cursu in portū Byzantinū rediit. Enimvero Veneti, quum suos bello parum proficere viderent, cum rege Sicilia pacem fecerunt: vt si arma eis inferrentur, illius auxiliis cōtra Romanos defēderent. Ea famā ipulsus Imperator, non ignarus, sape ex leni causa magnas mutationes & ingentes calamitates esse ortas, antiquum fœdus cum Venetis renouauit: & quāquam

Manuel ingenti apparatu edicti sui executionem tueri nititur.

Nihil nō tentat, vt hostes debellet.

Et Venetos fama tantū exercitus turbatos fuga sibi consulere cogit.

Non fugiunt tamen, sed Grecis negotium faciunt.

Ita vt cūsum conuertere eos videant.

Et nouo fœdere se muniant aduersus Manuelem.

Qui serò sapiens fœdus renouat cū Venetis quos spoliauerat.

eos à pace Siciliensiu auellere non poterat, tamen petentibus veniam dedit: eaque restituit omnia, quæ de more, vt Romani ciues, obtinuerant: & quicquid de eorum opibus in fiscum relatum erat, reddere non recusat. Sed ipsi aliam commo- diorem & vtiliorem ratione secuti, vt strenui & solertes mercatores, omiffa pecuniae suæ repetitione, pepigerunt, vt sibi quindecim auri centenarij pro confiscatis bonis darentur: quæ summa non simul, sed pluribus pensionibus eis perfoluta est.

Et si que abla- ta restituit.

Illi autem vt prouidi ho- mines lucto- so pacto dâ- na sua soler- ter faciunt. Hic finis est belli nõ ne- cessarij, vt qui illud teme- re mo- uerit, non sine famæ & fa- cultatû suarû iactura leui- tatis suæ præ- mia repor- tetur.

ἀθετου μύρων, καὶ οὕτως αὐταὶ ἐπεσπύ- σατο, καὶ ἀνέξικα κίαν αὐτου μύροις, καὶ φι- λίαν προσέπειμυ ὅσα τῶνινυ ἔδιμα λῶ αὐτοῖς ἰσοπολίταις οὗσι Ῥωμαίοις ἀνα- νεωσάμεν. οὐδὲ τὸ ἄποδιδυῖαι τοῦ ἀ- πέχετο, ἀπερ τῆς οὐσίας σφάνη βασι- λειῶ γὰρ ἐσεργυοὶ δὲ τῶν κερδαλεω- τέραν, καὶ αὐτοῖς ὡς ἐδοκίμοι κ ἀργαλεω- τέραν τὸ ἀπύμυροι, τὸν μὲν ἀνάδασμὸν τῆς οἰκείων χημῶτων χαιρειν εἴασαν, ἐμ- ποικιόν π καὶ δραστήριον εἰνοήσαντες, ἐκ ἴσχυρῶν σιωπῆ. ἴσασαν δέκα πρὸς τοῖς πέντε χευστοῦ λήφει δὲ κεντλιωάρια, ἀπὸ ἴων ἀπώλεσαν. καὶ εἶχον τὰ αὐτὰ οὐχ ἄμα, πολλακίς δὲ χορηγοῦ μύρα.

ΤΟΜΟΣ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

κυεῖου Μανουὴλ τῆ Κομνηνῆ.

* * *

LIBER SEXTVS IMPERII MANVELIS COMNENI.

BREVIARIUM.

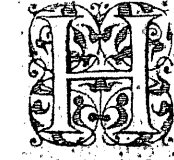
- 1 Sultanum Persicum Manuel adoriri con- stituit, Doryleio & Subleo instauratis: se ad bellum aperte accingit.
- 2 Manuel spreta Sultani pacem petentis le- gatione, superbia sua dat panas, temera- rium iter ingressus, in quo insigni clade afficitur.
- 3 Capitalia Manuelis pericula, que egre su- perat, multis suorum millibus, & illu- strissimis quibusque cognatis desideratis.
- 4 Nona cades, ex quibus elapsus Manuel & ad legiones accedens, conuiciis acerbissi- mis pungitur, quæ patienti silentio obruit.
- 5 Ignominiosissime Manuelis de clandestina fi- ga consilium à gregario milite arguitur. Sultanius vltimò Manueli pacem offert: vnde Græcorum exercitiu factus. Niceta de somnio Manuelis & Mauropuli ante in- felicissimam illam pugnam narratio.
- 6 Pace sancita, Græcos Persæ nihilominus in- festant.

festant. Manueli conditionibus pacis haud satisfactio Sultani bellum infert. Manuel per legatos sultani exercitum præ- da onustum cedit & ad interuentionem

Ἄλ' οὕτω μὲν καὶ τὰ αὐτὰ διλύουτο τῷ βασιλεῖ Μανουὴλ. ὁ δὲ λόγος ἄπο βασι- νέων τοῖς ἐσεργυοῖς, καὶ διδύ- πο τῆ ἰσοεῖα, ὡς ἐκασὸν ἐ- χει καὶ χρονοῦ καὶ πρῶτος. ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἔδου ἴσχυρῶν τὸν Σουλτάνον ἀπώλεσαν, ἀπαξ ὁπτιδῆιον ἑαυτῶ πρὸς χημῶ- τισμὸν, καὶ τοῖς Τούρκοις δὲ ὄλωσ ἀνυσι- μώτατον γίνοντα, ἰτὸ ἀεὶ ὅπῃ τὰ Ῥωμαίων ὄρεα ἐκκε χυδῶ, ἔξεισι καὶ πάλιν κατ' αὐ- τὸ βασιλεῖς. τὰ πλείετα μὲν τοῖ οὐδ' αὐ- τὸς εἶα τὸν πρῶτον κερδαλεω, ἀλλ' ὅσα καὶ τῆ αἰμῶν ἐφυπνώτηντα ἔξη- γείανεν ἑσπύσαν, καὶ τὸ κοῖτου ἀνίστη, καὶ πρὸς μέγλω ἰρέδιζον. ἀπὸ οὐδ' ἀ- νακωχαι πολέμων, οὐδ' ἐκεχειρῶ τῆς ἀντιτάξεων, ἀποσπῶ τε καὶ ἐξυπνήσαν καὶ δεικνυκόμενα πρὸς βίαν, ἀπείργον τὰς κατ' ἀλλήλων ἐπιλοδοσῆς, καὶ ἀπα- τεύχον. ἀλλ' ἄμφω πρὸς θερμουργίαν ὄντες ὁππρὲπεῖς, ἔπρὸς πόλεμον ὄπε- τεῖς, ἔμικρῶς ἐνίοτε παρεισφρησάσης αἰ- τίας ἀλλήλοισ ἀντεπεξήσαν. ἔμὲ ἔργον αὐτοῖς τὰ μάγισα πρῶτα ὄσασον ἢ πα- νοπλίαις πρῶτα, ἔμ τῆ ταγμάτων συ- ναγωγῆ, καὶ τὸ αὐτὰ συμπεσόντα δειπλη- κήζον. καὶ τὸ δὲ ἀλλήλων διήλλατ- τον, ὅπ ὁ μὲν Σουλτάνος αἰ πρῶτον ὄ- πκος καὶ βουλοπικός ἐδοκίμοις, καὶ τὰ ἔργα ποιών μὲ σκέμματος, ἔστολίπτε τὰς μάχας δὲ τῆ ὄπ αὐτὸν στρατηγὸν πεφυλαγμένως. οὐ γὰρ που τῆς αὐτὸν ἐδεσάτο ὅπ μετὰ που ἰσάμυρον φάλαγγας, ἢ τὸν κῆματον τοῖς στρα- τώταις συσφάφοντα. ὁ δὲ βασιλεὺς χινοκίαν ἔχων τὸ φύσαν, ἔξυβρόσθη ὄν τῶς πολέμοις ἐδὲκνυτο, καὶ τὰς δὲ χημῶς πρῶτος δραστήριον λῶ, καὶ φήμης δὲ ἀποδεδείσης πολλακίς ἐσβαλεῖν που τὰς πολεμικῶ καὶ κινῶς π- δέναν τῶ ὄπ ἐκείνῳ ἀρχλῶ, πρῶτος τὸν ἴππων ἀνέβαινε, καὶ ἀπὸ τῶ ὄπ

delet. Alia Manuelis expeditio in Persas, cum in- felicis euentu. Turci claudiopolin à Ma- nuele protectam frustra oppugnant.

Hoc negotio confecto, Manuel contra Sultanum educit copias, hominem inquieti ingenij, Romanarum prouinciaru perpetuas incursiones, suis Turcarumque opibus augendis vtilissimas iudicantem. Quare nihil ocij, concedendum ei, sed subinde armis vicissim laceffendum esse putauit. Proinde nulla foedera, nullae induciae, legationes nullae, expeditiones eorum morabantur: cum vterque audax, & belli cupidus, leuissima de causa ad arma alteri inferenda moueretur. Nihil igitur eis erat antiquius, quam perpetuo in armis esse, legiones contrahere, inter sese decertare. Hoc tantum inter eos intererat, quod Sultanus magno consilio & prouidentia omnia administrabat: nec temere in acie versabatur, sed per duces suos rem bellicam administrabat. At Imperator generoso praeditus animo, acer in pugnis, & manu strenuus, quoties hostes ingruere, & prouincias male tractare audiebat, primus equo conscenso in militiam

Sunt & belli, sicut pacis iura: iustitiae ea non minus quam fortiter princeps gerere debet. At si iustitiam ab audacia separat, perniciem sibi struit.

Qui leuissimis de causis arma mouet barbarorum ritu eadem caede, & sanguinem sanguine tandem expiabant.

Sultani & Manuelis discrimen. Prouidentis vero fortitudinem bellicam longe superat.

Limitancia loca diligentia & munienda: modo id iure fiat.

Ita certant simulatione principes.

Dorylæi instauratio. Princeps, qui primus manum operi admouet, furorum alacritatem mire excitat.

Ex instauracione limitanei oppidi belli origo.

Summi duois presentia per quam ne cessaria in rebus dubiis.

Stratagema Persici. Hostis quoquomodo profigendus: modo id iure belli fiat.

egrediebatur. Doryleum autem instauraturus, Sultanum ad bellum concitauit: qui quasi ignoraret quid ibi ageret, per legatos causam illius profectiois sciscitatur, oraturque ut inde discedat. Imperator, cui Sultani dissimulatio ex iis literis subolebat, vicissim se non parum mirari simulabat, illum tantum suum iter, eiusque itineris causam ignorare. Urbis autem instauracionem aggressus, ipse primus saxa humeris portare cepit: eaque re aliorum alacritatem ita excitauit, ut murus celerimè in altum eductus, vallo extrinsecus muniretur: & intra moenia putei complures, ut affatim aqua suppetere, effoderentur. At Persæ non ferendum esse rati, si Dorylæi campis pellerentur, in quibus greges & armenta eorum pascebantur, & in vrbe præsidium collocaretur, laxis habenis contra Romanos ferebantur: obseruatoque eorum ad petenda necessaria egressu, obuios quosque occidebant. Id incommodum Imperator facile auertit. Nam certo tempore ad quærendum comæatum præfinito, datoque tuba signo, primus vallo relicto, dux erat eorum qui necessaria conquirebant: ac minimè ab eis recedens, aliquando vesperi, & crepusculo demum in castra reuertebatur. Quam rem Persæ moleste ferentes, & in bellum intenti, fructus & casas incendebant, ne hostibus

τιλὴν ἔξοδον. διήλθας οὖν τὸ Δορύλαιον ἀναπίπτει, προσεξήψε τε καὶ παρέστηξε τὸ βάρβαρον εἰς πόλεμον ἐντεῦθεν. ὅτε καὶ τὴν βασιλείαν εἰς τὸ Δορύλαιον ἀφίξιν ἀποεὶν πλατφόδον, ὅρα φεροσ βούσασιδρος τὴν αἰτίαν ἐπὶ πῦρ ἐάνεσθ, καὶ παρητέτο αὐτὸν ἐκείθεν ἀπανασεῦσαι. ὁ δὲ κέρτο μόνον καὶ σεσηθὸς ἐνοσθὸν οἷς τὰ τῆ Σουλτάνου γράμματα διεξήκει, ἐν μέρει δὴ οὐ τῆ τυλόντος ἐπίτητο θάματ, ὅπως τὸν μέγιστον καὶ Δορυλαίου ἐρόμον ἐκείνῃς ἠγνήση, καὶ τὴν αἰτίαν πλάττειται μὴ εἰδένα. ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν πόλιν ἀνοικισθὸμῆν ἐπέβαλε, ὡς ὁφορεῖν τοῖς λίδοις ἀξείδου, οὐτο καὶ τοῖς ἄλλοις ἠρήνωνσεν, ὡς ἀπὲρ ἑρπύχει τὸ τῆχ, ἀνεγερθεῖν, καὶ φροσεπλεθῆναι οἱ χαράκωμα ἔξωθεν, καὶ ἀνωρυθῆναι φρέσπα ἔσωθεν εἰς πλείονας ὑδάτων ἀντλήσας. ἐν δεινὰ δὲ οἱ Πέρσαι πύδαμνοι, ἐπὶ τῆ Δορυλαίου πεδίον ἀπανασαίεν, ἐν οἷς ἐπέειξε τὰ τούτων ἀπόλια καὶ βουκόλια, ποῖας ἐνοικιρτῶντα ταῖς λειμωνίσι, καὶ δουμηθήσεται πόλις, καὶ φροσὸς ἐγκατεθείη φάλαγγξ Ῥωμαϊκή, ὄλας ἠνίας καὶ Ῥωμαίων ἐπέροσθ. καὶ τὰς ἐπι σπισμῶν ἐξόδοις ἐκείνων τηροῦτες, τὴν ξύλῳσιν ἀνεῖρρον, καὶ ἀνήρομυ τοῖς ἐν χερσίν. ὁ βασιλεὺς δὲ τὸ δεινὸν τῆτο ῥαβῶως ἰάσαθ. τικκτὸν γὰρ οἰσας ἡμερὸν τοῖς ἐπι συλλογῶν ἐξοῦσι τῆ ἀναγκάτων, αὐτὸς φροσημῆσθ τῆ σάλπηγγι, φροσθ τῆ χάρακ ἀπανίστατο, καὶ ἠγέτο τῆς ἐξόδου. οὐκοῦν οὐδὲ φροσ βραχὺ τῆ τὰ ἐπιπῆδεια διφῶντων μεθισάμην ἐπίσπε φεῖ βουλυτῶν, καὶ βαθείαν ἐσπῆσαν ἐπανέλυσιν εἰς τὸ στρατόπεδον. Πέρσαι δὲ ἔμελε μὲν καὶ πολέμων φροσ τῶντα, καὶ σιωχῶς ἐκονίξου. παρρεδίδοσαν δὲ πυρὸς καὶ τοῖς καρποῖς, ὅτασ σκίωας ἐνεπύφροσ, ὅπως μὴ δύπορῶσιν Ῥωμαῖοι

Ῥωμαῖοι δὲ ὦν τροφήσονται, ὅτε ἡ φροσ ἐσίασθ τρεπομῶν τοῦ βασιλέως, καὶ μῆλὸν πὶ Περσικὸν μαχαιεῖα ὑπολεπίζοντ. ἐπιδρομὴ πὶ ἀπὴν γελτο Περσική καὶ τῆ βιώσιμα συλλεγόντων ῥίνας τὴν ὁπώρην αὐτήκα, καὶ τὸν ἀκινέκλω φεῖζωσάμην, καὶ φεῖδὺς τὴν θώρακα, καὶ τὸν ἵππων ἀναβαῖς ἐξώρησε. καὶ οἱ βάρβαροι καὶ φάλαγγας ἴσασι χημαπίζομνοι, μετ' οὐ πολὺ τούτου ἐποφθέντ τὴν τάξιν ἔλυσον. ὅθεν ὑποδιδράσκον πλατφόδοι, τοῖς ἐπιόντας ἐπληθῶν ὑποσφερόμνοι, τὸν τῆς ῥοπῆς ἡμερὸν εἰς τὸ βάλλειν τὸ ἐπικεῖμνον, καὶ καταβάλλειν ἡραπιδέμνοι ἵππος γὰρ συχνα κεντ εἰζεται ὡς φ Πέρσαι. ὁ ἡ κόπτων θυμά τὸ δάπεδον ῥαγδαίως φερέει, καὶ ὁ Πέρσαι τὸ βέλθ ἔχων ἐν ταῖν χερσὶν ὁπίσσω τῆτο ἀρήσι, καὶ τὸν ὁρμῶντα φθάσεν, φθάσας αὐτὸς ἀνήρηκε, καὶ τὸν ἡδη καταληψόμενον κατέλασεν, ἀφηνῆσ μεταμειφθῆς ὁ διωκόμην εἰς διώκοντα. ἐπεὶ δὲ ἀνεπόλισε τὸ Δορύλαιον, καὶ τὰ εἰς φυλακῶν τούτου παντοίως ἀπηκεβῶσαθ, ἐν τῆ ἐκείσε μερὸν ἀπανίσταται εἰς τὸ Σούβλεον ὡς εἶχε ὡς φραγχομίον, ἀνήρησε τε καὶ κείνο, καὶ φροσὸς μετέδωκε καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ὡς αἰετως ἡραπιδέμνοι, εἰς τὴν βασιλίδα πόλιν ὑπέσφην, ἀλλ' οὐπο χρόνῳ συχῶς, καὶ αὐτίς κατ' ἀλλήλων τὰς γνώμας ἐφλέγμανον. τάτοι καὶ ἀλλήλοισ ἀντενεκλουμ τε καὶ φροσηπῶν, βασιλῶς μὲν τὸ φροσ τὸν ἀνεργῆτω ἀχάριστ, καὶ τὸ ἀμνημόν τῆ φροσημῶν δὴ ποίων, καὶ τῆς εἰς τὸ ἀρχεῖν τῆ ὁμοφύλων παντοίας σωμαρτέας. ὁ δὲ Σουλτάν τὸ φροσ χεῖρον εἰς ὡς φρασῶν δησι, καὶ τὸ φιλίας δὴ κῶως ὑποπιδῶν, καὶ συγγεῖν ἐκ τῆ ὡς φραπῆκα τοῖς ὡς φ εἰρήνης τῆ δέντας θεσμοῖ, καὶ τὸ πλείσας μὲν ἐκείνον ἐπαίρειν φιλοδωρεῶν ὑποχέσει,

cibaria suppeterent. Accidit autem aliquando, ut Imperatori cibum capturo, & malum Persicum cultello purganti, nunciaretur, Persas in frumentatores fecisse impetum. Quare poma abiecto, & armis propter sumptus, equo cōsēso egreditur. Eo viso barbari, qui phalangis instar constiterant, paulo post acie dissoluta, fugaque simulata, subito conuersi, eos qui persequebantur, cædebant. Solent enim subinde calcaribus equos pungeret: qui cum impetu feruntur, sagittas à tergo emittunt: mutatæque subito pugnae facie, qui fugiebat fugat, & infrequentem interimit. Dorylæo instaurato, & quæ ad eius defensionem pertinerent, rebus omnibus instructo, discessit: & Subleo quoque instaurato & munito, cæterisque rebus quàm optimè ordinatis, in urbem Imperatricem rediit. Nec multò post renouatis simulatibus, uterque cum altero expostulans: Imperator Sultano immemorem & ingratum pro tantis beneficiis & auxiliis animum, quibus regnum in populares ei confirmasset: Sultanus Imperatori violata pacta, & in dissoluenda amicitia leuitatem, & pacis conditionibus temerè abrogandis, & inanes magnorum munerum polli-

Aliud stratagemma, fugam simulare, Persico mote, ut pugna actius inuicentur.

Potentior exercitus sepius opera instituta absoluit.

Nulla quies ambiciois ingeniis.

Maximi illius belli, quod Græciâ pessundedit, & Turcas paulatim ad tanta promotuit, in initia nepe mutue accusationes.

citationes, quæ rubricatis quidem literis inscriberentur, sed exigua præberentur, obiciēbat. His de causis Imperator & veteres copias colligebat, & nouas conscribebat: & auxilia peregrina, haud parua, accersebat, à Latinis potissimum & Scythis ad Istrum incolentibus: coactoque ingenti exercitu, ita se parabat, quasi Persicam gentem euerfurus esset, & Iconium cum ipsis mœnibus abrepturus, & Sultani caput pedibus conculcaturus. Rebus ad expeditionem necessariis præparatis, magnum templum diuinæ & ineffabilis Sapientiæ ingressus, numinis opem implorat: & victoriam orat ille quidem, sed non impetrat, vt belli euentus docuit, Persis, iudicio Dei nobis inexplicabili concessam. Vrbe digressus, per Phrygiam & Laodiceam, Chonas, olim Pallasas, urbem magnam & beatam, patriam meam, peruenit: & ædem Archangeli, magnitudine, pulchritudine & mirabili artificio insignē ingressus, Lampin discedit, & Celanas ingreditur, vbi Mæandri fontes sunt, in quæ Marfyas fluuius fluit: quo loco Marfyam Apollo exco-riasse fertur, furore quodam de canendi peritia secum certare ausum. Inde Choma & Myriocephalum transit, castellum vetus & desertum id est, cui vel nomen ex re est inditum, vel res nomen

Manuelis expeditione contra Persas.

Qui leues obcauias difficillima bella aggreditur, in dolores inextricabiles se suosq; conuulsiunt.

Iniusta bella oprato successu carent. Deus enim superbis reficit, nec ambitiosorum precibus au- nit.

Iter exercitus Manuelis. Quam in iacet fatigat ambitio, vt sibi & aliis facillat negotium.

Myriocephalum, locus Græcis o-minosus.

ἢ βασιλικῆς ὑποσημαίνων ταύτας γραφαῖς καὶ βαφῆς, ὀλίγα δὲ χρῆσθαι. ὅθεν ταῦτα τοίνυν τὰς τε οὐσίας συνκεράττει διωόμενος ὁ βασιλεὺς, καὶ νεωστὶ ἐπι ταύτας ἀλλὰς συντάττει. ἐστρατολόγη δὲ καὶ ἔσκηκον οὐκ ὀλίγον, καὶ τὸ ἐν τῷ γήθει μάλιστα τῶν Λατίνων, καὶ ἀπὸ αὐτῶν δὴ τῶν παρισίων Σκυθῶν. καὶ δὴ ἐς μυριάδας τὸ οἰκείον ἀριθμήσας ἐράττωμα, ὡς ἀφανίσαν ἐπήει τὸ Περσικόν, καὶ αὐτοῖς ἀναρπάσων τείχεσι τὸ Ἰκόνιον, καὶ τὸν Σουλτάνον ληφόμενος ὑποχέειον, καὶ κατὰ τὴν τρεχίλου τῆτον πατήσων, ἐν τῷ ὑποθεῖναι δίκην θεοῦ τῆς βλάσεσιν ἑαυτῆ. ἀμέλει τοι τὰ πρὸς τὴν ἔξοδον ἐτοιμασάμενος, εἴσοσι τὸν μέγαν νεών, ὃς ἀπὸ τῆς θείας καὶ ἀρρήτου σοφίας ὠνόμασαι, καὶ τὸ θεῖον ἐπικαλεῖται σωείειδον, καὶ τὴν νίκην αἰτεῖται μὴ ἐκείδεν, οὐδέχεται δὲ, ὡς τὸ τῆ πολέμου πύργος ὑπέφηνε, μετατεθείσαν πρὸς τὸν ἀντίπαλον Πέρσων, ἀνεφίκοις ἡμῶν θεῖκοῖς κείμασιν. ἀπάρσας οὐκ τῆς βασιλίδος τῆς πόλεων, Φρυγίαν τε καὶ Λαοδικίαν διεληθῶν, ἀφικνεῖται ἐς Χώνας, πόλιν ἐὸ δάμονα καὶ μεγάλην, πάλαι τὰς Παλασάσας, τὴν ἐμοῦ τῆ συγγραφέως πατερίδα, καὶ τὸν Ἀρχαγγελικὸν ναὸν εἰσῶν, μετέθει μέγιστον, καὶ κάλλει καλλίστον ὄντα, καὶ θαυμασίας χεῖρας ἀπαντα ἔργον, ἐκείδεν ὅθεν λέσας, εἰς Λάμπιν ἵκετο. καὶ πόλιν Κελαινας ἐνθα τῆ Μααδδρου εἰσῶν αἰ ἐκδόσας, καὶ ὁ Μαρσύας ῥεῖ ποταμὸς, ἐμβάλλων εἰς Μαίανδρον, καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐκδείρει Μαρσύαν ἐκεί που λέγεται, καὶ διὰ περ μύωπι οἰσκηδέντα βιώω, καὶ πρὸ τῆς αἰοδῆς ἐπέσειν ἀρξάμενον πρὸς Ἀπόλλωνα, καὶ ἐκείδεν εἰς τὸ Χαίμα ἐλθῶν, τῷ Μυριοκεφάλῳ ἐτίσεται. φερούειον δὲ τῆτο παλαμὴν καὶ αἰοικητον, πρὸς κληθῆν οἶμα

οἶμα δὲ ἐγγέτο ἢ γρονὸς ὁ πρὸς κληθῆ. πρὸς γὰρ αὐτὸ πολλὰς μυριάδας κεφαλαῖς ῥωμαίων ἐβλήθη θάνατος, ὡς λέξων ἔρχομα. αἰεὶ δὲ σὺν κῆρυ καὶ τῶν τοῖς σαθμοῖς ὁ βασιλεὺς ἐτίθετο, βάλλων χεῖρας, ἐτὸς ἀπάρσας σὺν λόγῳ ποιούμενος, καὶ μεθόδοις στρατηγικῆς χεῖρας, εἰ καὶ τὴν πορείαν εἶχε χολύμαν, ὅθεν τὰ τὰς μηχανὰς ἀνεχόντα ὑποζύγια, καὶ τρεῖς ἐπι τοῦτοις τεταγμένους, πολλοὺς ὄντας, καὶ ὄπομοχοῖς πάντας. ἀλλὰ καὶ οἱ Πέρσων ὄφρα φανόμενοι, δὲ ἀπεροβλοισμῶν ἐπέκειντο, καὶ πρὸς ἰπποδόντες, τὴν πόλιν ἐκείον τὴν ἐκδοῖον, ὡς μὴ εἶεν τοῖς ῥωμαίων ἵπποισι χλοῦν καὶ τὰ ὑδατὰ χρεῖου, ὡς μὴ κατὰ ἐπὶ αὐτῶν ῥωμαῖοι ὑδατῶν αὐτοῖ μὴ τοῖ ῥωμαῖοι κοιλιακῶν σωιχόμενοι νοσήματι, κακῶς ἔπαχον. ἔτι νοσηλεία αὐτῆ ἐπιβοσκομένη μάλα τὸ ἐράττωμα.

2. Ἐπὶ δὲ τοῦτοις, ἐμέλισε μὲν τῷ Σουλτάνῳ καὶ τῷ πολέμου, καὶ συμμάχικόν σὺν ἐπέστατον ἱκανόν, ὅσοι τῆς μέσης τῆς ποταμῶν, καὶ τῆς ἀνω συμφύλων βαρβαρίων. ὅθεν πρὸς ἐξοδὸν δὲ καὶ εἰς βασιλέα, τὰς πρὸς εἰρήνην σὺν δῆκας ἤτετο, καὶ τῶν ἐκείνων βουλητέων ὀποῖα αὐτῶν καὶ ὄσον, ἐπέκειντο τὴν πρὸς τῶν ἀπαντες τῶν ὄσον πολέμων οὐκ ἀμαλέτησι, καὶ μάλιστα δὴ τῶν Περσικῶν, καὶ ἔτι πρὸς ὄσοντες, ὅθεν ἐπιπέσω τὸν Μανουήλ, ἀρπάσας τὴν τῆ Πέρσου πρὸς ἐείαν, ἐμὴ πρὸς ὑβῶν τῆ πολέμου τὰς ἐλπίδας ὄσας ὄπο χεῖρας ἀφορῶντα μὲν καὶ πρὸς τὸ τῆ ὄσον μέγιστον, καὶ τὸ μὴ βύσιμα βασίως τῶν τῶν, ἀ οἱ ἀντίπυλοι πρὸς λοχίσουσι, ὄπο βλεπόμενον δὲ ὄσον ἤσον, καὶ τὴν τῶν Τούρκων ἀμακιάτῳ πᾶσαν καὶ εἰσῶν δὴ ὄσων, καὶ ὄσων τρέχοντα δὲ καὶ τὴν νόσον ἢ πῆζει τὸ ἐράττωμα. ὁ δὲ τοῖς ὄσων

subsecuta est. Nam ibi saepe multa millia Romanorum capitum perierunt, vt dicturus sum. Semper autem caute, instructaque acie procedebat, & vallum communiebat: neque vsquam fortunæ temeritati se committebat. Tamen vt tardius incederet, iumenta efficiebant, à quibus machinæ traherentur: & quæ eas curabat, imbellium hominum multitudine. Caterum, Persæ subinde se ostendentes, leuibus præliis Romanos laceffebant: & gramen, quæ eundum eis erat, demetebant, vt pabulum iumentis deesset: & aquas inficiebant. Vnde Romani morbo cœliaco magnopere affligebantur, & absumberantur.

2. Post hæc bello Sultanus intendit animum: & magnis auxiliis ex Mesopotamia & ab aliis popularibus suis comparatis, per legatos ab Imperatore pacem petit, iis conditionibus quas ipse præscriberet. Quare omnes in bellis, præfertim Persicis, exercitati, & ætate prouectiores, Manueli aucthores erant: Persicæ legationis cupidè admittendæ, neque spem omnem incerta Martis alea committendæ: bellum esse ingens, loca ab hostibus occupata, non facile transiri posse, Turcas validissimis equitum turmis florere: ad hæc lucem in exercitu grassantem considerandam esse. Verum il-

Prudentia Manuelis in bello, sed in tempestiua. Prosperè incedere velagere non potest, qd quod non cōuenit audeat.

Stratagemata Persicæ, quo Manuelis exercitiū maximis cladibus afficiūt. Dolus bellicus an virtus quis in hoste requiritur?

Manuel sperata Sultani legatione, dat superbia suæ pœnas.

Prima pœna verò, ea est, quod recia sanæque consilia non audit.

Sed sapientioribus neglectis ; inferioribus & inexpertis au-
licis , quibus dulce bellū est , aurem præbet.

Altera ponna , superbū in hostē potentem animam & fermonem effert.

Tertia, hostē sapientē incautē adorsur.

Quarta, regionum sitis non mēte lustrat.

Quinta, in periculofissimas locorū angustias exercitum & seipsum cōiicit , ac inutilem ad prælium reddit.

le, neglectis prorsus seniorum consiliis, cognatis verò suis cupidè auditis, isque potissimum, qui classicum nunquam audierant, forma & auro gemmisque conspicui, legatos voti impotes dimisit. Cæterum Sultanus quum denuò pacem petiisset, & Imperator gloriatus esset, se illi Iconij responsum: in angustiis, quæ Clifura Zybriza appellantur, per quas Romanis Myriocephalo digressis trāseundum erat, suas phalanges abdit, ut impetum in eos prætereuntes facerent. Est autem is locus oblonga conuallis, verticibus montium assurgens, quæ ad Septentrionem paulo decliuor in colles, in patientiores valles protenditur: ab altera verò parte altis rupium præcipitiis includitur. Per talem viam transiturus Manuel, nihil moluit quod exercitui expediret. Neque enim impedimentorum multitudinem, aut currus qui machinas vehebant, remouit, neque expedita cohorte Persas ex montanis illis angustiis depulit, ut exercitui viam aperiret. Sed ut in patentibus campis, ita etiam in faucibus illis iter fecit: quamuis antè audisset, id quod paulo post vidit,

τάγματι απόσαθ' Πέρσας πρῶτερον ἐν τῷ ἀμφιλαβᾷ ἐκείνων καὶ ὀρεῖων παρόδῳ, καὶ λειψᾷ οὐτῶ τῶν στρατῶ τὴν δίοδον. ἀλλ' ὡς εἶχεν ἐπὶ πεδινᾷ ποιούμενον τὴν πορείαν, οὕτω καὶ πρὸς τῆς τρυμαλιαῆς ἐκείνης σινοδλίβεσθ' εἴλετο. καὶ περ ἀκοῇ ποροειληφῶς μετὰ βραχὺ δὲ ἔχων καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποσπείρας πρὸς τοὺς ποταμούς, τὰ ἀκουόμενα, ὡς οἱ

ἔπ' ἀρεσθυτέρον λεγομένοις μηδ' ὄλωσ' ὡσεὶ ἄνω, τὴν δὲ ἀποκλῶ ὄλλω ἀναπετάσας τοῖς ἐξ ἀματῶ ἀντὶ ποροσήκουσι, καὶ τούτων μάλα οὐκ ὀπίσσω σάλπηγγ' ἐνναλίω ἦσαν ἀπελήχθητοι, καὶ τὴν κόμην ἀγγαροὶ, καὶ φαειροὶ τὰ πρῶτα, καὶ κλοιοὶ χρυσοῖς καὶ περὶ δερμάτοις διαφανέσιν ἐν λίθων πηλαγῶν, καὶ μαρμαρίδων πικραφάν, τοὺς τεραχίλους περὶ δὲ αὐτοῖς, τοὺς πρῶτους ἀποστάτας ἀπέπαιψεν. ὁ δὲ Σουλτάν' οὐκ ἀνήκεν αὐτοῖς τὰ πρῶτα εἰρήνῳ διαλεγομένοι. ἐπεὶ ἡ ἑώρα μὴ ποροσεύσας τὰς συμβάσεις, ἀλλὰ καὶ βασιλεία αὐτὸν καὶ τὸ Ἰκόνιον ἔπειθε ἰδέσθαι οἱ μεγαλαυχοῦντα ποροκαταλαμβάνει τὰς δυχωρίας, καὶ κλεισούρα τῆς Τζυβεῖτης κρητονομάζονται. αἱ καὶ ἡμελλόν Ρωμαῖοι μὴ τὴν δὲ μυριοκεφάλου παρεῖναι ἀπαρσιν, καὶ κείσθαι τὰς οἰκείας ὡραβύει φάλαγγας, ὡς ἀντιτάξαντο Ρωμαῖοι αὐτίκα δὴ παρῶσιν. ἐστὶ δὲ ὁ τόπος οὗτος ἐπιμήκης αὐλῶν, ἔχων ὄρεσιν ὑψηλοῦς, καὶ μὲν τὸ βόρειον κλίμα ὑποκαταβάτων τῶν ἀνατολῶν ἡρέμα εἰς γήλοφα, καὶ πρὸς ὀρειάς κοιλανόμενον φάλαγγας. καὶ δὲ πρῶτον μέρους, εἰς ποροτομαῖς ποροδῶν πετρεῶν, καὶ εἰς κρυμνῶδεις σύμπας ἀναστάσης περὶ ῥωγῶς, ἐπὶ τῶν αὐτῶν οὐδ' ἐλαύνειν μέλλων ὁδοῦ, οὐδὲν π τῶν στρατῶ συνοῖσον πορομηθ' ὀπίσσω φαίνεται. οὐτε γὰρ τὸ πολὺ τῶν σκιδροφόρων ἀπεσκόδασατο, ἡ γοῦ τὰς ἀμάξας ἐκποδῶν ἔδειτο, αἱ τὰς τειχομάχους ἔφερον μηχαναῖς: οὐτε μὲν ἀπεπειράσατο σὺν ὀζώνῳ

ὡς οἱ βάρβαροι ποροκατειληφότες τὰς ἀκροερείας ἐπίθωνται, ὡς πᾶσαν μὲν φάλαγγα ἐκπομάχουσι, πᾶν δὲ βέλ' ἀφῆσουσιν, ὅπως Ρωμαῖοις ποροσεύμενοι, τῶν πρῶτων ἐάνειν ἐπίχουσιν. ἐπὶ τῶν οὐδ' οὐτῶ τὰς φάλαγγας βασιλεύς (ὡς δὲ τότε μὲν ὁ Σεπτέμβριος) ποροχοῦτο ἡ τῶν στρατῶ μὴ τῶν οἰκείων τάξεων, οἱ δὲ οὐδ' ἡ δὲ Ἀγγέλου Κωνσταντίνου, ὁ δὲ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἀνδρόνικος, ὁ Μακροδόκος ἐπὶ αὐτοῖς Κωνσταντίνος, καὶ ὁ Λαπαρδάς Ἀνδρόνικος. μετὰ δὲ τούτοις τὸ μὲν δεξιὸν ἐπέειχε κέρως ὁ τῶν βασιλέως γυμνασάδελφος Βαλδοῦν'ος, τὸ δὲ ἀριστερὸν ὁ Μαυροζώμης Θεόδωρος. ἐπὶ τούτοις εἰποντο τὰ σκιδροφῶρα, καὶ τὸ οἰκητικὸν τῶν στρατῶματῶ, αἱ τε φέρονται τὰς ἐλεπόλεις ἀμάξαι μετὰ δὲ βασιλεύς αὐτὸς, ὅσον ἐπίπλετον, μὲν οὐδ' ὀπισθοφύλαξ ἦν, Ἀνδρόνικος ὁ Κωνσταντίνος. ἐπεὶ δὲ ἡσαν τῶν δυσβάτων ποροδῶν, τὰ μὲν περὶ τοὺς ἰσοῦς τῶν Ἀγγέλου, καὶ τὸν Μακροδόκον, καὶ τὸν Λαπαρδᾶν τάγματα, διεληλύθεισαν ἀπέειρατα κακῶν. αἱ γὰρ περὶ καὶ διωάμεις ποροβελημένη, διεσέσουσαι βαρβάρους, ἐν τῶν γηλοφῶν ἀμυσεράζουσαι, ἐφ' ὧν δὲ τῶν ὀρειῶν καὶ κρητομένων ἐπιστάντες ἐμάχοντο, καὶ πρὸ τῶν ἀνάντες παλίμποδας ἀνεσπίθασον. τάχα δὲ ἀν' ἡ τῶν ἐρεπόμην τούτοις στρατῶματα παρήλθουσαν ἀπαθῶς τὰς τῶν Περσῶν ἐπισυστάσης, εἴπερ ἔργον ἔδειν' ὡς οἱ Ρωμαῖοι συμφορέξασθ', καὶ τοῖς ποροχοῦμένοις σωμαπῶς ἐπέπειθ' ἡ τῶν ταγμάτων, καὶ δὲ τῶν ὀξοτῶν ἀνεκοπῶν τῶν ὀπτικῶν Περσῶν τὰ ὀρημάτα. νυκτὶ δὲ αὐτοῖς τῆς συνεχείας κατημελήκασθαι, καὶ οἱ Πέρσαι πλείονες ἐπιβέβησαντες, ἐπὶ τῶν ὑψηλοῦν ἐπὶ τὰ τυπεινά, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἐν τῶν γηλοφῶν ὑποκαταβάσας, ἀμαζόγυροι τὰς τάξεις, συρραχῆτες ὡραβωλώτερον

Barbaros iugis præoccupatis omnes pharetras exhausturos, omne telorum genus coniecturos, & nihil intentatum relicturos, quò Romanos vltiore progressu prohiberent. Imperator (Septembri mense id factum) sic processit. Angeli Constantini duo filij, Ioannes & Andronicus cum suis ordinibus antecedeabant. Eos Macrodocas Constantinus, & Lapardas Andronicus sequebantur. In dextro cornu Balduinus Imperatoris fororius, in sinistro Maurozomes Theodorus curabat. Hos secuta sunt impedimenta, lixa, calones, currus qui machinas vehebant. Inde Imperator ipse cum delecta manu. Extremum agmen clausit Andronicus Contostephanus. Impeditum illud iter, cohortes filiorum Angeli, Macrodocæ & Lapardæ incolumes transferunt: quòd pedestres copiae Barbaros è collibus, vnde pugnabant, in montes repulerant. Forsitan & reliquæ legiones saluæ transfissent, si Romani testudinem egissent, & antegressas cohortes strenuè consecutæ essent, & per sagittarios Persarum impetum repressissent. Sed quia eas commoditates neglexerunt, Persarum densum agmen ab editis locis in humilia, & è tumulis in planiciem magna vi incubuit: & confidentius in nostros inuectum, perrupit

Sexta, nec soli, nec cæli habet rationem.

Septima, copias pro ratione locorum, in quibus confidit hostes, prudenter non disponit.

Octava, necessitatis ad exercitum sui conseruationem minime curat.

His supplicis grauiora additur, quibus non ipse modò Manuel, sed totus exercitus opprimitur.

aciem: & Balduini cornu in fugam verso, multos vulneravit, multos occidit. Ibi Balduinus suos laborare & vndique premi videns, & imbecilliores esse, quàm vt Perfarum phalangem per-rumperent, cum aliquot equitibus in medios hostes inuehitur: sed ab iis circum-uentus, & ipse occiditur, & eius milites omnes fortissi-mè dimicantes cadunt. Eo successu elati Barbari, & con-globati, omnes vias Roma-nis præcluserunt: qui vt in angustiis, inter se impliciti, & alij alios impediens, ad-uerfariis adeò nocere non poterant, vt & defensoribus suis obsisterent, & vrgenti-bus hostibus faciliùs interi-ent: nec ab extremo agmine, aut ipso Imperatore iu-uari, aut recedere, aut ad al-terutrum latus declinare pos-sent. Nam currus, qui in me-dio trahebantur, nec ante-cedentes legiones recipere sefe, aut aciem commodius instruere patiebantur: & Im-peratoris progressum, tan-quam vallo obiecto, impe-diebant. Iumenta pariter & homines telis Perficis ster-nebantur, valles plenæ e-rant cadaveribus, saltus in-terfectis scatebant, manab-ant riui sanguinis, cruore pecudum & hominum per-misso: tanta atrocitate, quæ nullis exprimi literis possit. Cum igitur neque progredi, neque regredi liceret,

Dextrâ cor-nu priorum ordinum de-lectur.

Balduinus Manuelis fo-torius fortit-ter cadit.

Insignis cla-dis descrip-tio. Vide quid nocendi cupiditas, vlciscendi crudelitas, implacatus & implacabilis animus, feritas restentium & libido do-minari cû-pientium ef-ficiat.

Ambitio principum ri-uos sangui-nis humani fundere gau-det.

ἤδη ὑποζυγίων τὸ βερόειον. οὕτως ἡ δεινὰ τὰ ἐκεί, καὶ πᾶσαν ὑπερβα-ρῶς τα συγγραφίῳ. ὡς οὐδὲ πωρεῶν ὄξω, εἰ τὸ ἀναζυξαι ἢ ἄλλως ἀδύναται

καὶ τρέπονται τοὺς πρὸς Βαλδουίνου, καὶ πολλοὺς μὲν περὶ ἑσέως οὐκ ἐλίγους δὲ ἀνείρουσιν. ἔνθα δὴ ὁ Βαλδουίνος πονη-ρὰ τὰ κατ' αὐτὸν ὄρεον παρέλαμα, καὶ τὰ στρατόμαχά αὐτῶν, ὡς διελεῖν τοὺς πολεμίους καὶ παρελθεῖν, καὶ πάντο-θεν πιεζόμενος, ἀναλαβὼν ἰππέας πι-νας, εἰς τὰς φάλαγγας διελεῖ τῆς Περσῶν. κυκλωθεὶς ἢ ὑπὸ τῆς πολεμίων, αὐτὸς τε κατακίχνηται, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πίπτουσιν ἅπαντες, ἀκλήεις ἔργα καὶ χειρὸς γυμνάσις ὡς φάσμα ἐνδείξάμενοι ἐκ δὲ τού-του πλείον ἐπαρθεὶν τὸ βαρβαρον, ὑπὸ ἑαυ-τῶν πάντῃ Ῥωμαῖοις ἐποίησαν τὰς τετραγὰς καὶ βύζυξον νενησ μέτροι, ἀπέειρον τὴν πά-ροδον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι οἷα ἐν σενάριον εἰλούμενοι, καὶ ἀλλήλοισι πεπιπτόντες, οὐ μόνον δράσασθαι κακὸν οὐκ εἶχον τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιπερὸν μέτροις ἀποστὰ μέτροις, ἀχέοις καὶ κείνοις ἐποίησαν εἰς τὸ ἀμυνέσθαι, ὅθεν καὶ ῥᾶδον ὑπὸ τῆς ἐ-πιπείμενων αὐτοῖς ἐδησοῦν, καὶ ἡ οὐδὲ μία τις ἐπιβουλήσας ὑπὸ τῆς οὐρανοῦ-των ταγματῶν, ἢ ἐκ βασιλέως αὐτῶν, ἢ ὑ-ποχώρησις καὶ ὡς φησὶ κλησις ἐπὶ δάτερα. ἀγὰ ἀμαξαι καὶ μέτρον ἐλάομεναι, ὑπο-νοήσασθαι μὲν οὐδὰ μᾶς εἶαν τὰς πορηρου-μίας τάξεις, καὶ μετατάξασθαι πρὸς τὸ χρῆσιμον. τοῖς δὲ μὲν τῶν αὐτοκράτορος στρατόμαχον ὡσαύτῃ ἀπὸ φεραγμα γινόμεναι, τὴν εἰς τὰ πρὸς ὅσα πορείαν ἀπετεί-χιζον ἐπιπτεῖ τῶν βεῖς ἐκ τῶν δόματος Περσικοῦ, καὶ παρ' αὐτῶν βοώτης ἀπέφυ-γεν, ἴππῳ καὶ ἀναβάτης ὁμοῦ κατεβέ-βλητο, αἱ σήσαγγας μεσαὶ σωμάτων πρὸς ὄφθαλμοι, τὰ ἄλλα τῆς πρὸς ὄφθαλμοι πληροστο, αἱ μᾶλλον ῥύακες ποροῦβαινον κελαρύζοντες, αἱμα σπυφύρετο αἱματι

ἀδύνατον (οἱ γὰρ Πέρσαι καὶ καὶ νότου ἐ-γρόντο, καὶ τὰ πρὸς ἑσέως ἐποίησαν ἄβαστα) ὅσα καὶ φεραμάτων ἀγέλαι Ῥωμαῖοι πε-εἰ σαθμοῖς τὰς δυχαείας ἐπένας ἐ-φθείροντο. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ που γυμναίου φε-ρήματῳ ἐπὶ τὴν εἰσέτη αὐτοῖς, ἢ θυμοῦ καὶ τῆς ἀντιπάλλον ὑπολέξει τὸ ζώπυ-ρον, καὶ τὸ σθεσθὲν ἀφῆρητο, καὶ ἀπέλι-πεν αὐτοῖς τὸ πρὸς ἑσέως τέλειον, ἐκ τῶν τοὺς πολεμίους ὑπὸ ὄξω ἀγῆν αὐτοῖς, ἔτε-ρον συμφορᾶς ἐπεισόδιον, ἀκλήεις ὡς πεπα-ρεῖσαν τὴν τῆς Ἀνδρονίκου τῆς Βασιλέως κεφαλῆ. ἡ δὲ οὐτῳ ἀδελφίδος μὲν τῶν βασιλέων Μανουήλ, ἀπέσταλτο δὲ μὲν στρατῶν ὅση περὶ Παφλαγγῶν, καὶ τῆς ἐν Πόντῳ Ἡρακλείας ἐστράτευθη, τοῖς Ἀμαρσεῦσι Τούρκοις ἀπὸ τῆς ὄξω φή-μαις τῶν τοῦ αὐτοῦ ὁ βασιλέως καὶ ἀ-πενυκαίοις τοῖς ὄξω θεαμασι τὸ λογιζό-μενον συγχυθεὶς, καὶ τὴν τῆς ἀνεψιῶν φοροτῆς μὲν ὄξω κεφαλῆ, καὶ τὸ τῆς κινδύου ἐν ὄξω συνείληπτο, ποροφάμα-ντῳ μέγιστῳ, ἀθυμία σπυφύρετο, καὶ ἀφασία πέσαν τὸ ἀλλῳ, καὶ κωφῶς ὁ λέγεται δάκρυσι τὸ πένθῳ ἀφοσιούμα-ντῳ, τὸ μέλλον ἐχαραδύκει, καὶ τὴν γνώ-μην ἀμφιρεπῆς ἐδείκνυτο. τὰ δὲ γε πορ-ποροῦθέντα Ῥωμαίων ταγματα, τὰς ἐ-πισφαλῆς ἐπένας ὁδοῖς ἀπαδῶς διελ-θέντα, ἐκυκλίσαντο που καὶ χάρακα ἐ-βυλλῆν, γηλόφου λαβόμενα, ἀσφάλειαν ἐκ μέτρος βραβύοντῳ.

3 Οἱ δὲ Πέρσαι τὸ πᾶν εἰσέφερον τῆς αὐοδῆς, τὰ πρὸς τὸν βασιλέα κατα-παλάσασθαι στρατόματα, ὡς εἰ τὸ πλείον κατατροπώθειν καὶ κέραιον, καὶ κείνα ῥᾶδῶς ὡς ἀγῆν οἱόμενοι, καὶ τὰ καὶ ἐπὶ ἀράκοντῳ ἐσόμεν γινόμενον. τῆς γὰρ κεφαλῆς σπυφύρετο, καὶ ὁ λοιπὸς σπυφύρεται ὁλοκὸς τῶν σώματῳ, ἢ καὶ

(nam Perfæ à tergo etiam imminebant) in angustiis il-lis Romani ouium instar ce-debantur. Quòd si quid ge-nerosi animi, si quis audaciæ fomes in hostem supererat, ea quoque deperdita & pe-nitus extincta sunt. Nam præter cætera mala, hostes caput Andronici Batazæ, ha-stæ præfixum ostentantur: qui Manuelis ex sorore ne-pos, cum exercitu ex Paphla-gonia & Heraclea Pontica collecto, contra Turcas A-masenos missus fuerat. Ita-que Manuel Imperator hu-iusmodi rumoribus & spe-ctaculis perturbatus, tum quòd nepotis caput videbat, tum quòd periculi quo cir-cumuentus erat, magnitudi-nem cernebat, animo æger, & dolorem silentio tegens, & mutis, quod aiunt, lachry-mis luctum diffimulans, e-uentum expectabat: & inops consilij, quò se verteret, ne-sciebat. Tamen Romanæ le-giones quæ antecesserant, periculosis illis itineribus superatis, in colle quodam aliquid ad securitatem con-ferente, vallum munie-runt.

Non ouium, sed luporum in foenis it-terceptorum instar.

Andronici Batazæ ca-des. Manuel qui suis cog-natis (senio-rum consilio spretis) fidem adhibuerat, consiliatorū suorum inu-tillia capita abscessa in-uenit cogi-tur.

Tot pœnis antea deseri-ptis, grâdior-tes addatur, mentis ægritudo, dolor immedicabi-lis, luctus hor-rendus, euen-tus miserri-mi expecta-tio, consilij inopia.

Deinde, con-templatio vi-ctorie in ma-nu hostium.

3 At Perfæ omni con-tentione copias, quæ cum Imperatore erant, debellare nitebantur: quòd maxima & potissima parte profligata, illas quoque se facile supe-raturos putabant: quemad-modum in serpentibus vi-demus, capite contrito vnà etiam reliquum corporis N. iiij.

Tertio, Manuel videt suos omnes conatus irritos.

In desperationem incidit.

In morte quaerit effugium.

Suos in idem præcipitium trudit.

In suo corpore ambitionis suæ luit pernas, & ægrè elabitur.

Ad alia graviora referuntur.

Nempe ut exercitus sui dispersionem cruentam cerneret.

Ex periculis in periculis suos coniectos & iugulatos.

tractum emori: & arce expugnata, urbem hostibus resistere non posse. Imperator verò etsi sæpe barbaros ex angustiis illis depellere est conatus, & suis viam cõplanare: tamen cum eum conatum non succedere, sequè æquè perituro, crescentibus subinde Perfarum viribus, vt qui è superiore loco pugnant, si maneret, ac si progredetur: cum paucis, quos secum habebat, rectà in hostes fertur: ceteròsque monet, vt quisque salutem quaerat, vt possit. se enim nihil boni sperare posse ex iis quæ videat. atque ita post multa vulnera & vibices, ensibus & ferreis clavis facta, ex Barbarica illa phalange, tâquam decipula, est elapsus. Sic quidem toto corpore conuulneratus, vt scuto eius circiter triginta sagittæ inhærent, & ipse cassidem decussam attollere nõ posset. Tamè vel sic Deo defendente, qui in die belli caput eius, quemadmodum olim Davidis, vt ipse in Psalmis fatetur, custodiebat, mirabiliter barbarorum manus effugit. Ceteræ verò legiões subinde peius tractabantur. Nam & ferratis hastis vndique pungebantur, & iaculis petebantur, & inuicem ipsi se prostrati conculcabant. Quod si qui has quoque fauces, barbaris qui eas infederant pulsus, superarât, in altera valle ab hostib. interibât.

tis istamuribus Persas isõleson. ωρεελδόντες δέ, κή τις μετ' εκείνῳ ἀφάρμοι σήαγγ, ὑπό τῆς εκείσε πολεμίων ἀπώλοντο.

ἐπ' ἀκροπόλεως ταύτης ἡ δὲ ἔξαυρεθείσης, κή ἡ λειπὴ πόλις ὡς κατὰ κερας ἀλλῆσα, τὰ οἰκησῶτα πέπονθε. κή βασιλοῦς μὲν πολλὰ κίς ἀπεπειράσατε τῆς εκείσε δυσαρέδων ὁδῶν τοῖς βαρβαρίοις μεταστῆσαι, κή πόλις ἡ ἐγκείμενη τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἔξομολίστην τὴν δόδον. οὐχ ὁρῶν ἡ τὰ κτ' σκοπὸν περιβάλλοντα, κή ὡς ἄπολειται οὐδὲν μείον μύρων κτ' γάραν, εἰα τ' Περσῶν ἔπι κεραιετέρον ἀεὶ γνομύων, ὡς ἔξ ὑποδὲξίων μαχομύων, ἐσβᾶλλει πρὸς τοῖς ἐνώπιον αὐτῶν πολεμίοις μετ' ὀλίγων τῆς ἀμφ' ἐκείνων, κή τοῖς λοιποῖς δὲ ὑποπίθησι σῶζειν σφᾶτ', ὡς ἕκαστος δύναται μὴ δὲν ἡδὲ χρῆσον ἐκ τ' ἐκ δ' ἐκ κατανοεῖν. κή βασιλοῦς μὲν ὡς ἐκ γαλαάρας τῆς τότε αὐτὸν διελικηφίας βαρβαρικῆς ἔξ ὀλίγου φάλαγγος μὲν τεταύματα πολλὰ κή μὴ ὀλίγους σιωχεῖς, εἰς ἄποξίφῶν ἐπλήρη, ἐσὶ δὲ κεραιων κορυμῶν, ὑπό τῆς πρὸς ἐκείνων αὐτὸν Περσῶν τυπτόμενος. ἐπεὶ κή οὕτω δὲ ὄλου τῆς στόματ' τεταυμάσσο, ὡς τὸν μὲν θυρεὸν πρὸς τοῖς τεταύματα ἔχειν ἐμπειρηγῆτας διψητικοῖς ἀματ' οἷσι, αὐτὸν ἡ μὴ δὲ ἀνορθῶσαι ὄλους δυνάσθῃ πρὸς τραπεῖσαν τὴν κόρυθα, πᾶσι κή οὕτω πρὸς δόξαν τὰς τῆς βαρβαρίων δέδρα λαβαῖς, ὑπό Θεοῦ φερρηθεῖς, τῆς κή ὅτι κεραιαλλῶ πάλαι Δαβὶδ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου ἔπι σιαιῶντος, ὡς αὐτὸς φησὶν ὁ φιλόψαλμος. τὰ δὲ ἄλλα τάγματα χειρῶνως ἔπαρχον ἀεὶ, δόρασι πρὸς τὰ δὲ λειπὴν νουσόμυρα, κή βέλεσιν ἐκ τ' χερῶν δὲ ἀμπερὲς ἐλαυνόμενα, κή ὑπ' ἄλλῶν ἐκ τῶν συμπίπτειν δὲ ἀφθειρόμυρα. εἰσὶ δὲ οἱ κή ταύτω μὲν ἀπαθείς παρῆλθον τὴν φάλαγγα, κή τοῖς ἐπ' αὐτῆς ἰστανμύοις Περσας ἐσῶλεσαν. ωρεελδόντες δέ, κή τις μετ' εκείνῳ ἀφάρμοι σήαγγ, ὑπό τῆς εκείσε πολεμίων ἀπώλοντο. εἰς ἡδὲ

εἰς ἡδὲ ἐπὶ τὴν κοιλιάδα πρὸς τὴν πόσας ἐκ ἀλγυτέρμονας ἡ πᾶρα δὲ ἐκείνη διέχισα, δὲ ἡ μὴ ὀλίγη βραχὺ, κή συμπίπτεσιν μὴ πάλιν πρὸς τὸ σενόπορον, κή ἡσσαν αὐτὰ πρὸς τῆς Τούρκων ἀκροπόλεως ἐφῆσται πρὸς πρὸς μύρα. ἀλλ' οὐδὲ ὁ λοιπὸς γὰρ τ' πολεμίων ἐσῶνιζε κεραιατῶν, ἀλλ' ἀπᾶς τούτων πεπλήρητο. τότε ἡ κή ἀνεμὶς πρὸς σάντῃ, κή δινα βαθείαν ἐκ τῆς εκείσε ψαμμῶδους μεταερίσαντος γῆς, σὺρδῶν ἐμπήπτεσαν, ἀμφοτέρω συμπεσῆν ἐγένετο τὰ σρατῶματα, κή ὡς ἐκ νυκτομαχία, κή σκοτῆ ψηλαφῆσθ' ἀλλήλοισ πρὸς σφῆρα μύρα, τοῖς ἐκ τῆς τοῖς φίλοισ ἔπι κεραιετέρον, κή οὐκ ἡδὲ ὁμοφύλα δὲ κεραιετέρον ἀλλόφυλον, ἀλλὰ Περσαι κή Ῥωμαῖοι συμβεβλημένοι, κή κεραιετέρον ὁμοφύλων ἐσῶντο τὰ ξίφη, ἐκ τῶν πρὸς τὸν κεραιετέρον ὡς πολέμοις, ὡς τὰς τὰ φεραιετέρον ἐναγυρόδῃ, ἐκ τῶν μὴ κεραιετέρον πολυαδῆριον, κή σὺρδῶν κεραιετέρον Ῥωμαίων τε κή βαρβαρίων, κή ἡσσαν, κή βοῶν, ἐκ τῶν ἀκροπόλεων. ἔπεσον οὖν ἀριστερῶν πλείοις Ῥωμαῖοι, κή μέλιστ' ἐκ τῆς γένους πρὸς βασιλεῖ, κή τούτων οἷς πολὺ τὸ ἔπι σπῆρον. ὡς δὲ ἡ κόμῃς ἐλώφισεν ἡτε ἀχλὺς ἐκείνη κή ἀρεσῆς διεσπείδατο, ὡπῆσσαν τὸ πνεῦ (φῆν τῆ ἀπὸ κεραιετέρον πρὸς τῆς κή ὁρᾶ μᾶτ' ἔως ἰξυτ' κή σρατῶν σιωχη μύρα τῆς πρὸς τῆς σῆς, οἱ δὲ χεραιετέρον μὲν ἡ κεραιετέρον, κή κεραιετέρον ἐλεεινῶς κή φωνῆς πρὸς ὑπὸ κεραιετέρον πρὸς κεραιετέρον τῆς πρὸς τῆς κεραιετέρον, ἐκ τῆς ἡ κεραιετέρον τὸν ἀμύμῃν δυνάμυρον εἶχον, οὐδὲ τ' σῶζοντα. πᾶτες ἡδὲ οἷς ἔπαρχον ἐκείνοι τ' οὐκ εἰσιν πρὸς τῆς κεραιετέρον, κή κεραιετέρον κεραιετέρον κεραιετέρον, κή ὡς τῶν κεραιετέρον σῶζον ἐσῶντο. ὁ δὲ βασιλεὺς Μανουὴλ σιατ' ὑπὸ τῶν ἀκροπόλεων δὲ κεραιετέρον ἀνελόμενον ἐσῶντο, κή κεραιετέρον

Is enim transitus in septem profundas valles inter sese vicinas findebatur : & initio paulò latior, rursus in angustias cõplicabatur. Eæ verò omnes accuratè à Turcis custodiebantur, atque aded cætera quoque loca Turcarũ plena erant. Adhæc, procellis arenarum vento in eos impulsis, ambo exercitus impetu congressi, veluti noctu, & in defissimis tenebris pugnant : nec villo discrimine amici aut inimici, obuij quiq; trucidabantur: eodemque loco Turci & Romani, iumenta & homines iacebant, vt vallis illa nihil esset aliud, nisi amplissimum quoddam & commune Romanorum, barbarorum, iumentorum, pecudumq; sepulchrum : plures tamè Romani ceciderunt, præsertim illustrissimi quique Imperatoris cognati. Vt autè turbo ille, discussa caligine, quieuit : conspecti quidam sunt (heu miserum spectaculum) vsque ad lumbos & colla cadaueribus circumsepti, qui supplices tendebant manus, & gestu miserabili ac lugubri voce prætereuntium opem implorabant: sed nemo erat qui auxiliari posset. Nã quique suam cladem illorũ exemplis mementes, in vita periculo haud spõte immisericordes erant, & fuga salutem querere satagebant. Imperator verò sub pyri syluestris vmbra vires exhaustas recipiebat, si-

Nec viam euasiõis vide-ret.

Cælum ipsũ haberet aduectarium.

Et in horrèdo mortis se pulchro suos iacentes frustra require-ret.

Tremèdum spectaculũ, & malorum consiliorum fructus.

Belli horrèda facies. Nemo reperitur qui quum opus est auxiliũ proximo suo ferre velit aut possit.

brietatem usque Christianorum sanguinem hausisti, dum pauperes subditos exactioribus vexas & deglubis. Eum conuiciatorum Manuel ita æquo animo tulit, ac si furdus esset: & cum vidulos in quibus signata pecunia erat, à Persis diripi & effudi videret: Romanos hortatus est, vt impetu in barbaros facto, pecuniam illam ipsis potius debitam arriperent. Tum rursus idem ille impudenter in Imperatorem inuectus: *Vivò*, inquit, *ista prius Romanis danda fuit, non nunc, ubi cū difficultate & sanguine paranda est. Quòd si vir fortis est, vt gloriatur, & clamoris postulat, in raptores Persas impetum faciat: usque fortiter casis, rapinas recuperet.* Tacuit & ad ea verba hominis importuni Manuel, sine vlllo tumultu, non secus atque olim Dauid Semeis intemperias tulit. Tandem Contostephanus quoque Andronicus incolumis aduenit, qui extremum agmen ducebat: & alij quidam apud Manuelem gratiosi, vincerum expertes, concurrerunt. Vbi nox præliū diremit, omnes federunt tristes, capita manibus sustinentes: & dū pressens discrimen reputant, se viuus non annumerabant: eo potissimum territi, quòd barbari circum vallum cursitantes, populares suos, qui vel religione mutata, vel aliis de causis olim ad Romanos se contulerant, cum maximis

Nec semel, sed iterū, vt hac ratione ambitiosam Manuelis animam detranaret.

Is etiam manum medici vicūque perentis & forte videtur.

Andronicus, vt & Manuel, elabitur, ad duriora referuat: mirā Numinis patientiā & prouidentia.

Milites Græci autem ex recenti clade nouam conuiciunt, & vt ad lanienam destinati tepidant.

Victores, suo more victis insultant.

κὲν ἀκραφονῶς Χριστιανῶν ἀμείψαν κρατήρ ἐνεράθη σοι, καλαμῶ μὲν τε καὶ ὄπιον ἀλλίζοντι τὸ ὑπὲρ σου. εὐτὼ δὲ ἰκανῶς τὸν κρατήροσιν ἐκείνον ἔλαϊδρον ὑπὲρ ἔκρινεν ἀθήροπον, ὡς εἰ μὴ ἔδ ἀκρύων, μηδὲ ἔχρον ἐλεμῶς ἐν τῷ στόματι. ὁρῶν ἕξ τοῖς θησαυροφύλακας θυλάκους διασωμῶσις ὑπὸ Περσῶν, κὲν γῆς χροῦμενον ἔαπαζόμηνον τὸν εἰς νόμισμα κομμῶρον χρυσόν τε καὶ ἀργῶρον ἐνήγε τὰς σωζόντας Ρωμαίους ἐπὶ φασεσῆν τοῖς βαρβαροῖς, ἔκπῆσα δὲ τὰ χημάτα Περσῶν δικαιοτέρον. συσῆς ἡ αὐτῶν ἐκείνῳ ἀνὴρ, διελθοδρεῖτο ἀγαθῶς βασιλεῖ τοιαύτῳ κελῶοντι, ἐχρῆν λέγων ἐκυσῶς, ἔπειθεσθαι διδόναι Ρωμαίοις ταυτῆ, οὐχὶ δὲ πάντως νυκτὶ ὀπίτε ἢ κῆσις θυχερῆς, καὶ μὴ ἀμείψῃ. εἰ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ ἔστιν ἰχῦος, ὁποῖον δὲ ἔχεται ἔτι, ἢ γοῦν ἀναξυεῖδα περικείται. τοῖς χρυσοσύλας σύβραγεις Περσῶν, καὶ συκῶνας τῆς εἰς θάρραλεῶτες, ἐπινασσωσάτω Ρωμαίοις τὰ ἀπαζόμηνα. ἐσιώπα δὲ, καὶ τῆς τοῖς ῥήμασι, μὴ ὑπὸ ὀδόντα γυρῶν, μηδὲ τὸν θορύβων. ἀλλὰ φέροντι τὴν ἑκέρτομα περτεσιαν, ὡς Δαβὶδ πάλαμ Σεμεεὶ τὸ αὐθάδ φη. ὁ δὲ ἡ καὶ ὁ Κοντοστέφανος Ἀνδρόνικον ἀβλαβῆς παρῶν, ὅς ἡγεῖτο τῶν τελευτάων τάξεων. κὲν ἔπεισεν τῶν δυναμῶν μέγα πῶρα τῶν Μανηλ, ἀπληγῆς στυδεδραμῆσαν. ἐπεὶ δὲ νύξ ἐπῆλθε, κὲν σκότῳ ἡμέρας διαδοχῆν τὸν πόλεμον ἔπαυσεν, ἀδημονῶν ἀπᾶς κατῆστο ὑπὲρ τῶν χερῶν κοίλῳ ῥήμας τὴν κεφαλήν, καὶ τὸν ἐνεσῶτα κίνδυμον φανταζόμενον, ἐ τοῖς ζῶσι σωζέτασιν ἑαυτῶν, καὶ μέλιθ' ὅτι τὸ χροῦμα περὶ ἔχοντες, ἐξεπρῶσις ἀνεκάλου φωνῆς οἱ βαρβαροὶ

ἀπολουμῶν ἀφ' ἑωθεν αὐτῆκα τῶν ἐν αὐτῶ. διενυκτέρον ἐν Ρωμαίοις κὲν φήσας κὲν λογαδάς τοῖς φύλοις φύλα σωμαγερόμηνοι, βαπτόμηνοι περὶ ὄχρον ὑπὸ δέου εἰς οἶον τὰ πέταλα τῶν δένδρων κὲν κωρὸν τὸ φυλλοχόον μεταμορφάζεται.
 5 *Αὐτὸς δὲ ὁ κρατῶν ἀγχεσάτας βελας ὁδινον. ὡς δὲ ταύτας ἀποτεκῶν εἰς ἀκωλῶ τῶν σω ἐκείνῳ ἐξέφερε, καὶ μὴ τὸ ὑψηγέμηνον λαθραία φυγῆ, κὲν τῶν ἑσοῦτων ψυχῶν εἰς ἀχμαλώτων κὲν θανάτων ἐκδοσις, ἐκπλήθει τοῖς ἀκρωμῶν, καὶ μάλλον τὸ Κοντοστέφανον, ὡς ἀνδρὸς ἀλλοφρονοῦ τῶ καὶ περὶ σπυρομῶν σκοτῶ δὴνη ἀτεχνῶς φειγόμενον ῥήματι. οὐ μόνον δὲ οἱ περὶ σπέσιν τὸ ποιητῆς στυελδόντες βαρέως ὑπέκρινεν τὰ ὑποπῶ μῆρα, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐξωθεν ἐσῶς τῆς σκωπῆς ἐκ τῶ ἀγνώτων στραπωτῶν, ὡς τὸ βασιλικόν ἐς οὐς ἐδέξατο σέμμε, ὑψώσας τὴν φωνῆν καὶ διωλύμον ἀνομιώσας φεῦ, εἶπεν, ὁποῖα δὴ καὶ ὁ βασιλεὺς Ρωμαίων εἰς νοῦν ἐβάλετο; κὲν περὶ ἐκείνον τὴν τῆ λόγῳ σρέψας ὀρμῶν, οὐχὶ σὺ φησιν ὁ δὲ τῆς ἐρημῆς κὲν στυῆς ταύτης ὁ δὲ ἐκθλίψας ἡμας, κὲν εἰς ἀπώλειαν διωθήσας, ἢ μάλλον οἰονεῖ πνὶ ὄλμῳ ἐκπῆσας τοῖς συμπήπουσι σκοπέλοισι, κὲν τοῖς πεσῶσιν ἀτεχνῶς ἐφ' ἡμας ὄρεσι; τῆ μῆνιν κὲν τῆ κοιλάδι ταύτη τῆ κλαυμῶν, κὲν τῶ σῶμῶ τῆ ἀδὲ ἀπικρις, καὶ τῶ παρελθεῖν τὰς ἀνωμάλους ταύτας κὲν φαχέας ἑοχέας; τῆ ἰθὺν ἐπάγην τοῖς βαρβαροῖς ὀπίκλημα εἰς χερσὶν, εἰ τοῖς χροῦμας τῆς τοῖς σενούς τε κὲν εἰσῶσις κὲν σκολοῖς περικαθίσαντες, ἡμας ἐσαρῶσι δῶσαν; ἐ νυῦ ὅπως κατὰ περὶ δίδως ὡς περὶ ἔατα σφραγῆς τοῖς ἐχθροῖς; τούτοις μαλαχθεῖς τὴν ψυχῆν, εἴτ' ἐν ἑως καρδίαις δηχθῶς εἰς ἐτέραν ἐξάπετο, κὲν τὴν κὲν τὴν κωρὸν ἐκεί-*

clamoribus hortabantur, vt ea nocte castris excederent. Manè enim omnes qui in iis essent, perituros. Eam noctē ita exegerunt Romani, metu pallentes, vt tribules cū tribulibus, amici cum amicis coniungerent.

5 At Imperator, quum ignauissimum consilium de clandestina fuga, & tot milibus neci obiciendis, proceribus aperuisset: auditores, & Contostephanus in primis, obstupuerunt, quasi verba hominis parum faniloqueretur. Nec ij solū qui in consiliū adhibiti fuerant, eam orationem grauitertulerunt: sed quidam obscurus miles, qui extra tabernaculū steterat, auditō eius proposito, cum ingenti suspirio, & alta voce: *Quid*, inquit, *Romanorum Imperatori in mentē venit? & ad ipsum cōuersus: Non tu*, inquit, *is es, qui in desertam & angustā istam viam nos intruisti, & in interitum precipitasti? & concurrentibus istis scopulis & montibus nos omnino oppressuris veluti mortario contudisti? Quid nobis rei est cum ista valle luctus, & faucibus inferni? Cur istos iniquos & asperos tramites penetramus? Quid nos priuatim de barbaris queri possumus, qui violentis istis anfractibus atque angustis infestis, nos irretinerunt? Et tu nos tanquam oves mactationi destinatas prodis? His verbis animo emollito, ac potius confauciato, consilium mutauit, & eam sequi viam in-*

Summū Manuelis supplicium, præcedentia omnia logē superans, & non mini ei probrum inurēs sēpiternum: hos turpiter deserere vel le quos in periculū mortis ipse sua ambitio deduxerat.

Ideo, non à magnis vicis & illustribus consiliatiis, sed ab obscuro milite tenebricosa hæc vesania reprimitur. si lentibus hominibus bruta vel ipsi lapides loquuntur.

Est etiam vitignobilis sæpe opportuna loquutus, & gregarij militis tempestiua admonitio reliquam seruat exercitū, atque adeo ipsum Manuelem.

ἀπολουμῶν

habere, & sincerè fecū agere barbarū videret: alia via domum redire instituit, vt aspectum interfectorum declinaret. At viæ duces obidipsum potissimum eodem eum reducebant, vt miserabilia illa spectacula oculis intueretur, quæ quidem nullis lachrymâs fatis deplorari queant. Nam fauces exequatæ erant, valles in tumulos assurgebant, saltus cadaveribus operiebantur. Prostratis omnibus, cutis capitis detracta erat: nonnullis pudenda etiam præcisa. Ideo factū à Persis dicebatur, vt circumcisus à Christianis non distinctis, victoria anceps esset. Nam ex utroque exercitu multi ceciderant. Nemo igitur præterit quin lamentaretur, & nominatim familiares atque amicos suos interfectos compellaret. Hoc loco illud in mentem mihi venit, *res futuras difficulter ab hominibus posse præcaveri: neque faciliè quæquam pericula euasurum, nisi numine exorato diuinitus custodiantur, malorumque lenamen impetret.* Nā Imperator quum Persis inferre bellum statuisset, in somnis sibi visus est, conscensa Imperatoria naue, cum multis familiaribus Propontidis oram legere: subito verò Europæ & Asiæ montes concidisse: fractâque naue, cæteris

καὶ ὕπνου ὄρατ', ὡς εἰς στρατιγίδα νῆα ἐμβαίῃ αὐτός τε καὶ συγγνοὶ τῆς ὀπιτηδείων, τὴν Πελοποννήσου ἀνελέγατο. ἀφῆκε δὲ συμπεσεῖν τὰ εἰς Εὐροπῆς καὶ Ἀσίας ὄρη, ὡς ἀφανισθῆναι μὲν τῆς νηὸς θρασυδείσης τὸ ἐμπλέον

Et Manuelli bellica spectacula obiret quæ ambitio sum principis à bello deinceps deterreant.

Luosuosissimum spectaculum.

Perfarū stragem.

Græcorū lamenta inquit.

Nicetæ de infelici Manuelli in Sultanū expeditione grauius adinotatio.

Manuelis somniū, euentus bellici præcisi: si mens illi non læua fuisset.

ληθῶς λαλήσαντα, καὶ μὴ ἐπιὸν ὄργυλόν δόλοισι δαυλογοζόμενον ἀρεῖται δι' ἄλλης ὁδοῦ πορεύσασθαι, καὶ μὴ τὴν αὐτὴν ἀναμνήσασθαι αὐτῆς ἡμέρας ἐπὶ τῆς ἐβάδισε πρὸς τὸν ἐκκλίνουσαν τῶν πρὸντα βελομήδου. οἱ δὲ τῆς ὁδοῦ ἡγάμονες κατ' αὐτὸ τὸ μέγαλον ὄρη τὴν ἐκείσε πρὸς τὸν ὄφθαλμοῖς οἰκείους ἐπόψοντο βασιλεὺς τὰ οἰκόμενα ἐκείνη θάματα. καὶ ἡμεῖς δὲ ἀληθῶς δακρύων ἀξία τὰ ὁσόμενα, ἢ ἀληθῶς εἰπεῖν, μείζω τῶ ἀνακλαυθῆναι δὲ τὸ τῶ κακῆ μέγαλον. αἱ τε γὰρ φάραγγες εἰς ἰσόπεδον ἀνέβαινον, καὶ αἱ καλὰ εἰς κολωνοὺς ἀνέγειροντο, ἔτα ἄλλοι τῶν θνησιμάχοις ἐκαλύπτετο, ἅσας ἡ κεῖμεν ὄπισθεν εἰς τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς, πολλοὶ ἡ καὶ τοῖς ἰδυφάλλοις ἀπικαυλίθησαν. ἐλέγητο ἡ τοῖς Πέρσας τὸ τεχνάσασθαι, ἵνα μὴ τῶ ἀκροβύς οἱ ἐμπείρομοι δαυλογοζοῦντο, καὶ ἡ νίκη οὕτως εἴη ἀμφοτεροῦ καὶ ἀμφοτέρω, ὡς εἰς ἡμετέρον τῆς στρατοπέδων κατὰ βληθέντων πολλῶν. οὐδεὶς τῶν χειρῶν δακρύων καὶ σενάριον ἀντιπαρήλθεν. ἀλλὰ μέγα πάντες ἀνέκλαυσαν. ἔδοξα δὲ τὸν δόλοισι ἐτάμενος ἐσυνήθει ἐκάλεισαν. ἀλλ' ἐνταῦθα τῶ λόγου γυρομέρος, ἐκείνο ἔχω εἰπεῖν, ὡς δυστύχων τὸ μέγαλον τοῖς ἀνθρώποις ἡμῖν, καὶ ἐκ αὐτῆς ῥαδίως ἐξαναλύθη τὸ ὄρη, εἰ μὴ τῶ τὸ θεῖον ἐκ ληστρίας ἰλασθῆναι ἀπόσατο τὰ δεινά, ἢ ἐκ τῆς εἰς τῶ μετακλιθεῖ, κατὰ μνημόν τὸ τῆς κινήσεως ἀκραιφνῆς, καὶ τῶ φιλανθρώπων καπιλεύον τὸ ἀκροτον. βασιλεὺς γὰρ ἡμεῖς καὶ Περσῶν ἐμμετρίως πρὸς τὸν ἐκείσε, ἐδόκει

ἐμπλέον ἄπαν, αὐτὸν ἡ μόλις ἐκδοθῆναι τῆ χέρσων τῶν χειρῶν νηχομέδων, κατ' ἡμέραν τῆς ὀπισθοφάλλων ἐκείνων ἐπέβαινε τείβων, ἀνὴρ τις πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς γλωττῆς, τὸ γυρομέδων, τὸν πικρὴν Μαυροπούλου, δὲ εἰς αἰὸν ἔφατο κατ' ὄναρ, ἢ ἐκ τῶ Κύριος παρὸν μὲν ναὸν εἰσελθεῖν, ἐν τῶ τῆς ἰεροῦδαί οἱ τῆν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, φωνῆν ἐξικνουμένην ἐκείνην ἐκπαθῆναι, λέγεσθαι, ὡς ἀρπύως ἐν μέγιστοις μάλισται κινδυνώεις ὁ βασιλεὺς, καὶ τῆς ἀπελευθέρωσά μοι τῆς σωμείλιτος, εἰρηκότος δὲ τῶν ἀνθρώπων, ἀπελευθέρω ὁ Γεώργιος νωθῆς οὗτος, εἰπεῖν. καὶ κείνη δὲ πάλιν ἐπενεκόντο, ἀπὸ τῶ ὁ Θεόδωρος, ἡ κερὸς τῶν ἀπανήναδς, τέλος δὲ μὴ πρὸς ἀγαθῆς φράσεως, ὡς οὐδεὶς φροφάσει τὸ φρόμενον ἐκείνων κακῶν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως.

6 Μετὰ τὸ ἔσπευξασθαι τὰς δυσχερείας, ἐπέκειντο καὶ πάλιν αἱ Πέρσαι Ῥωμαίοις ἐκ τῆς ὀπισθεν ὀπισθοφάλλων. μετὰ μὲν γὰρ ἐλέγητο πληγῆναι τὸ Πέρσων, ὅτι τὸ ἐν χερσὶ παρῆκε θῆρα καὶ κατεῦθεν ἐκδοθῆναι τοῖς οἰκείοις ἐκείνων ὀπισθεν ἐκδοθῆναι, ὅσα καὶ πρὸ τῶ ἀπονδῶν ἐξῆν δαυλογοζοῦντο, οὐ πανσθεν ἡ καὶ ὡς ἡνίκα τὰ δυσχεροῦσα χεῖρα Ῥωμαίων διήρχοντο, αἱ Τούρκοι παρέποντο, ἀλλὰ καὶ δαυλογοζοῦσας συμμεθείας ἐπικολούθουν. οἱ γὰρ κέρπυσι καὶ πλείεσι τῶν σπύλων ὠφελείας ἐμφορτοὶ γυρομέδων, τῆς οἰκείας φερουσης ἡψατο, πλὴν καὶ οἱ παρεπόμενοι ἐκείνοι πολλοὺς διέφθειρον, καὶ τῶν τοῖς μάλισται ὀπισθοφάλλων τε καὶ ὀπισθοφάλλων, καὶ περὶ τῶ βασιλείως τοῖς πολεμικοῖς τῆς ἡγεμόνων, καὶ δρασηείως οὐραγῆν ὀπισθοφάλλων. ὡς δὲ καὶ τὰς

omnibus sublati, se vix manibus in littus enataste. Quo autem die periculosas illas vias ingressus erat, homo quidam duarum linguarum peritus, natione Romanus, cognomento Mauropulus, ei dixit: se visum in somnis Cyri ædē ingredi: & dū genitricem Dei placaret, vocē ex caeditam audire, quæ diceret: *Nunc in summo discrimine versatur Imperator, & quis ei meo nomine opem feret?* Cum quidam ex obscuro dixisset, *Abe at Georgius:* illam respondisse, *Tardus hic est.* illo iterum dicente, *Abe at Theodorus:* eo quoque repudiato, denique moestam exclamasse: *Neminē malum illi imminens præcauere posse.* Atque hæc hæctenus.

6 Postquam autem ex angustiis euaserunt, Persæ Romanos iterum à tergo sunt adorti. Persam enim pœnituisse ferebant, quod paratā prædam è manibus amisisset: & suis concessisse, vt Romanis ostenderent ea quæ etiā ante pacem facere potuissent. Non tamen toto exercitu, vt tum, quum angustias transirent Romani, affectabantur: sed ex internallis, & seiunctis cohortibus. Nam plerique, optima quique præsertim, manibus onusti, domos suas repetebant. Nihilominus tamen illi qui tergis inhærebant, multos occidebant, vulneratos præsertim, atq; imbelles. quamuis Imperator bellicosos & strenuos duces extremum agmē claudere iussisset. Vbi Choro. j.

Mauropuli somniū. Quid autem somnia iuuant: quum perpetua cæcitate & vertigine ambitio laboret. Porro somnium illud supersticiosum fuit propter, & exiti apprimè conueniens.

Etiamsi quidam ex Persis (Sultano iubente, id factū esse parū verisimile est) Græcorum reliquias fuerūt infestis: nō ideo debuit Manuel fidem fallere, sed Sultanū mature appellare, vt suos corceret.

Adversus numero-
sum exercitum
& potentissimum
exercitum consilio
non impetu
opus est.

Nihil praestanti-
us in summo
belli duce
quam lenta
festinatio.

Cum item
oportet res-
picere magis
quam prospicere.

Et quam pre-
liorum delicta
emendationem non
recipiunt, praestat
ex insidiis at-
que imparatum,
quatenus aperto
manu adoriri.

In Atapaci
sitentibus
quidem militibus,
sed impetiti
ducis exercitu
videmus
celeritatem
imprudenter,
audaciam, im-
petum effe-
rum hostibus
percommodum,
noxium
esse amicis.

ros inuaderent, quam numerum eorum cognouisset, & victoriam penes se fore intellexissent. Persae vero, quorum excursionis terminus mare fuit, cum optima praeda recedentes, ea quoque in reditu populati sunt, quae ante non attigerant. Batazes vero cum copiis & ab Imperatore acceptis, & in itinere collectis, recta Hyeliu & Limmochire oppida petierunt, qua olim Maendri fluminis pons fuit. Sed cum speculatores, quos in omnibus viis constituerat, Turcorum discessum, qui quidem in propinquo essent, significarent: exercitu in duas diuiso partes, maiorem in insidiis collocat, qua hostes transaturi erant: alteram ultra fluuium iuxta veterem pontem dispersa expectare, & turmas Turcarum cum captiuis traiecturas, fortiter inuadere iubet. Cum vero Turci ex superiore loco telis petiti, in flumine mergerentur: Atapacus cum fortissima cohorte cum Romanis congregitur, ut suis traiciendi spacium praerberet: ne singulis anteuertere cupientibus, & longior mora intercederet, & qui vado aberrarent, crudeliter interirent. Iam diu acerrime dimicando, & fortis animi proptissimaque manus facinora egregia edendo, ut etiam ultra flumen

σεως, ως μη φθάνειν ενάσσει προμηθευ μένος, βασιλεία μὲν ἢ δαίβασος γίνονται, δεινὴ δὲ ἢ τῆς σφαλλομένων ἀπώλεια. ἐφ' ἱκανόν μὲν οὖν ἀπὸ γῶν, ἐκδυόμενος ἐμάχετο, ἀνδρείου φρονήματος, καὶ χειρὸς γηρυμοτάτης ἔργα δεικνύς. ὡς δὲ μάδοι καὶ κατὰ τὴν περὰ τὴν ποταμοῦ Ῥωμαίους

βαρβαροῖς. εἰ μὴ σείρα γοῖν ἀκρεβεί
περὶ τὴν. ὁποσοί εἰσι τὸ πλῆθος, καὶ ὡς
νικῶν αὐτοῖς μάχεσθαι μέτροι, καὶ Πέρσαι
μὲν πέραις τ' ἐφόδου τὴν θάλατταν θήμε-
νοι μὲν πλείους ὅτι λείας ἀέλυον, καὶ κεί-
να κείροντες οἷς καὶ τὴν καθόδον μὴ πορ-
σέβαλον. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Βατάτζιν τὰς
δυναμείας ἀναλαβόντες, ὅσας τε αὐτοῖς
ὁ βασιλεὺς ἐφωδίασε, καὶ ὅσας καὶ πύργ-
δον ξυυελήσαν, ἠλαυνον διὰ τὴν ὑέλις
καὶ τὴν λευμὸν χερσὶ τῆς πολυχίνων, καὶ
ἀπὸ τῆς ποταμοῦ τῆς Μαυροῦ πάλαι γέ-
φυρα ἀεὶ γέτο. ἐπεὶ δὲ οἱ σκοποὶ οἱ ἀεὶ
ὁ Βατάτζης κατέστησε, καὶ πᾶσας τὰς
ὀπποῦ φερούσας ὁδοὺς ἀπὸ τῆς γαλλοῦ τ' ἢ
Τούρκων ἀνάστειν, καὶ ὡς ἐπὶ ὁρῶσιν ἠδη
εἰσὶν ἐφορμήσαστες, εἰς δύο ἀπὸ τῆς μακίστας
τὴν στρατὸν, τὸ μὲν πλεον αὐτοῖς εἰς λό-
χους κατέστησε καὶ τὰς ὁδοὺς αἰς ἡμελλετέ-
μαιν τὸν πολέμον. τὸ ἕλοιπον εἰς τὰς μὲν
τὴν παλαιὰν γέφυραν ἐκβάσας τὴν ποτα-
μὸν δὲ ἀπεσείρας, πορσο μὲν ἐκέλευε μα-
είδος πνός ἀπὸ τῆς Τούρκων μὲν τ' ἀρχιμα-
λωσίας περὰ ὡσιν, καὶ τὴν κινῶντα μηδὲ-
λως κατὰ ῥῶδ εἶν, ἀλλὰ καὶ θάρραλέως
πορσοπαντᾶν. καὶ ὁ μὲν ὡς ἀμεινον οἱ δέ-
δοκτο, ἔπειτα δὲ τὸ οἰκείον διεσυνάσασε σεά-
τῶμα. οἱ ἢ Τούρκοι ὡς εἶχον τ' ἢ δὲ βαί-
νειν, εἰς τὴν ποταμοῦ βαλλόμενοι, εἰς τὴν πο-
ταμὸν σωωθούσιν καὶ ἀπεπνίγοντο. ὁ δὲ
γε Ἀτάπακος μετὰ τῆς ἀμφὶ αὐτὸν οὐο-
πλοῦτων εἰς λόχον συσπειραθείς, καὶ συ-
στραφεὶς ἀρχιμαλωσίας, Ῥωμαίοις συμπλέ-
καται, καὶ τὸ ἀντίμαχον ἐν τεύθειν κακῶ-
σα βαλόμενος, καὶ τῶν ὁμογῆμοσιν ἐκε-
χειρίαν δίδοναι τ' τὴν ποταμοῦ περὰ ὡ-
Ῥωμαίους

Ῥωμαίους ἐφεινάται, καὶ ἀναγρῆν τὸ δαβαῖ-
τον τὴν Περσῶν σεατῶμα, κατὰ κλει-
ται τὸ πορσοῦνον, καὶ τὴν ἀκμὴν ἐκείνου
μυθαρμῶσιν ἐκείνου, τὴν ποταμοῦ
ἑαυτῶν ἀπαθήσει. καὶ δὴ τὴν πορσοῦν μὲν
πορσολλάξας πορσοῦν, ἀνωτέρω μετὰ χε-
ρεῖ, ἀναδιφῶν ἐτέρω περὰ ὡσιν, ὡς ἢ ἀπο-
ρῶ. καὶ ὁ ποταμὸς ἀνωτὰ χόρην, τὴν δὲ
κοντὰς δειδώς, τὴν ἀσπίδα ὑποθείς τῶν
ὑδατων, ὡς κελητῶ ταυτῆ ἐχρήσασθαι, ἀεὶ
ἀνπερὰ σῶσας τῶν ἀνδρῶν ὅσους. καὶ τοῖ-
νω τῆ μὲν λαμῶ τ' ἵππων κατέχων πορ-
νηχόμενον, τῆ δὲ δεξιᾷ τὴν ποταμοῦ γυ-
μνῶν δειδώς, καὶ πορσοῦν ἐν τῶν πα-
ραυτῆ ταυτῶν εἰς ὄκκα, ἐσάλουσα ἔπει-
καὶ βραχὺ τὴν ποταμὸν δὲ ἀπὸ τῶν πο-
ταμῶν. οὐ μὲν εἰς τὴν πορσοῦν τὸν πο-
ταμὸν εἰς τὸν ἀνπερὰ ἠδη γηρυόμενος,
ὅτι τὴν γαλλοῦν ἀείσειν, ἑαυτὸν ὅς περ ὅσιν
ἀπὸ τῆς μὲν, καὶ μεγάλης γλώττης κόμπω
γῶν μὲν, ὅπως συναχθῶσιν καὶ ἔτεροι
Τούρκοι μετ' αὐτῶν. ἐδενός ἢ τῆς ὀπποῦ
καὶ αὐτὸν εἰδόντων Ῥωμαίων πορσοῦν
σῶσας, ἀλλὰ τῆς ὀπποῦ ἠλα-
νωσιν ἀπὸ τῶν ὀπποῦ, ὅπως τὴν κινῶντα εἰρε-
σίαν ἀεὶ ἐκέλευε, ἀναγρῆται ἀμεινό-
μω κινῶντα. ἐν ἢ τῶν ἀκόσμως τε
Πέρσης ἐκείνης ἀπεδίδρασι, ὁ Μαυρο-
δρος τῆς πλείονας εἰσεδέκτο, ὡς βραχέως
ἐν τῆς ποταμοῦ γαλλοῦν δὲ ἀπεσθῆναι. καὶ
τὸ τὸ ἔργον, εἰπέρι ἄλλο, ἀνέρρωσε μὲν
τὰ Ῥωμαίων πορσοῦν, κατέβηλε ἢ τῆς
Περσῶν τὰ φρυάγμα, ὡς γὰρ οὐ δέξομέ-
νων σφῶσιν τῆς Ῥωμαίων, γηρυότες ἐπή-
σαν, καὶ ὡς πᾶσαν ἀφανίσοντες μὲν
τὴν Φρυγίαν, καὶ φερῶντες ὁποσῶν ἐπέ-
σι Μαυροδρος ἀπὸ τῶν ῥῶσας, ἐσβάλλον
εἰς θάλασαν. πίπτει δὲ καὶ τὸν πόλεμον Ἀσπίτης εἰς ἀήτας τοιαῦ-
τα. Πέρσης ἀνπερὰ σῶσας Ἀσπίτη, πᾶσι τῶν οὐκ ἔχων καὶ τὴν ποταμῶ
Ο. iiij.

Romanos stare cognouit, & quicquid Persarum transiret, & occidere: fracta alacritate, & generoso illo spiritu debilitato, suae salutis consulit: & proposito itinere declinato, superius abscedit, aliud vadum quaesiturus. Quia vero flumen nusquam transiri poterat, capto ex tempore consilio, scuto pro lintre utitur, laeva equum iuxta natantem ducit: & dextra gladium pro gubernaculo sustinens, nato paulatim progreditur. mortem tamen euitare non potuit. Nam cum in ulterio- rem ripam euasisset, tumulto confuso, quis sit, praedicat, & arrogantibus verbis semetipsum celebrat, quod plures Turcae eo confluerent. Verum non ab illustri aliquo & noto Romano, sed ab Alano quodam occiditur. Ex eo Persae effuse fugientes, plerique in Meandro submerguntur, per paucis ex tot millibus conseruatis. Id factum, si quid aliud, rem Romanam crexit, & Persarum insolentiam repressit. alacres enim inuuebantur: & Romanos terga duros, se vero tota propere Phrygiam, quam late Maender ad mare usque protenditur, deleturos putabant. In hoc praelio Aspietes cecidit, hoc modo: Persa quidam, cum ipsum ob firmitatem armorum, & scutum ad pedes usque demis-

Temeritas, vbi prima impetum effudit, sicut quaedam animalia, amisso aculeo, torpet.

Aut si confulit sibi, id quod de inconsultis & intempestiue.

Suisque perit artibus, modum nunquam seruans.

Capite sublato membra corruunt.

Superbiae cogitationes & exitus diffimiles.

Aspietis intectus.

Fallax equus hostis, sine Numinis benignitate.

fum vulnerare non posset, impetu in equum eius inuehitur: qui letaliter in fronte percussus, regreditur, & in posteriores pedes erectus, fessorem in flumen precipitat.

Manuelis a-lia Persica ex peditio, in qua semper sui similibus ille apparet, ne pe vanae gloriæ cupidissimus.

8 Post hunc successu Manuel bellu Persis infert, qui ad Lacerium & Panasiu incolunt: & Panasianis profligatis, Lacerianos inuadit. Sed priusquam ad hostes ventum esset, Catidem Laodicensem speculatum mittit, qui, vt Turcarum res se haberent, quam celerrime renunciaret. Is vero, vt Turcis, contra quos Imperator, vt paratam praedam, ibat, terrorem incuteret, Imperatoris praesentia nunciata, facit vt diffugiant. Quamobrem iratus Imperator, nasum illi praecidit: sed hostes nulla festinatione assequi potuit. Alio quoque tempore, Turcos per Andronicum Angelum aggressus, paru propre pugnauit. Cui cum Orientalium copiarum parte optimam dedisset, & legatu Manuelem Cantacuzenum adiunxisset, virum in rebus gerendis strenuum, vna cum aliis illustribus Romanis, Turcos Characenos iussit inuadere. Is Charax inter Lampem & Graosgala situs est. Andronicus copiis affu-

Catidis enim strategema ferre nequit: sed, victoria speratam ereptam sibi dolens in miserum speculatore scuit.

Andronicum Turcos, Manuele Cantacuzeno legato, bellum infelix. Mars enim dubi.

Nec in bellis totis ducis potestate sum de summa rerum decernere. Illud enim non est humanae sed diuinae potestatis.

τῷ Γεωργίῳ Γάλακτος, τὰς δυνάμεις τοίνυν ἀναλαβὼν Ἀνδρόνικος, πρὸτα μὲν εἰς τὸ Ἰνδὸν πέραν ἐπέβη, ἔπειτα δ' ἐκείσε τὰς εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ ἄνω ἕως τὸν ποταμὸν.

(τὰ γὰρ ὄπλα αὐτῷ ἰχθυόεντα ἢ ἀσπίς ἐς πόδας καθήκουσα) ἔπι τὸν ἵππον ὃν αὐτῷ ἀπέπεσε ἔποχε, θυμῷ φέρεται· καὶ δὴ ὡς ἐπληθὺν καμίων καὶ περὶ τὸν ποταμὸν, εἰς τὸν ποταμὸν ἀναβάντων, ὅππῃ καταβάλλει τὸν ἀναβάτην εἰς τὸν ποταμὸν.

8 Ἐπι τὸν δὲ τὸν ἔργον κατέτερον ὁ Μανουὴλ αὐτοῦ πρὸς τὸν ποταμὸν ἔξευσε καὶ μέγας καὶ τὸν ἐν Λακεδαίμονι καὶ Πανασσῶν κατασκηνοῦντων Περσῶν. καὶ δὴ ἀναστήσας τὸς καὶ τὸν Πανασιον, τοὺς ἐν Λακεδαίμονι τεισιν ἐπέβη. πρὸς ἃ τὸν ἵππον ἔφερον ἐν τῷ γυμνασίῳ, καὶ εἰς ἡλίον τοὺς πολέμους, ἐπέβη τὸν Λαοσθένεα Καπιδίω, ἐν οἷς ὅτι τὸν ἵππον Τουρκῶν κατασκεψόμενον, καὶ τὰ καὶ ἐκείνῳ ἀπαγγέλλων τὸ ὄραθεν. ὃ δὲ ἔλασσε τὸς Πέρσας, ἐς οὓς ἔξωρμα ὁ βασιλεὺς ὡς εἰς λείαν ἐτόμιμα, καὶ ὅτι ἐλγύτατον ἔπεισε, καὶ τὴν αὐτῶν παρεσίαν δὴ ἄλλω ἐκείνοις τίθει, δεχθῆσθαι δὲ τῶν Πέρσας τὸ βασιλεὺς ὄνοματι. καὶ τὸ μὲν χαλεπήνας, καὶ πρὸς ὀργὴν ἐξενεχθεὶς, δὴ ἔπεισε τὴν αὐτῶν μετὰ τῆς ῥῆσός· αὐτὸς δὲ μὴ δὲ βραχὺ πρὸς ἀναδύς, ἀλλ' ἔπεισε χυμῶς ὡς εἶχε, οὐ κατόπισιν ἤκει εὐτότω τὸν πολέμιον. ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε ποτε δὲ Ἀνδρόνικος τὸ ἀγάλου τοῖς Τουρκοῖς ἐπέβητο, καὶ οὐχ ὡς ἀρίστη καὶ τότε τὰ καὶ πόλεμον ἀπὸ ὑπὸ πηγήσας. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἑωίων ἀγμάτων ὅτι περὶ κρατῆσιν ὄραθεν, καὶ συνεκπέμψας ἀπὸ τὸν Καντακουζηνὸν Μανουήλ, ἀπὸ δὲ ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν ἀγαθὸν καὶ γυμνόν, καὶ ἔπεισε τὸν ἐπὶ δόξης Ρωμαίων, καὶ τὸ ἐν τῷ Χάρακι Τέρκων ἀφίσει. καίτα ἃ ὁ Χάραξ οὗτος μετὰ τὸν Λάμπης, καὶ τὸν Ἰνδὸν ἄνω ἕως τὸν ποταμὸν

ὑποσώβω καταδέρμεθ, ἀφίσει ἐς νέωτα πρὸς τὸ Χάρακα, κέφαλος ὀπίσθην ἔχων τὴν σπαρτάν. καὶ γυμνὸν δὲ πρὸς τὰς, ἐδὲ ἀξιὸν τὸ ποσὶτε ερεθίσματα, ὁ τὴν καὶ ἐπέβητο, ἀλλὰ συμμαχίσας τὸ ἔργον βοσκημάτων ἀπαγάγης καὶ ποιμνίας ὀλίγους Τέρκους, πρὸς τὸν ἐκείθεν ἔποντο. ὅππῃ ἀνέντων γὰρ ἐκ τῶν ὄπλων νυκτὸς βαρβαρῶν πηλῶν, καὶ βοσκήτων, μὴ ἀναμείνας ἢ τὸ πλεόντ' ὅππῃ κεν κατέξεταται, ἢ τοῖς ὄπλοις εἰς μάχην καταστῆσαι μὲν, ἀνείσει τὸν ἵππον, καὶ χερσὶ καὶ ποσὶ καὶ φωνῇ, πρὸς τὸ φέρεσθαι ὀξείως δὴ γερῶν. καὶ τὴν ἐς ερεθίσμων φέρουσαν ὁδὸν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἵππον ὀρμώμενον πόλεως. ἰδὼν ἃ τὸν ἵππον ἐπὶ ῥώτερον χερσὶν ἔχοντα, οὐδὲ ἐκείσε τὸν ἵππον ἴσησιν, ἀλλ' ἐς τὸ ἐν Φρυγίᾳ Λαοδίσειαν ὄλον στυτίνει τὸ πρὸς τὸν ποταμὸν. τὸ δὲ ερεθίσμα πρὸς τὴν ἀθροῦν τὴν ἡγέμενον ἀφάπτωσιν ἐνταραχθέν, δεχθῆσθαι τὸ στυτῆσθαι, καὶ σὺν οὐδὲν κόσμῳ ἔπεισε πρὸς φυγὴν, τὸν ερεθίσμων καὶ τὸ ἀρχμαλώτων ἀφόμενον. τὰ γὰρ δὲ ἀπὸ καὶ αὐτοῖς συμπεσόντες, ἐμαχέσαντο Ρωμαῖοι νυκτὸς ἐπὶ ἔσσης, εἰ μὴ ὁ Καντακουζηνὸς Μανουήλ ὡς εἶπε ἀπὸ τῶν συσπασί, καὶ ἀσπασί μὲν καὶ χαίρα, ἐπαίε τὸ τῶν τῆς πλατῆ τοῖς δραπέτας, σῆτε (λέγων) οὐδὲν ἀνὲν ἐπικειμένων, ποὶ φέρεσθαι εὐτότως ἐλθῆσαι ποτε πρὸς μικρὸν ἀλόγως ἐκείνης ἀπάρεως, καὶ τὸ ὄλω ῥυθίει κατὰ τὴν πρὸς τὸν ποταμὸν κατὰ τὴν φασίγων ἐπιλόφων ἴεσθαι. πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῶν Ἀνδρόνικος φυγὴν βαρυαλγῆσας ὁ βασιλεὺς, ἐγὼς ἡλθε τὸ δὲ τὸν ἀμφοδῶν τῆς πόλεως ἐκφωλίσαι Ἀνδρόνικον γυμνακίαν ἐλλῶν περικείμενον. φιλοικεῖσθαι δὲ ὡν, καὶ ἀπὸ ἐκείθεν πρὸς τὸ ἄμα, κατέβη τὸν ἵππον· καὶ ἄλλως μεθ' αὐτῶν, ὡς βραχίσοι Ρωμαίων ἐκ τῶν πολέμων τέτρω πεπῶσθαι. ἡλθῶσαν

pedimentis ibi relictis, Characem cum leui armatura inuadit. Sed nullo facinore edito, quod tanto exercitu dignum esset, raptis tantum pecudibus & paucis Turcis pastoribus abductis, trepidus inde refugit. Nam cum se noctu Turca cum clamoribus ostendissent: non quantum eorum esset numerus expectauit, non suos ad pugnam instruxit: sed equum & manibus & pedibus & voce ad velocissimum cursum incitauit: nec in castra, sed Chonas properauit. & quia equum currere diutius possidebat, ne ibi quidem cursu inhihet, sed Phrygiae Laodiceam contendit. Enimvero exercitus inopinata ducis absentia consternatus, acie soluta effugit, pecudibus & captiuis omiffis. Forfitan etiam inter sese certassent Romani (quia nox adhuc erat) nisi Mantuel Cantacuzenus stricto ense obstiffet, & fugitiuos obliquo gladio perculiffet, ac stare iussiffet, prosequente nemine. Sic tandem caeda & praecipua illa fuga non nihil compressa est. Qua indignatus Imperator, paru absuit quin Andronicum muliebri habitu per urbem circumduci iuberet. Sed vt suorum amans, cognitionis ratione habita, ira imperauit, praefertim cum in ea pugna paucissimi cecidiffent. Nihil in

Ideo Andronicus, antea nimis sibi confidens panico terrore percussus, nemi ne persequente, fugit.

Nemo in fortitudine vel prudentia sua gloriatur. Penes Deum est vires animo & corpori suppeditare.

Caput fugiens membra post se trahit.

Fortis ducis praesens animus ignominiam exercitus comprimmit.

Delicto conueniens supplicium.

Circumstantiaru ratione habita suppressum.

ca expeditione memorabile gestum est, quodd & subito eductus est exercitus, & celerius reductus. Perfa vero quidam arduo loco occupato, multos pratereantium Romanorum sagittis interemit, etiam thoraces penetrantibus. Hunc multi viri fortes adorti, & telis eminus & hastis comminus irati feriebant. Verum ille agilitate corporis & tela in se excussa euitabat, donec Xerus Manuel equo desiluit, obiectoque scuto, telis eius exceptis, stricto ense iterato ictu caput ei frustra mortē deprecanti, & ab iis petenti veniā, in quos tanquam immanis fera grassatus fuerat, dissecuit. Tum cognatus quoque meus, clericus vrbis Choniarum, ordine Leuita, sed animo forti praditus, qui cū exercitu pro milite ad Characē iuerat, & spolia in Turcarum tabernaculis reperta legerat: in ipso periculo, parta praeda nō deposita (erant autem stolæ Persicæ, & & ouilla vellera in pera) pedetentim incessit, conuersis in eum oculis omnium: aliis, vt in rebus asperis interritū & primum militem laudantibus: aliis deridentibus, quod vitā oue commutaret.

Persicus sagittari⁹ à Xero Manuele occisus.

Non tam fortiter, quam pugnaverāt occumbit.

Choniatarū fortitudo.

Sive potius audacia, vitā vili prædæ postponens.

Ridiculi, qui fugiunt nemine persequente, & qui audacem vitā derident.

δὲ οὐδένες κ' ταύτην τὴν ἔφοδον, οἷα τ' εἰς τοὺς βαρβάρους ἀπόδου γρηγορήσας ὄξείας, καὶ τῆς εἰς τοὺς πύσω αὐτοῦ ὄξυτέρας μεταχώρησάσας. Πέρσης δὲ τις ἀναίτιος τόπου λαβόμενος, καὶ ταῦτα ὑφιστάσας, πολλοὺς τῶν παριόντων Ρωμαίων ἀήρῃ, θανάσιμα πάντα, καὶ κατόχοντα εἰς αἵδου βέλεμνα πέμπων. δὲ γὰρ ἀσπίδος δίνει καὶ θώρακος, ἔῃσαν ἀμαμμάκετον κωνόν. ὅτι τῶν πολλοῖ μὲν ὄσοι ἀρετῆς ἀντεποιοῦντο ἐπισωίσθησαν, καὶ ἀγχοτάτω ἀπὸ γρηγορήσας, ἔβαλλον βέλεσι, ἔπειον δόρασι, θυμῷ πολλῷ χρώμενοι. ὁ δὲ πυρρὴ χέζων ἀπικρις ὄξωρχεῖτο πάντα τὰ εἰς αὐτὸν φερόμενα βλήματα, καὶ σεραδάδην τοὺς ὑπαντάζοντας ἐκτενεν, ἕως ὁ Ξερός Μανουὴλ ἀπὸ τῆς ἵππου κατεπήδησε: καὶ τὴν ἀσπίδα περιβεβλημένος, ξιφῆρης τὴν χεῖρα πρὸ Πέρση ἐπήλθε, τὰ βέλη πάντα τὰ σάκει δειχόμενος, καὶ κ' κεφαλῆς κρημνίσαν ἐπήλθε, καὶ ἀνήρκεν οὐτῶ δὲ τὸν Ξερόν ἀπέχοντα εὗρεν ὁ Πέρσης τὴν ἐκείνον ἀπεχόμενος, καὶ πρὸς τὴν αὐτὴν πρὸς τὴν μὴ θανεῖν δέησιν ἀκαμπῆς σιληθὲν ἀληθῶς καὶ ἀνένδοτον, ὡς καὶ δούτερον πληγῶν ὅτι τῇ περὶ τὴν λαβεῖν, οἷς ἔπειτα κρημνίσαν ἔβαλε, φιλανθερόπων τυχεῖν δειχόμενος, ὡν αὐτὸς κακὸν ὀλέθειον ἔειπε. τότε καὶ ἐμὸς συγγρηγὸς, τῶν κληρῶν μὲν τῆς πόλεως κατελειμένους Χωνίων, Λοδίτης τὴν τάξιν, λήματος δ' ἀνδρείου πλήρης, σιωανελῶν τῶν λοιπῶν στρατόματι εἰς τὸν Χάρακα κ' σιδήρης πολεμικῆς, καὶ σκυλοῦσας εἰς πρὸς ἐφεύρεσιν ἢ χεῖρ ἐν τοῖς τ' Ἰβέρων σκηνώμασιν, οὐκ ἀπεφορτίσατο κατ' αὐτὸ τὸ δεινὸν τὴν ἀφύρα, ἀλλὰ ταῦτα φέρον, ἀ καὶ ἦσαν σολμ Περσικῆ, καὶ πῆρας ἐντὸς οἷς πηγάμαλος, βαδῆν ἐπορεύετο, ἐπιστρέφων τὰς ἀπάντων ὄψεις εἰς ἑαυτὸν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ὡς ἀδελφῶν ἐν τοῖς περὶ σαπκοῖς καμεῖς δυνημούμενος, καὶ κορυφαία κενόμενος ἀπικρις τῶν κατ' ἐκείνο στρατοσάντων κωροῦ, ὑπὸ δὲ τῶν ποταζόμενος, ὡς περὶ βαπύου ἀνόμενος θαλάττον, αὐτὸς

αὐτὸς μὲν τὸ καὶ οὕτω τὴν ὄδον ἤνυσεν ὅπη παρέραι, τοὺς δραπέτας βάλων ὄνειδέσιν, ὡς μηδενὸς διακοιῶν ἀγχινοῦς ἀπέροντας. ἢ πολλὰ δὲ ὕστερον χρονοῦ τὴν ἐκ Κλαυδίου Καίσαρος περὶ τὸν πύσω οἱ Τούρκοι περιελάτταντες, περὶ τὸ μὲν οὐδὲ περὶ εὐλας εἶον τοῖς ἀποτεταγμένοις εἰς τὴν ταύτην φερούσιν Ρωμαίοις, ἔπειτα δὲ πολιορκεῖν ἐπεβάλλοντο. ὅθεν οἱ ἔσταν, εἰ μὴ τὴν αὐτοῖς ἐπαρήξειν ἔξωθεν, σφας τε αὐτοῖς καὶ τὴν πόλιν καταποροδῶσιν ἠπέειλεν, ὡς μὴ χρονοῖα λιμάττειν ἐξέροντες ἐπὶ, καὶ τοῖς πολεμίοις ἀποτρέψασθαι ἔλας οὐκ ἔχοντας. μὴ ἀναμείνας οὐκ τὴν τελοστάσαν τὴν κακοῦ ἀγχιλίαν ὁ Μανουὴλ, ἀσπασὶς τὴν ὑστερήσαν ἢ τὰ χροῖ ἐξενεῖ τὴν Κλαυδίου δὲ τῆς Νικομηδείας ἤλαυνε πόλιν, μὴ ἀυλάσαν ἀκατοειλῶν, μὴ κληνῶν, μὴ σοιβάδα, μητὲ πνα ἀλλῶν σιδῶν τρυφώσαν ἀρχικῶν ἐπαρόμενος, μόνον δὲ τὰ ἰπεάσιμα φέρον, καὶ σφας φολισί σιδηραῖς ὑφαντάς. ἐπέτενεν ἐν τοῖς σαθμοῖς τοσούτων δὲ τὴν ἐκείνων τὸ περὶ θυμὸν φερόσας τοῖς πολιορκουμένους ποσούτων, περὶ τῆς παθῆν τὴν τοῖς ἴνδον δεινόν, ὁποῖον οὐκ ἐστὶ λόγῳ περιγρηγοῦσα. οὐκοῦν τὸς νυκτὰς ἴαυον ἀπνοῖς, καὶ πρὸς τὴν πορείαν ἐχέοντο, φωτὶ ποιητῶν βαδίζον δὲ τῆς βιδιωῶν ἢ δὲ ὡς ὅτι παντὰς ξυμβαλείας πεπύκνωται, καὶ ἀπορὸς ὅτι πολλὰ χροῖ τὰ τῆς ὕλης σιωρηφεῖ. εἰδὲ που καὶ χροῖας ἱκανούσας ἐδῆτο δμναπαύεσθαι, γήινον εἰχε τὴν κατέδραν, καὶ κάρφην ὑποβεβλημένη καὶ φορητὸς ὑποκείμενος, ἐκείνων τὴν φραμνῶν ἐχεδίαζεν. ὅτε δὲ ἐπέκατε γήινον, καὶ τὴν σαθμοῦ γρηγορήσας καὶ φάραγμα ταναγῶδη, ἀνωθεν τε τὰς σαθρῶν ἐτέγγετο, καὶ τὸν ὑπνον διεπαύετο τὴν σοιβάδα ὑποτρέποντι νάματι, καὶ πρὸς τοιοῦτοις ἡγαπάσθαι μᾶλλον καὶ ἡγάσθαι, ἢ ὅτε δὲ ἡματι ἐταμνοῦτο, καὶ περιέκειτο τὴν

Sed ille sic etiam iter conficiebat, & vbi res ferebat, fugam ceteris turpem, persequere nemine, exprobrabat. Non multo post Turci Claudiopolim obsederunt, ac primo Romanum praesidium exitu intercluserunt, deinde etiam moenia oppugnare coeperunt. Obsessi autem, nisi mature auxilia mitterentur, quod nec diuturnam famem perpeti, nec hostes propulsare villo modo possent, deditioem se facturos minabantur. Manuel igitur mali extremi nuncio non expectato, postridie quanta celeritate poterat, per Nicomediam, Claudiopolim maximis itineribus contendit, sine vllis aulicis deliciis, armis & equis duntaxat instructus: & vt hostium conatus anteuerteret, infomnes noctes agit: & ad faces per Bithyniam, quae propter crebras valles & densas sylvas multis in locis impedita habet itinera, pedes proficiscitur. Quod sicubi quiescendum erat, cubile illi erat humus, lectus e paleis & faeno constabat. Quum pluuio tempore in palustri loco diuerfabatur, nubes & subter fluctes riuu fomnum ei interrumpebant. Quae res maiorem ei hominum & beneuolentiam & admirationem peperit, quam in imperij principio diadema, purpura, &

Claudiopolis à Turcis obsessa, à Manuele defenditur.

Qua ratione obsessis ferendum sit auxilium.

Manuelis cōletancia, laude dignissima.

Vnde et etiā hominū beneuolētia & admiratio parta est.

Fortissimi principis presentia inimicis terrorem & fugam, amicis securitatem & liberationem adfert.

equus aureis phaleris ornatus. Ut prope Claudiopolim ventum est, Barbari aduentu eius ex vexillis & splendore armorum cognito, fugæ se mandarunt, illo quàm longissimè persequente. Non minus autem eius aduentu obsessi iamiam desperantes recreati sunt, quàm nautæ post multum remigandi sudorem secundo vento, aut vere dulcissimo post asperimam hyemem, aut alterius mali principij læto exitu homines exhilarari solent.

χειμών & κατήφεια, ἢ ἑτερόν τι τῶν ὅσα ἐκ λυπηρῶν ἀρχῶν εἰς χηριστέου μεταβάλλει κατάστασιν.

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

κυρίου Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ.

* * *

LIBER SEPTIMVS RERVM

AB IMPERATORE MANVELE

Comneno gestarum.

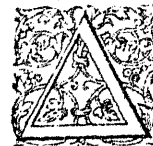
ἢ

BREVIARIUM.

- 1 Manuelis in Fridericum Casarem & Occidentale imperium dolose artes. Ancona obsidio & propugnatio.
- 2 Nicetæ de Manuelis consilio iudicium. Manuelis rapacitas, profusiones, & inconsulta in ignotos benivolentia: unde maxima Reipublica labe.
- 3 Ædificia & luxus Manuelis, austeritas item in Monachos, quos ad rigidiorē instituti sui professionem reuocat.
- 4 Negligentia eiusdem circa disciplinam militum, quos nimia licentia reddidit deterrimos.
- 5 Aula & militia perturbata, animum en-

riose ad Theologiam applicat, de praeceptis doctrinae Christiana articulis temerarie desinens. Infantis deinde circa Anachoretis blasphemias, quas, doctus & ris viris nequic-

quam reclamantibus, edicto confirmat. De Manuelis interitu presazium obseruati dignum. In monastico habitu, ab Astrologis dementatus, moritur. Successor, Imperij tempus, & sepultura eiusdem.

Οτέον τῶν λόγων κακῶνα. Ὁ βασιλεὺς οὐτὸ μὴ ἔχων νίμω πολέμῳ καὶ τῶν ἐθνῶν ἐπελθεῖν, ὅσα κόλπον ἀμφοτέμεται τὸν Ἰόνιον, ἢ μάλλον τὴν καὶ Ῥωμαίων ἐφοδὸν τούτων πρὸς ὀφθαλμῶν ἔχων αἰεὶ, καὶ κεινῶν φοβερὰν καὶ δυσάντητον, οἷα εἰδὼς τὰς τῶν Ῥωμαίων δυνάμεις ἀποσφύει εἰς ἀντιπάλου ἐκείνου τῆς ἐπιπέρας, καὶ ἀντικρὺς χεῖρας πρὸς λέβητας, ὡς εἶχεν καὶ τὸ δεξιὸν δεξιὸν καὶ Ῥωμαίων, καὶ συμφρονήσῃ ὅλως τοῖς δυσμόθῃ καὶ πρὸς μίαν τεραπέδῃ σύμνωσιαι, ὑπεβλέπατο, καὶ παντοίως ἀσφαλίζόμενος πόρρωθεν, τοῖς μὲν καὶ τὴν ἐν βαρβάρους εἰσελάσσει οἱ ἐφασκε χεῖρας πρὸς φιλίαν ὑπὸ γὰρ καὶ ἄλλῃ μάχῃ συμπεδίθει, τῶν οἰκείων ὄρων μὴ ἐκκείχετο, ἢ γὰρ μὴ ἐπιπέρας δεξιὸν πολυλαχῶς ἐθνικῶν πολυπύρεται. ὑψαυχενὲν τε γὰρ τοῖς ἀσπίδας, καὶ τὸ φρονεῖν ἐπὶ ἀταπεινώτοις, τότε φιλαίματον δεξιὸν μέλητος ἔχεν αἰεὶ, καὶ μὴ μένον πλοῦτον περιβεβλημένος πύλλῃ, καὶ σιδηροφορεῖν πάντας εἰς πόλεμον, ἀλλὰ καὶ τὸ δύσνομον τρέφειν καὶ Ῥωμαίων ἀκούμνητον, καὶ φιλεργεῖν αἰεὶ καὶ τούτων, καὶ λοξὸν ὄραν καὶ σφοδρῶς εἰς ἀμέλη βοσκίαν ἐΓένουαν, Πίσσαν τε καὶ τὸν Ἀγκῶνα, καὶ ὅσα πρὸς θάλατταν ἐθνη ἕτερον δεξιὸν καὶ γίλια Ῥωμαίους ἐπίθει, καὶ τεμπέδων ὄρκοις, καὶ παντοδαπῆς φιλοφροσύνης ὑποποιούμενος, καὶ καταργῶν αὐτὰ δ. ξίου μενος ἐν τῇ ἀρχαίῃ τῶν πόλεων ὑπορόμενος δὲ μήπως τῶν παρ' αὐτοῖς λεγομένων ἐργῶν ἰσχυρῆς πρὸς αὐτὸν μείζονα, εἶτα καὶ Ῥωμαίων ὄπῃ, χεῖρας αὐτῶν ἀνελάμβανε δόσπερ, ἔσω μέσσει τε, καὶ ἐπέθηγε πρὸς ἀνδρόπασιον

Vnc illa etiam refereda sunt. Imperator, quia gētes finus Ionij bello petere non poterat, imò potius incursiones earum in Romanas prouincias perpetuò timebat, haud ignarus, copias Occidentales Romanis esse longè superiores: praesertim verò formidabiles eas fore, si in vnum conspirarent: multo antè se quouis modo contra illas munitur. Nam Oriētales quidem Barbaros licere sibi & pecunia conciliare, & armis intra fines suos continere: sed Occidētalium gentium multitudinē timere se, quod viri superbi sint, indomiti, fanguinarij, nec tantum opibus & armis abundant, sed irreconciliabili etiam odio Romanos persequatur. Proinde Venetias, Genuam, Pifas, Anconam, & reliquos orae maritimæ accolas, Romanis conciliabat, iureiurando deuinciebat, omnis generis officiis alliciebat, & in vrbe Imperatrice hospitibus excipiebat. Et quia verebatur, ne quis Occidentalium regum opibus auctis Romanos inuaderet: potentiorum iniuriis obnoxios populos pe-

cont. deticiū Barbarosam cōcitāt.

De Orientalibus & Occidentalibus populis Graecorum iudicium superbum.

Artes Manuelis, vt Occidentem atterendo se subique conseruaret, nostro seculo non semel renouat.

cunia reficiebat, in armis exercebat, & ad resistendum animabat. Ac Italos contra Alemaniam regem Fridericum, qui eos suæ ditionis facere maximè cupiebat, sæpe concitavit, per legatos hortatus, ut fortes viros se præberent, & Regis dolos cauerent, quem coronæ accipienda gratia sæpe veterem Romanum ingressurum, impediit: Papa per literas monito, ne suam gloriam alteri daret, neve limites patrum transferret: ne temeritatis & negligentia tum demum præciteret, cum accepta mala corrigi non possent. Ita inclytæ Romæ aditu tanquam inermis exclusus est is, qui armatis legionibus efferebatur. Quodam tempore Mediolani mœnia sunt ab Alemannis diruta: sed ciues iureiurando adacti, se nunquam ea inflatururos, ita victores eluserunt, ut urbem principiò profunda fossa munirent, se pacta & conuenta violare negantes. Deinde Imperatoris auxilio freti, ipsa mœnia reposuerunt. Ad hæc Montisferrati Marchione, viro nobilitate, autoritate & felici fobole insigni, tum amplis muneribus, tum Maria filia, ut supra expositum est, eius filio desponsa, ad Romanorum amicitiam adiuncto, magis etiam principis Alemannorum consilia fregit. Qui Moguntino episcopo, Cancellario suo,

μαναν. ὥστε ὁ μὲν τὸν οἰκείον, ὡς ἡ Λατίνων βουλήναι φωνή, Καγκελάριον, ὡς δὲ ἑλλήνες εἶποιεν, λογοθέτην (ὡς ἦ ἔτος ὁ Μαγνύτης ἐπίσκοπος) πέμφας

Italos in Fridericum imperatorem concitavit.

Fridericum Italia eiecit.

Inde belli intestini origo, & Mediolanensis via fessæ.

In Italia ipsa adoneturmi filium natus Manuel, Friderici consilia euectit.

πέμφας μὲν πλείσθις δυνάμεως, τὰς Ἰταλικὰς ὑπέποιετο πόλεις, ὅπως αὐτὰς ἐκ τῆς Πάπας, καὶ κτὶ παρρησίαν ἀνδύσασθαι ὑπονοσφίζομεθα. βασιλεὺς δὲ τὸν Μαργκέσιον χημέτων ὑποχέσασιν ἐλαρείτας, πείθει τὸν Μαγνύτην, ἐς ἀπύπαυλον διαφείναι τὸν οἰκείον υἱὸν τὸν Κορράδον, καλὸν ὄντα ἰδέειν, καὶ τὴν ἄραν δουρεπῆ, ἀνδρείας τε καὶ σωέσεως ἐς ὅτι κερπίσον ἦκοντα καὶ ἀκρότατον, καὶ ἀκμάζοντα ῥώμῃ στόματός· καὶ συμπλοκῆς χημορμῆς, τοὺς Ἀλαμαννοὺς ἀπεκρούσασιν, ἰππομαχὰ τρεψάμεθα. ἐνίαν δὲ καὶ κερπίσας, ἐν οἷς ἠελθόμετο καὶ ὁ Μαγνύτης ἐπίσκοπος. τὰ γὰρ δὲ αὐτὸν καὶ οὐτος ἐς Βυζάντιον ἀναπεμπόμεθα, εἰ μὴ βασιλεὺς ἐξ ἀνδροπόων ἐχέσειτο. ἀλλ' οὐδὲ πρὸς τὸν Ἰταλιανὸν, ἢ τὸν ἐπὶ πορρωτέρω πόλεον, καὶ τὸν βασιλεὺς εὐτος οὐκ εἶχεν ὁμοτῶ οἰκείον, καὶ φρονουῦντα οἱ πρὸς ἀμέλει καὶ ὅσα εἰς τὰ ταμεία τῶν ταμείων εἰσύντες, ἐν κρύπτῳ ἐτύρδον καὶ ἐτύρδον, ὅπως τῶν ἐκείνῳ ῥωμαίοις ἀνίφρονες, ἀκουσὰ τὸ ἐκείνῳ καὶ ἐκπύσασιν. ἀλλοτε δὲ ποτε κτὶ τὸν Ἀγκῶνα ἦκον ἐκ βασιλέως πνέες, δέησαν οὕτω, καὶ χρείαν φεραγμῶτων οἱ μὲν ἐν τὰ κτὶ σποπὸν ὄξεπέρανον, καὶ τὰ διατεταγμένα σφίσι ἐδίδουσαν πείθει. εἴτε πρὸς φίλιαν ἐκείνῳ ἐλκύσασιν ἡδύς, εἴτε πρὸς φιλίαν εἴτε πρὸς ῥωμαίοις ἀφέλιμον ὁ δὲ γερῆς τῶν Ἀλαμαννῶν θυμοῦ ὑποπίμπλαται, καὶ πέμπει τοὺς τὸν Ἀγκῶνα πορρῆσοντας, καὶ τὸν μὲν τοὺς ἐκείνῳ καὶ κολάσοντας, οἷς ἀνένδοντα ῥωμαίοις, καὶ κτὶ τὴν ἑαυτῶν εἰς δέχοντα φέρσσεις, οὐδὲν ἔτερον ὅτι καὶ τὰ κατ' αὐτῶν δηλαδὴ μπιόντας, καὶ πόλεις τὰς ἐκείνῳ μεδισῶντας τῆς ἐς αὐτὸν ὀνοίας ἐπίστωες. καὶ τὸ μὲν πεμφθὲν σράτῳμα ὡς πολεμίοις τοὺς Ἀγκῶνας μετήρχεται καὶ φεραγμῶτες τὴν πύλιν, ἀπὴ τοῦ ἐκδοῦναι σφίσι ῥωμαίοις. οἱ δὲ

Ancona, Manjeli apertè fatus, & perdidit à Friderico.

Ancona, Manjeli apertè fatus, & perdidit à Friderico.

eas minas ita audierunt, val- lum obductum armatamque- aciem ita timuerunt, vt le- gatos non modò non pro- diderint, sed contemptis A- lemanis, periculum illud for- titer tolerarint: & ducta ob- sidione, insolitos quoque ci- bos gustarint. Imperatorij verò legati, populo pro. cõ- cione interrogato, an auxilia sibi accersere liceret? cum populus respondisset, licere quidem, sed pecuniam in promptu nõ esse: ipsi Deum testati affirmarunt, Impera- torem omnes belli impensas peroluturum: & ne cuncta- rentur, hortati sunt. Alioqui grauißima quæque ab hosti- bus toleraturos, vxoribus & liberis in seruitutem abdu- ctis, pecunia & rebus omni- bus direptis. Itaque à quo- dam Comite Guilielmo, & vidua nobili, quæ nuper de- functi mariti opibus potie- batur, magno scenore accep- ta pecunia, & auxiliis in- troductis, libertatem suæ ci- uitati restitutum sunt gratu- lati. Quo successu lætus Im- perator, Anconitanos col- laudat: & ciuitate Romana donatis omnia se præstare velle pollicetur, quæ & ipse honestè dare, & illi rectè pe- tere possint: aurique longè plus misit, quàm impende- rant. Atque hunc res Anco- nitarum exitum habuerunt, qui quidem natura esse con- stantes, nec fidem cum for-

ταις τῶν Ῥωμαίων ἐγκρίνας, ἅπαντα ὑπαγγένοιται παρέξεν ἕσσι οἱ ἀ- μεμφῆ τε καὶ δυνάτῃ, καὶ κείνοις δέον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ χρεῖστον πολλα- πλάσιοι πέπομφε, καὶ εἰς τὸδε μὲν τὰ τῶν Ἀγκωνιτῶν ἐτελεύτα πρῶτα γ- ματα,

Ἀγκωνίται οὐτως ἦσαν δὴ γνώμονες ἀπερ- ατῶν τῶν ἠπειλημένων ἢ τῶν βληθέντων πα- ρὰ τῶν πολεμίων ἐξέστησαν χάρισι, ἢ τῶν ἀρείκῃ ἐκείνων πρὸς δὲ τὸ σωπεπλήθη- σαν πειρώματι, ἅτε οὐ μόνον οὐ πρὸς- δωκῶν οἱ Ἀλαμανοὶ ἐπέκειντο ἐξαυτού- μνοι, ἀλλὰ καὶ μακρὰν χαίρειν εἶασαν γηρυνάως τὸν παρόντα διαφέροντες κίνδυ- νον ὀπιτεινομένης δὲ τῆς πολιορκίας, καὶ ῥησιζόντων τῶν πολεμίων, ἀφαντο τῶν ἀήθων, καὶ πρὸς ἃ μὴ δέμις τρεχέειπ- νείν σποφαγῆν εἰωθότα ἀιθροπον· οἱ τῶ βασιλείῳς τόνω τὸ πλῆθος ἐκκλησιάζ- σαντες, εἰ ἐξέειν αὐτοῖς ὀπινοῦσαι εἰσε- νεγκῆν ἐπιωθάνοντο; τῶν δὲ εἰπόντων, ἐ- ξείναι μὲν, ῥησιζόντων δὲ αὐτόθεν μὴ δύ- πορέιν, αὐτοὶ διετήνοντο, καὶ Θεὸν τῶ ῥῆ- παποίλωτο μάρτυρα, καὶ μὴ μέλλειν ἐν ἡ- γρον, ὡς βασιλῆος ἅπαν καταθήσει τὸ τῶ πολέμου διαπάνημα, ἢ μὲν ἀπὸ κδέχου- σφας τὰ ἀνύποιστα πρὸς ἄλλων ἕσσι τῶν τῶ πόλιν διειληφότων, παίδων μὲν καὶ γυναικῶν ἀπαγορεύων, ῥησιζόντων ἢ καὶ πρῶτα ἀρπαζομένων. ἐνθέν τοι καὶ μετὰ πρῶτον πνα πιδέασι Κόμητα, Γι- λέλμον τούνομα, καὶ γυναικα τῶ ὀγε- νῶν, οὐ πρὸ πολλοῦ μὲν θανάτω στανι- ζομένων τῶ ὀμολέτου, γηρικῶ δὲ τῶ ἰσχυρῶ, καὶ πρὸς δὲ ἐκείνων ἡγευ μὲν ἀρ- χῶν, καὶ τοῦτοις ἀδρα τὰ δόματα σήσαν- τες, καὶ ντεῦθεν σὺν οὐδενὶ πόνω τὸ πολέ- μιον ὀπρῶν ἀμνοι, ὡς ἐν βιάδοις δια- λάσης τῆς αὐτῶν ἀσσηξομένης πόλεως ἐχάισον τῶ ἐλδύθειαν ἀσασσάμνοι βασιλῆος δὲ ὀπρὶ τούτοις ὅσα εἰκὸς δι- φρανθεῖς, τοῖς τε Ἀγκωνίταις ἐπαίνοις τῶ γηρυνότων ἀμοίβεται, καὶ τοῖς ἰσοπολί- ταις τῶν Ῥωμαίων ἐγκρίνας, ἅπαντα ὑπαγγένοιται παρέξεν ἕσσι οἱ ἀ- μεμφῆ τε καὶ δυνάτῃ, καὶ κείνοις δέον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ χρεῖστον πολλα- πλάσιοι πέπομφε, καὶ εἰς τὸδε μὲν τὰ τῶν Ἀγκωνιτῶν ἐτελεύτα πρῶτα γ- ματα,

ματα, φύσει τὸ πρῶτον ἔχεν δόξαντων, καὶ μὴ πρὸς τὸ συμπύπτον ἄ. τύχης τὰς γνώ- μας μετακινῶντες, εἶπη γὰρ αὐτῶν, ὅπως τῶ μὲν ἐκ. γάτων αὐτοῖς δυνάτου, καὶ κατάρχειν ὀξιοτέρου, παρηγηκῶνισαντο τὸ ὀπιταγμα, ὅς ἐστιν ὁ τῶν Ἀλαμανῶν ῥῆξ· τὸν δὲ μὲν πολλὴν ὀπιτῶν ὀμνον γλυ- καὶ ὀρη σιόσῃτα Ῥωμαίων ἀνὰ κτα ἡγα- πῆκεσαν, εἰ μὴ πρὸς αὐτοῖς ἐμπροκῆα λυ- αὐτόρυτθ σωείδησις ἀγαθοῦ, καὶ τοῖς δεινοῖς ἀπὸ ὀπρῶν ὀρμησις, καὶ πρὸς τὸ τῶν πρῶτα γμάτων οὐχ ὀμοιον βεβηκῆα, καὶ μὴ ὀπινακῶς· εἶη δὲ αὐτῶν ἕτερον, τῶ- τοις οὐκ ἀρῶσῃ μνον, ἀνδρῶν ἐνεγκῆν, ὡς ἡθῶνες κέρδοις ὄντες Ἀγκωνίται, καὶ ἀγρυ- τῶντες, καὶ πρὸς τὸ λαβεῖν χεῖρα πορ- τείνοντες, ἀπέσπασαν μὲν τῶ ῥῆσις τε καὶ πρὸς ἑὶς ἡγαμῶνα σφῶν ὀποτετα γμῆς, ὀπίσω δὲ ἕπορῶθησαν ἄλλου, ὅς ἡγε- κεν αὐτοῖς τῶ ὀπιθυμῆν, καὶ τὸ κερδα- λῆον καὶ κῆπηλον ἐθεάπασε τῶ φερνή- ματος.

2 Τῶ δὲ βασιλεῖ ταῦτα οὕτω διοι- κουμένων γλῶσσῃ τῶν Ῥωμαίων ἐ- πετεῖβοντο, ὡς ὑπερβίας δῆθεν ὀπιθυ- μίας ἔχε τὸ φίλαυτον τρέφοντι, καὶ ὅσα δερμα καὶ ὀλυμῆα, ταῦτα διαπρῶτη- μῶν, καὶ τῶν ἀξῶνων βάλλοντα πύρρω- θεν, οἱ οἱ πρὸς ἑὶς ἕτερον βασιλείς, καὶ πρὸς ῥῆσιμον οὐδὲν ἀπαντ ῥωμῶν τὰ ῥῆματα, ἃ συλλῆα τὸ ὑπ' ἀρχῶν κα- λαμῶ μνον, ὀπορῶσῃς τε καὶ φῶσις ἐκ διαπαντῶν ἀσσηξοῦσιν. οὐ καλῶς δὲ παντάπασι ἐκείνων τὰ τῶ δὲ πρὸς ὀπρῶν ὀπιτον, ὀπρὶ μὴ δὲ ἡ καμνοτομία πρὸς ἀλογῶ- ἐς τὸ παντελῆς τὰ πρῶτα γμῆα. ἀλλὰ τὰ τῶν Ῥωμαίων γῆνη ὀρῶν ἀμῶν ἰσχυρῶ πρὸς κείμῶν, ἐδεδίει τὸ σύμπνοου, ὡς ἔφω, μὴ κατακλύσει τὰ ἡ- μέτερα, ὡς περ καὶ χεῖμα ῥῶ, ὅς ὀπρὸς μῆρας φανῆς πρὸς ῥῶσῃ γῆ δὲ γεωργῶν. ὅς ὀπρὸς τῶ καὶ μῆρον ὑπερβῶν ἕσσι, ὡς πρὸς ὀπρῶν πρῶτα γ- ματα,

tuna mutare videbantur. Nam cur alioqui vicini regis Alemannorum poten- tiam & edicta spreuissent, eique Romanorum Impera- torem, tantis marium & ter- rarum spaciis seiuncti, præ- tulissent: nisi notionem ho- nestatis innatam habuissent, magna animorum constan- tia præditi, nullis aduersita- tibus labefactanda? Quan- quam illud etiam Anconi- tanis obiici posse video, quòd auaritia impulsit, ab eo cui non ita pridem parue- rant, ad illum defecerint, qui cupiditatem eorum & for- des expleuerit.

2 At Imperatori res ita administranti, crimini daba- tur à Romanis, quòd ex am- bitione, longinqua deside- raret, & oculos in extrema terrarum extenderet, multa audacter, temerè multa age- ret, & ultra limites à supe- rioribus Imperatorib. præ- finitos multum euagaretur, & pecuniam à subditis acer- bè & per iniuriam exactam, inutiliter dilapidaret. Ver-ùm perperam ista repre- hendebantur, non ab inani studio nouitatis profecta, sed Latinarum gentium me- tu, quarum vires inexpugna- biles essent. quæ si conspi- rassent, verebatur, ne tor- rentis instar nostrum impe- rium vastarent. Ea de causa, vel exiguum fomitem, vt

Quale fuerit Græcorum ipsorum de Ma- nuell's artib. iudicium, à rerum ipsarū experientia peticum.

Nicetæ sen- tentia, admo- dū infirma, & planè so- phistica arg- gumentatio- nē suffulta. Nec enim La- tinos, sed Tur- cas metuere debuit Ma- nuell. Propter inanem me- tū verò, sub- diti à princi- pis obediē- tia diuellen- di non fue- runt.

magni incendij causam, suspectum habebat : & suborientia incommodorum semina statim extirpabat ; optimi agricolæ more, qui spinas adhuc teneras, & degeneres frutices runcare solet. Atque hoc eius obitu declaratum est, cum sapienti gubernatore amisso, Reipublicæ navis penè demersa est. Ac eum tributa exaggerasse, & magistratus publicanis vendidisse, & fertilissimos agros suis aratris profcidisse, nec ipse dissimulare possum. Sed pecunia hoc modo collecta, non tam in thesauros referebatur, quàm vtraque manu liberaliter effundebatur, partim in monasteria, sacras ædes, & pauperes Romanos : partim verò, & maxima quidem ex parte in varias gentes, Latinas præsertim. Nam ex munificentie ostentatione effusè spargebat, & infumebat ea quæ vtraque manu collegerat, & acerbissimos exactores questuofos designabat. In iusta sumptuum parte illa etiam numerabantur, quæ in cognatos & familiares conferebat. Nam neptis eius Theodora, cuius, ut dixi, consuetudine utebatur, quamvis expertus diadematis, tamen comitatu planè regio utebatur, mulier superciliosa & arrogans, quæ palatium nisi exquisitè perpurgatum ingredi recufabat. Sed & filio ex ea procreato, & aliis plu-

qui v...
domū euer-
teret, suam
incendit.

Non libera-
litas, sed tur-
pissima pro-
fusio & sce-
lerata nun-
dinatio dic-
cenda est pec-
uniæ distri-
butio, qua
scelera in re-
pub. & extra
republicā
aluntur.

Inestruosa
mulier de lu-
xu Græcorū
trophæa erig-
git, quæ à
Turcis postea
euerfa
sunt.

ραίπον, ενιαχού δὲ καὶ εἰς μεγάλῳ κοροβαῖνον πυρκαϊά, καὶ εἰς ἐμπλησθόν ἐκτοτε, καὶ πρὸς μέγῳ ὑποφοροδύμῳ τῷ λυποῦντων ἀρχῶν ἀπεμάχετο καὶ τοῖς ἀείσοις τῷ γηπόνῳ, οἱ τὰς ἀκάνθας νεαροὺς ἐπὶ ἐκαστοῖς καὶ κατασφραῖουσιν ἀπὸ θαλῆ τῷ δένδρον τὰ μὴ κηπύσιμα καὶ τὸ σαρκὸς ὑπέδειξε τὰ μετέπειτα, ἡνίκα τὴν μὲν ἐν ταῦτα ζωῶν αὐτὸς μετῆλλάχει τὰ δὲ γὰρ πρῶτα κυβερνήτην δποβαλόντα σφοδρῶν, μικροῦ τῆς βασιλείας σκιάφῳ ἐβάπτισε. τὸ δὲ οὖν τῷ δασμῷ δππεταμύρον οὐδὲ αὐτὸς ὡς μετεδίωκεν δποκρύψομαι ἀλλ' οὐδὲ ὅτι ἀρχῆ δημοσιῶναις πρὸς ἐβελωτο παρὰ δρᾶ μοιμι, ὡσπερ καὶ τὸ ποθεῖν νεώματα ἐν ἀρούραις, καὶ τὰ αὐτὰ ἀεστρω δαχίλειν αὐλακας, ὅς ὢν αὐτὸ ἀνδρομεγέθης ἀνέβλεψεν ἀσυχρῶ. ἡ δὲ τὰ συλλεγόμενα χήματα οὐ τοσοῦτον δποθήκας δποπθέμενα, ἢ μυχφῶ γῆς ἐκκατορῆτόμενα, ὅσον ἀμφοτέραις δποκενούμενα, καὶ ἀφειδῶς παρεχόμενα. καὶ μονῶς μὲν, καὶ τεμνέσει καὶ ῥωμαίοις ἐλασσουμένοις ; τὰ δὲ πλείστα τὰς τῷ ἐθνῶν μεταγέζομενα πανσπερμίας, καὶ μάλιστὰ τὰς λαπνηγῆς ἐκρέοντα ὁμηγύρεσι φιλοδωείας γδ μεταδιώκων ὁπίδ εἰξιν, ἀστέρας ἐσκίρπιζε, καὶ ἀνήλισκον ἀπερ ἀμφοτέραις συνέλεγε, τοῖς ἀκροῖς κερματιστῶν, φρονηστῶν τῷ οἰκείων ἐφιστῶν. μέγας δὲ τὰ τῆς διαπάνης καίριον ἦσαν, καὶ ὅσοι κατ' αἶμα συνήπτοντο καὶ ἄλλως ἀκείωντο. αὐτῆς τῶν ἡγεφια Θεοδώρα, ἢ καὶ (ὡς ἐφημῶ) ἐπλησίαζε, βασιλικῶτά τῆς μετέγχε δορυφοείας, καὶ μὲν ἐδραδουμένη, καὶ τῷ ἀρχείων σαρομύρων παρείεναι ἠδέλε, καὶ κατ' φυσικῶν μὲν ἰδιό-
κα

καὶ ἐφεξῆς ἐπρεσι, ὅλας θαλάσας χρημάτων εἰς αὐτοὺς μεταχέτονον δύκολῳ δὲ ὢν καὶ δρχέροτος τοῖς κατευασῆροι καὶ θαλαμηπόλοις ἐκτομίαις, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῖς δπό γημῶν ἐπεργλώτων ὑποβαρβαρίζουσιν ὑπηρέταις, ὃν ὁ στέλος τῶ λυγρο κοροκονήζετο, τῶς ῥηρηφείσι καὶ τούτοις ἐνέταψεν δππετῶς τὰ πολλὰ, τὸ οὖν αὐτοῖς ὑποκλίνων, καὶ ἀπερ ἠτοῦντο, ῥαδῶνως ἐκπερατῶν. πῶσι τῶν ἐν τούτων οὐτως δρεθείτα καὶ βίοτον, ὡς σαρείας χρημάτων ἐνδύθηεῖσθαι, & τοῖς καὶ κόσμον πᾶσι πρὸς ῥείσθι λαμφοῖς ἴσα καὶ μεγαῖσσι μεγίστων ἐθνῶν, καὶ ταῦτα παιδείας ἀπάσης ἐσπερημένοις, καὶ φωνῆς Ἐλληνίδος τὰ ἴγνη μεταδιώκουσιν, ὡς αἰ σιοπιά τε καὶ ἀπέτραυ πρὸς τὰ τῷ ποιμύρων αὐλήματα τὸ τῆς ἡχίς ὑσερέφωνον καπὶ τούτοις ὡς πισοτάτοις αὐτῶν & θερμοῖς θεράπουσι μάλιστὰ πεποιθῶς, ἢ μόνον αὐτοῖς τὰς μεγίστας ἀρχὰς ἐγκραίσει, ἀλλὰ & κείουσιν ἐφίστα δικαστηγῆς, ὢν ὄψε καὶ νομοτελεεῖς ἀνδρες ἐρίκωντο αὐ. δεινῶσαν δὲ & τῷ ἐπαρχῶν πνας δπογραφεῖς (τῶ δὲ συγῆκας ἐγίνετο) ὁ τῶ δὲ χροῦς τῶ λογίμου κοροῦπῆεντο. εἰ δὲ που & παρὲζ ἀγνητό πῆς αὐτοῖς δρχῆς ῥωμαῖος ἀνῆρ, βάρων ὅλων εἰς νοῦν, καὶ γέμων φρονησεως, καὶ τῶ ζυυεπέμπετο, ὅπως ὁ μὲν δπογραφῶν ἔσαι καὶ τολυπῶν τὰς ὑποθέσεις, ὅς ὢν ἡμελλον οἱ φόροι συνάγασθῶ. ὁ δὲ ὡς κερδδουλλέκτης πρὸς ἀρῶει, καὶ τὰ φασκῶλια σφραγίδι δρασσημάνετα, ἀ ἡμελλον εἰσφίρεσθι βασιλεῖ τὰ πλείστα μὲν τῶ πρὸς τῶ αὐτῶν αὐτῶ πρὸς ἰσατο, καὶ ἠδῆτητο οἱ ἐντεῦθεν τὰ σκέμματα. ῥωμαῖος γδ ὡς κλεμματαπῆς ἐκτρεπτόμεν, εἴτε ὑποβλεπόμεν, ἢ ἐλάνθανεν αὐτὸν ἐρασιχρημάτοις ὀλιβίζαν βαρβαροῖς, καὶ δππειῶν ἀνδρά-

ribus, tota maria pecunia affluebāt. Eunuchis quoque, cubiculariis, aliisque ministris ex peregrinis ortis nationibus, semibarbaris, qui expeditius spuebant, quàm loquebantur, erat facilis, & benignus, eosque in diuitum numerum referebat, ut aceruis pecuniarum & omni genere ornamentorum tanquam maximarum gentium proceres circumfluerent. Idque, cum omnis eruditionis expertes, linguæ Græcæ vestigia ita persequerentur, ut speculæ & rupes extremum fonum pastoralium cantico- rum. His tanquam obseruatissimis & fidelissimis ministris non modò summos magistratus tradebat, sed pro tribunali iuris dicundi provinciam in causis difficilimis, quæ vel peritissimis legum negotium facefferet, assignabat. Cum aliqua provincia describenda erat (id autem fiebat sæpius) istiufmodi cœtus eruditus preponebatur. Quod si quando nobilis aliquis Romanus eis adiungebatur, vir prudens & cordatus: is ea de causa mittebatur, ut descriptionis munus obiret, cæterósque labores colligendi tributi sustineret: Barbarus verò pecuniam accipiebat, & faccos obfignatos ad Imperatorem mittebat. Sed pleraque contra eueniebant, quàm sperabat ille. Nam dum Romanos peculatus suspectos cauebat, non animaduertit, se auaros Barbaros locupletare, & ho-

Princeps qui ad sumptus necessarios, & reip. viles animum nõ applicat, eo delabitur: vñ nequè suorum nequè exteriorum quàm decet habet rationem.

Peregrinos semibarbaros fidis subditis præfert: eosq. ad summos honores euehit.

Expertes & sapientes viros ignavis & stolidis postponit.

Aut si adiungit collegas, in infimo gradu locat.

Ita ut summa rerum penes barbarum & imperitium maneat.

Fit igitur ut avari & cecilectati, bonis repulsi, locupletentur.

Fideles ferui animum remittunt, & tandem perignosioris of hōi sibi commisso fununtur.

Barbari stim extinguere fastidiosè cogitant.

Commoda Imperatoris & imperij, vt & sua negligunt.

Aedificia publica, & magnifica, curet princeps sine priuatorum detrimen: & dummodo ante omnia viderit, ne quid detrimen: refpub. cepetit.

munciones infelices beare: atque interim Romanos à se alienare, vt fidei & natura i- fitæ & doctrina comparatæ obliuiscerentur. Cognita enim Imperatoris de se suspicione, quod ministri potiùs ac baiuli quæstus, quàm fideles procuratores iudicarentur, & bini in prouincias mitterentur, ferui magis quàm gubernatores imperij: id solum agebant, quod in mandatis acciperant, & extortâ pecuniam tanquam in manipulos colligatam, ad Barbarum illum magna præditum autoritate, & plurimis Romanis prælatû, velut in aream congeriebant: cætera verò negligebant: ne dicam, ad Imperatorem pauca & veluti quisquilias peruenisse, illos verò pleraque suffuratos esse. Fidelis enim ferui munus erat scilicet, ex farina sibi primùm panes conficere, deinde etiam collegæ aliquid impartiri.

3 Ab hoc Imperatore turris illa non procul à continente in mari extructa est, quæ Damalis pridem, nunc Arcula dicitur: & altera turris è regione iuxta Manganium monasterium: eo consilio, vt ferrea cathena vtrinque extenta, Barbaris nauibus aditus in loca vrbis arci vicina, & tractum illum omnem vsque ad Blacherniam regiam, intercluderetur. Magnificentiam eius testantur etiam maxima illa conclania in vtroque pala-

εια καταδύμωνα, καὶ τὴν φύσιν καὶ παιδείαν χρυσοῦ καὶ πρῶτον πρὸς τὴν ἀειμνήσιον γνώμην τοῖς ἐνδοξαῖς καδιστῶν. ἔπειτα τὸ εἰς αὐτοὺς καὶ χυποῦσαν τὴν βασιλείας ἐκείνοι γνώσκοντες, καὶ ὡς ὑπηρετῶν πλείον καὶ παραγωγῶν λιμμάτων, ἢ ὑπερ ἀσφαλῆς τὰ εἰς πίσιν κεινόμενοι τοῖς ἐθνηκοῖς στυγῆγονται, καὶ στυδὸν ἐκπεμπόμενοι, ἢ τοῦ ὡς πάκοροι καὶ ὡδρασερι τὴν ἀρχῆς λογίζονται ἀρμαῖα, τὸ δὲ ἀετῆρα μόνον ἐποίησαν, δεύζοντες καὶ δεισμύοντες ὡς δράγματα τὰ κέρματα, ὡς εἰς ἄλλα συμφοροῦντες τὸν ἐπὶ πολλὰν καδιστάμενον ἐμῆνον, καὶ πλείων ἄλλων Ῥωμαίων ἀντάξιον κεινόμενον βαρβάρων τὰ δὲ ἄλλου παρέβλεπον, ἵνα μὴ λέγοιμι, ὡς βασιλεὶ μὲν βαρβάρων, καὶ ὡς ἀφαρέματα τῶν ἄλλων εἰσῆγε. τὰ δὲ πλείων ἐμῆνοι παρενοσφίζοντο, τὴν ἀγαθῶν καὶ πρῶτον ὡδρα βασιλεὶ δούλου ἐν ποσῶν ἐαυτῶν φύσιν ἐγκρυφίας ἐκ τῶν ἄλλων μόνον πύθων, εἴτ' οὐκ χρυσῶν, καὶ μετέπειτα μεταδιδόντες καὶ τῶν σωμαφρονῶν.

3 Ἐργον τὴν βασιλείας τοῦτου καὶ ὁ μὴ πολλὴν θαλάσσης ἐνδον ἐσάμνητο πύργου, τῆς ποροσφυζούσης τὴν χερσον, ἢ τῆς ὀνομάζετο Δάμαλις, τὰ νῦν ἢ Ἀρκιλα καλεῖται. ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ ἀντιπορτομος οὗτου πύργου τῆς τῶν Μαγάνων ἀρχαῖα δεδωμμένη μόνῃς. ἡ δὲ σκοπὸς τῶν τούτοις ἀνεγείραντι ἀνακτῶν καὶ ἐπαγωγῆς πλοίων βαρβαρικῶν, σιδηρῶν ἐξ ἐκατέρων ἀλλήλων δευτέρας, καὶ ἀβατον ἐντεῦθεν γίνεσθαι ὅποσα πρὸς τὴν ἀκρόπολιν μέρη τῆς πόλεως, καὶ τὸν σφερόμενον ἐσωθεν ὀκόν, ἕως καὶ ἐς αὐτὰ τὰ ἐν Βλαχέρνας βασιλεία φιλοκαλίαν δὲ κατηρεῶσι τῶν τῆ βασιλείας, καὶ οἱ κατ'

οἱ κατ' ἄμφω τὰ ἀνάκτορα μέγιστοι ἀιδράνες, οἱ αὐτὸς ἀνήγρεν, οἱ ἡφίδων χρυσῶν ἐπιδέσει δευζάζοντες, τυποῦσαν ἀνθεσι βαφῆς πολυχρόου, καὶ τέχνη χειρῶν θαυμασία, ὅσα οὗτ' ἢ βαρβάρων ὑδρίστατο, ἢ ἄλλως ἐπὶ βέλπον Ῥωμαίοις διεσκέδαται. ἀλλὰ καὶ τὰς πλείους τῶν καὶ τὸν πορτομὸν τῆς Προπονήδος λαμπερῶν οἰκοδομῶν, ἐν αἷς οἱ βασιλεῖς Ῥωμαίων θερίζουσι, τὰς δὲ ὡείας μεταδιδόντες, ὡς οἱ πάλαι κρατουῦντες Περσῶν, τὰ Συσά τε Ἐκβάτανα, οὗτος ἀνήγρε καὶ πρὸς κόσμον ὑπεξῆρε πλείονα. καὶ πρὸς τοῖς πόντοις γὰν τεύχε μάλιστ', καὶ πρὸς καλοῦτος μορβῆν, καὶ ὑψος ἔστρε, ἢ πνίγος ἔφερε, καὶ πρὸς ὑπνον ἀπεμάχετο, καὶ τῶν τρυφαῖς δὲ πρὸς ἀνέχε, πολέμων ἀγων ἡσολῶ, καὶ ἐνησ μόνιζε τῶν ἀνέσειν. εἰ τῶν πρὸς ἐργάτες τῶν ἡθρῆκει τῆς, ὅπως ἔχαρε καρυκῆαις βρομάτων, καὶ τοῖς πρὸς λυερον καὶ κιδάραν καὶ συμφωνίαν ὡδῶν ἐχρυσῶν οὐκ ἀπηχάετο, εἶπεν αὐτῶς μόνις ἐνεάσας ἔχει τοῖς τοῦτοις καὶ ἡδονῶν τὸ πέραις ἡγηται τῆς ζωῆς: εἰ δὲ τὸν ἀντίον αὐτῶν πρὸς ἔλεψε πρὸς πᾶσαν ἀταπεινώτη γλυκυθυμίαν τυγαχόντι, ἢ πειμνήρ πρὸς φαῦλον ἡδονάσειν, δυσκόλαν ἐπισάντων καρῶν, ἐδάμασαν ἀπὸ πρὸς δὲ ἡλλατὸ πρὸς ἀμφοτέρω. ἔπι βολῆ μῆνθ δὲ τὸν πρὸς θαλάσσαν τῆς ἀγίας Ἐρλίνης οἰκοδομήσῃ νεῶν, ὃν μεγεθεῖ μέγιστον καὶ κάλλιει κάλλισον πάλαι Μαρκιανὸς, ὃ πάνυ ἀνήγρε, πῦρ δὲ ἡδάλωσε, μέρη τινὰ τῶν τοιούτων τεμῆροις ἐκβάθρον δευζάμνη, τὴν λοιπὴν τῆς ναοδομίας ἐπαύσατο: ἡδρίστατο δὲ φροντισῆρον ἱερῶν πρὸς πρὸ τῶ Πόντου σῶμα, εἰς τόπον πινὰ Κατασκέτιω λερόμενον,

tio structa, aureis laminis refulgentia, & illustribus coloribus exornata: in quibus bella eius gesta cum Barbaris, aliâque ex utilitate Romani Imperij administrata, summo depicta artificio spectantur. Ad hæc pleraque splendida in freto Propon-tidis ædificia, in quibus Imperatores propter aeris temperiem, ætatem exigere solent. Perfarum reges Suis edificauit & exornauit. Nam & cum tempus postulabat, patientissimus erat laborum, frigoris, æstus, insomnia: & cum à bellis vacabat, iucunditati se dabat, & genio indulgebat. Ac si quis accuratiùs obseruasset, quâtopere lauticiis ciborum, & lyra, cithara, symphoniis delectaretur: eum in iis solis ætatem exegisse, & voluptatem summum bonum statuisse iudicasset. Sin duris temporibus omnem iucunditatem despiceret, & voluptatem in vitio ponere vidisset, ingenium ad vtrunque paratum miratus esset. Templum D. Irenæ maximum & pulcherrimum, à Martiano Imperatore conditum, & incendio absumptum, instaurare aggressus, cum partes quasdam ex fundamentis extruxisset, destitit: & monasterium in Ponti faucibus, loco qui Catafcepte dicitur, archiducis Michac-

Qui enim circa ligna & lapides infaniant, neglecto iustitiæ & pietatis necessario cultu, ij non principes, sed idola & môstra dicendi sunt.

Mirum Manuclis ingenium: laude dignū equidē si primariæ illæ virtutes, principe summo dignæ, adfuisse.

Illud, Ne quid nimis, eximium in vita omnium.

Pietatis umbra, ambitio si principis, pallium.

Manuel Monachis non prædia, sed victum præbet.

lis nomine extruxit: in quo celeberrimos quosque & præstantissimos monachos collocavit, ea ratione, vt solitariam & quietam vitam sine vlla sollicitudine possent degere. Cum enim monachos possessionibus & negotiis turbatos, & tranquillitate animi & Dei cultu excidere intelligeret: nullas eis vineas, nullos agros, nullas possessiones, [redacted] assignavit: sed ex fisco tantum pendit iussit, quantum ad victum & cultum opus esset. Videtur nimirum immodicam cupiditatem struendi monasteria improbasse, & exemplum prodere posteris voluisse, quo pacto templa condenda, & quæ viuendi ratio eremitis, pauperibus, & à terrenis rebus se abstracthentibus proponenda sit. Tantum autem absuit, vt eorum institutum laudaret, qui monasticam vitam professi, & opibus affluunt, & multitudine curarum magis distrahuntur, quàm ij qui huius vitæ deliciis occupantur: vt functionem Nicephori Phocæ, fortissimi & cordatissimi Imperatoris, olim abolitam, de non augendis monasteriorum latifundiis, quasi postliminio reuocarit. neque patrem, auum, cæterisque cognatos suos omnes, qui monasteriis amplissima prædia donarât, incusare deslterit:

σαν, ἐπεγαλάν οὐκ ἐπαύετο, οὐ κατὰ τοῦτο μεμφόμενον, ἢ μνηστέρου

εἰς ὄνομα τῆ ἀρχιερατικῆς Μιχαὴλ, καὶ ὁ τῆς τότε μοναστῶν ἡθροικῶς τοῖς ἐνομοσυστάτοις τε καὶ ἀκρέμονας, πάντη μοναδικὸν καὶ ἀπεργόμενα μετένειμα βίον προεμηθόσατο. εἰδὼς γὰρ τὸ κτηματικῆς εἶη καὶ τυρβάζεσθαι πάλιν πλεῖστα, τοῖς τὸν ἐρημικὸν βίον ἀνελομέρους, τῆς ἡσυχίας σφᾶς μεδίστων, καὶ τὴ κατὰ Θεὸν ζῶν ἀπάρον, τὴτο δὴ τὸ οἰκείον αὐτοῖς ἐπαύγελμα, οὐδὲν κτησίδιον αὐτοῖς ἀπέταμετο, οὔτε μὲν ἀγροῦ καὶ ἀπελάνας τὰ φροντιστήρια ἀπέταξε, πᾶσαν τοῖς μοναστῶν δίαταν ἐν τῆ βασιλικῶν χρυσάνων ὅπιμετρήσας, ἐκείθεν αὐτῶν ἐβράβδυν. ἀνακόπιων οἶμα ἐνεῦθεν τὸν πολὺ ἔρστα τῆς πλείστων περὶ τὰ μοναὶς συνιστᾶν, καὶ ὡδὸν εὐαγγελιστῶν διδούσας μετόπισιν, ὅπως χρεῶν νεῶς ἀνίσταν, καὶ οἷαν δέον ἐτοιμάζειν τρέψεζαν τοῖς ἐρημικοῖς καὶ ἀβίοις καὶ τῆς ὕλης ἑαυτοῖς ἐκλύσαι τοσοῦτον δὲ ἀπέχετὰ τὴ τῶν νῦν κατὰ τᾶσιν ἐπαυεῖν οὐ μονάζειν μὲν ἐπαγγέλλονται, πολυκλήμονες δὲ καὶ πολυφροντιστῆς εἰσιν ἑαυτοῖς τῆ ἐνταῦθα φιληδοῦντας ζωῆ, ὥστε καὶ τῶν νεαρὰν νομοθεσίαν, ἢν ὁ βασιλεύσας τὸς ὄντι Νικηφόρος ὁ Φωχᾶς, ὁ τῶν ἰχυμὸν ἡροικὸς, καὶ πολὺ τῶν συνίσταν, ἐδέτο, παύουσαν τὰς μοναὶς, ἐμπλατυμένῃς κτήσασι τὴν κτήσαν πάλαι τὰς χρεῶν, καὶ τὸ κῦρθ ἄπο κτημῶν, τὰ ἐρυθρὰ τῆς βασιλείου βαφῆς ὡς ἀμαπ ἀνατάλας ἐζώωσεν. οὐ μὲν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰ πατεὶ καὶ τὰ πάτωρ, καὶ τοῖς καὶ ἄμα φροσῆκουσι λοιποῖς ἀπασιν, ὅποσοι μοναὶς δευμάχοι, ὄλα πλείερα γῆς καρποφόρα, καὶ λευμῶνας χλοοειῶς αὐταῖς φροσεκλήρωσαν, ἐπεγαλάν οὐκ ἐπαύετο, οὐ κατὰ τοῦτο μεμφόμενον, ἢ μνηστέρου

De Manuelis Providentia Nicetæ iudicium.

ἢ μνηστέρου καταχρῶν πλατύν τῆς ἀνθρώπων, ὅτι τῆς οὐσίας Θεᾶ πὶ ἀπένειμαν, ἀλλ' ὅτι μὴ καλᾶς τὸ καλὸν εἰργασάντο. δέον γὰρ ἐν τόποις δυσερδυνήτοις, καὶ χρεῖοις πανερήμοις, καὶ σπηλαίων ὀπάγεις, καὶ ὄρεθν ὡδὸν πᾶσις, τοῖς μονάζουσιν ἄπο τᾶξια τὸ σκλήωμα, καὶ παρὶ εἰν ταυτῶν τῶν ἐφ' ἑλλησπόντων κειμένῶν καλλιπολιν, ὡς τὸν λωτὸν Ὀδυσσεύς, καὶ σφρῶντα μέλη τὰ δυσσάπασα. οἱ δὲ τὸν ὄξ ἀφροσῶν φροσῶν ἔπαυον, καὶ τοῖς κωνιαμέροις ἑαυτῶν τᾶροις καὶ ἄφροσι πολυχρῶσμοις δίλωθισμέροις εἰς θεᾶν, τοῖς εἰσιούσι τοῖς νεῶς φροσῶντες, καὶ νεκερὶ ἐφροντες σφρανομέροι δείκνυδς, καὶ σιλπνοὶ καὶ φαιδροὶ τὰ φροσῶπα, ἐπ' ἀγροῦς τε καὶ τριόδων τὰ θεῖα φροσῶμωσαν φροσῶντες, ἐνλακκῶσαντες ἐν τοῖς καὶ φροσῶσαντες, οὐκ ὅπιλέγδην τὸ ἀρεταίνον, τὸ δὲ μέχει τριχῶν ἀποβολῆς καὶ τῆς τῆς ἑδνημάτων μεταβολῆς, ὅ τᾶ φροσῶντος πᾶρῶνος φροσῶντες εἰζον τὸν μοναστῶν. δὲ τὰ τᾶτα τῶν εἰτε τῶν μοναστῶν ἑαυτοῖς ἐπαυεῖν σε μόνῳ τῆ ἡδὴ ἀφαντομέρω, καὶ φροσῶν ὅπι σῶμα πῆπτοῦσαν, εἰτε μὲν δεδιῶς, μὴ ἐσείτω μέσος ληφθεῖς ὡς χαιροσν οἷς δεβέβλητο. ἐτέραν ἐτέρεπετο ἡς οἱ ὄξ αἵματ' ἐκείνη ἐβόδισαν.

4 Θεομοῦ δὲ ὡδὸν φροσῶμαίσις κειμένῶν, οἶμαι δὲ καὶ ὡδὸν βαρβαροῖς αὐτοῖς κρατουῦσθ, ὁ φῶντα τῶς φροσῶμοῖς παρέχεδς, καὶ τούτων πολλάκις ἐκταξιν γίνεδς, εἰ οὐπλοῦσιν, εἰ τῆς ἰππων ὅπιμεμέλλωται. ἀλλὰ καὶ τοῖς νεοσφ φροσῶμοῖς φροσῶντες ὄξετάζειδς, εἰ φροσῶτος ἔχασι τῆς σωματῶν, εἰ τῶν εἰσιν εἰδήμονες, εἰ κροσῶνεν δᾶρ ἐπήσκησαν, εἰδ' οὐτᾶ τῶς καταλόγους ἐγγράφε-

non quodd de suis opibus Deo aliquid consecrassent, sed quodd rem bonam malè administrassent. Nam cum Monachis habitationes in abditis & desertis locis, in antris & montium cacuminibus assignandæ essent: & Constantinopolis, tanquam Sirenum cantus vitandas glioli ductos, incrustata sua sepulchra & vario marmore exornata, his qui templa ingrediantur, spectanda proposuisse, & mortuos quoque coronari se & hilari splendidè que vultu conspici voluisse, & in foro ac triuiis monasteria ædificasse: & ibi nullo cum delectu virtutis, velut in cauea conclusisse eos, qui monachos, non vltra tonsuram capillum, & mutatum habitum, promissamque barbam exprimerent. His igitur de causis, siue vt Monasticam sanctimoniam nutantem, ac potiùs humili ferè prostratam fulciret, siue metuens, ne ea ipse facere diceretur, quæ reprehenderet: rationem à suis maioribus diuersam est secutus.

4 Iam quia Romanis, ac Barbaris etiam, vt opinor, est in more positum, vt stipendia militibus soluantur, & ij sæpè in medium producuntur, vt exquiratur, an armis instructi sint, an equos probè curatos habeant: item vt tirones, priusquam in catalogos referantur, explorantur, an corporibus valeant, an sagittare sciant, an vibranda hasta se exercue-

Alia quædam Manuelis errata politica.

Militum nullam debitam habet rationem.

rint : hic Imperator stipendia militaria, in fiscum, tanquam aquas in cisternam, coegit : & exercituum cupiditatem donatiuis que incolarum dicuntur, leuauit: abusus re à veteribus Imperatoribus inuenta, & raro usurpata in eos, qui hostes sæpe ceciderant. Hinc factum est, vt & milites eneuarentur, & maximum pecuniæ flumen in ignauos ventres effunderetur, & Romanæ prouinciæ malè tractarentur. Nam & strenui milites, cum non amplius id expectarent quo peculiariter ad virtutem bellicam excitabantur, quod tum promiscuè omnibus idem præmium propositum erat, alacritatem illam in periculis adeundis abiecerunt : & prouinciales, qui olim fisco pecuniam numerabant, à militari auaricia pessimè sunt tractati, erepta non pecunia tantum, sed & intima tunica, aliquando etiam à liberis & vxoribus auulsi. Proinde quilibet militiæ nomen dabat, & multi ignauissimi & sordidissimi opifices, vel equo Perfico donato, vel paucis aureis datis, nullo delectu acto in militum catalogos relati, literis imperialibus, irrigua prata & rura fertilia & Romanos tributarios accipiebant, vt eis aliquando seruili habitu ministrarent : & vir Roma-

Militi fortissimorum ignauia.

Prouincialium tyrannica ex-pilatio.

Ignauissimorum quorumcumque ad militiam delectus.

Munerum militarium confusio summa

Disciplina militaris abolitio.

ἄλλ' ὁ βασιλεὺς οὕτως τὰ τοῖς στρατιώταις διδόμενα στήριξαι, ὡς εἰς δεξιὰ μὲν ἔδωκεν, ἀπὸ τῆς ταμείας ταῦτα, ἵνα τὸ δίκαιον τῆς στρατομαχίας ταῖς λερομέτραις τῆς παλαιᾶς διατάξεως, ἔργῳ καταχρησάμενος, ὡς τῆς παλαιᾶς ἐφορημένη βασιλείᾳ, ἢ ἀναντίας ὅτι ποιηνομένη τοῖς πολέμοις, πολλὰ καὶ συγκόψασιν. ἔλαθεν οὖν ἐν τούτῳ, καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἀξιώτερον ἐργασάμενος, καὶ χρημάτων ἀβύσσους εἰς ἀρχαῖς γαστέρας ὀχρηγήσας, ἢ τὰς Ῥωμαίων ἐπαρχίας κακῶς ἐξέδεμεν. οἱ τε γὰρ ἀγαθοὶ στρατιῶται τὸ ἐν δεινοῖς φιλότιμον ἐνδένδε καταλέλουσαν, οὐκ ἐπιτὴ ὑπὸνύσσοντος, ὡς ἀρετῆς ἀρετῆς ἐπιδείξειν ἰδίῳ σφίσι, ὡς παλαιᾶς μέτρον τῶν ἀλλ' ὀλιγοῦντων, ὡς ἐπὶ τῆς ἀρετῆς ἀρετῆς ἀπασί, καὶ οἱ τὸν δημόσιον πάλαι δεσπόσειεν λαχόντες τῆς ἐπαρχίας οὐκ ἀπορροῦντες τῆς στρατιωτικῆς ἀπλησίας πεπόνθασιν τὰ οἰκτερότατα, οὐκ ἀργύριον καὶ ὄβολον ἀφαιρούμενοι, ἀλλὰ καὶ τὰ τελευταίου χιτῶν τῶν φιλοῦμενοι. ἐνί τε δὲ καὶ τῆς φιλοτάτων αὐτῶν ἀποσώμενοι. ἔτι οὖν δὲ ταῦτα τὸ στρατολογεῖν παντὸς τῆς βουλομένης, καὶ πολλοὶ ταῖς βασιλείαις χαίρειν εἰπόντες, ὡς ἐπεισομιζούσας αὐτοῖς τὰ χρεώδης σενάς καὶ δυσχεβιάσας, ἄλλοι τὸ ἵπποκομῆν λέξαντες, ἢ τὴν ἐν πλινθείας ἰλῶν ἀπονηφάμενοι ἔτεροι εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τὴν τῆς χαλκείων ἀσέβητων ἀπομορξάμενοι, τοῖς στρατολογεῖσι παρέστησαν καὶ παρενηκόντες ἵππων Περσάμων, ἢ χρυσίνους ἀριθμῶν βραχέως καταδέμενοι, ταῖς στρατιώταις κατελέγησαν ἴλας ἀβασανίως, καὶ τὸ ὡς ἀντίκα βασιλικαῖς ἐφορῆσθησαν γράμμασι, πλεῖστα γὰρ δροσεῖα καὶ ἀρούρας στήφοροι καὶ Ῥωμαῖοι ὑποφῆρες βραβόουσαν, ὡς ὑπηρετῆν ἐν χήματι δούλων ἐνίοτε, καὶ καταπένει φόρους ἀνδραεῖα μὲν ὀβάρβαρον, μὴ δ' εἶσιν ὄλως ἐγνωκῶν ὡς ἀτάξιας, Ῥωμαίων ἀδρα

γαστῆρὸν τὸ εἶδ' ὅ, καὶ οὕτως εὖ εἰδόμενα πολέμων, καὶ τοσοῦτον τὸ φορολογεῖν τῶν αὐτῶν ὑποφῆρες, ὡς Ἀχίλλεος ὡρὸς ἐκείνου δοκεῖν, ἢ διττῆς χροῖν ὀπλιζόμενον, κελνεῖς ὡρὸς τὸν μηδέτερον ἀπὸ πᾶσι δόξοντα. ἐπαξίως οὖν τῆς ἀκοσμίαις ταύταις τῆς στρατομαχίας αἱ Ῥωμαῖοι καὶ περὶ τῆς ἐπαρχίας, αἱ μὲν παλαιᾶς τῆς ὀφθαλμῶν ἡμῶν ὑπὸ τῆς ἀλλοφύλων σπουδόμενοι, καὶ εἰς ἀρχὴν αὐτοῖς ἰδιούμενοι, αἱ δὲ ἀλλόστειαι τοῖς ἡμετέροις ἀφαντούμενοι καὶ δηλούμενοι ἀλλ' ἔως πότε κέρει τῆς σῆς ἐπιλήσει κληρονομίας, καὶ τὸ σὸν ἀποσφῆρων ἀφ' ἡμῶν ὡρὸς πότε ἐπόψει, ἔξ ἀγίου ὀπιβλέψας κατωικηθείου σου, καὶ ἰδὼν ἰδῆς τὴν ἡμετέραν σιωχλῶν τε καὶ κἀκωσιν, καὶ ῥύση τῆς ἐσφῆτων κηκῶν, ἀπαλλαγῶν δὲ παρέξεις καὶ τῆς πολὺ τούτων ἐλπιζόμενοι χαλεπότερον;

5 Πρὸς δὲ τοῖς εἰρημίοις, καὶ ἐν ἡμῶν δότειν τῆ ἰσοεῖα. τοῖς πλείοσι βασιλεῦσι Ῥωμαίων οὐκ ἀνεκτὸν ἔστιν, ὄλως ἀρχεῖν μόνων, καὶ χρυσοφορεῖν, καὶ χρῆσθαι τοῖς κοινῶς ὡς ἰδίῳις, καὶ διαδιδόναι ταῦτα καὶ πρὸς ἀρὰ καὶ οἷς βούλονται, οὐδὲ μὲν ὡς δούλοις τοῖς ἐλδοῦσας ὡρὸς ἀφῆκεν, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ σοφοὶ δοκεῖν ἢ θεοεικελεθῆν τὴν μορφῶν, καὶ ἡσφες τὴν ἰχμῶν, καὶ ὡς Σολομῶν θεόσοφοι, καὶ δογματισταὶ θεοποιητῶν, καὶ κἀνόνες τῆς κἀνόνων οὐδέσαστοι, καὶ ἀπλάς θείων καὶ ἀνθεροπίνων ὡρὸς ἀσφῆτων ἀσφῆταίς γνώμονες, δεινὰ οἶονται πύχειν. ἐνδέν τοι καὶ δέον τοῖς ἀπαιδῶστας καὶ θρασυτέροις ὀπιπμῶν, ἐπεισάγουσιν ἀσωλήθη καὶ νέα τῆ ἐκκλησίᾳ δόγματα, ἢ τοῦ ἀναπένειν ταῦτα οἷς ἐπαγγέλλεται τὰ ὡρὸς θεῶν εἰδόμενα

nus, graui vultu, rei militaris peritus, & tanto excellentior, vt illi comparatus, Achilles videretur, aut duabus manibus armatus, cum eo compararetur, qui neutram incolumem haberet, tributum peteret homuncioni semibarbaro qui instructam aciem nunquam viderat. Enimvero perturbationis huius, Romanæ prouinciæ graues poenas dederunt, quarum alix ante oculos nostros à Barbaris spoliata & occupata sunt: alix à nostris tāquam alienæ, vastata & eueritæ, Sed quousque, Domine, hereditatis tue obliuisceris, auersaque à nobis facies, iræ tuæ locum dabis? Quādo ex sancta aede tua prospectans, nostras arumnas & calamitates intueberis, malisque nos urgentibus liberabis: eaque auertes, quæ longè grauiora impendere videntur?

5 Nunc illud etiam addendum est. Plerique Romanorum Imperatores, imperare, aurum gestare, communibus vt priuatis vti, eaque suo arbitratu quibus volunt, donare, non contenti: nisi sapientes, forma Diis, robore heroibus similes, & vt Salomō, diuinitus edocti, & doctores diuinitatis, & norma rectissimæ, denique diuinarum humanarumque rerum interpretes verissimi habeantur, iniuriam sibi fieri censent. Vnde fit, vt cum immodestiores & audaciores, qui noua dogmata in Ecclesiā introducunt, coercere, aut id minus iis qui Theologiæ scientiam profitentur, mandare

Fructus acer-
bissimus tan-
ta ignauia.
Ita superbis
principibus,
qui sua do-
mo neglecta
alienas, tur-
bant & vio-
lāt. Qui Max.
iustissimus
ac sapientif-
simus, ille
Rex, regnum
resistit.

Imperatorū
arrogantia &
curiositas
perstringit-
tur.

Curiositas
autem om-
nium peri-
culosissima,
ea est, quæ
Dei solium,
sacram nem-
pe eius veri-
tatem, loco
nouendam
esse opinat-
tur.

deberent: nec in hac parte villo inferiores esse volentes, iidem dogmatum & auctores, & arbitri ac disceptatores existant, sæpè etiam dissentientes mulctent. Hic quidem Imperator natura facundus, & suavis sermonis affluentia ornatus: non elegantes tantum epistolas scribebat, sed & religionis institutiones parturiebat, ac publice declamabat. Tandem etiam de diuinis dogmatibus & ipso Deo diserebat, sæpè etiam dubitatione præse ferens, quæstiones è scripturis proponebat: earumque solutiones, eruditibus omnibus conuocatis, requirebat. quanquam in his etiam laudari potuisset, nisi curiositate ingenij, eas etiam quæstiones agitasset, quæ attingi se nullo modo patiuntur, aut saltem omiffa pertinacia, scripturarum sententiam in multis ad suam opinionem nouis interpretationibus non accommodasset, veris declarationibus veterum repudiatis: quasi ipse totum Christum comprehendisset, & ab ipso de natura eius dilucidius ac diuinius edoctus esset. Orta igitur quæstione de illo dicto, quo dicitur, incarnatum Deum, simul & offerre & offerri, & eruditibus inter se dissentientibus: disceptatio longo tempore est extracta, multis & confirmationibus & confutationibus vtrinque allatis. Verum Imperatore piæ & vere sententia post solertem controuersia explicationem assensio:

Manuelis theologia. Ne autem principis. supra scriptum.

Curiosè audacis ingenij descriptio.

Veteri Orthodoxæ declarationes nullo modo repudiandæ.

Quæstio de incarnati Dei oblatione.

καὶ λέγειν. οἱ δὲ οὐδὲ κτλ τὰ τοῦ μέγους δόξα πρὸς τὸν οὐνοῦ ἀνεχόμενοι, οἱ αὐτοὶ δογματῶν εἰσηγητὰ καὶ δικαστὰ τοῦτων καὶ ὀρεσται, πολλαχῶς δὲ καὶ κολασται ἢ μὴ συμφωνουμένων αὐτοῖς γίνονται. καὶ ὁ βασιλεὺς ποιησαμένου οὗτου διγλωττῆρα διτυχηκῶς, ἐν λόγῳ ἐμφυτον χάριν πεπλουτηκῶς, οὐ λαμψρῶς ἐπέσελλε μόνον, ἀλλὰ καὶ κατηχητικῶς ὡδνε λόγῳ, οἷς φασὶ σελήνπα, καὶ εἰς κοινῶ ἀνεπίστασιν ἀκούω. ὁ δὲ δὲ περὶ ὧν, ἔδογματων ἠπῆτο θείων, καὶ πᾶσι Θεοῦ διελέγματο. ἀμέλει καὶ καταχρηματιζόμενος πολλάκις τὸν ὑπορωῖτα, γραφικῶς εἰσήγη ζητήσας, ἔπει τῶν λύσεων τουτων νι διασωυθάνετο ξυωαγείρα ὅσον ἔχαμρε λογιότητι. ἀλλὰ ἡ αὐτὴ ἐπαμνετέος κεντέτοις, εἰ μέγχι τούτων τῶν λιχρίων ἐκτείνων, τοῖς δυσσεφικῶς οὐδὲ ὡς ὡσεύβαινε δόγμασιν, ἢ ἐτούτοις ἐφισάνων τὸν νοῦν, οὐκ ἔδω ἰχυροσγνώμων, οὐδὲ τὸν νοῦν ἢ γραφομῶν πρὸς τῶν οἰκειαν μεθεἶλκεν ἐν πολλοῖς περὶ θεσιν, ὀρέζων καὶ περὶ παρῶν ὀξηγήσας, ἐν τῷ περὶ ὀρθῶ ἔννοιαν οἱ πατέρες ἐφθέρξαντο, ὡς εἴπερ ὄλον αὐτὸν σιωείλκε τὸν Χριστὸν, καὶ ὑπὲρ αὐτῶ μεμύηται τὰ πᾶσι ἑαυτῶ τεσσνοτέρον καὶ θείότερον. Ζητήσεως οὖν γρηομῶν πρὸς τὰ γραφικῶ ῥητοῦ, ὁ φησι, τὸν σεσαρκωμῶν Θεὸν περὶ φέρειν τε ὁμοῦ καὶ περὶ δέχεται καὶ τῶν τότε λογίων ἀνδρῶν εἰς ἐναπίας μοίρας ἀποκειμέντων, ἐφ' ἱκανὸν τὰ τῆς ὀξητάσεως παρετάθησαν, ῥήσας τε καὶ ἀπὸ ῥήσας ὀξ ἐκατέρον ἐχύθησαν ἢ μερῶν. ὀρθοτομηθέντος δὲ τοῦ ζήτου μῶν, καὶ τῆς δόξης περὶ θεοῦ βασιλέως τῆς θεοφιλεῖ τε καὶ κρείττω, καὶ θαύρειαν ὑπέστησαν ὡς ἀπὸ φρονες ὁ Ἰπολύφιο

φιοτῆς Θεοῦ πόλεως, μεγάλης Ἀνποχέιας Σπῆρχος ὁ Παντοδύχως, ὁ Δυρράχιας Εὐστάθιο. ὁ τ' Θεσσαλονίκης Μιχαήλ ἢ ῥητορικὸν θεῖον κοσμήτο καὶ τὸν διαγελικὸν ἀναβαίνων ὀκείβαντα, ὁ βασιλέως Νικηφόρο τὰς τῶ Παύλον ἀναπίστων ἐπ' ἐκκλησίαις ὀπισολαί, καὶ δολοκάνων τῶ τ' καλιῖρη μοσῶν φωνῆ, ὅσα τῶ ὑποσολικῶν ῥήσεων τῆ ἀσπφεία ὑπομαλάνονται, καὶ τῶ βῆθει τῶ πᾶσι ματῶς ὀπφείσασσι. λέγεται δὲ, ὡς τῶ δόγματος τούτου ὑποκινεμῶν, καὶ εἰς κοινῶ ὀπφεινομῶν περὶ θεοῦ βασπνον, ἐξ ὧσας ἐκρηγῆται βερντῶ ὀξασίαν, ὑφ' ἧς καὶ περὶ κτυπηθῆται τὰς ἀκοαὶ τὸ σωὸν ἀπᾶν τῶ βασιλεῖ καὶ Πελαγονία δολοκῶντι τότε, ὡς ἀπὸ τῶ κτύπου πολλοὺς εἰς γῆν κατὰ πῆψιν. καὶ πνα τῶ λόγῳ ὀφίμων, Ἡλίαν τῶνομα, τῶ τῶ χῶ ὑπὸ τοῖς πολλοῖς, τῶ σρατῶ φύλακα, βίβλον ἀναπίξαντα πᾶσι βερντῶν καὶ σφσμῶν διέξισαν, καὶ τὰ πᾶσι τ' καμῶν ἐκείνον κατ' ὄν ἐβερνθησαν ἐπαλθόντα, φάσκοντα εὑρεῖν ἐπᾶσι, πῶσις σφῶν. εἰ μόνον τῶνομα οἱ ῥηθέντες ἀνδρες τ' τῶνομα ὄντες σφῶν οἱ κρείττοι, τ' ἐκκλησίαις ἀπασφκνδονθήθησαν, καὶ πάσας ἱεραῶς ὑπηρεσίας ὀξωσρακίθησαν, ἀλλὰ σω αὐτοῖς καὶ ἑτέρα τῶ ἱερῶν καὶ θείων πειβόλων ἀποσπκαθέντες ἠλάθησαν. καὶ ῥῶνοις δὲ πνας τῶ, ὁ πατήρ μου μεζῶν με ὀξῶ, τῶ δειανθεσπε φωνῶν περὶ θεοῖς εἰς ὀξέτασιν, ὀλίγα τῶς τ' πατέρον παροχῶν ὀξηγήσας, καὶ τὰ αὐτὰ δολοκῶς οὐσας, καὶ ἱκανῶς περὶ τῶ τῶ ζήτημῶν πᾶσας σιν καὶ σαφῶς, ἐφερμῶν ὀξείας οἰκειας εἰσηγήσε, οἰλονεῖκως τῶ ἀπαξ δολοκῶν πειεχόμεν, καὶ περὶ τὸ οἰκεῖν ἀνδελκῶν βέλημα, καὶ ὁ κρείττον περὶ θεοῦ

aduersarij loco moti sunt, vt perperā sentientes, Hypopsephius Theopolitan. Soteritus Panteugenus Antiochenus, Dyrrachinus Eustathius, Michael Tefsalonicensis concionator, Nicephorus Basilaces, qui Paulinas epistolas interpretabatur, & lumine eloquentia, Apostolicorum scriptorum obfcuritatē altissimo spiritu refertam illustrabat. Ferunt, cum hæc controuersia agitaretur, & publice disceptada proponeretur, alieno anni tempore ingēs erupisse tonitru, & auribus eorum omnium qui tum Pelagonia cum Imperatore erant, ita insonuisse, vt nonnulli humi prolaberentur. & Eliam quendam hominem eruditū & celebrē, aperto libro qui de tonitrib. & terræ motibus differeret, & iis lectis, quæ ad tempus illud pertinent, scriptum inuenisse, *Casus Sapientum*. Itaque non ij modò quos diximus, doctorum eruditissimi, ecclesiis pulsi, & omnibus sacris ministeriis interdicti sunt, sed alij quoque vnà cū illis. Aliquot annis post quæstione de Deihominis dicto *pater maior est me*, proposita, patrum curatis patrum explicationibus, iisque variis, & ad controuersia explicationem & declarationem sufficientibus: suas interpretationes attulit, easque pertinaciter defendit: & ad suam voluntatem & sententiam, vniuersalium doctorum sententias,

Aduersarij sinceræ doctrinæ loco moti.

Tonitru ruina nam doctorum significans.

Eliæ, de tonitru extraordinatio sententia.

Quæstio de explicatione dicti, Pater maior meest

non modò veritati non aduerfantes, fed diuinitus editas, accommodauit. Nam cū alij dicant, patrem, vt filij autorem, dici maiorē: alij de natura humana id intelligant, & id dictum nō verbo: fed assumptæ carni attribuat, vt & illa, de profectioe ad patrem, de aduentu principis mundi, qui nihil in ipfo inueniat: alij, etfi de verbo uocem maior accipiant, non ab folutè tamen & effentialiter, fed ob inhumanationis fummam extenuationem & humilitatē: atque alij aliter, piè tamen, explicent: iis nefcio quomodo, vt propofite quæftioni nō fatisfacientib. improbat, aliam attulit interpretationem: indictòque concilio, & omnibus facrarum literarum studiosis cōuocatis, fingulos hortatus est, vt ei decreto hoc modo fubfcriberent: Equidem etiam S. Patrum voces de illo dicto pater maior est me amplector: aio tamen id dictam pertinere ad carnem in eo conditam & paffibile. Quod nefcio quomodo filio incarnato minus tribuit quā patri: perinde ac fi ob naturæ humanæ assumptionem, & peregrinationem in terram, pari dignitate excidiffet, ac fuam authoritatē amiffiffet, & intra limites extenuationis conftitiffet: ac non deificaffet, & extuliffet humilia, & fua gloria per vnionem illā ornaffet potius, quā ea re ipfe depreffus effet. quod absurdū est. Atq; etiam rubra fcriptura, tanquam enfe flāmeo decretum hoc muniuit, quo mortem

Episcopos de illo Chriſti dicto ſententiā.

Curioſi Manuclis, & in alienam meſem falcem immitentis opinio. Ex parum laudato principe, fit mal' theologus.

Decretū Manuclis.

Huius editi abſurda impia Nicetas decregit.

Nulla ſcriptura, nullo ſigillo error confirmari & in ueritatē tranſformati poteſt.

τας μηδέν τῆ ἀληθείᾳ λυμανομένης, ἀλλὰ θεοσώφως λεχθείσας ῥήσεις τῆ καλείων διδασκαλῶν τῆς οἰκουμένης. Ἐν μὲν γὰρ λεγόντων, τῶ ἀπὸ εἰρηδαι μείζονα, ἢ ἢ κ' τὸ ἀνθρώπινον ἐξελικθῆσαν, καὶ τῶ θεοσλήμματα, οὐ τῶ λόγῳ τῶ φωνῶν τῶν ὑποκειμένων, ὡς πατρὸς καὶ τῶ θεοῦ τὴν πατέρα πορεύσασθαι, καὶ τὸ ἐρχεσθαι τῆ κόσμου τὸν ἀρχόντα, καὶ ἐρευνηθῆσαν μὴ δὲ ὅπως εὐέλκεται ἐν αὐτῶν. πινῶν δὲ πρὸς τὸ λόγῳ τὸ μείζον ἐκλαβομένων, οὐχ ἀπλῶς δὲ καὶ κατ' οὐσίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐν τῶ ἐνανθρωπήσασθαι ἀκρὰ κένωσιν ἐταπεινώσιν, καὶ ἄλλων ἄλλως, δυσεβώς μὲν τῶ ἐκδεξάμενων, ταύτας ἐκ οἰδ' ὅπως ὑποστρέξας, ὡς οὐχ ἰκανῶς περὶ τῆ πατρὸς καὶ μὲν εἰπάσας, καὶ ἑτέρας αὐτὸ διηρημένον. ἀμέλει καὶ σιωπῶν σιγητικῶν καὶ ἀπαι ὅσον τοῖς θεοῖς ἔχαρη δόγμασι συναθερίσας, ἐνήσαν ἔχασον ἐν τῶ μὲν δόγματι καὶ ὑπογράψαν ὀρίζοντα οὐ τῶν ὑποστρέξασθαι μὲν ἐταῦς πρὸς τὸ πατὴρ μου μείζον μου ὅτι, ἢ θεοφρόνον πατέρα φωνῶν, λέγω ἢ εἰρηδαι τῆ τῶ καὶ τῶ τῶ ἐν αὐτῶν κησῶν καὶ παθητῶν σάρκα. τῶ τῶ ἢ ἐκ οἰδ' ὅπως τὸ ἐλαττονον θεοῦ τῆ πατέρα τῶ ἢ σαρκοφορήσαν καὶ ἐπίσησαν, ὡς εἰπερ ἀπολιόσησθαι τῆς ἰσότητος διὰ τὴν ἀνθρώπινος ὑπόσεως θεοσλήμην, καὶ τῶ θεοῦ ἡμῶν ὁπδημίην, μὴ τῶ ἰδῶν καὶ ἔτασ ἀνασώζων δόξαν. τοῖς ἢ τῆς κενώσεως μέρους ἐναπομείνας, ἢ μὴ θεώσας καὶ ὑπόσας τὸ ταπεινόν, καὶ ἢ οἰκείων ἀρχιμάτων μέτοχον ἀναδείξας διὰ αὐτῆς τῆ ἐνώσεως, ἀλλ' ὑπὸ αὐτῆς τὸν ἀνθρώπινον ταπεινωθεῖς, ὁπερ ἀποπον. ἀμέλει καὶ γραφῆς ἐρυθρῆς ὡς φλογίνῃ ῥομφαίᾳ τὸ δόγμα τῶν το δειληφῶς ἀπὸ φλόγας σακῶν καὶ

ἀποκέρυξεν ὡς τῶ θεοσμεβλέψαι ὅπως εἰδὸν τὸ λήσαντι, καὶ κ' θεοφίλω τῶ ἢ κίνησιν πολλὰ δῶ εἰπέν, ἐπιλαβομένη καὶ ὑποτονθορήσαντι, ἔπειτα καὶ λιδίμης πλάξιν ἐξαρῶσας ὑποστήσας πινῶν ἢ ἐπακολούθῶντων αὐτῶ καὶ κολεκδύνητων, ὅτι νεὸ τῆ μαρτίσ ἀέθετο. ὑποφροσῶντο γὰ τῶ ἢ κ' κυροθέντων ἀνάλυσιν, ὡς εἰς αὐτὸν τὸν λόγον διὰ μέσης τῆ σαρκὸς ἀποφροσῶντων τὸ ἐλαττον, ἐ μάλιστ' ὅτι τῶ κένωσιν καὶ τὸ κ' τὸ ἀνθρώπινον νεύμερον παρεβλέψαντο.

Ὁ οἶον ἢ καὶ τὸ δὲ ἔρεξον ἀπὸ ἐποσὶ πρὸς τὸ πέρασ τῆ αὐτῆ βιοτήσ; ἔκειται τῶ κατηχητικῶ τυκτῶ, μὲν ἑτέρον κφορσιμῶ καὶ τὸ ἀνάθεμα τῶ θεοῦ τῆ Μωά μετ, πρὸς ἢ λέγει ἔτε ἐχρηήσεν, ἔτε ἐχρηήσθη, καὶ ὅτι ὁλοσφυρῶς ὅτι. τὸν τῶ τῶ τὸν ἀνάθεμα πῶν ἀπαλείψαι ἢ ὅλων κατηχητικῶν βίβλων προέθετο, ἀπ' αὐτῆς τῆ ἐν τῆ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ πυκνῶς ἀρξάμεντο. καὶ ἢ θεοφρασῶς ὡς μάλα δὲ θεοσωπος. ἔφασκε γὰ, ὡς εἰς σιάνδαλον θεοκείται ἢ μεταπηδελῶν ἀγαθῶν εἰς τῶ κατ' ἢ κατ' ἐσοσεβῆ πῶσιν, τὸ βλασφημεῖσθαι ὅπως θεοῦ ἐκουῦ μετὰ κητον πῶσιν τὸν μέγισον Θεοδόσιον, ὅς διείπε ἐκός μετ' ἡμῶν τα θεοῦ τῶ θεοφροσῶν, καὶ ἢ τῶ τῶ τῶ ἐνδημουῶτων ἀρχιερέων τοῖς λόγῳ καὶ ἀρετῆ διὰ φροσποντας, καὶ κοινούται τῶ τοῖς τὸ σέμα μετ' ὁκνεῶν θεοσεσῶν τῶ ὑποστρέξας ἀνανοῖτας ἢ πάντας εἰσῶν, καὶ μὴ δὲ ἀκροῖς τῶ ἀδεχομένης οἰσὶ τὰ εἰσημύμενα ὡς ἀποφρημα. καὶ τῶ εἰς Θεοῦ ἀληθεσῶν τῆς δόξης ἀπύροντα, ἔξῆσ ἀλῶσ ἢ θεοφιλῶς τὸ εἰς σιάνδαλον δῆ τῶ καὶ θεοσομματα κείμεν, καὶ διὰ αὐτῆς, μὴ ὅπως Θεοῦ ἐξῶσ καὶ γῆς πετῶ κατ' ἀνάθεμα ἢ ὁφφῶσιν πῶν πῶν ἐπιφαρῶ.

minitabatur & excōmunicatiōe ei, qui, non dico prima impulsione animi reprehendere, & submurmurare, sed tantum introspicere aufus esset. Deinde idem decretū de quorundam assensorum, vel assentatorum potius cōfilio lapideis tabulis insculptum, in maximo templo dedicauit. Verebatur enim, ne sanctio illa, vt quæ prætextu carnis, ipsi verbo derogaret, abrogaretur, præfertim cum extenuationem & humanitatis rationē præterissent.

6 Eiusdem generis illud etiā est, quod Manuel sub vitæ finē fecit. Extat inter cæteras catecheticæ tabulæ sanctiōes, anathema in Machometi Deū, quē nec genuisse, nec genitū, sed holosphylon esse affirmat. Id anathema ex omnibus catecheticis libellis aboleri uoluit, ab ipsa magna Ecclesiæ tabula auspiciatus, idque ratione probabili scilicet. Aiebat enim, blasphemis in Deum qualibuscunque offendi Agarenos, qui ad piam nostrā religionem deficerent. Proinde maximo Theodosio acersito, qui principem sedē curabat atque ornabat, & primariis sacerdotibus, qui tum in vrbe erant, eloquentia & virtute præstātes, quæstionem cum tumido exordio proponit. Qui cum omnes refragarentur, nec vllomodo illa admitterent, vt absurda & à vera de Deo sententia abducentia, atque anathema illud offensionis plenū piè explicaret. (Nec enim Deum cæli &

Assentatores matzologi stytiūm primūm euerunt.

Ideo ex errore in errore lapsus, vt solent tenebræ in mentibus fieri crassiores, Machometis infāniam impiā abominandā promouet.

Theologos orthodoxos tumidis uerbis à recta sententia deducere nititur.

Refragantes, & sinceram doctrinā cōstānter inuenies argo animo non auidet: nec enim ad ueritatem curiosus & superbus animus aures applicat.

terræ cōditorem villo modo anathemate notari, sed holo sphyrum illum Deum, quem delirus & furiosus Machometus nec genitum nec gignentem confingeret. Nam apud Christianos Deum patrem celebrari, quod detestandis Machometi nugamentis planè prohibeatur. Deinde se nō fatis intelligere, quid sit illud holo sphyrū) eis animo nihil mitigato, contemptis, suapte auctoritate, & aulicorum eruditorum, quos temporì feruire norat, ministerio, decretum proponit, quo & Machometi deliriū (cur enim Theologiam dicam?) defendebatur: & superiores Imperatores sacrorumque antistites apertè taxabantur, qui Deū verum ineruditè & inconsideratè anathemate notari passī essent: & id decretum in sacro palatio publicè recitandum curat, principib. fenatus & cognatis suis literarum studiosis, qui veluti viam prepararent atque applauderent præmissis. Erat autem oratio aded probabilis, non spiritualium verborum grauitate sed humanæ sapientiæ suauitate, vt aures non eorum duntaxat qui variam eius compositionem, & iucundam vanitatem spectabant, sed eorum etiam qui ipsius scripti sententiam indagabant, propemodū suspensas teneret. Ac forsitan veri Dei gloria Machometano illi Deo, quisquis est, tributa esset: nisi patriarcha strenuè aduersatus, nec ipse id scriptum curasset, quo noua & pericu-

ποβάλλεσθαι ἀναθέματα, ἀλλὰ τὸ ὡς δὴ τῶν λήρων ἢ δαμονώδων Μωάμετ ἀναπλατῆρόμερον ὀλοσφύρον Θεόν, καὶ μήτε γλυνηθέντα, μήτε γλυνησαντα. ὡς δὲ Χριστιανοῖς μὲν γὰρ δοξάζεσθαι πατέρα Θεόν, αὐτὰ ἢ τὰ ἄποβλητα τῆ Μωάμετ ληρήματα, τῆ δὲ ἀπαγορεύειν ὅλως, ἢ ἄλλως δὲ μὴ συνίεναι ἀκευβώς, ὁποῖον τί ὅστι τὸ ὀλοσφύρον· αὐτοῖς μὲν φθινύδειν εἶασεν, ἐν σήδεσιν ἔχων νόον ἀκλήλητον, καὶ ἑαυτὸν δὲ ἐντήθησι τόμον, ὑπεργοῖς εἰς τὸ ἡρησάμερον, ἕρ ἡ δὲ ἡρὶ ἐν τῆ βασιλείᾳ αὐλῆς τὸν κερὸν κολακῶδοντας, ἔ λόγου μετέχοντας, ἰσθηροσυνῶτα μὲν τῆ τῆ Μωάμετ μωρολογίας (οὐ γὰρ ἀ εἴποιμι θεολογίας) καὶ ἀπὸ μέρων ἢ λαμωροῦς τῆ ποθέτησιν βασιλείων καὶ ἡρὶ ἐν τῆ κατὰ λόγου τῆ ἱερέ, ὡς ἀμωδῶς ἢ ἀπεισκέπῳως ἀνεχομένων ὑπὸ ἀναθέματος πῆδεσθαι Θεὸν τὸν ἀληθινόν, καὶ τῆτον εἰς κοινῶ ἀνεύρασιν ἐπὶ ἡρὶ ἱερέων ἀρχείων ἐκδίδωσι, συνειπεπεμωῶς οἶον τῆτό με ποροδουτας ἢ νεολῆαν ποροῦσαν τὰ γεγραμμένα, ὅσοι τῆς συβιλήτης βελῆς καὶ τῆ γερασίας ἦσαν κεφάλαιον, καὶ τοῖς ἐν γῆ: εἰς ἐκείνω τῆ λογότητι χεῖροντας· ποσῶτον δὲ τὸ πῆσανδὸν ὁ λόγος ἐπλοῦτῆ, ἐκ ἐν διδακτοῖς πνώματῆ βελῆτων ῆμασιν, ἀλλ' ἐν ποειδοῖ σοφίας ἀνθροπίνης κομῆς, ὡς μικρῆ δειν ἀπαμωρησται ἡρὶ ὡτων, μὴ μόνον ὅσον ἀρεῶρα πορὸς τῆ πωκίλλω τούτου ποειβολῆ, ἢ τὸ ἐπὶ χεῖ τῆ πῆροματῆς, ἀλλὰ ἢ αὐτὸ μετῶλλεῦον ἡρὶ γεγραμμένων τὸν νοῦν, καὶ τὰχ' ἡρὶ αὐτῶς ἀληθῆς Θεὸς δοξάζόμενος ὁ ὡς δὲ τῆ τῆ Μωάμετ ὅσισωῦ κληρέμῆς Θεός, εἰ μὴ ὀλοχεροῦς ὁ πατῆραρχῆς ἀτέθη. οὔτε γὰρ ἔτ' ὡ τῆς γεραφομένων τὸν νοῦν ποροσῆχικον, ὡς ὅπισφαλή καὶ νέα ἐπῆσά-

γισι δόγματα, καὶ τῆς λοιποῖς δὲ ὡς δηληθειώδη ταῦτα ὑποεῖδος παρέπεφθεν. ὁ ἢ ὡσπερ πιδενὸν πεπονθῶς, ἐνείδισιν ἐπλωε τοῖς ἀρχερείς, ἢ μωροῖ τῆ κόσμω τούτοις ὡνόμαζεν, ἀλλῶς τε καὶ νόσῳ ποροσῆχικῶν τότε δεινῆ ὑφ' ἡς ἢ βίον ἀπέλιπε ἢ ἐπὶ χροῦ ἐπὶ τῆτον γνόμω. οὐκοῦν ὅσα τῆ ποροτέρω τόμω ἐμωπλατωρόμερος εἶρηκον, ἀπῆρη μὲν κατῶσῶ καὶ μεδῶδοις ῆποεικῆς χηρησάμερον, ταῦτα ὅπισπῆμων, ἢ τὸ τῆ δόγματῆ αὐτῆς ποειθεῖς δὲ ελερ, ἔπερον τόμον ἐξέθετο· ἢ ἐπει τότε ἡρὶ Δάμαλιν ἀρχερείς ἐναυλιζόμερον δὲ Σκουτάριον ὀνομάζοντα, τῆ τῆ ἀέρῳ εὐκεσῆαν μετῶδιῶων, ἢ τῆ πολυχλίας ἀπανισάμερον, ἢ ἔπας τῆ νοσοκομίας γνόμῳ, δξαπλωίζοντα ἐνεῖσε βασιλικῆ ὅπισπῆματι, ὁ τῆ ἡρὶ ἀρχερέων σύλλογῳ, ἢ ὅσοι τὸ ποροσῆιον ἐκ τῆ λόγων ἐκπῆσαν ὁ. ἀλλ' οὔπω κατῶροῦς ἡρὶ λεμβοδιῶν ἀπέβησαν, καὶ πῆς ἡρὶ ὡς τῆ βασιλεί παρῆσιαν ἔχοντων καὶ ἡρὶ μέγισα διωκαμένων ὑπογεραμμάτων ἐπίσταται, ὁ Ματζζικῆς ἡρὶ ἔτ' Θεόδωροῦ, ἢ πορὸς τῆ τὸν πατῆραρχῆ καὶ τῆ ἡρὶ ἀρχερέων ὀμῆγῆεν τὸν λόγον ἄποτεινάμερον, τῆ μὲν ἐς τὸν βασιλέα ποροδὸν μὴ ἔτ' ἔρησε νωῖ ἐρικτῆ δξαπ ποροσῆσαν ἐκ τῆ νόσε ἐμωπόδιον. τῆ ἢ τῆτων ἀναλῶσῆ ποροσῆχῆν χεῖρον τοῖς χάρτας δειξας αὐτοῖς τοῖς ἐν χεῖρον. ἡρὶ δὲ ὁ μὲν ποει τῆ ποροκειμῶς δόγματος δξαλαμβαθῶν ὄν, ὡς εἶρηκαμῶς ὑπογεραφῆ τοῖς συνελθόντας ἀρχερείς δξα ποροδῆς ὁ αὐτοκεσῆαρ ἐπέθετο. ὁ δὲ ἔπερος τῆ βασιλέα ἔχων δξαλερομέρον τῆ ἀρχεποιμέρι τε Θεοδοσίῳ ἢ τῆ σωῶδῳ, ἐσῆν μέριον ἐδὲ χεῖρον διεξῆει, ἀλλὰ τῆ ἐκῆσῆ τῆ πατῆραρχῆ ἢ ἡρὶ συνελθῶν ἀρχερέων ὡς μὴ ἢ λόγον γημομῆη

lofa dogmata introducerentur: & cæteros, vt id tāquam venenū suspectum haberēt, monuisset. At Imperator, quasi graui affectus iniuria, potifices cōuiciis infectabatur, & homines omniū mortaliū stultissimos appellabat: quippe ex morbo grauissimo, qui exitiū ei attulit, prior ad iram factus. Proinde iis quæ priore decreto fusius, oratoriis ornamenti adhibitis, scripserat, in cōpendium redactis, & dogmatis illecebris adornatis, aliud decretum promulgauit. Cū autē tum in palatio ad Damalim, quod Scutarium dicitur, tū ad vitandā turbam, tum ob aeris temperiē versaretur, totus curandæ valetudini intētus, iussu eius potificum collegium, & eruditissimi quique eò traiciunt. Qui cū vix ex lintribus descendissent, Theodorus Mazuca, homo apud Imperatorem gratiosus, & inter scribas auctoritate princeps, adest: & oratione ad Patriarcham & Pontificum collegium instituta, Imperatorem nunc adiri posse negat, ob morbi quandā accessionem: literas verò quas manu teneret, esse audiendas. Agebāt autem altera de proposito dogmate, quibus à Pontificib. subscribi cupiebat Imperator: altera sub persona eiusdem cum sūmo pastore Theodosio & Pontificibus, ob præposteram aduersationem exposulan-

Pios doctores spectat & aulicos assentatores sequitur, & impiū decretū profert, Videlicet, initia horrendi illi iudicij in Græcorū imperiū, quod tandem Machometi fecerunt, trucidatum est.

Hæreticos larua iucunda: veritatis autem simplex oratio.

Theodosius Patriarcha Manueli refragatur. fideissimi doctoris officij.

Superbia, Dei seruos contum liis afficit.

Et scabiem suam resicit.

Atque quomodo id fiat, praua sua consilia promouere studet.

Aulicis artibus piorum, & sancti propositi tenacium virtutū constantiam infringere molitur.

Minas dulcibus verbis admittet.

Et de re iam animo cōstituta colationem pollicetur.

Nomen Dei ia vanum affumit.

Sed apud bonos nihil promouet.

Immo liberis voces sancti Archiepiscopi Eustathij audire cogitur.

Qui mendacium tueri studet, veritatis telo transigitur.

Manuel Eustathio iratus, specioso nomine, veluti pallio, impiam illam audaciam obtegat.

tes, maius concilium minabantur:& controuersia dīceptionem, ipso veteris Romæ Papæ adhibito, iureiurando testificabantur. Ingratis, inquit, vniuersitatis renum Deo à quo præter imperii fastigium, aliis illustribus prærogatiuis sum ornatus, & insanus essem, nisi pro tenuitate mea qualecunque illi studium meum declararem: & summis in id viribus incumbere, ne is verus Deus anathemate notaretur. Cæterum auditores ea magniloquentia ad eum non percellerant, vt vir doctissimus & eloquentissimus, Eustathius Thessalonica archiepiscopus, ea oratione vehementer commotus, verum Deum aliquid holosphyrum, infelicis ingenij commentum, perhiberi nullo modo ferret. Enimvero, inquit, insanius, & hoc habui (ostenso pallio) indignus essem, si Deum verum iudicarem brutum illum paradiconem, & omnis obscœnitatis & sceleris doctorem. Quæ cum clara voce & magno veræ pietatis affectu dixisset, auditores penè obstupuerunt. Scripti verò illius recitator, paulisper velut attonitus, compressis labiis astitit, deinde ad Imperatorem reuersus est: qui ea oratione perturbatus, varia defensione usus est: & patientia, vt nunquam antea, laudata, vt quæculos & cauillatores vitaret, se quoque integerrimis Christianis annumerabat, & religiosis natum esse parentibus assererat, & contra Thessalonicensem iudicium

ἐπιμαυρόμενος, διηπλήθει μείζονος σωδὸς συκρέτησιν, & τὴν μετ' αὐτῶ τῶ Πάπῃ τὸ φορεσβυτέρας πρώτης τὸ φορεσβυτέρας ἐπὶ μνηστὸ δὲ δέσποτα. ἀγνώμων γὰρ αὐτῶν, ἔλεγε, καὶ ἀλόγιστος, εἰ μὴ πολλοσὸν ἀπὸ τοῦ μέρους τῶν ἐμῶν βασιλευσίν τῆ καὶ βασιλεῖ τῶν ὅλων Θεῶν, ὧν ἐκείθεν κρεττῆνως ἐχρησα, πᾶσαν σωδὸν εἰσενεγκάμενος, μὴ τῶτον ἀναδέματι καὶ δυποβάλλεσθαι ἀληθινὸν ὄντα Θεὸν. Ἐσῆτον ἡ τῶ δὲ θεοθελῶν τοῖς τοῖσιν ἀπείχον οἱ ἀκρωσμένοι καμπάσμασιν, ὡς τε καὶ ὁ τῆς Θεωσαλονίκης φορεσβυτῶ ὁ πολὺς & μέγας ἐν λόγῳ Εὐστάθιος, ζήλων ἐπὶ τοῖς ἀνέγνωσμένοις πληθεῖς, καὶ μὴ ἐνεκῶν Θεὸν ἀληθινὸν δόξασθαι ὁλόσφυρον, δεινοῖας ἀνάπλασμα κακοδάμων. ἐσίμω αὐτῶ, ἔφη, καὶ ἀπατατημένον τῶν πτέρων φορεσβυτῶ ἐκείθεν, καὶ τῶ χήματος τέταρτον ἀνάξιτον (τὸν ἐπὶ τῶν ὄμων δειξάσθαι μανθῶν) εἰ θεὸν ἡγούμενον ἀληθινὸν τῶν πατριάρχων καὶ καμπελώδη καὶ πάσης φορεσβυτίας μυσταρῶς ὑψηλῶν καὶ διδάσκαλον ἐπεπλήγησεν ἐν ὅτι τοῖς εἰρημνοῖς τέταρτος οἱ ἀκηκοότες μικροῖ. Ἔσθ' ἡ καὶ δειπότες ταῦτα φορεσβυτῶν, & φορεσβυτῶν χρεακτερίζων τὸ ζήλων ὑπερβολῆς, ὡς ἐπὶ ἑραχὺ ἐνεός, & τῶ χεῖλη μύσας, παλίμποι ἐῖτα εἰς τὸν ἀποκράτῶτα εἰσῆσι, καὶ ὅς τῶ λαληθέντα ἐνωποτάμενος, οἷον φορεσβυτῶν φορεσβυτῶν, ποικίλος τῶν ἀπολογῶν, τῶ μακρόθυμον ἐπηνεκάς ὡς οὐδέποτε. & εἰ μὴ τῶν γὰρ τοῖς ἀγῶν ὀρθοδόξοις χρεωστωτοῖς ἐνέταττε, & πατέρον ὁμολόγει πάντοσεβῶν φορεσβυτῶν, τοῖς φιλαγίοις ἐκκλήτων & φιλοσκόμοντας· καὶ τὴν μετ' αὐτῶ Θεωσαλονίκης κελσὶν πολλὸς ἐνέκειτο δειπ-

τέμενος. ἡ γὰρ φησι διαμαρθεῖς ὡς μὴ Θεῶν πασῶν πατριάρχων, μηδὲ εἰσάγων ὀρθοδόξα πῖστος δικαίαν ἐπιδήσθαι δὴ τὴν καὶ χεῖρῶν κρεῖς ἐρῶν γὰρ ἐν βλάσφημα· ἡ καὶ ἀκρεῖς, ὡς ἔπεσον δόξασθαι Θεὸν, παρ' ὃν οἱ ἐν χεῖρῶν καλέμενοι σέβονται, μετὰ μαθησῶν τὴν ἀλήθειαν, καὶ χρεῖν εἰσεται εἰ μικρὰ τῶν χεῖρῶν αὐτῶν μετὰ σῆσαντι δόξῃ, καὶ μυσῶν τὴν ἀλήθειαν. καὶ βεβαίως τῶ πατριάρχει εἰς Θεὸν ἐκείνον ἐληλυθότος, & κατεπάσαντ' αὐτῶ εἰκότα, τῶ θυμοῦ ἐληξῆ, & τῶ Εὐστάθιῳ συγγνώμην παρέχετο ἐφ' οἷς παρεφθέρχαστο, ἐν δεδωκῶς αὐτῶ ὅσα ἡρεῖτο ἀπολογῆσθαι. τελοτάμων ἡ καὶ αὐτὸς ἐπειπὼν, ὡς δεῖ σε σοφὸν ὄντα, μὴ ἀχρεῖ ῥήμονα δεικνυδαί, μηδὲ θεουσομῆν ὀρθοκαίρια. ἐπὶ δὲ τούτοις εἰς κοινὴν δόξαν ἀκρόασιν τῶ καὶ τῶ δόξασθαι τόμα, & πάντων ἐπανησάντων τὰ γεγραμμένα ὡς εὐσεβῶς ὀρθοτομηθέντα, & φορεσβυτῶ ἐν αὐτῶ ὑπογράψαι καὶ ἀπατατημένον, ὁ ἀύλογο δειλέλυτο. καὶ οἱ μὲν ἀπῆσαν ἀγαλλόμενοι, ὡς τῆ οἰκείῃ ἐνείσθαι τὴν βασιλείαν νενηκότες. ὁ δὲ ἔχαρεν ὡς τῆ ἑαυτῶ καὶ δυποκλίνας τούτοις βελῆ, καὶ γὰρ δειβραχυλογίας, ὡς περὶ τῶ πολυσίχως φορεσβυτῶν τόμα οὐδαμῶς ἐφίκετο. καὶ ἡ τὴν μετ' ἐκείνων ἡμέραν εἰς τὴν πατριαρχικῶν ἐσῆν ἡ σωδὸς ἀθεοειδέισα, ὅπως καὶ τῶ συμφωνηθέντα δρᾶσιν (ἀμα γὰρ ἐὼ παρεῖσαν οἱ ἐκ βασιλείας αὐτῶ εἰς ἑνα ἀθεοειμένω συναγείροντες) οἱ δὲ ἐκ ἐτ' ἦσαν οἱ αὐτοῖ, ἀλλ' ἀνένδον κοινῶς πάλιν καὶ ἀπεπλήδων, ὡς τῆ ὑπερβολῆς γεραφῆ ἐπὶ ἐκείνων ἐπιληψίμων ῥημάτων πινῶν,

Verum illi omnes sententia mutata, subscriptionem recusabant, quod in illo scripto adhuc verba quædam reprehendenda latèrent:

vehementer efflagitabat. Aut enim si absolueretur, vt qui Deo pædiconi nõ crederet, nec de religione perperam sentiret, se iustas pœnas de eo sumpturum, qui contumeliosa verba in vnctum Domini effutiret: aut, si cõdemnatus esset, quasi alium quàm Christiani Deum coleret: veritatẽ velle discere, & gratiam ei non paruã habiturum, qui sibi errorem extorsisset, & veritatem explicasset. Paulò post Patriarcha in eius conspectum venit, & quæ res postulabat, locutus, effecit, vt iracundia placata, veniam habitæ orationis, & defendendi sui potestatem Thessalonicensi daret. hac tamen castigatone: oportere eum, vt virum sapientem, ab obscœnitate verborum sibi temperare: nec effutire temerè, quæ nihil ad rem pertinerent. Postea cum scriptum de eo dogmate publicè recitaretur, & ab omnibus, vt piè explicatum, laudaretur, se libenter subscripturos pollicentibus: consilium est dimissũ. Ac illi abibãt læti, quòd aduerfatione sua Imperatorem vicissent: is verò gaudebat, quòd eos ad suam voluntatẽ flexisset: ac paucis verbis id confsecutus esset, quòd antea verbofo scripto impetrare non potuisset. Postridie cõcilium prima luce iussu Imperatoris in Patriarchæ ædibus conuēnit, vt facerent, quemadmodum promiserant. Verum illi omnes sententia mutata, subscriptionem recusabant, quòd in illo scripto adhuc verba quædam reprehendenda latèrent:

Crimina in capur innocentis confingit. Nec enim læta maiestatis humanæ reus est, qui diuinæ gloriæ tueretur.

Sanctæ eloquentiæ vis.

Manuelis pertinacia.

Mahomeris non Deus sed doctrina cõdennata. Sed in huiusmodi negotiis, quæ ecclesiæ incolumitatem spectant, & Christi gloriã, res ad viuũ sunt referendæ qui enim strophis verborum & ambiguitatibus ludit, procul dubio monstra alunt, à quibus ipsi met deuoctur.

quibus erasis, alia reponenda essent, quæ cum vera sententia congruerit. Rursus igitur commotus Imperator, eorum vancordiam, inconstantiam & leuitatem apertè infectatus est. Sed illi tandem ægrè assenserunt, vt anathema à Deo Machometi, in ipsum Machometum & omnem eius doctrinã & sectam in Catecheticis libellis trãsserretur. Quo, post multos congressus, decreto & confirmato, tandè quieuerunt.

7 Adiciam etiã aliud memoratu dignũ, postquã huc progressus sum. Fuit eunuchus Nicetas, Chonarum episcopus, omni genere virtutis ornatus, futurarum rerũ ita præcius, vt inter maximos vates haberetur: & omnibus qui eum norant, admirationi esset, quod nostræ ætati improbæ atque adulteræ tantum bonum contigisset. Cũ autem hic Imperator recens diademate redimitus, paterni Imperij successor ex Armenia reuertens, Chonis Archangeli ædem ingressus, faustam comprecationem ab hoc Pontifice accepisset, vt ob virtutẽ vbiq; gentium celeberrimo: quidam sacerdotes, iiq; prudentissimi, dubitabant, an Manuel, adhuc adolescens, ac penè inberbis, tãtum Imperium administrare posset, quod virum fenili prudentia præditum & maturum postularet? Deinde an fratrem Isaacium, qui vrbem Imperatricem obtineret, supera-

καὶ ἡθελον ἐν ταῦτα ἀβελιδοῦμαι, καὶ ἔπειτα ἐν τεθείναι, πρὸ ὀρθοῦ καὶ μηδὲν τι ποροισαί μὴμα δόγματι. Ἔτι οὐκ αὐδισ παροξυμολογῶ, ὁ κρατῆρ καὶ ὡς ἀνοήτῳ ἀνοουσι καὶ παρῶς ἐπέκαλῶν τὸ π γνῶμης ἀσαθῶν καὶ ἀγχοροφον. ὁ ψὲ ἰ καὶ μόλις συνήλθοσαν, ἵνα τὸ μὴ ἀνάδεμα τῶ Θεοῦ τῆ Μαμάμετ ἡδὲ κατηχητικῶν βιβλίων ἀπαλειφθῆ, ἐγραφεῖ δὲ ἀνάδεμα τῶ Μαμάμετ καὶ πάση τῇ αὐτῆ διδασχῆ καὶ δεδοχῆ. καὶ τῆ το δόγματισαντες καὶ κυρώσαντες, ἡδὲ πολλῶν ἐκείνων συλλόγων καὶ συλλόγων ἐληξαν.

7 Ἀλλὰ γὰρ ἐχ ὑπερβήσομαι καὶ ἄλλο ἡδὲ ἀξίῳν εἰρηάζ, τῆ ἰσορεῖν ἐν ταῦτα γενόμενῳ. Ἔτι πῆς εὐνῆχῳ, ἀφῆραπικῶς ποροειράων τῆ Χαρινῶν πόλειως, Νικητας Ἰουνομα, πάσης ἀρετῆς καταγόμεν, αὐτῶ δὲ ποροφικῶς καὶ ποροβλέπων τὰ ἐμποροσεν, ὡς τοῖς μεγίστοις ἡδὲ ὀρώντων ἐκείνων, καὶ εἰς ταῦμα κείων παρ ὀίς ὁ ἀνὴρ ἐλνώρισο, εἶπαρ ἡ καδ ἡμας γηρεά, πονηρὰ οὐσα καὶ μοιχαλῆς, τοιοῦτον ὑπύχησεν ἀγαθόν. ἀ μέλει καὶ τῆ βασιλείως τούτου εἰς Ἄρμενίας παειόντος τας Χῶνας ἀρπυροῖς, καὶ τῆ παρῶας δεδοχῆς ἀρχῆς, ἔτὸν Ἀρχαγγελικὸν νεῶν εἰσελθόντος, καὶ χειρὶ τῆ ἀρχιερέως τῆτε εὐλογηθέντος, ἐπεδὴ ἔ πωλιόνυμῳ ἔτι ἐκ τῆς ἀρετῆς, καὶ τοῖς ἀπασι δεῖσόμενος, ἡσαν ὀί ἡδὲ ἐν φόρων τῆ βήματῳ, ἔ τούτων ὀί εἰς ποῦν βῆματῳ, ἐν δὲ τῶ ἐπὶ δέντρο, εἰ νέος ὢν ὁ Μαυηλ καὶ ἀρπυροστας χηοάζων τῆ ἱελον, δεκακυβερνήσεν ὄλωσ τῆ βασιλείαν διωλήσεται, ἡπῆς τὸ πολὺ δέεται ἀνδρὸς πολικῆ μὴ τὸ ποροεῖν, λαχνηστος δὲ τὸν πῶγωνα. ἔπ γα μὲν εἰ τὸν κασίγητον κατὰπαλασφον Ἰσαάκιον, διγαμότερον ὄντα πορὸς τὴν ἀρχὴν, καὶ τῆς βασιλίδος

βασιλίδος ἡδὲ πόλειων ἐνδον ἰζαίνοντα. ὁ δὲ μέγας ἐκείνῳ ἀπὴρ καὶ ὄντως ἀνθεροπῳ τῆ Θεῶ, λῶν τὸ ἀπορον καὶ δεασαφῶν τὸ παρ ἐκείνοις ἀμφοινοέμνον, καί, φησι, καὶ τὴν βασιλείαν ὁ μέγας οὐτῳ διίθωυε, καὶ αὐτῶ ὑποποσειται ὁ ἀδελφός. οὐτῶ γὰρ Θεοῦ δέδοκται ἔ ποροῶρισα. ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ πωλιῶν κύδι ὄλωσ μα ἡρεσθε, τὸν οἰκείον πάππον, λέγω δὴ τῆ αὐτοκράτορα Ἰωμάων καὶ ποροπάτορα ἐκείνῳ Ἀλέξιῳ, ὑπερβήσεται οὐτῳ βεαχῆ καὶ τῆ τοῖς τῆς ζωῆς χηοῖς. τῆ δὲ τελοῦτῆς αὐτῶ ἐγμζούσης, μανήσεται. Ἔτι οὐκ ἡ πορορῆσις αὐτῆ καὶ ἐμοῖ πρὸ σφζαφῆ Νικητα συλλόγους πλείους γνώριμῳ, ὅπ ἔ ἐμὸς ὁ ποροφῆτωρ ἀνάδοχῳ ἐκ τῆς εἰς βαπτισματῆς. τῆς ἰ εἰσα ἡ μανία, καὶ οἶος ὁ φόπος αὐτῆς, οὐδὲ εἰς εἰχον ἀκρεβῶς συμβαλέσθ, ἡδὲ εἰδῶτων τὸ ποροαγρόμα. οἱ μὴ γὰρ εἰς τὸ χηουσομα, νῆς ἀέφερον τὸ ποροοῖβασμα, οἱ δὲ εἰς ἀλλῳ πσαρκικὸν ἐλατῆωμα ἡ χμαλώπζην. τῆ δὲ ποροσεχῶς εἰρημῶς δόγματος κινηθέντος, καὶ πωλιῶ βόλωσ ἐνισαμῆρου τὰ ποροτῆ τῆ βασιλείως ἀληθῆ δόξ ἰζην Θεῶν τῆ πωλιῶ Μαμάμετ ὄλοσφυσεν, καὶ μὴ γηρηνημῶν ἡ γηρησαντα Θεῶν, πέρασ εἰληφῆναι πάντες τῆ ποροδῆσασιν ἔφασκον, ἐπει καὶ μανία ἀτεχνῶς ὀρθῶ τε καὶ χηεῖλω τὴν δόξαν ἔ τῆ ταυτῶν, ὡς τῆ ἀληθείας ἐπίπαι ἀπιδετην. κατῆρξατο μὴ ἐν τῶ βασιλεί τὰ τῆ νόσε ποροτῆ μαρπῆς κηνοῖς, τῆ ἐνισαμῆρος τότε ἰγ ἰνδικπῶνος. ὅτε καὶ τὰ πωλιῶ τῆ δόγματος ἐπεκῶμανε, καὶ αὐτὰ μὴ ἀφύβρισαν πωλιῶ που μῆμα τὸν μαίον. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ὅπσαντος τῆ σεπτεμβριου, τὸ ζῶν εἰς ἐμῆσεν. ἔδεν δὲ ἐπ κῆλλισον πωλιῶ τῆ βασιλείας διώκησεν, ἀλλὰ νωδέσσεσεν ἔτι δεκακῆμνος πορὸς τὴν τῆ μῆ τῆ μεταῖσασιν αὐτῆ χηουσομῆρων δεκατηλῶ τε καὶ

turus esset, cui meliore iure Imperium deberetur? Tum magnus ille vir & verè diuinus homo, in hunc modum respondit: *Omniño adolescens iste & imperium gubernabit, & fratre superabit. Sic enim à Deo decretum & constitutum est. Vt autem ea quoque sciatis, de quibus non interrogastis, a-nium Alexim atate paulu superabit: sed instante obitu, insanie.* Id præfagium & mihi & aliis plurimis fuit notum. Is enim vates ex diuino baptismate me suscepit. Quæ autem ea infania, & cuiusmodi futura esset, nemo tum rectè conicere potuit. Nam alij id præfagium ad infanã auri cupiditatem, alij ad libidinis intemperatiam detorquebant. Sed cùm hæc, quam dixi, controuersia agitata esset, Imperatore temere principio contendente, Holocephylum illũ Machometi verum esse Deum qui nec genitus esset, nec genuisset: omnes id oraculum eò retulerũt, quòd illa opinio à veritate alienissima, germana & pessima esset infania. Imperator autem nocte, mense Martio, morbo correptus, Indictione * decimaquinta, quo tẽpore dogma illud in quæstionem vocatum est, & mense Maio demum sopitũ, mense Septembri obiit, nec de Imperio quicquã præclari ordinauit: in iis quæ post suum obitum facienda esset, mandandis & præscribendis

Scrupulum illud eximit præful Nicetas.

Et cettè infaniuit, non vno, sed multiplici modo.

Maxima autem hæc fuit infania, Machometi idolum tucri.

Vt omnes etiã ingenuè hic agnoscant.

Manuel non tantũ tẽpore quã a mmo ægèr lethali morbo correptus obiit.

Q. i.

Inde noue contentioes prioribus lógè actiores.

Sed illud ludere est in te maximè seria.

Nicete Choniæ Præfulis de Manue le præfagiũ.

Iuuenilis ætas Manue lis sacerdotibus suspiceta, propter molem imperij.

Et fratris natura maioris in primaria vrbe confiderationem.

Astrologorum seu potius enagasti mythorum vanitate deceptus Manuel longiorē vitam sibi pollicetur. Mors sola autē fatetur quantum sint principum corporis.

segnior. In causa fuit, quod nequaquam credebat instare sibi mortem, sed scire se affirmabat, XIII vitē annos adhuc restare. idque ad ipsū patriarcham Theodosium dixit, à quo monebatur, vt pro paterna pietate Reipublicæ curam, integris adhuc sensibus, maturè fusciperet: & curatorem fidelem filij successoris, impuberis adhuc, & Imperatricis quæret. Sed pestilētes impostores astrologi, Imperatorem paulo post ex morbo recreatum, vacaturum esse amoribus, & barbaricas vrbes euersurum, impudenter asserbant: & quod incredibile est, homines præcipiti lingua, & assueti mendacii, motū vniuersi orbis, & maximorum fiderum congressus & concursus, ventorumque procellas ingentes, & vniuersitatis rerum penè mutationem prædicebant, Engastrimythi potius quam astrologi. Neque verò annos duntaxat & menses & hebdomadas numerabant, sed dies etiam & horæ punctum designare non verebantur: quæ suæ potestati referuauit Pater, & Seruator discipulos suos percontantes castigauit. Proinde non ipse modò Imperator spelūcas & meatus subterraneos contra ventorum impetum inquirebat, & ad habitandum præparabat, & palatiorū fastigia demoliebatur, vt minus impetu ventorum læderentur: sed

Prin epum à Planetariis istis & cœli exploratoribus deceptorum miltaria summa.

Huiusmodi impostorum impietas & audax insensitia.

Manuelis & aulicorū curiositas impia, & sinceræ religionis contemptus. Huiusmodi præmio donatur, spelūcas & meatus subterraneos adeat qui eaque colorum & totius orbis moderatōre submissis animis non retentur.

ὑποτύπωσιν. τὸ δὲ αἶπιον, οὐ παρεδέχθητο ὀπωσέν ὡς ἡγίμεν ἐμείνω τὸ τελευτάω, ἀλλ' εὖ εἰδέναί διετεινέτο, ὡς ἐνιαυτοὶ ζωῆς ἑτεροὶ δεκατέσσαρες αὐτὰ ὅπιδα ψιλύοντα. καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν εἰρηκτικὴν σοφὸν καὶ εὐσεβήσαντα πατριάρχην τὸν Θεοδοσίον, ὑποπτεμένον πατριάρχης, φροντίδα τῆς βασιλείας δέδωκε παραμύθητον, ἕως ἐπὶ κατὰς, καὶ ἐμείνω ἔρωται τὸ φρονεῖν, καὶ διψῶσαι τὸ ἀνδραγαθὸν ἀκραφονῶς τὸ ἀρχῆς κληρονόμου πατρὸς, οὐ πω παρεγγείλαντος εἰς ἡβλῶν, καὶ πιστῶς προσήσποντα οἱ δὲ παντοδύητοι ἀσεβήσαντες, καὶ περὶ ἐροτικῶν, καὶ αὐτῶν εἰπεῖν, τὸν βασιλέα χρυσάσιν ἀπὸ τῶν λείων, ἀνασφίλαντα τὸ νόση καὶ βραχὺ. καὶ πόλεων ἀλλοφύλων εἰς χόμα τῶν ποταμῶν καθαρῶς ἀπωλυαδύοντο. τὸ δὲ δὴ παρεγγύωσαν, περὶ τῶν γλωσσῶν ὄντες, καὶ τῶν ψυδῶν ἐκφθισμένοι, καὶ στικίνησαν ἀεθλοῦσαν τὴν παντὸς, σπυδρομαίς τε καὶ σωδῶν τῆς μεγίστων ἀσέρον, καὶ ἀέμων ἐξαμάων ἐκρήσεις ἐ γέρον τῶ πάντων μέγιστοι χεῖρῶσιν ἀσεβοῦσιν, ἐγασρήμυθοι πλέον ἢ ἀσεβησάντων δὲ κνύμυθοι. ἐ γέροντες ἡ μόνον ἐ μιλῶνς ἡ ἐθμην, καὶ ἐβδμάδας κατέλεγον, ἐφ' ὧν ταῦτα γρηπτεται, καὶ βασιλεῖ διεισημανον, ἀλλὰ καὶ ἡμέρας ἡ κερβολόχην, ὡς εἶπερ σαφῶς ἡδεσαν, ἀπερ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξέσῃα ἔδειτο ὁ πατήρ, καὶ περὶ ἂν ἐπετήμα πωθνομένοις τοῖς μαθηταῖς ὁ σωτήρ. ἀμέλη τοι ἐ μόνον αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἀπὸ λαοῦ καὶ κατὰ φύσιν ἀλεξιλέμενος διποδύοντο, καὶ ποροποίμαζον εἰς ἐνοίκησιν, καὶ οἱ τὸ βασιλικῶν οἰκοπέδων καθήρηντο ὑέλοι, ὡς εἰον ἀπαθείς τὰς τ' ἀέμων ἐκδησαυελομομαίς πανοαῖς, ἀλλὰ καὶ ὅποσοι τῇ δεραπεία

ραπεία τέτυε ἐ συγγενεία ἐνεγράφοντο, καὶ οἱ κολακικῶς αὐτὸν ὑπεσιήροντο, τοῖς αὐτοῖς ὅπιδματῶς ἐνεκένοντο, ὡς τοῖς μὲν γωρυχέιν καὶ μύρμηκας, τοῖς δὲ σκωροβραφῆν καὶ χοινία περὶ δέειν ἐξίτα, καὶ πασάλοις ὑποξυεῖν πηχυαίους εἰς ἀκροθύντον ἔρεισμα τῆς σκωρῶν, ἀλλ' ὅπερ ἔλεγον, ἐπέδη τὰ τ' νόση ἐπέτημα τῶν ἀβόλων, βαλανεῖα ἐχρήσατο, καὶ γὰρ ἐπὶ πλέον ἐπύθεν τὰς τ' ζυῖ ἀπαλειφομάρας ἐλπίδας, καὶ οἷον περὶ ὑγρῶν τυπυμάρας, καὶ τ' ἀσεβησάντων ἀνυπεξάλυκτον ἐφεσῶσαν, ὀλίγα περὶ τῶν μαθητῶν Ἀλεξίου τοῖς περὶ ἐσῶσι διείλεκται, κερῶσας οἱ μωγαῖς τὰ ῥήματα, ἐκ τῶν ποροραῖν, οἷον τὰ καὶ τὴν ἐκείνης συμβησῶν ἐξοδον. ἀλλὰ ἐ περὶ τ' ἀσεβησάντων ὑποπτικῆς τῶν πατριάρχου βραχυῦ πνευ γάρτῳ ὑπεσημύατο, περὶ τῶν ἐναντίων δόξαν μεθαρμοθεῖς τέλεθ' ἡ καὶ αὐτὸς τῇ ἀρτιείᾳ ποροσάγων τὴν χεῖρα, καὶ τὰς κινήσεις τ' σφυμῶ γνομμα τῶων, ἐυδίον τι σενάξας, καὶ πλῆξας τῇ χειρὶ τ' μισρον, τὸ μοναδικὸν γῆμα ἡτισε. ποροβῶσ δὲ, ὡς εἰκός, ἐπὶ τῶ ῥήματι τέτυε ἀρτένιθ, καὶ τῆς πνύματι κωτέρας ἀμφιάσσεως, ἐχέσης τὸ ἀπαεσῶσιν τερβωνίς μέλανθ, οἱ περὶ τ' βασιλέα ὀθενουῦ ὑπορήσαντες, περὶ δὲ σὺ μὲν αὐτὸν τὰ μαλακά καὶ ἀρχαῖα ἀμφοῖα ἐπινύουσι ἡ τὸ βραχὺ τῆς καὶ Θεὸν πολιτείας ἐνδύμα, εἰς ὅπλα τῶ μετημειφότας πνύματικὸν, κερῶν τε ποροτέρω ἐ ποροκασι σεμνοτέρω, τῶ οὐρανίω πορολογῆσαντες ἡ γέμονι. τὴν ῥα καὶ μὴ ποδοῖρες ὄν, μῆτε μιλῶ δὲ ὅλας τῶ ἡροικῆς ἐκείνης κατὰ βῶνον σάματος, εἶα τὰς κνήμας ἀκαλυφθεῖς, ὡς μηδὲνα τ' ὀρῶντων εἶ) ἀδάρκρον, ἐν γὰρ βαλλόμενον τ' ἀνθεροπίνῳ ἀδένειαν, καὶ τ' ἐν τῶ τελευτάω τ' εἶον, τ' σάματθ ἀχρῶσ τῆς πορο ἡ μὲν ὡς ὀσρῶν ἀεθλοπάτ-

& ministri, & cognati, & adulatores eius, iisdem rebus intenti, partim terram, formicarum instar, effodiebāt, partim tentoria tripliciter consuebant, & vectes cubitales, quò minus tabernacula concuterentur, acuebant. Sed morbo, ut dixi, ingrauescente, balneo vsus, cognouit spem vitæ euanescente, & terminum instare inuitabilem: ac pauca cum astantibus de Alexio filio locutus, oratione suspiriis interpolata (quia præuidebat, quæ post suum obitū tēpestates impenderent) Patriarchæ monitu, breui chartæ de Astrologia subscripsit, mutata pristina sententia. Denique admota ad arteriam manu, & pulsu pertētato, cū alto suspirio femur percussit, & monasticum habitum postulauit. Quo dicto, cum, vt fieri solet, tumultus esset ortus, & spiritualem vestem nigro panno, omnis ornatus expertem ministri nescio vbi nacti, mollibus & regiis vestibus detractis, & aspero illo diuinæ vitæ indumento illi inducto, in spiritualem eum conuertunt militem, & galea thoracéque insigniore ornatum, in cœlestis Imperatoris catalogum referunt. Ea lacerna, quippe breuior, crura heroici illius corporis non tegebat: vt nemo qui id cernebat, à lachrymis sibi temperaret, humanæ imbecillitatis cogitatione, & vilitate corporis in morte, quo animus tāquam testæ inclu-

Ei felix mors incubat, qui piè & iustè viuere didicit: curiosi autem & de solis nulla pax.

Tempus imperij Manuelis.

fus coalescit. Sic igitur & vita & imperio cedit, quod annos triginta octo gubernavit, tribus mensibus demptis. Ad quod imperij spacium, vetustissimum illud oraculum alludere videtur:

Tui prehendat te postrema nominis.

De eo Oraculum, seu verus allusio, quã Græca curiositas conquirat.

Nã ðλ postrema syllaba nominis Manuelis, apud Græcos tantum numerum complectitur. Sepultus est in obliquo latere monasterij Patocratoris, iuxta templi fores, in facello adiuncto, quã templi muro in fornicẽ circumflexo, latus circa tumulum ingressus distinguitur. Lapis eum tegit nigricans, & mœstũ aliquid præ se ferens, qui in septem vertices affurgit. Nō procul inde bassi impostus adoratur lapis purpureus, viri magnitudine, qui antè fuit Ephesi: & is esse dicitur, in quo Christus de cruce sublatus, & fasciis inuolutus conditus fuerit. Eum lapidẽ Imperator inde aduectũ, humeris suis, quippe qui diuinum corpus, ipsumque Christum gestasset, à portu Bucoleonis, vsque ad ædem quæ in turri palatij est, pertulit. Sed non multo post Imperatoris obitũ, faxum illud è palatio ad sepulchrum illius est translatum, vt clara voce defuncti res gestas & certamina proclamet.

Manuelis sepultura.

Tumuli ornatus.

πετα, η̄ συμφύεται τῇ ψυχῇ. τ̄ βίε ζωῆ ἔτω η̄ τῆς βασιλείας μεδίσεται, ξιδάκοντα ἔ οὐκὼ γρόνοις γρηγοῶς ἐν τῇ βασιλείᾳ, λειπόντων μελωῶν ξιδῶν. πωρὸς λῶ οἶμαι πῶδρατασιν τῆς ἀρχῆς, η̄ τὸ παλάτιον ἐκεῖνο λῶμεν ἀφοραῖν, ὃ δὲ ξείσιν οὐ τωσὶ.

ἀλλ' ὕστατι σὲ κερδανεῖ λαβὴ λόγου. ἢ γὰρ τελευτάμια τῆς ὀνόματι σου συλλαβῆς, τ̄ οὐκὼ η̄ τελείκοντα δρασημαίνετα ἀριθμὸν. τέσσαται γέν πῶδρα πλάγιον πλάθει ἀν τῶ τ̄ νεῶν εἰσιόντι τῆς τῆς Παντοκράτορος μονῆς, ἐκ ἐν αὐτῶ πῶ τε μὲν, ἀλλ' ἐν τῶ πῶ τῶν ἡρώων. τῆ ἢ τῶι χε τῆ νεῶ εἰς ἀψίδα πῶεια χένε τ̄, ἢ πῶ τῶ σπῶν εὐρεῖα δρασελλεται εἰσοδος. σωῆ χε ἢ τῆ τῶν λίθῶ τ̄ μελωνίαν ὑποκρινόμενῶ, ἔ δὲ τῆ τῶ συνάζοντι ἰοιμῶς, ὃς καὶ εἰς ἐπὶ ἀ δέχεται λαφιας. πῶδρα κέτα δὲ οἱ ὀπῆ κρηπίδῶ, καὶ ποροσύνησιν δέχεται, λίθος ἐρυθρὸς ἀπὸ δρομήνης, ὃν εἶχε πορότερον μὲν ὀκατ' ἔφεσον τ̄ πόλιν ναός, ἐκεῖνον ἔδιδραβρυλλέμενον, ἐφ' οὗ χεῖρὸς μὲν τῶ δὲ πορὸς εἰσῆσαι καθαίρεσιν νεκροταφίους εἰληθεῖς ἐσ μυρνήσῃ. ὃ ἢ βασιλευς οὐτῶ δὲ δρακομίσας ἐκεῖθεν, καὶ οἱ πῶν νεῶν ὑποσερῶσας ὡς ὀμῶδεον σῶμα, καὶ * γρηγοῶς ὀπερ τὸ χεῖσαν βασιάνπει, ἐκ τῆ κῆ τ̄ νεκολέων τῶ λιμνῶ εἰς τ̄ ἐν τῶ φῶ τῆ παλατις νεῶν ἀνήγαγε. μετ' οὐ πολὺ μὲν τοῖς ἔσῶ χεῖρὸς περὶ ὀδον τῆ βασιλέως τ̄ βίον ὑπολιπόντος, ἔ ὀ λῶδος ἔτῶ δὲ ξήρη τ̄ ἀ ακτόρον, ἔ μετῶεκαται, ἐνθα δὲ ἀπῶως ἐμνησῶλω, νεκράζων οἶμαι ἔ δραξανωσόμενῶ ὀπόσα ὀ τῆ πορῶ σιωπῶν εἰργάσατό πως καὶ ἠγωνίσασῶ.

ΒΑΣΙ-

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ

ΤΟΥ ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΙΤΟΥ, ΤΟΥ ΤΙΟΥ

τῆ βασιλείας κυρίου Μανουὴλ, συζηραφεῖσα

πῶδρα τῆ αὐτῆ Χωνιάτῆ.

IMPERIUM ALEXII COMNENI

NI PORPHYROGENITI,

MANVELIS FILII.

BREVIARIUM.

- 1 Puerilis ætas Alexij, Manuelis filij & successoris, aulicorum itè improbitas, imperium Græcorum pessumdat.
2 Andronicus Comnenus, sequentium tragicædiarum pars maxima, cum Manuele reconciliatus, Oeneum ablegatur, vt in otio post longinquos errores se recrearet.
3 In solitudine sua Andronicus imperij occupandi cudit consilia.
4 Maria Cesarissa, Alexij pueri imperatoris soror, Alexij Protosebasti qui in aula verum potiebatur, potentiam agrè ferēs, coniurationem ini.
5 Consilio suo frustrata seditionem concitat, Byzantini populi favore adiuta.
6 Seditionis à Maria concitata effecta. Protosebasti conatus, pugna cruenta.
7 Maria maritus suos ad pugnam instaurandam hortatur, & impetum facit in Protosebasti milites. Patriarcha Theodori auctoritate pax restituitur.
8 Ignominiosi huius belli desectatio. Patriarcha adis Protosebasti loco mouetur, & paulo post restituitur.
9 Andronicus aperte imperij affectat. Protosebastus imperatricis favore iniuicis quos & quib. potest. modis sibi conciliat, & Andronico reddit aduersarios. Andronicus autem viribus hand destitutus in instituto pergit.
10 Protosebasti classis contra Andronicum, Xiphilini legati, magnitudis & aulicorum fere omnium ad Andronicũ desectio.
11 Constantinopolitanarum rerum mira conuersio. Protosebastes in vincula coniectus excacatur. Latini seu Franci vrbe peluntur.
12 Futurorum Prasagia. Patriarcha cū Andronico congressus & colloquutiones.
13 Andronici cū Imperatore Alexio & matre eius congressus. Mendicus in Andronici gratiam à plebe riuus exurit. Ad Manuelis sepulchrum Andronicus qua fronte & voce accesserit.
14 Suo arbitrato Rempublicam Andronicus administrat. In nobiles quosq; grassatur, Ioannem Cantacuzenum excacat. Mariam Cesarissam eiusque maritum veneno tollit.
15 Alexij & Irenes Andronici nothorũ incestæ nuptia. Theodosius patriarchatu cedit, & successorem habet Basilium Camatherum.
16 Sultanus Iconij in Oriente grassatur. Magnus Domesticus Ioannes Comnenus arma mouet in Andronicum, cuius exercitiũ fundit & fugat. Ioanne mortuo, eiusdem filij in Andronici manus incidunt & excacantur. Alexius puer coronatur.
17 Andronicus Imperatrici struit insidias. In Andronicum coniuratio facta, desecta.

Q. iij.

Excacatione mulctata. Imperatricis miserabilis interitus.

Consiliariorum & aulicorum ignavia summaque improbitate Andronicus impe-

Væ tibi terra, quæ puerum regem nacta es, & quæ luxuriosos, auaros, ignauos atque stolidos duces sequi cogis.

Infantis principis misera conditio: sed miserrima, quâdo recta institutio deest.

Item, si consanguinei & domestici aliis rebus intenti, illius educationem aliis rebus omnibus anteuertendâ, negligebant, nec interitû Reipublicæ curabant.

Tunc enim ferè sit ut alij sint impudici & effœmini nati.

Alij auaritiæ ac rapacitati studeant, ut luxuriam suam satisfacere possint.

Anuele Comneno ad hunc modum defuncto, filius Alexius, ferè impubis adhuc, & puer, qui pedagogi & nutricis opera non satis commode carebat, successit. Itaque Romana Respublica perperam administrabatur, & peius se habebat, quam quum Phaethon paternum currum per cœlû regere conatus est. Nam Imperator ob immaturam ætatem & inopiã consilij, nullam officij rationem habebat, inani superbia elatus, & vix satis gnarus, quæ res tristes aut iucundæ essent, venationi & equitationi incubebat: puerorum cum quibus colluderet, familiaritate utebatur, vita pessimè instituta. Paterni verò eius cognati & amici aliis rebus intenti, illius educationem aliis rebus omnibus anteuertendâ, negligebant, nec interitû Reipublicæ curabant. Nam alij Imperatricis amore flagrabant, & eius pudicitiam haud dissimulanter tentabant: calamistris, vnguētis puerilibus, mitris muliebribus, aureis torquibus ornati, defixos in illam oculos habebant, & mutuum illius amorem captabant. Alij, homines auari & rapaces, cum luxuriosissime viuèrent, fiscum depulabantur, ut crumenam immodicis sumptibus exhau-

rator designatur, saluatur, & Alexio puero, Manuelis filio preferitur, qui paulo post ab Andronico non tantum imperio sed & vita crudeliter spoliatur.

Αἱ οὕτω μὲν ὁ βασιλεὺς Ματθαίη ὁ Κομνηνὸς καταλύει τὸ βίον. βασιλεὺς ἦν μετ' αὐτὸν ὁ ἐμείνου παῖς Ἀλέξιος, ἔπειτα κατὰ τὸν δὲ ἡβῆς ἀψάμενος, ἀλλ' ἐπὶ παιδοκόμων καὶ πηδύξιας δρόμους. πλημμελῶς τὸν νυκτὴν ἢ ἀρχαίως τὰ βωμῶν ἐφέρετο ποσάματα, καὶ χειρῶν ἢ ὅτε ὁ Φαέθων τὴν ἐν ἀστροῖς ἐρανεῖ τέμνην ὁδὸν ἐπεβάλλετο, τὴν πατρικὴν καὶ χρυσοκολλητὴν ὀπίσθας ἀμμάτω. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ κρατῆρ' ἔχε τὸ δὲ ἡλικίας ἀτελὲς, καὶ τὴν τὸ σωοῖσόν τε φρονεῖν ἐνδεὲς, ἐδένος δὲ τῆς καθήκοντων ὀπισθεφόρμος, κέρους ἢ μόνον βεφορμος πνύμασι, καὶ τὸ χαίρειν καὶ τὸ λυπεῖσθαι μή ποτε μεμαθηκὼς ἀκλειῶς, κωμωγασίαις ποροσπείχε, ἐπιπλησίοις ποροσπείχετο, παιδαλοῖς συμπάμμοσι συζυγῶν ὄντων, ἐπὶ τὸ ἦθ' ἐν τοῖς χειρῶν τυπέλλοις. οἱ δὲ τε πατρῷοι τέτρω ἐτῶσι, καὶ οἱ κατ' αἶμα δὴ ποιο ποροσπείχοντες, ἐτέροις δὲ νομῶ ποροσπείχοντες, τὸ τὸν καλλίστης κατημέλου ἀγωγῆς καὶ βροφῆς, καὶ τὸ κοινὰ φθιέμενον παρεβλέποντο, οἱ μὲν γὰρ τὸ βασιλίδος ἦσαν, ἐπέειρον μέλας λαμπερῆς, ἐπαφορδίτως βοσρυχόμοι, καὶ τὸν ταύτης ἀντέρωτα θηροφύμοι, ἐμυροῦτο νηπωδῶς, ἐμυροῦτο γυναικωδῶς περὶ εἰρήσας λιθοκόλλοις, ἐδλοῖς ὀφθαλμοῖς εἰς αὐτὴν ἐνητάνιζον. οἱ δὲ χρηματισμοὶ ὄντες καὶ δημοβόροι, παρενοσφίζοντο τὰ δημόσια, τῶν τε ἐφόρημας δαπάνης ἀφειδέτερον χρώμοι, καὶ νέας ποροσπείχοντες, ἵν' ἔχοιν οὕτω τὸ χεῖρ' κενὸν καὶ σύσασεν βαλάντιον πλη-

ρες καὶ διωδῆκος σήμερον. οἱ δὲ τὴν βασιλεύειν ἔχοντες ἔφερον, πορὸς τὴν οἰκειὸν σκοπὸν συνέτεινον ἅπαντα. ὡς γὰρ τὴν παιδαγωγὴν γυμναίου καὶ ἐμβρυοῦς ἐκποδῶν χρομόμοι, ἀξίας τὸ παῖν ἐπεπλήρητο, ἐκαστοῦ τὸ οἰκειὸν μετὰ δῶκον τὸ ἐφετόν, καὶ ἀλλήλοισ ἀπάντων ἀπώρητον, ἢ κίον ὑποσπασθέντων ἐδραίου καὶ ἀσραβοῖς, πορὸς ἐναντία φεραῖ ἀπονοσπείχον ἅπαντα. τῆς δὲ ἰσοπρίας ἀπμαδείσης πορὸς τῶν τότε τὸ μέγιστον δωαμύμοι, καὶ τὴν γυμνασίου μορμῶν τὴν βασιλεί, αἵτε ὑπο τῆς κοινῶν φρονήσας ἐξέλιπον, καὶ αἱ σπυδρομαὶ καὶ σωοδοὶ ἠφαντῶθησαν. καὶ τὴν Πρωτοσεβαστοῦ καὶ Πρωτοβεσιαίου Ἀλεξίου τὴν Κομνηνοῦ, ὅς ἀνεψὸς δὲ πορὸς πατρῶς τὴν βασιλεί Manueli, τὴν τὴν πατρῶς καὶ βασιλείας μητέρα ὑποποιήσαμύμοι, καὶ θαμὰ αὐτῆ ὀμολοῦντων, καὶ ὑπο πάντα ἰχύοντων ἔτερον, οἱ τὴν αὐτὴ μετὰ λαχόντες αἵματω, καὶ ἰσοκρατεῖς ἐπὶ πορὸς τὴν βασιλείας Manueli ἐαδέντες, καὶ ἀξιώμασι μέγιστοι ἐμφορέποντες, ἔσιν ἢ ἀπεπνίγοντο τοῖς γυμνασίοις. ἐστὶ δὲ ἢ καὶ τυραννίδα συρομόμοι ὄντες, τὸν Πρωτοσεβαστὸν ὑπεβλέποντο, οὐ τοσοῦτον μὴ ὁ βασιλεύειν Ἀλέξιος αἰδῆς πὶ πάθη πορὸς πλείστον ἔχοντες, ὅσον μὴ αὐτοὶ συλληφθεῖν, ὑποφορμῶν. καὶ δὲ ταῦτα καραδοκουῦτες τὸ μέλλον, τὸ κατ' αὐτοὺς ἀσφαλὲς τὴν πέλας ποροσπείχον. ἡ δὲ γὰρ ἢ φήμη λέγει δὲ, καὶ δὲ ἀρῶδῶν καραυγάζουσα, ὡς Ἀλέξιος τῆς μητρὸς τὴν βασιλείας ἐξυμφορμῶν καὶ συμπονοῖς γυμνασίου, μέτεσι τῶν πολλοῖς φιλία καὶ χηρῶν, καὶ κατὰ λείν μὲν αὐτὸν τῆς βασιλείας ἐν τῆς πείρας, ἑαυτὸν δὲ ἐπιβίβουσα ταύτης,

stā, pecunia re farcirent. Alij ad Imperij cupiditatem omnia referebant. Denique tanquam strenuo & graui pedagogo sublato, confusa erant omnia, dum suum quisque negocium agit, & alteri aduersatur: aut velut columna firma reuulsa, in partem contrariam omnia inclinabant. Proinde cū potentissimi quique, & cognati Imperatoris, æqualitatem spernerent: reipublicæ cura defecit, congressus & concilia deserta sunt. Cū autē Protosebastus & Protoeustarius Alexius Comnenus, Manuelis patruelis, pueri Imperatoris matrē sibi conciliaflet, & crebrò eius consuetudine vteretur, cæteròfque omnes autoritate vinceret: ij qui eadem orti erāt familia, & Manuele imperāte parem potestatem obtinuerāt, maximis dignitatib. præditi, molestissimè illa ferebant. quidam etiam cum tyrannidem suboriri cernebant, Protosebastum suspectum habebant: non tam de Imperatoris Alexij salute solliciti, quàm ne ipsi comprehenderentur, metuētes. Quapropter expectatione rerum futurarum suspensī, modò ipsi tuti essent, cæteros minus curabāt. Fama enim, ut loquax est, iam vociferabatur, Alexium Imperatrici adherere, cum eaq; conspirasse, multos sibi officijs & largitionibus conciliare: & Imperatore eiecto regnum affectare, & matris

Alij, ambitio ne excæcari, rerum habere cupiant.

Imperiorum labes ex inæqualitate, ignavia, & ambitione.

Idonea instrumenta ad imperij exitium accelerandum, mater parū pudica, & primari' gubernator mollis, exosus, imprudens.

Aulici suis rebus tantum consulentes.

Varie atque primariorū, sub puero principe, & Protosebasti cæca ambitio.

S'mili appo- fito deplora- tum rerū sta- tum pingit Nicetas.

eius nuptias ambire. Atque ita fese res Imperij habebāt, confusio nis & turbarū ple- nā: non aīter quā in fabu- lis de serpente illo traditur, qui cauda, surda & cæca, non sine multis offensionibus progrediebatur. Is rerū sta- tus mōstro illo sub Manuelis obitum edito, præsignifica- tus fuit. Nam mulier quædā in Propōtide habitans, pue- rum peperit, cætera perexilem, & imbecillem, sed capite ingenti. Id principatus multorum, quem omnis Im- perii & disciplina contemptus sequitur, omen habitum.

Monstrofa rerum facies monstro præ significata.

Tot petuculis functus & e- lapsus Andro- nicus, ad Ma- nuelis (qui impuri illius scelera, vi par- fuit, non re- preserat) do- mum fundi- tus eueren- dam referua- us, in solitu- dine sua ter- ribilis tragæ- dia theatru- construit.

Sūma histo- riz Androni- ci sub Ma- nuele.

Apud Tur- eas latet ad tempus, qui tandem pro hospicio Gra- etiā obūue- runi.

2 At Comnenus Androni- cus Imperatoris Manuelis patruelis, de quo in illius hi- storia copiosè scripsimus, cū Imperatoris mortem, & au- læ diffidia, Oenæi audiuis- set, veterem tyrannidis a- morem renouat. Sed hæc suo loco commodius referētur. Nunc verò ne ordo historie interrumpatur, neque quic- quam memoratu dignū pre- mittatur, paulo altius ex- ordiamur. Hic Andronicus, vt Manuelis casses euitaret, cum perpetuū sibi ipsi exili- um indixisset, multis vrbi- bus, multis prouinciis pera- gratis, tandem ad Sultachū, vt diximus, diuertit. Topar- cha is erat, cui regio Chal- dææ vicina in portione cef- ferat, olim Romanis, tribu- taria, tum autem Turciæ ditionis & religionis: & ca- stello illius voluntate oc- cupato, atque ad natura- lem loci situm artis muni- tione adiūcta, ibi se tenebat:

ὡσπερ δὴ καὶ τῆς τεκούσης, γνήσεσθαι σκέπτεται. καὶ ἔπειτα μὲν τὸ καὶ τὴν βασι- λειαν ἀλλήλων πάσης ὄντα συγχύσεως καὶ παν- τῶς χειμῶνος ἐμπλεῖα, καὶ τὸ τῆς μυδικῆς δράκοντος, περιγίμνασιν αὐτοῖς ὁσφύδιον ἔχον, ὃς κακῶς διετίθετο κωφῶ καὶ τυφλῶ μέρει τῶν ἐράων διεξαγρόμενος, ἢ τὸ τέ- ρας πέρασ ἐλάμβανεν, ὃ τὸ βίον τελευτῶν- τος ἐπετραῖν τῆς αυτοκράτορος Μανουῆλ. γυνὴ γάρ τις καὶ τὴν Περονπίδα λαχῆ- σα τὴν οἰκίαν, παρθένον ἀπέτεκεν ἀρρεν, τὴν μὲν λοιπὸν ἀθροσπον ἐξερθεσφύδιον καὶ λίσαν βραχυμερέσατον, τὴν δὲ γε κεφα- λὴν γνήματι τῆς ὁμων ἀλέχον, μέγα τε καὶ ἐξάσιον, ὃ καὶ συλλελόγησο πολυαρχίας ἐστὶ σημαντικόν, ἢ τις μητὴρ ἀταρχίας ἐστίν.

2 Ο δὲ Κομνηνὸς Ἀνδρόνικος ὁ τῆς βα- σιλείας ἐξ ἀδελφῶν Μανουῆλ, ὡς ἔσ τὸ λέγειν ἐν τῇ καὶ τῆς βασιλείας τῆτον ἰσοεῖα κατέρροσεν ἰκανῶτατα, διαξίβων τλι- κῶτα καὶ τὸ Οἰνάιον, ἐπεὶ πύδοιτο τὴν τῆς Μανουῆλ θάνατον, καὶ διασασιάζεν ἐγνω- κε τὰ βασιλεία, τὴν παλαμὸν τῆς τυραννίδος ἀσασιάλλει ἐρωτα. ἀλλὰ μὴ πω ὡς τὴν τέ- των καὶ εἰρμὸν ἢ ὡς τὸν λέγειν, ἐκεί- τον δὲ ἰσοεῖας ἦν καὶ τὸν ἀδρα τῆτον ἐχέ- στω, ὃ ποθεν ἀφχεσθὶ ἀμεινον, σωμαφείας ἐνεκε, καὶ τῆς μὴ ὡς ἀλιπεῖν τὴν ῥηθῆναι ἀξίω. ὁ Ἀνδρόνικος τοῖνυ ἐπος τὰς λα- βὰς ἐκφοδύγων τῆς Μανουῆλ, ἀειφυγίαν εἶλετο καὶ πόλεις ἀμείφας συχνάς, καὶ πλείστα ἐθνῶν ἀσασα καπιδῶν, τέλος, ὡς εἰπόντες ἐχομῶν, καταλύει ὡς τὰ σαλ- τέχω. ποπάρχης δὲ ἡν ἔπος, εἰς ἀρχὴν ἔχον ἐξαρθεῖσαν τὴν τῆς Χαλδίας ὡς- σε γίγξασαν χόραν, ῥωμάοις μὲν πάλαυ ἔσποροσν, τότε ἢ τοῖς Τούρκοις καὶ τοῖς τῆ- ῖν ὑπείκασαν ἔδασι, καὶ παρεληφῶς π φρέλιον ἀπὲ ἐκόντος, καὶ τῆς φυσικῆς ἀπὲ ἐρυμνόπητι τὴν ὡς τῆς τέχνης ὡς- σείσ, ἐκείσε ὡς σέμμε, συμπλαπήτην ἔχον ἐσωτῆ καὶ σω ἐκδημον τὴν

Κομνηνὸν Θεοδώραν, ἢ τις ἀδεμίτος ἀπὸ σωνηημάξετο, θυγάτηρ Ἰσαακίου οὔσα τῆς Σεβαστοκράτορος. Ἐξ ἀδελφῶν δὲ ἔρυσαν ἀμφω, Ἰσαάκιον καὶ Ἀνδρό- νικος. ὁ τοῖνυ αυτοκράτωρ Μανουῆλ συ- νειληφέναι ἐκ ἔχων Ἀνδρόνικον, ἀλλ' ὡς καὶ Ἰξίων ἦρας τῆτι ὡς πλάζόμενον, ὡς γοῦν νεφέλλω τὴν ἀνέφιαυ Θεοδώραν ὡς ἔχον ἐξ ἐφρονήδος ἐτίθετο, καὶ τῆς καὶ σκοπὸν ὅππυ χῆς γελωνῶς, ὡς τῆς τότε τὴν ἀρχὴν τῆς τραπεζοῦντος ἀνέξωσ μῶρου Νιμηφόρου τῆς Παλαιολόγου, μὲν βραχυ καὶ αὐτὸν ὅππυ ἄταιμ Ἀνδρόνικον, ὡς καὶ δελπίω τῆς Θεοδώρα κατασώμμερον, καὶ τῆς ταύτης ἀγκισφύόμερον ἔρσπι, οὐ μ- κερὸς καὶ τῆς τῆς παίδων πρὸς διαπανώ- μμερον, οἷς ἀπέτεκεν ἑωτῆ Θεοδώρα. σεί- λας τοῖνυ ὡς σβεις εἰς βασιλεία, αἰτῆ- ται ὡν πεπαρῶνηκεν ἀμνησίαν. ὡς δὲ ἐ- ἀσφάλειαν, ὡς ἐδέν τι πείσεται θυμαλ- γῆς ἀμφω μῶρου, καὶ τῆς βασιλείας ὡς ἀμφω οὐκ ἀπατηλῆς κατανόσαντος, μετὰ τῆς καμῶν ὡς ὡς ὡς. πολυμήχα- νος δὲ ὡν Ἀνδρόνικος, καὶ παντοῖος δό- λους καζόμενον, ἀλύσφ σιδήρα πολυ- ταλάντω ὡς ἀμφω τὸν τῆς ἀρχὴν καὶ ταύτῆς ἐνδον συχῶν, καὶ ὡς ἀνάλφας τῆς ἰμαπῆς ἐς τὰ τῆς ποδῶν ἔχασα κατα- βαίνουσαν, ὡς ἐπὶ βασιλεῖ τε ἀφῶστος, καὶ τοῖς τὸ βῆμα τῆς πλεροσιν ἀσῆα- τος, λαβῶν τῆς ἐφθλίωμ τῆς αυτοκράτει καὶ διασασθὶ τὸ ἐνδῶσιμον, ἐπεὶ ἀπαξ ἐκείνω εἰς δῆαν κατίση, μέγας μεγαλω- σὶ καὶ τῆς διαπέδου ἐκτείνετα, ὡς τείνας τὴν ἀλυσιν, καὶ σακρύοις τῆς τῶν τοῖς ὡς- σαλμοῖς, ἐδῆτο θερμότερον, καὶ ὡς πα- δῶς καζικέσσε, συχρῶ μὲν ὡς εἰν ἐφ' οἷς δὴ πω ὡς ἀλελύπηκεν. ὁ δὲ βασιλῶς ἐπὶ τοῖς δρωμῆοις οὔτως ἐκταμῶς γερονῶς, αὐτὸς τε ὡς δῆα καρκα ὡς ἀρχῆς, καὶ τοῖς ὡς γερονῶς ἐπέταξεν. ὁ δὲ οὐκ ἀσῶς ἡν ἦν ἀπὸ δῆα καζικέσσε, εἰ μὴ βασιλῶς ὅππυ τεταζότος, αὐτὸν τις τῆς παρεστικῶτων

Theodora Comnenia, Isaacij Sebastocratoris filia, quā incesto amore prosequetur, fugē comite. Ortī autem fratribus erant Isaacius & Andronicus. Manuel verò cum eum non magis comprehendere, quàm Iunonem Ixion, posset: Theodoram, tanquam ille Nubein, capere studuit: atque eius voti per Trapezuntis principem Nicephorum Palæologum compos factus, paulo post ipsū etiam Andronicum, Theodora amore tanquam esca illectum, & non mediocri filiorum, quos illa ei pepererat, desiderio flagrantem attraxit. Missis enim ad Imperatorem legatis, delictorum veniam, & fidem publicam postulavit: & vtraque re impetrata, aliquanto post in urbem reuersus, vt erat solers & callidus, graui cathena ferrea collo circumuoluta, & sub veste ad pedes vsque demissa, ne vel ab Imperatore, vel ab astantibus cerneretur, cum in eius conspectum venisset, humi porrectus quantus erat, prolata cathena & lachrymis oppletus, offensarum veniam magna contentione, supplici & miserabili gestu, flagitauit. Imperator eo spectaculo stupefactus, & ipse in lachrymas erupit, cumque leuari iussit. Ille verò se surrecturum esse negavit, nisi iussu Imperatoris ab

Incestu pol- lutus Andro- nicus.

† patrueli- bus.

Manuel con- silia humana persequens, & iusti prin- cipis officiū nesciens in familiam suā & in imperiū fatales po- nas attrahit.

Andronici calliditas. Sic solet ambitio indigna quauis agere & pati, vt se ad maiora referuet.

Enimvero crudelis est illa misericordia quæ tot scelerum hominem reum dimittit impunitum.

Angelus I-faciūs An-dronici car-nifex mau-rè designa-tus, fed tem-pore qua- summus iu-dex consti-tuerat appa-rans.

Scelerato tor-menta & pa-tibula, non magnificen-tiffimæ recep-tiones de-bentur.

Aularum sta-tus: & Ma-nuelis incon-sulta pruden-tia.

Andronicus regni affectū di occasionē quaerit. Ob-ferua hic, le-ctor, ambi-tiofi princi-pis ingeniū.

Attentè cō-siderat pro-cerū mores & studia.

aliquo ex astantibus cathe-
na ad tribunal Imperato-
rium attraheretur, atque
procumberet. Factum est,
vt petiit Andronicus, An-
gelo Isaacio, à quo pōst &
Imperio & vita priuatus est,
ministro: admiratione digna
res, quæque non fortuitò
accidisse videri queat. Tum
autem splendidissimè & ma-
gnificentissimè susceptus, &
humanissimè tractatus, vt
decebat tantum virum ex
diuturna peregrinatione re-
uerfum, Oenæum ablegatur,
vt ibi habitaret, & ex lon-
ginq̄uis erroribus se recrea-
ret. Ambo enim norant, si
vnà degerent, fore vt wete-
res simultates recrudescere-
rent. Neque enim quietu-
ram inuidiam, neque ocium
acturos eos, quibus studio
est, criminando principum
captare beneuolentiam, &
alios calumniando suas opes
firmare, & ad altiozem di-
gnitatis gradum ascendere.

3 Erat igitur Androni-
cus procul à Ioue & à fulmi-
ne, in voluntario exilio: sed
ærumnis illis errorum liber,
& Imperatoria munificen-
tia fruebatur. Eo loco de-
gens, cum Manuelis obitum,
& palatina diffidia, & Alexij
equitationes & lusus, quibus
puerilia ingenia capiuntur,
audisset: curatores verò eius
patricios, partim vt apes cre-
brò in prouincias euolare, &
pro melle pecuniam conge-
rere: partim vt capræ fron-
des, ita imperium continen-
ter appetere: partim porco-

δρα τῆς ῥυμοστομίας ἐλκύσῃ τὴ βήματος,
λαβὸς μὲν τῆς ἀλύσεως, καὶ θεωρουσί-
σῃ τῶν θεῶν τῶ βασιλείῳ. ἀμέλει καὶ
γέροντων, ὡς ἐδείξῃ Ἀνδρόνικος, ὑπεργήκει
δὲ πρὸς τὸ ὕψος τὸ Ἰσαάκιον ὁ ἄγ-
γελος, ὁ καθελὼν τῆς τυραννίδος Ἀνδρέ-
νικον ὕψιστον καὶ θαυμάσιον ἀπὸ τοῦ τε-
λευθῆν τῶν κατὰ θεοῦ, οὐκ εἰς ἀλογον
συγκυλίαν ἢ ἀνὸν ματὸν ἄπολύσῃ πεί-
πῳσιν. τὰ δὲ οὐδὲ τότε λαμπερότατα
πρὸς δεξιῆς, καὶ φιλοφροσύνης μεγα-
λοπρεποῦς ἀξίωθῃς, ὡς εἶδε τιλικὸν ἀν-
δρα, χροῖον ἐπανηήοντα, πρὸς τὸ Ὀϊναιον
ἄπο σέλλεται, ἐκείσε τὰς δεξιὰς τε-
λέσων, καὶ τῶν μακρῶν ἀνακαχούσων
περιόδειαν, καὶ τὸν πολυετῆ καταπαύσων
πλατῶν. ἢ δὲσαν γὰρ ἀμφοτέρω, τὰ τῆς ἐν
ταυτῶν σπουδῆς εἰς τὰς πρῶτας ἐ-
παναλύσονται συμφορῆς. μηδὲ γὰρ ἡρεμή-
σῃ ὅλως τὸν φθόνον, καὶ οἷς ἔργον τῶ φι-
λατῆρι τῶν πρὸς τῶν κατὰ τὸν οἰκείω-
σιν ἀρῶσθαι, καὶ τὰς τῶν ἄλλων δεξιολαί-
εαυτῶν ἐπιπρατιύειν, καὶ εἰς μείζους
πρὸς παύρειν τιμας.

3 Ἦν οὐδὲ Ἀνδρόνικον Διὸς τε πόρρον
ἢ κερανοῦ, πρὸς τὸ σῦτον οὐ τὸν πρῶ-
τὸν ἐλκων πονηρὸν βίοντον, παρ' ὅσον οὐ τῆς
ῥωμαίων ἐπὶ ζῆτο ὑπερβείθῃ, καὶ δω-
ρεῶν ἐνεφορεῖθῃ βασιλικῶν. ἐκείσε τοί-
νυ ὄν, τὸν τῶ Μαυροῦλ ἠνωτίστατο θάνα-
τον, καὶ τὰς ἐν τῶ βασιλείῳ νόσους ἢ
κρίβωκα, καὶ ὡς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος ἰπ-
πασμοῖς δεχάχεται, καὶ πρὸς ἐπιπε-
διάς ὀπίσταις φιληδοῦσιν οἱ παμδαριώ-
δεις τῶν φρονησιν. ἢ δὲ παμδοκομω-
των αὐτὸν ὀπατεριδῶν, οἱ μὲν καὶ τὰς με-
λίσιαν σὺν τῶ πρὸς τὰς ἐπαρχίας λυού-
σι τὸ πρῶτον, καὶ ὡς μέλι τὰ χεῖματα π-
θαυβώσουσιν. οἱ δὲ καὶ τὰς ἀγίας τῶ τῆς
βασιλείας ἐρῶσι θαλοῦ, ἢ συμεχρῶς ἐρρ-

πῶσι τὸν δρέπεσθαι, ἐνοιῖ τὰς ἐξ μμού-
μυροι, ἐν τῶν ῥυπαροτέρων προσόδων λυ-
παίνονται, πρὸς μὲν τὸ ἐπαυτοὺν καὶ τῆς
κοινῆς πατερίθῃ ὠφέλιμον, οὐδὲ ἀνα-
θρεῖν ὅλως οὐδὲ ἀνακλύπειν αἰετούμυροι,
ταῖς δὲ μυσταρῶν ἐγκυλίαν δούμυροι πρῶ-
ξῆσι, καὶ σὺν δὲ πρὸς ἀπαν ἐγκυπία-
ζοντες χεῖριςον. ἀπάν οὐδὲ ἐπιλοκεῖται,
καὶ ἀνηρόνα πρῶτοτέρων, δὲ τῆς ἀναφόρ-
μῶς τῆ βασιλείῃ ἐπίδοιθῃ. καὶ πολλοὺς
λογισμοὺς ἀνελίξας, καὶ πῶσαν μηχανίαν
μετελθῶν, τέλθῃ τὸ ὄρκου τὸ βιβλίον ἐ-
πεισῃ, ὃν τῶ Μαυροῦλ καὶ τῶ ἡδὲ ἐμείνου
Ἀλέξιο εἶχον ὁμωμοκάς, καὶ μὴ ἐτέ-
ρῳν δὲ πρὸν ῥημάτων καὶ ταῦτα ἐγκείμε-
να. χρῆσθαι δὲ μὴ ὑπονοθεύειν ἐτέρα πρῶ-
σῃ τὰ ῥήματα, ἀλλ' ὡς ἐπὶ λέξεων εἶχον,
οὐτωσὶ καὶ δηλοῦν. διεξήεσαν δὲ ὡδὲ καὶ
εἰ π δὲ ἴδω, ἢ νόησω, ἢ ἀκοῆ πρῶτῃ ἡφο-
μα εἰς ἀπμίαν ἐμῆθῃ, καὶ λύμειν τῶ ὑμε-
τέρῳ πρῶτομυρον ἐμμεσθῃ, ἢ ὑμῖν τῶ
πρῶτῃ τῶν διδοῦς ἐσοίμειν εἰθῆσιν, ἢ αὐ-
τὸς δὲ, ὡς ὄξον μοι, τῶ πρῶτῳ. καὶ τῶ
ῥήμασι τῶ τῶ ἐπικαθίστας ὡς αἱ μῆγα
τῶς μῶλωψι, πάνυ χρῆσίμοις οὐσι πρὸς
τῶ πάλαι ὡδῆσιν τυραννίδα, ἐμβειθέσῃ-
σιν ἔχον τὸ ἦθος, καὶ τὸ φρονημα ἀρχικά-
τερον, ἐπάλληλα τὰ πρῶτα ἐσελλε-
πρὸς τε τὸν ἀνεψιὺν ἢ βασιλέα Ἀλέξιον,
καὶ τὸν τῆς μεγίστης ἱεροσύνης κοσμηθῃ-
ρα Θεοδοσίον, καὶ τῶς λοιποῖς, οἷς ζῶπυ-
σιν φιλίας ὑπὸ πρὸς τὸν κατὰ τὸν ῥῶτον
βασιλέα τὸν Μαυροῦλ, ἐν δεινῶ πρῶτε-
νθῃ τὰ τῆς ἀχῆμονθῃ φήμης πρῶτα ἀλή-
ματα, καὶ τὸν ἀγανακτοῦντα ὑποκρινέ-
μυρον, εἰ μὴ ὁ Πρῶτος πρῶτος τῆς δυνά-
στείας πρῶτα πρῶτῃ, καὶ τῶν μετερωτέ-
ρῳν τῶν ἐπὶ μετεληφῶς, καὶ δεῖν τὸν πρῶτον
ἢ δὲ κατὰ τὸν πρῶτον πρῶτον τῶ βασιλείῳ Ἀλέξιο ὄλεθρον. ἀλλὰ
δὲ καὶ τῶν ἀπρῶτων οὐκ ἦκιστα φήμειν, καὶ ὡσὶν ἡμετέροις οὐκ ἀπρῶτων

rum imitatione † fordidis
prouentibus pinguescere:
laudis verò & reipublicæ
nullam prorsus rationem ha-
bere, sed in turpitudine &
flagitiis omnib. volutari cō-
periffet: speciosam inuaden-
di regni causam quæritat. ac
post varias cogitationes &
multiplices conatus, iurifu-
randi libellum, quod Manu-
eli & filio eius Alexio dede-
rat, legit. In quo cum verba
non in alium sensum detor-
quenda essent, sed in sua na-
tiua significatione accipien-
da: ille huic clausulæ (Si quid
videro, aut intellexero, aut
audiuero, quod honori, im-
perio, & salutis vestræ fraudi
fit: id & vobis indicabo, &
ipse pro virili mea prohibe-
bo) vt muscæ vlceribus in-
hæsit, opportunæ admodum
ad tyrannidem, quam iam o-
lim parturiebat. Et vt homo
acer erat & imperiosus, cre-
bras literas ad Imperatorem
& nepotem Alexium, & ad
patriarcham Theodosium,
ac cæteros, in quibus aliqua
scintilla amoris erga Ma-
nuelem defunctum appare-
bat, mittit, in quibus infam-
iam exaggerabat: seque in-
dignari simulabat, quòd
Protosebastus non adempta
potentia, ad moderatiorem
fortunam redigeretur: tum
quòd haud dubium Impe-
ratori exitium iamiam inde
impenderet: tum ob turpif-
simum rumorem, & ipsis au-

† opimū.
Quos si pe-
cupiæ, domi-
nitioni, gulæ
deditos vi-
det, latam ad
impetiū viā
se habere pu-
tat.
Prætextus
quaerit.
Vide Anno-
tationes.
Et quanuis
sine parum
speciosi, hos
tamen auidè
arripit.
Tantos am-
bitionis igne-
nes diu ge-
stare in sinu
nequit.
Prætextus
aulæ mini-
strum per-
stringit & ac-
cusat.
Impetij &
imperatoris
se simulat
studiosissi-
mum.

ribus grauem, qui in summis mœnibus clamitet, & in foribus principum versatus, totum orbem terrarum peruagetur. Hæc cum summa grauitate & splendore loquendo & scribendo (erat enim literarum apprimè peritus, & diuini oratoris Pauli epistolas subinde in ore habebat) omnes in suam sententiam pertraxit: atque id consecutus est, vt tanquam reipublicæ studiosissimus, & longo tempore ac vsu rerum diurno perpolitus, summâ auctoritatem obtineret. Itaque Oenæo relicto Constantinopolim proficiscitur: & quocumque venit, iusiurandum suum profert: rogatus, profectiois suæ causam exponit. homines autem nouarum rerum cupidi, & qui veteri famæ, Andronico regnum vaticinati credebant, ad illum tanquam ad aquilâ monedulæ confluentes, irrita verba fundebant. Hoc modo vsque in Paphlagoniæ partes peruenit, & vbique, vt seruator diuinitus missus honorificentissimè excipitur.

4 Cæterum Alexius Sebastocrator, sua potentia & Imperatoris gratia fretus, summam rerum sibi vendicabat, & insolenter se gerebat: vt draco, cuius aspectum post multa venena deuorata, nemo sustineat. Neque quicquam erat rerum omnium, quod per eum non gubernaretur. Quòd si quis alius clam aliquid vel ab Imperatrice exorasset, vel, occasione vsus, ab Imperatore,

δεικτον, ἢ τις ἐπ' ἀκρον τειχῶν κηρύσσεται, καὶ πύλαις διωσῶν ἐφεδρῶει, καὶ πρὸς παγκόσμιον ἀνέστημι τὰ αὐτὰ λέγων καὶ γράφων, μὴ οἷας οὐκ εἶπη τις ἀπὸ πειθανάγκης καὶ λαμπρότητος (ὡς γὰρ εἰ καὶ τις ἄλλος, γραμμάτων ἐμπειροῦς, ἢ ἀπὸ σόμα φέρων αἰετὸν ἀνδραπορήτορος Παύλου τὰ ἑπιστόλια) εἶχε πάντας τῆ αὐτῆ γνώμῃ περὶ δευτέρου, καὶ πρὸς ἐμῆσιν νεοκτότας μονότατον, ὡς φιλοσοφῶν ἀνδρα, καὶ χροῖω μακρῶ καὶ πείρᾳ πολιωτέρᾳ τὰ κάλλιστα συλλεξάμενον. καὶ αὐτὸς δὲ τῶ Οἰναίου ἀπάρατος, πρὸς τὴν ἑπὶ πόλεων βασιλίδά μετέβαινε, τὸν οἰκίον καθ' οὗ ἐπισηύον ἀναπίπτων, καὶ τοῖς πτωχολογοῦσι διεξιὼν τὸ τῆς κινήσεως αἶπον. καὶ πρὸς ἐμῆσιν ὅσα καὶ πρὸς αἰετὸν ὑψιπέτη καὶ γαμψώνυχᾳ κολοιοῖ ἐγράψον ἀκροντα, οἱ πρὸς γράμμάτων νεωτέρων τρέφοντες ἐφροσιν, καὶ οἷς ἢ πάλαι φήμη ἀειεσπούδατο, ἢ δὴ πρὸς βασιλεύσῃν Ἀνδρόνικον προσηύρατο. καὶ εἶχεν αὐτὸν οὕτω μεταβαίνον ἢ τῶ Παφλαγονίᾳ μελὶς, καὶ ὅσα καὶ σὺ τῆσθε, καὶ τῶ θεῶν ἵκοντα πρὸς δεξιὸν μόνον ἐπιτίμως.

4 Ο δὲ Πρωτοσεβαστὸς Ἀλέξιος τὴν ἑπὶ ὅλων διοίκησιν εἰς ἑαυτὸν ἐπέσχετο, τῶ ἰδίῳ φυσικοῦ μέρους κρατεῖ καὶ τῆ πρὸς ἀνέστησι τῆς διαποίνης καταξίω μέρους, ἀσπερ καὶ ὁ πολλὰ πολλὰ κίς ἐδηδωκὸς φάρμακα δρόκαν, καὶ γλυκύ μέρους δυσαντίβλητος οὐκοῦ οὐκ ὡς ἢ τῶ ἀπάντων, ὁ μὴ δὲ αὐτῆ ἐπαραινέτο. εἰ δὲ πρὸς διεσπράχει λατῶν ἕτερος, ἢ τῆς βασιλείας δευτέρου, ἢ τὸν βασιλεῖα κερυπιζόμενον εὖρον, ἢ ἱμμερῶ λιθίων

δίων καταλαβὼν ποροσάνεχοντα, καὶ τῶ μακρῶ πρὸς περὶ αἰσίου τῶ ἀπομύρου χροῖα μέρους, οὐδὲ τὸ τῶ ἐμῆσιν ἐμῆσιν ἀνέστησι ὀφθαλμῶν. σιελῶ μέρους γὰρ τρέπον, ὃ οὐ τὰ παρ' ἄλλων διδύσο μένα πρὸς ἐμῆσιν ἐπαναλύουσιν, ὡς εἰς σφοδράλιθα ἀειδινέμενα ἰσόμενα, δὲ βμα ἐκ βασιλείας ἐξελύγῃ, μὴ ἄλλως ἀποξίω ἀνέστησι οἰεσῶ, ὅσα ἢ βασιλικὴ χροῖα ὑποσημαίνονται γράμματα, εἰ μὴ πρὸς τρέπον ὀφθαλμῶν τῶ Ἀλέξιο, καὶ οὕτω τὴν διεξιὼν τῶ βασιλεῖα ἐπιδειξίω χροῖα μέρους, τὴν τῶ ἐπὶ τῆσθε ἐπισημασίαν βμα βόσπε ἢ γλυ οὐδ' ὡς ἢ ῥεῖτο πάντα, καὶ μετεπέψουσαν, ὃ ἀσπερ οἱ ἐκ Κομνηνῶν πρὸς τρέπον βασιλεῖς ἰδρῶσι πολλοῖς, εἶπω δὲ καὶ τοῖς πένητας καταξίω μέρους, συλλογμῶς ἀπεσπασάμεσαν χροῖα μέρους, τὰ τῶ Πρωτοσεβαστῶ καὶ τῶ βασιλείᾳ πρὸς ἀποξίωσιν πρὸς κεννῶ, καὶ τὸ τῶ Ἀρχλόχου ἀπὸ κερὶς ἐπεραινέτο, ὃ φησιν, εἰς ἐντέρον πόνης πολλὰ κίς μεταρρύνεισθε τὰ χροῖω καὶ πόνω συλλεχῶτα μακρῶ. ἐντεῦθεν ἢ πᾶσα πόλις πρὸς Ἀνδρόνικον ἐβλεπε, καὶ ἢ ἐμῆσιν ἀφίξις ὡς ἐν σκοπομυῶν λαμπήρ, ὃ ἀσπερ ἀεὶ ζήλος ἐδιδάξετο. τῶ τοι καὶ ἐνήρον δὲ γράμμάτων κρύβδω πεμπομύρων οἱ μέγα τότε δυνάμει, κατὰ τῶ χροῖα μέρους εἰσοδῶν, ὡς ἀπταξομύρων ἐδίνων, οὕτε μὴ πρὸς τὸ ἀνταπὸν τῆς ἐμῆσιν σισομύρων σιαῖς, ἀλλ' ὑπὸ τῶ ὅλων πρὸς δεξιὸν μέρους χροῖα, καὶ ἀναπετασόντων ἀσμύως τὰς τῆς καρδίας ἀειπύχως. ἀσφροσίντως δὲ αὐτὸν παρεκέρτε, καὶ ἀρραλῶς πρὸς σίεσαι διενύτησιν, ἢ Πορφυρογλήνητος Μαρία, ἢ τῶ βασιλείας Ἀλέξιο ἐπερδαλῆς ἀδελφῆ, καὶ ὁ παλαιῶν ταύτη Καίσαρ ἐξ Ἰταλῶν ὀρμῶ μέρους. αὐτῆ γὰρ ἀποπνιγομύρη μακρῶ τῶ τὴν πατρῶσαν βασιλείαν ὑπὸ

nucibus aut lapillis ludente impetrasset: ne id quidem inexploratum relinquebat. Eam enim rationem iniiit, qua per alios confecta, ad se referrentur, aquarum instar in vorticem redeuntium, impetrato edicto, quo continebatur, ea quibus manus Imperatoris subscripsisset, nō aliter rata fore, nisi prius Alexius ea vidisset, & colore viridi subscripsisset, Rata sunt. Itaque suo arbitratu versabat omnia: & quas pecunias Comnenij Imperatores, multis sudoribus, atque etiam deglubendis pauperibus in thesauros retulerant, eas in se & Imperatricem deriuabat. Vt planè id fieret, quod Archilochus scribit, ea sæpè in scorti pendenda confluere, quæ longo labore & tempore sint congesta. Hinc tota ciuitas Andronicum spectabat: eius aduentus, vt fax in tenebris, & stella radians, expectabatur. proceres eum clam per literas ad accelerandum iter hortabantur. Neminem enim fore qui ei aduersetur, aut vmbra eius se opponat: sed omnes supinis manibus eum excepturos, & intimos cordium recessus ei libenter reuelaturos. In primis verò Maria Porphyrogenita, Imperatoris Alexij germana, sed non vterina soror, eum confirmabat, & Cæsar eius maritus natione Italus. Quæ cum ægerrimè pateretur, paternum imperium Seba-

Protosebasti infania, qua seipsum & alios euerit.

Audacia Alexij, qui omnia rata vel irrita facies, & priuatum commodum luxumq. curans, acuit in oculos suos pugionem.

Imperatrici, seu impiaz matris, protbra.

Miseræ ciuitatis cæcitas. Aulicorum proditio.

Maria, mulier audax, vt Protosebasto oculos eueret, fratris sui Alexij suumque aduersarium accersit. En, quid ira, odium in nouercam, superioris impatientia, & misera ambitio efficiant.

Fucata eloquentia & verborum tinnite, impericorum corda suffuratur.

Hæc sunt in imperiorum & reipub. consilia Dei iudicia, vt quum oculatiores se esse putant tunc sint & tandem aliis appareant cæciores.

Tyrannidis autem affectator viam in dies sibi sternit, sectatores naustus, qui impedimenta (quantū in se est) diligenter amouent.

Nihil autem ambiciosos tyrannorum conatus magis promouet, quā eorū qui tūis malis medicinā naturæ facere debuerāt, effera mollities.

stocratori prædæ esse : & alioqui iracunda mulier & virago, naturali etiam in nouercam odio incitata, præterea superioris impatiens, & se vt aduersariam suspectam esse agrè ferens: literis Andronicum, vt equum in carceribus stantem, & ad metam aspirantem, veluti flagellis incitabat: idque suo malo, accelerato sibi interitu. & quia Sebastocratoris odium dissimulare non poterat, apertè ei aduersabatur, & nihil non in eius perniciem conabatur, conciliatis etiam cognatis suis, quos fauere norat Andronico, & Protosebasto inimicos esse. Hi erant Comnenus Alexius, nothus Manuelis filius ex nepte Theodora susceptus, Andronicus Lapardas: duo Andronici filij, Ioannes & Manuel : præfectus vrbis Ioannes Camaterus, & alij complures. Ita sua in fratrem & Imperatorem fide perconiurationem firmata, & morte Protosebasti destinata, eius aggrediendi tempus cupidè obseruabat. Quam ad rem cum eius in profundum Ryacem egressum cum Imperatore, ad celebrandam Theodori martyris memoriam septimo primi ieiuniorum, opportunum fore putaret, facinus instruxit: & percussores subornauit, qui ferrum in eius sanguine tingerent. Sed casu quodam eo consilio frustrata est. Nam insidiis paulo post deprehensis, cæteri ad tribunal

Summo rerū arbitrio non defunt viæ quibus licetores & carnicifices (qualis fuit Andronicus) arcanis rationib. attrahat ad iudicia sua in alios facinorosos exequenda.

Apparatus tragœdiæ, & horridi theatri constructio, nempe Mariæ & procerum coniurationem in Sebastocratorem.

Mulier viciosa cupidissima nihil non mouet lapidem vt hominem sibi inuisum excindat: nec vllâ pudoris, sexus, aut dignitatis habet ratione.

Ad aliud supplicium resecutus Protosebastes, c.

τῆ Πρωτοσεβαστοῦ συλαῶν, καὶ ἄλλως ἀπορρυγίαν ἀπαζομένην, Ἐνδρικήν τὸ φρονήμα οὐσα, πρῶτον καὶ μετὰ τὸ φύσιν πρὸς τὴν μητρικὴν βαρύνουσαν, ἐχέσθουσα δὲ καὶ τὸ παρὰ δουρικρατοῦ, καὶ ὡς ἀπικαδισαμένη πρὸς ὑποβλέπεσθαι, τὸν Ἄνδρονικὸν τοῖς γράμμασιν ἐμυώπιζεν ὡς ἵππων ἐφ' ὑπάλγηθ' ἐσῶτα καὶ δρόμον χαμηπῆθ' πνέοντα, ἐὼν κακὸν ἀμφαγαπῶσα, καὶ τὸν οἰκείον ἔλεσθαι ὀπιπέρχουσα. τὴν δὲ πρὸς τὸν Πρωτοσεβαστὸν οὐχ οἶά τε οὐσα πρὸς ἐξέλιεν ἀπέχθησαν, εἰς τοῦ μφρανὸς αὐτῶν ἀπεφέρετο καὶ οὐδὲ ὁπωσοῦν διελελοίπει, ὅσα οἱ πρὸς λυμῶν, βυασοδομοῦσα ἀμέλει καὶ ὑποπομοισαμένη τῆν πρὸς γήρους ἐκείνη πινὰς, ὁπόσοις δηλαδὴ τῶν Ἄνδρονικῶν ἦ δειπροσιδεμένων, φιλεχθροῦντας δὲ τῶν Πρωτοσεβαστῶν. ἦσαν δὲ οὗτοι ὁ Κομνηνὸς Ἀλέξιοθ', ὃς ἐκ νοθείας ἀπετέθη τῶν βασιλέων Μανουήλ, ὁ Λαπαρδάς Ἄνδρονικθ', οἱ δὲ τῶν Ἄνδρονικῶν υἱοί, ὁ Γωαίνης καὶ ὁ Μανουήλ, ὁ τῆς πόλεως ἐπαρχθ' Ἰωάννης ὁ Καματῆρος, καὶ συγγροῖ ἐπεροὶ καὶ ὁ δὲ συνομωσίας τὴν καὶ ἐς τὸν ἀδελφὸν καὶ βασιλέα πίστιν κρατυαμένην, τὸν δὲ τῆ Πρωτοσεβαστοῦ κυρόσασα θάνατον, ἐμαρτυράκει τὴν τούτῃ κατὰ δαίρεσιν. εὐχόμενον δὲ πρὸς τὴν μελετωμένην πρὸς ἐν εὐρηκέναι καμὸν οἰηθείσαι, τὴν εἰς τὸν βασιλῆα πύακα μὲν τῆ βασιλέως ἐξέλδον τῆ Πρωτοσεβαστοῦ ὀπι τῶν τελεσθῶν καὶ τὰ ὅσα Θεοδώρου τῶν γρησομάρτυροι καὶ τὴν ἐβδόμεν τῆς πρὸς τῆς τῆν νησειῶν, τὴν καὶ ἐλ χεῖρισθ' ἐτοιμάσασατο, καὶ τοῖς σφραγίας τῆ ἀππάλου ἐπήγατο, τὸ φονουρῶν πρὸς γυμνοῦντας σιδήριον. ἐκ δὲ πνθ' ἀπεπετέας τῆ οἰκείου ἐκκρούεται σκέμματος καὶ τῆς βουλῆς ὀμοῦ καὶ τῆς ὀπιβουλῆς μικρῶν ὕστερον φωραθείσης,

ραθείσης, τοῖς καὶ λοιποῖς τῆ συσρέμματθ' εἶχε βῆμα βασιλικόν, καὶ σκέψις τῆ ἀποπήματθ' ποροῦναιτο γήμασι μόνους, ἀλλ' ἐχέ πρὸς γήμασιν. ἐφωμάρτει γδ ἡ καταδίκη δίδυς, καὶ ὡς ἀφανοὶ ἰχθύες οἱ συχεθέντες ἀπήγοντο, μήδ' ὄλως δεξάμενοι τὸ ἐδδοσιμον εἰς τὸ τὰ δοκοῦντα σφίσιν ὑπολογήσασθαι.

5 Αὐτὴ ἡ Πορφυρογέννητος συν τῶν ἀνδρῶν τῶν Καίσαρι τῶν μεγίστων καὶ προσβύεται βαρυμύλιασσαν κατ' αὐτῆς ἐκδιδέσασθαι φάσκουσα μήτηρα, Ἐ τὸν τῶν κάρταμον ἐξασλῶ. οἰκτὸν οὖν ἐ τῶν πατῆρα μόνον ἐμπεποίηκε, καὶ τοῖς ὅσοι τῆς ἰερέως κυγκιλίδος ἐκτός, ἀλλὰ καὶ πλείους τῶν ἐκ τῆ ἐγγυκλυδος δῆμου καὶ σύρφακθ' οὐτω κατέκαμψε καὶ μετέφερον, ὡς μικροῦ καὶ διακρυβροεῖν ἐπ' αὐτῆ. ἔνθεν τὸ καὶ τῶν τῶν πολλῶν ἀναδερμονθῆσαι πρὸς πατῆρας, ἐν τῶν μέρει δὲ καὶ αὐτῆ δὲ δόσει χαλκῶν σατήρων πρὸς ἄποσασιν τὸ πῶχῶν πλῆθος ἐξαρθῶν, τὰ τοῖς πρὸς πρὸς ἡδὲ βραβδόμῶν ἐπιμα καὶ ποροτενομῶν ἀμνηστίας, ὡν ἐάλω δέσασα κακῶς, οὐδὲ ἐπατεῖν ὄλως ἠνείχετο, ἀλλὰ ἀπῆτει παλινοκίαν τῶν τῶν συνομωστῶν, Ἐ αἰεσιν τῶν κατ' εἰρῆων τὸν τε Πρωτοσεβαστὸν τῆς τῶν κοινῶν ἐχέσθαι διοικήσεως οὐδαμῶς φέρουσα λῶ, Ἐ δὲ πρὸς φλαυρίζουσα τῶν πόδα ὑποβῆθμον τείνειν, ἐφασκε τῶν οὐκ ἐφικτῶν Ἐ κατὰ γιδοαίνειν εἰς πρὸς γῆς μηδαμῆ θειμαίς, καὶ τὸ γῆρος οἱ ἐντεῦθεν ὀπιδορῶν. ὁ δὲ πρὸς πρὸς πρὸς βασιλείαν ὑποσπορακιδίω κατὸν ἐνέκειτο ἐξαιτέσαι, καὶ οἱ ἀπὸ παρκοφὸν ζιζαίον, τῆς ἀγῆροῖς ὑποσασθῶν φυταλιας, καὶ ζημωθῶν ὄλεθρον, συμαπαθαίνον καὶ συμπνίζον ὡς σῶν τὸν ἀυτοκράτορα. λῶ δὲ ἀπῆκρις ὀριγνομένη, ἀ μὴ τελέεσθαι

Imperatoris adducti sunt, vt sententia de eo scelere ferretur: idque specie duntaxat, non re vera. Statim enim condemnatio sequebatur: & illi vt muti pisces, non data defendendi sui potestate, in vincula abducebantur.

5 Ipsa verò Porphyrogenita cum Casare marito ad maximum templum confugit, iratam nouercam, & eius acerrimum defenforem & amatorem se fugere vociferans. Non igitur Patriarcha solùm, & collegium sacerdotum, eius sunt miserti: sed plebem quoque promiscuam quæ eò confluxerat, ita commouit, vt vix à lachrymis temperarent. Quo populi affectu freta, & paupere turba ereorum staterum largitione ad seditionem concitata: consuetudinem supplicum contempfit: & veniæ mentionem, quæ ei offerebatur, audire nolens, postulabat, vt coniuratis carcere eductis, denuò causæ dictio daretur: neque villo modo ferebat, vt Sebastocrator Rempublicam administraret. Eum enim limites transfilire, & in multas res nefarias impingere, & tenebras suis maioribus offundere querebatur. Nec his contenta, vt palatio exigeretur, postulabat, & veluti ramum adulterinum ex nobili stirpe renelli & perdi: qui si vnà adolefceret, Imperatorem suffocaturus esset. Caterùm ea desiderabat mulier, quæ

uadit Mariæ castes: & in coniuratori caput malū recidit consilium.

Nouæ artes coniuratori vt & Protosebastum opprimant.

Clerum & plebem in partes suas vanis rumoribus sparsis pertrahunt.

Oboratos largitione ad seditionem concitant.

Iniquis petitionibus aduersarios euertere nituntur.

In eorum capita vera falsaq. concitant.

Ardua postulans.

Coniurati malo animo feruntur in Protosebafiu. Ille autē in efferamolitie & turpi ignavia pergens feditionis flammam accendit.

Ideo vi aperta res geritur: nec valent edicta eorum qui omiffa reip. fancta cura, ex fuarum libidinu specumā data profecerunt quæ bella ciuilia, id est, omnis generis mala, pariant.

Pacis confilia feditionis exofa. Seditioni nulla Ecclefiaftica vel politica dignitatis ratione habita in infituito pergunt.

Byzantini populi temeritas, vniu effigies feditionis ciuitatū quæ opibus fais, & procerum quorundam auxilio, milite, pecunia, cōmeatu, factæ audaciores, anarchiam inducere fludent.

euentura non erant. Nam ille vir imperatricis thalamo, vt polypus petris, adhærens, acetabulis passim, expansis, nequaquam inde sibi discedendum putabat. Cæterum Imperatore sorori Cæsaris comminato, nisi vltro templo excederet, vi abstrahum iri (cūm Imperatorem dico, Protosebasti & matris Imperatoris edicta dico) illa se vltro excessuram pernegat: & verita ne comprehenderetur, custodes in portis collocat, & omnes aditus præfidiis munit, domo preceationis in speluncam latro-num, aut castellum munitissimum & inexpugnabile cōuerfa. Ita subiude progressa in deterius, & res illaudatas aggressa, copias auxiliares conscribit, & templi ambitum castra facit. Nam & Italicos gladiatores coegit, & magnanimos Iberes ex oriente conscripsit, qui negociandi causa in vrbe erāt: & armatam Romanorum phalangem asciiuit, contemptis omnibus qui ad pacem hortabantur: nec ipsum Patriarcham verita, qui acriter instabat, & grauiter monebat, quid agendum esset, & sæpe etiam iracundè obiurgabat. Est profecto morbus hic omnium ciuitatum, vt plebs sit temeraria, & magno impetu feratur. Sed Constantinopolis turba circumforanea omnium turbulentissima est, & rectis consiliis eo minus gaudet, quo ex pluribus gentibus constat, & artem varietate quodammodo ingenia mutat. & quia peiora

ἐμελλον, ὁ γὰρ ἀνὴρ ἕως τοῖς ἀναθεοκοῖς θαλάμοις, ὡς πολὺποις ταῖς πέτραις κατὰ πᾶξ ἐμπίει, καὶ τὰς κοτυληδόνας κύκλω δξαφείς, οὐδὲ ὅλας μεταβάλλειν ἐκείδων ἠβούλετο. καὶ δὴ ποτε τῆ βασιλικῆς καὶ ἀδελφοῦ διηπειλικότος τῆ κασιγνήτου Καίσαρος τῆ ἐκ τῆ νεῶ κερταίρεσιν καὶ κατὰ πᾶσιν, εἰ μὴ ἐν σῆμῃ ἐκούσα τῆ ἰερού (βασιλέα δὲ λέγων, τὰ τῆ Πρωτοσεβασοῦ φημι ὀπιτάγματα, & τῆς τῆ βασιλέως μητρός) τὸ ἐκούσα ἔβ) μηδαμῶς ποροελθεῖν ἀντιπέλιθεν. ἐνθέν τει ἐδεδινηῖα μὴ σὺλληφθεῖν, ταῖς τεπέλαις τῆ νεῶ ἐφίσησι φύλακας, καὶ πάσας τὰς εἰσοδοὺς δξαλαμβάνει φερούαῖς, τὸν τῆς ποροσευχῆς οἶκον δξασηκούζουσα πορὸς λησῆειν ἢ φερούειν ἐχερὸν καὶ ἀπότομον, δυσάλωτον τοῖς ποροσβάλλουσιν. ἀεὶ δὲ ἐπεκτεινομένη τοῖς χείροσι, καὶ ποροβάλλουσα τοῖς οὐκ ἐπαμνετοῖς, καὶ ξυμμαχικὸν τάγμα ξενολογεῖ, καὶ τῆσπι στρατόπεδον τὸν θεῖον περὶ βολον. καὶ Ἰταλιώτας γὰρ σωμαγῆοχον ὀπλομάχοις, καὶ μεγαθύμοις ἐώοις ἐστρατολόγησεν Ἰβηρας, κατ' ἐμπορείαν τῆ πόλει ὀδραβαλόνητας, καὶ Ῥωμαίων ὀπλιτῶνσαν ἐπὶ πᾶσα το φιλολαγῆα, ἐμπαζομένη μηδενὸς τὰ πορὸς εἰρηνῶν αὐτῆ κατεπάδοντ, μὴτ' αὐτὸν τὸν πατεράριον ὑποπελομένη, ἐμβειδῶς ἐγκείμενον καὶ μάλα κοτέντα, καὶ πολλὰκις πορὸς ὀργλῶ ὀπιπλήτηντα. καὶ ξύμπαν μὲν οὐδ' ἐτέρας πόλεως τὸ λαῶδες πλῆθος ἀλογία χαίρει, καὶ τὴν ὀπι πρὸ πλῶ δυσμαχῶτατὸν ὄσι. τὸ ἕ τῆς Κωνσταντίνου ἀγορῶν φιλοποραχῶτατον μάλακις, ποροπετέα χαῖρον, & σπολιώζον ταῖς ὀδοῖς, ὄσω καὶ ἐκ δξαφῶρον πολιτεῖται τῆ γῆρῶν, καὶ τῆ τῆ τεχλῶν ποικιλία συμμεταποιοῦται (ὡς εἶπη τις) τὸ φερούειν. ἐπειδὴ δὲ ἀεὶ τὰ χείροσιν κῆρ ἐκείδων καὶ

καὶ ἐν πολλοῖς ὄμοφραξί μίαν ῥάγα πεπανθεῖσαν μάλα δὲ ῥόσος, δξατῆτο ἔτε σὺν λόγῳ τὸ τῆ πολιτῶματος ἀγορῶν ἐφ' ὀποῦ χωρεῖ, ἔτε καὶ ποροθυμίας ἐφίσταται εἰς ἐφορμήσων, ἀλλ' ὀπη μὲν πορὸς εἰσὶν ἐφήμη μόνη μδαρμολόμῶν, πυρὸς ὄσι δρασικώτερον ποροῦον ὄσι καὶ ξιφῶν & ποροβλήσι καὶ κύμασι κωφοῖς ἀδιδεῖα μῶν, ὀπη δὲ κατεπληγῶς, ὡς ποροφῶδες καὶ τ' ἀγῆνα παντὶ τῶ βελομήρῳ παφέχει πατῆν. εἰκότως οὐδ' ὡς ἀσασιμῆσος νοσοῦν & παλιμβολώτατον δξαβέβληται. ἔτε οὐδ' ἐαυτοῖς ποτὲ τὰ κῆλλιστα πεφῶρα τῆ πορὸς ξαντες οἱ τῆς Κωνσταντίνου δημόται, ἔβ' ἐτέρας εἰσῆμῶν τὰ κοινωφελῆ καὶ σωτήρια ἐπειδάρχησαν, ἀεὶ δὲ τὰναντία ταῖς ὀδοῖς ἀμνετοῖς ποροδραματισάντες πόλεσιν, ὄσα γῆ καὶ δῶλασα τούτοις ποροπορεῖ, ἐπ' ἀνηνύτοις εἰς ἐτέρας πόλες ἀλλοιθῶν δξαφοροῦσι καὶ μεταγῆζουσι. τὸ ἕ πορὸς τοῖς κερταυῶτας ἀδξαφορον, ὡς ἐμνεταν αὐ τοῖς κερκὸν σιωτεπήρηται. ἐν γὰρ ὡς ἐν ὀμοῖως σῆμερον δξαἀρεστιν ἀρχεῖντα, τῆτον ὡς κερκερζὸν ἐ νεῶτα δξασείρησι. τῆτο τε κερκείνο παρῆσῶντες μὴ σὺν λόγῳ πορῆν, ἀπέσημοσὺν τ' κρεῖτῆνος, & τῆ δειπῶ τ' φερονήματῶς.

Ἐ Ἦν ἐν τῆ κερκαῦτα ὄσῆν καὶ καὶ σὺλλῶζας ἀθεαζομένης, καὶ ἀθεαζομένης καὶ σὺσηματα. ὄσι & πορῶτα μὲν ἠλοδρεσοῖμου, τ' μὲν Πρρωσεγῆρητον Μαείαν δῆσῶν οἰκτεῖροντες, ὡς παρ' ἀξίαν πάχουσαν. τῆ δὲ Πρωτοσεβασοῦ καταβωῶ μῶν, ὡς μὴ σὺν λόγῳ δῶ ποροροῦτ, καὶ μὴδ' ὡς καὶ τῆ τῆ τῆ καὶ καὶ τῆς τ' βασιλέως ἠγανάκτου μητρός. καὶ μικρὸν ἕ ποροῖοντες, καὶ εἰς σασιασμὸν ἀεζῶνταν, καὶ τῆ τ' ἰερέων ἐκτυπον τ' Χεσοῦ ἐπ' ἀγορῶς ἐσεγκῶν. καὶ ἀλλ' ὄσῆσας πορορον ἐπωμαδῶν, ἔτερον τ' σημεῖαν ἰεραὶν ἀνῶμοσας ὡς γὰρ τ' ὄσῆσας μῆσας R.j.

vincere solent, & in multis immaturis vitiis vix vnus maturus acinus reperitur: neque consilio quicquā aggreditur, neque equo animo ab inhonestis conatibus desistit: & interdum fama tantum seditionis impulsam, igni magis exæstuat, in enses, in precipitia, in marinos scopulos cæco furore ruit. Contra, cum perterrita est, ad quemuis strepitum expanescit, cuius collum calcadum præbet. Rectè igitur inconstantiæ & temeritatis nomine reprehenditur. Nam colluuiæ illa populi neque ipsa sibi rectè considerare, neque aliis bene præcipientibus auscultare solet: & contra fortunatarum urbium consuetudinē, quicquid terra marique importatur, nullo cū fructu in peregrinas vrbes effundit. leuitas verò & perfidia erga Imperatores, natura eis insita est. Quem enim hodie vt legitimam magistratū extollunt, eum perendie pro malefico traducunt. Vnde satis apparet, eos nihil cū ratione agere, sed temeritate quadam & leuitate ingenii.

6 Tum igitur in manipulos & cohortes centuriarum: ac primum Mariam miserari, quod alia fortuna esset, quam eius dignitas postularet: & in Protosebastum vociferari, quod præter meritum felix, fortuna abuteretur: Imperatoris etiam matris succenfere, ac paulatim in seditionem erumpere: & quidam sacerdos Christi imagine in forum allata, alter cruce in tergum sublata, alius sacro vexillo arrepto,

Colluuiæ feditionis ingenium.

Fortunatarum urbium consuetudinem feditionis inuertunt.

Et legitimos principes detestantur, arque de medio tollere fludent.

Seditionis & tumultus popularis in primaria vrbe pictura: descriptio in manipulos & cohortes: Benevolentia cæca in conuulsio: Vociferatio in malos administratores: religionis prætextus.

Seditiosoru deinde concurius violentus, & dominationis exercitatio, non legitimis viis questita emulatio.

Audax gratulatio & gladij publici usurpatio.

Nefaria temeritas, depredatio facta, furor indomitus: scruia in ipsos lapides.

Nulla boni publici, nulla iuris gégium aut ciuitatis, nulla pudoris vel honestatis, aut utilitatis publicæ ratio habita.

Protosebastus armis feditionem eximit. Ignatiores necessitate adacti, etiã serò, tamè aliquo modo sapiunt. Ceterù, duro nodo durior cunus adhibendus.

seditiones attraxerunt, ut Cæcicus nubes, ut velut ex composito omnes Imperatorem laudarent: & qui seditionosorum mos est, à bono principio ad malum finem delapsi, Protosebastum & dominam execrarentur. Hoc non in Milio duntaxat fecerunt: sed nec in circo equestri, palatium intuentes, à tanta feditate abhorruerunt. Quod diebus compluribus continuatum, populum ad feditionem concitauit. Proinde vulgus omni metu posito, splendidissimas eedes eorum, quos Protosebaste & dominæ in primis charos esse norant, diripuit & diruit: inter quas insignis domus Theodori Pantechni, præfecti urbis, domestici Secretarij & Prætoris, destructa est. ac ipse quidem fuga salutem quaesit: sed instrumento omni direpto, nec publicis commentariis, quibus iura ciuitatis à veteribus descripta Imperatoribus continebantur, abstinerunt: quorum utilitas cù publicè permanet ad omnes, aut plurimos, priuata eorum possessio tantam cupiditatis sitim nullo modo possit extinguere. Protosebastes igitur, cum malum subinde crescere videret, consilium tumultus illius comprimendi inuit: & quia Mariam Cæsariissam ab instituto non recessuram, neque de arrogantibus & immodicis istis postulationibus quicquam remissuram

μάρτυρ, ἢ βραχὺ π γέν ὑπενδιδέσαν τ' ἑσφρόκιαν ζητημάτων ἀ παροῦτ' ἐνέτο,

νετο, ἔγνων δὲ πολέμου ἐπ' ἐκείνῳ χωρεῖν, καὶ ὡς ἀπὸ πινθ' ἐρύματ' ἑοῦ θείου ἐξελάσασθαι νεώ. συλληχῆται τὸ πίνυ οὐκ ὀλίγου στρατόματ' ἐκ τῆς ἐώων τε καὶ ἐπαερίων ταγματῶν, καὶ πάντων ὡς εἰς ἐν σωμαθροιδέντων στρατόπεδον τὸ μέγα παλάτιον, ὃ ἐπιπέθειτο χῶρ' ἀειδιφάτο, κατ' ὃν αὐτοῖς ἐπιπέθειτο ὀπίθωνται. ἦδη γὰρ καὶ ἡ Καισαρίσα Μαρία παρὰ τὴν ἀντιτάξιν ἠτοιμάσατο, δὴ καὶ ἐδίωκε πολέμου τὰ κατ' αὐτὴν ἐδέλεσα. ἐκέν ὅσα παρ' ἐραφ' οἰκίῃ καὶ τὸν Ἀγρουσεῖνα σιμήπιοντο, κατὰ τῆς ὑπ' αὐτὴν ἀπερράγισαν, καὶ τῆς μαγίστης ἀφίδ' αὐθῆν, ἥτις καὶ τὸ Μίλιον ἴσταται, οἱ ἀπ' αὐτῆς ἀνήλθοσαν, τοῖς βασιλικῶς ἀντιπλοκισμένον, καὶ τὸν νεὸν δεῖος τῆς Ἀλέξιος κατνομάζετα, τῆ δὲ τ' Ἀγρουσεῖν' αὐλαία προσήνοτα, στραπώταμ εἰσόντες ἐφύλαττον. αὐτοὶ μὲν τοῖ βασιλικῶ κατ' ἡμέραν ἐβδόμῳ, δευτέρῳ τῆς Μαίε μίως, τῆς πεντηκονταετηρῆς ἰνδικιῶν ἐκ τῆς μεγάλου παλάτιου καὶ τὸ παρ' ὀρθρον ἐκστρέφοντες, εἰσίσιν τὰ παρὰ τὸν τῆς Θεολόγου Ἰωάννου ναὸν, ὃ τὸ ἐπίπλω διήππειον, στραπάρχον ἔχοντες πρὸ Σαββάτιον Ἀρμένιον. ἔπειτα τῆς τεμάρους αὐθῆν γῆ ὀρθρον, ἀσήμερις λαλεῖται ἠφίεσαν. ὡς δὲ ἐνασῆκει κατὰ τῆς μαγίστης, παρὰ τῆς αὐθῆν αὐθῆς τῆς ἡμέρας, καὶ πληθούσης μάγιστης ὀρθρον, οὐ μετρίως τοῖς ἐκ τῆς ἀφίδ' τῆς Μιλίου, καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς νεῶ τῆς Ἀλέξίου μαγιστῶν, ὀπλίτας τῆς Καισαρείας εἰσόντο ἔτι, ὡς ὑπὸ δειξίων μαγιστῶν, καὶ ὡς ἀφ' ὑψους σιμηπίους ἐπαρῆντες τὰ ἐδέλεσα κατὰ τὸν. ἀλλὰ καὶ ἐτέρῳ κατὰ τῶν οὐλοπλοτάτων τῆς παλάτιου ἐξίοντων, καὶ τῶς διόδοις πληροσάντων, καὶ τοῖς σενωποῖς διειληφότων, ὅποσα παρὰ τὸ μέγα τέμερ' ἐβερσων, ἔτε δὴ καὶ τῆς ἐπιπέθειτο τῆς Καισαρείας ἐπαύσατο, δὲ τὸ πᾶ-

prouidebat: bello controuerfiã dirimere statuit, eamque sacra æde velut arce eicere. Itaque ex Orientalibus copiis exercitu non exiguo collecto, & in magnum palatium, ut vna castra, conuocato, locus idoneus quarebatur ex quo templum inuaderent. Iam enim etiam Cæsariissa ad vim bello propulsandam se parabat, & ædes maximo templo iuxta Augusteonem contiguas, illius milites enerterunt: & maximo fornice, qui est in Milio, conscenso, ad propulsandos imperatorios se parabant. D. quoque Alexij ædem, Augusteonis atrio iunctam, custodierunt. Verù Imperatoris milites mēsis Maij die vii, indictione xv, diluculo palatio egressi, Ioannis Theologi eodem cognomento Diippum, Sabatio Armenio duce, occupant: eaque conscensa, confusum clamorem tollūt. Hora dici tertia cum pugna esset auspicanda, foro pleno hominibus: Cæsariissæ milites, qui è Milij fornice & Alexij æde pugnabant, telis è superiore loco tanquam fulminibus coniectis, non mediocriter læserunt. Cùm autem alia quoque cohortes armis instructissimæ palatio educerētur, & omnes vicos, omnes angulos, omnes angiportus, qua ad templum itur, occuparent: populi ad Cæsariissam concursus com-

In bellis, profertim ciuilibus, cū parati contedere anceps est, cum superiore furiosum, cum inferiore fœdidum.

Nunquã velit quisquam tam grauitè hostem ferire, ut manū in vulnere relinquat, & se ab ictu reuocare non possit. Atque tale ira telū est: vix recitatur.

Sacra itē admiscet profanis, terras, mare, cœlū ruere cupiēs, si aliter nocere nō possit.

Pugnæ ciuiliū initia læua.

Telis emittit coniectis alij alios vulnerant.

Populi ad Cæsariissam concursus opprimunt.

R. ij.

Inde coniu-
ratoru' fatiga-
tio & mol-
liores im-
pressiones.

Pugnae comi-
nus comif-
fa, progres-
sus feuiores.
Et sciffa gau-
des fuit dif-
cordia pallas-
fequitur qua-
cum sanguine-
o Bellona
flagello.

In ciuili bel-
lo nulli iupe-
riores, fed o-
mnes uicti.
In coniura-
tos autē iuf-
ta numinis
uindicta.

Luctuofa vi-
ftoria, & pu-
dendum de
perditis ciui-
bus itropheu.

Seditio & pu-
gnandi furor
no' aliorum
more uictio-
ru' follicitat
animos, fed
abducit, &
impotentes
fui, cupidof-
que uel com-
munis mali,
exagitat.

reffus est. Caſarianos quo-
que milites relicto tēplo, &
Auguſteonis veſtibus, cum
Imperatoris exercitibus in
vicis cōgreſſos, paucos cum
multis, fatigari, & paulatim
remolleſcere apparebat. Ita
manifeſtè ad manus ventum
eſt, & pugna magna vi com-
miſſa, eminus ſagittis & com-
minus manu: gemitus cadē-
tium, & cohortationes occi-
dentium vtrinque audiuntur,
ancipiti in ipſum uſque meri-
diem victoria. Die uerò iam
inclināte, Imperatorij haud
obſcurè ſuperiores euafērūt,
Caſarianis ex biuijs in Augu-
ſteonem cōpulſis. Deinde e-
tiam ij qui in fornice Milij
ſtabant, & ex aede Alexij pu-
gnabant, fugam ſpectarunt.
Quibus locis occupatis, Im-
peratorius exercitus vexilla
cum imaginib. in fornicibus
erexit, & fores Auguſteonis
ſecuribus & malleis perru-
pit. Caſariani uerò, quia re-
ſiſtere non poterant, cum &
ex fornicibus ſupernè, &
ex fornicibus ſupernè, &
comminus in Auguſteone à
globo militum peſſimè tra-
ctarentur, paulatim dila-
tebantur, parum adiuti ab
iis qui ex Macronis, ubi Ca-
techumeni inſtituantur, &
Thomaitæ ſuperioribus lo-
cis ſaxa & tela iaculabantur.

καὶ τῶν εἰσχεθέντων εἰς τὴν αὐλαίαν στρατιωτῶν τῶν καὶ χεῖρα συμπε-
κῆς πύργου τὸ χεῖρας, καὶ μὲν ὑπέκλεπτε τὴν φωνὴν, βραχέως ἀρω-
γῆς δὸπλαῦρον, δὲ τὴν λίθων βολῆς καὶ βελῶν ἀξέσπεως ἐν τῷ ὑπερθεῖν ἐπα-
μυνόντων σφίσι Ῥωμαίων, δὸ τὸ τε ἀνδρῶν τῶν καλῶν Μάκρονος
ἐς τὸ Ἄγγουσεῶνα φρονόοντ', καὶ τὸ σωματὸν τῶν Θωμαίτων δόμῃ.

τέλθ

σαν ἔφοδον τοῖς ὕπλοις ἄποταφροῦ εἰδῶ
καὶ οἱ ἐκ τῆς ἱερῆς ἐπιξίντες, καὶ τὴν αὐ-
λαίαν τῆς Ἄγγουσεῶν ἱερῆς εἰσίντες, καὶ
τοῖς βασιλικῶς καὶ τὰς ἀγῶνας συμπεκ-
κῆροι, ὀλίγοι πρὸς πλείους δὲ μιλλῶ με-
νοι, δὴ ἦλοι ἦσαν καὶ κλονεῖς ἦδη, καὶ βρα-
χὺ τῶν βελῶν ὑπέκλεπτε τὴν φωνὴν.
καὶ οὐτὼ δὲ οὐδὲ τῆς συμπεκκῆς ἐνει-
σῆκει λαμπερῆς, καὶ μάχη στυφῆρωγα
κραιτερῆ ἢ μὲν δὸ τῶν βολῆς, ἢ δὲ καὶ
ἐν χερσὶν ἀγῶνα καλῶ. καὶ σὺ τῶν μὲν τῶν
πληθῶν μὲν, ὅτι κελύσμος δὲ τῶν ἀναι-
ρουμένων ἐκατέρωθεν ἔξικουετο. ἕως μὲν
οὐδὲ σαδερῆς μεσημβρίας ἡδὲ ἢ μάχη
ἀμφιπαλῆς, καὶ ἢ νίκη ἀμφήρης, ὅτι
σῆς τῶν ἀμφοτέρωθεν στρατομέτων τα-
λαντόουσα τὰς πλάσθηρας, κλίνουσα τε
ἀνὰ μέρθ, καὶ αὐτῆς ἀνάγουσα τὸ τότε
μαχόμενον. τῆς δὲ ἡμέρας ἦδη ὑπολη-
γούσης, ὡς φανῆς ἢ νίκη τοῖς ἐκ βασι-
λέως κραιτερόδυσεν. ὡς ἀμύνει γὰρ τοῖς ἐκ
τῆς νεῶ εἰσω τῆς Ἄγγουσεῶν, ἐκ τῆς πλα-
ταιῶν ἀπεκρούσονται. τούτων δὲ σωματῶν
δέντων ἐν τῶς, καὶ οἱ τῶς ἀψίσειν τῆς Μιλίης
ἐφεισῶτες, καὶ οἱ ἐκ τῆς νεῶ τῆς Ἀλεξίου δὲ
μαχόμενοι, πρὸς τὸ πύργου ἔβλεψαν. καὶ
ὡς ἐπελάθοντ' ἡδὲ χεῖρας τούτων, ὁ τῆς
βασιλέως στρατὸς τὰς μὲν σημαίας τῶν ἀ-
ψίδων ἀφῶθεν ἔστησαν, αἱ τοῖς βασιλεῖς
εἰκονίζουσιν· αἱ δὲ πύργου τῆς Ἄγγουσεῶν
ἐν πάλαι καὶ λαζόδωτικῶν κατερῶ
γησαν. καὶ τὸ τῆς Καισαρείας ὀπλιτικόν,
οὐκ ἐπὶ ἀπλήθειν ἔχον, ὡς τοῖς αἰοῦσι
τὰς ἀψίδας καὶ κορυφῶν βαλλόμενοι,
καὶ τῶν εἰσχεθέντων εἰς τὴν αὐλαίαν στρατιωτῶν τῶν καὶ χεῖρα συμπε-
κῆς πύργου τὸ χεῖρας, καὶ μὲν ὑπέκλεπτε τὴν φωνὴν, βραχέως ἀρω-
γῆς δὸπλαῦρον, δὲ τὴν λίθων βολῆς καὶ βελῶν ἀξέσπεως ἐν τῷ ὑπερθεῖν ἐπα-
μυνόντων σφίσι Ῥωμαίων, δὸ τὸ τε ἀνδρῶν τῶν καλῶν Μάκρονος
ἐς τὸ Ἄγγουσεῶνα φρονόοντ', καὶ τὸ σωματὸν τῶν Θωμαίτων δόμῃ.

τέλθ δὲ τοῖς πάντοθεν βάλλουσιν ἐκ τῆ
νεῶ πύργου, ἀφίστανται τῆς τῆς Ἄγγου-
σεῶν αὐλαίας, καὶ εἰσίν τὸ κραιναον,
καθ' ὃ δὴ ὁ κραιναος καὶ μέγιστος τῶν πα-
ραστατουμένων ἀρχαγγέλων Θεοφ. Μιχαήλ
ἔσασ μὲν ῥομφαίαν ἐσῆλωται, ψηφί-
δων λεπταῖς ὀπιδέσει, φύλαξ κραιβε-
βλημῶ τῆς ἱερῆς. ἐκ δὲ τούτων οὐτε οἱ
τῆς βασιλείας κραινατῆρος βραχέων ἢ δὲ ὑαν-
το, ὑποκῶ μὲν τοῖς τῆς νεῶς κραιναοῖς οὐ-
τε οἱ τῆς Καισαρείας κραιναοῖς, ἐ-
κείθεν ἔξικουεσαν ὡς μαχόμενοι.

7 Ὁ δὲ Κάισαρ καὶ ὁ πατριάρχης ἀ-
τῶς, ὁ μὲν δέισας πρὸς ἑαυτῶν τε καὶ τῆς ἀ-
λόχῳ, μὴ συλληφθῆναι ἀγῶνας ὑπὸ τῶν
δὲ κραιναοῦ δὲ, μὴ πῶς ἦδον τῆς ἱερῆς πα-
ρεισώσιν οἱ πόλεμοι, καὶ ποσὶ μὲν οὐχ'
ὁσίοις τὸ ἀγῶνα πατήσασιν δὲ πεδῶν, κραιναοῖς
δὲ ἀνάγκη καὶ κραιναοῖς ἐπὶ σαζούσας τῶν
λύθῳ, τὰ παναγῆ λησέσασιν ἀναδέ-
ματα ὁ μὲν τὴν ἀρχιερατικὴν σολῶν ἐ-
πειδὴ καὶ τὰ θεῖα μὲν χεῖρας δὲ ἀμύνει
λόγια, κραιναοῖς εἰς τὸ κραιναοῖς τῆς νεῶ,
ἐν ᾧ οἱ τῆς Καισαρείας κραιναοῖς,
κραιναοῖς φέρωντες, ὁ Πρωτοκλειεῖον
κραιναοῖς, ὁ δὲ Κάισαρ τῆς εἰσόδου
τῆς ἐκκλησίας κραιναοῖς ὀπλομάχης
ἀγῶνας, ὅσον πρὸς αὐτῶν ἀκραιναοῖς ἐπὶ
λαπτικὸν δορυφορεῖον, καὶ τὸ πρὸς τὴν
ἐμῶν κραιναοῖς ἀπὸ κραιναοῖς καὶ οἰκί-
δων, καὶ πρὸς τῆς ἐκατὴν πιντήκοντα πάντας
κραιναοῖς, ὅτι πᾶσι μεταῶρον συμπο-
δίσκου καὶ τὸν Μάκρονος παρῶρεθέντος
σὸς αὐτῶς, καὶ κραιναοῖς τῶν κραιναοῖς
μὲν εἰς πόλεμον, ἔρησε τοῖς δὲ ἐκ τῶν
μὲν καὶ καθ' ὁμοφύλων καὶ ὁμοπίστων,
ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκ τῶν κραιναοῖς τῶν πολε-
μικῶς τῶν κραιναοῖς κραιναοῖς, ὅτι τῶν
κραιναοῖς τῶν κραιναοῖς καὶ τῶν κραιναοῖς
ἢ εἰ τὰ τῆς βασιλείας Ῥωμαίων κραιναοῖς δὲ κραιναοῖς,
τῶν κραιναοῖς ἀφείλκοντ',
R.iiij.

Tandem armis vndique cir-
cumuenti, ex Auguſteone in
templi veſtibus irruunt,
vbi princeps & maximus
Dei apparitor, archangelus
Michael ſtricto gladio pro
templi cuſtode ſtatuum habet,
tenuibus calculis inter-
punctam. Ex eo neque Im-
peratorij vterius progredi
potuerunt, ob ſuſpectos tem-
pli angiportus: neque Caſa-
riſſæ defenſores inde ad pu-
gnam prodibant.

7 At Caſar de ſe ipſo &
coniuge ſollicitus, ne turpi-
ter ab inimicis caperentur:
Patriarcha, metuens ne ho-
ſtes in templum penetrarēt,
& profanis pedibus ſacrum
ſolum calcarent, & impuris
& calidum adhuc ſanguī-
nem ſtillantibus manibus
ſanctiſſima donaria raperēt:
pontificia ſtola ornatus, &
diuina oracula manibus ge-
ſtans, in templi veſtibus,
quod & Protecdiceum dicitur,
quod ſe Caſariani fuga
recepant, deſcendit. Caſar
verò gladiatores, qui eccle-
ſiæ fores tuebantur, & Lati-
nos fatellites adhuc viribus
integros, & vxoris ſuæ ac
domesticos miniſtros circiter
c l ſecum adduxit: & ſub-
lime ſubſellium in Macro-
ne naſtus, orationem huius-
modi habuit. *Etiſi non contra
populares ſed eadem religione
iniuriatos, ſed contra crucis ini-
micos arma ſumi decuiſſet: ta-
men quia ii qui Romanum Im-
perium male adminiſtrant, il-
lud nobis ademerunt, ſed quan-*

Coniurati ex
Auguſteone
in templi ve-
ſtibus irru-
unt. Vulgi
arma primo
impetu fer-
rea, tandem
ſtraminea.

Imperatorij
orū impetus
cohibitus.

Varia op-
pugnatorum
cogitationes.
Autores cō-
iurationis de
ſua pelle ſūt
ſolliciti. Boni
viri autē qui
imprudenter
in iſtorum
pedicas inci-
derunt, reip.
& eccleſiæ cu-
piunt eſſe cō-
ſultum.

Quandiu alti-
qua ſpes pu-
gnandi aut
eundem afful-
get, coniu-
rati manū
haud porri-
gunt: imò
ſuos ad noua
certamina
accendunt.

Oratio ad
ingeniū con-
iuratorū, &
ad rei præ-
ſentis circum-
ſtantias ac-
commodata.

tumuis inuitos hastas nostras in se acuere coegerunt: hostes haud timide propulsemus, neque religionis, neque nationis ratione habita: sed primum ut hostes Dei, cuius templum impudenter ingrediuntur: deinde ut nostros aduersarios ulciscamur. Neque nos eo nomine quisquam reprehendet. Hi enim quos nunquam offendimus, contra quos arma non cepimus, contra nos veluti capitis damnatos impudenter accurrunt, nullo respectu honestatis: nosque Deo supplices, contra omnem equitatem ex ade auellere contendunt, nulla a nobis iniuria lacesiti. Est enim extrema insania, eos vel obiurgare, vel ut iniurias lacescere, qui ad Deum confugiunt: eoque intercessore & defensore, persecutorum remedium quarunt. Quare nemo nefas putare debet, suam salutem propugnare, & istum hostilem anteuertere. Neque populari suo, stricto ense mortem minitanti, parcendum est. Quisquis nocet, hostis habeatur, qui occisum it, occidatur. Imò Deus ipse gratiam nobis habebit, si templum suum contra istos carnifices defenderimus, qui hiant ore, ut videtis, ad sacra diripienda veniunt. Quod nisi in animis haberent, & sacra profanâque iuxta aestimarent, iam pridem quippe victores, ultra templi vestibulum vi penetrare destitissent. Verum tanta est eorum impudentia, ut non modo nos, sed ipsum etiam Deum spoliatum velint. Sed cruce as-

Coniurati eos vocat Dei & reip, hostes, à quibus oppugnantur.

Etiâ si priores temp, turbarint, in alios nihilominus crimē illud coniciunt.

Non ad Deū confugit, qui superstitionis pretextu cium sanguinem effundere gaudet.

Vim vi quidem repellere licet, sed iustis armis: quicunque enim iniusta bella mouet, innumeris homicidiis & sceleribus fordari, tandem Deo & legibus meritas dant poenas.

Vt coniurati sunt omnibus modis inexcusabiles, ita quicunque reip, tractant habenas, multiplicique tyrannide subditorū odia

ἀναγκαστῶς δὲ καὶ οὐκ οὐκωι προαιρετῶς τῶς ἡμετέρας λόγχας καθ' ἑαυτῶν ἀκονήσαντες ἔχουσι, μὴ δὴ ἀγρυπνῶς ἐπιπῶντο τοῖς ἐπιούσι, μήδ' ὅτι ταυτόπιστοι, καὶ τὴν αὐτὴν οἰκοῦντες, ἀπαλογοσώμεθα, ἀλλ' ὡς πολεμίοις Θεοῦ φερόμενοι, οὐ τὸ ἕρπον τὸ δὲ εἰσίσασιν ἀναδῶς, ἔπειτα δὲ καὶ ἡμῶν ἀπὸν ἀπερθεῖς ἀμυνώμεθα, πάντως δὲ εἰσι τὰ τῆς ἀμύνης ἀδύνατα. οἷς γὰρ πὶ οὐ προεστήμεν ὄλωσ, καὶ καθ' ἑν ὅπλα ἐδί' ὄλωσ ἡεῖα μὲν, ἀνερευθεῖα εὖ οὐτοι προεσίασιν ἡμῖν, ὡς ἐπιθανατοῖσι πισὶ καὶ ἐχάτοις, καὶ κειμένων ἀδανημοσῶν κατεπεμβαίνουσι τῆ καλοῦ, καὶ προορρομῶν Θεοῦ ἐκ τῆ νῶ τούτῃ ἀποσῶν ἐδέλυσσι. χρεῶν μήδ' οὐτῶ δρᾶν, ὅτι τε οὐδ' ἐν ἀχρεῖ ἐπεγκαλέν ἡμῖν ἔχουσι καὶ ὅτι τῆς ἐχάτης ἐστὶν ὀνομασία, ὅτι πῶν ὄλωσ, ἢ ὡς δὲ ἐν ἀδρασίον ἀρεμῶν σφᾶς ἐπιέναι τοῖς εἰς Θεὸν καταφύγουσι, καὶ μασὶ τὴν τῆτον προβαλλομῶν, καὶ λυτήρα τῆν διονέξων. οὐτε οὖν ὑποεῖα δέον, ὡς ὄλωσ ἀνύσιον τὸ ἰσφῶ μαχρατῆ πῖνα ἑαυτῆ, καὶ ἀσῶδεν καὶ τῆ πλήτητος αὐτῶν, ὅτι προεφειν τὸν ἐκείθεν ἐπαρῶ μῶν θάνατον, οὐτε τὸν μῶν ἐξίφοις ἐπιόντα καὶ ἀναρῶντα ὁμογῆρῆ ἀπληγῆ δ' εἰ παρῆναι. ἀλλ' ἀπας κακῶς δχεπθεις, κρινέστω πολέμου, καὶ ὁ ἀναρῶντων πῖπῆτω ἡμῖν δὲ καὶ τὸ θεῖον εἰσεται δηπουδεν χρεῖν, εἰ ἐκ τῆ ἕρῶ τῆ δὲ τοῖς μαιφόνους ὀποσεβήσομεν, εἴτε μὲν κεχλωόσιν, ὡς ὄεῖτε, καὶ τῆν ἀγῶν, καὶ δχερπῆσται τῶτα προορρομῶν ἀντιβαίμεν. εἰ μὴ γδ τῆτ' ἰδῶ, ἀλλὰ διέσελλον ἀνὰ μέσου βεβήλου καὶ ἕρῶ, πάλαι ἀ τὴν ἐνδότερο τῆν προονῶν παρῆσαν λίχρῶσιν, ὡς ἡδὴ τὸ νικᾶν ἔχοντες. οἱ δὲ οὐτῶ τῆ εἰσὶν ἀναδῆσατοῖ, ὡς οὐ μόνον συλλεῦσται φαντάζε-

ται τὰ ἡμέτερα, ἀλλὰ καὶ τὰ Θεοῦ ἀβέλτεροι ἰδιώσατο. ἀλλ' οὐ μᾶ τῶν

τὸν παρῆτα σαυρῶ καὶ τὴν λόγχην ταυτῶν, οὐκ οὐκ αὐτοῖς ἐσείται πέρας ἐπιθεῖναι τοῖς ἐγχειρήμασιν, ἐπεὶ καὶ Θεοῦ τὰ οἰκεία χροσὶ κεχραμῶν ἀψῶσται δχερπυλαχθῆσονται, καὶ ἡμεῖς ἐσὶ μὲν ἀπρονόμοι. τούτοις καὶ τοιούτοις χρεῖσάμεν ῥήμασιν, αὐτὸς τε καὶ εἰσὶν εἰς τὸ φερόναον, ἐνθα ὁ λόγος εἰρηκα ῥομφαίαν ἐσῶσ μῶν ἰσαδῆ τῆν τῆν αὐῶ καὶ θεῶν πηγμῶν καταρῶντα Μιχαήλ, ὅι λοιποὶ δὲ ὡς ἡγαμῶν τούτῳ παρείποντο, ἀσπιδφοροὶ πάντες, καὶ μαχαίρας ἀμφήκεις ἐγχειρῶ μῶν, καὶ ἀτεχῶς ἀνδραῖντες χάλκεοι. κακῆσσε εἰς τῆν τὸ φεῖ αὐτῶν κατασῆσας ὁ Καῖσαρ, καὶ τῶ σαυρῶ σῆμείω φερεξῶ μῶν, τῆν ἀλῶν προορρομῶν οἱ δὲ ὅτι τῆς τῆ Αἴγῶσῶν αὐλάας, καὶ φερεξῶ τὴν φερεξῶ ὀρμῶν ἐκθα μῶν τῆν τῆ Καῖσαρ, δχε τῆν εἰσῶδων θλιβῶ μῶν ὄχεχῶντο. ὅτε καὶ τῶ μαχῶ μῶν ἐκ τῆν τῆ βασιλικῆ τῶ ματῶ πολλοὶ γερῶνασιν εἰς δὲ πῆ καὶ ἐπεθῆκει, τῶ ξίφοι διελεθεῖς. τὸ δὲ ἄπο τῆ δὲ ὁ μῶν Καῖσαρ ἐπάνεισιν αὐτῆς, ὄθεν ὄχερρῶ μῶν οἱ δὲ ἐκ τῆ βασιλέως τῶ ξῶν οὐκ ἐπ παρῆθῆν ἐθάρῶσαν εἰς τῶ αὐλεῖον, ἀλλὰ εἰ ἀκεβλοισμῶν ἡγῶν μαχῶ μῶν. ἡδὴ ὅ τῆς ἡμέρας. ἔσῶ κληῖσῶσ, αὐτοῖ τε οἱ μαχῶ μῶν καμῶντες ἐνέδωκαν, καὶ τῆ πατεμῶν χεῖλαντῶ εἰς τὴν δῆσῶν τὸν ἑαυτῆ ὑπηρέτῶν, ὅς ἐκ τῆ φερεξῶ μῶν εἰς τὰ ἀρχῆα, καὶ δχε προορρομῶν τοῖς βασιλεῦσι τὰ βουλητέα, καὶ τῶς ἄπο κείσῶς ἐκείθεν αὐτῆς μεταφέρειν, παλατῶν ἀνόμασῶ καὶ φερεξῶ μῶν τὴν θεῖαν ἐπεμβειμῶσα μῶν ταυτῆ ὀργῶν ἔτως ὄχευθερκοῦσαν καὶ καδορεῶσιν ἐν ἀκαρεῖ τὰ ὀπουδῆποτε δρῶμενα ἄδσομα. ἔπειτα δὲ τῶ φεῖ ἀπονδῶν τῆς Καῖσαρῶσῶς δχε μεμῶν κότε φωνῶς ἀφικνεῖται λυτήρ τῆν ἀμφοῖσῶς τῶ μῶν μῶν ἀμφοτέροισ

fixum & hanc hastam restor, haudquaquam ad exitum coeptra perducunt. Nam & Deo donaria haec à pollutis manibus intacta conseruabimus, & nostram salutem haud negligemus. Huiusmodi oratione habita, in templi vestibulum descendit, ad Michaelis archangeli statuam, cæteris eum vt ducent sequentibus, qui omnes clypeos, & longos ancipites enses gestabant, planè æneis statuis similes. Ibi Cæsar acie instructa, signo crucis munitus, ante alios prosiluit. Qui verò in Augusteonis atrio erant, primo illius impetu perturbati, foribus, alij alios vrgentes, effunduntur: ac multi ex Imperatoria legione vulnerati sunt: vnus etiâ ense traiectus est. Post hoc Cæsar eò redit vnde venerat. Imperatoriis vltra atriū prodire non audentibus, sed eminus tela ingerere contentis. Die iam ad occasum vergente, milites vtrique fatigati, pugnare destiterunt. Patriarcha ministro ad dominam misso, qui quòd palatium ingredi, & Imperatorem adire, & nuncios vltro citroque perferre solet, Palatinus dicitur, principid diuinam ei iram comminatus est, quæ acutissimis oculis, quicquid vbique nefariè fiat, in nictu oculi intueatur. Deinde Cæsariſſæ verba de pacificatione nunciavit. Magnus itaque dux

in se coniciant, summa ignominia notas indelebiles sibi iaurunt.

Vna salus desperatis, ferro sibi facete salutē.

Ex improvisa eruptione oppugnatis periculū & damnu, sed reparabile, quando oppugnantium manus est exigua.

Patriarchæ autoritate pax restituitur. Vir pietate grauis ac meritis regis diētis animos & peçtora multecet.

Procerū voluntates, Dei beneficio, ad pacem inclinant. Inducit aulicis & plebi conceduntur, quibus nova actioraq; ingruunt sermamina.

Pacificatiōis articuli. Ambitionis turbida & perplexa cōsilia magnū quid in speciem parantur, nihil autem nisi leuia quadam, vel Potius noua odia sibi parant.

Ex ignominioso bello nouis tragœdiis initia.

De Cæsariis & aliorū factis in hoc ciuili bello Nicetæ cōsuta.

Ab exemplo Titī, infania istouū bellatorū dānat.

Andronicus Contostephanus, Magnus Hæteriarcha Ioannes Ducas, & alij complures, viri nobiles, & maximis ornatu dignitatibus, ad iras vtrique componendas adfunt. Ac tum quidem ob nocentem magis, quàm quod iniuicem crederent, ab armis discesserunt. postridie ad reintegrandam pugnam incitati, cum iudem viri iterum adessent, & Cæsariis ac marito eius fidem dedissent, nihil eis mali timendum esse, vel à fratre Imperatore, vel à domina nouerca, vel à Protosebaste Alexio, neque dignitatem eis ereptum iri: ita demum, data etiam sociis & adiutoribus eorum venia, secundo prælio abstinerunt. Ac alij iureiurando dato & pacificatione peracta, statim abierunt. Cæsar verò & Cæsariis noctu templo excelsferunt, & in magnum palatium se contulerunt, in quo tū Imperatores degebant.

8 Hunc Cæsaris res exitum habuerūt: & his de causis ignominiosum illud bellum est conflatum, quo diuina indignatio, propter sacra polluta, contra nos commota est. Neque enim Cæsariis fam supplicem absoluo, quæ temeritate sua Remp. turbauit: neq; eos qui verba supplicis aspernati, in cōtentione haud sanè laudabilè defcenderunt, & domū precationis cædibus impleuerūt, piaculi expertes esse statuo.

Nā si Titus Imperator, vrbis Hierosoly: morū oppugnator

τοῖς μέρεσιν ὁ μέγας Δούξ Ἀνδρόνικος ὁ Κοντοστέφανος, ὁ Μέγας Ἐταυράρχης Ἰωάννης Δούκας, & συχροὶ ἕτεροι τὸ γένος ἀειφροεπέεις, & μεγίστοις ἐδέξασθαι ἀξιώμασι, καὶ τότε μὲν νυκτὶ μάλλον πεισθέντες, ἢ ταῖς καταλλαγαῖς τεταρρηκότες, τὸ ἀγῶνα δέλυσαν. τῇ δὲ ὑστεραία καὶ αὐτῶν πρὸς πόλεμον διηρρένωντο. τῇ δὲ αὐτῇ καὶ πάλιν ὠδυσσάμενοι ἀνδράων, καὶ πῆσεις δόντων τῇ Καισαρείᾳ ἐπὶ ταύτης ἀνδρῶν, καὶ ὅμοις κρατῶν ἀμύμων αὐτάς, καὶ πληροφροεῖαν ὠδυσσάμενων ὡς οὐκ ἀπὸ πάσοισιν ἀνδρῶν, οὐτε μὲν ἀειφροεπέεις, οὐκ οἰκείαν ἐπιτημίαν πρὸς τὰ ἀδελφεῖς καὶ βασιλέως, ἢ τὸ μηξίμας δεσποίνης, ἢ τὸ Προποσεβαστῆς Ἀλεξίου, ἀλλὰ δὴ καὶ ἀμνηστίας κακοῦ δοθείσης οἱ περ αὐτοῖς προσεγράρησαν, καὶ εἰς συμμάχους ἐνεγράφησαν, οὕτω δὴ τὸ δευτέρως ἀπέχροντο συμπλοκῆς, καὶ οἱ μὲν ἀπέστησαν εὐθὺς μὲν τὴν ὄρκων καὶ τῇ ἀπονείων ἐπιπεράτωσιν, νυκτὸς δὲ ἐπιτάσσης, ὁ Καισαρ καὶ ἡ τούτου ξυνομένη ὄξυιασι τὰ νεώ, καὶ ἀφικνουῦνται πρὸς τὸ μέγα παλάτιον, καὶ ὁ τότε οἱ κρατουῦντες διέτεβον.

8 Τοῖς το μὲν οὐδὲ τὰ καὶ τὸ Καισαρὰ πέρας εἰλήφασιν, καὶ δι' αὐτίας ταύτας ὁ δυσκλεῖς ἐμείνωσιν σὺν ἐστὶ πόλεμος, καὶ τὴν θείαν ἐπιπέρας καὶ ἡμῶν κίνησιν, δι' ὅσα καὶ τὸ ἱερὸν ἐπιπεράτωσιν ἀνέστησαν, οὕτω γὰρ τὴν προσερεῖσαν Καισαρείαν ἀφίημι τὴν ἐγκλήματ' ὡς ἀτάταλα ἔργα ῥέψασιν, καὶ ἀκακῶς ἴσασιν τὸ πολιτόμα καὶ γε ταῖς μη καυθέντας βραχὺ πρὸς τὰ τῆς διομήνης ταυτισσὶ ῥήματα, τὴν δὲ οὐκ ἀγαθὴν ἔειν ἀνελομήνους, καὶ τὸν τῆς προσερχῆς οἶκον ἐν τεύθειν φονίου πλήσαντας ἀματ' ὡς εἶπεν αὐτὸς ἐνόησεν ὠδυσσάμεναι. εἰ γὰρ ὁ τῷ Ῥωμαίων στρατηγῶς Τίτ' ὁ πάλας τῇ Ἰερουσαλήμ βαλὼν χάρεκα,

ποσειτον ἐφείδετο τὴν Σολομωντεῖς νεώ, καὶ ἔπειτα τὴν ἐμείνων ἐξείχετο σὺν ἐστὶ ὡς ἐλέδαμ βὰ λλεῖται μάλλον ὑπὸ τῆς ἐμείνωσιν ἐπιπεράτωσιν Ἰεραίου καὶ πάματ' ὡς κακῶς παχρὴν τὸ οἰκείον ἐράτ' ὡμα, ἢ τῶν πῆσεν ὁμοίως ἐπὶ τῇ πολυτελείᾳ ἐμείνωσιν καὶ θαυμασίῳ ἔργῳ βελούσατος, ἀπὸ καὶ ταύτα μὴ εἰδὼς Θεὸν, ἢ τὸ τέλει ὡς ὑπεσέλλετο, ἀλλὰ Θεοῖς ἀπονείμων σέβας κακῶς, οἱ τὸν ἐρατὸν οὐκ ἐποίησαν ποίαν ἐκ ἀν' ἐδ' ἢ πμὴν προσεβουῦσας ἀπονείμων Χριστιανούς, τῇ καλλίστῳ τῷ δε καὶ θείῳ ναφ' ὃν περ ἀτεχνῶς Θεὸς χεῖρες ἔρχετο κτύπησαν, καὶ ὑστατον καὶ πρῶτον ἐκαλλιτέχνησαν ἔργον ἀμύμων, καὶ ἀπικρῆς ἐπὶ γῆς ἐράτων σφάραμας, καὶ τὴν παρῆραρχε Θεοδοῦσε βαρύνεισιν ὃν ὁ Προποσεβαστῶς, ὡς τῶς αὐτὴ βελήμασιν ἀνέσταμὲν λαμπερῶς, καὶ τὰς οἰκείας ἐφέσης ἐκίποτον, καὶ πρῶτον μὲν κατ' αὐτὴ πολλὰς τῇ ἀρχιερέων ἐπιπεράτωσιν, ἔπειτα καὶ συμποσῶν ἀφαιρέσας, καὶ κατὰρῆσεν τῶν τῶν ἀπὸ τῶν ἐπέβαλιν, ὡς δὴ δειντῇ Καισαρείᾳ καὶ τὴν βασιλείως ἐπαναστάση προσεμείνων, ὡς ἀπ' ὀρμητικῆς τῆς ἱερῆς σασισομοπέιν αὐτῇ μετ' ὀπλων ἐνδόντα, καὶ νεωτεροποιεῖν ἀφαιρέσας ὡς ἀλογίως. τὰ καὶ δι' αὐτὴν καὶ τὴν παρῆραρχε θείως ἀτίμως τῶν κατὰσασιν, εἴπερ ἡ Καισαρεία μὴ ἀμφοτέρως προσέστατο, τῇ μὲν Προποσεβαστῇ μὴ χόρῳ διδοῦσα τὸν παρῆραρχε καταγαρεῖν, καὶ ἀντείστα γαρεῖν ἔπειτα. αὐτὸν ἢ τὸν ἱερότατον ἀνδρα ἐπιμελῶς φρερεῖσα, μήπως ὑποχρησῆς αὐτὸν μὲν ἀπαλλάξῃ πρῶτον μάλιστα ἐν τῇ κατ' ἡσυχίαν ζῶν εἰς τὴν ἐδωμήσατο μονίῳ καὶ τὴν ἡσυχίαν τὴν Τερέβινδον, αὐτῇ ἢ ἀπωλείας ὀφθῆσεν πρῶτον

Salomonio templo usque adeo pepercit, & ei defendendo ita studuit, vt ab erumpente inde Iudaica cohorte telis peti, & malè tractari suū exercitum, quàm sumptuosum & mirandum illud opus violari maluerit: idque homo eius Dei ignarus, cuius templū reuerbatur: & eorum Deorū cultor, qui cœlum non fecerunt: quis honos à religiosīs & Christianis huic pulcherrimo & planè diuino templo habendus non fuit, quod omnino Dei manibus fabricatum est, primum ac postremum opus, pulcherrimum atque inimitabile, nec in terris aliud, quàm orbis quidam cœlestis extitit? At Protosebastus patriarchæ Theodosio iratus, vt suis cupiditatibus apertè aduerfanti, principid multos primarios sacerdotes auro & conuiuuis corruptos contra illum subornauit. Deinde etiam de absète iudicium fieri iussit, quod Cæsariis cōtra Imp. seditiosæ fauerit, & è templo quasi arce quadam tumultus cum armis excitandi & nouis studedi rebus occasionem impudenter ac temerè suppeditarit. Forsitan etiam patriarchico folio tū eum detraxisset, nisi Cæsariis manib. pedibusque obstitisset: nec ei tantum ocij concessisset, vt hoc Patriarcha pulso alium substitueret: & virum sanctissimum diligentissimè obseruasset, ne à turbis negociorū in ocium monasterij, quod in Tere-

Argumentū efficacissimū à minori ad maius.

Templū D. Sophiæ.

Theodosius patriarcha à Protosebaste pellitur. Ab impiis nihil aliud quàm opprobria & exilia piis expectanda sunt.

Cæsariis, vt sibi consuleret, Patriarchæ patrociniū suscipit. stratagemata politicum.

bintho insula struxerat, se clam subduceret: ipsique causa interitus esset,

Nihil iucundius piis & ceterate grauib. viris quam strepitu maioru vitato, ducet facturum musaru recessu colere. Protosebasti audacia, im probill. fenatorum & sacerdotu con filiis sumata. Aule ingentum, At impiis pro voto no succedut negotia: sed reperiuntur qui eorum artes cuerant.

Ideo venendū quod euomere inceperant iurisd. enotare coguntur vipers.

Picati honor habius.

Splendidissima progrediō.

Plebis in Patriarcha eximius affectus.

Mali sacerdotes pudore suffusi iug impudentie & malitie premia referunt.

statim è templo abripiendæ, & grauiissimo supplicio afficiendæ. Tunc autem opportunitatem explendi animi nactus, virum sanctum sacro palatio pulsum, in Patepoti monasterium relegat: plurimis viis antè tentatis, & variis rationibus excogitatis, improbissimorum senatoru & sacerdotum consiliis vsus, qui nec Deum nec homines metuebant, vt id facinus honesta specie faceret. Non tamen successit negotium, tu quod nihil in eo comperiebatur, propter quod pellendus esset: tum quod Domina & alij plurimi, atque adeo serè omnes Imperatoris cōfanguinei, virum illum summpere venerabantur. Inuitus igitur obliquus iste anguis, voluminibus ommissis, & veneno quod in virum sanctum euomendum curarat, rursus deuorato: ipse quoq; assentitur, vt Patriarcha in pristinam sedem reponatur. Die reditus instantes, omnes magistratus, omnes sacerdotes honestatis amates, & tota vrbis multitudo, cōcursu ad monasteriū facto, progressionem ciues splendidissimā effecerunt: vici vnguetis delibuti, suffitus ex lignis Indicis & aromatibus facti, tāta multitudine comitante, vt vesperi demum in magnum Sophiæ templū perueniret, cum primo diluculo monasterium egressus esset. Sacerdotes verò qui ei dignitatē abrogarant, ita facti puduit, vt non modò publicas vias declinarēt, ob admissum fa-

ξενου, ουδους εκ της ναυς αρπαγισμο μωρη κη πεισο μωρη τα χειρισα. τότε η κομρον ευρον τα θυμαλ χειρισαδς, ην ιερων αρχειων απελευνει η δσιον, ην τη τε Παντεποπιε χειροειζει μονη, πλεισας γε μλω οδδς τεμων, πολλαις αππαλαμσας εννοιας, ην τοις ποτε πονηροτατις ην εν της συκλητης βαλτης συληχου μωρη, ην οποσο ην εν βοφον η βηματ, μη τε Θεε δπιν, μη τ ανθρωπων υφοροσθη νεμεσιν συμβαλοισ χρησα μωρη, όπως διχημωνως ο ιερως ετ ην ου θεωροστωπος δυοβληθειη ανηρ. εν εχον οπιπελη τα ην σκοπον, ην δε το καθαρως μωρ δυλογως ουδ ο πειν υπαγρον εν αυτα εδισκουδς, αλλα δη ην το τλω δεσποιναι, ην τις πλειοις χεδον, η τοις απαντας ην εν της βασιλειεσ αματος υποβαλλοντωσ η ανδρα τιμαν. ακων εν ο σκολιοσ οφισ η ελιξων δυποσας, ην τον τον αυδιεσ κρασεσ ακωσ, ον εμημενεσ ην της αγιεσ αυδιεσ θεωρομωμω, εωδωδωκει ην αυτοσ τη ες τον θεωροσθηον αυδιεσ τουτε επαναελδωσ. επει η η κυεια η ανοδο ενεισηκει, οποσο ην εν τελει, ην οσοι η βηματ, η καλα ερεφον ιερωτα, ην ο η πολειωσ απασ δημωσ εις το ιερων φροπισηριον συωδραμεντες, λαμπεστα τλω εκεινω συωτελδωσ τιλω θεροδον, μυερισ τασ αγμασ τελροντες, ην τοις ινδικοις ξυλοισ κεραυκοις αρωμασι η αερα ευωδια ζοντες. ετω η η θεωρομωπη μυειαν θεωροπω λω, ως μωλιεσ ωελ βαθειασ εσασεραν επαναζευξω η θεωρομωπουδρον εις τον μεγαλ η σοφιασ Θεεσ ναδον, υποφωρομωρησ η μερασ εν η τε παντεποπιε μωρησ απαραντα. ποσαυτη δι αρχιμωη τα ην δε μωρων αυτον υποδικοσ αρ χειρεων εν αυλυσε θεωροστωπα, ως μη μωνον τασ δημωσιοισ παροδοισ ενερεπεδς δε το εις η κρηδουτλω αμπλακημω, ην το εκεινων εντευτε

τευθεν παλιγατα γελωσαν. αλλα ην το θανειν υποβλεπεσδς. ην ταυτα μωρ ειχον ετωσ.

9 Ο δ' Ανδρονικος τη εφεσθ η αρ χησ κεφιζο μωρη, ε τωσ οπισολιοισ ηπερεμε, ην, απερ αυτασ συχνάκιε επεποτωντο πηλεβολε μωρα δε οηκαν λαμωροσ, ως ηδη ερεθη μοι, τελω ην αυτω τλω θυγατερα Μαριαμ δραπεπεδα ωρεσ αυτον αφοιμωρη, επει ην τις πατερεσ ευχετο εη, διδασκαλον ακωρα γραπτον η ην τα αρχεια τελεμωρων, ην το θειον ηυτυχισε, ην μυωπωσ εις οισ παρ αυτηε ηκημοει θυμηρεσ ρημασιν, ως ηππωσ σαδιωτηε, τα μωρ ην Παφλαγονων μεδιησιν οεια εις η τλω ην Πόντον Ηεα κλησαν ακωρα νετα, ακειθεν θεωροστωρα μεταχωρεε, τη πολυτεροπω μεσοδ εια ην τα ην ηιεσ υποκαθιδωρω, ε τασ σεσοφισ μωρω φρονηματι δεσομωλων τοις εν ποσι ποαντασ ην οικειε μωρη. επει ην της εν περασ αγελασ ετωσ λω θεωριων, η καρδιωσ σιδηρεω χαλκοθειεσ ακωρησ, ως ατελετοσ εη τοις Ανδρονικεσ διακρυρροημασ, ε τη αμυλια ην ρημασιν οπωσ εν αγρησ δυτοε, απερ ην κρηυλω μεγαλυδρον εχεε, ην οισ απατηλωσ τε αμα ε ερολκωσ ετω μωλλετο, η υπο της καλα ζηλων θεωροφωρων, ην τλω της κρατηντω ελωδωτελιασ υποκρινω μωρη, αλλ εδω ο Πρωτοσεβεσδς οπιτασ τις η μελει παντα πασιν, ην τοι γωσαν δρω αν, ην μη μωνον τλω εω εις το νηγηροτον υπνωησεν κραναλισκων, αλλα ε πολυ της ημερασ ωρεσ ετω εκδιαπαων, ην ηνα μη το ασασιωτατον τοις αλλοισ ηλιεσ ελεφωρον ταε εκεινεσ κορασ υπανωιγη δεσφωηζιν, ακωρα πετασ μασι σεγανωτερεισ εν ζωφωων τα δωμωπιον εν η εν κηθεδω. ε ην επερεσ η σημαμω μωρον αποκρυβω εαυτε το σιωτω πηδε μωρη. ει η δε εα αληθεσερεσ επειν, τα μωρ

cinus, & derisum, sed mortē etiam optarent.

9 Interim Andronicus spe principatus elatus, & crebris illustrium virorū literis confirmatus, quæ, vt dixi, ex lōginqūo ad eum aduolabant: denique Maria quoque filia, quæ haud ab ipso degenerabat, fuga ad eū elapsa, & disertè omnē palatij statū referente: suauibus illius verbis, vt equus cursor flagellis concitatus, Paphlagonū finibus relictis, Ponti Heracleam proficiscitur. atq; inde longius progressus, multiplici calliditate, obscuro ingenio, & simulandi ac dissimulandi artificio obuios quosque præparauit & cōciliauit. Nā quis ex dura ad cōrupe natus esset, & corde ad cō ferreo præditus, vt Andronicus lacrymis & verborū præstigiis atque illecebris, quæ fontis instar exuberabant, non moueretur? Iactabat enim honesti studium, & Imperatoris libertatem curæ sibi esse profitebatur. Cæterum nec Protosebastus ista negligebat, quāquam homo effœminatus, qui nō auroram tātum stertendo cōfumebat, sed magnam diei quoque partem fomno tribuebat: & ne iubar Solis, aliis optatissimum, radiis oculos ei aperiret, velis densioribus. cubiculum obscurabat: quæ res eò quoque pertinebat, vt in tenebris delitesceret. Quòd si verius dicendū

Inter istas au la velitatio- nes, machinas parat tyrannus, quibus imperiū, imperatorē, & potentiores quosque pessūder. Dū proceres alij in alios insurgunt, con iuratio crescit qua omnes tandem opprimūtur. Cæsarilla autem iustæ ambitioni feruens, paulo post sed nimis serō magnōque suo malo stultitiæ suæ luit pænas.

Simulatio principis expedita via ad miras turbas concitadas.

Protosebastus liberalitate suos in officio retinet, & gratiā Imperatoris, licet homo voluptarius. Quid autem egregij ab isto nebulone expectare debuit imperium?

est, opera nocturni luxus facibus accensis peragebat, facticio lumine discuffis tenebris. Sole verò in nostrum hemisphærium ascendente, more ferarum cubile petens, tapetibus & peplis lumen excludebat. Proinde cum putrescentes dentes abstergeret, & qui ob ætatē exciderant, picatiōe expleret, mollis homo & ignavus, plurimos viros nobiiles noua sibi ratione conciliauit, Imperatoris matre plerunque propugnatrice, aut potius conciliatrice insuperabili utendo: quæ splendore & elegantia vultus, æquabilitate morum, animi candore, & suauitate verborum, veluti funiculo attrahebat omnes. Plerunque tamen pecunia placauit, & munificentiā delinuit eos, qui se posteriores ferre iniquis animis patiebantur. Itaq; nullus, Andronico resistere iussus, à Protosebaste ad eum defecit, iam haud obscure regnū affectantem: neque persona illa, qua se is velabat, ut hostē tyrannidis, est deceptus. Nicetæ enim princeps ac maxima Bithyniæ vrbs, planē repudiavit Andronicū: nec eius vrbs præfectus Ioānes Ducas literis illius sede gradu deiici passus est, licet acrius ferientibus quàm mœnia vlli arietes aliæue machinæ. Præterea Magnus Domesticius Ioannes Comnenus, Thraciæ præfectus, nō solum aures contra Andronici carmina obturauit, verum etiam vt tyrannum infectatus est, perspecto in eius literis mul-

Ignavi & mollis aulici pictura.

Imprudentiis sinæ matris, nō ad imperiū filio conseruandum, sed ad volutates natæ effigies: in qua externa apparent pulchra, interna verò foet.

Calida, non autem callida Protosebaste cōsilia.

Andronicū Nicetæ repudiū à sapiente præfecto gubernata. Minis aut promissi, de gradu nō deñti magni animi symbo lum.

Magni Domestici fortitudo, tyrannum detestans.

νυκτὸς ἔργα βουφῶν φωτὶ ποιῆσαι τὸ νύκτερον δὲ λυε ζῶφωμα. ἡλίας ἢ τὸ ἔωδον οὐκ ἔχοντα ἀναβαίνοντος, καὶ τὰ θιπέα τὸ κοῖτον ματαδιώκων, τάπησι & πέπλοις τὸ φῶς ἀπέφραξε. τῶν τε σμύκων τὴν σαυριῶν τῶν τῶν ὀδόντων, καὶ καταπλήρωσι ἀναπλήρων τοῖς ὑπὸ χροῖον ἐκκεραθέντες, θηλυδρίας τε ὧν καὶ ὑπόνοθερος τοῖς πλείεσσι τῶν εὐχρῶν ἀνδρῶν ἑαυτῶν κηνοπορεπῶς ἐξηρηπίσαστο, χρώμην μὲν & πορεπῶς ἐξηρηπίσαστο, ἀληθῶς εἰπεῖν μελίλιμα πᾶσι μᾶλλον τῆ βασιλείας μητέρι. αὐτῆ γὰρ τῆς θείας λαμπαρῆ, καὶ τῆς ὀψείας μαργαροδὲι, καὶ τῆς ἡδου ὀμαλά, & τῆς φρονημάτος ἀσυμπλοκῆ, καὶ τῆς ἐπαγωγῆς τῆς φρονημάτος ὡς ἀπὸ μηρίνθου πάντας ἐφείλετο τὰ ἴα λείψα τοῖς χρήμασι ὑπαρῶν μὲν, καὶ τῆ φιλοδωλεία καὶ ἀκοιμίτων τοῖς ἐν δόξῃ πειρημένους ἐκείνους φέρειν τὰ δόξα, ἴδεν οὐδὲν τῶν ὀπιταχθέντων ἀπὸ τῆς ἀνδρονίκου, ὡς ἀνδρονίκου μετὰ τῆς ἡδου λαμπαρῆς τῆς τυραννίδος ἀπὸ μύρον, ἀποπύσας ποροσεβασῶν, καὶ τῆς ποροσωπείῃ τῆ μισοτυραννῆς ἀνδρονίκου δελεασθεῖς. ἢ τε οὐδὲ ποροκαθημένη τῶν Βιθυλιῶν μεγίστη πόλις ἢ Νίσημα, οὐδὲ ὅλως ἀνδρονίκου ποροσέθετο, καὶ ὁ τῶν ταύτης ἐμπισθῶν οὐκ ἔχοντων ἰωάννης ὁ Δέκας, τοῖς ἀνδρονίκου χράμασι μεμνημένον ἀσφέλιχῆ, καὶ περὶ τῆς γνώμας πηγήσιν ἐλεπόλειον ἀκείβεσθερον, καὶ τῆς μαχρῆς ζύμπαντῆ ἰχυρότερον. ἀλλὰ καὶ ὁ Μέγας Δομέστικος ἰωάννης ὁ Κομνηνός τῆ ἐπαρχίαν δέπων τῶν Θερακησιῶν, οὐ μόνον ἐβουε τὰ ὄντα πορὸς τὰ τῆ ἀνδρονίκου ἐπίσμητα, ἀλλὰ καὶ ὡς τυραννον διετόπιζεν, οἷα κατόπιρῶ τῶν λεγομένων ποροκῆτων λείψα καὶ ἀποσίλβοντι, καὶ δεφονόμυρον

tiformi

ἐν ταύτοις ὄρεθον τὸ πολυμορφον ποροτέα, & τυραννικὸν τὸν τρέπον ἀνδρονικον. ἐπεὶ ἢ τῆς Ταρσίᾳ ὁ ἀνδρονίκος ἤλγε, καὶ τῶν ποροκῆτων Νικομήδους πόλιον οὐκ ἔχοντες αὐτῶν ποροσεχῶρεω, σέλλετα κατ' αὐτῆ μὲν δυνάμεως ἰκενῆς ἀνδρονικῆ ὁ ἀγγελλῶ, ἔπερ οὐκ ἔχεις ἐς ὑστερον ἰσαάκιός τε & ὁ ἀγγελλῶς μετ' ἀνδρονικον ἐπέβησαν τῆς ἀρχῆς. ὁ ἢ πορὸς τὸ Χαροκα τὸ χροεῖον πόλειον συληροτήσας, ἢ τῆσται λαμπαρῆς, καὶ περὶ οὐκ ἰσοπαλεῖ συμπλακεῖς στρατῆ, ἢ τὸ ἀνταγωνιστῶν εὐρεθῶν ἀξίόμαχον, ἀλλὰ ἐκτομῆ πηλὶ συμμῆσας, ἀχρεῖοις στρατολογῶσιν πη γεωροῖς, καὶ μοίραν σενεπαρομῶν Πηφλαγῶνων στραπωτῶν εἰς τῶν πόλιον ἴνιου μὲν τῶν ἢ τῆσται εἰσιῶν, ἀπητέτο κατὰ τῆσται χροεῖα, ἔσα οὐ πορὸς τῆσται πόλειον δεπῆνας βεβεβάβουται. ὁ ἢ βασιλικὸν μὲν ὄρεθον τῶν αὐτῆ κατὰ χροεῖα, ὅτι φίλια ποροκῆτων ἀνδρονίκου, τὰ ποροκῆτα χροεῖας δέδοδο, ἀπερ εὐμελῶσιν ἀπέσαλο. ἐναρῶ μὲν πορὸς τῆ ἔωδον ἐξ ὄντων, καὶ πάντων ὀποτέρεθον τῆσται φρένας, καὶ τῆ χροεῖα ἴνιων, ἐπεβάλετο μὲν τὸ οἰκείον οἶκον δεκακροαυῶν, καὶ κατὰ σὺδῶ ἴνι ἐπιτῆχῆσματα καὶ τὸ ἐξ ὀκείων δεκακροαυῶν, καὶ τὸ ἐκ τῆ δῆμους πησας ἐπασατο πορὸς ἑαυτῶν. ὄρεθον ἢ ὡς οὐκ ἀνμῆσται πορὸς βασιλικῶν πησας ἐπασαν ἀπόπλιον, καὶ ὡς ἐκ ἀν χροῖα ποροκῆτων τῆ δεφῶρεθον, πορὸς ποροκῆτων ἰσαάκιος τῆσται ἐξ ὑπὸς παροκῆτων, τῶν δὲ ὀμολεῖσται τῆσται ἀπαρῶν, νηὸς ὀπιβας, ἢ ἐς ἀνδρονικον ἀπῆσται. ὁ ἢ ἴδων ποροκῆτων τὸν ἀγγελλῶν, λέγετα εἰπεῖν ἴδῶ ἀποσελῶ τῆ ἀγγελλῶν μου πορὸ ποροκῆτων σῆ, ὡς κατὰ σὺδῶ τῆσται τῶν ὀδῶ σῆ ποροκῆτων σῆ. τῆσται οὐδὲ τῆ τῆσται ὄρεθον παροκῆτων λαβῶν, καὶ τὰ κατ' ὄρεθον ποροκῆτων, τῆσται ἐνο-

tiformi Proteo, tyránico Andronici ingenio, velut in claro speculo relucente. Qui cū Tarfiæ appropinquaret, & Nicomedensium maximam partem sibi adiunxisset: Andronicus, Angelus, cuius filij Isacius & Alexius post ad Imperij fastigium ascenderunt, cum iustis copiis contra eum mittitur, & circa Characem castellum commisso prælio, succūbit: quam neque cum pari exercitu, neque cum duce bellicoso, sed cum spadone quodam congressus, qui rusticos inuites, & cohortes aliquot militum Paphlagonum adduxerat. Post acceptū cladem, cum statim in urbem venisset, repetita est ab eo pecunia, quam ad bellū administrandū acceperat. Videns igitur casum eū sic accipi, quasi ex amicitia Andronici rem de industria peius gessisset, à sex filiis impullus, qui omnes cordati & manu strenui viri erant, domum suam in exteriore Cionio sitam firmare præstidiis instituit, aliquot ex plebe adiutoribus ascitis. Sed cū res suas eō vergere cerne-

Nimbris autē iusta providentiā sit, vt hominibus quantūuis reluctantibus Andronicus tē gerat feliciter.

Et cum exigua imbelli q; manu potentem exercitum debellet.

Andronicus Angelus victus ad Andronicū desic. Alia Dei in Alexiū & sulicos vindicta. Hos enim fortium virorum auxilio cōsilio, & præsentia priuat.

Andronicus, ite Dei in Mannelis familiā instramentum, tēpe, sui similis ad tēpus fit summi iudicis canis: fex & flagellum, vt tandem ad idē tremēdi supplicij theatrū ipse pertrahatur.

matus, itineris ambagibus omiffis, & vrbibus Nicæa & Nicomedia contemptis, recitâ Constantinopolim pergit. & Peuciis diuerfatus (locus is est fupra Chalcedonē) & multis pyris incenfis, non pro magnitudine exercitus, fed vt maiores copias habere videretur: omnes Byzantinos fufpenfos reddidit, vt fuis operibus omiffis, littus oppofitum intuerentur: & collibus ac tumulis confenfis, Andronicum adhuc procul ab vrbe remotum, nutibus veluti attraherent. Ita res recaluaftri & cani Andronici procedebant.

Stratagemâ Andronici vt molles auilicos & fto lidū vulgus turbaret.

Fidei auilicæ luculentum exemplum. Dum fueris felix, multos numerabis amicis. Recedente proſpera illa fortuna, adulatores auolant, ad orientem ſolem accedentes, vel de gradu gladiatoriū ludum ſpectantes.

Protoſebatti claſſis cōtra Andronicū.

IO Alexius verò Protoſebattus cum ingruentem hoſtē pedeftribus copiis propulſare nō poſſet (iam enim alij animis clam ad Andronicum inclinabant, quibus ad eum tranſire pedibus tutò non licebat: alij ſe fidem ſuam Imperatori fatiſ probaſſe putabant, ſi domi ſederent, neutri parti addicti. Sic enim animi calliditas, & cōſuetudo illa vt pleriq; cędib. & fanguine imperio potiantur, vulgus & ſentire & loqui docuit) nauali pugna imminens, diſcrimen auertere conatur. Igitur triremibus occupata eſt Propontis, in quibus partim Romani remigabant, & ex tabulatis pugnantur: partim diuerſæ nationes Latini nominis, pars fortiffima & pugnaciffima copiarum, quibus, quia plus-

ματων διαμάχεται μέλλοντας, αἰὲν ἢ κτλ πόλιν διαφορολογῶν Λατίνων, ὅτι περ κείνῃ μέρει κτλ μαχμῶτατον: οἷς καὶ τὰ χεῖματα ποταμῶν ἐπαχρόντο

δίων ἀνδοπάν ἀφένδρ, κτλ χάρειν ἐάσας τὰς πόλεις Νίκαια τε καὶ Νικομήδην, καὶ τὸ τῆδε ἢ ἐκείσε μετας ρέφραδζ, πρὸς τὴν Κωνσταντῖνα τὸ δέμον ἀκλινῶς συνῆτφει νόμαπ, ὡς ὁδὲ φιλισημ τὸ ἐς αὐτὴν φρεφύσης ἐχρόμδρ, καὶ δὴ κτλ τὰ Πόλκία ἐναυλισημδρ (τόπθ δὲ βεῖ ταῦτα ἐν τῷ ἀνω Χαλκηδόνθ διακειμδρ μέρεσι, εὐώτως ὄνομαζόμενθ) ἐπιεξὰ πολλὰ καύσας κτλ τὴν νύκτα ἄλλω ἐκείνῳ, μὴ κτλ λόγον τὸ συνηέσης αὐτῶς στραπαῖ, ἀλλ' ἐς δόκησιν αὐτῶς στρατόματθ πλείονος, ἐκκεμεῖς ἑαυτῶς τοῖς Βυζαντιοῖς ἔδειπτο, ὡς τὰ αἰὰ χείρας πορεμδρ οἷς ἔργα. εἰς τὴν περὶ τῶν τοῖνῳ τὸ ὄμμα, ἀκταῖς τε κτλ γλῶφοις ποροσιόντες τὸ πόλεως, κτλ πόρρωθεν ὄντα Ἀνδρόνικον ἐπιαυάδαμ οἶον τοῖς νόμασιν· ὅδε μδρ ἐχάρει τὰ κτλ τὰ ἀναφλαντῖνα Ἀνδρόνικον κτλ πολικάρσιλῳ.

IO Αλέξιος ὁ Πρωτοſεβας, μὴ ἔχων διαπείθης φαλαγγος ἀποσοβήσαι τὸ ἐπιόντα οἱ πολέμον (ἢ δηγδ οἱ μδρ μετέβαινον ταῖς γνάμας κρυπιδῶς πρὸς Ἀνδρόνικον, ὁπόσοις ἐκ τῶν ὄλων ἀκίνδυνος ἢ πρὸς ἐκείνον τοπικῆ μεταβάσει, τοῖς ὅ ἀρμετῶν ἐς τὸ πρὸς τὸ κρατῆν τῶ πῖσιν λελόγητο, τὸ ἐπ' οἶκον μόνον κατῆσται, καὶ μηδενὶ ποροσπίτεδζ τῶν μερῶν· ἔτω γδ φρεφνῆν τε κτλ λέγῃν τοῖς πολλοῖς ἐξεπαμδουσε τὸ τῆς γνώμης κερδαλέοφρεν, καὶ τὸ διαφόνων αἰεὶ, κτλ ποροχύσεως αἱματων τοῖς πωλείς τῶ βασιλέων τῶ Ρωμαῖκῆς ἐπιβάνειν ἀρχῆς) διαναυμαχίας ἐπειεῖτο τὸ ποροσέρποντα κίνδυνον ἀποκρέσταιδζ. τειήρεις τοῖνῳ τὴν Πρωπεντίδα ἐκάλυπτον, αἱ μδρ Ρωμαῖκίς ἐχρῆσαι τὰς ἐρέασοντας, καὶ τοῖς ἐκ τῶ κρατας ερ-

ματων διαμάχεται μέλλοντας, αἰὲν ἢ κτλ πόλιν διαφορολογῶν Λατίνων, ὅτι περ κείνῃ μέρει κτλ μαχμῶτατον: οἷς καὶ τὰ χεῖματα ποταμῶν ἐπαχρόντο

ἐπαχρόντο. ἐπειὶ κτλ τούτοις ἐπεποιθῆ μάλλον ὁ γεώμδρζ Πρωτοſεβας, ἢ περ τοῖς Ρωμαῖκοῖς αὐτοῖς ὡς ἀρήξενον. ἀρμησε μδρ οὐδὲ τοῖς πρῶτοις αὐτῶς ἐπισησῶν ξεπράφας, κτλ πρῶτο ἔνωμ τὸ ἔδλον τοῖς ἐκείνῳ κτλ ἔχου ἐγίγασιν. τῶ ὅ μεγάλου Δεικῶς τῶ Κωνσταντῖνος ἀπηνδύσαντθ, κτλ τὸ στραρχίς πωπῆ τερῶν ἐξέχρῳμενε, ὡς αὐτῶς κτλ ἐχέτερφ δὴ πεδεν ποροσπύσης, ἀνὰ κρῆσῶς τὴν ἐβλήσιν μεταπίησι. κτλ δὴ ὁ μδρ Κοντουσερανθ Ἀνδρόνικος κτλ κτλ κτλ τῶ σὺλε παντῶς, κτλ κρατάπλοις ἀπας τοῖς ἀπὸ τῶ ἐκ περὶ μαμδρ οἷς ἀπετετείγητο. συνῆν ὅ τῶ Κοντσερανθ καὶ πῶ Πρωτοſεβας ἐσφχρηκῶν κτλ ἐκίδιδον. κτλ βραχὺ ὅ κτλ πρῶτος βεῖς ἀπὸ τῶ βασιλέως ἐς Ἀνδρόνικον ἐλλεταιίπης τῶ ἐν τερῶν τῶ βήματος, ὁ Ξιφιλῖνος τῶ ἔτος Γεώργιος, ὅς κτλ εἰς ὄφιν τῶ τυραννῶ ἐκκλυδῶς, τὰ τε γεώματα ἐνεχέρισε, κτλ τὰ διαμῆνωθεντα οἱ ἀπὸ τῶ γλῶφον. τῶ ὅ ταῦτα, δωρεῶν ἐπαγγελίῳ μεζόνων, ἐαξίωμάτων ἀνάβαθμῶν, κτλ χείρας ἀπὸ τῶ πορτανδύοντθ ἐπὶ τῶν τῶ ἐς, ἀποσανπμδρ τῶ ποροπείμδρ σέμματος, ἐξ ἐπερ ἐμφύλιοι συμβύσονται πόλεμοι, πρὸς ὅ ἢ τῶ πρῶτερον ἐπανήκοντι, ὅ ὅ τῶ ποροσβούτῶ, ὡς φασί, Ξιφιλῖνος τὴν ποροσβεῖαν ἐπονομῖσταντος, κτλ μὴ ἐν τῶν ὄλων, ἢ βραχὺ πρῶτον κατῶφεινῶν πρῶτα κελδύσαμδρ τῶ Ἀνδρόνικῶ, τὴν τε ἀπῆσιν ἀποπέμπεται, ἐ τὴν ποροσλαμῶν ποῖεται τοῖς διαποροσβούσαμδρ οἷς ὑπέροφκον, φάσκων πρὸς ὄφιν, ὡς μδρ Ἀνδρόνικον βέλοντο παλινορσον ἀναζεύξῳ, ὅθεν ἐκκλυδεν, ἀπεποροσκιώητω μδρ ἐκ μέσης ὁ Πρωτοſεβας, κτλ ὁδῶ λόγους ὄν πεπαρῆνηκον. ἢ ὅ τῶ βασιλέως μηπῖρ κατῶ εἰαυτῶν ἐκ τῶ πῶ, τὴν τε ἔχρα κειραμδρ κτλ κατῶ ταῖς τῶ κοσμικῶν. ὅ ὅ βασιλῆος κτλ ἐπαχρόντο

quam Romanis fretus erat, pecuniam ingentem numerabat. Cum autem sibi fidiffimos trierarchas deligere, & cognatos suos claſſi præficere in animo haberet: Contostephano Magno Duce aduerſante, & præfecturam claſſis ſibi quouis modo vèdicante, coactus conſilium mutat, & Contostephanum vniuerſæ claſſi præficit, adiunctis etiâ cognatis & domeſticis ſuis. Ita Orientalibus nauib. aditu intercluſo: paulo poſt quidam ex ordine facerdotum Georgius Xiphilinus ab Imperatore ad Andronicum mittitur. qui cum in tyranni conſpectum veniſſet, literas reddidit: & que in mandatis acceperat, expoſuit. Ea erant, promiſſio magnorū munerum, & amplioris dignitatis, & gratiæ Dei pacem procurantis, ſi à propoſito deſiſteret, vnde bella ciuilia oritura eſſent, & ad priſtinum vitæ genus reuerteretur. Andronicus verò, quum legatus Xiphilinus, vt aiunt, mala fide munus ſuum obiſſet, eumque monuiſſet, ne vel minimum cederet: poſtulationem illā reiicit. & legatos ſuperbè dimiſſos, viciffim nunciare Imperatori iuſſit: Si Andronicum eò reuerſi velint, vnde diſceſſerit, Protoſebattu in primis pellendum eſſe, & ad reddendas facinorum ſuorum rationes adigenandum. Imperatoris matrem in ordinem cogendam, & conſo capillo in monaſterium abdendam. Imperatori ex teſta-

In periculis imminentibus etiâ ambitio tumultuat. & ſepriam tel picit.

Xiphilini legati perſidia.

Alexij imperatoris, vel Protoſebatti, mandata ad Andronicum.

Andronici ſuperbū reſponſum. In tota illa tragædiâ Androniciæ proſa proditiōnes, ſuperbiâ, deſectiōnes, impias voces audis. Quanta fuerunt ergo Græcorū vulneta que iſtiufmodi cauteriis opus habuerunt

mēto paterno capeffendum Imperium: neque commitēdum, ut aliorum potentia tanquam spicula solio suffocetur. Verūm paucis diebus post Magnus Dux Andronicus cum omnibus longis nauibus, quas Romanorū catalogus continebat, ad ad Andronicum defecit. Quæ res seditiosum Andronicum super omnia extulit: & Protofebastum adeò depressit, ut rebus desperatis omnem animi alacritatē amitteret. Neque enim amplius dissimulanter concurrabant Andronici studiosi: sed Protofebastum impudenter irriterentes, qui nouis rebus gaudebant, Chalcedonē traieciēbant: & turmatim Andronicum adēūtes, staturam eius & formā pulcherrimam & venerabilem fencētutem mirabātur. & suauitate orationis eius magnifica pollicentis capti, alacres & lati domum redeunt, non secus ac si in fortunatis insulis omni deliciarū genere expleti fuissent. Fecerunt etiam, qui sub pelle ouina delitefcētē lupum ex primo congressu perspexerunt, & serpentem statim à refocillatione grassaturū in eos, quoeum sinu foueretur.

II Post hæc duo Andronici filij, Ioannes & Manuel, cæterique quos Protofebastus in vincula coniecerat, carcere emittuntur: & alij eò coniiiciuntur, quibus idē fauebat: atque adeò omnis eius factio atque cognatio, & ipse Protofebastus in palatio comprehensus, à cu-

τὴν πατρῶν ἀγαθὴν ἀρχὴν, μὴ ὡς σάχης αἰραὺς τοῖς πῶδ' ἀδυναστεύει συμπονηθῆναι. ἀλλ' οὐποτὴ ἡ μάχην συχνὰ παρήλθοσαν, καὶ μεταχωρεῖ ἐς Ἀνδρονίκον καὶ ὁ μέγας Δεξ' Ἀνδρονίκος, τὰς μακρὰς νῆας παρεληφώς, ὁ πόσας ὁ Ρωμῶν ἐπὶ ἡρὲ μὲν ἔσθ' ἄπαν ἄλλο τ' ἕσθ' ἄπαν τὴν ἱεροσολιμῶν ἡφανίτωσε τέλειον, πῶσας τὰς ἐλπίδας ἀπεργνωκότα, καὶ κατακλάδεντα τὸ πρῶτον. ἐπέτι γὰρ λαθεῖν σὺνδοκίᾳ τῶν Ἀδρονίκων πρὸς τὴν μέγαν ἐργασίαν, ἀλλ' ἀνέδωκε τὸν Πρωτοσεβαστὸν ἐρεχθουῦτες, οἱ τὰς τῶν βασιλέων μεταβολαῖς χαίροντες, ἐς Χαλκηδόνα διελπίζοντο: καὶ τῶν Ἀνδρονίκων καὶ τεατείας σὺν γινώσκοντες, φιλῶν ἐκείνους καὶ γῆρας σεμνὸν, καὶ εἰδὲ ἀνητὸν ἀπεθάρμαζεν καὶ τὸ τ' ἐκείνους γλώττης βυζωνίαν μελίκοτον, καὶ ὡς ἀγρῶσις ὄμβρον ἢ δ' ἔρπον ἐρμῶν ἴππων τὰ ὄρη σιῶν, ἀλλ' οὐ βυζωνίαν πρὸς τὴν ἀληθινὴν τὴν * μίληθ διαταξ, ἢ τὴν ἡλίαν λεγομένην τεταπεινῶσαν παρὰ κειμήλιον εὔραντο, ἢ καὶ τὸν ἀντικρῶν ἀντὶς ἐργασίαν ἦσαν δ' ἐπὶ τὴν πρῶτην ὄψεως εὐθὺς τὸ ἐν δέσμῳ πρὸς τὴν κακρῆμῶν λῦσον ἐργασίαν, καὶ τὸ ὅσον ἔπειτα μὲν θάλασσαν ἐπιθῆσθαι μὲν ὄφειεν, καὶ κακῶς τὰς ὑπόκολλων φέροντας δ' ἐρπονται.

II Ἐπὶ τούτοις ἀνίσταται μὲν τὸ εἰρηκτὴς αὐτῶν τε τῶν Ἀδρονίκων οἱ πῶδες ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Μανουὴλ, καὶ οἱ λοιποὶ αἰεὶ καθ' ἑαυτοὺς ὁ Πρωτοσεβαστὸς. ἐπιλείοντα δ' ἔπειτα, οἷς οὐτὸν πρὸς τὴν ἡμερῶν, καὶ ὅσον τῆς αὐτῆς μερίδος καὶ συγχρηίας. καὶ ἀπὸ τῶν καὶ τὸ ἀνάκτορον συληφθεῖς, καὶ

σεῖρα

φωρῶν ἀγλαφθεῖς Γερμανῶν, οἱ καταμαδὸν τὰς ἐτεροδόμοις πελέκει ἀνέχουσιν, ἀπερὶτος ἔμμεν. αὐτὸς δὲ τῶν μὲν βασιλείων λαθραῖως, καὶ πρὸς μέσας νύκτας ἐξάγειται, πρὸς τὴν καὶ τὸ ἱερὸν ἀνάκτορον οἰκίμασι δίδοται, ὡν δομήτωρ ὁ πατριάρχης γέρονε Μιχαὴλ, καὶ τὸ αὐτῆς καὶ πάλιν καὶ πλέονας ἀσφαλιστέρας φεραῖς. ὡς πρὸς τῶν παλινοφῶν μεταφορᾶς, καὶ θάψον ἢ λόγῳ μετακλινομένων ἐπίστε. ὁ καὶ τῆς ἐκκλησίας χεῖρας εἰσενεγκὼν ἀκήρυκτον πόλεμον, ὡς πολλὰ τὸ γῆρῳ, καὶ τὴν τὴν ἑσθ' ἄπαν, καὶ τοῖς φυγάδας ἐκείθεν ἀποσῶν ὡς οὐκ ἐδέξαι, καὶ μισίασιν ἔχλαν ἀειβομβέμενος, σήμερον δέσμιος καὶ ἀνέστῳ, μηδένα ἔχων ὀπαδὸν καὶ συλλήπτορα, ἢ τὸ πρῶτον καὶ λυξούμενον ὁ ἦ ἐν χεραμνε μὲν καὶ πὶ τούτοις, ἐπαθάνετο δὲ πλεον, ὅτι μὴ ἐφίτο ὑπνώσειν ὑπὸ τῶν φυλάκων, ἀεὶ ὀπιπτόντων ἀπὸ πρὸς ὑπνον ἔπομεθῶν, καὶ εἰαζόντων ἐς ἂν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὡσπερ κέρας ἢ σίδηρον. ὁ καὶ πατριάρχης μὴ μνησκὸς κῶν, ἀλλ' οἰκτεῖρον τὸ μεταβολῆς τὸ ἀθεροπον, θεραπείας τε ἰκανῆς μεταδίδου: καὶ σὺν γινώσκοντες, τὸ ἀχθῶν ἐκείνους, καὶ μετεῖως ἐκείνων πρὸς σφῆρες παρῆνει ἕως φυλάξει, μηδὲ γινεῖς βαρύτερον τύχης τὸ ἐς ἐσώσης. σὺ μὲν ἀλλ' ἡμερῶν πινῶν ἀγλαίπυστων, ἴσθ' ἀπάγειται τὴν νεὼν, ἴππων βαρυχάτω ὀπιθαθῆ μῆρος, καὶ πρὸς ἀσυσταν ἔχων σημαίαν ἐπὶ καλῶν ὑπεμωμῶν, καὶ παρῆνε μῆρος ἔτω, κατῆει πρὸς θάλασσαν. καὶ ἐκείθεν πρὸς ἀρῆφεις ἀλιὰς, ἐς τὸ πέραν ἀπάγειται πρὸς Ἀνδρονίκον. ἔπειτα καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐξορύττεται, κοινῶς ἀπάντων τῶν ἐν ἑσθ' ἄπαν πωλείωντων, καὶ μετ' Ἀνδρονίκου τὴν τὴν πρῶτην πρὸς ἐξορῶν. καὶ τοῖς μὲν τὰ τῆς Πρωτο-

stodia Germanorum * ancipites secures in humeris gestantium, exitu prohibetur. Sed sub mediam noctem clam palatio educus, in ædes sacræ curiæ, quas Patriarcha Michael struxit, perducitur, cum eadem & maiore ac firmiore custodia. O vicissitudinem rerum, aliquando dicto citius ingruentem. Is qui pridie bellum atrocissimum Ecclesiæ intulerat, amplissima familia ortus, in summo fastigio collocatus, qui contra officium supplices inde abstrahere studuerat, quem multa millia circumsonabant: is per diem vincus, extorris, nullum pedisequum, nullū adiutorem, nullum vindicē habuit. Quæ cum ægrè ferret, illud magis querebatur, quòd à custodibus dormire prohiberetur, subinde irruētibus, & immotis oculis affare cogentibus. At Patriarcha oblitus iniuriarum, & mutata fortunæ misertus, nō paruam eius curam gessit: & onus illud suo colloquio leuauit, hortans, ut moderatè cum custodibus ageret, neque arrogantius quàm pro fortuna loqueretur. Aliquot diebus elapsis, matutino tempore ex templo abducitur: & minutissimo equulo impositus, vexillo, quod in calamo ventilabatur, præcunte, per ludibriū ad mare deductus, & in lintrem coniectus, ad Andronicum deferretur. Post etiam de sententia omnium procerum, iussu Andronici excæcatur. Hic exitus fuit potentia, ac potius

S. j.

Exitu prohibetur.

In vincula coniiicitur.

Audax fuit & crudelis affectus, in cōtines suos præmia debita referet.

Ab omnibus defecit.

Et à se ipso ut qui molliorem deponere, melioremque mentem induere non nouerit.

Quā pius Patriarcha suppeditare, sed scerò, nitiatur.

Ludibrio habetur, & conuenienti populo ad inimicum ducitur.

Tandem, qui mentis luce caruerat, etiā corporeis oculis priuatur.

Cōτοκρηφανί ad Andronicum defecit. Græcorum depolarāda leuitas: & mita tenū humanarum conuersio. Heu, homo quam mutabile & variū animal! quā impium & efferrum! in seipsum, in patriam conuertat, ut tyrannus recalcitrans & filicernium promoueat. Heu tu, leuor vide scoli & imperij nostri faciem.

Alacritas & leticia Pyraustarum ad tyrannidis flamas circumuolitium.

Protofebastus, qui primū muneris publici sibi cōmissi partes neglexerat ut suæ libidini & mollietati sine pudore & metu inserviret primis dat pecunia.

ximum templum tetendit: ac Thomaiticam ædem ingressus, multos ad sui spectaculū attraxit. Erant etiam qui eū comprehendere studerent: verū ipse inde in magnum palatium peruolauit; & super eo conclauī confedit, in quo recēs Imperio potitos, diademate redimitos, ab omni populo celebrari moris est. Paulo post ad templum reuertitur: & hoc circuitu ter peracto, tandem à quodam captus, ad Imperatorē affertur. Id auspiciū quidā planè ad Andronicum referentes, qui & sæpissimè in carcerem coniectus, & canus esset: eum statim pœnas grauiſſimas daturum interpretabantur. sed prudentiores, & sublimioribus præditi ingeniis, volatum illum ter repetitum, triennium significare asserēbant, quo in Imperio exacto, Andronicus rursus in custodia & compedibus futurus esset. Omnibus autem ad Andronicum nauigantibus, postremus omnium etiā patriarcha Theodosius cum primariis sacerdotibus traiecit. Qui cū pontificem ad suum tentorium accedere audiuiſſet, statim ei obuiam procedit, veste indutus fissa, violacei coloris, telæ Ibericæ, vsque ad genua & cubitos pertinente. Pileum in capite gerens, in acutum, pyramidis instar, desinentem, pulli coloris, & quantus erat, se ad equi vngulas prosternit.

Anf. icij à priuatis quibusdam facta in interpretatio.

Item à prudentioribus, quam euentus & rerum exitus comprobauit.

Theodosij Patriarchæ cauta prudentia.

Andronici calliditas & hypocrisis.

Habitus, homini conueniens.

ἄριστον τέμενος, καὶ τὸν Θωμάτιον εἰσιόντων δόμον, πολλοὺς καὶ φίλους δευπάτας ἐφειλκύνοντο. ἦσαν δὲ οἱ καὶ διετεχνῶντες αὐτὸν συλλαβεῖν. ὁ δὲ ἐκείθεν ἀρθεὶς, κατέπηε πρὸς τὸ μέγα βασιλεῖον· καὶ αὐτὸν τὸν οὐκ ἐπινοήσαντα καταπαύσας, ἐν ᾧ τοῖς ὑπογύαις τὸ ἀρχαῖον ἐπισημασμένον εἶδεν, ὡς τὸ δῆμου παλαιὸν ἀνδριμειδῶν τεφανηφόρος, μετὰ οὐ πολὺ πάλιν ἐπάνεισι πρὸς τὸν νεῶν, καὶ τὴν τοιαύτην ἀεροδίαν τειασθὲς σαδιδύσας, ὕστερον ὡς τοῦ θεοδωτέου, καὶ εἰσάγεται βασιλεῖ. τοῖς μὲν οὐδὲ πλείστοις μέλλεν ἀπὸ τῆς Ἀνδρόνικου συλληθῆναι αἰωνίζετο ἐνδένδε, καὶ δίκας δικαίας ὑπέξενε, ἐπεὶ καὶ εἰς αὐτὸν ἔφασκον ἀτεχνῶς τὸ οἰώνισμα ἀφοραῖ, πλείστοις ἐνερχόμενα δεσπομωπειῶν, καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς τεύχεμα χρυσόμυρον. οἱ δὲ γε σοφώτερον τὸ πρὸς βλάποντες, καὶ τὸ φρονεῖν ὑψιβάμονες, τειετὲς ἐλίμνα χρυσοκόν, τὴν ζῆτιλὴν εἰς τὸ αὐτὸ κατάντημα πῆσιν ἰχθυεῖοντο πρὸς μαῖναι, καὶ τελευτῶν αὐτῶν Ἀνδρόνικον φρουρᾶν, καὶ ποδοκλάται καὶ δυποδέχοντα Ἰωάννην κατὰ Ἰερουσαλὴμ. πάντων δὲ ἐς Ἀνδρόνικον διαπορθμολομῶν, ἰσθῆς ὡς αὐτὸν περιεῖναι ὁ πατριάρχης Θεοδόσιος, καὶ τῶν λογίων τῶν ἐκείθεν. ὁ μὲν οὐδὲ εἰς τὴν αὐτὴν ἐλθὼν σιμῶν τὴν μέγαν ἀρχιερέα ἐνωπάμυρον, ἔξενε εὐδὺς πρὸς ὑπάντησιν, σολῶν ἡμφεσομῶν χριστῶν ἰσθαφρον, ὑφῆς τῆς Ἰβηρικῆς εἰς ῥόνατα ἔγλουτῶς καταβαίνουσαν, καὶ πυκνάζουσαν τὰ ἑὸς ἑραχίον, καὶ πυραμίδουμῶν καλύπτειν τῆς κεφαλῆς περικεῖμυρον, κατὰ τὴν τὴν χροῖαν· καὶ πρὸς τῶν ἰσθαφρον χροῶν βαλῶν αὐτὸν, ἐκείτο

ἐκείτο τὸ ἀνυστόμυρον μέγας μεγαλωστί. καὶ μικρὸν δι' αἰσάται, ἔτ' ἐκείνο ποδῶν ἀελιχρῶντα τὰ πέλαμα, σπητῆρα τὸ βασιλεῖος ἀποκαλῶν, ζηλωτῶν τὸ καλῶ, καὶ τῆς ἀληθείας ὑψιμαχον, τῆς χρυσῆς τὴν γλῶτταν Ἰωάννη ἀνδρῶν μίλλον ἐπῆσαν αὐτῶν πρὸς ἑρῶν περὶ πρὸς ἀγαθῶν. ὁ ἦ τότε πρὸς τῶν Ἀνδρόνικον δευπάμυρον, ἐπεὶ κατὰ τὴν φρονεῖν ἀεργότερον βλέμμα γοργῶν, ὑποκαθήμενον φρονεῖν, σοφιστικὸν καὶ ἀεργὸν ἦδος, ἡλικίας ἀναδ' ἐρῶν εἰς πόδα δέκατον μικρὸν αἰσάταισαν, ἀγέροχον βᾶδισμα, ὄφρυα ἐπιλάμπουσαν ὑψιμαχον, φρονεῖν τὸ καὶ ὄπι σιωχίας ἀεὶ ἀεργον, Ἰαλάνισας τοῖς ἀεργῶν ἀεργον τοῖσιν εἰσοκισμαρῶν εἰς ἀνέκτιστον ἑαυτῶν συμφορῶν, ἀκοῆ μὲν φρονεῖν ἡκούσιν σὺ τὸ πρὸς τῶν. καὶ αὐτὸ πάλιν τὸ τῶν Δαβίδ ὑποκαλῶν, εἶπε κατὰ ἀεργῶν ἡκῶν, οὐτως εἰδομῶν, αἰμύλας κατὰ πρὸς Ἀνδρόνικον. οἷς τὰ τὸ ὑπάντησεως πρὸς σπητῆρα, ὑπεξῆρε τὸ γῶν, ἑαυτὸν ἐθαφίζων, καὶ κινηθὸν πρὸς ἰσθαφρον, ἀναφῶν ἄμα τὰ ἰσθαφροντα, πρὸς ἀεργῶν αὐτῶν ἀπὸ γαίλων ὁ βασιλεῖος Μανουήλ, ἔξενε γοργῶν τῶν λόγων Ἀνδρόνικον, καὶ οἷον ἀνοοῦν πρὸς ὑπόψιν. ἀλλ' οὐκ ἔλαθε τὸ τῶν ἰσθαφρον, ἀμφοτερείων τὸ πολὺ μνησιν Ἀνδρόνικον. ὁ δὲν καὶ τῆς τῶν λεχθέντων διπλόη, ὡς οἷα διπάλτω ἔξενε τῶν ψυχῶν καὶ τῶν συζομῶν εἰς καὶ σπητῆρα τῶν ἰσθαφρον τῶν πατριάρχων γοργῶν, τῶν ἰσθαφρον καὶ τῶν ψυχῶν κινηθῶν εὐδὺς πρὸς ἰσθαφροντα. ἴδε, τῶν βασιλεῖος Ἀρμενίου, ἐπεὶ καὶ τὸ πατρῶν γοργῶν ὡς Ἀρμενίων ἔλαθεν ἐλέγετο. τῶν ἦ καὶ ἀλλοτῆ ποτα ἐπέσπρωξεν εἰς αὐτὸν

Paulo post affurgit, & Patriarchæ plantas deosculans, eū Imperatoris feruatore, honestatis amatorem, veritatis propugnatorē vocat, & Iohanni Chrysoſtomo comparandum; nullo honorifico titulo prætermisso. Patriarcha verò qui tum primum Andronicum videbat, accuratius eo perlustrato, animaduersòque visu truci, occulto ingenio callidis & affectatis moribus, statura ad decem ferè pedes affurgente, superbo incessu, arrectis superciliis, seueritate & tristitia perpetua, miseratus eos qui talem virum in perniciem suam accersuissent: *Hactenus, inquit, audiui, nunc etiam vidi, & palam cognoui.* ac Dauidicum illud non sine dolore adiicit: *Vt audiuiimus, ita quoque vidimus.* quibus verbis falsè perfringebat simulatum Andronici occursum, & submissionem. simul etiam memoria repetebat verba Manuelis Imperatoris, qui Andronicum oratione depinxerat, & ignorantis Patriarchæ veluti oculis subiecerat. Sed illæ verborum ambages Andronici sagacitatem nō latuerunt, qui ambiguis illis verbis tanquam ancipiti gladio vulneratus, visa superciliorum Patriarchæ subtristi, & densa ferice ad oculos vergente, quæ affectionū animi index esset: *Ecce, inquit, occultum Armenium.* Nam patre Armenio natus esse ferebatur. Eodem dictione eum aliàs quoque S. iij.

Simulatio hominis alicuius magistri.

Patriarchæ cum Andronico cōgressus & dictione.

Ambigua dicta, que cor Andronici fortius ferunt.

Manuel pingit Andronicum, quem extringere debuit.

Mala & agrimens veritatis iustus præfuit, nec ferre potest.

Ideo seipsum utcumque appetit.

theatro lignis aridis & far-
mentis, in Andronici gratiā
exurit. Qui dies complures
cum Imp. in Philopatio cō-
moratus, magnam urbem
intrare desideravit, & Ma-
nuelis patruelis sepulchrum
spectare. Cū in Pātoꝛatoris
monasterium venisset, quā-
siuit, vbi situs esset Impera-
tor: cuiusque sepulchro astans
acerbè fleuit, miserabiliter
ciulans, vt quidam ex astan-
tibus artium Andronici i-
gnari, præ admiratione di-
cerent: *Urem miram, vt Im-
peratorem cognatum, quamuis
acrem & inhumanum persecu-
torem, dilexisti!* Cū autē qui-
dam ex cognatis eum à tu-
mulo auellerent, & luctui fa-
tis esse datum dicerent, mon-
itis eorum nequaquam ac-
quieuit: sed petiit, vt se pau-
lisper adhuc sepulchro in-
harere paterentur. habere
enim, quod cum defuncto
seorsim colloquatur. Itaque
manibus & palmis supplicis
in modum compositis, & o-
culis in sepulchri saxū intē-
tis, labia mouit, editaq; voce,
quæ à nemine exaudiretur,
occultū colloquium habuit.
At pleriq; murmur illud in-
cantationem barbaricam ef-
se, facietiores autem Andro-
nicum Manueli insultare, &
manes eius exagitare dice-
bant, his verbis: Habeo te,
persecutor, à quo multis ac-
ctus sum erroribus, & totius
penè mundi factus fabula, v-
niuerso orbe pererrato. ac te
quidem sepulchrum istud in
septem vertices assurgens,

ἔσον ἀπαγαγόντες, καὶ κραῦρα ξύλα καὶ φα-
κίλοις φορυτῆρ' ξυωαγείρωντες, κατα-
κίουσιν Ἀνδρονίκα χειρὸς ἄνθρωποι. συχνὰς
δὲ ἐκμεξήσας ἡμέρας Ἀνδρόνικος σὺ
τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ Φιλοπάπῳ, ἔρχεν ἔργον
εἰς τὴν μεγαλόπολιν εἰσέναι, καὶ τὴν βα-
σιλέως ἑξαδέλφου Μανηὴλ τῶρον ἰδέν.
ὄθεν καὶ τὴν Παντοκράτορος μονὴν γε-
ρονῶς, καὶ ποῦ τέταπται ὁ νεκρὸς ἐρε-
τήσας, καὶ ὀπίστας τῷ σωματοφυλακῆντι
μνήματι, πικρὸς ἐπεδάκρυσε, καὶ ὀδει-
παθῶς ὠλοφύρετο, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν
παρεσῶτων μὴ τὸν κρυψίνου ἔλας διο-
ραῖν Ἀνδρόνικον ἔχοντας, ἑαυμάσῳ λίαν,
καὶ εἰπεῖν ὡς τὸ θάματ' ὅπως ἐφίλει
τὸν πορογῆν ἀνὰ κτῆ, καὶ περ διώκτω ὄν-
τα θερμὸν, καὶ φιλιανθρόπως αὐτῷ μὴ
χρησάμενον. πνῶν δὲ τῶν ἐν τῷ γήρῳ ἀ-
ποσῶντων αὐτὸν τὸ σῶρ, καὶ ἀρσιούτως
ὑποφωνοῦντων τεθρίωνηέναι, οὐδ' ὄλιως
καθυπέειξε τῆς παραφάσεσιν, ἀλλ' ἀ-
τήσας καὶ ἐπὶ μικρὸν ἐνδοθιλιῶν οἱ ὤρε-
σθαρτηρήσῃ τῷ τῶφῳ, ἔχθρ' ἄρ πὶ τῷ
κειμένῳ καὶ μόνας δὲ ἀλεχθλιῶν, τὰς χεῖ-
ρας ὡς πρὸς ἱκεσίαν δέξασθ' ἰάσας, καὶ
δέξα πετάσας τὰς παλάμιας, καὶ δέξας πρὸς
ὄφθαλμοὺς πρὸς λίθον τὴν νεκροδέξμο-
να, τὰ χεῖλη μὲν κινῶν, φωνῶν δὲ οὐδα-
μῶς ἔξιενε μὲν εἰς ὧτα τὸ παρεσῶτων
ἐμὲ: ἐν ὠτίαις, δὲ ἀλεξίν πνα λαθραῖαν ἐ-
πεποίητο. τοῖς μὲν ἐν πλείοις ἐπὶ ὀλί-
βη βαρβαρικῆ λέλογισο τὰ ὑποφάλο μὲν
ἔσαν δὲ ὀλίγη τῶν μάλισσά οἱ τὸ εὐτρα-
πελίαν μέγαδιώκοντες, ὅταν κερτομῆν Ἀν-
δρόνικον ἔφασκον τῷ βασιλεῖ Μανηὴλ, ὅ-
τι ἄτεχνῶς καὶ μὲν ἐπεμβαίνοντα λέγων ἔ-
χωσε τὸ διώκτω, καὶ πολλὰς ἐμοὶ πλάνας
πρὸς ἐνηκότητα, καὶ ὅφ' ἐπακόσμιον μικρῶ
γεγῆμα πρὸς ἀλάλημα, πᾶσαν δυσχερῆ
λίθη,

Andronicus
Manuelis se-
pulchri spe-
ctat.

Crocodili la-
crymæ.

Sibi primum
deinde aliis
imponit hy-
pocrita: at ne
mo, se iudi-
ce, nocēs ab-
soluitur.

Vindictæ cu-
piditas etiā
mortuis in-
sultat.

Interpretatio
epicedij, per
Nicetam ex
terum ante
& post Ma-
nuelis excef-
sum ab An-
dronico ge-
starum histo-
ria narratio
ne, collecta.

λίθος, ὅσα ἔαφικτον δεσμοπύλον νήγα-
ρον καθύδοντα ὑπνον, καὶ τὸν πελοταμάς
σάλπγγος ὀπιδεῖα, ἐγὼ δὲ τὸ σὸν μετε-
λδοτομα γῆθ' ὅσα καὶ λεῶν μεγάλω
ἐπεγκύρσας θηράματι, καὶ δίκας ὡν ὑπό-
σου κακῶς ἐπεπόνθειν γηνύμας εἰς πορ-
ξομῳ,

Τὴν ἐπιτάλοφον καὶ λαμωρῶν εἰσῶν
ταυτηνὴν μεγαλόπολιν.

14 Εἰ δὲ τούτου πάντα οἶκον ὀπιαν
ὀπιανη καὶ λαμωρῶν, καὶ σαθμοὺς ἐν
αὐτοῖς πιδέμεθ' ὡς περ οἱ παροδύον-
τες, ἐχρητο τοῖς κοινῶς ὡς ἡρεῖτο πρὸς γ-
μασι, τῷ μὲν βασιλεῖ Ἀλεξίῳ κυνηγε-
σίαις ἐρείς ποροσάνεχεν, καὶ κούφοις τῷ
τέως τρέφεσθ' πνδύμασι μὲν τῶν φυλά-
κων οὐδ' αὐτῷ ἐπέστησεν, οὐ μόνον τὴν εἰ-
σοδον αὐτῷ, καὶ τὴν ἔξοδον ἐφορῶντας τῷ
μουδικῷ πολυμομάτε ἀργου ὀπιερῶτε-
ρον, ἀλλὰ καὶ μηδένα τῶν ἀπάντων παρε-
ῶντας μόνον ἐντυγχάνειν αὐτῷ, ὡς τε
οὐπνοσῶν διωμλεῖσθ' πρὸς γματ' ἔ-
αυτὸν δὲ ὄλον ὀπιδοὺς τῶς μελίμνας,
ἐχόπως εὐ πρὸς ἔριον τὰ ῥωμαῖαν, ἀλλ'
ὅπως ἀφελεῖ ἐν τῶν βασιλείων καὶ σύμ-
βουλον ἀγαθὸν καὶ καὶ χεῖρα γηνύειν ἀλ-
δρα καὶ ἀρεμάνιον, καὶ ὑποπῆσιν ἐκείνῳ,
καὶ πρὸς ἀρχιῶν ἐπιπῆσειον ἀμειβόμε-
νθ' δὲ τῆς πρὸς αὐτὸν δύνιας τοῖς Πα-
φλαγένας, καὶ πάντα ἄλλοιον σῶρα φά-
μῆρον αὐτῷ τῆς ὑποσασίας, ἀξιώμασι
τοῦτοῦ ἐπιμῆσε, καὶ δωρεαῖς φιλοτιμίας ἐ-
δέξωσάτο, καὶ τὰ λαμωρῶν δὲ τῶν ἀξίω-
μάτων, καὶ τὰ τῶν ὀφικίων μεγαλοπρ-
πῆ, ὡς ἐκείνῳ ἐδοκεῖ μεταπιδεῖς, ὅτι π-
νάμ μὲν τοῖς ἐκπῆ πῆσας ποροῦβάλετο
ἀλλοῖς δὲ ὑπεξῆσθ' ἰτέρεος, ἐκείνοιο δη-
πορῶν, οἱ ὀπίσω αὐτῷ ἐπορῶθησαν, ὡς τῷ
Βάαλ πρὸς τῶν οἱ ὑποσάντες ἔωντ' ὀ-
θεοῦ, καὶ οἱ τὴν παρ' ἐκείνῳ δέξαν ποροῦθεν τῆς ἐπιμνετῆς καὶ ποροτέρας

& ineuitabilis carcer pro-
fundo fomno oppressum te-
net, ex quo non nisi vltimæ
tubæ clangore excitaberis:
ego verò tuum genus vlcif-
car, vt leo prædam opimam
nactus, & pœnas iniuriarum
tuarum graues exigam, post-
quam hanc splendidam vr-
bem sum ingressus,

*Qua septem vna sibi muro
circumdedit arces.*

14 Deinceps omnes do-
mos illustres & splendidas
peruagando, & viatorum in-
star in eis diuersando, Rem-
publicam suo arbitratu ad-
ministrabat. Imperatori A-
lexio venationes & alia lu-
dicra indulfit, custodibus
adhibit, qui non modò iu-
gressum & egressū eius dili-
gētissimè obseruarēt, sed etiā
neminem omnino vlla de re
cum eo colloqui paterentur:
sibi curam rerum vendica-
uit, non in id intentus, vt
Romana res floureret, sed vt
omnes tam consilio quàm
manu pollentes, & imperio
idonei, diuersæ factionis, pa-
latio exigerentur. Paphlago-
nes cæteròsq; omnes quo-
rum opera & studiis regnum
occuparat, & honoribus &
largitionibus est remunera-
tus. Dignitates & officia ma-
gnifica pro libito partim in
filios suos, partim in alios
transulit: eos vtique qui ip-
sum secuti erant, vt olim ij
qui à Deo viuente ad Baal-
lem defecerunt, quique ip-
sius gloriam priori lauda-

Andronicus,
vt famelicus
leo, Manue-
lis sobolem
discerpit.

Eiusdem ty-
rannicæ ar-
tes. Illustriū
domos ser-
tatur.

Rempub. suo
arbitratu ad-
ministrat.

Iuueni Impe-
ratori iudi-
cia indulget,
& adhibet
custodias, si-
dòsq; admo-
nitores ab
eo procul a-
mouet.

Prudentes &
fortes viros
palatio exi-
git.

Tyrannidis
fauores pro-
mouet & lo-
cupletat.

Manera pu-
blica in ho-
mines sibi
acceptos tras
fert.

bili dignitati cum iustitia coniuñctæ prætulerūt. Proinde clari viri partim domo & patria pellebantur, à charissimis suis auulsi: partim oculis priuabantur: partim in carcerem & ferreas manicas coniiçiebantur, nullius sibi sceleris conscij: sed illius criminis tacite condemnati, quod ex nobilitate essent, & in bello sæpe fortiter, se gefissent, aut proceritate corporis & elegantia formæ, aut alia quapiam re quæ morderet Andronicum & spe haud bona aleret, antecellerent: aut ob residuas veterum offenfarum scintillas, quæ hæctenus velut ignis sub cinere latuerant, refuscitatas, multabantur. Itaque peracerba fuit illorum temporum cōditio, & coniuñctissimorum inter sese perfidia, malū itolerabile. Nec enim frater dū taxat fratrem, pater filiū negligebat, si Andronico ita visum esset: sed proditores eorum infestissimos ad internecionem familiæ adiutabāt. Erant etiam qui ipsi suos deferrerent, vt aut Andronici acta irridentes, aut spreto Andronico, paternum imperiū gerēti Alexio addictos. Multi quoque inter accusandum sunt accusati: & dum altos arguunt, vt Andronici infidiatores, ab ipsis reis aut circumstantibus sunt delati, & in eādem custodiā vtrique abducti. Orationē meam confirmat Ioannes Cantacuzenus, qui pugnis in spadonē Zitam ita fruit, vt dentes ei excuteret, Scylabia discinderet, quod

πρῆς, καὶ τῶν ἀγαθῶν μελέδα παρεχόμενης. οἱ μὲν τῶν ἐπισημοῦν αἰθεροῦν ἀπηλαύνοντο οἴκου καὶ πατρίδος, καὶ τῶν φιλοτάτων ὕπο διέσαντο. οἱ δὲ εἰρκταῖς καὶ χεῖρες πέδαις σιδηραῖς παρεδίδοντο, ἄλλοι τοῖς ὀφθαλμοῖς ὄξεσκόπῃντο, ἀήτῃαν οὐδεμίαν ἐπὶ ἀγαθῶν ἐπισημοῦν ἑαυτοῖς δεικνόντες· τὸ δὲ ἐπὶ τῶν ἀπατελεῶν σιωπηλάς ἐγενετο, καὶ τῶν πύλων πολλοὺς ἐξέκοιμησαν, ἢ φυῆς στόματι γλῆλαισιν, ἢ ὥρας ἰκανωτάτης μεταλαχῆν, ἢ πῆτερον φέρειν ἐπαμνητὸν, ὑποκνίζον Ἀνδρόνικον, οὐδὲ ἀγαθὰς ἐπισημοῦν τὰς ἐλπίδας ὑποβάλλον, εἴτε μὴ παλαιὰς μεμελεμένης ὑποτύπον ἐμπύρομα, καὶ φρυκτεῦον καὶ βραχὺ τὸ ἀσπίδι λελησθὸς καὶ ἀποδιούμενον τὸ θυμῷ. μὴ τὸν ἀνύποιος ἢ τὸ τὸ κεραυτὸν φρεσὶ καὶ ἢ ἀλλοῖς, καὶ τῶν πάντων γνησιωτάτων οὐκ ἐπισημοῦν ἀφορήτων μὴ. οὐ γὰρ μόνον ἀδελφὸς παρεῶρα κασίγητον, καὶ πατὴρ μὲν παρέτρεχεν, ἀνὸς ἡρεσκον Ἀνδρόνικον ἀλλὰ καὶ τοῖς κρατεροῦσι διδούσι τούτοις σιωπῶρα τὰ ἀνήκεστα, καὶ τὴν τὴν γῆρας σιωπῶρα ἀπώλεσαν. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατεμύβον ἀντότατοι τοῖς οἰκείοις, ὡς ἢ τὰ παρ' Ἀνδρόνικου χλοῦαζοντας δρῶμενα, ἢ τοῦ τὸν τὴν παρῶρα ἀρχοντι ἀρχὴν ἀλεξίῳ ἀρεσκείοις, Ἀνδρόνικου δὲ ἀπαρξενίζοντας ἑαυτοῖς. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἀπὸ κατηγορεῖν κατηγόρωτο, καὶ διελύχοντες ἐτέρους ἐπὶ Ἀνδρόνικον τέκνονας καμῶν, ὅπως ἀπῶν τῶν κατηγορευμένων, ἢ καὶ ἀλλοῖν παρεῶρων ἀρεσκείοις ἀπαρξενίζοντας μία φρεσὶ. καὶ πρῶτα μὲν τὸν λόγον ὁ Κωνσταντίνος Ἰωάννης, παλαιὰ μεμνημένους πυγμαῖς πᾶσιν ἐπισημοῦν τὴν Τζίταν καλέμενον, καὶ τοῖς ὀδόντας ἐκείζαν, καὶ τὰ χεῖλη ἀσκαμα-

In illustres viros vario suppliciorū genere affectos graffatur.

Amulos quoscuque euenit.

Veteres aduersarios opprimunt, vindictam cupidissimi.

Sub tyrannide acerba tēporum conditio. Qui enim homines antea erant coniunctissimi, tunc naturæ supplicis vinculis, alij in alios perfidē infurgunt.

Sycophantatum auulcorum mercēs.

Ioannis Cantacuzeni Andronicū in iustitiam suam ostentatis (peculiaris quidam numerus vindictæ) excacatio.

ἀσκαματῶν, ὅτι πεφώραται ὄλωος Ἀλεξίῳ τῶν βασιλεῖ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἀλεχθεῖς συμφορῶν ἀρεσκείοις δὲ συλλαμβανόμενοι καὶ αὐτοῖς, ὄξεσκόπῃντο καὶ εἰρκτῆς ζοφῶδε ἀρεσκείοις μὲν, οἷς ἀρεσκείοις δὲ δεσμοφύλακα καὶ πέπομον ἐν τῶν γυμνασίου μὲν Ἀγγέλου δεσμῶτι ἐν τῶ Κωνσταντίνῳ. οὐκοῦν δὲ ταῦτα μὴ εἰς πόνον ἀπῶρα κεφαλή, καὶ ἀρεσκείοις ἦγον, ὡς ἔποτε τοῖς ἐργοῖς αὐτοῖς ἀπιστοῦμενα, ὅσα τὸ ἔμπροσθεν κείνη τετραδοῦται τέρατα. οὐ γὰρ ἐκλοιπὸς μόνον ἀπῶρα ὑψηλὸς, καὶ τῆς ἐναντίας Ἀνδρόνικον μόρας, ἐπαρξεν τὰ οἰκείωτα, ἀλλὰ καὶ ἀρεσκείοις οἰκείοις ἀρεσκείοις ἀπιστοῦτα ὡν, οἷς χεῖρες ἐφώμαζε ἐπὶ πυροῦ, καὶ οἷς τὸν μέγαν παρεῶρα τὸν σπῆτον, καὶ τὸν ἀνδοτμίαν ἐκείνην ζωότρον, καὶ τὸν κύκλον τῶν ἀρεσκείοις ἐκείνην ἐκείνην ἀρεσκείοις διεπέθει χεῖρας σήμερον. μὴ δὲ καὶ τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πολλὰ καὶ ὄρα σφαυρομένην τε ἀρεσκείοις τὸν τὸν Χέρξεν Ναυαρχον, καὶ ἀρεσκείοις μὲν, ὑμνοῦ μὲν τε καὶ βλασφημοῦ μὲν. ὡς καὶ πολλοὶ τῆς ἐκείνη μελέσθ, οἱ ὄλωος ἐς νοῦν βαππῶντες, τὸν δὲ Ἀνδρόνικου ἐπαμνητὸν καταβολὴν ἐν ὄμιλον ὑδρῶος, καὶ τὴν ἀγαθῶν πινῶν ἀρεσκείοις παρεῶρα, ἔμεσιν τῶν ἀρεσκείοις ὄρα καὶ κατεπρόλε τὴν ἀρεσκείοις. ὁ δὲ αὐτοῖς φαρμακοῖς ὡν ὄλωοτα ἀρεσκείοις ἀρεσκείοις, μὴ κατεπρόλεν ἐπεβάλλετο. ἡμερῶν δὲ πινῶν ἀρεσκείοις ὄρα καὶ πᾶσιν, εἰ ἢ καὶ ἀληθῶος, οὐκ ἔρα λείην, καὶ ἀρεσκείοις ἀρεσκείοις ὄρα καὶ κύλικας. καὶ τὸ ὄλωοις τῶν ἐς ἀδου καταγωγῆς ἀρεσκείοις ἀρεσκείοις πειραδὴ μὴ τὴν Κατασέλασαν Μαρίαν, τὴν θυγατέρα τῆ βασιλέως Μανουὴλ, τὴν καὶ ἀρεσκείοις καὶ ἀρεσκείοις πᾶσιν μάγισσα τὴν τὸ Ἀνδρόνικου καὶ ἀρεσκείοις ἐς τὴν

cum Imperatore Alexio de communibus miseris esset collocutus: idemque mox cōprehensus, & oculis erutis in obfcurum carcerem est coniectus, quod per quendam carceris custodem fratri vxoris suæ Angelo Constantino salutem dixerat. Nemo igitur ærumnarum erat expers: & si nunquam aliās, tum certe re ipsa monstra illa apparebāt, quæ Empedocles de Contentione fabulatur. Neque enim proceres duntaxat Andronici aduersarij, sed eius etiam cultores, crudelissimè tractabantur. Nam quos heri humanissimè exceperat, & inter intimos habuerat, in eos hodie atrociter sequebatur. Ita videre erat eundem eodē die, vt de Nauarcho Xerxis est memoria proditum, & coronari & securi percuti, laudari & conuiciis proscindi. Itaque prudentiores, Andronici laudationem iniuriæ principij, & beneficentiam eius facultatum rapinam, benignitatē eius interitum iudicabant. Neque verò constabat, cum regnum affectaret, eū beneficium esse atrocissimum, & lethalia pocula miscendi peritū: sed aliquot diebus post, id omnibus in ore erat, verē nec ne, haud scio: ac eius nefariæ artis prima fecisse periculum Maria Cæsaris, Manuelis Imperatoris filia, ferebatur, quæ & princeps, & præ ceteris omnibus Andro-

Nemo sub tyrannide ærumnarū expers est.

Periculum imminet ijs qui circa leonem antrum morantur, aut iubar eius vel molliter tractant.

Tyranni laudatio iniurie principij, benignitas interitus.

Veneficium, tyrannis arguitatissima, præcipue vero recentioribus Andronicis.

Cæsaris, quæ Andronico mens eregerat, tyranni poculum prior ex hautit.

nici reditum expetiuerat. Nā pollicitationibus ab eo corruptum paternum eius spationem cognomento Pterygionitem, lentum illi venenum miscuisse. Nec multo post, Cæsar vxoris obitum est confectus, qui nec ipse naturali morte decessisse, sed vnus calix duos præstantes homines, Andronici infidiis, confecisse putabatur.

15 Cūm autem filiam Irenen, ex confobrina Theodora Comnena contra leges susceptam Alexio, Manuelis ex incesto concubitu Theodoræ filio, despondere vellet: breue scriptum ad sanctum Concilium componit, idque suo nomine atramento subscriptum, publicè recitandum & deliberandum proponit. Cuius hæc erat sententia: Vtrum ferendum esset matrimonium, quod cum parum aut nihil potius incommodi præ se ferat: tamen ad Orientis & Occidentis coniunctionem & captiuorum redemptionem pertineret, ac plura alia commoda Reipublicæ allaturum esset. Id breue scriptum veluti ahenum ebulliens, aut Neptunius tridens, aut ingeniosè confictum illud Contentionis pomum, Concilium permiscuit: & inter senatorios iudices omnes diffidium effecit, aut, vt verius dicam, alios in alios armavit, & in contrarias velut acies distraxit. Nam eorum maxima pars corrupta largitionibus, & amplificandæ dignitatis promissionibus: id coniu-

Hanc sequitur maricus.

Qui iura humana & diuina tyrannus peruerit, nihil mirum si naturam ipsam incestat.

Impiorum conscientia, in Deum & naturam insurgens, suo ipse iudicio damnata, larvam quærit, vt malè agendo reip. commoda quærere videatur.

Edictum impium, contentionis pomum.

Confiliarium sub tyrannide discordia.

Maxima pars auaritiæ & ambitionis morbo lethali laborat.

πατείδα γλιχομένω ιδεῖν. Ἐποφθάρωαι γὰρ ζῆσις αἰς ἑποχέσειν ἐπιδομῖαν πινὰ παρῶν ὑπὲρ τῆς γυμναστικῆς, ἐπιπικλῶ Πτερυγιονίτῳ, καὶ λυρὸν ἐγχεθῆναι τῇ ἀνδραγαθῶι δὲ τὰς φάρμακον. Ἐὶ δὲ τὸ δηλητήριον οὐ τῆς αὐτῆς θανατουύτων, ἀλλὰ τῆς καὶ βραχὺ παρὰ τὴν μέλιαν θανάτω, καὶ ὑπεξαρόντων τῆ ζῆνι χολαίτερον. οὐ πολὺ ὁ ἐν μέσῳ κηρός, καὶ τῆς γυμναστικῆς μέρω καὶ ὁ ταύτη συζυγίαις Καίσαρ ἐπιπολοῦσθε. πλὴν οὐδ' οὐτὸ φυσικῶς ἐγγεῖτο τελευτῶν, ἀλλὰ κύλιξ ἐτεμαίρετο μία ζωῆς κατὰ νόμισα δύο ἀμειψόμεναι τελευτῶν.

15 Βουλῆται δὲ τῶν αὐτῶν θυγατέρα Εἰρήνην εἰς γάμον ἀρμόσει τῷ Ἀλεξίῳ, ἢν ἡ Κομνηνὴ Θεοδώρα ἐγένετο, βιβλίῳ γαμικῶν ἐπιπέθειτο πρὸς τὴν ἑρῶν σωζέον, καὶ τῆτο ἑποσημηνάμενος καί ποθεν δὲ μέλαν τῷ οἰκίῳ ἐνόμασι, ἐπὶ κοινῆς ἀρεθασίας τε καὶ σέβας ἀνάσσει δασιν. Ἐὶ δὲ τῆς γραφομῶν ὁ νοῖς, εἰ συγχωρηθῆσεται πρὸς τὴν συνάλλαγμα γαμικόν, βραχὺ γὰρ ἢ εἰδὲν παρὰ τὴν μετῶν τὸ ἀσεμνόν, ἡγεμόντων δὲ ὁμοῦς εἰς ἀρμόγῳ τῆς ἐώας καὶ ἑσπεύει λήξεας, ἑ ἀνίρρυσιν ἀχμολώτων, καὶ χερσηζὸν πλείων ὅσων ἐτέρον σωροισόντων κοινῇ. καὶ τὸ βραχὺ σύλλαβον τῆτο γραμματικόν, κατὰ τῆς ἐρυζανθῆς ζαμῆρρυσίς ἢ Ποσειδώνι τείνανα, ἢ τὸ σφύρας τῆς ἐριδῆς μῆλην, τῶν τε σωζέον διεκύνθησε, καὶ τῆς συγκατῆς μέρω ἐπόσον πρὸς τὸ κείναι, διέστηεν ἢ ἀλιδέσειεν εἰπεῖν, κατ' ἀλλήλων ἐφώπλισε, καὶ εἰς μόρας ἐναντίας ἀπέκρινε. ζήμιασι γὰρ οἱ πλείστοι τούτων καθυπαχθέντες, ἑ πρὸς ἀναβάσει μαλαχθέντες, ἐποδῶκεν, ὡς οὐκ ἄφελον, οἷα μὴ κενωλυμῶν τῶν

τῶν γάμων. οἱ δὲ θεαυότεροι τῆς διμεσῶν καὶ ψηφοφαγῆν εἰωθότες, ἑ καὶ τοῖς φεφανῆσι ἀγρυπτόντες οἴκοις, καὶ οἱ φιλόχρηστοι τῆς ἐκ τῆς συνόδου, καὶ θεοκάπιλοι, μηδὲ συγγένειαν ὑπερρεῖσιν διετήνυτο τὰ συμφορησώμενα πρὸς ὅσα, ἑ καὶ τὸ εἶς ἀθεμίτων ἐνώσειν ἀμρότερα γεγυῖσθαι, καὶ τοῖς νόμοις τὰ τοιάδε κημήματα ἀνεπινοῦν ἄνητα συγγενείας, ἢ ἐκ δαμάτρω ἀφροῦτα λογίζεσθαι. καὶ ἀμαρτῆς δὲ ἑλερον ἑ καὶ τὸ οἰεσθαι ὅπως εἰν ὑπὲρ εἶδεσθαι πῆπεν ἐπιπολοῦσθαι ἢ ἑποσπιν. οἱ δὲ οὐδ' ἀκερῆς ὡς πρὸς ἀμειψόμενοι τὰ φτεργόμενα, καὶ ὡς ἀγχομάλοις ὑπλοῖς τοῖς νόμοις τὰς πρὸς βολὰς αὐτῶν ἀπορατοῦντες, μηδὲ συγχωροῦντες τῆ πρὸς ἑ, ὡς ἀθεμιτομαίας μεσῆ ἢ ἀντέππτον ἡγεμόντων. ἦσαν δὲ οἱ τῆ καλλιῶ τῶν ταύτων ἐισηγούμενοι γωμίω, καὶ τῆς πάλης τῆς κρείττων, βραχῆς ἐκ τῆς ἀρεθῆς, καὶ τῆς ἐπιδόμων τῆ βήματος, καὶ πνευ δασιν πρὸς τῆς συγκατῆς βουλῆς. καὶ αὐτοῖς δὲ ὁ τῆ πειάρχου ζῆλον ἐπισπύσει τε καὶ ὑπὲρ λειρον, οὐκ ἔων ἐπερζυγῆν, καὶ οἴκοθεν ἀλλως ἀσώδουται. ἑτε γὰρ ἢ Ἀνδρονίκου τῆτον εἶλεσε μεγαλειότης συμφορῶς, εἶθ' ἢ τῆς αὐτῆς λόγων ἐσφείλιξε δωάμας, οὐδ' αἰ ἀπειλὰς διετάραξαν. ἀλλ' ἑ ἀπὸ ἀνακτος ὡς ἐκείνος ὁ πρὸς βολας, πρὸς ὃν αἰ κύμα ὀρθόν ἵσταται, καὶ ἀλμυ πρὸς μορμύρουσα. ὁ δὲ εἰς ἀφρόν δαλύων, καὶ μακρὰ κλάειν ἐάν τῶν ἢ χίεσαν εἰλασασιν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐσφεικται βάτους. ἀμείλει τοι καὶ ἰδὼν ὡς οὐδὲν ὠφελεί, ἀλλ' ἀνακαλύπτως ἐπεισι τὰ δεινά, καὶ νικᾷ τὰ χείρονα τῆς ἑρῶν ἀπανίσταται ἀρχείων, καὶ πρὸς τῶν ἦσαν ἀρεθῆς τε τῆς ἐπιδόμων, καὶ τῶν χιπῶν τῶν παραγωγῶν, ἑ τῶν τε πειλοῦς ἡυτρεπῆκει κατὰ δεσιν. ὁ δὲ Ἀνδρόνικος τῶν

gium, vt licitum (quod vti- nam factum non esset) approbavit. Iudices verò audaciores, qui procerum ædes frequentare, ac suffragia conuuiis eorum condonare solent: & homines auari, & res diuinas cauponari soliti, eas personas inter se cognatas esse negabant: propterea quòd ex illicitis nuptiis procreata, nihil cum iure cognationis còmune haberet, ac alienissimæ putarentur. Esse autem inficitæ, causam solè illustriorem in quæstionem vocari. Alij verò argumentis istis planè repudiatis, fortiter aduersabantur: & nuptias istas, quæ incestæ essent, procedere nequaquam patiebantur. Eius pulcherri- mæ sententiæ auctores erant pauci ex ordine Pontificum & sacerdotum, & ex Patri- bus còscriptis aliquot, qui & ipsi Patriarchæ studio incitati, & auctoritate confirma- ti, in recta sententia, quamuis eam domo non attulissent, permanebant. Hunc enim neque Andronici ma- iestas debilitauit, neque vis eloquentiæ euertit, neque minæ perturbarunt, quo minus instar marinæ petræ inconcussus maneret. Qui cum se nihil proficere, & mala manifestè ingruere, & partem meliorem à maiore vinci cerneret: è sacro palatio in insulam Terebinthum, vbi sibi dixerforium & sepulchrum struxerat, discedit. Andronicus verò, vt deside-

Judicium impiorum characteres.

Incestæ nuptiæ ab impuris ingenis facile probantur.

Summa impiorum impudentia.

Sapientes natura legem tuetur.

Paucus autè illorum est numerus.

Vir bonus & magni nominis multos in officio retinet.

Theodosius virtutis veræ custos rigidusque faterles malo seculo, in tyrānidis iudicium, natus: vti laudissimū effugit. Tempestati quam pacare non poterat prudēter cecidit.

ratum, ita inopinatum eius difcessum, instituto suo com modissimum ratus, nuptias perficit: Bulgarorum episcopo, qui tum fortè in vrbe erat, cerimonias matrimonij peragente. Quum de successore suę factionis patriarchæ dando deliberaret, Camatero Basilio Oecumenicum pontificatum desert: aut potius illius syngrapha impulsus vendit, qua is promiserat, se quicquid cordi esset Andronico, quantumvis illicitum, facturum, & ea declinaturum quæ illi displicerent.

Tyrannis bonorum vicia exosa.

Basilius Camateres patriarchatum emit, factus tyranni mæcipium. Vide seculi nostri tabellam.

Græciæ imperiū ad tuina inclinans, paulatim concutitur.

Sultani Iconiensis bellica prosperitates.

Andronicus, qui in Rempub. conlurauerat, alios in suam tyrannidem videt insurgentes.

16 Hoc tam afflicto ciuitatis statu, prouinciæ peius etiam habebant, nescio quo fato Romanum imperium labefactate. Nam Iconij Sultanus audito Manuelis Imperatoris obitu, quem, vt Tantalus, saxum iamiam capiti imminens formidarat: Sozopolim belli iure capit, oppida circumiacentia directa suæ ditionis facit, & splendidissimam Attali vrbe[m] longa obsidione affligit: Cotyalium vastat, & alias complures prouincias in deditiōnem accipit. Adhæc, Magnus Domesticus Ioannes Comnenus, cognomento Batazes, vir rei bellicæ non ignarus; multis victoriis contra Persas insignis, tum Philadelphiæ degens, acriter Andronico aduersatur, eius edicta negligit, minas eius grauioribus

υποχώρησιν Θεοδοσίου κάλλιπον δεξίω. μα τύχης ήγμοσάμην, ως ωσφ δόξαν άμα και ή γνώμην εκείνω γεγηρημένω, τότε συνάλλαγμα εξεπέρανε ήβή γάμων, δολογητικώ αιάδ είξας τον αρχιποιόμην ήβή Βουλγάρον, παρόντα τιμικαύτα ή πόλει, ή ωσφ τον Πατριάρχον Θερόνον δεδεξομήν, και αυτώ πληρόσονται τα και έρεσιν δε σιέπιετα, και βηκένεται Ανδρονίω εις τλώ οικουμηνικώ παροσρίαν ο Καματηρος Βασίλει, ή το έμπαινω ως έλεγτο, αώτος Ανδρόνικον έφειλκύσατο ωρος τλώ τοιαύτων βηκολω, οίς μονώτατ εξ άπάντων Ανδρονίω έγγράφως συνέδρετο, εκείνα εν τω αρχιερατούειν δεσποσάτ τεδς, οσα φιλητα Ανδρονίω, και εν είσαν παναδέμματα, και ενια πάλιν ύποσυγειν όπόσα ουχ ήδύωει Ανδρόνικον.

16 Ου μόνον δε τα ή τλώ πόλω αυτως, ενόσσω, αλλά και τα έξω χειρόνος επαχον, απιωελάροντ οίμα ή δαιμονίου τλώ ύπο Ρωμαίους εις πάν άξύμφορον, ο ρδ ή Ικονίου Σουλταν, όν έδέμεινε πέτερον άει ή Γαύταλον, ύφ κεφαλης άνατέλλοντα, φιμη δη τον άνακτα Μανουήλ, εις άδου μετανεχωρηκένω μαδων, τλώ τε Σωζόπολιν πολέμου νόμω κατέχε, και τας πέριξ κωμοπόλεις ληισάμην, ύφ έαυτων έποήσατο. ή τλώ Ατήάλου δε λαμωροτά τλώ πόλιν πολιορκία εκάκωσε, και το Κοτυάλειν εξεπόρθησε, και έτερας συχράς χώτας παρεσήτατ. και ο Μέγας δε Δομέσικ, Ιωάννης ο εν Κομνηλών, ή το επώνυμον Βατάτζης, ανηρ ου φαύλ, τα τακτικα, πολλας δε νίκας πολλαίς επανημημήν, ή Περσών, ή Φιλαδελφεία εκδρατείβων, αντεκάθητο γηυνάως τω Ανδρονίω, και όλιγώροσ ήβή τουτου είχεν βηκταζών, ή απειλουώτι δεινά αντενεβρυμάτο δεινό-

δεινότερα, ή κακώς άκούων ως τυραννίδι βηκλήρον, τα ήδη τετυραννηκότα λαμωρος επετίμα τε ή επέπληττεν ως ενσάτη δάμνον, το βασίλειον ήβή εντειβοντι, έδεν έμφολίων σάσεων & πολέμων αι Ασιατιδες έγαμον πόλεις, και ήβή εντεύθεν δρωμάνα δυσαχέστερα ήβή εξόμροσιν συμμάχόντων εναν, ή και ούτως ειπέιν, ή χειρόον επεξήλθεν αλλόγλωττος, ή το ή έγχώρι, ή δε εις δεξιά, και κατ' αλληλαν εκπεπολέματ το όμρουλον βαρβαρωθεν, και τω της συγγρηίας νόμοις ήγμοσικός. και Ανδρόνικ, μηρόπιλίεν εννω ή τω Βατάτζη τον Λαπαρδαν Ανδρόνικον, άδρα βαρχιω μηδ το δέμας, δρασθειον δε τα πολέμια, ουκ όλιγον αυτώ στρατολόγησας όπλιτιών. ο ή Κομνηνός Ιωάννης νόσω τότε σωιχημήν, και περί που τλώ Φιλαδελφών πόλιν ενσωλημήν, απτεξάγη τω Λαπαρδα τω υφεις, τον, τε Μανουήλ και τον Αλέξιν. ή δε πολέμου συχράς μεταλεβόντες τρωτας όποιας αυτος ίσησι, & πολλών εξ εκατέροθεν ανμερομηδών τως έμφυλίοις συμπολοχίς βαρυπενθής ήβή ο Βατάτζης ή ενσηψάση καχεξία βηκσυχράζων, ως άμφοτέροις αυτον συχούση, και καταβαλούση δυσυχως ύπν κλίνης, ότε δημοσούειν έδει και παεις αν ό τρέφει ωσφ τα πολεμικα ήγυναιον, και τας βηκ νίκη νενομισμήας φωνας ωρος ήβή έων πολέων δεξεσ, ήπ δε πρσούδς τοίς έργοις ωρος ήβή απφίρετα αρχηγόν ο βαδυγέρον Ανδρόνικ. ωρογμασι δε καδυποδεινις, ως ωροθυμία ή νεκρής ανίσησι, και ως ουδεν καρδιας άσθητικής ίχυρότερον, άρειν αυτον βηκ κληνιδις αυτοσιδου ωροσρέπητα, ή ήπατ φέροντας εν γηλόφω, όσιν δεσάτα οι τα ή πόλεμον έσοπο. ου δη γερονότ, και τω υφεις αυτε τλώ στραπαν ή τον δοκουώτα

minis eludit. & cum ob affectu regni crimen male audiret, cum qui id iam inuaserat: obiurgat: & vt malum genus, genus Imperatorium extirpantem, execratur. Vnde Asiana vrbes seditionibus & intestinis bellis grauius, quam a finitimis hostibus affligebatur. Imò, quem barbari non violarant, cum ciues trucidabant: & concitati contra sese populares, oblitis necessitudinis, barbari co more alij in alios grassabantur. Ac Andronicus in animo habuit, Andronicum Lapardam iustis copiis datis cum Bataze committere, vtrum paruum illum quidem, sed bellicosum. At Ioannes Comnenus oppressus morbo, circa Philadelphiam castrametatus, filios Manuelis & Alexium contra Lapardam mittit. Cum autem vario euentu pugnaretur, & multi vtrinque ciuilibus armis caderent: in magno luctu erat Batazes, ac fortunas suas miserabatur, quod tum infeliciter in lecto decumberet, cum in publico & in acie versandum, & bellica virtus declaranda, ac Orientalium vrbiū voces ob victoriam audiendæ essent: vt re ipsa intelligeret senex Andronicus, cum quali sibi aduersario res esset. Sed quid non facit alacritas, & animus in re mala bonus? Iubet se intumulum, vnde pugna conspici posset, in lectulo deferri: & filiis vt instruenda sit

Dominilla, foris multa eamque altius personantem veritate audit.

Seditioes & intestina bella sub tyrannide.

Andronicus modis omnibus suam tyrannidē nūmare studet, ciuiliūque sanguine adificij pessimi parietes exstruit.

Ciuilium armorum fors.

Batazes, proceris bellicis & tyrannidis aduersarij effigies.

Nihil nō potest alacer & in re mala bonus animus.

acies, præcipit. Sic victoria illustri potitur eius exercitus, & Lapardanos longè persequitur ac cædit. Paucis diebus pòst, Batazis interitus magnum Philadelphienfibus luctum attulit, & animos eorum omnium ita immutavit, vt cū Andronico se coniungere statuerent: & missis Constantinopolim legatis, ad captandam Andronici benevolentiam, Batazē & filios eius summa animi leuitate criminarentur, Proinde Magni Domestici filij, metuentes, ne comprehensi Andronico proderentur, ad Iconienfem Sultanum confugiunt: quorū calamitate declaratum est, laqueos & retia divina providentia neminē posse euadere. Nam cum Sultani cessationem in ferendis cōtra hostem auxiliis molestè ferrēt, abire in Siciliam decreuerunt: & nauī conscensa, principiō prospero flatu Cretici pelagi oram legunt. Ibi verò aduerso vento coorto, ad Cretam appellere coacti, & à quodam præli-diaro Gallo, ex eorum ordine qui secures gestant, cogniti, comprehenduntur, & apud Cretæ quæstorem deferuntur. Qui cum eos incolumes & comætu instructos, ex insula dimittere in animo haberet, nec tamen suum exequi consilium, illis iam agnitis, posset: rem-

At occultum iustitiae numinis in Gregos iudiciū columnā istam nempe Batazen, tollit, vt publicum ædificium citius rueret. Philadelphienfes vulgi ingenium leue produnt

Batazis filij in diuinæ providentiæ retia incidit.

Abeunt in Siciliam, ostēte relicto.

Vento aduerso in Cretam pellitur. Trahit nolentes fatum.

Quæstor eos feruare cupit, nec audet. Misera mancipiorū tyrānidis cōditio.

οὐ τὸ ἐπιπέσειν καὶ ἐκείνους, ἢ νίκη περιπατῶς πρὸς τὸ ἐκείνου μετέβη σρά- τολμα· τὸ δὲ τῆς Λαπαρδαίων τῶν μα- ταβαλῶν, ἐπιπέσειν ἢ χρονον διακό- μηρον καὶ κτεινόμηρον. καὶ βραχέας δι- ἡμέρας τὸν βίον καταστρέψαντος τῆς Βα- τάζης, οἱ Φιλαδέλφειες πικρῶς ἐπὶ αὐ- τῶν καὶ βίβειν ὀλολύξαντες, ποροχωρῶν ἐγνωκείσαν Ἀνδρονίκῳ, ὡς μὴ εἴη ὅστις οὐ τῆς ἀπάντων. οἱ δὲ καὶ ἐς αὐτὴν τὴν βα- σιλεύουσαν πόλιν τὸ ἴδιον ποροθυμίας πτε- ρὸν ἔλυσον, καὶ Ἀνδρόνικον δεσποδόντες καὶ τῆς ἀεπιδῆς ὄρνιθῶν τῆς Βατάζης, καὶ τῆς ἐκείνου νεοπῶν ἐκαστὸν ὡς κορονημ λακέρυζα, ἢ γουλιῶς κηφελῶς περιεβόμ- βου αἰγυμῶν καὶ ἀνάκτορα, ὅποιον δὴ τὸ τῆς κακοχόλων ἐπιπέσειν, καὶ τῆς δι- κροῦν τρεφόντων γλωττῶν ἐπὶ τῆς σῶμα- τῶν. οἱ δὲ τῆς μεγάλου Δομοστικῶν ἡγὴ δέσαντες, μὴ συχεθεῖν, καὶ κατὰ ποροδο- θεῖν Ἀνδρονίκῳ, μεδίσανται ἐκείνῳ, καὶ τῶν ἰκονιῶν Σουλτάνῳ ποροσφύονται, οἱ καὶ ὕστερον, εἰς ὧν ἐπαθῶν ποροδήλωσ ὑπέ- δεξαν, μὴ εἰς τὴν τὰς πάρας ὑποβάλ- λεισθῆναι, ἢ τὸ ἀμφίβληστρον δικασθῆ- ναι, ὃ ἢ ἀνώθεν εἰς ἐταίρις πορονοία. συχε- ράναντες γὰρ ἐπὶ τῆς καὶ τῆς Σουλτάνῳ χρο- νία διατελεῖν, ὡς ἐκ ἀμυμῶν τὰς ἐχθρὰς ἐκείνοις ἐδέξαντο, εἰς Σικελίαν ἀπαίρθη κεκέρυζα. καὶ δὴ νηὸς ἐπιβάντες, εἰς ἐλῶν τὰ ποροτα πνέουσα χροῦμοι, τὸ Κρητι- κὸν διαπλώζονται πέλαγῳ. καὶ δὲ τῆς το- τῆς πνέουσα ἀντιπῶν, ἀναγκαστῶς τῆς Κρήτης ποροσίχου, καὶ γνωστῆς πα- ρά πνέου ἐκείσε φυλάσσοντες (γῆρας εἰς τῆς τῆς πελεκυφόρος καὶ Κελπικῆ) συλλαμβά- νονται, καὶ τὸ τῆς Κρήτης διασπολῆγῳ καταμυμῶνται. ὃ ἢ ἡρεῖτο μὴ τὰς ἀνδρας ἐκαστῶν, καὶ τῆς νήσε ἀπτεμέας ἐκπέμψαι, ἀλλ' ἵνα αὐτοῖς ἐπιποσά- μηρον, καὶ οἶνον ὑδροσάμηρον, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ποροτα ἢ πλοῦν ἐπιπέσειν χρο- ρηγήσας, οὐκ ἔχων δ' ὅπως πορονεῖ τὰ καὶ σκοποῦν (καταφανεῖς γὰρ ἢ τῆς ἀπασιν

ἀπασιν ἐγαγόνεσαν) δὴ λαπῆθον Ἀνδρο- νικῶ τὰ καὶ τὰς τάλανας Κομνηνοῖ. καὶ οὐτῶς μισοφαῖς ὦν, καὶ τὰς τῆς ἀνδρῶν κόρμης ἀκορέσως ἀπικαθῆμῳ, τῆς πο- τὸς τῆς ποροσεῖ. τότε δ' οὐδ' Ἀνδρό- νικῶ θείαν ἐπιποσῶν τὸν τῆς Βατάζης ἰ- διαίαν ἡρησάμῳ, καὶ ποροσεῖ τῆς ποροταῖς ἐαυτῆς δολοποροσῶς, καὶ ἐτερον τῆς ποροτα ποροκαλύμῳ, ποροβλῶν αὐτο- κροῦσα ἐισηγεῖται ἢ βασίλῳ Ἀλέξιῳ καὶ δὴ ἐπὶ τῆς ἀμῶν ἀφας αὐτὸν, καὶ καὶ δακρύων ποροβλῶν εἰς τὸν τῆς μεγάλῳς ἐκ- κλησίας ἀνακομίσας ἀνάσασθῳ, ἐπὶ μέρτυσι μῦραισι ποροτῶς πηθῶς ἀσυ- κῆ, καὶ ἀλλοῖς, καὶ πάλιν ὁμοῖως ἐκείθεν κατενεκῶν, εἰδοξε ποροποροτῶς εἶη πα- τῶς, καὶ χεῖρ δεξιά ἐπιπέσειν τῶν ποροτα ἢ βασίλῳς ὄρηκη. ὃ ἢ τὸ τῆς Δαβιδ ἀπ- κρις διδῶς πέταπ, ὃ πορονη, ἐπαράς κατῆ- ράξέ με, δικασθῶ τῶν ποροτα, καὶ ἐπετέλει.

17 Τῶν ποροτα πάντα ἐκποσῶν δε- στα ποροθυμῶς, διεξήχῳ ὡς ἡρεῖτο τὰ καὶ τῶν βασίλῳ ποροτάματα, τῆς ὄλων κῶν κατῶς. καὶ ποροτα μῦρ τῶν ἢ βασίλῳς μῦρῳ, τῆς ποροτα καὶ βασί- λῳς ποροσῶν βασίλῳ, ἐκ ἐληγῳ αὐτῆς κατῶς μῦρ, καὶ τὸν ποροποροσῶ- τα πλάτῳ μῦρ, ποροσῶν ἀπικαθῶσα- σα εἰ τῶν τῶν ποροδηλῶτα, καὶ ποροτα πῶσαν ποροτα καὶ μηχανῶ τῶν ποροτα ἢ πολιτείας, καὶ τῶν βασίλῳ ποροσῶσαν, ἀππολιτῶσῳ, καὶ τὸν δῆμον εἰς τὰς κατῶ αὐτῆς εἰς ἐκῶ μῦρ ὕβρεις, ὡς πορο- λάμῳ εἰς τὸ ἰερόν ἀρχεῖον ἐκδημαγῳ- θῶντα ποροποροσῶν, καὶ ποροτα τῶν καὶ ποροβλάσῳ εἰς ἀρπάσαι, καὶ μὴ ἐκείσε τὸν πατριάρχῳ τὸν πάνυ τὸν Θεο- δῶσαν, καὶ ποροβλάσῳ τῶν πορο εὐδοκῆται δὲ πορομῶτα, τῶν ἐκ μέσου τῶν ποροτα μετασῶσαν, καὶ τῶν ἐκ τῆς βασίλῳ ἀπῶσαν. τὰ κα δὲ καὶ τῆς γῆρας αὐτῆς ἐπελάβοντο τῆς ἀγορῶν οἱ κῶρογῶμο- νες, παρὸν οὐδὲν τῶν ἐμῶν ποροποσαν ἐκείνῳ πορομῶν ὁσῶτα, εἰ μὴ κατῶσῳ

dronico indicat. qui vt lucis inimicus, & oculis infestifimus, miseros illos Comnenos excæcat. ac Batazis orbitum diuinum beneficium interpretatus, cæteris dolis etiam hunc adiecit, ingenij sui dissimulandi causa. Autor est coronandi Alexij, eumque in humeros elatum lachrymans in magnæ Ecclesiæ ambonem pertulit: atque inde retulit, vt patrem pietate superare videretur, & adolescētis Imperatoris præsidium haberetur: cum ipse aliud in animo haberet, ac Dauidicum illud agitare, Elatum me allisit.

17 Quare omnib. aule proceribus amotis, summaque rerum in se translata, imperium suo arbitrato gerebat: ac principiō matrem Imperatoris, vt apertè sibi, & Imperatoris ac reipub. cōmodis aduerfantem, criminari non destitit, seque discessurum iterum simulauit: & populo ad eam conuiciis lace- randam concitato, suis artibus effecit, ut in sacro palatio conueniret, & patriarcham Theodosium importunis flagitationibus & crebris conuiciis perperelleret, vt in Imperatricis eiectione palatio consentiret. Tanta enim circumforanea turbæ væcordia erat, vt timèdum

A lucis inimi- co luce priuatur.
Nouus An- dronici do- lus.
Alexij coro- natio.
Perpetua ty- rannidis co- mes, hypocri- sis.
Andronici cōiuratio in Alexiū, quæ per matris la- tus transfo- dit. Obserua- tyrānicas ar- tes, authori- tatis summe vsurpationē, calumnias in Imperatricē, discessus si- mulationē, vulgi concitacionem, il- licitos conuē- tios & iniquas flagitationes.
Vulgus ido- neum tyran- nis, in strep- tum, quo pra- ua sua confi- lia exequuntur.

effet, ne in barbam eius inuolarent, nihil elucetem in eo sanctimoniam reuerit: ni Andronici postulatis, vt ab iniuria esset tutior, annuisset. Beli quoque iudices, Monasteriotes Leo, Tornicius Demetrius, & Constantinus Patrenius, nondum in album eorum inscripti qui Andronico studebant, nec apertissime illius cupiditatibus mancipati, vitæ periculū adierunt. Nā de Imperatrice sententias rogati, responderunt, se prius velle cognoscere, an id concilium de Imperatoris sententia coactum esset. Qua oratione tanquā stimulo vulneratus Andronicus: Isti sūt, inquit, qui Protopsebastum ad illa facinora impellunt: comprehendite eos. statim igitur satellites gladios quos humeris sustinebāt, in illos vibrarunt: & populus chlamydeb. eorum apprehensis, viros per contumeliam huc & illuc traxit, vt mortem ægrè effugerent. His peractis, Andronicus proceres inuasit, qui cum ea facinora ferenda non ducerent, & Cyclopiam scenā ante oculos haberent: fidem inter sese dederunt & acceperunt, & concordiam sanctissimo iureiurando firmauerunt, pacti, se nec oculis somnum visuros, nec capribus quietem daturus ni prius Andronicum, si fieri posset, sustulissent, vt suo potius quàm cōchæ sanguine (qua vestem suam tingere cupiens, omnem Imperatoriam stirpem euellere, & tantam immanis bellua deuobasiliscum quæsaliam emelzoi, κη ως μονιός δηλυμαίνεται αγγελι...

Quam periculo um sit sinceritatis n mantibus ho minibus sub tyrannis vi uere exem plo sūt Theo dosius & Be li iudices.

Sapientum consiliatorū respouitum.

Tyranni in iusta vex.

Satellitū & vulgi impia obedientia,

Procerum eduratio in Andronicū. Sibi verò potius quā Rei publicæ com modis consulentes, in seipfos ferrū conuertunt.

κη ως μονιός δηλυμαίνεται αγγελι... τὸ εὖ δεχθῆναι τὴν τὴν κινδύνου σφοδρῶ... τῆς. μικρῆς ἢ ἐδέσθη κινδυνεύουσα πρὸς τὸ ζῆναι καὶ τῆς Βήλου κεινῶ τὴν Τορνί... κίω Δημήτριον, τὸν Μοναστηριώτῃ... λέοντα, καὶ Κωνσταντῖνον τὸν Πατριώτῃ... ἔπειτα τῶν κύκλων ἐγραφέοντας τῆς Ἀνδρ... νικῶν πατριάρχων, μηδὲ πατρὶς ἐξ... σμῖον ἐκείνων δουλοκραφιδέας ἐναντι... ερον, καὶ τὸ γόνυ βαδίζων καμψαντας. οἱ... μὲν γὰρ ἀπαιτῶν μὲν τὸ πατριάρχων εἰ... πέν πατρὶς τὰ κη τῆς δεσποίνης εἰσαγέ... μῆρα, ἐδέλεον πατριάρχων ἐκείνων, εἰ... οὐκ ἀλλοτῶ ἐκείνων καὶ ἡ συνέλευσις, καὶ ἡ... τῆς πατριάρχων ἐξέτασις, κη γνώμην γίνεται τῆς κρατουμένης καὶ... ορισμένη. ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ὡς βουκλήσων... τῶν λόγων τέτρωτα φθεβίς, οὗτοι εἰσιν, ἐ... φησεν, οἱ τὸν Περωποσεβαστὸν ἐνάγοντες... εἰς τὸ τὰ ἄτοπα δραῖν· συλλάβετε αὐτοὺς... καὶ τὸ δὸν τῆς οἱ μὲν δουλοφρόνοι τὰ δὲ... τῆς ὁμῶν ἐπεσθέντα ἔξισθι ὡς κατὰ... μῆροι κατὰ τὴν. ὁ δὲ δήμος τῆς κα... κείσε τῆς χλαμύδων λαβόμενοι, πατρι... φερων τοὺς ἀνδρας μὲν ὑβρεως, ὡς μό... λης ἐκρυγέιν τὸ θανέιν. τῆς δὲ ἀύσας... Ἀνδρόνικος, τοὺς μεγαῖσι μὲν μετέπει... τα ἐπεφύετο. οἱ δὲ ὡς οὐκ ἀνεκτὰ τὰ ποι... αὐτὰ ἔργα ὑποφρόμῶροι, καὶ τὴν Κυκλώ... πειον ἀπικρῆς πατρὸς ὀφθαλμῶν ἔχοντες... καταδοκίμησιν, ἀλλήλοισι πίσεις δόντες τε... καὶ λαβόντες, καὶ τὴν ὁμόνοιαν κρατυ... νάμῶροι, καὶ οἱ τοὺς τὸ ὁμόνοιου φει... κώδειον ἐμπειδώσαντες, αὐτέθεντο, μη... δουῖαι ὑπνον τοὺς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ... τοὺς κρατάφοις, εἰ δὲ αὐτὸν, ὡς αὐτῶν... θαι ἀνάπαυσιν, ἕως εὖ θανέτω Ἀνδρό... νικος, καὶ τὸ τοῦτου ἄμα πατρὸς τῆς κό... χης χρώσων αὐτὸν, ἢ ἔξ ἧς βαλέαι ἢ οἱ... κείων πολλῶν ἰμειρόμῶροι, πᾶσαν τὴν... βασίλειον φυλάττω ἐκείνοι, καὶ ὡς μονιός δηλυμαίνεται αγγελι...

ἦσαν δὲ οἱ οὕτω συωμοσάμῶροι, Ἀν... δρόνικος ὁ υἱὸς τῆς Ἀγγελίου Κωνσταντῖνου, ὁ... μέγας Δούξ, Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνός... νος, καὶ οἱ οὕτω ἡγεῖς ἐκείνων ὄντες, πᾶσι... ἀκμαῖοι καὶ ῥομφαίῳ ἐσασμέν... νοι πατρὸς πόλεμον· ὁ δὲ δρόμος Λογοθέ... τῆς, ὁ Καματηρὸς βασιλεῖος, καὶ συ... χροὶ ἔταροι καὶ γήυος αὐτοῖς συωπόμῶροι, καὶ... ἀλλῶς τὸ ἐπίσημον ἔχοντες. ἀλλ' οὐκ... ἔλαθε τὸ σύστημα τὸν Ἀνδρόνικον, οὐκ... εἰς τὴν ἀφθέρησιν καὶ κρύβιον δεμει... ναν. διὸ καὶ αὐτῶν ὄρα καὶ τῆς ἡοῦ τῆς Ἀ... γέλου ὀρμήσας, μικρὸν ἀποδὲν ἀυλιζο... μῆρου τῆς χερσαίων πυλῶν τῆς πόλεως... τὴν καὶ αὐτὰ, ἐκείνων μὲν φυγάδα μὲν τῆς... ἡγῶν ἦθησιν, ἀσασίως δεσφραίνετα τῆ... σαχλῶν, καὶ οἱ ὀπλοφόροι Ἀνδρόνικου... αὐτῶν ἐκπέτασαν, ἐκ τῆς μόλις ἀγαπίων... πατριάρχων ἀμπορέων πλήρει κενῶν, καὶ... αὐτὰ μὲν ἐκπνέσαι εἰς θάλασσαν ἔσται... καὶ ἀμφιβλήσων σπύδαλα, αὐτὸν δὲ ἐν... τούτῳ διεκπέυσται καὶ τῆς παίδων τὸν... κινδύνου. τὸν δὲ γὰρ Κομνηνὸν συω... ληφῶς, καὶ τῆς σάσας τῆς παίδων, καὶ τῆ... Καματηρὸν βασιλεῖον, πᾶσι τῶν ἐξομ... ματοῖ. πατρὸς ἢ καὶ ἀλλῶς, ὁποσοῖς οὐ... μετ' ἐλίχρον πατριάρχη, ἀλλὰ ὀμίλῳ ἡ... λῶ, καὶ τὰ αὐτῶν ἀμφίλορον ἡμετέροις κοι... νήσασιν τοὺς εἰρημῶν τῶν σπύματῶς ἔ... τῶ τῶν ἡοῦσας καὶ ἀπολέσας Ἀνδρόνι... κος, οὐκ ἀλλῶ μὲν συλλαβεῖν ὄδινον, εἰς... κημὸν δὲ ἀνεβάλλετο τὴν ἐπίδοσιν. π... νὰς ἢ καὶ δεσμοποητοῖς ὡς αὐτοῖς, τῆς ὑ... περελαῖ ἢ κρατυκῶσας ἐπέροι, καὶ ἀλ... λας ἀλλῶς δεσφραίνετα. ὁρῶν ἢ καὶ ὄσοι περ... κρατελείφθησαν εὐγνωσῶ τε καὶ εὐαεῖθη... τῶις, τῶν παλιν ἰέναι πατριάρχη τοὺς πλεί... σιν ἐπιχειρήσαντες, καὶ τῶν πλανωμένων τῆς... ἀπέσων, κακίηνος μετὰ δεμῶν τῶν γνώμας, καὶ τῶν... ἀρχῶν πατριάρχων, καὶ τῶν ἐκείνων ἀμα συμπερομῶν... ἀξονι, ἢ τῶν δεσποίνης... ἰπέ πᾶσιν ὄλεθρον καὶ δεσφραίνετα ἀγῶν, τῶν καὶ πατριάρχων... T. 1j.

rare conaretur) purpurasce- ret. Coniurati erant, Andronicus Angeli Constantini filius, Magnus Dux Andronicus Cōtostephanus, & horum filij sedccim, omnes viri robusti & bellicosi: Logotheta Dromi Camaterus Basilius, & alij complures genere eis iuncti, viri illustres. Sed ea conspiratio prodita, non diu latuit Andronicum: qui impetu facto in Andronicū Angeli filium, tum non procul à terrestribus mœnibus habitantem, illum cum quatuor filiis in exiliū agit. Nam fagena satellitum Andronici cupidissime euitata, conscensaque cum filiis nauicula, vacuis amphoris quæ in ea erant, ciecctis, periculū vix euitauit. Cōtostephanus cum quatuor filiis, & Camaterus Basilius, comprehensi, omnes excæcantur. Item alij non conuicti, ex fama duntaxat, eaque ambigua coniurationis, easdem pœnas dederunt. Ad hunc modum iis quos olim cōprehenfos cupiebat, per occasionem in potestatem redactis, & aliis in carcerem coniecctis, aliis in exilium actis, aliis aliter mulctatis, cū paucos admodum reliquos esse cerneret, qui omiffa pertinacia, errantium stellarum more, cursu in contrarium mutato sibi studerent, dominæ perniciē molitur: ac post varias criminationes, miseram mulie-

Nihil numerus, industria, nobilitas, potentia iuuat, sine numinis auxilio.

Celeritas in exequendis huiusmodi consiliis necessaria: quæ neglecta, patienti sunt enim tyranni admodum oculati & suspicaces.

Coniuratorū varia fors diligentiores euadit tardiores, cūctationis suæ dant pœnas.

Sublati potestioribus aduersariis, reliquis sub iugū redactis tyrannus si quem aduerfariū intuetur superstitiē de illo tollēdo init consilium: quem admodū Andronicus de imperatrice.

rem concilio suorum, & eorum iudicum coetu coacto, qui non iudicaturi, sed damnaturi erant, proditionis accusati: eam ad Belam Hungariae regem, fororis maritum, crebras dedisse literas, & magnis pollicitationibus eum impulsisse, ut Branizobam & Belligradam vastaret. Itaque in angustissimum carcerem prope S. Diomedis monasterium ignominiose abducitur. Vbi & custodum ludibriis ac contumeliis, & fame siti que afflicta, saevissimi carnificis manum continenter expectabat. Andronicus vero nihil imminuta feritate, nihil nisi atrox & crudele cogitans, & vivere illa graviter ferens, non multo post iniuriarum ministros iudices conuocat, quae poena legibus in urbium & prouinciarum proditores statuta sit, rogat, accepto scripto, quo respondebatur, capitale id esse facinus: cohiberi non potuit, quin impetu in Imperatricem ferretur. Cum autem iudices illi iniqui clara voce exclamassent, miserrimam illam Imperatricem e medio tollenda esse: statim chartae ab Imperatore, filio eius, quasi gutta materni sanguinis, qua illa mori iubebatur, subscribitur. Illius crudelissimi & nefarii facinoris ministri Manuel primogenitus Andronici, & Georgius Augustus, Andronici affinis, deliguntur. Ii vero ad solam eius rei mentionem consternati, neglecto Imperatorio mandato, tunc obplorantur ducestantes,

Hanc proditionis (ut tyrannorum seho la docet) accusat coram subornatis iudicibus (seu tyrannidis mapiis).

Non audita, dignitate ipsa, in carcerem teterimum ignominiose detrudit.

Conscientiae futis agitur in miseram captiuam crudelitate infatigabili ferunt.

Iniquissimos iudices constituit, & naturae iura permerit.

Manuel filius & Georgius affinis, Andronico tunc te crudeliter tyrannidem exprobrant.

κλεινει τὸ ἀθροισμὸν, συναναγαζὼν τὸ ἐκείνῳ φίλον σωθεῖσθαι, ἵνα τὸ δικαίωσιν ἐν τῷ κλεινῷ, οὐ κλεινῷ, τὸ παλαίπωρον ἡμελλον. ἢ ἢ μὲν ὡς τὸ ἐπὶ ἀδελφῆ γαμβρὸν τὸ ῥήγμα Οὐβρίας τὸ Βελαῖ ἀνασεύσασα, καὶ πορθεῖν τὰ κτὲρ Βεανίτιζοβαν καὶ Βελαύγραδα γραφαῖς ἐνάχουσα, καὶ ἀδράϊς ἐπαίρματα ὑποχέουσα, εἰς τὸ τὸ ἀγίαις Διομήδοις μονίῳ παρὶ τῆς ἐκείνῃς πρὸς γενεατάτῳ ἔσαν εἰρητικῶ ἀκλειῶς ἀπάγεται. ἔνθα καὶ ἐφ' ἰκανὸν ὡρῶν τῶν φυλάκων ἐρεχθέντων παροικεῖν, καὶ λιμῶν καὶ δίψῃ τετραχολογῆν, τὸ σφραγία διωκεῖσθαι ἐφανταζέτο ἐν δεξιῶν ἐξώτα το μώτατον. ὃ τὸ ἐδὲ βραχὺ γὰρ τὸ ἀγριαίνον ὑποκεχάλασο, ἀλλὰ τὸ τὸ Δαβίδ, πόνον καὶ θυμὸν κατανοῶν, καὶ ὡρῶν ἐναυ ἀσύνων αὐτῶν εἰς θάνατον, καὶ οὐκ ὡς πολλοὶ καὶ τῶν ζῶσιν ὅτι σῶσι δὲ χερσίων, ἀθροίζῃ πάλιν τὰς τῆ ἀδικία βραβύοντας δικασαί, καὶ ὡν ἢ δεξιά, δεξιά ἀδικίας καὶ ἐφόρησιν πορθεῖν ἀμύθη, ὅποια ἐκ τῶ νόμων ἐπήρητι ποιητῶν πορθεῖσθαι πόλεων καὶ χωρῶν; καὶ ἀπόφασιν ἐληραρον θανάτῳ ὑποδικάζουσαν τὰς ἔπειτα δρώντας ἀπὸ χεῖρας δεξιῶν ἀμύθη, ἡ δὲ ἐκ τῆς ἀνάσσης ἀχέτος τὸ ὄρμυλ. πόνον καὶ τὸ φανῶν ὑψοσάντων ἐβοσάντων τὸ ὡρῶν ὑψηφόρον ἐκείνων, δὲ ἐκ τῆ βίε γινέσθαι τὸ δύσαστον ἐκείνῳ ἐν γυναιξί. χάριτος δὲ οὐκ ὡρῶν τὸ παιδὸς καὶ βασιλείας ὑποσημαίνεται ἀτεχνῶς, ψευδῶς τὸ κηρικὸν δικητυπέμμος ἀμύθη, ταύτῳ μεταπιθεῖς τὸ ζῶης ἐκείνων πόνον εἰς τὸ καταπεργῆσαι τῆ μουσαρῆ ταύτῃ καὶ ἀσίου ὡρῶν τὸ τὸ Ἀνδρονίκου ποροτόπικας ὑδὸς Μανηλ, καὶ ὁ σεβαστὸς Γεώργιος ὁ τῆς Ἀνδρονίκου γυναικὸς ἀδελφός. ἀμύθη τὸ καὶ ὡρῶν μόνῳ ἀπεπήδησαν καὶ τὸ τὸ βασιλείας ἐξεφάλλουσαν δόγμα, εἰπόντες

εἰπόντες, μήτε πορθεῖσθαι τῆ ἀμύθη τῆς βασιλείας σωθεῖσθαι ὄλωσ, καὶ τὰς χεῖρας φέρειν ἀγλαί τὸ μιάσματ, καὶ νυδὸς δὲ πολλὰ πλεον μὴ ἀνέξουσαν αὐτῶν δευμῶν ὡρῶν δικασαῖσθαι δὲ ἰκανὸν καὶ Ἀνδρονίκου ὡς σκηπτοῦ τῶν λεγομένων πλεονεῖς, ὡρῶν δὲ ὡρῶν ἀσύνων πλεονεῖς, τὰς τε τὸ ἰσχυροῦς τείχας πυκνὰ περιείλισσε τοῖς διακτύλοις, πῦρ τῶν ὀμμάτων βλέπων, καὶ τὸ καρὴ κλίνων τε καὶ ἀνάγων, ἐαυτὸν ἐξαλείψασα, καὶ μέγ' ὡρῶν πορθεῖσθαι οἷς οὐκ εἶχε τὸ φίλιον ἀμύθη, καὶ ὡρῶν φονουργίαν μόνῳ ἐκπερέμνον νόμω. τότε μὲν οὐκ ὄρμυς ἀνασέσθαι, ὡς εἰ καὶ ἰπποτὸς θερμὸς καὶ δυσπρόθετος, ἢ ὅσα καὶ καπνὸς φλογαὶ ὡρῶν αὐτῶν εἰληθείς, τὸν οἰκείον ἀποσβέσας μὴ ὑπεξίοντα θυμὸν, ὑπερέσθαι τῶ ἀμύθησιν. μὴ τὸ βραχέας ἡμέρας τῶ δὲ πονηρῶν ἐλεφῶν μόνῳ ὑποδικάζουσαν κακοδῆμονα. ὅποια τῶ ἀμύθη ὑποπυργημῶν τὸ τειχῶν Κωνσταντίνου, δὲ τῶ τὸ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ζῶντων εἶχε. καὶ τὸ ἐκτομῆς Πτερυγονίτου, δὲ διεθρολλεῖτο ὡρῶν πᾶσι, καὶ τὸ τὸ Πορφυρογενήτου Μαρίας δὲ φαρμάκων κακοεργῆσαι θάνατον. καὶ τῶ μὲν τὸ γλυκερὸν φάσθαι καλὸν ὄραμα ἀνδρόποισ εἶχε καὶ ἐκείνου ἀκτῆ τῆ ψάμμου καταχρῶσθαι. ἢ καὶ τὸ μιάσματ. καὶ λόγῳ Θεῶν πορθεῖσθαι, τῆς ὑπὸ καταλινθῆσθαι ἀνοχῆς.

13 Οὗ δὲ Ἀνδρονίκου ὅπῃ τούτοις ἐσκήρτα, πῶς ἀνέστησεν, ἐδεδείχθη τὸ τὸ ψυχῆς ἡδὲ ὄμωρον, τὸ ἰσχυροῦς ἐκ τῶν ἀμύθη τῶ Μανηλ, ἐδεδείχθη τῶν κηρικῶν τῶ βασιλείας, ὡς μόνῳ οἰκῆσθαι τῶ ὑπὸ ῥωμῶν, καὶ τῶ ταύτης σκηπτοῦ ὅπλην ὑπὸ μόνῳ ἀδελφῶ. ἐκείνῳ τὸ Σεπτεμβρίου μῆνος τὸ δεύτερος ἰνδικτιῶν τὸ ἐξακιχλιαστὸς ἐξακοσιοστὸς εἶδος, τῆ ἀναρ-

liberè dixerunt, se nec antè in Imperatricis necem confensisse, & ab eo piaculo puras habere manus. & nunc multò minùs commissuros, vt in conspectu suo corpus innocens lanietur. Quibus verbis Andronicus planè inopinatis turbatus, barbam digitis subinde implicuit: & ardētibus oculis, caput subinde attollendo & demittēdo suam miseriam deplorauit: crebrò indignatus, quòd amicissimi sui à crudelitate abhorrentes, solo nutu ad facinus atrocissimum non impellerentur. Ac tum represso impetu, vt equus ferox & contumax, suppressaque iracundia, vt ignis fumo inuolutus occultitur, paucis diebus post miseram suffocari iubet, eius mandati Constantino Tripficho Hetariarcha, & spadone Pterygionite, cuius veneficio Mariam Porphyrogenitam extinctam esse supra dixi, executoribus Sicillud eximium formae decus, iucundissimae lucis aspectu priuatum in litore arena obruitur. Heu tantum nefas solè intueri? O Dei verbum omni principio prius, eamne esse tuam lenitatem incredibilem?

18 Andronicus verò exultabat, ac letabatur, cum familia Manuelis excindere, & Imperatorij horti arbores excinderentur: quasi solus Romanis prouinciis potiturus, & imperium sine ullo periculo occupaturus. Igitur septembri mense, indictione I I, anno à mundi T. iij.

Quum quicquid iubet licere sibi putet tyrannus, quid mirum si voto suo frustratus in seipsum lauit.

At iracundiā ita premit, vt saeuissimae suae horredae paulò post tamen facillimae, reperitis impiorum decretorum executoribus.

Indignissimi sceleris detestatio.

Tremendis Dei iudiciis in proceres & imperatorem expostis, alia sequitur in reliquos proceres, aulicos, populum & Alexium ipsum Manuelis filium.

exordio sexies millesimo & & sexcentesimo designationi suae adiicit animū : ac improbus ille grex , & mercenaria manus quanquam Andronico voluntatem suam dissimulante, de Bithynica seditione, deque Isaacio Angelo & Theodoro Catacufeno Nicææ receptis, & de improbis Prusænsium conatibus, qui Theodorum Angelum, Nicæenses imitati, recepissent, concilio indicto asserit, nullum fore seditionum finem, nisi Andronicus imperaret, qui ob venerabilem senectutem prudentia superet adolescentes, & in solio gemmato confidēs, & Impetatoris diademate redimitus, pari potestate cū immaturo Imperatore vteretur, oculis atque animo in rerum omnium administrationem & executionem maioribus viribus & autoritate intentus. Corona verò circumstantans, & Andronici ob splendorē generis, & dignitatum excellentiam, afflores, vna voce exclamarunt: Eam rē sibi iam olim in votis esse, nec tergiversationi locum relinquere, quod nisi cū gratia impetrarent, vim minitantes, acclamationē hanc (Alexius & Andronicus Cōneni, magni Imperatores & principes Romanorū, multos annos viuunto) hianti ore & plenis faucibus cecinerunt, vt parum abesset, quin clamorib. rūperentur. Cum ea præclara res ad simplicis populi aures peruenisset (sic enim Constantinopolitana plebs vocanda est) omnis generis, ætatis,

Proceres & aulici tyrannum Andronicum euehere festinant.

Reipublicæ salutem mendaciter obtinent.

Prudentiam in crudelissimo tyranno, vires & autoritatem extollunt.

Consiliarios adulatores & sceleratissimi scophantæ, conculatibus legibus, in legitimum imperatorē manifestē cōiurant, æmulū imperij ei opponentes.

Preditionis acclamatio.

Vulgus stolidū post proceres, consiliarios & aulicos debaculatur.

ρήσθ' ὀπιβάλλει. ἔκουσ' οἱ ἐν τῷ συμμορίας τῷ φαύλης τῷ Ἀνδρονίκου, καὶ γνώμην δῆπουθεν Ἀνδρονίκου, καὶ ἐκρυπτε τὴν ἑαυτῶν βέλτην, λόγον εἰσὶν εἶσαν τῶν συνεδρίων ἀπὸ τῆς νεοχρωθείσης τοῖς Βιθυνοῖς ἐπαναστάσεως, καὶ τῆς ἐν τῷ πόλειως Νικηίας τῷ Θεόδωρῳ Ἰσαακίῳ τῷ ἐξ Ἀγγέλων, καὶ Θεόδωρῳ τῷ Κατακουζίνῳ. ἀλλὰ δὴ καὶ ὅσα κακουργήσιν οἱ Περγουσαῖοι, εἰσοικιστὰς μὲν Θεόδωρον τὸν Ἀγγελοῦ, καὶ ταῦτα τοῖς Νικαεῦσι φρονήσαντες, καὶ φάρμακοι, μὴ οὐκ αἰὲν ἄλλως ἡρεμήσιν τοῖς σασιώδεσι, εἰ μὴ Ἀνδρονίκος βασιλεύσῃν ὁ δὲ τὴν ὑπαρχουμένην τῶν χρόνων τελεῖται, τῶν νέων ἔχον λέξιαι σφώτερα, καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἀρχαίαν, καὶ τῆς βασιλείᾳ ταμνία δὲ ἀδελφίδες, συμμακροεπιτορῆ τῶν παναφίλιππι βασιλεῖ, καὶ διορῶν τὸν χρονολόγον, καὶ περὶ τοῦ περὶ χρονολόγου μετ' ἰχθυῶν μείζονος καὶ ἐξουσίας ἀρχικωτέρας ἔχον εὐδὲς τοῖς ἀδελφείοις, καὶ ὅσοι περὶ ἐκείνῳ συνήδρονος δὲ χρονοῖς λαμβανόμενα καὶ ἀξιομάτων σεμνότητα, ὁμοφώνως ἀπαρχογνῶντας, πάλαι αὐτοῖς ἐπὶ τὸν περὶ βληθέν δι' ἐφέσεως, καὶ μὴ ἐπὶ κατὰ τὴν ἀνάδυστα. ἢ γὰρ αἰὲν καὶ εἰς συμμίξωσι, περὶ χωρῆσαν οὐκ ἔχοντες τὴν περὶ τῶν ἀμείλι καὶ τῆς εὐφημίας καταρχογοντα, καὶ ἐπὶ τῶν ἀγαπείσασιν τὴν ἀνάρρησιν (Ἀλέξις καὶ Ἀνδρονίκος μεγάλων βασιλέων καὶ αυτοκρατόρων Ρωμαίων τῶν Κομνηνῶν πολλὰ τὰ ἔτη) πλατέσι καὶ ἀνεωρόσιν ἀδόντες σόμασι, καὶ μικρῶν ἀναρρηγνῶν τῶν φωνῶν. ἀγαπείσασιν τῶν καλοῦ τῶν ἀγαπείσασιν τοῖς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀβελτέρους (ὅστω γὰρ χρόνων τὸν Κανσαντινουπολίτῳ δῆμον καλεῖν) ὡς μελισσῶν σμήνη τῶν αἰμβλων ἀπανασάντων, τὰ πλεῖστα

opificij

σωεῖλετο ἐκ παντὸς γήρους, καὶ τέχνης ἀπάσης, καὶ πάσης ἡλικίας, τῶν σωδὸν γεγηρημένων, ὅτε καὶ περὶ τῶν Βήλων κειτῶν τὸ ὄνομα ἐκὼν ἰσχυροῦμαι) εἰς τὸ τῶν ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν ἀναβάσει, ὡς θεράπων ἀδελφῶν θερμότητος, καὶ ἀλλοθὲς περὶ Περγονοταίῳ τιμηθείς, γλωττογράφου, καὶ μηδενὸς ἀγγέσερῳ τῆς τυραννίδος ὑποδραστήρ, καὶ τὴν ἀνάρρησιν τῶν Ἀνδρονίκου φήμης ἀπανταχῇ διαφραχέσεως, ἐὰν τῶν τῶν φαυλοκόλων τὰ ὄντα ἀπὸ κλιτυπώσεως, ὡς περὶ ἐν τῷ πινδύματι τὸ τυραννείον καταλαβόντες, κατὰ δὲ τελεπαρχεῖτο τὰδε τὰ ἀδελφῶν (τῶν τῶν Μιχαηλῆ τῆς λεγόμενος οὐκ ἔστι) τὰ συλληπτικῶς ἐξυφασσόμενα τῶν κεφαλῶν ἐξενεγκόντες καλύμματα, καὶ τῶν τῶν νότου λοδοκίλων κεχυμένων λαβόμενοι, δειλίῳ αὐτὰ ὡς σφάραξ χοροεστυχῶν τῶν ἐκ τειρόδων, καὶ τὸ τότε τελετῆς ποροεξάρχοντες, περὶ μέλῳ τε κεκλασμένον μετερύθμιζον τὴν φωνὴν, καὶ πανικῶς ἐξαλλόμενοι, καὶ τὰς χεῖρας ὡς ἐς κρότον ἐμβάλλοντες, τὸ πόδι ὑπαστάδων, καὶ τῶν μέσων ἐδύδων, μελοπῆ τῶν ἰυμῶν τε τὴν γλῶσσαν ἐκείστω ὑπορχέμενοι. ὡς τῆς ἀναδείας, καὶ τῆς μερογνώμωνος σρονὸς καὶ κουφότητος. τῶν δ' Ἀνδρονίκου κατὰ βασιλέων ἀπὸ τῶν τυραννείων ἐς τὸ ἐν Βλαχέρνας βασιλείῳ, καὶ χρονολόγους καὶ τὸν ἐν τῷ τῶν ὑψηροῦ δόμον ὅς Πολύμηθ' λέγεται, ἐφίσταται ὁ βασιλεὺς Ἀλέξις ἐν τῶν ἐξωθεν ὁμῶν παγίων τε καὶ σεραιμάτων (ἐγὼ πάντες τῶν σεραιμάτων εὐφρόν μετὰ τὰ ἀνάκτορα, καὶ αὐτὸν Ἀνδρονίκον ὡς βασιλέα χρονοπαρὰ πάντων εὐφημείμενον. ἐκὼν τῶν αἰκονῶν γε θυμῶν τοῖς τελευτήτοις ἐπιδουλοῦσας, ἐκολακίζου κακείνος ἐν τοῖς λοιποῖς τῶν χρόνων, Ἀνδρονίκον εἰς τὸ συμβασιλεύειν ἐπεγείρον, ὡς περὶ

T. iij.

opificij multitudo, velut apū examina aluearibus effusa cōuenit: & quidam Beli iudex, cuius nomen libens prætereo, vt obseruantissimus Andronici famulus supplicum libellorum officii adeptus, & alius quidam Protonotarius, homo tumidæ linguæ, & præcipuus tyrannidis ministrus: rumore, qui de Andronici designatione passim vagabatur, audito, improbi assentatores vno spiritu in tyrannicam domū, quæ Michaelize dicitur, vbi ista tractabantur, properarunt: & fenatoriis capitum tegminibus detractis, albas sindones ex humeris dependentes, in orbem conuoluerunt: & cœtibūs in triuiis coactis, vt præfultores choreæ, fractum & molle canticum auspicati, exultarunt, cum plausu manuum, ad numerum saltātes. O impudētiam singularem, & vecordis animi leuitatem! Cum autem Andronicus ex tyrannicis ædib. in Blachernium palatium descendisset, & Polytimi sublimes ædes ingressus esset, etiā Alexius imperator acclamationibus & suspiriis hominum excitus (neque enim omnes ex intemperie agitabant) vbi palatium hominibus refertum, & Andronicum ab omnibus pro Imperatore celebrari vidit: temporis feruendum ratus, seni cum cæteris adultatus est, eumque ad Imperij societatem vocauit, ad

Homines, qui propter munera publica gratuita te quadā præditi esse debuerant, cæ aliis turpiter insaniūt. Ea tyrannidis seculum miscerim.

O homines, ad feruiturē paratos! in quorum plerisque postea Turcæ iugēdas choreas duxerunt.

Iuuenis imperatoris, quorundam suspiriis excitus animus temporis feruēs, & fors infelicissima: vt qui nullū consiliariū fidelē me feruēnaus sit.

quod iam olim magno impetu ferebatur. ac factionis pars acrior Andronicū tergiuerfantem, & confessū recufantem scilicet, ambabus manibus comprehensum, in aurata sella collocavit: alij pullo & acuto pileo detracto, rubram mitram eius capiti imposuerunt: alij stola imperatoria eum induerunt. Postridie cum in magna ecclesia Imperatores proclamarentur, ordine mutato, Andronicū priore, Alexij posteriore loco est pronuntiatus, ob causam nimirum honestā & speciosam: non decere infantiē, immaturā ætatis, læuibus malis celebrari ante Andronicum, virum canum, prudentia venerabilem, excellenti præditum ingenio. Postquā verò ipse Andronicus in sacram ædem peruenit, ut coronaretur, tum primum hilarior visus est, truci aspectu posito: & multis supplicatib. spem rerum meliorum fecit, manifesta utique fraude & falsa pollicitatiōe impostoris. Nam illa vultus hilaritas, tenuissimā humanitatis speciem ad tempus præ se ferēs, abstrusam in eo inhumanitatē obtegebat. Templū ingressus, coronationis cerimonias peractis, cum sacrosancta mysteria percipienda essent: cum cœlesti pane percepto, ad calicem preciosi & viuifici sanguinis bibendum accederet, manibus tanquam ad poculum prehendum extentis, & vultu ad tristitiā composito, per veneranda

Factionum audax & impiū facinus. Seditiosos gnauiter impudētes, & demētes prorsus esse oportet.

Summa iniustitia, præteru honesto & specioso tyrannidem induere.

Tunc tyrannus magis metuendus, quam veri principis motus imitatur.

Ingenium tyranni expressum.

Huiusmodi impiis, religio nihil aliud est præterquam impietatis & iniustitiæ velamen.

μοποιῶν εἰς τὸ ἐνεστὸς ἔργον, ἢ ἀκραιψῶς εἰς τὸ πάλαι φερόμενον. τὸ δὲ τῷ Ἀνδρονίκῳ φερόμενον ἢ ἀκραιψῶς φερόμενον ἢ ἀκραιψῶς φερόμενον, καὶ τὴν συνεδέειαν εἰσενδύομενον, ἀμφοτέραις σχιζόντες εἰς τὴν χρυσόπαστον κλίνῃ ἐφῆκαν, ἐφ' ἧς ὁ βασιλεύς ἵζανεν. ἄλλοι δὲ τὴν καπνηρὰν καὶ πυραμοειδῆ ἐρέαν τῆς καφαλῆς ἀφερόμενοι, πυρσὺν αὐτῶν ἀπέδειξαν, καὶ σελῶν βασιλικῶν ἐνέδυσαν ἑτέρῃ. τῇ δ' ὑπεραίῳ ἐπὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἀρχιερέως τῆς τῷ βασιλεῖ ἀπαρρήσεως γινεσθῆναι, Ἀνδρόνικῳ αἰτηροῦντο κερύττειν, ὃ δὲ Ἀλέξιος ὑπεβίβασεν, μεταπεσέσης τῆς τάξεως. καὶ ἡ αἰτία ὡς καλλίστη καὶ εὐφραδέστατη φασὶ δ' εἶναι τὸν ἴφρανα, καὶ εἰς μέτρον οὐπω ἡλικίας ἰερόμενον, λειοχρύσειον, θεωσαντο ῥόδοις τῆς πολιότητος Ἀνδρονίκου καὶ γερασὺ τὸ φρονεῖν. Ἐμὲ κερύττειν καὶ ὀπίσω τὸ ὄραν ἔχοντες τῶν ἐδῶλῶν τῶν φύσεως. ἐπεὶ δὲ Ἀνδρόνικῳ τὰ ἱερά ἐσαφίκετο μέλαθεα σεφθησόμενος, τότε κερύττειν ἀφῆκε τοῖς ἀνθρώποις δαχτυλίδας, καὶ τὸ τῆς βλέμματος ὁ δὲ τῆς μεταδέμενος ἑλθασυρὸν, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον τῶν κερύττειν ἀλλοίωσιν πολλοῖς τῶν δεομένων καθυποχόμενος. καὶ τὰ ταῦτα φεράνη κερύττειν ἔλασεν, καὶ ψαύδης ἐπαγγελία τῆς ἀπατεώσεως, καὶ τῆς κερύττειν ἰλασθῆναι, φιλανθρωπίας παρυφιστῶν ἰχνοτάτων ἰνδαλμα κερύττειν, συσπιάζοντες ἐνδοθεν ἀγριότητα. εἰσελθὼν δὲ τὸ ἱερόν, ἔτελεσε εἰς ὀπίσω τοῖς σεφομένοις εἰσιταῖς ἀναξί, κερύττειν δέησαν τῶν ἀχαιῶν ἀγασμῶν μεταχεῖν. καὶ τὸν κερύττειν ἀφῆκεν δεξιάμενος, ἐν τῷ ἐργῷ εἶναι τῶν ἐκπώματι τὰς χεῖρας ἀνέχε. καὶ χρηματίσας ἑαυτὸν εἰς παθαινόμενον, καὶ τῶν φεικωδῶν ἐπίμνησι μνηστῶν,

σηστῶν, ἀκραιψῶν κερύττειν ἀπαύτων, ὁσους τὸ ἱερόν συνεῖχαν ἀδύτῳ, καὶ δὲ ἑτέρον τι βασιλεύσειν ἀρεπίστατος, ἢ τὸ δελήσαι, βοηθῆσαι τέτρα, ἔπει τῆς κερύττειν, δειξας τὸ συνεστῶτα βασιλεία καὶ ἀνέμῳν Ἀλέξιον, ὃν μετ' ἡμέρας ἀπηλχόνησε, ἔπει τῆς θαλάσσης βυθαπαρέπε μύσιν ὄξιν ὃ τῆ ἱερῆ καὶ δορυφορέας ὡς ἐν τῷ μέλι σα λαμπερότερας, καὶ πλείων ὑπασιων (τὸ γὰρ δευμαίνειν ἀκραιψῶς τοιαῦτα ὑψηλῆτο ἐκείνω) ἔδειξαν τὸ ἐν τῇ χαλκῇ νεῶν τῆ σπηρῶ Χερσῆ, τὴν πορείαν ἐπέτεινεν, ἐβάδην κερύττειν, καὶ ἔστιν ἐμπεραδύων, ὡς ἔθος τοῖς θελαμβόουσι ἀποκράτορσιν, ἀλλ' αἰεὶς τὸ ἴππων ἐλδύδερῶ ποδὶ πορόεσθ. καὶ οὐκ τὸ γερονός τῆτο εἰς ἀμφίλορον. οἱ μὲν γὰρ δελίαν τὸ ποιητικὸν ἀπον τῆ ὀρομέδης ἀπεφοίβαζον, οἱ δὲ ἄλλοι τὸ ὑπενόουσι. γηρόμενος δὲ καὶ τὸ μέγα παλάτιον, ἔδασα τὰ ἀναγορὸυπία, ἐφ' ἑτέρα φέπει τὸν νοῦν ἐναγῆ ἔργα. ἐκποδῶν γὰρ θεῶν τὸ βασιλεῖα βεληθεῖς Ἀλέξιον, τὴν φίλιον πάλιν ἀθεγίζει κωνύσα, καὶ τὴν ἐταρῆαν ἀχέρη τὴν ἐκείνης σωρογάζεσαν τὰ μῆδσα. καὶ τὸν νυ τὸ ὁμήρειον ἔπος ἀπαντες φωνήσαντες, ὃ δὲ εἰσισι,

ἐν ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἰς κοίρανος ἔστω,
εἰς βασιλεύς.—

Καὶ ὡς αἰτῆ γῆρας κορύδε νεότης, ἢ κερύττειν ἰδιωτεύσαι τὸν βασιλεῖα Ἀλέξιον, οὐκέτι λόγων οἰκονομίας ἀδῆλων τοῖς πολλοῖς μεμνημένοι, παδοκομίας τε καὶ δαμονῆς τῆ κερύττειν καλλίστος. ταῦτα δὲ τὰ χθῆς τε καὶ κερύττειν ἐπὶ πολυανδρόπων σιελύσειν κερύττειν ἀλλομέδης, καὶ τοῖς ἑροπῶσι τὴν ἀπίαν τῆ γνομέδης εἰς ἔπολογῆ κερύττειν, εἰ τις τῆς τῆ πα-

mysteria, ferè omnibus illis astantibus, & audientibus qui in sacro adyto erant, iurat, se non alia de causa imperiū accepisse, nisi vt Alexium imperatorem & confobrinum iuuaret, eiusque potentiam stabiliret, quem paucis diebus post laqueo præfocatum, in maris fundū demersit. Templū cum splendidissimo comitatu & plurimis armigeris egressus (eam enim rationem dictabat illi metus acerrimus) vbi perferuatoris Christi ædem in Chalcom transit, non pedetentim processit, nec alicubi immoratus est, qui triumphantium Imperatorum mos est, sed equum libero pede incedere passus est. Id factum in quæstione fuit, vtrum à metu proficisceretur, an aliam causā haberet. Postquam in magnum palatium peruenit, & compluribus diebus pro imperij auspiciis rem diuinam fecit, ad alia scelera conuertit animum. Nam cum Alexium imperatorem in medio sublaturus esset, fenatum suum conuocat, & fodalitium scelerum ministrorum cogit. Hi verò Homericum illud statim vno ore exclamant:

Est mala res multos dominarier unicus esto
Rex dominusque.—

Item, aquilæ seniū esse corydali iuuentam: ac discernūt, priuatam vitam agendā esse Alexio: nec iam ambagibus inuoluunt orationem, omiffa mentione educationis & conseruationis imperij, que

Impietatis in Andronico cumulus, nomen Dei assumere, vt pietatem & humanitatē aboleat.

Nulla pa impiis, qui seipfis iudicibus carnificē in pectore gerunt, & seipfos oculatioribus viris non semel produunt.

Extremā manum sceleris addit Andronicus.

In vitam legitimi principis conspirat, & sceleratos cōsiliarios in eam cogit.

Il voto impio satisfaciētes, primum principē innocentē dignitate spoliānt.

non ita pridem in maxima populi frequentia iactarant, quæque rerum illarum ignavis pro defensione facinorū responderi solebant. Vix iā decretum erat in Republica cognitum, cum imperator Alexius ab improbo illo cœtu capitis damnatur, tantum non Salomonium illud elocuto: *Vinciamini iustum, quia non est nobis commodus: confectus eius nobis est gravis.* Itaque Stephanus Hagiochristophorita, Constantinus Tripsychus, & Theodorus quidam Badibrenus licitorum præfectus, noctu eum adorti, neruo arcus strangulant. Andronicus cadaveris latus pede tundit: & parentum eius alterum vt periurum & iniurium, alteram vt vulgati corporis mulierculam contumeliosè interfecit. Deinde veru auris ei perforatur: traiectoque filo, appensa fera, Andronici annulo signatur: reliquū corpus in profundum maris abiici, caput verò à ceruice reuulsum, ad Andronicū referri iubetur. Peractis mandatis, caput clā in Catabaten (loci nomen id est) abiicitur: truncus arcæ plumbeæ inuolutus, in mare demergitur. Cymba, qua miserima illa sarcina vecta erat, à duobus claris viris cum carminibus & tripudiis, Ioāne Camatero Caniclaï præfecto, qui post Bulgaria patriarcha extitit, & à Chartulario Theodoro Chāno, est reducta.

Spoliati capitis damnant. Legitimi principis vultum, hominum sceleratissimi, ferre nequeunt.

Adfunt tyrāno carnifices qui crudelia iussu & paritē eidia exequuntur.

Solenne est istis sceleratis in mortuorum cadauera sculire, vt se nihil cum natura cōmune habere testentur.

Familia Manuclis Comneni misera fors.

είκων ἀτεχνῶς ἐν τῇ λαμφοτάτῃ πόλει τῆς Κωνσταντίνης ἐκ λυγρῶν τὰ γινόμενα, καὶ τὸ λόγον ὅλων ἡγοικῶς, δι' ὃν ἐπεραινόντο. ἀλλ' ἐπὶ ἀκρίβειᾳ τὸ βεβαίωμα τῆς τῆς πολιτείας ἐγνώριστο, καὶ κείμα θανάτου καὶ τῆς βασιλείας ὄξυγεται ὡς τὸ φεατείας ἐκείνης τῆς πονηραῖς, τὸ τῆς Σολομῶντος ἀπικρῆς ἐπαίνου αἰτῶν τῆς στυγερῶν τῶν τότε, καὶ φεαγξάμενων ἀμαρτῶν. δῆσω μὲν τὸ δίκαιον, ὅτι δὴ ξησος ἡ μὴν ὅτι, καὶ βαρὺς ὅτι, καὶ μόνον ἐλεπόμηνος. καὶ νυκτὸς ἐπεισεόντων αὐτῶν τῆς Ἀγοραιοφορήτου Στεφάνου, τῆς Τελύχου Κωνσταντίνου, καὶ πινος Βαδιδβρῶν Θεοδώρου, προεστῶτος τῆς βασιλοφύρου, τῶν δὲ τῶν νύκτας καὶ δυποδέχεται πνιμῶν. ἀρθεὶς ὁ νεκρὸς, ὁ δὲ εἰς εἰς Ἀνδρόνικον, καὶ τῆς κενεῶνος τῶν ἐκείνης ποδὶ τυπτεται, καὶ τῆς τοκῶν τῶν καὶ μὲν ὁ μὲν ὡς ὅτι πορκος ἐκείνη καὶ ἐπιρραστῆς δὴ τῶν δάξεται, ἡ ὅτι ὡς ἀπὸ ἀλεχλῶδον ἐταμῶν κατὰ μακρῶν γυῶν, ἐπὶ τῶν πῆξεται ὀβελίσκῳ τὸ οὐδ' ἐκείνης ὄξυφθείσης κειρὸς ἀπὸ πλάσσει, τῶν Ἀνδρόνικου σφραγισθῆναι ἐνοσημῶν) δακτυλίῳ. καὶ τὸ μὲν λοιπὸν σῶμα κατὰ δικάξεται ῥιφίῳ βυθῶν, ἡ ὅτι κεφαλὴ δὲ τῶν κηβίῳ, καὶ αὐτὸς Ἀνδρόνικῳ πορρονεχίῳ, καὶ πῆρας εἰληφῶτος τῆς ὅτι πῆρας, ἡ μὲν ἐν ὡς ἀβύσσῳ καὶ τῶν λεγομῶν Καταβάτῳ δὴξεται, τὸ ὅτι σκῆνος κειρῶν μολιδίνῳ ἐκείνη δὲν, τοῖς θαλατῆσις κόλποισι ἐκείνη δὲ τῆς ἀλιάδου, ἡ πῆρας τὸν οὐκ ἐξέτατον τῶν φόρτον ἀεὶ γὰρ δὲ τὸν ἀναγομῶν ἐκείνη δὲ τῶν ἀνδράσι μὲν μολπῶν ἐκείνη δὲ, δηλαδὴ τῶν ὅτι τῆς Κωνσταντίνου Γωάννη τῶν Καματηρῶν, ὃν καὶ ἔπειρον ἀρχιποίμνα ἡ τῆς Βουλγαροφῶν πορροδύσσα ἐλαγχε, καὶ Θεοδώρῳ τῶν Χέμων, ὃς τετμήνῳ Χαρτελάειος.

ΒΑΣΙ-

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙ-

ΛΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ

ΤΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ.

ANDRONICI COMNENI

IMPERIVM.

* * *

BREVIARIUM.

- 1 Alexij elogium. Huic succedit Andronicus Comnenus, qui iam provec̄ta etatis sobrius sponsam adolescentulam nondum x. annos natam uxorem ducit. Pontifices adulatōres deludit, & merito premio donat. Zepardas, vir bellicosus, ab Andronico deficit, sed interceptus, eruis oculis in monasterium conicitur.
- 2 Relaxatis curis Andronicus ad Ni eam obsidendam proficiscitur. Oppugnationis varij eventus.
- 3 Theodori Cantacuzeni interitus, Isaaci Angeli segnitias, Nicolai pontificis paucor, fuit occasio Niceæ dedenda. In oppidanis sauit Andronicus, & Isaacium comiter excipit.
- 4 Pruse excidium, & in Prusefēs Andronici crudelitas: Angeli Theodori excecatio: nobilium multorū supplicia. Andronici in teatro periculum.
- 5 Isaacius Comnenus Cyprium occupat, & in ea tyrannū agit: vnde Andronico metus.
- 6 Macroducta Constantinus & Ducas Andronicus, Andronici familiares & consiliarij, mira quadam ratione ultimo afficiuntur supplicio. Populi affectus subit-

- la tyrannide, cui Andronicus legum auctoritatem prætexit: & paulo post Sebastianos fratres laqueo suffocat.
- 7 Alexius Comnenus, Manuelis ex fratre nepos, Sicilia regem in Græcos concitat. Dyrrachium & Thessalonicam Siculi occupant. Thessalonicensiu, vrbe dedita, miserie.
- 8 Siculorum grassationes horrenda in Thessalonicenses qui domi se continebant.
- 9 Eorundem immanitas in miseros qui ædibus relicti per rivos vagabantur & in plateis considebant. Insolentia in eos qui religionis ergo conueniebant in templis. Eustathius Thessalonice episcopus sua intercessione cines subleuat.
- 10 Andronici crudelitas in Irenem filiam notham, eiusdemque maritum. Corruptorum iudicum qui coniugium istud probauerant infectatio. Mamalus scriba crudelissimo ignis supplicio affectus.
- 11 Dissipatus Georgius, magni templi lector, conicitur in vincula. Tripsychus Constantinus diligentissimus tyrannidis Andronici minister, volubili quadā reatum vicissitudine eversus excecatur.

ΚΑΙ οὕτω μὲν ὄξυ ἀνθρώπων ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος ἐγεργήθη, ζήσας τὸν μὲν ἀπαντα χερόνον ἐπὶ μὴ ἀκραιφνῶς πεντεκαίδεκα, τέττα δὲ ἐκ τούτων

D hunc modū Alexius Imperator rebushumanis exēptus est, anno ætatis nondū decimo quinto, im-

Catastrophē tragædiæ luētuoσa Alexij miseri principis (cui breue subicitur elogium) sequitur

protasis seu initium tyrannicæ dominationis Andronici, in qua tragœdiæ perpetuæ, & nostri seculi multiplices facies occurrunt.

Prima tragœdia, impar & proterus indignum coniugium.

Alterâ, ab execrâdo iure iurando liberatio, impiis ratiõib. quefita & impetrata.

Ecclesiæ potestates ligandi & solvendi quemlibet absque ullo discrimine non acciperentur à Deo.

Adulatorum & ambitiosorum pontificum præmium, honoris umbra.

perij tertio, exacto. quod tamensuo arbitratu non gefit, à matre principio, deinde à duobus tyrannis republica. administrata; per quos vt à nube Sol abscondebatur, ministro quàm Imperatori similiar, cum ea faceret & iuberet, quæ præceptores iuebant, donec laqueo præfocatus est. Isto miserabili facinore perpetrato, Andronicus Annam Imperatoris Alexij spõsam, regis Francorum filiam, matrimonio sibi iungit: nihil verecundatus effœtus & vietus senex, sobrini vxorem adolescentulam, roseam & tenellam, nondum annos xi natam, per nefas amplecti. Eius nefarij voti compos factus, à Patriarcha suo & cõcilio aliam gratiam petit, vt iureiurando, quod Imperatori Manueli, & infelici eius filio dederat, soluatur, ac ceteri vnâ, quos sacramenti ceperat obliuio. Illi verò, quasi absq; villo discrimine & vincendi & soluendi quẽlibet, potestatem diuinitus accepissent, statim literis publicè affixis, impunitatem scelerum perfidis concesserunt. Andronicus verò pontificibus illis iurifurandi solutoribus, quàm egregiam gratiã retulit? Ea fuit, vt quædam leuicula eorũ postulata fierent: maximus verò is honos fuit, ut subselliis ad solium

ἀρχας, οὐ καθ' ἑαυτὴν ἢ καὶ ἀμυγῶς, ἀλλὰ τὰ μὲν πρῶτα ὑπὸ μητρὶ τῷ ἀρχίῳ διεξαγούσῃ παιδοκομέμεν. ἔπειτα ὑπὸ δυοῖν τυράννων ἤδη πωργμάτων τῆς βασιλείας ἐπειλημμένων, ὅσα καὶ ἡλιθῶ ὑπὸ νέφοις συσκιάζόμενοι, ὡς καὶ βασιλοδομοῦν ἐώκει μᾶλλον ἢ βασιλόδοποι, ἐκείνα ἐπιτάσσων καὶ δρῶν, ὅσα εἰσηγεῖτο οἱ ἐπιτάται, μέχρι τῆς ἀρχῆς τὸ πέρασ δὲ ξαοῦ τῆς ζωῆς. τῆς ἡ πορὰ ξέως ταύτης οὕτω τετελεσμένης οἰκτρῶς, ἀμύζετα Ἀνδρονίῳ πορὸς συμβίωσιν Ἄννα ἢ τῆ βασιλείως Ἀλεξίῳ μνηστῆ, θυγάτηρ ἔσσαι τῆ τῷ ἀρχίῳ ἤδη Φεράγων διέποντι. καὶ οὐκ ἠχμῶετ κερῶν ὑπόζων ἀνεμίξ γυναικί, μιλτοπαρεῖα κόρη καὶ ἔρφερα, καὶ μήπω τὸ ἐνδέκατον ἔτος ἐξέλευκμα σὺκατακείμενος ἀδεμίτως, ἔπειτα ἡγαλιζόμενος ὁ πέμπαν τῷ ὀμφακίζεσαν, ὁ πρῶτος τῷ ἡλικίαν, τῷ ὀρθοπίττον νεανίδα, ἔ ὀρικνὸς τῶ χροῦν καὶ χάλιαρος, τῷ ῥοδόδακτυλεν καὶ ῥόσον ἔροτος εἰζεσαν. βασιλόδοτος δὲ Ἀνδρόνικος, αἰτεῖται τὸν πατριάρχῳ βασιλείον, καὶ τῷ τότε σῶσον, λυθλῶν τῆ ὄρεα, ὃν εἶχεν αὐτὸς ὁ μωμωὸς τῶ βασιλεῖ Ματαῖλ, καὶ τῶ ἐκείνε καταπόρω παιδί: καὶ οἱ ἄλλοι σὺ τούτω πᾶντες, ὅσοι πρῶτα βᾶται ὀρθοσαν ἤδη ὀμωσμένων. καὶ οἱ μὲν, ὡς εἰ δεσμεῖν ἀδελφῶρος, καὶ λύειν τὰ πάντα εἰλήφασι πορὸς Θεῖ, τὸ μοις ἔξεδεντο ἀπίκα, δὲ ὢν ἀμνησίαν ἤδη ἠνομημένων τῶς μὴ εὐόροικς ἐδίδοσαν ἀπαξάπασιν. ὁ ἡ ὡς θαυμάσιω πνα παρέχῃ τῷ ἀμισβῶ τῶς ἤδη ἐπιταγμάτων ἀπὲ πλερωθρόν

θεῶν κλισίῳ, ὃ καὶ οὐχ ἤπτον εἰς γέλωτα ἤδη ἔλομῶν καὶ καταδέξαμῶν ἀρχερέαν οὐκ ἐπὶ συχαῖς ἡμέρας συμβῶν, ἡπερ φαίνεται τμηῖς καὶ δέξης Ἰνδαλμα, ἐπὶ τῷ πορτέρῳ ἐπανήλθε σωνήθειαν. κατὰ καὶ ἔυλον ἐπιπλνὲς βία πορὸς τῷ πορτέρῳ ἔξιν ἐπαίεισιν ἀνείδεν. μᾶλλον μὲν οὖν καὶ ταύτης πολὺ παρεσάσατο. ἵνα γὰρ μὴ δοκῆ Ἀνδρονίῳ παλιμβολῶτατος ἀνδρόπων, καὶ ἀσαῶν ἡ τοῖς ἐπὶ τῆς ἑαυτῆ πορὰ ξέωσιν οὐσῶν, τὸ εἰς ὄλμ ἐκείνω ἐλθεῖν οἱ ἀρχερεῖς οὗτοι οὐχ εἰσκον εὐχερὲς ἐπὶ βήματος καθεμῶν λαμ πορὸ: καὶ οἱ πορὸ μικρῶ τῆ σινεδεῖα βασιλικῆ σεμνωόμενοι, καὶ γῆρας εἰληφέναι τῆ ὀ Δαυιδικῶς ὡς πσοὶ τῆς γῆς ἔρκενδυόμενοι: τὸ τε ὑπενόσω ἐκκαλυπόμενοι καὶ κατακίζοντες ἑαυτοῖς, οἷς Θεῖ ἀπέσιπταν τὰ ἄλυτα λύοντες, καὶ αὐτὸν Ἀνδρόνικον ἀγκυρῆς δεραπύοντες, ὡς ἡ τὰ καὶ ἡ ἀνάρρησιν τῆ Ἀνδρονίκα, καὶ τῷ ἀνάρρησιν Ἀλεξί: τῆ βασιλείως δὴλα ἦσαν Ἀλεξίω τε τῶ Βραγῆ καὶ Ἀνδρονίῳ τῶ Λαπαρδῆ, τῶς ἤδη ταγμάτων στρατηγῶς ἀπερ ἀπεφύρετο καὶ τὸν Νίσσον καὶ τῶ Βραγνίτζεσαν τῶ τῆς ὀληγίας ἡγῆ τῶ Βελα, πορθῶν τὰ ἐκεί πᾶντα, καὶ πρῶτον κακῶς τοῖς ξίρεσιν ἀπερ μὲν τῶ ἀρχηγῶν ὀ Λαπαρδῆς ἀπφοπτεῖαν κέκευκε τῶ ζωῖ, καὶ τῷ εὐρυχανῶ ἡ γῆρῳ Ἀνδρονίκα ἀππαντὸς ὑπεβλέτετο, κατὰ χάσκειν ἐκ τῶτε μέλυσαν καὶ ἀπὲ. ὁ δὲ γε Βραγῆς ἀσ μένωις τῷ ματάθεσιν τῆ βασιλείας ὑπέφερον, ἡ δὲ τῶ πορὸ ἐξραφεις, οἷς Ἀνδρονίκα ἐλάπεν ἡμερον. πολλὰς οὖν ὀ Λαπαρδῆς Ἀνδρονίκα ὀδοῖς ἔραπόμῳ ἐνθυμῶσαν, καὶ καὶ κῶν λακίμῳ τῷ θεοσεῖται ἰχνηλατήτας, μίαν εἰεσκε σῶζουσαν ἀτραπὸν τὸ τῆς ὀλεως

Imperatoris collocatis, ei affiderent: qui cum paucos dies durasset, umbra potius honoris quam verus honos, materiam eos ridendi præbuit, pristina consuetudine reuocata, instar vi curuati ligni, quod laxatum ad suam naturam reuertitur. Imò ea res dignitatem eorum multum imminuit. Nam Andronicus ne omnium mortalium leuissimus, & in actis suis parum constare sibi videretur, Põtiffices illos in splendido solio sedens, non facile admittebat. Ita qui paulo antè Imperatorio confessu gloriabatur, idque sibi præmium vt fidelibus ministris datũ verbis Dauidicis iactarant: tum inuolutis capitibus recedentes, sese miserabantur, quod iis solutis quæ soluenda non essent, à Deo defecissent, & derisorè Andronicũ frustra coluissẽt. Vt autem Andronici designatio, & Alexij Imperatoris suffocatio, Alexio Branæ & Andronico Lapardæ legionum ducibus, qui ad Nisum & Branizobã Hungaria regi Belæ resistebant, loca illa omnia ferro & igni vastanti, significata est: Lapardas vitæ spe abiecta, vastas Andronici maxillas perpetuò formidabat, vt iam ab iis deuorãdus. Branas verò iam in numerum amicorum Andronici assumptus, imperij mutationem alacri animo ferebat. Alter verò variis rationibus apud animũ suum initis, & more Laconici canis vestigata via quam insisteret, in eo salutem suam esse posita animaduertit, vt è conspectu & potestate Andronici quàm longissimè abiret. quod con-

Omnium hominum leuissimus qui cõfidit, leuior dicendus est.

Infideles serui sunt qui principũ vitia intoleranda ferunt.

Tertia Andronici Imperatoris tragœdia, cuius titulus Lapardas cuius meritò dicitur.

Tyrannus viro forti & strenuo formidabilis.

Conspectus tyranni fugiendus ei qui incolumis manere cupit.

filiū si persecutus esset, nec aliis rebus animum adieciſſet, euasisset incolumis. Verū cum nocere, cuperet Andronico, & Imperatoris pericidium vitare, deficit, & quia videbat, in Occidente locum sibi non futurum, nec collegam Alexium Branam passurū moueri aliquid contra Andronicum: in Orientem, magis sibi familiarem, intendit animū: quippe vbi saepe maxima imperia gessisset, & homines ad defectionem aequē propēfos esse sciret. Itaque Branā collegā persuadet, vt ibidem perseueret, dum ad recentem Imperatorem proficisceretur: ipse statim iter ingresſus, *famam ea quoque qua sub terra latent, perspicere, & futura saepe tanquam iam facta, promulgare solitam*, anteuertit. Vbi Orestiadē, quae nunc Adrianopolis appellatur, in patriam suam peruenit, paulisper ibi commoratus, dum sorores salutaret, non ulterius cunctandum, sed quantafestinatione posset, in Orientem contendendum cēſiuit. Iam enim fama, vt loquax est, in triuiis & plateis, in summis mœnibus & campis, viri fugam celebrabat, & summa velocitate passim spargebat. Itaque nocte vna ad mare descendit: conscensisque nauibus ad Hycocastellium ea de causa paratis, traiecit. Vbi cum paulum respirasset, se interitum & cruentas Andronici fauces

καὶ ἔξωσας, ἀποπλάζουσι Ἀνδρονίκου. καὶ εἶχαν ἀπὸ τῆς κακίας ἑαυτὸν διατηρήσας, εἰ τῆ βουλῆ ταύτῃ ἐπέμεινε, καὶ μὴ πρὸς τὴν ἑτέραν μετὰ κινύβουτο. ἐξαδὲ εἰς τὴν κακίαν δρασθῆν Ἀνδρονίκου, καὶ τῆς εἰς τὸ κύνειον καὶ βασιλείαν ὡδρανομίας ἀμυνάσασθαι. παρρησίᾳ τὴν ὑπόστασιν, καὶ τὴν δυσμύθω δόξαν ἐχρησκόσαν αὐτὸν, μήτε μὴ ὡδραδεξομύθω τὴν κατ' Ἀνδρονίκου ὀρμὴν ἀπὸ τῆς παρόντος καὶ συστρατηγούτα Βραναντῆ, τὴν ἑωφαιτάζουσα, καὶ πρὸς ἐκείνῳ ἐκτείνει τὴν ὀφθαλμικήν, καὶ ὡς συνηδιστέραν μὲν ἑαυτῷ ἀφῆκε κατ' αὐτὴν πολλὰ κίς τὰς μεγάλας ἀρχάς, & ὡς θερμά τῃ πρὸς ἀντιστάσαν ἐχῆσαν ἔφερον σάματα. ἀμέλει καὶ τὰς συνηγμένον κοινολογησάμενος, καὶ πείσας Βραναντῆ μὲν καὶ χώραν μὲν εἶναι, αὐτὸς τῃ πρὸς τὸν πρὸς ἐβύτῳ τὴν ἄμει καὶ πρὸς σπατιν αὐτοκρατορίας ὡδραδεξομύθω ὡς εἶχεν εὐδοκίαν ἔξωρμυσε, τὴν φήμην πρὸς φθάνων, ἢ καὶ τὴν ὑπό τὴν κρυπτόμυθον διορῶ, καὶ τὰς γνησιόμυθον πολλὰ κίς ὡς ἡδὴ γνησιόμυθον ἀφῆκε κατ' αὐτὴν καὶ γνησιόμυθον τὴν Ὀρεσιάδα, εἶπε δὲ αὐτῆς ἄλλο Ἀδελφούπολιν, ἀφ' ἧς ὄρμητο, καὶ βραχὺ τὴν ἐκστρατηγείαν, καὶ ὅσον τῆς ἐκεί κατωκίετας ἀδελφῶν ἐξελθῆναι καὶ συντάξασθαι τὰς ἀπὸ τῆς ἡμετέρας, ἔγνω μὴ περιαιτέρον ἐλλυθῆναι, ἀλλ' ὡς ἂν ὄν ἐπιπαιρήσας, καὶ τὴν ἑωφαιτάζουσα. ἡδὴ γὰρ ἡ φήμη ἀδυσεργλατῆ ἡ καὶ τὴν ἐπιπαιρήσας καὶ δόμων, εὐσόμεν τὴν ὑπόστασιν τῆς ἀδελφῆς, & πηλαχῆ ἐπιπαιρήσας ἀφῆκε κατ' αὐτὴν. μὲν τῶν νυκτῶ πρὸς θάλασσαν ἀφῆκε, καὶ ναυσὶν ἐμβαδὸν αὐτὸς τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, καὶ τὸ Ὑελοκαπέλλιον τῆς ἐνεχῆς ἡτοιμάσασθαι, ἐς τὴν περὶ αὐτὴν γίνεσθαι. καὶ ντεῦθεν ἀναπνέουσα βραχὺ, ἐκφυγεῖν τὸ διολέειν ἄετο, καὶ τὸ πρὸς βελγῆδὲς θοίνης πρὸς ἐτοίμη ἢ ἐπιπαιρήσας πρὸς χερσὶν τῆς γνάθοις

γνάθοις τῆς Ἀνδρονίκου. ἡ δὲ ὡς εἶοι καὶ οὐτὸ τῆς πρὸς ἐτοίμη ἐκ τῆς ζώντων βίβλου ἀφῆκε μύθω, καὶ εἰς θοίνης Ἀνδρονίκου διαταλάθει, καὶ τὴν νόουσαν ἐς ἀδυσεργλατῆ μύθω πλάσσει. ἐν δὲ τῇ καὶ τῆς θοίνης ἀπὸ πηλοῦσαντος, ἐκείνων τῆς χερσὶν θηροῦται, καὶ ἀναπαιρῆται πρὸς Ἀνδρονίκου, ὅφ' ὧν ἐλπίσιν ἐθαλάπετο συστηθῆναι ἀδυσεργλατῆ, εὐτε καὶ ὡς ἀείσως πρὸς εἶναι, καὶ χερσὶ καὶ ψυχῇ παντοῖαν σὺν κρῆσιν καὶ ἀφῆκε πρὸς τὸ καταπαλάσσει Ἀνδρονίκου. ἦσαν τῇ ταῦτα θηροῦται οὐκ εὐτυχῆς ἀναπαιρῆσας καὶ ἐκείνη ὡς δὲ ἐπιπαιρῆσας φαντάσματος. γένετο μύθω γὰρ τῆς Ἀτραμύπον, συλλαμβάσκειται πρὸς Κεφάλα, ἀπὸ εὐδοκίαν διωκαμένου τότε πρὸς τῆς χώρας καὶ πρὸς οὐκ ὄντος, πρὸς τῆς τρυφάνου πρὸς ἑδῆς, καὶ πρὸς ἀφῆκε κατ' αὐτὴν καὶ Ἀνδρονίκου σφάγῃν εὐξέπης, καὶ ἑρῆσιν ἀναπαιρῆσας μύθω πρὸς ἀφῆκεσιν, καὶ τῆς κούρας ἐκπαιρῆσας, καὶ πρὸς ἑρῆσιν τῆς Παντοπῆς μύθω, τὴν τῆς κατ' αὐτὸν πρὸς ἀφῆκεσιν φουρῶ ὡς ἀφῆκεσιν ὁδυσεργλατῆ τὸν μύθω γὰρ πρὸς καλλίστης ἀφῆκεσιν τὸν ὄφθαλμῶν ἀφῆκεσιν καὶ κύνειον. τὴν τῆς ἐδῆ τὸ βραχὺτατον γυνὴ πρὸς εἶσιν, οἱς μετ' εὐβελίας αὐτὸς ἐπέβαλε, πρὸς ἀφῆκεσιν μερῆς τῆς χερσὶν. ἔπειτα κρῆσας ἐχῆς θεός ἐμόνεν τὸ ἀμοχθῆν καὶ ἀφῆκεσιν βίον, ἀλλὰ καὶ τὸ πρὸς ἀφῆκεσιν τὸ μέλλον κακόν, καὶ τὸ πρὸς ἀφῆκεσιν τὸ ἀκίνδυνον ἐπιπαιρῆσας. καὶ ἔτ' ὅφ' ἀφῆκεσιν ἐκ πολλοῖς ἐκείνης στρατηγείας τῆς ἀφῆκεσιν δελθῆναι ἐκείνης Ἀνδρονίκου μὲν τῆς βασιλείας Ἀλεξίου μύθω καὶ τὴν τῆς τρυφάνου πρὸς φθάνων θάλασσαν, καὶ πρὸς φόνον ἐτοιμότητος ἀφῆκεσιν ἑαυτὸν φύσως, ἔλαθεν ὑπὸ ἐκείνης καταλαμῆσας ἀφῆκεσιν, ἢ χερσὶν ἐμπιπῆσας ἀφῆκεσιν ἀφῆκεσιν τῆς ἐξῆς πρὸς καταλαμῆσας πρὸς ἀφῆκεσιν, ὡς ἐπιπαιρῆσας

effugisse rebatur. Ceterum apparet, hunc quoque lancibus ad Orcum vrgentibus à Providentia ex libro vitae deletati condonatum fuisse. Nam reflante numine, illorū manibus comprehenditur, & ad Andronicum mittitur, quorum ope se non modò saluum & beatum, sed summis etiam studiis Andronici victorem fore sperarat. Verū erant illa vtique infelicitis animi signēta, & spectra inania somniorum. Nam cū Adramyttium peruenisset, à quodam Cephalo, viro in illis locis potenti & primario, vt fidem suam erga tyrannū declararet, comprehensus, Andronico parata hostia ad cædē offertur, atque effossis oculis in Pantepopti monasterium conicitur, iniquitatem fortunæ suæ deplorans: cum ob pulcherrimā causam discrimen defectiois adiūfesset, illam prudenti consilio spreto, ac planè destituto, peiori parti fauisse. *Ita Deus non vitam solum laboris & tristitia expertem, sed imminentis etiam exiti, & tutarum actionum prouisionē abscondit.* Hic enim vir saepe præclari ducis functus officiis, cū post imperatoris Alexij obitū Andronico seruire turpe duceret, ac certam mortē & naturam tyranni ad cædē prouertissimi vitaret, in eius manus incidit, quem fugiebat: & quem à tergo instare pu-

Vindicta autem cupiditas streuū ducem retinet.

Tutiora consilia sequi cogitat.

Collegam ad tempus in statione retinet.

Famam celebratē anteuertit.

Sororibus salutaris contēdit in orientem.

Eius fuga ad Andronici aures peruenit.

Sibi consilere quā prouidentia fieri potest Lapardas conatur.

At supplicio mortis, atque no numinis iudicio additus. fugiens ad Andronicum accedit.

Nam spe defusus in Cephalam incidit, à quo comprehensus Andronico offertur.

Inde miserī Lapardæ excacatio & monachus.

Vana querela in Dei prouidentia cuius consilia abscondita, sed iustissima.

Lapardæ eloquium.

tabat, à fronte & aduersariū & victorem habuit obuium, nec multo post moritur. Andronicus verò eius defestatione ita consternatus fuit, vt toto tempore fugæ illius, exitium capiti suo imminere putaret. Metuebat enim Lapardam, vt & ducem acerrimum, & virum magnanimū: & quia videbat, eum persequendo & armis debellari non posse, ad literarum solertiam conuertitur: & callidissimo consilio epistolas ad primarios Orientalium prouinciarum præsides, dolo plenas mittit, quibus affue-
rabat, Lapardam à se in Asiam missum esse: qui quicquid acturus esset, certis de causis, aliter quàm plerique suspicarentur, pro stabiliendo ipsius imperio acturus esset. Quæ eò pertinebant, vt vulgi impetum reprimeret, suspicantis subesse dolum, quod Lapardas se pro Andronici aduersario gerens, manum faceret: Andronicus verò defertoris fidem prædicaret, atque vt à se missum suscipi iuberet. Quid autem speciosæ istæ literæ ponderis habituræ fuerint, accelerata Lapardæ captiuitas cognoscere non fuit.

Andronici machinationes contra Lapardam.

Fortes & illustres duces tyrannis excusati.

Callidâ Andronici figmentum.

Vulgi impetum qua ratione tyranni reprimat.

Ex fortium & illustrium ducum excidio tyranni sibi lætitiâ faciunt.

2 Timore illo præter expectationem propulsato, summa lætitiâ affectus, lentis itineribus Cypsella contem-

2 Τότε δὲ καὶ τὴν προίαν ταύτην ὡς εἶπε παρὰ τὸν ἄνδρα ἄνδρονικὸν ἀποκρουσάμενος, ἰαυθὴν τὸ ψυχρὸν ὡσεὶ τὸ πρὸς τὴν χεῖρα ἐέρση, καὶ τῆς πόλεως ἔξεισι, καὶ ὁμαλῶς κινήσει καὶ σαρκοῖς βραχέσι καταλαμβαίει τὰ Κύνφελλα

καὶ σῶμα προσπαγῶντα δεικνόν, καὶ ἐρώπων συμπεκόμενον καὶ σπένδοντα, καὶ ὁ μὲν μετ' οὐ πολὺ πῖνα χεῖρον τὸ βίου θανάτῳ ἀπάγεται. ὁ δὲ Ἄνδρονικὸς οὕτως τῇ ἀποστασίᾳ τοῦτου καταπρόηθη, ὡς παρ' ἄλλω τῷ ἐκείνου φυγῶν οἰκείαν ὡς ἡδὴ ἐφροσάν φαντάζεσθαι καταστροφῆν. ἐδεδίει γὰρ ὡς πρὸς τὰς μέγας δεινότητες, καὶ λήματ' ἀνδρείου μέτρον τὸν Λαπαρδῆν. ἀμέλει καὶ μὴ προσχερῶσαν ὄρσιν τὴν μετ' ὀπιδιώξεως, ἢ μὲν ὀπλων τούτου καταπολέμησιν, πρὸς τὴν δὲ γραμμῶν μεθαρμύζεται πανουργίαν καὶ τὸν τρόπον καμνὸν ὁ σοφιστὴς ἀνεπλάτατο. βασιλικῶς γὰρ ξυυδέμενος γράμματα, ἐκπέμπει ταῦτα πρὸς τοὺς τῆν εἰῶν ἐπαρχῶν προσφύοντας. ἐλθούλου δὲ ποιητικῶν ἀληθῶς τὰ γραφόμενα, καὶ διετέοντο. ὁμιλοῦντα ἔχοντα τὸν Ἄνδρονικόν, παρ' αὐτῶν σαλλῶναι καὶ τὴν Ἀσίαν τὸν Λαπαρδῆν, καὶ πᾶν ὅπερ δευροπέζηται, κατ' οἰκονομίας ἀγνώσον τοὺς πολλοὺς τὸν τρόπον τῶν αὐτῶν βασιλείας μέλλειν τὸ δευροπερθεῖσθαι, καὶ ἐνῆγε πάντας εἰς τὴν ἐκείνου ἀνενδίασιν παρεδοχῶν. ἡ δὲ ὁ σκοπὸς Ἄνδρονικῶ ἐντεῦθεν ἐγκόψαι τὴν ὀρμὴν τῆν πολλῶν, ὑποσημῶν ἐφ' ὅτῳ δὴ αὐτὸς μὲν ὁ Λαπαρδῆς κατ' Ἄνδρονικὸν ἐξήρκε τὸ φρόνημα, καὶ ὡς ἀπίφρον τὰς τῆν ἀνδρῶν σίχας ὀπιπορδύεται. ὁ δὲ Ἄνδρονικὸς τῶν ἀποστατῶν τῶν ἐς αὐτὸν πίσει ὀπιμαρτύρεται, ἔως παρ' αὐτῶν πεμφθέντα πέντε φούρῳτα δέξασθαι διορίζεται. καὶ π μὲν αὐτῶν τὰ κημοφανῆ ἔδρασαν τε καὶ ἴχρυσαν γράμματα ἢ ὀξεία ἢ ἀνδρῶν κατὰ χεῖρας οὐ παρήκε δευρογωδιῶναι.

τὰ Κύνφελλα, καὶ τοὺς ἐκείσε κωμηγασίους ἐνδουρανοθεῖς, καὶ τὴν πατρῶν ἀφικνεῖται μόνω, τὴν ἐν τῇ βήρᾳ δευρομεθῶν, καὶ πρὸ τῆ φύσαντ' ἐφίσταται μὴ ματὶ μὲν δουροφείας καὶ δόξης βασιλικῆς, ἢς κἀκεῖν' ὀπιδίω ποτε ἔρσιν, οὐκ ἐφίκετο ἔπει ἐ τὸ βασιλείαν πατρῶν Ἄνδρονικὸς, ὡς κληθῶν καταβαλὶν διεδέξατο. καὶ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας χάσας τὸ κακῶς πῖνας πιδέναι, ὡς ἀλλυονίδας πρὸς πολλῶν ὀνομάζεσθαι, μὲν μικρὸν ἐπένεισιν αὐθις εἰς τὰ βασίλειά, τῆν γρυμῶν ἐπισάντων Χρυσῶ, ἔ ἀμίλλαις ἴππων, καὶ δευροφείας πρὸς ἄλλων, ἔαρ' ὀπιδίω τὸν στρατιωτικὸν ἄπαι σιωήθῃ εἰσε, ὅσον τε ἔαρ' εἰσε, καὶ τὸ εἰσε ὀπιδίω οὐκ ἀφικνεῖται καὶ αὐτὸς μὲν τὴν ὀπιδίω τῆς πόλεως Νικαίας ἔεται, τὸν δὲ Βερανί Ἀλέξιον, ἐν τῆν καὶ τὴν Βερανί Ζοβαν ἐπανελευθέρωτα μερῶν ἐκπέμπει μὲν στρατῶν ἰκανῶς, τοὺς πρὸς τὸ Λοπάδιον ἀντιπαρῶν ἰσχυρῶν καὶ οὗτοι τοὺς ὀπιδίω Νικαεῦσι τε, καὶ Περυσταεῦσιν ἐς τὸ αὐτὸ ἰσχυρῶς ἀπέστειλαν φρόνημα. καὶ ὡς δειροφείας αὐτῶν ἢ στρατιωγασίς, καὶ τὸ αὐτῶν ἐπέθηκε τὸ πρὸς Νικαίαν ὀπιδίω, καὶ συμμίσγυσιν Ἄνδρονικῶ, ἔ πρὸ ἐν στρατιωτικῶν ἀμφοτέρων συδραμόντων τῶν στρατευμάτων, ἔγνω πρὸς βαλεῖν τῇ πόλει Ἄνδρονικῶ. οἱ γὰρ ἐνδον οὐκ ἀπὸντ' ὀπιδίω Ἄνδρονικῶ ἐφρονηματίζοντο, ἀλλὰ ἐπιδέντα δευροφείας, καὶ ὀπλοῖς ἡμιόντο παντοίοις, τῆν τειχῶν πορομφανόμμοι, καὶ λόχοις ἀχίμοσιν ἐπλητήν, μισθῶν φειδομμοῖ καὶ βλήματ' καὶ ῥήματ'. καὶ ἦσαν αὐτῶν πύλαι τῆς πόλεως μεμυγῶναι, καὶ ὀχεῦσιν ἀραρότως ἐνηρμοσμέμμοι. αὐτῶν γὰρ ὅσα καὶ πύλων τῆν χειλέων διαιρομμοῖ, καὶ ὡς ἐκ δευροφείας.

dit: ibique venationibus recreatus, in paternum monumentum Beræ se confert, ac patris monumento cum regio comitatu & splendore astat, cuius is quoque cupiditatem frustra aluerat. Nam regni affectationem Andronicus hæreditariam à patre acceperat. Vbi cum per dies aliquot suppliciis abstinuisset, vnde illi à multis Halcyonij vocabantur, paulo post ad Christi natalem in palatium reuersus, cum ludis Circensibus & spectaculis se recreasset: verè aduentante copiis omnibus coactis, quæ vel in Oriente vel Occidente fidem seruauerant, rectà ad Nicæam cõtendit. Alexium verò Branam Branizoba reuersum, cum iusto exercitu contra Lopadianos mittit, qui Nicæenses & Prusaenses imitati defecerant. Qui cum bello finem felicem imposuisset, ad Nicæam cõtendit: vbi Andronicus illis copiis auctus, urbem inuadere statuit, cuius incolæ nõ absentem modò. parum timebant, sed præsentem etiam contemnebant, & moenia oppugnantem cum armis vicifcebantur: tum indecoris verbis laceffebant, nullo dicto & ictu prætermisso. Portæ quidem vrbs clausæ erant, & vectibus munitæ: linguæ verò, labiis tanquam portis apertis, & den-

Halcyonij dies sub tyrannide, quales.

Portentosa res, tyrannidibus vacante intuiti.

Quarta Andronici iracundia, cuius nomen Nicæa, seu Nicæa excidiū.

Nulla salus bello, sed quid miseris ciuibus à tyranno crudelissimo est expectandū? Dulce & decorū est pro patria mori.

Illud verò improbadū, & perniciosum, verbis eontumeliosis, & per iugulum redituris, potius quàm ferro cecitac.

Propugnatio nis cōmodæ rationes, oppidum muro firmatū, intrepidum militē & strenuo duce munitum.

Has frustaneas reddere conatur pertinacitas Andronici. Nihil enim nõ auder vindictę cupiditas.

Et solertia ostentandę gloriola, quã intrepidus animus terruit.

tibus tanquam pinnis emis-
sæ, obscœnissimis dicitur
Andronicum lacerabant.
Quibus inflammatus, animi
dolorem celare non poterat.
Mœnia Nicææ cœcto latere
constant, eaque firmitate
sunt, vt vi aut non capi,
aut difficulter posse capi vi-
deantur. Tum autem milites
eò confluerant, Andronico
infesti: & Angelus Isaacius,
qui euerso Andronico imperium
occupauit: & Theodorus Cantacuzenus:
accerfita erant & Persica auxilia.
Quæ cum omnia difficilem
redderent expugnationem,
& Andronicus diebus compluribus
frustra obsequitasset, non aliter
quàm si præruptas rupes, & Ar-
bela, aut mœnia Babylonis op-
pugnaret, aut fagittas in cœ-
lum eiacularetur: obsessis
fortiter repugnantibus, &
arma armis, machinas machi-
nis, quæ variæ ab Andronico,
solertiam suam vrbes oppugnandi
ostentante, excogitabantur,
propulsantibus. Occultis enim
portis erampentes, arietes distur-
bant & incendebant: & cum
mœnibus admouerentur, similibus
machinis, vt araneæ telas,
perrumpabant. Quare Andronicus,
cum sua consilia successu carere
videret,

λεων αλώσεσ ενδύξιν ηυχησεν.
ο μὲν γὰρ ἐπήγνε τὰς ἐλεπόλεις,
κὲν τὴν σφενδόνῳ φειμεργάζετο,
τὸν λύρον τε κὲν τὸν σρόφαλον,
καὶ τὸν τειχεσι πλὴν τὴν
κείων σιδήρῳ ἐφείγυσεν. οἱ δὲ
τοτε μὲν ἄπο πυλίδων ἀδύλων
ἐκθρόσκοντες τῆς πόλεως,
πυρὶ παρεδίδοσαν, κὲν χερσὶ
κατέσσαν τὰ μηχανήματα.
τοτε δὲ πορσαζόμενα τείχεσι
δὲ ἐπέσον ὁμοίων ὀργάνων,
ὥστε κὲν ἀνάγκης διέλυον
νήματα, ὥστε κὲν Ἀνδρόνικῳ
εἰς κενὸν χάζοντα ὄφθῃ
τὰ

κίων τῶν ὀδόντων ἐκπίπτουσαι,
βολίδας ἀχρῶρρημοσύνῃς ἰκόντιζον
εἰς Ἀνδρόνικον. ὁ δὲ τοιοῦτο
βλήματι καθεύδων πλη-
τόμῳ, ἦν ἀπέσπινε θυμοῦ
ἐκπυρηνίζον ἄδμα τυφόνειον,
οἷα μηδὲ τῆν ἔχων τὸν
ἐνδον τὰραχεν. ἐπει κὲν
πόλις ἡ Νίκαμα ἀχέει μὲν κὲν
τὸ ἐκ κραταιῶν τειχῶν
ἀνάλωτον, ἡ δυσάλωτον
ζουῶ, ἐκ πλίνθου ἠκοδομημένη
πᾶσα ὀπτήσ. τότε δὲ κὲν
σραπωτῶν εἰς αὐτὴν εἰσρύνε-
ταν, ἀπόσοι ἀπεσύρουσ
Ἀνδρόνικον, κὲν τὸ Ἀγγέλου
δὲ Ἰσαακίου, ὁσ μασ Ἀνδρόνικον
Ῥωμαίων ἐκράτισε, τῆς
τυραννίδος ὡδγάλυτας
Ἀνδρόνικον, κὲν τὸ
Καντακουζίου Θεοδώρου,
κὲν Περσῶν ἐκ πορσαζόμε-
σι λήσσεως εἰσδεδεγν
μύρων ἐνδουθεν, οὐκ
ἀγαθὰ τοῖς πορσοῦσι
τὰ τὰ πολιορκεῖν ἐφαντάζοντο.
πλείστας οὐκ ἡμέρας
παειπώσας Ἀνδρόνικῳ,
οὐδὲν λύουσ. ἀλλ ἠντικρυς
ἔωκει ὄρεσιν ἄπο τῶν
πορσαζόμενῳ, ἡ πετρεῶν
ραχίαι συμπλεκόμενῳ
ὡδγάλυτας, κὲν πορσὶ
Ἀρβηλα κὲν τείχεσι
δραμυλλώμενῳ Σαμερμεία,
ἡ βέλεμενα πέμπων
πορσὶ οὐρανόν. οἱ γὰρ
ἐνδον ἐκθύμως ἐμάχοντο,
κὲν ὀπλοῖς μὲν τὰς
δὲ ὀπλων ἀπικρούοντο
πορσὶ βολῆς, μηχανῶν
δὲ κατασιδύαις ἀπικρούου
τέλειον τὰ τῶν πετρεῶν
ἀφετήσια, ἀπερ ὁ βαθυ-
ώσ Ἀνδρόνικῳ ἐτεκταίνετο,
τειχομαχία ἰσῶν βελοσάσια
τε κὲν ὀρυκτῆρας ἔπιτεχνώμενῳ,
κὲν εἰ πῆτερον δαλύειν
ἔχει πείβολον πόλεως,
ἐργαζόμενῳ, κὲν φιλοπυρ-
σόμενῳ πορσὶ τοῖς παρῶντα,
ὥστε πολὺ τὸ κὲν τὰς
τῶν πό-

τὰ ἑαυτὴ δαβούλια, ἐνοεῖ
τὴ ἀπάνθροπον, κὲν ὀλίγοι
πάλαι καταπορσαζέμεν
πολιορκούσι τε ἔ πολιορκου-
μύροις ἐξωθεν. τὴν γὰρ
Ἰσαακίου τὸ Ἀγγέλου
μπύρεσ τὴν Ἐτφροσύνῳ
ἐκ Βυζαντίου ἀτακομί-
στας, κὲν μὲν ὡς πορσὶ
βλημα πορσὶ τῆν ἐλεπό-
λεων, κὲν δὲ τὰ κείρα
ἐπαναβάλλων ὡς ἐκ
ὀχλήματι, πορσὶ τῆν
οὐπτα τὰ τείχεσι τὸ
μηχάνημα. τὰ τοῖς
ἔ μὲν δακρύειν ἐκ
ταυτῶν κὲν θυμῶζειν
δακρύειν μὲν δὲ τὸ
τὸ ὄραματῳ κηρό-
τροπον, κὲν τὸ τὸ
θυμοῦ πῶτα ῥᾶον
ποιεῖν, κὲν μηδὲ μίαν
τῶν ἔξανακούστων,
κὲν τῆς ἀθροσπίνης
φύσεως ἀλλοτεῶν
ὑπεσέλόμενοι πορσὶ
ἐξιν ἐκπλήττειν δὲ,
ὅπως οὐκ ἐτεθήκει
τὰ δέει τὸ γυνῶμον,
ἀλλ τῶν μηχανημάτων
καθήμενον, κὲν τοῖς
τείχεσι τῆς πόλεως
πορσαζόμενον. ὅτε
κὲν πορσὶ τῶν τεθέντων
ἀπῆροποι σαρκίων
ἀπαλόν κὲν τὸ
τὸ γυναικείον εἰς
ἔρυμα σιδήρου
πορσὶ βλημάτων,
κὲν τὴν τὰ ξιν ἐν-
νηλαγμύλων, κὲν
μεταπηδῶσαν εἰς
τὸ ἀνόμοιον, ὡς
δέμας μὲν ὀπαδῆς
κὲν ἀθροσπίνων
τῶν ἀπῆροτων
πορσὶ κείρατῳ
μηχανημάτων
εἰς ἀποσέβησιν
τὰ χαλκῶν ἐκχρί-
πτεν χαλκῶ, σιδήρον
δὲ πορσὶ ἐλλόμενον
ἀπῆροπου σάματι.
τοῖς δὲ ἐκ τῶν
τειχῶν ἔπως ἀτε-
χῶς τὰ βέλη
ἐφρένατο, ὡς
ἀφείρατῳ μὲν
καθὰ κὲν πορσὶ
τέρον, κὲν πλῆ-
ττειν τοῖς ὀπ-
όντας, κὲν
καταπλήττειν, αὐτὴν
δὲ τὴν ὀχρῆν
γυνῶκα κηκῶν
ἀπαδεδάττω
τρεῖν, ὡς
ἐπερ ἔ χερσὶ
κὲν νδύμασιν
ἔξ ἑαυτῆς
μητῆρα τὰ
βέλεμενα, εἰς
δὲ τὰς
τῶν ἀπῆροτων
καρδίας
αὐτὰ κατέπησεν.
εὐ μόνον
τοῖντων εἰς
οὐδὲν
χρήσιμον
τὴν
ἀπάνθροπον
ταύτην
ἐπίνοιαν
καταλήξασαν
εἶδεν
Ἀνδρόνικῳ,
ἀλλὰ
ἐν κηκῶς
δελιόντες οἱ
Νικαεῖς,
τὰς
τε
μηχαναῖς
πυρὶ
παρεδίδοσαν,
ἔ τὴν
γυνῶκα
δὲ
μη-
εῖου
ἀνιμήσαντο,
ἡ
ὡς
Ἀρπυαῖ
ἀνιρέψαντο.
Ἀνδρόνικον
δὲ
ὡς
Φινέα
ἄλλο
παρήκων
ἀφείρατῳ,
μη
ἔχοντα
ὁ
πειρῶν
τὰ
θυμῶ
ὡδγάλυτας
τῆς
V.ij.

inhumanum facinus molitur,
à paucis antè vsurpatum.
matrem Isaacij Angeli Euphrosynam,
Byzantio accerfitam, nunc vt propugnaculū
machinis apponit, nunc ea arietis
imposita mœnia ferit, vt eodem
tempore & spectaculi nouitas &
iracundię immanitas à nullo scelere
abhorrens, miserationē: & mulierculæ
tolerantia, non ipso metu exanimata,
in tanto tantę periculoso impetu
admirationem haberet. ac tum
primū videre mortales, teneram
mulierculam defensionis ergo ferro
præpositam, ac mirabiliter inuerso
ordine, fragile corpus hominis
firmissimis machinis adiunctum,
vt qui ex iis pugnantibus, incolumes
manerent. Tela verò ē mœnibus
æquē ac prius, sed tanta cautione
iaciebantur, vt illæsa nobili muliere,
quasi illa nutibus & manibus
iacula à se auersa in hostium
corda defigeret, hostes & ferirent
& terrerent. Immane istud facinus
adeò nihil Andronico profuit,
vt Nicæenses facta noctu eruptione,
& machinas incenderent: & muliere,
fune in urbem attracta, eum
tanquam Phineum ab Harpyis
spoliatum, plorare fine-
rent, non habentem quo famem
iracundię suæ expleret.

Isaacij Angeli mater machinis imposita. Inhumana facinora molitur crudelis bellator.

Et à nullo scelere abhorret iracūdia.

Mulierculæ tolerantia memoranda.

Bellā à crudelitate principis illarū certum ordinē inuertit.

Miranda propugnantium dexteritas.

Et felix eruptio, qua innocens mulier periculo eripitur, & ferrox hostis pudore dānos afficiunt.

Magna laus, quæ ab ipsis hostibus tribuitur.

Ita Nicæneses ab ipsis hostibus laudem fortitudinis consecuti, maiores animos conceperunt, atque audacius pugnaverunt, non incenia tantum strenuè defendendo, & Andronicū dicitur incensendo, ut lanium, canem sanguinariū, putre silicerniū, malum immortale, hominū Furiam, mulierosum, Priapū, Tithono & Saturno annosifimæ rei vocabulo abstinentido, sed etiam relictis propugnaculis, portis erumpendo. Andronicum verò pallor vultus, & oculorum distorta acies, & crebra promissæ ac in cincinnos distinctæ barbæ implexio, ira esse percitum, & dolos fruerere Nicæensibus manifestè declarabant. Sed quia famem crudelitatis suæ saturare non poterat, urbem sæpius eodem die corona cingebat: & ut vrsa catulis suis spoliata huc atque illuc transeundo, legiones suspiriis, tribunos verbis castigabat, quòd bellum segnius administrarent, hostium congressum reformidantes.

Dicitur in crudelē & potentē hostem, miseris conuiciantibus tandem noxia.

Ira violentifime iudicia, & vindictæ cupidi principis visibiles nota.

Simile elegantissimū.

Theodori Cantacuzeni interitus occasio Nicææ dedenda. Vi de quantum conferat vrbī obfessæ fortissimi & sapientis duceis presentia, quantum noceat absentia vel exæctus.

3 At Cantacuzenus Theodorus, ætate atque audacia feruidus, cum Andronicum cum multis cohortibus & equitum turmis urbem circumire vidisset, quasi numine afflatus Orientali porta cum paucis erumpit: perruptaque prima acie, hastam in Andronicum vibrat.

μωγ, κατ' Ανδρονίκου παίρνει τὸ δόρυ δὲ τῆς πορμαίων χειρῶν σφοδρῶ

καὶ κλέθ' ἐντεῦθεν μέγα ἐπ' ἀνδρείαα ὡρῶν τοῖς ἐναντίοις κτισσόμενοι οἱ Νικαεῖς, ἐπὶ μάλλον ἠρρώθησαν τὰ φρονήματα, καὶ τῆς μάχης ἤπιοντο διδασκόμενοι. οὐκ ἀπὸ τῆς τειχῶν δὲ μόνον φωνόμενοι, ἔργον ἤρηναι ἐπέδεικνυτο, καὶ Ἀνδρόνικον σκώμασιν ἐπιων, καὶ κελάριον ἀποκαλοῦντες, ἐκινῶσα φιλῶμασιν, καὶ σαφῶς ἔλεγον, ἐκινῶσα ἀθανάτων, ἐκινῶσα ἐλευθῶν, καὶ φιλοχρήνων, ἐκινῶσα Πείπων, Τιθανοῦ τε καὶ Κρόνου πολυτέτερον, καὶ εἰπὼν ἄλλο πορμαίον ἐθνομα, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπαλέξεων, ὡς εἰρηκετὸ λέγειν, κατὰ πηδῶντες, διεξέχεοντο τὴν πύλιν. Ἀνδρόνικος δὲ τῶν ὑποχρῆσθαι τῶν προσώπων, καὶ τῶν μὴ καὶ φύσιν τῶν βλέμματων, καὶ τῶν πολλάκις ὡς ἐν ἰσθμῶν ὑφ' ἡμῶν τῶν δακτύλων ἀειλίθειν τὸ κατακεχυμένων καὶ βοσρυχῶδες τῆς ἡμετέρας θυμομαχῶν πορμαίον ἐδ' εἰμυτο, καὶ δόλοισι ὑφ' ἡμῶν καὶ τῆς Νικαεῶν ἀμελήμην δὲ φέρειν ἔχων τὸ τῆς ἔνδον αὐθιαιδης, λιμώτων δὲ ὡς κύαν δαυτικῶς εἰπῆν, ἐκ τῆς μὴ ἔχειν τὸ καταθρηνησόμενον, περικύκλα τὴν πόλιν τῆς ἡμέρας πολλάκις, καὶ ὡς ἠπορημένη ἀφ' ἑσθ' ἐτῆς κακῆσι μεταχρῆσθαι, κατεσπασε τῆς ταγμάτων, καὶ τοῖς ταξιαρχαῖς ἐπέπλησεν, ὡς δήπου βλακόμενοις ἀπὸ τῆς πόλεμον, καὶ τὴν ὡρῶν ὑπεκλήνυσσι.

3 Τολμηπίας δ' ὧν ὁ Καντακουζηνὸς Θεόδωρος, καὶ τῆς ἀκμῆς τῆς ἡλικίας ὄσα καὶ οἶν' ἔξω νεώσι λευκοβατοῦ μέγρος, ἰδὼν ποτε τὸν βασιλέα Ἀνδρόνικον τὴν πύλιν ἀειλίθοντα καὶ ἴλης συχρῆς καὶ δῆπυων ταγμάτων ἐν δουσιωδῶς πηκιδεῖς ὀρμήματ' ἔχων, καὶ δὲ τῆς ἑώων πύλιν ἀνακλιθεισῶν ὡς ἔχων δούδης ἐκδορῶν, ἐφεπομένων αὐτῶν καὶ πνων διαείδμεν, κατ' Ανδρονίκου παίρνει τὸ δόρυ δὲ τῆς πορμαίων χειρῶν σφοδρῶ

σφοδρῶτερον δὲ ποιούμενος τὴν ἐπιέλασιν, καὶ συνεχῶς κεντεῖζων τὸν ἵππον, καὶ βιάζων ἀπικρῆς ἵππασθ' οὐχ ἔφερεσθ', ὡς ἡ φύσις τοῖς πόδας ἐπέθεσεν, ἔλαθεν αὐτὴν ἀπολαλευκῶς. τῆ δὲ ἵππου κενεμπαθήσαντο, καὶ κακῶς ὑπὸ βέλουσ παθόντο, καὶ ἐντεῦθεν ἐπὶ γόνυ κλιθέντο, τῆς ἔδρας ἀποβάλλεται ἐπὶ βρεχμῶν κατὰ κράτος πεσῶν, καὶ τῆς μύλων τῆς νοπιῶν παθόντων κακῶς, ἔκειτο ὀλιγοδρανῶν σποδοδίνης ὑποπλησθεῖς. καὶ ἐντεῦθεν ἐπιδραμόντες ξιφῆρεις τ' ἔξ' Ἀνδρονίκου συχρῶ ἀποδεδεσσομοῦσι τὴν Θεόδωρον, Ἀνδρονίκου δ' ἀντιπῶν τὸ καταθύμμα. καὶ μικρῶν δὲ καὶ τοῖς οἰκίτορσι τῆς Κωνσταντινου ἢ τῆς Καντακουζηνῶν πορμαίον κεφαλῆ, κοντῶ μετέωρο τῆς ἀγρυπίας τῆς πόλεως ἐμπομαδύουσα. οἱ Νικαεῖς τοῖνυν τὸν θαρσαλίον πολεμιστῶν καὶ ἀμαχῶν πορμαίον ἀποβαλόντες, οὐ μικρῶς, ὡς εἰκός, ἐπωδύρατο τῶν πεσόντων, καὶ ἀθυμῶτερον διετέθησαν. βλάβη ἄντες δὲ πορμαίον τὸν Ἰσαάκιον Ἀγγελοῦ, ἠδελῶν ὑπέκειν τούτῳ, καὶ ὡς σφῶν ἀρχηγῶν πορμαίον ἀφ' ἑσθ' οὐτ' ἔτι τὴν γνώμην ὑπὸν ὄντων, καὶ κατ' Αἰνίαν τῆς μάχης ἀριστάωρος, ὡς εἰσινε, τὸ μέλλον εἰδὼς, καὶ τὴν ἀποκειμένῳ ἀπὸ βασιλείαν, ὡς ἐκείν' ἔτι τῆς γῆρας εὐκλειαν φανταζόμενος, οὐ ἀπὸ πολλοῦ τὸν ἡγεμόνα ἐπῆτετο. ἀμέλει τοι τὸ φραπωτικὸν ὑπεκλύόμενον καὶ βραχὺ τῆ πορμαίον, ἐξ ἑυβασίας ἠδελῶν χωρεῖν, καὶ τὸ ἡγεμόνα ἐκείνο λῆμα, καὶ ἐντεῦθεν ἀπέστρεψε τέλειον. σιωσοδοῖ γουῦ καὶ φρατείας γινόμενα, εἶχον ἐκτετραδούωμα. καὶ ὅτ' ὡρῶν ἀρδουαλμῶν παρῆμα, ὅσα οἱ πολιορκηθέντες δεινότατα πύχουσι, καὶ τὴν Ἀνδρονίκου ἢ τῆς νοῦ ἀπὸ τῆς φέρωντες, καὶ τῶν παντοδαπῶν κακῶσ ἀπαπεμπάζοντες τῶσ φέρων, ὅσας πείσονται πολέμου νόμω ἀλούσης τῆς πόλεως,

Sed dum maiore impetu fertur, & calcaribus subditis equum tantum non volare cogit: in exitium ruit. Nam cum equus impegisset, & ex vulnere in genu concidisset: sella excussus, & in caput præcipitatus, musculis dorfi grauiter collisis, oborta vertigine semianimis iacuit. Andronici verò milites ei caput amputant, alij etiam truncum in Andronici gratiam in frustra difsecant. Caput eius conto præfixum per vicos Constantinopolis circumlatum est. Nicæenses, fortis bellatoris & inuicti propugnatoris interitu tristes & consternati: Ifacio parere voluerunt. Sed is feigniore ingenio præditus, euitata pugna, ut Aeneas, & fortasse futurorum præcius, ac in debitum sibi imperium, ut ille in posteritatis suæ nobilitatem intentus, ducatum non magnificat. Milites quoque alacritate animorum paulatim exolefcent, extincto penitus generoso illo & penè diuino impetu. Itaque per contubernia conuentus agitari obfisionis ærumnæ velut oculis subiici. Andronici crudelitas animis obuersari, varia tormēta in cōspectu esse, si vrbis vi expugnata fuerit, V. iij.

Isacius Angelus ad pacē inclinat.

Ad maiora ille reseruat tunc omnis sibi delatum recusat. Sunt prouidentie diuinae rerū progressus oculi sed certissimi.

Quoties vrbē vel Rempubl. vel priuatos ad deditionē vel aliam quamlibet duram cōditionem De' deducere decteuit,

incommo. a quacunq; inde oriuntur homines nihil faciunt, sed fractis animis, & velato vultu, quo facta irahunt feruntur.

Cordati & pacifici homines alios suo ingenio meritiur: unde frequenter & ingenites tragœdię.

Facile est homines bellimole oppreffos ad pacis ambiguarimaginata comoda pertrahere. Quid enim plebs expendere potest?

Quid supplicibus autem à crudelitate ipsa aliud quam cædes & lanienas expectandum est?

trepida re omnes velutilepufculi, aliter quàm Ceneus. Is enim, vt est in fabulis, ex muliere vir factus est: illi à virili robore ad muliebrem molliciem degenerarunt, cū nemo superesset, qui feruore suo frigus eorum foueret: viã cum morte Cantacuzeni omni fortitudine, omni pugnandi alacritate emortua. Quibus rebus Nicænus Pontifex Nicolaus perfectis, necessitate in liberalitatem conuersa populū monet, vt rebus & tempori feruiens, vrbem priusquam belli procellis demergatur, Andronico vtrò dedat. Videre se non commissurum Andronicum, vt vacuis manibus discedat, præsertim cum nihil sit quod eum ab obsidione abstrahat: & ipsi ciues vrbis custodia paulatim deferta, ad rem domesticam, vt tempore pacis, curadam declinent. Eo consilio ab omnibus approbato, & commoda pacis vtraque manu amplexis, sacra veste indutus, & diuinis oraculis in manus sumptis, sacerdotes & omnem vrbanam multitudinem se sequi iussit, ne mulieribus quidem & pueris exceptis, sine vilis armis, supplices frondes manibus gestantes, apertis capitibus, nudis pedibus & manibus, nullo verè supplicum miserabili gestu prætermisso, submissa voce misericordiam flagitantes. Qui cum hoc modo vrbe effunderentur: Andronicus Imperator inexpectato spectaculo at-

κατέπησαν ὡς λαγῶδες, ἀπεναντίας τῶν Καμνῶν πεπονθότες, ὁ μὲν γὰρ ἐκ γυναικὸς εἰς ἀνδρα, ὡς ὁ μῦθος βούλεται, ἦρμος· οἱ δὲ δὲ ἀνδρῶν εἰς μαλακότητα γυναικείαν ἐξενόησαν, μηδενὸς ὄντος ἢ δὲ τῆς οἰκείας θερμῆς ὀρμῆς εἰς ἔργα ἀρετῆς ἀνατάλλοντας, ἀλλὰ πάντων μὲν ἢ Καντακουζηνῶν μόρον συνουροφέντων δὲ τὸ θάρσος, καὶ τὸ πᾶσι τὰς μάχαις ἀποθεμῶν ὑποδύμον. ἀ πάντα κατανοήσας ὁ τότε τῆς Νικηίας ἀρχιερεὺς Νικόλαος, τὴν ἀνάγκην ἐς τὸ φιλοπονεῖν ἀγαθήσει, καὶ δὴ τὸν λαὸν ἐκκλησιάσας, ὑποπέθεισιν ἐνδοῦναι τὰς ἡμερὰς καὶ τοῖς ἀεράγμασι, καὶ ἕως ἢ πόλις τοῖς κύμασι τῆς μάχης ἀβάπτιστος, ἐν χειρὶ σμύρνας ἄνδρονικῶν. ὄραν γὰρ ἄνδρονικὸν μὴ ἀν ποτε κενῶς ὄφρασιν ἐπαναζήσοντα χερσὶν, ὅτι μὴδὲ ἐπομῶν εἰσὶν αὐτῶν τὰ ἀνδρόκοντα καὶ ἀντιπερισσῶντα ἐπέροδι, καὶ αὐτοῖς δὲ καὶ μὴδὲν, καὶ τῆς φυλακῆς ἀφισαμῶν τῆς πόλεως, καὶ πρὸς τὸ τῆς εἰρήμης οἰκουρῆν ὑπονοῦντας. καὶ ὡς εὖρε πάντας ἀγαθῶν τὴν παραίφρασιν οἰομένους, καὶ ἀμφοτέραις τῶ ἐκ ταύτης καλοῦ περιδρατῆρῶν, τὴν ἱεράν ἐρέαν ἐνδὲ, καὶ αὐτὰ χεῖρας τὰ θεῖα δεξάμενος λόγῳ, ἐπέειπεν οἱ τοῖς ζακόντες κελδοῖς, καὶ τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως πλήρωμα, ὡς μηδὲ γυναικῶν ἢ νηπιῶν ἀπολειφθῶν τῆς ἐξελύσεως, πάντας γυμνιτῶντας ἔπλου πάντος, κλάδους ἰκετηρίου σείοντας, ἀκαλυφτοὺς τὴν κάρα, ἀκρηπίδῶν τοις ποδαῖς, τὰς χεῖρας λελυμῶν τῶ ἱματίων, καὶ μηδὲν τὸν ὡς ἀληθῶς ἰκέσων ψυδομῶν, ἀλλὰ καὶ χύμασιν ἐλεινοῖς καὶ ὑφειμῶν φερόμασιν ὅπισσων μῶν τὸν οἰκτιζόμενον. καὶ οἱ μὲν οὕτως τῆς πόλεως ἐξέχθησαν. ὁ βασιλεὺς δὲ ἄνδρονικῶν τῶ τῆς θεῖας ἀέλιῳ καταπ.

ταπ. 1.

ταπλαγῆς, πολλάκις τοῖς ὀφθαλμοῖς εἰς ἀκείβη τῶν θεωμῶν διεσάλυον ἐρασιν. ἀπερῶς γὰρ ὄραρ ἐδόκει βλέπειν τὸ τότε τοῦ μῶνα. ἐπεὶ δὲ ἀληθῆ τὴν ὄψιν, καὶ πρὸς μηδὲν πλανῶσαν εἶχε καταμαθῶν, τὸ τοῖς βασιλεῦσι προσήκον ἐλδοθεῖον φερόμα, καὶ τὸ τῆς γνώμης ἀκαπτήλου τὸν παροσάμενον, ὑπονοθεῖ τὸν ἔλεον. καὶ τὴν λεοντὴν οὐκ ἔχον πρῶτος ἀνακαλύπτειν, τὴν ἀλωπεκὴν ὑποδύειν. καὶ τὸν οὐ μόνον τὸν ἀσμῶν πρῶτος ἀεράμενον πλάττειν, ἀλλὰ καὶ μὴδὲν κατήχη πρὸς δάκρυα. τὸ δὲ τὸ ἀρχαῖον ἄνδρονικῶν τῆς ἀληθείας συσκόσμα τῶ τῆς ψυχῆς κινήσων πρῶτος ἀεράμα. πῶ οὐκ ὅτι πολὺ τὸ δράμα ὑποκρινάμενος, ἀλλὰ καὶ ἡμερῶν ἀποδὺς ὡς ῥά κια τὰ ἀπαλά, καὶ ὑποδύειν λέια ῥήματα, ἐμφανῶς τοῖς Νικαεῦσιν ὑπέδ ειξε, καὶ μάχιστα τοῖς κατ' ἀξίωσιν, καὶ γῆρους σμῶν ὅτι κατ' ἀξίωσιν, ὡς ὄραρ ὅτι πρῶτος νίδα τρέφει ὄραρ, καὶ ὄραρ τὸ μετόπισθεν ὑποτύφων κότον, ὡς τὸ ἐχθροπικὸν ἐμνησίκακον, εἰς ἡμερῶν ἐταμῆχει τὸ ἀνταπόδοσιν. πολλοὶς τὸν οὐ μετέπειτα τὸ πατεῖδῶ μετανάσας εἰργάσατο. τινὲς δὲ ἀπὸ τῶ τριχῶν κύμβαχοι καταρρίπτοντες, οἰκτερότατον ὑπέμειναν θάνατον. τότε ἢ τοῖς Πέρσαις ἀνασκολοπίτας κύμω τῆς πόλεως, καὶ τὸ ἄγγελον Ἰσαάκιον ἐπαμῆσας ὡν ἐδρασε ὡν εἰρηκε, μὴ μόνον τοῖς ὄδοντα εἰς ὄπλα καὶ βέλη ἐμεταποίησας ὅπισσῆς τῶ Καντακουζηνῶν Θεόδωρον, ἀλλὰ καὶ ἐν ὅπισσῆς πολλὰκις, καὶ χεῖρας αὐτοῖς ἱεροσυσομωῶν, ὡς ἐκ κουλεῖ τῶ σῶμασθ μάχαιραν ὄξειαν τὸ γλωτῆαν ἐκοντι, καὶ χεῖρων ἐμπλήσας πρῶτος δολιχῶν τὸ δὲ ἀληθῆς ἐν εἰπεῖν, τὸν ἑαυτῶ φονέα καὶ τῆς ἀρχῆς ὄραρ ὄραρ τρέφων καὶ θεῖον, καὶ περιδάλπων εἰς τὸν τῆ πρῶτος ἀεράμα δολιχῶντα ἡμερῶν.

V.iiij.

tonitus, subinde huc atque illuc deflexit oculos, vt certius perspiceret, quid rei esset. Nam planè somnium videre sibi videbatur. Vbi verò animaduertit, se absque errore rem vram cernere, repudiata liberalitate & cādore digno Regibus, clementiam adulterat: & quia pellem leoninam tum proferre haud licebat, vulpinā induit: sēque non modò libèter recipere supplices fingit, sed vix à lachrymis temperat, quibus iam olim veritatem inuoluere, atque animum suum dissimulare consueuerat. Enimverò fabula illa non diu acta, aliquanto pòst simulatione deposita, & mollibus oleoque lenioribus verbis omiffis, Nicænsibus, nobilitate præsertim & dignitate præstantibus, ostendit, quantum iræ æstum animo celasset, dum se vltionis offerret occasio. Multos enim in exilium egit, nonnullos de mœnibus miserabiliter præcipitavit, & Perfas circum vrbem palis affixit. Isaacium verò Angelum ob dicta & facta eius collaudauit, quòd Theodori Cantacuzeni maledicentiam nō modò non imitatus esset, sed etiam castigasset: ac spe bona impleuit, aut, verius vt dicam, percussorem suum & Imperij euerforem, fato quodam & prouidentia numinis aluit.

Andronicus degener animus & crudelitas in deditios.

Clementia virtus regia: immanitas verò, tyrannorum nutritrix.

Tyrānus vulpinam ciuē deponit, vt leoninā, quā sola exultat, nō sine multorum lachrymis & sanguine, induat.

Isaacius Angelus fouetur ab Andronico, iusta numinis de crudelitate illius supplicio iamiam cogitatis sententia.

4 Ac illo Byzantiū mif-
fo, Prufam tranfiit : inunitó-
que verfus meridiem vallo,
quà ob planiciem adiri poffe
mœnia videbantur (nam alię
partes vrbis rotundæ & præ-
ruptæ rupi impofitæ funt)
poft ridie oppugnationē or-
ditur. Machinis & viris operi
intentis, ipfe plurimas literas
fagittis annexas, in vrbē ia-
culatur, quarum hæc fentētia
erat : fe eis defecōtionis dare
veniam, fi apertis portis re-
ciperetur, & Theodorus An-
gelus, & circumforaneus La-
chanas, & temerarius Syne-
fius, (his enim titulis eos or-
nabat) eorūque coniurati
sibi traderentur. idque die-
bus cōpluribus repetitū est.
Nam Prufaenfe bellum Ni-
cæo nec fortitudinem mi-
litum, Imperatorios inuadē-
tium, nec odiis in Androni-
cum, quæ & belli caufa erāt,
quicquam concedebat : & ip-
fa vrbis vndique pulchris
turribus adornata, & robu-
ftis mœnibus, iifque verfus
Auftrum conduplicatis, fir-
mata est. Vnde cūm excur-
fiones fierent, multi vtrin-
que cadebant. Sed quum
hanc quoque vrbem An-
dronico dedi oporteret, &
multos qui in ea erant, sub-
actos, in cruciatum agi :

Quinta An-
dronici tra-
gœdia, cuius
inferiptio
Prufa, feu
Prufa exci-
dium.

Stratagemata
Andronici
vt Prufaen-
fes ad dediti-
onem pel-
liceret.

Vrget obfes-
tos, ne de
propugnatio-
ne inecat cō-
filium.

Varij enim
defencōnis
modi oppu-
gnantib. me-
tum merito
iniiciunt.

4 Εὐκείνον μὲν ὁ πῖστω Ἰποπέμπτει
πρὸς τὸ Βυζάντιον, αὐτὸς δὲ πρὸς τὸ ἑὸν
Προυσαίων μεταβάλλει πόλισμα, καὶ τῶν
ἐπεπομπῶν αὐτῶν στρατιωτικῶν τάξεων,
καὶ δὴ καὶ τὸ πρὸς μισσημερείαν μέρο-
σθης πόλεως βαλὼν χάρακα, κατὰ δὴ καὶ
προσιτὸν ἐδόκει τὸ τεῖχος ὄχι τὸ τε χό-
ρου ἰσόπεδον, μὴ ὡς ἡ λοιπὴ πόλις εἰς πε-
τραῖαν καὶ περὶ φερῆς ἀγρόμυρον γήλοπον,
καὶ ἀπότομον ποροφαινόμενον, τῆ ἐξῆς ἐ-
χεται τῶ πολιορκεῖν. καὶ αἱ μὲν μηχαναί,
καὶ οἱ ἀπὸ δρεῖς οὐκ ἀεργῶς εἶχον, ἀλλ' ἐ-
δρων τὸ πρὸς φροσὶν αὐτὸς δὲ Ἀνδρόνικος
ρέων τὸ λέγειν, ἀπελάττει βελῶν πετασί-
μοις πειθεῖ λόγους πτεροέσων, ἐπιφίει καὶ
τῆς πόλεως ἦσαν δὲ ἀ ἐδήλου τὰ φερόμε-
να ἐκείνα ὄχι εἰς χάρακα μεταβο-
λῆς παροίφασιν καὶ ἀμνηστία κληῶν, εἰ
αὐτὸν μὲν εἶσω πρὸς δέξιντα, τὰς πύ-
λας ἀναπετάσαντες. Θεόδωρον δὲ τὸν
Ἄγγλον, καὶ τὸν ἀγροῦν Λαχαναῖν, καὶ
τὸν ἀσωπέτην Σιλλέσιον, ἵνα τὰς αὐτῶν ἐ-
κείνου χηστὰί μὲν λέξοιεν, καὶ οἱ τούτοις
ὀμόφρονες θανάτῳ καταποροδώσουσι συ-
χρόντες, καὶ τὸ ἐν ἱκανῶς ἡμέρας ἐ-
ποίη. οὐδὲ γὰρ ὁ καὶ Προῦσαν συγκεροῦ-
μυρο πόλεμο, τὸ καὶ Νίκαϊαν συστάν-
το τὸ ἐλάττειν ἀπερέετο, κατὰ τε ἀλ-
κιδῶν ἀνδρῶν συμπλεκομένων τοῖς βασι-
λείοις τάγμασι, καὶ μίσο τὸ ἐς Ἀνδρό-
νικον, ὃ καὶ τὸ πολέμου ἀπὸν λέει, καὶ αὐτῶ
δὲ ἡ Προῦσα καλλιπυργός ὅστι, καὶ ἰχυ-
ρὸν περὶ βελήμη καὶ βολον, καὶ τέπειν
ἀμπίδυμον καὶ τὸ κλίμα τὸ νότιον. ἐν δὲ
καὶ ἐκδρομαὶ πολλάκις τῆς ἡμέρας γινόμεναι, συνήπιον πρὸς ἀλλήλα τὰ
ερατεύματα, καὶ ἐπιπῶν ὄχι ἀμφοτέρων συχροί. ἐπειδὴ ἔδει καὶ τὸ πόλιν ταύ-
την ὑπεκλύψαι τῶ Ἀνδρονίκο, καὶ τοῖς πλείστοις τὸ ἐν αὐτῇ χρεασθέντας πα-
θεῖν τὰ ἀήκεστα, τὸ τεῖχος τὸ ἀπελεπίσθη, τῆ ἐλεπόλῃ συνηγῶς δρυπτόμενον.
πρὸς

πρὸς ἡ τούτω καὶ τὸ κατ' ἐκείνο τὸ μέρο-
προσιπῆσμο καὶ ἰμάντωμα τὸ πα-
λιεὶ ἀειβόλον καταβληθέν, φαντασίαν
τοῖς ἔνδοις παρέχετο, τὸ τὸ τεῖχος ἀπαν-
οπό τον ἡ ἐλέπολις ἐτυπῆν, ὅτι γένου κλι-
θίω, κατὰ σπευθέν. Προῦς οὐδὲ ὅτι τῶ γη-
νυμύρ ἀσημο ἀρεταί, καὶ δὲ τὰς ἀ-
παντων ἐκταράξει καρδίαις. ἴδεν μὴ
περὶ φροσὶν τὰς καμῶν, ἀλλ' ὄλων καὶ
πρὸς μόνον τῶ ἐκπναχθέντων λίθων τὸν
δοῦπον ἐναποψυξάντων τῶ δέει μικρῶ,
ἐρημα μὲν τὰ τεῖχος τῶ ἐπ' αὐτῶν αὐ-
νομύρων εἰάθησαν. αἱ δὲ ἀγροῦ εἶχον ἀ-
λιζομύροις ὡς ἐπ' ἀμνηστίας τοῖς ἴσο-
καταβάτας ἐκ τὸ πειχῶν, καὶ τὸ ἐντεῦθεν
ἀνετος μὲν τοῖς πολεμίαις ἡ δὲ πύλων καὶ
τεῖχος κλιμάκων ἐπενὶ μύρων εἰς τὴν
πόλιν εἰσοδος. αὐτοῖς δὲ τοῖς Προσαεῦσι
κατὰ γαμβρομύροις ἀνηλῆς ἀπάρεις, ὅ
τῶ προσιπῆσαν διαρπαγῆ, καὶ τὸ βοσημέ-
ταιν κατὰ σπευθέν, ἀ καὶ πῶσα καὶ ὄλα βεκό-
λια εἰσηλάθησαν, ὡς ἔρχον ὄ τραφήσον-
ται οἱ ἐντοῖς, ὅτι φρομύροις τὸ πολιορκίας.
καὶ τότε μὲν ἐν τοιούτοις ἦσαν δεινῆς τὰ τε-
λέμυρα. ἐπειδὴ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀνδρόν-
ικος εἰσεληλῆθη τὸ πόλισμα, ὅ ἐνυλί-
σατο ἐνδοθεν, οὐδ' ὡς βασιλεὺς πρὸς
καὶ σῶζων, ὅ πύκτοις οὐσι πόλαι, καὶ αὐ-
θις ἐσομύροις, καὶ πρὸς καμῶν ἀπέσθησαν,
τοῖς Προσαεῦσι ἐρηστῶν, οὐδ' ὡς ὀμο-
φύσιν ἀνδράσιν ἡμέρας προσιπῆσμοται
ἀλλ' ὡς ἀρχυρὸς καὶ πῆρ δόποσι τὸ ἱκα-
νὸς ἀσκηάσις προσιπῆστων καὶ ἀπημάν-
τοις τρέμμασι, τὸ μὲν ἀυχένα κατέαξεν,
ἀλλὰ δὲ ἐλάττειν εἶκατα, καὶ ἄλλως
ἔδειτο χειρῆως ἔπερον, τὰ ἡ λοιπὰ κρη-
μοῖς καὶ ὄρεσι καὶ βαρῆθεις ὄρασαρέν-
τα παρέπιμψεν. ἔπει καὶ τότε βασιλεὺς
Ἀνδρόνικος μὴ προσηγματομύροις ὀμολογίας τε καὶ ἀπονοδῆς καὶ τῶ
Προυσαίων πληρομάτος, ἡ ἐκασίας προβάσης ὄραδοχῆς, ἀλλὰ πολέμου

At mundi iu-
dex populos
principibus
fixis castiga-
dos tradit, a-
liique alios
cōficiunt : vt
in istis supli-
ciis summi il-
lius resū ar-
bitri fenerit-
tas eluceat.

Vrbis vi cap-
ta, & populū
metu cōster-
nati facies, ac
luctuosissi-
mus status.

Andronici
in Prusaēsis
crudelias.

Quid mise-
rius quàm in
scaudimi ty-
ranni manus
incidere?

perdidit: multiplices cruciatus & varia tormenta commentus. Angelū Theodorū, adolescentē penē adhuc imberbem, effossis oculis asino impositum, & vltra limites Romanorum eductum, dimitti iubet, vt quocūque impetus iumentum tulisset, ibi solus oberraret: ac forsitan à feris deuoratus esset, quod Andronici consilium fuit, nisi Turci viatores eius miserit essent, & in tabernacula sua abductum curassent. Leonem Synefium, & Manuelem Lachanam, & alios complures x l. numero, de summis arboribus iuxta Prusæ mœnia suspendit: & longè plures aliis suppliciis affecit, aliorū manibus, aliorum digitis, quorundam pedibus amputatis multi & manibus & oculis priuati sunt, nonnulli oculo dextro & pede sinistro mutilati, alij contrà. Robustissimis & fortissimis ac rei militaris peritissimis viris aded inhumaniter interfectis, atque Imperij viribus immunitis: Lopadium transit Andronicus: eodemque modo ibi quoq; grassatus, & episcopo oculis priuato, quod feditioforum sui gregis motum contra Andronicum nō castigasset, sed æquo & leni animo tulisset ac spectasset: talibus triumphis ornatus, in palatium reuertitur, relictis Prusænsiū vitibus, quæ arbores amplectebantur, fu-

Angeli Theodori excrucatio.

Qui apud Christianos nullum misericordie locum inuenit Turcarū auxilio seruatur. Leonis Synefij & Manuehis Lachanz suspendium.

Sexta Andronici, tragœdiæ, Lopadium.

Lopadij episcopus excrucatus.

Ciuium cadauera graze tyranno vites, eorundēque saguis, rabie perciti hominis vindemia.

ήλωκίαις τὸ πώλειος, πλείστοις δὲ μάλιτα δέφθειρε καὶ ἠφανίσεν, εἰς πολυδάρις καὶ πολυτέρας κολλάσας τὸ τὲ θυμὸν κατὰ μερίσας ἀλλόκοτον. τὸν μὲν γὰρ Θεόδωρον τὸν Ἀγγελοῦν ἠΐθεον ἐνθεῖ, καὶ τὸν ἰέρον θεόπως χνοάζοντα, πῆψιν ἐξόμματα· καὶ ὄντω ἀναβληθέντα, ἐπὶ τῶν ῥωμαιοῦν ὄρον ὑπεκείνα ἀπαρθέντα, εἶτα καλῶς διαφελύωμαι, ἵνα ὁσση τὸ ὑποζύγιον ὀρμῶν αὐτόματον, φερόμενον πλάζοιτο. καὶ τὰ αὐθιγίαις ἐγγράφῃ κατὰ βρομα, ὅ καὶ ὁ τὴν πημαεῖαν ταύτην ἐκένω ὀπιθεῖς Ἀνδρόνικος ὁ βασιλεὺς ποροσιέψατο, εἰ μὴ τοῦτοκοι ἐκύρσαντες, ὅκατερον τὸ μείρακα εἰς τὰς αὐτῆς σιλωαῖς ἀπαγαγόντες, καὶ θεραπέαις ἠξίωσαν. τὸ Σωυέσιον Λέοντα, ἐπὶ τὴν Λαχαναὴν Μαρουήλ, καὶ συχνοὺς ἄλλοις, τοῖς τῶν ὄφθαλμῶν καὶ τῆς Πρέσβης δένδρον ἀκρέμοσιν ἀπεκρέμασε, τὸν δὲ κατὰ τετραπλῶς ὑποσώζοντας ἀειθμόν. πολλὰ πλάστοισι δὲ ἐτέροις κατὰ υποβεβλήκει πινάξ· ὧν μὲν εἴς χεῖρας ἀπέτεμεν, ἄν τὸ δακτύλοις ὡς ἀμπέλων φελέκερε κλάσσει, πινῶν τὸ πόδας ἀφῆρήκε, πολλοὺς δὲ χεῖρον καὶ ὀφθαλμῶν ὑπέσῃσαν ἐτέρησιν. ἦσαν δὲ εἰ καὶ ὀφθαλμῶν δεξιῶν ἐπὶ πόδα δύνουσαν ἐξήμειναντο, καὶ αὐτοῦ ὑπὸν ἐπεπίνθεισαν ἔτερε, ἐπὶ οὐτως ἀπανθεόπως τὸ ἐν πρώμῃ σώματι καλλιστεῦον, καὶ σραπωπικῆ ἐξάρετην ἐμπεφεία τὴν οἰκείαν ζημιώσας βασιλεὺς Ἀνδρόνικος, μεταίρεθ' ὡρὸς τὸ Λοπάδιον, καὶ κεί τὰ ὄμοια δέσασας, καὶ τῶν ὀπισκόπων ἕνα σερήσας τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς μὴ καὶ τῶν ἐν τῆς ποιμνῆς ἐκείνης ἀγανακτῶντα σασιωτῶν, ἀλλὰ πορῶς ἔτω καὶ ὀμολῶς τὴν καὶ τὴν βασιλείως Ἀνδρόνικου φεραὶ ἐκείνων ποροσιέμενον, ἐκ ἀνεπιλήπτης

θεώμενον, ἐπὶ ἀνδρῶν εἰς τὰ βασιλεία, τοῖς τοῖς γεγαυροῦ τρεπταρχήμασι τὰς τῶν Περυσάειων ἠμέριδας καταλιπὼν, ἀφῆκε πλεῖστον τὰ δένδρα

δρα ἀνέβρεχον, βαρυμορμίας τοῖς τῶν κρεμασθέντων σώμασιν ὡς ἄλλοις βόξουσι, καὶ μηδένα τὸ ἀνασπολοπαθέντων ἀφείας, ὡς ἡλωοῖς δοθῶναι τοῖς σήμασιν, ἐς καὶ θεροήνας ἡλιθ' ἀνέμοις φερέρεσθ' ἀνήκε, καὶ τὰ ἐν συνηλῶσι ὑπὸ τὸ ὄπωροφύλακων ἀνωρέμενα φάσματι. εἰς δὲ τὴν πόλιν ἐπανιών, καὶ ὡρὸς τὴν δῆμα φωνῆς εὐφῆμοις δεξιωθεῖς, καὶ τὰς τῶν κολάκων ποροσλαλίμας, ἐς αἰὲν ὡρὸς φερέρεσθ' ἀνὰ κίττα, τὸ μεγαλὸν φερον πλείον κησάμενον, εἰς θεωρεῖα καὶ ἀμίλλας ἵππων, θερεῖας ἔσης τὸ ἄρας, ἐτεράπετο. ὅτε καὶ πινῶν ἐκ τῶν καὶ τὸ βασιλικὸν ἐδέλιασμα δρυφάκτων καταβληθέντων, ἐπὶ τοῖς ἐξ ἀνδρῶν ἀνηρηκότων, καὶ τὴν θεαζομανοῖς ὄχλῳ ὅπῃ τὰ συμβάντι διαβροθέντος, ἀρμυσε τὴν θάκω ἐξανασῶναι, ἐμπεφεία πορὸς τὰ βασιλεία, τὰ δὲ εἰ ἀλλοιωθεῖς, ἐπὶ τοῖς δρυφάκτων συνηθετικῶς, εἰ μὴ τὸ ὡρὸς ἐκείνων δύνου ἰκέτευσαν, ὑποσῆμα ὡς αὐτὸς τὴν τοῖς τε ποροβλήματος, ἐμπεφείας ἰζαῖεν παρῆπεισαν, ὡς αὐτίκα εἰς ἐξανασῆμα ὑπολέμενον, τὴν δὲ ἡμα σαρπειραθέντων εἰς ἐν, καὶ κατ' ἐκείνου καὶ τῶν ὅσοι ὡρὸς αὐτὸν ἐφορμήσωνται. μικρόν τι γουὺ ὀπιμείνας, τὸ ἵπτικὸν μόνον καὶ γυμνικὸν τετέλεκεν ἀέθλον, τῶν δὲ ἐπεισοδίων θεαμάτων ἀπεχετε τέλειον. ἐν οἷς διαχέουσι τὸ θεώμενον οἱ ἐξ ἐκείνων εἰς ὕψος ἀναρρήχόμενοι, καὶ ὑπὸ μικρῶν καὶ λεπτῶν τῶν σωρέχοντι καλωδίω ἐπορροῦμενοι διαλείπει, ἐπὶ οἱ πῆλυ ὀποδὲς λαγῆναι, ἐκόντες αἱ θεροπικῆ φιλοποιοῦσας ὑποδεικνύντα τοῖς ἀήθεις θεατρῶμασιν. καὶ ταῦτα μὲν ὡρὸς ἐφέρετο.

5 Ἦν δὲ πρὸς αἴθρ. τὸν ὄνομα Ἰσαάκιος, γένους ἀρῖσιν ἠκων (ἔτερον ὡρὸς τὸ Ἀγγελοῦ Ἰσαάκιον) θυρατρεῖς πῆς Ἰσαάκιος τὸ Σεβασταρόρος, ἐν ὁ λόγος τὸ ἰσορίας ἀπὸ μέρους, καὶ ἀγγηκτον τὴ βασιλείως εἰρηκε Μαυρηλ. ἀλλ'

spenforū cadaueribus vt vuis oneratas: vllū neq; sepe- liri passus est, sed à sole arefactos vt terriculamēta volucrum, ne poma deuorent, à ventis agitari voluit. Constantinopoli lætis populi acclamationibus exceptus, & adulatorum laudationibus, quos sepe alere solent aule, maiori superbia inflatus, spectaculis & ludis Circensibus æstiuo tempore intentus fuit. Cum autē aliquando tabulata aliquot iuxta imperatoriam fedem collapsa, viros v i oppressissent: vulgo eo casu consternato, perterritus satellites conuocauit, & in palatium abire voluit: sed ab amicis exoratus māsit. quod si surrexisset, statim periturus esset, populi globo in ipsum & satellites eius impetum facturo. Paulisper igitur moratus, dū equestre & gymnicum certamen absolueretur, reliquis spectaculis prorsus abstinuit, cuiusmodi sunt funambulatorum & venationū: quibus in vrbe manere solita turba, vt rebus nouis impensē capipitur. Et hæc ita se habuerunt.

4 Erat autem vir quidam nobilissimus, nomine Isaacius (non Isaacius Angelus) Isaacij Sebastocratoris, quæ fratrem fuisse Manuclis diximus, ex filia nepos. Is Armeniæ vicinifque locis Ro-

Andronici, aulicorū adulationibus & vulgi applausu demētati, in Theatro periculū.

Principū nugæ & ludii miseris subditislachrymas frequenter eliciunt: ac tyranni populū à quo metuuntur ipsi metunt.

Spectacula populo nouis & ludicris reb. gaudissima inhiant.

Septima Andronici tragœdia, Cyprus. Deinceps effertus & sanguinis humani effusio gaudēs, proceres effertus & ad re-pub. turbandam natos, vt draco draconem, pro-uehit.

manæ ditiōis & Tarso à ma-
iore patruo Manuele præ-
positus, commisso cum ho-
stibus Armeniis prælio cap-
tus, Manuele iam defuncto,
in custodiam datur. In qua
cum longo tempore fuisset,
tandem ab Hierosolymitis,
quos Frerios dicunt, redem-
ptus commodum in patriam
reditum habuit, Andronico
redemptionis adiutore: idq;
de Theodoræ sententia, cuius,
vt sæpe diximus consue-
tudine utebatur, hic verò
frater patruelis erat. Vt autē
Andronicus Isaacij curam
fufciperet, ac diurnæ eius
captiuitatis misericordia tā-
geretur, Macroductæ Con-
stantini, qui materteram Is-
aacij in matrimonio habe-
bat, opera est effectum, &
Andronici Ducæ, cognati
eius & familiaris à puero. Is
igitur Isaacius cum Andro-
nico cedere, ac in patriam
redire nollet, nec vllam co-
gnationis aut suavis consue-
tudinis rationem haberet,
sed imperare quam imperio
arere mallet: pecuniæ Byzā-
tio missæ subsidiis ad im-
probū affectandi regni con-
siliū abutitur, & Cyprio cū
magna manu occupata, prin-
cipio se pro legitimo præ-
tore, qui ab imperatore mis-
sus esset, gerit, literis impe-
ratoris ostensis, quas ipse
composuerat: & commenticiis
mandatis recitatis, quæ
quid ipsi agendum esset sci-
licet, præscribebant: ac cæ-
tera agit, quæ iis necessariò

Isaacij in Cy-
pro tyranni-
dem exercitū
historia.

Meretricis fa-
uore promo-
uetur, & Ma-
croductæ ope-
ra captat An-
dronici bene-
uolentiam.

Sed homo
ambitiosus
primus in Cy-
pro, quam se-
cūdus in Græ-
ciā esse ma-
nuit.

Pecuniam ac-
ceptā in An-
dronicum i-
psam cōuer-
tit. Tyranno-
rum merces
ea est, vt
quos malis
artibus pro-
mouerūt eos
tempore à Dei
iustitia cōsti-
tuto deplora-
tissimos ho-
stes esse per-
sentiant. Cæ-
terum expre-
de Isaac arte-
seditiosis
familiares.

οὐτ' ὁ δὴ ὁ Ἰσαάκιος ὡς τὸ πρὸς πα-
τρὸς θεῖα καὶ βασιλείας τῆ Κομνηνῆ Μα-
νηλ, τὰ κατ' Ἀρμενίαν διέπειν λαχὼν, καὶ
ἀρχὴν Γαρσοῦ, καὶ στρατηγεῖν, ὅποσα τοῖς
ἑμὲι προσκεκλήθηται, συρρήγνυσιν μὲν τὸ
δυσφόρον Ἀρμενίων πόλεμον, καὶ ἀλοῦς ἐν-
φρερῶ καθεῖργεν. τὰ (φθάνει ἡ θανάτων καὶ ὁ
βασίλευς Μανηλ) καὶ τὸ ἐς ἡλίους πολ-
λοῖς. ὁ δὲ ἔτι πρὸς τῆς Ἰεροσολυμιτῆς λυ-
θείς οὐ φρερῶς φασὶν, ἔχεν εὐθετον τὴν
πρὸς τὴν πατρίδα ἐπιπόδον, Ἀνδρονίκου
συναρμύρη πρὸς τὰ λύτρα, ὑποδυμο-
συνή Θεοδώρας, ἡ περὶ ὁ μὲν Ἀνδρόνικος,
ὡς πολλὰ καὶ εἰπομένη, ἐπιπλοῖσεν. ὁ δὲ
Ἰσαάκιος οὐτ' ἀδελφίδεις μὲν, ἐνήθησεν
ἡ Ἀνδρόνικον εἰς τὸ πρὸς δέξασθαι Ἰσαά-
κιον, καὶ τὸ χροῖος κατοικτεῖρα ἐπεδη-
μίας, Μακεδόνικας Κωνσταντῖνος, τῆ
πρὸς μητρὸς Ἰσαακίε θεῖα συνδύναζο-
μένη, καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Δέκας, συνή-
θησεν ἐν παῖδων Ἰσαακίω, καὶ καὶ γὰρ
αὐτὰ προσεγγίζων. οὗτος Ἰννυὸς ὁ Ἰσαά-
κιος Ἀνδρόνικω τῷ βασιλεῖ οὐχ ὑπεεί-
κην θέλαν, καὶ τὴν πατρίδα ὡς ἐν ἀ-
στραφῶς ἀποκρίσθη, καὶ σὺ γὰρ καὶ ἡ ἐρα-
την δὲ οὐκ ἐκείνη ἐξέτα ἀδελφὸν πατέρα
καὶ τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, καὶ ἀρχὴς ἐφεί-
σεν τρέφων, οὐ μὲν ὑπολύπειν ἀνεχόμενος
ἀρχων, ἐφείσθαι καὶ συμελῆσαι
τοῖς παμφέσιον αὐτῶ ἐν Ευζαντίου γρη-
μασιν, εἰς τὸ κακοβέλος ἀρχὴν ἑαυτοῦ
μνησθῆσαι. τὸν μὲν καὶ χεῖρὸς συχνὸν
καταπλάσας ἐς Κύπρον, τὰ μὲν πρὸς
τὸ ἔννομον, ὁ πρὸς βασιλείας ἀπεσπλά-
σεν διωάσων ὑπεζωγράφει, βασιλικὰ
ὑποδείκνυον τοῖς Κυπρίοις γρημάματα,
ἀπερ' αὐτὸς συνέθετο, καὶ διατάξας ἀνα-
νώσταν ἀποκαταστάσας ἐπιπλάσας, τὸ
ποιητέον δὴ δεινὸν ὑποπτεμένης ἐκείνη,
καὶ τὰλλα διαπραττόμενος, ὅσα οἱ ὑπὲρ
ἐτέρον

ἐτέρον ἀρχὴν ταχέντες πρὸς ἀδελφί-
ποιον ἔχεπ μετ' ἡ πολὺ τὸ τυραννοῦντα
πρὸς γυνώσας, καὶ μὲν ἐφείσεν ἀπύθειαν
ἐκμελύσας, ἀπανθροπίας τοῖς ἐμὲι
προσφέρεται. καὶ τοσοῦτον ἐς τὸ τῆ ἡθροῖς
ἀκαμπεῖ καὶ ἀμείλικτον Ἀνδρόνικον ὑπε-
ρέβαλεν, ὅσον εὐτος τοῖς πᾶσι ποτε δὲ βο-
τοῖς ἀνεπεικίεις εἰς τὸ προσκεκλήθη ὑπε-
ρήλασεν. ἔτι δὲ δέλεπεν ὅσοτε περὶ ἀσφα-
λῶς ἡδὴ ἀρχὴν ὤπετο, μυσία ἀπὸ ἀπὸ
ἐπὶ τοῖς οἰκίτοροι τῆς Κύπρου ἐργάζομε-
νος. φόνους τε γὰρ καὶ ὄραν ἀνυπόγεις ἐχρά-
νετο, καὶ δολιχῶν σωματίων ἀποφροσίνων
ἐγένετο, ποιναὶ ἐπάγων καὶ τιμωρίας, οἷα τι
συμφερόν ὄργανον, ὅποσα κατήγον εἰς
θάνατον, καὶ κοίτας ἡ ἀσπίδας, καὶ φθο-
ρῆς παρθέτων ὁ σωματικῆς καὶ δὲ ἀγνοῖας
ἠκολούθησεν, ἐπὶ τῆς ἀπάσης τοῦ εὐδαι-
μονίας πρὸς οἴκοις ἀνυπόθετως ἐπέ-
ρησε, ὅσοις χεῖρὸς τε καὶ πρὸς τὴν ἀπὸ
πορῆος αὐτοῦ θύρας, καὶ καὶ τὸ πολυκτῆ-
μον τῷ Ἰωάννῃ ἀντερίζοντα, δὲ φθῶν ἀ-
γυρτῶσεν λυμώθησεν καὶ γυμνισθῆσεν
ταῖς, καὶ ὅσων τῶος ἐκ ἐχρήσατο τῶ ἔξοφ
ὁ ἀκρόχολος. φεῦ, φεῦ, ὅπ' ὁδὸς ἀσεβῶν
εὐοδῆται. εὐθυσθῆσαν πάντες, οἱ ἀσε-
πέντες ἀσεπήματα. ἐφύτευσας αὐτοῖς, καὶ
ἐβρίζωσας. ἐτεκνοποίησαν, καὶ ἐποίησαν
καρπὸν ταῦτα δὴ ὁ καὶ πρὸς τῆς ἀπο-
λογεῖται πρὸς Κύριον λαλῶν κείμα-
τα. οἷα γὰρ ἡ τότε ἡγεῖα δὲ ἐφύσσε κώνεια,
πρὸς ἐδὲν ἔτερον ἀφροσύντα, ἡ θάνα-
τον τοῖς προσφροσύναις, καὶ ἀπώλειαν τῶ
πλείστων πύλων, ὡν τὸ ἀρχὴς παναθῆσ-
μως ἐπέθεσαν. ταῦτα αἰς εἰς ἀκοῦν ἐλή-
λυθε βασιλείας Ἀνδρόνικου, ἐκ μὲν ὅπου-
σὸν καθεκτός, ἀλλ' ἐφείσεν αὐτῶ ἐπερχό-
μενος, ἐν πάλλαι πρὸς φόβον (μὲν γὰρ
ὑποφροσύναις αἰεὶ τὸ ἰῶτα, ὡς τὴν αὐτῶ

facienda sunt, qui alienis im-
peris subsunt. Verum non
multo post se tyrannū pro-
fessus, innata crudelitate re-
tecta, infulares inhumanis
tractat: ac pertinacia sæui-
tiæque tantum superat An-
dronicum, quantū Andro-
nicus cæteros omnes, qui
viquam atrocitate in hostes
celebre nomen consecuti
sunt. Neque enim, vbi pri-
mum tyrannidis fundamen-
ta iecisse videbatur, infinita
immanitate in subditos gra-
fari desistebat: sed & cædi-
bus innocentum in horas
polluebatur, & humana cor-
pora lacerabat, tormentis in
exitium mortalium excogita-
tatis. Præterea in stupris vir-
ginum, & adulteriis, homo
nefarius volutabatur: & bea-
tas dudum familias sine vlllo
crimine omnibus spoli-
abat, vt indigenæ paulo an-
tè conspicui diuitiis, fameli-
ci & nudi oberrarent, si qui-
bus homo iracundus ensem
abstinuerat. *Hei, hei, cur via
improbiorum prospera est: florent
facinorosi: plantasti eos, & fir-
masti: procreant liberos, & fru-
ctus intulerunt*, vt Propheta cū
Domino expostulat. Illa e-
nim ætas velut aconita ge-
nuit, quæ adulta nō ad aliud
nisi ad perimendos homines
& plurimarum vrbiū exci-
dium valuerunt, quarū do-
minatum per vim inuaserat.
Quæ cum ad Andronici au-
res peruenisset, nullo co-
hiberi modo potuit: sed quia
id præstò esse videbat, quod
olim formidarat (sæper enim
literā I, vt Imperij sui euer-

Nescit lupus
ouilla pelle
tectus innata
crudelitate
occultare.

Tyrannidis
violētissimæ
tabula, in
qua occur-
runt.
Immanitas
in subditos.

Innocentium
crudelissima
tormenta &
supplicia.

Stupra & a-
dulteria.

Rapina.

Vnde quere-
la in Dei pro-
uidentiā ar-
canam, sed
iustissima ra-
tione omnia
administran-
tem.

Miser An-
dronicus, vt
mare turbidū,
quouis
retum vēto
agitur, &
curiositatis
profana præ-
mia reponās
I literā for-
midat, vt im-
periosum per-
niciosum.

tionem, suspectā habuerat) principid quarebat, qua ratione comprehendī possēt Isaacius, & tolli ē medio is à quo exitiū immineret. Verebatur enim, ne Cyprio aduectus, & alacriter susceptus ab omnib. se principatu deturbaret. *Remota enim mala minus molesta sunt, quam propinqua: & quod expectatur, et si pessimum fuerit, lenius eo ducitur quod urget in praesentia. Id enim est mortalium ingenium, ut exiguum doloris lenamen in lucro deputemus.*

De tuto autē remedio, nepe de tyrannidis abdicatione & reipublicae cogitatione, ne per so mniū quidem, cogitat.

Ex hac Cypria tragodia, octava Cōstātinopoli nascitur, quā proceres inscribimus. Macroducas & Ducas ob operam Andronico & Isaacio pessime nauatā, ignauit suam mercedē referunt.

Meretricia affinitas parum amica.

6 Sed cum hostem absentē in potestate suam redigere nō posset, ira in eius propinquos conuersa, canes imitatus, qui hominem allatrare cōtenti, lapidē ab eo coniectum mordicus arripiunt, Macroducam Constantinū & Ducam Andronicum in ius vocat: qui confirmarant, Isaacium, si redēptus in patriam rediret, fidelem & vtilem illi operam nauaturū. Paucis diebus post maiestatis rei fiunt, quamuis principis factionis Andronici, & summi amici eius. Nam Macroducas praeter caetera officia, quibus Andronicū obseruātissimē colebat, Theodorae amicā eius fororem in matrimonio habebat. Andronicus verō Ducas, homo depygis & sordidus, ac perfictae frontis, maiori sibi curae esse Andronicū salutem, quam ipsi, simulabat. Quod si Andronicus aliquem caecare volebat, Ducas iste,

δραλυσιν ἀρχῆς) ἐζήτη τρέπον δι' εὐσυνληφθῆ Ἰσαάκι, καὶ ἐξ ἀνθρώπων γενήσεταί οὐκ ἐμὲν ποροδοκίμῳ ὀλεθροῦ. ἐδεδίει γὰρ, μήπως Κυπρίων καταπλοσας, καθελεῖ τῆτον τῆς ἀρχῆς, εἰδώς, ὡς ἀσμίνας ποροδοκίμῳ ἀποπῶσται. ἐπεὶ καὶ τὸ πόρρω κεικόν, τὲν χρῆσιν ἀλυπότερον, καὶ τὲν θλίβοντος ἀπὲν κερφότερον, τὸ ἐλπιζόμενον χεῖρισον. ἀγαπητῶς γὰρ ὡδρακερδάνειν ἐπίκα μὲν ἀνθρώποι, καὶ τὴν θεοχέριαν τὴν ἀλγούντος ἀέσι. μὴ ἔχον δι' ὅπως τὸ ἄπὸντα ἐχθρὸν χειροσεται, ὅτι τῶς ἐχθρὸς ἔσται τὸν θυμὸν, τὰυτὸν πὲρ ὄρων, ὃ καὶ κύνας πολλακίς ποιεῖν εἰώθησι.

6 Τοῦ γὰρ βάλλοντος ἀφιστάμενοι, ἀφιδένη λιθῶ τῶς ἰδύντας ἐχρήπιε τὸ μὲν ἀμύονται φυλακίς, τῶ δὲ σιν. ἀμέλει καὶ ὑπὸ κρείον ἤγαγε τὸν τε θεῖον Ἰσαάκι, τὸ Μακεροδύκαν Κωνσταντῖνον, καὶ τὸν Δέκαν Ἀνδρόνικον, ὃς ἐξυέδρητο, μὴ ἀχρεῖον Ἀνδρονίκα τὰ ἐς πῆσιν ὀφθλῶν τὸν Ἰσαάκιον λυθύντα, καὶ πορὸς τὴν πατερίδα ἐπαναζέξοντα. μετ' οὐ πολλαῖς δὲ ἡμέραις καὶ καδοσιώσασιν οἱ ἀδρες ὑπάρχοντα, καὶ περὶ τῶν μερίδων ὄντες Ἀνδρονίκοι μέγ' ἔξοχοι πάντων, καὶ τῆς ἐταιρείας οἱ κρείστοι. εἴγε ὁ μὲν Μακεροδύκας, ἐκπὸς τῶν ἀλλων φιλοφροσυνῶν, αἶς ὅτι μελῶς Ἀνδρονικὸν ἐδεεάπολε, καὶ ἀδελφῆ τὴν Θεοδώρας καὶ συνάφειαν συνήρχετο γαμικῶν, καὶ ὁ λόγος πλειστικίς ἰσοφικῆ, γινώσκων ἀδεμίτως Ἀνδρονικὸν. ὃ ἡ Δούκας Ἀνδρονίκοις καταπύγων ἀνὲν γλοῖος, καὶ τὴν ἀνάδειαν ὅτι τὲν ποροσώπε ποροβεβλημῆρος, καὶ αὐτὲ ἡ Ἀνδρονίκοι ἐν τῶς ὑπὸ Ἀνδρονίκοι πορομηδέσερον εἶ) ἐπλάττετο, ὅτι ὁ μὲν τὴν ἐκπεροναὶ ὀφθαλμοῦ ἀπεφάμετο, ὃ ἡ Δούκας οὗτος Ἀνδρόνικῳ, ὡς εἰ δὲ δακτῶς

δακτῶς καὶ τὲν ἀρχῆς ἀνθρώπων, ἐταῖς τῶν μερόπων χαίροντος συμφοραῖς, καὶ χρεῶν ποροσέησι, ἐπο σέρησιν, καὶ ἀασκολόπισιν ἐγκωμάτω, ἐλασσημῶν ἐν πολλοῖς Ἀνδρόνικον, καὶ λίαν ἀπαυθρόπως αὐτὲ καθεπτόμενον, ὡς μὴ κατὰ λήλθεις τῶς πῆσι μασί τὰς κολάτης ἐπάροντες. ἐπιστάσις τοίνυν τῆς λαμ ποροτῆς καὶ εὐσῆμης ἡμέρας, καὶ τὸ καὶ τὲν ποροτλήμματος εἰς ἕρην ἀποδος τὲ Κυεῖν καὶ σωτήρος ἡμῶν ἑορτάζει, ἀθετισμός ἐν ποροσηκλήσεων γίνεταί τῶν πορὸς βασιλείων χεδὸν ἀπάντων αὐλῶν. καὶ καὶ δὲ τὲν τοῖς ἐκ παντὸς γήλοισ καὶ ἔθνοισ στυδρομῆ καὶ ὄρμη, ἐνθα ὁ βασιλῆος ἐκτυλίξετο. καὶ ἡ τότε σκευέμενον καὶ τὸ ἐξωλεσόμενον Φιλοπάπον. ὡσπερ ἡ παλινοδία οἱ στυερχόμοροι ἀδόντες, ἡ ἐν τῶν ἀλλων ἔρεχθ, ἐτέραν βαδίζοντες, εἶχον τὸ κατὰ τῆμα τῆς ὀδῆς πορὸς τὰ λεγόμενα τὲ Ματζάνη παλάτια, ἀ καὶ αὐτὰ καὶ τὸ ἐκπὸς Φιλοπάπον ἐκκοδόμενον, εἰσῆστρον δὲ Ἀνδρονίκοις καθεδραφισε. καὶ ἐπει πολυαἰθροπος καὶ ἡ σκευέμενος, πάντων μὲν τοι πολυαἰθροπος, καὶ ἀπλῶ οὐδὲ εἰς ὄν παρῆναι ἐχρῆν, ἐξέχροντα πορὸς δόξαν τῶν σκευέμενων ὁ Δεχίς τε καὶ ὁ Μακεροδύκας ἐκ τῶν ἐκεί που ὅτι ππέδων οἰκημάτων, καὶ πορὸς τὴν αὐλῆν ὡς κατὰ κρείτοι θελαμῆδόντα, καὶ οἱ μὲν ὡς ὑπὸ δίκλιν ἀχρησόμενοι, ἡ τὸν βασιλῆα ὀφθόμενοι τῶν ὑπὸ τῶν ἐκκῶντα διεσκυάζοντο, ἀπὸ τὰ ὁμματα ἀέροντες, καὶ τὸ χεῖρε πορὸς τὸ τὲ χήματα σκευέμενον πορὸς βάλλοντες. ὁ δὲ Ἀγορησοφορίτης Στέφανῳ, ὃν καὶ Ἀγορησοφορίτην οἱ τότε ὠνόμαζον ἀνθρώποι, ἐς τὸ κατὰλληλον τῶν ἔργων τὴν κλήσιν μεταχροντες (καὶ γὰρ ὁ τῶ ὄντι ἀναιδεσάτῳ τῷ Ἀνδρονίκοις ὑπη-

quasi ab improbo illo magistro, hoste humani generis edoctus, etiā manus ei amputandas, aut in crucem aigendū esse decernebat: oburgato saepe Andronico & inhumaniter castigato, quod in suppliciis fumendis infra delictorum atrocitatē subsisteret. Igitur ad celebre festum eius diei, quo memoria reditus in Caelos vnā cum assumpto corpore Domini & Dei & Seruatoris nostri celebratur, omnes aulici, vt denunciatum erat, cōueniunt, atque omnis generis & nationis homines diuersis itineribus eō contendebant, vbi Imperator diuersabatur. Erat autem tum in exteriori Philopatio. Caeterū per errorem in Manganicum palatiū factus est concursus, quod est in interiore Philopatio, post destructum ab Andronico. Cū frequens esset conuentus eorum omnium quos adesse decebat, Macroducas & Ducas praeter omnium opinionem ex edibus in planicie sitis producti, & in vestibulo triūphati, tanquam in iudicium abducenti, aut Imperatorē è superiore cenaculo prospicendum visuri, gestu corporis ad grauitatem confirmato, & manibus suppliciter compositis, suspexerunt. At Stephanus Hagiochristophorites, qui tum Antichristophorites vulgo dicebatur, nomine pro moribus non nihil immutato (erat enim impudentissimus omnium Andronici ministro-

Ducas hostis humani generis & mali discipuli pessimus magister, ac facillimus nebulosus, malum sibi cacat. Vt tibi qui in aliorum suppliciis exultas: tandem omnes de tuo interitu letabuntur.

Narratio ostendens mira quadā & velut inaudita ratione de medio sublatos fuisse aulicos illos Andronici familiarces.

Quam infida sit Andronicorum beneuolentia, vel in vnico hoc speculo certere licet.

Nec defunt tyrannis antichristophorites qui iceleratissimis modis domorum suorum scissima decreta exequantur.

rum, & omnium scelerum sentina) lapide quantum vola capiebat sublato, & in Macroducam destinato, qui & affinitate imperatorios & etate & amplissimis opibus antecellebat: omnes hortabatur, vt suum exemplum imitarentur, totum conciliū circumspectans, & qui lapidatione abstinerebat, diceris & conuiciis incessens, vt imperatori infidelem, & paulo post idem supplicium subiturum. Iis minis territi omnes saxa in illos coniecerūt, vt supplicio peracto (ὁ miserabile & incredibile spectaculum) lapides in tumultū exurgerent. Ii verò quibus id munus datū erat, eos adhuc spirantes sublatos, & tapetibus quibus sarcinæ mulorum tegi solēt, inuolutos, Ducam in Iudeorum cœmeterium, Macroducam in litus editius, quod est è regione Māganij monasterij, trāuehunt, atque vtrunque palis affigunt. Ac tum primum Constantinopolitani ea cum luctu viderunt, à quorū cōmemoratione prius aures abhorrebant: atque id facinus reputantes, attonitis similes, quò se verterent nesciebāt, duplices pœnas lucentes. Nam & popularium calamitate mouebantur: & quia idem periculum iam sibi quoque imminere putabant, longiore cruciatu afficiebantur, quàm ij qui iam in mediis tormentis erant. Nam hi quidem mala timere deficiant, oppressi malo, quod animus pridem augu-

Aulicorum miseria, qui negando spe effaculo inter esse & execrandæ lanie nã parandæ manus commodare iu- bentur.

Miserabile & incredibile spectaculum.

Populi affectus tyranno graffante.

Duplices pœnæ eorū qui tyrannis subiciuntur.

ρετῆρ, καὶ πάσης ἀνοσιουργίας ἀνάμας Θ) λίθων ἀφ' αὐτῶν χειροπλάστῃ, καὶ τῶ Μακροδύκῃ σοχασάμῃ, τῆ καὶ ποροφρεσά- τε καὶ κηδ' βασιλικῶν, καὶ τῶ γεωργῶν τῆς ἡλικίας, καὶ τῶ πλῆτε βαδύτητα, παρήνει πᾶσιν, ὡς ἐς τῶ εὐδ' εἶμα αὐτῶν ἀφοραῖν, καὶ βλεπέμῃ ἀπασαν τῶ ὀμῆγρην, καὶ τὸν μὴ λαίβοιουῦτα ἐρε- χελῶν, καὶ ὡς ἀπιστῶν ἐς βασιλεῖα κακολο- γῶν, καὶ τῶ αὐτῶν καταδίκῃ μὲ μ- κερῶν ὑποστῆναι μέλλοντα. ἦραν οὖν δὲ τ' ἀπειλλῶ τὰ τῶν ὀφθαλμοῦς ἐξυμπαῶν χερμάδια, καὶ κατέλαβον τῶν ἀνδροπόων (ἐλεεινὸν καὶ ἀπιστῶν μὲ τὸ πάθος δέμα- ὡς ἀρδῆναι τῶ λίθου ἐς κοιλῶν ἔπι δι- ἔμπνέοντα τοῖς ἀνδρα ἀράμῃοι πνῆς, οἷς τὰ τῆς ὑπερησίας ταύτης ἐπετέξαπτο, καὶ τὰ πῆσιν ἐνεκλήσαντες, ἐφ' ὧν καὶ τῶς ἡ- μιόνοισ ἀσπιθέμῃ σρωμαπεδῆκα σκέ- ποντα, τὸν μὲν ἐς τῶν περῶν ἢ τοῖς Ἰε- δαίοις ἐστῆσαν δόποτέ μῆτα ἀγροσι, τὸν ἃ Μακροδύκῃ καὶ τῶν ἀπὶ πορθῶν τῆ- μονῆ τῶ Μαγῶν δόποκομίζεσι λοφῶ- δη ἀκτῶν, καὶ ἀνασκολοπίζοντα ἀμφο- τεροι. καὶ τότε ποροφρεσῶ οἱ τῆς Κανταντί- νουπολίται τε δέονται, τὰ ἀνοαῖς αὐτῶς. δουαρεῖ δὲ καὶ ἄν ἀφῆγε μῆρων πορο- περεῖ ἔβουον τοῖς ἀκροστικοῖς πόροις, τῶν κα- δε τῶς ὀφθαλμοῖς ποροφρεσῶν ἀπο- λοφύροντο, καὶ τὸ ποροφρεσῶν ἀναλῶζο- μῆροι, ἀμῆχανία σινείχοντο, καὶ διπλῶ ὅπῃ τοῖς γνομῆοις δίκῃ ὑφίσταντο καὶ ἃ ξυμφυλετῆρ δὲ ἐδάμαζον αὐτοῖς τὰ πα- δήματῶ, καὶ τὸν εἰς αὐτοῖς ὅσον οὐπο πορο- περεῖ ζῶντα κινδύων φανταζόμενοι, χρονωτέραν εἶχον τῶν βάλων, τῶ ἢ δὴ ἐν χρονωτέραν τοῖς ἀχθῆνοῖς. καδ' ὅσον οἱ μῆρ τῆς πονηρῆς ἐλπίδ' ὑπέληγον, τῶ κακοῦ ἢ δὴ ὅπισθεν τ', ὁ πάλαι καὶ γοῶν ἐσρεφον.

ἔσρεφον. τοῖς ἃ τὸ ποροφρεσῶ ἀεὶ τὸ δεινὸν, καὶ τὸ οἶεσθ' τὸ μέλλον ὡς ἐφεσῶς, καὶ νυ- κτὸς ἀφῆρει τὸν ὑπνον, καὶ ἡμέρας πλεον βασιλεῖα πάσης ἐπέζεε τῶν σινείδῃσιν. καὶ τὸ καμνόμεν, ἐ μόνον ταῦτ' ἐπαχρον ὀπό- σοι τὸ ἐνδον κρητῆριον εἶχον ὑποθεσῆσιν, ὡς ἐκ ἀγῶν τῶν ἀνδροπῶν εὐχροντα καὶ ἐκλυόντα, ἀλλὰ καὶ οἷς ἐκείν' πορο- στέκετο, καὶ ἀεὶ τῶν μετεδίδε χροσῶ. τὸ γδ' ἐς ἀπαν ἀπιστῶν ἢ δος, καὶ τὸ τ' γνώμῃς παλίμβολον ὑποροφρεσῶ, ἐπ' ἃ τὸ ποροφρεσῶ κολασῶν ἐτοιμότητα δειδῆσῶ μῆροι, ἐδ' ἐ- τοι τὸ τῶ κινδύως ἐξυ σφῶν αὐτῶν οἶπε- ζεποντο. ἀλλὰ γδ' μηδὲ τῶ ποροφρεσῶ μέτω ὁ λόγ' ἃ. ἀποῦται πνῆς ἀνδρον- κων, οἷς μετῶν παρρησίας, τὰ τῶν κρημα- δέντων καθαρεδῆναι σώματα. ὃ ἃ μὴ ἀν- δῶς τὸν λόγον δεξάμῃ, ἢ ποροφρεσῶ, εἰ- πάλαι ἀπέθανον. καὶ γνοῖς ἐκ τῶ ἀναρτη- σάντων, κακοῖς κακοῖς κατῶρεψῶ τὸν εἶον, συμπαθείας εἶπε τοῖς ἀνδρα κατα- ξιοῦ. καὶ ἐπεδάκρυσε τέτα τῶ ῥήματι, ἢ χροσῶτεραν φάμῃ τῶ τ' οἰκείας ὀρμῆς καὶ ποροφρεσῶ, τῶ τῶ νόμων ἀσπῆσαν καὶ ἀνδῆνῶν, καὶ τῶ τῶ δεικῶν δόποφα- σιν ὑποφρεσῶ τ' αὐτῶ ποροφρεσῶ. ὃ δά- κρυον τοῖς πάλαι μῆρ καὶ ἡμῶν ἐν σινωχῆ ψυχῆς ὡς ἐκ νέφοις ὀμβρο τ' καρδίας ὅπῃ ἐκαζόμενον. ὃ λύπῃς ποροφρεσῶ σὺμβολον, ἐ τῶ ἐνδον πειζόντων τεκμή- ριον ἀμφῆριον. ἐνότε ἃ καὶ ὑπο χροσῶ συλλεβόμενον καὶ σαλατόμῃ, ὡς ἐξ ἀμῆρας τῶ ὀφθαλμῶν παρ ἀνδρονικῶ ἃ μὴ ταυτὸ ἐνδον, ἀλλ' ἐτέραν φύσιν λα- χῶν, καὶ τεκμαιρεσῶ παρέχον ὀλεθρον ἐν τῶ ἀμαρῶσῶ, εἶπε ἢ καὶ τῶ ὀδῶν ἐ- πανοῖχον τ' ἐς ἀχθῆντα δεικῶσῶ, ὃ- πα τὸ Στυγῶς ὑδωρ τὸ κρυερον ὡσεὶ καὶ φρικῶδες, καὶ μόνῃς ἀποσῶ δόποτῶμον. & in Achcrōtē & Stygiā paludē vel ipso nomine detestabilē, demanatis.

rabatur. Illi uerò, quia ma- lum subinde prouidebant, & futura tanquã præsentiã cer- nebant: neque noctu somnũ capere, nec interdũ quietis animis esse poterant, con- sciẽtia quasi flagellis excru- ciati. Neque uerò ij solũ sic affecti erant, qui animi parũ amici erga Andronicum sibi erant conscij: sed quod magis mireris, ij quoque quib. fauebat Andronicus, & sub- inde aliquod bonum imper- tiebat. In causã erat, quòd acerbitatis, implacabilitatis, & sauitiã hominis gnari, periculi aciem ne se quidem euitaturos metuebant. Est & hoc memoratu dignũ. Qui- dã homines apud Androni- cum gratiosi petebãt, vt sus- pensorum corpora tollerẽ- tur. Is uerò iis uerbis nõ of- fensus, rogauit, num pridẽ essent mortui? Vbi ex carni- ficibus audiuit, malos malè periisse: se dolere vicẽ illorũ dixit. ac id dictum lachry- mis profecutus, adiecit, le- gum feueritatem & autori- tatem sua uoluntate & pro- posito plus ualere, & iudiciũ sententias suo iudicio præ- pollere. O lachrymã, quã & olim & à nobis in animi mo- rore fundebamini, ex corde tanquã imber è nubibus de- stillantes! O grauioris tristi- tiã signa, & eorum quã in- tus uigent, argumenta cer- tissima: quãuis aliquãdo etiã præ gaudio ex oculis ueluti guttẽ exuberetis! Alia uestra natura est apud Andronicũ: internecionis estis prænuẽciẽ, & in Achcrōtē & Stygiã paludē vel ipso nomine detestabilē, demanatis.

Sed rati sunt qui tyrannidis stimulos ad uitũ per- sentiant.

Rarissimi quĩ sub tanto onere fatiscen- tes, de eo excutiendo legitima inest consilia.

Tyrannus legum autoritatẽ suã crudelitati præ- texit.

Lachrymã Crocodili.

Harum setia detestatio.

O quàm multorum pupillas vestrum profluuiū extinxit! O quā multos in Orcum addegistis! O quot demersistis! O quales viros in sepulchriū cōiecistis, & ultimo lacuacro abluistis, tāquam inferiæ effuse! Ad hūc modū Macroducta Constatino & Duce Andronico ē medio sublatis, quemadmodum remunerari amicorum benevolentia soleret Andronicus, cōstabat. Non multo post duos fratres Sebastianos in altero freti littore, quod Perama dicitur, suspendit, quod scilicet vitæ eius infidiati esset. Huiusmodi atque aliis deterioribus rebus & suppliciis Andronicus subinde occupabatur.

Tragoedia præcedentis appendix.

Sebastianorum fratrum supplicium.

Nona tragœdia, Comnenus Alexius.

Facile est proceribus, quos diuini iudicij decretum veluti currus celeritimus circumfert, tyrannorum quietē turbare.

Et vel leuissimas ob causas, miseros populos sub tyrannorum umbra lethifera degentes innumeris damnis morte ipsa formidabilioribus afficere.

ὡ πόσον ἔσβισας κόρας, θερμότερον ποροχυθέν. ὡ πόσοις εἰς ἄδου πατήσους πέταυρον λαῶν ἐπιβύβην; ὡ πόσοις κητέκλυσας; ὡ οἷοις ἀδρας εἰς τύμβον παρέπεμψας, εἰς τὰ ὑστάτα νίπτειν ὡδραληφθέν, ἢ ὡς χοῦ ἐπιτάφιον καὶ λυβή τις λοίσθη ἐκκνωθέν; Ἐὼδε μὲν ἔξ ἀνθεφ. πων ἔδετο τὸν Μακεδόνικον Κωνσταντῖνον, καὶ τὸν Δέικον Ἀνδρόνικον κατὰ τοιαύτοις ἔδοτο Ἀδρόνικον εἰδοσέν ἀντιμετρῶντα σφίσι τῆς εὐνοίας τὰ ὀφειλήματα. μετ' ἐπολύτῃ ἔτοις Σεβαστανοῖς ὁμαίμονας, δουλοζονται πν ἀριθμὸν, ἐς τ' ἀντιπέραν ἀσπτα τὰ πορθμῆ, ὅς κικλήσεται πέτραμα, δεξτὸ δὴθεν ἐπιβελούειν αὐτὸ τῇ ζωῇ. ἀλλ' ἐν τοιαύτοις μὲν ἔδραπλησίοις ἀλλοιοῖς καὶ χείροσιν ἐκ ὀλίγοις ἀεὶ ἐνηυκαρῆ Ἀδρόνικος.

7 Ο δὲ ἐκ Κομνηνῶν Ἀλέξιον, ὅς ἐπὶ τῆ κερῶσ μῆθ' ἐτέτακτο, τῷ βασιλεῖ Μανουῖ ἐκ τῆς αὐτῆς φύτλης γενημῆθ' (ἐκ γὰρ ἀδελφοπάματος ποροελίλυθεν) ὑπερολείαν ἐς τοῖς Σκύθας Ἀνδρονίκω κατακρεθείς. κακείθεν φυγαὲς γηρόμῆθ', εἶπη αὐτῆς ὅφισ πετόμῆρος εἰς Σικελίαν κατέλυσε, ἔτῃ τῶν τῆς τρεαννύοντι Γιλίελμω εἰς ὄψιν ἔλθων, καὶ αὐτὸν, ὅς τις εἶπ, κατατῆνθ' ἀνθ' αὐτῶν, καὶ αὐτῶν ἢ καὶ ὁ ἐκ τῆς Φιλίππου ἐπαρχίας ὀρμώμῆθ' Μαλεῖνθ', ἀνθ' οὐ τὸ γῆθ' ἐπίσημθ', οὐτὶν τὸ γῆθ' λαμπερῶς, οὐ γῶρειμθ' τὸ ἐπιτήδουμα, δν σινελαβεν ἀμφω χέρον καὶ ἄδινον ἐπὶ πλείστον κατ' Ἀνδρόνικον, ὁ μὲν ἔδραπλησίον ἐπὶ τῆς ἀλάτων, ὁ δὲ Μαλεῖνθ' τῷ Κομνηνῶν χερσὶ γῶμῆθ', καὶ δοκῆν τις εἶπ' ἵπ' ἀδου εἰξίον ὡδρα τῆς οὐκ εἰδοσι ποροματόμῆθ', τῆς ὅν καὶ τῆς πατερίθ' ἀπέτερον. ἐμείνα μὴ ποροοῖς τῆς ῥηγῶς, ἀλλ' ἐπὶ πολλῶν ἐν ὡδρα κλήπτος λαλήσαντες, ἐν τῷ μῆθ' τ' ἐμείνε ποδῶν τὰ πέλαματα κατὰ φῶν καὶ κληπ-

δὸν τῶς ἐαυτῶν γλώττης πορολιχμάζειν οὐδ' ὅσοις κακῶς παθεῖν Ἀνδρόνικος ἐμελλεν, ἀλλ' οἷς ὡς ἐπὶ θῆραμα ποροχέρον τὴν ἀλασπὴν τ' ῥωμαϊκῶν χερσῶν διεροδίσην εἶχον τὸν ἵπ' Σικελῶν τύραννον. ὁ δὲ τῶς τούτων λόγοις ἀαῖρριπιδεῖς, καὶ ἀλλως ἔχον ἀαφέρειν τὰ ἐπαδομῆμα ἐς τὸ σύμφωνόν τε ἔταυτοδύαμον, οἷς καὶ ὡδρα ταυτογῆθ' ἐμείνω Λατίνων πολέμους ἀκήκοε, πάλα μὲν ἐπὶ μισθ' συνόντων ῥωμαϊοῖς, καὶ τ' αὐτοκροτο εἰκλω ἐκτειρόντων αὐλείον, τότε ἢ δεξαπαρέντων ἀλλαν ἀλλοσε δεξτ' ὡδρα σφίσιον ἀπερέμονα καὶ ἀτεκῶν Ἀνδρόνικον, καὶ τὸ δεξτὸ ἀκηδῆς, τὰς τε ἔσας πορομικκῶς δυοάμης ἐς τὸ ἐπικροτέσ δεξτῆσσι καὶ τὸ ξενολογικὸν ἐκ πολλῶν ὀπλιτῶν ὀποκείνας καὶ ἀδουῖς ἐπάρας μισθάμασι, καὶ μείζοσι φυσιῶσας τῶς ἐπαγγέλμασιν, ἐς γηλιάδας τὴν ἵππον καταειθμῆ καὶ τ' μὲν πᾶζιν σραπῶν ἐς ἐπίδαμνον δεξτῆσ βιάσας, καὶ τῶν αὐτοβοῶν καταχῶν, τ' δὲ νωπικῶ δυάμιν ἐν δυπλοήσασαν χῶν ἐς τὰ τ' Θεσσαλονίκης ἐπίνεια, τὰς ἐν τῷ μετῆθ' χῶρας ὀμορογῆσ αἶρεῖ, ὁμῆ ἢ ἵπ' ερεῖ δόματα κατὰ τὸ γῆθ' κατὰ τὸ θάλατταν τὴν λαμπερῶν ἐν πόλεσι Θεσσαλονίκῃ δεξτῶν μῆθ' ἀρεθ' καὶ δεξτῶσ αὐτῶν, ἐκλω αὐτῆ ποροκρία, καὶ εἶσα μὲν ἡμέρας δεξτῶν τὸ ποροέμιον, ἔκκην δεξτὸ τ' ἐνδον ἀμυνομῶν ἀπάλαμονόν τε καὶ ἀπειρόμαχον, τ' ἢ μελακίαν μῆθ' ἄλλαν τ' ερεπτηγῆσ Δαβιδ τῆ ἐκ Κομνηνῶν. εἶπ' γὰρ ἐς ἄδην χερσῶσ τῶς Θεσσαλονικεῶσιν ὀφθεῖς, δεξτῶσ τῶσ δὲ μῆθ' ἢ γῶμῆθ' ἀεὶ δεδίνεαι Ἀνδρόνικον, καὶ τρεῶσ ἐπὶ ζητέιν, δι' ἔδη τὰς ἀάπτοις ἐμείνε χεῖρας δεξτῶσ εἶται. δεῖον καὶ μαθαλάσῃς ὑπελθεῖν, ἢ καὶ πετεῶν ἡλιβάτων βαλεῖν αὐτὸν, ἢ ὀρεσι καὶ σπηλαίοις

demulcentes, & linguis suis canino more deosculantes, non quæ Andronico nocitura erant, sed per quæ tyrannum Siculum, ad Romanarum prouinciarum vastationem, tanquam ad paratā prædam, concitarent. Is verò iis verbis incitatus, eoque magis, quod cum populariū suorum oratione consentirent, qui cum olim in aula Constantinopolitana stipendia mererent, tum Andronici metu, & neglectu sui, alij alio dispersi, eadem sæpe dixerant: & copias quas habebat coegit: & magnis stipendiis, maioribus promissis, tam pedestrium quàm equestrium auxiliorum multa millia acciuit. Peditatu Dyrrachium traiecto, urbē primo impetu capit. Naualibus copiis rectā in Thessalonicensē portum delatis, interiectas regiones in deditiōnem accepit: Thessalonicam verò illustrem urbem terra marique obsessam, corona cepit: ac post dies aliquot obsidionis exercitum introduxit: eo successu non tā ob defensorū timiditatem & imperitiam rei militaris, quam ob Daudis Comneni, præfecti urbis, ignauia vsus, Qui cū Thessalonicensibus nihil cōmodaret, sed metuendo Andronico, & crudelibus eius manibus cauendis ingeniosissimus esset: aut fluctus marinos subire, aut de fumis rupibus se præcipitem dare, aut in montibus & speluncis abdere, aut

Coniurati in patriam suā, ad externos principes dū cōfugiūt, in cetera quæque facerent & pati coguntur.

Decimā tragœdia, Dyrrachium.

Vndecima, ea quidē praelixè descripta, nēpe Thessalonica iustitia deditio.

Ignauus præfectus, urbiū cœctor.

Qui potest ignauus esse ingeniosus

illud erat nouum, quod sacra donaria rapiebant, & profanis manibus non tangenda contrectabant: ac caninis oculis ea intuebantur, quæ aspicieda non sunt: quàm hoc nefarium, quod sacrosanctas Christi & famulorum eius imagines terræ allidebant, & pedibus infistentes, si quid ornatus ex materia preciosa inerat, eo utcunque direpto, ipsas in triuia efferebant, vt à prætereuntibus conculcarentur, aut ad cibum coquendum foco apponebant. Illud autem maximè nefarium est & piorum auribus detestabile, quod in sacra & ipsis angelis venerabili mensa indecorè saltabant, & Barbarica quædam cantica psallebant. Deinde pudèdis apertis sacrum pauimentum in orbem permingeabant, aspersione illa & calidis balneis, noxiis dæmonibus utique gratificantes, vt in iis, fatigati cladibus hominum, innatarent. Sed cum tandem malorum finis instare, & pugna quietura videretur: Siculi duces interuenerunt, & turbæ in cædes ruentis impetum represserunt: quorum vnus cataphractus, equo infidens, Theodori martyris, è cuius sepulchro vnguentū ebullit, templū ingreditur: & alios obliquo ense verberando, alios vulnerando, vix militum intemperias cohibere potuit.

In sacra mensa indecorè saltant.

Temples sacris ceremoniis peragendis defæmata polluant.

Sed iusta ratione à sapientioribus suis ductibus reprimuntur ad temporis momentum.

Nescit enim quiescere militaris crudelitas: immo, quò magis reprimatur, eò

8 Verùm ne sic quidèto- lerabilis fuit Theffalonicensium cõditio. Et si enim postridie expugnata vrbs, à cædibus ciuium temperatū

τοσῦτον κηρόν, εἰ τὰ τῶ Θεοῦ ἀναθεματίζοντα ἱεροσούλων, καὶ χειρὶ βεβήλοις καὶ ὀφθαλμοῖς κυνέοις ἤπτοντο τὰ ἁγιάστων, καὶ τοῖς μὴ θεατοῖς ἐπιπέζον, ὅσον δὴ ἀνόσιον, εἰ τὰς παναγεῖς Χεῖρας εἰκόνας ἐτῆρ ἁγῶν διεκπόντων ἠδάριζον· καὶ τῶν κητεπεμβαίνοντες, εἰ τις μὲν κόσμος ὅξ ὕλης πορρωτῶν πηλαφῶς, τῶν ἀφῆρην ἐκαστῶντες, ὡς ἔτυχεν· αὐτὰς δὲ εἰς τὰς τειλόδοις ὀξέφερον, τῶς παρεδύσαν ἐσομῆας εἰς κητεπόνημα, ἢ τῶν διαχῆτης πυρὶ παρεδίδοσαν· ἀνοσιώτατον ὃ μάλιστα, καὶ ὡς δυσήκυσον τῶν πσιῶν, εἰ πινὲς ἦσαν οἱ τῶ θυρωρῆ καὶ ἀγγέλοις αὐτοῖς αἰδουσίμω ἀνώθεν ἀιόντες πορρωτῆς, ἐπὶ αὐτῆς ἀρχῆντῶ μετα τειλόδοι ἀχημόνως, καὶ πνα βαρβάρω ἀπηχέστατα ἀσμάτια πάτρω ἐφάλλον· εἶτα τῶν ἀδῶ ἀνακαλύψαντες, καὶ τῶ ποδῶνα τῶ κοιλίας ἀσκέ βῆεν ἀέντες, ἐνέβρον κύκλω καὶ τῶ ἀγῶν ἔδαφῶ, φεῖρῶντήρια ταῦτα τελέωντες δαίμοσι, καὶ λατρεῖς θεμετοῖς ἀλάστοροι χεδιδάζοντες, οἷς οὔτοι μὲν κηματον δληνῶντα, ὅν δὴνεῖκαν ἀνθερόποις συμφορῶς μηχανώμενοι, καὶ δφνὰ δληθλῶντες ἀνήκεσα. ἐπεὶ δὲ ποτε τὰ δφνὰ δδξαν τῶ λῆξω εἰληφει, καὶ εἰς ἀνοχλῶ ἀπεῖδιν ὁ πόλεμος, μέσον ὀφδέντων οἱ περ εἰς ἀρχηγῶς τῶ Σικελῶν ἑσπρανεσηκεσαν, καὶ τῶν τῶ πολλῶν ὀπηχόντων ὀρμῶ εἰς ἀνέβρον, ὡν ἀπερῶς ἐφιπῶσθ σιδηρῶ κητῶ φρακτῶ τῶ μωρῶ βλύτε μαρτυρῶ εἰσέλυ νεῶν, καὶ τοῖς μὲν τῶ πλάττει πῶαν τῶ ξίφοις, τοῖς ὃ καὶ εἰς ἀληθεῖς τεαῦμα πηλῆτων ἰχυσε μόλις τῶν τῶ κακῶ σῆσαι φορῶν.

8 Οὐδὲ ἔπω τὰ ἐξῆς ὡς ἐν κακοῖς μέτρω Θεσσαλονικεῦσιν ἐφάνισεν· ἀλλὰ τὸ μὲν ἐς ἀδου κατὰ γὰρ τῶς πολιορκηθέντας ἢ μετὰ τῶν ἀλῶσιν εὐθὺς ἠμέρω κητεπαυσε, τὰ δὲ ὀπισμυμβαίνοντα ἀλ-

λως ὀδωκεῖα πορῶς τὸ αὐτὸ τῶ ζωῆς τέρμα μωραχῶς τοῖς τλήμονας κητηνῶ ἀξῶρον, καὶ βέλπον τὸ θανεῖν ἐποῖεν ἑσπῶ τῶ ζωῶ, ὡς τῶ τλησιπόνος ἰῶβ εἰπέειν, πολλοὶ δειόμενοι τελοῦτῆς, ἐκ ἐπίχρανον· καὶ πῶς μὲν γδ ἔτερῶ πολέμῶ τὸ ἀντήπαλον χεφροσάμῶσθ, κακῶς αὐτῶ κέχρηται, καὶ ἀνέλεημόνως πορρῶφεται, καὶ ὅσα ἢ ἐκ τῶ νήμης ἑσπῶφῆα δληπῆσαι δληπορῶτταται· λατῆσθ ὃ πορρῶσας τὸ ἀντήπῆσον, καὶ ἑσπῶφῆσον ἐργασάμῶσθ, ἀπῶποισῶν βῆτι μάλιστα κηκῶν, καὶ γὰρ ἑσπῶφῆσον· εἰ ὃ καὶ Ῥωμῶσθ εἰν ὁ συλληφθεῖς, καὶ ἑσπῶ κηθαροῦν γλώτῆς ἰταλιῶπιδος, καὶ τοσῦτον τῶ ἐπερρωτῆ ἑθνοῖς ἑσπῶξενάμενος, ὡς μὲν καὶ τῶν σωματικῶν φεῖρῶ βολῶ βραχὺ π γῶν λατῆνοις ὀπηκωνῶν, εἰν ἀνθεῖς ἑσπῶμῶσθ Θεοῦ καὶ τῶ ὀργῆς κυεῖς ἀμῶν κηκαρθεῖς πῆν τῶ κύκλω, καὶ τὸ ποτῆσον ἀνέβρον πορρῶφῆσῶσθαι. ποῖα γδ θανατοπορῶς ἐξῶν ἢ ἑσπῶφῆσον· καὶ ὀφρῶς ὀλθεῖσθ, ἢ ταμωρῶντῆς λειῶν, τὰ τῶ βρομῶτων ἑῶλα παρερῶν, θερμῆς δὲ τῶ θῆρας ἐμφορῶμῶσθ, ἔπως ἀνέλυμῆσθαι, ὡς ἀπαυθερῶπῆ λατῆνη ζωρηῆσῶσθαι· οὐκ ὀπηκῶσθαι λιτῶς, ἐθῆλυνεταὶ δὲ αμῶσθ, οὐκ ἀμῶλοῖς ἰλαμῶσθαι φεῖρῶσθαι, καὶ ἀσῆπῆς γῶφῆσον, καὶ ἀσῆπῆ τῶσθ ἰκῶνων, ἢ κηρῶμῶς κηρῶντῆς ληγῶσθαι. εἰ δὲ ἔπως εἰν θεληπῆσον ὡς καὶ πέτρωε ἀνέιν, ὀποῖα τὰ ὀρρωτῆ καὶ κημῶσθ, εἰς κηκῶν μὲν καὶ ἔπως ὀ φορμῶζων ἐφάλλαξῶ, καὶ κηκῶν ἀείδῶν ἀνέβῶ ἀλλῶσθ ληγῶσθ· εἰ δὲ τῶ καὶ ἀλῶν τῶ ἀσῶδῆ ὀ βαρβάρῶ, ἀλλὰ εἰς κῶνῆσον ἀσματελοῦτῶσθον τῶ φιλῶπῆσον ἢ ἀμῶντῆς τῶσθ ἑσπῶσθαι σῶλοζῶσθ, ἀπάλιν κητεργῶσθαι κηκῶσθαι καὶ μῶσθαι πάλιν ὡς πορρῶσθαι ἀθεληπῆς ἢ ἀσπῶρ ἀκῶν ἀνῶλατος, πορῶς πῶσαν ἰκατεῖαν ἀνένοδῶσθ· μῶνω εἰ τῶ γῶφῆς τῶσθ τῶ θυμῶ γαλῶζῶσθ ἰσῶσθ, ὃ οἷς ἑσπῶ ὀπηκῶσθ ὀργῶλως ὀπερῶδῶνα περῶσθαι· πῶ δὲ ἀν κηκῶν εἰν παρῶκῶς ἀτέλεσον ἀνῆρ μωρῶσθ

est: tantæ tamen grassationes in superstitibus fuerunt, mille modis ad eundem vitæ exitum tendentibus, vt cum mortuis bene actum videretur: & vt apud Iobum tolerantissimum est, multi frustra mortem exoptarent. Nã etsi alij ferè omnes in bello victos hostes, vt victoriæ superbia dictat, sæuiunt: Latinus tamen superatis aduersariis, intolerabile malū est, & verbis inenarrabile. quòd si Romanus sit comprehensus, & is Latinæ linguæ rudis, & à peregrinitate ita abhorrens, vt in vestitu nihil cum eis commune habeat: is verò Deo inuisus habetur, & quouis supplicio dignus. Quæ vipera, quis leo, præda vetere omiffa, & calidū adhuc venatum deuorans, ita seuit, vt Latina immanitas in captiuos non flectitur precibus, non mollitur lachrymis, non blãdis lenitur verbis: quamuis suauis cantus, strepitus anferum, aut clangor miluorum habebitur. Si Orpheum cithara, cygnos moribundos cantus dulcedine superes, nihil profeceris. & vt paulisper barbarica feritas mulceatur, mox tamè ad ingenium redit, in cædes ruit: nec supplicum vocibus plus mouetur, quàm incus ictu malleorum. Ea gens tantum iracundiæ indulgere nouit, & imperatis eius obtemperare. Quid verò malorum prætermittat homo Roma-

violētius paulò post in naturam humanã ruit, quã exinctã desiderat.

Nicetæ in Siculos & occidentales ex ingenti iustô que dolore odium: vnde vehemēs infectatio.

Infectationis illius amplificatio, variis similitudinibus & eloquentiæ oratoricæ floribus ornata.

aut ipse diligentius eam occultare vellet. Sæpe autem factum est, vt qui id dederat, quod prouisa migratione sua abdiderat: nihilo minus flagris cæderetur, & grauioribus tormētis cruciaretur, vt plura recondita indicaret. Alius qui nihil dabat, sed se, vt nunc, ita prius etiam fuisse pauperem, patriar̄que domus, aut magnis suis sumptibus extructæ defiderio à proposita via vel inuitum abstractum esse affirmabat, vt suas possessiones simul & spectaret & deplorearet, ne is quidem misericordiam inueniebat: sed in cruciatum abreptus, & pede suspensus, subiectis paleis incensis fumo torrebatur, concacabatur, verubus latera pungebatur: & aliis sexcentis pœnis exagitatus, aut in ipsa excarnificatione animam exhalabat: aut femianimis pede extra ædes tanquam purgamentum extractus, sub dio in plateis iacebat.

Miseros pœnia emunctos, grauioribus cruciatu tormentis.

Nihil numerantes, inauditis tormentis, immaniter exagitāt.

Pœnis horrendis exanimatos, tanquam purgamenta in plateis proiciunt.

Altorum sine lare, sine sede, sine tecto, per vicos miserè vagantium pauperiem, nullo cordis, oculi aut lingue humano affectu, vel tantillum subleuant.

Sed feris ipsi immaniores appaerēt.

9 Quid? Tali benignitate Siculi veteres ædium dominos tractabant: cæteris verò qui ædes suas vt inferni fauces, aut Creticum Labyrinthum, aut Ceadam Labyrinthum præteribant, humanitatis aliquid tribuebant? Minimè verò. Nam vnde illis talis affectus, qui feris immaniores, ignorant quid sit misericordia, & claudibus hominum delectantur? Canes quidem inuenias

τὴν αὐτῶν διατηθέντας ἀδύρασι, ἢ αὐτοὶ ἀσφαλέςερον, ὡς εἶπουν ἀφανῆ. καὶ διδοὺ οὐδὲ πρὸς πολλάκις ἔπερ σωές εἰλεῖ ἢ ἐκ τῆ δώματ' ἀπὲς ποροσφύμν' ἀπαρσιν, οὐδὲ οὐσως ἠλλοστειοῦτο τῆ μασίωσων, ἀλλὰ πλείους αὐτῶ ἐπετέινοντο αἰ πληγαί, καὶ πολυειδέσσοι αἰ βάσανοι ἐπήγοντο, ἵνα καὶ πλείω τὰ δποθησασυειθέντα ἐκφῆνεῖ καὶ μὴ παρέχον δὲ τις ἐτερθ, ἀλλὰ πένεδι καὶ νυῦ ὡς πορφύλω διατεινόμν' καὶ φάσιων ὡς πόθος παξῶου οἰκήματ', ἢ πολλὰς ὑπ' αὐτῶ διαπάνας ἀνεγερθέντ', παρσνεγκῶν δ ποροκειμῆς ὁδοῦ, καὶ ἀκούτῶ ἐπιπασασατο, θεατὴν ἀμα καὶ θρηνητὴν τῶ οἰκείου ποτὲ κτήματ' ἀναδείξας, οὐδὲ οὐτως εἶχε τὸν ἐλειούτῶ τε καὶ λυτῶ μῆνον, ἀλλὰ σρεβλοῦ μῆνοί τε καὶ ἀκίζομῆνοι, καὶ τῶ ποδὸς ἀπαμωροῦ μῆνοι, καὶ ἀχρμῆα κῶτασιν ἑποβεβλημῆνοι, καὶ ἀναπτομῆνω πυρὶ καπνίζομῆνοι, τῶ, τῶ σῶμα μιν τοῦ μῆνοι, καὶ τὰς πλῶρας κεντούμῆνοι βελεσι, καὶ μυείας ἀλλας κολάσῃς ὑφισάμῆνοι, ἢ ἐν τῶ ταῦτα πάχευ ἐξέρρηξαν τὴν ψυχλῶ, ἢ ἡμιθνήτες ἐγκόμῆνοι τῶ ποδὸς ὡσέρ τι τῆς οἰκίας ἐξεφέροντο δποσάρομα, καὶ τῶ πλάτῆαις ποροσκῆνο αἰθελιοι.

9 Τί δὲ; ἀλλὰ τοιούτοις μῆνο φιλοφρονήμασιν ἐδεξιοῦτο τοῖς πάλαι τ' ὁδομαν κυρτοῖς οἰ Σικελοῖ, καὶ ἐθεράποδων τοῖς δὲ λοιποῖς ἔσοι τὰς αὐτῶν οἰκείας παρέρεχον, ὅσα καὶ ἀδοῦ σῶμα, ἢ λαβύρινθον Κρητικόν, ἢ Καιάσιν Λακωνικόν ἡμέροσ ποροσίντ', καὶ μετόροῖς ἐπόσιω ἡσιννοσυνῶ γιγανθροπῆαι; οὐ μῆνοσιν οὐδὰ μῶδ' ποῦ γδ τοιοῦτόν τι παρ' ἐκείνους ἀρηιωτέροῖς οὐσι θεσῶν καὶ ὅλωσ ἡρηνοκόσι τί ὅσιν ἐλεθ, καὶ τῶ ἀνθροπῆαισ συμφοροῖς ἐπηγαροσσι; καὶ κῶσες ἐσιν ὅπη

ὅπη τῆ ἐπηκαταλαμβανομῆνων ἀπέχοντο, οὐδὲ ὁδοῦσιν αὐτοῖς παρελύπησαν, ἀλλ' οἷς τῶ γόνυ ἐκλασαν οἰ καταδιωκόμῆνοι, παρήκαν οὐτοι τὸ ὑλακτεῖν, καὶ εἰς μάτλω αὐτοῖς ἐκοῦσιν ὡσέρ ἀπατελοῦτισε τὸ χανεῖν. οἰ δὲ τοσῦτον ἀπέχον τῶ εἰκτεῖρεν οἷς τῆ ὄντων ἐσέρσασιν, καὶ ὡν τὰς οὐσίαις κατεδαπάνων μῆ ποροσίν, ἀ καὶ πορὲ πλείεσ ἐθέσασιν εἰς τὰς αὐτῶν ἑροχῆς ἐκλήνοντες, καὶ ὑφ' ὡν μῆροσ ἢ κονδυλιζομῆνοι ἑφεροσ, οἰ πῶσαν τὴν ἑωμάσαν κομπάζοντες καταλήφασ ὡς ἐρημον νοσασιν, καὶ συλλαβεῖν ὡς ἐγκαταλελειμῆνω ὡσ, ὡσ καὶ εἰς γέλων τὴν γυμνιτέαν ἐθέσασιν τῆ πολλῶν, καὶ ἀτάκτω καγχασ μῶ σωεβεράσασοντο. ἡνίκα τῆσ παρήει ἐκτεταειχόμῆνω ἀπασι, ὡδηκῶσ τὴν γαστέρα, τὴν ὄψιν ὑπὸ χροσ καὶ νεροσθῆσ ἐκ τῶ λαχῆνοῖς ἐνδύωχῆσ, καὶ μῶνοῖς ἐνοροτάξῆσ ἐστροσιν, ἐκ τῆ ἐκεί που ἀμπελώνων σῶν δέει συλλεγομῆνοῖς οὐτω δὲ ὡκτεροσ τοῖς διερρωροσσι ποροβλήμασιν κερημῆνοῖς, καὶ ποροσέλλοντας ψιάσῶ ἀ κρύπτεν χροσῶν μέρη τῶ σῶμασ, καὶ τῶσ τῆσ ἑλῆσιν ἐκφύσασιν εἰς πλέγμα σωεσραμῆνοῖς τὴν κροφατὴν σωσισάζοντας, ὡσ μῶ μειδῆμασ καὶ σασροσθ' ὁρήματ' ἐν τῶ κῆ τὴν ποροείαν σωαντῶν ἀλλήλοῖς, ἀμφοτέροῖς λαξέσῶ τῶ γῆνοῖσ, καὶ τῶ τῆσ κροφατῆσ τειρωματ' ἀπέσῶ. καὶ ταῦτα μῆνο λέγῆντ' ἐκ κακῶ, εἰς τὸ λάσιον καὶ κροφαιμῆνο τῶ πῶρον δποσῶπῆοντας, τῶ κροσῶλω δέσῶ τῶ δποθερῆλω καὶ αἰτοῖς ποροσέχασ. ἐσ δὲ ὅτε κα μῶ δροσῶτων μελίνων ἐροπῶσι τῶ ἀροσῶν δῆσντες, εἰς τοῖς κατ' ἑσιν ταλαιπῶροῖς τὸ δόρυ κροσῶσιντες ἀνέξασον. εἰ δὲ καὶ ἱλαῖ ἢ βόροσθ' ἐγγῶσ που παρῆκετο κατ' ἑσιν κῆνο τὸ μέροσ τῶ λωροσροσ, αὐτοῖς ἐνέβαλλον, ὡσ οὐκ ἔδοτελεσῶν ἀγα-

qui captis parcant, vltro hiatu oris, morfu & latratu represso, si ij quos persequuntur, in genua procubuerint. Isti autem, tantum aberat vt eorum miseresceret, quos omnibus opibus spoliarent, & quorum rem familiarem cum scortis consumebant, quæ confectabantur, maximeque faciebant, vt penè alapis ab eis cædi se paterentur ij, qui se omne Romanorum imperium, vt desertum nidum occupaturos, & vt oua derelicta sublaturus iactabant. Nuditatem verò hominum ridebant, & cachinnis concutiebantur, si quis præ fame, macie confectus, aut tumefacto ventre, pallida & liuida facie ex holerum aut vuarum victu, ex proximis vineis cum periculo collecto, præteribat. Ita porò miserabantur eos qui faceris vestibus utebantur, aut arborum corticibus pudenda velabant, aut è viminibus contextis pileolis capita tegebant, vt cum risu & ludicro gestu, obuiozum barbas & capillos ambabus manibus comprehenderent, ac hirtas & promissas illas barbas malas esse, capillis verò opus esse dicerent vt ipsorum more in orbem tonderentur. Aliquando in equis forum perambulantes, fraxineis hastis miseros prosternebant, in fimum: aut lutum potissimum, si quod in via iacebat, seu occursum eorum vt ominosum detestantur.

Ita tamen, vt qui alios vicerant, & toti Græciæ minabatur, turpissima ratio ne scortorum iugum subirent.

Iactabundi illi ergo victores nudos esurientes & fame opprètos victos cachinnis prosequuntur.

Cum risu & ludicro gestu obuiozum petulant exicipiunt.

Barbas & capillos euellunt miseris.

Fraxineis hastis eos in fimum prosterunt.

Vitam egrè sustentantiū patellas euerunt.

Et obscenissima queque parrate audent, vt oppressis nihil nisi dolor ignominiosissimus remaneat. At turpissimis & sceleratissimis istiusmodi latronibus horrenda imminet probra atque supplicia æternam duratione.

Vnguentum ex Demetrii martyris sepulchro ebulliens, à Siculis ad profanos vsus applicatur.

tes, siue eadem via illos incidere molestè ferentes. quòd si in Romanos incidebant, pane filigenio, aut alio quopiam cibo vescentes, patellas per ludibrium euertebant: impulsæque mensa, cõuiuium perturbabant: neque suo tempore, acerbo pane frui sinebant, aut vappam vel aquam immundam tranquillis animis bibere. Adhæc, impudentissimi fanniones ac Dei contemptores inclinati, attractis vestibus podices in comedetes conuertebant, & cibis proximi oppedebant: quidam etiam tanquam per siphonem recrementa ventris in cibos & facies exulantium eiabantur. in puteos mingeabant, vnde postea aquabantur: eodémque vase, nulla lotione adhibita, nunc pro matula, nunc pro calice vtebantur. Christi ministros in primogenitorum album relatos, aded non, vt decuit, venerabantur: nec editis per eos miraculis mouebantur, quibus Christus eos remuneratur, qui suis membris ipsi honorem habuerunt: vt vnguentum, quod ex celeberrimi martyris Demetrii monumento ebullit, cadis & lebetibus haustum, patellis piscium infunderent, eo calcamenta vngerent: & ad cætera ministeria, quibus o-

δοῦ πινὸς συνάντημα ἐκτρέπόμενοι τε καὶ μυσταῖς ἰμῶροι, ἢ τὴν αὐτῶν ἐκείνοις δυσαναχτέντες πορδέεσθαι. ἐστίουσι δὲ ἕωμαίοις ἀπὸν ὀλυθείτην, ἢ πῆτερον ἐδάδιμον ὅπουσα σιωπῆς ἂν σῶμα τὸ ἀνδραπνον ἔχουσι, ἐπιστέμῃροι, ἀνέτρεπον τὰ τελευτία ἐμπάζοντες: καὶ τὴν τεράπεζαν λάξαντες, συνέχρον τὴν ἴσασιν, καὶ οὐκ εἶων καὶ χαρῶν τὸν τῆς ὀδυμῆς ἀπὸν ποροσέεσθαι, ἢ τὴν κῦλικα μὴ ἡσυχίας παροσενέγκασθαι, ἐκτρέπῶν οἶνον κινῶσαν, ἢ ὅς ἰδατος λακκαίου δεξιῶν ἰμῶρων, καὶ τὸ δὲ πᾶν παύουσαν. οἱ δὲ ἀναδέειαι πλήρῆσαι τοὶ καὶ γαλοιασαί, καὶ τὸ θεῖον δεδιότες κηδουπωσοῦν, κατακλύποντες ἐς ἰκανόν, καὶ τὰς πυγὰς καὶ ὅσα παροσέλλουσι ἀνδραποιοτή ἀνελκυσθῆναι ἐσθίτων ἀπογεμῶντες, τὸν παροσπῶν ἐς αὐτοὺς ἔτρεπον, ἐπὶ σπίνων γινόμενοι ἐγγισα, ἀπέπερδον δελμύτερον γαλῆς οἱ ἀβέλτεροι. ἐστὶ δὲ ὅτε καὶ τὰ τῆς γαστῆς λύματα ὡς δὲ ἀφῶν τῆς ἐδρας ἀκοντίζοντες, ἐχραμνον τὰ ὄψα, καὶ τῆς ποροσῶπων ἐνίοις ἐμύλωμον, ἐνούσῃν τε τοῖς φρέσιν, καὶ ὅς αὐτῶν ἐστέπειτα τὸ ποτὸν ἀνιμῶ μῶροι ποροσφῆρες, ἐπὶ αὐτὸ παρ' αὐτοῖς ποτήριον, ὡς ἀμῆς καὶ οἶνο χῆν πορὸς ἀμφὼ μὲν ἐπιπῆδειον, μὴ πορότερον βαπτίζόμενον, τὸν τε καταποσῶ σὺ μῶρον οἶνον καὶ τὸ ὕδωρ εἰσεδέχεσθαι, καὶ ἐτεγγῆ ὁμοίως τὸ ἐκ τῆς σωματικῆς κερυνῶν ἀποχεόμενον παρὶ τῶμα: οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀπογεγραμμένοις ἐν παροστόκοις θεράποντας Θεοῦ ἐπιτιμᾶν ἢ δεῖσαι, καὶ τοῖς δὲ αὐτῶν τελευτῆσι ποροσέειχεν θαύμασι, καὶ ὅς ἐπὶ πᾶσι μῶροις ποροσέειχεν θαύμασι, καὶ ὅς ἐπὶ πᾶσι οἰκείοις δεξάσαντας μέλεσιν, ὡς καὶ τὸ ἐκ τῆς σαρῶ τῆ ἐν θαύμασι καὶ ἐν μάρτυσι δεξάσαντας Δημητρίου ἀναδιδόμενον μύρον, καὶ δίοις καὶ λέβησιν ἀπό μῶροι τῶν ἰχθύων λοπάσιν ἐνέχρον, καὶ τὸ τῆς πορὸς σπῶν τῶν μυρταλαίων ἐλίπαμον, καὶ πορὸς τὰς λαίπαις ὑπηρεσίας ὅσας παρὸν

τὸ ἔλαιον δεξάσθαι, καὶ τὴν ἀσώτως ἐκέρχλυτο. τὸ ὅς ἀπὸ πηγῆς ποροῖον ἀκονῶτα, ἢ ὅς ἀβύσας ἀναβάλλον, ἐπέβρεε πλησισμῶτερον, ἐπὶ πᾶσι χεῖρο καμνοπαρῶν, ὡς ἐπὶ τοῖς βαρβάρους αὐτοῖς δεξάσθαι ἄσῶτα τὸ ὀρομῶρον, καὶ τὴν γὰρ ἐκ ἐκπεπληγῆν τῆς χριστομάρτυρος, μὲν δεόσθαι εἴληχεν. εἰ δὲ καμῶς ὑμνωδίας, ὁμηγερέας ἐπῆδει καὶ τοῖς νεῶς τοῖς ἕωμαίοις, οὐδὲ τότε σφῶν ἀπεχρόντο οἱ ἀπαίδευτοι τῆς στρατομάτος, ἀλλὰ ποροσιόντες ὡς συμμοκλισησάσανται σφίσι, καὶ συνδύσωσι Θεῶν δύσαν ἀνέσσω, τῆ μὲν ποιῆν τοῦτο πῶν ἀφίσαντο. λαλαζούντες ὅ πορὸς ἑαυτοῖς, καὶ τῶν ἀσῶν φωναῖς δεξάσθαι ἰμῶροι, ἢ καὶ πνας τῆς ἕωμαίων δεξάσθαι συμπεσὸν πορὸς βίαν ἀγχορτες, καὶ παρὰ ἴματα παρὸντες, συνέχρον τὸν ὕμνον, καὶ ἦσαν οἱ ψάλλοντες ἀπικρες ὅτι τὸ ἀλλοτῆας ἀδοντες, καὶ οὐχ ὡς ἐφῆσῶτες τε μῶροι θεῶ. πολλοὶ δὲ ἐπὶ τῶν πορὸς τῶν ἀλαζέουσι κυρίως ἀσῶματα ἠφίεσαν πορ νικῆ, καὶ κυνηδὸν ὕλακῆντες, ἐπέκοπτον τὸ ὀδῶν καὶ ὑπερφῶνον τὸν εἰς θεῶν ἰκαπῆειν καὶ τοῖς αὐτὰ μῶροι (ὡς ἐκ πολλῶν ὀλίγα εἰπῶν) οἱ Θεσσαλονικεῖς πολιορκηθέντες ἐπαχον, ἀ καὶ εἰς ἰδικῶ τινες ἀπέτεμεν συγγραφῶν, καὶ τὴν ἰσοείαν ἐς τὸ πολύστιχον ἐφακέλασαν. ἐπεὶ ὅ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν, ἐπὶ ταπεινά ἐφορῶν, δὲ κενυφῶν ἐρεανίσειν. καὶ οὐδένα τῶν ἀρχμαλωτῶσαντων ἐώρεκε συνιέντα ἢ ἐκζητῶντα Θεῶν, ἀλλὰ πάντας ἀχρειωθέντας, καὶ πορὸς ἔργα ἐκκλίναντας ἀδῶμα, ἐδικαίωσεν αὐτοῖς μὲν ἐκμυκτικῆν, ἐκτελεῖται τε καὶ ταρῆσαι τὰ οἰκεία θυμῶ, τὴν δὲ τῶ οἰκείου λαῶ κατὰ κτῆσαι κάκωσιν, καὶ τούτοις ἐλδῶσῆν βραβδῶσιν, ἐν τῶ πορὸς ἐκ ἀκηδῆσῆν πινόμεν, καὶ καρ-

leum vsui est, temerè & nequiter abuterentur. Id verò vt è fonte inexhausto prodians, aut ex abyfso scaturiens, copiosus affluebat, & noua ratione exundabat, vt & Barbari vnum id mirarentur, & gratia martyri diuinitus concessa obstupescerēt. Quòd si Romani ad canendas Dei laudes in templis conueniebant, ne tum quidem à militari insolentia immunes erant. Nam importuniores ex iis, per speciem vnà canendi & laudādi Dei, ingressi, vociferabantur inter sese, & confusis clamoribus rumpebantur, aut ob torto collo Romanis aliquibus ob fortuitum aliquem casum arreptis, cantiones turbabant, vt cantores planè in aliena terra canerent, non vt in templo Dei. Multi quoque ex aduerso meretriciis canticis, & caninis latratibus hymnos turbabant, & Dei celebratores clamores superabant. Atque hæc pauca de multis, quæ Thessalonicenses in vrbs expugnatione sunt perpesti, à nonnullis peculiari scripto prolixè commemorata, exponere visum est. Postquam verò is qui in excelsis habitat, & humilia intuetur, è cælo profexit, neque illum hostem & victorem Romanorū intelligere aut quærere Deum vidit, sed omnes inuitiles effectos, & nefariis rebus deditos: subsannare eos instituit, ac perturbare & excindere, iusta indignatione cõ-

Martyri gratia diuinitus concessa effectam militum audaciã obstupescere cogit.

Petulantia militaris detestanda.

Impietas horrenda.

Deus eadem è cælo profexit, maxime verò quòd hominū impietas ad curmulum peruenit.

libertatem restituere, mcesti

spiritus & contriti cordis mi- fertus. Propter electos igitur, vt arbitror, acerbitates illas diutius grassari non pas- sus: & quae Babylonis mina- tus erat olim, quod Sionis nihil miserti, filios eius deli- catos & filias in seruitutem abduxissent, momento tem- poris istis intulit, vt miseri- cordia eius mirabilis, tum si vnquam aliàs celebraretur, martyrum vt arbitror pre- cibus & Thessalonicensis Pontificis exorati. Is erat e- loquentia & virtute cele- berrimus Eustathius, qui & prudentia, & vsu rerum mi- rabili praeditus, & doctrina profanarum & sacrarum li- terarum vberima ceteris om- nibus antecellebat, eaque velut insigni & peculiari no- ta praedicabatur. Qui cum mallet cum grege suo affli- gi, quam mercenarios imi- tari, qui lupis aduentantibus grege deserto aufugiant: quamuis dum hostes adhuc expectabantur, necdum vr- bem circumfederant, disce- dere licuisset: id sibi minimè faciendum censuit, quod sua praesentia nimirum multos conseruaturus erat: sed vltro in vrbe tanquam carcere in- clusus, ærumnas omnes vnà tolerare non destitit, tum suo exemplo persuadendo, tum monendo, Dei verbe- ra, vt benigni patris castiga- tionem, æquis animis fe- renda, & ab eodem me- dicinam expectandam esse. Nam si sapere, vt ait, percutere, at sapissimè etiam mederi con- suevit: praesertim si quis leniter

Nec enim propter electos suos acerbitates summas continuo grassati patitur.

Tot indignis modis vexati ciues innocentes, verè sunt Dei mar- tyres, quorù vt & pij episcopi preces atque lachry- mas clementis- simum pater coelestis exaudit.

Episcopi Orthodoxi & reipia pastoris imago.

Non licet pastor fugere, quado gregi periclitanti potest ferre auxilium.

In eiusmodi periculis & cladibus boni pastoris officium.

διών μὴ ἐξέθεντο αὐτῶν σὺν τριμυμὰ κολα- βοῖ τὸν ἰω, ὡς οἱ μὲν, δὲ τοὺς ἐκλογὴν ἐν τῷ χρονικῷ τῷ ἀποδοκταίων ὡς ῥητά- σιν· ἢ ὅσα τοῖς Βαβυλωνίοις διηπειλήθη- πορτέρον οὐκ ἐλέησασι τὴν Σιών, ἢ τοὺς υἱοὺς αὐτῆς τοὺς τρυφεροὺς, ἢ τὰς θυγα- τέρας ἐν ἀπαγωγῇ καὶ ἀχμαλωσίᾳ, ταῦτα ἢ αὐτοῖς ἐν ἀκαρεῖ ἐπήνεγκε· καὶ ἐνδοξάζεται κύριος ὡς ἐδέποτε, ἐφ' οἷς τὸ τλίμια δὲ κηροῦ τὸ οἰκεῖον ἔλεος ἐ- θαυμάσωσε· μαρτυρικοῖς, ὡς εἰκοθεν, ἐ- πιγαμφοῦς λιτασμοῖς, καὶ δι' ἡγίης ἐπα- κούος ἡγρόμυθου τῆς Θεσσαλονικέων ἀρχιερέως· ἰὼ δὲ οὗτος ὁ πολὺς ἐν λόγῳ ἢ ἀρετῇ διαβεβημένος ἀπανταχὴ Ἐυσεβίου, ὃ ἐπὶ τὸν ἀσπίσσεως μὲν ἐπιπροσέτις ἀξίεπαυον, ἐπὶ πολυπείρεια θαυμασῆ τις ἐ- ἀξιάγας, τὸ ἢ ὡς πολὺ τῷ ἄλλων ἐν λόγοις καὶ σοφίας πείσης ὁπόση τε ἡ με- τέρα καὶ ὅση τῷ ἔθους ἀνὴρ καρατῆρα ἢ ἀειχλήν τὸ οἰκειότατον ἐκείνο καὶ ἔξμ- ρετον ἰὼ χροακτῆρισμα· οὗτ' ἔτι γὰρ σὺ- κηκου χείρας τῆς οἰκείῳ ποιμνίῳ ἐλόμη- νου μάλλον, ἢ τοὺς μαδωτοὺς ἐξελωκέ- ναί, οἱ τῷ λυκῶν ἐρχομένων ἐώντες τὰ θρέμματα, ἐκδιδράσκουσιν, ἔξον μετα- ναστεύσαι τῆς πόλεως, ἐπὶ τῷ πολεμίων ποροδοκωμένων, μηδὲ ἀειχμησιάν- των αὐτῶν, τῆς μὲν ἔδαμῶς ἐδιηγά- σεν, εἴπερ αὐτῆ συμπαρομα μὲν κούτος, πλείους ἐμελλον σώζεσθαι· ἐνερχοίς ἢ τῆ πόλει ἐκόν, ἐκ ἐπαύσατο συσδιαφορη- τὰ ἀλγεῖνὰ τοῖς πάχουσιν, ὡς μὲν τὰ κατ' αὐτὸν ὑποδείματα πείθων, ὡς δὲ παραμῶν ὅσα ἢ πατρὸς ἡμέρας δὴ ἡματα, τὰ τῆ Θεῆ κατ' ὑποφέρειν πλήματα, καὶ τῶν ἐκ τῆ πατρίδος αὐτῆ. πορομύειν αὐ- δις ἴασιν· εἰ γὰρ καὶ οἱ δὲ, φησὶ, πατάσων πολλὰ κίς, ἀλλὰ καὶ ἰάσθαι πλείους φη- λεί, ἐ

λεί, καὶ μέλιστα εἰ πορῶς φέροι τις ἐὺ χα- εῖσως τὰ λυποῦντα, καὶ μὴ πορῶς ἀρμυ- τούταν, καὶ βάλαν τῶν ἀφῶσιν ἀνδιζό- μιν, ἢ ἀποσφῶς ἔχει πορῶς τὸν ἐπάρο- ντα, καὶ κατασενάζει μὲν τῆς πορῶσις, κειμῶτον δὲ βάλαντος ἀποσείεται θεῖων, οἷα τῶ κυρίῳ ἔξομολογεῖσθαι μαμαθη- κῶς ἐν μόνῳ τῷ ἀγαθῶν ἐσθ, ἢ ὅταν ἐξ- ούειας πορῶμυρον τὸ τῆ βίβ ἀκῆπον, δὲ- κομῆσθαι ἀνααγήτως ἐμείνω, ἐβεία καὶ κῆφως τὰ ἐρετὰ, ὡς ἀνῆες μακρόθεν τὰ ἀγῶμα· οὐκοῦν ὅτις σεραπῆσις ὁπῆ- νύμυθου, ἢ Κόντος εἴπη τις ἀν, λατῆνη δὲ ἐλέκτω χρομῶρος, ἐμπερὶ εἰάζει τὰ χεί- ρο τοῖς πεπονθῶσιν, ὁπῆτάματα ἐκείθεν χρρηγὰ κομῶζων ἀσπίσσεως, ἢ παῦν ἔπερον πορτανέων αὐτοῖς ὡς ῥητάσιν· τὰ γὰρ καὶ πῆρας ἀγῶμασθαι ὁ ἐμείνω λόγῳ κα- δίκετο, καὶ δι' ἀσπίς ἢ μένον ὑφθίς τοῖς ἀλλοφύλοις ἤγετο, ἢ ἀσπίων ὑπεξίσταντο, καὶ ἢ δέως αὐτῆ ἤκον, καὶ πορῶς τὸ πορῶ- τερον καὶ χροσῶτερον ἢ δὲ μετεποιοῦντο, οἷα ἔαμα φλεμῶνον χροὶ κῆφη κατα- λεαγῶ μὲν ὕδατι· εἰ γὰρ ἢ ἦσαν οὗτοι ἀλ- χροφίς μικροῦ ἀσπίς μὲν γαμψῶνυχες ὄρησις, καὶ βαρεῖς ἐπεποτῶντο ὅτις ὑπὸ χεῖρα τλίμια αὐτῶν ἰσμάοις, ματοικεσῶν αὐτοῖς εἰς Σινελίαν ἐπαπειλῶ μὲν ἀλλ' οὐκ ἐμείνω ὅτις δέει ἀειβῆνοντας, καὶ δεινότερα τῷ ἐνεσῶτων τὰ ἐσῶπειτα ὕ- πορομῶροις κακῶ, ὁπῆσι μὴ γὰ τε καὶ δι- ἐκλπε, κατὰ ἢ ὄρησις ὑπὸ τὰς ἐαυτῆς πε- ρισελλει πῆρυγας τὰ νεύθη, ἢ τὸ τῆ θυμοῦ μερῶν τῷ κερῶτων μαθη- μεῖε ποῖσθαι πικρῶντος, ὡσπερ Μωσαι- κὸν μέσος ἔξυλον πορολαμβῶ μὲν ὁ- πῶτος δὲ ὁ τῶπος τῆς ἐλῶσθεῖας, καὶ δὲ μέσος τῶν τῶν τῶ θείον ἐκαινέ- ρησε, τὸν οἰκείον ἀναμεινῶτα κημῶν.

10 Τὸ δὲ λέγειν ἐπανίτω πάλιν, ὅταν ἐκείβηκε, καὶ διδῶ τὰ βῆ βασι-

cum gratiarum actione mo- lestias perfert, neque ob acerb- itatem earum, eum à quo profi- ciscuntur, odio persequitur, nec cum providentia expostulat: nec iudicii diuini profunditate reie- cta, in secundis diuitiarum rebus se prospero fortuna flatu, boni se prabere didicit. Is igitur du- ces exercitus, qui latinè Cō- ti dicuntur, adiens, edicta impetrabat, quibus ærum- næ leniebantur: neque quic- quam prætermittebat, quod ad consolationem suorum pertineret. Nā eius oratione vel horridæ cautes moueri potuissent: & solo conspectu alienigenis ita erat venera- bilis, vt & venienti affurgerent, & orantem libenter audirent, & eius monitis ad humanitatem & æqui- tatem flecterentur: veluti vulnus inflammatum, quod leui manu aqua mollitur. Qui alites etfi propè in nu- bibus volitabant, & in ob- uis quosque Romanos ma- gno impetu ruebant, abdu- ctionem in Siciliam eis mi- nitantes: ille tamè ciues per- territos, & vrgentibus malis grauiora merentes, ueluti gallina pullos sub alas suas alliciebat, & victorum acer- bitatem verbis, vt Moses a- quam Merranam ligno inie- cto, diluebat. Quæ verò li- berationis eorum ratio fue- rit, mirabiliter à Deo pro- uisā, suo loco referetur.

10 Nunc ad institutum re- deat oratio, & res ab An-

Dei natura descripta.

Vigilantia & indefessā cura pastoris Christiani gregis protus necessaria.

Oratio iusti & pij Eccle- siæ ministri, efficacissima

Præfētia suis ouibus, ne a nimū in publicis & pri- uatis calamitatibus despondeant, prorfus necessaria.

Deodecima tragedia. Alexij Cōneni exarctatio.

dronico gestæ referantur. Is Sebastianis fratribus in cruce actis, quod Alexiū Cō- nenum (is est, quem Manuel extra coniugium suscepit, & Andronicus Irenæ filiæ eodem modo natæ despondit) regnum affectantem adiuta- rent, & se imperio pulsum vellent, paulo post etiam il- lum comprehensum, in car- cerem coniecit. Deinde ex- cæcatum, Chelen (id oppidū vicinum est Ponti angustii) relegat, & in turrim ea de causa extractā cōpingit. etiā Irene filia exosa & expulsa, quod maritū minimè lugere iussa, si, vt piam filiam dece- ret, patris malis moueretur, sed eū odio nō minore, quā prius amore persequi : illa pristina charitate conserua- ta, luctum suum & lachrymis & pullo vestitu testabatur. Ita mirabile illud cōiugium, & à detestandis assentatori- bus & iniquis iudicibus, qui camelum deglutiunt, & cul- licem colant, magnificè iac- ctatum, subito est diremptū. Per quod iidem prædixerāt, ea quæ olim auulsa essent, i- terum coitura, & Orientem cum Occidente copulatum iri : & inueteratis odiis abo- litis, gentes vt linguis, ita moribus à Romanis discre- pantes, concordiam initu- ras, iisdemque moribus vsu- ras, dissensionibus nouā ra- tione abolitis, vt enses in a- ratra mutarētur, & agni cum

Affinitatis in ra Androni- cus violat. vt cōiugium, ita sceptrum socios ferre ne quit.

In naturā i- psam Andro- nicus insur- git filiam nō lugere iubēs acerbos mari- riti casus.

Infectatio sy- cophantāū aulicorū & corruptorū iudicium.

De Alexij & Irenes felici coniugio o- racula, depre- henduntur fal- sissima.

λέως Ανδρονίου τῶ ἰσορέην εἶχε μὲν οὐκ ὀπί ξύλου ἀναρτήσας τοὺς κασιγνήτους. Σεβαστανοὺς, ὡς εἰς τυραννίδα δῆθεν ἐπάροντας, καὶ αὐτὴ κατὰ ἰσχυροῦς, τὸν Κομνηνὸν Ἀλέξιον. οὗτος ἔστιν ὁ μὴ εἶξ ἐνόμων περὶ πλοκῶν τῶ βασιλεῖ διποταθεῖς Μανουήλ, καὶ γαμικῶς σωμαφθεῖς τῆ εἶξ ὁμοίων φρεῖση ἀπερμάτων, θυγατέ- τῆ Ανδρονίου Εἰρήνη· βραχέθ· ρουὺ δὲ ληπιόνθ· κηροῦ, καὶ αὐτὸν σωμαφθ- φῶς τὸν Ἀλέξιον, εἰρηκτῆ πρὸς δίδωσιν· ἔ- πειτα δὲ λωβησιὰ μὲν θ· τοὺς ὀφθαλ- μοὺς, ἐς τὴν Χηλῶν ὑπερέειον ἤθησι (πο- λίχρον δὲ ἔστιν αὐτῆ πέραλον, ἀΓχρὰ πη- τῆ πόντος σύματθ· κέμδρον) ἄνθα κὴ πυρ- ρίον εἰς δέχεται τὸν Ἀλέξιον, τούτῃ ἐνεκα δρομηδῆν, καὶ τὴν θυγατέρα Εἰρήνην ἀ- ποσυγεί, καὶ ποιέται διπὸ πρὸς ὄπασ Αν- δρονικθ· ὅτι ὁ μὲν μὴ ἀχθεδύω, μηδὲ κό- σαδὲ ὀποσοῦ ἐπέταξεν ὀπί τῶ τῶ- της ἀνδρῆ, εἰ φιλοπάτωρ ὅστι θυγάτηρ, καὶ ἕφραλγεί τῆ φυτὸς αὐτῶς· μάλλον μὲν οὐκ καὶ διποσυγῆται τὸν σύλλοκτες, ὅτι πρὸς πρὸς φίλτρον μετενεγ κείν εἰς μίσος ἀ- τήρρον· ἢ δὲ ἐδρῶσεν, ὡς εἰκός, ἐκ διπο- σέρξασα τὸν ὁμόκοιτον, καὶ δυσείμων διπο- θειξάμδρον τε δέαια, ἀλλ' ἔπει μὲν εἶξά- πνα δέει τὰ τῆς θαιμαστῆς ταύτης καὶ μεγαληροῦ μδρῆς γαμικῆς σωμαφείας ὑπὸ τῆς καταρατωτάτων κολάκων, καὶ τ' ἀπφθρυ γομδρων νόμοις δικασόλων, οἱ τὴν κῆμλον καταπίνοντες, διύλιζον τὸν κῶνωπα, ὑφ' ἧς καὶ τὰ χρονωῖς διποβρα- γῆτα σωμαφθεῖν αὐτῆς πρὸς φοιβάζετο, τὴν ἔω τε πρὸς λακῆναι τῆ δύση, καὶ παλαιὰ ἐκπολέμωσιν διποτεφάδὲ καὶ ἐθνη ὡσπερ τὰς γλώττας, ἔπει τὰς γινώ- μας ἑωμάοις ἀδόμοια τὸ σύμπνην ἀσ- κείσαδὲ, καὶ τὸν ταιπισμὸν τῆ ἡδῶν τῆς πρὸς τῆς καμνοτέπως ἀλλά- ξασδὲ δὲ ξασάστω, ὡς συγκοπήναι τὰς ζῆβῶας εἰς ἀροτα, καὶ συμβοση- θῶω

θῆναι ἀρνας τοῖς λέουσιν. δινομία τε πό- λεων ἐμεγαλιώντο, καὶ τῆς ἐμπορείων τῆς γῆς ἐπίδοσις δειρομῆς, καὶ πρὸς ἄλλοις ἐκφρασις· ὡς ὄχνας μὲν πρὸς κενεγ κείν τὴν ῥάμνον, τὴν δὲ σικλὴν ἀσαχῶν φείσασιν ἀνθρεικας. ἢ ρουὺ ὡς ἐν τῆ μίξει Διὸς καὶ Ἡῆρας οἱ ποιηταὶ φασιν, ὑποσφώννυεδὲ μὲν λωτὸν ἱρῶσνται, κέσμον δὲ ἀναφύε- δὲ, καὶ ἀνατέλλεν ὑάκινθον, οὗτως οἱ λο- γοποιοὶ τῆς τοιούτων ἐμωρῶν θησαν πρὸς δηλῶτατα, καὶ φάσκοντες εἶν' σφοδρὴ καὶ πρὸς βλεπτικοὶ τῆς ἐσομδρῶν, καὶ πρὸς εἰ- δότες τὰ ἐμωροθῶν, οὐδὲ τὰ ἐν ποσὶν ὀ- ρῶντες ἠλέγχοντο, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς φη- πικλὴ ἀρὰν βλέποντες οὐκ ἔβλεπον, οὐδὲ ἀίοντες ἠνωπῶσιν· ἔωρον μὲν ἀσφαλῶς, καὶ ἢ δέσταν ἀνεβῶας, καταποπισμοῦ φθρυγῶ μδρῶν ῥήματα, καὶ εἰς ὄπλα καὶ βέλη τοὺς ἀπατῶν ἐδόντας μεταμορφῶν- τες, καὶ ἐγλωτῶσιν τῆς δὲ ὄμως, καὶ πρὸς ἀρῶν εἰον λαλουῦτες, καὶ βοῶν ὅτι γλώττης ἔεργοντες, καὶ τὸ ἀπφρασεσκον καὶ κρῶτος μεταδιώκοντες, ὅποιοι οὐ (δέον) βόσκουσι τὰ ἀνάκτορα, τῆς καπῶν ἐπαμέντας, τὸ δὲ καλὸν γινώσκαι μὴ θέλον- τας, ὅτι μελῶς ἐνεκείν τῶ πρὸς τὰ πονη- ρα, καὶ ἐπὶ δόκωμ ἐκείνοις, οἱς ἔχαρσαν ὁ κρῶτων, οὐ μὲν ὁ δὲ οὐ βασιλεῖς ἠρέσ- καθὼ βασιλευσιν· οὐ μόνον δὲ ἀπαν- θροφῶς οὐτῶ καὶ ἀνεπεικῶς δέειθε Αν- δρονικὸς τὸν Ἀλέξιον, ἀλλὰ καὶ ὅποσοι- περ τῆς ὑπηρετῶν ἐνείνω λόγμοι, συλλα- βῶν εἶχαν ἐμπερῶσαι· μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ τούτων ἀριστὸν ἴω οὐκ ὀλίγοις σωμα- ληφῶς, τὸ ἕφρων ἀπεφῆσεν· ἔνα δὲ διπο- λαβῶν, ὅς ἐν ὑπογραφεῦσι τῶ Ἀλέξιῳ ἠεῖδῆθη, ἐπὶ πικλῶ Μάμαλος, ἐς θοί- νω ἐταμίωσε πύμαθον· οὕτως δὲ αὐτὴν ἐδῆφῶσε, καὶ καρυκίαις μετέδωκε πλείο- ιος, ὡς ἀξίαν εἶν' μὴ ἄλλον ὅτι χύσιν

leonibus pascerentur. Cui- tatum quoque disciplinam, & frugum prouentum vberem & mirabilem iactabant. Nam rubum pira pariturum, ficum segete grauatum iri- ferē vt Poetæ in Iouis & Iu- nonis concubitu, roscidam lotum substerni, & crocum enasci, ac hyacinthum oriri fabulantur. Omnino isti nugigeruli manifestissimè delirarunt, qui cum se sapiētes esse, futurāque prospicere gloriarentur, nec ea quæ ate- pedes erant, perspiciebant: prophetica illi execrationi obnoxij, vt videntes non viderent, & audientes non audirent. Imò aperte cernebāt, & fatis norant, se capitalia verba fundere, & dentes fu- os tanquam iacula & gladios exacuere: sed quia grata au- ribus dicebant, & linguas va- nales habebant, & homini- bus placere impensè cupiebant, quales, proh dolor, au- læ in perniciem suam alunt, laudatores malorum, bonorum inscitiam simulantes: sedulo improbitatem promouebāt, eaque probabant quæ Im- peratori cordi erant. Neque verò Alexium duntaxat tanta inhumanitate tractauit Andronicus, sed ex ministris etiam eius præcipuos in cus- todia dedit: nec multo post delectu ex optimis habito, plerisque excæcavit. Vnum verò ex scribis illius, cogno- mēto Mamalum, quem vltimum deuoraret, asseruauit: & eas epulas tanta lauticia- rum varietate instruxit, vt dignæ essent, quæ non alium

Isti hyacin- li tantū ver- ba norunt: & quanto ma- gis ingentia pollicentur, eo minus fat- audiendi.

Dum in ar- cana celestia perumpere nituntur, ante pedes pos- tos lapillos minimè per- spiciunt, in a- perra lucē ex- cutientes.

Quod autē in istis est scelus cap- put, Nicetas aperit, pieta- tis nempe cō- tempus, ad mēdacia cu- denda para- ta mens, & a- dulatiōis stu- dium inde- festum.

Tragedia Alexianæ ca- tastrophe c- udelissima.

Nempe, Ma- mali scribæ combustio.

nisi primum illum homicidam, conuiam haberent, & à mensis Furiarum nihil differrent. quales à nullo vnquã coquo eis sunt appositæ. Id porro erat, vt homo in Hippico cremaretur. Incensus est rogos, & flamma in altum elata, in Sphendone stadij: nõ aliter quàm Chaldaica illa fornax, naphtha incensa, & clematide in septuplum inflammata. Producitur ille finibus vincetus, & nudus, vt primum materna aluo egressus, solem aspexerat. Carnifices adolescentem, cui prima lanugo malas vestiebat, tanquam victimam, longissimis perticis in medium ignis trudebant. Is verò doloris acerbitate & vitæ cupiditate, vt humanum est, coactus, malum iam ineuitabile vitaturus, aliàs icibus obuium se ferebat, eum dolorem flammæ cruciatu leuiorem ratus: aliàs à carnificibus ia mediũ flammæ coniectus, instar iaculi è rogo maximo impetu emicabat. Quod cum diu duraret, spectatoribus lachrymas excutiebat, donec fatigatus supinus concidit, & tetro exustæ carnis fœtore circumfusum aerem & spectatorum nares infecit. O rogam immitem! O gratum dæmonibus holocaustum! O victimam Telchinum! O Furiarum proteruiam! O nidorem insuauem, quem non olfacit Dominus, sed malefica potestates, & infesti humana vitæ genij! Nam cum

Idque adstante plebe Constantinopolitana, vt tyrannus terrorem cunctis inieceret.

Mamali productio in publicum.

Qualis dominus tales ferui.

Iuuenes, vitæ cupidus, etiam ex ipsi lethi abyssis irreuerentibus egredi student.

Spectaculum fluctuosum.

Epiphonema in detestatis supplicij.

δαίμονι, ἢ μόνον βασιλέα Ανδρόνικον, καὶ τεραπέζαις ἐρινύων καὶ τελεχίων φρονεῶν ἐστάσσει μὴ ἀπάδ εἶν τὸ ᾄδον. **Δεμα**, καὶ οὐδέπω τῆς ὀψοποιῆς μαθήματα εἰσάγει. τὸ δὲ **ἰὺ**, πρὸς τὸν δῶδε δὲ νῆ. **να** τὸν ἀνδρόνικον καὶ τὸ ἱππικὸν ἀμέλειται καὶ τὸ μὲν ἀνὴρ, καὶ διεχέειτο ἢ φλόξ ἐπὶ τῷ ἀέρος πολὺ καὶ τὴν ἑσθλὴν Σφηνδόνην, ὅπως τῶν Χαλδαϊκῆ ἐκείνη καμίνω, ἢ ἀνεκαύσει νάφθα, καὶ κλημνίτις ὑπεξήρην εἰς ἐπιπαλάσιον. ὃ ἵππικὸν χοινὸς ἐστὶ καὶ γυμνός, ὅπως παρὰ τὸν ἥλιον, τῆς μητερικῆς νηδύος ἐκδορῶν παρρησιαίμοι οὐδὲ ἵερέων ἢ μείρακα οἱ καμίνωται, ὑπὸ πύλῳ ὄντα τὸ παρῶν, καὶ ἰάλα τὰς παρεῖας σφρόμνον, ἐν ᾧ δὲ μὴ καμίνω μνηκίτων εἰς τὸ μεσάτατον πύραυς. ὃ ἵπποσπομῶν τῆ καμίνω καὶ ἀγγυρόμορος, φιλοψυχῆν δὲ καὶ ὡς ἀνδρόνικος, ἴσως δὲ καὶ ὡς φούξεται ἀνανοῦμορος τὸν ἥδη ἀνυπεξάλκισθαι δάνατον, νῦν μὲν ἐμπύπῳ ἀντέβαινε δεικνόντες, μετὰ τὴν ἐκείνων τὰς ἐκ τούτων ὀδύνας τῆς πύραυς ἐροῦν, καὶ πρὸς ἐπὶ ἀνθρώπων ἀπλώματος νῦν ἢ τοῖς ἐμπύραυταις εἰς τὸ τῆς φλογὸς μεσάτατον ἐμβαλλόμενος, καὶ ὑπὸ τῆς πύραυς διελθόμενος καὶ τῆς ὀφειῶν τοῖς ἀκοντίας, τῆς καμίνου ἐξεπνάσαστο, τὸν παρὰ ψυχῆς τῆς χροῦ, καὶ ὑπὸ τὸν δεξιὰν ἀγγυρόμορος πύραυς, καὶ τὸ ἐφ' ἱκανὸν γινόμενον, ἐξ ἀκρυα ἐκίνοι τὰς δεατὰς. ὁ δὲ ἵππικὸς ἐξυπῆλασε, τὸ δὲ πῦρ λαύειν τὰς ἐκείνων σάρκας παρρησιῶν, ἐν βραχέει σιωπῆσει κνίσα δὲ ἐς οὐρανὸν ἀνιούσα τὴν κνίσα διέφθειρεν ἀέρα, καὶ ἰὺ τὸν ἀγγυρόμορον, ἢ σὺν ἀνθρώπων ἐκείνου παρρησιῶν ἀπορῆσιον. ὃ πύραυς ἐκείνου ἀνήμερος ὡς ἀσάσιον δάμοσιν ὀλοκαύτωμα. ὃ ἵερέων τελεχίων ὡς ἀλαστόρων ὀλόκληρος προσφραεῖ. ὡς ἐκ δυνάμει ὀσμη, ἢ ἐκ ὀσφραίνετα κνίσιος, ἀλλὰ ἐρινύων χροῦς, καὶ κακοεργῶν

Ἄνδρόνικος, ὃς βεβουτεῖν ἀκούων τοῖς πάλας, καὶ κνίσιος δεραπύειν τὸ προσκυνούμενον, τὴν αὐτὴν δὲ ἀμεῖν οὐκ ἠνέχετο. ἀλλὰ ὡς ἰὺ ἐκ τῆς ἀγγυρόμων πύραυς ἀγγυρόμων ψυχῆν τῆς πύραυτος ἀπεπνεύσασαν ἀνδρόνικον, ἀνθρώπου δευτεῖν κακῶς ἐπέβαλετο, τὰ τῆς χειρῶν ἀνδρόνικου παρρησιῶν, ἢ ψυχῆν σάστα μᾶλλον ἢ ἀπολέσασθαι ἐπιμελούμενται. καὶ οὐδὲ τὸ κόσμον ὄλον ἀντάξιον αὐτῆς ἀποφάνεταί. τῆς καμίνωτος καμίνωται, ἢ ἀπλώης Ταρακωῖται, ἢ Ἐχέτος καὶ Φάλαρις, ἀγγυροὶ ἐθελώδεις, τοιαῦτα εἰργάσαντο; ἢ τῆς Ταυροσκυθῶν ἐξοκτανίαν νενομακότους, ὡς τὰ ἥδη ὁ πολυπλανῆς οὐτὸ ἀνέμελλετο γέρον, οἷστας ἐπέδυντο καὶ διεχέεισαντο; ποῖαν δὲ τὴν πμωρίαν οὐκ ἀπέπνυον, ἀλλὰ τὴν παρρησιῶν ὅπως ἐπνεύμεν ἐγκλημῶν, βίβλους τῆς σιτικατέκαυσε τῆς Μαμάλω, διεξέιούσας δὴ δὲν παρὰ βασιλείων ἀρξέοντων ἐς τοῦ πύραυς τῆς Ἀλεξίω ὑπαναγνώσασαν Μαμάλω, ἐνάγειν τῶν εἰς τὸ βασιλεῖν ἐμυθίζετο.

II Οὕτω δὲ ὅτι τοῖς παρρησιῶν μοῖραις τούτοις ὑπεροβουλία ἐβάλλετο, ἢ τὰ αὐτὰ καὶ αὐτῶν δρᾶν ἀπήγετο, ὡς καὶ τὸν Δισύπατον Γεώργιον (ἰὺ δὲ οὗτος ἐκ τῆς ἀγνωστῶν τῶν ματῶν, οἱ τὸν μάραν ἀμφιπονεῖται νεῶν) εἰρηκτῆ σιωπῆσειν, παθίλω ἀμύρον μόνον ἐφ' οἷς κακῶς ἐποίησεν Ἄνδρόνικον, καὶ κακῶς εἰπόντα Ἄνδρόνικον, καὶ ὀβελισμοῖς ἐμπείρασι διπλωκῶς μελετᾶν, καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων ὀπτηθέντα τῆς τούτου παρρησιῶν γαμετῆ. καὶ ἰὺ ἀπὸ πμωρότης Δισύπατος καὶ δειφάκιον ὀβελισμοῖς ἐμπειρόμορος καὶ ὀπτηθέντα, καὶ ὡς ὄψον ὅτι κακοῦ πμωρόμορος, καὶ τοῖς κατ' οἶκον εἰσαρόμορος, καὶ τῆς ὀμδύνεσθαι τῶν παρρησιῶν, οὐκ

Andronicus à veteribus immolari boues, & nidore placari numina didicisset: eandem sequi rationem noluit: sed vt eius facta probabant, immanitate omnibus superiorum temporum immanissimis tyrannis superior, homines sacrificare per scelus instituit, spretis Christianæ religionis legibus, quæ hominem potius conseruandum esse, quàm perdendum, nec totum mundum cum eius animo comparandũ docent. Quis infanus Cambyses, aut crudelis Tarquinius, aut Echetus & Phalaris, tyranni crudelissimi, talia perpetrarunt? Qui Tauroscythæ, quorum legibus mactantur hospites, quorumq; moribus errabundus Andronicus infectus fuit, ita in captiuos sæuierunt? Ne verò tam atrox supplicium sine causa & iusto crimine inflixisse videretur: libellos aliquot vnà cum Mamalo cremauit, qui de secuturis Imperatoribus tractabant, quibus recitadis Alexium ad regni amorem impulisse fingebatur. II Tantum autem abfuit, vt eius facti Andronicũ pœniteret, aut simili crudelitate in posterum abstineret, vt Disypatum Georgium, magni templi lectorem, propterea quòd de Imperatoris scuitia liberius questus esset, in carcerem cõiectum, subinde in animo haberet, verubus trāsfixum, & pinguem hominem instar porcelli supra carbones afflatum, vxori

Homines sacrificare, summum scelus.

[Redacted text]

Decimateria tragedia, nempe Disypati Georgij periculũ, & Triplychi Constantini excecatio.

Illud sub tyrannorũ iugo grauissimum, quòd nemini licet sine vitæ periculo liberatas voces emittere.

eius, haud scio in quo vase (amplum id utique esse oportuisset)mittere: ac omnino fecisset, nisi Monasteriota Leo focer eius, qui ob dicendæ sententiæ prudētiam Senatus os ab Andronico vocabatur, tyranni furorē auctoritate sua repressisset. Præterea fama vndique aduolans, quæ Dyrrachium Siculis deditiōē fecisse, & Thesalonicensem obsideri nunciabat, læuitiam Andronici & humani cruoris auiditatem non nihil infringebat. Dyspatus igitur in carcere manus ad Deum extendebat, & cum Dauide precabatur: *Educè custodia animam meam, ut nomen tuum predicem.* & Ionæ verba sæpè repetebat: *Nunquid amplius sanctorum templum respiciam? Quid verò precabatur? Deleto me domine ex Andronici memoria: sim ignotus apud eum omni tempore, ne recordetur nominis mei, donec ex libro viventium deletum fuerit.* Itaque numen non cunctatum est, nec preces eius aspernatum, sed illæsum eduxit è carcere, Andronico paucis diebus post extincto. *Qui quo pacto fidelissimos suos ministros remunerari fuerit solitus, Macroductæ Constantini & Ducæ Andronici supplicia declararunt: quorum alterū, vt dictum est, Panhypersebasti honore extulerat: Ducā verò adoptatū, in amicissimorum numerū receperat. Ingenij eius feritate & in colēda amicitia leuitatem, illud etiam demonstrat,*

Authoritas sapientis viri & belli imminens facies tyrannicū furorē reprimunt.

Hunc furorē verò penitus frangit pia innocentium virtutum aduersatio.

Aulici adulatorēs tandem nequitia suæ & turpissimi obsequij præmia reportant.

οἶδα ἐφ' ὅτι, πολυχανδρῆς δῆπουθεν, εἰ μὴ ὁ τῆς γαμετῆς τούτου πατὴρ ὁ Μοναστηριώτης Λέων ἀπεστείραζεν Ἀνδρόνικον ὀρυμῆς, καὶ ἦρχε κατεῖχε τὴν ἐγχειρήματος, ὅσα ἐλέων κνώδαλα ἐκφοβῶν, δὶ ὧν τὰ ἀδάνοντα τοῖς φεράμεσιν ἐξερύγεται, σόμα τῆς συγκλήτης πρὸς Ἀνδρόνικου καλοῦ μέρους, καὶ εἴμω ἡ δὴ πᾶντοθεν λύουσαι τὸ πῆρεν τοῖς μὲν Σικελοῖς ἀπίστῳ γέλλον Ἐπίδαμον φεραστάδα, Θεσσαλονικίω δὲ φεραστάδα, Ἀνδρόνικον ἐξέειρεν ἢ φρενῶν ὑποφραγῆσαι, καὶ ἢ κολάσει τὸ συντόνον ὑπεχάλων. φεραστὸν τὸν σιωπηλὸν οὐ Διοπτῶτα, τὰς χεῖρας πρὸς τὸ θεῖον ἀνέτεινε, καὶ Δαβὶδ ἐπαύχον μέρους, καὶ λέγων· ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὸ ψυχῶ μου, τὴν ἐξομολογήσασθαι ἐν ἡμετέροις. ἢ τὸ τὴν Ἰωνᾶ φεραστὸν ἀεὶ πρὸς τὸ θεῖον ἀγίων σου; ἀλλὰ τὴν ἡμετέραν με κύριον ἐν τῆς μνήμης τῆς Ἀνδρόνικου, καὶ ἐσομένην παρ' αὐτῶν ἀγῶνος, ἡρῶν ἐν ἡρόνου, καὶ μετὰ ἐκ μετῶν, καὶ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, μὴδ' ἀκούης με μνησθῆναι, ἕως αὐτὸ ἐκ τῆς βίβλου ἢ ζώντων ἐξέλθοι. ὁ δὲ οὐδ' ἡμέλεισε τὸ θεῖον, οὐδ' ἐπαρεῖδε τὸ τούτου δέισιν, ἀλλ' ἀδύνη κακῶν ἐξείλετο τῆς φεραστῆς, Ἀνδρόνικου τὸ βίον μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ἀπολιπόντος. ὁ πῶς δὲ ἠπίστατο πρὸν Ἀνδρόνικον τοῖς τῆς ἐκείνου φεραστῆς ἐξέχον μέρους, καὶ φεραστῆς ἢ ἀπὸ φεραστῶν πληροῦς, ἐδήλωσε μὲν καὶ ἐξ ὧν ἀπαιτῶσθε τὸ βίου ἐξήγαγε τὸν Μακροδύκταν Κωνσταντῖνον καὶ τὸν Δούκταν Ἀνδρόμον, ὧν, ὡς εἴρηται, τὸν μὲν τὸ Πανυπερσεβάτων ὑπεξήρασε μὲν ὡς πρὸ τῆς Δούκταν ὑποσάμηνον, τοῖς πᾶσι φιλοῦ μέρους ἐνέγραφε. σαφῶς ὅ τὸ τῆς γνώμης ἀνήμερον ὑπεδέξεται, καὶ τὸ

καὶ τὸ μὴ συμβῆναι ἡδὸς εἰς ὀπίμονον ἀνοίαν, ἐν οἷς φεραστῆται καὶ τὸν Τεῖψυχον ἐκπερῶσαι Κωνσταντῖνον, ἀδρα πολυερασὸν ἡγήμα παρ' Ἀνδρόνικου, καὶ πᾶν γρησεν ἐν ταῖς ἐκείνου ὑπηρετήσεσι, καὶ τοσοῦτον ὑπερῆγαγε πικρῶτα Ἀνδρόνικον, καὶ φεραστῆται αὐτῶν φεραστῆται, ὡς ὑπερλάσαι πᾶντα μέρους, ὅπουσι τὰ Ἀνδρόνικου ἐφείσε βίον. φεραστῆται τοσοῦτον γὰρ εἰργάμεθ' ἡμῶν τὸ ἐκ φεραστῆται νίκος μονώτατος ἀποφείραζε Τεῖψυχον, παρ' ὅσον ἐχέσει μέρους ἀπόμεινον αὐτῶν, καὶ πρὸς τὸ ὑπερβάλλον τῆς φεραστῆται ἀδρα μέρους τὸν Ἀγροχριστοφορέτω σφέφανον, ἐπὶ τὸν μόνον τὸν βραβεῖον δούκταντα, οἷς κακῶν τῆς ἀπηνείας ἐπέκειτο σφέφανον. ἡ δὲ ἡ ἀπία τὴν σφέφανον τὰς κόρας Τεῖψυχον, βραχεῖα τῆς φεραστῆται πησις, καὶ ἀξία φεραστῆται μέρους, ἢ πρὸς ὑπ' ἐξέτασιν, καὶ κολάσαι τὸν παρῆτοντα, καὶ τὰ φιλῆ μέρους πολὺ, καὶ φιλοῦντα, οὐκ ἔλασον. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ὑπερῆται λόγον λόγον ἐδίδουσαν ἀφῆραποι, ὅτι ἢ Ἀνδρόνικου φεραστῆται, καὶ τὸ καὶ ὁ ἐξέτασιν ἢ τὸν τούτων Τεῖψυχον, καὶ πολλοῖς βασινοῖς ὑπεβαλῶν, καὶ τῆς οὐσίας πᾶσης ἀποψιλῶσας, ὅτι ἐφῆρασε μέρους κατ' Ἀνδρόνικου ἀπέπυσαν, ἢ ἐξαυτῶν ὑπελίποντο, τοῖς ὁμοῖοις ἐ αὐτὸς ἀνὴλῶς φεραστῆται τῆ ἀνομίας τῆς οἰκειας πρὸς τῆς φεραστῆται καὶ ὁ μέτρον πολλῆς μεμέτρηκε, σεσαγ μέρους καὶ πεπυσμένον, καὶ ὑπερῆται μέρους τούτων ἀπμετρητῆς καὶ εἰς ὃν ἄρουξε βράθυμον τὰ πᾶσι πολλῆς, ὅτι τὸν, ὡς ἀνὰ σφῆρα, φεραστῆται ἐμπεπῆταως. ἐφ' αὐτὸν λίστην κυλίσας, ὃν ἀνὰ φεραστῆται πλεῖστα καὶ τὸ ἔργον. τὰ φεραστῆται πόντος, ὡς ἴσα τοῖς ἐκ φεραστῆται μέρους, μὴδ' εὐπαροῦσιν ὑπ' Ἀνδρόνικου, ὑποτοντορῶζα κατ' Ἀνδρόνικον.

quod Tripsychem Constantinum excæcavit, hominem charissimum & diligentissimum tyrannidis ministrum: qui fide & obseruantia erga illum ferè nemini cedebat: nec quicquam ei ad victoriam in certamine benevolentie deerat, nisi quod vnus Hagiochristophorites Stephanus in eodem stadio paristudio cum illo decurrebat. *Causa cur Tripsychi pupilla extinguerentur, offensa exigua fuit, digna quæ negligeretur potius, quàm in quaestionem vocaretur, & pœnam auctori irrogaret, præsertim tam dilecto, nec minus diligenti.* Verùm quia temporibus Andronici ociosif verbi ratio reddebatur, & Tripsychus earum causarum quæsitior multos excruciarat, & bonis omnibus spoliatur, quodd contra Andronicum nonnihil murmurassent, aut malæ alicuius cogitationis reliquias animis celassent: in eadem mala inclementer incidit, suapte iniquitate circumuentus: & qua mensura sæpe mensus fuerat conferta & exuberante, eadem ei remensus est Andronicus: & quam foueam aliis sæpe foderat, in eam (quàm vero iudicio) ipse merito incidit: & in se deuoluit saxum, quod sæpissimè aliis intenterat. Itaque delatus à quodam ex coniunctif-

Tripsychi Constantini excæcatio. Mali domini pessimus seruus iniquissimorum obseruorum debita mercedem accipit.

Leues ob causas tyrannus in seruos sibi charissimos sequitur: & ociosif verbi ratio sub crudeli principatu requiritur.

Implus suapte iniquitate circumuenitur, & in foueam quâ aliis foderat, ipse incidit.

Delatores aulici sibi coniunctissimos euertunt.

fimis, Tripsychum tot beneficiis cumulatum, tot dignitatibus ornatum, qui in imperatoriis literis dilectus filius appelletur, & exploratae fidei homo, qualis hodie vix inueniatur, pecuniosum illum & purpuratum, æquè de Andronico queri, ac eos qui nihil ab eo beneficij accepissent: perdoluit Andronicus, & fide eius in vniuersum damnata, tristis astitit, isque verbis ad iracundiam est extimulatus. Vt verò delator animaduertit, effervescentem bilem acriora verba flagitare, vt magis etiam ebulliret, & sanguinarium illud iracundiæ pelagus, miserum Tripsychum, vt Ægyptium equitem absorberet, subiunxit: *Etiam filium tuum, Domine Imperator, & legitimum imperij successorem, pulcherrimum & optatissimum omnibus Ioannem, insanis verbis calumniari non desistit Tripsychus: eumque, vt piaculum, diuinam Imperij sedem conscensurum pradicat. Adhuc, cum aliquando Imperator Ioannes prateriret, eique à maxima hominum frequentia acclamaretur: Tripsychus eum derisit, & per contemptum Zinziphizem vocitauit. & cum magno suspirio dixit, O miserum principatum Romanorum, qualis ei Imperator expectatur! Erat autem Zinziphizes deformissimus homuncio, qui in circo equestri crebrò verfabatur, plerisque membris distortis, breuis & carnosus, scurra tamen non infusus, & risus concitandi artifex.*

Summa delationis ad aures Andronici hominū suspicacissimi.

Ad delationes qualique tyrannorum aures aperta sunt, vnde moestitia & iracundia, sy-cophantæ autem igni oleum callidè addunt.

Et atroces conflaguant calumnias, quarū mole vno impetu delati inauditi obruuntur.

Calumniarū auilicariū delineatio.

Contemptus, res omnibus, præsertim auilicis, grauissima.

Principes vires scurris & nihil hominibus comparare, nefas.

νίκου καὶ Τελύχου, ὁ τότες εὐποίαις ἀειαντλούμενος, καὶ τὰ τῶν ἀξιωματιῶν ἰσχυροῦ καὶ κτλ. καὶ τῶν βασιλείων ἀκέρων ἐπιτολάς, ἡγαπημένον ἦν, καὶ κνιπὸς ἀνδραποδιστῶν ἐν ταῖς νυκτὶ μέγαις δυσώρειον, ὁ πολυκόλπος, ὁ δὲ πᾶρυφον, ἐπαθλιώτα τῶν ψυχῶν Ἀνδρόνικον, καὶ ἀπίστα καὶ ἀγνοῖα τῶν ὄλων, ὅππῃ συννοίας εἰσήκη, καὶ ὅρμητον ἔπειτα ληθύντων ἀνὰ ῥιπὶ ζύμῳ, καὶ εἰς θυμὸν ἐπιφεισῶν κλυδωνίων. ἔπειτα ὁ κοροσσιγέλλων ἐώρετο τὸ ἀπαθλιώτατον τῶν θυμῶν, καὶ ἐτέρας ἐπιπέδους ἀριμυτέρον ῥημάτων ὅππῃ φέρει, ὡς ἀπὸ τῶν λαύρων ἡγεμονίας, μεταρσιωθεὶν αἰδέριον, ἡ ζωὴ τὸ ἀχανές ἐμείνοτο ὅρμητο λότην πέλαιον καὶ καταιγιδώδη δελον πινολὴ ἐς τὸ δραστέον καὶ κατακρύψαι ὡς ἔπειτα τριεσάτιον Ἀἰγυπτίον τὸ ἀθλιον Τελέψυχον, φησὶ πρὸς Ἀνδρόνικον, ὡς ἐπὶ τὸν υἱὸν καὶ ἀξιοδύστην τῆς σῆς βασιλείας, καὶ κληρονόμον ἐνομόν τῆς ἀρχῆς, τὸν κάλλιπον ἐκ ἀσπασιότητος ἀπασῶν Ἰωάννην, δραστέρον ἐπαύεται Τελέψυχον, ὅππῃ πλῆθος φεγγόμῳ ῥήματα, καὶ βδέλυμα τῶν ἀγαθῶν θείων τῶν πατρῶν καὶ τῆς αὐτοκράτειρας ἐκιδρυθησόμενον, καὶ ποτε περὶ τὸν μὲν τῆς βασιλείας Ἰωάννην, ὑπὸ πλείων δὲ θυμῶν καὶ κοροσσιγέλλων, τὸν ἡ Τελέψυχον ἐπεγγελάων τὰ οἰδύσθημεν, καὶ Ζιντζίφίτην ὀδοκαλεῖν, καὶ μέγα σενάξαντα εἰπεῖν ὡς δυσυχίς Ἰωάννην ἀρχῆς, οἷός σοι ὁ αὐτοκράτωρ ἐλπίστῶν ἡ ὁ Ζιντζίφίτης ἀνδραποδιστῶν εἰσεχθῆσατον, ταῖς τῶν σαδιδρομίων Ἰππων ἀμφοτέρωθεν ἀντιθέσιν, καὶ τὰ πλείω μὲν τῶν μελῶν ἀσάρμοσον, καὶ βραχὺ τὸ δέμας καὶ εὐσαρκον, ὅππῃ πᾶρον ἢ ἄλλως, καὶ δεινὸν εἰς ταμεία τῆς ψυχῆς ἀπαλωσόμενοις βωμολοχῶν σκώμασι, καὶ ποιητικῶς γέλωτος λόγους δραστέουσι σκώματώτερον. οὐκ

οὐκ ἐνεγκάων τόνω τὰ λελεγμένα, ὡς ἡ βολίδα ἐνδον ἐν καρδίᾳ δεδεγμένον Ἀνδρόνικος, ἀπὸ λαύρα τὰ κοροσόντα τὰ Τελέψυχον δραστέον, καὶ εἰρηκτῆ ὄραδος ἀδίσμω, εἶτα καὶ τῶν ὀμμάτων φάους ἀπασερεῖ. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τῆς ὄραδος δυναστείας τὰ Τελέψυχον, ὡς ἐπὶ αὐτῶν ἀντικρις ῥηθλιώτα καὶ περατωθῆσιν τὸ τῶν σολομάντων ἐκείνο δοκεῖν, ὅφισιν, εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι μὲν ἀνδρὶ τὰ περὶ τὰ ὄρατα τὰ μὲν τοιαῦτα αὐτῶν βλέπει εἰς θάνατον, καὶ τῆ δὲ μὲν τὰ καὶ τῶν βασιλίδων πόλιν ἐφέρετο.

Quibus verbis grauiter commotus Andronicus, Tripsychi bona grandinis in momentum dissipat: & ipsum in liberam custodiam datum, tandem etiam excæcat. Hunc Tripsychi potentia finem habuit, vt Salomonis illa sententia planè in eum quadrare videatur, cum ait: Vias esse quæ principio rectæ videantur, sed exitum earum ferre ad mortem.

Irreptincipi, faadi subdit, in quos irruit, calamitas.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΚΥΡΙΟΥ

Ἀνδρονίκου τῶ Κομνηνοῦ.

ἦ

NICETAE CHONIATÆ

LIBER SECVNDVS DE IM-

perio Andronici Comneni.

BREVIARIVM.

- 1 Andronicus Siculis victoribus parum feliciter resistit.
- 2 Eiusdem apparatus ad Constantinop. urbem (quam obsidere cogitabant Siculi) defensionē. Negligentia, luxus, satellites, canis, crudelitas Andronici.
- 3 Contra, eiusdem præclara quadam virtutes proponuntur, nempe benignitas in pauperes, & reipublica cura.
- 4 Grauis oratio Andronici de Imperatorum negligentia.
- 5 Senectus Andronici naufragorum inco-

- lunitati consili. Alia memoranda in reipublica commoda ordinar: equus est subditis, eorumque oppressores multato doctorem amans sed dissertationibus de religione insensu.
- 6 Saturnina Andronici statua. Imagines Imperatricis quam suffocauerat, cur transfurmaverit. Templum 40. martyrum instaurat, & exiliū suū gloriatur.
- 7 Crudele Andronici consilium de tollendis omnibus seditionum cognatis. Vniuersæ eorum familiae condemnantur.

- 8 Edicti crudelis exordium & summa eiusdem exagitatio. Manuel Andronici filio edicto ref. agatur.
- 9 Impietas Andronico ad Egnastri-mythos dæmonum seruos abeuntes, ut successorem nosset. Mali genij astro percitus malum imminens minimè videt.
- 10 Hagiochristophorita dum Angelum Isaacium occidere studet, occiditur: Isaacius autem in templo supplex populum conat.

Tragedias superiore libro describitur comitantur alie calamitates in rep. & aula, iadèmq. horrendu ipsius Andronici exitiũ & suppliciu. Ita vltio diuina dũ peccatores expectat, in eorũ capita gladius acuit, pœnãtũq. grauitate iudicaturẽ supplicioũ compenat.

Andronicus Siculis resistit, sed parũ feliciter.

Hostes nimium secure & perulãter contemnit. Superbie ignominia comas.

David ille prefectus Theffalonicensis, mollis Greculus, merito deridetur, vt qui a uinum effeminatũ geret.

Hoc vrbis imperatricis statutu, Siciliensis exercitus in tres partes est diuisus: quarum vna Theffalonicam mansit, altera in Ser-ranum agrum impressionem fecit, vt loca illa omnia vastatura & subactura. tertia quasi plana via processit: neque villo hoste apparente, ad ipsam Mosynopolim tentoria fixit, & circumiacentia loca omnia subegit. Andronico verò principio curæ fuit præsidium mittere Epidamnium. Sed paucis diebus post, quàm Branas Ioannes eò peruenisset, Itali veluti volatu per aerem aduecti, citra laborẽ & quasi per ocium incenium pinnacula transcenderunt. Ioannes Branas captiuus in Sicilia est abductus. Deinde Theffalonicæ præfidi Dauidi per literas mandauit, vt vrbis custodia contentus esset, nec calcearios Latinos quicquãformidaret: vtque saltaret, morderet & pungeret, vt ipsa verba Andronici apponam: quæ cur vsurparit, solus autor nouit Andronicus. Sed ciues facitiores verba illa ridebant, & ad quædam vulgaria & obscena detorquebant, quæ silentio prætereunda sunt.

- 11 Seditioem comprimere dum studet Andronicus, accendit. Ioannes Ducas frustra ambit imperium: nam Isaacius Angelus Imperator designatur, vnde Andronici fuga.
- 12 Palatium à plebe direptum: Captiuus Andronici, qui miserabiliter exagitatus à plebe Constantinopolitana, atrocissimũ cruciatibus occiditur.
- 13 Andronici elogia, vaticinium, sepultura, & de eiusdem interitu vaticinium.

Oδὲ γε Σικελικὸν στρατόμα τειχῆ διαιρεθὲν, ὃ μὲν τῆ Θεσσαλονικῆ περιεμένε. τὸ δὲ αὐτῆρον δὴω μεείδων, ἢ μὲν εἰς βάλλει καὶ ταῖς Σέρρας, καὶ τὰ ἐκείσε πάντα χερσὺ ἀλ καὶ πορθεῖν ἐνικνευ. ἢ ὃ ὡς δὲ λείας ὁδοῦ φερεμένη, καὶ μηδὲνα τῆ εἰς χεῖρας ἰόντα ἢ αὐππίπτοντα ἔχουσα, εἰς αὐτὴν τῆ Μοσυνόπολιν κατεσκύωσε, ἔ τὸ κύκλῳ ὑποχέειον ἔδετο. Ἀνδρονικῶ ὃ τὰ μὲν περὶ ταῖ μέληστέ σείλαι τῆ αὐλάξοντα τῆ Ἐπίδαμνον, καὶ ἀφίκετο ἐκείσε ὁ Βραναῖς Γωάννης. Βραχέαι ὃ ἡμέρα, καὶ οἱ μὲν Ἰταλοὶ Ἐπίδαμνος ἐπέβησαν ὡσεὶ πύλοὶ καὶ ἀέριοι, μικροῦ τε δάτερον τῆ ποδῶν περὶ βάδλυ ἐκτείναντες, ἀποκαμόνως τὰ τῆν περὶ βόλων ὑπεβήσαν κρηδέμα. ὃ ὃ Βραναῖς εἰς Σικελίαν ἀιχμαλώτος μετέπιπτεται. ἔπητα ὃ τῆ δέπτην λαχόντ Θεσσαλονικῶν, Δαβίδ ἐπέσελλε, ἔ ἐπέτελλεν ἑπαρτυνεῖν τῆ τῆ πόλεως φυλακῆ, καὶ μήσλ ὄλας δεδένοντ τοῖς περὶ τῆ βράφοις Λατίνους, πηδῶν δὲ καὶ δάκνειν, καὶ κεντεῖν, ἴν αὐτὰς τὰς Ἀνδρονίκου ὑπερθεστωμυ λέξεις, καὶ ἐφ ὅττω μὲν Ἀνδρονικῶ οὐπασὶ συνετίθει τὰ γραμμάτια, μόνῳ ὃ ἐκδιδοῖς ὑπεσάμνῳ μὲν Ἀνδρονικῶ. αὐτοῖς δὲ τοῖς φιλοσώωμοσι πολίταις δὲ γελῶτῆς ἤητο τὰ γραφόμενα, ἀντιφύροσσι ταῦτα καὶ ἀντιβάλλουσι πρὸς ἀίχρα πηδδημόσια ῥήματα, ἀ μὴ ἀποροφῆν χερῶν. ὅππ

ὅππ ὃ τῆτοις τὰς Ῥωμαῖκὰς δυνάμεις συνθεροῦσ, ὅσαί τε ἑῶα, καὶ ὅσα ἑστέ. ρια, καὶ ταῦτα εἰς τὰ μέρη διελών, τὸ μὲν τῆ βασιλεῖ καὶ ὑπὸ Γωάννη ἀπέταξε, πρὸ τῆ Φιλίππου δατείβοντ ἑπαρχίαν, τὸ ὃ τῆ Χαρτυλαεῖν ὑπερθεστωκε Χέμνω, ἀλλο τῆ Πιλαγολόγω Ἀνδρονικῶ ἑτερον τῆ ἐν τῆ Νικηφόροδῆς πηθείς μὲν παρ Ἀνδρονικῶ, τῆ τῆ ὑπερκοιμῆτος κυδρὲ μὲν ἄξιώματι. ἀλλὰ καὶ Ἀλέξιον ἐκπέπομφε τὸν Βραναῖν μεδῆ ἑτέρω στρατοματῶ. πῆλῳ ὃ μὲν ὑδὲς κυνηγαῖοις ἐκδύπαθει καὶ τῆ Φιλιππῶπολιν, ὅσα καὶ πύλων Γαδειείδων κατὰ χερσὶν ἢ Διονυσείων συλίδων καθύρσειν τῆν τῆ Θεσσαλονικῆς περὶ νόμοσιν φανταζόμενῳ. οἱ ὃ λοιποὶ ταυτησὶ πολιορκημένης, ἐτήσασ μὲν καὶ ἑπαρῆσαι ὑδαμῶς ἀπεδάρροου. πρὸ ῥωτῆτα ὃ σκλυοῦ μὲνοι, δὲ ὅππῆρον καὶ ταχυδρόμων κλεπτόντων τῆν εἰς τὸ στρατόπεδον τῆ πολεμίων ἀφίξιν. τὰ καὶ Θεσσαλονικῶν ἦσαν ἐναπίζόμενοι. μόνῳ δὲ ἄπο παύτων ὃ Χέμνω Θεόδωρος, ὑπέσθη ἐγῆτερον περὶ σελθεῖν, ὡς ἐπαμυνῶν Θεσσαλονικῶσιν ἐν τῆ συμπλακῆν τῆς διελιθοῦσιν τῆν πόλιν στρατομασιν, ἢ καὶ παρελδσόμενος ἔστωσεν, εἰ καὶ τῆτο ὄξείη. ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀμφοδῆμαρτων τῆ σκοπῆ, ἀίχρως παλίμπως ἐφέρετο. οἱ ὃ ἀμφῶ αὐτὸν μηδὲ μέτωπον κόρυθῶ τῆ ἐν τῆν βλέψαι ὑπενεφρόντες, τὰ νῶτα μετέβαλον. καὶ ἀμέσως ρεπῆ ἐφάλλον, ἐν τῆ τῆ πρὸς πολλὰς ὁμοφύλοισ ἀνδραιομῶνοι, τὸ ὃ ἐν ἀεὶ μὴ ἐρρησάξεν, ἀλλῶ οἱ οἱ πῆδθῶες ἀνήγηλλον αὐτοῖς πολεμίοις, τοῖς αὐτῶ τῆ καπδῆν, καὶ ἔρως αὐτοῖς διδαχθῆναι τὸ ἐν μάχαις ὄξυρροπον τῆ ἀδρῶν. ἐπει δὲ ἑάλω ἢ λογίμη Θεσσαλονικῶν, καὶ ὃ ὑπερμελισμός, ὡς μοι εἶρη, ἢ δὲ ξυπέθη τῆ

Post hæc Romanis copiis tã Occidentalibus quã Orientalibus coactis, & in legiones descriptis, partem vnam Ioanni filio, Imperatori designato, tum in Philippica prouincia degenti, aliã Chũno Chartulario, aliam Andronico Paleologo, aliã Niccephoro spadoni dedit, cui Accubitoris dignitatem tribuerat. Alexium quoq; Branam cum alio exercitu ablegauit. Cæterũ filius eius circa Philippopolim venationibus deditus, de excidio Theffalonicæ nõ magis cogitabat, quàm de Gadiũ portis, aut Bacchi columnis euertendis. Cæteri verò dum ea obsideretur, propius accedere & opem ferre nullo modo ausi, castris longè ab vrbe positis, per speculatores & expeditos equites castra hostium furtim ingreffos, Theffalonicæ statum explorabãt. Solus omnĩ Chũnus Theodorus propius accedere non dubitauit, vt ciuibus in aciem contra hostes egressis, opem ferret: aut, si liceret, ipsam vrbem ingrederetur. sed vtroque consilio frustratus, turpissimè pedem retulit, quòd milites eminus, ne galeam quidem hostilem intueri ausi, tergis obuensis effusè fugiebant. In eo duntaxat cæteris populariibus suis præstãtiores, quòd non semper ignaui defederant, sed hostes, quos speculatores adesse nunciarãt, coram aspexerant, & re ipsa impetum eorum cognorant. Capta Theffalonica, & Sicu-

Mulci quide exercitus, sed nulli duces. Etenim si caput imperij morbis in sanabilib. laborat, quid membra iuant?

Venator, nõ semper bellator: Vnum age, princeps.

Grecorum Ignauia.

Chũni Theodoti pusillanimitas, theffalonicensibus exitiosa.

Milium Grecorum fuga turpissima.

Hos fallè perstringit Nicetas, nepe lepores galeatos.

Siculus exercitus trifiaria diuisus Constantinopolim cogitat.

Io exercitu diuiso, vt dictum est, que alij prius instar Chimære coniunctum, tam separatum esse dicerent: fortissima eius pars tanquam leoprecta ad urbem imperatricē contendebat: media Serranū & Amphipolitanum agrum peruagabatur: postrema, classis videlicet, quæ in modum serpentis in aquis voluitur, principem Thessalorum urbē custodiebat. Verū Romanis; quamuis coniuncti iisdem auspiciis militarent, ne sic quidem cum vna parte dimicare ausis, hostes qui Mosynopolim occupant, cum nullum hostē viderent, longius progredi statuerunt. Romani verò montium verticibus infessis, in planiciem descēdere, & hostibus ire obuiam non audebant. Itaque Siculi nihil cūctandum esse rati, coactis in vnum copiis, Constantinopolim petendam & occupandam esse censuerunt. Hæc etiam spem Comnenus Alexius eis fecerat, qui cum eos ne ducis quidem loco comitaretur, tamen irrita spe cōcepta, homo stultissimus, ac ne ouibus quidem pascendis aptus, Siculorū regē sua causa laborare putabat: nec minus supercilij præ se ferebat, quam si iam Imperator designatus, insignia Imperij gestaret, & apud peregrinum militem se à Constantinopolitanis non minus quam patruū magnificū Imperatorē Manuelem desiderari, & æque ac matutini Solis incūdiſsimos radios expectari

Græcorū ad Siculi exercitus conspectum timiditas.

Ambitiosi & solidi principis imago.

Humanæ vite vanitas, in qua sapius homines ne ouibus quidem pascendis apti, sceptrā gerunt.

Σικελικῆ στρατιώματι, ἀλλ' οὐδ' αὖ εἰπε πῶς ὡς καὶ μυθικῶν Χίμαιραν συναπτόμενον πορεύεσθαι τὸ ἀπὸ Παλίου, τὴν διαιρέτην, τὸ μὲν κεραιῶν αὐτῶν ὅσα καὶ λέων πορευόμενον, εὐθὺς τῆς βασιλίδος ἵστοπόλεως, τὸ ἕκαστον τὰ κατ' Ἀμφίπολιν καὶ Σέρρας ἐπέμετο. τὸ ἕτερον ὅσον δηλονότι ναυτικόν, καὶ ὡς ὄφισ σερπέντων ἐν τοῖς ὕδασι, ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐκινεῖτο πολὺν χρόνον ὅτι ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων ὄντων ὁμοθυμαδὸν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ βάλλοντες ἐν στρατῷ, ἐν πνι συμπαγκλίῳ ἀπεθάρρουν τμήματι ἀλλ' οἱ μὲν κατὰ φέρτες τῶν Μοσυνοπολιν πολέμοι, καὶ περὶ τὸ πορρωτέρω πορείας ἐπέπνεον, μηδαμῶς ὀπλίτω Ῥωμαῖον ἐνοπτρεῖσάμενον. Ῥωμαῖοι ἡ τὰς τ' ἐκείσε κατὰ λαβόντες ὄρειαν λαγύνας, εἰς τὸ πεδῖον ἐκείνου ὑποκαταβῆναι, καὶ δὲ ἔξωθεν τὸ ὄπλον δυσμενῆς ὄδον ἐγνώκεσαν Ἴταλοι, μηκέτι αἰσθύνεσθαι, ἀλλ' ὁμοθυμαδὸν ἀντιβῆναι, καὶ πορρὸς ἐν κατὰ τὴν τῶν Κωνσταντίνου Καλλιπόλιν ἐπειχθῆναι, καὶ ταυτίῳ χιφροφασίῳ, ἔπειθ' αὐτῶν ἐπὶ ἤρην ὁ ἐκ Κομνηνῶν Ἀλέξιος, ὃς σφοδρῶς σιωπῶν, καὶ μὴ ἐν μέρει ταπύμενος στρατηγῶν, ὁμοῦς ἀτελεσθῆναι ἐκ ἐμελλον φανταζόμενος ἦτο ὁ ἀνίστασθαι, καὶ μηδὲ πορρωτέρω ἀρχὴν ἐνδέξασθαι, ἀλλ' ἐκείνου δευπονεῖσθαι τὴν Ῥῆγα τῶν Σικελῶν, καὶ ὡς ἡδὴ ἐν τῇ βασιλικῇ ἀρχῇ καταστῆσαι, καὶ ἀρχαρισσασθεὶς ἀποκράτωρ ὁ μελετήδης ὠφρῶτο, φάσκων ὁ δὲ τῆς ἐπιπέδου πορρὸς τὸ ἀλλόθεν στρατόμα, μὴ αὐτὸν ὑποβεβηκέναι τὸ ἑαυτῶν πόσον ὄψα τῶν Κωνσταντινουπολίταις πορρὸς τὸ μεγαλεῖον τῆς βασιλείας καὶ πορρὸς πατρὸς αὐτῶν Θεῶν τ' Μανουήλ, ἀλλ' ἔτιος ἠγεῖσθαι ὡς Ῥωμαῖοις ἀσάσιος, ὅσα καὶ ἡ μεροφῆς ἡλῖος, καὶ τῶν αἰέρος ὀκλίῳ ἀποδραστήρων κείνεσθαι

δοικαλόν. Ἐταῦτα μὲν ἔτιος. 2 Αὐτὸς δὲ Ἀνδρόνικος τὰ τείχη τῆς πόλεως περιελθὼν, εἰ πὺ χρόνον ὑπέσκαζεν, ἐπιπορεύσασθαι τὸ πορρωτέρω, καὶ ἡ ἐργον εὐθὺς τὸ ὄπλον ἔμενον. κατὰ ῥεῖποντο δὲ καὶ τ' οἰκημάτων, ὅποσα τοῖς τείχεσιν ἐπιπέδον, εὐφροδὰ ἐποίησεν τὰ ἑσώθεν, καὶ ἦτες μακρὰ περὶ τὰς ἑκατὸν ἐσάλουον καὶ τὰς ἀπταί, ἠτοιμασθῆναι πορρὸς ἐκπαλοῖαν, δεῖσαν ἐπιβοηθήσασθαι πόλεσι κακῶς δεκείμεναι ὑπὸ τῶν σὺλας τ' Σικελῶν, καὶ τοῖς ἀσυπολίταις ἀρήξασθαι (καὶ ἔτιος ἔτιος ἐπιπέδον ὄντων αὐτῶν τῶν πολέμοις) ὁ δὲ τῆς ὀκλίῳ καὶ κατὰ ῥὸν τ' ἐπέχοντα θαλάσσιον κόλπον, ὁ πορρωτέρω δὲ κίλιν ὀκλίῳ ἐν βλαχέρνας ἠϊόνα ῥαίνοντα. καὶ τὰς μὲν κοινὰς ἐς τοσούτου δεκείμενος φροντίδας, ἀπέπεσεν, ὡς ἀρκοῦντας ἡδὴ ἑαρεῖτως τὰ πορρὸς ἀπὸ μάχησιν διοικήσας, καὶ καταπολέμησιν τῶν τοῖς Ῥωμαῖοις ἐπιπέδων ἐχθρῶν. ἀνηκοῶς δὲ ἀλῶναι Θεσσαλονίκην, εἰς κακοποιῶν τρέπεται τῶν πορρωτέρων Δαβίδ, ὃν φύλακα τῆς πόλεως ταύτης τὸ λέγειν ἡδὴ δεδῆλωκε. καὶ συλλαβῶν τούτοις, καθεύρουσιν ἐν φρεσὶς. δημηγορῶν δὲ, ἐπὶ ἐν μέγα τὸ συμβῆναι ἐλεγεῖν ἔτι, ἐπὶ ἄξιον ὡς κατόρθωμα σεμνολογεῖσθαι τοῖς Σικελῶσι. ἐ νῦν ἡ πορρὸς, ἀλλ' ἀ καὶ πορρὸς πόλεων ἀλώσεις, ἐπὶ ἡδὴ τὸν χρόνον φιλεῖν, καὶ νικῶν ἐπαμειβεσθαι ἀδρας. φήμας ἡ βαλλόμενος ἀποκτάμενος ἀλλοτε ἀλλας, ὁ συχνάκις ἐριστῶν τῶν ἀγγελλόντων, ὡς νῦν μὲν οἱ ὑπεναντίον Ἀμιτιπολιν παρεῖσαντο, νῦν δὲ τὰς ἐπέξῆς ληίσταμοι χώρας, καὶ τῶν Μοσυνοπολιν ἐκινεῖσθαι, καὶ τὰς τοιαύτας ἀγγελίας ὡς οὐδὲ πορρὸς ἀπέπεμπετο, καὶ ἐλεγε, ὡς μεταεῖσται τοῖς ἐχθροῖς, καὶ ἐξολοθροῦσθαι τέλειον, ὃν τρέπον οἱ θεα-

ineptè iactabat. 2 Andronicus verò ipse mœnia vrbs circumiit: & si quid vetustate ruinosū erat, id suffulciri & instaurari iussit. Nec mora, iussis alacriter obtemperatur: ædificia extrinsecus mœnibus cōtigua, quæ facilem in urbem ascensum præbebant, diruuntur: naues longæ circiter e in littoribus fluctuant, ad nauigandum, si opus esset, & opè urbibus, quas Sicula classis infestaret, & ipsis ciuibus ferendam paratæ, (nā hi quoq; hostis aduentum imminere putabant) & ad marinum finum, qui fluminis instar Blachernium littus alluit, per tempus occupandū. Hacenus reipublicæ nauata opera quieuit, quasi iam abunde ad defensionem & hostium profligationem paratus, Audita verò Thessalonica expugnatione, Dauidis custodia eius vrbs propinquos in carcerē conicit, ac pro concione casum illum extenuat: nihil magni gefisse Siculos, neque nunc primum, sed sepe alias progressu temporis vrbes esse expugnatas, & victoriæ vicissitudinē esse. Sed cum alias aliis aduersis nunciis percelleretur, & crebrò adessent qui nunc Amphipolim esse captam, nunc finitimis illi prouinciis vastatis, hostes iuxta Mosynopolim castra habere afferebāt: iis quoq; rumoribus eleuatis, se vlturum hostes, & funditus delerurū dicebat, quem admodum venatores lingu-

Qui legum publicarum, humanitatis & honestatis parietes euerterat, qui domos ciuiū sanguine & lacte polluerat, qui mare & turbauerat defensionem quidē parat aduersus visibiles hostes, de re conciliatiōe cū omnipotente iudice nullo modo sollicitus.

Sibi ob præstitam vanā operam applaudir.

In mollis præfeti propinquos facit, iuste causa mali.

Plebem mēdacio lactat.

Hostibus ridiculè minatur. Sic solēt homines rerum imperiti aut ciuiū sanguine inebriati, aut prosperitate sua excaecati & ab adulatoribus demontati.

Comparat Italos apris, & ferinas pelles ante ferarum capturam iactabundus venator, mactationis proximus, imaginare ostentat.

Primaria Andronici tragœdia, Andronicus ipse.

Qui tot malis intus & extra obsessus seipsum in barathro victoriam perdit.

Et luxu corruptus, ac viciorum exercitum neglecto cœtus scortorum, æterno opprobrio amictus persequitur.

lares apros. Eos enim paulatim à saltu recedentes, & escam persequētes, in insidias & decipulam pellicis, ac venabulo transfigi, aut profundum vulnus in visceribus accipere. Italos eodem modo, quasi resistente nemine securos, & subinde maioris prædæ cupiditate progrediētes, in extremum & impropium interitum delapluros, & scelus suorum poenas duros. Quæ verba nihil erant, aliud, nisi futiles rationes viri, qui apertè naturæ rerū repugnabat, & concitatum contra se populum lenire studebat: non autem eò pertinēbant, vt ex viri fortis officio nihil intentatum relinqueret, quo Barbaros profligaret. Nam quâuis tot & tanta mala instarent, vt omnes atrocissima quæq; timerent, iisque veluti iam vrgentibus angentur: ille res intolerabiles æquo ferebat animo, & in alienis malis philosophabatur: idq; in summa ambitione & cupiditate imperij, qua ad inhumanitatem impulsus, omnes tyrannos qui vnquam fuisse superavit. Ad hæc, vt erat luxu corruptus, cum cœtu scortorum & pellicum in loca desertæ & temperata secedere, & ferarum more conuales & herbosos saltus consecrari solebat, vt gallinarum gallus gallinaceus, aut hircus caprarum ductor, aut vt Bacchus Thyadas & Menadas, sic ipse amicas suas antecedebat, tantum non hinnuli pellicis & crocoto indutus. Ac

ταῖς τοῖς μοναδικαῖς ἤδη συνῶν. αὐτοῖς τε γὰρ καὶ βραχὺ μετὰ τὰ μέρη τῆς λόχμης ἐκλείδης, λιχνδομοῖς περὶ τὴν περὶ κηλίω ἐδητιῶν, ἐνθα ὁ δόλθ καὶ ἡ πάγη κατέβηται, καὶ ἔπειτα ἐμπαίρει δόρυ, ἡ βαθείαν καὶ ἤντι ἀπλάτων δὲ χεῖρας τὴν πηνήλω. καὶ τοῖς Ἰταλοῖς ἡ ὡσὺ πῶς ἀφρονεῖν ἔντας, ὡς οὐκ ὄντ' ἔντος ἀντισταμῆς, καὶ αἰεὶ περὶ χροῦ ὡς τοῖς ἐμπαίρει, καὶ τῆ ἤντι πλείονων σὺλαν ὑποσταμνομοῖς ἐτίσει, μέλλει εἰς τ' ἔχατον καὶ ἀπεροπῆν ὄλεθρον ἐμπαίρει. καὶ ἔπειτα κορυφῶν αὐτῶν τ' ἀδικίαν αὐτὸν καταβήσεται. καὶ τὰ αὐτὰ ἐδέν, ἡ ἀνδρὸς τῆ φύσος τ' ἀπλάτων ἀπὸ μαχομῆς περὶ δήλως ἀμύλα περὶ βλήματα, καὶ πολιτείας ἡδη κατ' αὐτῆ φλεγμαίνεσης μελίματα, οἷς ἐκ τῶ ἀρρενέμοι, ἔπασσαν μηχανῶν μετῶν, ὅπως ἀποσορήσει τὸ ἀλλόλογω τῶν. καὶ περὶ τοῖς πῶν καὶ τοσέτων ἐφεσῶτων κακῶν, καὶ πάντων πείσεσθαι φανταζομένων τὰ οἰκρότατα, καὶ ὡς ἡδη παρόντων καὶ αἰώντων ὀδυρομένων. ὁ δὲ ὁμαλῶς ἔφερε τὰ αἰύποισα, καὶ οἷον ἐπ' ἀλλοτρίοις δεινοῖς τὸ φιλόσοφον ἐπεδ εἰκνυτο. Ἐ ταῦτα εἰπέρις, σίλαρχος ὦν, καὶ δὲ ἔροτα βασιλείας εἰς ἀπαθήροπα ἡδὴ ἐκκυλιώεις, ἔ τυράνους ὑπερλάσας τοῖς πῶποτα. ἐδέν τοι ἔπ' πόλεως πολλάκις ἀπαντῶν μῆρ, καὶ χρεῖας ἐταμείων καὶ παλλακῶν ἐφιλοκείνει τὰ τὸ τῶπων ἐρημικώτερα, ἔοῖς ἡ ἤντι ἀέρον ἐπλεονάζον ἐν κερῶσι, καὶ θηλείων δὲ κίλω σωμαγείας ἐροῦν, καὶ χλαροῖς ὡς εὐθευόμοι ἀλλοσεῖν, ὡς ὀριθας κατωικιδίους ἀλεξούων, ἡ ἀγας τεράθ' ἡ γέμοι ἀπολίς, ἡ καθ' ἅπερ ὁ σεμίλης Διόνυσος ταῖς Θυάδας, Σοβάδας, Μαγνάδας Βάκχας, ἔχον ἱπομένας ὡς ἐρομένης μόνον ἐ νεβείδα ἐξ ημῶν, καὶ τ' κροκωτὸν ἐν δό-

ἐνδύομοι. καὶ καὶ καὶ ταῦτα μῆρ ἡμέρας ὡσεὶ δὲ πῶποτα μῆρ ὀλίγοις τ' ἐκ τ' βασιλείας ἀλλῆς ὀπτανόμοι, καὶ τῶπων οἰπερ ἐπείρω μάλιστα περὶ κείων τὸ ἀλλοτρίοις ἡ ἐταμείων ἀπαστῶν καὶ πῶσαν πάροδον, καὶ πῶντα καμῶν εἰς ὀμιλίαν αὐτῶν χλαροῖς μῆρ, ἐχλαροῖ τε καὶ Σαρδανάπαλλον τῶν ἀπέσσειν, ὅς τὸς ἔχον, ὅς ἔροτα καὶ ἐφύβεισε, τῶ δὲ πῶτα φῶ ἐνεκλόλαπτε γροῦμασι. Ἐπικούρειος τε καὶ καὶ Χρυσίππειος, καὶ λαγνείων δυσυχῶν πολύποδος ἱμερον ἐδίωκε. καὶ φιλότηπ μαργάμων, καὶ τὸν Ἡρακλέα μῆρ μῆρ, ἀτεχνῶς καὶ τὴν ἤντι πενήκοντα καὶ μῆρον θυρατέρον Θύεις φθορα. ἐπ' ἔχον ἡ τὴν ἴσλω περὶ τὸ ἀκολασάμεν ἔχον, ὡς Ἰόλεων ἐκείνη καὶ τῆς παλινφουῖς ὑδρας σὺνείδον, ἔτω καὶ ἔπειτα τὰ ἴστω γαρὸς περὶ σὺνείδον ἀλοφῶν καὶ περὶ τῶν σκιδῶσ μασι ἀρροῦνυσιν. ἡδὲ καὶ ἡ καὶ τῶν Νειλῶν, κροκοδ εἰλω πῶν τῶ ἐμπερῆς, σίτηρον λαροῖ μῆρ, ὄποστον μῆρ τοῖς μὴ τὰ τοῖς τῶ βροτῶ κείνοι, δὲ περὶ τῶν δὲ ὁμας καὶ δῆνιστων ἐν τῶς ὀμιλίαις περὶ σὺνείδον. καὶ ἡ τὰ ἀρχεῖα γνῶμοι καὶ τὸ ἤντι ἔξωθεν δὲ τελεῶν τε καὶ δὲ ἀρχῶν, ἐκ ὀλίγων μῆρ τὸ περὶ αὐτὸν εἰλω δροφροκῶν, καὶ τῶ ἐν βαρβάρων ἰλῶν καὶ ἀδρῶν λαροῖ χαμῶντων ἀπ μὲ δόσι, καὶ τὰ πῶσι μῆρ ἐπαῖντων, Ἐλλῶιδ' ὡ φωνῆς. καὶ τοῖς περὶ κείνοις ἡ περὶ λακας ἐπαιε τοῖς τῶν ἀετῶν σὺνείδον ἐμπερῶν. περὶ τῶν ἡ καὶ κῶν καρῶ καρῶ, οἷον ἔλεσσιν ἀππῶν ἐπῶ, καὶ ἀδρῶ ἐφῶπῶν ὀπῶ τῶ κατεῖπῶν ἐπῶ, σὺνείδον ἐαυτῶ πεποῖητο. εἰ δὲ γὰρ σαματῶ τῶ λακας καὶ δροφῶσι ἀποδέν που τῶ βασιλικῶ κοιτῶν νυκτῶς κατωικίζοντ' ὁ δὲ γὰ κῶν

certis diebus à paucis aulicis, iisque intimis, veluti per transfennā videbatur: tibicinis verò & meretricibus omnem aditū patefaciebat, easque quouis tempore ad colloquium admittebat, voluptati vt Sardanapalus indulgens, qui sepulchro suo incidit, ea se habere quæ comederit, & pro libidine egerit. Erat Epicureus & Chrysippeus; morbo luxuriæ corruptus, & amorem perditus: Herculem & Thyestis filiabus stuprandis imitabatur. Sed quia tantum illi roboris ad lasciuiam non suppetebat, vt ille Ioleum contra rediuuam hydram implorabat, sic ipse virilia vñctionibus & deliciis firmabat. Vescabatur item Nilotica bestiola, crocodilo non abfimili, quem scincum vocant: à quo cibo cum plerique abhorreant, tamen tentiginem excitat, & ad rem venerēam paratos facit. In palatium à deambulationibus & recreationibus reuersus, non paucos secum habebat satellites, eosque ex barbaricis cohortibus & pestilentibus hominibus, quibus immodestia cordi est, linguæ Græcæ maxima ex parte ignaris: & qui ante cubiculū & fores excubabant, ex istiusmodi petulantibus cœtibus conflati erant. Tandem etiā canem asperum, qui & cum leonibus pugnat, & armatum equitem humi sternere poterat, in suo conclau habuit. Nā satellites & custodes noctu procul ab eius ca-

Vultum hominum fugit, vt lenones & meretrices ad se admittat.

Naturam ipsam violare nititur, & fenestri sur notam infamiz inuit.

Vicius rationem non ad naturam, sed ad foedissimas voluptates accommodat.

Pestilentes & crudelissimi mos nebulosus sibi latelites deligit.

Equi tot proceres ac cives non modo allatauerat, sed etiā supplicis eum scinderat, eam asperum in conclau retinet.

Vulgi simplicitati insultar, & miseros ciues nato trahit.

sceleratæque sua passim & palam ostentat.

Delicias suas sanguine fecerat.

Aduentus tyranni subditis permiciosus.

Tyrannicum axioma, cui regii opponatur, diem principibus peritisse, quo non subditis benefecerint aut aliquos sibi obsequentes pietate & iusticia sua effecerunt.

biculo cubabant: canis. verò ad ianum alligatus, ad exiguum strepitum horrendum in modum latrabat. Ita paulatim Constantinopolitano, rum simplicitati insultabat, & quasi naribus suspesos trahabat: & vt ad omnem imperatorum obseruantiam & cultum paratos (ignarus, se ab illis imperio deiectū grauiſſimas pœnas daturū esse) deridebat. Itaq; cornua ceruorum, quos venatus eſt, infignia, & rari aliquid habentia, in porticibus fori suspendebat, per speciem ostentandæ magnitudinis ferarum quas cepisset: cum reuera ciuitatis, & vxorum quas ipse corrūpebat, lasciuiam notaret. Quo verò die ex Propontidis deliciis & amœnitatibus in urbem reuertebatur, is dies omnino nefastus habebatur. Neq; enim alia de causa rediisse putabatur, nisi vt mactaret & perderet eos, quos sibi struere infidias suspicabatur. Ita Andronici aduentus multis detrimentum, & mœrorem, aut vitæ iacturâ, aut aliud extremum malum portendebat. Is enim vir cum eam veluti lineâ in animo suo descripsisset, ad quam crudelitatis suæ amuſſim exigeret: cum sibi diem periisse putabat, quæ non excellentem aliquem virum aut iugulasset, aut excæcasset, aut saltē obiurgasset, aut Titanico vultu terruisset. Nam sœuo pædagogico similibus, subinde flagellum in pueros quatiēti, t' epeſtiuē & intempeſtiuē

πρὸς τῶν θυραίων ἐδέδοτο, χαλκείω-
ν ἄν, καὶ πρὸς βραχίονα διατραπέ-
ζου ἰσοκρίνου, ἔτι μὲν ἰσοκρίνου ὑλακίω-
σιν ἠρώτων ἢ ἔτι κατεβύφα τῆς τ' Καν-
σαντινῆς πελιδνῆς εὐθείας, καὶ ὡς δὴ ῥί-
ν' ἐλκομένης ἐχλάσσει, καὶ πρὸς πᾶσαν τ'
κερατωτάτων θυμαρίων τε καὶ θωπεύων ἐ-
τοίμως ἔχοντασ ἐνωμώδ' ἔ, οὐκ εἰδὼς ὡς
ὑπ' αὐτῆς καθαιρεθήσεται τῆς ἀρχῆς, καὶ
τὰ τῆς ὄλων ὑποστήσεται χεῖρ' ἔ, ὡς τε
καὶ τῆς παρ' αὐτῆς θυμαρίων ἐλάφων τὰ
κέραια ὅσα δὴ διέδοξα ἴ, καὶ ἔχον τ'
θαύμασιν, ταῖς καὶ τὴν ἀγορὰν ἀψί-
σιν ἀνῆρα, τὰ μὲν δοκεῖν εἰς ἐνδείξιν τῆς παρ'
αὐτῆς ἀλισκομένης μεγέθους ἀγέρον, τὰ
ἢ ὄντι διαμακρόμεν τὸ πολίτευμα, ἔ
δρασερον εἰς ἀκροάσιν τῆς γαματῆς ὀπι-
νήσιν καὶ τὴν μεγάλην πόλιν γήροισι, τῆς
τῆς Πελοποννήσου τρυφῆων χωρίων καὶ
πρὸ τῶν ἀπανιστῶν διατήσεων, οὐκ
ἴ, μὴ δὴ πορεῖα κένεδ' ἔ, τὴν τότε ἡμέ-
ραν. οὐ γὰρ δι' ἄλλα ἄτ' ἀπαρῆναι ἐδόκει
ἢ ὡς θυραίων καὶ ἀπολέσων, ὅποσον ὡς ἐπι-
βουλον ὑποπτεύετο. καὶ ἢ Ἀνδρονίκου ἐπι-
δημία τῶν πολλοῖς ζημία καὶ ἀθυμία, ἢ
καὶ πρὸ βίου ἐκδημία, καὶ πᾶν ἀλλότ' ἔχα-
τον κακὸν συλλερόμεν. ἔπειδ' ἢ παρ' ὁ αὐτῶν
ἄσιν καὶ γραμμῶν μονοδικαίων, καὶ μη-
κίζομένην εἰς τὸ λεπτάλειον ἔ ἀπλάτεις
ἐν τῶ ἑδαφίῳ τ' ἰσχυρῆς καθάπαξ τὴν
ὄξυχλίαν πορεύοις, καὶ πρὸς ταύτῃ
ἀπαν δόσεων τὸ πρὸ τῶν μόνων, ἀβίωτοι
ἔτε τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν οὐ ξυμειλήθη
πῆνα τῆς ἐν ἑσπέρῳ καὶ ἡλύχνοισ ἐκ ἐσβε-
σεσάμασιν, ἢ ὅτε δ' ἢ πῆ οὐ κατ' ἔφα-
το φιλονεικίας, ἢ ὅππῃ κηκῶ βλέμμασιν
καὶ Τιτανικῶ ἐμβελιήμασιν μὴ ἔξέστη
τῶ φρονεῖν. παιδαγωγῶ γὰρ ἐμβελθεῖ ἐ-
κός, θαμά τ' μερῶν μεταφρονεῖ τ'
σκυτάλλω, ἐκμάρος ἀκμάρος ἐπέπλητ' ἔ

ἐπιστάμεν, καὶ πρὸς πᾶσαν ἀκοιῶν ἐκεί-
νω αἰδέυοντων παρεξυμῶτο. κατηφιῶντες
οὐδ' οἱ τότε ἀθηροποι, καὶ συνίζοντες ἐ-
βίωσιν, οὐδ' ὁ ὑπὸνος ἀφρονεῖς τοῖς πολ-
λοῖς, καὶ ὁ δὴ ὡν ἀδαῆς καὶ μαλακός,
ἀλλ' ὀφθαλμοῖς ἐφίξων ἀκροῖς ἀφί-
ππασιν, καὶ διεψύσμεν ἴ, τὰ πολλὰ, ἢ
Ἀνδρονίκου δρασσοβέμεν ὄναρ πολλὰ-
κίς ἐπιστάμεν, ἢ ὅσοις ὁ τραχύς ὄξ' καὶ
δυσεκβίαστος καὶ ἀπαράτητος τὴν ὄργην,
τῆς οἰκείας ἀπλωείας ἔδετο πάρεργον. ὁ
γὰρ ὅτι τ' ἔχῳπτον συμβήσασιν ἡμερῶν ὁ
Θεοφύλακτος φρονεῖ ὄξ' ἔ, δηλονότι ἔ-
σονται, οἱ δύο ὅτι κληῖς μιᾶς, ὁ εἰς πα-
ραλαμβάνεται, καὶ ὁ ἔτερος ἀφίεται τῶ-
το ἀτεχνῶς καὶ ταῖς ἡμέρας ἐκείνας ἐγί-
νετο, ἔξ' ὅσον τ' σιωδῶν ἔξ' ἀπῆνα συλ-
λαμβανόμεν, καὶ ἀπαρομέν πρὸς σω-
ματικῶν καὶ κωσῶν (οὐδ' ἔ γὰρ καὶ γυναικῶν
ἀπῆσαν τῶ μὴ ἔσπο δὴ κλυ πῆπεν, καὶ τὰ
ἀπὸ κταῖα ὑψιστάσιν, ἀλλὰ καὶ τῶ πῆπεν
οὐκ ὀλίγα τὸ τ' ὀφθαλμῶν ἀπόλεσιν
φῶς, καὶ λιμὸν, καὶ φρενῶν, καὶ ἀμισμοῖς
ὑπέσπασιν σάμασιν) καὶ πατῆρ ἡλύγ' ἔ
κων, καὶ ἡεῖς ὄξ' ἔσπασιν πατρῶς. καὶ διε-
μερίζοντο πέντε ἐν οἴκῳ ἐν, τρεῖς ὅτι
δύο, καὶ δύο ὅτι τρεῖς. πολλὰ δὲ καὶ ὡς
σοδομικὸν ἐμωρησῶν τὸν τῶ Ἀνδρονί-
κου θυμὸν ἐκτρέπε μῶν, φρηάδες ὄξ' ἔ
δι τῆς πατρῶσ γηγόνασιν, καὶ τοῖς ἐκ
γειτόνων ῥωμαίοισ παρνεβαλον ἔθνεσι,
οἱ καὶ ἔχον ἀν ἑαυτοῖς ἀπαρῆσῶν κα-
κῶν, εἰ τὴν φρηλῶ τῆ Ἀνδρονίκου ζωῆ συ-
νεμέτρησαν. νῦν δὲ τ' κατ' οἶκον μετα-
ποσέμενοι, εἰς σῆλῶ μὲν ἀλός καὶ τ' γυ-
νήκα ἔσπασιν ἀν ἐπάσασιν, ἐδὲ νεκρῶς ἐγ-
γόνεσαν ἀλός, ἀλλῶς δὲ μωραφῶντες, τὸ
ζῶν κατέσπασιν κακῶς.

3 Οὕτω δ' ὄξ' ἔσπασιν ἔχων, καὶ
σκληρῶν τὸ ἔξ' ἔσπασιν, καὶ ἀμετασπῶς

obiurgabat, & ad quodlibet
verbum suis auribus ingra-
tum commouebatur. Quo
fiebat, vt ea tempeſtate ho-
mines mœſti & ſolliciti vi-
uerent, nec ſecuri ſomnum
caperent, ſed ſubito territi
expergiſcerentur, Andro-
nicum in ſe irruere rati: aut
eos cernere, quos aſperille,
implacabilis & inexorabilis
trucidarat. Nam quod Deus
& homo Chriſtus, extremis
temporibus futurum eſſe di-
xit, vt binis in eodem lecto
cubantibus, alter aſſuma-
tur, alter relinquatur: id om-
nino illis diebus accide-
bat, cum alter coniugum ad
pœnas corpore luendas ſu-
bito raperetur (neque enim
mulieribus cōceſſa erat im-
punitas: quin & harum non
pauca oculis orbata carce-
rem, famiem, verbera tole-
rarunt) pater filios negligē-
ret, filij patres non curarēt:
ſi in iſdem ædibus quini eſ-
ſent, terni binis, & bini ter-
nis aduerſarentur. Multi et-
iam Andronici iracundiam,
vt Sodomiticum incendium
remis & velis fugiētes, quàm
longiſſimè à patria diſcede-
bant: qui ſi exilium vſque ad
illius obitum extendiſſent,
omnis mali expertes per-
maſiſſent. Nūc dum rei fa-
miliari conſultum volunt,
non quidem in ſtatuam falis
ſunt mutati, vt Loti vxor, ne-
que fal emortuum euāſerūt,
ſed alio qui mentis errore af-
fecti, mala morte perierunt.

3 Etsi autem Andronicus
adeo iracundus, asper, & in-
exorabilis erat, vt aliorum

Vt optimorū principū vultus, ſubditis eſt velut vmbra in æſtu, & ſol in tenebris: aut frigore contra ſub tyrānot homines panore correpti marceſcunt, ſiquē illis vita amara.

Quām miſerum ſit viuere, vel potius in dies mori ſub ſcuiſſimo principe.

Mulierum atrocità ſupplicia.

Diſſidia inter domeſticos.

Fuga prudentium ciuium, vt incendium tyrannicum vitarent.

Incoſulta aliorum temeritas qui in periculo perierunt.

Andronici præclaræ virtutes, aliis tyrannis ad omnia inuictilibus litē intendant.

malis gauderet, & aliis euer- tendis se suum suorumq; li- berum imperiū stabilire pu- taret, ac voluptatem inde ca- peret; tamen non pauca re- ctè administravit, nec planè ab omni virtute degeneravit: sed vt ex viperæ carni- bus, ita ex ipso quoq; Panaceā venari licebat, & salutare an- tidotum consequi, & ex aspe- ris spinis suaevolentem rosā decerpere, & ex helleboro & aconito suaviem victum præbere * psaris & coturni- cibus. Nam subditos paupe- res largitionibus fouebat, si qua modò spes suberat, eum qui opem implorabat, An- dronico ob scelera non in- fensum esse. Procerum auar- itiam ita mulctavit, & ma- nus alieni auidas ita com- pressit, vt eo imperate mul- ta prouinciæ colonis auctæ sint, cum quisque, secundū Propheticum dictum, sub umbra suarum arborum re- cubaret, & vindemia peractā & frugibus comportatis, hil- lariter epularetur, & suauiter dormiret, non quæstoris minas timens, non exactorè auarum expectans: sed si Cæ- sari dederat, quæ erant Cæ- sariis, nemo erat, qui plus ab eo postularet, aut etiam tun- nicam aliquando eriperet, & violenter ad necem adigeret. Nam quæstores ad An- dronici appellationem ita terrebantur, vt rapaces alio-

Varie simi- litudines ad rem accom- modatae,

Benignitas in pauperes.

Seueritas in proceres auaros.

Subditis quietem facit & iucundum otium.

Exactores auerget.

Rapacium vngue abscindit.

ὡν τὸ κολάζειν, καὶ παύσεων ἐν ταῖς τῆ πέ- λας συμφορῶν καὶ κωσέσι, τῶν ἄλλων τε ταῖς κεραισὶν ἐπιτελεῖ χίλιον δόξαζον ἀρχῶν, καὶ τοῖς ἑαυτῶν πατρὶν ὀπικρατιώειν τὴν βασιλείαν, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἐν τῷ δυνάμει ἰσχυρῶν, ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν μετέειχεν οὐκ ἐλίγαν ποσὸν ἔξω, ἐξ οὗ πάντα πασι δῆπου δυνάμει τὴν ἐν- ἀντίαν ὑπερνεύει δὲ θεῶν, σκευβατῶν τὰ ἐλθέτω, ἀλλ' ὡς ἀπὸ ὄψεως σαρκῶν ἐκείνου πανάκειαν θεοῦ σαδὶ ἐπι- μάχων, καὶ σὺ ζῶσαν εὐρέσται ἀντίδοτον, καὶ ὡς ἀπὸ τῆς ἀκαθάρτου τριγῆσται ῥόδου, ἡδύπν. οὐκ ἴσως ἔξ ἑλλεβόρου καὶ κωνίης ψαρὸς ὡς ἀπὸ τῆς ὀρτυξίνης ἰσχυρῶν ἐξία- σιν. ἐπεὶ καὶ δωρεῶν ἐτάλασε τὸ ὑπὸ κίον τοῖς ἐνδεῖς, εἰ μόνον ἐλπίδ' ἔτι διεφαί- νετο, ὡς δ' ἀπὸ οὐκ ἀποσυγῆς ἐκείνου, πα- θαινόμην τὴν ψυχῶν, ἐφ' οἷς κακοερ- γῶν δέκνυται. καὶ τὴν τῶν μέγα δυνα- μῶν πλεονεξίαν οὕτως ἐκόλασε, καὶ χεῖ- ρας τ' ἀλλότρια διφώσας οὕτως σιμῆς ἔ- λεν, ὡς τε βασιλευσὶν ἐκείνους αἱ πλείους ἐπαρχίαι πορὸς πληθυσμὸν ἐπέδωκαν τῶν οἰκουμενῶν. ἔκαστος γὰρ καὶ τὸ προσηπιτὸν ὡς ἀπὸ τῆς γαλακτίας, ἐπὶ τὴν σικετὴν τῶν δυνάμεων ἀπὸ ἀνεκλίβετο, καὶ τὸν τῆς ἀμπίλες καρ- πὸν κομίζων, καὶ τῆς εἰσοικίζομενος τὰ ἐν- φόρεα ἀσμερῶν ἡδύπν. καὶ ἡδύπν. ἐκείνους, μὴ πορτολόγους ἀπειλῶν διδ. τῆς μέρους, μὴ πλεονεξίαν ἢ συζητητῶν ἐπὸς ἀκτο- ρα καὶ νομῶν ἐπέφω, μὴ τὸν ἐκφυλλίζον- ται ὑποβλεπόμενον, μὴ τὸν καλῶς μάμα- ρον φωνταζόμενον, ἀλλὰ τὰ τῆς Καυσα- ρῶν Κασαριεῶν ἐπιδοῦ, οὐδένα τὸν ἐπιδο- πλοῦντα ἔχει τὸ κέρμα, ἔτι τὸ τάλαντον πο- λυπλασάζοντα, ἐστὶ δὲ ὅτι καὶ τὸ χιτῶνιον πορτοπαυτοῦ, καὶ τὸ ψυχῆς- εἶον αὐτὸ πολλὰ καὶ ἀναχέμεναι βιάως ἐκείνους. ἡ δὲ γὰρ ἡ ἀνδρῶν ἐνί- κων ἐπὶ κλησὶς οὐκ ὀλίγη καὶ ἀνασμερῶν τῶν πορτολόγων ἐπισμα- φαρμάκειμα, καὶ δυσήκων φοβητῶν τοῖς, ὅσοι ὡς ἀπὸ τῶν ἀνασμερῶν εἰσέπειται

εἰσέπειται, καὶ νάρια σὺς καὶ πάρεσις χί- λων, αἱ πορὸς μόνον ἀφείωρον πορτερον τὸ λαβεῖν πολλοῖς ἢ καὶ τὸ ἐτελευσίως ἀ- ποχαιζόμενον ἀπεπέμπετο, ὡς ἀπὸ τῆς ὑποβλεπόμενον τῶν ἐκείνους πορτοπόντων, ἢ ἐ- τεραῖς τῆς φαρμακῆς δυνάμει τὸ πορτοεγί- ζον ἀπὸ λαβῆσαι. τὸ ἢ δὲ μεῖζον, καὶ ἀδρόεις ὁψωνίοις ἐνιαχὲς ἐφοδίαζον τοῖς ταῖς δη- μοσίοις ἀναζωννυμένους ἀρχαῖς, καὶ ὅσα πείσανται δεῖνα ταῖς αὐτῶν πορτοβλεψά- μνοις ἐν τῶν πορτογάλλων, οὕτως ἔξ ἐ- πεμπεν, ἐκ ἀνίοις ταῦτας τοῖς βελομέ- νοις πορτοβάλλον, καὶ τοῖς ἐν τεύχεσιν ἀπὸ διδοῦς ὅποιον δὲ πνθ' ὁδομαίον, ἀλ- λὰ δὲ ὡς ἀπὸ τῆς ἀρχαίμενος καὶ ἐπιπέδω παρὰ χόμην. ὅθεν οἱ πάλα τὰ χεῖρα ὡς ἀπὸ πορτορέντες, καὶ τοῖς κοινοῖς πορτομασι νοσῶσι κατενεχθέντες εἰς θάνατον, ὡς ἀπὸ ἀρχαίμενος πνθ' εἰς τὰ ἐκείνων ὡς ἀπὸ πορτοβλεψάμενος, τὸν χεῖρα ἀπεπέμπετο καὶ ὡς ἀπὸ τῶν παλαιῶν ἀπέδωκεν ἕνεκα- σιν. καὶ κατὰ τὴν ἰεζουήλ ὄρασις βε- λεται, ὡς ἀπὸ σιμῆσται πορτο ὅσα, καὶ ἀρμό- νια πορτο ἀρμόνιαι, ἐκ ἐν βραχίαι ἀπὸ πλεί- σται τὸ πῶλεον ἀπεβίωσαν, καὶ τὸ πορτο ἄ- πέλαβον εὐδαιμον. εἰ δὲ δέ τι καὶ τῆς ψαλμωδοῦ Δαβὶδ ἐν ταῦτα πορτοπα- γαγῆν, ἔδειπο ἐρημον εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ γὰρ αὐτὸς εἰς διεξέδους ὑδάτων. * καὶ ταῖς ἀνασμερῶν ὅπισθεν ἔξ ἔτι τῆς δη- μοσίου τελευτῶν ἐκ τῆς παύσται τοῖς ἐκ τῆ πορτοπέρον κωνδυλισμῶς, καὶ σὺς εἰλαγ εἰς ὡς ἀπὸ τῶν τῆς ζήτημα ταῖς ἐπαλλήλους ἀπαμπίτης, ὅποιος οἱ δεῖνοι τῆς φέρων ἐ- φέρων ζήτηται, καὶ εἰς ὄφλημα ἐκείνου- νων ἐν αὐτοῖς, οἱ ἐκ βροσῆς ἀπὸ τὸν ὑπο- πίπτοντα λεῶν κατεπέδοντες. ἔδοις ἢ ἀλο- γωτάτε ὡς ἀπὸ βωμάμοις, ὡς ἐκείνους, μόνους ἰχθύοντες, τὸ δὲ ὅτι τὰς χίμαζόμενος

qui manus facile abi alieno abstinerent, ac munera vitro à prouincialibus oblata tan- quam pestes aliquādo auer- farentur. Et quod maius est, quū magistratus in prouin- cias ablegabat, larga eis sti- pēdia dabat: simulq; denun- ciabat, quas pœnas sua iussa negligentibus irrogaturus esset. Neque enim publica munera vendebat, aut leui munusculo conciliatus con- ferebat: sed gratuito, habi- tōq; delectu magistratus ordi- nabat. Itaq; multi olim pro fugi, & publicis calamitati- bus penè immortui, quasi archangeli tuba audita, ex diuturno veterno experre- cti, reuixerunt, pristina feli- citate recuperata: & vt Eze- chielis visio docet, ossa ad ossa cōgerebantur, artus ar- tubus coniungebantur, & breui tempore pleræque vr- bes & vitam & pristinas o- pes receperūt. Quod si quid è Psalmis Daudicis inferē- dum, est: desertum mutauit in paludes, & terram aridam in riuos aquarū. publica ve- ctigalia rapinis exactorum reprimendis auxit, & cre- bras exactiones ab auaris quæstoribus obnoxiiū popu- lum veluti panem deuoran- tibus repertas, & quotannis quasi debitum efflagitatas, ad certum numerum reuo- cavit. Cum autem apud Ro- manos, eosque solos, vt o- pinor, iniquissima confue- tudo valeret, vt naues tem- pestatibus in littus ciectæ nō

Magistratus inferiores, vt decet, ordi- nat.

Publica mu- nera neque vēdit neque munusculis cōciliatus cō- fert, sed gra- tuitō, & ha- bito delectu.

Nicetas pro more, sed pa- rum apud sa- cra miscet profanis. An- dronicus enim dum aliis panē por- tigit, alios immanner excarnificat.

Vectigalia sa- nē ordinat, sed proceri- bus vitā au- fert, & inno- xio sanguine polluitur.

Naufragorū spoliatores re- punit, nec impetij ta- men propter tot immania facta naufra- gium patien- tis rectam cu- ram gerit.

Z. j.

modò à nemine adiuuarentur sed ab accolis quouis tur binc seuioribus diriperētur, si qua fluctus reliqua fecerāt: iniquissimæ isti rātionī tam acriter est aduersatus, ita piraticam illam rapacitatē cōpescuit, vt hæc vna res amplifsimas eius laudes cōplectatur. Nam aulici quidem proceres ad malum deploratum & immedicabile iudicabant, & vetustate confirmatū: ac multos ex superioribus Imperatoribus, fasciculis literarum in prouincias missis, extrema naufragorū spoliatoribus ininitatos: sed conatum illū fuisse irritum, & intra scripta substituisse, rubricam Imperatoriam illius mali vndis eluentibus, vt literæ illæ planè in aqua scriptæ viderētur, & edicti frustra subnotarentur.

Immedicabile malum homines pro fecerim aulici & nullo modo tractā dū iudicant, præteritū si illi sint extra teli tactum.

At rigidus Imperator a liter sentit & teneris auri bus occidit. Andronici grauis oratio de Imperatorum negligētia.

4 Quæ cum hi dixissent, Andronicus circumstantem fenatum acriter intuitus, & suspirio ex imis præcordiis ducto, Nihil, inquit, est, quin ab Imperatoribus emendari queat: nec ullum peccatum est, quod vires eorum superet. Superiores autem Imperatores, aut re stultie sunt aggressi, aut se dolere iniuriis simularunt. Nam si corruptelam illam vere suppressam, & liberè agi ea quæ ad æquitatem pertinent, voluissent: rubricatis

αδόντο τῶντων, ὡς εἰπεν, εἰ πῶς τρεῖς ἀνὸς κερὰ ὄρες, ἢ ἐπλάτντο ἢ ὅππῃ τοῖς κακίσις ἀχθῶν μόνον εἰ γὰρ ἀλλοθῶς ἢ βῆλοντο σῆναι ποτε τὰ βιοφθόρα, καὶ παρρησία ἀγῆν, ὅποσα τῶν ἐνομίαν σαυίσις, παρηλικόνισαντο ἀπὸ τῶν ποῖς

ναῖς, ὑπὸ πνύματων καὶ φλοίσβων θαλάττων ἑλαττοῦσας, μηδὲνα ἔχῃν τῆσιν σωμαρῶν μόνον, καὶ οὐκ ἀπὸ λιμνῶν ἢ τῶν ποῖς ἐκβεράσωνται, κύματα ἐλαυνόμενα. τὸν ἀντίον μὲν ἐν κατωγῆδος χείρεσι ὄραν τοῖς ἐμείσε πῶν λαχόντας τῶν οἰκισιν, διασπῶντας καὶ διαρπάζοντας, ὅποσα μὴ παρέσυρε θάλασσα. ἔπειτα τοῖς πῶρος τῶν τοιαῦτων ἀπῶν πολὺ ἀντέπνυσε, καὶ εἰς πῶρσιαν αὔραν μετέβαλε τῶν πλοίων καὶ πνευστικῶν τῶν πλείων ὀρμῶν, ὡς ἀπὸ πολλῶν ἐν εἰς ὀρμῶν ἐκείνῳ τῶν τὸ ἔργον ἀρκεῖν οἱ μὲν γὰρ πῶρ τὸ βασιλείον βῆμα δυσίατον τὸ κακόν, ἢ τέλεον ἀμετάβλητον εἰς ἔξιν ἐκλυθῶς, καὶ πῶρ ὄσαν ὅππῃ τὸ χεῖρισον, ὄσαντο. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ τῶν πῶρσιαν αὔραν ἀρρησάντων βωμῶν βεληθῶν, τῶν τῶν εἰδος τῶν παύσαι πῶρσιαν ὄσαν, καὶ φανέλις ἄπολύσαι διαταμάσαν βασιλικῶν, τὰ ἀνήκεστα διαπειλεμῶν τοῖς ὀπλιτοῖς καὶ πλοίων τῶν ναυαγῶν, καὶ διαρπάζουσι τὰ ἔνδον αὔρῃ. ἐν γράμμασι δὲ μόνον τὰ τοιαῦτα διαπίσματα κείδῃ, οἷα καὶ κλύδωνα τῶν κακοῦ κορυφῶν, καὶ μετὰ τῶν ἀγῆν, καὶ τὸ βασιλικόν ἀπαλείφοντο ἐρυθρόδαμον, ὡς γράφειν ἀντικρὺ τοῖς γράφοντας καὶ ὑγῶν δὲ κείν, καὶ ὑποσημαίνεσθαι μάλιστα τὰ οἰκεία κελύσματα.

4 Καὶ οἱ μὲν τοιαῦτα ἐφθέγγοντο. ὁ δὲ δειμῶς τὸ πῶρσιαν ἐκείνον συμπαν πῶρσιαν ἀμῶν γαρέσιον, σενάξαι εἶπε βαδῶ, ὡς οὐδὲν τοῖς βασιλευσιν ἀδιδόρωτον, οὐδὲ ἐπὶ τῶν πῶρσιαν μελῶς γνομῶν, ὅτῃ ἰχλῶν αὐτῶν πῶρσιαν κεν. ἐβλάσθησαν τῶντων, ὡς εἰπεν, εἰ πῶς τρεῖς ἀνὸς κερὰ ὄρες, ἢ ἐπλάτντο ἢ ὅππῃ τοῖς κακίσις ἀχθῶν μόνον εἰ γὰρ ἀλλοθῶς ἢ βῆλοντο σῆναι ποτε τὰ βιοφθόρα, καὶ παρρησία ἀγῆν, ὅποσα τῶν ἐνομίαν σαυίσις, παρηλικόνισαντο ἀπὸ τῶν ποῖς

τοῖς γράμμασιν ἐρυθρόν, καὶ τὸν χερσῶν ὡς οὐδὲν ἀνησπῶρον πῶρσιαν ἀμῶν, ἐβλάσθησαν ἀπὸ τῶν νοῦν, ὡς ἀμῶν πνεύσιν, ἀλλ' οὐκ ἐκρυπτον ἐπῶρσιαν, εἰ σπῶρσιαν καὶ πῶρσιαν ὄσαν τῶν πῶρσιαν εὐείσκοντες, παρὸς αἰνῶς αὔρῃ ἐκβεράσωνται ὑπὸ κλύδων, καὶ αὔρῃ ἐκβεράσωνται ἀπὸ τῶν ἐξίσει, μὴ φοβῶντο μάλιστα κῆρ, καὶ ἐβλάσθησαν ἀπὸ εἰς κεφαλὰς ἀνὸμων θάνατον. νῦν δὲ ὡς πέπεισμαι γράφοντας, ἀπὸ χερσῶν πνεύσιν ἔγραψον, καὶ πῶρσιαν ἀλλων κηκοῖς οὐκ ἐπαμνετῶς ὀπιδεικνύμενοι τὸ μακρόθυμον, τοῖς πῶρσιαν σινεπεπίθεντο καὶ αὐτοῖ, καὶ ἐπῶρσιαν μῶν ἄλλων τὰ οὐκ ἐπαμνετῶς ἔδιμα, οἷς τῶν τέτων διόρωτον ἐκόντες ἐκπέρισαν. ταῦτ' εἰρηκῶς, ἀνδρες, πῶρσιαν πῶρσιαν, οἱ καὶ ἀμῶν καὶ πῶρσιαν κείδῃ, καὶ ὅσοις ἢ πῶρσιαν εἰ μὲν πῶρσιαν ἐννοῶν ἐπεβεράβουσε, καὶ τὸ πῶρσιαν δὲ λοιπὸν, ὅσον τε εἰς γαρέσιον ἐκείδῃ, καὶ ὅσον εἰς τὸ ἄλλως ὑπουργικὸν τῆ βασιλείᾳ βωμῶν ἀποκελήθησθαι, ἀκῶρσιαν μου, ἀκούσατε. φθῆγῶμα γὰρ οὐκ ὄσαν παρ' αἰρ' ἀφῶρσιαν ἀπέλεσα, ἀλλ' ὅποσα εἰ μὴ τὸν εἰκότα χεῖρον ἐπῶρσιαν ἐκβῆσονται, τὸν μὲν τῶν πῶρσιαν εἰ μὲν διακελεύσῃ μόνον ἐκμῶνισιν εἰς ὄρων, ἢ ὅ βαρεῖά τις καὶ δυσόποιος ἐπῶρσιαν πῶρσιαν τοῖς πῶρσιαν τὰ διατεταγμένα μοι πῶρσιαν σῶ, καὶ ἀρχῶν οὐκ ἐμπαρσιαν ὄσαν φωνῶν. γῶρσιαν μὲν οὐδὲ, καὶ τῶν πῶρσιαν πῶρσιαν καὶ κηρσιαν βωμῶν πῶρσιαν πῶρσιαν, καὶ ἔσῶσαν εἰδότες οἱ τὸν πῶρσιαν τῶν βῶν μεταδιώκοντες, ὡς εἰ μὴ λῆξῶν ἐπῶρσιαν τῶν τῶν ἀλλοτριῶν ἔσῶσας, καὶ τὰ οἰκεία πῶρσιαν πῶρσιαν, εἰ τοῖς τῶν πῶρσιαν ἐκρυπσιθῶσιν) σενάμῶν, ὡσπερ ἐν σφοδρῶ λαίλαπι, χεῖς ὄσαν πῶρσιαν γῶν ἐκείδῃται. μάλιστα ἢ τὸ τῶν ναυ-

literis ommissis, & chartis inutilibus despectis, cogitassent, sanguinem flere, non lachrymas fundere eos, qui homines, apud quos fracta naues euicuntur, oculis in mari saxis & rupibus duriores experiuntur: & ense illos coercuissent, qui non frustra gestant, & capitis iniquos dānassent. Nunc, ut mihi videtur, nihil nisi malitiam scripserunt, & in alienis malis contra quam decet patietes, afflicti ipsi quoque sunt insectati, dum prauos prores non corrigendo, confirmant. Quæ cum dixisset, subiecit: Viri, qui sanguine mihi iniuncti, aut fide vestra meam benevolentiam consecuti estis, & reliqua circumstantes corona, siue in senatum ascripta, siue aliis Imperii muneribus destinata, audite, audite me. Loquar enim non ea quæ aer frustra dissipet, sed ea quæ nisi suo tempore ipsa re apparebunt, me edicti aurorem graui ira commouebunt: ea verò acris & intolerabilis in eos defauet, qui dicto magistratus non audientes, secus ac insi fecerint. Quam autē alia quoque Reipublica incommo-dantia, & cladem Romanis importantia, abroganda sunt: homines ex rapto viuere soliti sciunt, nisi vltro appetere aliena desierint, etiam sua amissuros & pauperum suspitibus non secus eieciunt, quam puluis à vehementi turbine dissipatur. eos praesertim, qui naufragiis insidiantur, & sarcinas diripiunt, & aliquando ipsas naues dis-

Non minacibus verbis sed acutis & fulmineis ensibus coercēdi Reipublicæ crudelēs prædatorος.

Qui leges reos figunt, ij malitia m figūt, & in alienis malis sunt iniquē patientes.

Attentionem capiat sibi Andronicus, argumentis ductis ab auditorum officio.

A feritate inexorabili, quam expecturus est in prætractos.

Rem ipsam proponit, ne pe piraticæ artis prohibitionem.

Vite & facultatum iacturam piratis minitans.

Adstantes of
ficij sui ad-
monet.

secant & comminunt. Si quis
vestrum igitur nostra auctoritate
magistratum aliquem gerit, si
quis fundos maritimos possidet:
is primum se ipsum, deinde sub-
ditos quoque ad iustam Dei &
imperii nostri obseruantiam ac
reuerentiam confirmet. Profecto
pœna delicti multiplex ab eo
exiget, qui vel provincia præ-
est, vel agrum possidet, quod si
ipse & animo à facinore abhor-
ruerit, & manus abstinerit,
sed ministri eius scelus id ad-
miserint, id ipsi imputabitur.
Nam si sceleratus dominus
flagellabitur, seruitia respici-
cent, & ut subditi in illaudatis
rebus principem imitari solent:
ita etiam, si is flagelletur, &
publica uilitati seruire cogat-
ur, hic eum, ut matrem filius,
sequentur. Ut autem pœna quo-
que modum noveritis, quam e-
delicti mei contemptor luet, in
malo nauis pendebit. Sin eum
fluētus marinus deturbarit, in
olto littore, editaque specula
altissima arbori qua in ius mon-
tibus cadi poterit, affigetur: ut
qui medio mari nauigant, eum
conspiciant, uelut de antenna
velum, prominentem, atque
in terra naufragum: suo exem-
plo ceteros monentem, ne nau-
fragia inuadant, & naues spo-
lient: quem admodum Deus ar-
cum suum in nubibus suspendit,
qui argumento esset, non fore
amplius diluuium.

5 Quæ cum dixisset, mag-
num dolorem præ se fe-
rens, eumque exprimens,
μείον, τὸ μηκέτι ἴσσεσθαι ὑδωρεὶς καὶ ἀκλυομένων. 5 Καὶ ὁ μὲν φάμενος
ταῦτα πρὸς ἐτέροις, εἶχε τὴν νέον, τὴν ἄραν χαλαρακτιέζων παρὰ τὸν μύρον,

Mala mente
impulsos ter-
ritat, & om-
nes iubet ef-
se in suum
munus inten-
tos.

Rationē hu-
ius seuerita-
tis reddidit.

Et suppliciu
reis cōstitū-
tum decla-
rat.

Publicorum
suppliciorū
uifus.

Principū se-
ueritas rei pu-
blicæ uuln-
eribus non ra-
tō medetur.

σὴν ὀπιπίθεσθαι, καὶ δειρπάζειν τοὺς φόρ-
τους· ἐπίστε δὲ καὶ αὐτὰς κατατεμμε-
χάζειν καὶ ἀποτροφεῖν. εἰ τις τὸν ναυ ἡμῶν
ἀρχλὼ ἐκ τῆς ἡμετέρου κέρτου χειρίζει
εἰ τις ἀκνήτων παραλίον κέρτου, κα-
ταρπιάτω φερότερον ἑαυτὸν· εἶτα καὶ τὸ
ὕπνικον εἰς δέου τὸ τῆς Θεῆ καὶ τῆς ἐ-
μῆς βασιλείας ὑποσολῶ, καὶ αἰδῶ, ἢ
μὲν ἐκ τῆς ψυχῆς ζητηθήσεται πολλα-
πλάσιον τὸ ἀδικημα τῆ τὴν ἐπαρχίαν
διέπονται, ἢ τὸν ἀρχρον κατέχοντα.
καὶ εἴη αὐτὸς μὲν ἀδῶτα χερσὶ, καὶ
καθαροὺς τῆ καρδία, οἱ δὲ ὑποδρη-
σῶντες ἐκείνῳ τὴν ἀδυσμον πορῶξιν
ὑποτελέσωσι. λοιμοῦ γὰρ μαστρουμύρου
κυρίου, τὸ ὑπὸ χεῖρα νομῶ οἴσθ. καὶ ἄ-
σπερ ἔξομοιοῦσθαι τὰ ἀρχρον φιλεῖ τὸ
ἀρχρόμρον, σφετέρῳ δρῶντι τὰ μὲν ἐπα-
νετὰ ἐρεπόμρον· οὕτω καὶ μαστρουμύρου,
καὶ ἀναγκαστῶς μεταμανθάνει τὸ κοι-
νῆ σωστοῖσιν, ἐφέλεται τὸ ὑπὸ κρον κῆ
πόδας, ἔσα καὶ μητρὸς παῖς. ἵνα δὲ εἰ-
δῆτε καὶ τὸν τρέπον τῆς ἐκδιθήσεως,
ἢ καὶ υποβληθήσεται ὁ τῆς ἐμῆς πα-
ρκόου ἐντολῆς· ὅτι τῆ ἱσοῦ ἀπαμωρη-
θήσεται τῆς νεῶς. εἰ δὲ τῆτον παρέσυρε
φλοῖσθ θαλάττῃ, ἐφ' ὑψηλῆς ἀνα-
σκολοπιθήσεται σκοπιάς, μεγίστης πνῆς
καὶ ἱσοτενοῖς ἐκ τῆς ἐμείσε πε ὀρεῶν ἀ-
πὸ τῆς ἐμείσε δοκῶν, ἵν' ἔτω καὶ τοῖς κα-
τὰ τὰ ἀχρηῆ ναυπιλομύροις πελάγη
πελίοπτος ἔσοιτο, ὡς λαῖφθ ἐν κεραία
ποροφανόμρον, καὶ ναυαγὸς ἐν γῆ δει-
κνύμρον. καὶ εἰς σὺμβολον πορῶλα μ-
βανόμρον, τῆ μὴ πορῶλῶ καὶ εἰ-
σέπθ θραῦσιν νεῶν καὶ τῆς ἐνότων αὐ-
τῶς πορῶνομῶσιν· καὶ δὲ καὶ δεῖς ἐν
ἀέρι τὸ ἑαυτῶ τῶξον ἐνέτεινον εἰς σπ-
καῖον, τῆ μηκέτι ἴσσεσθαι ὑδωρεὶς καὶ ἀκλυομένων. 5 Καὶ ὁ μὲν φάμενος
ταῦτα πρὸς ἐτέροις, εἶχε τὴν νέον, τὴν ἄραν χαλαρακτιέζων παρὰ τὸν μύρον,

καὶ

καὶ εἰσέζων τὸν μηδὲλως πορῶδεξόμε-
νον τῆς δόξαίων μετῶποισιν, ἢ πορῶ
φιλαθηροπον ἐφ' οἷς ἀπεφήναθ. οἱ δὲ ἀ-
κνήστες ἀπολιθοθέντες τὰ δέει μικροῦ
(πεῖρα γὰρ ἠδέσαν, ὡς οὐκ οἶδε παίλειν
ἀνδρῶν καὶ, οὐδ' ἄλλα μὲν ἐν τοῖς θιά-
τοις πορῶγεσθαι, ἀλλὰ ἢ κλύθειν ἐν τῶς
φρεῶν) ὄψεσθ μέλις ἐν τῶς καδῶσθ γ-
νόμρον, ὅτι πορῶλας γράψαντες, δὲ παρ-
δῶμων ὄξέπεμψαν τοῖς τῆς σφετέρων
ἐπιστάταις κτημάτων, καὶ τοῖς ἀπ' αὐτῶν
διέπουσι δημοσίας ἀρχαίς. πορῶ τούτοις
ἐπισοπήοντες, καὶ πορῶ κλησιον παῶσαν ἐ-
πάροντες, πορῶσθαι τὴ καὶ ἐπαρῶ πνήσθην,
μὴ πῶς ναυαγῶ εἰκύρῶσθαι ναῦς, ἐσείτα
ππεπονθῆσα δεινόν· εἰ δὲ διωατόν, ἐ τοῖς
ἀνέμοις ἀπὸ τοῖς ἐπιπυῶν, ἢ καὶ τὴν ἀχρη
μυθολογίαν, ἀσοῖς τὰ πορῶματῶ συλ-
λαμβαίειν, ἵνα μὴ καταγίδας ἐγείρο-
σι, καὶ τὴν ἀλμύρῶ δειρπῶσθαι, ἀμείλι-
τοι ἐκ τῆς οὐκ ἐκ δῶρον πλοῖον ὁ πορῶ-
πῶν κλύθειν πορῶ τῆς ἀπαίων διηρ-
πάγη τῆς φόρτω, ἢ μέρθ τῆ κατασρω-
μάτων ἀρήρετο, ἢ καθήρητο τὴν ἰσόν, ἢ ἀπ-
κυραῖ ἀπεθῶ ἀλλεθ, ἢ τῆς ὀπλων πνὸς ἐσέ-
ρητο, μέρθ καὶ μηρῶνθ λεπτήσ· ἀλλὰ
πορῶμασι τῆ χέρσῳ ἐκδιθῶ μύρα ἢ ἐκ-
πυθῶ μύρα, ἢ χερῶσθ ἀρασῶ μύρα πέ-
τῶς, ἢ πορῶλοῖς καταρῶ μύρα, ὡ-
σεί καὶ χαρονηκα ψυχραγωγὰ ἀκῶ πῶ ἐκ
σομῶν ἀδῶ ἀχρη μύρα, ὑπεβλέπονθ ἀ-
ππαρῶ μύρα, ἢ ὡς πορῶσθαι τῆς ἀμ-
φιπορῶ μύρον αὐτὰς τὸν πορῶ καὶ
λαῶδθ ὁμιλον, καὶ τὸ χειρίζων τὰς ἀρ-
χῶ, μὴ πῶ τῆ χέρσῳ ἀπολέσωσθ, ὁ μὴ
κλύθειν ἠραῖτωσθ ἀλθθ, καὶ κλύ ἀτε-
χῶσθ γαλλῶθ δειρῶσθ ἐκ ζάλης καὶ
δειρῶσθ ὄντως πορῶσθαι ἀλλοίωσις τὸ πορῶ μύρον. πορῶ ἀνεκῶσθαι μεγί-
σῶσθαι δαπάνῶ καὶ τὸν παλαμὸν ὑπογειον ἀγωγῶν, ὡς πορῶ μέσῳ ἔξεισθ
Z. iij.

qui nec consilium mutatu-
rus, nec de sententiæ seue-
ritate quicquam remissurus
essentialis rebus intētus fuit.
Auditores verò experientia
edocti, nescire iocari An-
dronicum, nec alia loqui, a-
lia fētire in rebus huiusmodi
metu trepidabant : & vix tā-
dem animis receptis, per ve-
redarios, procuratores suos,
& in magistratibus suam vi-
cem obeuntes, seuerissimè
monuerunt, ac obtestati sūt,
vt vigilantissimè caueant, ne
tempestate fracta nauis læ-
datur: sed potiùs, si fieri pos-
sit, ipsos etiam ventos in-
crepēt, aut, vt de Aeolo fa-
bulantur, vttribus includant,
ne turbinibus mare exagit-
tent. Ab eo tēpore nulla nauis
iactata fluctibus, vllā far-
cinarum iacturam fecit, aut
parte tabulatorum spoliata
est: aut malum anchoramve,
aut minimum funiculū, ne-
dum vlla armamenta amisit.
Imò siue ventis in terram a-
geretur, siue scopulis occul-
tis allisa frangeretur, non a-
liter spectabatur, quā cymba
Charontis, qua ex faucibus
inferni animæ veherentur:
aut vt sacræ naues à populo
& magistratib. submissè cu-
rabantur, ne quid in terra a-
mitterent, quod mare non
abstulisset. Ita ex tempestate,
subita tranquillitas extitit,
vt ea mutatio diuinitus in-
stituta videretur. Idem ma-
ximum aquæ ductum subter-
rancum, qui in medio foro,

Nesciunt iocari
princi-
pes, qui gli-
dium è vagi-
na facpius ex-
trahece gau-
dent.

Mira seueri
& iusti edi-
cti efficacia.

Eiusdem edī-
cti uilitas, ad
oppressos an-
tea subditos
vndique per-
ueniens, &
longè latèq;
dimanant.

Seueritas An-
dronici cun-
ctis formida-
bilis.

Aquæ ductus
Andronicū.

non stagnantem & morbidā, sed fontanam & potabilem aquam effunderet, maximis sumptib. renouauit, Hydralē fluuio in eū deriuato: ad cuius primos fontes turrim extruxit, & ædes ad æstiuandū idoneas. Ex eo fonte adhuc aquantur, qui ad Blachernas, & interius etiam in vrbe habitant. Nam id opus morte eius interruptum est, quo minus aqua in medio quoq; foro exiliret. Secuti autem Imperatores in hunc vsque diem id opus ita curarunt, vt Ifaacius, qui Andronico vnā cum imperio vitam eripuit, & turrim & ædes amoenissimas diruerit, ex inuidia nimirū pulcherrimi istius facinoris. In prætorii magistratibus reficiendis, viros præstantes & senatorij ordinis optimos delegit, & amplissimis muneribus donatos ablegauit, vt beneficiis tātis ornati, minus graues essent ciuitatibus & defendēdis ac subleuandis pauperibus semper intenti. Qui cum abundē suppeteret vnde viuerent (nam quadragenas & octogenas argenti minas secum auferebant) tāquam sacrilegio etiā iis abstinebant, quæ à prouinciālib. vltro offerebantur, quod aut è manu potentis erepti, aut aliis beneficiis affecti essent. Vnde ciuitates exiguo tempore creuerunt, terra centuplum fructū tulit, annonā paruo vāniit. Facile quoque se ab iis adiri passus

Isaacij inuidia dirute Andronici substructiones. Vite principum vanitas, in qua alij constructunt, alij destruant.

Magistratū abstinentia.

ἀνέδωκε, καὶ ὀλίγη τὰς πόλιν ἀπέδιδε. ἡ δὲ καὶ τοῖς χροῖσι

ἀγροῦν, ὑπέζων καὶ τὸν ὕδαρ, οὐχ ἑστὰς καὶ νοσῶδες, ἀλλ' ἠδίων πηγιμῶν καὶ ποταμῶν ὡς πλανώμενον, ἔπιν ποταμὸν Ἰδράλλω ἐπωχέουσε, τὰς αὐλῶνι τούτου τὰ ὑδάτῳ, καὶ κατὰ τὰς πόλιν τούτου πηγὰς πύργον τε ἀφ' ἧς ἐκδομήσε, καὶ οἰκήματα ἤγειρε, πρὸς δὲ ἐν τῷ διαστήσει ἔπιπύδεια. καὶ νῦν ἐκ τούτου ὑδροδότηται, ὅπσοι κατὰ τὰς Βλαχέρνας καὶ ἐπὶ ἐνδοτέρω τῆς πόλεως τῶν οἰκησίων ἐλαχρον οὐδὲ γὰρ ἅπαν τὸ ὑδροδοχέιον ἐπεσιεύαστο, ἵνα καὶ κατὰ μέστω τῶν ἀγροῦν ἐκδοῦναι τὸ ὑδαρ διαυλωνίζομενον, ὃ γὰρ μῖτος ἐκείνων ἔπιπύδεια. καὶ τὸν δ' ἐμέλησε τοῖς μετ' ἐκείνων ἀφῆσαν, ὅσοι τῆς ἐς δευτέρου ἀνάστασι, πρὸς δὲ ἐπιθέσθαι τὰ κοινωφελῆ τούτου ἔργω, ὡς τε ἔοικε μεταστάσας τῆς ἀρχῆς ἁμα καὶ τῆς ζωῆς Ἰσαάκιον. τὸν τε πύργον καὶ τῆρεψε, καὶ τὰς χειρῶν οἰκήσας κατέβαλε, φρονῶν ὡς περ Ἀνδρονίκω τῆς καλλίστης ταυτησὶ ὑπεξέως. ἀναποιῶν δὲ καὶ τὰς κοινωφελῆ ἀρχαί, ἀφῆσαν λογίμους ἦν δὲ τῆς βελτίους ἀείσοις αὐταῖς ἡ ἐπιστῶν. ἀλλὰ καὶ ἀδελφῶν ἐπαίεον φιλοδωρήματα, τετραμυδρῶν εἶπη αὐτῶν εὐπορίας ὄψεσθε, καὶ μὴ ἐμυδρῶν ἐν τῷ δὲ τῶν ἀντιπαχθῶν τῶν πόλεσι σέλλεος, καὶ τῶν σφαιροπύδων ἔχοντες (ἀνὰ τεσσαράκοντα γὰρ καὶ ἀνὰ ὀσδοήκοντα νομισματοσ ἀργυρίου μνάσ ἀπεφίεοντο) ὡσπερ ἑσθὼν χημάτων ἐφείδοντο, ἀ κατὰ τῶν πινῶν καὶ ἀνταρτέως σφίσι παρείχοντο, ἀνδρῶν ἐκ χειρῶν δωάστω ἐρρύδθησαν, ἢ τῶν ἀλλῶν ἀγαθῶν μετεχίκασιν. ὅθεν δὲ βραχίος εἰς πωληθυσμὸν αἱ πόλεις ἐπέδωκαν, ἢ, τε γὰρ τὰ ἀκρόα καὶ ἐκποσῶσ ἐχέσει

ἔχουσι ἦν χειροδικῶν ἐν τῷ δὲ, καὶ κατὰ τὰς μὴ λαμβάνων, ἀκ ἦσαν δὲ τῶν δικαίω τῶν δίκαιον ἀλλ' ὅπως τῶν τῶν πύχλω χθαμαλῶν καὶ γὰρ ἔπαύτω σέμῶν κατὰ τῶν ἐπὶ τὸ κένεος, ἀμφοτέρων νενεχόντος κατηχεσάτο, καὶ ἐπέπλησεν ἡμῶν καὶ δίκῳ ἐπιτίθει ἀνάλογον τῶν γὰρ, καὶ ἀδελφῶν μὴ πέντης κείνοσ, εἰ πεφώραται ἀδικῶν, ἢ ἐκθλίβων καὶ κατὰ τῶν πύχλω ἢ ἔλγισα. ποτὲ ἔν καμρῶ κατέστησαν αὐτὸν δὲ ἀγροικίας τῆς, κατὰ βῶντες τῶν Διαδιβρῶν Θεοδώρ, ὡς κατὰ λῦσαντος κατὰ σφίσι ἐν τῶν παροδύειν, καὶ ποσειδάμῳ μὴ ὄσαν ἐσπῆζον αὐτῶν, καὶ ἢ ὑπηρεσία αὐτῶν ἀπασα, καὶ τὰ ὀχίματα ξύμπαντα, μῆδὲν δὲ δὲ ἀπόδομα κατὰ τῶν μεθίστασ. ἐπὶ δὲ ὁ Διαδιβρῶν δὲ δὲ, ὃν ὁ λόγος ἐδήλωσεν ἀνῶθεν ὑπηρετήσασ μεθ' ἐτέρον τῆ τῶν βασιλέως Ἀλέξιος κοινῶν. καὶ δικάσας ἔν μὴ ἦν ἀγροτέρων ἐκείνων, καὶ ἀληθείας εὐσθὼν ἐχόμενα τὰ λεγόμενα, αὐτὸν μὴ δὲ ἀλλακτῶν ἐπαύδασε δῶδεκα, τῶν δὲ ἦν ἀλλομάτων πμῶν ἐς τὸ πολλαπλάσιον ἐπέδασε κατὰ τῶν τοῖς ἐπὶ ἦν χυσάνων ἦν βασιλικῶν. ἐργασίη καὶ πρὸς πρῶν τὰ δὲ δημόσια ἐνεργῶν ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἐχέσαν ἔπασ. ἀλλήσινε τῶν ψύδουσ κατὰ τῶν σὺ ἀσωτέ μοι σωῖστε καὶ σὺ ἀγροῦν λαχῶν ἢ κῆσαι τῆ βασιλεία με, ἀδικεῖν ὑμᾶσ τὰ πολλὰ καὶ ἢ τὸ ἀδικεῖν ἐλάσατε, ἢ τὸ ζῶν τὸ γὰρ ἀδικεῖν ὑμᾶσ καὶ ζῶν. ἔτε τῶ Θεοφῶ ἀξίον ἔστιν, ἔτ' ἐμοὶ τῶ δ' ἐλῶ αὐτῶ ἀνεκτόν. τοσῆτον δὲ ἀπέχε τῶν τότε καὶ νῦν κατὰ τῶν θείων κατὰ τῶν κατὰ τῶν ἐπαμῶν, ἢ κατὰ Θεοφῶ πὶ λέγειν ἔ ἀκῆεν καμνότερον ἢ δὲλε, καὶ ταῦτα τῆς ἡμετέρας σοφίας ἐκ ἀκρῶν λαχῶν γαγυμῶν, ὡ-

est Andronicus, qui de violentia potentum querebantur, nulla personarum habita ratione: nec ius à iusto remouit, sed genere & opibus illustres æquē ac tenuis fortunæ homines in ius adductos, ex æquo audiuit: insolentes, quos cum obfcuris hominibus iure agere pudebat, si conuicti essent iniuriarum, quod pauperes opprimerent aut pugnis cederent, grauiter castigatos pro delicti modo multabat. Aliquādo Dadibrenum Theodorum, quem supra Alexij imperatoris præfocationem adiuuisse ostendimus, quidam agricolæ accusarunt, quod apud se diuertisset, ac cum seruitiis & & iumentis suis, omnib. necessariis acceptis, discedens nihil soluisset. Quod vbi verum esse cōperit, ipsū x i i * plagis fuste castigauit, & ex fisco agricolis lōgè plus quā quanti erat damnū, solui iussit. Scripsit & ad quosdam magistratibus fungētes, huiusmodi literas: *Verè mendacii princeps: prudenti meo iudicio imprudēs: Et tu holitor venalicio: auditum est nostro imperio, vos studere iniuriis. Enimvero aut iniurias aut vitam relinquit. Nam vos iniurios esse v̄ viuere, neque Deo acceptum est, neque mihi seruo eius tolerabile.* Tantūm porro abfuit, vt consuetudinem & tunc & nunc receptam, de diuinis dogmatibus disputādi, probaret, aut de Deo noui aliquid vel dicere vel audi-

Z. iij.

Aliæ Andronici virtutes, subditis quidem, nō ipsi Andronico vitales, vt qui aliorum multam, futipius verò nullam rationē haberet. Esto autem princeps in seipso rigidus, subditos deinde seuerè reuocet ad officium.

Theodori Dadibreni pœna, quam si quis princeps hodie renouare conetur, fustes illi prius deficient quā fures & exactiores fustibus castigandi.

Acerbū sed conueniens ad corruptos iudices re-scriptum.

Andronicus doctorum a mans, sed disputatiōibus de religione infensus.

vt nouarum Patrarum episcopum Euthymium, virum eruditissimum, & Cinamum Ioannem, ad Lopadium de illo Christi dicto (P A T E R M A I O R E S T M E) in suo tabernaculo differentes, obiurgarit, & in Rhyndacum amnem abiectionum minatus sit, ni defisterent. Fuit autem illud argumento, non plane efferatum fuisse Andronicum, quod eruditionis rationem habuit: & eruditos non procul a purpura, sed prope solium suum collocatos, & muneribus frequentibus fouit, & honores eis non minimos habendo, caelestem sapientiam diuinarumque rerum doctores, disertos & iurisperitos, magnam rem & summi precij se estimare declarauit.

Sacra mysteria religiose tractanda sunt: nec quilibet sine fide disputaciones instituat.

Nemo est qui non mitemere possit, si modo pietati patienter accommodet aures.

Andronicus quid ferus vesper velat minime expensens, de magnifica sepultura parum prudenter cogitat. Ita in rebus grauissimis ludit hominum ambitio.

Et nunc ac leuibus, curis, que teruanis erant zelantibus, praeter incumbit.

σε καὶ τῶν νέων Πατρῶν Εὐθύμιον μέγαν, ὃν ἐν λόχοις ἔδειξεν ὁ ἀπὸ Κιναμῶν Ἰωάννη οὐ μόνον ἐπέπληξεν ἐν τοῖς βασιλείοις σιλωῆς καὶ τὸ Λοπάδιον, ἀλλὰ καὶ τῶν γυμνασίων καὶ τῶν ἐπιπέδων, ὅ πατήρ μου μετῴρων ἐστίν (τὸ θεοφάνης φωνῆς, ἀλλὰ καὶ καὶ τὸ Φωδραῖα ποταμῶν ἀνοήτων χαλεπήνας ἠπέκλιθεν, εἰ μὴ σαύσαντο ποιήματα καὶ διὰ τὴν ἀγάλλεξιν καὶ μὴν καὶ κείνῳ γε σημείων, τὰ μὴ πάμπαν ἐκτεθειμένων Ἀνδρόνικον. τὰ δὲ λόγος λόγον πειθέμενος. εἰ ἴσῳ τῆς ἀληθείας πρὸς πατέρας λόγων ἐπίθετο, ἀλλὰ ἐξ ὅς ἀγῶν τὰ θεῶν, καὶ δωρεαῖς ἀπὸ δαλίων συγγαίης, ἐπιμῆς ἕκαστον ἐλαχίστης μετὰ διδόντες, ἐδέκνυτο ἑαυτὸν καὶ φιλοσοφίαν οὐρανοβάμονα ἰώ, μέγα τὴν καὶ οὐδὲν καὶ πλείους τιμῶν, καὶ σοφιστῶν ἐκκαμῶν ζώντα καὶ ἄλλοι ῥήματα, καὶ τῶν νομοθετῶν ἀφ' ὧν καὶ πλείους μάλα πειθέμενον.

6 Τὴν δὲ οἱ τὸ σιλωῆς καταδέσιν ἐς τὴν ναὸν τῶν ἀγῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων βυλθῆεις ποιήσαντες, ὡς κάλλιεν καὶ ἄλλισον καὶ μετὰ τῆν μέγαν, καὶ καὶ τὸ καίριον καὶ μέσον ἀνεγχερμήριον ἐ πόλιος, ἄπαντα φιλοπῆμως τὰ πεπονηκότα μέρη τὰ τε μένους ὑπέλαβε, καὶ τὸ ἄποσβεσθὲν ἀνέδαλψεν ἀγλαόμορφον, τὴν τε τὸ σαφῆσ ἠμῶν εἰκόνα χειρῶν, διῆς ὁμιλήσαι ποτε τῶν βασιλεῖ Μαυρικίῳ λόγῳ ἀρεῖ, πολυτελῆ ἀνέβραλε κόσμον, καὶ τὴν πρῶτον καὶ μέγαν πλυνῶν, ἧς τῶν χεῖρας φεικῶς ἐς δύο ἀμφελίτρον ἰα δακρυῶν εἰς ὄγκους λοφδέμενοι, θαύμα ἰδέσθαι, ἐκ τῶν καὶ τὸ μέγα παλάσιον κηπίσ, καὶ τὴν αὐλοῖον μετὰ τῶν τῶν καὶ εἰσε τὰ τῆς ἐμολύπειθ ἂντ μὲτὰ ἐκκόμενε λείψανα ἐκ τῆς τῶ Ἀγκουεῖου μηνῆς, ἐνταυθα πρῶτον ἐπέδαπτο. ἔξωθεν δὲ καὶ τὰ ἀφικτώσ καὶ κατ' ἀγορᾶν τετραμμέννας τὸ νεὼν τῶν τεσσαράκοντα πόλιος,

ὅτι μεγάλου πίνακος ἀνέσπεν ἑαυτὸν, οὐκ ἐπαλμῶν βασιλικῶς, οὐδὲ χρυσοφορεῦντα ὡς ἀνάκτα, ἀλλὰ πνα πολυτλαν ἐργασκὸν ἐκ κελάμου βαφῆς, ἐκ δὲ δὲ μὲρον ἀμπερόντων ἐς γλατὸν ἀμφιχρῆσὶ καταβαίνουσαν, καὶ λούκῃς κρηπίσι περὶ σελῶν τῶν πόδας ἀαβαίνουσαι εἰς γόατα, καὶ δρέπανον ἀεικμαπῆς κατέρχοντα τῆ χειρῶν βειδύ καὶ μέγα καὶ σβασθῶν, ὁμολύπτον τῶν ὄπλων καὶ ἰχθύματι, καὶ σαγλυεῦον ἐν τοῖς ἀγαλαστίαις μεφαισικὸν ἕως φάρυγγος καὶ ὤμων περὶ φανόμυρον, ἐκείνα δὲ τῆς εἰκόνας τῶν περὶ ὄντας μὴ ἀντεχῶς καὶ διδασκῶν σπλῶν καὶ κύρσεων παστῶν ὑψηλότερον, καὶ πηδῆς τῶν βουλομῶν ἐκτόψια, ἀπερεῖχον ὅτι τῶν ἔργων λεῶ μετῶς, τὸν κληρονομόν ἀπεκτῶνός, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀμα καὶ τὴν ἀκοπὴν ἐκείνου ἑαυτῶ μνησευσάμενος. ἀλλὰ καὶ ὅτι κίονος καὶ τὸ χαλκοῦ μετῶρον τετραπέδωρον, ἐν ᾧ γυμνοὶ ἀειβλημάτων μηλοβολῶσιν ἀλλήλοις οἱ ἔρροτες, ὁ ἀνεμοδύλιον κεληται, ἑαυτὸν ἀνασῶσιν ἐμελέτα χαλκοῦ, καὶ περ τὰς εἰκόνας τῆς βασιλίδος ξησῆς τῆς τῆ βασιλεῶς Ἀλεξίου μητρῶς, ἡ δὲ πνιμονῆς τῆς ζῶν ἀπεξέωσε, ὡς γραπτότι καὶ ἰκνῶν μετὰ ζωγραφῶν μορφῶν, τὸν ἐκ τῶν παλιόντων καὶ στωμῶν τὸ λαμπερὸν ἐκείνο καὶ ἀεικαλλέστατον εἶδος, καὶ τῆ θαυμάζου ἀξιώτατον ὑποβλεπόμενος ἔλεον. τὰς ἡ πλείους καὶ ἀπαλείφειν ἐνδοῖς τοῖς ἐδέλουσι, καὶ μετεγράφειν αὐτὸν ἐν ἰχθύματι βασιλικῶ, τῆ Ἀλεξίου μηνῆς ἠ στωισάμενος, ἡ καὶ κατ' ἑαυτὸν ἰδέα τυπούμενος, ὅτι πῶσιν ἀνεγείρας καὶ τὸν νεὼν τῶν τεσσαράκοντα μάρτύρων πολυτελῆ οἰκήματα, ἑαυτῶ ἀφώεσεν εἰς ἐνοίκησιν, ἡνίκα αὐτὸ ἀφικῶτο πρὸς τὸ πέδον. μὴ ἔχον δὲ οὐδὲ ἐκ τῶν περὶ σφάτων καὶ νεαρῶν αὐτῶ

in maxima tabula statuam suam collocauit, non imperatorio regione habitu, nec aureo ornatu, sed instar ærumnosi operarij, nigra veste induti, fissa vsque ad furas, cum albis ocreis vsque ad genua ascendentibus: qui falcem grauem & magnam manu tenens, formosissimum adolescentem vsque ad humeros & fauces prominentem, velut incuruatus, comprehendat & implicet, qua imagine prætereuntibus clarissime sua facinora depingebat: & quod suis edocebat, vt hærede imperij occiso, sponsam illius sibi matrimonio iunxisset. Habuit etiam in animo æream suam statuam super columnam in sublimi æneo Tetracleuro, vbi nudi Cupidines pomis se iniucem petunt, quod Anemodulium vocant, erigere. Imagines Xenæ imperatricis, Alexij matris, quâ suffocauit, prius ibi depictas, in rugosâ ancilæ faciem transformauit: commiserationem prætereuntium, si illustrem illam & pulcherrimam formam, atque omni admiratione dignissimam spectarent, veritus est, & suam imaginem habitu Imperatorio aut Alexij sponsæ astantem, aut scorsim reponi. Post omnia, iuxta ædem S. Quadrage magnificas ædes struxit: in quibus, cum templum vellet ingredi, versaretur: & quia recentibus suis factis parietes

Non in virtutis & pietatis albo, sed in corruptibilibus tabulis includi gestit.

Atq. de suo scelere non femel sed palam gloriatur.

Mortuorum hostium imagines ferre acquirat.

Sed omnibus modis domi nationē crudeliter vsurparā reuincere studet.

S. XL. martyrum templum ab Andronico instauratum; [redacted]

coloribus, aut a'horum calcolorum interpositionibus adornare non poterat, ad ea conuertit animum, quibus ante imperium fuerat occupatus. Ea erant, aurigationes, venationes, strepitus auium, latratus canum, ceruorum, leporumque venatus, aprorum & zumborum confossio (est autem Zumbus fera, quæ apud Tauroscythas potissimum nascitur, & vrfso & leopardo maior) & vita agrestis in tentoriis, & conuiuia ex venatu simplicia, & Andronicus ceruinam aut aprugnam suis manibus in frustra secans, & diligenter affans, & id genus alia, quæ vitam hominis repræsentât, arcu, gladio, & velocibus equis freti, patria siue ob simplicitatem, siue virtutē suam exulantis. Verùm Andronicus fortunam suam cum Dauidica comparabat, fèq; inuidiæ rētia æquē vt illum euitasse, multis exiliis actum aiebat. Interdū suas res amplificando, illum parum à Palestina Sicclagam peruenisse, & Amalechitam gladio confecisse, & ad eò fordide vixisse, vt Nabalem etiam occisurus fuerit, quod postulat non statim annuisset: se verò totum penè Orientem peruagatum ad omnes gentes Apostolico more Christi nomen pertulisse, & prædicasse. & quocumque transfisset, summis affectum esse honoribus, & cum honorifico comitatu recessisse. Hæc nō indifertè commemorabat, præsertim si cum viris cru-

Priora Andronici facta ludus & iocus, si cū rebus sub imperio gestis cōparantur. Malus feruus pessimus dominus.

Exiliis suis gloriatur, vt solent qui ex tenui fortuna ad summā iniuriis prostratis perueniunt.

Ineptæ Andronici profani, & propter scelera sua fugiētis, & ad iudeos perueniētis.

ωράξεων καταπάθειν τοις δόμοις τῶν τῶν χρωμάτων συγκρασημαί, ἢ ταῖς λεπταῖς καταποικίλλειν τῶν ψηφίδων ἐνδέσσειν, εἰς τὰ πρὸς τῆς βασιλείας ἐβλεψεν ἔργα. καὶ ἡ ἰππηλασία καὶ κωυηγέσια ζωγραφέμενα, κλωγμὸς πλωῶν, θωύσμοδ κωυῶν, ἐλαφιοβολία, καὶ λαγῶν θηροσφῆς, καὶ χαυλιόδοις οὗς δξακονηζόμεθα, καὶ ζούμωρεδ διελαυνόμεθα δόραπ (ζῶον δὲ οὗτῶ τὸ μέγεθῶ ἑσθ' ἀφ' ἑσθ' μυστικῶ, καὶ κάρδαλιν σικτικῶ, καὶ τοῖς Ταυροσκούθιας φύομυρον μέγιστα καὶ ξεφόμυρον) καὶ βίθ' ἀγροικιμὸδ καὶ σιλωίτης, ἐξέστασις ἐκ τῶν θηροσκούθιας χέδιθ, καὶ αὐτὸς Ἀνδρόνικῶ μισύλλων αὐτοχειρὶ κρέας ἐλάφειον, ἢ κἄ πορευομένα ζοντῶ, καὶ ὀππῶν περὶ φραδέως περὶ, καὶ τοιαῦτ' ἔτετα, ὀπόστα τεκμηριαζῶν ἔχουσι βίοντον, ἀδρὸδ πεποιδῶτῶ ἔπι τὸξω καὶ ῥομφαία ἐῖπασσις ἀκύποσι, φούροντὸδ τε τῶ ἐρεγκαμυρίω δὲ οἰκείαν ἀβελτερίαν ἢ ἀρετικῶ. ὁ δὲ Ἀνδρόνικῶ καὶ εἰς Δαβιδά νῆγε τὰ ἑαυτῶ, καὶ κατ' ἐκείνον ἔλεγε καὶ αὐτὸδ τὰ τῶ φθόνου ἐκδιδράσκειν πάλαι θήρατρα, καὶ πρὸς τῶ ἀλλοτρίαν πολλάκις μετασκούσασαδ. ὑπεξέωρον δὲ ἐσθ' ὀπη τὰ ἑαυτῶ, τὸν μὲν καδίσαμ τῶ ὀείων τῆς Παλαίστης ἀποδεν βραχὺ καὶ τὸ Σικελῶν ἔλεγε, καὶ συγκόππειν τὸν Ἀμαληκίτω μαχαίρα. καὶ γλίχερος ἄποζῶ, ὥστε καὶ τὸν Νάβαλ α' κ' Ἰσραὴλ ἡ ἀπ' ὀπ μὴ οὐκ εἶχεν ἀπ' ἄ χειραδ τὸ αἰτηδὲν ἑαυτὸν δὲ δὲ ἐθῶν τῶ ἑώων ἀπάντων χεδὸν ἔναμ, ἐπὶ πᾶσι τὸ τῶ Χριστοῦ βασιλεία ἐκυρῶξαι ἄποσολικῶδ ὄνομα, τῶ μὲν τε τῶ ἀπ' αὐτῶ μεταλαχέιν δὲ ὄν ἤρχετο, καὶ πρὸς μπόμυρον ἀπανίσταδ. καὶ ταῦτα μὲν διεξήκει μὲν πειθανάγκης ἰκανῆς, ὀποῖθ' ἐκείνῶ, καὶ μέγιστα ἡ ἀδράση ὠμίλει

ὠμίλει λόγου καὶ σοφίας μετέχουσι, ἐπὶ τῶ παραγμῶτων γυλιωίωντων, καὶ ἡρέμαίαν ἐχόντων κατῶσασιν.

7 Γὰ δὲ τελούτων πὶ αὐτῶ μελετώμενα, ἡ δὲ καὶ ἀρχῶ λαμβανόντα γίνεσθαι, ἐχάτης ἡ δὲ ἄπονοίας ἄποκυήματα, καὶ παρεληλακότα πᾶσαν ἀπανθροπίας ὑπερβολῶ. ὄρων γὰ τὰ μὲν τῆς ὑπ' ἐκείνων ἀρχῆς σμικρῶ ὄμυρα. τοῖς δὲ πολλοῖμοις καὶ τοῖς ἐξ ὀμβροσιν πλήθοντασ ποταμοῖς, καὶ τὰς ὄχθιας ἑσθ' αἰώνοντασ, τὰ ἐν ποσὶν ἐξερημουῖτασ καὶ κατακλύζοντασ, καὶ βραχὺ τε τῶ πολιτείαν ἐλαδθεροσμουῖσαν, καὶ πρὸς ἄποσασίαν ἑσθ' ἀποκινουμῶμυ, οἷς μὴ φροσποδοκοπείτασ ἑσθ' αὐτῶν, ἀλλ' ὡς εἰς κἄ πορευομένα ὑπ' ἄπο κατηγῆσ, οὗτ' ὄρων οὗτ' ἀτεν ἔχει τὰ ἑσθ' ὀππρασδῶσαντων ἐθῶν ἀπομουμῶρα, ὀδινῆσ τε πόνον, ἐσθ' ἀπομίαν ἀπέτεκεν, ἀποτόσον ὀκοδεν, ὄσον ὑδ' ἑτάρον εἰς τὰ ἀποπα ἐποτρυμῶμυ. ἢ δὲ ἡ τὸ μὴ μόνον ὀσοισ σωεῖληφεν ἐν φροσμάσ θανάτω ὑποδικῶσ, καὶ οἷ μὲν μαχαίρασ ἀνέλεν, οἷ δὲ θαλάσσης ἀκοπίσαμ βυθῶ, ὄν δὲ ἀκινάκαμ ἀναρῆξαι τὰς γαστέρασ, καὶ ἀλλοῖσ ἀλλῶσ ὑπεξαγαγείν τῶ βιοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶ σωματῶ μῶρων τῶ τοῖσ πρὸς τῶ ἡκονηκέναι τὸ ξίτηθ' ἢ γὰρ, φροσιν ὄνειαρ, εἰ κόροσ ἐκ τῶ μῆθεισῶσ μιὰδ, πλείονα ἐκφύησονται κἄ βῶρα, τοῖς ὄ οὐκ ἐπάγῃ τῶσ τὸν ἀδηρον σίζοντα. ἐπαινετέθ ἐν τούτω μέγιστα ὀ ἡμίθεθ' καὶ ἡροσ Ἡερακλῆσ, ὄπ τὸν Ἰόλεων ὀπκῶοντα εἶχε, καὶ τὸ τῆσ ὑδρασ παλιμφοῖσ ἀρακίζοντα. ἐνδὲν τοῖ καὶ ἐκκλησασάσ, τὸ φίλιον ἐκείνω σίσσημα, καὶ τῶ διασῶν ὀπόσοι χρημέστων ὄνομοι, καὶ τῶ βασιλικῶ περὶ παπῶν νοντεσ τεραπέζαν, καδῶταπερ οἷ γύπεσ τὰ θησισμῶα, ἐκ τῶ γὰρ εἰ ὀπόστα ἐπονηροῦ

ditis & eloquentibus colloqueretur, rebus adhuc integris & tranquillis. Quæ autem postremò instituit, & ex parte inchoavit, & extremi furoris erant, & omnem crudelitatis immanitatem superabât. Nam cum imperium imminui, & multitudinem hostium instar hibernis niuibus aucti torrentis, & extra ripas effusi, obuia quæque vastare, & subditos paulatim incipere liberis loqui, & defectiorem spectare animaduertit: quod nullam imperij curam susciperet, sed veluti veterino oppressus, hostium gratificationes neque videret neque audiret: parturiit laborem, & peperit iniquitatem, non tam sua sponte, quàm aliorum consiliis incitatus: qui monebant, vt quot quot in carceribus teneretur, capitis damnati, alij iugularentur, alij in fundum maris demergentur, aliorum ventres dissecarentur, alij denique aliis modis è medio tollerentur. Imò vt damnatorum cognati quoque eadem gladij aciem sentirent. Neque enim quicquam profici, si vno capite resecto plura renascantur, nec ferro stridenti tollantur. In ea re maximè laudandum esse heroem & semideum Hercule, quod Iolaum asciuerit, qui rediuuam hydram exureret. Itaq; amicorum & mercenariorum iudicium cōcilio coactò, qui mensam imperatoriam, vt vultures cadauera confecta-

Andronici crudele consilium de tollendis omnibus seditionum cognatis. Leo semper Leo, esse gestet purpuram.

Non emendare sed conuertere resp. malus princeps nititur.

Nebulonum consiliis parat.

Sanguine delictantur belluz aulicæ.

Malis consiliis quaeruntur prætextus.

Et heroum exempla adhibentur.

Nepes à gnationib. & mēfarū aulicis.

bantur: atrocibus verbis commemorat, quanta fuerit Italorum improbi-

Cum quibus malus princeps de suo exitio caprat confilia. Qui enim in subditos innocentes sequere cogit, in viscera sua gladium acuit.

Oratio ad crudelis principis ingenium a commoda, sed patriæ nullo modo conueniens.

Impia verbi Dei profanatio.

Codemnatio vniuersarum familiarum.

Pessimi consiliarij magis principem perfundant.

tas, & quantis cladibus Occidentales provincias afficiant, quot urbes vi expugnauerint. Causam earum rerum non nisi Romanis, qui sibi aduersentur, eorumque cognatis & amicis ascribendam esse: Eos sicut Andronici interitum: & omnem moneere lapidem, ut imperio deturbatus, miserissime concidat. Quam cupiditatem cum per populares ad exitum perducere nequeant, alienum ex longinquo exercitum accersere, ac locustas imitari, que flammis euitatis, aqua suffocentur. Verum senectutem hanc (inquit) testor, non gaudebunt inimici & hostes Andronici. Sed que in Andronicum moliantur, ea ab Andronico perpetientur. Sin fata ad inferos adigunt etiam Andronicum, ipsi antecedent, & viam preparabunt: sequetur Andronicus. Hæc locutus, adiectaque Paulina illa sententia: Non faciam quod volo bonum, sed malum quod nolo peragam, aduersariis contra me militantibus, & ad ea me compellentibus, à quibus abhorreo: malorum remedium quærebat. Cum autem coniurati eius, magnis vocibus exclamassent, tollendos eos è terra, ac nemini parcendum esse: in omnes eos qui vel in carceribus tenebantur, vel in exilium acti erant, in omnes eorum cultores & cognatos, sententia capitalis lata est, & in libellos relata. Protosecretario dictante, libellorum supplicum magistro laborante, Protonotario Dromi accla-

σαντο Ἰταλοὶ, καὶ οἷοις κακοῖς περιβάλλουσι ἐπαρχίας τὰς Ἑσπερίας, καὶ ὅσας παρεσχέσαντο πόλεις νόμῳ πολέμου. Ἐὐὸν οὐκ ἀλλοίως τὴν αἰτίαν τούτων ἀναπείθει, ἀλλ' οἵπερ ἐκείνων ἀντίφρονες, ὅποσοι τε τύχῃ κατ' ἄμεινον καὶ εὐνοίαν προσωκείντο. Τύχῃ γὰρ τὴν Ἀνδρονίκου διήλθ' ἀπώλειαν, καὶ πάντα κελῶν κινεῖν, εἰ πως ἴκρηται ἐπιφαιδότην Ἀνδρόνικον, καὶ πεσέτω ἡτῶμα παγκάλεπον. μὴ ἔχοντες δ' οὐδ' ὅμως ὄψα σωμαρσεως ὁμογυῶν δουῶν τὴν ἔφεσην πέρατι, ἀλλοτρίαν ἐκ τῆσδε εἰσπνεύσειν σραππῶν, καὶ ταῦτον ἀντίφρονες δέον τῶν ἰσχυρῶν ἐκείνων, ἀπὸ τῆσδε ἐκιδράσουσασιν, τοῖς ὑδασι δαποπνίζονται. ἀλλ' οὐ μὰ τὸ γῆρας τῆσδε φησὶ χαρήσουσιν οἱ φίλοι ἑσθέρων, ἐκ πολεμοχαρεῖς Ἀνδρονίκου. ἀλλ' ὁ παθεῖν Ἀνδρόνικον γλίχονται, τῆσδε αὐτοὶ πρὸς Ἀνδρόνικου πείσονται. εἰ δὲ τὸ μέροσιμον εἰς ἀδουδῶματα ἐφέλεκεται καὶ Ἀνδρόνικον, αὐτοὶ καθήσονται, καὶ ὑπανόξουσι πρὸς τῶν ὁδῶν. εἰ δ' οὐτ' ὅτι δῆπορδούσειται Ἀνδρόνικον. ταῦτ' εἰπὼν, καὶ τὸ τῆσδε πάλου πρὸς φάμλου, ὡς τε οὐχ ὁ δέλω τῆσδε δρασταμι ἀγαθόν, ἀλλ' ὁ οὐ δέλω κακόν τῆσδε ὄψα πρὸς ἀμῆλω, ἀπὸ σραππῶν μου ἴσῃ ἐκαστίων, ἐκ ἀχμαλωπιζόντων εἰς τὰ πρὸς πρὸς αἰσίν, θεραπέειαν ἐζητήσῃ τῆσδε κακοῦ. ἀρῶντων δὲ τὴν φωνὴν ἴσῃ ἐκ τῆσδε ἐκείνου φρατρία πάντων, καὶ μέγα κερξάντων, ἀφρῖν αὐτοῖς ἐκ τῆσδε γῆσ, καὶ φείσαδῃ μηδένος, κερξῶνται ἢ ἴσῃ ὅλων ἀφάπασι, ὅσοι τε εἶχε σικεληφῶς ἐκ φερραῖς, καὶ ὅσοι τὴν ἑσθέρειαν κατεκείθησαν, καὶ τὸ δεραπῶν τῶν καὶ συγγυῆς, καὶ δὴ τὸ μῶ δούδς ἐδέχετο τὰ ὑποτουπού μῆμα, ὑπαγορδούσῃ τῆσδε πρὸς τασηρήσις, ἀμφιπονουμῆμου τῆσδε ἐπὶ τῆσδε δῆσειων τῆσδε πρὸς τῶντα εἰου τῆσδε Δεῦμα τῶς

ταῖς φωναῖς ἀλλοτρίων. τὰ δὲ ὀνόματα τούτων καὶ νῦν παρείσθω μοι, καὶ ἴσῃ καδεξῆς ὁμοίως συμπεραφόντων, ὅσοι τ' ἐπὶ τῆσδε κενού δόξαρίου ἔχοντες, ὡρακίων τότε καὶ ὠρρόδου Ἀνδρόνικον ὡν περὸς τῆσδε ἑσθέρειαν ὁ Ἄγιοχριστοφῶριτης Στέφανος, τῶ τῆσδε φάμλου βροπῶδς καταδουπῶν τὰ ἀνάσθρα, καὶ κατὰ πρὸς ποτάμῳν ὄξυ καχλάζων καὶ πρὸς τῶν δόκου Ἀνδρόνικου ὑποδύων.

8 Εἶχε ἢ τὰ ὑπομνηματιζόμενα οὐτωσὶ πρὸς τῆσδε φρομῆσεως, θεόθεν κινηθέντες, ἐοικὼς ὄψα μὲ τῆσδε κραταυροῦ ἑσθέρου ἢ μῆρ ἀνδέδῃ καὶ βασιλέως, φησὶ φρομῆ καὶ ὑποφανόμενα σωοῖσιν ἐκ κοινῆ, ἐκ εἰδία λυσιτελεῖς Ἀνδρόνικου, τὰσθε πρὸς φρωμάων, ἀρδῶν ὑπολαλένασθῶν περὸς αὐτάδεις ἐκ σασιώδεις συλληφθέντες, φουλακῆς ἐκείργωνται, ἢ τὴν ἀλλοτρίαν οἰκῆν ἀφωειοθησαν. συχρῶναι δὲ ἐκ τοῖς τύτοις πρὸς ἑσθέρων καὶ κατ' αἶμα σικεληφῶν, καὶ θανάτω πάντας ὑποβληθῶναι. οὐτω γὰρ καὶ Ἀνδρόνικον γένοιτο, τὸν ἀγαθῆ τύχη φρωμάων τῆσδε βασιλέως ἀπὸ πρὸς δῆσπῶν, βροπῶ τῆσδε πρὸς ἀπῶνται, ταῖς κοινῆς φροπῆσι βαλλόμενον, καὶ τὰσθε ἐπιβούλων κακογνομῶσας ὑποβλεπόμενον, καὶ αὐτοῖς ἢ τοῖς ἀλλοτρίων Σικελιώδεις ἀσάποτε παλινοδῶν, μηδέναι ἐπὶ τὸν αὐτοῖς ὑφρομῶν ἔχοντας, ὅποσα γῆ καὶ φρωμάων ποῖεν. πάντες γὰρ οὗτοι συχρῶνται, καὶ τοῖς ὄψα λμοῖς ὄψα χθέντες, ἀμῆτα δέστος ἐκρουσι τῆσδε κακονοίας, καὶ οὐδὲ εἰς ὄψα τῆσδε λουπῶ τρέπος ὁ σφροπῆσων αὐτοῖς, μόνη δὲ ἢ τῆσδε ἑσθέρων ὑπολείπεται σέρησις, καὶ ὡς τῆσδε λουτῶν ἐκ σῶσειαν ἀγκυραν δέει ἢ μῶς ἐπιχαλῶν τῆσδε κακοφροσιν. οἱ τῶσθε εἰσὶ φρομῶν λαβῆς τε καὶ δαποτρέπαιοι, ὡς

mante. quorum nominibus parcam in presentia, ut & eorum, qui post in eiusmodi rebus vanæ gloriolæ causa, aut Andronici metu operas nauarunt, quorum dux & autor fuit Hagiochristophorites Stephanus, cuius vox quasi tonitru in palatio resonabat, & instar torrentis eos abstrahabat, quos suspectos habebat Andronicus.

8 Fuit autem eius scripti huiusmodi exordium. Diuinitus impulsus, non iussu magistratus & principis ac Imperatoris nostri, decernimus & pronunciamus, è republica esse, & priuatim Andronico Romanorum seruatori utile, ut contumaces & seditiosi funditus intereant, qui comprehensi in carcere tenentur, & in exilium acti sunt: eorumque necessarii & cognati capiantur, & omnes ultimis suppliciis afficiantur. Sic enim & Andronicus, qui numine propitio imperii sceptrâ gerit, à publicis curis & insidiarum metu nonnihil respirabit: & Siculi ceptis desistent, ubi neminem habuerint, à quo, quemadmodum Romani oppugnandi sint, doceantur. Nam cum & ii qui in vincula coniecti, & qui oculis priuati sunt, consilia improba non referant in melius, sed in priore sententia perseuerent: nulla ratio superest, qua improbi ad sanam mentem reducantur, nisi vite ereptio: quæ, ut sacra & salutaris anchora contra vacordes & dementes est usurpanda. quorum ea sunt intemperia, ut non animaduerti-

Hagiochristophorita Stephanus tyrannidis minister sedulus, domini sui feritatis, ut inter huiusmodi mûstra sit, longè superans.

Exordium crudelis editi, in quo occurrunt blasphemia in Deum, horrenda in viros innocentes conspiratio, mendacium multiplex, falsissimi pretextus & putide calumnia. Hæc sunt aulicæ artes impiorum, qui nequiorum neque remedia ferre norunt.

Pessimû consiliarij magis principem perfundant.

Atqui non prius malos prudens princeps tollerat: nec suspicionibus ita concedit locum, ut in subditos indifferenter sauire velit.

Impij & crudelissimi edicti, quod Andronici exitium proculdubio maturavit exagitatio & cetera Nicetæ.

Parricidæ isti impudenter, & in vanum nomen Dei aklumunt.

Deus enim credibus innocentium nimè delictatur.

Andronici astutia interpestiva. Etenim ne in manus populi incidere non sententias nefarias asseruare, sed nefarios iudices cruci affigere de-

tant, se contra stimulum calcitrare, et gladium contra semet ipsos acnere. Hec & huiusmodi alia, ut ex multis pauca referam, nefarium illud decretum continebat. Sequebatur eorum enumeratio, qui comprehendi & mox occidendi erant: exprimebatur & modus, quo quisque tollendus esset. Ego verò cum alia illorum hominum acta demiror, & sceleratissima iudico, tum decreto isto obstupesco: neque perspicere possū, quid in eo secuti sint, aut quo iudicio suum parricidium Deo adscripserint, diuinumque motum id impudenter appellarint, quod primus humani generis hostis eis haud dubiè suggestit. cū aliud sumere principū modestius & probabilius licuisset, atque à contumelia Dei abstinere: qui cadibus haud delebat, nec mortem fecit, sed hominem ad vitam condidit: in cuius conspectu vox sanguinis Abeli clamat: qui aperte denunciat se malle, ut peccator conuersus uiuat, quam ut moriatur. Enimuerò illi damnatis omnibus, è concilio discesserunt. Andronicus verò iudicum nefarias sententias, haud scio quo consilio, in scrinio suo diligenter asseruauit, prouiso fortassis imminenti exitio. Nam cum comprehensus esset, & à cōursu populi facinorum suorum rationem reddere iuberetur: culpam in iudices & senatum transferebat, qui

θεός κέντερον λακτίζειν, καὶ μὴ σωθῆναι δόλωσ, ὡς καὶ ἱαπων οἱ λαοὶ κινῶσι τὴν μάχην ἐν θήρῳ. οὕτω μὲν οὐδὲ καὶ τοιαῦτα (ὡς ἐν πολλῶν ὀλίγα εἰπέιν) διεξήγητόν ἐστιν ἐκείνου δέσποισιν. ἐφεξῆς δὲ ὁ ἴδιος συλλαβῶν καὶ τῶν ἐξομολογηθῆναι κατὰ λόγον ὑπερβολῶν τε καὶ ὀτρύνουσα, καὶ ὅτι ἐπινοήσῃ ἑκαστοῦ ἡμελλόν. ἐν τῷ γὰρ καὶ τὰς ἀλλὰς μὲν ἴδιος ἀφῆκεν τῶν πρῶτον πρῶτος ἐξείκαστος τίσεται, καὶ ἀνοσιῶν παντάπασι ἡγήματα, τὴν δὲ νῦν ἀφῆκεν μὲν ὑπερβασιν καὶ λανθάνοντα πᾶσι πᾶσι, καὶ θανάτωσιν τοῖς πρῶτον πρῶτον τὰυτῶν ἐκύρωσαν ἢ πῶς ποτε κείνοντες, τὴν ἑαυτῶν μακροθύμῳ προσήκον Θεῶν, καὶ κίνησιν Θεῶν ἀνερῶν ἐξείκαστος ὡνόμαζον, ἢ ὁ ἀρχὴν ἀνερῶν ποικίλῳ σίεψιν αὐτοῖς ὑψηλῶστο, ὅστις ἐτέρος προσομιάζεσθαι, καὶ μὴ ἀλαδῶς οὕτω καὶ ἀπειθαμνήτως φθέρῃ γαστρί, μὴ δὲ γυνή τῆ κεφαλῇ τὸ θεῖον συκοφαντεῖν, ὡς χίεσθαι ἀμασιν, ὁ πρῶτος εἰς τὴν τὸν ἀνερῶν ἐκίπτε, μὴ πεποιηκός θάνατον, καὶ οὐ ἐνώπιον φωνῆ ἀίματος ἀβελ βοᾷ, καὶ ὁ δὲ ἄλλοι δὲ κέρεα γὰρ, μὴ βούλεσθαι τὸν τῶ ἀμῆρτων θάνατον, ὡς τὸ ὄπισθῆναι αὐτὸν καὶ ζῆται. καὶ οἱ μὲν εὐπῶ παντὸς ἀπώλειαν καταψήφισάμενοι, τὸν σύλλογον δὲ λύσαν. Ἀνδρονικοῦ ἢ τὰς ὅτι τὰς πρῶτον τὰυτῶν τῶν μυσταρῶν ἐκπτεμάτας δικαστικὰς ψήφους ἀνὰ χεῖρας δεχόμενος, ἐφύλαττον ἐν φανερωμένῳ ἀσφαλῶς οὐκ οἶδὲ ὅτι θάνατον οὐ μὲν οἶμαι δὲ τὸ ἐσόμενον προσκοπούμενος, καὶ δεδιώς φόβον, ὅς ἐπιήλθεν αὐτῷ μετῴπεται. συχεθεῖς γὰρ, ἐλάτῳ ὦν δι᾽ ἐξείκαστος ὡς ἴδιος συλληλυθῶτων εἰσαγάγῃ τὸ μὲν οὐ, ἑαυτὸν ἀπηλοτέρου ἴδιος γήρομῶν, ἐφ᾽ οἷς πᾶσι παρελύπησεν ἢ κακῶσσοι σωματικῶς καδυπέβαλε, ἐ τοῖς μὲν δικασταῖς

δικαστὰς ἔφρασε καὶ τὴν γενομένην ἀποφάνεσθαι τὰς πρῶτον ἀεὶ ὑπέσθαι, καὶ ὅποιος πεπὸν ἔσθαι οἱ πρῶτον ἐκείνους αὐτῶν πρῶτον ἀρχῆς καὶ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῶν, αὐτὸν δὲ τὰς ἐκείνων γνώμας ὑψηλῶν μὴ δὲ γὰρ εἰκῆ φορῆν τὴν μάχην) καὶ καὶ τὴν χεῖρα εἰς πέρασ ὦν ἀπῆφοντο. τότε δὲ οὐδὲ τὴν ἑξῆς χεῖρα σαρπηφον πληροῦν ἐπέβαλετο, πρῶτος μὲν ὁ ἴδιος αὐτῶν ὁ Σεβαστοκράτωρ ἀπεπήδησε Μανουῆλ, εἰπὼν, μηδαμῶς σωθῆσεσθαι πρῶτον, ἢ τις μὴ καὶ ὁ εἰσομὸν τελεῖται βασιλικῶν, ὡς οἱ θεασίζοντες πρῶτον ἀβάντῃ. καὶ ἀλλὰ δὲ μὴ ἀγαθῶσθαι ὅπως οὐ ποτε ὑπερβασιν οἱ κείνοσθαι, ὑπερβασιν θανάτου πρῶτον χεῖρα τὸ πρῶτον μῶν, καὶ μὴ μόνον ἀφῆζουσιν ὅσοι ῥωμαίων προήλθουσαν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐξ ἐθῶν ἑξῆς βραχέως ἀφῆζουσιν. εἰς γὰρ ἀφῆσθαι ἀποτελεσθῆναι τὴν τελευτῶν, τὴν μὲν δὲ τὸν δὲ ἐξ ἑλλὰ μῶν οὐ μὲν τὸ ἀναιεσθῆναι, καὶ κείνου μὴ ἀπολίτῳ εἰσομῶν, μὴ δὲ φρένῳ ἀπὸ δρυδῶ, ἀλλὰ ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς, ἢ ἐξ ἀγχεῖας τὸ σωματικῶν εἰς γήρῳ καὶ τὸ φίλιον ἀφῆσθαι. καὶ δὴ ἀπὸ ἀφῆσθαι βασιλικῶν ἀρχῶν δεξάμενος τὸ δικαστικὸν τῶ γνωμῶσθαι, ἡμελλόν ὡς πρῶτον σφραγῆς εἰς ἐν σὺν γαστρί ἀφῆσθαι, οἱ ἐν ἀφῆσθαι ἐπαρχαῖς ἐκτοπῶσθαι, καὶ τὰς ὀπῶσθαι καθεργῶν μῶν φυλακῆς, ὅς τε ἑκῆσθαι ὑψηλῶσθαι θάνατον, εἰς ἐν ἀφῆσθαι, εἰ μὴ καὶ τὸ προφήτῳ εἰπέιν, ἢ οἱ κείνα μάχην ἐπέβαλεν ὁ Θεός, ὅτι τὸν ἀποσάτω θράκοντα, τὸν σκολιόν, τὸν ἐν τοῖς ὑδασιν ὑποφῶσθαι τῆ καδύργῳ ταῦτη, ὡς ἐδειξῆσθαι, εἰ μὴ δὲ ἑξῆς τὰ ὀσῶμῶν, καὶ βίον τὸν ἑθῶσθαι φανταζόμενος.

supplicia decerneret in eos, à quibus ante imperium & in ipso imperio offensus esset. Se verò illorum sententiis inferuisse (neque enim frustra gestasse gladium) & manum eorum suffragiis accommodasse. Tum autem cum latas sententias executurus esset: filius eius Manuel Sebastocrator refragatus, pernegavit, se consensurum in acta, quæ non fiant auctoritate Imperatoris, ut ipsi iudices in exordio fateantur. Præterea se nullo modo ea suffragia probaturum, quæ penè Romanos omnes capitibus cõdemnent, atque etiam prouincialium non paucos perdant. Carnificinam enim illam in infinitum grassaturam, alio ob aliud crimen comprehenso & occiso, qui non extorris sit, nec ex quercu natus, sed parentes, cognatos, affines, amicos habeat. Cæterum illud iudicium decretum, iussu Imperatoris editum, eos omnes qui in diuersis prouinciis dispersi, & vbuius in carceribus erant. in vnum locū, velut oues macellum, cogeat: ac suas quisque pœnas dedisset, nisi, ut Propheta loquitur, Deus suum gladium in fugituum draconem, obliquum illum, in aquas refugientem, strinxisset: qui, ut molli & delicata illa vitæ ratione indicauit, nihil aliud expetebat, nihil aliud cogitabat, nisi vitam voluptariam.

Manuel Sebastocrator pius princeps prudenter recusat tyrannicū edictū exequi.

Consilij satisfactiones explicat.

Et non sine numinis benignitate crudelissimorum iudicium consilia euerit. Præstantissimi Consilij vox impiorū artes eludit.

Andronicus non sanguine sed voluptatū cæno gaudet.

Ue pœnas tot
feclerum tâ-
dē daret An-
dronicus, cō-
tra stimulū
calcitrās, re-
mediāq. mor-
bis priuatis
& publicis
conueniētia,
sprenens ad
salutis fuz
hostē confu-
git, auxilium
& consilium
à miseria &
infirmitate
ipia petens.

Andronicus
ab Engaltri-
mytho præ-
dicatur exi-
tium. Et hæc
est impij cu-
riofitatis mer-
ces.

Astrologia
iudicialia ne-
glecra, hydro-
mantiam co-
lit.

9 Accidit etiam aliud
quiddam, quod eum in tan-
tam immanitatem impulit.
Nam cum undique in arctū
suas copias cogi, & Siculos
iam iam suo capiti immine-
re, & tanquam Typhonem
c. caput oppressuros: ci-
ues verò mortem suam futi-
re, & suum interitum diuinū
beneficium & malorum re-
medium existimare cerne-
ret: prætereaque se propter
multiplices procerum cædes
à Deo desertum iudicaret,
quanuis se ad Christī man-
drum pertinere affirmaret,
iisdemque elementis constaret,
quibus ij quos extirpa-
bat: ad futura per noxio-
rum dæmonum cultum co-
gnoscenda se conuertit, vt
& Saul olim ad Engaltri-
mythos tandem abiit, quos
antè placandī numinis gratia
pepulerat. Nam cum aruspici-
nam ante plurimos annos
obsoleuiffe, & penitus abo-
litam esse, auguralem item
superstitionem, vt & som-
niorum & omnium inter-
pretationem iam olim è Ro-
manis finibus auolasse: solos
verò eos impostores, qui è
pelui diuinant, & qui astro-
rum positus rimantes, æque
fallunt ac falluntur, superes-
se: tum quidē Astrologiam,
vt magis familiarem, & futu-
ra obscurius innuentem se-
posuit: sed que totum permisit
iis, qui futura ex aquis, quasi
per caliginem coniciunt, &
imagines futurarum rerum
velut ex umbra solarium ra-
diorum confectantur. Ac ip-
se quidem iis nocturnis fac-
ris interesse noluit, metu

9 Σωβέη δὲ πηχέτερον, εἰς τὴν
ποιούτω αὐτὸν ἐκτραχηλίσει ἐνθύμη-
σιν. ὁρῶν γὰρ ἀπαντα χόθεν σενά οἱ τὰ
πράγματα, καὶ τοὺς ἐν Σικελίας ὄσον ἐ-
δέπω ἐπισησομένων, καὶ ὡς ἐκατόν κέφα-
λον τυφῶνα καταπίσσοντας, τοὺς δὲ ἐν-
τὸς τὸν αὐτὸ θάνατον διψάντας, ὅπου κα-
πύ τε ἠγούμενος Θεοῦ, καὶ λύσιν δι-
ξάζοντας ἤδη κακῶν τὴν αὐτὴ ἀνάστα-
σιν ἐν τῇ σάματι, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς θεοῦ δὲ
ὑποστάσει ἐγκατάλειψιν, εἰς πολυζῶ-
ντως τὸ ὑπερέχον ἐδάμασε: καὶ ταῦτα δι-
τενόμενος ἐκ τῆς αὐλῆς ἐπὶ Χριστοῦ, καὶ
τὸ αὐτὸ γένος τοῖς ἐκθλιβομένοις λαχῶν
πράξι τὴν δὲ ζωπείας εἶτε καὶ ζωπεί-
ας ἤδη ἐλαχῶν δαιμόνων πρὸς ἡσυχίαν
μελλόντων ὁρῶν καὶ ὁ παλαιὸς ἐ-
κείνη Σαουλ εἰς τοὺς Ἐγγαστριμύθους ὑ-
περῶν ἐβλεψεν, οὗς ἐδίωκε πρῶτον τὸ
θεῖον αὐτῶν ἰλεοῦ μὲν, καὶ δὴ τὴν θυ-
πύλιν καταρρηθείσαν πάλαι ὁρῶν, καὶ
τὴν δὲ ταύτης δὴ λῶσιν ἤδη ἐσομένων
τεθνηκυῖαν καὶ ἀφαντοῦ ἤδη παντάπασιν
ὁσαύτως καὶ τὴν δὲ ὀρνίθων πρὸς ἐργίαν
πάλαι ἀποπλάσαν ἕξ ὀρείων Ρωμαίων,
ἐνυπνιασμοῦς τε καὶ κληδονισμοῦς: μόνου
δὲ τοῦ δὲ πύλων καὶ λεκανίδων φανα-
κομάντες πρὸς ἐπιπορεύσει, καὶ τοὺς ὄσον
τὰς τῶν ἀστρον θεοῦς πρὸς ἐπιπορεύσει, οὐχ
ἦτῃ πλάωντες ἢ πρὸς πλάωντες τὴν
μὲν Ἀστρονομίαν τῶν τεως ὡς συνηθεῖσαν
καὶ ἀξυμφανῶς τὰ μέλλοντα ὑπεμφάνου-
σαν, ὑπερέχον ἐφίσησι δὲ ὅλον αὐτὸν τοῖς
οἰπνῆς ἀμυδρῶς ἐν ταῖς πύλων ὑδασι
τεκαμῆσαν τὰ ἐπὶ μὲν, καὶ ὡς οἰάπνας
ἀκπῆνας ἠλίου πρὸς ἀναγούσας ἰνδάλ-
ματα ἤδη ἐμπερῶσιν ἐκείθεν ἐνοπεί-
ζονται αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέβησι τοῖς τελευ-
μένοις ἀπέβησι ἐκκλήτων, ὡς εἰνε, τὴν
καπύλον φήμην, ἢ τὰ ἐν κρυπτοῖς δρῶμενα
διόρα.

διόρα, καὶ ἦδησι τοῖς ἀπασιν ἐκφορα, ἀνα-
τήσησι τὴν μυσταρῶν κερτασίω τὰ
τὴν πρὸ Ἀγαρισσοφορίτη Στεφῶν, οὐ
πυλάκις ἐμνήσθη μὲν ὁ τὸν Σηθὸς ὄρα-
λαβῶν, ἐν βούπαιδος τετὰς μὲν τὰ
παιδῶν, καὶ τούτων ἐκκεν ἐκκοπέντα τὰς
κόρας ὄρα τῆ βασιλέως Μανουῆλ, ὡς
ἐν τοῖς ὄρα ἐκείνης λόγους εἰρήκω μὲν, ἐξο-
τησιν ἦδησι δὲ ὡν ἐδρασαν (ὄσα ἐμοὶ μὲν
γῶναι τε καὶ μαθεῖν οὐχ ἦδον, μαθεῖν δὲ ἐ-
πέσθην ἐξ ἐστὶ τοῖς βελομένοις) εἰδέναι, ὅς
ἔστι ὁ μὲν τῆ βασιλέως ἀρξῶν Ἀνδρόνικον,
ἢ καὶ ὄρα γύστον αὐτὸν τῆς ἀρχῆς; τὸ δὲ
πῶθεν ἀποκρίνεται πνεῦμα, ἢ μάλλον
ἀμυδρῶς, ὡς ἐν ὑδασι, καὶ τούτοις δου-
εῖς, ἀναρῶν τῆς γραμμῶν πινά, Ἰ-
σαάκιον ἐνοῖν ὑπεμφάνοντα, ἐκ ὄρα
ξυμφάνει ἀρῶν ἐν τεύθει τὸ μὲν ἰδύμα, ὅ
τῆ ἐσομένου πρὸς ἐκείνη: ἢ ἀληθεῖς
εἰπέιν, ὅ μὲν ἀκρίβως ἠπίστατο, τὸ
τῆ ἀσταφεία ὑπεμφάνον, τὸ πολυμερές
τὴν κακίαν νυκτινόμον δαιμόνιον, τὸν τῆ
ψυδρῶς ἐπὶ ἐπὶ μὲν ἔλεγχον. ὡς τε καὶ
Ἀνδρόνικος Ἰσαυρῶν ὑπεπέπασεν, ἕξ ὡν ἠ-
καυσε, τὰ ὄρα δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ
ἔδῃ ἰδύμα ἐπὶ τὸ Κομῶν Ἰσαάκιον, ὅς
αὐτὸν κῆρυ κατεπερῶν κίσει, καὶ ἐν ἐνήγητο
ὑπεπέπασεν ἐν δὲ ἐλεγχῶς ὡς δὲ ἀδοχον αὐτῶν
τῆ ἀρχῆς ἐπέδῃ καὶ Ἰσαυρίας ἀπὸ τῶν, εἰς
Κύπρον ἀφίκετο, κακοεργῶς ὡς ἔπει τις
ἔπερθε, καὶ ὁ πρῶτος τὸν τῆ, ἐκ ἀλασ-
σα πρὸς ἰδύμα συμφορῶς, ἢ γοῦν ἐριν-
νὲς ὄρα πρὸς τῶν πρῶτων ὄρα ἀμφοῖν
νῆσιν ταύτης οἰκήτοσι, συμπαθητῶν γὰρ
ἐν ἠήμασι, τοῖς ἐν πρῶτοις πεπερα-

fama, vcharbitror: que ea que
in occulto fiunt, perspicit, &
omnibus enarrat. Sed nefari-
um illud arcanum Hagio-
christophoritæ Stephano,
cuius sæpè mentionem feci-
mus, mandat. Is verò Setho
adhibito, qui ab incunte eta-
te istiusmodi oraculis dedi-
tus, oculos propterea Ma-
nuelis Imperatoris iussu a-
miserat, vt suprà exposui-
mus, certo ritu (quem mihi
nec scire, nec explicare iu-
cundum est, & aliunde pete-
re licet) percontatur, quis
post Andronicum sit impe-
raturus? aut imperium ei e-
repturus? respondet malus
genius, ac potius obscurè, vt
in aquis, iisque turbidis, ali-
quot primas literas, integro
nomine non expresso, desi-
gnat, vnde Isacius intelli-
geretur: sed primum ostensa
litera S, instar dimidiatæ Lu-
næ, ac deinde subiuncta lite-
ra I: vt oraculum esset obscu-
rius, & fati veluti stimulus,
aut, vt verius dicam, quòd
non satis norat nocturnum
illud & infinitæ improbitatis
dæmonium, perplexitate in-
uoluerat, ne argui menda-
cij posset. Itaque Androni-
cus eas Isaurum significare
putabat, & eum esse affirma-
bat Isacium Cōnenum, qui
Cyprum per tyrannidem op-
pressit: eumque perpetuò
suspectum habebat, vt Im-
perij successorem. Nam ex
Isauria in Cyprum venerat,
homo maleficētissimus, per-
niciosus Telchin, mare cala-
grassata. Nam scriptis eos miseror, qui ipsis factis publicum illud infor-

Et tenebra-
tenebricooli
principis in-
cipium adice
nō audeat, sed
suo satelliti
negotij tra-
ctandum re-
linquit.

Hic verò, ad-
hibito mago
de Androni-
ci successore
percontatur:
sed deludi-
tur à mala
genio.

SI PRO IS.

Mendacij
princeps am-
bigue loqui-
tur.

Andronicus
Isacii Com-
nenum suspe-
ctum habet.

Cypriorum
sub Isaci i-
stius tyran-
nide miser-
rima condi-
tio.

tunium sunt experti. Andronicus verò miratus oraculū, *Non modo, inquit, de successore interrogato, sed tempus etiam adiucio.* Facta etiam de tempore quæstione, acrius ille & terrestris spiritus, carminibus quæ proferri nefas est, euocatus, & cum strepitu in aquam illapsus, Intra exaltationem crucis respōdit. Hæc autem initio Septembris acta sunt. Secundo etiam responso audito, cum insuavi & falso ac planè Sardonio rifu, *V animum,* inquit Andronicus, *est istud oraculum.* Qui enim Isaacius intra tam paucos dies Cyp̄o aduenire, mēque imperio euertere poterit? eaque verba penitus neglexit. Cum autem Ioannes Tyranus, Beli iudex ab Andronico designatus, eaque de causa cupiditatum eius feruidus minister, dixisset: Isaacium Angelum è medio tollendum esse, ne fortè oraculo ad illum pertinente, ipsi longinqua imaginarentur, iis quæ ante pedes essent, neglectis: ne sic quidem diuinationi assensus est: ac potius hominē derisit, quod tale aliquid de Isaacio Angelo suspicaretur, quem, vt mollem & ignaum, nec ad vllam rem gerendam idoneum, contemnebat. Nam facta vrgebant, & Deus vtique illo prudentior erat.

Andronici curiositas.

Insultatio i- cē in spiritus mendacis oraculum.

Isaacium Angelum, a quo euerfus est, spernit Andronicus.

Hagiochristophorita dum Angelū Isaacii occidere studet, occiditur.

10 Ceterum Hagiochristophorita Stephanus, homo impiger, quouis modo domini & Imperatoris sui salutem consultum volens, Isaacium Angelum comprehendere statuit, ac primū in custodiā dare, deinde Andronici arbitratu occidere.

μηδεις τῶ κοινῆ συμπεσοντος ἐκείνοις κακοῦ ἀγαθάμφορος δ' Ἀνδρόνικος ἔχρησεν, μή ἐροῦντα, εἶπε, μόνον τ' ἀγαθὸν ἐξομανον, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν καμρὸν γηρομάνης οὐκ καὶ πρὸς τὴν καμρὸν ἐροῦντες, ἐμπροσθεν καὶ ψοφῆσαν τὰ ὕδατι τὸ ἀεὶ κόνιν καὶ γὰρ χερὲς πνεύμα, πεφοβῶσται δι' ἐπισημάτων, ὅποια μὴ ἐκφάνειν χερῶν, ὡς ἐν τὸς τῆς ἡμερῶν τῆς ὑψώσεως τῆς σαυροῦ λῶ ἢ ἀρχόμενος ὁ Σεπτέμβριος μῶν, ὅτε ταῦτα ἐγένετο, ὡς ἡ κηκοίη καὶ τὰ πρὸ τῆς δούρας Ἀνδρόνικος πούσεως, ἀπιδίς π καὶ διεψυμένον μειδέσας καὶ ἀτεχνῶς Σαρδόνιον, καὶ εἰπὼν ὡς λήθη ὁ χρησμός οὗτος, ποῦ γὰρ διωθήσεται Ἰσαάκιος κυρωθέν καταπλευσάμενος μετ' ἐλπίων πάντων τοιούτων ἡμερῶν, καὶ κατελεῖν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς, οὐδ' ὅπως πρὸς ἑαυτὸν εἰρημύσει, φησάντος ἢ τῆς ἀπὸ Τύρα Ἰωάννου (ὡς δ' οὐτὸ κελτὸς τῆς βήλας παρ' Ἀνδρόνικου πρὸς Βεβλημύρος, καὶ θέρμος δὲ τῆς ἀπὸ αὐτῆς θελημάτων ὑπηρετίας) ὡς δ' εἰ συλληφθέντα ὅς ἀνδρόπων γηρόδης τ' Ἰσαάκιος Ἀγγέλων, μήπως εἰς τῶν ἀφοροῦσι τὰ μαντῶμας, αὐτοὶ δ' ἐπὶ τὸ πρόβωθεν φαντάζονται τὰ ἐν ποσὶν ἑσθλάνοντες, εἰδὲ οὐτὸ πρὸ χρησμοδῆματι εἶπετο. τὸν κηρὸν μὲν οὐκ καὶ μωκίαν κατέχευε τῆς ἀπὸ τυρῶ, εἰ τοιαῦτα ὅπως φαντάζεται Ἰσαάκιος ἐνεκα τ' Ἀγγέλων, ὅξου δεινὰν ἡμῶς ἐς μεγαλοκότητα ἡδονὴ τ' ἀνδρῶν καὶ πρὸς ἐδὲν κατόρθωμα τῶν ἐνδεξίαν εἶ) ἀγατενόμνος ἢ γὰρ τὸ μέρσιμον, καὶ ἡ τὸ θεῖον αὐτῶ συνειπώτερον.

10 Πάλιν θερμουρῶς ὦν ὁ Ἀγοχρισφορίτης Στέφανος, καὶ τῆς κυρίου βασιλέως παντοίως κηδόμενος, τὸ Ἰσαάκιον Ἀγγέλων πρὸς ἐπιτο συλλαβῆν, καὶ πρὸς τὰ μὲν ἐνέριξαι φυλακῆν, εἶτα καὶ θανάτῳ ὑπαγαγεῖν, ὡς Ἀνδρόνικος δοκιμάσας.

οὐκοῦν εἰς τὴν οἰκίαν Ἰσαακίου ὡς ἀρχοῦ ἡρόμενος, ἐγγυεῖ οὐσαν τῆς μονῆς τ' Περβλέπτου, πρὸ δ' εἰλλῶ τῆς ἐνδεξίτης τῆς Σεπτέμβριου μῶν τῆς ἐξαχλίου ἐπιτακοσίου ἐνεσηκος ἢ καὶ ἐνάντια ἔτας, καὶ τὴν αὐλειον εἰσελθὼν, ἐπέτατ' Ἰσαάκιον καταλθεῖν, καὶ ἐπιτατ' οἱ ἐνθα αὐτὸν ἀγοχρη τῆ δὲ, ὡς εἰκός, ἀναβαλλομένου, ὅτι καὶ μόνον ὀφθαλμοὶ ἐκείνος κηκὸν ἔχων ἀλλελοῦσος, ὃ ἢ καὶ βίαν πρὸς ἐπιτήρησιν, καὶ τῆς σαυροῦσιν ἐπιτήρησιν, καὶ πρὸς τὴν πρὸς τὴν ἀναβολὴν ἀπὸ μῶν αὐτῶ τῆς ἐξίχων, καὶ λαζομύρος ἐκ τῆς χημῆς, καὶ ἡμῶς τῆς δωματίου καταρῶσιν ὅτι κηφαλλῶ ἀδού μῶν καὶ τυπὸ μῶν, εἰς τὴν αὐτῶς καθιγήσεται καὶ θείρησιν καὶ οἱ μῶν ὀπαδοὶ πρὸς τῆς ὀπιτεταγ μῶν ἦσαν. ὃ δ' Ἰσαάκιος τὴν θῆραν ἰδὼν ἀφυκτῶν, καὶ ἀνυπερῆλυκτον τὴν σαγῶν, ἡ δὲ ἐφίπλωσεν ὃ ἐπελθὼν ἐκείνῳ ἀσπασίδης, καὶ ἡ δὴ συνέχευσαν, εὐ δὲ εἰλανδρῆς, οὐτὸ μῶν φησὶ ψυχῆς, ἀλλ' ὡς τὸ θνητὸν ὀρμῶ πρὸς ἐπιτατ' μαχρῶσαδὲ, εἶπως ἔχει τεθνήξεταί, ἢ μᾶλλον καὶ ἔχων ἀνεκαρῶσιν ὡς ὁ ἀκοσῆσας ὀμῆρειος ἴππος, καὶ ποδὶ κηπιδῶν ἐλδὸ θέρῳ φέρεδῆ (ἢ γὰρ ἀρπῆ ἡ δὴ ἐπέτατ', καὶ ἡ σύλληψις οὐκ ἡ δὲ συρῆς) μιμῆται τὸν πολεμιστήριον, καὶ τὸ οὐκ ἀνασῆσας ὡς πρὸς σάλπηγμα ἡχοῦσαν τὸ ἐνύλιον, καὶ φερίσας κόμην τὴν ἐπαυχῆν καὶ φερίσας, ὀμῶσε χερῶν, καὶ ἀφρονητῆς ξηρῶν, ἑσθλῶν ἀφροῦ, ἀπειλῶν μῆδ' ὀπωσοῦν ἐμπαζόμενος.

ἀμέλῃ καὶ ὡς εἶχε τὸ ξίφος ἀσασάμφορος, εἶχε ἢ ἀφεικαλύπτως τῆς κεφαλῆς, τὸ ἢ σῶμα λαπῶν διχρῶμῳ συνῆχε πρὸ τ' ἰξίω καταβαίνοντι, ἐκπετε ἢ ἀγοχρημῶ διχρῶν, καὶ τ' ἴππον ἀναβάς, τὴν χεῖρα ἀνατείνει ξιφῆρη καὶ τ' τῆς Ἀγοχρισφορίτου κεφαλῆς, ὃ ἢ τὴν Ἰσαακίου ὀρμῶν πρὸς θείας, ἐκξίφισα μῶν καὶ θανάτῶν πρὸς πρὸς τῆς ὀξόδου ἀπας γίνεταί. ἀλλ' ἔγω ἀκλειβῶς τὴν πύλιν διεληλύθει, καὶ Ἰσαάκιος κηρίαν κα-

Igitur ædes Isaacij, quæ prope Periblepti monasterium sunt xi Septēbr. anno sexies millesimo d c c † l x x x i x † lxxviii. vesperi ingressus, Isaacium descendere ac se sequi iussit. Illo verò cunctante, vt fit, & solum conspectum eius extremum malum iudicante, vim adhibuit: & ministros suos increpauit, quod nō statim in cunctaris capillos & barbam inuolantes, præcipientem abreptum, & per ignominiam pulsatum, in carcerem à se monstratum ducerēt. Quibus iussa executuris, Isaacius, qui se iam intra caesses ab illo extensos esse cerneret, & metu & vitæ cupiditate abiecta, si quo modo mortem euitaret, vel potius, quia fuga vndique interclusa erat, nec vsquam elabi poterat, fortiter pugnare instituit: &, vt erat nudo capite, bicolore tunica ad lumbos descendente, ac deinde bifariam diuisa indutus, conscendit equum, & fricco ense in Hagiochristophoritæ caput ruit. Is Isaacij impetu aperte in cædem ruentis territus, calcaribus mula subditis fugam molitur: sed antequam porta egrederetur, letalem Isaacius plagam ei infert, cal-

Tandē carnicificis & nebulonis aulici Hagiochri stophoritæ venit summa dies & inluctabile factum.

Necessitas imbellem in prælia trudit.

Hagiochri-
stophoricæ
hottēda sed
iustissima la-
nicna.

ua per mediū dissecta, cumq;
pecudis instar in suo sangui-
nē palpitātem à canibus de-
uorandum relinquit. & cum
ex eius ministris alium solo
stricto gladio fugasset, alij
auriculam amputasset, alios
dissecisset, vt domum quif-
que suasti reuerteretur, iaxis
habētis ad magnum templū
cōtendit: & dum per medi-
am viam & forum cursitat,
quem strictum adhuc susti-
nebat, Hagiochristophori-
tam Stephanum occidisse.
Templum eo habitu ingres-
sus, eam sedem conscendit,
in qua homicidæ suum faci-
nus exponentes, ab ingre-
dientibus & egredientibus
veniam petunt. Urbana verò
multitudo, quæ partim Isaacium
equitantē viderat, partim
ex aliis id facinus audierat,
maximo numero statim
ad templum confluit: tum vt
ipsum videat Isaacium, tum
vt quid de eo futurum sit co-
rām intueatur. Omnes enim
putabant, eum ante Solis oc-
casum ab Andronico compre-
hensum, nouis & exquisi-
tis tormentis occisum iri, à
veteratore in ea re ingenio-
sissimo. Eodem se confert,
eandemque seditionem fouet,
Isaacij patruus Ducas
Ioannes, eiusque filius Isaacius,
non quod in Hagio-
christophoricæ cædem conspi-
rassent, eoque facinore se
obstrinxissent, sed quod no-
xam spōsionis comitem esse
norant. Nam alij pro aliis
spondere coacti, fidē Andro-
nico syngraphis firmarant.

Isaacius An-
gelus in tem-
plo supplicem
populū con-
citat.

Populi no-
uacum terū
cupidi ad I-
saacium con-
fluxus, & sus-
pensum de
recenti clade
iudicium.

Conspici-
neotum pro
aliis spōden-
tium miscra
condicio.

τάχα, καὶ πλήθει καὶ μέσσην τὸ κρανίον τὸν
δείλαιον καὶ διὰ τὴν διελευσὶν ἐκείνων μὲν ἐξ
κῦρματι περὶ εἰσὶν αὐσίν, ὡς βόσκημα
σφακελίζοντα, καὶ τὰ ἴδια παλιωόμε-
νον ἀματι. αὐτὸς ὅ τῷ ἐκείνου ὑπαδῶν ἄν-
δρῳ διαθεσθῆσθε ἔγυμναζόντων τῶν ξίφει,
ἐπέρου ὅ τὸ ἀπὸν ἀφελόμενον, καὶ ἄλλον
ἄλλοτε διασῆσαι, ὡς ὅτι τὰ σφῶν ἔκαστον
ἀπαλλοθῆσθε, ὅλω ῥυτῆει πρὸς τὸν μέ-
γαν ἱεταρῶν, ἔξ τῆς λεωφῶρου μέσης
καὶ τῆς ἀγροῦς εἰσίν, καὶ πᾶσι διαφου-
σίως φεταρῶν, ὡς διεχρήσατο τῇ
σπᾶθῃ (ἐπὶ τὸν γυμνῶν ἔφερε τῇ χειρὶ) τὸν
Ἅγιοχριστοφοεῖτα Στέφανον. καὶ ὁ μὲν
ὡς εἶχε τὸν θεῖον εἰσὶν ναόν, ἀφῆσιν τὸν ἀ-
νάσταθμον. ὃν οἱ φρονεῖς ἀνερχόμενοι, τὸ
οἰκῆιον ἀνακεκαλυμμένως διαφρανοῦσι
πλημμέλημα, τὴν ἐκ τῆς εἰσόντων τε καὶ
ἐξέρχων τὸ ἱερώτατον τέμενος αὐτοῦντες
συγχρόσιν. τὸ ὅ πλῆθος τῆς πόλεως ὁ-
μῶν αὐτοῦ τὸν Ἰσαάκιον ἐνοπῆκατος, ἐς
τὸν μέγαν νεὼν ἐπελαύνοντα: ὃ ὅ εἰς ἀκὸν
ὠπῶν δεξιάμην τὸ πρῶτον, συρρέει καὶ
χλυσίας αὐτῆκα, αὐτὸν τὸ ἐφόμῶν Ἰ-
σαάκιον, καὶ τὸ ἐπ' αὐτῶν ἡρησόμενον ὁφ-
θαλμοῖς ἐθέλον ὡρῶ λαβεῖν. πάντες γὰρ
ᾤοντο, μὴ ἀν' ὅτι δευκέναι τὸν ἥλιον, καὶ
Ἰσαάκιον συλληφθέντα παρ' Ἀνδρονί-
κου, πᾶσιν δίκας τὰς ἀνηκέστοις, καὶ π-
μωρίας κηναῖς εἰς αὐτῶν κἀκασιον ἐπνοη-
θῆναι, ὡρῶ τὸ κομψοῦ τὰ τοιαῦτα μα-
γανῆτα. συμπαροχθίνεται δὲ οἱ, καὶ τὴν
αὐτῶν γάσιν ἀσπάζεται ὁ πρὸς πατρός
Ἰσαάκιον θεῖος. Ἰωάννης ὁ Δούκας, καὶ ὁ
τούτε υἱὸς Ἰσαάκιος, καὶ ὅτι παρ' Ἰσαάκιον
ἦσαν συμμέτοχοι τῶν τῶ Ἅγιοχριστοφοεῖτα
σφαθῆς, καὶ κοινωνοὶ τῶ ἀματὸς τούτου, ἀλλ'
ὅτι παρεπομῶν ἠδέσαν ἐξήγη τ' αὐτῶν, ἢ
ὡρῶ ἀλλήλων ἔδωσαν Ἀνδρονίκα, τὴν ἐς
αὐτὸν κρατωμένῳ πᾶσιν ἀναγκαστῶς.
ἀμέλει

ἀμέλει & οἱ μὲν ὡς ὅσον οὐδέπω συλληφ-
θῆσθαι, & πρὸς ὁφθαλμοῖς τὸν θάνατον
ἐχόντας, ὡρῶ δεικνύσαν, καὶ τοῖς ὁδόντας
σπερταίλζον ὡς χηῶς, καὶ τοῖς σμεισδρα-
μόντας ἐς τὸ ἱερόν ἐξήκλυδας, καὶ αἰεῖ ἐ-
πὶ σπῆρας Γλωπῆ μακρότερον ὁμιλοῦν-
τες κατὰ κέτῳσον συμπαροχθίνεται σφί-
σι, καὶ ἐπαρῆσεν ὡς ἔχουσι, τὰ ἔχματα πεί-
σεθι κηδυνούσουσι. καὶ ἦσαν οἱ κατένδον
πρὸς τὴν ἀίτησιν, & ὁκτερον τῆς ἐνετώ-
σης τῆς τοῖς ἀφδρας. ἐπει δὲ τῷ ἐκ τῶ
βασιλείως οὐδὲς παρῶν ἀγνακτῶν ὅτι
τῆς γρηγορημένους τούτους, οὐ τ' ἔχρει λαμ-
πρῶν, οὐ τῷ Ἀνδρονίκα πρῶτοντων εὔ-
νοια, & πελευφόρῳ Βαρβάρῳ, οὐχ οἱ
τὰ ὑσμνοβαφῆ φοροῦντες ῥαβδούχοι, &
τ' ἀπάντων τῆς ἑτεροῦ ἐπὶ μάλλον οἱ συλ-
ληγῆντες ἦσαν θεασθεῖς, καὶ λελυμένη καὶ
ἀγαλίνῳ γλωπῆ ἐχρῶντο, τῇ τῷ κωλυ-
σῶντων ἐρημία πρῶτοντων καὶ πᾶσαν βοή-
θειαν σμεισενγκέν ἐπὶ ἰγῆλλοντο. ἔλλω
μῶν οὐδὲ τὴν πῶτε νύκτα οὐτῶ παρῶν
σεν Ἰσαάκιος & ἄρῶν βασιλείας πῶτε με-
νῶ, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὴ κατατυθῆναι δό-
μῶν. ἠδὲ γὰρ Ἀνδρονίκα ὡς βοῦν αὐτὸν
ἱεροῦσιν τῶ ἢ μάλλον καὶ ἀμῶν τ' αὐτῶ σαφ-
κίων ὑπερῶσιν μῶν καὶ κῦκλωπα, καὶ θερ-
μῶ ἐπὶ τῶ μῶν ἀματι. ἐκ δὲ τῆς ὅτι
μελῶς ἱκεσίας, ἔχῳ πνας τῷ σμεισλεγ-
μῶν τὰς πύλας ὅτι κηλῆστας τῶ νεῶ, καὶ
φῶτα εἰσενέγκαντας, & τῶ κατ' ἐαυτῶς
ὑποδείμῳ τούτῳ πολλοὺς συμπεῖθον-
τας μῶ μῶν τῶ οἰκάδα. πρῶτας δὲ γε-
νομῶν, ἐκ τῶ ὅτι οὐ παρῶ οἰκῆτων τῆς
πόλεως, οὐδὲ ἐθεοκλύτει αὐτῶ κηθῶν
σῆν μῶ Ἰσαάκιον, Ἀνδρονίκα δὲ κατῶν
ρεθῆναι τῆς βασιλείας, καὶ συλληφθέντα
παρῶν ὅτι σῶ δέσρα καὶ τῇ τῷ ὅλων γε-
δῶν ὅτι βουλοῦν ζῶν.

Ad hæc alij, vt iamiam com-
prehendendi & occidendi,
præ metu dentibus stride-
bant, & promiscuam tur-
bam, quæ in templum con-
fluxerat, ac subinde accurre-
bant, magna contentione ro-
gabant, vt secum maneret, &
pro virili opem ferret in
summo periculo constitutis.
Neque deerant, qui iis pre-
cibus & aduersæ fortunæ ca-
sû ad misericordiam addu-
cti, annuerent. Cum verò
nemo ab Imperatore ades-
set, qui illas res ægrè ferret,
non genere illustres, non
Andronici amici, non bi-
penniferi Barbari, non pur-
purati lictores, denique ne-
mo prorsus: crescebat auda-
cia factionis, vt in illa impu-
nitate liberrimè quiduis lo-
querentur, & promptissi-
mam opem pollicerentur.
Totam igitur noctem sic e-
xegit Isaacius, vt non de ro-
gno cogitaret, sed exitium
deprecaretur. Norat enim
Andronicum, se vt bouem
immolaturum, & more Cy-
clopico carnes suas calidum
adhuc stillantes sanguinem
degeneraturum. Est autem di-
ligenti supplicatione id con-
secutus, vt quidam ex eo cœ-
tu fores templi clauderent,
& illatis luminibus, exemplo
suo multos impellerent, ne
domum abirēt. Vbi diluxit,
omnes vrbs incolæ adfue-
runt, omnes Deū orarunt, vt
Isaacius imperio potiretur:
eoque pulsus Andronicus, &
cōprehensus, dignas crude-
litate sua pœnas daret, qui om-
niū penè vitæ insidiaretur.
A. iij.

In istis turbis
fauor vulgi
multū pro-
mouet.

Et sibi con-
sulant, qui
populi ma-
nibus mu-
niantur.

Andronicus
autem, cui
summi iudi-
cis gladius
imminebat,
de tumultu
cōspicendo,
aut in herba
opprimendis
aduersariotū
cōsiliis mi-
nimè cogitat

Diuina verò
prouidencia,
sapienter o-
mnia dispo-
nens, Isaacium
in despera-
tionis abyssō
conclusum
tenet, vt illu-
striores po-
stea fiant li-
berationes
& vindictæ.

Precibus cō-
feruatur in-
nocens prin-
ceps, & im-
perij usurpa-
tor Androni-
cus fugatur.

Andronicus frustra seditionem comprimere conatur. Nec enim ut princeps agere potuit, qui a Deo & populo ad supplicium traheretur.

Ac diuinitis profectò accidit, vt is vrbe tum abscisset, & ad orientalem partem Propontidis in Meludiano palatio versaretur: vbi cæde Hagiochristophoritæ sub primam vigilian audita, ea nocte ibi permansit: nec fecit aliud, nisi vt ciues breui scripto moneret, vt nouis rebus studere desinerent. cuius hoc fuit initium: *Qui habet, habet. Poena sublata est.* Manè verò, cultores Andronici turbam fluctuantē compescere studuerunt, & ipse Andronicus Imperatoria triremi ad magnum palatium peruehitur. Verùm nec iis verbis, nec nuncio reditus Andronici populus quicquā mouebatur, vt cœptis desisteret: quæ ad comprimendum motum afferebantur, sordis auribus accipiebantur omnia: ac multi vitæ periculum adierunt, quod rem illā parum bellam esse dixissent. Omnes enim quasi vno signo dato concurrebant, ac veluti numine afflati, aut furore perciti, in diuini VERBI maximum templum, alios alij acuentes, & subfannātes eos qui ignaui spectatores astarent, nec quouis telo armarentur. Qui vero literis eruditi erant, eisdem membra putrida vocabant, qui dolore publico non afficerentur. Deinde feris & repagulis carcerum effractis, liberum exitum inclusis patefaciebant: qui quidem non omnes malefici erant, sed

Nec amplius auditis curribus auri quem summus rerum arbiter demurbare cogitabat.

Ideo alij alios in Andronici perniciem concitant.

Nemo imbecillus aut ociosus in populo, quoties malum principem mundi iudex euertere constituit.

A linguis ad manus tandem illi veniunt, & Andronici tyrannide expressos liberant.

Ε'τυχε μὲν οὐδ' ἔτι τότε καὶ θεῶν, ὡς εἶομαι, μὴ παρέναι τοῖς ἀρχαίοις Ἀνδρόνικον, ἀλλ' ἐς τὸ ἔωον μέρθ' τῆ ἀναπλευροῦ τῆς Περιοπιδῶ πορθιού, ἀπὸ τὰ τῆ Μηλουδίου κελημῆρα δὲ τ' εἶβεν βασιλεία. ἐν δὲ τῷ καὶ ἀπὸ τῶν περὶ τὴν κυλακίαν τῆς νυκτὸς τὸν τῆ Ἁγιοχριστοφορίτῃ δάνατον ἐνωπάμυθ', τότε μὲν ἔμεινε καὶ τὸ πον, μηδὲν τι ὀπιτάξας ἔτερον, ἢ γραμματικῶν βραχέων τοῖς Μεγαλοπολίταις δεξιωσάμυθ', πάντοτε δὲ τῶν τῆ νεωτέρων ἐγγχειρῆν ἀρχαίωσαν, οὐτω παρὰ ἀρχομῶν ὁ λαβὼν ἔλαβεν, ἢ δὲ δίκη ἐκόπη. ἡμέρας ἡ δὲ δὲ γαλασσίας, ἔσοι τῆ Ἀνδρόνικον ἐπιπέδον, κατασέλλειν ἐπειροῦντο τὸν ὄχλον κυμαινόμενον, καὶ αὐτὸς Ἀνδρόνικος καὶ τὸ μέγα παλάτιον ὡδραγνεται τεύρει βασιλικῷ. ἀλλ' ἐδὲ μία τις λιτὴ ἀναστροφή τῆς τῆ λεωὶ συρροῆς, ἐπ' αὐτὸς Ἀνδρόνικος εἰς τὸ ἀρχαίον ἐπὶ ἀπαγγελλόμενος, ὅτι ἐκρουσε πινὰς τῆς ὀρμῆς. ἀλλ', οὐδὲ ὁ εἰσηγήμενος π' ἔτερον παῦρον τιμὴν σιωδρομῆν, εἰς ὅτα ἐπέκει λέγαν ἀκούοντων. πολλοὶ μὲν οὐδ' ἐγγίε τῆ τεθνήσκειν ἠλθοσαν, μόνον ὑποχρῆξαντες, καὶ μὴ καλὸν ἔργον γίνεσθαι φάμυθι, ἀλλ' ὡς ὅτι ἐνὸς σιωδήματος πάντες παύθησαν καὶ πανδημῆν ἔθεον ἐνδοῖς, καὶ ἀπεχρῶς κορυβαπῶντες, εἰς τὸ τῆ θεοῦ λόγου μέγιστον τέμνυθ' ἀλλήλοισι ὡδραθῆροντες, ἐρεχελοῦντες τοῖς μὴ ταυτοζήλοισι, οὐτε μὲν τὰς χεῖρας ὀπιζόντας ὑπλάω ὀπιδῆ, ἀλλ' ἀργαῖς ἔπος ἐσώτας, καὶ θεωμένους τὰ παρ' ἄλλων γινόμενα. οἱ δὲ λογικῶν μαθημάτων ἐν μετέξει, καὶ μέγα ἀπεκάλου αὐτοῖς σεσηπῶς, μὴ συμπαροῦν τὰ λοιπὰ τῆς πολιτείας στόματι καὶ πληροῦματι. ἐπὶ τούτοις δὲ θλάσι τὰς κλείς καὶ τοῖς ὄχλας τῆ δημοσίαν φρουροῦν, καὶ τοῖς φυλακίταις πιδέασιν ἔξεδον ἀπὸ τῶν, ἐπ' αὐσιν οὐσι κακούργοις. ἀλλὰ

ἀλλὰ καὶ γήροις μετεληχόσι λαμπεροῦ, κακῶς μὲν οὐδ' ὅμως ἐν δεσμοτηείοις δὲ π' συμπεσὸν βραχὺ ἀμύρτημα, ἢ παρὰ φάσμα, ἢ καὶ φίλτε κακέρημα πεισθὰς ἐς Ἀνδρόνικον. τῆτο δ' ἐπὶ μέλιτα τὸ πλεῖον σωμαζήροε τῆ λαε, καὶ τοῖς κατ' Ἀνδρόνικου τὸν δορὺ ζόντας πρῶτον, καὶ ὀκνοῦντας τ' ἀρῶν ὡς κίνδυνον ὑποφάουσαν, εἰς ἐναντίαν μῦραν μετέστηεν ἀκραιφνῶς. λιτὸ οὐδ' ἐκ τῆδε ἰδέειν ἔπιφοροῦντας οὐκ ὀλίγοις καὶ θυρεοφόροις, ὅτι πρῶτον ῥοπαλοῖς καὶ τοῖς ἐκ τῆς ἐργασίας ἐξυλοῖς τὰς χεῖρας ὀπιζόντας, καὶ σωμαζήροε πλείους μὲν ὀρμῆς τοιαύτης γήρομῆς, βασιλεῦς αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ἀναγορεύεται Ἰσαάκιθ', πινὲς τῆς νεαλῶρον τὸ τῆ Μεγάλου Κωνσταντίνου σέφος ἔπερ ἀνώθεν ἀπὸ κήρυτο, ἔσπε τῆς μυστικῆς κατεργασίας δὲ καὶ κλίμακος, καὶ τῆ τῆ Ἰσαακίου κεφαλῆ ἐφαρμόσαντος. ἴνα ἡ μὴ δὲ τῆτο εἶναι ἀνίστητον, καὶ ἀκούσις ἀπελήθη τῆ ἐπὶ τῆ, ὁ μὲν Ἰσαάκιθ' ἐδουσα λαυε πρῶτον τ' ἐπιφοροῖαν, οὐκ ὡς ἔσπετ' ἀμὲν τρέφω ἀρχῆς, ἀλλ' ὡς ὁ βορῶ μὲν τὸ τῆ πρῶτον ἐργῶ δὲς τε καὶ δυσεύκτονον, καὶ ὄναρ οὐκ ὑπαρ ἀπὸ κήρυτο τελεῖσθαι οἱ τὰ παρὸν τῶ οἰόμενος. ὑποβλεπόμενος ἡ δὲ Ἀνδρόνικος ὀργιστότης, καὶ μὴ ἐντεῦθεν ἐμμελῶν τῆτον πλῆθῶς βελόμενος. σιωπῶς ἡ ὀδηγηθεὶς ἀνώθεν δὲ τῆς τῆ πῆλον τ' κεφαλῆς ἀφελόμενος, ἑαυτῶν ἀπὸ τῆς ἰκέτο δὲ τὸ δὲ δὲ μα, ἐπιλωμῶν τρεῖς ποροδῆκεις κερῶν, καὶ τῶν φαλάκων ὡς πλησίον τῶν σελλῶν ὑποφάουσαν. ὁ δὲ ὄχλος ἀπὸ κήρυτο φάσκοντες, μὴ κέποι γέροντα ἀρχῆν βελέσθαι, ἢ βασιλεῦς ἐπ' αὐτοῖς. πολλῶν γὰρ ἐμφορηθῆναι κακῶν ἐκ τῆ πολὺ ὅτι εὐχρος Ἀνδρόνικος, ὅτι αὐτὸν μισεῖν τε καὶ

nonnulli claris orti familiis, ob fortuitum erratum, aut dictum inconsideratius, aut amici delictum in Andronicum, eò compacti fuerant. Ea res omnium maximè populi concursum auxit: ac effecit, vt qui prius periculi metu submurmurabant, & dubitabant, haud dissimulanter factioni sese iungerēt. Ex eo ensibus accinctos, scutatos, & thoracatos non paucos cerneret: plures tamen fustibus & lignis, quæ ex officinis rapuerant, armatos. A tali cœtu concitissimæ multitudinis, Romanorum Imperator salutatur Isaacius, cum quidam ex edictis Magni Constantini coronam quæ supra mysticam mensam pendebat, scalis depromptam, eius capiti imposuisset. Ne autè hoc quoque à posteris ignoretur, Isaacius eam coronationem ægrè ferebat, non quòd ab Imperij cupiditate abhorret, sed quòd rei summam difficultatem pertimesceret: & quæ tum agerentur, vigilantis quoddam somnium existimaret. Huc accedebat metus, ne Andronici acerbiter eo facto magis etiā irritaret. Cæterùm Ducas, cuius antè meminimus, illi astans, detracto capiti pileo, orabat, vt sibi diadema imponeretur, caluitio ostenso, quod instar plenæ lunæ relucebat. Turba autè respondit, se nolle deinceps parere feni, quòd ab Andronici canicie plurimas clades accepisset: ob eumque omnem

Concurfus popularis in maxima ciuitate descritto.

Effectus mirus in multitudine momento concitata.

Isaacius Angelus Imperator salutatus noua quadam ratione, vt Andronicus prodigiosis gradibus thronum euectum daret precipitem.

Ioannes Ducas frustra ambit Imperium.

fenem Acheronticum & capularem odiffet, praesertim si bifurcatam haberet barbam, ex altera parte breuiorem. Sic inaugurato Isaacio, aliud accidit relatu dignum. Nam cum equi Imperatorij aureis ornati phaleris, per traiectu Cioniorum adueherentur, vnus ab equifone vi auulfus, & per publicas vias curfitas, & ad Isaacium adducitur. Is eo confceno, ex maximo templo discedit, etiam Basilio Camatero patriarcha comitante: quem populus, quamuis inuitum, approbare acta illa compulerat. Andronicus vero vbi ad magnam Curiam peruenit, primum confuso clamore, post etiam re ipsa visa turbatus, ceturiare suos & confligere cum populo instituit. Sed cum paucos ad suum consilium paratos videret, ipse arcu correpto, pro virili ad pugnam se parat: & ex maximae turris, quae Centenarium appellatur, pinaculis, sagittas in accedentes coniecit. Quem conatum quia irritum videbat, alloqui populum instituit: seque imperium filio Manueli traditurum professus, tumultum sopire, & praesentissimum periculum propulsare studet. Veram populus iis verbis magis exasperatus, nulla non atrocissima conuicia in eum, & quem Imperij successorem relicturum aiebat, congestit. Postquam vero effracta porta, quae Careia dicitur, in palatium penetrarunt,

Isaacius Angelus Imperator designatur.

Nunquam dat manus crudelitas: imo ignem terrae mittere conatur.

Et in narum ipsam insurgit, ut fusc cupiditati licet.

Varia facies induit, pro conditionis suae statu, & leniter eos alloquitur quos paulo ante euertere studebat. Nulla autem tyrannis pax cum populo exasperato.

ὄποσφρεδὲ πάντα πορδαίμονα καὶ πολυετῆ ἀνθρώπων, καὶ μάστιγα εἰ καθεμύρον ἐχθρὸν τὸ γένος, διχῆ δειρημύρον, ἔμικελζον πᾶσι τὸ πᾶν γένος. οὕτω τοίνυν ἐς βασιλέα χειρὸντος Ἰσαακίου, συνέβη καὶ ἑτερόν τι ἀξιοφρήτων. Ἰπταίαν γὰρ χυσοφάλασρον βασιλικῶν ἐν τῷ περιμαίῳ καὶ τὸ πᾶν τῶν Κιονίων διαπορημολομύρον, εἰς τοὺς πόδας ἀναβαλῶν, καὶ τυραννίσας τῶν ἰπποκόμων, ἔδειξε δὲ τὸ λεωφόρον καὶ συλληφθεῖς, εἰσάγει τὸν Ἰσαακίον πρὸς ὄρησιν. καὶ ὁ μὲν ἐν τῷ μεγίστῳ νεῷ ἀπαίρει, σιωπέομυρον ἔχων τὸν πατέραρχον Βασίλειον τὸν Καμωτηρόν. ἑσπεῖ καὶ τῶν τοῦ πᾶντος συμπαρέστην καὶ σιωπῶντο δὲ τοὺς τελευτῶνοισι ἀκοντα ἐπεσάσασατο. ὁ δὲ Ἀνδρόνικος καὶ τὸ μέγα γερονδὸς ἀρχεῖον, ἐπεὶ ὁ συμμιγῆς θεοὺς ἐκείναι αὐτὸς τὰ ὄντα, καὶ βραχὺ ἢ καὶ τὴν ὄντιν ἴππῳ γνομύρον εἶχε διδάσκαλον, ἐπέβαλε μὲν τῆν ἀντιμαχιστὴν τῶν πᾶντος, καὶ τοὺς σιωπόντας σιωπερότῳ πρὸς πόλεμον. Δέσπον τὸν βραχέως ἐπομυπειθεῖς ἐν τούτων πρὸς τὸ ἐκείνου σέμμα καὶ σιωπῆμα, ἠυτοῦργῆ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέρῳ τῶν πόλεμον, τῶν ὄντων τῆν χειρὸν, καὶ τῶν τῶν μεγίστων πύργων διασφάγων, ἐς κελήσμετα Κερτηναρίον, ἀφίει τοὺς ὄπῃσι βέλματα. γνῶς ἢ ὡς μάστιγ ἀπηνήπος ὄπῃσι φρεῖ, ἄχαπνος ὁμιλεῖν πρὸς ἄρτα τοὺς λαοὺς, ὄποσφρεδὲ λέγων τὸν βασιλέαν, καὶ ὄπῃσι ἀπέμπεψν ταύτην πρὸς τὸν πᾶντα τὸν Μακεδόν, πεποθῶς ἐν τεύθειν καταςείλα τὸν ὄρῃσιν. ἔτ' ἐπ' ἀκμῆς ἔπαρῃ βραχὺ κίνδυνον ὄποσφρεδὲ οἱ ἢ πᾶν ὄντως ὄπῃσι τῶν ῥήματι τῶν ἐπ' ἀρχαυλῶντες, ὄβρεση αὐτὸν ἀπάσας ἀπαμείους ἔπῃσιν, καὶ ὄν ἔφασκε τὸν βασιλέαν καταλιπέην κληρονόμῳ. ἐπεὶ ἢ τὸ πᾶν τῶν ἰππῶν εἰσθῆν ἔσασθιν τὸ ἀνακτόρον, ἀπ' ἀρχαυλῶν τὸ πᾶν τῆς ἠπείας Καρέας λέγει, ἔπειτα πρὸς φυγῆν, καὶ

καὶ τὸ φοινικοβαφῆς πᾶν τὸ ποδὸς ἀφελῆσθαι μύρον, καὶ τὸ ἀρχαυλῶν αὐτῶν πρὸς ὄντα τὸν σαιρόν ὁ δεσπότης ὄποσφρεδὲ χηλίστα μύρον ἐκείσας, καὶ πᾶν βαρβαρικὸν τῆν κεφαλῆν πρὸς ὄντα μύρον, ὄς ἐς ἔξῃ λήγων πρὸς ἀμείδι εἶχασα, τὴν βασιλικῶν εἰσθῆσιν αὐτῶν τελεῖρη, δι' ἣς ἐν τῷ Μικελῶν πρὸς τὸ μέγα παλάτιον ἐσασθῆν καὶ τὸ καὶ ἴππῳ μύρον αὐτῶν καὶ τὸ αὐτὸ καταλιπέην, ὄντα ἐν τῷ γυμνασίῳ πρὸς ὄντα μύρον, Ἀντων τὴν ἀρμῆς ὄσασαν πρὸς κληξίον βασιλεῖ, ἐκείνῳ ἢ ὄντα ἀνθρώπων ὄνομύρον φεῖρησιν τῶν ὄντων, γαμῃθεισῶν κίνδυνῶν. καὶ τὴν ἐταυρίδα Μαροπικῶν, ἣς ἐνθεσίῃα τῶν ἔρωτι, καὶ πρὸς ὄντα ὄντα εἶχεν Ἀνδρόνικος, ὡς ἐδὲ πάλαι τῆς Λαμίας ὁ Πολιορκητῆς Δημήτριος, καὶ Πόλεμικῶν καταγωνιστῶν ἐν Κύπρῳ ἔλαβε δορυάλων, αὐτῶν ἐκ εὐκαταφροσύνης, ἠλαυνε κατὰ κράτος καὶ πρὸς ὄντα. ἠρῆσασα δὲ τὴν ὄντων τῶν Ταυροσκυθῶν, πᾶσαν ἐπαρχίαν Ἐωμαϊκῶν, καὶ τοπαρχίαν ἀλλῶν ἐθνικῶν, ὡς ὄπῃσι ὄντων ἀδελφῆσας.

12 Καὶ τῶν μὲν τὸν τῶν Ἀνδρόνικῶν τῆς Ἐωμαϊκῆς ἀρχῆς ἀπασφάεισιν. Ἰσαακίος ἢ τῶν ἀρχαυλῶν ἐῖπε παρῆσων, καὶ βασιλεὺς αὐτοκράτωρ Ἐωμαίων ἐπὶ τῶν σιωπῶντων ὄντων αὐτῶν ἀναρῆσθεις, σέλλει τοὺς ὄπῃσι Ἀνδρόνικῶν καταλιπέωντας. τὸ τῶν δὲ δήμῳ πολὺ, ἐπεὶ δὲ τὰ ἀνάκτορα αὐτῶν ἐγχεροῦσαν, καὶ ὄδεις καὶ ὁ καλῶσων αὐτῶν ἢ ἀπῆσων τῶν ὄντων καὶ ὄντα βέλοισιν, ὄσφραπῆσιν ἐ μόνον ὄπῃσι χημάτα εἰσαντο ὄντα τῶν Χρυσιοπλυσίῃσι ὄπῃσι μύρον (ἦσαν δὲ αὐτῶν τῶν μὴ κακομύρων ἐς νόμισμα ὄντων, χυσοῦς κεντηναεῖα ὄντα ἀρχαυλῶν τελεῖων, καὶ τῶν ἐν χηλῶν κόμμασιν ὄντων ἀλλὰ καὶ τῶν ἑτερον ὄπῃσι ἔχον αἱ χεῖρες ἐν τῶν μεταφέρειν ὄντως, ἢ καὶ

in fugam conuersus Andronicus, purpureo calceo, & veteri suo amuleto, cruce quam de collo suspensam gestabat, quasi numinis ira agigaretur, abiecta & acuto Barbarico pileo capiti imposito, denuo triremem imperatoriam conscendit, quae ex Meludio in magnum palatium venerat: eodemque reuerfus cum duabus mulieribus, Anna, quam sublato Alexio duxerat, & Maraptica meretricula tibicina non contemnenda, cuius amore non minus infaniebat, quam olim Poliorcetes Demetrius Lamiae, quam Ptolemaeo victo ceperat: haud segniter nauigat, ad Tauroscythas profecturus, omnibus Romanis prouinciis aliarumq; gentium ditioibus ut parum fidis, despectis.

12 Andronico ad huc modum deiecto regno, Isaacius palatium ingressus, ac denuo a frequentia populi Imperator Augustus consalutatus: satellites mittit, qui Andronicum persequatur. At plebis pleraque pars, cum aperto palatio nemo esset, qui quicquam prohiberet, quod animus tulisset: non eam tantum pecuniam diripuit, quae in Chrysioplysiis recudi solet (erant autem, praeter rudem materiam, auri centenarij x ii, argenti x x x aris c c) sed & quicquid vnus hominis manu, aut etiam

Tandem Andronicus qui omnes irritauerat ab omnibus efficitur, & fugiens pristinae dignitatis abicit insignia.

Etia in fuga infant, horrendo profus Dei iudicio.

Nondum sepulto Andronico, alius ei succedit.

Palatia a plebe diripiunt. Multi principes, populo scriptis uocis congerunt.

pluriū coniunctis operis auferri poterat. Ex armamentario quoque multa armorū millia abstulerunt. Ac rapina etiā in palatina facella grafata; ornatus sacrarum imaginū est surreptus: & sacrosanctum illud vasculum furto ablatum, quo, vt à maiorib. accepimus, Christi manibus scriptæ ad Abgarum literæ asseruabantur. Isaacius verò Imperator dies complures in palatio commoratus, in Blacherniam, aulam transiit, ibique de capto Andronico nunciū accipit. Fuit autem ea captiuitatis eius ratio. Cum fugeret, Chelen peruenit cum paucis ministris quos ante imperium habuerat, & duabus illis mulierculis. Cuius loci incolæ, cum nulla imperij insignia in eo cernerent, sed exulis habitu ad Tauroscythas appellere festinatē, & nemine persequente fugientem, eum comprehendere neque ausi sunt, neque æquum cēfuerūt. feram etiam exarmatam metuentes, & ad solum conspectum eius trepidātes, eique nauem pararunt. Qua conscēsa, ipsum mare velut indignatum, quod innocentum cadaueribus sinus suos sæpepolluisset, in altos fluctus & vastum hiatum assurrexit, quasi deuoraturum eū esset, & nauem in littus elisit. Quod sæpius factum obstitit, quo minus ante persecutorum aduentum traiceret Andronicus. Ita miser cū duabus mulierculis comprehensus, in nauiculam vincus

Armamentarium spoliatum. Populatis infolētis tabula.

Palatina facella expilita.

Andronici captiuitas.

Pristinæ dignitatis in Andronico metus & respectus.

Crudelis hominis cōpētus formidabilis.

Mare Andronicum ab hominibus puniendum in terram eiecit.

πολλῶν σωρηχρημῶν ὁμῶ. δῶπων ἢ μετήνεκταν μυριάδας, τὰς ὀπλοθήκας εἰσιόντες. πρὸς ἕβη ἢ τὸ ἄρπαγῆς καὶ εἰς τοὺς ἔνδον τῆς βασιλείων νεώς, ὡς τε καὶ κόσμους ἀπορραγῶν ἀγίων εἰκασῶν, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἱερῶτατον κλοποφορηθῆναι σκεῦθ, ἔῃδοθεν φήμη αὐωθεν δὲ ἄρρῆσει, καὶ ἔς ἡμᾶς καταβαίνουσα, τὸ τε κρεῖσσ. πιστόλιον σωρηπύχην, ὅπερ οἰκειάς χερσὶν ἐξέειπε πρὸς τὸν Αὐγασρον. ἡμέρας οὐδὲ συχνας τὸ μέγαλω παλατίῳ ἐνδιατέλλας ὁ βασιλεὺς Ἰσαάκιθ, πρὸς τὸ ἐν Βλαχέρνας ἀρχεῖον μεδίεταται, ἔνθα καὶ οἱ ἀγγέλλοντες ἐληλύθεσαν, ἀλῶναι Ἀνδρόνικον. ἡ δὲ ὁ τέρπθ ἔῃ αὐτῆ συλλήψεως ἔῃσι. ἀποδιδράσκων ἀφικνεῖται εἰς Χηλῶ, ὀλίγοι τὲ πρὸς τὴ βασιλείας ὑπηρετῆρ σωρηπομῶν εἰχον ἐκείνῳ, καὶ τὰς δύο γυναῖκας ἐπαγρόμυθ. ἰδόντες οὐδὲ αὐτὸν οἱ ἐκείσε, μηδὲν τεκμήριον περιεκέριμνον τῆς κερσένταται, ἀλλ' ὡς φυγάδα τῶ ἐπὶ τοὺς Ταυροσκύθας δραπετώσαν ὀπασῆροντα, καὶ φούροντα μηδενὶς διώκοντος, συλλαβεῖν μῦ ἔτε ἐθά ῤρησαν, ἔτε ὅπως ἐν ἐδικήρωσαν. τὴν ἢ θῆρα καὶ γυμνὸν ὄντα τῆς ἀμυμηλείων ἐδὲν ἔλατῆρον ἐδέδισαν, καὶ πρὸς μόνῳ τὲ κείνε θῆαν κατέπυσον. νῆα ἢ ἡ ὀμιμάσανθ, καὶ Ἀνδρόνικθ μῆ τὲ ὑπὸ αὐτὸν ἐμβέβηκεν εἰς αὐτῶ. ὡς περ ἢ καὶ θαλάσσης ἀγανακτῆσης κατ' Ἀνδρόνικθ, ὅτι σώμασιν ἀδύοις τοὺς αὐτῆς κόλποις ἐχρανεν, ὀρδόν τε τὸ κῦμα ἴσατο. καὶ κατὰ πῆν αὐτὸν δὲ ἀνίστατο, καὶ πρὸς χέρσον ἢ ναῦς ἐξέβρασετο. καὶ τῆτο πολλὰ κίς γινόμενθ, ἐκώλυσε τῶ Ἀνδρόνικθ περῶσιν, ἔως οἱ καταληψόμενοι ἐπέσησαν. ἔτε τὸ ἰνυυ ὁ τάλας Ἀνδρόνικθ συχθεῖς, ἀκρωτῶ παρῆρρηπῆνται μῆ τῆς γυναικῶν δέσμιος. ἀλλ'

ἀλλ' ἡ καὶ τὰ τότε κερσῶ Ἀνδρόνικθ, ὁ πολύμηπος ἐκείνθ καὶ πρὸς ἕβη Ἀνδρόνικθ. σωρηδῶν γδ ὡς πόδες ἐκ εἰσῆν, ὡς χεῖρες ἐκ εἰσῆν, ἔδὲ πᾶρεσι ξίφθ εἰς τὸ δραστῆ π γυνῶν, καὶ δραστῆσιν τοὺς συλλαβόντας, ὑποκρίνεται τραγωδίαν, δεξιοστροφῆσας τὸ τείχερον τὸ φθογῆς, καὶ θρηωδῆς ἀδ εἰ πὲ μέλθ, καὶ πρὸς πρῶτος ἀπαλλάγεται τὰς παλαμάς περὶ θανάτου καὶ ἀναπνάσων, καὶ πρὸς τρέχων ὡς δεξιὸς μισση γῆτης εὐήχης ὀργάνος χορδᾶς, καὶ κατὰ ἐξ μελεάτων ὡς ἀηδόνες, τὸ γένηθ ὡς ὑψηλὸν, τὸ εὐχρῆς ὡς ὑπὸ τοὺς πολλοὺς, τῶ πρὸς τῆσιν ὡς εὐτυχῆ, τὸν πάλαι βίροντα, καὶ πρὸς πρῶτος καὶ αἰεσίθ, μηδαμῶς ἀβίωτον. καὶ τῶ τότε καταχῆσαν αὐτὸν συμφορᾶν, ὡς λίαν ἔσαν οἰκτερᾶν. ἀνταδύσας δὲ ἔχε. καὶ τὸ μέλθ, πρὸς τῆσιν δραστῆσιν οἰσασθᾶς τὰς γυναῖκας. καὶ ὁ μῦρ ἦρχε τῆς θρηωδημάτων, αἱ δὲ ἀπῆδον αὐτῆσιν συνουπακούσασθ ἔ συμφάλλωσαι. ἀλλ' ἡ ταῦτα πάντα μετῶ μετῶν, ἔ δραστῆσιν τεχνόμενθ ὁ βασιλεὺς ἔ πολυτεργῆσας. ἀ γδ ἀόσια διωπρῆξασθ ἔργα, ταῦτα ὡς εἰ κερσῆς τὰς τῆς κατεχόντων αὐτῶν ἐπέβυσαν ἀκοᾶς, καὶ οὐδὲν ἐδῶνα εἰκῆς εἰσῆσι, ἐδὲ ἐνήχησις ἡ ὡν κῆ σφρῶνας ἐμελῶδ εἰ γυναικασῶς, εἰτ οὐδὲ ὑποῦλας καὶ δολερῆς εἰπῆν οἰκειότερον καὶ τὸ Μᾶλυ τὸν Ἐρμῆθ ὀππῆλοιστε τῆ θείσ μιλῶσανθ. εἰχε τὸ ἰνυυ τῆτον ἢ τὸ Ἀνεμᾶ λεγομένησ φρεσῆ, δυοὶ παχεῖας ἀλύσει τὴν ὑψητῆ ἑαρέμνον τεράχιλον, ὑφ ὡν οἱ ἐν δεσμοσφῆσιν σιτούμενοι λέοντες μῆ σιδηρέων κλοῶν σωρηχρονται, καὶ πῆδῶς τοὺς πόδας κακούμνον. ἐμωσῆσιν δὲ ἔπρῶς ἔχον, καὶ πρὸς τῆσιν Ἰσαακίῳ τῶ βασιλεῖ, ἔβρασε βᾶλλεται, καὶ κόρησ ῥαπῆσεται, τῆς γλατοὺς ὀππκρούεται, τῆ γῆνω πῆλεται, τοὺς ὀδόντας ἐκείσεται, τῆ κεφαλῶ πῆλεται τειχῶν, εἰς κοῖνον

coniicitur. Sed tum quoque erat Andronicus, ingeniosus & callidus ille Andronicus. Nam cum neque pedes ad fugam, neque manus & arma ad pugnam suppetere, tragediam agit: & lugubrem cantilenam auspicatus, facundia arma depromit. Comemorat, quam alto genere fit ortus, ut nobilitate vulgo praestet, ut pristina fortuna felix: ut ante acta vita quavis in fuga & exilio, non aspernenda: quam miserabili calamitate tum oppressus esset. Eas querimonias ingeniosa muliercula non ineptè adiutabant, & veluti praecentori succinebant. Sed frustra illa omnia astutus & veripellis Andronicus conabatur. Nam nefaria eius facinora licitorum aures veluti cera obstruebant, ut nulla eius misericordia tangeretur, quamuis Sirenas muliebriter aut fallaciter potius imitaretur: iratoque Deo, Mercurium Moly destituit. Itaque in Anemæ castellum duabus grauibus cathenis cum ferreis feris superbo collo iniectis, & compedibus oneratus, ut captiuos tractari moris est, coniicitur: eoque habitu ad Isaacium perducto, contumeliosis verbis insultatur, alapa impinguntur, nates pulsantur, barba vellitur, dentes excutiuntur, capilli euelluntur: publice o-

Vbi comprehensus & vincus in nauicula coniicitur.

Nec facundia valet quocumque mundi iudex in reum animaduertere decreuit.

Adversus Deum calliditas humana nihil prestare potest.

Tragedia cruentae Andronici crudelissima catastrophe, quae principibus omnibus sublata voce dictum illud occidit, discite iustitiam moniti & temnere Deum.

mnium ludibriis expositus, etiam à mulieribus pugnis cæditur, iis præsertim quarum maritos aut occiderat, aut ex cæcarat. Deinde præcisa dextera, in idè castellum reducitur, sine cibo, sine potu, sine villo cuiusquam officio. Post aliquot dies altero oculo effosso, scabioso camelo impositus, per forum triumphali specie traducitur, calua glabra instar aridæ quercus, & ouo nitidiore, & breui tunnicula tectus, spectaculum miserabile, quod riuos lachrymarum elicere queat ex oculis non inhumanis. Sed stolidissimi & petulantissimi vrbs incolæ, præsertim fartores, coriarij, opifices & circumforanea fordidaq; turba, muscarum instar veruo tempore ad mulctras & pinguia cymbia conuolatium, nulla ratione habita, quod is nudius tertius Imperator, regio diademate ornatus, ab omnibus laudatus, celebratus, adoratus esset, quodque sanctissimo iureiurando fidè & beneuolentiam suam erga illum testati essent, efferatis animis sine vlla ratione ruentes, nihil mali prætermiserunt, quo Andronicum per nefas non afficeret, Alij clauas in caput eius impegerunt, alij stercore nares eius fœdarent, alij spongas excrementis hominum & pecudum fœdatas in faciem eius expresserunt, alij verbis obscœnis parentes eius infec-

Atrocissimis cruciatibus inter captiuis afficitur. Reum humanarum luctuosa vicissitudo: in d. corâ Dei luculentissimum exemplum: miseris principum effugies: populi rabie in tyrannum effert tabella expressa.

Quid non mortalia peccata cogit tyrannorum odiu & vindictæ cupiditas in illa multorum caputium belua.

απόγων λυμάτα γαστέρον βοείων και ανθρώπειαν τῆς ὀφείων ἐμείνε κατέχεον. ἔτεροι ἀγροῦ ῥήμονοι ὡς ἐκκαλοῦσιν ἐς μητέρας καὶ τὸν λοιπὸν τῆς

ἐκδίδεται πᾶσι τοῖς σιωπῶντων, ἐμπαροίνονται καὶ ὑπὸ γυναικῶν, ἐπιπτεται πυλμάς καὶ σῶματός, καὶ τῶν ὀπτόσων μέλισσα ἢ θανάτω ὑπ' Ἀνδρονίκου ἀπεβέβησαν τοῖς σιωπῶντων, ἢ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπεσβεσμένοι ἀπέλαβον. ἐπὶ τῶν δὲ ξιῶν χεῖρα πελέκει ὑποκοπεῖς, ἀπορροῦσθαι αὐτῶν τῆς αὐτῆς φυλακῆς, ἀσπτος, ἀσπτος, ὑπὸ ἑδονῶν μεταλαβῶν τὸ οἰασσάμενον κομῆς. μεθ' ἡμέρας δὲ πινας καὶ τὸν ἔτερον τὸ ὀφθαλμῶν ἔξορύνεται, καὶ καθεστῶς ἐπὶ καμήλας ἡμεῶσιν, ἔξορύνεται, ἔξορύνεται, ἔξορύνεται, καὶ γερὰ ἄρουρον ἀφύλλον ὡς ψάλλετον, ἀκαλυφῆς τε παντάσῃ κερατῶν πορφαίων, καὶ βραχέϊ ρακίῳ τὸ σῶμα σκεπόμενον, θάμα ἐλεεῶν, καὶ πυγᾶς ἔλκον διακρύων ἡμέρας ὄμμασιν. ἀλλ' οἱ ὠνηδῆσαι καὶ ἀπαυδολότοι τὸ Κωνσταντῖνος ἐκίητορες, καὶ ἔτι οἱ ἀλλαντοπῶλαι πλέον, καὶ θυροστέλαι, καὶ ὅσοι τοῖς καπηλείοις διημερῶσι, καὶ τῆς κατῆμετων ὑποζῶσι γλίχρωσι, καὶ τῶν ῥαφίσι τὸν ἀπὸν σενῶσι συλλέχουσι, καὶ ἔθνεα συναθροισθέντες ἦσαν, ἀπὸ τῶν γαυλοῦ ἀμφιπέδιππαντα ἔαρες, καὶ ἀειχάνουσι τὰ πάλια κισύβια, μηδὲνα λόγῳ δέμενοι, εἰ βασιλῆος ἐστὶν πορφείης, καὶ βασιλείῳ δὲ δῆματι ἀειδέμενοι, καὶ ὡς σπῆρ ὑμῶν καὶ ὑπὸ πάντων, ἀνδρῶν μέμνος τε, καὶ πορφυρῶν καὶ, καὶ ὡς φεικῶσιν ἔρκοις τῶν ἐς αὐτὸν ἐνεπέδωσαν πῖσιν καὶ εὐνοίαν, ἀλόγῳ ἢ θυμῶν καὶ ἀπολογωτέων νοῖ φρεσῶν, ὑδὲν π τῆς κακῶν ἐπέλιπον, ὃ μὴ εἰς Ἀνδρονίκον ἀδοσίας εἰργάσαντο. οἱ μὲν γὰρ καὶ κεφαλῆς κορυφᾶς αὐτὸν ἐπληθῶν, οἱ δὲ βορβίτοις τῶν ἐμείνε ῥίνας ἐμολυσον, ἄλλοι δὲ

τῆς ἰσθμῶν. ἦσαν οἱ καὶ ὀβελίσκοις ἐπειραν ἀπὸ τῶν πλάστων. οἱ δὲ ἀνδρῶν ἐπιλιθοδύσοι ὡς, καὶ ἂν ὀβελίσκῳ λυασητῆρα, μία δὲ τις πορνικὴ γυνὴ καὶ ἀκόλατος, κερᾶμον θυμῶν ὕδατος πλήρες ἀρπασαμένη ἔξορπᾶνε τῆς ἐμείνε κατέκλωσε παρειῶν. καὶ εἰς ἐξορπᾶνε, ὅς ἐκ ἐξορπᾶνε Ἀνδρονίκῳ κακοποιῶς. καὶ ἔτερος ἀπίμας ἐπὶ τὸ θεῖον ἀπαχθεῖς καὶ γολωδοῦς θείαμβος καὶ τὰ οἰκίε ἐμείνε καὶ ταῖς τοῦ ἑσπῆ καμήλας ὑψώματι, ὅπου ἀνδρῶν κατέβη αὐτοχρημα, ἐμποδῆ ἀπαρτᾶται, τινῶν ἀναψάτων ἐκ φελίρας καλῶδιον καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐπικλινοῦσιν τὸν τῶν χηλοῦ ἐκ χαλκῆς πεπονημένους λυκαῖαν καὶ ἡμίαντος ἀλλήλας ἀπὸ πλεπῆστας καὶ πορφῶν ἡγερωμένων ἰσθμῶν δὲ ὡς σπῆσιν, καὶ λίθῳ ἐπιπέδῳ ἔχοντας. τῶν αὐτῶν ἢ πεπονηδῶς, καὶ μυρία ἔτερος ὑποσῶς, ὅσα ὁ λόγος παρέδρα μὲν, ὁμοῦς ἀπὸ τῶν ἐπὶ γενεῶσιν πορφῶν ἐπὶ τῶν ἐμείνε, ἐπὶ ῥα μὲν ὡς τὸ φρονεῖν, πορφῶν δὲ τοῖς ἐπειρομένους καὶ ἄλλοις ἐπὶ σπῆσιν, ἀλλὰ μὲν ὑδὲν ἐφείγετο, εἰ μὴ τὸ, κύριε ἐλέησον καὶ, ἵνα τὴν κάλαμον σιωπῆται ὑμῶν πορφεπικλῆται; ἀλλ' ὑδὲν καὶ τῶν ἐκ πορφῶν ἀπαμῶρσιν οἱ ἀνδρῶν ἐχλοῖ τὰ πολυπαροῦς ἀπέχοντο Ἀνδρονίκου, ἢ φειδῶ τῆς ἐμείνε σαρκῶν ἔλαβον, ἀλλὰ ἀειλέθοντες τὸ χιτῶνιον, κακῶς ἐπίδου τὰ παμδρόνα μέρια. ἀνῶσι δὲ τις δὲ τὸ φάρυγγος εἰς τὰ ἔσκατα ἐπίμηκες ἐξίθη ἔβαφε. πνῆς δὲ τῆς ἐκ τῶν λαπνικῶν γῆρας καὶ τῶν ἔξορπῶν ἀκινάκλιον ἀμφοτέραις ἐπῆρσαν, καὶ πορφῶντες κατέφερον τὰ ἐξίθη, ὅπου ὅτι τὸ μπηκωτέρον ὑποπειρομένοι, καὶ τῆς χεῖρος κατέκομπαζόντες δὲ ἐξίθη δὲ τὸ ἀξίολογον τῆς πληθῆς καὶ μὲν τῶν αὐτῶν μορφήματα καὶ

Stati sunt. Erant & qui verubus latera eius pungerent, impudentiores quidam lapidibus coniectis ravidum canem eum appellabant. Scortorum quoddam impudens ollam feruenti aqua plenam è culinaraptam in faciem eius effudit. Nemo deniq; erat, quin malefaceret Andronico. Ita ignominiosè in theatrum ridiculo triumpho perductum, ac misero illo camelo detractum, iuxta duas columellas quibus superne lapis incumbit, prope æneam lupam & hyænam, quæ inflexis ceruicibus quasi altera in alteram impetum factura, concitatae affant, pedibus suspendunt fune alligatis. Tot mala perpeffus, & alia sexcenta, quæ prætermisimus, tamen generoso adhuc animo illata mala tollerabat, ac mente integra ad affluentem turbam & iacientem conuersus, nihil dicebat aliud, nisi, *domine misere-re: & quid calamum contritum infringitis?* Cæterum dementissima populi turba, ne tum quidem afflictissimo pepercit Andronico, postquâ pedibus suspensus fuit: sed directa tunnicula, virilia eius vexauit. & quidam homo nefarius longum ensè per fauces eius vique ad intestina addegit. Duo verò Latini generis, enses, ambabus annixi manib. in nates eius adegerunt, vt periculum facerent, vter esset acutior, ictus dexteritate gloriati. Post tot ærumnas & clades ægrè vitâ

Scortale-num Andronici postrema merces;

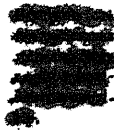
Qui omnes opprobriac domno affecerat in omnium contumelias & crudelēs vexationes tandem incidit.

Et tamen in ira misericordie sue non obliuiscitur Deus miserum peccatorem tot flagellis, ad penitentiam reuocans.

Repetitis verò supplicis reum coram omnibus in hac vita castigat, vt mundi iudicem a pertos oculos & manū extensam habere omnes in Andronici inmerito cōspiciant

retur, aut in S. Quadraginta adem transferretur, quam Andronicus ea de causa studiose condiderat & exornarat. Pauli diuini praeconis epistolae supra modum amauit, & melle inde promanente subinde est refectus, & literas suas elegantissimas, inde ad persuadendum efficacius instruxit. Imago vero celestis illius oratoris, antiquae manus opus, quam auro exornatam in illa aede reposit, imminente ei exitio lachrymauit. Quo is audito, explorari iubet, an verum sit Ad id ministerium praeter ceteros Hagiochristophorita Stephanus delectus, per gradus ascendit (nam in sublimi pendebat imago) Paulique pupillas purissimo lintheolo absterfit: quo facto lachrymae magis etiam tanquam ex fonte exuberarunt. Quod ubi cum admiratione retulit, Andronicus graui dolore percussus, & diu agitato capite, cum gemitu dixit: Paulum videri sua causa lachrymassa, ac grauissimam sibi cladem impendere. Se enim ex animo amare Paulum, & eius dicta maximi facere, & a Paulo utique redamari. Sed ut rem in pauca conferam: si de sauitia non nihil remississet Andronicus, neque statim ad sectiones & vitiones properasset, neque vestes imperatorias inexorabili sauitia subinde polluisset (quo veluti contagio crudelitatis ex multiplicibus erroribus apud Barbaras gen-

D. Pauli imago deslet ne cem Andronici

δρόνικον. ἢ ἀπενεχθῆναι τὴν τε νεκρὸν εἰς τὴν ἀγίαν Τεσσαράκοντα νεῶν, ὡς Ἀνδρόνικος ἐπεποίησε φιλοτίμως, & λαμπροῦς ἠγάγησε κόσμοις, καὶ αἰαδήματα περὶ τοῖς κατακέλλυσε, ἔν τῷ τὸν τὸ σῶμα ἔχοντα ἄπο θανάτου περὶ τὴν ἑσπέρην ἐπέσεισεν. ἐκλείπων δὲ τὸν τὴν ψυχὴν εἰς τὰς τὴν Θεοκλήρου Πάυλου ὀπισθολαβῆ, καὶ συνεχῶς ἐκ τῶν ἄποσάζοντων ἐνεφορεῖτο μέλιτος, καὶ ἀρίστα ὀπισθῆσαν, ἐκ τῆς αὐτῆς πειθανάγκης, καὶ αἰεὶ αὐτὴν βαλὼν ὀπισθῆσαν. ἀμέλει τὸ καὶ ἀρχαίας χειρὸς εἰκόνα τὴν πνύματα τοῦ Ταρσέως κόσμου λαμπροῦς τὴν ἐκ χερσῶν αἰεθῆκε τὴν ῥηθέντι ναφῆ. ἢ δὲ τῆς Ἀνδρονίκου κατατροφῆς ἐγχεσθῆς, τῆς ὀφθαλμῶν ἀπεσάλατῆς δάκρυον. τὸ δὲ ἀκροῦς Ἀνδρόνικος, σέλλει τοῖς ἀπειθωσομύνης τὰ τῆς ἀποῖς. τὸ δὲ μὲν ἔτερον εἰς τὸ ὀπισθῆσαι καὶ ὁ ἄμοχριστοφοῦτις Στέφανος, ὅς καὶ δὲ βαθμῶς ἀνελθὼν (τὸ δὲ ἢ εἰκὼν μεταῶρα) ἀπέψησεν ὑφάσματι ἀκροῦ τὰς τὴν Πάυλου κόρας. αἱ ἡ καὶ τὰς δὲ σωματικὰς κρήνας ἐπὶ πλέον τὸ δάκρυον ἐξέκένου. καὶ θάυματος ὁ ἑώρακεν, Ἀνδρονίκου ἀπὸν διηγήσατο. ὁ ἡ καὶ ὁ χθῆσας, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐν τῆν καὶ ἐν τῆν ταλαντῶσας, ἐπέμυξε καὶ εἰρηκεν, ἐπὶ αὐτῶν ἄρα δακρύων ἐοικέναι τὸν Πάυλον, καὶ κακὸν αὐτῶν χεῖρισον προσσημαίνει τὸ ἀγγελλόμενον φιλεῖν καὶ ἐκθύμως τὸν Πάυλον, καὶ τῆν αὐτῶν ῥημάτων ἐξέχευε, καὶ ἀφιλειδῆς δὴ περὶ εἰκὸς ὑπὸ Πάυλου. ἵνα δὲ σωελὼν εἴπω τὸ παῦ, εἰ τὴν ἐν τῶν τῆς ἀπηνείας ὑπεράλα. Ἀνδρόνικος, μὴ δὲ εὐθύς ἐπῆγε τὸν καυτῆρα καὶ τὴν ταμίω, ἀεὶ ῥανίσιν αἰμάτων συνδιαπλέκων καὶ δὲ χρωζὼν τὸ ἀρχικὸν ἀμπερόνιον, τὴν ἀπαράτητον ἢ τὴν πρὸς κόλασιν, ὅπερ ἐκ τῆν ἐθνῶν οἷς προσέμιξεν ἀπεμύξατο, πολυ-

πλυπλάσιαι ἂν ἀνδρονίκου γλυφῆται, ἡ δὲ ἐκ ἐλάχης ἐν τοῖς ἐκ Κομνηνῶν ἀρχαῖς, ἵνα μὴ λέγω ὡς ἐν ἴση τῆς σάθμης καὶ τῆς ἰσορροπίας. ἐπεὶ δὲ περὶ τὸ καὶ τῆς συλλήφῃ ἀνθρώπων ἂν καὶ μέγιστα ἀγαθὰ. ἐγὼ πάντῃ ἀπὸν θρόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ διουῆ ἀναπλατῆμα μωροφώματα θρωσκίας μετέχον, καὶ βροχίω εἶδει ἐκείνα. περὶ δὲ Ἀνδρονίκου καὶ ἐπερὶ τὸ μέλλον αὐτῶν προσφοβεῖσιν ἰαμβεῖοι σῆχοι βίβλοις ἐμφερονται, καὶ ἑσῆμοσι πολλῶν ἐπιλάθονται. συνάλλοις ἡ καὶ ἔτοι εἰσὶν, ἀφῆνης δὲ ἀσπασῆς ἐκ τῶν πλῆρες πότις ἀνὴρ πελιδῆς ἀγέροχος τὴν τῶν, συγῆς, πολίος, ποικίλῃ χαμαιλέων, ἐπερὶ αὐτῶν καὶ διεῖσθ καλῶν. πλὴν ἀλλὰ καὶ τὸς συνδεδειῶς τῶν χροῖω ἐπὶ τῶν πῶσιν ἀθλίας δίκας, ὡς περ κακῶς ἐπράξεν ἐν βίῳ τῆλας. ὁ δὲ φέρον μάχαμα, ἐφύγη ξίφος. πῶληρ ἡ πότις τῶν ὄνειρον ὑπεμφορῶσιν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ἄχάρας αεσῶντων, ὅς ἔπερ Ἀνδρονίκου ἀπάρας, ὡς ἡ δὲ ἐρέθη μοι, πρὸς Κωνσταντίνου πολιν παρερχέτο.

tes infectus est) non minimus inter Comnenios Imperatores fuisset: ne dicam, eum nemini quicquam de palma fuisse concessurum. Nam ex eo quoque maxima bona colligi poterant. Neque enim penitus hominem exuerat, sed, ut Centauri, partem bellae habebat, & humano vultu ornatus erat. De Andronici exitu cum alij Iambici versus & in libris reperiuntur, & multis in ore sunt: tum hi, *Vinosus impiger profectus ex locis, Vir lividusque & insolentis ingeni, Canis, senectus, multiplex Chamaleon Rhet, & recurva culmos falce demeret. Sed ipse ipsum denique haud minus metet, Miserque sceleris poenas haud leues dabit. Non parcat ens namque dirus ensifer.* Vinosi vero loca, Oenzum designat: vnde Andronicus, ut iam dictum est, Constantinopolim venit.

Non deceat principem esse bellum & hominem: sed hominem & Deum inter bellum & hominem.

Oraculum de Andronici interitu.

BB. i.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΚΥΡΙΟΥ

Ισαακίου τῆς Ἀγγέλου.

NICETAE CHONIA TAE

DE IMPERIO ISAA CII

Angeli Liber primus.

BREVIARIUM.

- 1 Commoda Isaaci Angeli initia. Expeditio contra Siculos. Andronici filij excacantur. Siculi exercitus secundaria.
- 2 Branas, Isaaci legatus, profligat Siculos, quorum duces capti & terrestrius exercitus miserè dissipatur. Alexium Comnenus bellifax, captus excacatur.
- 3 Sicule classis calamitatos. Isaacium Sicilia regis iustam pensionem contemnit, duces captivos comicit in carcerem, deinde educit & pro se orantes audis.
- 4 Benvolentia Isaaci in duces captivos & alios quoscunque dictis testata, quibus facta minime respondens. Clizasthianis Sultani grassationes, secunda nuptia & fordes Isaaci Mysorum seu Blachorum defecit.
- 5 Calamitosa in Cyprum expeditio aduersus Comnenum Isaacium, cuius mandato Renzaccum Basilium crudeli supplicio afficitur. Blachos à furiosis & demoniacis ad bellum concitatos Isaacius Angelus sua negligentia confirmat.
- 6 Blachicum bellum à ducibus malè commissum: & Ioannis Cantuacuzemi lethalis meritas. Branas Alexius seditionem mouet in Isaacium, imperatorio nomine, surpato: Byzantium obsidet, & cum Isaaci milite ante urbem manus cõserit: per piscatores Propontidis imperatoriam classem fatigat.
- 7 Conradus Cesar Montisferrati Marchis Isaacium nutantè confirmat, & non modo precibus verum etiam ensibus hostem repellendum esse docet. Isaaci ad milite hortatoria oratio.
- 8 Inter duos exercitus certamen. Branas i Corrado interficitur. Constantini Stephanus astrologi interitus.
- 9 Branas capti & uxori Isaacius victor insultat: seditionis ignoscit, & ut sacrificulus irridetur.
- 10 Suburbana Byzantijs aedificia diripiuntur & incenduntur. Opifices Latinorum aduerepturi malè mutantur, sed pro meritis, Latinorum solers commentum.

Isaacius in tunc prospero reatum suarum statu iuueniliter exultat. Illud solene viris, ex infimo gradu ad summum euectis fortunam suam nullo modo reuerteretur.

Imperium hoc modo, ferè citra negocium, Hagiochristophoritz sanguine quodammodo partum, cõsecutus Isaacius Angelus, ex magno palatio in Blacherniam regiam transit: versi-

Απελθὼν δ' ἔπειτα τὴν βασιλείαν ὡς ἀλαβὼν Ἰσαάκιον ὁ Ἄγγελος, καὶ τῶν τῶν Ἄγορευσοφείτων ἀμαρτῶν, ὡς εἶπεν, αὐτῶν ὠνησάμενον, ἐκ τῆς μεγάλης παλατίης εἰς τὴν ἐν Βλαχέρνας ἀφικνεῖται ἀνακτορῶν, εἰς ἑαυτὸν ἐκ ὁρῶν ἔλκει

ἐλκειν τὰ ἔπη, καὶ ἀπὸ τῶν φέρον δὲ ἀπαιτῶν, ἀπὸ τῆς ἑορῆς βασιλέως ἐκπαφώνηται, καὶ διεξίασιν ἔπειτα, τὸ καὶ φανερὸν τὸν τόπον καὶ τὸν τρόπον, ὅθεν μολήσας. οἱ δ' ὀφθαλμοὶ μοι φίλοι, σφοδρῶς ἔχεις γὰρ ἀρετὰς ἄλλων πλέον, ἐσφραδίζεις, σφραδιστῶν τοῖς φίλοις. ἴδεν τέτοχας χρυσοτάτης τῆς τέλους μόνον ἀλαθείας, ἀνακτορῶν κλέει καὶ τὰ νεκρὰ κέραισε λιπῶν τὸ κέραιον, ὡς ἐν βραχέϊ γὰρ εὐτυχίας τὸ κέραιον ἀρίστως τὸ δίκαιον ὑπερέινετο. τῶν ἑτέρων τῶν ἐνδεῶν ἠλείφε πηλὴ μίως τὴν κεφαλῶν βασιλεύσας, καὶ τὴν ἑμείων ἔνδον ὠμίλει τῶν ἐν κρυπτοῖς ἐλέποντι πατρὶ Θεοῦ ἀδοξίας, καὶ τοῖς ἐν ἐξορίας κακουχίας, καὶ ὅσοις ἄνδρα ἔσθην ἢ τῆς ἐστίας ἐμίλωσαν, ἢ ἐς σῶμα διελωβήσατο, ἢ ἐποίησε ἰκαρῶς, ἐκ δόποδιος μόνον, εἴπερ ἦν πάλα παροσόντων ἡμῶν ἐκ ἡφάπτωτο, τῆς βασιλικῆς γὰρ ἐργασίαν, ἢ παρ' ἄνδρα: ἵκως ἐραβῶν ἐπὶ ἑτέροις εἰσέτην περὶ ἐλελείπειν ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρχῶν θησαυρῶν ὡς ἀπαρέχον, καὶ φιλοπῆμον καὶ ἐξέμενον. ὁ καὶ τῆς Ἰσραὴλ κατὰ θύρας πόλεμον, ἐκ Θεσσαλίας τὴν εἰχλὴν ἦδη, καὶ Ἀμφίπολιν παρεσήσαντο, καταθραυστόμοι ἀνέδλω καὶ αὐτῆς τὴν μεγαλοπόλεως τὴν ἀπεινὸν, καὶ μεγαλωχοῦντες τῶν κατὰ τὴν γῆν κατὰ τὴν θάλασσαν αὐτῶν δὲ λαβεῖν ῥᾶον καὶ ὡς ἐρήμιον καταλήψεται νοσιστῶν, καὶ σκυλεύσιν ἀταλαπῶρος ἐραχνημέρῳ πάντων κηρῶν. οἱ δὲ ἀπὸ Θεοῦ τὴν Ἰσαακίου ἀρχὴν ὡς ἐκ κηρῶν εἰς ἑαυτὸν μεταβάσιν, ἢ γαλλῶν ὑπὸ Ζάλης διασάμενοι σαθεραὶ, ἐκ τῆς ἀσπασίης ῥωμαϊκῶν συνέρρεον χροσῶν, ἐ μόνον ὅσοι ἀπὸ τῶν ὠπλίτων, ἀλλὰ καὶ οἱ δόπομοχοὶ πάλα ποτὲ ἦσαν. καὶ αὐτοὶ ἵ

exilarati, ex omnibus prouinciis confluebant: nec ij tantum qui tum mitabant, sed homines etiam bello defueti pridem, & adolescentes: alij vt B B. ij.

bus illis, quos subinde in ore habebat, haud rectè ad se accommodatis, qui de Tauriformi imperatore sic loquuntur: (notat. Figura mores, nec minus locū Vnde aduenisti. conspectu ut lator tuus? (tior, Virtute multo ceteris praestā- Modestè leniterque castigas mos. (perrimum, Hinc consecutus exitum pro- Decusque solus ductus ex palatio, Relicta mortuo potentia breui Te namque regni prosperi manet decus.

Nam iustitiam quidem optimè assimulauit: ac Imperio potitus, omnibus egentibus benefecit: & in abdita cella solus adorauit patrē & Deū, qui in occulto videt. Erga eos etiam qui in exilio affligebantur, aut ab Andronico bonis spoliati aut mutilati erant, benignitate usus est, non iis tantum restituitis, quae adhuc vel in arario, vel aliis donata supererant, sed ex thesauris etiā liberaliter adiecta pecunia. Quae res effecit, vt cum Latinis felicius bellum gereretur, qui Thesaliam iam tenebant, & Amphipolim subegerant, & insolenter ipsam Constantinopolim affectabant: quam se terra marique obsessam, facile vt vacuum nidum occupaturos, & citra laborem perexiguo tempore spoliatos gloriabatur. Nam homines Isaacij imperio, quasi vere post hyemem, & tranquillitate post tempestatem

Ingenij ferulis initia, vt plurimum lacta, & aliis cõmoda.

Benignitas, nouo principe digna.

Expeditio contra Siculos, ob nouum Isaaci principatum audacius suscepta.

Post tyranniam acerbam dominationem gratus est admodum benigni principis aspectus.

liberatorē Mosem, & Zoro-
 bablem captiuitatis Sionie
 reductorē, tantum viderent:
 (talis enim habebatur Ifaa-
 cius) alij, vt stipēdia militaria
 de more acciperēt: quidā vt
 nomina militiē darent, & Si-
 culos fortiter propulfarent.
 Vt autem ij qui cum Impē-
 ratore Ioanne Andronici fi-
 lio, in Philippicam prouin-
 ciam abierant, interitū An-
 dronici cognouerunt: etiam
 Ioannes effosis oculis ma-
 gno cum dolore interit, sine
 vlla cuiusquam commiseratione
 & consolatione. Eo-
 demque modo frater eius
 Manuel excæcatur, quanquā
 paternis iniuriis nequaquam
 affensus: idque non circum-
 foratēi modò homines scie-
 bant, sed & ipse Isaacius om-
 nium maximè, qui eum lu-
 mine priuauit. Is eos qui ex
 Oriente concurrebant, cum
 ad Siculos propulfandos fa-
 tis esse multos cerneret, &
 cupidè suscepit: & pro virili
 muneribus & armis ornatos,
 in Branæ castra misit, ac cæ-
 teras etiam Romanas legio-
 nes, quæ contra hostes in
 præcinctu erant, stipendiis
 missis, quæ ad x centena-
 rios auri conficiebant, ad in-
 stans discriminē alacriores fe-
 cit. Cæterum hostes Siculi
 nōdum audito casu Andro-
 nici, confidenter pergebant,
 præstituto sine laborū itine-
 ris, ipsa Cōstātinopoli. Clas-
 sis quoque ad insulas vrbi pro-
 ximas appulit. Sed is qui gi-
 gantes ingētib. virib. curribus
 & equis saluos esse non finit,

Ioannes & Manuel Andronici filij excæcantur.

Videntur ini- quitas patris in filios.

Fortium mi- litum præ- tium & volo- num alacri- tas principes ad bella sus- cipienda fa- cile impellit.

Pecunia mer- tus belli & audacie mi- litaris fo- mes.

Superbia mi- nique con- fidencia ob- ristiūos pro- fectus suc- cessus, exer- citium poten- tissimum pec- undat.

τὸς γίγαντας μὴ ἐν πλήθει ἰχθύος αὐτὸν ἄρμασι δὲ ἵπποις σταζέσθαι ἀφίει,

ἐχθροὺς ἠέθροισι, οἱ μὲν δὲ φόβοι μόνον τὸν
 ἐλδοθεροτῶν Μωσιῶν, καὶ τὸ ἐπανάγκαστα
 Ζωροβάβελ τὴν ἀχμαλασίαν Σιών (ἐ-
 τὴν γὰρ αὐτοῖς ἐκείνητο Ἰσαάκιος) οἱ δὲ
 ἀπολιφόμοι τὰ σκευήθη τοῖς στρατιώ-
 μοις ὀφώνια, πινεῖς ἢ καὶ στρατολογηθῶ-
 μοι, καὶ καὶ τῶν Σικελῶν ἀνδραιομόμοι.
 ὡς δὲ δὴλη γέγονεν ἡ Ἀνδρονίκου κατα-
 στραφὴ τοῖς καὶ τὴν Φιλίππου ἐπαρχίαν τῶ
 βασιλεῖ σωματικῶσιν Ἰωάννη τῶ Ἀνδρ-
 νίκου πατρὶ, ὡς καὶ ἡμεῖς καὶ αὐτὸς συλλη-
 φθεῖς, τὰς κόρας ἐκκοπέται, καὶ κατα-
 στραφεί τὴν ζωὴν ἐπιδύωσ, ὑπομένων
 ὡς καὶ ἀποδοῦσα. καὶ μὴ εὐχῶν, καὶ συλλυ-
 πῶν μὲν καὶ καὶ ἰδῶν. καὶ ὁ ἀδελφὸς δὲ οἱ
 ὡσαύτως Μανὴλ συχθεῖς, ἐκτυφλε-
 ται, καὶ μηδὲν αὐτῶν ἐπαρκέσαντος τῆ μη-
 δόλως τοῖς πατρικοῖς σωματικῶσιν ἀνομή-
 μασι, ἐσωθῆναι τῆτο ἀκρίβεστα οὐ
 μένον τοῖς ἐν ἀγορᾷ στρατομοῖς, ἀλλὰ καὶ
 αὐτὸν ἀπάντων μάλιστα Ἰσαάκιον, ὃς ἐστὶ
 ρησε τὸ ἀδρα τῆ φωνῆς ἰδῶν ἢ Ἰσαάκιος
 τὴν ἐκ τῆ ἐῶν πόλεων σωματικῶν τῆ
 λεῶ ἰκανῶ σωματικῶσιν οἱ καὶ τὸ ἐκ Σικε-
 λίας ἐχθεῖν, αὐτοῖς τε ἀσμένως εἰσποκί-
 ζετο, ἐδωρεῖς εὐφραίνων ὁσπιδύαμις, καὶ
 ὁπλοδοτῆς, εἰς τὸ μετὰ τῆ Βρανᾶ στρα-
 πεδον ἐξαπέστειλε. καὶ τοῖς λοιποῖς ἢ Ἑ-
 μαίκοις ταίμασι ὁπῶσιν εἰδουαλῆ, τοῖς
 πολέμοις ἀποστρέφοντα ἐπιμύετα βα-
 σιλικῶ σιτηρία, καὶ ἐπὶ μάλλον πορὸς τὸ ἀ-
 γῶνα ἐπέβρωσε τὸ στρατομοῖς, ποσιν δὲ
 τα εἰς χροσὶς κεντυάμια πτασάρκοντα.
 αὐτὸ μὲν τοῖς ἐκ Σικελίας ἀντήμαρον
 μήπω τὰ κατ' Ἀνδρονίκου ἐνωσάμοις,
 εὐθαρῶς δὲ εἰς τὰ πορῶσιν πορείας εἶχετο,
 πέρας τῆ μόχλων τῆ ὁδοπορίας τῆ Κανσα-
 τίνου δέσται δῆμον μὲν, καὶ ὁ δὲ ἄλλος ἀνα-
 πλόσας, τὰς νήσοις πορῶσιν κείων, ἀ-
 ἀγῶσας πῶσιν τὴν πόλεως ἀμφιρέον. ἀλλ' ὁ

τοῖς ἢ ταπεινοῖς καὶ πορῶσιν χάριν ὀπι-
 σαλάτων, ὅσιν εἰς ἡ αὐχνας ἐσφίλει,
 ὡς πορῶσιν ἐπὶ τὸ πυρροποιοῦσιν αὐ-
 τοῖς ἀπεχθῶς καταβάς, ἐσωθῆναι μὲν τὰς
 γλώσσας αὐτῶν, εἰς δὲ τεισάμοις τῆ
 πορῶσιν καταδέειλε τμήματα. τὸ μὲν γὰρ τὴν
 Θεσσαλῶν πορῶσιν ἀποδοῦσιν πόλιν εἰσάθη
 πορῶσιν, καὶ ἐμύε καὶ χάριν μὲν νηῶν τα-
 χυωαυτεσῶν. τὸ ἢ τὰς Σέρρας ἐκείει, πε-
 ρεῖον ἀδῶσ. τὸ ἢ τεισῶν τῆ πορῶσιν ἐχό-
 μοις, ἐστὶ αὐτὸ κατὰ πορῶσιν ἀδῶσιν ἀδῶσιν,
 ἀλλ' ὁ μὲν τῆ Στρυμόντος ἐπινε, καὶ ἐλθεῖ
 πορῶσιν τὰ κατ' Ἀμφιπόλιν ἢ ἢ πορῶσιν
 πορῶσιν γαμηθῶσ, καὶ οἷον πορῶσιν ἀδῶσιν
 τὴν εἰς τὴν βασιλεύσασιν εἰσδοῖν, καὶ Μο-
 σωπόλιν ἐστρατοπεδῶσιν. αἰεὶ δὲ νικῶν-
 τες, καὶ μηδὲν αὐτῶν ἐς χείρας ἔχοντες ὀπι-
 ὄντα, ἀποστρέφοντες ἐδῶσιν τὰς ἐκδομοῖς,
 καὶ καὶ ἰλας ἀποδῶσιν, ἐστὶ ἄλλος ἄλλο-
 σιν, ἀσπερ ἐκείσιν φίλον, ἀσπερ ἐκείσιν ἀνι-
 πο, εἰποτε δῆμον ἐξένοιμ τὸ Μωσωπό-
 λεως ὀπι ληίσμα, καὶ τὰ τὰ ὀπι τῆ εἰ-
 σιν ἐκείσιν.

2 Φυλάξας τῶν ὀστρατηγῶσ Βρανᾶς
 τὰ πορῶσιν τῶ Βαρβαράων, ὡσὶν πῆ γινόμε-
 να, τὴν στρατιῶν ἐπάγει κατὰ κατὰ μὲν,
 καὶ πορῶσιν ἀποστρέφοντα μὲν τῶ ὀρέων, καὶ
 βασιλεύσιν πορῶσιν καὶ πορῶσιν ἰποκίλων. καὶ ὡς
 ἰποκίλων τῆ πορῶσιν ἐκ πορῶσιν ὀρέων, ἐστὶ
 πορῶσιν ἐστρέφοντα τῶ ἀντιπαύων, τὸν τὸ Μυρ-
 μιδόνων μύσιν ἐργῶσ αὐτοῖς ὀπι τῶσιν ἀ-
 ποστρέφοντα εἰς ἀγαθῶσ ἀδῶσιν μετατεθέν-
 τες, καὶ αἰεὶ τὸν ὀπι τῶσιν κτείνοντες. σωματικῶ
 δὲ ὀπι τῶσιν τὴν πορῶσιν ἀντιπαύων. ἀντι-
 παύων καὶ καὶ Μωσωπόλιν αὐτῶν. ἀντι-
 παύων ἢ καὶ τοῖς ἐφεξῆς πορῶσιν ἀντιπαύων, ἐπι-
 πῶσιν καὶ τοῖς τῆ πόλιν ἀντιπαύων ἐνδοπι.
 ἀμέλει καὶ τὰς πόλιν ἀντιπαύων τῶ πορῶσιν
 πορῶσιν πορῶσιν (ἢ δὲ γὰρ φόβος καὶ πορῶσιν
 πορῶσιν αὐτοῖς πορῶσιν τῶ σῶματιος)

& humilibus gratiam instil-
 lat, homines elatos labefecit:
 & vt olim contra turris ædi-
 ficatores, ita contra hos etiā
 descendit, ac linguas eorum
 haud sanè confudit, sed ex-
 ercitu in tres partes diuisit,
 quarū vna ad Theffalonice
 custodiā cum expeditis na-
 uibus relicta est, altera Ser-
 ranum agrum impunè vasta-
 uit. Tertia quæ vltèrius per-
 gebat, ne ipsa quidem planè
 indiuisa, partim iuxta Stry-
 monem versabatur, & Am-
 phipolitanum agrum vasta-
 bat: partim alacriter anteceden-
 dens, & vrbis ingressum an-
 ticipans, iuxta Mosynopolim
 castra habebat. & quia per-
 petuò victores neminè ha-
 bebant qui resisteret, teme-
 rè excurrerant: & turmatim
 diuisi alius aliò, pro sua quif-
 que libidine vagabantur, si
 quando Mosynopoli præda-
 tum exeundum erat, & com-
 meatus importandus.

2 Branas igitur, dux, Bar-
 barorum negligētia animad-
 uerfa, per occasionem ad-
 ducit exercitum, agrè per-
 suasus militibus, vt paulum
 è montibus, in planiciem
 descenderent. Qui cum primo
 congressu aliquot co-
 hortēs hostiū feliciter pro-
 pulfissent, Myrmidonum fa-
 bulam re ipsa confirmarunt,
 statim viri fortes facti, sub-
 inde iis * qui terga dabant,
 occisis, & hostes ad ipsam
 vsque Mosynopolim perse-
 cuti. Vt autem cum cæteris
 quoque feliciter dimicarūt,
 etiam oppidū inuadere sta-
 tuerūt: & portis incēsis (quas
 hostes iam territi cōstodie-

Exercitus di- uisio cladis causa.

Agrorum va- statio victori facilis: sed il- lud in victo- returpissimū de mutatio- ne fortunæ nullo pacto cogitare, vt tandem ma- gno suo ma- lo dicere cogatur, ingen- ti scilicet cla- de accepta, non putabā.

Negligentia victorū, an- tea victis, sed non profus confectis, animos red- dit.

Ex tenui pu- gna feliciter peracta auda- ciam induit qui prius ter- ga dabant.

Mosynopo- lis expugna- ta & Siculi propugnato- res inrefec- ti.

bant) Barbarorum cædibus post diuturnam rei bellicæ famem sunt expleti. Eoquæ successu non contēti, ad eos qui Amphipolim tenebant, properarunt: & hostium armis atq; equis instructi, partem quæ adhuc ad Strymonem verfabatur, sunt adorti. Ibi rerū facie diuinitus mutata, pridem feroces & insolentes, qui se tantum non montes hastis euerfuros minabantur, fama de fuorum ad Mosynopolim clade cōsternati, quasi fulmine icti aut attoniti, pugnam differēbant, & segnius in aciem descendebant. Romani verò repudiata ignavia, vt sublimes aquilæ in humiles auiculas, impetum in eos facere auebant, & cum iis congregati, à quibus contumeliosis verbis spreti fuerant. Cū autem in Demetritzæ campo vterque exercitus conuenisset, Siculi metum suum magis etiam declararunt, legatis ad Branā de pace missis. Quorum postulata cū principio Romanis placerēt, deinde vel insidias subesse, vel euidentis timoris id signum esse rati, mutatis animis, nō belli signo, non tubæ sonitu, non vllō ducis monitu expectato, strictis ensibus in hostes ruunt. Qui cum eorū impetum ad tempus fiden-

Amphipolis à Græcis obfesa.

Siculi antea nimium feroces fuorū clade cōsternati pugnam differēbant. Superbiz merces ea est, vt feruos suos in periculo cōstitutos deserat.

Exorrigidinis natura.

Mems indicium, in arena de pace cum armato hoste colloquium petere.

Militum Græcorum interpidus animus. Siculos ob tot crude liter patrata summius reorum arbiter vocat ad iudicium.

καὶ ἀδρείως τὴν ῥωμαίων ἐμβολὴν ἐδέξαντο, καὶ κωμῆς πῆρας ἐλίξεις ὁ πολέμου ἔλαβε. τὸ δὲ πρὸς τὸ ἑσπέρην ἄσπερμον ῥωμαίων ἔραπίας ὑπενδύοντες, ἐκλίναν εἰς τερπλῶν, ἐκλόσμως ἐφύγον. ὅθεν καταλαμβανοὶ μὲν ἀνιερῶντο, ἐξωροῦντο, ἀποῦντο καὶ ποταμοῦ τὸ Στρυμόν, ἐλαφροερωροῦντο, ἐκφυλοῦντο. ἦγετο δὲ ἐβδόμη τότε τῆ Νομβερίου μηνὸς. καὶ πρὸς δὲ εἰλημῶν τὴν ἡμέραν, ὅπου τὰ αὐτὰ ἐγένετο. συλλαμβάνονται δὲ καὶ οἱ δύο στρατηγὸι τῆ στρατοῦ, ὅτε ῥωμαίων ὁ τὸ γυναικὸς τῆ Τακρὸς κασίγνητος, ὃς ἐναυάρχης τῆ ῥωμαίων ναυτικῆς, ὁ Βαλδύϊνος Κόντος, ῥῆθρος μὲν ἐπὶ τὸς ἐν γῆρας ἐλαμῶν, ὅτε ἡ τὴν καὶ πόλεμον δεξιόσθηται ἀδέσιμου ὡν τῆ ῥῆγ, καὶ τότε ἑσπέρην πάντας τὸ στρατηγίας ὑπεζωσμένον σέλιωμα, ὃς καὶ τὰς περὶ τῆς ῥωμαίων νίκης μεγαλοφρεπὸς μὲν, ἑαυτὸν ἐξωμοίε τῶ Ἀλεξάνδρῳ τῶ πάνου τῶ Μακεδόνι, μόνον ἐκ ἐν σῆσει κατ' ἐκένον τείχους δεικνὺς ῥάμφοις, καὶ πῆρῶν εἰνασίαν ὑπερμαρτύσας, καὶ μείζω ἢ ἐκένον ἔργα διακαρῆς καρῆς ἐσπέρην ἑσπέρην ἑσπέρην ὁ δὲ πρὸς τῆ πολέμου δεικνὺς ἐξήλωξεν δίκτυον, ἐκ τε ταπεινῆ ῥῆ ἰλῶν, καὶ οἱ τὰ ἐν Σέρρας χωρία κατέτρεχον, ἐπὶ τῆ Θεσσαλονίκης ἰενίμ, καὶ τῆ ἐκείσε μακρῶν ἐπιβαίτις νηῶν, ὡς εἶχον ἐπὶ τὸς ἀπὸ τῆ φυγῆς, ἐκ ἐπλοῦν τὸν πλοῦν εὐρισκον. φρεσὶ γὰρ εἰς τὴν αὐτῆ ἀφάνισον ἀνεγερθεῖσαν λαίλαπτις, ὅπου πλῆσται τὴν μέσθον αὐτοῖς εἰργάσαντο, ὅθεν δεῦθεν χερσαῖον ἐπικλωσθέντα, μὲν βραχὺ μετέθεντο καὶ ἐτάλασαν. πολλοὶ ἡ μὴ ἐντυχόντες τελήρουν, ὅπου καταλαμβανοὶ μὲν ἐπὶ τῆ Θεσσαλονίκῃ ἀλύοντες, πολυτέρας ἐφθείροντο, ἐμάλις αὐτῶ τῆ ἐπικέρων ἀλγῶν. ἔτσι γὰρ ἀντίρροπα δρῶν-

ἀλλὰ δόλον ἐπὶ ἑσπέρην ἀποτόσαντες τὰ παρὰ τῆ ἀντιπάλαν περὶ βαλλόμενα, ἢ εἰ μὴ τῆτο, δειλίαν ἡρῶν ἐκ τῆ ἀναμφίληκτε περὶ δόλον, μὴ πολλὰ ἀαμέναντες σὺ δόμα. μὴ σάλπιγγος ἡχῶν μὴτέ πῆτερον ὡδὸς γελμα τῶ ὅσα στρατηγίς εἰδισα ποιεῖν, περὶ τὸ συμπλοκῶν συμβάλλουσι τοῖς πολεμίοις, τὰ ξίφη γυμνώσαντες. οἱ δὲ μέγχι μὲν τὴν ὡδὸς ὡς καὶ

καὶ ἀδρείως τὴν ῥωμαίων ἐμβολὴν ἐδέξαντο, καὶ κωμῆς πῆρας ἐλίξεις ὁ πολέμου ἔλαβε. τὸ δὲ πρὸς τὸ ἑσπέρην ἄσπερμον ῥωμαίων ἔραπίας ὑπενδύοντες, ἐκλίναν εἰς τερπλῶν, ἐκλόσμως ἐφύγον. ὅθεν καταλαμβανοὶ μὲν ἀνιερῶντο, ἐξωροῦντο, ἀποῦντο καὶ ποταμοῦ τὸ Στρυμόν, ἐλαφροερωροῦντο, ἐκφυλοῦντο. ἦγετο δὲ ἐβδόμη τότε τῆ Νομβερίου μηνὸς. καὶ πρὸς δὲ εἰλημῶν τὴν ἡμέραν, ὅπου τὰ αὐτὰ ἐγένετο. συλλαμβάνονται δὲ καὶ οἱ δύο στρατηγὸι τῆ στρατοῦ, ὅτε ῥωμαίων ὁ τὸ γυναικὸς τῆ Τακρὸς κασίγνητος, ὃς ἐναυάρχης τῆ ῥωμαίων ναυτικῆς, ὁ Βαλδύϊνος Κόντος, ῥῆθρος μὲν ἐπὶ τὸς ἐν γῆρας ἐλαμῶν, ὅτε ἡ τὴν καὶ πόλεμον δεξιόσθηται ἀδέσιμου ὡν τῆ ῥῆγ, καὶ τότε ἑσπέρην πάντας τὸ στρατηγίας ὑπεζωσμένον σέλιωμα, ὃς καὶ τὰς περὶ τῆς ῥωμαίων νίκης μεγαλοφρεπὸς μὲν, ἑαυτὸν ἐξωμοίε τῶ Ἀλεξάνδρῳ τῶ πάνου τῶ Μακεδόνι, μόνον ἐκ ἐν σῆσει κατ' ἐκένον τείχους δεικνὺς ῥάμφοις, καὶ πῆρῶν εἰνασίαν ὑπερμαρτύσας, καὶ μείζω ἢ ἐκένον ἔργα διακαρῆς καρῆς ἐσπέρην ἑσπέρην ἑσπέρην ὁ δὲ πρὸς τῆ πολέμου δεικνὺς ἐξήλωξεν δίκτυον, ἐκ τε ταπεινῆ ῥῆ ἰλῶν, καὶ οἱ τὰ ἐν Σέρρας χωρία κατέτρεχον, ἐπὶ τῆ Θεσσαλονίκης ἰενίμ, καὶ τῆ ἐκείσε μακρῶν ἐπιβαίτις νηῶν, ὡς εἶχον ἐπὶ τὸς ἀπὸ τῆ φυγῆς, ἐκ ἐπλοῦν τὸν πλοῦν εὐρισκον. φρεσὶ γὰρ εἰς τὴν αὐτῆ ἀφάνισον ἀνεγερθεῖσαν λαίλαπτις, ὅπου πλῆσται τὴν μέσθον αὐτοῖς εἰργάσαντο, ὅθεν δεῦθεν χερσαῖον ἐπικλωσθέντα, μὲν βραχὺ μετέθεντο καὶ ἐτάλασαν. πολλοὶ ἡ μὴ ἐντυχόντες τελήρουν, ὅπου καταλαμβανοὶ μὲν ἐπὶ τῆ Θεσσαλονίκῃ ἀλύοντες, πολυτέρας ἐφθείροντο, ἐμάλις αὐτῶ τῆ ἐπικέρων ἀλγῶν. ἔτσι γὰρ ἀντίρροπα δρῶν-

ter & fortiter tolerassent, aliquandiu vario euentu pugnatum est. sed tandem summo Romanorum ardore loco pulsi, effusè fugerunt: in eaque fuga partim capti, partim occisi, partim in Strymonem flumen acti sunt: nostri spolia segerunt. Accidit hoc vespere, vii die Nouembris mensis. Capti sunt & duo duces exercitus Rinzardus frater vxoris Tangri, qui classi præerat: & Balduinus Contus, non ille quidem nobili & illustri genere ortus, sed ob fortitudinem & rei militaris solertiam Regi charus, & totius exercitus dux delectus. Qui superioribus victoriis elatus, se Alexandro Magno comparabat: ac tantum non vt ille in pectore plumas rostri, alarum imaginem representantes, ostentabat: sed & maiora illo facinora se exiguo tēpore citra sanguine edidisse gloriabatur. Qui verò ex iis Itolorum cohortibus effugerant, & qui Seranum agrum populabatur, rectà Thessalonicam contēdunt: & longis nauibus statim à fuga conscensis, non commodam nauigationem repererunt, sed ventorum procellis & fluctibus obruti perierunt: & morte in terra diuinitus decreta, paulo post in mari oppetiuerunt. Multi verò qui triremes nō adepti erant, adhuc circa Thessalonicam oberrantes deprehēsi, multis modis perierunt, ab auxiliariis Alanis potissimum interfecti: qui ea facta.

Forundem strages horrenda.

Richardus & Comes Balduinus capti.

Balduini elatus animus ob victorias. Deus autem superbiis sistit.

Humana gloria fumus.

Alio rō Siculorum, qui ad Amphipolim non pugnauerant in tēpore fuga. & misera bilis interitus.

Alani infideli socij, Siculorum crudelitatem imitantes. Finis vltimo amici hostes.

cinora illorum imitati, quæ
 capta Theſſalonica perpeffi
 erat, nulli hoſtium peperc-
 runt, ſed biuia & ſacellorum
 veſtibula cadauerib. imple-
 uerunt. Rogitabāt enim cō-
 prehenſos Siculos, vbi frater
 ipſorum, videlicet popula-
 ris Alanus eſſet, quem vrbe
 capta occiderant? ac ſtatim
 enſes in iis deſigebant, & in
 templa confugientes macla-
 bant, vbi Papa eſſet rogitā-
 tes? hoc eſt, ſacerdotes quos
 in templis occiderant. Tum
 mirū quiddā accidit. Capta
 enim Theſſalonica, nullum
 Romanū cadauer canes gu-
 ſtaſſe, aut dentibus laceraffe
 ferunt. Latinorum verò ca-
 dauera rabie quadam infa-
 tiabiliter deuoraſſe, & ſepul-
 chris etiam eruta laniaſſe. Cū
 duobus illis ducibus etiam
 væcors ille & peſtilens, & om-
 nium malorum autor Ale-
 xius Comnenus captus eſt,
 & excæcatus, homo infero-
 rum ſede dignus. Quidam ex
 Latinis Epidamnum confu-
 gerunt, quam omnis generis
 armis inſtructā Sicilia Rex,
 poſt ſuarum legionum inte-
 ritum, Romanis non redde-
 bat: ſed gloria ineptē cupi-
 dus, poſt illuſtrem illam cla-
 dē & celebre dedecus amē-
 ter retinebat. Cæterū paulo
 pōſt, ſumptibus deterritus,
 vltro omiſit. Ac terreſtre
 bellū tā felici exitu eſt ter-
 minatū, qui nemini in men-
 tē veniſſet. Sed *Deus, qui cu-
 rat omnia, & verum omnium
 dominus, qui res humanas cle-*

Crudelitatē
merces.

Canes Roma-
norum cada-
ueribus par-
cunt, Siculis
infecti.

Alexius Cō-
nenus excæ-
catur. Fax in-
iſti belli,
pro meritis,
exūctā.

Sicilia cupi-
ditas homi-
nem excæ-
cat.

Deus caſti-
gat & mōde-
rat.

*πείληθε πέρας, & δὲ πῶτε ὅτι καρδίαν ἡμῶν πνός ανέλθον. ἀλλ' ὁ πάντων κτ
 δόμνος Θεός, ὅτι πάντων δεαυόζῃ, μὲν φηδ' εἰς πολλῆς διοικῶν τὰ ἀνθρώ-*

*τες ὧν πεπόνθασιν, ἡνίκα Θεσσαλονικῶ
 ἐάλωπον, & φειδῶ πινθ' ἡμῶν πολέμιων ἐ-
 λάμβανον, τὰς δ' ἀμφοδους καὶ τὰ τ'
 θείων σηκῶν περὶ αὐτὰ πωμάτων ἐπέ-
 πλησαν. ἐπερὶ μὲν οὖν καὶ τὴν συλλαμβαν-
 νομῆρους Σικελίας, ποῦ ποτε ὁ ἀδελφός, ὁ
 συμφυλέτης δηλαδὴ ἀλανός ὃν καὶ τὴν
 ἀλωσιν οἱ δὲ ἀπέκτεναν, ἐπὶ τὴν ἀμα πῶ
 λόγῳ τὸ ξίφος. ἀλλὰ καὶ τοὺς περὶ συ-
 λῆρους τεμύρεσιν ἀπέσφατον, πῶ ποτε
 παπῶς λέγοντες; τρεῖσιν, εἰς ἀνήρημεσαι
 ἱερεῖς, εἰσεφορηκότες ἐνδον τ' ἱερῶν. ὅτε καὶ
 τοῦτο καμνόν τι ὅπισυμῆθαι. τοῖς γὰρ κί-
 νησ φρασί καὶ μὲν τ' ἡ πόλεως ἀλωσιν μη-
 δένος νεκρῶμας σώματός τ' ἀνωρεθέντων
 Ρωμαίων ἀψαδῆ, ἢ ὅλως ὁ δ' ἔσι σίναδῆ
 ἢ ἀκίσαδῆ. τότε δὲ ἔπως ἐμμανῶς τοῖς
 πῶμασι τ' πεσόντων Λατίνων περὶ σφῆ-
 ρασι, καὶ κόρον ἐδένα μηδαμῶς εἰδέναι
 σαρκοβοείας, ὡς καὶ τυμβωρυκῆν ἐπι-
 κηλύπτειν τὰ ὄψαδοθέντα ταφῆ σώ-
 ματα, καὶ κύρμα ταῦτα ποιεῖν. ζῶρηται
 ἢ σω οἱς εἶπο μὲν δυοὶ στρατηγούς, καὶ ὁ ἐκ
 Κομνηνῶν νοδὸς ἔρημος καὶ φθόρεμος Ἀλέ-
 ξιθ' ὁ τέτων πάντων ἀπ' ὅ τ' κακῶν, καὶ
 τῆ τ' ὀφθαλμῶν φωτὸς σέρεται ὁ τ' χα-
 ρονείων ὀνήσεων ἀξίος, ἦσαν δ' οἱ τ' Λα-
 τίνων καὶ περὶ τ' ἐπίδα μνον ἀπεσώθη-
 σαν, ἐ τοῖς οὐκ ὁμοφύλοις φρεσῆς τ' πο-
 λέως, ὡς ἀέριμα χαλκισύων πολλῶν ἀ-
 γαπητῶς ἀπεδύθησαν, καὶ καὶ παντοῖοις ὁ-
 πλοῖς ἀμυυπηλοῖς ὁ Σικελίας ῥηξ κα-
 τυμάμνος ὑπερον, ἐκ ἀπεδίδεν Ρωμαί-
 οῖς καὶ μὲν τ' τ' οἰκείων στρατομάτων φθο-
 ρῶν, ἀλλ' καὶ ἐκ ἐδ' μὲν ἦσαν ἐ ἀχλύων,
 περὶ φανῆ δόξαν ἐαυτῶν ἐπερὶ μῆρος, καὶ τῆ-
 χε φρενοβλαβῶς. μὲν βραχὺ ἢ περὶ τὰς
 δαπάναις ἀπειρηκῶς, ἐκόντως ἀπέχετο, καὶ
 ὁ μὲν χροσῆος πύλεμος τοῖς τῶν ἀσιν α-*

*πιναι, ἐλεῶν τὰ πάντα (ὅτι πάντα δὴ αὐτῶ),
 ὅπως εἰς ῥοπλῶ πλάστῃος ἐπαγαλὸν τὰ
 ἡμέτερα, καὶ χρεῖς ἡ ἐλπίδα πᾶσαι ἀπι-
 νέμων, ἡμῶς περὶ ὄσας βραχῆα, τοὺς ἐχ-
 θροὺς ἡμῶν ἐν μυριότητι ἐμαστῆωσεν, οὐ
 σοιχεῖων μεθαρμῶζ ὀμῆραν, οὐδὲ γῆς μὲν
 ὄξα γούσης πλῆθος σκηνῶν, ποτῶμου δὲ
 ὄξερδου γούσης ἐνυδρα ζῶα βαβῆα χρεῖς. ἐ-
 δὲ σφηνῶν ἄπο σφλομῶν περὶ δρόμων
 τῶ σφατοπέδου, ἢ τῶν ἐτέρον τ' παλαιῶν
 ὄξασῶν, ἀλλὰ τῶν ἀναερωμῶν ἄποκ-
 τεκνόντων τὰς φρονότας, τῶ ὄξασῶν εἰς
 ἄποτόμοις ὑπὸ Θεοῦ μεταβληθῆναι πο-
 λεμισίας. ἐπεὶ καὶ δ' εἰλόν τι περὶ γῆμα ἢ
 πονηρία, ἰδίῳ καταδικαζόμενον μῆρτυ-
 ρεῖ, ὄξασῶν εἰληφον ἀεὶ τὰ χαλεπὰ, τῆ οἰ-
 κεία σμυειδήσῃ σμυερόμνον. τῶ γὰρ καὶ εἰ-
 ρον δεινὸν ἐπεγαλαῖν Ρωμαίοις οἱ Σι-
 κελῶι, οἱ δὲ*

*ἔρεα τε σιόσντα θαλασά τε ἢ χρεῖας
 πᾶσαις ἀδ' ἡμῶν ὄξεπέσσαν; ἀλλ' εἰπερ
 ἔσι τῶ βαθυτέρον ἀπεπλήκτως ἀψαδῆ
 κρημάτων Θεοῦ, Κύριος ἐπαμειν ἡμῶς, ὅτι
 ἔγνωκεν ἀμῶν τῶ ἡμῶν. ἀλλ' ἐπειδὴ
 περ ἦσαν ἰταμοὶ τε καὶ ἀπελεῖμονες οἱ θεῶ-
 ξεν εἰληφότες ἡμῶς εἰς μαστῆωσιν' οὐδὲ
 αὐτοῖ, τῶ τὸν ἔλεον θέλοντος, καὶ ψωμίζον-
 τος ἀρτόν διακρύων, καὶ πεπύζοντος ἐν δα-
 κρυσιν ἐν μέτρῳ, τὸν δίκαιον γόλον ὄξε-
 φουρον' ἀλλ' ὡς ἐκ δρυμῶ λῆων ἐμπύπτον-
 τες, καὶ ὡς λυκιδ εἰς ὀλοθροῦντες, καὶ ὡς
 πᾶρδαλις ἐφαλλόμενοι, γε γῆλυται αἰχ-
 μάλωτοι οἱ ἀχμαλώπισαντες, καὶ κα-
 τεκνεύθησαν οἱ κατακτενεύσαντες, καὶ
 κενέσκειν αὐτοῖς κύριος ὕδωρ πλανή-
 σεως, δειξῶς ὡς καὶ σφίσιν ἦσαν κηλίδες,
 δὲ τῶ τ' ἔσοπου φονικὸν εἰς φοινικουῦ χρω-
 ζόμενοι, καὶ νίτρεον δέομῆραι. οὐκοῦν καὶ
 τὰ οἰκεία ὄρα ὄξασῶντες, εἰς ἔδρα μνον τὰ
 ἡμέτερα, μαστῆωῦτες ἡμῶς βραχῆα, καὶ
 suos limites euagati, nostros fines incurfarūt: & paucis plagis nobis illa-*

*menter moderatur, & omnium
 miseretur, quia potest omnia:
 is res nostras lancibus impositas
 omni bona spe firmavit: & nobis
 leniter castigatis, flagris nostros
 hostes longè pluribus affecit: nō
 quidem mutatis elementis,
 nec terra productis culici-
 bus, non fluuiis ranas eru-
 ctantibus, neque crabroni-
 bus ante exercitum præmif-
 fis, aut vlllo veteri prodigio
 edito: sed illud diuinitus ac-
 cidit, vt qui occidebantur,
 percussores occiderent, pri-
 ſtina timiditate in summam
 audaciam conuerſa. Nam ti-
 mida res est improbitas, ac ſuo-
 pte testimonio conuincitur: &
 arguente conscientia, nihil boni
 expectat. Nam quid Siculi de
 Rom. queri potuerunt? quos
 Vmbrosiq. procul montes pe-
 lagūſque ſonorum.
 à nobis remouerunt? Sed ſi
 arcana Dei iudicia rimari fas
 eſt, Dominus percuffit nos,
 quia peccata noſtra norat.
 Sed quia ſuperbi & crudeles
 erant ij, qui nos caſtigandos
 ab eo ſuſceperant: nec ipſi e-
 ius, qui miſericordiam vult,
 & cibum potūmque lachry-
 marum ſuppeditat, iuſtam
 indignationem effugerunt,
 & quia, vt è ſylua leones ir-
 ruebant, & vt lupi vaſtitatē
 efficiebant, & vt leopardi
 inſultabant: capti ſunt, qui
 opprimebant: & temperatū
 à Domino erroris poculum
 exhauſerunt, expertiq; ſunt
 ſibi quoque ineſſe maculas.
 eafque coccineas ob ſangu-
 nariam immanitatem, quæ
 eluendæ eſſent. Itaque extra*

Non vna ve-
rō & eadem,
ſed multipli-
ci ratione, in
qua eius bo-
nitas & om-
nipotentia
cōſpicua ſit.

Improbi, o-
mnium timi-
diſſimi.

Deinde iræ
ſuz instru-
menta vio-
lenter abii-
cit & pedib.
auerit.

tis, ipsi plures tolerarunt. Ac equitatus has pœnas exoluit.

Siculi classis calamitates.

3 Longæ autem naues, amplius c c nec ipse malorum expertes, retrò vela dederunt. Nam cum ad Astacenum sinum descensum fecissent, multi à Romanis copiis cæsi sunt, que passim in littoribus prohibebant, quo minus apperirent, nec vsquam eos continentem attingere patiebantur, quòd si quando Siculi aut terram spectabant, aut scalas proferebant, statim telis tanquam fluctibus obruti, non aliter quàm testudines conchas, nauium tabulata subibant. Et si autem tantum numerum nauium habebant, tamen nostræ non amplius c cum eis configere cupiebant. Neque verò classici duntaxat feruebant, sed multi etiam ex vrbs incolis, nauiculis conscensis & armis obiter arreptis instructi, ad hostes inuadendos parati erant. Sed id ab Imperatore & fenatu eis concessum non est, qui non tantum alacritatem ciuium spectabant, sed etiam hostilium nauium multitudinem considerabant: eaque de causa nostræ naues ad Cionicum litus in anchoris stantes, vterius non progrediebantur. Classis vero hostilis, cum ad dies septendecim in insulis confidisset, nec popularium quenquam terra accedere vidisset, moram illam nihil boni portendere arbitrati, de reditu cogitarunt. incensaq; Calonymo insula, & finitimis in sinu Hellepontio locis, domum versus perrekerunt. Ferunt au-

Qui terram & maria appetunt, in terra & in mari pereunt.

De nauium suarum gloriantes à pauciorib. profugiantur.

Siculi classis miseria. Qui in metu expectant, milies vno quoque die pereunt.

μεσιγωθησόμενοι πλείονα· καὶ τὴν μὲν ἵππων ἔπως ἢ δίκην μετῆλθεν.

3. Αἱ δὲ μακρὰ νῆες ὑπὸ τὰς δὲ ἐκατὸν εὐσαμῶν δὲ αὐτὰ τῶν κακῶν ἀπαθείς κερύμειαν ἐκερύνοντο. ὁποῦ αὐτὰ γὰρ καὶ τὸν Ἀστικλὸν κόλπον, πολλοὺς ἀπεβαλόντες τὴν πλωτήραν, Ῥωμαίων εἰς ἐγκύρσασαν στραπίαν, αἱ τὰς ἐνορμίστας αὐτῶν ἀπεκάλυον, ἀμφὶ τὰς ἀκτὰς ἐλίσσόμενοι, καὶ πᾶσαν ἀβατον ἐποίησαν ἠπείραν. τὸ γὰρ Σικελικὸν ναυπηγὸν εἶποτε καὶ χέρσον πορεύουσαν, ἢ ὁποῦ αὐτὰ ἐβαλόν, οὐθὺς τοῖς βέλῃσιν ὡς ὕδατος σταγῶσι πᾶν τοῦτον κατὰ τὸν λούμνον, ὡς κέλυφος χελῶναι τὰ τῶν νηῶν ὑπέπρεχε καταστρώματα· τὰς δὲ ναυαῖ τοσαύταις οὐσίαις τὸν ἀριθμὸν, αἱ ἡμέτεροι εἰσάπαξ ἐκατὸν συγκρητοῦ μύρου, μάχεσθαι ἀπεδέχθημεν· καὶ οὐ τὸ ναυπηγὸν ἐκαρδίᾳ τῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τῶν Ἀστικῶν πολιτῶν τὰς ἀλιᾶσιν ἐμβαίνοντες, καὶ ὅτε τύχοι καὶ Σικελικῶν, τὸν πλοῦν ἐς τοὺς πολεμίας ἐσφύζοντες οὐ συνεχωροῦντο δὲ πρὸς τὴν βασιλείαν, καὶ τῶν συστρατιῶν αὐτῶν τὰ κοινὰ, οὐκ εἰς τὸ κερῆσθαι τῶν ἡμετέρων ἀφορᾶν μόνον ἐχόντων, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπερπύον κερῆσθαι τῶν ἀπὸ μακρῶν νηῶν, καὶ τῶν τε τὸ πρὸ τῶν Κιόνων ἠϊόνα αἱ τελεῖραι σαλεύουσαι, οὐ περαιτέρω κερῆσαν. ὁ δὲ τῶν ἐκαστῶν στόλος πρὸς τὰς ἐπισημὰς δέκα ἡμέρας τὴν κόπῃν χάσας ἐν ταῖς νήσοις, ὡς οὐδένα πῶς ἐώρα τῶν ὀμοφύλων καὶ χέρσον ποροσίντα, οὐκ ἀγαθὴν εἰκόσας τὴν ἀναβολὴν, μεθαρμύζετο πρὸς δόπλιον. καὶ δὴ τὴν νῆσον τὴν Καλῶνυμον πυρπολήσας, καὶ ὅσα πέραλα κείτω καὶ τὸν κόλπον τὸν Ἑλλησπόντιον, εἶχετο τὸ οἶκα δὲ πλ.σ. φασί

tem

de, ως καὶ τούτων πολλὰ αὐτὰν ἀνδρῶν τὰ βυθῶν κατέδυσαν, ἀπὸ πνοαῖς πρὸς πρὸς, καὶ καταγλυφώδῃσιν ὀμιλήσασαι πνύμεσι. καὶ λιμὸς δὲ καὶ νόσος ἐσιν ἀεὶ ἐξέκένωσεν. καὶ οὕτω μὲν οὐ μὲν οὐ μείον ἢ δέκα χιλιάδες μαχόμενοι ἀνδρῶν ἐν ποσσὶ τοῖς πολεμίοις ἀπώλοντο. αὐτοὶ δὲ οἱ ζωρηθέντες κατ' ἀμφοτέρους τοῖς πολεμίοις ὑπὸ τὰς τεσσάρων χιλιάδων ἀριθμοῦ μύροι, τὰς δημοσίας φυλακὰς ἐν εἰρήσῃσιν. καὶ ἐκ βασιλικῶν ἡ ψυμίζόμενοι ταμείων, ἢ πνύσιν ὅσα τὸ ζῆλον ἐποίησαν μεταλαχράοντες ἄλλοθεν ποδῶν, ἀπὸ δὲ μόνον δὲ ἀνδρῶν χορηγοῦμεν πρὸς τῶν θεοφιλῶν ὀπισκοπέτο μύρων τῶν ἐν εἰρήσῃσιν, κακῶς ἐφθέρωντο. ὡς δὲ οὐ τὴν ἀρχὴν τῆς Σικελίας χειρίζων, καὶ τὴν τότε καὶ Ῥωμαίων κίνησιν ἐπέμνησεν, τὸ πύθονος, δὲ γρημμάτων τὸν βασιλέα ἐχλεύαζεν, ὡς ἀφιανθρόπως ἐόντα λιμῶν καὶ γυμνότητι πρὸς πολλοῦς τῆλικων καὶ τούτων εἰχρῶν ἀνδρῶν, ἐναργῶς μὲν ἀμύρων ὄπλα καὶ Ῥωμαίων νόμῳ πολέμου, Χριστιανῶν δὲ ὁμῶς ὄντων, καὶ οἱ πρὸς ἀμύρων εἰς χεῖρας ὑπὸ θεοῦ, χελῶν δὲ ἔλεγε τὸν νικῶντα ἢ πάλιν θείαν δύσιν τῶν ζωρηθέντων καταψυχίζεσθαι εἰς θείου φύσιν ἐκ πολλοῦ τὸ πρὸς λόγου μεταμειφθέντα, καὶ τὸν ἀνθρώπινον νόμον πρὸς ἀβλεψάμενον ἢ μὴ δὸνιμάσαντα τὸ, σωεληφόντα δὲ καὶ καθείρησεν, τρυχῶσιν ἀπὸ δὲ ἀβρῶπην ὀκτάβλωμον, εἰ πρὸς τὴν δὲ ἀμύρων ἀμύρων κίμεικασται, ἀλλὰ μὴ πμωρεῖν τὸ δὲ εἰφοῖς μόνον καὶ αὐτὰ καὶ μακρότερον λιμῶν τῶν παρεκτότα καὶ παρὰ καὶ κερύμειαν ἀμύρων κακῶς τὴν ψυχὴν, ὁ φόβου ἀπὸ τῶν ἐπὶ γαδῶν, εἰ καὶ μὴ τὰ σέρνα δὲ ἀβρῶν δόξασι, ἢ τὸ βέλῃσιν ἀμύρων τῶν ἀμύρων καὶ ἐμβαπτόμενον δέμνυσιν. ἐπεὶ μὴ δὲ ἀμύρων τὸ φονεῦσαι, καὶ φόβου πρὸς ἀμύρων κερῆσαν. βασιλεὺς δὲ ὡσὶν ἀμύρων πρὸς ἀμύρων τὰ γαρόμειον, εἶασε τοὺς τάλαντας Σικελίους ὡς κερῆσαν φθίνεσθαι, ὡς ἐν

tem multas naues cum ventoribus aduersis ventis & turbinibus demersas esse, alias morbo & fame exhaustas. Ita decē millibus haud pauciores his bellis perierūt, vltra quatuor millia vtroque bello in carceres inclusa, cū nihil ab Imperatore aut aliunde suppeditaretur, præter panem, qui pietatis ergo à nonnullis subministrabatur, malè perierunt. Quo rex Sicilia, illius belli autor audito, Imperatori per literas immanitatè exprobrauit, qui fame & frigore tot viros perire pateretur: qui etsi more belli appetere arma intulissent, tamen Christiani essent, & à Deo in manus eius traditi. Esse autem à victore aut statim capitis damnandos captiuos, omnis humanitatis, ob insperatos successus oblito, & in feram conuerso: aut, si id nolit, saltem frustum panis captiuis imperiendum, si ita sordidus sit, ut eos alere nolit. Etsi enim eos gladio non traiciat, nec telum cruentum è visceribus eorum extrahat: tamen cum eos frigore & fame crudeliter conficiat, nihilo minus cadis esse reū. Neque enim interesse, utrum ipse occidas, an cadis causam prabeas. Verūm Imperator istis literis parum motus, miseros Siculos æquè vt antea, perire sinebat: quasi ve-

Nauium post dissipatā classem in agitato mari errantium lustrata conditio.

Captiuorum horrendus exitus.

Isaacius Siculi regis iustam querimoniā contemnit: & qui perclara trophæa de hoste reportauerat seipsū vincere non potest: sed virtute illa regia, nempe clementia, exutus, insignem victoriā pol'uit.

Victori non licet quicquid libet.

ro liceret, quicquid libuisset, Sape igitur eodem die bini & terni, sine inferiis, sine extrema lotione, in cœmeteria & cauernas coniiiebantur. Imperator verò sella aurea occupata, & gemmata purpura indutus, coactaque maxima hominum frequentia, vt non peregrinis tantum, sed Romanis etiam maximè formidabilis effet: Siculi exercitus duces Balduinum & Richardum adduci iubet. qui pileis depositis, feruilem in modum eo adorato, rogati ab eo sunt, cur se vinctum Domini, suis literis infectati essent, cum nullam iustam querimoniam haberent, tantum fortunæ successibus & victoria contra officium inflati? Nam Isaacius Imperio recens suscepto, cum Latinorum exercitus adhuc esset integer, per legatos nihil quod ad pacificationem attineret, cum ducibus hostium egerat, neque muneribus missis, neque beneuolentia simulata: sed quamuis incerto adhuc suarum rerum statu, pro imperio interitum & internecionem eis minatus fuerat: nisi mutatis consiliis eò redirent, vnde venissent. Verum Balduinus cum alioqui ferox, vt res declarauit, tum successibus vtris instar inflatus, iis literis irritatus, insolenti responso gladium

Isaacius Balduinū & Richardum in iudicium adductos, in carcere cōiicit, & coram se deinde adduci iubet, quibus is superbiā superbiē obicit. Nescia mens humana fati fortisq; futuræ, modum in rebus secundis seruare contemnit.

Idem de Balduino dicitur qui laetis successibus inflatus, alios impudenter deridet.

λείπο ἐφ' οἷς ἐπιδηπορέιτο, ἐξολοθρόυσιν αὐτῶν καὶ ἀπαλείων, εἰ μὴ μεταβουλοσάμενοι, παλίμποδες γήρωνται ὅθεν ἐξήεσαν. ὁ δὲ Βαλδουίνος ἀγέροχος ὢν καὶ ἄλλως, ὡς ἐδείξε, τότε δὲ καὶ ταῖς ἐνεστάτοισι τύχαις ὡς ἀσπὲς ἐξείδου μένος, οὐκ ἐνεγκῶν τὰ ἐπεσαλμύρια, ἀμείβετα τὸν βασι-

αὐτῶν ὄντων τὸ δ' ἔπειτα αὐτοῖς βούλοιο δράσαι. σὺ δὲ ὡς οὐ καὶ σωξείεις πολλάκις τῆς ἡμέρας ἐκκομιζόμενοι, νεκροτάφιων ἀμοιοὶ καὶ ἄτερ τῶν τελευταίων λατρῶν, καὶ τῶν πολυανδρίων ἐξεπνιάσονται, καὶ κατὰ δύσεων τῶν ὑπολείων, κατὰ σπῆρας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ δίφρῳ χρυσοκόλλητος, καὶ περὶ τὴν λιθόστρωτον θήβενναν, βῆμα τε πολυανδροπότατον ἠθεοικῶς, ὡς εἴη μὴ τοῖς ἀλλοφάνοισι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις αὐτοῖς ἐπιφροβώτατος, εἰσάγει δὲ κελεύει τὴν Σικελικοῦ στρατεύματος ἀρχηγούς, δηλαδὴ τὸν Βαλδουίνον καὶ τὸν Ριντζάρδον οἱ καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς ἀποπέμμενοι κάλυμμα, καὶ δουλικώτερον ποροσκύνησιν ἀποδείξαντες, ἠεσοπήθησαν πρὸς τὸ βασιλεῖος, ὅπως αὐτὸν χρῆσον ὄντα Κυρίου, ἐκακολόγηται ἐν τοῖς περὶ αὐτὸν γράμμασιν, ἐδὲν μὲν διήκως ἔχοντες ἐπεγκαλεῖν, τῆ δὲ ἐνεστάσει τὴν καὶ τὸ δέον χρῶμενοι καὶ κυδρούμενοι, καὶ τῆς ἡγήσεως καὶ κρείσσονος πολέμιον φυσώμενοι: αὐτὸς γὰρ ὁ βασιλεὺς Ἰσαάκιος, τὴν βασιλείαν ἀπὸ πρὸς λαβῶν, ἀρτίσθεις ἀποσεύλαι, ἐπὶ τῆς Λατίνης στραπῆς σιωπῆσεως, οὐδὲν τι τῶν περὶ ἀλλαγῶν φερόντων τοῖς στρατιώταις ἐλάλησε τῆς ἐναντίου στρατεύματος, μήτε δώροισι ἀγάλλων, μήτε ἀνοσίας ὑπαγόμενοι πλάσμεσιν, ἀλλ' ὅπως εἶλας ἀρχικώτερον, καὶ πάσης μὲν ἀπίστας, πᾶσι δὲ βαλλῶν ἐγκλήμασιν, ἐσοβαρῶντο περὶ ἀφῆρας ἐπὶ νικῶντας, καὶ πᾶσι τοῖς ἐαυτῶν πόδας πένοντας ἀπαντὸν ἐν Ῥωμαίοις, καὶ τὸ οἰκείον ἀνομιάν ἐξίφθη, καὶ μεγαλιῶν ὡς τμητικώτατον, διηπει-

7:ca

λέα λόγους κομψόπικους. τότε γὰρ ἐξίφθη αὐτὸν ἐκωμώδησεν, ὡς σκιατρεφῆσιν ὀξυώμενον σάμασιν (ὕπηνήθη δὲ τὰ γραφόμενα τὸν τῆς Ἄγοχρισσοφείτε παύσαν) καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἰσαάκιον ὡς ἀπάλαμνον ἐμωχάτο. μηδὲ γὰρ θεομυθισαί ποτε, καὶ ἐπὶ θυρεῶν ἀναδιδύων, ἢ μύρουλης ἀναχέει κείνοισι, καὶ ὑπενέγκαι μολυσμὸν ἰώρακα, ἀλλὰ καπνὸς γραμμαίων ποροσάνεχθῆν, ἐς γραμματιστοῦ φοιτῶντα ἐξ ἀπαλῶν ἐπὶ ὄνυχων, καὶ δέρον ἐξημερῶν, πινυκίδιον τε καὶ γραφεῖον ἀνά χεῖρας ἔχοντα, τὴν στυγῆν συχρᾶ ὑποβλέπει δὲ, καταφροσύνῳ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ τῶν πυγῶν, καὶ ταύτης μόνης εἰδέναι καὶ δεδέναι τὰ κεσταλισμένα. ἀπειλῶν δὲ ἀρεῶν ὑφίσταται μηδαμῶς, μηδὲ δουρῶν ἀκόντων ἐνηχηθῆναι ποτε. οὐ ταῦτα δὲ μόνον ἐπιμετρομῶς ἔγραψεν, ἀλλὰ καὶ παραφασίαν εἰσήγαγε, καὶ ἐχθρῶν ἀνισυμφέρειον ἐγένετο, καὶ ἐνηχῆσθαι ἀποπέμμενον τὸ βασιλεῖον σεφάωμεν, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀρχῆς ἀποβαλλόμενον, καὶ συμπτύξαντα τὰ σύμβολα, τούτων μὲν ὑπεκρίθη, καὶ τῆρῆν τῶν νικῶντων κρείττονι (πῶν ἑαυτῶν κρείον αὐτῶν τὸν ῥῆγα λέγων) αὐτὸν δὲ ὑποπασῆν, καὶ περὶ τῆς μόνον ζῆν ἐπανατείνεσθαι δέησιν καὶ βασιλεὺς μὲν ὅτι ταῦτα ὑπὲρ δουρῶν ἦγε τότε τοῖς στρατιώταις, μὴ φέρον τὸ τῆς Δαβίδ καὶ νοῦ, ἢ γλαῖσα ἢ μῦθον παρ' ἡμῶν ὅτι τῆς ἡμῶν κρείσσονος ἐξί; καὶ θανάτου ἐπίμα τὰ γραφόμενα. ὁ δὲ Βαλδουίνος οὐκ ἔλα μόνον δεινὸς ἐπιπλήξαι, τὴν τύχην ἐπὶ ἔργον ὑποφροσύνῳ μύθῳ, ἀλλὰ καὶ κολακῶσιν ἠσκητο ἀρεῶς, περὶ ὁ μόνον πᾶν ἔπλον, καὶ πᾶσα μικροῦ μηχανῆ πέφυκεν ἀδενέσσειν, ἐν οἷς ἀπολελοιπὸς ἴδω αὐτὸν τὸν δίδαιμον. ὅς ἐκέρουσε γὰρ τῆς ὀργῆς,

Imperatoris irridebat, vt in effœminata corpora acutum (quibus verbis Hagiochristophoritæ cœdem innuebat) & ipsum Isaacium vt imbellem subannabat, qui nunquam sub dio in clypeo dormisset, nunquam galeam sustinisset, neque thoracis fordes tolerasset: sed fumo lubricationum forderet, à teneris annis ludos frequentare solitus, & membranam, tabellam & graphium tenēs, subinde virgam & manibus & natibus imminentem timuerit, eiusque solius strepitum & nouerit & metuerit, sed Martis minas nunquam tolerarit, neque vnuquam sonitum iaculorū audiuerit. Neque verò hæc ludibria duntaxat scribebat: sed admonitionem quoque subiungebat: & cum hostis esset, consiliarij munus subibat, suadebatque, vt Imperatoriam coronam, cæteraque omnia imperij insignia deponeret, eaque potentiori & victori diligenter asseruaret (quibus verbis dominum suum innuebat) & multo antè supplex, de vita impetranda laboraret. Ac his de causis Imperator in iudicium adducebat duces, Dauidicum illud non ferens: Lingua nostra pœnes nos est, quis dominus noster est? & scripta illa vltimo supplicio multabat. Verum Balduinus, vt secundis rebus ad obiurgandum paratus, sic mutata fortuna adulandi etiam summus artifex, quæ res omnia arma, omnes machinas ferè vincit:

Bellatoribus viris imbelles admodū exosi.

Infrequens Marti cum Musis consortium.

Facile militari duci imbellibus illudere, & consilia dare.

Obtrectationes principibus imprimis sunt odiosa.

Ceream Balduini ingenium. Turpe est autem ex minaci adulatoris, & ex leone simia fieri.

Imperatoris iracundiam depulit, & indignationem mitigavit, gladium eius ut summo imperio dignissimum, & exquisita acie præditum extollendo: & quæ scripsisset, non leuia & inania verba, sed veritate suffulta, & manu Dei omnino consignata fuisse, affirmando. Neque verò se, quòd acerbis rescripsisset, propterea contemnendum iudicari orabat. Nam hostile odium iure naturæ omni vacare crimine.

Adulationis voces.

Ifacius se neminis corpus læsurum proficitur. Multa quidē promittit, sed pauca præstat.

Consiliatorum adulationum & stolidi vulgi depravatam iudicium. Nec enim principis clemencia iustitiam amorem & oblationem de medio tollere debet.

4 Ad ea verba conticuit Imperator, haud scio an adulatione effœminatus, an verò defensione motus: & illis in eandem custodiam reductis, aliis rebus occupatus, iis qui aberant tam ciuibus quàm peregrinis declarare instituit, se ab eo die, quavis mortalium omnium inimicissimus sit, suòque imperio & vitæ infidetur, occisurum aut mutilaturum esse neminem. Ac ij qui tum in consilio aderant, ea verba ut diuinitus prolata, summis laudibus & lætis acclamationibus sunt profecuti, omnes ad quorum aures ea peruenit oratio, difficultate eius rei considerata, & ingenti mansuetudine obstupescati, absolutum Dei donum Imperatorem illum esse affirmarunt. Neq; enim posse quenquam, Imperatorem præsertim, improbitatem naturæ inemendabilem tolerare, aut ferre desertorem, & imperij vastatorem, etfi Dauidica virtute sit præditus, qui malum malo non penferat: aut periculosis temporibus

καὶ καθήκοντες τὸν βασιλέα ὑποκυζόμενον, τὸ εἶπε αὐτὸν μεγαθυρίαν ἀξίωσεν, ὡς βασιλικὸν ὄντως καὶ τμητικὸν, καὶ μη κουφολογίαν ἀνόνητον, ῥήματα δὲ ἀληθείας τὰ ᾧ βασιλείῳ γραφέντα διετένετο εἶ, καὶ ἀπεχρῶς ἐποίησαν ἑνὴν χεὶρὶ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν οὐκ ἀπέβλητον ἐδέετο ἠγείσθαι, εἰ δριμύτερον ἐπέσελλε. τὸ γὰρ ἐκ τῆς ἐχθροῦ μίσθου καὶ ἡ φύσις οἷον ἀνέγκλητον.

4 Πρὸς ἅπαν ἀπεισιώπησε βασιλεύς, μηδὲν τι παροχρῆσθαι ἐπέειπε, οὐκ οἶδ' εἴτε τῆς κολακείας ἐκδηλωθεὶς, εἴτε τῆς ὑπερηγορίας καταπειθεὶς, καὶ αὐτοὶ μὲν ἐκείθεν ἔζηλυσσαν, καὶ γεγόνασιν αὐτῶν ἐμφορευοί βασιλεύς δι' ἐτέρως παροχρῶν ὑποδέσσει, παροχρῆσθαι τοῖς παροχρῶσι δὲ παροχρῶσιν ἀσυκοῖς καὶ ἀλλοίοις, οὐκ εἶδ' ὅπως ἀνηκόντων ἦδελον, ὡς δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, οὐδένα ἐς τὸ σῶμα δὲ λωβήσεται. καὶ ἡ πῆξ ἀδρανῶν ἐχθροῦ, καὶ τῆς αὐτῆς βιοτῆς καὶ βασιλείας ὀπιβουλεύων ἀλάφ. καὶ οἱ μὲν τὸ βασιλικὸν βῆμα τότε πληρωῦτες, ἐπέπληθησαν τοῖς λελαλημένοις τούτοις, καὶ ἐπεβρόθθησαν, ὡς μικροῦ φωνῆς ἀκηκόοτες Θεοῦ, καὶ πᾶς ἐνηχηθεὶς τὸ ῥῆμα τοῦ, δῶρημα Θεοῦ τὸν βασιλέα τέλειν ἔλεγε, παρὸς τὴν τῆς ἐπιτηγελμένης ἐργασίας ὄρεσιν, καὶ τὸ τῆς παροχρῆσθαι πολὺ ἐκπληθῆς μῆτρον. μηδὲ γὰρ εἰσεῖναι πνι καὶ μάλιστ' βασιλεύοντι, μοχθηρίαν φέρεως φέρειν ἀκίνητον παρὸς τὸ κρείττον ἢ δυσμάτα δέον, ἢ τῆς ἀντὶ παροχρῶν ὀπιβουλεύων καὶ λησάοντα τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀρετῆς μεταποιεῖτο μάλιστ', καὶ μὲν Δαβὶδ οὐκ ἀνταποδίδοι τοῖς ἀνταποδιδούσι κακὰ, ἢ ἄλλων εἶη κατ' ἐκείνον ἐν ἡμερῶν κινδυνώδεσιν, ἐκκύλωσαν μεῖσται μέλισ-

σας κρείον, καὶ τῆς ὀνόματι Κυρίῃ ἡμῶν ἀμῶν αὐτοῖς. αὐτὸς μὲν τοὶ βασιλεῖς ἀπὸ φεγγαρομῆτρως παροχρῆσθαι τῆς Γλώττης καὶ ὑπεφῆνε μὲν βασιλεῖ τὴν παροχρῆσθαι, καὶ ὡς ἐν τῆς λέγειν οὐ διεσεύλατο, οὐτὼ καὶ τῆς παροχρῆσθαι οὐ συνεσεύλατο, ἀλλὰ μικροῦ δημηλήθη Ἀνδρονίκου, τὸ παροχρῆσθαι σινούδου, μὴ τὸ τῆς Σολομώντος ἐπισηκῶς, ὃ φησιν ἀγαθὸν τὸ μὴ εὐξασθαι, ἢ εὐξασθαι καὶ μὴ δόπουδου. ὃ δὲ γε τῆς Ἰκονίου Σουλτάνου (ὡς εἰσέπει ὁ Κλιτλασθῆν) ὀνηκῆσαν ἀγῶν, καὶ γεγοῶς ὑπεφῆνε τὰ ἐβδὸ μήκοντα, τὸ Ἀνδρονίκου ἐνωπιθεὶς θάνατον, καὶ τὴν ἀνάρρησιν Ἰσαακίου πυρόδου, κατὰ παροχρῆσθαι ἀρεῖως, ὅσα εἰκὸς ὅππ τῆς βασιλέων μεταδέσσει τε καὶ παροχρῆσθαι γίνεσθαι, καὶ μάλλον εἰ πόλεμος ἀνδρῶν ἐσπεύσθαι, καὶ πολέμων ὀκράτης, ὃ δὲ εἰσοβῶν ποιεῖται καὶ τῆς τῆς θρακησίων δέματ' δι' ὀπιπτοῦ καὶ εὐόπλου στρατόμαχος, τῆς Σαμῆ Ἀμμεσῶ στρατηγούτων, ἐκὸν ἀδρανῶν κενενομῆτρως ὀρεσὸν τὸ τῆς Κελβιανοῦ κλίμα, ὅππ φέρειν εἰσεδέκων (πάντες γὰρ ὡς χεῖμαρρῶν μεταβρόθθησαν παρὸς τὸν νεωστὶ τὴν ἀλουργίαν ἐμπορησάμετρον Ἰσαακίον) ἀντὶ παροχρῆσθαι πολλοῖς ἐχειροσάτο, καὶ ζῶων ἠλασεν ἀγέλας παντοδαπῶν, καὶ ὠφελειῶν ἄλλων τὸ οἰκείον ἐνέπλησε στρατόμαχος. ἡρεμῆσάντων δὲ καὶ τῆς εἰσῶων ἐθναῶν, ἄλλοις τε παροχρῆσθαι φιλοτιμήμασιν, ἀλλὰ δὲ ἐπισησῶν ὀπολήσσει φέρον (οὐτὼ γὰρ οἱ ἐς ἡμᾶς ὑπεφῆνε ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων μετέπειτα ἴσασι τὸ ἀλλόφυλον, τὴν οἰκουρίαν μεταδιδῶντες, ἴσα καὶ θαλαμηκόλοισι νεάνισιν, ἀπὸ τῆς τὴν θαλάσσιον ἀγαπονοῦται) ἠδὲ λησεν εἰς ἄλλοις θνοῖς γῆρας ἑαυτῆς μνησάσθαι γεμεσίαν (ὡς γὰρ ἐμνησάσθαι παρὸς τῶν, θανάτῳ ἀπεβῆλετο)

ribus canat, Circudederunt me ut apes fauam, ego vero nomine Domini eos propulsavi. Ceterum ipse Imperator breui postea egit quæcum eius oratione minime consentiebant: & ut in dicendo nulla distinctione, ita etiam in agendo adeo nulla moderatione usus est, ut parum abesset, quin viciscendis inimicis Andronicum imitaretur, neglecto illo Solomonio, quo dicitur: *Præstare non facere votum, quam votum non reddere.* Interim Iconij Sultanus Clizasthlanis felicifenefta ultra annum LXX progressus, cum Andronici interitum, cui successisset Ifaacius, audiiffet: & ea quæ in Imperatorum mutationibus accidere solent, præsertim si bellum ab Occidente grauiffimum vrgeat, sagaciffimè diuinasset: lectiffimo equitatu, & armis instructiffimo, in Thraciam impressiorem facit, Same Amara duce. Qui cum Celbianum tractu bellicosis viris vacuum inueniffet (omnes enim torrentis instar ad Ifaacium recessu imperio positum confluerant) multos homines cepit, armenta & greges omnium generis abegit, & multis manubiis suum exercitu locupletauit. Vbi Orientales gentes cum aliis pro tempore muneribus, tum annuis tributis placata quieuerunt (sic enim nostra ætate Romanorum Imperatores cum Barbaris agere solent, domi instar nentium puellarum defidentes) vxore defuncta

Ifacij facta cum dictis non consentiunt.

Clizasthlanis graffationes. In interregno potentiffimus hostis audafter ad arma profilit.

Et prouincias milite vacans aggressus depredatur.

Ifacij secundæ nuptiæ & fordes. Græcorum Imperatorum molities Turcas peperit.

alienigenam ducere statuit: & per legatos Belæ Hungariae regis filiam, nondum decem annos natam, ambit. Sed dum ex tenacitate nuptias ex fisci pecunia celebrare reformidat, & sumptus illos ab vrbibus & prouinciis affatim exigit: cum alias vrbes, præfertim Anchialo finitimas, afflixit: tum Barbaros, Hæmi montis accolas, sibi & Romano imperio infestissimos reddidit, qui olym Mysi, nûc Blachi nominantur. Hi enim angustiis & castellis freti, quæ plurima habent præruptis faxis inædificata: cum prius etiam Romanos parum curarent, tum per causam abacti pecoris & vexationum quas tolerassent, aperte defecerunt. Eius defectionis principes & autores fuere duo ex illa gente fratres, Petrus & Asan: qui ne sine causa res novas moliri viderentur, Imperatorem Cypsellis degentem adeunt, petentes, vt in Romanas legiones referantur, & sibi prædium exigui reditus in Hæmo monte situm, assignetur. Eare nõ impetrata (nam prudentiam humanam superabat) submurmurabant, vt contempti, & voti impotes: & verbum audacius emisserunt, quo defectionem, & ea quæ domum reuerfi acturi essent, innuebant. Asan præfertim, homo audacior & crudelior, cui ob impudentiam, Ioannis Sebastocratoris iussu, colaphus infringi-

Tenacitas turpissima, rapacitatis comea.

Myformia seu Blachoru defectio.

Defectionis principes & autores.

Occasio indultis qua sita.

Sed frustra.

Ex audacia iustia.

καὶ δὴ κοινολογησάμενος διὰ πρὸς τῶν πατῆρας τῆς Οὐγγαρίας ῥηγὶ τῶν Βελᾶ, ἀγαγὼν εἰς γυναικα τὴν ἐκείνου θυγατέρα, τῆς δευκαετιδὸς ἔπαυ ἀκρωβῶς ἀψαμύδων. τὰ ἵ γαμοδαίσιον θύειν ὑπὸ χρημάτων δημοσίων σμικρολογουμένων, ἀμυδὶ τὰυτὰ ἐκ τῶν οἰκείων συνέλεγε χωρῶν. καὶ ἄλλας μὲν πόλεις καταλαμβάνουσαν, αἱ κατ' Ἀρχάλλον συνωκίζοντο, ἑαυτὰ δὲ μέγιστα καὶ Ῥωμαίοις ἐκ πολέμου τοῖς καὶ τὸν Αἴμον τὸ ὄρη βαρβάρους, οἱ Μυσοὶ πρῶτον ὠνομάζοντο, καὶ δὲ Βλάχοι κικλήσκονταν. οὗτοι γὰρ τὰς θυγατέρας πεπιδότες, καὶ τοῖς φερούσιος δεσποσύνουσι, ἀπὸ πλείστα τε εἰσι καὶ ὄρη κατ' ὑποτόμου κείμενα πέτρας, καὶ ἄλλοτε μὲν καὶ Ῥωμαίων ἐμεγαλούχησαν, τότε ἵ φέρονται ἄρρηκτοί (ὅ δὴ λέγεται πατέρων) τὴν τῶν οἰκείων θρεμμάτων ἀπαγωγὴν καὶ κἀκὼσιν ἑαυτῶν, ἐς ὑποστασίαν λαμπερῶν ἀνεσκήρτησαν. ἦσαν δὲ οἱ τῶν κακοῦ φερατουργοὶ, καὶ τὸ ἔθνος ὅλον ἀνασείσαντες, Πέτρος τῆς καὶ Ἀσαν, ὁμοθυμῶν καὶ ταυτόποροι, οἱ καὶ μὴ δρώντες τὴν νεωτέρισιν ἀποφάσιον, προσίασι βασιλεὶ σκηναμάδων ἐκ τοῖς Κυφάλλοις, αὐτοῦ μὲν σφρατολογηθέντων Ῥωμαίοις, καὶ διὰ βασιλείου γράμματ' σφίσι βραβόθλιων χωρίων ἢ βλαχῶν ἐπέσοδον; καὶ τὸν αἴμον κείμενον. ἀλλ' ἀπέτυχον τῆς αἰτήματ' (ὡς γὰρ ἡ θεία ἐπικρατετέρα κίνησις) ὑπετονόρουσαν οὐδ' ὡς παρεφθέντες, εἰ καὶ ὡς ἐ τὴν ἀτίσιον ἐπανατεινάμενοι, παρέπισσαν ἢ καὶ ῥήμα φερμότερον, τὴν ὑποστασίαν ἐμφάνον, καὶ ὅσα ἐπανιόντες οἰκαδὲ δρασσοσι ἐ τούτων μέγιστα ὁ Ἀσαν, ὁ καὶ φερατότερος καὶ ὡμότερος, ὅς ἐ τύπτεται καὶ τῶν φερατόπων, ὅπλα γὰρ τῆ Σεβαστατόρου Ἰωάννου ἐπιπληθεῖς εἰς ἀναδέειαν.

ἀναδέειαν. καὶ οἱ μὲν ἀφελῶς οὕτως ἐπανήλθον καὶ ἀελύβειοι, ὅσα ἵ καὶ Ῥωμαίων οἱ ἀνοσιεργοὶ ἔπει καὶ μαροὶ διεφάσαντο, τίς ἀφ' ἐφίκοιτο λόγος; ἢ ποῖα δῆμις τσαύτας κακῶν ἰλιάδας συμπεληθήεται; ἀλλὰ μήπω φέρι τούτων, τὸ ἵ λέγειν φεραβάνετω μοι κατ' εἰρμένην. 5 Ἐπὶ τῷ ἐκ Κομνηνῶν Ἰσακίου κατατυραννύοντος τῆς Κύπρου, καὶ μήτε χρημάτων ὑποχέσειν ὑποχέσει ταύτης φερσθεμῶν μὴδ' ὑποκλινομένη τῶν βασιλεί, ἔπει μὲν τὰ δὴνὰ μετ' ἐλάζοντος, ὅσα ἐκατέρω καὶ Κυφίων, ἀεὶ καμνοτέρας κολάσιος ὅπνοαν' ἔγω κατ' αὐτὸ σόλον καταρτύσαν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπὶ δὴ μακαρὶ νῆες ἵτοιμάσθησαν ἐς δομήκοινα, καὶ ἀρχὴ ἀναδείκνυται ὁ Κομπετέρως Ἰωάννης, ὃς ἐπὶ τῶν γῆρας, καὶ ὁ Κομνηνὸς Ἀλέξιος, ὃς εἰ καὶ οὐκ ἔστι καὶ ἀνδρείος, καὶ τῶν βασιλεύοντος ἔξαναφίδος, ἀλλ' ἐκκοπέσι τῶν κόρας ὑπ' Ἀνδρονίκου, ἀρετίος φέρι τῶν ὅλων εἰς ἵ πτε σρατήγησιν συλλελόγητο, καὶ μὲν οὐδὲ ἀσιος ἐκρίνετο οἰωνίς. καὶ δὴ ὁ μὲν ἐς Κύπρον πλοῦς ἀκίνδωτος, καὶ τὸ πνεῦμα λίαν φεραὶν, ἵρέμα τῶν ἐμπότων τοῖς λάφισι, τῶν ἔξῃς καὶ μὴ τὸ φεραεὶν εἰς τοῖς Κυφίοσι λιμένας, ἀπασίς ἀρετίωτερον λάφισι ἀποτίς τε γὰρ ὁ τῶν Κύπρου φερατῶν Ἰσακίος συλλαβὴν ἐξοπέστατο, καὶ ὁ τῶν τῶν φερατῶν περατῶν ὁ φερατῶν, ὁ Μεγαρείτης καλέμενος, ἐπιμύων Ἰσακίω, ἀνώσι ἐπέστατο τῶν νησὶν, κεκρυμμένους φερατῶν τῶν ἀνδρῶν, εἰς τὸν φερατῶν ἐξέκιντων πόλεμον, οἱ ἵ τρεμαρξασίον μόνον ἐδέν ἢ γρυπῶν κατέρψωσαν, ἀλλὰ καὶ φερατῶν ἐφάνθησαν διμῆρας ἐάλωσαν, καὶ αὐτοὶ μὲν τῶν Μεγαρείτη ἐκρίδωσαν Ἰσακίος ἐς ἐπιβλήν) φερατῶν. καὶ εἶχε τούτοις μὲν πενικὴν etiam in hostium manus venerunt: & Megaritzæ arbitrio per-

tur. Ita non infecta modo re dimissi, sed cōtumeliis etiam irritati homines isti nefarii & cōscelerati: quomodo cōtra Romanos grassati sint, quis verbis cōsequatur? quæ oratio tantum malorum pelagus complectatur? Sed nõdum de his, ne historię series interrumpatur.

5 Comneno Isaacio Cypri adhuc tenente, à qua neque pecuniæ pollicitationibus, neque Imperatoris reueretia abstrahebatur, neque de crudelitate erga infulares quicquam remittente, sed subinde noua supplicia excogitante: classem cōtra eum Imperator mittere statuit, & lxx longis nauibus Ioannem Contostephanum, hominem senem, & Alexium Comnenum (qui etsi vir fortis, & integræ ætatis erat, & Imperatoris nepos: tamen ob effosfos ab Andronico oculos ad id munus nõ modò inutilis, sed malum omen quoque ab omnibus iudicabatur) nauarchos præponit. Ac nauigatio in Cyprium periculi expers fuit, secundis & lenibus ventis aspirantibus. Sed vbi in portubus appulerunt, atrocissimam tempestatem sunt experti. Nam Isaacius Cypri tyrannus eos & vicit & cepit: & potentissimus pirata Megarita, qui opem ferebat Isaacio, clam naues vacuas, militibus ad terrestre præliū egressis, occupauit. Itaque trierarchæ non modò nullū illustre facinus ediderūt, sed

Item ex incaustissima castigatione: nec facile irritandi sunt eiusmodi crabrones. Ex scintilla exigua grauiusimum incendium.

Calamitosa in Cyprium expeditio, ad Comneni tyrannidē compensanda.

Classis inges sed nauarchis destituta: nec enim tot negotiorum momenta senio confectum aut ocalis orbantum, sed vegetum & oculatum durē desiderat.

Megaritzæ proditio classem omnino pessundat.

trimonio habebat, sufficitur. Erat is vir procera statura, forti animo, voce magna, bellicosus, sed ob audaciam & arrogantiam ferè perpetuò aduerfo Marte pugnat, inter alios & ipse ab Andronic excæcatus. Cùm autem Barbaros vitata planicie in montibus se tenere audiuisset, non cogitauit illos reficiendarum virium causa, & quò tutiores sint, ibi commorari: sed id factum timiditatè interpretatus, in medio campo castra posuit, neque custodiis neque excubiis accuratioribus vsus, neque vallo communito. Itaq; noctu à Barbaris oppressus, vix euadit, exercitu variis modis afflicto. Nam alij iacentes in tentoriis occidebantur, alij inermes in fuga capiebantur. Qui verò vsque ad Cæsaris tabernaculū profugerāt, maiorem eius quàm hostium acerbiteriam sunt experti, à quo contumeliis vt proditores profcindebātur. Vt autem susceptum dedecus aboleret, armatus Arabicum equum conscendit: scutoque in manus sumpto, in confertos hostes est inuectus, vociferans: Sequimini me: cum nec videret, neque sciret, quò iret, aut quid in castris fieret. Romanis ita victis & fugientibus, omnia tabernacula sunt direpta, & vexilla capta, & aureæ Cæsaris vestes ferrugineo colore interpunctæ: quas Petrus & Afan induerunt, ante exercitum incedentes, & taber-

Temeritas animi & corporis dona inutilia reddidit.

Et hostium consilia circumspicere timiditati adscribit: vnde clades horrendæ.

Tidem inopportune furore in suos pericita appareat.

Et in pericula caeco impetu ruit.

Temeritatis effugies, efficitur præmia.

ὡς δὲ ὁ ἀνὴρ τὴν ἡλικίαν μακρὴν, καὶ ἀειδρῆος τὴν ψυχὴν, καὶ μεγαλόφωνος καὶ ἐν πολέμοις δόκιμος, αἰεὶ ποτὲ δὲ ἐδυσχεύει ἐν τοῖς πολέμοις, δι' ἃ ἐχε θεασομένητα καὶ ἀλαζονίαν ἐξωρῆθη ἢ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ᾤδρα Ἀνδρονίκου μὲν τῆς ἀλλων. ὅταν καὶ τοῖς βαρβάρους ὁ Καίσαρ ἀκούων ἐν ὄρεσι δὲ γῆρας, καὶ μὴ εἰς τὸν κάμπον κατέρχεσθαι, μὴ δὲ λογιζάμενος, ὅτι δὲ τὴν αὐτῶν ἀνάπαιυσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐν τοῖς τοιοῦτοις δόξαις ἐνταῦθα ὄρεσιν, ἀλλὰ δειλίαν τῆτο κείνας αὐτῶν, μέγαν τὴν κάμπου ἐποίησε τὰ ἀπὲρ κατενοτόπια, μήτε τυλακὰς ἔχων ἀνελεύεις, ἢ βίβλας, μήτε μὴ βάλλων χάρακα. νυκτὸς οὐδ' αὐτῶν οἱ βαρβαροὶ ἐπιπέμθοι, μέλις αὐτὸς δὲ σάξεται, καὶ τὸ στρατόμα πολυέσπεος ἐκάνωσαν. οἱ μὲν γὰρ ὅτι αὐτῶν ἐν ταῖς τέταταις κείμενοι, ὑπὸ τῆς ἐχθρῶν κατὰ λαμβανόμενοι ἐρονόωντο: οἱ δὲ ἀναμάρτατοι φύροντες, ἐξωρῆσαν. ὅσοι δὲ φυγεῖν ἠδυνήθησαν, καὶ πρὸς τὴν τῆς Καίσαρος κατόνναν ἐλθεῖν, πικρότερον αὐτῶν ὑπὸ τὴν πολεμίων δόξαιον, ὑβρίζοντα καὶ δὲ βάλλοντα ὡς περιδόμενοι αὐτοῖς. ἔβλεψαν γοῦν ὁ Καίσαρ τὴν ἑαυτῆς νίκην ἀνακαλέσασθαι, ἡρματώθη ἔκβαβαλλικευσσε Ἀραβικὸν φαλὸν, καὶ ἔλαβεν καὶ σκουτάριον εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἄρμησε καὶ μάγον τῆς πολεμίων, καὶ ἔλεον καὶ λέγων, ἀπολοῦσθε εἰτέ μοι, μὴ βλέπων, μηδὲ γνώσκων, ἔπειτα παρεῖτα, ἢ πὶ ἐν τῶν στρατῶν γὰ ταυ. νικηθέντων οὐδ' οὕτω τῆς Ῥωμαίων ἔφασκεν ὄντων, ἠρπάγησαν ᾤδρα τῆς βαβάρων αἰκατοῦμαι πᾶσαι, καὶ τὰ χρυσοῦφι μὲν καὶ τῆς Καίσαρος, τὰ μὲν τῆς γερμανέων χρυσοῦφι σέσημειον μὲν καὶ τὰ φλάμεν, ἀπὴν καὶ ἐκείδυσαντο ὁ Πέτρος ἔκ τῶν ἄσπιν ποροπόρομοι ἐμπερῶσαν τῆς στρατῶν αὐτῶν, καὶ ὅτι τὸν κάμπον ἐκτοτε κατέλησαντες.

δόντες, τὰς πάντας αὐτῶν ἐκείνησσαν καὶ κατεσπύσαν. ᾤδρα γοῦν ἢ ὑπὸ τῆς πιαύτης ἀρχῆς ὁ Καντακουζηνὸς Καίσαρ, ἀνηγορεύθη στρατηγὸς τῶν ὅλων στρατόμαχος ὁ Βεραναῖς Ἀλέξιος, βραχὺ μὲν καὶ τῆς ἡλικίας, βαθεὶ δὲ τὴν γνώμην, καὶ περικίλως τὴν φρόνησιν, καὶ τῆς δόξαιον μόνον τὸ πᾶν ἐπέστη ὁ στρατηγικώτατος, ἀλλ' οὐτὸς τὴν στρατῶν ᾤδρα λαβῶν, οὐ θεασάμενος, ἀλλὰ μὲν ἀσφαλείας καὶ φυλάξεως τὰ πούτε ἐποίησε κατενοτόπια, ἑπιπικρῶς τῆς ἐμπερῶσαν ποροπόρομοι, καὶ πορομοιοῦ μὲν τῆς φιλίβειν τῆς ἐχθρῶν. ἐπιπικρῶς μὲν τῆς διέρχεται. διελεθῶν ἢ τὸ ποιοῦ δὲ σβάτης πολλοῖς, φθάνει κατὰ πνατόπον, μέλανα βουνὸν καλούμενον, καὶ ἐπέσε κατασπύσει, καὶ χάρακα βάλλει, ἐπὶ φάιντο ὡς καὶ χρυσότερον πὶ ἐργασίται. ἔχων ἢ δὲ ἐπιπικρῶς αἰεὶ ποτὲ, καὶ φανταζόμενος εἰς τὸ ὑψος ἀναβλέπων τῆς βασιλείας, τότε πᾶν ἀπαντα σκῶτον αὐτῆς ἐφανέρωσαν. ὁ αὐτὸς γὰρ Βεραναῖς καὶ ποροτόν ὅτι εἰς τὸν καὶ τῆς Σικελίας πόλεμον στρατηγὸς ᾤδρα τῆς βασιλείας κατέστη, καὶ τὸ ὅτι Ἀλεμανῶν συμμαχικὸν ἀνελθετο, δὲ καίνας, ὡς ἀρκετόν ἐστι συνηρησαι αὐτῶν πρὸς τὸ σκοπὸν αὐτῆς, οὐ γὰρ ἐπαρῆθη τὸ σκῶτον τὸ πᾶν πωπικρὸν σκῶταίμα, ὡς τὸ βουλήν αὐτῆς φανερῶσαι ἐγγὺν καὶ αὐτὸς βαδίσει τὸ ὄδον, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσαάκιος ἐβόδισε ἔκβασιλεύσει, ἐξελθὼν γὰρ νυκτὸς, καὶ πρὸς τὸν μέγαν τῆς ἀγίας Σοφίας ναὸν ἐπέστησαν, καὶ μέγαν τῆς ἱεροῦ πᾶς, παρεκάλει τῆς εἰσερχομένων βοήθησαι αὐτῶν; ὑπὸ τῆς ἀδίκου καὶ ᾤδρα λόγου τῆς βασιλείας ὄρησιν, λέγων, ὅτι οὐδὲν ποροπέμευσσε πὶ ἢ ὅλων ἐξω τῆς ὄξαιον καὶ τῆς φιλίματος ἐξουσίαν αὐτῆς, ἔπρξατο ἐγκαν χρῆσθαι ἐν τῆς αὐτῆς στρατηγίμασιν οὐ γνώσκετε ὅτι.

nacula sua in planicie fixerunt. Imperio Cantacuzeno Cæsari abrogato, dux totius exercitus declaratus est BranasAlexius, breui quidem ille statura, sed magno ingenio & prudentia vir, atque illa ætate summus Imperator. Qui exercitu suscepto, non confidenter, sed circumspicte castrametabatur, infructa progrediens acie: atque in id intentus, vt & hostem detrimentis afficeret, & omnes copias periculi expertes conseruaret. Ita multis angustis superatis, ad locū qui Niger tumultus dicitur, peruenit. Ibi castris positis, valloque munito, rei bene gerendæ spem hominibus afferebat. Sed cum regni cupiditate perpetuò æstuarer, tū animum suum de clarauit. Nā idem Branas cum primum ab Imp. dux ad bellum Siculum missus, auxilia Germanorum quæ acceperat, fatis habere virium ad iuandos conatus suos ratus (nam Romanis legionibus tantum nō fidebat, vt eis consiliū suum aperire auderet) eandē viam & ipse ingredi statuit, quæ Isaacium ad imperium perduxisset. Igitur magnum S. Sophiæ templum ingressus, in medio stans opem introeuntium contra iniquam & peruersam Imp. iram, quem nulla re offendisset, neque quicquam præter mādanda & voluntatem eius fecisset, implorat, & res gestas suas celebrare instituit. An ignoratis,

Dux tertius, bello conficiendo deftinatus, Branas Alexius.

Hostes debellat, suis conseruatis.

At dominandi ardore incensus, miras agēdi rationes persequitur. Ambitionis seditionis facies.

Isaaci Angeli politici strategema renouat & populum sibi conciliare studet.

Meritis suis in medium propositis. At nulla iusta causa est arma in legitimam principem & patriam sumere.

Noua occasione, eaque iudicio suo commodissima, arrepta, armis detectis prodit in medium.

Cum potentibus viris foedus percutit, & Imperator saluatur.

Primarium imperij vrbe obidet.

Ciues & milites obfessos monet & minis terretur.

Obuelaticulis ad exitium suam pedetentim pergit ambitio iedtitiosa.

inquit, *viri, quam fortiter in bellis me gesserim? ut hostes iterum ac tertium industria mea superarim?* & populum ad seditionem concitat. Ut autem se nihil proficere videbat, promissa ab Imperatore impunitate, coeptis destitit, eadem cupiditate nihilominus retenta: cuius tum explendæ occasione data, cum totius dux exercitus esset declaratus, quæ diu animo celarat, in apertum protulit. Cognatissime suis in consilium adhibitis, qui Adrianopolim, vt & ipse, patriam habebant, multis & potentibus viris, rubrum calceum induit: atque inde in patriam digressus, & ab omni exercitu Imperator salutatus, ad urbem Imperatricem contendit: & castris ad exterius Philopatium positus vesperi cum instructissimis copiis ad moenia accedit, equo planè nigro insidens, nisi quod in fronte albam maculam instar lunaris orbis habebat, & Imperatorios milites & ciues, qui ex moenibus illa spectabant, simul & monet, & minis terret. Nam si portis apertis vltro in partes suas concesserint, feruatorem & benefactorem habituros. Sin per ianuam & non aliter ingredi cupierint restiterint, utique, si clam ingressus & imperium latrocinio quodam consecutus fuerit, se causam habiturum sic agendi cum eis, vt immanes fera, quæ pulsus pastoribus caulas perfrugerint.

καὶ μὴ δεῖ τῆς αὐτῆς τῆς φοροβάτων, ἀλλ' ἐπέροσεν εἶστο παριόντες.

ταῦτα

ἀνδρες, ὅσα ἐν πολεμίοις ἐώραγα θῆσαι, & δεύτερον καὶ τρίτον δεῖ στρατηγικῶν μεθόδων τοὺς ἐχθροὺς ἐκίνοσα· καὶ ἐκίνοι πορὸς εἰσὶν τὸν λαόν. ὡς ἡ εἶδε μηδὲν πορὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν γίνεσθαι, ὄρκους ἐκ βασιλείας δεξάμενοι, τὴν εἰσὶν διέλυσεν· ἔτρεφε ἡ ὁμοίη καὶ εἰς χεῖρα αὐτῶν τὸ τοιοῦτον τῆς Ἰσποσασίας σκοπὸν. ὡς ἡ τότε καὶ ἐν ὀπιθήσειον εἶρε, καὶ ἔλαβεν ὄξουσίαν τὸ στρατηγὸς εἶναι ἀπάσης τῆς στρατιᾶς, ἔχων καὶ τὰ ἅπαντα στρατὸν μὴ αὐτῶν, εἰς φανερόν τὰ ἐν κρυπτῶν μελετῶμεθα ἀνικηρύξει. καὶ δὴ συμβούλοις εἰς τὸ ἡγεμονίαν, τοὺς ὄσοι καὶ ἡγεμονίαν συνήπιοντο πατριώταις (ἐκ τῆς Ἀδριανῆς ἡ ὄρμηλο πόλεως) πολλοὺς ἔσιν, καὶ σύμψασι δὴ αὐτοῖς, τὸ ἐρυθρὸν ὑποδύεται πείδιλον, καὶ μεταβαλεῖ. κείθεν εἰς τὴν πατριίδα, & πορὸς παντὶς ἀναγορὸς τῆς στρατιᾶς αὐτῶν κεῖται, ἡ ἐκ τῆς βασιλεύσαν πάλιν σέλλεται, καὶ πορὸς τὸ ἔξω λεγόμενον κατὰ στρατοπέδον Φιλοπαίου. πορὸς ἡ δὲ εἰλίω μὴ τὸ διοπλατῶν δὴ αὐτῶν τῶν τεύχεσιν φοροβάτων εἰς τὸ πόλεως, ἡ πορὸς ἔπορος ὡν, παρὰ τὸ σούτον μὴ παντὶ μέλανι, παρὰ ὅσον λῶμα καὶ τείχεσιν εἰς κύνλον σελλωίας πορὸς ἀγρόμα, φυεῖσαι ἦσαν πορὸς τὸ μέτωπον, τοὺς ἐπὶ τῶν βασιλικῶν καὶ δεατῶν τῶν δεωμῶν ἀσπολίταις ἀπὸ πληθῆς ἀμα καὶ πορὸς ἀνέτης ἐδὲ κινῶ. τὰ μὲν γὰρ ἀπὸ φροσινῶν εἰς παθεῖν ἔφασκεν, ὡς ἀρὰ καὶ εἰς δευτεράσαντες τὰς πύλας εἰς δεξῶν, σωτήρα τε καὶ δευτεράτω δὴ ὄσοισιν. εἰ δὲ δεξῶν τῆς θύρας εἰσόντι καὶ μὴ ἀπαβαίνεν ἀλλαχόθεν εἰσελόντι, ἀπὸ βασιλῶν καὶ ἀπὸ τῶν πάντων κλέψας τὴν εἰσοδὸν, καὶ ληστῶσαι τὴν βασιλείαν, ἐκείνη ἀπὸ πηγλήτως ἐργασίω, ὅπσοι καὶ ὡμῶσαι θῆρες τοὺς πεινῶν παροσαίμενοι,

ταῦτα καὶ τὰ τῶν εἰσὶν ἐπὶ τῶν μεγαλαυχῶν, καὶ ὅσα πορὸς τῶν ἐκείνων ἐκείνων ὁποίας χρεία τοὺς ἐτοιμασθεῖσιν εἰς πύλας πορὸς τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον ὑπενόησεν. τῆ δὲ ὀπίσθη ἀπὸ τῆς ἡλίας τὰ εἶδη φανερὰ ὄντων, πορὸς τοὺς τείχεσιν αὐτοῖς ἡ πόλεως γίνετα, καὶ πὶ τῶν χειρῶν πύλας ἀπὸ τῶν τῶν στρατῶν, αἱ τῶν χερῶν λείπονται, εἰς δεξῶν καὶ εὐώνυμον κέρως αὐτῶν διαρῆι, καὶ τὸ μέσον αὐτοῖς ἐπέχων τὸ φάλαγγος, ἐφίησι τοὺς ἐκχόμενοις τὸ πόλεως στρατοῖς συμπλέκεσθαι, ἡ δὲ γὰρ μόνον ἐντὸς τῆς πύλων τὸ πόλεως τὸ ὑπερπορὸν αὐτῶν κατεμέρισε βασιλεύς. ἐστὶ δὲ καὶ τῆς τῶν τῶν ἀνῶθεν ἐπέταξεν ἐφασάναι, ἀλλὰ καὶ μέρος ἡ πορὸς ἀνῶθεν, ἐπέταξεν ἐπεκτείνειν ἔξωθεν ἐκασάτω τὸ τάρβη, & τοὺς πολεμίοις ὡς ἐντὸν ἀπὸ φέρουσαι. εἰ δὲ γὰρ καὶ μωσιν, ὀπιβελισάντων τὸ ἐνανθῶν, πορὸς ὀρῶσθαι παρήνει τοὺς τείχεσιν, ὅπως οἱ τῶν πυρροβαρῶν ἀνῶθεν αὐτοῖς ἐπαμύωσιν. ἔως μὲν ἐν σταθραῖς μασημβείας τοξασμοὶ καὶ ἀκροβολισμοὶ παρὰ ἐκαστῶν ἐγίνοντο τῶν μερῶν, καὶ βραχὺ πὶ μὲν ἀρῆι τινὲς ἐμεράτην τῶν βασιλέως, οἱ τῶν Βερανῶ ὡς πολεμῶν ἐμπειροὶ, καὶ τῶν μάχιστοι οἱ ἐκ τῶν Λαπινικῶν περικῶν συμπεροσέμενοι εἴτης, ἐπει καὶ οἱ τοὺς ζῶσιν ἐπὶ σωεξήπταζοντο ἐκ τῶν ζωρηθέντων Σικελικῶν στρατομάχων, τῶν τοῖς ὀ βασιλεύς τὸ φρεσῶν ἀνείη καὶ δεσμῶν, καὶ ὀκαλισμῶν ὑπαγαγῶν, πορὸς Βερανῶ ἀπὸ τῶν εἰλε, τὴν εἰς τὸ ἀμὸν σελλόμενον, καὶ ἦσαν κρατῆσι φάλαγγε τῶν πορὸς αὐτῶν περικῶν, ἡ πικῶν θυρεῶν καὶ ξίφει ὀπιμῶν καὶ ὀδραπὶ εἰς χεῖρας φρατῶμενοι. ὀπιβελισάντων δὲ ἐκ τῶν καὶ σφῶν ἡ πύλων τῶν τῶν κατὰ τοὺς ὄξους ἔεπονται, ὡς ἐκ ἀκοντῶν τὴν τῶν δεξιῶν, καὶ πορὸς φροσινῶν τοὺς τείχεσιν ἐπήμωον ἡ αὐτοῖς οἱ τῶν τείχων ὑπερφανόμενοι. & τὰ μὲν τῆς τῶν ἡμέρας ἐν τῶν εἰλησιν.

Quæ cum iactasset, acie velut ad pugnam instructa, in castra reuertitur. Postridie Sole orto, rursus ad vrbs moenia accedit: & exercitu, ad terrestrem portam quæ Charfij dicitur, in dextrum & laeuum cornu instructo, mediam phalāgem ipse obtinens, copias vrbe effusas aggreditur. Imperator enim suos milites non tantum intra portas vrbs collocarat, sed & partem quam longissimè excurrere extra fossas, & cum hostibus congregi, & fatigatos hostibus vrgentibus. ad moenia refugere, iusserat, vt ab iis qui in turribus starent, iuuarentur. Ac vsque ad meridiem sagittis & iaculis vtrinq; dimicatum est. Branæ factione aliquandiu non nihil superiore ob belli vsu, atque in ea Latinorum pediatu potissimum. Nam qui ex Siculo exercitu adhuc in viuis erant, eos Imperator custodia & vinculis liberatos, armis datis Branæ ad Hæmū proficiscēti miserat, qui optimam phalangem pedestrē explebant, scuto equestri, prælongo ense, & lancea armati. Cum autem equitum quoque turmæ iis opem tulissent, vrbanis vi pelluntur: & quamuis inuiti, fossa superata, ad moenia se recipiunt, propugnatoribus eos adiu-

Turpitudinē suam audacter reuelat.

Intrepide manus cuni domini feruis impius fetuus confertur.

Latini pedites, Græcis præstatores, feditioni partes temere sequitur & ad tempus strenuè agunt.

Byzantini vrbes repetere, vi maiore pulsati, coguntur.

voluebat animo, quæ Deus haud concessurus erat. Nam Imperator cum vrbantum populum sibi addictum esse, ac Branâ ad eod auerfari cer- neret, vt etiam execraretur: Dei genitricis imagine, quæ ab Hodegio monasterio Hodegetria nuncupatur, in moenia pro vallo inexpu- gnabili translata, cum suapte industria ad pugnam incita- tus est, quod diurnam ob- fidionem è re sua non esse, & aliquid aduersi nouarum- que rerum studium allaturâ putabat: tum Conradi Cæsar- is hortatu maximè impul- sus. Erat is vir genere Lom- bardus, Montisferrati domi- ni filius, prudentia & fortit- udine tantum excellens, vt non apud Romanos dunta- xat esset celebris, Manueli præsertim charus, vt ab ipsa natura & ingenij & manuum dexteritate luculenter orna- tus, sed apud populares quo- que suos inclutus. Hic est, qui maximis largitionibus à Manuele impulsus, Alemā- norum Regi restitit, & Mo- gutinum episcopum Can- cellarium Regis superauit, qui cum maximis copiis im- pressionem in Italiam fece- rat: eumque in vincula con- iectum, aliter se dimissurum negauit, nisi à Romanorum imperatore iuberetur. Tum autem cum Imperator Isaa- cius ad fratrem eius Boni- facium legatos misisset, de sorore Theodora illi despō- denda, is verò iam cum alia nuptias celebrasset: legati

Isaacius Im- perator suo modo resi- stit, non au- tem vt patre patriæ & for- tē ac piē in- stitutiū prin- cipē decuit.

Cōradus Cæ- sar Montis- ferrati Mar- chio Isaacii confirmat.

Præstantissi- mi huius du- cis elogia.

Qua ratione Conradus ad Isaacium An- gelum accep- terit.

ἀνελίτων κτ' ἔνεν, ἀ μὴ τὸ θεῖον ὀπιτελῆ- γνέσθαι κατένευσεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁρῶν αὐτῶν παρορμηθῆναι τὸ τῆς πόλεως πλη- θυσμα, καὶ μὴ μόνον ἐκ ἀνελόμων βασι- λεύων Βραναῖ. ἀλλὰ καὶ μάλλον ἀναδύ- ματι καθυποβάλλον ἐκείνον, αὐτῶ τ' τει- χέων ἀναγαγὼν οἷά τε ἀμαχὸν ὀχύρωμα καὶ ἀδάλωτον χερσικωμα τὴν ἐκείνα τῆς Θεομητόρος, ἢ τῆς ἐκ τῆς τῆς ὀδηγῶν μο- νῆς, καὶ δὲ τὴν παρορμηθῆναι, ὀδηγῆ- τρια ἐπιπέκλιται ἡρῶν ἰσθμῶν μὲν ἔοι- κοθεν παρὸς ἀπὸ μέρησιν, κείνας ἀλυσί- τελη τὴν χερσίων ἐντὸς τῆς ἀσείως κἀθειρ- ξιν, καὶ ἀπεκλήσθη δὲ πὶ κοροποίησαν ἐπ' αὐτῶν, πλείονως δὲ ὑπέβηε τὰς ἐπι- πληξέσι Καίσαρ τῆ Κορράδου. ἡ δὲ ὁ ἀνὴρ ἐστὶ τὸ μὲν γένος Ἰταλιώτης, πατρὸς δὲ ἐξέρε τὴν τὴν χώραν τῆς Μόντης φε- ραίτης κατέχοντο. τοσῶτον δὲ ἐπ' ἀ- δρεῖα καὶ σωεία διέφερον, ὥστε ἐπὶ τῶν Ῥωμαίοις ἡ μόνον παλαιότητα, ἔμαλι- σα τῶ βασιλεῖ Μανβηλ ἐπιπόθητον ἀ- κούσμα, ὡς φύσεως λαχὼν εὐκλειῖα καὶ δεινότης ὀξύτητα, καὶ χερσὸν δραση- εἴότητα, ἀλλὰ καὶ τῶν ὁμογενέων αὐτῶν παρορμηθῆναι. ὁ δὲ ἐστὶ ὁ μεγίστος φιλοδαρῆμασι τῶ βασιλέως Μα- νβηλ ἐπαρθεῖς, ἔ ἀπὸ τῆς χερσὸς τῆς Ἀλαμανίας ῥηγὶ καὶ μάχη τὸν ἐπίσκοπον Μαργῆτ ζῆς νεμικηὸς, καὶ κελλάειον ἐν- τα τῆ ῥηγὸς καὶ καὶ τὴν Ἰταλίαν ἐμβα- λόντα μὲν πλείων δυνάμεων, συνίλη- φώς τε αὐτὸν, καὶ δεσμοῖς παρβαλὼν, ἔ ἐκ ἀλλως ἀπολύσθη ἰχυριζόμενος. εἰ μὴ εἰησῆτο ἔ τῶ Ῥωμαίων βασιλεῖ παρορμη- θῆναι. τότε ὁ τῆ βασιλέως Ἰσαακίος τ' αὐ- τῆ ὁμάμονα Βονιφάτιον δὲ παρὸς τῶων μετασειλάμενος, ὡς καὶ γάμοι συναφθεῖν Θεοδώρα τῆ αὐτῆ κροισιγῆτη, ἐπεὶ νύμ- φων ἐκείνη ἡρμόσατο, ἔ ἀσας εἶχε παρ- σεχῶς

σεχῶς τὸν ὑμῶν, ὁ δὲ τὴν τῆ βίβη κοινω- νὸν θανάτω ἀποβαλόμενος, ὡς ἔρμαον ποῖς παρὸς τῶν κείνεται, καὶ τὸ παρέρην τῆ ἔργα μείζον καὶ πολὺ. καὶ μὲν ὑποχέσε- σι οἱ παρὸς τῶν μεγίστος τ' Κορράδου κη- φισαίτες, συν αὐτῶ ἐπαρθεῖσαν, καὶ ὡς εἰσάγει τῶς γάμοις ὁ βασιλεὺς, μὲ μ- κροῖ δὲ ἢ τῆ Βραναῖ ἐπηκολέθησεν ἐπα- νάσας, τὸ τῆ βασιλέως δεινότητων φέρη- μα ἐ δὲ ληπτε, καὶ τὰς χερσὸς ἀνα- δάλωτον ἐλπίσιν ἀπεσβηκὸς ἦδη καὶ εἰς ἀγῆνη καὶ ἀβληθὲν χαλαρότητα, καὶ ὡ- περ ἀκόνη τῶ βασιλεῖ παρὸς τ' τῆ πολέ- μα ξυρὸν γινόμενος. ἀμέλει καὶ βασιλεὺς τῶ γυμνόποδας καὶ χαμῶνας τ' μοναχῶν ἡθερῶς, καὶ ὅσοι κίσοι τῆς γῆς ὑπερῆρθη- σαν, εἰς τὰ ἀρχεῖα συνηθερῶς, ἐδ εἶτο δὲ αὐτῶ τῆ Θεῶ, δὲ ἀσμεδαδιώμα τ' ἐφεστῶτα ἐμφορῶν πόλεμον, καὶ μὴ μετῆσθαι ἢ ἀ- ποπλήσασθαι τὸ κέρτα παρὸς ἔτερον, τῶ δὲ καὶ πόλεμον ἢ τι μέλει παντῶ πασι, τὰς ἐλ- πίδας πάσας ἐπανέπῳν τῆ παντὸς γὰρ τῆ πνύμφο. ὁ δὲ ὡς ὁ κερκίον τὴν πίναν πολλακίς τῶν δυνάμεων, καὶ ὑπο- νύτων δεινότης, παρὸς τῶν μὴ πάντα τῶς ἀβίους τῶ τοῖς παρέρην. ἀλλ' ἐν τῶν μέρει καὶ στρατῶν ἐπιμέλεσθαι, καὶ φάλαγγιν ὀ- πλομάχοις καὶ τῶ ἀπὸ τῶς κερκίον, ὀ- πως εἶν μὴ μόνον δὲ τ' δειξίων ὀπλων τῶ σωμαρῶν δηλαδὴ τῶ ἀγίων ἀδραν, ἀλλὰ καὶ δὲ τῶ ἀριστερῶν τῶ κερκίον ὀ- πλων ἐξίρει καὶ δὲ τῶ, τ' ἀπὸ τῶ μα- ριν πλεμῶν μετῶν μὴ δὲ χερσὸς τῶν ὑ- ποπθῆεις φείδεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰυτα δὲ φθῆρειν εἰς στρατομάτων συναγωγῶν, ἐπεὶ καὶ αὐτῶ τῶ καὶ ἄμα τῶ βασιλεῖ σωμαρῶν, καὶ τῶ ὅσοι τὰς οἰκῆσῆς μὴ ἐκτὸς εἶχον τ' πόλεως, πάντες ὑπέκυψαν τῶ Βραναῖ καὶ τῶ ἔξωθεν ἐκ ἡ ἐπὶ σπ- εῖ μὲν εἶχε τῶ μα. οἷς δὲ τῶ Καίσαρ

magnæ felicitatis loco ha- buerunt, quod hic coniugē amississet, ac bonum longē maius iudicarunt, quàm si id cōfecissent, cuius gratia ve- nerant. & Conradum ma- ximis pollicitationibus im- pulsū secum adduxerunt. Cum verò non multò post eas nuptias, Branās defecit, is Imperatoris animum eri- gere, & bona spe sustentare iam labascentem, & remol- lescentem confirmare non destitit: quippe qui iis mo- nachis qui nudis pedibus in- cedentes, & humi cubantes, veluti columnis vltra humū efferuntur, in palatium con- gregatis, Deo supplicaret, vt ciuile bellum propulsa- ret, nec alteri traderet im- perium: rem verò bellicam penitus negligeret, omni spe sua in armis spiritus colloca- ta. Cæterum Conradus eum, vt cancer pinnam, subinde vellicabat & excitabat: mo- nens, ne in mendicis istis om- nem fiduciam collocaret, sed rei militaris etiam ratio- nē haberet, & armatis pha- langibus feditioso occurre- ret: nec dextris duntaxat ar- mis, hoc est sanctorum vi- rorum intercessionibus, sed sinistris etiam, quæ ense & thorace constarent, hostes vlcisceretur. neque parcen- dum esse pecuniæ, sed ad cō- scribendum militem impē- dendam. Nam pater cognat- os Imperatoris, & eos qui in vrbe habitabant, ceteri omnes Branæ se submiserāt, neque foris copiæ parari po- terant. Quibus Cæsaris ver-

Rem bellicā penitus negli- git, & quidē contra munus sibi commissum. Ideo excita- tur & meri- tō quidem ad vocatio- nem impera- toriam se- quendam.

Vt enim ar- mis dextris, ita & sin- istris pugnan- dum.

Stans torpore excussio de legitima defensione Isaacius cogitat.

Parua strenui ducis manus, animus ingens.

Illustres viri & fideles subditi in re incerta concurrunt.

Heroes peccati quadam ratione excitantur a Deo.

Conradi liberta vox.

Imperatoris concitatus responsum.

Ostenta

bis, velut assiduis stimulis, torpore illo & secordia excussa auxilia cōtrahere instituit. Et quia sibi pecuniam deesse querebatur, vasa ex Imperatoris scriniis deprōpta, templis quæ aurum habebant, oppignoravit: & pecuniam inde acceptam, ad colligendum exercitum distribuit. quamvis post victoriam, nec pecuniam restituit, & vasa illa abstulit. Conradus verò exiguo tempore equites Latinos in vrbe circiter cccc coegit, omnes viros bellicosissimos, & pedites D. nec pauci ex Imae-litis, & Orientalium Iberum multi, qui negociandi causa in urbem venerant, nomina militiæ dederunt. Ex genere illustribus & alioqui palatium frequentare solitis, ad mille connumerati sunt. Cōradus verò tanta contentione Imperatoris partes tuendas suscepit, vt ab omnibus diuinitus missus esse tempore maximè necessario crederetur. atque aliquādo ad Imperatorem comedentem ingressus, cum suspirio dixit: *Vtinam ita rē bellicā curares, vt alacriter ad cœna laucias accurras, & animum in patinis habes.* Eo dicto Imperator erubuit, & prehensio illius pallio, cum risu coacto dixit: *Hem tu, suo tēpore & cœnabimur & bellabimur:* Tum quoque ostenta apparuerūt. Nam stellæ interdū sunt cōspectæ, aer turbulentus fuit, circuli quas areas vocant, Solem ambiuerunt: vnde lu-

λόγοις καὶ θάπτει ἐνδελεχέει βεπλήρη π. εὐλόγηθε, ἀνένηψέ τε τὸ κῆρα, καὶ τὸ ἀκκ. δίας μεθέρμοσο, καὶ ἠρξάτο συλλήθει συμμάχων. καὶ εὐ πορέιν δὲ λίγων χρυσίων, ἐκ τῶν βασιλικῶν ταμιείων ἀργυρεα σκεύη ἀελομήθε, & ὡρακατέθει τὰυτὰ τοῖς χρυσίοις ἐπιπέσει τεμέσει, καὶ πᾶ ἐκείθεν πορεύονται χρέματα. εἰς συλλογὴν δίδωκε γραπτάς, καὶ ὕστερον μὲν τὴν νίκην καὶ τὸ χρυσίον ἐκ δποδίδωκε, καὶ πᾶ ὡρακατέθειται ἀειλείτο. ἀμέλει δὲ ἐν βραχέει καμφθὲ ὁ μὲν Κορράδος ἀπὸ τῆς τῶν πόλιν συναγήθῃ Λατίνων ἰπποτάταις ἀπὸ τοῖς δις ἐκατὸν καὶ πενήκοντα, πάντας ἀρεμάνιους, καὶ πεζοῖς πενήτακοσίαις, ἐκ ὀλίγοι δὲ ἐσεσθ' ὀλογήθησαν ἀπὸ Ἰσπανητῶν καὶ τῶν ἐσίων Ἰβήρων, κατ' ἐμπορίαν σειλαμάρων τῶν ἐς τὴν βασιλίδαι τῶν πόλεων. τὸ δὲ πᾶσι τὸν βασιλέα ὀπίσθην τῶν γῆραι, καὶ ἀλλως πᾶσι τῶν βασιλεῶν ἀυλλῶ ἐπέμμερον, πᾶσι τοῖς χελίοις ἠεθῆμιτο. τὸ αὐτὸ δὲ ὁ Κορράδος ἑαυτὸν κεραιέντος εἰς τὴν ἐξάτο αὐσδὴν, αὐτὸν δεόπε μπτον ἀγαθὸν καὶ καμῶν τῶν βασιλεῖ ὄπισθεν τοῖς ἀπασιν ἐλογίζετο. ἐστὶ δὲ ὅτε τῶν βασιλέων ἐσθῆιον ἐποφθῆς, εἶδε ἕπτος (ὑποσηνάζας εἶρηνας) τῶν καὶ τῶν ἐφεσῶτα πόλεμον ἐπέμελας, ὡσαυτὸν γίνῃ τρεχέδειπνῶ, ὅτι τὰ περὶ κείματα βεσόμετα λιγυρόμορος, καὶ ἔλλω τῶν φρογῆδα τοῖς ὡρακατέθειται δέχεται δαμάσσομασιν. ὁ δὲ ἐρυθράσας ὅτι τῶν ἑστῶν τῶν, καὶ πῦρ ἄπο τῶν φανῆς ἑαυτῆ, καὶ μειδιάσας βεβιασμένην ἐπελάβετο τῆς χλανίδος τῆς Κάσας, καὶ δεασεσβηκῶς εἶπεν ὡς καὶ καμῶν ὡς τῶν ἐσταθι-σόμεθα τε καὶ μαχασόμεθα. ἐγὼ δὲ τὸ δὲ διδοσημῆται τῶν καὶ αὐτὰ. ἡμέρας γὰρ ἀσέες ἐφραῖθησαν, καὶ ὁ αἰρ ὡρακατέθειται ὡρακατέθειται, καὶ πᾶσι τὸν ἥλιον πᾶσιν τῶν συμβεβηέντων, ἀστειν

φασιν ἀλωναί, ὡς μὲν δὲ τῶν καὶ θάπτει ἐνδελεχέει βεπλήρη π. εὐλόγηθε, ἀνένηψέ τε τὸ κῆρα, καὶ τὸ ἀκκ. δίας μεθέρμοσο, καὶ ἠρξάτο συλλήθει συμμάχων. καὶ εὐ πορέιν δὲ λίγων χρυσίων, ἐκ τῶν βασιλικῶν ταμιείων ἀργυρεα σκεύη ἀελομήθε, & ὡρακατέθει τὰυτὰ τοῖς χρυσίοις ἐπιπέσει τεμέσει, καὶ πᾶ ἐκείθεν πορεύονται χρέματα. εἰς συλλογὴν δίδωκε γραπτάς, καὶ ὕστερον μὲν τὴν νίκην καὶ τὸ χρυσίον ἐκ δποδίδωκε, καὶ πᾶ ὡρακατέθειται ἀειλείτο. ἀμέλει δὲ ἐν βραχέει καμφθὲ ὁ μὲν Κορράδος ἀπὸ τῆς τῶν πόλιν συναγήθῃ Λατίνων ἰπποτάταις ἀπὸ τοῖς δις ἐκατὸν καὶ πενήκοντα, πάντας ἀρεμάνιους, καὶ πεζοῖς πενήτακοσίαις, ἐκ ὀλίγοι δὲ ἐσεσθ' ὀλογήθησαν ἀπὸ Ἰσπανητῶν καὶ τῶν ἐσίων Ἰβήρων, κατ' ἐμπορίαν σειλαμάρων τῶν ἐς τὴν βασιλίδαι τῶν πόλεων. τὸ δὲ πᾶσι τὸν βασιλέα ὀπίσθην τῶν γῆραι, καὶ ἀλλως πᾶσι τῶν βασιλεῶν ἀυλλῶ ἐπέμμερον, πᾶσι τοῖς χελίοις ἠεθῆμιτο. τὸ αὐτὸ δὲ ὁ Κορράδος ἑαυτὸν κεραιέντος εἰς τὴν ἐξάτο αὐσδὴν, αὐτὸν δεόπε μπτον ἀγαθὸν καὶ καμῶν τῶν βασιλεῖ ὄπισθεν τοῖς ἀπασιν ἐλογίζετο. ἐστὶ δὲ ὅτε τῶν βασιλέων ἐσθῆιον ἐποφθῆς, εἶδε ἕπτος (ὑποσηνάζας εἶρηνας) τῶν καὶ τῶν ἐφεσῶτα πόλεμον ἐπέμελας, ὡσαυτὸν γίνῃ τρεχέδειπνῶ, ὅτι τὰ περὶ κείματα βεσόμετα λιγυρόμορος, καὶ ἔλλω τῶν φρογῆδα τοῖς ὡρακατέθειται δέχεται δαμάσσομασιν. ὁ δὲ ἐρυθράσας ὅτι τῶν ἑστῶν τῶν, καὶ πῦρ ἄπο τῶν φανῆς ἑαυτῆ, καὶ μειδιάσας βεβιασμένην ἐπελάβετο τῆς χλανίδος τῆς Κάσας, καὶ δεασεσβηκῶς εἶπεν ὡς καὶ καμῶν ὡς τῶν ἐσταθι-σόμεθα τε καὶ μαχασόμεθα. ἐγὼ δὲ τὸ δὲ διδοσημῆται τῶν καὶ αὐτὰ. ἡμέρας γὰρ ἀσέες ἐφραῖθησαν, καὶ ὁ αἰρ ὡρακατέθειται ὡρακατέθειται, καὶ πᾶσι τὸν ἥλιον πᾶσιν τῶν συμβεβηέντων, ἀστειν

menius non purum, sed pallidius emicuit. Imperator verò tanto exercitu coacto, quantum res sinebant, non diutius cunctandum, & sub tecto defidendum esse ratus est, sed vicissim arma seditios inferenda. Itaq; thoracatus intra ea mœnia, quib. Manuel imperator Blacher-nium palatium munit, stas, huiusmodi oratione cognatos & proximè astantes milites cōfirmavit: *Omnino praestat, Deoque gratius est, vt subditi pro legitimo Imperatore pugnent, quam cum seditioso ac civilis belli austore se coniungat.* Si qui verò sunt, quorum animi vacillent ac fluctuent, aut omnino ad seditiosum magno impetu amoris ferantur: & quem heri, vt mancipia dominum, coluerunt, eum hodie reiciant: ab iis impetratam velim rem omnino aequissimam, vt domi sedentes neuri opitulentur, donec pralio dirempta fuerit cōtrouersia, ac tum vt ceteri cum victore se coniungant: aut statim ante pugnam ad hostem abeāt, ac pro eius salute dimicent, quo gratiam ab eo victoriam adepti maiorē incant. Nam me quidē labiis honorare, corde verò alteri addictos esse, ac omne studium deferre haud scio an ab ullo probari, aut Deo piacere possit, qui equitatis amans in animorum recessus inquirat. Nā ab eo quod his peius est, ac omnium impudentissimum, animus quoque abhorret, videlicet ne qui pugna tempore ad tyrannum deficiant, & probatos etiam vi-

Aduersus seditios arma sine cunctatione inferenda.

Isaaci imperatoris ad milites hortatoria concio.

Vacillātibz subditis mediam viam ostendit.

Potestatem facit malè animatis secedendi ad hostem.

Ratio grauis sine, quum Deus hypocritis nimis fauere, tales Isaacius reipuit.

Altera, ab vili sumptu, praestat eos mature de ferere quam bene affectis militibus pugnare moneat.

peccata quae
dā defectio-
ne. Id autem
confitatur ap-
posita simili-
tudine.

ros exemplo suo corrumpant. Id quod in anibus qua gregatim volant, cernitur. nam ubi una subuolat, reliqua omnes una auolant: ubi una confederit, reliqua etiam confidit. Hæc propterea dicebat, quod Ioannē Sebastocratorem patrum suum suspectum habebat, vt & veteri necessitudine & recenti affinitate cum Brana coniunctum, cuius filiam nō ita pridem filio suo desponderat. Quibus verbis cum omnes alij doluerunt, tum Sebastocrator, vt omnem suspicionem à se amoueret, omnem familiam suam & semetipsum atrocissimis diris deuouebat, si vnquam ad Branam deficere in animo habuisset. Neque enim se ita esse officij rudem, aut senio delirare, vt fratris filium Imperatorem, à quo ab alia dignitate ad aliam promotus esset, aduenæ sub dio versanti, cuius animum erga se inexploratum haberet, ob filij nuptias posthaberet.

Vtiusque ac-
ciet dispositio
ad pugnam.

8 Cum Branas suos milites in aciem eduxisse nūciaretur, & pugnae tempus esse videretur, apertis portis milites erumpunt, Protostratore Manuele Camyze, qui Imperatori ad conducendū militem non paruum pecuniam suppeditarat, cornu sinistrum obtinente. Nam cū Branæ inimicissimus esset, neque spem bonam foueret, si is vinceret: omnes suas opes Imperatori aperuerat: & quantum vellet, inde fu-

Camyze con-
nu sinistrum
copiarum Is-
aaci ducens,
prudenter su-
as opes in im-
peratoris aux-
ilium effun-
dit: publico
enim com-
modo consu-
lens priuatas
sua facultates
collocat
in tuto.

οκλεκτοῖς ἀνδράσι ποροκείσθαι ὡς ἀδελ-
φους τοῦ συμμαχισσαμένου σφίσι καὶ πορο-
σπαίρνειν εἰς ἕτερον, ὃ καὶ πρὸς τὰς ἀγαθὰς
πεποιμένους ἡλιωοῖς ἐξομῶν γινόμενον. ἐ-
νὸς γὰρ ἀναπλάτος, καὶ τὰ λοιπὰ ροιζήσθαι
συνανήπτωνται, καὶ τῆς ἑτέρας καταπαύ-
σθαι, σὺν ἄλλοις ἀπαντα τὰ πρὸς. ταῦτα
δ' ἐφ' ἑτέροιο, δι' ὑποψίας ἔχων τὸ πορὸς πα-
τρὸς θεῖον τὸ Σεβαστοκρατορα Γωαίνω, ὡς
πάλαμ τε τὰ Βεανᾶ συνήθη, καὶ ὀλίγω
πορῶν τὸ ὑποσάσαι, γὰρ μὴ ἔξ ὑποψίας
ταῦτα μὴ θυγατρὸς τὸ Βεανᾶ. ἐφ' οἷς καὶ ὅσοι
μὲν ἐπλήρην τὸ τότε σύλλογον, εἰ μὲν ἔτι
ἐπαθήναιτο. ὃ τὸ Σεβαστοκράτωρ ἀπαν ἐ-
αυτῆς μεδιστὸν ὑποπτόν, παλαμναστά-
της ἀρτίως τοῖς κατ' οἶκον ἀπαντας ἑαυτῆ
καὶ ἑαυτὸν δὴ καθευπέβαλλεν, εἰ ὅπως ἐ-
νόησεν ποτε τὰ Βεανᾶ ποροκείσθαι. μη-
δὲ γὰρ ἕτως εἶπεν τὸ καθευπέβαλλεν, ἢ
τὸν νοῦν ὑπὸ τῆς γήραος ὑπολωλέκεναι, καὶ
ἡλιθιάζην παντάπασιν, ὡς ἀδελφὸς πα-
τὸς βασιλέως, καὶ ὑπὸ δόξης εἰς δόξαν
μετεωρίσθη, τὸ ὑπαίθερον καὶ ἐπιηλυ
ἀνταλλάξασθαι δι' ἀλγείαν παιδὸς. καὶ
ὅν οὐκ ἴπασιν ἀκείβητος, εἰ δὲ ἀνοήσθητο δι-
ωπευθὲν ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἀράσθαι τὰ χηρῶ-
ντα.

8 Ἐπὶ δὲ ἐκάλυψεν πορὸς ὡς ἀδελ-
φῶν, καὶ ὃ ὑποσάσαι ἐκτάσθαι τὰς οἰ-
κείας δυνάμεις ἠγγέλλετο, ἀνακλινόντων
μὲν αἱ πύλαι τὸ πόλεως, ἐκχέοντα δὲ τὰ
σερατόματα. Ἐπὶ μὲν δὲ ἀνύμων κέρως ὁ
Πεσοσεράτωρ ἐπέειχε Μανουὴλ ὁ Καμύτ-
της, ὃς οὐκ ὀλίγα τὰ βασιλεῖ ἐχορήγησε
χρήματα, καὶ τὴν τότε γυρομελίμ τὸ πλι-
τῶν ἐκνολόγησεν. ἔχθρις ἔσθ' ὅν τὰ Βεανᾶ,
μηδὲ ἀγαθὰς ἐνοίαις βαλλόμενος,
εἴπερ εἴη ἐπιχευόμενος ὁ Βεανᾶς, πᾶ-
σαν τὴν οὐσίαν βασιλεῖ ἀνέκαλυψε, καὶ
ταύτης ὁπόσον βέλοιστο μέρθ' ὑποδάσαι-
σαι

δαι συγκεχρόνηκε. κρείσσον οἰθηθεῖς, ὡς
βασιλέως φιλοφύτος ἔπορο γηρῶς καὶ ἄ-
πορῶς τὰ ὄντα ἐξυμπαύσθαι, καὶ πλείων
κῶν τὸ μετ' ἐυχαιρίας ὑπολήψασθαι ὑ-
περον, ἢ τὰ οἰκοῖ ἀλλοτεῖον, καὶ τὴν ἀ-
πορῶν τε καὶ ἀγνώμων ταμείων εἰς κα-
τάγλων οἰκείων, κακείων ρασιώνων ἀφθο-
ν. τὸ δὲ δεξιὸν αὐτὸς διεῖπεν ὁ βασι-
λεὺς Ἰσαάκι, ἐν ᾧ συείλετο ἀπαν
κράτισον, καὶ ὅπλοις ἀριστερέστατον. τὸ δὲ
μέσον ὁ Κορράδος Καῖσαρ μὲν τῶν ὅπλων
ἀπὸ ἀγνητῶν Λατίνων ἰππέων τε καὶ
πεζῶν. τὸ δὲ ἀπὸ τῶν ἀμερῶν σερατοπέδων
τὸ μὲν μέσον τὸ φάλαγγος, ἐνθα καὶ τὸ σφί-
γγες ἔφίλιον ἤλισο τὰ Βεανᾶ, ἔπειτα τῶν
σωακολεθροσάντων ἐμείνω ὅπισθον
τῶν γῆρας καὶ ἐυδαρσῆς, αὐτὸς ἐπέειχε Βεανᾶς,
τὰ δὲ ἐκατέρωθεν ἰσάμενα ταῖμα-
τα, ἀλλοῖς τε στρατηγίας εἰδήμονες, καὶ ὁ
Σκύθης Ἐλπαμῆς. μήπω μὲν εἰ μασσῆς
ἡμέρας ἀκροβολισμοὶ ἐκατέρωθεν ἔμ-
πορῶν κατ' ἀλλήλων ἐγίνοντο παρ' ἀμ-
φοτέρωθεν τὸ σερατόματων, ἔπειτα πορο-
βέλημεν δυνάμεις μέρθ' εἰς ἀπασά-
σεως ἡπτόντο. ἐπεὶ δὲ ὁ ἡλιος καὶ κορυ-
φῶν ἐφλέγη τότε δὴ τὰ σημεῖα τῆς μέρ-
θ' ἤρεται, καὶ πορῶν ὁ Κορράδος δεξ-
κίεταμ φοινικωβέρας μὲν τῶν αὐτῶν συ-
νόντων Λατίνων τὸ τῶν ὅπλων ἔχων ἐπίση-
μον, αὐτὸς μὲν τοὶ ἀπὸ θυρεῶν τῶν κούτων
διηγωνίζετο, ἐκ δὲ λίνων πεπονημένων ὑ-
φασμασίνων ἀσπράϊ ἰκανῶς ἤλισο μέρθ' ὡς
δὲ βέρον πολλὰ καὶ πορῶν τῶν δύνων
δύρακος ἐνεδύετο. ἐς τοσούτον δὲ ἡ ἀν-
τιπυπὲς ἀλοῖ καὶ οἶνον συμπληθῆν, ὡς καὶ
βέλοισ εἶπεν παντὸς σερανῶτερον. ἰεὶθ μὲν
τὸ δὲ εἰς ὀκτακαθάρσια καὶ πορῶν τὰ τῆ
ὑφασμασίνων συμπύματα. ποιήσας ὃ τὸ
μεταίχμιον ἐπαχύτερον, αὐτῶν ἴσται.
καὶ ἐπεὶ οἱ μὲν πεζοὶ ταῖς λόγχαις ὡς πορῶν
συμπλοκῶν ἀέθησαν, πυρρηδὸν πορῶν τῶν ἀμφοῖν
(ἀσπίς γὰρ ἀσπίδα ἔκρυβε
DD. j.

mere permiserat: melius esse
ratus, propter Imperatorum
amicum & cognatum, om-
nia sua bona effundere, ea-
que si vicisset, cum gratiarum ac-
tione & scenore recipere,
quàm domi asseruare homi-
ni alieno, infesto & ingrato,
qui in derisum suum & sum-
mam illius commoditatem.
In dextro cornu ipse Imperator
curauit, in quo lectissimi
mi quique & armis insignes
erant. Mediū Conradus Cæ-
sar cum stripendiariis Lati-
nis tam equitibus quàm pe-
ditibus occupabat. Hostilis
phalangis medium Branas
cum cognatis suis & amicis,
& nobilissimis ac fortissimis
quibusque obtinebat: in v-
troque cornu cum alijs duc-
ces, tū Elpames Scythæ cu-
rabant. Ante meridiem leuia
certamina & infultus ab v-
troque exercitu facti sunt,
pedestribus copiis pugnam
auspicatis. Cùm verò sole iā
medium cœli culmen occu-
pante, signum pugnae datum
esset: Conradus primus cum
suis, quorum arma purpureū
insigne habebant, impetum
in hostem facit, ac sine cly-
peo tum pugnat, sed textū
lineum austero & fallito vi-
no probè maceratū, & am-
plius decies octies compli-
catum pro thorace indutus
erat, ita firmum, vt nullum
telum penetraret. Vtriusque
exercitus interuallo in an-
gustum contracto, rursus
confistit. Postquam pedites
vt pugnam initari lanceas
istar turris erexerunt (nam
clypeus clypeum, galea ga-
DD. j.

In fidelis sui
diti super-
bia.

Cum Domi-
no manus cō
fecit.

Et signum pu-
gnæ dat.

Conradus in
feditosus fa-
cit impetum,
tam lorica
quàm bona
conscientia
& Dei auxi-
lio fretus,

Seditiosi nō
ad pugnam,
sed ad suppli-
cium acce-
dunt.

Ieam vrgebat, & scuta colli-
debantur) & equites subditis
calcarib. equos directis ha-
stis concitarunt, Imperato-
ria etiam legione subsecuta:
Branę milites ne primo qui-
dem impetu Corradini exer-
citus tolerato, obuerris
tergis dissipantur. Deinde
cetera etiam legiones in fugam
vertuntur. Branav verò
quanta voce poterat clami-
tans, *State Romani, plures e-
nim cum paucioribus pugnabi-
mus, & primus ego hastam in
hostem vibrabo*: idque quod
alios monebat exequēs, ne-
minem fanè à fuga reuoca-
uit, sed telo in Conradum
sine galea pugnantem direc-
to, non lethalem ictum illi
intulit: sed Cæsaris humero
perfricto, telum è manibus
amisit. At ille hastam suam
vtraque manu prehensam
ita in Branæ maxilla defigit,
vt oborta vertigine equo
precipitaretur, & à fatellitib.
Cæsaris confoderetur. Aiūt,
cum primo vulnere accepto
mortem deprecaretur, Co-
radum eum bono animo esse
iussisse, neque enim quicquā
gravius quam capitis trun-
cationem ei metuendam esse:
idque statim accidit. In
illa effusa fuga, proximum
quenquam quilibet occidit:
idque principio fugę dun-
taxat factum, non vltierius
processit. Nam & Romani
cognato sanguini parcebāt:
& ij quos persequiebantur,
quippe res capitis agebatur,
summa festinatione aufugie-
bant. Castra à victoribus di-
recta sunt, nec militibus dū-

Pugna negle-
ctā, percussit
& mala men-
te dissipatur.

Seditionis ca-
puc mēbris
truncatis ne-
quicquam re-
sistit.

Telum inuti-
liter torquet
& eādem cū
capite amit-
tit.

Ignominiosè
eradicatur è
terra, nec ta-
men merito
supplicio. In
morte etc-
nim victoris
experitur cle-
mentiam.

Coniuratio-
nis cōplices
puniantur,
non omnes:
nā cognato
sanguini bo-
ni ciues par-
sunt.

Victorię pre-
mium.

κόρυθα ήρσθη, & οι θυροει αλληλοις στυ-
μιον) οι δε ιπαεις τα δερατα ήικανισαν.
Ο, η τα τ ποδων κέντρα τεις ιπαοις εν-
πφραν ηδη δε και το τε βασιλειως ταγμα
επιποληθει, εδελτω φερατω εμπισον
τε φελι τ Κορράδον οπλιτευοντος πεζικη
εδελτω ροδιον επαρωγλω τψ ιπατων οι
φελι τ Βραναη υπενεικόντες, τα νωτα με-
ταβαλόντες δε σκιδναται. οπι η τετος
η τα λειπα δεθεοσηντα ταγματα τρει-
πονται φερε φυγω. αυτος δι ο Βραναη
γαγωνης κεκαρως η δεφτορον, επτε Ρω-
μαιοι, πλειους γδ φερε ελαθηνας μαχη-
σομεθα η φερετος εγωγε η τ ενωπιων
εμβαλω πολεμιων ε αμα δρων ο υπη-
θετο, παλιν εσπον μη εδνα ποιησειν.
χουσε η τ Κορράδε ατερ κορυδος
μαχομυτο το δερυ ήθουεν, ε καμειω
δι εβαλεν, αλλα το μη τ τ Καίσαρ
ωμον φραξεσαν, αλιον τψ εκεινε χρεση
εξερρη. ο δε αμοφτεραις τε οικειε ξυε
λαβόμεν. εμπηγνσι τετο τη παρεια
τε Βραναη, η σκοτοδινε εκεινον εμπι πλη-
σι, η κατα κρημιζει τε ιπαω Βραναη, το-
δι δπο τεδε φεραντα αυτον οι δερυ-
φερε τε Καίσαρ κατ εδορατζεσι. φα-
σι δε ως εν τω φερετος ιπο Κορράδε
τρεβλιω, τλω τελοτλω πποηθει, η κρη-
ειασε, Βραναη τε μη τεθνααι, τον η Κορ-
ράδον εκεινω μη χρηαι δεδιναι δπο κει-
ναδαι ε γδ ανδεις η περετα ετερον, η τ
κεφαλω μενον δποκοπήσε. ο και φρα-
χημα πεποιθεν. ακοσμε η τ φυγη γ-
νομηνης, εκασος τ και αυτον διωκων ανη-
ρει. τετο η αρχομηνης συμβαι τ τρεπης
ε παραφρω φερεβηκε. η Ρωμαιοι γδ
ομογηε εφειδοντο αμφοτε, η αυτοι η οι
διωκομυτοι τον φελι φυγη τρεχοντες,
μεθ απασης ορμηε απεδιδρασκον. εσκυ-
λδτα ουδ ο χεραξ ιπο τ νικωντων, και
εις δεφπαγω εκκειμεν. λε ε μόνον

τοίς βασιλείωσ φρατόμασιν, αλλά και
τοίς εκχομύτοις ασυπολίταις. αναιρειται
η και τετον τον πολεμον η Κωνσταντη. ο
σηπατ, φελι τ Βαβονα λογχη φε-
θειε, ανηρ αγαθος η μειλιχ, δε διεπων
η επαρχια τ αλχάλα, εχ εκοντες επι-
καλύθησε τψ Βραναη, αλλ ετε τ φερε-
λαβόμενον ανησε η, και φερε η φερεδο-
κατο Βραναη, και εαυτον εκ δεσεωσε τε
μαχηρα πεσειν, τ τοτε ασρολογων ο
δοκμοιτατος αν. αλλα η εκεινε γω-
σαν δεφραμην, ως εοικε. λεπτεπιλεπον, η-
συχη μημειν πεφωκεν οπι τ σιλωηε, και
επον εκ εδφσε το πολεμον. ελεγετο η τψ
Βραναη φειβασα φερερητικωε, εν τψ τ
τεγνηε εμβαασεων τεκμαρμυτο, ως και
τλω ημεραν εκεινλω ηε κελεωε εντοε ει-
σελευσεται, η φειαμβεουφ φειφανωε.
τετο δε ει μη αυτοε αληθωε ειρηκεν ο
σηπατ, ασφαλωε εκ ισημη, οπι μηδι
αφδωε τα παντα η φημη μυθευεται, ο-
ποσα φειλαλητα τιδεναι φιλει. οπι η ει-
δωμυτο οποσα η φημη εδιδεξεν ιπο τε
φερεφαντορε, σηπατε εικαωε δεεξεδ
ησαν, αυτα φασι τα φεραματα εφηναν,
ει μη ηε τη ε φανσοπω οπισημη φερε-
κειμεν, μη παντατασι διεφειδω τυ-
πι δεφτενοτο, η τα τ τεγνηε μη κεδ-
λε δεφπεασεν, εις τλω τ Βραναη κεφαλω
ματρωων τα φερεβηδεντα, η τον ετερον
απδ τ ποδων, απερε τ ημεραε εκεινηε δεφ
ηε φροαε εμπεπερονημυρα καντεις διε-
πομπουσαν. σιω αυτη δε η κεφαλη η-
νοε φροαε, ποιητε λερωμυρε, λε εδε μια
πολεμια χειρ αφειλετο. αυτεε η βασι-
λειε μετ τ λαμωρεφ εκεινλω νικλω, η τ
τ εαντων καταπολεμοη. δποτμηθιωαι
φερεβηε, ουκ εδ εφ οτω σωεισον-
η η και φεραματι.

taxat, sed vrbane etiam mul-
titudini prædæ fuerunt. In
hac pugna Constantinus Ste-
thatus occubuit, hasta in in-
guine vulneratus, vir bonus
& suavis: qui cum Anchiali
prouinciæ præffet, Branam
non sponte secutus, nec ipse,
vt expectabatur, commoda-
uit: nec semetipsum confer-
uauit, quo minus ferro in-
teriret, quamuis astrologo-
rū eius ætatis princeps. Ni-
mirum scrupulo aliquo mi-
nutissimo deceptus in ten-
torio manserat, hostem in-
gruentem nihil timens. Fe-
rebatur autem Branæ ex ar-
tis obseruatione prædixisse,
fore vt eo die vrbem ingre-
deretur, & magno cū splen-
dore triumpharet. Quod v-
trum diyerit, nec ne, affir-
mare non possum. Noui e-
nim, famæ non semper in
huiusmodi rumoribus fidē
habendam esse. Sed si illa di-
xit, quæ feruntur, vates vti-
que deceptus est, vt res ipsa
declarauit, nisi quis fortè a-
strologiæ deditus, eum non
profus aberrasse, nec artem
omnino vanam esse prop-
terea contendat, quod cap-
ut eius & dexter pes eo die
hastis affixa, per forum tra-
ducta sunt: vnaq; caput cir-
cumforanei cuiusdam, qui
Poeta dicebatur, non in bel-
lo cæsi, sed post illustrem il-
lam victoriam iussu Imper-
atoris, haud scio quo sine
interfecti.

9 Eo bello hunc exitū for-
tito, Imperator conuiuio
instructo, omnes aula por-
DD.ij.

Constantini
Stethati a-
strologi in-
reuius Qui
impiis adhe-
ret, etiam
non sponte,
pessime tibi
consultit.

Predictio
ambigua, p
istorum ho-
minum mo-
re.

Fama istis nō
mulum multa
tribuit.

Predictionis
astrologice
impletio.

Puillus ani-
mus in victo-
ria, iuuenili-
ter cultat.

Nullum ornatum principis fastigio dignitas pulchritudine est, quae illa corona, ob civis servatos.

saucius facti ficulus, irridetur, sed à petulantibus ingenia qui neque repetitis plagis emendantur, neque sanantur clementiae placidis unctioibus.

Inconstantia in principe, benignitate profecto, vitium maximum.

Suburbana aedificia incenduntur Graeco igne iniecto, vnde aedium & facultatum contemptio.

rator impunitate omnibus concessa, eos qui accedebant benignè susceptos, monebat, ut poenitentiae ob violatum iurandum declarandae causa, Patriarcham adirent, sedque anathemate solvi peterent quo à civibus cum illorum facinora ex turribus spectarent, obstricti essent. Ac multi quibus religio cordi erat, ita fecerunt: caeteri vero nutu capitibus duntaxat admonitioni illi assensu, magni templi ingressum & confessionem pro nugis habuerunt: ne dicam, fuisse quosdam petulantes, qui cum essent, Imperatorem deriserint & subsannarint: nihil esse novi dicentes, si is qui olim fuisset (nam id etiam ei crimini dabatur) ipsis etiam ea praescriberet, quae à puero didicisset. Multi qui ad Asanem & Petrum fecerant, paulo post Imperatoris literis reuocati sunt.

10 Post haec Imperator (quod haud fatis mirari queas) concessit omnibus tam civibus quam peregrinis, ut vrbe effusi, omnes eos male tractaret, qui ad Branam defecerant, suburbanos, villicos, & Propontidis incolas: eaque nocte quae Branam interitum consecuta est, Graecus ignis aedificiis ad fretum sitis iniicitur: qui in vasis occultus, subito fulguris instar emicans, omnia quae contigerit, incendit. Qui cum in tabulata incidisset, omnia aedificia tam sacra quam profana,

σαν ἐβραβόλουσε, καὶ τὰς προσηόντας ἐμυρῶς πορο δὲ χόμυθ, παρήνει μετὰ μελον ὅτι τῆς ὡδραβασί τῆς ποροῦς ἀυτοῦ ὁμομορο μύρων ἐν δὲ ἐκινυδῆς, καὶ ἀρχιερεὶ ὁπλίαινοι τὰ μέγαλω, καὶ ζήτην ἐκείθεν λύσον τὰ ἀνιδέματῶ, ὅτε αὐτοῖς οὐδὲ πόλεως οἰκίτορες καθυπέβαλον. ἀνθεν ἐσώτες τῆς πυρροβαφείων, καὶ τὰ παρ' αὐτῶν δὲ ἀμύροιο δὲ ἀμύροιο. καὶ πολλοὶ τῶν πατεριάρχῃ ποροσῆλδοσαν, ὅσοις τέως εὐλαβείας μετῶ. οἱ δὲ ἄλλοι τῆς ἀλαβύσῃ τῆς κεφαλῆς, τὸ πέρας δὲ παραφάσεως συμμειρήταντες, ὡς λῆθον ἠήσαντο τῶν εἰς τὸν μέραν νεῶν ἀφοξίν τε καὶ ἐξαρρόδουσι. ἐὼ γὰρ λέγειν, ὡς ἦσαν οἱ τῶν ἀταδάλων μὲν τῶν ἐν ποροσώπε τῆ βασιλέως ἐξέλδουσι, διεχλούαζον αὐτὸν καὶ ἐξεμυκτῆριζον, καὶ ἐκαμὸν ἔλεγον, εἰ θεὸς ποροτερον κληροθεῖς (ἐπεὶ καὶ τὸ ποροδιβεβλήτο) ἐκείνα καὶ αὐτοῖς ὑψηγῆται νυῶ, ὅποσα δὴ καὶ εἰς ἐρήθε δεδίδακται, πολλοὶ ὅ καὶ τῶν Ἄσαν καὶ τῶν Πέτρω ποροσεβρύησαν, ἀλλὰ καὶ εἰ τοὶ γράμμασι βασιλικοῖς μὲν μικρὸν ἐπανήλδοσαν.

10 Ἄλλο δὲ ὅτι τῆς ποροσολέθῃσεν ἔργον παραλαγώτατον. ὁ γὰρ βασιλεύς πᾶσαν ἐνέδωκεν ἀτεχνῶς ἀσυκοῖς τε καὶ ἀλλοχώροισι, διεκχέειν καὶ κακῶς δρᾶν, ὅποσοι ποροσ Βραναῖ μετετάξατο τῆ ἀλαχῆ τῆ πόλεως ἀρηροτῆ, καὶ τῶν τῶν Προπόντιδα λαχόντων εἰς εἰμῃσι, καὶ τῶν μύρῃ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀγάδορον νύκτα κατ' ἐὼ Βραναῖ κατηγῶνισο, ἐκίεται τᾶς οἰκίας τῆς δυσλύων ποροποντίων τὸ ὑγρὸν πῦρ, ὅ ποῖς ἐτήσιν ἐρυπνοῦ σκαῦσαι, καὶ τὰς ἀσεμῆς ἐξάφνης ποροῖσι τὰ ἐξάλματα, καὶ πμωρεῖ κατ' ὧν δισκίπῃσι ἀφίεται. τὸ ὅ λαύρον ἐμπροσθὸν τοῖς δρυφάκτοισι, ἐπυρόλησεν ἅπαν οἰκοδόμημα, εἴτε τῶν πορο τὸ ἄγιον ἐὼ, εἴτε

εἴτε σμινείον ἱερὸν. εἴτε οἰκημα, ἰδιωπκὸν καὶ κακῶς ὡδρα πῦσαν δόκησιν ἐπελάσοι, ἐ μόνον τὰ μέγαλω τὸ πῦρ ἐπενέματο, καὶ ἡ φλόξ μικρῶ διεῖρων ἀιδείας, ἀλλὰ τὰς ἑσείας ἐπεβόσμετο τῆ ἀνθεσῶπων, ἀδενὸς ἀρπασῆ πη καὶ μετενελεῖν ἐχῆσθῶ, εἰ μὴ ὅσα τῆ γρημῶτων ἐυάμλα καὶ τῆ μετ' αὐτῶν ἐὼ, ἐξείσιν ὡς ἐκ ποροσ κλήσεως τὸ λαπνικὸν σῆσθῶ, δὲ τῶν Κορράδω Καίσαρι σιωπέτακτο, καὶ τὸ ἀγλαῖον ἐπῶχευον ποροσ τῆ πόλεως, καὶ τὰ πέριξ ἀγαδραμόντες, οἱ μὲν ἐπὶ τὰ ἀπὸ φέρωντες, οἱ δὲ ἀμυκτῆρι τῶν παρῶρεσθῆν χρώμμοι, τί μὲν ἐχῆρηπασαν; πῶ δὲ χείρισον οὐκ εἰργάσαντο; οἰκίματα καθήρησαν, τὸν ἐνδον πλάζον ποροβάλοντο, ἱερὰ ἀνηρέυησαν ποροσπῆσια, ἐπιπλα ἀφείλοντο παναγῆ, σκαῦσι τῆμα ἐβεβήλωσαν, σμινῶν μοναζόντων οὐκ ἠδέσθησαν ποροσ, ἀρετῆς, ἐὼ καὶ πορομῶ οἱ δὲ πμῶν, ἠλόγησαν. εἰνα τὰ ποροσ σμινῶ, πῦσαν κακῶσαν, κατ' ὧν ἐπῆσαν, ἐπεδῆξαντο. πολλοὶ ὅ καὶ τῶν κατ' οἶκον σκαῦλομύων ὑπέμυξαν, θάτατον ἐυραστο τὸ ζῆμῖωμα. ποροσ κατ' ἐὼ δὲ τῶν, καὶ ποροσ ποροσ ποροσ, ἀφῆσιν καὶ ποροσ ἀγλαῖον, εἰ μὴ πνεσ ἀνεπῆκόντες βασιλεῖ τὰ τελέμμο, καὶ βαρυαλῆσαντες, ὡς εἰκός, ὑπέμυξαν ποροσ δῆροστων, ἐσείλας ἐὼ πνασ τῆ κατ' ἀζῖωσιν ἐ γῆσθῶ ποροσ εἰφῶτων, ἀεσφλέ τε τὰς τῆ ἀτάκτων ὀρμασ, ἐκατέληξον ἕπας ὅ ψέ ποτε τὰ εἰς μέγα μέρος ἀφανισμῆ τῆ ἐκείσε τορ μῶμμο. ἀλλ' ἐπω ταῦτα διετεβρήντο ἀκεῖως, ὅποσοις τῆ ἀνθεσῶπων ψυχή φησῆσθῶ, καὶ τὸ δάκρυ τᾶς τῶν παχόντων ἀπαθηδῶει θερμότερον σμφορῆσ, καὶ τὸ τῆς πόλεως χροσ ἀκπκὸν, καὶ ὅσον οὐ σμωπεδῶδῶσε τοῖς λοιποῖς ἔπὶ τὰ ἰσορήμμο ἠδὲ τῶν λέγειν μοι,

tam priuata quam publica incēdit. Id malum cum praeter expectationem accidisset, non aedes modò flamma in altum elata, sed etiam bona miserorum absumebat, cum nihil eripere aut transferre possent, nisi parua quaedam. Postridie manè Latina cohors Contradi Caesaris & promiscua & paupercula turba vrbe egreditur. Hi circumiacentia omnia peruagati, partim adhuc armati, partim telis obiter arreptis, quid nõ rapuerunt? quo scelere abstineunt? diruerunt aedes, opes diripuerunt, monasteria scrutati suppellectilia sacrosancta abstulerunt, vasa preciosa profanarunt, venerabilem monachorum senectutē non reueriti sunt: virtutem, quam hostis etiā venerari solet, neglexerunt: denique, ne sim prolixior, omne malorum genus quòlibet secum attulerunt. Multi quòd ob direptionem aedium suarum murmurassent, occisi sunt. Ac ea calamitas latius vagata, ac diutius & acerbius grassata esset, nisi quidam graui dolore commoti, eam audaciā Imperatori indicassent: eumque perpulissent, ut viris nobilibus & dignitate praestantibus, missis, importunorum hominū impetum repressisset. Hoc modo vastatione magna partis suburbanorum aedificiorum vix tandem finita, & ab hominibus, qui aliorum malis afficiuntur, vix satis adhuc deplorata: opifices vrbanī, qui ea quae iam ex-

Miles ob victosiam elatus, & fex vulgi praedax acriter inhiat,

Et nullo scelere abstinere ut rapacitatem suam expleat.

Mala denique quouis bello grauiora inuehit.

Pessimis quibusque in causa rerum confusione quicquid libet licet.

Id videre est in opificibus Byzantinis qui Latinos temere adortiantur.

Temeritatis popularis p similitudinē descriptio.

Seditioforū confilitarij ef frenata iracundia & ra puzē studiū.

At spe sua frustrati itul tiaz suæ gra uesluunt pe nas.

Latini punde ier impetum unuuluanis beliaz retu dunt.

Audactores alienū exci puit & taudior te edere cogunt.

posui, non probarant, non ferendum esse rati, quod Latini non modo liberè & insolenter iactarent, Branam à se debellatum esse, sed etiã in suburbanos Romanos intolerabiliter graffati essent, in cohortes & phalanges cēturiati, instar hybèrni torrentis in Latinorum ædes irruunt. Igitur confusæ voces non aliter quàm gregibus aut graculorum obstrepentibus, aut venatoribus latratum canum incitantibus, aërem implebant, atque alij alios, tunicis prehensis, instigabant. Nemo ibi audiebatur, qui pacem suadebat: omnes, vt aspidēs, fauces obturabant, ne sapientem magnum audirent. Eum circumforaneæ turbæ concursum non modò effrenata iracundia, sed etiã alienæ pecuniæ cupiditas, regebat. Putabant enim se, Latinis exiguo labore ædibus expulsis, quicquid in iis esset reconditum, vt sub Andronico fecissent, direpturos. Verū non modò spe sua frustrati, sed etiã contrarium sunt experti. Nam aduersarij animaduerso plebis contra se concitata impetu, vias publicas, quæ ad ipsorum edes ducebant, maximis trabibus obstruxerūt, & thoracati in munitionibus illis, densi inter sese, confiterunt. at collecticia turba sæpe vallum illud transcendere conata, non modò nihil profecit, sed etiã à Latinis malè tractata est. Nam cum sine ferro & nudis

δὴν ἢ ἠγασάμενοι. εἰ ἐχέτωσιν ἐλευθεροῦσθαι Λατῖνοι, καὶ βρυνθούσῃαι τὰ ὑπὲρ αὐτῶν καταγωνισθῆναι Βραναῖ, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἀσυρριπτόνων σφίσι Ρωμαίων διαπρωράχασιν τὰ ἀύποισα, καὶ φάλαγγας ἀγυγερμένοι καὶ σείρας, δίκην χειμάρρῃ τὰς τῶν Λατινικῶν γυνῶν οἰκίαις προσρήγνυσται. αἱ τε οὐδ' ἀσπιομοί φαναὶ τὴν αἴερα ἐπλήρουσιν, αἷς ἐδί' εἰ κολοῖων, ἢ γράσαν, ἢ ψαύων ἔθνεα κλαγγιδὸν ἐπερύσαντο, ἢ ἐπέκλωζεν θηρότων, καὶ ἐπεδαύζον κυνηγέται. ἀλλήλους τε παρεκάλειν, ὅτι ἀσπίδοι τῆς χιτωνίων, καὶ οὐκ ἔτι πρὸς τῆς εἰσηγερμένων τὰ πρὸς εἰρηνίω κατήκοον, ἀλλ' αἷς ἀσπίδες τὰ ἄτα βύντες, πάντα παρέτρεχον σφὸν φαρμακὸν ἠγασμένους δὲ τῆς τιπὲ τ' ἀγροαίαν συνδουμῆς οὐ μόνον θυμὸς ἀλογος, ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς ἀλλοτρίων ἠρρένε ἔσρος χρημάτων. ὡς γὰρ ἐν βραχέϊ πόνῳ τοῖς Λατῖνοις ἐκστῆσαι τῆς οἰκημάτων, καὶ διαρπάσαι ἅπαν ἀπορρημασθέντως τὸ ἔσθον κρημνισμένον, ὡσπερ καὶ τοῖς χεῖνοις Ἀνδρονίκου διαπρωράχασιν τῶς δὲ εἰς ὄναστιον τὰ τῆς ἐλπιδῶν μετέσραπται. οἱ γὰρ ἀφ' ἑσφροῖς αἷς ἔσθον τὴν ἐπ' αὐτοῖς τῆς ἐυκλυδῶν σφύριαν, τὰς τε λωφίους ἀειφεράμασιν μεγίστης σέλοψιν, ὅταν κατ' αὐτοῖς ἦρον τὸ παροδύον, καὶ σωρακιδέντες, βούζην ἐν τοῖς ὀρεφάμασιν ἔσπασαν. ὁ δὲ ἀγλαῖον ὀχλῶν πολλὰς καὶ ὑπερέβαινα τὰ ἀεισασάματα ἄρμησαν. ἕ μόνον δὲ τῶν καὶ σικυπὸν ἐκ ἔσθασαν πέρας, ἀλλὰ καὶ κακῶς ὑπὸ τῆς Λατῖνων ἐπιέσθον. ἀσπιδήροισι γὰρ καὶ γυμνοῖς πρὸς ὀπίσθους μεγάλους, οἱ πλείους δὲ καὶ οἰνοφύλαχοι ὄντες, τότε δὲ καὶ ἔσθον ἐγνάσασιν, Epime-

καὶ τὸν ἑπισηδέα τῶ Προμηθεὺς κραταδέσσειν ἠέσσαν, ὅποτε βαλλόμενοι ἀπὸ τῶσαν, ἢ ὡρασαδὸν οὐταζόμενοι, καὶ γῆς ἐπιπύ. καὶ τὴν μὲν δ' εἰλίω ὄλλω τῆς ἠμέρας ἐκείνης μέχρι καὶ ἐς βαθείαν ἔσπεσαν, ὅταν κατῆγε τὸ δεινὸν ἠλίω δὲ τὸν δέξιντα ἱάφρανα βάντος, καὶ μείζονος ἠαμάοι ρύμης αἷς εἰς ἀγώνισμα ἔσπεσαν σιωπῆ ὀρίζοντο, πλείους καὶ τ' ὄπλων ποροβελημένοι, ἀλλ' οἱ τε σιωελθόντες ἐκ βασιλείας λόγμοι ἀφ' ἑσφροῖς αὐτοῖς ἀνέσσεισαν, καὶ οἱ ἐκ τῆς Λατῖνης φυλῆς κατασπισάμενοι τοῖς δὴθεῖς, κατέτρεσαν τὸ πλὸν τῆς ἑρμῆς σιωαγυρόντες γὰρ τοῖς ἐν τῶ πολέμῳ κατὰλύσαντας τὸ ζῆν Ρωμαίους, καὶ καὶ τὴν τῆς βελημάτων ἀφίρεσιν δέξασαντες ἐν χερσὶ κουείας, ἔξεδεντο καὶ πλὴν ἀλλεῖον σφάιν, καὶ πλεσῶς ἐπ' αὐτοῖς αἷς ἐφ' ὀμογυροῖς παθηνάμενοι, ὑπεδέκνυσον τοῖς ποροπέσιν ἐκ βασιλείας, καὶ ἰκυσίαζον, μὴ ἀναχέσθαι καὶ ἐς αὐτοῖς σφύραθῆναι πόλεμον, καὶ δις αὐτοῖς πεπινθέναι, ὅποσα καὶ ὀρεῖν ἔχουσιν. οἱ δὲ πρὸς τὴν ἀποχεροβίστον λαὸν τὰ αὐτὰ διαπρημύοντες, καὶ πὶ τοῖς τεθνεώτας τείνειν τὰ ὀμματα πεῖδόντες, μὴ δὲ ἐπαμείν τὰ γινόμενα φάσσκοντες, ἔχουσιν οὐτως ὀφέποτε μελάζην τοῖς σφύρακας, αἷς ἀποχρήσασιν πρὸς τὸ οἰκείον ἔσασιν ὀπιπὸ δύμα, καὶ ἀλλὰς δὲ εἰπέιν μὴ τὸ σπῆσιν ἠγασθῶν τὰ οἶνον σφάς σωρακιδέσσαντος, μὴ δὲ ἀκείβεσσειν σιδήρου πρὸς τὸν ἀγῶνα ὡρασαδῆξαστος (πρὸς τὸ γὰρ ἡμεῖς) διελεύθασαν δύμασφας ἀναμύλλητοι, οἷς ὑπερέχοντες δὴσκον τῆ παροκτάσφ τῆς ἀγαλλακτόερον μεγίστων ἀνδράν. εἰ γὰρ οἶνω πρὸςκατελήθασσαν οἱ καὶ ταπύροσιν οἰνοβυρέσσει οἱ τὰς σμήλας ἐτασ εἰσφ. σὶ πρὸςσαν ἔσφροῖς. ποῖα τῆς αὐτοῖς ἡ τῶν τερεπὸ μὲν τὰ σφῆραν πρὸς εἰρηνίω ἀ μεδερύμισαν,

Epimetheum Prometheo stultiorem esse intelligebat, cum aut sagittis icti, aut comminus vulnerati, humi procumbebant, ac toto vesperi vsque in crepusculum malum illud durauit. Manè autem cū Romani maiore impetu ad secundum prælium se pararent, plurimis armatis hosti oppositis: cum clari viri ab Imperatore missi eos represserunt, tum Latini stultis fucum fecerunt, ac multum de feruore illo restinxerunt. Romanos enim qui in pugna ceciderant, Latinis vestibus indutos, rarisq; barbibus, in suarum ædium vestibulis collocatos, pro popularibus suis lamentati sunt: & iis qui ab Imperatore aderam, illos monstrando, rogarunt, ne denuò committi prælium, seve bis iisdem claudibus quas cernerent, affici paterentur. Qui cū illa ad opifices perferrent, & monerent vt in mortuos defigerent oculos, seq; illa probare negarent: vix tandem populi colluuiem emollire potuerunt, vt in officinam quisque suam reuertetetur. Facilius tamen impetratum est, vt grauissimis pacificatoribus obsecuti, ab armis discederent, quòd (vt matutino tempore) non consuetus dux illos armarat, nec magis quàm ferrum acuerat. Nam si vino occupati fuissent ij qui gallam & acum subigunt, quæ oratio, quis eloquentiæ torrens, illum pugnandi ardorē restinxisset,

Pugnām redintegare seditioni student, sed à clari viris reprimuntur.

Et lepido deluduntur. Itategemate.

Latinorum, Imperatoris ministros naso trahentiū caliditas.

Populi colluuiem ista se rō sapit.

Ebrietas hominibus vihoribus & uera filis arma ministrat nec eiusmodi carrus ita & raping ardore elati moderatorū confilitiorum habent facile audiant.

aut ad quietam aliamve honestam actionem eos impuisset? Nam cum alij Byzantinos vt ebriosos perfrinxerunt, tum Menander sic eos arguit:

Byzantium ebriosos reddit hospites,

Potando noctes perdere integras solent.

Atque hæc ita contigerunt.

ἢ πρὸς ἑτέραν ἀχρήμονα παρέξιν μετέστησαν; ὧν γὰρ καὶ ἄλλοι μὲν ὡς ὑπὸ μίθους δαΐβροντων οὐκ ὀλίγα ξυμπίπτουσάματτα· ὁ δὲ Μένανδρος οὐτωσπίτως ὀπιλαμβαίνεται,

μαθύσις τοῖς ἐμπόροις ποιεῖ τὸ Βυζάντιον,

ἄλλω ἔπινον τὴν νύκτα.

καὶ ταῦτα μὲν ὧδε πη ἐφέρετο.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΚΥΡΙΟΥ

Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου.

NICETÆ CHONIAΤÆ

DE IMPERIO ISAACII

Angeli Liber secundus.

BREVIARIUM.

- 1 *Isaaci Angeli in Blachos expeditio. Conradi Casaris in Palaestina interitus. Ideo de Chasiorum audacia narratio. Græci à Blachis caduntur, & Isaacius pedem referre cogitur.*
- 2 *Theodori Mangaphæ imperium affectantis defectio. Is à Sultano proditus, conicitur in carcerem.*
- 3 *FridERICI Barbarossæ in Palaistinam expeditio. Legati vacordes Fridericum & Isaacium committunt. Armeniorum & Alemannorum in religione consensio.*
- 4 *Mutationes variae in Ecclesiastico statu tunc temporis, & Isaacii astutia in his mutationibus descripta.*

- 5 *Protodtrator Friderico frustra insidiatur. Græci fugantur ab Alemanni qui inconstantiam superbam Isaacii experiuntur & derident.*
- 6 *FridERICI in Orientem traiectus, non avertente Isaacio. Philadelphiensium persidia & Laodicensium hospitalitas. Turcas perfidos Fridericus maximis damnis afficit.*
- 7 *Pugna FridERICI ad Iconium. Alemanni: cuiusdam herois fortitudo.*
- 8 *FridERICI submersio & præclarū elogium. Eiusdem filio mortuo Alemanni rebus infectis domum redeunt. Francorum & Angolorū expeditio in terram sanctam,*

Βασιλεύς

Ἀσιλδὸς ἡ διασθεῖ κ' Μυσῶν ὑπερβουλία πηκτὸ μὲν θ' ὅτι μὴ κ' τὴν πορτεῖαν αὐτὸ ἐμβολῶν τὰ τ' πολέμιας εὖ δίδετο γῆς· ἀλλ' αὐτὰς ὄχρητο ἐκείθεν, ὡς εἰ πολέμοι ἐπέκειντο βιάλλοντες, μήτε τοῖς φερούοις ῥωμαίοις ὀπισθασαί φύλακας, μήτε ὀμηρα λαβῶν τὰ ἤν' βαρβάρων φίλτατα, καὶ τότε μὲν αὐτὸς μ' ἤν' συνόντων οἱ ὀλίγων ἔξῃ τῆς πόλεως ἡνικῶς γ' ἡ κέτι τοῖς μυσσοῖς τὰ ὄρη ὀχιπαπῆμειν καὶ τοῖς βυνοῖς, ἀλλ' ὀπιτικὸν ἐκνολογῆσαντας Σκυδικὸν, ἐς τὰ τῆς Ἀγαδοπόλεως μέρη ὀδραβαλεῖν, καὶ ταῦτα κ' κέτος ληξέσθ', κακὰ ἐργαζομένων τερμέρετα. τὸ ἡ λοιπὸν ἐκ ποροσκήσεως συνηγρο φράτομα πρὸς γ' τὴν ἀελπῆον ὀξείαν ἔροδον ἤν' βαρβαφῶν, καὶ αὐτὸς τι τοῖς τρεσπον ἐμειδοῦσε καὶ συσολῶ ἐπ' εὐδιν τοῖς ἐχθεροῖς παθεῖν πορομηδοῦ μῆρος, καὶ τοῖς οἰκείοις μὴ ἀπαυθαδησῆν ἐς τὴν ὀδρα πόδας καὶ δ' ὀπτεῖαν κ' ἤν' Βλαχῶν ὀξόρμησιν, εἰ κ' τούτων ποροτὸς αὐθῆς αὐτὸς τὰ ὀπλα ἡγατο, κ' τὸν ἴππεον ἀνήθη τὸν πολεμῆσιον καὶ ὀ μὲν κ' τὸν Ταροκόμων γῆρο μῆρο (κτισείδιον δὲ ὀσπῆτο, οἰκού μῆρον κωμησὸν, καὶ μὴ πᾶν πόρρο τῆς Ἀδριανοῦ κείμῆρον) ἐπέμῆρι τὰς δωάμεις συωελθεῖν. ἐπέσηνη κ' τὸν Καῖσαρα Κορράδον, μηδὲν τι μελλῆσαντα ὀξελθεῖν. ὀ δὲ δυχεροῖνων ποροδῆλως ποροσ τὴν ὀβρατο ἐκ βασιλέως φιλοφροσῶν, ὡς τὸ βασιλείφ κηδεῖ ασύμφωνο, καὶ τὸ ἐαυτὸ γῆρὸς ἀπάδουσαν, ὀροῦν δὲ καὶ τὰς ὀσρηφάμεις ἐλπίδας καταληξάσας, ἐς μόνον τὸ μὴ τοῖς πολλοῖς ὀμύρομον ὀπόδημα τὸ ποροδὸς

Imperator vero dolens, quod prima in Mysiam impressio ne bellum non rite administrasset, sed inde non aliter digressus quam si hostium telis vrgeretur, neque castella Romanis praesidiis occupasset, neque Barbarorum filios obsides sumpsisset: demum Blachis arma inferre statuit. Ac tum ipse quidem cum paucis qui obiter reperiebantur, egreditur. Audierat enim, hostes non amplius in montibus & collibus versari: sed Scythicis auxiliis ascitis, in agro Agathopolitano castra posuisset, & loca illa effusè vastare, & magnis afficere detrimentis. Reliquæ verò legiones interea cōuoēbantur. Nam & ipse Imperator ad subitum & inexpectatum hostium tumultum, expeditio- nem illam accommodare cogebatur: in quo illa etiā spectabat, vt & hostium impetum reprimeret, & suos dicto audientiores haberet, ad secundum illud Blachicum bellum, si ipse primus in e- quo bellico armatus cerne- retur. Vbi Taurocomū peruenit (praedium, id est, quod vicatim incolitur, non procul ab Adrianopoli distitū) expectauit, dum copiae conuenirent. & Conrado Casari quoque mandauit, vt citra cunctationem exiret. Is vero cum Imperatoris erga se benignitatem, cum suo genere non consentientem, & ab imperatoris affinitate abhorretem, haud dissimulater agere ferret: & magnificè illā spē non aliud afferre cerneret,

Duo bella hoc libro infeliciter gesta ab Isaacio describitur, Blachicum & Alemannicum.

Expedicio Blachica.

Causa, eruptio & progressus Blachorum.

Accommodata ad oppugnationem expeditio.

Præsentia principis in exercitu, res maximi momenti.

Conradus Cæsar de Græcia optimè meritus, aulicè in Palaestina, quam iuuuere constituerat, se confert.

itinerum sectari, & accelera- re, dum montana attinge- rent, iusserunt. Reliqui cong- lobati, Romanum equita- tum intrepidè exceperunt, patrio ritu pugnantes. Nam cum accederet, sagittas con- iiciebant, & hastis congre- diebantur. Paulo verò post impetu in fugam conuerso, hostibus ad- persequendum irritatis, rursus instar volu- crum subitò reuersi, aduersa fronte multò fortius dimi- cabant. Quo sæpe facto, cum iam superiores essent, omif- sis illis anfractibus, gladios strinxerunt: & horribili cla- more sublato, dicto citius in Romanos irruerunt, & pu- gnantes & fugientes ex æ- quo occiderunt. ac eo die fortasse magnam adepti glo- riam contemptissimi populi nobis insultassent, nisi Im- perator cum phalange sua adhuc integra superuenisset: & incitatus classicorum can- tus, & clangor tubarum, & rictus hiantium draconum, hastis suspensi & à ventis a- gitati, hostes maioris exer- citus opinione terruissent. Ac tunc Imperator parua captiuorum parte velut ex faucibus ferarum erepta, in- stituto itinere omisso, A- drianopolim peruenit. Sed quia Barbari non quiesce- bant, quam viam omiserat, denuò currere instituit: & Berroen profectus, Blacho- rum & Scytharum excursio- nes cū per duces rei bellicæ

Scythæ & Bla- chi intrepidè & ordine, pa- trio ritu pu- gnant, fugien- do vincētes.

Pugnandi ra- tio Scythis vi- sitata ab eo- rum posteris Turcis instau- rata.

Stratagemata Isaci iuxta suos præsentis pe- riculo exipe- ret.

Prædæ partē minimam re- ceperat: Bla- chi autē non quiescunt, im- mō Isacium ad arma re- citant.

ἀνέστειλλεν ἐκδρομάς, καὶ δι' ἀνδρῶν μὲν ἠκραιβωκότων τὸ στρατηγεῖν, καὶ

καὶ δι' ἑαυτῶν οὐχ' ἠκίστα. οἱ δὲ καὶ περ ὑφο- ροῦντο ἰσχυροῦς, καὶ βασιλείῳ παρόντος ὑπερφόροι, ἕως αὖ πάλιν ἐπετίθεντο λαθεύσας, ἔσθ' ἢ πη ἐμβάλλοντες ὡς πε- λικμοσίουντες, καὶ καταδουκίῳ ὡς ἐπιόν- τας αὐτὰς παρεχόμενοι, ἀλλοθι δὲ μετα- βήσαντες, καὶ αὖτε πειραθέντες ἐπιτυχεῖς. Ἐὖ δὲ ὅτε καὶ βασιλεὺς μὲν ὡς Ἀγαθόπολιν ἤλαυνεν, ἐπιπλήσων τοῖς βαρβαροῖς τῆς ἐκ- δραμῆς, αὐτῶν δὲ τὰς κόμας ἐκείρον, αἱ δὲ ἦσαν ἀγροῦ τῆς Φιλιππουπόλεως: κα- κίνα ἑρὸς τὸ πάχον ἐπιόντος, ἐκείνοι αὖ- τος ἐπὶ λαυον, ὅτε ἂν ὁ βασιλεὺς ἀπανί- σατο· τὰυτὰ δὲ ἐποίησ' ἄτερος τῆς ἀδελ- φῶν ὁ Ἀσάν, ἀγροῦ ὡς ἄρα φερόντες, καὶ τῶν δόξων ἐπινοήσας τὰ ἐξυμφορα ἰκα- νώτατος, ἐγνώκει οὐδ' ὁ βασιλεὺς καὶ πάλ- λιν εἰς τὴν Ζαγορὰν εἰσελθεῖν, καὶ ὡς οἶόν τε πειρασάσας ὡς ἄρα φερόντες τοῖς Μυ- σοῖς καὶ δὴ ἔξ' ἄρας ὑπὸ Φιλιππουπόλεως, εἰς Τριδιζὰν ὡς ἄρα φερόντες ἐκείθεν ἦδ' ἠκηκόει μὴ δυσαπορευτοῖς εἶναι καὶ πολὺ τὰς εἰς τὸν Αἴμον πορείας, ἀλλ' ἔσθ' ὅπῃ καὶ εἰς διδραμὰς ἀνοίγεσθαι, καὶ ὑδωρ εἶναι εἰς ἀπλη- μα ἰκανώτατον, καὶ χλοὴν τοῖς ὑποζυγίαις ἐπ' ἴδιον, εἰ καὶ καμῶν ἐκεῖ πρὸς πορδίοιτο· ὡς δὲ εἰς χειμέριον τερπύλῳ παρεγλί- νας ἤλαυνεν ἠλιθ, καὶ ποταμοὶ μὲν ὑπὸ ψυχροῦ τῆς ἐκείσε κλίματος ἔντος, χλοὴν δὲ πλείστη κατενεχθείσα, τὸ τῆς γῆς ἠφανίσσε- σθεσπον, οὐ μόνον πλήσασα φάρμαγας, ἀλλὰ καὶ θυρεὸς οἰκημάτων ἐπιζυγώσα- σα, ἔσθ' ἔθετο τὸ ἔργον εἰς ἀνάφρασιν ἑα- ρος: καὶ τὴν μὲν στρατιὰν αὐτὴν ἐξέδρα- φηκε καὶ τὴν ἐκείθεν ἐπαρχίαν· αὐτὸς δὲ ἔλθων τὴν βασιλίδα καταλαβὼν, διε- χέτο ἴσπων ἀμίλλαις, καὶ θεωρείαις ἐγρῶν ὑποκάμα δὲ ἠεὶ φανέντι ἐξείσιν αὐτῶν, καὶ

peritos, tum per semetipsum repressit. Qui etfi Romanos verebantur, & Imperatoris præsentiam formidabant: ta- men iterum clam insidiabā- tur, ita excurrentes, vt pu- gnæ auidi, & subinde expe- ctandi viderentur: & aliàs al- lid transibant, nec vsquam occasionibus deerant. Cūm Imperator ad eos reprimē- dos Agathopolim propera- bat, illi pagos Philippopoli proximos vastabant: cūm af- flictæ parti succurrebat, illi eò irruebant, vnde ille dif- cesserat. Hæc alter frater Asā faciebat, homo ingeniosissi- mus, & in rebus dubiis soler- tissimus. Itaque Imperator cūm denuo Zagoram inua- dere, & quantum liceret, pe- riculum facere instituisset, an Myfos ad deditionem cō- pellere posset: Philippopoli Triadizam digressus est. In- de enim Hæmum facilè adiri posse, alicubi etiam planos tramites patere, item aquæ affatim, & pabulum iumen- tis suppetere audierat, si quis eò tempestiuè proficiscere- tur. Quia verò bruma instab- at, & flumina (in gelido illo & septentrionali præsertim climate) congelabant, & de- fiffimæ niues non solum ter- ram operiebant, & valles ex- plebant, sed ædium quoque fores obstruebant: eum co- natum in vernum tempus di- stulit. & exercitu in illa pro- uincia hybernare iusso, cum expeditis in urbem reuersus, ludis Circensibus & specta- culis animum recreauit. Ve- ris initio rursus contra My-

Callidè belia- gerunt.

Philippopo- lim agrū vastant.

Ducem in- geniosissimū nacti nego- tium Græcis faceffant.

Isaci de pro- pulfandis Scy- this vatiā cō- silia.

Septentrio- nalis clima- tis incommo- da, præsertim belli tēpore.

Isacius By- zantium re- uersus, genio indulget.

iurgatos esse, & facta in Cariam impressione, multos in de captivos Turcis abducēdos esse datos : Michaelis quoque archiducis templū, opus maximum & celeberrimum, quod elegantia & longitudine D. Mocij martyris ædem in vrbe imperatrice superabat, incendi passus est. Vt autem huiusmodi facinoribus plenus, tandem ad Sultanum rediit: & Imperator ad Iconij principem Caichofroen, cuius pater nuper defunctus erat, legatos misit, quod eum à Mangapha in cogitationes & actiones non bonas induci videbat, & largitionibus impetravit, ut ille desertus ac proditus, ad se mitteretur: ea tamē conditione, ut defectionem nec capite, nec mutilatione lēSIONEVE vllius membri lueret. Qua de causa, omnis alterius mali expers, ad diuturnum carcerem est damnatus. Id factum aded cæteris Sultanis fratribus, qui regnum cum eo diuiserāt, displicuit, ut & arma ei illaturi fuerint, quod hominem profugū & supplicem pecuniæ causa Romanorum Imperatori prodidisset: nisi specioso responso iracundiam illorum placasset. Aiebat enim, se pacificationis ergo illum remississe, nequaquam verò prodidisse: & hominem vagum in patriam restituisse, ut nec ipse alios, nec ipsum alij porro persequerentur. Atque hæc hæctenus.

3 Neque verò vllus an- nus ei ubi poterat, quin publicè abominandi aliquid afferret, non aliter

καὶ ὡς ἔφασκε καὶ ἐπέπληττεν· ἐμβαλὼν ἢ τῆ Καρία, καὶ πολλοὺς κρονομοδύσας τῆ ἐν αὐτῇ τοῖς βαρβάραις ἐκδίδωκεν εἰς ἀπαγωγὴν ἀλλὰ καὶ τῶν νεῶν τῆ ἀρχιερατικῆς Μιχαὴλ ὁ ἀνομος οὗτος διεφθίκεν ἐμπαροῦσα, ἔργον μέγιστον ἐπέειπεν ὄντα, καὶ ὑπερβαίνοντα ἐς κάλλος καὶ τὴν εἰς μὴ ἐκείνοις τὸ ἐν τῇ βασιλείᾳ πόλει καλλιμάρτυρος Μωκίς τέμερος ὡς ἢ ποτε παρὰ τῆ Σουλτάν ἐπανάξουξε, τριούτων ὡρῶν μασὴν πλήρης, καὶ πύδοις ὁ βασιλεὺς οὐκ εἰς ἀγαθὰς ἐννοίας καὶ παρὰ τῆς ἱκανιάρχῳ ἐνάγῃ Καίρησεβίω, ἀρπὶ παρὰ πατρὸς ἐκλελοιπότες τὸ ζῆν τῆ ἀρχῆ τῆ ἱκονίης δεξάμενον, παρὰ τῆς ἐσειλε καὶ ῥήματα ὡρῶν τῶν Σουλτάν, καταποροδοθέντα εἶχε καὶ ἀπάτη μπιον ἡρόμανον αὐτὰ τὸν Μαγκαφαῦ, πλιώγῃ μὴ ὁμολογίας καὶ πίσεως, μὴ ὡς τοῦ πτήμων αὐτῶ τῆς ὀποσασίας κείσεδξ θάνατον, ἢ μέρθ παρὶ σκοπήναι καὶ δελεῶσθῆναι τὸ σώματος· οὐ γὰρ ἐν ἀπαθῆς ἐτέρου πατρὸς ὀφθεις κακοῦ, δεσμὰ κατεκένειτο χροῖα· τοσοῦτον ἢ τὸ ἔργον τὸ δετ Σουλτάν τοῖς λοιποῖς αὐτῶ κασιγνήτοις, ὅποσοι τὴν παρῶσαν ἀρχῆν συνδεδίοντο ἐμείνω, ἀποθύμιον εἶδοξεν, ὡς καὶ ὄπλα ἦσαν τοῖς αὐτῶ, ὡς ἀπὸ τῶν ἐς αὐτὸν ἐκασίας ἀρπὶ μέρων συνδεδίοντο, καὶ κατὰ πορδόντος Ἑωμάων βασιλεῖ ὅτι λήμματα, εἰ μὴ ἔτος διωρῶσπον πθεις τὴν δαπέκλειον, ὅτι συμβιβάσεσιν ἄποσ ἰλαμ· οὐ μὴν καταποροδοῦναι διίχουέξτο, καὶ πλανήτα ὄντα ἐς τῆ πατρίδα κατὰ γαγῆν, ὡς καὶ ἐκ διώκοντα ἔξ) καὶ διωκόμενον καὶ ταῦτα μὴ εἶχεν οὕτως.

3 Οὐκ ἔξ) λυκάβαντα παρελθῆν, μή τι ἐπενεχόντα κοινὸν ἀποτῶσπον, ὡς

Michaelis archiducis templum incendi passum.

Tandem à Sultanò proditus ad diuturnum carcerem damnatus.

Sultanus hæc prodicione sibi malum creat.

At responsò specioso declinat inimicus periculum.

Bellum Alemaniæ, Hæci & Gregoriorum vecordia gestum: quod etiam eis infelicitis accidit.

εἴπερ τὸ θεῖον ἐπέκλωσεν ἀπειρωδύοις τὰς ἡμέρας τῆ καθ' ἡμέρας μετῶπον ὡρῶν δραμῆν ἄς γὰρ τὶ ἐνδεόντων παρὰ τὸ κερῶν τῆ μισσηρώσεως τῆ ἐν τῆ κύκλῳ βαρβαρικῆ μαχισμῆν, καὶ ὑπερβαίνον κακὸν ἐκπαύμασε φρεσείερος ὁ τῆ Ἀλεμανῶν ῥήτῃ παρὰ τῆ βασιλεία διεπαρεσβούσα μέρθ Ἰσαάκιον, ὡς δετ ἐιλίας ἢ τῆτο τῆ Ἑωμάων γῆς παρὶ ἐναι, αὐτῆς τε καὶ ἔσπον οἱ ἐπέποτο σράτῳμα, ἐν τῆ ἀπαίρειν εἰς Παλαιστίνην, καὶ τὰ παρὰ τὸ ζῆν ὠνούμενοις αὐτοῖς χορηγῆ εἶδξ, καὶ τὸ δοκοῦν ὅτι τοῦτοις αὐτῶ σημαίνει δι' οἰκείων ἀταποσαλῆς παρὰ τῶν. ἐλλείψῃ τίνην παρὰ αὐτὸν ὁ τῆ Δρόμῃ Λογοθέτης Ἰωάννης ὁ Δούκας, καὶ πῆς εἰς δοῖς ἐλαβὼν, ὡς αὐτὸς μέρθ ὁ ῥήτῃ τὴν ὑπὸ Ἑωμάων ἀμαχεῖ διελεύσεται, καὶ κηδέντι δράσας ἐσειτα κακὴν, ἐ πόλιν. ἐ κώμην, ἐ φροῖον, ἐ πολίτην, Ἑωμάοι ἢ παρὰ τῶν αὐτῶ τὰ ὅτι πῆθῃ ἀφθονα, ὡς μὴ πνθῶσαν ἰζεν τὴν ἢ αὐτὸν σραπῶν, ἀλλ' ἀπαρῆμόνας καὶ καὶ λαμὸν ἔχεν ὡς παρὰ ἐπεμβούδῳ ὅσοις ἀπὸ τῶν ἐξέφοντα, ἐ δὲ αὐτῶ ἰπποῖς ξυμῶσθῆναι, καὶ κηρὸν ἐκείθεσ ἰπάνεσι, ἐ ἀγῆλλῃ τὰ ξυμφωνηθέντα τῶ βασιλεῖ καὶ βασιλεὺς τῆ ξυλλογῆς τῆ ὠνίων φρονήδα τῆσι, καὶ μὴ ὅξ ὅπι τὰ ματῶς ὑπὸ τῆ ἐπαρχωτῶν αὐτῆκα μεταφροσῆμνα, καὶ οἷς ἐμελλε τὸποῖς ὁ ῥήτῃ διέρχῃς ὡς ἢ καὶ αὐτὸς ἐκτὸς ἔξ) τῶ δέων ἢ γῆλλῆτῶ τῆ Ἑωμάων, καὶ ῥεάμματα πεφορπηκότα τῶ βασιλεῖ μετ' ἀδραῖν καὶ ἡθῶ λαμῶσῶν ἐ ἀξίωσιν τὴν αὐτῶ παρῶσαν ἐσήμαινον, ὁ αὐτὸς καὶ πάλιν ἐλλείψῃ Λογοθέτης εἰ δετῆσων τὴν διοδὸν τῆ ῥηγῆς, σὺν αὐτῶ ἢ καὶ ὁ Καντακουζηνὸς Ἰνδρόνικος· ἀλλ' οὗτοι ἀπέψημοσὺν τῶ φρελῆντων ἡρόδξ, καὶ μαλακότητι οἰκεία ῥεῶν γῶ, καὶ φίλων ἡμῶν τῆ ἀδραῖν

quàm si numinis indignatio illi ætati perpetua bella decreuisset. Quasi enim Barbari circumcirca nostris ceruicibus imminentes, ad nos castigandos non satis essent: etiam si quinquo malo fumus oppressi. Nam Fridericus Alemannorum rex, legatis ad Isaacium Imperatorem missis petiit, ut sibi cum omnibus copiis Palestinam petentibus, per Romanas provincias pacatè iter facere & comæatum emere liceret: & suam sententiã per proprios legatos sibi significaret. Mititur igitur ad eum Dromi Logotheta Ioannes Ducas: fidèque data & accepta, regem sine maleficio transitorium, nullam urbem, nullum castellum aut pagum violaturum: Romanos comæatum ei abundè suppeditaturos, ut eius exercitus nulla re necessaria careat, sed omnia in promptu copiosissimè habeat, quæ tam iumentis quàm hominibus vsui sunt: aliquanto post reuertitur. Iis conditionibus renunciatis, Imperator, per provincias edicit, ut quæ rex transiret, comæatus comportetur: ipsius verò in fines Romanos ingressu virorum genere & dignitate clarorum literis nunciato, eundem Logothetam denuò mittit, unaque cum eo Andronicum Cantacuzenum, qui regis transitum commodiorem redderent. Verùm ij ignoratione officij & suapte ignauia (etiam enim amici nostri sunt, ta-

Friderici Barbarossæ ex-peditio in Palestinam.

Ioannis Ducas, Isaci legati cum Friderico.

Quæ Isaacius approbat, de executione parum sollicitus.

Legati vocati des Fridericum & Isaacium comitantur.

EE. ij.

men veritas eis est preferenda) regem contra Romanos concitarunt, & vt Imperator cum pro hoste suspectum haberet effecerunt. Ita & iusiurandum est turbatum, & comportatio commeatu cessauit: & nos, qui hæc scribimus, tum Philippopolitanae prouinciæ gubernationi & descriptioni præfecti, plurimis molestiis conflictati sumus: cum nunc Imperatoris iussu Philippopolis mœnia & fossas, illis angustis & periculosis temporibus, instauraremus: nunc aliis literis eadem demoliri iuberemur, ne receptaculum regis essent. Qui cum excursionibus commeatum pararet, Imperator legatos eius detinebat, & angustos trames sua opinione intercludebat, altissimis arboribus succis, & ita implexis, vt id septum à rege transfiri non posset: sed & patruelem suum Manuelem Camyzem Protostratorem, & Occidentis Domesticum Alexium Guidum cum exercitu regis subsequi, & Alemannos pabulantes ex insidiis aggredi iussit. Verum rex illo arborum vallo ita impeditus est, vt ex angustis sine villo negotio euaderet: imò quod facilius est, alia via Philippopolim penetrauit: ibique vallo munito, Romanis imprudentib. loca præoccupauit, à quibus prohibebatur, quorumq;

Legati Graeci iohannadam turbant, unde Philippopolitans, qui bus Nicetas præerat, plurimæ molestia creatur.

Artes Germanicorum vt Alemannicum exercitii pefundarent.

Commeatū auferunt & itinera intercludunt.

Pabulantes Alemannos ex insidiis aggrediuntur.

Illas artes Fridericus fortiter eludit.

ρελθών, ἔλαθε γηρόμυθ' ἐν τοῖς ἐμπεδοσιν, καὶ κατέχων ὡν εἰργατο, καὶ ὡν

ὄντων, ὡς περὶ στυγέραν ἐπιτέραν τιμῶν τὴν ἀλήθειαν) αὐτὴν τε τὸν ῥήγαν καὶ ῥωμαίων ἐξέμηναν, καὶ τὴν βασιλείαν ὡς πολέμιον ἐκείνῳ ὑπορῶσθι παρέωσαν. ἔδεν οἴτε ὄρκοι σιωπῆς ἔσθον, καὶ ἡ τῆς ζωαρχῶν ἐπιτελοῖται συκομδίη, καὶ ἡ μείσι οἱ ταῦτα γράφοντες, πλείστοις ἀναεργίς περὶ πλάκην μὲν, τὴν δὲ δέμας Φιλιππουπόλεως ὑπεζωσμένοι τῶν καὶ ἀρχῶν καὶ ἀπογραφῶν, καὶ μὲν περὶ βασιλείας ἐπιτελοῦντο, ἀνακτίειν τὸν τῆς Φιλιππουπόλεως ἐπίβουλον, καὶ ἀναφύσειν, καὶ οὕτω καὶ τοῖς σενοῖς ἐκείνοις καὶ κινδυνώδεις χρόνοις ἀναφύσειν τῶν καὶ ἀναφύσειν ἐπιτελοῦντο, ἵνα μὴ εἴη κρησφύγετον τῶν ῥηγῶν. ἀμέλει καὶ ὁ μὲν ὄρκος ποιούμην, τὰ περὶ τὸ ζῆλον ἐπέριζέτο. βασιλεὺς δὲ τοῖς τῶν ῥηγῶν περὶ στυγέραν οὐκ εἶα ἐπανελθόντων περὶ τὸν ἀποσείλαντα, καὶ τὰς σενὰς τῆς παρῶν ὡς ἐκείνῳ ἐδόκει ἀπέκλειε, καταβάλλων ἀναφύσειν τῶν ῥηγῶν ὑψηλῶν καὶ βαθυρρίζων, καὶ ταῦτα ἐν κορυφῶν ὡς εἰς ἀδιεξίτητον ἀνίφραγμα τοῖς ὀδεύουσιν. ἀλλὰ καὶ τὸν ἀναφύσειν ἐκείνου Μανουὴλ τὸν Καμήτζω, Πρωτοστράτορα ὄντα, καὶ τὸν τῆς δύσεως Δομέστικον τὸν Γίδον Ἀλέξιον παρέπεσθη οἱ μὲν στρατομάτων ἐκείνῳ, καὶ λιηδότηας ἐπιπέσθη τοῖς χορτολογοῦσι καὶ τὰς τερφάμας δούσαν Ἀλαμανοῖς. τὰ δὲ ῥηγῶν οὕτω περὶ στυγέραν τὰ τὰς δυσχερείας γαργυνημῶνα ἀναφύσειν τῶν ἀναφύσειν ἐπιτελοῦντο, ὥστε σὺν πίνῳ οὐδενὶ παρῶν αὐτὰ τὸ δὲ χαλεπέστερον, αὐτὸς μὲν δὲ ἄλλης ὁδοῦ ἐπερῶσθη, καὶ εἰσῆλθε τὴν Φιλιππουπόλιν, καὶ κατ' αὐτὴν ἐβάλετο χεῖρα. Ῥωμαῖοις δὲ ἀνιππα

καὶ ὡν χάριν αἱ πάροδοι ἀπεφράσαντο. τὴν δὲ Φιλιππουπόλιν εἰσιόν, κενενομένῳ εὔρε τῆς πλείστον καὶ ὀπισθενέστερον αὐτῆς οἰκητόρων· εἰ γὰρ τις καὶ ὑπολέληπτο, πῶς χάριν ἰδὼν οὕτως, καὶ τὴν οὐσίαν πᾶσαν ἐν εἰς εἰσέδουτο ἀειθροῦ, καὶ τοῖς Ἀρμενίοις κατὰ λέξιν οὕτω γὰρ μόνον τ' ἀπάντων, οὐκ ὀπισθομῶν ἐθῶν, ἀλλὰ φίλων παρυσίαν τὴν τ' Ἀλαμανοῦ δὲ ἐλάσαν ἠγῶτο. ἐπειδὴ καὶ συγγράμματα τοῖς Ἀρμενίοις Ἀλαμανοῖ, καὶ τῆς τῆς ἀφῆσεων τοῖς πλείστοις ἀλλήλοις συμφέρονται. Ἀρμενίοις γὰρ καὶ Ἀλαμανοῖς ἐπίσης ἡ τῆς ἀγίαν εἰκόναν περὶ στυγέραν ἀπηγρόσται, καὶ τοῖς ἀζύμοις καὶ τὰς ἱερωτελείας ἀμφοτέροις καὶ χελυτῶν, καὶ ἄλλα ἄλλα ὀρθοδόξοις χριστιανῶν δὲ πᾶσι, οὗτοι σφαλλομένοι περὶ ὀρθοῦ, περὶ στυγέραν ὡς ἐννομα· πλὴν καὶ τῆς Φιλιππουπόλεως ὀρθοῦ ἐγκρατῆς, οὐκ ἀνίκεν ὀπισθῶν τῶν Πρωτοστράτου, καὶ ἀναφύσειν ὡς ματῶν αὐτὸν τῆς περὶ στυγέραν ἱωμαῖοι κωλύσει, καὶ μὴ δέον, ἐπεὶ χρυσὴν ἐπερῶσθαι. μηδὲ γὰρ καὶ Ῥωμαῖοι ἀζύμοις ἐπιτελοῦντο καὶ ἀφῆσαι καὶ καὶ περὶ στυγέραν βεβαβῶσθαι, καὶ τὰ στυγέραν ἡ φυλάττειν ἀπαμείχεσθαι. ὁ γὰρ δὴλα πθίει τῶν αὐτοκράτου τὰ γραφόμενα, καὶ τὸ ποιῆσθαι ἐκείνου ἐπιτελοῦντο, οὐδέποτε εἰς τὴν βασιλείαν τὰ περὶ στυγέραν ἀντιπετέλλοντα, ἀλλὰ ὀρθοκροῦντα μᾶλλον αὐτὸν εἰς τὴν μὲν τῶν ῥηγῶν συμποκίλῳ, καὶ εἰς ἀγῶνας κατὰ στυγέραν ἀφῆσαι, ἐπὶ μὴ ἐς δεῦρον εἶχε περὶ στυγέραν ἀφῆσαι καὶ ἡ τῆς Ἀλαμανοῦ, καὶ ἴλας ἀφῆσαι εἰς στυγέραν ἀφῆσαι, καὶ τῆς πῶνα πλατέα, καὶ καὶ τῆς ἀφῆσαι μὲν πλείστοις ὅσης τῆς περὶ στυγέρας.

te, quod Alemannorum temere & sparsim pabulatum exeuntium eadem & internecionem nondum significasset.

EE.iiij.

quorumq. causa angustie obstruebantur. Philippopolim ingressus, urbem plerisque, iisque nobilissimis ciuibus vacuum reperit. Nam si quis ibi manserat, is aut ita pauper erat, vt eius opes in vestibus quibus tegebatur consistenterent, aut erat ex Armeniorum numero. Hi enim vni omnium, transitum Alemannorum, non hostium incursionem, sed amicorum aduentum iudicabant. Nam & commercia inter sese agitant, & in plerisque religionis dogmatibus consentiunt. Quippe apud Alemannos & Armenios sacrarum imaginum adoratio æquè interdicta est, & azymis in facris vtrique vtuntur, & alia quædam Orthodoxis Christianis improbata, opinionis errore pro legitimis obseruat. Enimuerò rex etiam post Philippopolim occupatam, ad Protostratorem scribere, eique significare non destitit, Romanos frustra sibi iter intercludere, & properantem, contra officium impedire. Neq; enim se vel prius, vel nunc quicquam in animo habuisse, quod Romanis incommodum aut molestiâ afferret, & pacta ac conuenta adhuc inuiolata conseruare. Qui cum eas literas Imperatori significasset, & iussa eius expectaret, nunquâ pacatum ab eo responsum accepit, subinde ad prælium committendum extimulante, & ignauiam ei exprobrante,

Et Philippopolim ferè vacuum occupat.

Armeniorū & Alemannorū in religionis consensio.

Friderici in victoria clementis intrepidus animus, pastorū obseruationem petiit.

Isaacius autē agit Græca fide.

Dissimulati-
onis Ifaaci
fons impius,
nempe im-
preba diffi-
dētia ex dā-
nata conie-
ctura ortum
ducens.

Dosithei mo-
nachi falsa di-
uinitio.

Ifaaci iacta-
tiones ridi-
culæ.

Resviro prin-
cipe prorsus
indigna hos-
tibus procul
remotis, mi-
nari.

Dositheus,
magnus ne-
bulo, histriō-
que nugacif-
simus, Patri-
archatu Hie-
rosolymitano
potitur.

Potentie hu-
mana ingen-
ium.

4 Hæc impulsu cuius-
dam scribebat, qui ex Enga-
strimythi potiùs afflatu, quã
prophético spiritu affirma-
bat, regi nunquam in men-
tem venisse Palæstinæ occu-
pationem: sed eum nihil ali-
ud cogitare, nisi vrbis im-
peratricis dominatum: &
per Xylocerci portam haud
dubie ingressum, ea facturū
principiō quæ abominanda
sint. Deinde iusto Dei iudi-
cio non pauciora perpeffu-
rum. Huiusmodi opinionib-
us occupatus Imperator, ip-
sam portam lateribus & cemen-
to obstruxit: & acutas sagittas,
quas sæpe manibus gestabat,
se in cordibus Alemannorum
defixurum esse dicebat: monstratã
que fenestra Blachernij palatij
in eo loco, qui ab altitudine cog-
nomentum habet, vnde patentes
campi extra propugnacula
in Philopatij cernuntur, per
eam se illas in Alemannos
excussurum, eoque prostraturum
minabatur, aded vt ea verba
ridicula audientibus viderentur.
Is vates erat Dositheus quidã,
Studienfis monachus, Venetiis
oriundus, & patre Viticlino,
vt ferebatur, natus, qui Ifaacio
cui familiaris erat, priuato
adhuc Imperiū prædixerat.
Qua prædictione euentu
comprobata, summo honore
& autoritate apud hunc
Imperatorem florens, Hierosolymorum
Patriarcha post Leontij viri
eruditi & virtute celebris
obitum designatus est. Sed vt
Imperatorum impetus & potentia

4 Ταῦτα ἡ γραφὴν λέγει, ἐν τῷ δευτέρῳ
ἐπιτομῆς ἐπιτομῆς, πινὼν ὑψηλῆς, φανού-
των μέλλοντα, μηδέποτε φοροδέσει
ῤῥῆγα τὴν Παλαιστίνην καταλαβεῖν, ἀλ-
λά τὴν ἀπασάν τρέφειν ἔφεσον ἡ τῆς βα-
σιλίδος τῆς πόλεως, ἡ μέλλῃ ἐκ τῆς δι-
θεν ἀναμφιλίτου δὲ τῆς λεγομένης Χυ-
λοκέρκου πυλίδος τῆς πόλεως εἰσελθεῖν
ἐνδοθι, ἡ δὲ ἀστυ πρὸς τὸ ἀπὸ κλίμα,
παύσει δὲ ἔπειτα τὰ ἀπὸ ῥοπα, τοῖς δι-
καίοις τῆς Θεοῦ σαθμοῖς. καὶ τοιαύτας
φορολήψεις γνώμας, τὴν ξυλόκερκον
δὲ πινῶν ἡ πλίνδου ὁσπῆς ἀπέφερα-
ξεν ἡ βέλη νεοχάλοκτα φέρον πολλὰ
κίς ἐν τῶν χειρῶν, ταῦτ ἔρασκον ἀκονῆ,
ἡ καρδίας πατήσῳ δὲ τῆς Ἀλαμανῶν
δεικνύων δὲ τὸ ὡς ἔδουθεν ἐν τοῖς βασι-
λεῖοις τῆς Βλαχερνῶν εἰς τὰ λεγομένα
ψηλά δὲ ἡς ὄρα τὰ λέγει τὸ ἰσώλητα πρὸς
τὰ ἔξωθεν τῆς ἐπάλλεων ἐν τοῖς Φιλοπα-
πίοις καθυπιάζοντα, ἐκ ταύτης ἔλεγε
μέλλειν ἀφίενται βέλεμνα, βάλλειν τε
καταβάλλειν τοῖς Ἀλαμανοῖς, ὥστε ἡ
ἐν γέλωπι ἡ γὰρ τοῖς ἀκούσι τὰ λεγομέ-
να. λέγει τις Δοσίθεος ἐν τῇ τῆς Στουδίου
μονῆ τὴν ἀσκησιν μετῶν, ὅς ἐκ Βενε-
τικῶν ἔλκειν τὸ γένος, ἡ πατὴρ τοῦ ὀνομα
Βιτηκλίνου γερονῆνα ἔλεγε τὸ σωήσης δὲ
κατὰ τὸν Ἰσαακίω πατὴρ τῆς ἀρχῆς, φη-
σίηκεν ἀπὸ τὴν βασιλείαν ἡ ἀπειδήκει
εἰλήφει πέρας τὰ τῆς φορολήσεως, ἡ γὰρ
διότι πλείσης πμῆς ὡς τὰ τῶν βασιλῶν
τούτων, ἡ τὰ μεγάλα δεδύνητο, καὶ πα-
τριάρχης Ἰεροσολύμων φοροβέβλητο,
κατὰ τὸν τῶν ζῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
Ἰεροσολύμων τότε διέποντος Λεοντίου,
ἀπὸ τὸν ἡδὲς χαρίεντος, ἡ ἀλαβόηται τ
ἀπὸ τῶν ὅπια δὲ ἡ τῶν βασιλῶν ὀρμῆ
ἡ ἰχὺς οὐκοῦ ἀνεγρομένη μὴ οὐχ ὡς αὐτοῖς
αἰρετῶν

αἰρετὸν μεταφέρειν καὶ ἀλλοιοῦν τὰ θεῖα
τε καὶ ἀθέωτα περὶ βασιλείας, βασιλεύ-
σας Ἰσαάκιον τὸν πατριάρχου θεόνου
ὡς ἀλλοιοῦν τὸν Καματερόν βασιλεῖον, καὶ
τοὺς πατὴρ τὴν ἀρχὴν ἐκείνῳ τὰ μέγιστα
συναρμόμων ἀπὸ αὐτῶν ἀφελήθη τὸ
καταρτέως, ὅτι ἀπὸ Ἀνδρονίκου τῆς ἐν
γερουσίᾳ γυναικῶν οὐχ ἐκούσας ἀπέ-
κερε μοναζέσας, ταύτας αὐτὸς ἐνέδωκε
τὸ μέλαν δὲ ποδύσασα ἀμφιον, καὶ πατὴρ
τὴν πατὴρ τὴν μεταβλήσει καὶ ζῶν καὶ
ζῶν πατὴρ ἀλλοιοῦν δὲ ἀπὸ αὐτῶν
πατριάρχῳ τὸν Μουσταίῳ Νικήταν,
τῆς μεγίστης ἐκκλησίας ὄντα σακελλαρίον,
οὐδὲ τὸν τελέροντα τῶν τῶν τῶν τῶν
ῤῥῆκεν ἐναποψύξαι, ἀλλ' ἀφελειαν ἡ κου-
φότητα καταργεῖ τὸ ἀπὸ τῶν, ἡ γῆρας ἡ
πενητέσας ἀνέγκλητον, καὶ ἀκοντῶν
θεόνου ἀπεσφονδόνησε φροντισιῶτερον
δὲ ἀγαθῆς πατὴρ τὸν κυβερνήσαντα τὴν
ἐκκλησίαν ὄντα, φοροχειρίζεται μέγαν
παιδῶν λέοντιον τινὰ μοναχόν, ἀλαβεβα-
οῦ μῦθον ὅτι συλλόγων καὶ διονυμῶν
ἐπὶ βασιλικῷ βήματι καὶ ὁμηγύρων,
ὡς οὐκ ἦδεν τὸν ἀπὸ τῶν φοροτερον νυκτὸς ἡ
ἡ θεομήτωρ τῶν αὐτῶν καθυπέδειξε, τὸ
εἶδος ἡ τὴν ἀπὸ τῶν ὑπογράφασα, ἀλλὰ
καὶ τὸν τόπον ἀλαβήσασα, καὶ ὅτι τὴν
οἰκίαν ἔλαχεν ἀλλ' οὐτῶ ἐνιαυτὸς ἐξί-
κετο, ἡ καταστέφει τὸν Θεοτοκίῳ τῶ
τον ἐκ τῆς πατριάρχου ὑψώματος, μη-
δὲνα λόγον δὲ μῦθον ἡ ἐν τῶν πρὸς εἰς ὅ-
σοις ἐπαύνοις ἔλεγε πατὴρ αὐτῶν, ἡ ἐδὲ ἀλλ
τῶν ὡς θεῖον ἀθέωπον. ὡς φοροκα-
δέντῳ δὲ οὐτῶ καὶ Λεοντίου, ἔγνω δρα-
ματουργῆσαι μετὰ τῶν, καὶ εἰς τὴν οἰ-
κουμένην ἐπάσαι φοροδρόσιν τὸν τῶν
Ἰεροσολύμων Δοσίθεον. εἰδὼς ἡ τοῖς κα-
νόνας τῶν μὴ συγχωροῦντας, μέτεισιν
ὑποῦλως τὸ διέποντα τὸ θεόνον τῆς Θεοῦ

non quiescere solet, nisi diuina
humanaque pro suo libito mu-
tarint: principatum adeptus
Isaacius, Basilio Camatero,
quanquam eius ope maximè
adiutus, Patriarchatu deie-
cto (causa prætexebatur,
quòd, quas nobiles matro-
nas Andronicus in monaste-
ria inuitas abstrusisset, iis ip-
se nigro vestitu deposito,
reditum ad pristinum habi-
tum & vitæ rationem con-
cessisset) Nicetam Munta-
num pro eo patriarchâ desi-
gnauit, Ecclesiæ maximæ sa-
cellarium. Sed ne hunc qui-
dem, hominem natu maxi-
mum, in sacra sede expirare
passus, inuitum expulit, fe-
nium & delirium & leuitatē
causatus. Cùm autem dili-
gentiùs de gubernatore Ec-
clesiæ cogitaret, Leontium
monachum quendam, ma-
gnum pastorem designat: in
populi frequentia pro tri-
bunali iureiurando testatus,
eum virum prius ignotum,
sibi à Dei genitrice noctu ef-
se demonstratum, non forma
& virtute eius duntaxat
descripta, sed loco etiam of-
fensio in quo habitaret. Ve-
rùm eo quoque Dei genitri-
cio, priusquam annus elabe-
retur, repudiato, nihil vere-
cundatus, quòd coram tam
multis, cum vt diuinum ho-
minem laudibus extulisset,
mutationem instituit, Hie-
rosolymitanum Dositheum
ad OEcumenicum patriarchatum
euecturus. Quod cū
Canones nõ permittere sci-

Non desunt
prætextus iis
qui alios de-
turbare cu-
piunt & pos-
sunt.

Nicetas Mun-
tanus patri-
archa.

Leontius ma-
nachus patri-
archa.

Somniis form-
ia sua Ifaaci-
us confirmat,
& stolidum
vulgus suspen-
dit.

Vulpecula coruū hiantem deludit. Improbitate Ifaacij profana Theodori ambitio castigatur.

† ἢ αὐτὸν ἔπι τῆς οἰκίας.

Doli mali initia, & progressus. Inanis gloria cupidus à verſuto aulico demulceatur.

Impij legum & disciplinae licitatoris mala mens.

Dositheus & Hierosolymitana & Byzantina ſede excidit.

ret, Theodorum Balsamum, magnæ Antiochiæ episcopū, virum ea ætate iuriscōnſultiffimum, astu circumuenit: & in priuato colloquio indignationem simulat, quod Ecclesia piis & doctis viris ita deſtituatur, & monastica virtus ita obſoleuerit atque euanuerit, vt nemo sit qui vniuerſalem ſedem, non fecus ac folis irrequietus circuitus orbem terrarum, illuſtret, cœtūmque fidelium quām optimè gubernet. Hęc & id genus alia non sine dolore præfatus, ſubiunxit, olim fuiſſe ſibi in animo, illū ex Antiochena ſede in Oecumenicam, vt illuſtrem legalis puritatis lucernā tranſferre. Sed ab ea mutatione veterum canonum & eccleſiaſticarum ſanctionum interdicto deterreri. Si verò ipſe, vt legum & canonum peritiſſimus, tranſlationem, vt olim, ita nunc quoque habere locum, demonſtrare, ac vulgo perſuadere poſſit: ſe omnino id in lucro deputaturum, eūmque (modò liceat) incunctanter designaturum. Hoc modo tractatus Theodorus, omnia rata fore affirmavit. Poſtridie concilio Pontificum in æde ſacra indiſto, & quaſtione illa agitata, tranſlatio ſtatim conſeſſa, & literis Imperatoriis cōfirmata eſt. Ac Antiochenus vt antè fuerat, ita manit Antiochenus. Dositheus verò à ſede Hieroſolymitana Cōſtantinopolim eſt tranſlatus, cū tā frequenti & ſplēdidō comitatu, vt haud dubiè regium triumphū æquaret.

πόλεως μεγάλης Ἀνποχείας Θεόδωρον τὸν Βαλσαμὸν, ἀδελφὸν τῶν τότε πάντας ὀνόμαστοις· ἃ δὴ καὶ μὲν αὐτὸν συγχρόμῳ, χρηματίζεται τὸν ἀρχάλλοντα. εἰ οὗτος ἀνδρῶν φιλοθέων καὶ λογίων ἢ ἐκκλησία ἀναίετα, καὶ ἡ μοναχική διέριπται καὶ ἐφάντωται ἀρετῇ, ὡς μὴ ποτέ. ἢ ἡμέλειον τῶν ἰσχυρῶν πῆρα τὸν ἀεικνήτων ἡλίον, ἢ ἢ τὸν ἐπὶ τῆς κερειάκων τῆς ἱερῆς καὶ διδασκαλικῆς θρόνου, καὶ ἀείτως πὶ τῆς πῶν διδασκουῶντα πλήθους, καὶ τοιαῦτα ἔτερα χερταλιστικῶς ἀναβαλόμενος, ἐπήγαγε πάλαι μὲν βούλεδι ματνεργεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς Ἀνποχείας ἐκκλησίας εἰς τὴν οἰκουμένην ἀεικνήτων, ὡς λύχρον τὰς τῆς νόμων τηλαργίας πάμφωτον, ὑπεσέλλεδι δὲ τὴν μετάδεσιν ὡς πάλαι τοῖς κενόσιν ἀπειρημένῳ, καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀπαδουσαν θεομοῖς· εἰ δὲ αὐτὸς ἁγίου ὡς νόμοις καὶ κανόνας ἀκρεβασάμενος χέρεαν ἔχουσαν ἀποδεδειχέναι, κατὰ πῆ καὶ νῦν τὴν μετάδεσιν, καὶ τὰς τῆς πολλὰν εἰς τὸ μετὰ μὸς τὴν γνώμης, ἔρμαιον ὀνότως ἡγήσεται τὸν ἀεργεῖν, καὶ οὐκ ἀναβαλεῖται τὸ πέρας, ἀνδρῶν ποιοῦν τὴν ἀεργεῖσιν. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς οὗτος μετῆλθε τὸν Ἀνποχείας Θεόδωρον, ὁ δὲ πάντα ἐκτελεῖ ἡμέλει κατὰ τὸν σύλλογον αὐτὸν μετ' ἐπὶ τὴν τὴν ἡμέραν ἀρχιρέων ἀνὰ τὰ ἀρχεῖα τὰ ἱερά, καὶ συνέδοι ἐσιζήσεις ἐπὶ μεταθέσεως, ἃ ὡς πῶν πῶν ἃ χέρσις, καὶ τὸ μὸς ἐπὶ βασιλικῶν συμπαρεσούμενος βήματος, καὶ ὁ μὲν Ἀνποχείας πάλιν Ἀνποχείας ἐώμενος, καὶ ὁ Δοσίθεος ἀπὸ τῆς ἱεροσολύμων θώκου εἰς τὴν Κωνσταντινὴ πόλεως ἀναγόμενος, καὶ ἡ ἀροπομπή ὡς λαμπερότη καὶ πολυανθρωπότη τῆς πόλεως, ὡς ἐπὶ καὶ θεράμβοις βασιλέων ἀμφήεις, καὶ

καὶ ἀρχαῖς ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ἀρχεῖς, καὶ τῶν κανόνων εἰκὴ κερτανωπία μὲν, ἀμέλει τῶν καὶ μὴ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐνελεῖν τὴν γέλωτα ἔχοντες, ὡς ἀεργεργίας ποιῆσι καὶ ὀχλαργώμασι λογιάδες τῆς βήματος, καὶ τῆς ἀρχεῖων ὀπόσον ἐχέτω γλῶττις ἀεργεργίας λόγον ἰχυρῶν ἐπίσημων οἰκουμένης ἐπιβίτης ἐκκλησίας ἀλλοτρείας ἀκείει Δοσίθεος, καὶ ἀαλυομὲν ἔχε τὴν δούτερον πῆμα, καὶ τῆς θεοῦ κατὰ γεται· τὴν δὲ ἡ τῆς μὴ φέρεν ἔχον ὁ βασιλεὺς, ἀαμυρόμῳ μὲν, καὶ παντοῖως ἀσδύων ἰχυρῶν τὴν κερθεῖσαν μετῆσιν· ἃ μὲν βραχυῶ πῆμα χρόνον ἀναλύσας τὰ ἐπὶ τὸ μὲν, αὐτὸς ἐπὶ ἐξεε τον Δοσίθεον· ὅτε καὶ δὲ τὴν πελενεφόρον αὐτῆς δουφόρον, καὶ τῆς τῆς παλατῆς ἐκκείταν, ἀεργεργεῖν αὐτὸν εἰς τὸ μέγιστον τέμμενος, δειδῶς μὴ τὸ πῆμα νεωτερίσων μὲν δὲ μῖσος ἀπασιν ὡς φιλόθεον ὁ Δοσίθεος, ἃ τὸ τῆς κατὰ τῆς ἐπὶ μὴ κερεῖς ἀεργεργεῖν ἐνστατικὸν τε καὶ φίλαυτοῦ ἐπαμῆτον· ἀλλὰ καὶ πάλιν τῆς θεοῦ ἀποδιοπομπεῖται Δοσίθεος, καὶ πέπονθεν ἀεργεργεῖ τὸ τῆς ἀσωπείας κωδὸς, ἢς τε δειπεν ἀποπεσῶν ἱεράς ἀρχῆς (ἐτεροῦ ἱεροσολύμων κερθεῖσιν) ἃ τῆς μείζωνος θεοῦ καθαρθεῖς· καὶ τῆς μὲν εἰς ἐπειτα καὶ ἀεργεργεῖ τῆς πατρίδας, μέγας ὢν σκδουφύλαξ ὁ Ἐπιφίλινος Γεώργιος.

5 Τότε δὲ ὡς ἀπανταχὴ ἐπὶ ἡδῶ, ἐκ Σολομωντέων βιβλῶν ἰσδάλματα τῶν ἐσομένων καὶ πῆμας ἐμφάσης καὶ πῆμας ἐνεροπομπῆς δαίμονας ἀποτρογῶν ὁ Δοσίθεος, ἔχων ἀπερδῶ ἰσδῶ, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄτων εἰλες τὴν αὐτὸν κερθεῖσιν ὁ δὲ γε Περτοστράτωρ καὶ τὰς βασιλικὰς ἀποθημοσιώας ἀεργεργεῖ μὲν, παρεβλέπετο τὰ ἀεργεργεῖ αὐτὸν γραφομὲνα ὡς τῆς τῆς ἰσδῶ, καὶ ἀπας

At primarij sacerdotēs, cæterique facundia insignes, qui se canonib. temerè violatis deceptos videbant, obstupefacti, cū risum diutius perferre non possent, extraordinaria conciliabula & plebis conuenticula instituant: alienæ ecclesiæ occupator, audit Dositheus: seculo honore abrogato, è sede educitur. Imperator verò ignominiam illam non ferens, omnibus modis aduerſatur: ac nihil non facit, vt approbata illa translatio valeat. nec multo post, abrogatione sublata Dositheumque denuò confirmatum, per bipenniferos satellites, & palatinos proceres in sacram ædem deducit, populū motum veritus. Erat enim Dositheus ob ambitionem, & Imperatoris intempestiuā pertinaciam, & parum laudatum sui studium, omnibus inuisus. Cæterum rursus sede eiicitur, eodemque modo quo canis Aesopicus, & pōtificatum, quem tenuerat, amittit (nam alius Hierosolymis electus erat) & maiori sede excidit, magno vaporū custode Xiphilino Georgio Patriarcha designato.

5 Tum verò, quod vbiq; erat celebre, ex Salomonis libris futurarum rerum imagines & formas quasdam, instar dæmonum qui somnia immittūt, depingendo, non naso, sed auribus trahebat Imperatorem. Cuius iussis Protostrator obsequens, literis regis neglectis, totus in

Ridiculi homines nullū non mouent lapidem vt iniurias sibi illatas vindicent.

Isaacius intercedit vt iudiciali ordinatione tueatur. Ita seculares cū Ecclesiasticis sepiſſimè rixantur.

Pſeudenti copii characteres.

Magnus nebulo pro meritis multatur.

Infelix princeps illicitis actibus, futurorum scientiam inquirat.

Protostrator Frederico frustra infidatur.

co erat, vt Alemannis noceret frumentatū exeūtibus & quadam nocte circiter bis mille insignibus equitibus delectis, ad Philippopolim proficisci, & insidiis in collibus illis collocatis, frumētatores manē inuadere instituit. ac ei rei intentus, impedimenta feruitia militum, & reliquum exercitum, quasi numine afflatus, nobiscum discedere iussit. Priusquam enim diluxerat, Alemanni ab Armeniis Pruseni castelli (ibi enim constiterat Imperatoris exercitus) de Protofratoris consilio certiores redditi, eadem nocte ultra v millia cataphractorū in nostrum exercitum immittere properabant, nostris speculatoribus & custodibus deceptis, nec Protofratori facti obuiam. Nam is quidem partes montibus vicinas, in quibus prædia erant adhuc commeatu referta, pertransibat, & tumulos subibat, ne ab iis conspiceretur, quos venabatur. Alemanni verò confidenter per planiciem ad Romana castra pergebāt. Sed cū nemine reperto, nostros pridie sub cœnæ tempus discessisse, delectisque fortissimis ad frumētatores suos circumueniendos abiisse audiuisent, ne expectato quidem nuncio, conuertunt equos, vt ab iis inuenirentur, à quibus quærebantur. Igitur cum ex eo colle descenderent, qui iuxta Prusenum castellum eminent no-

Alemannorum in bello sagacitas.

Quæ inficio hoste & celeriter garuntur in bello ea sunt utilissima, & plerumque felicissima.

Confidentia, bellicetatus.

Alemannorum intrepidus animus.

ἐγίνετο τῆ δρασσίᾳ πικρὰν τοῖς Ἀλαμαντοῖς, καὶ ἐφρουρανοῦν ἐξιδόντες, καὶ διήκουσαν τῶν διχίλιους τε καὶ εὐίππωνος δόπου κεκρυμμένως, ἠθέλησαν ἀίχου πικρὰ Φιλίππου πορροῦθῆναι νυκτὸς, καὶ τῆς ἐκείνου βανῶν ἐρχομῶς ὑποκαθίστασι λόχον, καὶ τοῖς σιτοφόροις ἐπιθέσθαι ὄρθρου. καὶ αὐτὸς μὲν τοιαύτης εἴχου παρὰ τῆς. τὰ δὲ σκωφία καὶ τὸ ὑπερῆκον τοῖς στραπώταις ἐτύλιγον στρατόμα ἐκείθεν μεταβύωμα μεθ' ἡμῶν ἐπέταξον, ὡς εἰ θεῶθεν ἡμῶν πνύσσεις ἔπω γὰρ ἡμῶν δὲ γεγελωσάν, καὶ οἱ Ἀλαμαννοὶ μαδόντες παρὰ τῆς ἐς τὸ φρούριον τὸ Περσουλῶν Ἀρμενίων (ἐκείσε γὰρ ἡ βασιλικὴ κατεστρατοπεδούετο στρατῶσα ἡμῶν) Περσοστρατοπεδούετο βελήης, νύκτα τὴν αὐτὴν ἐξάραντες τῆς Φιλίππου παρὰ τὰς πέντε χιλιάδας σιδηρῶν κατὰ στρακτοῖ, ἐπιθέσθαι ἡμῶν ἠπειρήσαστο, λαδόντες οὐκ εἴχον μὲν ὀπίηρας καὶ φύλακας, μηδὲ τοῖς ἄμα τῶν Περσοστρατοπεδούετων σιδηρῶν σιδηρῶν, ἐπεὶ καὶ ὁ μὲν Περσοστρατοπεδούετος ὄρεσι παρὰ τὴν μέσην ἐπεπορεύετο. ἔνθα καὶ χωρὶς ἡμῶν εἰσέτη τῆς ἐπιπέδου εἰων ἔμπλεα, καὶ τοῖς γηλόφοις ὑπέδύετο, κλέπτων τὸν στρατῶνα παρὰ τῆς ἀφ' ἡμῶν. οἱ δὲ Ἀλαμαννοὶ πεποιδότως ἐβάδιζον τὴν δὲ λεία πεδία εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν στρατῶνα φέρουσαν ὡς δὲ ἐδένα εὐροσαν ἀπὸ τῆς οἱ πολέμοι, ἀλλὰ τὴν ἀποσκόλιον τῆς στρατῶμας, καὶ τὴν τῆς δὲ εἰλίω ὑποσῆσση ἐκείθεν ἐπύθοντο. ὅσον δὲ αὐτὰ κέρπσον, καὶ τῆς ἐκ τῆς γῆρας σφῶν τὰ σῖτα εἰς τὴν παρεμβολὴν μεταφερόντων ἐξωρμύκασαν, μὴ ἀναμείναντες τὴν ἀγγελίαν, τοῖς ἵπποις μετῴκειαν, εὐρεθῶσαι τοῖς ζῆτῶσι αὐτοῖς Ρωμαίοις γλιχόμενοι. οὐκοῦν οἱ μὲν τὸν ἐκείθεν λόφον ὑποκατα-

βαννοντες, ὅς καὶ τὸ φρούριον ἐξήρῃαν τὸ Περσουλῶν. οἱ δὲ ἡμέτεροι αἰό-

αἰόντες, παρὸς ἐμῶν ἀλλήλοισ ἀδοκῆτοι. ἐπεὶ δὲ ἐσυμπλακέντες ἐμάχοντο, οἱ μὲν Ἀλανοὶ ἐξηγόμενοι αὐτῶν ἔχοντες τὴν Ἀλεξίου Βραναῦ ἕν τὸν Θεόδωρον, μητροῦ ἔπεσον πάντες, ὡς μόνον καὶ παρὰ τοῖς μαχόμενοι τοῖς Ἀλαμαντοῖς. οἱ δὲ Ρωμαῖοὶ ἐδραπέδον παρὰ τῶν ἀκλεῶς, μηδὲ καθεστῶς ἐμβλέψαντες ἐν ἡμῶν ὑπενέκοντες. καὶ αὐτὸς δὲ Περσοστρατοπεδούετος ἀλλῆς ὁδῶ ἀνακαχωρησῶς, ἀφῆλθε ἡμῶν ἐκ τῆς ἡμῶν εἰς τρεῖς ἡμέρας. τριτάτῃ δὲ τὰς χεῖρας τῆς πολέμων διεφυγῶν. μέλις ἐπανέζουξεν, ὡς ἐκ μακρῆς πελάγους εἰς λιμῶνα κατάραι, ἐπὶ τὴν ἀλλῆν ἀποπύων τῆς μαχόμεν, ἐπὶ τοῖς ὁπότερον ἐν αὐλοῖς τὰς ἐπιπέδου αὐτῶν ἀλῶνα ποροῖ μέρους ἐξέτρεως φωνῶν τῶν Ἀλαμανῶν. πολλοὶ δὲ καὶ ἀποπύοντες ἀνῆλθον εἰς τὸ στρατῶνα ἐπαυλῶσαν, τῆς σιδηρῶν τῆς δόρυμα λακισαῖτων σφίσι τῆς ὀχρημάτων. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς τοσούτων ἀπεχρησῶν ἀλλήλων Ἀλαμαννοὶ τε ἔΡωμαῖοι, ὡς σαδῶν διεσάναι πλείους τῶν ἐξήκοντα. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τῆς Φιλίππου παρὸς ἐμῶν, ἡμῶν δὲ καὶ τὰ ἐξατα τῆς Ἀχρῖδῆς γυόμενοι ἡσυχάζοντες, εἰ σωζόμεθα μόνον ἐπιμελόμενοι. εἶπω δὲ πᾶσι ἔτερον, κείροντες τὴν ἰδέαν, τὰ σῖτα εἰσεφερόμεθα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐισελήλυθον τῆς βασιλείας ἐνώπιον, ἐν δὲ εἶναι μὲν τῆς ἀγῶν ἔπεισαν. καὶ ἡμῶν δὲ αὐτοῖς μὲν βραχὺ ἀφρομένοι, καὶ μέρους πάντες διηγησάμεθα, παρὸς ἐμῶν, ὡς φασὶν οἱ Ἀλαμαννοὶ, μηδὲν ἔτερον εἶπὶ τὸ πείσαν τὴν βασιλέα Ρωμαίων τὰ τῆς ἔπειρων χριστιανῶν ὄρκια παρὰ βλάβει, ἢ τὸ μὲν τῆς Σαρακηνῶν ἀρχόντου παρὰ σιδηρῶν, καὶ καὶ τὸ παρὰ αὐτοῖς καὶ φιλίας

ftri verò ascēderent, ex improuiso concurrerūt. Vt ad arma vētū est, Alani Theodoro Alexij Branæ filio duce, ferē omnes ceciderunt: quippe qui primi & soli cū Alemannis pugnarent. Romani verò præcipiti & turpi fugā se mandabant, vix aspectu hostium tolerato: & ipse Protofrator alia via elapsus, à nobis in tertium vique diem visus non est: & manibus hostium cupidissime euitatis, vix tanquam ex longo mari falsam veluti aquam adhuc expuēs, in portum peruectus, rediit, confusis Alemannorum vocibus de eo capiēdo adhuc aures eius perfonantibus. Multi quoque sine armis, sine equis in castra redierunt, fractis in illa cursus contentione vehiculis. Ex eo tantum ab Alemannis seivcti fumus, vt ultra l. x stadia recederemus. Nā illi ad Philippopolim permanebat. Nos circa extremitates Achridi quiescebamus, de vita duntaxat conferuanda solliciti: imò & nostram prouinciam populabamur, vt cōmeatus supeteret. Quæ cum ad Imperatorem perlata essent, vix eum mouerunt, vt nonnihil de pertinacia remitteret. & nos etiam paulo post ad eū profecti, singula diligentius exponebamus: illo adiecto, Alemannos dicere, nihil esse aliud quod Imperatorem ad negligenda Occidentaliū Christianorum pacta impulerit, nisi quòd cum principe Sarracenorum pacem fecisset: & (vt moris illorū esset in amici-

Alanorum fortitudo in utilis, propter fociorū ignauiam.

Nec enim pedibus sed manibus viam sibi aperiuunt viti fortes.

Fugacis ducis descriptio.

Nicetæ in earum conditio.

Isaacij inconstantia & insolentia erga Alemannos.

Mutua sanguinis gustatio, fœdus confirmatio inter Saracenos & Alemannorum principes.

tia constitucunda vterq; vena in pectore incisa, suu alteri sanguinem propinasset. Sic tandem eius contumaciam ita fregimus, vt consilio in contrarium mutato, Alemannorum transitum in Orientem expeteret. Quem cum regem, ob instantem hyemē (nam Nouembri mense hæc acta sunt) in vernum tempus differre cerneret, rursus ad ingenium rediit: & per literas, contra decorum Imperatoriū, regi vaticinatus est, eū ante Pascha moriturū. & vt alia quæ antecessere præteream (plura enim habent, quæ in dictis & factis autoris culpentur, quàm quæ laudentur (vix adducitur, vt legatos ad illum reuertī patiat. E quibus vbi is cognouit, Imperatorem eos neque confessu, neq; vilo alio singulari honore dignatū esse, sed æq; vt Romanos feruilliter astare fuisse, quamuis episcopos & cognatos suos, indignationem & iracundiā dissimulare non potuit. Vt autem legati nostri ad eum venerunt, & ipsos sibi assidere iussit: nec ministros, coquos, & equifones eorum astare passus est. Qui cū decere negarent, vt ministri regi maximo assiderent, satis esse, quod suis dominis honos is haberetur: non destitit, sed inuitos etiam illis assidere coegit. quo facto Romanos subsannabat: & innuebat, eos neque virtutis neque generis habere rationem, sed vt subulci porcos omnes siue pingues & pre-

Imperatorē nō decet circulatoris imperatoris partes sibi tribuere.

Multo minus aliorum principū legatos opprobrio afficere.

Frideticus Græcorū insolentiam lepidio facto subsannat, porcisque potius quàm hominibus similes esse ostendit.

κατατροπῶν ἐπιμονῶν ἀμφοτέρους χάσασθαι φλέβας τὴν ἐπιπέδου, καὶ τὸ ἐκείθεν ἐκρυέν ἅμα ἐκότερον εἰς πόσιν ἀλλήλους ἀπὸ πορτείναν, καὶ μεταβαλεῖν οὕτως ἰχθυοσαμῶν τὴν ἐνστάσεως, ἀμέλει τὴν ἐναντίον τεραπό μῦθος τὴν πορτείας ὁ βασιλεὺς πορτείας, ἐγλίχτο τῆς ἐς ἑω τὴν Ἀλαμανῶν περιμώσεως ὅσον ἢ τὴν ῥήρα δὲ τὴν ἐς χειμῶνα τῆς ὡρας μεταίεσθαι (ὡς γὰρ νοέμβριος μὲν, ὅτε ταῦτα ἐγένετο) εἰς ἕρ τὴν μεταίεσθαι ἀναπείθετον, πάλιν τοῖς πορτείας ἐνέμειρε, ὁ ἐπιπέδων πορτείας γόρδου τῶν ῥήρα, βασιλεύσιν ἐχ ἀρμόδιως, ὡς θανείταμ πορτὸ τὴν παχαλίων ἡμερῶν. ἔπειτα τὰ ἐν μέσῳ παρὸν πλείον κατηγορεύει τῶν δρώντων καὶ λέγοντων ἡπὲρ ἕπαμνον ἐχνητα, πείθετον) μόλις διαφείναμ τοῖς πορτείας βίβας ἐς τὸν ῥήρα ἐπαυελθῆν. αὐτὸς ἢ τῶν τοῖς ἰδῶν, καὶ μαθῶν ὡς ἔτε κατέδρασε ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς μετέδωκεν, ἀλλὰ δὲ λαοφειδῶς ἐπίσης Ῥωμαίοις αὐτῶν παρεσίγησαν ὅππῃ ὁμοῖοι, ἔτε πινὸς ἐτέρες ἡξιώθησαν ἀγαθῆ, ὡς ἀρέτε ἐπίσκοποι τε ὄντες καὶ αὐτῶν πορτείας, ἡγανύκτω, καὶ δὴ ἁλῶ τὴν ἐπὶ τῶν γωνόπ τῶν δὲ διαπορτομῶν. ὡς δὲ καὶ πορτείας βίβας ἡμέτεροι παρὸν ἐκείνων ἀφίοντο, ἑαυτῶν συμπαρέδροις πεποίηκεν αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ὑπηρετε μῶθος αὐτοῖς, μηδὲ τὰς ὀλοποιεῖ καὶ ἰπποκόμους καὶ μάτηντας παρτείας ἀφεικῶς. μηδὲ ἢ ἢ λερῶντων ἐκείνων εἰκὸς, βασιλεῖ μεγίστω συστωκῶν ὑπηρετας ἀρκετῶν γὰρ ἐπὶ καὶ εἰ κύριοι αὐτῶν συνεδρόκοις, ἐκαθυφῆκεν τὴν μικρὸν τὴν σκοπῶν, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐκόντας τοῖς δεσπότης αὐτοῖς συστάται κλητῶν. ἐν οἷς ἐπορτείας Ῥωμαίοις καταμωκῶ μῶθος, καὶ δεκνὸς μὴ ἀρετῆς καὶ γένους ἔπ) παρὸν αὐτοῖς διασολῶν, ἀλλ' ὡς εἰς συτῶν οἱ συφοβοὶ τὰς οἷς ἀπαξάπασας εἰσελῶσιν εἰς ἕνα σαθμὸν, μὴ δὴ σῶντες τὰς

ταῖς πύλαις καὶ πλεόνως δὲ χρεῖν ἐχέσας τὸ ἄπο δίδου, ἔπει καὶ Ῥωμαῖοι πορτείας τὰς ἐχέσιν ἀπαντας. ἐ πολλῆς ἢ δὲ πορτείας καμῆ, ἡνάγκασεν αὐτὸν ἢ τῶν ἐπιπέδων ἕπει ἀπῶσιν μελέτω τὸ σράτευμα. ἐκέν αὐτοῖς μὲν ἀπεισιν εἰς ὄρεσιά δια, καὶ τὴν Φιλιπποπόλιν εἰασε τὸν ἑαυτῶν, καὶ τοῖς ἐπιπέδων μὲν ἡγεῖν ερετεύμαθος, εἰπὼν, ὡς ἀναπαύσασθαι χρεῶν ἡμᾶς ἐνταυτοῖς, ἀλλ' ἢ τὰς παρεμείνας κήμας καὶ τὰ πορτείας μῶθος γόνατα ἐκ τῶν παρτείας τῶν βασιλείων Ῥωμαίων ἀναρῶσθαι. ὁ ἐπείδ) ὁ χειμῶν παρῆλθε, καὶ τὰ ἀδῆ ἔδωκεν ὁσμῶν, ἀνέστειται τοῖς ὄρκοις ὅτε βασιλεὺς καὶ ὁ ῥήξ, καὶ τότε ἐμωμόκεσαν οἱ ἐπίσκοποι καὶ μεγιστῆρες, παρελεύσεσθαι τὸν ῥήρα δὲ τὴν Ῥωμαίων γῆς, καὶ μὴ δι' ἀρῶν ἢ ἀμπελώνων διελεύσεσθαι, ὁ δ' αὖ βασιλεὺς, πορεύσεσθαι, ἐπὶ ἐκκλινεῖν δεξιῶν ἀρῶν, ἕως τῶν Ῥωμαίων παρελεύσεσθαι ὄρεα. βασιλεὺς ἢ ἐδῶκε πνας τῶν ἐξ ἀμῶτος ὁμῆρος, ὡρῶσθαι ἢ καὶ ἔδον τῶν μεγίστων νεώδπο τῶν ἀρῶν καὶ τῆς βασιλείας ἀλλῆς πεντακόποι, ὡς ὁ βασιλεὺς ἀπῶσθαι τὰς συνθήκας φυλάξει, καὶ χορηγῶσθαι τοῖς Ἀλαμανοῖς ἡγεμόνας ὁ δ' ἐπὶ ἐφόδια. τότε καὶ τὸ κελτῶν τῶν Βήλων πνὲς εἰς τὸν ῥήρα καὶ λέρων ὁμῆρον σελλόκοι, ἐχ ὑπῆκεσαν βασιλεῖ καὶ μὴ ἔχοντες ἀπῶσθαι, καὶ κατῆσθαι οἷα δὲ ἀδῶς, γωνίας ἀλλοστῶν δόμων ἑαυτοῖς ἐντύμβῶσαν μέχρη τῆς εἰς ἑω τῶν ῥήρων διαβάσεως. βασιλεὺς δὲ χολωθεῖς, αὐτῶν μὲν τῶν κελτῶν τῶν Βήλων, ταβελλίονας ἀπίσειλεν ὄφιδας τὰς ἢ τῶν μὴ περὶ ἐνταυτοῖς τε καὶ οἰκῆσθαι, οἷς ἡρεῖτο παρέχῆσθαι, καὶ διημῶσθαι ἐτέροις πορτείας ἀλλετο

cij maioris, siue macilentos, in eandem haram compellerent: ita Romanis etiam sine discrimine quosvis astare oportere. Non multo post, commeatus penuria coactus, exercitu diuiso, Orstudem abiit, filio suo cum episcopis & iustis copiis Philippopoli relictis, quibus dixit, *Vobis hic requiescendum est, dum fessas tibias, & labascetia genua ex illa apud Græcum regem statione refocillaueritis.*

ὁ Elapfa hyeme, cum prætiam refflorescerent, fœdus inter regem & imperatorem renouatur: ac illius principes & magnates iurant, regem per Romanas prouincias via regia transiturum, neque leua neq; dextra vel in vineas vel in agros euagantem, donec Romanorum fines excesserit. Imperator verò quosdam cognatos suos dedit obfides, & in maximo templo circumforanei & palatini proceres di iureiurando sunt adacti, Imperatorem pacta imuiolata cõseruaturum, & Alemannis viæ ductores & viaticum suppeditaturum. Tum etiam quidam ex Beli iudicibus, ad regem obfidum loco mittendi, quia palam Imperatori refragari, tutoq; federe domi non poterant: in alienarum ædium angulis, donec rex in Orientem transfisset, sese abdiderunt. Enimvero Imperator iratus; iudicum loco tabelliones misit obfides, & contumacium possessiones & edes iis donauit, quibus uoluit, aliosq; iudices designauit.

Ve exercitui consuleret filium in hybernis relinquit Isaacio festiue insultans.

Potentis hostis virtute indomita fractus Isaacius, tandem cecidit.

Fridetici traiectus in Orientem, nõ aduersante Isaacio.

Iudicum Belii timiditas. Eiusmodi togati viri vt plurimum sunt meticulosissimi.

Sed à molli Imperatore in integrum restituantur.

Nō sine precio pacem in alieno imperio redimendam esse docet Fridericus.

Philadelphienſium perſidia.

Laodicenſiū hospitalitas. Friderici pietas & humanitas.

Turci perfidia. Turci Friderico danti pecunia.

Pōst verò cū id nō cōtūmācia, sed metu nō superuacua- neo factū esse cōperisset : eis & possessiones & dignitatē pristinam restituit. Pactione peracta, regi quatuor centenarios argenteæ monetæ, & eximias telas auro intertextas mittit, aliāque ab illo munera recipit. Inde plurimis nauibus equestrib. Calliopolim perductis (nam id quoque conuenerat, vt duabus nauigatiōibus totus exercitus traiceret, rege metuente, ne Romani pactis violatis paucos vnā vehentes in traiectu occiderent) Rex diebus nō amplius quatuor in orientem peruenit. Vt ad Philadelphiam accessit, neque per urbem transiit: & eius incolę simulata amicitia, in regis discessu, in inimicitias erumpente, partem exercitus per latrocinium sunt adorti. vt verò res parum successit, sed ferreas statuas aut gigantes sibi oppugnare videbantur, terga dederunt. Alemāni verò per Aquilæ prædium (loci nomē id est) profecti, ad Phrygiæ Laodicæm castra posuerūt: ibique humanissimē suscepi, & hospitalius quām alibi vsquam tractati, cum omnes Laodicētib. faustissima quæque à Deo sunt precati: tum rex manib. & oculis in cœlum sublatis, genibus verò humi flexis, orauit, vt quicquid vitæ prodesset, quicquid animis salutē afferret, id à gubernatore vnuerſitatis Deo patre, illis tribueretur hac adiecta clausula: Si Rom.

ἕσπερον δὲ μὴ ἀπειθεῖαν, ἀλλὰ δειλίαν (ἢ) οὐκ ἀλογον, ὀπιγνοῖς τὸ παραχρῆν, τὸ κτήσεων κυρίως αὐτῶν πεποιθῆκε, καὶ τῶν ποστέρον ἡξιώκει τιμῶν. τῶν δὲ σιμφο- νίων πεπερασμῶν. βασιλεὺς μὲν τῶν ῥη- γιμῶν νομισμάτων ἐπέλεξε κεντῶν. εἰα τεσσαρα, καὶ περὶ φανῆ νήματα χρυ- σοῦ φῆ, καὶ κένθη ἄλλοις αἰπιδεξιοῦται τῶτον δωρήματα καὶ τεύθεν πλοῖαν πλεί- σαν ἰπποαγωγῶν ἀπενεχθέντων εἰς Καλ- λιόπολιν (ἐπεὶ καὶ τῆτο ἀλλήλεις σιωέδο- ξον, ἄσε δε πλάιστοι διτῆς μὲν πάν- τος αὐτὸν δεσπεραγωγῶν σατεύματα, ἐδεδίει γδ, μὴ πῶρα ἀπονδῆσαντες ῥω- μάιοι τοῖς κτ) βραχέεις δεσπεσῶν εἰς τὸ ἀντιπέραν ὀπίθων (αὐτῶς εἰ ἡμερας πωλείοσι τῶν τετάρων κτ) τῶν ἐω γίνεται, ὡς δ' ἡγήσε κτ) τὸ Φιλαδέλφειαν, ἔτε πα- ρήλαθε δε τῆς πόλεως, καὶ οἱ ταῦτης φιλον δεκτῆντες οἰκίστες, ἐν τῶ ἀπαίρειν τὸν ῥῆγα ἐκείθεν, πρὸς πόλεμον μεθρημ- ὄησαν, καὶ μέρει τ σαπαῖς κτ) λησεῖαν ἐπέδντο. ὡς δ' ἔπερὶ χῶρῆς τεταῖς τὰ κατὰ θυμῶν, ἀλλ' ἀπὸ εἰάσι χαλκῆρεση ἢ γήρασιν ἀπεταβλήτοις περὶ ἡγίσοντες ἔγνωσαν, μετέθεν τῶν ὀρμῶν εἰς τρεσ- πῶν. οἱ ὅδε τῶ ἀετῆ λεγομῶν χεῖρε ποροδέντες, παρενέβαλον εἰς τῶν ἐν Φρυ- γίᾳ Λαοδικῶν ἐν φιλοαρεσθηδέντες ἐκεί- σε ἀσασιῶματα, καὶ ἔσναρηγηδέντες ὡς ἐχέτεροδι, καὶ πάντες μὲν τοῖς Λαοδι- κῶσι παρὰ τὰ θεῶν ἐπιπύξαντο ἀγα- θῶν, ὅ ὅδε ῥῆξ ἔμάλισα. ἀπατείνας γδ τὰς χεῖρας εἰς ἔρανδον, ἔσρας αὐτῶν τὰ ὀμμα- τῶν, τὸ δὲ γῶν καμψας εἰς γῶν, εἰ τι βιω- φελές, εἰ τι ψυχῶν σωτήριον, ἐκτῶ τῶ λων κηδεμόνος θεῶν καὶ πατέρος, ὀπη- ταπῆναι τῶ τοῖς ἰκέτευσεν ἔσραπῶν, ὡς εἰ χριστιανῶς τοῖς τοῖς ἐνδθνηεῖτο ἢ ῥωμάων

prouinciæ Christianis huiusmodi floreret, &

γῆ, ἔκ ἐγγωμόνως ἔτω τοῖς χεῖρας ὀπλί- τας καὶ περὶ δέχοντο, καὶ κένθη τὸ ὀπιπερ- ῶν πλῆτον σφῖσιν ἀγαπητῶς ἐδεδό- κησαν αὐτῶν, τὰ ὀπιπῶ εἰα μετ' εἰρήνης πα- ρήροντες, καὶ αὐτοῖς τὰ ὀρμαῖων πῶ- λη παρήλθοσαν, ἀγούτοις χριστιανῶν αἰ- ματος καὶ ὀπῶσας ὀπι κελῶν τὰς λῶ- χας φέροντες. ἀψάμῶροι ὅ τ' αὐτῶ πορείας, ἐδὲ τοῖς Τούρκοις εὐελοπον ἡπίως αὐτοῖς περὶ σφῆρας. ἀλλὰ καὶ ἔτῶ τῶ ἐν ὀ- πων μάχῳ ἐκκλῖνοντες, ἐλῆσδον ὀπι- πῶτε ἴκον, καὶ τοῖς ῥωμάιοις ὀπισης σω- δῆμῶροι, δε τῆς χῶρας σφῶν τεταῖς ἀ- μαρηπὶ παρελθῆν, καὶ πᾶντα χορηγήσῆν, ὀπῶσαν οἱ παροδῶντες χεῖρας. καὶ ἔτ' αὐ- ἔ περὶ κακῆ καὶ αὐτοῖς, εἰ τὰς στυθῆρας ἐπῆρσαν, καὶ δὲ ἐλπίσι κενῶς κερζόμε- νοι, πρὸς πρῶτον ἡρῶν ὀπῶσαν πόλε- μον. τῶ τῶ καὶ πρὸς τὸ κῶσρον τὸ λεγόμενον φιλομῆλιον σὺν κερσητικῶς πόλεμον ὀ- ρῆξ, καὶ τῶ πᾶδων τῶ Ἰκονίως Σουλτά- να, οἱ πῆς αὐτὸν τῶ ἀφῆκεν καὶ βασιλευσιν παρέλυσαν, καὶ τῶ Ἰκονίως ἀπέωσαν τῶ, τὸ πρῶτον πατεικῶν εὐκλῆειαν εἰς γῆ- ρας μεταδῆμῶν δὺσδαμον, αὐτοῖς τε ῥῶτα ἐτρέφατο, ἔ τὸ φιλομῆλιον πολιορ- κήσας ἐπέκρησεν. ἀλλὰ καὶ τῶ τὸ λεγόμενον Γιγμῆλιον αὐτῶς συμβαλῶν, τὸ κῶτῶς ἡγῶτο ὀπῶ καὶ οἱ μὲν τῶ τῶ τὰς τῶ παρῶδων περὶ κῶτῶ τῶ τῶ περὶ σῶσας, περὶ σῶσας τῶ τῶ Ἰκονίως ἐκείθι ἀφι- ξῆν. ὅ ὅδε τῶ τῶ ὑπεναπῶν σῶμμα συ- νῶ, ὀπῶ τὸ πῶ κατῶσρα τῶ τῶ πῶ πῶ, νυκτῶς δὲ εἰς δὺν μοῖρας τὸ οἰκῶν σαπατῶδον διελῶν, τὸ μὲν τῶ τῶ οἰκῶν σῶμῶς περὶ σῶμῶν ἀπέταξε, τὸ δὲ λοι- πὸν ἄπαν ὑποφαινομῶν ἡμέρας εἰς δῶ- δρασαν ἐπέταξεν πῶσῶς ἐν σῶσῶς ἀλλῆς ἀπῶ μῶν ὀδῶ τῶ τῶν Πῶσῶ τῶ δῶλον ἔργον ἀληθῶς ἔτ) ὑποτο- πῶσαντες, ἀπαρῶσαν τῶ μὲν τῶ δὺραειῶν πῶσῶσας. καὶ ὅ τὸ πῶδον

& aded benignè Christi mi- lites suscipere, se & illis o- pes quas attulissent libenter fuisse daturus, commeatu pacatè accepto, & fines Romanorum iampridem fuisse transituros, hastis nullius Christiani sanguine conta- minatis. Cum altius ascen- derent, nec Turcos benignos sunt experti. sed & hi apertam pugnam declinan- tes, latrocinis eos, vbi poterant, infestabant: quanquā æquē vt Romani, pacti, si absque maleficio transirent, se eis omnia quæ prætereūti exercitui essent opus, suppe- ditaturos: ac fanè eis quoque profuisset, si pactis stetitset. nunc inani spe elati, in aper- tum bellum eruperunt. Itaq; rex ad castrum Philomeliū prælio cum Iconiensis Sul- tani iiberis commissio (quem regno erepro Iconio expul- lerant, pristina eius felicitate in ærumnosam senectutē mutata) cū ipsos facilè pro- fligauit, tum Philomelium euertit atque incendit. Eos- dem etiam ad Cingularium vicit. Cū enim angustiis oc- cupatis Alemannorum trā- situm obseruarent, ille con- filio hostiū intellecto, castra in cāpo posuit: & copiis suis noctu bifariā diuisis, vnā partem in tentoriis manere iussit, alteram diluculo fuga simulata viam aliam infil- re. Perfæ autem dolum eum

Perfidie & vanæ gloriæ ignominiosa merces.

Friderici stragema.

Perfarum in cogit. nra. Hic a tē nō licet bis peccate.

effusi, vallum Alemannorum irrumpunt: simul & securi & læti, vt paratam prædā, magnas opes direpturi. Omnis enim Barbarus auarus est, & pecunia causa pleraque, ne dicam omnia, & dicit & facit. Vt verò & qui fugerant, se cōuertunt, & qui in castris erant, confidenter occurrunt: Perfæ circumuenti occidebantur.

7 Neque verò ex his duobus duntaxat præliis rex formidabilis euasit, & apud Orientales gentes celebris: sed ex eo etiam, quòd Turcos ad ipsam Iconium iisdē claudibus affecit. Nam ipse quidē Sultanus ad Taxara profugus, ignorationem excusabat eorum quæ filij sui fecissent, vtpote ab vno ex iis Copatino regnò pulsus. Turci verò hortorum aggeribus & fossis, quæ crebrata sunt iuxta Iconium, occupatis, & maceris pro muro obiectis, Alemannorum accessum facilè se prohibituos putabant, cum omnes sagittarij optimi essent, atque vno in loco expediti, cū grauis armaturæ equitibus pugnaturi. Sed id quoque consilium eorum fuit irritum. Nam Alemanni cum Turcos septa hortorum subire, atque inde velut ex propugnaculis sagittare viderent, sic fecerunt. Quisque peditē armatum in equi sui tergum recepit, vt ex eo tanquā scala, maceria conscensa, comminus cum hoste congrederetur: & ipsi, quā equis patebat iter, opitulaban-

Friderici pugna ad Iconiū.

Turcarū mutationes vt Friderici impetum frangerent.

Consilia ita redduntur, fortis & prudentis ad uersarij sagacitate.

Alemannorū impetum.

γυρόμενοι, τὸν χάρακα εἰσέδυσαν τ' Ἀλεμανίων, ἀφ' ὧν πειθόμενοι ἀμαρτύνοντες, ὡσεὶ καὶ ποροχέρῳ ἐρμάτῳ τοῖς ἐν αὐτῷ ἐκτελέζοντες, πολλοῖς οὖσι καὶ ἀγαθοῖς ἐπεὶ καὶ φιλοκερδῆς ἀπας βαρβαρὸς, καὶ τὰ πλείω ἢ τὰ πάντα κερδοῦσι ὅτι & φθόνου γόμῳ ὡρῶς ἀρνήσιον. Ὡς ἡ οἴτε φεύγοντες ἐπανεύσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς σκευαῖς εὐθαρσῶς ὑπελώπιζον, περιελάμβανον οἱ Πέρσαι, τὴν ὁδὸν εἰς τὸν ἦγοντο.

7 Οὐ μόνον ἐν ἐκ τῶν δυῶν τέτων πολέμων ὁ ῥῆξ ἐγγράνει φοβερός, καὶ ὡρῶς τοῖς ἐσώοις ἐθνεσι διαβίηθη, ἀλλ' ὅτι καὶ κατ' αὐτὸ τὸ Ἰκόνιον τοῖς αὐτοῖς ταῖς Τουρκοῖς ἐβίβαλε διαπραγμασθῆναι αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ σελτὰν εἰς τὰ Τάξορα δραπέτευσας, ἀπελογεῖτο μηδὲν εἰδέναι, ἢ οἱ ἡεῖς αὐτῶν διεκράζαντο, ὅτι καὶ τ' ἀρῆς ὑφ' ἐνός αὐτῶν τ' Κοπατῆνας ἀπεσκορακισαί· οἱ δὲ Τέρκοι τὰ τῶν κήπων ὑπέστειλαν τε καὶ φρούρα τὰ τε, καὶ τοῖς διαύρασι, ἢ συμνεχίς εἰσι πρὸς τὸ Ἰκόνιον, καὶ τοῖς ἐκλήτων περιόλοις ὡς ἔρκος περιβαλλόμενοι, ἐκ τούτων ὡς ἐνοτὸς ἐπιχρήσθη τὴν ἐς Ἰκόνιον πύλινον τῶν Ἀλαμανῶν, οἷα τ' ἐξ ὅτων πάντες κέραιοι πρὸς ἕνα χάρακα σὺν ἡεῖσιν ὡς ἡεῖς ἰππεῖς ὀπλοφόροι ἐν διαχρημαῖς καὶ φοῖς διαμυλλώμενοι, ἀλλ' εἰς κενὸν καὶ τότε σφίσι τὰ διαβάλλια ἔχασαν. οἱ γὰρ Ἀλαμανοὶ διασάμβροι καὶ Τούρκοι τὰς τῶν κήπων ὑπεεισόντας ἀμαρτύνοντες, καὶ ὡς ἀφ' ὀρηθηρίας πινὸς ἐκείθεν πορεύοντες, τὰς ἐπιόλου, ὅτι τὸ αἰκείον ὄχημα τῶν ἰππέων ἕκαστος πρὸς ἐπανελάθειν ὁπωλίτῳ, καὶ τούτοις ὡς διαβαθμίδων τῶν ἰππέων ἄνωθεν τῶν περιελάμβανον δέμενοι, ἢ τὰ οἱ Τούρκοι συμπεσόντες ἐκείθεν, διαφῆκαν ἐκείθεν σφίσι συμπελάθειν.

πλείους. ἐπεβοήθου ἡ καὶ αὐτοὶ ἐν οἷς ἐξελύθη διίπταξεν, ὡς καὶ ὡς τότε κακῶς εἰ πλείους τ' Τέρκων ἀπόλωντο, οἱ ἡεῖς διαπραρῆτες ἐσώθησαν. ἵνα ἡ καὶ τὰς δὲ τ' ἐχθρὸν μαρτυρίας τὸ πλῆθος πτωσάμεθα τῶν πεσόντων, ἐρασκέης Ἰσμηλίτης, ὅς τῳ πολέμῳ τέτρωτο ὡρῶς τετυχῆναι, τῳ βασιλεῖ προσφύειν ῥωμαίων τὴν οἰκίαν ἐπομυῖ μὲν Τρησκείας, διακρίσεις ἀρῆς κατὰ δέξασθαι εἰς ἐκκρόμῳ τῶν, οἱ καὶ τὸν κήπον αὐτῶν ἀπεσφάγησαν. οἱ δ' Ἀλαμανοὶ τὸ Ἰκόνιον καταχρόντες, τὰς μὲν ἐν τῷ ἐκ εἰσέδυσαν, καὶ ἡεῖς ἡεῖς λεηλοῦν τὴν πύλιν ὑπὸ ἀποπῆσαν, ἄνωθεν τῶν διαμυλλῶν τὰς ἀυλαίας πηξάμενοι, ὡς μὲν ἐτερον ὅτι μὴ τὰ ὡρῶς τὸ ζῆλον ἐπιπέσεια ὡς μὲν ἐκείθεν ἐνοσδοασάμενοι τ' ὡρῶς ἔχοντο, καὶ ἡ ἀνάβασιν τὰ τὴν λέγεταί τινα Ἀλαμανῶν πελώριον τὸ σῶμα, τὴν ἰχμὸν ἀπαρῶ μύλων, τ' ὁμοφύλων ὅτι πλείων ἀπολειφθῶναι, καὶ τ' μὲν ἀρῆς ἐπέλεοντα, τῆ ὁδοποιεῖα κενεμῆστα. τῶν ἡεῖς Ἰσμηλῶν ἀθεσιδωῶν πρὸ αὐτῶν ἑσθ' τοῖς πινῆσεντα, κεραιὸς ἕκαστος καὶ τὰς οἰκείας τὰς δὲ ἀπολύοντας. οἱ μὲν ἐν ὡς ἐς κύκλωσιν αὐτῶν διηλητότες περιετόξοντο, ὡς τῶν εὐρεῖ σάκασεπτό μύρος, καὶ τῆ τῶν ὀπλων διαβῶν σφραγισθῆναι, γερμῶς ἐπορεύετο ἀπὸ ἀπὸ τῶν πρὸς ἡεῖς ὡρῶς βολὸν τοῖς τῶν βαρβαρικῶς ἐκείθεν ἐξυλλόγη βλήμασι, καὶ ὡς ἡεῖς ἀρῆς μύρος. ὡς δὲ ἐκείθεν τῶν ἡεῖς πῆ δεισθῆναι τῶν ἀλλῶς ἐπαγγαλλόμενος, ἀπέδωτο μὲν τὸ τῶν ὡς ἐκ ἐνόησιμον, τὴν δὲ ἐπιπέσεια μάχην ἀρῆς ἐξέρυσας, καὶ τὸν ἰππεὸς ἐρῶμον αἰεὶς, ἀρῆς μύρος καὶ ἐνώπιον ἐνωπῆ τῶν Ἀλαμανῶν ἐπεβάλλετο μάχης. αὐτὸς μὲν ὅσα καὶ ἀρῆς ῥεῖα ὄρεσ ἢ ἀνδ' εἰάντα χάλκεον ἐπαγε τὸν Ἀλαμανῶν. ὡς ἡεῖς ἀπὸ ἀπὸ ἀρῆς μύρος παχέια καὶ ἡεῖς ἡεῖς χάλκεον.

tur. Ita tum quoque Turci plerique, mali malè perierunt: nonnulli etiam dispersi, fuga salutem quæsuerunt. Vt autem occiforum multitudinem, hostium testimonio confirmemus: Ismaelita quidam qui ei pugnae interfuerat, ad Imperatorē profugus, per suam religionem iurauit, se c c argenti stateres pollinctoribus numerasse, vt cadauera ex suo duntaxat horto efferrent. Alemanni verò Iconio potiti, urbem ingredi noluerunt: sed in tectis suburbij fixis tabernaculis, nec vlla re alia nisi ad vitam tuendam necessariis inde ablata, cœptū iter sunt profecuti. In hac expeditione ferunt Alemannum quendam corpore ingēti, & robore inuictō præditum, populares suos longo interuallo secutum, pedentem incessisse, equum trahentem ex itinere fatigatum. Ismaelitas verò circiter l viros fortissimos, suis stationibus euagatos, illum vndique sagittis petiisse. Cæterum eum lato scuto tectum, & firmitate thoracis fretum, alacrem perrexisse, nihilo magis barbarorum telis commotum quàm si rupes esset. Vnum autem cæteris iactatiorē, abiecto inutili arcu, longum ensē strinxisse, & concitato equo comminus illum vt promontorium, aut æream columnā gladio percussisse. Alemannū verò gladio, qui heroicam dextram deceret, ambos anteriores

Turcorum fuga.

Maxima cædes.

Prudens clemētia victorem decet.

Alemannorum heros, strenuus & sagax. L. Turcis restitit.

Armorum prudēs & utilis vīus.

Ismaelites audacia intempēstia.

Alemanni prodigiōsi robur.

pedes hostilis equi tanquam fœnum amputasse. qui cum in genua prolapsus, nihilominus sessorem in sella sustineret, ensē in mediū Persæ caput ita impēgisse, ut equite in duas partes dissecto, etiam iumentū tergum, sella quoque dissecta, vulneraret. Eoq; spectaculo Persas attonitos, nō amplius esse aulos vnum eum laceffere, qui nihil accelerato itinere pedetentim vesperi in castra fuorum pervenerit. Aiunt Ismaelitas, veritos ne Rex in ditione ipsorum, ut quos devicisset, moraretur, simulatione benignitatis eum sibi placare voluisse. Eum verò procerum filiis obsidibus acceptis, & plurimis itinerū ducibus assumptis, ita fines eorum superasse. Paulo verò pōst, cum Armeniæ fines attingisset, non paucos ex iis obtruncasse, cæteros domū remississe.

8 Ab Armeniis honorificè susceptus, & dies cōplures ibi commoratus, Antiochiam ire in animo habuit: augefcente in dies eius gloria, & nomine illustrato, tū ob prudentiam, tum propter inuictū exercitū, nullo hoste occurrente. Cū autē ad fluuium quendam pervenisset (ō insperatos & inopinatos casus, vel potius inexplorata hominibus Dei iudicia) vorticibus aquarum suffocatur, vir honesta & perpetua memoria dignus, & πολέμιον. γηρόμορος ὃ κατὰ πνα ποταμὸν (ὡ τ' ἑσθ' δόξαν & ἀέλπιων περιπλώσεων, ἢ μάλλον εἰπεῖν τ' ἀνεπιβίων ἀθεσποῖς κειμένων Θεῶν) τῆς τ' ὕδατων δυνάμεις ἀναποπνίγη, ἀνὴρ δὲ μνημῆς ἀγαθῆς καὶ δίκης καὶ,

Mitus istus, si credere licet.

Ad inauditā vim, mens humana obstupescit, & pedem refert.

Friderici, à barbarorum simulatione sibi cauētis laudata prudentia.

Quem oris sol videt excelsum, hūc occidēs morte oppressū intucitur.

Friderici submersio & præclarum ologium.

μέγα καὶ βαρὺ πλῆθι τ' ἵππων ὀπισθοχμίως ἐπὶ τοῖς πόδασι καὶ ἀμφω τοῖς ἐμπεδίοις, ὡς ἐδ' ἀργῆ πὲρ χόρτον ἀπὸ τεμνῶν ὡς δ' ὀπίθου κλιθεὶς ὁ ἵππος ἐπὶ ἀναβότῳ ἐπειδὴ μύρον εἶχε τῆ ἐφεσθῆσι, ἐκτείνας ὁ Ἄλαμνος τ' ἑραχίονα, καὶ μέσης τῆς Πέρσης κόρσης τὴν ἀνάβωτον κατέλειπε. ἢ τῆ οἰκεία τε ἀντιπύασι τῆ τῆ φέροντος ἰσχυρῶς, ἔπειτα ἀξιοθωμάσας εἰργάσατο τ' τομῶν, ὡς τ' μὲν πλεονεχία διαμεθῆναι διχῆ κακῶς ἢ τ' ἵππων ἐς τ' νῶτον παθεῖν δευπῆλτος τ' ἀσφαβλυ τῆ ἀπλήμειος. τοῖς ὅλοις Πέρσης περὶ τὴν τοιαύτην θέσιν κατὰ πλεονεχίαν, μνηκῆν ἀναδαρῆσαι τ' μεθ' ἐνός πόμενον. καὶ οἱ μὲν ἔπειτα, ὁ δὲ ὡς λέων πεποιθὼς τῆ οἰκεία βόμῃ, ἐκ ἐπέτφνε τὴν πορείαν, ἀλλὰ βάλων ὁ δειύων ἐπὶ ὀλίγοις ὁμογενεῖσι περὶ μέγιστον ἐνδοκίαντο. φασὶ δὲ ὡς οἱ εἰς Ἰσμαήλ ὑφορέμμοι, μή πως εἰς τ' αὐτῶν χόρσαν εἶη χροῖσας ὁ ρῆξ, ὡς ἡδη κατὰ παλαιάσας σφῆσαι, φιλοφροσυνίω ἐς αὐτὸν περὶ ποταμῶν ἐδξάμμοι, ἐδοξά πως αὐτὸν ἐκμελλῆσαι εἶπε. τὸν δὲ ὄμμεα τ' μέγα παρ' αὐτοῖς δυνάμειον τοῖς παῖδας δεξάμμοι, καὶ ἡγεμόνας ὁ δὲ περὶ λαβόμενον πλείους τὰ αὐτῶν ὄρεα ἔπειτα ὑπερβαλεῖν. ὀλίγω δὲ ὑπερβῆν ἡ δὲ τ' Ἀρμενίας ἀλάμνον, ἐβραχίως ἐκ τῆτων δέναι τῶν εἰσθῆσι, τοῖς ὅλοις ἀποπέμψαι ὀπίσω.

Φιλοτιμῶς δὲ ὑπὸ τ' Ἀρμενίων περὶ δεχθεὶς, καὶ συχνας ἐκείσε ἡμέρας περὶ δεχθεὶς, εἰς τ' ἀνπόχε πόλιν ὄρμηθῶ μετὰ χόρσιν, μέγα ἀεί βεβαλόμορος ὄνομα ὅπῃ τε σωῖσθ' ἔπειτα ἀκαταμάχητος κατατύματι, καὶ μηδὲν ἔχον ὑπαντάζον

καὶ, καὶ μακαρίζεσθ' ἀγαθῶς τ' τέλους παρὰ τοῖς ἐχέφροσιν ἀξίως ἐ μόνον ὅτι περ εὐεχῆ γῆρας, καὶ πολλῶν ἐκ τελοῦνίας κατῆρ χροῖσθ' ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν τ' χροῖσθ' πόθω πυρῆμμοι, ὑπερ τοῖς ὀπεσθῆσθε τ' τό τε χροῖσθ' ἄντοκατόρας πατεῖδα καὶ χροῖσθ' βασίλειον ἐ ἀνάπαυλαν ἐ τ' οἰκοῖ μὲ τ' φιλάτων ὄλσον, καὶ τ' ὑπερήφανον βίον τῶν παρωσάμμοι, εἶλατο συλκακας χροῖσθ' τοῖς καὶ παλαισίνω χροῖσθ' ἀνομάτῳ τῆ χροῖσθ', καὶ τ' τῆ ζωπαεχῆ ταφει πμῆς, τ' ἀλλοτεῖαν τ' οἰκείας περὶ κείνας, μὲν ὑποχαλασθεῖς τ' ὀρμῆς τοῖς περὶ σατάγγας τ' δολιχῆς καὶ πάσης ἀργαλίας ὁ δὲ, καὶ τοῖς ἐκ τ' ἐθνῶν κινδυμῶσι, ἀπὸν παρέρχεσθαι ἢ μελλῶν. ἐδὲ τὸ σενὸν ὕδαρ, καὶ ὁ μετρητὸς ἀρτος καὶ ὄστ' ἀνηπὸς, ἐμαχῆ ἢ ὀπίθελα, ὄξε κερσεν αὐτὸν τ' περὶ σθεως. ἐδὲ τέκνων ἐπιχύσθῃ καὶ ἐπιβολῇ μὲ δακρύων, ἐῦστατοι ἀσάσμοι τ' αὐτῆ ψυχῶν συλκακῶσι, ἢ ὄξε ἀήλων. ἀλλὰ καὶ τ' ἀπόστολον Παῦλον μὲ ἔχον τ' αὐτῆ ψυχῶν πμῆαν παρ' ἑαυτῶ, ἐπορεύετο μὴ μόνον δεσάμμοι, ἀλλὰ καὶ ἀνέμορος ὑπερ τ' ὄνομάτος τ' χροῖσθ' ἔπειτα ὑποσλικὸς λέδ τ' ἀπὸ δρόσος ἢ ἡλῶ, ἐθεοφιλῆς ὁ σκοπὸς, καὶ τῶν ὑπερ τελῶν τὸ καταπύρω μσ. οἱ περὶ τ' ἀνασθῆ πολιτεῖαν τ' ἐπὶ ἀγγελικῆς ὑψηλοῖας ὄλον τ' νῆν ἀνατεῖναντες, ἐ περὶ ταύτην ἀπαντῶ τ' δρόμον συτῆναιτες, τὰ καὶ τ' βίον ἀπαξάπλωσ ὡς σὺ βάλω παρεβλέψαντο. καὶ ὁ μὲν, ὡς ἐμαυτὸν περὶ δῶ, μακαρίζεσθ' ἐτεπύχθη τέλους, ὁ δ' ἐμείνε ὑδὸς τ' πατρώων ἀρχηγῶν δεξάμμορος, τ' ἀνποχείας εἰσελάλυθεν. ἐμείθεν δὲ ἀριγμῶι εἰς τ' περὶ σωτέρο κοίλω σελίαν, Λαοδίκεϊαν

dentē, ferūtur: & totius ætatis cursu eo directo, res humanas pro sterco-ribus despexerunt. Ac is quidem ut mihi persuasum est, feliciter est defunctus. Filius autem eius paterno principatu suscepto, Antiochiam venit. Vnde in vlcitorem Cœlesyriam profectus, Laodiceam seditio-

iudicio prudentum vel in tali obitu felix: non eo tantū quod nobili ortus genere auitum imperium in multas gentes obtinuit: sed ob illud potius, quod vltra omnes omnium gentium Christianarum principes Christi desiderio flagrans, patria, deliciis regiis, tranquillitate, beata domi superbaque cum charissimis vita despectis, cū Christianis Palæstinæ incolis arumnas tolerare maluit: & proter Christi nomē & vitalis sepulchri veneratōnem, exteris terras patriæ prætulit, ab eo instituto non tot parasangis, non tam longinquo & vbique difficili itinere, non periculis, quæ à gentibus, per quarum prouincias transeundū erat, imminebant, deterritus. Non aquæ penuria, non præfinitus, iisque emprius panis, & alicubi insidiosus, eum ab instituto dimouit. Nō liberorū amplexus cum lachrymis, & extremæ salutationes, animum eius commouerunt aut effeminarūt: sed potius instar Pauli apostoli, vitam parui æstimans abiit, non modò vt vinciretur, sed etiam vt pro Christi nomine moreretur. Ad eò apostolicus fuit illius viri feruor & religiosum inuitutū: nihil eorum sanctimonia inferius qui extra communem fortē positi, tota contentione animorū, ad vitæ rationē, et angelicæ celsitudini respō-

dentē, ferūtur: & totius ætatis cursu eo directo, res humanas pro sterco-ribus despexerunt. Ac is quidem ut mihi persuasum est, feliciter est defunctus. Filius autem eius paterno principatu suscepto, Antiochiam venit. Vnde in vlcitorem Cœlesyriam profectus, Laodiceam seditio-

Expeditiones Christianorum principum in Palæstinam in fructuosæ.

Iniua vitæ nulli est via.

Vicit iter dū cū pietas, &...

Friderici quōq; filio mortuo Alemanni rebus infestis domum redeunt.

ne laborantē, & ad Ismaelitas inclinantē pacavit. Berytum quoq; nullo labore subegit: atq; aliis plurimis Syriacis vr bibus, que pridē Latinis paru erant, tū verō ad Sarracenos defecerant, potitus, & Tyrū profectus, Acen, quā Ismaelitē occuparāt, obsedit: & plurib. laborib. pro Christi nomine exhaustis, extremū & ipse diē ibi clausit. Exercitus verō reliquus, nō consultum duxit terradomū reuerti, pcr fidia metu earū gentiū, per quas transeundū erat: sed rotūdis nauib. populariū suorū que Tyrū appulerant, cōfscnfis, incolumes ad suos redierūt. Hoc tēpore nō Alemāni dūtataxat Sarracenis qui Palēstinā occuparāt, & Hierololyma vastarant, arma intulerūt: sed & Frāciā rex, & bīpenniferorū Britannorum princeps, quos nūc Inglinos vocāt, plurimis nauib. ex Sicilia & ora Italiāe maritima coactis, & cōmeatu oneratis, Tyrū petierūt. Nā ea vrbs receptus eorū & quasi belli arx erat contra Sarracenos: quos cū nec ipsi vrbe sancta pelle re possent, infectis rebus domū redierunt. Cæterum Inglinorum Rex in illo itinere Cyprū occupavit, eiuq; dominū ac potius inhumanū & implacabilē tyrannū Isaacū Comnenū principid in vincula cōiecit, & paulo post hominem nefarium inde abductum cuidam suo populari pro mancipio donauit.

Capite afflicto membra fatiscunt.

Francorum & Anglorū expeditio in tertiam sanctam, sed (vt Germanorū) Italia.

Anglus capto Isaacio tyrano, Cyprū Hierosolymorum regi donat.

κατεστήσατο, καὶ εἰς αὐτὴν εἰσιτάξουσιν, καὶ πρὸς τοὺς ἐξ Ἰσραὴλ μεταρρίπτουσιν, καὶ Βηρυτὸν πύργον ἐδεδίκεσαν, καὶ ἄλλας πλείστας Σικελικὰς ὑπεργάλας πόλεις, Λατίνοις μὲν ὑπηκόους, ἑσπερίοις δὲ προσηλωμένους. τότε δὲ προσηλωμένης Σαρακηνῶν. ἀλλὰ καὶ τῷ Τύρῳ ἀφίγγουσιν, καὶ πολιορκήσας τὸ Ἄκεν, καὶ τῷ Ἰσραηλῶν κατεχόμενον, καὶ μόνησας ἐφ' ἑαυτὸν ὑπὸ τῷ ὀνόματι τῆς Χρυσῆς. καὶ αὐτὸς ἐκείσε τὴν Ζωὴν καταλέλυκε. τὸ δὲ περιλειφθὲν τῷ στρατῷ, οὐκέτι δὲ τῆς ἡσπερίου δέδωκε τὴν ἐπαύροδον ἐδοκίμασεν, ἀπίστην καταγωγὴν τῶν ἐθνῶν, δι' ὧν παρεδούσε, πικρὰ δ' εὐπορήσαν σφοδρῶν, ἀπερ ἦσαν ἐκ τῶν ἑσπερίων ὁμοφύλων αὐτοῖς γυναικῶν εἰς Τύρον καταφέροντα, τοῖς οἰκιστῶν ἀσπίδα. τῷ κρημῶ δὲ τέτρα ἐμόνον Ἀλεμανοὶ καὶ τῷ τῷ Παλαιστίνῳ καταχόμενον, καὶ τῷ Ἰερουσαλήμ ἐμποροθησάντων Σαρακηνῶν ἐσράτουσιν. ἀλλὰ καὶ ὁ ῥῆξ Φραγκίας, καὶ ὁ τῷ πελεκυφόρῳ κατάρχῳ Βρεττανῶν, καὶ νῦν φασὶν Ἰγκλίνους, ναὶς ὅτι πλείστας ἐκ Σικελίας καὶ τῷ τῷ Ἰταλίας ἡσπερίου ἀγείραντες, οἴτε τε αὐτὰς ἐμπλησάμενοι καὶ τῷ ἄλλων ὀπιτηδίων, εἰς Τύρον ἐπώλυσαν. ταῦτ' ἐκ τῶν πόλιν εἶχεν οἱ ἀθεοὶ ὁμοφύλων καὶ τῶν πόλιν εἶχεν οἱ ἀθεοὶ ὁμοφύλων πόλεμον ὀρμητικόν. ὡλλὲν ἐδίετοι τῆς ἀγίας πόλεως ἐξελάσσει ἰχουσαι τοῖς Σαρακηνῶν, ἀλλ' ἀτέλεσεν ἀφεικότες ὁ πρὸς τὸν ἔργον, τῷ πρὸς τὰς πατρίδας πάλιν ἤσαντο πλῆ. ὁ δὲ κατὰ τῶν Ἰγκλίων ῥῆξ ἐκ τῆς ἀναγωγῆς κατάρτας εἰς Κύρον, αὐτῆς τε ἐκράτισε, καὶ τὰ ταῦτα τυραννεν, ἢ μάλλον εἰσέν, ἀπαύθησεν καὶ δυσμελίαν ὀλοθροῦ τῷ, Ἰσαάκιον τὸν Κομνηνὸν συλλαβῶν, τῷ μὲν πρὸς τὰ εἶχεν ἐκ τῶν μικρῶν δὲ ἔσπερον ἐκείθεν ἐκτοπίσας τὸν ἀλθίον, σα καὶ ἀδελφῶν πνὶ τῶν ὁμογλωτῶν ἀπεχρίσατο.

καὶ αὐτὸς μὲν εἰς Παλαιστίνῳ κατέπλευσεν. ἐν δὲ τῇ Κύρῳ κατὰ λείψας ἐσράτομα, ὡς οἰκείας ἦδη τ' ἦσε ἀντεποιεῖτο, καὶ σέλλων εἰς τὴν νῆσον νῆας φορταγωγὰς, τὰ πρὸς τὸ ζῆλον ἐκείθεν ἐφορολογεῖ. ἐν δὲ τῷ μεδισαδῶ τῆς Παλαιστίνης, ὡς σφετέραν ἐδαρήσατο χώραν τῷ Κύρῳ τῷ τῷ Ἰερουσαλήμων ἠγήτορι ἐρηγῆ, ἵνα τὰς οἰκείας ποιοῖτο δεσποβεῖν ἐκείσε, ἐκ χειρὸς ἀγῶν ἐκ τῶν πολέμων, οἷα τῷ οἰκείαν ἀρχὴν ἀποβαλόμενος, καὶ κατάρχη τῷ Κυρῶν, ὡς ὑπὸ κείνῳ τῷ Κυριακῶ ἀποσπληρωθείσης μνήματι, καὶ σωμαφθείσης τοῖς τῷ Παλαιστίνης ὀρίομασι. Ἐταῦτα μὲν οὕτως.

Sed cum in Palæstinam nauigaret, relicto in Cypro exercitu, insulam sibi vendicauit: & nauibus onerariis eod missis, necessaria inde afferenda curabat. Ex Palæstina discedens, insulam pro sua Hierosolymitano regi donauit, vt ibi amisso regno habitaret, belli molestiis liberatus: & Cypro imperaret, vt à se Dominico sepulchro attributa, & cum Palæstinæ finib; coniuncta. Sed hæc hæctenus.

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΚΥΡΙΟΥ

Ἰσαακίῳ τῷ Ἀγγέλῳ.

NICETAE CHONIAIATAE

DE IMPERIO ISAACII

Angeli Liber tertius.

* * *

BREVIARIUM.

- 1 Isaacij familia, & diuturni imperij imaginatio: Pseudalexij seditio & interitus.
- 2 Alerij Pseudalexij & Basilij Chocæ crebra seditioes & exitium. Procerum nonnullorum supplicia.
- 3 Clades Isaacij in Blachica expeditione. Hænonen imitatus, falsam iactat victoriam. & inanes magnarum rerum imaginationes.
- 4 Blachorum & Scytharum grassationes. Sermorum Papanus victus. Constantinus Angelus repressis Blachis affectat imperium: sed derisus à Batare, & à milite proditus, excacatur, vnde Blachis gaudium, & Græcorum subsannatio.
- 5 Isaacij vœcordia. Theodori Castamonitæ potētia & interitus. Pueri duo Imperatores, imperium administrant.
- 6 Luxus & ineptia Isaacij, atque in edificijs publicis ac priuatis immensi sumptus.
- 7 Eiusdem sacrilegia, auaritia, & alia scelera, necnon quadam virtutes describuntur.
- 8 In Blachos expeditionem suscipit, frustra monetur de fratris insidijs. Basilacius factus vates Isaacio excacationē denūciat.
- 9 A fratre Alexio Isaacii imperio & oculis priuatur.

Non ita facile efficitur im postor quam admittitur.

Latronū manum latro cōtrahit, ut maioribus consiliis exequendis iter aperiat.

Bellica Pseudalexij gesta.

Falsus de novo principe rumor, magni momēti in bello causa.

Aulicorum inconstās animus.

Libenter enim amplectatur quod cupiunt homines mutationum cupidi.

victus, tamē ne tū quidē im-
mēlæ eius petitioni reliquit
locū: sed per Sultanicas dun-
taxat literas quas Turci Mu-
furium vocant, ei concessit,
vt impunè, quotcunq; Tur-
cas possēt sibi conciliaret.
Ille igitur inde digressus, ac
literis illis apud Turcos o-
stensis, Ameram Arfanem,
aliosque non paucos Roma-
nas prouincias prædari foli-
tos contraxit, vt breui tem-
pore cum VII millibus in-
cederet, ac Mæandrias vr-
bes partim deditione occu-
paret, partim resistētes quo-
uis modo vexaret. Areas
tamē in quibus frumentum
tritatur inprimis perdidit:
vnde Vsthalone, cognomē-
tū tulit. Ad hūc adolescentē
opprimendū multi alij quo-
que duces missi sunt: verūm
omnes nullo memorabili
facinore edito infecta re dis-
cedere cogebantur, metu
suorum militum, qui ad illū
Imperatoris filium & nouit-
tium Imperatorem propen-
siores erant, quā ad obtē-
perandum Isaacio. Neque e-
nim vulgo & imperitæ ple-
bi duntaxat, charus atque in
ore erat, & amabilis videba-
tur: sed aulicis etiam, qui cō-
pertum habebant, Alexium
Manuelis filium iā olim reb.
humanis exemptum esse, ad-
mirationi erat, nō quod ve-
rum ignorarent, sed quia li-
benter id amplectebantur
quod cupiebant. Tandem e-
tiam Imperatoris frater A-
lexius, qui post Imperio po-
titus est, nullā cum eo pugna
commisit: sed castris lōgissimè
positis nihil egit aliud, nisi
vt loca nondū ab eo occupa-
ta in officio cōtineret, ne ad
rediuuiū illū Alexiū deficerēt.

χης καθύπερθε, ἐδὲ τί τε μὲν τὰ τ' αὐτῆ-
σεων ὑπέροπλα ἐπεμύτωσε. σωεχόρησε
δ' ἐν ὁμοίᾳ δὲ Σαλτανικῆ γραμματίᾳ, ἡ
φασιν οἱ Τῦρκοι Μυσάειον, ὅσας αὐτοὶ
ὑπὸ τῶν ἐκείνων ἀρχῶν ὑποποιήσασι.
δὲ ὡς, ὃ ἢ ἀναχρόσητος, ἢ τὸ γραμματίᾳ
Τῦρκοις καθύπερθε εἶχας, τ' Ἀμηνῶν ἐξέ-
κείτω Ἀρσανῶν, ἢ ἐτέρως ἐκ ὀλίγης, οἱ λι-
στεύον τὰ Ρωμαίων εἰώθησαν, ὡς ἐν Βεραχί
καὶ ἄλλοις χιλιάδ' ἀποστρατεύματα ἔρε-
πο μύθας λαχέιν. ὅθεν ταῖς κ' Μαίανδροι
ἐπιπὼν πόλεις, αἱ μὲν ὁμογενεῖα χφρε μύθας
ἡδ, πινὰς ἢ καὶ ἀντισταμύθας παντοίας διέ-
φθίρειε μάχιστα ἢ τὰς ἄλλωνας ἐλυμάνε-
το, ὅθεν ἢ Κανσαλώνης ἐπεκένθητο, κ' ἢ
τύτ' ἢ μείρακος πολλοὶ μὲν ἔ' ἄλλοι πο-
λεμιστοὶ ἀπεσάλησαν, ἐδ' εἰς δ' ἐρ-
γάσαδα π' ἐχε νεανικόν, ἀλλ' ὑπενόσων
ἀπορακτοὶ, διδίοτες μὴ καταπεδοθεῖν
ὑπὸ τῶν σωόντων ἐκείνοις Ρωμαίων, οἷα
μάχιστα ῥεπόντων εἰς τ' καθιστάμενον ἀπ' ἡ
βασιλέως παῖδα ἢ βασιλέα, ἢ ἀφ' ἑν ἄλλο
μύθων τ' βασιλεύοντα Ἰσαάκιον. ἐν δὲ τοῖς
πολλοῖς ἢ δὴ ἔ' ἀρροτέρεσι ἢ ἀσάζετο, ἔ' ἡ
δὲ σόματ' ἢ ὄνοματ' ἢ, ἢ θεώμυθ' ἢ
ἐδύκετ' ἐπέρατος, ἀλλὰ καὶ τοῖς κ' τ' ἐσπί-
λφον ἀλλῶν δὲ ἀτρεῖσι, ἔ' εἰδοσι μάχ' ἢ
πιστα μύθας, ὡς Ἀλέξιος ὁ τ' βασιλέως παῖς
Μανουὴλ πάλαι τ' βίον ἔπελεγοιτε τ' ἀ-
βρόπινον, εἰς θαῦμα ἐπίθετο, γινώσκουσι
μὲν τὰ ὄντα, τὰ ἢ κα' ἢ ἡδονῶν σφίσι ἐιχ-
ζουσι. σω ἐτέρεσι ἢ ἔ' ὁ τ' βασιλέως ἀδελ-
φός Ἀλέξιος ἔξεισιν, ὡς ἢ ὑσερον ἐβασι-
λεύσεν. π' ἡ κα' ἢ ἔ' ἡ κατ' ἐδεμίαν μάχην
σωεπλάκη τῶν Ἀλεξίων, ἀλλ' ὡς πλείων
δοσοινη ἐμύθας, ἐπισημίσθη μόνον τὸ λείπειν
τ' παροχίας, ὅπως γὰρ ἐκείνῳ μὴ πορσε-
χώρησε, ἢ σωεχε τὸ δὲ ἀρρέειν ἔ' μεταβί-
ων εἰς τ' ἀναβεβιωκότα τέτων Ἀλεξίων.

Pseudalexij interitus.

Ita Deus fo-
cietatis hu-
manæ com-
moda proue-
hit, vt fedi-
tiosos man-
tē opprimat.

ἀλλ' ἐπ' τῶν παραγμάτων οὕτως ὄντων
ἠωρημένων, καὶ τῶν μὲν αἰεὶ ἐμπατυνο-
μύθων τε καὶ κρατυνομύθων, τῶν ἢ Σεβα-
στοκράτορος ἐπ' αὐτῶν συλλογῶν ἐκπαυνο-
μύθων στρατεύματα, λυεῖ θεὸς τῶν ἐμ-
φύλων μάχην καμνοπεπῶς, ἔ' ὡς αὐτὸς
ἐπίσταται μόνον, ἐν ἀκαρεῖ. τὸν γὰρ Ἀλέ-
ξιον αὐτὸς ὑποστράφηκε πρὸς τὰ ἔ' ἠρμα-
λα, εἰς τῶν πύσαν τὸ φερούριον, ἢ μὲν πό-
τον πολλὸν ὑπνώθησαν, ἔ' ποσφάτῃς π' ἢ
ἰερέων, τῶν αὐτῶν ὡς ἀκαρεῖ μύθων π' ἀσά-
μυθ' ἢ μάχαιρον, οὐ τῶν κεφαλῶν ἔ' πο-
νομαθεῖσαν οἱ ἀθρήσας ὁ Σεβαστοκρά-
τορ Ἀλέξιος, ἢ τῆς ξανθῆς ἀναλαμβά-
νων κόμης, πολλὰ κ' δὲ τῶν ἰππέων μύθ-
π' οὐ πάντη, ἐφάσκειν, ἀμαθῶς αὐ πό-
λεις τῶν ἀνθρώπων τούτων ἐπιπροσούθη-
σαν. ἀλλὰ τότε μὲν οὐ τ' ποταύτῳ ἐπι-
σε δύνω, ἢ ὡν μὲν ἐπλημμελήσεν ἐτέ-
ρος, Πέρσης μὲν ὀπλίσας κ' Ρωμαίων,
τούτων δ' αὐ ὅπως αὐτῶν πορσερρήθη,
κατ' ὁμοφύλου ἀρρημάτας αἰματός, ἢ ὡν
ἢ παρόνησεν ὁ ἐπὶ ἔρατος εἰς τὸν ἐν ταῖς ἐ-
μαῖς Χώμας π' ἐκείνων νεῶν τ' ἀρ' ἠσρα-
πίς τ' θείαν ἢ αὐτῶν τὰ ξείνων Μιχαήλ.
εἰμίαν γὰρ τὸ τ' θεοῦ πανάμον σπύσμα,
εἰσελθὼν μὲν Περσῶν, ἔ' ἡμείχ' ἔ' κασο-
ρῶν ὁ ἐπὶ ἔρατος τὰ δὲ ἠπ' ἰδῶν ποιηλο-
ρηῶν τῶν χεῖσῶν καὶ τῶν ἀγῶν ἐκ τυπα-
ἀρρημάτας, ἔ' τὸν ἰερόν ἢ θείον ἀνάσταθ-
μον πελέκει ἔ' λαξόπτερω καταρασό-
μύθων, καὶ τῶν παναγῶν καὶ θυωρῶν βεβη-
λα μύθων ἔ' βαλλομύθων ἐρατ' ἔ' ἔραπεζαν.
2 Οὐ πολλὰς ἢ ὑσερον ἡμέρας καὶ
ἐπερὸς π' τῶν αὐτῶν κλησιν ἢ τὸν αὐτὸν
βασιλέα γρηνήτορα ψοδωνύμας ὑπει-
σιῶν, κ' Παφλαγονίαν ἐπιφανῆ. καὶ πινῆς
μὲν ἢ τούτων ἐπαρῶν πορσεμωρήσασι.
σαλεις ἢ κατ' αὐτῶν ὁ Σεβαστός, κ' ἔ' ἔ' ἔ'
Θεόδωρος ὁ Χοῦμνος, χαρτελάειος ἢ

Cæterum dubiis adhuc re-
bus, dum & seditiosi opes au-
gentur, & Sebastocrator col-
ligendo exercitu occupatur:
Deus ciuile bellum noua ra-
tione, quam ipse solus nouit,
vno momēto dissoluit. Nam
cum Pseudalexius Harmala
reuerfus, post largiorē com-
potationem dormiret, à sacer-
dote quodam suo gladio
iugulatur. Cuius caput Seba-
stocrator contemptus, &
flauis crinibus equestri fla-
gello discussis, Non omnino
fine causa, inquit, vrbes hunc
hominem secutæ sunt. Ac is
quidem suorum scelerū has
pœnas dedit, tum quod Per-
sas contra Romanos incita-
uit, & ex his ipsi quotquot
ad eum confluerant, popu-
larium suorum sanguine con-
taminauit, tum quod homo
detestandus Chonis meis
celebre templum Michaelis
archiducis cœlestium copia-
rum violauit, Persis in san-
ctissimum Dei tabernacu-
lum introductis: nec specta-
re dubitauit perniciæ hu-
mani generis, Christi & san-
ctorum imagines calculis va-
rij coloris expressas, aboleri,
& sacros postes securibus &
celtibus reuelli, & sacrosan-
ctam mensam profanari, &
humi abiici.

2 Non multis diebus
post, alius qui eandem ap-
pellationem, eundemque pa-
trem sibi vendicabat, in Pa-
phlagonia extitit, & quas-
dam prouincias attraxit. Sed
eum Sebastus Theodorus
Chomnus, Chartularius e-

Alterius
Pseudalexij
& eius filij cre-
bra seditio-
nes, & inte-
ritus.

quitum, & prælio vicit, & captum occidit. Posthæc Basilius Chozas, Tarsia, quæ Nicomedia vicina est, tyrannidem occupavit: quam cum aliquandiu tenuisset, captus effossis oculis in custodiam datur. Denique subinde alij atque alij, penè innumeri, nõ secus ac terrigenæ illi fratres, regno affectato, perinde atque bullæ inanes euauerunt. Nam & Comnenus Isaacus, Imperatoris Andronici ex fratre nepos, custodia elapsus, & magnum templû ingressus, plebem concitare instituit. Sed comprehensus, & grauius excruciat, vt confcios nominaret, intestinis corruptis postridie interiit. Est & Constantinus Taticius, homo factiosus, qui clam in vrbe D. ficarios diu aluerat, delatus: & paulo post captus, oculos amisit. Ob idem crimen Racendy-ta quidam Comnenij generis, statim comprehensus, easdem poenas luit. Frequentium illarum seditionum causa erat, cum quod Isaacus imperium seigniter administrabat, planè persuasus, se id & accepisse diuinitus, & à solo Deo custodiri: tû quod homines ambitiosi videbât, quanta facilitate rerum positus esset. Vnde plerique infano consilio, modò velent, se imperium citra dimicationem armorum occupaturos putabant, eam in-

Aliorum conatus inanes. In euentibus seditionum consiliis diuina prouidentia sine labore laborat.

Const. Taticius factiosus excruciat.

Item Racendy-ta, Comnenij generis.

Principum ignavia, seditionum auctrix, & ambitiosis pabulum.

Infana seditionum consilia.

καὶ ὡς εἰ θελήσουσι βασιλεύσουσιν, οἱ πλείους φρονιπατάριοι, ἄτερ ὀφθαλμῶν τοῖς κατ' ἔφεσιν πλείστα ἐπέβαλον, ἐκείνῳ ἀτραπὸν σείοντες, ἡμῶν ἀνέωξεν

τῆς ἰπποσάθμων, ἠτήσέ τε πόλεμον συγκροτήσας, καὶ σμωλιηφῶς ἀπέκλιψεν. ὁπότε τοῦτοίς καὶ ὁ Χοτζᾶς Βασίλειος καὶ τῶν ἀγγλορον Νικομηθεῦσι Ταρσίαν αἰταρῶσαν ἐμελέτησε, καὶ προσέβη καὶ ἡ τοῦτε ἰκτανὲν τυραννίς. συλληφθεὶς ἡ καὶ αὐτῆ, ἀμαυροῦται τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ φερούσῳ ᾠδῶσθιδότα. οὐχ οὐ τοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἄλλοτε πάλιν καὶ πάλιν, καὶ οὐκ ἔστι ὁσάκις εἰπεῖν, ἐπανέστησαν, ἡ καὶ ὡς ἀπαρτοὶ ἀνέδοθησαν γίγαντες, καὶ ὡς πομφολυγῶδη φυσήματα δέχοντα ὡς ἡ δὲ ἰδέσθαι ἀπέπιπτόν τε καὶ διελύοντο. ὅ, τε γὰρ Κομνηνὸς Ἰσαάκιος, ὁ τῆ βασιλείας Ἀνδρονίκου ἀδελφιδεὺς, τῆς φυλακῆς ἀποδράς, καὶ τὸ μέγα τέλειρος εἰοιῶν, ἀσασείεν τὸν ὄχλον ἄρμωσεν. συλληφθεὶς δὲ καὶ ἀπαμωρηθεὶς, ἐβαρέαις ἐτάσθησιν ὑποβληθεὶς, ἐπὶ τῶν τοῖς σμωλιηφῶς ἐμφύλιῳ τῆς τυραννίδος, τὰ ἐν τῷ διεφθάρῳ, καὶ ἀπεβίω τῶν μετ' ἐκείνῳ. καὶ ὁ Γαπίκιος Κομνηνῶν σύστημα τεκτῶν ἀμύμων, καὶ πεντακοσίοις ἔχον τῆ ἔργου συλληφθεὶς, καὶ ἐφ' ἰκτανὸν χεῖρον τῆ πόλει κρυπτόμενος καὶ ἐλεηθῶς, κατὰ μωλυθεὶς, μικρὸ ὑστερον ἀλάω, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὄξυσερυνθῶ. Ἐρακενδύτης δὲ τις, ἐκ Κομνηνῶν ἔλκων τὸ γένος, τῶν αὐτῶν τοῖς εἰρημῶσιν βαδίσας, καὶ ἐκ τῆ ᾠδῶσθιδεῖς συληθεὶς, ἀπεσέθηται τῆ φωτός. τῆ ἡ συληθεὶς τετῶν ἐπαναστάσει. ἡ μὲν ἀπὸν καὶ τὸ πν Ἰσαάκιον τῶν βασιλείαν δέχουσαν αὐτὴν μαλθακώτερον ἀκρεβάς πεπεσμένον, ὡς ἐκ Θεῶ τὸ ἀρχὴν ἐδέξατο, τὸ παρ' ἐκείνου μόνου ἐστὶ φερούσῳ, πλείονας δὲ ἐπέβησιν τοῖς φιλάρχοις εἰς παρρησίαν τε καὶ ἀπόστασιν, τὸ τῆς βασιλείας ἀπορρομῶσιν ἐπιλαβέσθαι τὸ αυτοκράτορα καὶ ὡς εἰ θελήσουσι βασιλεύσουσιν, οἱ πλείους φρονιπατάριοι, ἄτερ ὀφθαλμῶν τοῖς κατ' ἔφεσιν πλείστα ἐπέβαλον, ἐκείνῳ ἀτραπὸν σείοντες, ἡμῶν ἀνέωξεν

ἀνέωξεν ἐς λεωφόρον ἀπικρὶς Ἰσαάκιος, ἐσπείρας τὸν Ἀγιοχριστοφωρεῖτῳ ἀπικρῶν, ἔπει μείζω νεφ' ἑποσρεῖς, καὶ βασιλεύσας ἐς νέωτα, κενῶς κείνοντες, καὶ δὲ τῆτο καὶ κῶς πάχοντες, καὶ ἀπὸ πορφύρειδος διπλοῖδα ἀγχιώης ἐν διδυσιόμανοι, ἐνιαχοῦ ἡ καὶ πορφύρεον θάνατον ὑρισάμενοι. οὐ γὰρ τὸ θεῖον φιλεῖ δὲ τῆς αὐτῆς ὡσαύτως κινήσεως ἢ ἐφορμήσεως τὰ καὶ τὸν βίοντον μεδιστῶν καὶ δέχουσαν ἑαυτῶν ἀλλὰ τὸ ποικίλον παρῆστων τῆς τῆ παντὶς τῆς διεξαγωγῆς τε ἐδουκῆσεως, ἀλλοτε ἄλλως τὰς ὄξυσερμαθάρμυζες, καὶ μεταπήσισι τὰς ἀρχαίς, μηδὲ τὸ λεπτότατον ἐάν τῆς αὐτῆς χεῖρος ἔξωθεν, καὶ φασαῶ μὲν αὐτοῖς σραπῶταις τῶ ἀλίω βυθῶ ᾠδῶσθιδόσιν, ἄλλον ἀπολαμῖζει μαχάρα δέχουσαν, καὶ ταύτης καλλιπαρεῖου ἐδουκῶλεου. ἔτερον χεῖρα τῆς πολεμῶν ᾠδῶσθιδεῖς, τὴ τῆ δὲ μεδισσιν. ἐστὶ δὲ ὅς τὰς φρένας ᾠδῶσθιδεῖς, ἐλογαθεὶς ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας, ἐεὶς τέλει ὁπληθεῖς, τῆ ἀρχαίων μετ' ὁπταγματῶν ἐκκομίζετα, καὶ ταφῆ ᾠδῶσθιδεῖς. καὶ ἐκείνῳ λεπτόν ὑπάρχων, καὶ ποθῶν τῶν ἡμέραν, οὐ τὸ ἀρχαίς ἀπτερό μῶρος, ἐκτα καὶ οὐτῶ φθίνουσιν, καὶ ὡς ἀνδρῶν χεῖρας καλῶς ἀφίετα ἡδὲ κακῶς τῶ ἐς θάνατον. πολλοὶ δὲ μαλθακὰ δαμῆτες θανάτω, πρὸς τὰ ἐκείθεν ὡς μύσαντες ἐν ὑπνω μετέβησαν. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τῆ ἰπποσθιδεῖς, τῆς βασιλείας ἐπέβησαν. ἀλλ' ὅξυσερ καὶ αὐτῶ τῶ τῆς ἐκείνην ἡμφέσασιν καὶ μερακίσκοις φοροβατοῦς ὄξυσερ ληφθεὶς τῆς λοχάσο μῶρον, θεῶσθιδεῖς ὡσθιδεῖς βασιλδύς. καὶ τὸ αὐτῆς διεξίη τὰ πάντα, ἡ τὰ πλείονα ὁπόσα ἢ πολύτερα ᾠδῶσθιδεῖς ποιεῖ ἐμετασθιδεῖς καὶ τὸ ἐκείνη τῆ ἀνδρόπων χεῖσιν ἡνέμπτωτῶ

gressi viam quam suo exemplo demonstrat Isaacius. qui cum pridie occiso Hagiochristophorita supplex in templum confugisset, postridie regnare cepisset: peruerso utique iudicio, propterea que aduerso euentu. Non enim purpuram, sed duplicem ignominiam consequebantur, aliqui etiam occidebantur. Non enim solet Deus eadem subinde ratione res humanas gubernare, sed ad varietatem administrationis uniuersi declarandam, regna et principatus aliter atque aliter transferre, ne minuiβι-mis quidem rebus a sua cura exclusis. Pharaonem cum equitatu in fundo maris demersit, alium per formosam mulierem iugulat, alium ab hostibus occidi finit. Est & qui ex mentis errore pro mortuo habitus, atque obliuioni traditus, palatio cum derisu effertur & sepelitur. Vnde obscura voce clamās, & lucem desiderans, nõ imperium expetens, nihilominus vt vir pessimus rectè pefum ire & interire finitur. Multi leni morte extincti, velut oculis somno clausis hinc demigrāt. Sunt qui per hinnitum equi ad regnum ascenderint. Alius ab aratro & fulco ad purpuram est vocatus, alius adolescens opilio diuinitus in regem vngitur. Sed quorsum attinet commemorare singula, quæ prouidentia in vitæ humanæ ratione pro vtilitate cuiusque variis modis mutat & transfert? Cæterum hic Impera-

Non tantum facta imitari sed causam istam uari oportet.

Prouidentia diuina, alios aliis rationibus ad destinatum finem perducit.

Pharao.

Holophernes. Iulianus.

Varia variorum in vita humana euentuum exempla, quæ diuinæ prouidentie luculentum testimonium ferunt.

Zenon.

Anastafius.

Darius. Leo. Marcianus. Saul. Dauid.

Andronici Comeni ex-cæcatio.

Belationes, ut ambrosii cor-pora, principes viros sequuntur.

Satellitum Ifaaci ei conspectio.

Accusationes, sententiæ & supplicia apud cædulas & crudelibus principibus sibi iniuncta adherent.

Alexij Comeni coactis monachatus, & fortunæ vaticinas.

tor pronus ad iram, & magna de semetipso persuasione imbutus, non tantum leui de causa, sed etiam ex inani suspicione, & aliquando aliorum impulsu, multos male tractauit. Nam & Andronicum Comnenum (erat is Alexij filius, nati ex Bryennio Cesare & Anna filia Alexij, primi ex Comnenia familia Imperatoris) qui Thesalonica præerat, delatum à quodam quasi regnum affectaret, eaque de re cum Alexio notho filio Manuelis, pri dem Sebastocratore, tum Dramæ degente, sermones conferre, statim comprehendendum censet. Ij verò quibus id mandatum erat, cum in Andronicum ad Imperatorem ascendentem incidissent, mandata neglexerunt, feram vltro Constantinopolim tanquam decipulam ingredientem, & ad eum venientem à quo captaretur, non terrendam esse rati. Qui cum in Ifaacij conspectum venisset, statim perfidiæ insimulatur. Eo crimen id negante, species quædam iudicij instituitur: sed deinde indicta causa comprehensus Andronicus in carcerem coniiicitur, & paulo post excæcatur. Alexius verò qui ei conscius esse dicebatur, in monasterium quoddam Papyrij montis, nobis id ministerium exequentibus, abstruditur. De quo cum multa dicere possem, pauca duntaxat attingam. Non erat ille procerus duntaxat, & fortis, & cordatissimus, vultu patrem planè referens, robustis manibus & latis

ὁ δὲ βασιλεὺς εἰς θυμὸν, καὶ μεγάλην ὀργὴν ἔχων ὀρέσας, ἀλλὰ καὶ ὡς ὀπίπαι μείλιχος καὶ ἐνέντευτος. ὡρὸς δὲ καὶ ἡ πολὺτλας Ἀνδρόνικου ἀπιδῶν, τὴν εἰκείαν θυγατέρα Εἰρηνίω ἐμνήσθησε τῷ ἀνδρὶ, καὶ αὐτὸν ὡρὸς ἔδωκε γάμους τετελευτημένους ἐκείνῳ σὺν γυναικὶ Ἐλεναρίῳ, ὅθεν πατρὶος τοῦ τῶ ἡπερ τοῖς ἡέουσι ποροσέειπε ὡρὸς ἔδωκε, καὶ τῆς βασιλείας ἐμελέτα καταλείπειν ἄξιοδρον. μεταβουλοῦσα μὲν δὲ ἔπειθε, τὸν ἦν Ἰωάννην ἀνθερίλῳ, εἰρηκῶς, ὡρὸς οὐκ ἀνέπιπυσε τὰ τῶ βουλομάτων δατόρητα, μὴ δὲ Α εἰς Α τὴν βασιλείαν μεταπέσειν, ἀλλὰ τῶ Ἰ μᾶλλον ὡρὸς ἔπειθε. καὶ εἰς τὸ τῶ μᾶλλον θεόθεν σωάγαδῶς. ἀμα ἡ τῆ μεταπέσει τῆς γυναικὸς, ἡ δὲ ἔχον ἐπ' Ἀλεξίῳ Ἀνδρόνικου, καὶ τῆς σωτορίας τῆ φίλτερον ὑπέληξε. οὐ γὰρ ὡς συμφυῆς ἐπὶ ὡρὸς ἔδωκε καὶ ὁμόφυχθ' ὁ Ἀλεξίῳ, ἀλλ' ὡς φιλάτη θυγατρὶ σωκοικῶν, δι' αἰδοῦς μόνον ἦγετο καὶ τιμῆς. καὶ δὲ πᾶσα καμῶν καὶ τῶν ἀπεξένωσε τῶ φωτῶς, τὴν δὲ ἀπάν περιεπόντες ἔχομεν. ἀνακλιθεὶς ἡ μὲν πῦτα ὡρὸς τῶ βασιλέως Ἰσακίου, καὶ ἡ δὲ Σεβαστοκράτορ εἰς Καίσαρα ὑποδεδεῖς, ὡς εἶχε τὰ ἀρχεῖα ἐξέκλιπε, καὶ τὴν καὶ ἑαυτὸν ἐδῶκε βίασιν. πλὴν ἐδὲ οὐτῶς τὸν ἄλυπον ἐδῶκε βίστον. τότε δὲ αὐτὸν τὴν ὀπί τὰ χεῖρα ἐπὶ μᾶλλον τ' ὡρὸς μᾶταιν ἔχον πορῶν καὶ μεταβασιν, καὶ μέλλων μὴ ἐκείνῳ δαποθερίσασθαι, οὐχ ἕνα ἡτήσαν ἀπτον καὶ ἀπτόν καὶ κιδάσαν, καὶ πάλαι πᾶσα τῆς τύχης περὶ ἀνέντα σκληρῶς καὶ ἀπτόν μῆν, ὡς ἔχον ἐν ᾧ τὸν τῶ σάματ' ἔκτενε βαρβίαν, χαλαρὸν τῆ τῶ σάμων κενώσθ' ἡυόμῶν, ὑποψήλη τὰ οἰκεία καὶ αὐτὸν δυσαρῆμῶς, σωερίσθ' τῆ κιδάρα γλώμῳ, τῶ ἡ ἀπτόν

humeris,

ἀμῶν, καὶ τοῖς ὄμοις κατ' ἐκείνον ὑπερπενέχων ὀρέσας, ἀλλὰ καὶ ὡς ὀπίπαι μείλιχος καὶ ἐνέντευτος. ὡρὸς δὲ καὶ ἡ πολὺτλας Ἀνδρόνικου ἀπιδῶν, τὴν εἰκείαν θυγατέρα Εἰρηνίω ἐμνήσθησε τῷ ἀνδρὶ, καὶ αὐτὸν ὡρὸς ἔδωκε γάμους τετελευτημένους ἐκείνῳ σὺν γυναικὶ Ἐλεναρίῳ, ὅθεν πατρὶος τοῦ τῶ ἡπερ τοῖς ἡέουσι ποροσέειπε ὡρὸς ἔδωκε, καὶ τῆς βασιλείας ἐμελέτα καταλείπειν ἄξιοδρον. μεταβουλοῦσα μὲν δὲ ἔπειθε, τὸν ἦν Ἰωάννην ἀνθερίλῳ, εἰρηκῶς, ὡρὸς οὐκ ἀνέπιπυσε τὰ τῶ βουλομάτων δατόρητα, μὴ δὲ Α εἰς Α τὴν βασιλείαν μεταπέσειν, ἀλλὰ τῶ Ἰ μᾶλλον ὡρὸς ἔπειθε. καὶ εἰς τὸ τῶ μᾶλλον θεόθεν σωάγαδῶς. ἀμα ἡ τῆ μεταπέσει τῆς γυναικὸς, ἡ δὲ ἔχον ἐπ' Ἀλεξίῳ Ἀνδρόνικου, καὶ τῆς σωτορίας τῆ φίλτερον ὑπέληξε. οὐ γὰρ ὡς συμφυῆς ἐπὶ ὡρὸς ἔδωκε καὶ ὁμόφυχθ' ὁ Ἀλεξίῳ, ἀλλ' ὡς φιλάτη θυγατρὶ σωκοικῶν, δι' αἰδοῦς μόνον ἦγετο καὶ τιμῆς. καὶ δὲ πᾶσα καμῶν καὶ τῶν ἀπεξένωσε τῶ φωτῶς, τὴν δὲ ἀπάν περιεπόντες ἔχομεν. ἀνακλιθεὶς ἡ μὲν πῦτα ὡρὸς τῶ βασιλέως Ἰσακίου, καὶ ἡ δὲ Σεβαστοκράτορ εἰς Καίσαρα ὑποδεδεῖς, ὡς εἶχε τὰ ἀρχεῖα ἐξέκλιπε, καὶ τὴν καὶ ἑαυτὸν ἐδῶκε βίασιν. πλὴν ἐδὲ οὐτῶς τὸν ἄλυπον ἐδῶκε βίστον. τότε δὲ αὐτὸν τὴν ὀπί τὰ χεῖρα ἐπὶ μᾶλλον τ' ὡρὸς μᾶταιν ἔχον πορῶν καὶ μεταβασιν, καὶ μέλλων μὴ ἐκείνῳ δαποθερίσασθαι, οὐχ ἕνα ἡτήσαν ἀπτον καὶ ἀπτόν καὶ κιδάσαν, καὶ πάλαι πᾶσα τῆς τύχης περὶ ἀνέντα σκληρῶς καὶ ἀπτόν μῆν, ὡς ἔχον ἐν ᾧ τὸν τῶ σάματ' ἔκτενε βαρβίαν, χαλαρὸν τῆ τῶ σάμων κενώσθ' ἡυόμῶν, ὑποψήλη τὰ οἰκεία καὶ αὐτὸν δυσαρῆμῶς, σωερίσθ' τῆ κιδάρα γλώμῳ, τῶ ἡ ἀπτόν

humeris, sed etiã humanifimus & accessu facillimus. Quas ob res ærumnosus ille Andronicus, filiam ei suam Irenen desponderat: nec ab incestis nuptiis abhorrens, modò Alexium intima familiaritate sibi coniungeret. Vnde factum est, vt pluris eum faceret, quàm pridem filios suos, & imperij successorem relinquere in animo haberet: sed post mutato consilio filium Ioannem ei prætulit, fuisque familiaribus dixit, Imperium diuino consilio non ab A in A, sed in I potius transiturum. Ea sententia mutata, vnà etiam ardorem amoris erga Alexium immutauit. Neque enim vt prius amabatur, neque vbique Imperatoris lateri adharebat, sed vt charifimæ filix maritus, tantum honore quodam afficiebatur. Verum aliquanto post, & hunc lumine priuauit, cuius pœnæ causam antè diximus. Deinde ab Imperatore Ifaacio reuocatus, & pro Sebastocratore Cæsar designatus: palatium, quantum potuit, vitauit, priuataque vitæ se dedidit. Sed ne sic quidem molestias effugit. Tum verò rebus in peius ruentibus, cū ei capillus detondendus esset, non panem, spongiam & citharam petiit, vt olim quidam fecit fortunæ iniquitatem expertus: panem, vt corpus diuturna fame exhaustū recrearet: citharam, vt mala sua deploraret: spongiam,

Nihil mutabilis amica beneuolentia.

Andronici Comeni inconstantia.

Ob uxorem, non ob seipsum colitur Alexius.

Aule infidias expertus metuit.

Solitudo nõ admodum formidanda, rebus collapsis.

Qui à populi manu pēdet sine sua non rēdo frustra- tur.

Isaacij clades in Blachica expeditione.

Blachorum statagemata.

Scytharum incursiones formidabiles.

Isaacij pericula.

Angusta itinera ingentibus copiis suspecta esse debent.

sceret : pro seditione comprehensus excipatur: & quia eorum exemplis qui rem eā frustra tentarant, non (ut dicitur) factus erat cautior, suo exemplo ceteros omnes à simili conatu deterruit.

3 Ut autem res Occidentis subinde in peius ruebant, & Blachi cum Comanis Romanas prouincias ferro & igni vastabāt: Imperator iterum egressus, Anchialo præterita, per ambages Hæmum montem adit. Sed cum nihil sua præsentia dignum gere- re posset, bimestri tempore eam expeditionem circumscripsit. Nam castella & oppida, nouis mœnibus & turribus adornata, longè munitiora reperit: & propugnatores eorum instar ceruorū alta petētes, nec aliter quàm capras in rupibus saltantes, pugnam statariam detrectabant. Et quia Scytharū quoque incurfionem timebat (tempus etiam id ad traiciendum non erat incommodum) non diu ibi morari licuit. Cum autem non ea uia qua venerat, rediturus, aliam breuiorē cōfectaretur, quæ per amœnas conualles Berroen ferret: & maiorem exercitus partem amisit, & ipse (nisi diuina ope conseruatus esset) periisset. Nam cum ea uia, quæ alicubi panderetur, & equitationi esset idonea, incedendum fuisset: ille in angustas fauces & cœtium cauernas, vbi torrens exiguus præterfluebat, & se

των χειρών και ὄρεων παρόδων ἀλλὰ νι παρνεύουσαν ἑαυτὸν και τὴν στρατιάν.

και τὸν ἐκείσε εἰσεδραμε, καὶ χειρῶν τῶν ἀποσείας και σέρεται τὴ φάτις, καὶ τὰς ἡδὲ παροσάντων και ἡδὲ κτὲ σκοπόν δαπτῶντων ποινῶς παρδύθεις, και δέον ἀλλογον πνῶ εἶπὴ τὸν ὕστατα πμωροῦ μδρον ἀσ βασιλείας ἐρῶντα, και τὰ τε μδρῶι παρσι ντα, οὐτὸ δπιοφράγισμα π, και πλολοτῆ γέρονε τῆ δποσατῶν οὐ γδ ἐν τῶ πῆ τις τὴν βαδῆται παρόδετο.

3 Οὗς ἡ τὰ κτὲ δύσιν χειρῶν εἶρησιν αἰε, και οἱ Βλαχῶι ληίζομδροι μτ Κομάρων, και θηουῶτες τὴν ὑπὸ Ρωμάου, ἐπῆσαν συνεχῶς, ἐξείσιν αὐδῆς ὁ βασιλδῶς κατ' αὐτῶν. και δὴ τὴν Ἀγχαλον παρδλῆξας, ἐκπαειλοσεως τὸν Αἴμοι εἰσῆσι. μηδὲν π ἡ ἔχον παροσῆας βασιλέως ἀξίον δπαπαξασ, δυσὶ μησὶ τὴν ἐκστρατεία ἀφώεσε. τὰ γδ ἐκείσε φρέρια και πολίτημα ἰχυροτέραν τῆς παρόπρεας εἶρε παειβεβλημδρα ἰχυρῶ εἰ τείχισινεοδμήτοις κα ἀπίστερετι παροσδιειλημδρα βαρῆσι, και τοῖς ἐξωθεν ἀμυνομένοις ὡσεὶ και ἐλάφους ἐπὶ τῶ ὑψηλῶ τῶ πῶδας ἰσῶντας, και δίκην ἀγρῶν κρημοβατέντας, κα τὴν μδρῶ Ρωμάων συμπακλῶ ἀλοσαζοντας, τὰ ἡ κα Σκυθῶν ἐπιδρομῶ ὑφορῶδῆ πν αὐτὸ παρδρα (ὡ γδ και ὁ κηρῶς εἰς τὴν τούτων παρλωσιν οὐκ ἀπάρσιθ (ἐξείαν τὴν ἐκείσιν ἰνάγκασε ποιῆσαι μεταβάσιν. οὐκοῦν μὴ εἰ ἐκείνης ἀναχρησῆσιν παροσῆ μδρῶ, δι ἡς εἰσελήλυθεν, ἀλλ' ὅππο μωτέραν ἀλλῶ μεταλλῶν, εἰ τὴν τῶων εἰς Βερρόδῶ δπα τῆ ἐκείσε τεμπῶν ὑποκαταβῆσται, ππ πλεῖον ἀπώεσε τὴ στραδῶματθ και εἰ μὴ κῦειος λῶ ἐν αὐτῶ, και αὐτῆς πρ' ἀδῆ παρῶκησεν αὐ. δέον γδ δπα τῆς δρμωομῆνης ἐμαρῶ και ἐνδιδούσης ἰκανῶς ἐμππῶσαδῆ παρδδῶματθ Τρυμχαλῶ δυσβάτων χειρῶν και ὄρεων παρόδων ἀλλὰ νι παρνεύουσαν ἑαυτὸν και τὴν στρατιάν.

στρατιάν. παρέρρει ἡ κτὲ τὸν ἐκείσε χῶρον ὑδάπεν ἐκ χειμῶρρε. παροῆρον μδρῶ οὐδὲ ὁ Προτοστράτωρ Μανουὴλ ὁ Κημύττης, και ὁ Κομηνῶς Ἰσαάκιθ, ὁ τῶ ὕστερον βασιλοῦσαντθ Ἀλεξίου γαμβρῶς ἐπὶ θυγατρὶ ἰπαδοφυλάκει ἡ ὁ Σεβαστοκράτωρ Ἰωάννης ὁ Δέκας, ὁ παρὸς πατρός θείθ τῶ βασιλέως. τὸ ἡ μέσον ἐπέειχε τῆς φάλαγγθ, ἡς ἐπὶ παρδρῶν ὠδῶε τὰ σιδυφορῶ κα τὸ ἐπὶ μδρον ἐξω τῆξεως ὑπηρεπκῶν, αὐτῶς τε ὁ βασιλδῶς Ἰσαάκιθ, και ὁ πῶτε αὐτῶ δελφθ ὁ Σεβαστοκράτωρ Ἀλέξιοθ. οἱ δὲ βαρβάρσι παρ' ἐκείσε τῆς ἐνῆς ἐκείνης παρδδῶν φηγομδροι, δῆλοι ἦσαν αἰε π τελέσοντες δεινόν. τὰ μδρῶ οὐδὲ παρδρῶ δέντα παρήλθοσαν ἀμαχει, μὴ πῶ τῆδὲ Βλαχῶν ἀπλωτηκότων κτὲ τὰ ἐνῶ τῆς ὁδοῦ, και ἀλλῶς ἡ κρημῶτων ἐπικῶς ἀφέλιμον, τοῖς παρόπρε παρδδῶν τῆς ἀναμωτῆ τῶς ἀπρεας ὑπαρβαλεῖν, τὰ ἡ μῶσφ συνεπισῶμα, και παροσπαρῆξη σφῶς τῆς φάλαγγθ, και δὲ παρῆσι βασιλδῶς, και ἡ τούτου δεραπεία, και ὅπποσιν αὐτῶ κτὲ γῆρῶθ ἐπίσημον παροσπαρῆξη. και οὐκ ἐψῶσθησαν ἡδὲ κτὲ σκοπόν. ἐπειδὴ γδ παρδδῶ χῶρησεν εἰς πολὺ τὴ χαλεποῦ ἐκείνου τόπου, και μηδαμῶδὲ δπαρῶξιν ἐρηπῆθ ὁ αὐτοκράτωρ, οἱ βαρβάρσι τὴν καῦτα μτ' πλείερα ὁμῶδ εἰπέδεντο. ἀλλ' οὐδὲ οἱ τῶ πειζικῶ στραδῶματθ Ρωμάκου ἐπὶ τούτοις ἡμέλωμα, ἀλλὰ και αὐτῶ μὴ ἐγκυκλωθῶμα παρδδῶντες, παρὸς τὸ ἀπῆτες ἐφορῶντες τῶ χῶρου ἀπίτελλον, εἰ καὶ πονήρως μῶλα κα ἐπικινδῶως τῶς ὑποκαπόντας ἡδὲ ἀκροφρείαν βαρβάρσι. ὡς δὲ ἐβιάζοντο τὰ πλῆθει, κα τῶς ἐπικυκλωμδροις λῆσοις και κῶς οἱ Ρωμάοι ἐπαρῶν, ἐνεδῶσαν εἰς παρδδῶ, πλῶ ὑφειμῶως κα τότε, οὐδὲ ὑπαρῶσαν, κα τῶτο οὐκ ἐπὶ πολὺ τὸ γδ αἰε π τοῖς ἀλλοθῶρος πλεονεκτεῖν, ἐπιβείδοντας τε καὶ κτὲ πλείονας ἡ κρημῶρες, ἐπικατέβαλε σφῶς ἀπόσμως τῆ στραπῆ. τὸ δὲ ὑπὸ τῶ δῶ GG.j.

& exercitum intrufit. Præcedebat autem Manuel Camyzes Protostrator, & Comnenus Isaacius, Alexij eius qui post imperauit, gener. agmen claudebat Ioannes Ducas Sebastocrator, Imperatoris patruus. Mediam phalangem, quam impedimenta & seruitia extraordinaria præcedebant, ipse Imperator Isaacius & eius frater Sebastocrator Alexius obtinebant. Barbaros verò, se ab utroque angustiarum latere ostendentes, fatis apparebat, semper malè cogitare. Ac antegressè legiones citra dimicationem è faucibus illis euaserunt, quòd Blachi nondum eò peruenerant: & è re quoque sua esse iudicant, vt primis neglectis, mediam phalangem, in qua esset Imperator, eiusque ministri, & reliqua nobilitas, aggredirentur. nec opinione sua sūt decepti. Nam vt in faucibus illis, fugā nullum spatium relinquentibus longè processerat, tumultuosissimam pugnam cient. Neque Romanus peditatus segnior, ne circumueniretur, in arduum tendens, barbaros cum labore & periculo è cacuminibus descendentes reprimebat. Sed cum multitudinè telorum & deuolutis faxis vrgerentur, fugā se paulatim & quasi dissimulanter in itinere mandarunt, donec barbaris eorum copias facile dissipat.

Exercitus Isaacij dispositio.

Blachi occasiones circumspiciunt.

Et non sine stratagemate Græcum adiuntur exercitum.

Peditatus in angusto itinere difficulter pugnat.

Hostis è mœnibus eum impetu uentis aduersarias copias facile dissipat.

Isaacij regis periculum.

A quo suorum fitenitate, quæ Dei manus est, liberatur. Mali consilij ignominiosus exitus.

Sebastocrator solertia, quum vi non possit, sine noxa elabitur.

Isaacius Hannonem imitatus, falsam victoriam iactat.

maiori subinde successu & impetu irruentibus perturbati, effuse fugerunt, de sua quisque tantum salute sollicitus, & vclut pecudes in stabulo conclusæ, defendente nemine cæduntur. Imperator verò tanquam in mediis cassibus irretitus, sæpe quidem irruentes in se barbaros propulsare conatus, præterquam quòd nihil profecit, etiam tegumen capitis, quam Casin vocant, amisit. Sed cum multi fortissimi viri circa eum conglobati, multa iumenta & nonnullos etiam, vt ferunt, Romanos milites progressioni obstantes occidissent, euadendi facultatem habuit: & multis interfectis, solus vulnerum expers conseruatus, cum ad antegressos peruenisset, more Dauidico gratias Deo persoluit, qui caput suum eo prælio obumbrasset. Ducas verò Sebastocrator, cum se progredi non posse videret, bonum ducem hæctus, quem miles quidam eius Litoboes ex barbarica cohorte pellerat, alia via sine vlla noxa est elapsus. Imperator cum per Crenum Berroen peruenisset, incolumem exercitum qui antecesserat, nihil de se boni sperantem reperit. Ferebatur etiã vnà cum copiis periisse. Ad eum aduersum rumorem abolendum, paucos dies in illis partibus commoratus, in urbem imperatricem rediit, infausta fama alio nuncio abbolita, quem ipse Carthagi-

συγγύστεως ηλυομενους, και παντων σωζεν. εγω τοις ποροδε μενους, ως θρεμματα και τα κληδοντα σικωφ και τήνικον οι πολεμικον τον επηκαταλαμβανόμενον, η αει τοις εν χειρον εντηγον. αμειων δε ουδεις λιζιδι ηδωατο. βασιλδεις η αυτος ως εν αρνηση μεσος ληφθεις, πολλας και μη απωσαται το και αυτον επον απειρασατο βαρβαρον, σιω η τρι μηδεν ανυειν και τον της κεφαλης απεβαλετο Κασιν. πολλαν δε και κεραιων σικωιλεγμενων περ αυτη, και πολλα μη ανηρηκωτων υποζυγια, ως δε φασι και στρατωτας Ρωμαιοις, οπισση τη παροδω δε τλω συμπιληση παεισαντο, ουτως αυτη η εξοδου διημερην, και σερωσο μηνου απρωτος απολωσθη πολλαν. και ο μηδ τοις πορονησαμενους σικωφθεις ταγμασιν, εδου σωτρα δαυτικως τρι επι τλω κεφαλω αυτη η τον τετε πολεμον επισκιασαντη σωτηρι Θεω. ο η Σεβαστοκρεατορ ο Δουκας, μη βατι κασορον τα εν οψειν, αλλω εβαδισει, αλα του πνου η γεμηνου απορησας, ονη κατ αυτον πε στραδωματου λιποθεις τυνομα εν τα ηρη βαρβαρων ταγματου ποροδελεξαμενου επεσαασατο, η δι κμεινης απειρατος εξηλθε καιου. βασιλδεις η δε τα λεγομενου Κριου ου περ Βερρολου αποσωθεις, ευρε τλω ποροξελδουσαν απαντως στραταν, ουκ αγαδω φινταζομενω περ αυτη. διεδρυλλετο ηδ, ως και αυτος τρι λοιπα σικωαπλωλει στραδωματι. δε ζουω το της φημης αγνωμον ο βασιλδεις ολιγας ημερας τοις κπει που ποροδελεφας μερεσι, περ τλω ηρη πολεων επανεισι βασιλιδα. η μητοι απολυκαμη περ τε κρατωτωτ αδουσα φημη υφ ιτερας αγγελιας παροδουκίμητο. λι περοσας ο βασιλδεις,

αηη και τον Καρχιδονιον Ανωνα τοις πολεμικησιν νικητικω αυτον δεροροβειν. αλλ ουτε Ανων επι πολυ ανατο της ηρη ωδικων ορνιθων συλλογησ, εις μη το διαδωλωαμ δε μερεα κυλλων ως ανων Θεος ενδελεχως ωδρηκαδιμενων αυτοις, και τετο υποβαλοντων αει μεσημα δεροφικεν αλλοσε αλλον, ως απαντα η δεροβουση το υπο αυτη ηρη ορνιθων μελος. λυσαντες ηδ το περον, ουκ επι Ανων ηδεν Θεος, αλλα τα ηρη ορνιθων και παλιν εμευσορυγου ως περοθερον. ουτε βασιλδεις εις μερεν της διαγελου φημης απελαυσεν. η ηδ περσις πολυαθροπος ηλυομενη, τοις πολεμικησιν εδενου, και τοις αροιοις, κωμον καιμζοντας αροιον. εισιων δε τλω ηρη πολεων αροισαν, υπεχρασε τι μερον της οφρου, και λι επι τοις συμβεβηκοσι τοις διανομενω. περωλω δε ουχ ουτω δικετο, αλλ απαιρον και βαρβαρον, τα ποροφημα κμεινα εις εαυτον μερεω εφελεκομενω ρηματα, ωτε εν οφρωση εξελδουσεαδ, και εν χαρη εισελδουσεαδ, και ως τα ορη και οι βοιωοι εξαλουιται, ποροδε ζεμενοι αυτην εν χαρη, και παντα τα εξυλα τε δουμου επηκερσιση τοις κλαδουις, και ανη σοιθεις αναβησεται κυπαρισσο, ανη δε κνυζης αναβησεται μυρινη. επει και αλλοκοτοις δοξαις περ εαυτη συγκεκεροτητο, επελαλαμεις τα εν μυχα καρδιας επλυζαζομενα κμειρον εφδεγχετο, μη δε το Θεου κρειων παντας καταλιπειν, και τα κωαδ υφ ηρη ημερημερα, βαρυθηνη το ος Κυριου, τε μη ακουειν ημω, η δεροδουλωα ημας εις μασηωσιν λαω μαρω, και ουχ σοφω, αλλα ηγοντας εικλω τε οπισω τε Βεανω ποροδουλωα

nenfis Hannonis exemplo, de sua victoria in urbibus spargendum curarat. Cæterum neque Hanno diuturnum fructum ex Musicarum auium cantu percepit, quas à pueris continenter edocetas Hannonem esse Deum, alias alio dimiserat, vt volucrum illa cantilena passim audiretur. Nam cum auolassent, destiterunt canere, Hannonem esse Deum: & veterem suam cantilenam repetiuerunt, & Imperator victricis famæ gloriolam citò amisit. Nam interfectorum multitudo vrbes & agros luctu complebat. Urbem ingressus, cladis illius dolore nonnihilo de supercilio remisit. Nam ante eam expeditionem, Propheticis illis verbis ad se accommodatis, putabat, se cum lætitia egressurum, & cum gaudio ingressurum, & montes accolles præ expectatione sui hilariter iexultaturos, & omnes sylvæ arbores ramis sibi applausuras: pro gramine cupressum, & pro rubo myrtum nascituram. Nam absurdis de semetipso opinionibus imbutus, ea quæ in animi penetralibus infederant, proferebat: non ob publica nostra peccata & Dei iudicium ab omnibus derelictum, aurem Domini esse obturatam, quo minus nos audiret, & populo stulto & barbaro nos flagellandos esse datos: sed pœnas dedisse

Stultæ ambitionis speculum.

Hannonem stultior Isaacius. Principum enim ineptiæ sunt aliis noxiæ.

Isaacij inanem magnarum rerum imaginationes.

Absurdas opiniones de seipsis stulti principes (vt Ixion nubem) auidè amplectantur.

Pœnarum publicarum causas libenter ignorant.

defectionis, quod Branam secuti essent ij qui hostibus praedae fuissent. O diabolicas cogitationes & inspirationes: Si nonnullis Principibus persuasum est, multa priorum millia ob quaecumque in eos delictum sanguinarius gentibus omnium instar ad eadem & internecionem dedi. Quis enim lacrymosus Hieremias satis deploret eos qui capiuntur, qui occiduntur, qui in longinquas regiones venduntur, eas praesertim, in quibus Christi nomen non inuocatur? Neque illa insolentia contentus, monarchiam de se iactabat, & opes gentium & Palaestinae liberationem, & gloriae Libani adeptionem, & Ismaelitarum ultra Euphratem fluuium profligationem, & barbararum gentium vndique depulsionem. Adiciebat, quos tum duces habiturus esset, eos non fore nostris fimiles, sed summam potentiam habituros, & diuitias gentium comesturos, & pinguedinis eorum medullas exhausturos, Regibus & Toparchis autoritare & splendore similes. In huiusmodi ineptias impulsus est a vanis hominibus, qui nostra etiam aetate vigent, & veluti tineae vanitatibus istis ingenium eius nouarum rerum audium subibant, & erodebant: aut potius, vt nutrices infantem in cunis collocant, ita illi

Scipios supra ipsum Deum superbe effertur, & subditorum sanguine habet vilissimum.

Nonas monarchias, melancholici egri, miras chimeras, vigilantes & dormientes, imaginantur.

Atque felicitatem vropicam ridicule somniant.

Diuinacul & eiusmodi nugatores ex fulto principem infantem reddunt.

Elegans com paratio.

ἄποστασία κατ' αὐτῆς νοσήσαντος, τοιοῦτοις ἐκδεδόσθαι τοὺς φερονόμοις κακοῖς. ὡς τῆς πονηροῦ σκεμμάτων καὶ ὑψημῶν, εἰ οὐτὼ τῆς ἀρχόντων πνὲς ὑποειλήφασιν, ὡς ὀυσεῶν μυελίδας τῆς ὀποιασοῦ ὑπο τινῶ ἀντῶν παρηνήσεως ἀντάλλαγμα καὶ ἀντίψυξι ἐκδίδωσιν ὁ Θεὸς συγκληθεῖσιν ἔθνεσι, καὶ ὡς φερόσθαι σφαγῆς παρῆσιν αὐτοῦ ἀπαγεσθαι καὶ ἀποκτείνεσθαι. τῆς γὰρ Ἰερεμίας πολὺδακρυς ἐθρήνησεν ἀφ' ἀκουῶτος τοὺς ἀρχμαλωπιζομένοις, πῶς ἀναερουμένοις, τοὺς εἰς τὰς πόρρωτέρας χεῖρας ἀποδιδόμενοις, καὶ τούτων ἐρῶσας τὸ τῆ Χριστοῦ μὴ ἐπιπέκνηται ὄνομα; αὐτὰυτὰ δὲ μόνον διεξιὼν λέω, ἀλλ' ὅτι καὶ μοναρχίαν φεβεαλιέται, καὶ ἀλάσφ' γάλα ἔθναν, καὶ αὐτὸς ἐσέεται τὴν Παλασίνην ἐλδύσεσθαι, καὶ τὴν δὲ ξαντὴν Λιβανίου κατὰ μὲν, καὶ τοὺς Ἰσμηλίτας ὑπερὸν Ἐγφράτιον ποταμὸν κρητίζων καὶ ληϊζόμενος, καὶ πῶς βαρβαρικὸν κύκλω ἀνακαταίερον. φεσεπῆγα δὲ καὶ ὡς οἱ τότε ὑπὸ αὐτὸν ἠγόμενοι οὐκ ἔσονται τοῖς σήμερον ὄμοιοι, ἀλλ' ἰχὺὼ φεβεαλουῦται πλείστων, καὶ πλοῦτον ἔθναν ἔθνεσιν, καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελιοῦσιν εἰς τὴν αὐτῶν ῥῆξιν καὶ ποπάρχαις ἔξουσίαν καὶ φεφανείαν κατιστάμενοι. ἔλεγε δὲ τὸ τούτων πάντων ὑψημῶς Ἰσαακίω καθεσάναι πῶς εἰς ἡμᾶς μεταστολόμενοι, ὡσπερ σῆτας τῆς κενωφανίας ταύτης τὴν ἐκείνου φύσιν φερεῖ τὰ κηνὰ τῆς ἀκουσμάτων οὔσαν κατὰ ῥόπον ὑπεσιόντας καὶ κατεπίοντας, ἢ μᾶλλον ὡς αἱ πῆσαι τὰ βρεφύλλια ἐπιπληνῆ πιδέντας φερεῖ ῥασάνην, καὶ βίον

καὶ βίον ἔξελυμένον ἀναπεπικότεν τε δεινυῦτες τὸν βασιλέα τοῖς τῆς τοιούτων μυστολογημάτων ἐπᾶσμάσιν, οἷα δὴ καὶ μηδὲν ἀντεργέντ' αὐτῆς, τῆς ὡρισμένης δὲ ἐπιτάσεως, ὑποκεισομένων αὐτῶν πασῶν τῶν βασιλειῶν, καθ' ἑνὸς τῶν τῶν καὶ οἱ πάλαι ζωγράφοι Τιμόθεον ἔγραψον, αὐτὸν μὲν καθεύδοντα, τὸ πύχλω φελοῦσαν καὶ εἰς ἑνα κύρτον τὰς πόλεις ἐμβάλλουσαν, καὶ φερεσταγῆσαν αὐτῶν καὶ παρὰ δίδουσαν. τὸ γὰρ δὴ φεμὲν ἔλεγε ἀξιώτητον, ἔλεγε δὲ φερεθῆδην, ὡς ὁ Κομηνῶδες Ἀνδρονίκος, ὃν αὐτὸς τῆς ἀρχῆς καθελὼν, εἰς θάνατον ἔξεδωκε πονηρὸν, ἐναεπίσθη ἡμέλλε τῆ βασιλείᾳ Ῥωμαίων. σινέσφλε γὰρ τὴν ἐκείνου ἐνναρχίαν εἰς τρεῖσιν Θεοῖς, ὡς ὄντ' ἀκακοεργοῦ, ἀμέλει τοὶ καὶ ὡς ῥάκος πορτύρεσθαι ἐπιβέβλῶται τῆς αὐτῆς ἀρχῆς καὶ οἱ ἔξ ἐκείνου λυκάβαντες, καὶ μέλλει καὶ τούτους αὐτοὺς τοὺς χερόνους μὴ εἶ πάντων τοῖς ἐπιπέκναις τε ἔμετριοις, μηδὲ ὡς ἐπίπαν τῆς ἀγαθοφροσύνης γαννύμενος, ὡς τὸ κακοποῶν Ἀνδρονίκου ἐνναρχίαν φερεῖ τὴν ἐκείνου μετελκόντων φύσιν αὐτῶν, καὶ ἀντιστῶντων ἀναγκαστῶς. ταῦτα γὰρ εἰ καὶ Ἀνδρονίκω τὸ ἀνεπέγειλητον φερεῖσιν, ὡς καὶ χερόνους ἀφῆσαν κακοποιούς, καὶ σινίσθησι τὴν εἰμῆρμένον καὶ τὴν ἀνάγκην, ὡς τὸ Ἐλλῶνων πνὲς παρῆσιν τοῖς βουλομένοις σκοπεῖν. ἐπεὶ δὲ οἱ ἔξ παρήλθουσαν ἐνναρχίαν, ἔδειξεν ἐν τῶ φερεμῶν αὐτῶν, μὴ τὴν χρονικὴν φερεῖσιν, ἀλλὰ τὴν γνωμικὴν ἰδιότητα ὑποβάλλειν καὶ ὑποπιδέναι τὰ βουλητέα πᾶσι ἀγαθὰ γὰρ ἐπαγγελλόμενος μείζονα τοῖς ὑψημοῖς εἰς τοὺς μετέπειτα ἐνναρχίαν, οὐδὲν τῆς φεροτέρας εἰρηάσαστο ἀμενεν.

4 Οἱ μὲντοι Βλάχοι τῶν αἰνιχῶν Ῥωμαίους ὀφραζόμενοι, ἔπλετον ἀβέρον

ita illi ipsum ad socordiam & ignauiam suis fabulis & commentis impellebat: quasi verò ipso dormitante, cum fatalis hora instaret, regna in eius potestatem vltro castrata essent: quemadmodum veteres Timotheum pinxerunt dormientem, fortuna interim circumueunte, & vrbes in vnum rete contractas ei tradente. Et quod magis mireris, affuecrabat Andronicum Comnenum, quem ipse imperio pulsum miserabiliter trucidandum curarat, ix annos in imperio exacturum fuisse, nisi à Deo propter improbitatem illius, ad triennium contracti essent: & sex illius anni, tanquam panni purpuræ, suo imperio adiecti, quibus non omnino clemens & moderatus futurus esset; neque beneficentiæ rationem vbique habiturus, quippe cum à maleficis annis Andronici ad illius naturam per vim traheretur. Quibus verbis an excusarit Andronicum, vt maleficis temporibus Imperio potitū, & fati necessitatem, vt quidā ex Græcis, probarit: aliis iudicandum relinquo. Postquam verò sex anni præterierunt, suo exemplo demonstrauit, non annorum circuitu, sed animorum impulsu nonnullos ea fecisse quæ voluerunt. Nam cum maiora bona polliceretur, insecutis annis nihilò clementiùs tractauit subditos.

4 Enimvero Blachi crebris victoriis elati, & ex Romanorum spoliis magnas opes GG. iij.

Miseritimi omnium hominum illi sunt Principes, qui in pugatorum istorum manus incidunt.

Dum malefana mensalios carpit, non videt matie quod in tergo est.

Malis temporibus, dominatio est periculosissima vt in graui tempestate sedere ad clauum. Et funtuo publica cetia hominem arguit.

Blachorum & Scytharum grassationes. hominis ina.

nibus Isaacij
iustus iude
erpponit al-
perrima vin-
diat suz Ba-
gella.

His autem
neq. ad me-
loré menté,
neq. ad mo-
deratā reip,
administra-
tionem reuo-
catur miser
Isaacius: in d
scouta stimu-
lū calcitrāt.

Vim vi-re-
pellit, & iu-
sté quidem:
de iustitia di-
uina pacada-
parum solli-
citus.

† speculas.

Ad tempus
res prosperé
cedunt eis
quos mundi
arbitet oculu
to fane ad
penā tardā
sed grauem
sensum ita-
bit.

& omnis generis arma con-
secuti, deinceps nullo modo
cohiberi potuerunt: nec iam
villas & agros passim popu-
labantur, sed munitas etiam
vrbes inuadebant. Anchia-
lum quidem vastarunt, Barnam
subegerunt, & Triadiza, quæ
olim Sardica dicebatur, maiorem
partem deleuerunt, Stumpio ciues
exegerunt. Niso quoque non
paruam hominum & pecorum
prædā abegerunt. Quæ obrem
Imperator vndique non aliter
quàm fauus ab aribus circumuentus,
& quibus prius aut posterius
opem ferret dubitans, exercitus
inter duces distribuit, Barnam
instaurauit, Anchialum turribus
& præsidio firmavit. Quæ
quamuis ab Imperatoria
providentia non abhorere
viderentur, tamen hostes
denuo superiores fuerunt.
Sed & ipse post æquinoctium
autumnale in Philippicam
prouinciam egressus, adductis
vna mulieribus. Blachorum
& Scytharum incursiones
pro virili prohibebat. Inuasit
& Seruiorum Zupanum, qui
maleficiis nõ abstinerebat,
& † Scopia euertebat. Commisso
ad flumen Morabum prælio,
barbari terga dederunt: in eaque
fuga non pauci aqua & ferro
perierunt. Nisum quoque
prætergressus, & ad Sauum
fluum profectus, socerum
suum Belam Hungariæ regem
adiit: & complures ibi dies
commoratus, Philippo-

καὶ παντοῖον ὄπλισμένον ἐκ τῆς Βαμακίου
λαβύρον περιβαλλόμενοι, ἀκιστα ἄρχει
τῆ λοιποῦ τὰς ὁρμαῖς ἐγχεύοντες, καὶ
οὐκέτι κάμας ἢ ἀγροὺς ἐληίζοντο ὀπίσ-
τες, ἀλλὰ ἐκ τῆς ὀπύργων ἐφωπίζον-
το πόλεον. τὴν τε οὐδ' ἀγχαλον ἐξέπερ-
θησαν, καὶ τὴν Βάρναν παρεσήσαντο, ἐκ
τὴν Τελαδίτζαν ἀφικόμενοι, ἢ ὅτι ἡ πα-
λαμ λεγομένη Σαρδική, τὸ πλεῖον αὐτῆς
μέρη ἠφαισαν, καὶ αὐτὸ τὸ Σπύριον
τῆς ἐνοικούντων ἐκένωσαν. ἀλλὰ καὶ εἰς
τὸν Νισον ἀφικόμενοι, λείαν κακείθεν οὐκ
ὀλίγην ἀνθρώπων τε καὶ ζώων ἐπεσά-
σαντο. μὴ ἔχον δὲ ὁ βασιλεὺς, ὡς οἱ αὐ-
τὸ μελισσῶν κηλίου κυκλούμενος, τὴν τ
κακῶς παρόντων ἐπαρήξει πορῶτερον, ἢ
τὴν τελαδίτζαν βραβύση τὴν σὺν ἀρσιν, εἰς
ἀρχηγὸς μελίει τὴν στρατιάν. ἀμέλει καὶ
τὴν Βάρναν ἀνέκτισε, καὶ ἐπύργωσε τὴν Ἀγ-
χαλον, καὶ φρουρῶν αὐτῆς ἐγκάτεσθε, καὶ
ἐδίδκει μὲν οὐκ ἀπὸ πορρηθείας, ἢ
ταῦτα βασιλικῆς. ἦσαν δὲ καὶ οὕτω τὰ τ
ἐναντίον αὐτῆς ἐπικρατέστερα. ἐξῆν δὲ
καὶ αὐτὸς καὶ τὰς μετοπωρινὰς τρεπὰς
ὡρῆ τὴν Φιλιππου ἐπαρχίαν, ἐκ τῆς γυναι-
κωνίτιον στυπεργόμενος, ὡς ἐν τῶν ἀν-
ελλε τὰς τῆς Βλάχων καὶ Σκυθῶν ἐπι-
δρομας, ἀλλὰ καὶ τῆς Σέρβων Ζουπά-
νου κακουργῶν τῶν, καὶ τὰ σκόπια φθεί-
ροντ, κατ' ἐκείνου ἐξώρμησε. καὶ ὡς
συνεβέβησαν αἱ τάξεις, καὶ τὸν Μορ-
βον λεγόμενον ποταμὸν, ἐνέκλιαν οἱ βάρ-
βαροι καὶ κατὰ δὲ ἰσχυρῶς ἠερομένης, οὐκ ὀ-
λίγοι τούτων ἀφανισμῶν παρεδόθησαν, ὕ-
δασι καταβαπτιζόμενοι, καὶ δόρασι δια-
πειρόμενοι. παρελθὼν δὲ τὸν Νισον, καὶ
ὡρῆ τὸν Σάουβον γηρόμενος ποταμὸν, τῶν
οἰκείων συνέμιξε κηδεσῆ, τῶν τῆς Οὐγ-
κείας ῥηγὶ τῶν Βελῶν καὶ συχρῶς ἐκείσε
δὲ τῶν ἐλάφας ἡμέρας, ἐπαινέσιν αὐτῆς εἰς Φι-
λιππο-

λιπποπολιν. κακείθεν τὴν μαγαλόπολιν
εἰσέσιν, ἐκκλίνων τὴν εἰς τὸν Αἴμων πᾶ-
ροδον, εἰς δὲ ἑτέραν τῆς καὶ Φιλιπποπολιν
χρῶρον ἀπιδὼν κυβέρινισιν, ὡς τῆς ἐκείσε
μέγιστα κακῶς παρόντων αἰε, σέλλει τὸν
ἐκείον ἐξάδελφον Κωνσταντῖνον, ὃν καὶ δοῦ
κα τῶ σόλου πορῶ βάλετο, εἰς στρατηγὸν
ὑποτάξας. ὃ ἦ καὶ οὐ πᾶ ἰσφρανα βεβήκει
τὸν μείραμα, τὸ γε μὲν θυμωειδὲς ὡρῶ-
δεικνύαν ὡς οἱ τῆς λόντων σκύμοι τὴν
ὄφρην ὀφθῶς ἐκ ἡμέσεως, καὶ τῆς ἐπαυ-
ρηίε κόμης τὸ λάσιον, καὶ τὰς τῆς ὀνύχων
ακακῶς, οὕτω πορῶς ὑπακῶν καὶ δῆος τὸ
σὺν αὐτῶν ἐβρύθημισε σράτῶμα, ὡς
καὶ μῶμα πόνου πείθεταί οἱ καὶ ἐννοήμα-
π, καὶ πορῶς τὰ ἐπιτατῶν μῶμα βεβήως ὑπα-
γῶς, ἐστρατήγῳ οὐδ' μὲν τῆς φυσικῆς ὀξυ-
πῶς, εἰ δὲ πᾶ ἡ νεότης σφραδαζουσα ἐξέ-
πῶς τῶ κατῆκοντος, ἢ τῆς ἐκείνου στυ-
ζῶντων ἰσφρατήγων ἐμωειεία ταυ-
τὴν ἀσφραζουσα, μὴ ὄρως ἰσφραβάνειν
ὑπῆθει τοῖς τακτικοῖς. ἐπιτῆσαν οὐδ' ἀ-
τῶν οἱ ἀποσάται Βλάχοι, ὅσον οὐδὲ αὐτὸν
τὸν βασιλέα ἐποπῶν ὀμῶρον κατεπλάγη-
σαν, καὶ πολλὰ καὶ ὁ Πέτρος σὺν τῶν Ἀσαν
κέρειν τὰ καὶ Φιλιπποπολιν καὶ Βεβρόδω
πορῶς μῶμοι, οὐκ ἔλαθεν ἐξῆντες τῶ Κων-
σταντῖνον, ἀλλ' ἐφέποντα εἶχον, καὶ τὰς ἐκεί-
νον κλονοῦντα τάλαιγας ὡς ἐκ ὡς πορῶ-
τερον συχρῶς ἐκείνου τὰς ἐκδρομας, ἀλ-
λα δὲ ὅν τῶ λυσιτελή ταῦτα τῆ πατερίδι
καὶ τὰς ἐκείσε πόλεσιν ἀρείδης τὸν Κων-
σταντῖνον, ὃ ἦ τὴν ἐναντίαν ἐτεράπετο ἐπαρ-
θείς γὰ τῶς μικροῖς ἀγωνίσμασι τού-
τοις, ὡς τὰς φρένας ἀσπῶν τῆ νεότητι, ἦρ-
ξατο ἰσποποιείδης τῶς συνόντας αὐτῶν στρα-
τιοῖς, καὶ τῶ ἐτῶν στρατιωτῶν ὀπόσει
τὸ γῆρος ἀδεδείμους ἐγίνωσκε, καὶ ὡρῆ δε-
ξίους εἰς ἐρῶν πόλεμα, ἐκοῦν ἐ βραχέων
πορῶν ἐκ τούτων ἐχρηκῶς πορῶς τὴν τῆ

polim reuertitur, atque inde
in magnam urbem redit, de-
clinato Hæmi transitu: ini-
tâque alia ratione Philippo-
politianam prouinciam gu-
bernandi, vt hostium gratia-
tionibus maximè obnoxiam;
Constantinum fratrem pa-
truelem cum imperio able-
gat, quem classis quoque du-
cem creatat. Qui etsi adhuc
adolescens, tamen quemad-
modum leonum catuli à pri-
mo ortu supercilium, iubam
& vnguium aciem ostendit:
sic ille statim animi vigorem
& iracundiam præ se ferens,
ita exercitum ad sui metum
& obedientiam assuefecit,
vt ad nutum & cogitatione
paratus, iussa eius facile exe-
queretur. Naturalem igitur
in regendo milite acrimo-
niam secutus, si quando æta-
tis vitio ab officio deerra-
bat, errata eius legati corri-
gebant, monentes, ne ultra li-
mites euagaretur. Proinde
Blachi magis eum formida-
runt quàm ipsum Imperato-
rem: ac Petrus & Asan sæpe
Philippopolitanum & Ber-
roenum agrum populaturî,
Constantinum non fefelle-
runt, tergis subinde inhæren-
tem, & phalangem eorum
armis laceffentem: & minus
crebras excursiones fecerūt.
Cum autem Constantino ij
successibus ad patriâ & subie-
ctarum urbium salutem re-
ferendi essent, is contrariam
viam secutus, & paruis illis
dimicationibus ob ætatis le-
uitatem & temeritatem elat-
us, duces & milites nobilio-
res & rei bellicæ peritiores
GG.iii.

Constantinus
Angelus re-
pessus Bla-
chis affert
imperium &
excusat.

Bene est, si
princeps bel-
licosus fidos
legatos nan-
ciatur.

Acria ceteri-
tas belli felici-
ter con-
ciendi non
minimapat.

Ex bellicis
successibus
prosperis su-
perbia ori-
tur que leuia
ingenia euet
cit.

Exigua fides pietatis non paucis vitis qui castra sequuntur.

Barazes Constantinum castris. At superbi citius franges quam torigas.

Militum erga Constantinum perfidia, & fucata apud Imperatorem excusatio, iusta perduellium merces ut tamen ab iis ipsis prodantur quorum opera ad tempus abusi sunt.

sibi conciliare instituit. Quos cum dicto audientes, & ad iuuandum institutum suum paratos inuenisset, pro ducis habitu Imperatoriam sumit: & ad tyrannidis occupationem declarandam, purpureū calceum induit: fororisque maritum magnum Domesticum Occidentis, Basilium Batazem, vt secum actum fit, per literas certiorum facit. Is verò Adrianopoli tum degens, non modò facinus eius non probabat, nec puerrilibus eius actis & insolentibus literis quicquam mouebatur: sed etiam importunam eius ambitionem deridebat, & vt iamiam periturum deplorabat. Idque euestigio est consecutum. Nam cum eo consilio Philippopolis discessisset, vt Adrianopolim profectus, sororium Batazem vel inuitum in partes suas pertraheret, vbi ad Neuzium peruenit (locus is est, qui Philippopolitanam & Adrianopolitanam prouinciam determinat) comprehenditur, & Imperatori ab iis ipsis proditur, à quibus ad defectionem impulsus, & Imperator salutatus fuerat. Qui vt suum facinus honesta specie velarent, ad Imperatorem scripserunt: Se non alio consilio seditiosum hominem secutos, nisi vt iniquæ temporum conditioni feruirent. Vidisse enim se, tum minimè fuisse tutum Constantini voluntati refragari, qui omnes duces iracundia vinceret, & enses statim in eos stringeret, qui iustis eius non obsecundarent.

κατ' ἔφεσιν ἐπιπεράτωσιν, τῆς στρατηγίδος ἀπαρτίταις σολῆς τῶν βασιλείων, καὶ τοῖς πόδας εἰς ἐτοιμασίαν τῆς τυραννίδος φοινικοβαφῆς ἀμφιέννουσι πέδιλον, καὶ παραδηλοῖ ἡράμματα τὰ ἐπ' αὐτῶν τετραεστμύρα τῆς ἀδελφῆς γαμέτης τῆς μεγάλης Δομestικῆς τῆς δύσεως βασιλείῳ τῷ Βατάτζη. τὸν ἧ οὐ μόνον οὐκ ἔρχον ἐταινοῦντα τὰ τεταλμύρα, ἢ περιχρόντα εἰς ἔκδοσιν νηπιωδῶς, καὶ οἷς ἐσπῆλλον αὐτοδῶς εἰς Ἀδριανούπολιν τότε δέχοντα, ἀλλὰ καὶ μῆλλον τῶν ἀκαρεῶν ὁμοῦ καὶ ἄλλοθεν ἐκείνου φιλοπῆμων καταμωκώμενον, καὶ ὡς ὅσον οὐδέπω ἀπολούμενον αὐτὸν ὀδυρόμενον, ὃ καὶ παρὰ πόδας ἐπιπολοῦσθαι. ἀφ' ἧς γὰρ ἐκ τῆς Φιλίππου ἐπιπολοῦσθαι κατ' Ἀδριανούπολιν γινέσθαι, καὶ μὴ ἐκόντα τὴν οἰκίαν συμπαροσφάσθαι γαμέτην τὸν Βατάτζη συνλήπτορα τῆς ἔργου, καὶ συνεπύδοκοῦντα τοῖς τελοῦ μέγιστος, φθιάσας δὲ τὸ λεγόμενον Νεούτζικον (τόπος δὲ ἐστὶν οὗτος διορισμὸς τῆς ἐπαρχίας ἀμφισπῆρον, τῆς Ἀδριανούπολης καὶ τῆς Φιλίππου) συλλαμβάνεται καὶ καταπερδίδεται βασιλεῖ παρ' αὐτῶν ἐκείνων τῆς εἰς ἄποστασίαν ὑπονοσῆσάντων, ἀναγορευσάντων αὐτὸν αὐτοκράτορα. οἱ ἧ αὐτοὶ καὶ τὸν ἑαυτῶν ἀπόλοσθαι ἐπ' οἷς ἔδρασαν πρὸς τὸ εὐχρημον μεταρροζόντες, διεμλυῦσαν το βασιλεῖ, τὸ μὲν ὑπολιθίσαι καὶ περνεύσαι τῶν ἀποστάτη μὴ παθ' ἔτερον ἑπίπληργασαδῆ: ἢ τῶν συμμεταβεβλήσθαι ἀτιλήτους τῶν καμῶν καὶ τοῖς παρὰ γαμέτην ὄρεῖν γὰρ οὐκ ἀκίνδυνον αὐτοῖς καὶ ἀκίνδυλον πηνικῶντα τὸ ἀντιτείνεν πρὸς τὸ πρὸ τῆς Κωνσταντινου ὑπεβαλλόμενα: ἢ γὰρ καὶ τῆς περιηγησάμενον στρατηγῶν ἐπιχρώτατον, καὶ τὸ ξίφος ἐκ τῶν αὐτῶν γυμνοῦντα κατὰ τῆς μὴ ἐπὶ ὀδοκοῦντων τοῖς αὐτῶν δόγμασι.

τὴν δὲ αὐτὴν τελευτῶν, τῆς ἐς αὐτὸν ἐκείνον ἀπαρανῆς τεκμήριον πίστεως τὸ οἰκεῖν ἐν δειξάμενον, ὁ πῶν ἑκατέρωθεν ἐλάβη ντο. καὶ ἦδ' ἐκ μὲν ὁ βασιλεὺς παλιμῆδῶν ἀπορῶν τεχνάσματα ταῦτα καὶ κατηχηματισμῶν ἀποβλήματα, ἐπιπέσας δὲ ὁμοῦ τὸ γερωνὸς ὡς αὐτῶν ζύμφορον, τῆς μὲν συμαρμῶν τῆς Κωνσταντινῶν ἐξέτασιν ἐκ τῆς περιηγήσεως πρὸς ἀλλόπληκον, αὐτὸν δὲ ἐς τὸ φῶς ἐλυμνηνατο. τοσούτων δὲ εὐφρανθῆσαν οἱ Βλάχοι, καὶ ἡγαλλιάσαντο Πέτρος τε καὶ Ἀσαν ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι τέτοις τῶν Κωνσταντινῶν, ὡς τε κἀκείνον ἐπὶ τῆς ἐαυτῶν ἔθνοισι τῆς βασιλείας ἐπιβαλεῖν, καὶ βασιλεῖα μὴ ἔχοντα μὲν ζῶντος εὐεργετήσεν ἄλλως τοῖς Βλάχοις, ἢ τὰς κόρας ἐκκόψαι τῆς Κωνσταντινῆς, συμπεφῆντες ἐν τοῖς τοῖς τοῖς, καὶ τὰ Ῥωμαίων μωκχεῖζόντες παρὰ γαμέτην, ἐπὶ τὸ κέρτατον αἰεὶ περιχρῶντα, ἐς τοῖς χείρεσι μέρεσιν ὑπερδιδόντα. οἱ δὲ αὐτοὶ ἐς τοῖς ἐκ φύτης τῆς Ἀγγέλων τῶν τῆς Ῥωμαίων χείρεσιν ἀρχὴν πολυετῆς ἐπιήχουσθε κέρτατος, μηδὲ ἰδὲ εἶν ποτε θύνατον εἰς διωκτὸν ὄξει πᾶσιν τὸ θεῖον, ἢ ἀφάρεσιν τῆς βασιλείας παθεῖν. καὶ τῶν αὐτῶν περιεστῆντες, ἐκχρησάμενοι οἱ κάρτατοι, ὡς αὐτῶν βασιλεύοντων ἐπὶ καὶ ἐπὶ τῶν Βλάχων περιεστῆντες ὡς αὐτῶν καὶ μεγεθυσθήσεται, καὶ γῶρας δὲ καὶ πόλεος ἀλλοστείας ἐπακτιήσονται, καὶ ἀρχόντες ἐξ αὐτῶν ἐκ τῶν μῶν ἐκ τῶν μῶν αὐτῶν ἐξελύσονται, ἐκ οἷδ' ὕδεν ὅπως τὰ ἐκαστασμῶντα ταῦτα διεξίοντες. ἐνθέν τε καὶ οἱ μὲν ὡς ἐπὶ π ἐκπορθητόντες φρέζιον, ἢ κούμας ἀναπτύσσει θησόμῆρι, ἢ πόλεις ἀναστάσει δειξόντες μὲν φάλαγγος ἐπήεσαν σκυδικῆς, καὶ τὸ περιεστῆν ἅπαν ἐσόντο, ποτὲ μὲν τῆς Φιλίππου ἐπιόντες, ποτὲ δὲ τῆς Σαρδικίας.

Id verò quod nūc per occasionem fecerint, argumentū esse suæ inuiolatæ erga Imperatorem fidei. Imperator verò etfi leuū virorum artes & fucatas excusationes non ignorabat, tamen eo facto quod e re sua esset, probato, Constantinum excæcavit, adiutorum eius nemine apertè multato. Blachi verò tantum eo Constantini casu exilarati sunt, Petrus & Asan fratres ita exultarūt, quasi & suæ gentis regnum affectasset: neque Imperatorem vllum maius beneficiū in Blachos conferre potuisset dicere, excæcatione Constantini: quibus verbis iracundia suæ blandiebantur, & rem Romanam subinde in deterius ruentem subsannabant. Idemque Angelicæ familiæ suæ diuturnum imperium precabantur: Deūque orabant, ne vnquam, si fieri posset, morerentur, aut vnquam priuatam vitam agerent. causam subiungebāt homines execrables & veluti oraculum edebant, iis regnantibus Blachorum regnū magna incrementa capturum, & amplificandum, alienis prouinciis & vrbibus augendum, principes ex ipsis, & duces e femoribus eorum egressuros esse: haud scio vnde & quomodo erudita hæc edocēti. Proinde aut ad castellum aliquod vastandum, aut ad Pagos diripiēdos, aut ad vrbes ercendas cum phalange Scythica proficiscebantur: & obuia

Eū proditor non amatur, tamen proditorē prius amant.

Strenui ducis interitus facit hostibus lætitiā.

Blachi Constantini interitu læti, Græcos derident. Et sanè omnium hominum stupidiſſimi censendi sunt pepuli qui ciuibus sanguinis effusione hostium vicinorum sitium ambitioſam potant.

Experientia ipsa sapientū & stultorum magistra Blachos vt talia verba efferrent satis superque docebat: quippe qui ad a stultam principem & ignam gentem bellum gerebant.

quaque populantes, aliās Philippopolim inuadebant, aliās Sar-

dicæ infidiabantur, alias Adrianopolim petebant. Romani verò segnius cum eis pugnabant. quod si quando in aciem descendebant, & pugnam inibant, parum nocebant hostibus.

Quando principes ad insceritum festinant, stadio virtutis, & ante sequi videbantur, relicto, praeois & furiosis affectibus sine pudore indulgent.

5 Ipse verò Imperator cū optimæ gubernationis cursum instituisset, instar ignavi curforis non procul ab ipsis carceribus destitit. Neq; enim multos virtutis circulos absoluit, sed veluti fatigatus & enervatus, de cōtentione honesti instituti plurimum remisit, fumma rerum Theodoro Castamonitæ auunculo denique mādata. Erat is homo rebus gerendis, præsertim vectigalibus recipiendis, aptissimus, & probè eruditus. Quare Logothetam secretorum cū designarat, & illius arbitratu huc atque illuc instar mācipij trahebatur: & quicquid ille vellet, agebat nusquam ferè iudicio suo interposito. Sed quia morbo articulari laborabat Castamonites Iectica plerūque à duobus baiulis, ut vini amphoræ solēt, ad Imperatorem ferebatur: cum quo ea quæ res postulabant collocutus, ac potius Romanas res exiguo precio cauponatus, rursus efferebatur, sequente populo, proceribus itè & cognatis Imperatoris pheretrum illud comitantibus & non illum, sed fortunas suas deplorantibus. Nihil enim sine illo

Theodoros Castamonita aulicæ profperitatis inconstantissimæ speculū. Ista quam vocant, beata fortuna vitrea est. Quāto splendidius lucet, eò fragilior & citius frangitur.

κῆ ἐφεδρόντες, ἐπίστε δὲ κτ' Ἄδρια- νέπολιν ἐπαρχόμενοι. οἱ ἢ Ῥωμαῖοι νωδέ- σερον ἐπεξήσαν, εἰ δὲ ποτε ἀντετάχθη- σαν ἢ συνεπλάκησαν, κτ' μετρητοὺς ἐκεί- κων τοὺς ἀντιπάλους.

5 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδῶτ' ἐδολιχεδρόμω ἢ γ' ἐν σαδιεῖ περὶ σεοικῶς εὐδύς περὶ τῆ νύσση κατέπαυσε, πν τ' ἀρίστης βασιλείας δ' ἔμωρον τρέχον ἀρξάμενος. ἐ γὰρ λυ πολ- λοὺς ἀμειψίαν κύκλους πῆς ἀρετῆς, ἀλλ' ὡς δ' ἄποκα μὲν, ὑπερχαλάσθη τῆ σιωπῆν: τῆς ὁρμῆς: κτ' ἐπαμνετῆς ἐξενδεδίωθη εἰς ἀπαν κοροθίσεως. ἐκτὲν πολλοῖς τὰ χαλι- νὰ καὶ τὰς λυίας ὑπαλλάξας τῆς τῆ κοι- νῶν διοικήσεως ὡς εἴπερ αὐτὸς δ' ἄποπεφύ- κει περὶ σ' ἀμάν ἀρχῆς διοίκησιν, πέ- λθ' φέρον ἐνεχείρισε τὴν τέτων διεξα- γωνλὴ καὶ κυβέρνησιν τῶ περὶς μητρεῖς θεῖω Θεοδώρῳ τῶ Κασταμονίτῃ. λυ δ' ἐδῶτ' περὶ περὶ μείτων ἐγχείρισιν, κτ' μό- λιστα περὶ τὰς δημοσίας σωεσφοραῖς δέξωτάτος, καὶ λόγων σοιωτέρων μέτ- ρθ', ἐν καὶ Λογοθέτῳ τῆ σ' ἀρετῆς κο- βαλλόμενος, ἤγετο ὡς αὐτὸς μείλλον, κτ' μετήγετο κατὰ περὶ βασιλεύε μέρθ', εἶδεν ὡς αὐτὸς ἐν ὑπηρετῆ μοίρα κατὰ μέρθ', π' ἀν' ὅπερ ὡς αὐτὸς ἐπετάθητο, δις περὶ ἴετο χρεδὸν μηδὲν δ' ἐκείνων νοσῶν ἢ τὰ ἀρθετ τῆ ποδῶν ὁ Κασταμονίτης, φορεδ' ἴω τὰ πολλὰ περὶ τὸν κρατῶντα εἰσήγετο, ὑπὸ δουὴν φορέαν ἀρόμενος δ' ἐκ πείμποδος εἰς οἱ τῆ σ' ἴων ἀμφορείς, καὶ σιωμιλῶν βασιλεῖτα φορσφορα, ἢ μᾶλλον καπι- λεύων τὰ Ῥωμαίων περὶ μῆματα καὶ ὀλίγη δ' ἀποδιδές, αὐτὸς ἐξήγετο. οἱ δὲ γὰ λαοὶ τὸ τῆς πολιτείας γερύσον, καὶ ὅσοι τὰ βα- σιλεῖ κατ' ἀμῆα σιωπήτοντ', εἶποντο ἐκεί- νω, κτ' κοροπέμποντες ἐκύκλεν τ' νεκρ- φόρον ἀπικρεσ ὀκλαδῖαν, τὰς οἰκείας τύ- χας ἐκ ἐκείνων ἀποκλαόμενοι. ἐ γὰρ λυ τῆ τῆ

τῆς γινόμενων ἐκείνων αὐτὸς δ' ἐκπερὶ ὀμο- ρον ἀλλ' ἐδὲ τις κτ' τῆ ἐν ὑπεροχῆς συμ- μετίχε τῶ Κασταμονίτῃ κατὰ τῆρας, ἀλλὰ περὶσαντο πάντες δ' ἐκ περὶ ἡμέμα, καὶ ὁ κρατῆς ὅπῃ τ' ἔτοις ἐκ ἐδὸ χέραινε, κτ' τὴν οἰκείαν δόξαν ἐξῶν ἀναρσίως περὶς ἐπερον μεταβαίνουσαν, καὶ δ' ἐκ περὶ ζομέ- νῳ τὴν βασιλείαν ἐκέρκεν ἐδὲν π' περὶς τὴν ἀτοπίαν ταύτῳ ἐφ' ἔρον ἐν δόσιμον, ἀλλ' λυ τῆς τελεμῆρῶς ἐπεδδοκῶν κατ' αὐδὲνα κοροθίλων δ' ἐκείνον σιοποπὸν. κοροίων δ' ἐκ περὶ φάλαρα δ' ἐκ βαφῆ αὐτῶ ἐν δ' ἐκ ἐκον, τῆ ἐρεῖ χρονίσμοσθ' ὅπ' περὶ τ' ε- ρον, κτ' ἐρεῖ εἶδα τ' αὐτῶ τὴν ἐκ περὶ τῆν κεκτῆσθαι, καὶ δ' ἐκ βαφῆς ὁμοίας ὑποση- μάμεδ' ἐκ τὸ μοις τῶν δημοσίων λόγων καὶ τὰ γε μμῆμα. κτ' λυ ὄντως τὰ περὶ- ἴματ' ἀκατακλιπῶτα κορὸς τὸ ἀσιώη- ρε, καὶ τῆ ἰδία φύσῃ ἀντιπασοδῆμα, ἕως πῆς νόσος οὐλαυθροπθ' ἐπέβρισε τ' ἀν- θεσπῶ ἐξ ὕλης μοχθρεστῆρας, ἢ τις τὰ ἀρθετ τῆ σ' ἀμῆατ' ἀναμοχλεύουσα ἐπε- νέμθ'. κτ' ἐπέδτετο τ' ἀλορικῆς κοροτ' ὀ- περον ἢ γὰ δὲ τότε παντεκαδὲκῆτ' ὁ Ἄυ- ρουσε μὲν, κτ' ὁ Κασταμονίτης μ' ἔουσή- μῆθ' καὶ π' ἀλοχλίας ἀρχικωτάτης τῆ μῆθ' τῆς Παντανάσσης δ' ἐκ τῆς ἀρετῆς ἐ- πεφοίτησε, τὰ ὅσα τελέτων τῆ μετασάσθ' ἢ Θεομήτορθ', ὅτε καὶ περὶ τῶς ἀκῆσας διασῆς κτ' βασιλεὺς, ἐπεὶ κτ' τῆ περὶ σ' περὶ τῆ ὄπληγειν τοῖς κόλαξι κτ' τοῖς ἀι- κτῆλεν εἰωδῶσι τοῖς δ' ἴω αὐτῶν τῶς ἐδὸξε τῆς κομφοτέροις τῆ σ' σιωμιλῶντων εἰς ἐ- π' ἀκῆσθ' ἀπεκλῖνα δ' ἐκ τὸ κεννότερον τῆ ἀκῆσθ' ἀλλὰ καὶ τις τῆ τῆς Βήλε κειτῆ περὶ τῶς (τὸ δὲ ὄνομα ἐκὼν ὑπερ- βήσομαι) δ' ἐκ χαλάσας τὴν ἐδῆτα, ἐδῆσ- μειταῖς γασροκημίδας τ' ἀροθετῆ τῆ ζῶν τῆς ὀσφῆθ' ὅπ' ἀχῆσθ' τὸ ἀναφερῆς τῆς ὕλης ἐκτεῦθεν περὶ μέρθ'. π' λυ ὁ

constituebatur, neque quisquam ex principibus Castamonitæ affidebat, sed omnes feruili gestu astabant. Eas res Imperator non ægrè ferebat: nec, cum suam gloriam ad alium trāsire & diripi regnum videret, quicquam de absurditate ista corrigenda cogitabat: sed omnia, nulla probabili ratione adductus, approbabat. Denique etiam purpureas phaleras ei, quamquam ex sacro cœtu esset, & simile pallium in equitando, eundemq; colorem in subscribendis publicis libellis & literis concessit. Ita res ad inusitatum morè deuolute, naturæ suæ repugnarunt: donec morb. hominum miseratus, affluxu noxiorū humorum articulos eius elisit, & rationis etiam arcem inuafit. x v die mensis Augusti cū fastu & frequentissimo comitatu per forum in Pantanassæ templum ad festū assumptionis Dei genitricis celebrandum, incedens: primū Dominus & Imperator audiuit (nam eum quoq; titulum adulatores & potētiorum assentatores usurpabant) & tum primū cordatiorum iudicio ad epilepsiam inclinare visus est, ob eius appellationis insolentiā. Sed & quidam Beli iudex (cuius nomen de industria prætereo) veste laxata furas Logothetæ cingulo suo confringebat, vt obstaret, quo minus humores sursum ferrentur. Sed is ne sic quidem à

Fortunam te uerēter habe quicūque te pente, vel etiā gradari: in exili loco natus diues effectus es: non enim in tua seum est potestate rogālicz velocissimum motum sisse reitimo ebrius ille obnium profperitatem animus paxillum diuinæ patientiæ fuerer loco mouere tentat, & tandē auellit, vt se ipsum ex summo dignitatis fastigio uelut ebrius & mēte caputis præcipitet.

Superbis Deo refistit.

Adulatoris, turpissimo morbo laborantis iudicium factū.

Castamonitæ conueniens interitus.

Pueri duo Imperatoris, Imperatores. Horrendum in Graecos in dicitum. Qui stulticiae perpetuo mortuo laborabat non ab hominibus sed a pueris regi debuerunt.

Castamiti aulici tutissimus dominatus.

Dignus fuit Isaacius qui infami cuncto subiectetur.

delirio liberabatur: & ille ab omnibus, cum ob fluxam vestem, tum propter animi facilitatem ridebatur. Et si autem tum non nihil ab acerbitate doloris respirauit, rursus tamen in idem malum incidit, & post dies aliquot expirauit, etiam alioqui corpore morbo, & ex morbo circa sedem fistulis excauatus. Enimvero turpitudine cum pulchritudine comparata magis elucescit. Nam Castamonita mortuo, Imperatoris beneuolentia in adolescentulum quendam, cui adhuc literatore & tabella erat opus, transfertur. Eo quoque extincto, paruus puer, qui non ita pridem a calamo & atramento discesserat, summam rerum administrabat. nec Imperatorem duntaxat suo arbitratu, vt maximum certe minutissimus piscis qui Propompus dicitur, traducebat & circumferebat: sed militares etiam catalogos tractabat, non secus ac si à cunabulis ad maximarum rerum administrationem esset enutritus, aut rerum humanarum scientiam ante natalem suam habuisset: quem admodum Sibyllam simul ac à materna aluo prodierit, de fabrica vniuersitatis rerum differuisse ferunt. Igitur is quoque autoritatem longè maiorem quam Castamonita consecutus, vt erat in ple-risque reb. acutus, & in tractandis negociis dexter, Imperatori quicquid erat libitum, probabat: & summum ab eo atque incomparabile bonum iudicabatur.

είπε κώνωψ ὡπὸν ἀειβομβῶν λείοντος, ἢ μωρικῆ ἀνθρώπου & μελάγχρου τὸ τῆς γῆς μέγιστον ἄχθος δξακυβερνῶν ἐλέφαντα, ἢ μήκρινθον λεπτήν δὲ τὸ βίον ἐφέλευσα καμῆλον, εἶπε δὲ αὐτὸς ἐκ ἀκόμψως καὶ παχέια κυψελίς ὡδὲ τὸ τῆς βασιλικῆς ἀκοῆς ἐν σπηλασῶ ἐλίμω, καὶ τῆς ἐτέροθεν ἐπηγεμῶν τῶν εἰσορῶν δὲ το φερέσασα, ἢ καὶ τεθλιμμένη ὡδὲ θυροῦ, & σενή πυλῆς, & σωπεπὺς μὲν ὁδὸς εἰσάγασα ὡδὲ τῆς βασίλειαι. αὐτὸς εὐρείαι τὸ εἰσοδὸν δὲ ὄν ποροσφοίταν ὡδὲ τὸν τοῖς κρατῶσιν οἱ δούμοι, τέλει ἐπεζυγῶσιν, καὶ τῶς μωρῶς τὸ παρθέτων οἱ δὲ ἐκείνων εἰσελθεῖν πεισῶ μωρὸς ἐάκασαν ἀτεχνῶς, ὅτι μήδὲ ἴω ὁ κατ' ἐκείνας τὰ κρόνον ὑπαγοίγων. εἰ δὲ τις ὁψέ ποτε δξῶ τὸ τὸ πύλων συμύσως τοῖς ἐπιμῶσιν τὰ κρέσιν ἐπαπῆγῶσιν, ἐδὲν μὲν τοῖς ὡδὲ τῶν πύλων ἀπεκρίνετο, τὸ δὲ ἀπελθεῖν εἰσηγεῖσθαι, καὶ τῶν ὡδὲ τῶν πύλων τῶν πλάγιον, ἐδὲ ἐκείνης ἴω εὐμορῆ τῶν εἰσοδὸν εὐρασταί, μὴ καταδέ μωρὸν πῆ τὸν τὰ κόλπῳ, ἢ τὸ οἰκοιδιδομῶν δὲ πλάγια σωματῶσιν ὅ τὰ πηδίο γέρον π τέτω ὡδὲ τὸ ὡδὲ σιλεῖσθαι ὡδὲ τὸ ἀποκράτορος, & εἰς ἀπῆσαν τὸς ληγῆσθαι, τότε ἢ τὸς σοφιστικὸν καὶ εὐτράτελον ὄν ἐν τῶς παρεμπιπῆσαι ὡδὲ τῶσιν. καὶ τὸ πολυειδὲς ὡσάυτως τῆς γνώμης καὶ ὡδὲ τῶν ἐκείνων κατηγόρεται αὐτῶν ἢ τῶν ὄρῶν γραμμῶσιν ὡδὲ τῶν πλέων καὶ μὲν πὲρ μέγχιμον ἔχασα, ἐπὶ πλέων δὲ ἐπίει αὐτὸν ἀγαπῶσθαι & οἰκῆσθαι, ἢ τὸ διδομῶν αὐτῶν ὡδὲ τῶν πῶν ὡδὲ τὸ βασίλειαι δὲ τὸ ἐμποικὸν φερόμενα, καὶ ὁ ὡδὲ ἀπειροῦ λημματισμός. ἐ γὰρ μόνον τοῖς ὡδὲ τῶν παντοίας ἐπίτησιν ἐνσι: λησὸ μωρὸς, ὑφείρη καὶ ἐνὶ δέουε τῶς ὡδὲ τῶσιν, ἀλλὰ καὶ ποπῶσιν ἐμειλύττω, καὶ ἐκείνων πέποσι, καὶ σὺμωσιν ἀλλο

batur, non ab similibus apiculæ aut culici, auræ leonis circumsonati, aut atro pumilioni maximo terræ pondus elephantini gubernati, aut tenui funiculo camelum naso trahenti: aut potius densis sordibus aures Imperatoris, ne quid aliud audirent, obstruentibus. aut angustæ portæ & arcto tramiti ad palatium ducenti. Nam lati olim aditus, penitus obstructi fuere: per quos qui intrare conabantur, planè fatuis illis virginibus erant similes, quod nemo erat qui ibi pulsantibus aperiret. Si quis verò per rimas forium iis cernebatur, qui pulsare non desistebant, nullum tamen aliud responsum accipiebant, nisi vt exiguam & obliquam portulam adirent: ac ne ibi quidē patebat ingressus, nisi muneribus aperiretur, etiam si vestis vendenda esset. Vt autem senex iste puer plurimum ab Imperatore diligeretur, & solus ei esset instar omnium: id tum sophistico & faceto ac prompto ingenio, tum animo occulto & obscuro consequabatur: quod hirsuta supercilia & iuxta nasum nullo interstitio distincta arguebant. Sed maximè illud ei commodabat, quod munera sibi ab aliis oblata Imperatori restituebat. Erat enim adeò mercatorio ingenio, tam inexplebili accipienda fame flagrabat, vt non aurum & veltes duntaxat acciperet, sed & alia minuta, vique ad pepones, & cætera

Elegantissimæ similitudines, quæ aulicam istam miseriæ adumbrant.

Sub huiusmodi dominatu viris obstruuntur aditus impuris patent foribus.

Nec licet nisi muneribus omnino ingredi.

Nebulo instar omnium stulto principis.

Rem magnam præstat huiusmodi facies, si bona est.

Nebulosis sordidum ingenium.

Ifacij luxus & ineptie, ita summus rerum arbiter peccata peccatis iuste re primit.

Luxuriose aula defecitio.

Ineptus princeps, qui virtutibus spoliatus, veste (brutum peccus) superbit: & miser histrio, ineptus pascitur.

vide annotationes.

Calibures fentra. Qui iugiter cogit, cogit gaudet, necesse est ut illorum sputa in faciem, spurcissimus hospes, excipiat.

esculenta, & omnis generis poma. Sed ad institutum redeundum est, & multa ex paucis, vt Imperator in vrbe se gesserit, explicanda. Erat igitur in victu sumptuosissimus, & de ferculis distribuebat iis qui mēfæ astabant. Mensam omnino Salomoniam aut Sybariticam habebat, & nouis vt ille vestibus quotidie utebatur: nec erat eius conuiuium aliud, quàm collis panum, saltus ferarum, piscium mare, vini Oceanus: alternis diebus lauacris se reficiebat: pastillis & vnguentis omnis generis deli butus, instar pauonis superbi se ostentabat: & vt sponfus è thalamo, aut, vt sol ab Oriente, ita ipse è palatio quotidie prodibat. Gaudebat facetiis & mollib. cantilenis: morionibus scurris, histrionibus parasitis, mimis, cantoribus palatij fores patebant: cum quibus rebus & hominibus vtique Bacchi & Veneris intemperantia coniungitur, cæteraque bonum sani Imperij statum corrumpere solita. Cū aliquando in cœna sibi alia afferri iussisset, mimorum illius etatis festiuissimus, cognomento Calibures, confpecto cœtu mulierum qui ancillis & cognatis, Imperatoris constabat: Cognoscamus prius has, inquit, Imperator, deinde alias adduci iubeto. quod dictum cum omnes & viri & mulieres risu exceperunt: ille colore mu-

το ῥήμα τὸ πᾶσι τε καὶ πάντες ἐξέκλιχσαν. τὸ δὲ τρέπεται ὁ χροῖς, καὶ μάλιστα

μόλις δὲ θυμὸν ἐν πείσῃ κολλάσας, ἐμβρομήματα τῶν γελωτοποιῶν ἐλθοῦσε μίαν αἰεσίλει. μεταδιώκων ἢ τὰ τῶν χρωμάτων εὐχρόντα καὶ ἄρας καὶ δέσεως, ἐν δὲ γαλῆ μμάτων εἰς τὴν μεγάλην πόλιν ἐπαυήχαστο, ὅτι καὶ πελοδοίς, ὡς ὄρνις ὁ Φοῖνιξ, ἐποπτήνετο. ἴσῳ παῦν δὲ ἔτερον τὰς ἡμέρας ὁμοίων οἰκημάτων ἀνεγέρσας ὡσεὶ σαυδάξ, μακρότερον ἔπι τὰ ἔρασα ἐμπηδῶν, καὶ τοῖς πλείοσι τὴν καθήκοντος ἐμφερόμενον. ἐν τῷ τε οὐδὲ τῶν βασιλείων ἀμφοτέρων λατρά καὶ διατήσας λαμπερότητας ἐδείματο, ὅτι τὴν Πεσποντίδα πολυτελεῖς δόμους ἀνήγειρε, νοσιδίαι τε τὴν θάλασσαν ὑπογαυώσας εἰργάσατο. προσδέμῳ δὲ καὶ πύργον τεκτῆνασθαι καὶ τὸ ἐν Βλαχέρνας παλάτιον, ἅμα μὲν εἰς ἐφύμα ἡλικιότατον, ὡς ἐφασκε, καὶ ἴσῳ σμα, ἅμα ἢ εἰς ἐνοίκισιν ἑαυτῶν, ναὸς τε καὶ τῶν ἀντιπάλαι ἰσαμύροις ἀπὸ μὲν κατῆρειψε, καὶ πλείοσι τῶν καὶ τὴν βασιλίδα πόλιν περὶ τῶν εἰκῶν ἔθετο εἰς ἐρήμωσιν, ὧν ἐς δευτέρους δεσμοῖς παρῆσι διακρύων ἄξιον τοῖς θεμελίαις προσβάλλονταί, καὶ τὴν ἐκ πλίνθου πάσης ὁπίσθας λαμπερότητας τῶν χρυσοῦν οἰκοδομῶν κατηδάρισε. σὺν πολλοῖς ἢ καὶ τὸν περικλυτον οἶκον τῶν Μαγάνων κατέβαλε, μήτε τὸ ἐργὸν κάλλος καὶ τὸ μέγεθος ἀδιδεῖς, μήτε τὴν τροπαιοφύρον μαρτυρεῖται πηθεῖς ὅτι ἀνέκειτο ἐπὶ σί. ἔπι σιδάσται δὲ βεληθεῖς καὶ τὴν ἐν τῶν ἀνάπλων νεῶν τῶν ἀρχαίων τῶν ἀνω ταῖξων Μιχαήλ, εἰς πρὸς ἐν πλάξῃ τοῖς βασιλείαις δόμοις ὑπέσχετο, καὶ ὡσεὶ μίση τοῖς τοῖχοις, καλλίστη τε τῆ σιλωνότητι, καὶ ῥανίσσιν ἐξ ἡμῶν περικλοχόοις ἐπέσει μετὰ καμάκων. ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἀρχαίων καὶ Μιχαήλ ὅποσα δὲ χρωμάτων καὶ ψηφιδῶν τυπώματα ἢ πόλις ἔσχετο,

tato, & vix repressa iracundia, morionis licentiam minis castigauit. Loca & situ & temperie aeris amœna confectabatur, & ex interuallis in vrbe redibat, & vt Phœnix auis non semper conspicietur. In primis verò immensis substructionibus delectabatur, & furore quodam ad ea ruebat, quæ desiderabat, officio in plerisque neglecto. In vtroque palatio balnea & conclauia splendidissima, & in Propontide sumptuosas ædes ædificauit, & insulas paruas mari aggeribus expleto excitauit. Cū turrim in Blachernio palatio, cum munitionis, vt aiebatur, tū suæ habitationis causa extruere statuisset: & vetera fana, quæ in littore neglecta stabant, & multas illustres vrbis domos demolitus est, quarum fundamenta nunc quoque vix sine lachrymis spectari queunt, splendidissimum Generalis ædificium, quod totum latere coctili constabat, solo æquauit: & præter alia multa, inclutam Manganiam domum destruxit: neque operis elegantiam & magnitudinem veritus: neque victorem martyrem, cui ea dedicata erat, reueritus. Aedem D. Michaelis, cœlestium copiarum archiducis, in portu sitam, instauraturus, sit qua in palatio marmorea tabula splendore & guttarum varietate illustris vel pauimentum tegebatur, vel parietes ornabat, eò transferendam curauit. Sed & Archangeli pictas & fictas

Fatuus princeps regaliter infans, diruit ædificat, murat quadrata rotundis.

quædam

quædam

imagines, vel in vrbe vel aliis locis præfidij causa dedicatas, vetustæ & admirandæ manus opera, in idem templum congregabat. Summū etiam studium adhibuit, vt Monēbasia trāsferret Christum, qui in cruce trahitur, opus admirabili arte & elegantia, quod cruciatus Domini & seruatoris nostri euidentissimè repræsētat: nec conuenit prius quàm eam imaginem dolo abstulisset. nam apertè citra periculum id conari haud potuisset. Aereas portas latas & altissimas, quæ olim magnum palatium claudabant, nostrate carcerē, qui inde Chalce dicitur, muniebant, eodē transfudit. Celebrem aulae ædem, quod nouum monasterium dicitur, omni sacro ornatu, vasis omnibus spoliavit. Atque his rebus gloriabatur & efferebatur magis, quàm quisquā alius mirabilia opera laudi sibi duceret. Nam cum vmbrae imaginem præferret, subtractionem pro additione, & transpositionem pro oppositione habebat: quamuis ea nullum beneficentiæ simulachrum, paruam aut nullam religionis speciem haberet. Neque verò Deum irasci, sed potius gaudere, si aliud templum pristino splendore priuatum, volucris nidos & erinaceis foueas præberet: aliud verò instauratum, peregrinis donariis & alienis ornamentis splendesceret.

7 Ea quoque fuit audacia (ne quid dicam grauius) vt sacra vasa profanaret: & templis auulsa, mensis suis adhiberet. In comestationibus

ἢ κόμης καὶ χόρας ἀνέκφυτο φυλακῆς εἰς, χειρὸς ἀρχαῖας ἔργα καὶ θαυμασίων καὶ τὸ αὐτὸ συνήθειαι τέμνουσιν. ἢ δὲ τῆ βασιλείως τέττε σπεδὴ ὅπως ἐν τῆς νῦν λεγομένης Μονεμβασίας ἀνακομίσει τὸν ἐπὶ σωθῶν ἐκκόμῳ Χριστῷ, ὡς ἔργον ἀξιάγασιν, καὶ τὴν τέχνην καὶ τὴν χάριν ἐδὲν ἀπελείπειτο τῆς ἐκστατικῆς παθῶν τῆς κυρίας καὶ σωτῆρος ἡμῶν, ὅλῳ γὰρ ἀνῆρητο τὰς ἐλπίσιν, ἕως ἐκείθεν σὺ δὲ ὄλω ἀφῆρκεν. ἐ γὰρ ἀκίνδυνος ἡ πάντων τάπασι καὶ θεωρητικῆς ὅπῃ χεῖρῆσι. ἀλλὰ καὶ τὰς χαλκὰς πύλας ἐπέσει μετέστηκεν, ἀποθέλω μὲν ἐπέζυγῳ τῆς μεγάλης παλατίης τὴν εἰσοδὸν, εὐρείαν ἔπει καὶ ὑψίστην, ἐς δὲ ἡμᾶς τὴν εἰρητὴν συνέειχεν, ἥπερ ἐξ αὐτῆς Χαλκῆ κατανομάσται, καὶ τὴν ἐν ἀνακτόροις θεωρούντων νῶν, ὅς νῦν μὲν κελύσσεται, θεῖον πάντος ἐπίπλε καὶ ἰσοῦ σιεύοις ἐπέλωσε. καὶ τῶν τοῦ λαμωροῦ μῦθου ἡ καὶ τρυπῶν, ὡς οὐτὶς ἀλλῶ ἐπ' ἔργον θαυμαστῆς ἀβρωοῦ μῦθου. ὡς τὸν θεωροῦσιν τὴν ἀφῆρκεν, καὶ τὸς ἐστὶν τὴν μετὰ τῆσιν. τὴν γὰρ σιμὴν θεωροῦσιν τῆς εἰκόνου, οὐ μὲν ἀγαθῆς σιμογραφίαν, καὶ μικρὸν ἢ ἐδὲν φιλοθεῖας ἰνδαλμασώζουσαν. ἀλλ' ἐδὲ τὸ θεῖον χαλκῆ, χαίρειν δὲ μῦθον, εἰ δὲ μὲν ὁ νεὸς τῆς θεῶν ἀρχεῖται λαμωροῦ τῆς εἰς ἐνόασῶσιν πύλων καὶ καπύμῃσιν ἐχέτω ἐὼ μῦθου, ἐγκαινίεται δὲ ἕτερος οὐνεῖος κειμηλίοις, καὶ κόσμοις ἀλλοτρίοις καταλάττειται.

7 Ὁ δὲ τὸ λῆμῆς μετέειχεν (ἵνα μετέσειε τοῦ εἰποιμι) ἐποίησε τὰ ἱερά σιμῆν, καὶ τῆς θεῶν αὐτὰ νῶν ἔποσῶν, τὰς ἐαυτῶν τεπέζας παρεῖσερεν. ὡς καὶ δὲ

καὶ τοῖς δακτύλοις καὶ πότον τὰ ἐν ταῖς βασιλείων ἡωρημῶν κυπελλοῦσιν τῶν θεῶν ἀναθήματα, ἐκ λίθων πμαλῶν καὶ χρυσῆς ἀπέφθη ἐσοδου μῦθου, καὶ εἰς χεῖρῆσιν αὐτῶν ὑδροχόουσιν ἀπέφθη, ἀμαχὶ τὸ καλλῶ, ἐπέπλεσε τὸ ὄρασις ἐπομόρησιν) λεβίται καὶ ἱερεῖς τὰ θεῖα μέγαντες μυστήρια ἀφῆρκεν καὶ ἀπὸ πύλων σωθῶν καὶ πύλων τῆς ἀκροῦσιν χεῖρῆσιν ἀργῶν κόσμους πολυτέλεις, θεῖα δῆμα καὶ σρεπῆσιν ἐπέθετο ἐξ αὐτῶν, καὶ τέτοις αὐτῶν τὸ αὐτῶν δοκουῦ μεταβάλλαν, ἱεραῖς ἐνῆρμῶσιν ἀποθέλωσιν ἑσῶσιν βασιλικῆς σολῆς. τὸς δὲ τοῖς εἰσαζόντας παραφῆσιν, μὴ συμφέρειν αὐτῶν τὰ γινόμενα ταῦτα θεοσιλεῖ αὐτῶν κεάσῶσιν, ἐπὶ αὐτῶν ἐν θεωροῦσιν τὴν εὐσέβειαν ὅπῃ καταθέμενσαν ἔχοντι, καὶ θεοσιλεῖσιν τῶν θεωροῦσιν τὰ γινόμενα σφοδρὸς ἡ καὶ παροξυνῶσιν, καὶ ἐπέπλησεν ὡς ἀνοήτους θεωροῦσιν καὶ δυσαργῆσιν ἀγνοῖα τῆς καλῆς εἰσεφάσκεισιν. παύσαι γὰρ ἐξέειπα τῆς βασιλεύσει ποίειν διατείνετο καὶ θεῶν καὶ ἀνακῆσιν καὶ τὸ ἀφῆρκεν τῶν θεῶν μὴ ὡς ἐπίπαν τῆς τῶν θεῶν ἀσύμβῳτον καὶ ἀπίστεον, ὡς τῆς καταρῶσιν ἐπόσῶσιν. σιμῆσιν ὡς δὲ τῶν ἀμεμῶν καὶ ἀπεύθυνα τὰ γινόμενα, παρῆσιν εἰς τῶν θεῶν εἰσῶσιν ἐν βασιλεύσει χριστιανῶσιν θεωροῦσιν καὶ κεάσῶσιν Κωνσταντῖνον, τὸν μὲν τῆς ἡλῶν δὲ ἐν ἐκείνῃ τῆς δόξης τῶν ἐύλων τῆς κατῶσιν θεωροῦσιν, τῶν ἱπῶσιν χαλκῶσιν παρῆσιν ἀλεύσαντα, τὸν δὲ τῆς κόρυθι ἐνερείσαντα. τὸν δὲ σιμῶν ἐκὼν παρεβλέπεσιν, δὲ ὡς τῶν πίστεως ἀρχηγῶσιν ἀναξ, τὰς τοῖσιν αὐτῶσιν ἐνεκαλλωπίετο τῶν θεῶσιν, δυνάμειν θεοτέρας τὸν τῶν σωθῶν λόγον δεικνῆσιν τῶν ἡλλῶσιν, καὶ πῶν μῦθου, εἰ μὲν ἐάν τὸ

tionibus quoque ex gemmis preciosis & solido auro, calicū instar facta donaria, quæ supra Imperatorum monimēta pēdebāt, manib. verfabat: & peluib. insuperabilis elegatię, quib. se Leuitæ & sacerdotes, cum sacra mysteria tractāt, mūdare solēt, pro malluuiis vtebatur. Auferebat particulas de venerandis crucibus itē ornatū maximi precij de immortalib. Christi oraculis, iisque pro monilib. & torquib. vtebatur: ipsos verò codices aliis Imperatoriis stolis, quæ nihil haberēt admirationis, inuoluebat, & grauiter succēbebat iis à quibus monebatur, ea facta non expedire religioso Imperatori, qui pietatē à maiorib. accepisset, nec aliud esse quā sacrilegiū, eosque vt manifestē deliros & honestatis ignaros arguebat. Licere enim Imperatorib. omnia: & inter Deū & Regē, quod ad terrenarū rerū gubernationē attineret, nō eā esse repugnatiā, quæ sit inter negationē & affirmationē, cōtēdebat. Ac vt probaret scilicet, se eo nomine non esse reprehēdēdū: primi & summi inter Christianos Imperatoris Cōstāini exēplū adducebat, qui alterum clauū, quib. gloriosus Dominus fuit affixus, fræno equi inferuerit, alterum galeæ infixērit. Sed causam de industria difsimulabat, cur Christianæ religionis princeps, eiusmodi rebus se ornarit, vt videlicet gentilibus ostenderet prædicationem crucis esse diuinam potentiam, quam ipsi vt dementia aspernabantur.

tur. Argēteā monetam adulteravit, neque pecuniā planē citra reprehensionē collegit: publicorum vectigaliū exactiones auxit, quibus ad luxum est abusus, magistratus, vt circumforanei poma, vanales habuit: eosque nonnunquam Apostolico more sine sacco & crumena in prouincias ablegabat, quos æquitatis rationem aliquam habere, nec auro decipi, nec quicquid collegissent, domi abstrudere norat, sed quod fisco deberetur, bona fide pendere. Tamen liberalitate in templa & monasteria, superiores Imperatores omnes superavit. Nam tempore ruinosa suffulfit, vetustate deformata incrustationibus & picturis illustrauit. Dei genitricē tanta veneratione coluit, vt ad eius imagines animo penē linqueretur: indeoq; plurimas auro & gemmis ornatas in iis fanis adorandi causa dedicauit, vbi frequentissimus erat piorū hominum concursus. Domū Isaacij Sebastocratoris in ardua parte Sophiani portus fitam, in Pandocheum trāsformauit, vbi centum viri cibum capere, totidā lectis cubare, & totidem equi stabulari possent. Et qui eō veniebant, sine pecunia diebus commorari non debantur. Regias ædes quas Andronicus ad ædem S. quadraginta struxerat, in Nosocomium mutauit. Redemit & domum quæ Magni Drungarij dicitur, à possessore: & in ea

κήρυγμα ἠγλυτο. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀργυροκίε δηλοῦσαι, ἀδοκίμον τὸ νόμισμα κηρυξοφει, καὶ τὴν ἡγυρματῶν συλλογὴν ἐκ ἀνέγκλητον ἐποίησεν. πάντα πασι τὰ ἐν ἡγυρμασί. ἐν φόρον εἰσπραξίς ἐπέτεται. καὶ καὶ τὴν τὰ ἐν φόρον ἡσώτων καὶ τὰς ἀρχαὶς παρὰ βάλαν εἰς ἐξώματα ὡς τὰς ὁπώρας οἱ ἀργυροκίε. ἐπίστω δὲ ἄτερ βαλαντίς καὶ πύρας δποσολιμῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐξέπεμπεν, ἐς ἧδε μέρη τὰ διὰ τὴν διδόντας, καὶ ἀκαταροητῶν κηρυξοφ, κηδὶ οἶκοι κατὰ βύοντας πάντα τὰ συλλογῶν μύρα, ἀλλὰ καὶ τὰ δημοσίαι ταμείω κατὰ τὰς μέρη τοῦ ἐφαρμοσῶν φλημῶ. ναοῖς ἢ καὶ τερμῶσι καὶ ἐκκλησίαις οἴκοις καὶ ἐρεῖς φερντισηλοῖς ὡς ἔτις φερντιση, τὸ φιλότιμον ἐπέξετε εἶνε. τὴν γὰρ κηρυξοφ καὶ ὑπὲρ φερντιση τοῦ ἀργυροκίε φαίνε ἡμαῦροτο, τὰς τοῖς ἐκ τῆς φερντιση δὴν καὶ κηρυξοφ ὡς εἰσπραξίς κηρυξοφ κη. φερντιση γὰρ τὴν δπομήτορα τὸ τὴν ἔτρεφε πῖσιν, ὡς καὶ τὴν ψυχλὴν ἐκ κηρυξοφ τὴν εἰκόσιν αὐτῆς καὶ δὴ τὴν πλείστας κηρυξοφ ὡς εἰσπραξίς, ἐκ τῶν κηρυξοφ κατὰ τὴν εἰσπραξίς, ἀνέθηκε ναοῖς ἐκ φερντιση κηρυξοφ, καὶ οἱ γίνονται πολλὰ τῆς εὐσεβῶν σπουδρῶν. ἀλλὰ καὶ τὸ τὸ κηρυξοφ ἐν τῶν λιμῶν τῆς σοφίῶν ἐκ τῆς Ἰσαακίς τῆς Σεβαστοκράτορος, εἰς πάντοτε κηρυξοφ μετασπιδάσας, ἀνδρῶν μὲν ἐκ τῆς παρὰ ἐθηκε τράπεζαν, καὶ κηρυξοφ εἰς κηρυξοφ τὸ σπασατα εἰθμων δὲ τὸ σπασατα εἰθμων ἀνέστη, καὶ εἰσιῶντο καὶ ἐκ τῶν οἱ κηρυξοφ εἰς ἐφ' ἡμέρας πλείοσι. μετέβαλε δὲ ἐκ τῆς νοσοκομείων καὶ πρὸς βασιλικῶν δόμοις, καὶ τὸν νεῶν τῆς τερσαράκων τὰ μαρτύρια ὁ βασιλεὺς Ἀνδρόνικος ἐδομήσατο ἐκ τῆς κηρυξοφ τῆς μεγάλης Δρυφραεῖς ὀνομαζόμενον οἶκον ἐκ τῆς διασκόρῶν ὡς κηρυξοφ.

καὶ ὁμοίως καὶ τῶν εἰς ἀνάπαυμα τῆς κηρυξοφ τῶν ἀπέταξεν, ἐδενὸς φερντιση καὶ ὁπώρας φερντιση ὁρῶσι τῆς ἀνέγκλητων. καὶ πρὸς τὸ φερντιση κηρυξοφ τῆς πόλεως ἀφανίσαντες, δὴ δόδοσι κηρυξοφ τῶν εἰς δόμοις καὶ τὰ ὄντα κηρυξοφ τῶν παρεκάλισε. καὶ βασιλοῦσαι τῆς πολιτῶν διενέμε κηρυξοφ κηρυξοφ πῖντα. καὶ τὴν μεγάλης ἐβδομάδης ἐπίστα μῆνης, καὶ τὴν τῶν φερντιση τῆς φερντιση πᾶσι σεβάζοντα, πολλὰς τῆς δποβαλε μῆρας θανάτου τοῖς ἐνέτας ἀνέκτατο τῆς κηρυξοφ δι' εὐπορίας, καὶ παρδένους ἐκ τῆς τῶν φερντιση γαμήλιον δόμα καὶ παρδένους καὶ ὑμῶν ὁπτιπῆδαι. ἐκ μόνον δὲ καὶ ἐν τῆς κατ' οἴκοις καὶ σιληρίας ἐκ τῆς πῖντα εἰσπραξίς, ἀλλὰ καὶ πόλεις ἐστὶν ὅτε ἔλας εὐπρῆγεται τῶν τῆς φερντιση ἀνέσταν. αἰς δὲ ἔπος εἰπῶσιν, ἔτις ἔχαιρε καὶ ἡγαλιῶτο εἰς τὴν ἐλεημοσιῶν καὶ εἰς τὰς εὐεργασίας ἐκ ἀρχολήσεις τῆς ἀνέσταν, ὡς τὰ εἰσπραξίς, ὅθεν ἀρὰ καὶ ἡσταν, πάλιν ἐξέρχεται δὴ τῶν τοῖς καὶ καὶ τῶν εἰσπραξίς καὶ τῶν εἰσπραξίς τῶν κηρυξοφ, ἡπατῶ μὴ ἀμαρτῶσιν, ἐν εἰς πάλιν ἐδίδοντο ἔτις. ἀντὶ τῆς φερντιση εἰς τὰς δημοσίας ἐνοχας ἀνέστανος διεφθαρμένους, οἱ πῖντες ὑπεχοντο πλείον δὲ ἐν τῆς ἀλλων. καὶ δὴ τῶν εἰσπραξίς τὰ φερντιση. τὰ γὰρ μὴ κηρυξοφ μὴ δὲ διημῶς σπασατα κηρυξοφ, ἐκ τῶν εἰσπραξίς συμφείρεται καὶ ἀφανίσαν. κατὰ φερντιση δὲ ὡς εἰς τῶν φερντιση, ἐδὲ τῶν συμπαθῶν ἡσταν ἀπώριστο ἀλλ' αὐτὸς ἐαυτὸν φερντιση εὐμῶν ἐπατάσαν, σπασατα πολλὰς ἐπεποίητο τῆς φερντιση τῶν συμπαθῶν, καὶ τῶν φερντιση τῆς ἀνέσταν ὁπτιπῆδαι, τὰ & sequitiam subinde moderabatur, & placabilitate hominū ærumnas sub-

quoque malè habentes refocillandos curauit, nulla re negata, quæ sanationem eorum iuuare posset. Cum vrbis pars Septentrionalis conflagraffet, eos qui vel ædium vel bonorum iacturam fecerant, distributione pecuniæ subleuauit. Imperio potitus, v auri centenarios ciuibus diuisit. Magnā hebdomade, quæ supplicij, quod Deus & homo pro nobis subiit, memoria colitur, viduas eleemosynis pauperculas virgines, dote & sumptu nuptiarum iuuabat. Neque verò singulos duntaxat homines, domos, familias, munificentia sua recreabat, sed interdum vrbibus integris tributū remittebat. Vt paucis complectar, ita propensus erat ad misericordiam, beneficentiam, & inopum subleuationem, vt quicquid vndecunque per vim & iniuriam partum acceperat, id rursus vtraque manu effunderet. Eaq; de causa etfi pecunia à pauperibus exigebatur, in eo errore versabatur, vt se non peccare per sua sum haberet, quòd hoc modo iisdem restitueretur. Nam immoderati sumptus efficiebant, vt in prouincias mitteret homines corruptos, qui magistratus auctionarentur. Quæ causa erat, vt Respublica per vim & fraudem quæsitā, etiā bene partam vnā corrumpit & absumit. Quamuis autem pronus in iram esset, tamen nec à clementia erat alienus, & sequitiam subinde moderabatur, & placabilitate hominū ærumnas sub-

Virtutes quæ dicitur Isaac, vt in iura stellas inter decem tenebras lucet. Has autem nouis vitiis obscurat, altera manu panem, altera lapidē ostendans.

Immoderati sumptus Rempublicæ euertunt.

Isaacij filia spes sancti Michaelis expectatio.

Superbia munda res est, vana, ventosa, nullum habens terminum.

De solidâ & falsa gloria ex S. scripturis ferendum est iudiciu.

Ad res præclaras aliquoties animi principum à Deo excitantur, vt post mortem sint ingratissubditi charioris.

Legatorum Isaaci aduersus casus & incertus.

leuabat. Quæ, aliâque à nobis prætermiffa cum faceret, se palmæ instar ad flumen fixæ florere, & Imperio solidius infixum esse quàm solæ cælo arbitrabatur, & vt altæ cedrum Libani in longas ætates duraturum. Idem & alius iudicasset, qui optimam partem elegisset & dilexisset: nec mundana duntaxat curasset, sed & futurum seculum quotidie præ oculis habuisset. Nam bonum & malum in vniuscuiusq; potestate & iudicio situm est, vt id deligat & agat, quod Deo gratum est. Quod qui facit, in multos annos durabit: quemadmodum contra improborum vitam breuem fore dicimus. Prophetæ auctoritatem secuti, qui viros sanguinarios & dolosos ad dimidium dierum suorum peruenturos esse negat. Deus verò nõ ita statuit. Quis verò nouit mentem Domini, aut ab eo in consilium est adhibitus?

8 Cæterum cū cum ab Imperio remoturus esset, animū eius ad res præclaras atque optimas excitauit, vt eo etiam amisso, plerisque charus & optatus esset. Nam cū Blachorum cum Scythis incursiones & latrocinia ferre non posset, atque animo percelleretur, quod Alexius Guido Orientalium, & Batazes Basilius Occidentalium legionum dux, prope Arcadiopolim cum hostibus congressi, non modò rem malè gessisset, verum etiam Guido

αὐτὸς ὑφάρεσιν ἐκάστω ἐπεμέτρει τὰ ἀλγεῖνών. ταῦτα δὲ πορῆτι, καὶ ἄλλ' ὁποῖα τὸ λέγειν παρέδραμε, ἕτερον τῆ βασιλείᾳ ἐνεσθέρηθη, ὡς ἐδὲ ἐρασίως σφαιρομαχίᾳ ἠλιθ, ἢ ὡς τέλεχθ φοίνικθ ὑπὸ ὁσ μῆς ἀναθιλά μῆρθ ὑδαίθ, καὶ κέρθθ λιβαίντης ὑψίκομθ ἐς κύκλου δξατηρηθῆναι μακραιώνων ἐνιαυτῆθ. τῶθ δὲ καὶ ἄλλθ πρὸς αὐτὸν ὑπέλαβεν, εἰς ἀνθροπον τὸ τιμὸ ἀγαθὸν μερίδα ἐκλεξάμενοι καὶ ἀγαπήσαντα, καὶ μὴ μόνον τὰ τῶ παροῦθθ κόσμου φερνῆζων, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶ μέλλονθθ αἰῶνος καθ' ἐκάστῳ ἡμέραν πορὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντος. ἐπεὶ καὶ εἰς τὴν ἔξοσιαν καὶ δξακρίσιν ἐνὸς ἐκάστου κείταμ τὸ ἀγαθὸν καὶ πονηρὸν, ὅπως ἐκλεγῆται καὶ ποιῆτὸ τῶθ Θεοῦ ἀρετῶν. ἐπεὶ καὶ ὁ ποιῶθς εἰς πολλὰς δξακρίσιν χρονοῖς. ἔσπερ πάλιν τοῖς πονηροῖς λέγομῆρ εἰς ὀλίγον τὸ τῆς ζωῆς αὐτῆθ ἔσσεθς τέλεθ, καὶ τῶ πορῆτης λόγον, τὸ ἀδρεῖς ἀμάτων καὶ δουλιόπῆθθ ἐ μὴ ἡμισθωσσι τὰς ἡμέρας αὐτῆθ. Θεὸς δὲ ἐχ ἔτω βεβέλασθαι. τίς δ' ἔγνω νοῦθ κελία, ἢ τίς συμπαρεῖληπθῆσθ οὐ σύμβελθθ; ἀμέλει καὶ ἐκποδῶν τ' ἀνθραθῆθς πορμηθούσθ μῆρθ, ἀρίστη πορῆθς ἐ καλλίστη πορδυμία σωματικῆς οἰον αὐτῶν, καὶ ὀπρῶσας χρισθασθς ἀσπασθθ, ἐ μῆ τὴν ἄποθθσιν τῆς ἀρχῆς τοῖς πλείοσιν ἔδειξε.

8 Μὴ φέρειν γδ ἔχον τὰ μετὰ Σκυθῶν ὀπιδρομας καὶ ληστείας τῆθ Βλάχων, πλεθρόμῆρθ δὲ καὶ τῶν Γιδων. Ἀλέξιον καὶ πῖν Βατάτζιου Βασιλειον, ὧν ὁ μῆρ τῆθ ἑώων ἠγείτο ταμάτων, ὁ δὲ Βατάτζης τῆθ ἑσπερίων πορῆθθσθ, συμπλακέντας τοῖς πολεμίοις ἔγμαθου τῶ πολίσμαθθθ εὐδυμήτωρ Ἀγκάδιθθ, μὴ μόνον ἐδέν πκαθρῶσθαι χρισθόν, ἀλλὰ τ' μῆρ Γιδων ἀκόσμως

ἀκόσμως φυγεῖν ἀπολωλομένοτα τὸ κρείττον τῆς στρατιάς, τ' ὅ συμφορῶν τῶν ταῖς ὑπ' αὐτὸν τάξεσιν, ἔγνω καὶ πάλιν δι' ἑαυτῆθ τῆθ ἀπὸ πάλων ἔξενεθρασθς πόλεμον. συλλογαθ οὐδὲ καὶ ἀπογραφαθ τῆθ ἑσμοικῶν ἐγένοντο στρατομάτων, ἐκ ἀρχείων θ καὶ τὸ μισθοφορεμὸν συνελέγετο. πῆμαθς δὲ καὶ πορῆς τὸν ἐκείνθς πενδεσθὸν τὸν ρῆγα τῆθ Ὀυωνων, δι' ὀπρῆσθθ ἠτέτο σῶσθσιν ὁ δὲ ἀσθμῶσθς ἐπαρῆξεν ἐπὲν ἔσσεθ, καὶ δὲ τ' Βιδυῆς ἐκπέμψεν ἴλας συνέδουτο στρατοπῆδης. ἀποχρῶσθσιν οὐδὲ τὴν τῶ στρατοπέδθς ἔξυλλογῶν ἔργασάμῆρθ, καὶ πέντε μῆρ πορῆς τοῖς δέκα χρονοῖς ἐκδουασάμῆρθ κεντῶσθια, ἀργυρεῖς δὲ ἐδέν θέμῆρθ ὑπὸ τὰ ἐξήκοντα, καὶ ἐτερομάτη τῆ στρατῶ ἐφοδισάμῆρθ χροσθμα, καὶ τὰς μαρτίθς ἡμέρας τῆς βασιλίδθ τῆθ πόλεων ἔξισθ, ἀφείδ αὐτὸν Θεοῦ, καὶ τῆθ βαρβαρῶν σφοδρῆθς τὸ ἴδιον πορῶσθσιν, καὶ τῆθ ὡσθ εἰς πῆτερον αὐτὸ σπρεθ, καὶ ὅσον τῆς ἐπαναστροφῆς θέμεθθ, τὸ πέραθ τῆθ ἔργων ὧν χροσθ καὶ τῆθ ἔσπερ τῆθ ἔξενεθρασθς, εἰ μῆρ θείον ἐστὶ τῶθ, ἐπαναθθθθ τῶ Θεοῦ, εἰ δὲ ἀπασιον (ὅπερ ἀπῆσθρο) καὶ ἔτω τῆθ ἐκείνθς κειμάτων ἔξενεθρασθς, εἰσέπδοκιμάζονθς τὴν τῆθ ἀμαρτωλῶν ῥάβδον πατάσθθιν κλησθ τ' διησθων. καὶ ὁ μῆρ ἀπαίρει τῶσθπιν τρέσθων τὸ πορῶσθσιν, καὶ ὁμοσθ τῆθ ἀμῆθ τῶ κινδύου χροσθθ ἢ δὲ ὑπὸ κειμῆθ πᾶντων χροσθ καὶ ῥοπή ἐπὶ τὴν ὑψηλῆθ, ἐδὲ ὁ τῶ κρείτθθθθ ἀπασεσθθθ θυμῶς, ὡς ἔδειξεν, ὅπῃ πᾶσιν οἰς Βλάχοι κκατααιωθέντες πορῆθθσθσαντο, καὶ ἔτω μῆρ οἰ ὀφθαλμοῖ τῶ κκατοῦθθθθθ ὀπρὸ τοῖς παρκαρῶνθθθθθ ἔβλεπον ἄποσθθθθθ, καὶ τῶθ δξανοπικῶ ἐκείνθς τὰ ἀφασθθθθθ πόρῶσθθθθθ ἐραντάζοντο. οἰ δὲ κατῶν τ' ἀρχῆς ἀνατρέφοντες ἐγὼς ὄντες, παρεβλέπονθθ, καὶ

amissa maiore exercitus parte effuse fugisset, alter verò vnà cum suis copiis periisset: denuò suo ductu suisque auspiciis arma hostibus inferre statuit. Colliguntur & conscribuntur vbique Romanæ legiones; neque parua auxilia conducuntur. Implorat & foceri sui Hungariæ regis opem: & facile impetrat, vt is se per Bidynam auxiliares turmas missurum polliccatur. Igitur iusto exercitu munitus, depromptis auri xv & argenti amplius l x centenariis, cæterisque rebus idoneis instructus, omnibus negociis suis Deo permiffis, mense Martio vrbe egreditur, animo contra Barbaros intento & obfirmato: reditus verò non alio termino præfixo, nisi vbi ea confecisset, propter quæ expeditionem instituisset. quod si prosper esset euentus, eum Deo se acceptum laturum: sin aduersus (quem deprecaretur) & hunc illius iudicio permittendum, qui fortem iustorū diutius virga peccatorum cædi vellet. Quo animo & consilio cum ad summum discrimen pergeret, Dei manus & potestas adhuc excelsa erat, neq; numinis ira placata: vt euentus docuit, Blachis victoriâ contra nos adeptis. Cū autem Imperatoris oculi acerbos hostes spectarēt, & cogitatio longè remota prosequeretur: non videbat eum à quo Imperio pellendus erat, prope astantem, & summum H. iij.

Principis est legatorū suorum damna celeriter & præsentia suscipere.

Nota mens Isaacij: secum da rectum nimum auferunt: melius in malis sapimus.

Pij voti formula.

Isaacius frustra monetur de fratris infidiis. Nam sanguinis propinquitas suscipioui nomita facile locum tribuit.

sinu prolatam, crebro amplectens, partim collaudabat, partim suppliciter orabat, ut imminens periculum effugere liceret. Cum autem quosdam comprehendendi sui causa laxis habenis irruere, nec aliud spirare aut spectare nisi captiuitatem suam cerneret: fugam arripit: & vorticoso fluuio, qui illic preterfluit, non sine periculo superato, pergit. quauis enim nullum tutum receptum cerneret, tamen ut exitium a populi furoris summa festinatione persequentis imminens euitaret, Stagirā peruenit, quae nunc Macra dicitur: ubi a Panteogeno quodam comprehensus, & persequutoribus proditus, sole postremum viso, paulo post ad Peræ monasterium ab Imperatoris Andronici patre Isaacio conditum excrucatur. Vtrum verò numinis vindicta poenas illas ibi dederit, aliis considerandum relinquo. Vult enim Prouidentia, quae omnia optimè gubernat, etiam in inimicissimorum suppliciiis moderationem adhiberi, & semper in conspectu esse potestatis lubricum, & Imperij amissionem: ne, ut omnium rerum vicissitudo est, quemadmodum quisque tractarit ceteros: ita & ipse diuino iudicio ab aliis tractetur. Post hanc calamitatem, ob ingentem cruciatum diebus compluribus cibo non gustato, palatino carceri includitur. Paulo verò post, in alteram vrbs partem, ad Diplocionium transfertur: nec quicquam praeter vini & panis

Tandem verò ex latribus raptus & in monasterium coniectus excrucatur.

Prouidentia diuinæ con-

[REDACTED]

πρεσβύσετο, τὰ μὲν ἀνδομολογούμενα, τὰ δὲ καὶ ἐξήλεκτόμενα, καὶ μὴ νοήσας ἐδεδόξατο κερδαίνειν, ἀλλὰ τὸν ὄντα κίνδυνον ἐπέειπεν ἢ ἐπὶ τοῖς συλλαβόμενοις αὐτὸν ἰώερα πάντα γὰρ ἐν αἰεκότα, & ἐν πνεύματι, καὶ πνεύματι, αὐτὰ καὶ τὰ χερσίν, φυλακίας ἀπέπειται καὶ τὴν ποταμὸν ἐπιπνιδύων ἀναβάν, ὅς αὐτὸν βασιλικῆς ἐξέτι πεδίον σίρειται, ἐξέτι τῆς ὁδοῦ, ἐς οὐδὲν μὲν πρὸς δὴλας σῶσον καὶ τὰν τιμασιν ἐξέν, τὸν δὲ ὄλεθρον ὡς αὐτὸν ἐξέτι πόρον, ὅς ἐκ τῆς μακροδου τῆς ἐπομῆσαν ὁρμήματι καὶ τῆς τήρις ἀνέναι μηδὲν ὀξύτατος συλλογισθῆναι. ἀφὶ γὰρ καὶ τῆς Σταγίρας, ἥτις Μακρῆ λέγεται νῦν, συλλαμβανέται παρὰ Παντοδύτου πνίς, καὶ καταπερδίδεται τοῖς ἐπιδικασίνοις, οὐκοῦν καὶ τὸ ἐξάπτην ἥλιον δεασάμενος, ἀμφὸς τὸ ὄφθαλμὸν μὲν ὕστερον ἐξορίσεται καὶ τὴν ἐν Βήρα μονῆν, ἥς δομήτωρ ὁ βασιλεὺς Ἀνδρόνικου τοῦ καὶ Ἰσαάκιο. εἰ ἢ κατὰ θεῖαν νέμεσιν ἐπέσει τὰν τὴν ἐπίση δίκην, ὡς δρῶσας κακῶς Ἀνδρόνικον, ἐτέρις σκοπεῖν ἀφίημι. βούλεται γὰρ ἢ τὸ πᾶν ἀείσω, διεξάγουσα πρὸς ἐνοίαν, καὶ τοῖς ἐχθροτάτοις τοῖς πτωχοῖς φιλοφροσύνῃς πρὸς φέρει, ὑποφροσύνης τὴν μὴ ἀειπαγῆς τῆς ἀρχῆς, καὶ τὴν τῆς ἰσχυρῆς δόξωσιν, καὶ τὴν ἐκ τῆς αὐτῆς κινήματι ἐς τὸ αὐτὸ κατάντημα πολλὰ καὶ μετακίβησιν τε καὶ παλινδρομήσιν. καὶ πρὸ μὲν εἶχε καὶ τὸ τὸ πάθιο, ἡμερῶν κυρῶν μὴ προσενώμενον οἶτα, δὲ τὴν σφαιρίθειαν τῆς κολασῶς, τῆς βασιλείων ἐνδοξοῦ καὶ θεοφειδῆς πρὸς καρῶς, καὶ αὐτῆς ἢ κατὰ τὸν διπλοῦν κίονα περᾶμα, εἶν ἀρξοτὴν ἀπὸ λουῶτα, οἶνω τε καὶ σίτω με-

τηκτῶ ὡς τὸν τυρόντα ἰδιώτῳ, δὲ ζῶντα. τὴν δὲ ἀδελφὸν ἢ βασιλεία μετ' ἐπισημάς καὶ ἀσασίας τῆς μεταστάσεως, καὶ ὡς εἶπερ καὶ τῆς Διοσκόρου σωθέντο δύνειν τε καὶ φάμεν ἑτερημέρος τῶ τῆς βασιλείας σερῶματι. ἤρξε δὲ Ἰωαννῶν Ἰσαάκιος ἐνιαυτοῦς ἐνέα, σὺν μηνὶ ἑπτὰ, φλογορῆς ἂν τὴν ὄψιν, τὴν τείχε πυρῶς, τὴν ἡλικίας μέσος, τὴν ἰσχυρῆς, ὑπὸ τεσσαρῶν ἐτη γηγρημῶν, ὁπλῶκα τῆς βασιλείας καὶ δῆρῆτο.

demensum, ut homo plebeius, ruri degens, accipit. Frater verò eius, Imperio pacato & seditionum experte potitur: non aliter ferè quàm Castor & Pollux, qui alternis diebus oriri & occidere feruntur. Imperauit Isaacius annos IX, & menses VIII. fuit flammanti facie, rufo capillo, mediocri statura, robusto corpore: nondum annos XL natus, cum regno pelleretur.

Imperij & ætatis curriculum.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ

ΤΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ, ΑΔΕΛΦΟΥ

Ἰσαάκιο τῷ Ἀγγέλῳ, ἐν τῷ μοις τρισίν.

NICETAE CHONIATAE

LIBER PRIMVS, DE ALEXII

Comneni Imperio, fratris Isaacii Angeli.

BREVIARIUM.

- 1 Græcorum in Isaacii aduerso casu affectus. Alexii parricide, noui Imperatoris profusiones, & Republicæ cura posthabita. Constantini Alexii seditio opprimitur.
- 2 Alexius à cunctis per malis artes acceptus, in urbem ingreditur. Infelicitis imperij omina.
- 3 Angeli cognomentum Alexius repudiat, & Sardanapalum agit. Euphrosyna imperatricis virago, sed superba luxuriosa & impudica. Pseudalexij Cilicis seditio & interitus. Isaacii Comneni in seditione apparatus interitus.
- 4 Blachi conditiones pacis ab Alexio oblatæ assernantur. Asani de summa, & de Alexio Imperatore disputatio. Isaacius Sebastocrator ab Asane captus.
- 5 Asani sacrificulus necem prædicit: & paulo post Asan interficitur ab Ibanco.
- 6 Græcos Ibanco in auxilium vocat, sed ab eis nihil adiunatur, ad Alexium se confert, cui vtilem nauat operam.
- 7 Persæ Græcos bello aggrediuntur, & Dabibram urbem occupant. Imperij, Frederici Barbarosse filij, ad Græcos legatio.

præter vini & panis

Alexij responsio, & orientatio ab Alexmannis derisa. Ingentem auri vim singulis annis persulsi sibi petit Ammerigus.

inde inter Græcos tributum exactum est quod Alemaniæ dicebatur: Alexius autem pulchra spoliata.

Tragica impij Alexij historia hoc libro & sequentibus duobus descripta vilia multa continent quæ ad vitz rectam institutionem non parum conducunt.

Indignus Isacijs casus & eorum affectus variè mouet.

Parit Græcis apud exterâs nationes contemptum.

Græcorum amicitias ruptas & inimicos conueniunt.

Alexius, tragice hæc maxima pars, mentis oculis orbatus, & à seipso exco-

Isaacius ad hunc modum & Imperium & oculos amisit, eorum scelere, de quibus summam sibi charitatem & obseruantiam pollicebatur. Quid enim fratre, præsertim adeo dilecto, coniunctius & sincerius? Quid si aqua fauces strangulat, quid homines bibamus? si membra contra sese armabuntur, qua tandem compage corpora nostra constabunt? Medicorum quidem ars ex contrariis rebus salutare antidotum conficit. Quidam verò præclara Naturæ munera oblitii, mutuo se exagitant: & præ improbitate ingenij & maioris gloriæ cupiditate, se homines esse non meminerunt. Peperit hoc quoque facinus Romanis apud exterâs nationes contemptum, omnibus aliis quæ in mutandis Imperatoribus accidere solent, turpius & flagitiosius. Fuerunt & qui ruptis amicitia vinculis, veterem familiaritatem dirimerent. Frater fratrem, inquit, non liberat: quid faciat alienus? Quibus antè arcana commiserant, eorum vel colloquium, metu insidiarum, deuotabat: in illud fraterni sceleris exemplum intuentes. Ipse verò Imperij occupator Alexius, non cogitans, se, fratre euerfo, semetipsum euertisse:

Αὐτὸν δὲ μὲν τὸν τετάρτον Ἀγγέλῳ Ἰσαάκιῳ τῆς ἀρχῆς κατασρέφεται, καὶ τὸν δυνάστω δὲ χροῦς ἀποζώννεται, ὡς παρὰ οἰκείων ὀφθαλμῶν χειρὰ γώγῃσιν ἐφαντάζετο. τὴν δὲ ἀδελφοῦ, καὶ τοῦτε φιλομήδου, ἐγγύτητι ἄλλο καὶ γνησιώτερον; εἰ δὲ ὕδαρ πνίγη, ἢ καὶ πῶ μὲν ἀνθρώποι; καὶ εἰ κατ' ἐπιπέτων τὰ μέλη ὀπλίζονται, πῶς αὐτὸν σωματολογηθεῖτες ζήσώμεθα; καὶ ἢ μὲν φιλοθεροπος τέχνη δὲ ἀπίστευτον σαρκῶν ἀπίδοτον συνεινεράσαιτο σώζουσαν. ἔτι οὐδὲ τῆς φύσεως σεμνῶν δώρων ὀπιλάδων μύροι, ἐπαρέστην τε ἀλλήλοις, καὶ ὅπως εἰσιν, ἠγνοήκασι μογηθεία γνώμης, καὶ δόξης ἔρρη μείζον. ἰὺ τὸν ἰὺ παρ' ἔδρασι καὶ τῶν ἑωμαιῶν εἰς ὄξουθενήμα ὡδρακολούθημα τε, καὶ ὀπισθὸν βαμὰ πλελόγισο, τῆς ἀπορηματιμῶν ἀπάντη ἀχρον, ὅτι τὰς τῆς ἀραγμάτων μεταπετήσονται, καὶ τὰς τῆς κρεατοκώτων μεταπέσει τε καὶ ἀλλοιώσει. ἦσαν δὲ ὡ καὶ τῆς ἐς τοὺς πέλας φιλίας ἀφιστάμενοι, ὅπολυ μύροι τε τῶν πάλαι συνήθων, ἀδελφὸς οὐ λυτρεῖται, λυτρεῖται μὲν ἔρηπον; ἔλεγον καὶ εἰς τὰ μυστηριώδη τῆ βουλομάτων πνέες ἀπεκάλυπτον, τῶντων τῶν καὶ τῶν ἀπορηματιμῶν, ὡς ὀπίθουλον, ὡς ἐπέλεποντο, ὡς ὡδραδελίμα τὸ γερονδὸς ἀφορῶντες. αὐτὸς δὲ ὁ πῶς ἀρχῆς ὀπιπέτωρ Ἀλέξιος, μὴ ἐν νῶν βαυλομήδου, ὡς ἑαυτὸν κατ' ἤρηκε τῆς ἀρχῆς, τὸν ἀδελφὸν καθελῶν, ὡς τὸν βασιλικὸν ὡπῆκα θρόνον ὀπι τῶν θερμῶν τῶντων ἀντι-

statim Imperatorium folium, flagrante adhuc

πήδησεν ἀλομήματι καὶ τοὺς ἰμπερτορὸς καὶ τὸ σέφθ διφῆσας τῆ κασιγνήτη καὶ ὡδραδελῶν, ὡς πᾶν τὸς τῆ στρατωτικοῦ τῶν γαμῶν, καὶ ὅσοι μέρθ ἦσαν τῆς γερονσίας, βασιλδὸς αὐτοκράτωρ ἀναρρῶεται καὶ τῆ μὲν γυμνασί, ὡς τοὺς ἐν τῆ πόλει καθήκουσι, δῆλα τὰ ξυωνεθῆντα ὡδραδελίμα ποιῶν αὐτὸς δὲ τοὺς σωματομύρους αὐτῶ τῆς ἀρχῆς δεξιού μέρθ, ὡς τε σουδῆς ἀμειβόμενθ, καὶ τὸ λατὸν ἀπαν πλῆθθ θεραπείων, ὅτι τε ἀσμένως ἀροσεχάρησε, καὶ οὐδὲν π διεσάσασεν, ἠέρετο μὴ σὺ λόγῳ καὶ τάξει πνί, ἀλλὰ ὡς τῶ ἐκείνου ἀπίστην τε καὶ ἔρηπον δὲ ἀδιδόνα τὰ χημήμα, ὅποια ἐκ στρατῶν ἐπήγατο Ἰσαάκιος. τοῦτων δὲ ὑποδοσάντων τῆ ἀσώτῳ καὶ ἀπομύθ δεινομῆ, γῆδρα καρποφῶρα ὡς δημοσίουσ συνεισφορὰς παρείχε τοὺς ἀπεμύροις, ὡς δὲ ἔπιλελοίπει ὡς τὰ ταῦτα, τοὺς τῆς ἀξιομάτων ἐπέφυ λαμφοῖς, καὶ νῦν κατὰ τοῦ τῶς ὄξασον, οὐ πν ἢ τὸν δὲ τῆς ἐλλογῶν, ἢ ἀνάγων εἰς τὸν ἀροσεχῆ βαθμὸν καὶ ἀνάλορον, ἀλλὰ πᾶν τῶ, ὡς τὸν βραχέθ πινυόμενον τῶ πινυ, ὡς τὸν οὐδέποτε ὡς ἀροτῆς ἠξιομύρον βαθμίδος, ὅτι τῶ ἀνώτατο καὶ κορυφαῖον μετεωρίζαν ἀνεβίβαζεν. ὡς εἶ τὸ πινυ πινυ, καὶ τὸ φιλόπινυ ἀχαι. πολλοὶ δὲ καὶ ὑποβίβασμόν τῶ ἀρόσον ὡοντο, ὡς ὀψέποτε διχῶς ἠξιομύροι, ἐν ἄλλοι παρ' ἀξίαν ἀρονημοιρήκεισαν, καὶ κείνοις τῶ αὐτῶ πινυ συγληρομύροι, ἐν ἠξιομύρων πμῆς, αὐτὸ ὡδραδελῶν μύροι ἀδοξοί, ἐκείθισαν πμῆσει. ἰὺ δὲ ὡς ἡκτῆσις ὡδραχειθ. ὅν γάρ πιν ἀροσῶνε γνε χάρτῶ τῶ βασιλεῖ. αὐτῶκα ὡπησημαίνεθ καὶ σολύκως εἶχε τῆς φερόσεως, καὶ ὡς ἀροτέ-

adhuc eo delicto, conscendit, & fratris vestitu coronaque ornatus, ab omni militari turba, & senatoriis viris Imperator Augustus confalutatus, vxorem suam & propinquos in vrbe degentes, ea de re certiores facit: & vt eos quorum ope & studio Imperium cōsecutus erat, remuneraretur, & reliquum vulgus, quod libenter & citra seditionem accessisset, in officio retineret, sine ratione vlla & ordine, sed pro cuiusque petitione & libidine pecuniam dilargiri cœpit, quam in militiam Isacius aduexerat. Quæ cum immoderata & inæquali distributione dilapidata esset, prædia fructuosa & publica vectigalia petentibus donauit. Iis quoque deficientibus, illustribus dignitatibus non paucos, eoque non claros viros ornauit, aut ad proximum & conuenientē gradum euexit: sed quosuis, qui eum honorem parū estimabant, & primum gradū nondum conscenderant, in summo fastigio collocauit, vt dignitatum frequentia indignitatem haberet, & omni gratia careret. aliqui etiam suo honori derogatum putarent, illo honoris incremento, vt ferò tandem iure id consecuti, quod aliis præter meritū ante tempus cōtigisset: dignitate secum exequatis iis, quibus, quantumuis honore auctis, ipsi prorsus neglecti, dignitate præstare iudicarentur. Neque verò difficilis erat honoris adeptio. Quod enim scriptum Imperatori offerres, id euestigiò subsignabatur, siue in-

scientia scilicet deturbatus, imperatoris solium conscendit. Ita impij in se scribit, dormiunt. Stupiditas, primū Alexij emblema.

Profano, alterū emblema. Mali vt seipos tueatur aliorum opera cogunt vti, quibus ingentem pecuniæ vim numerant: & ita feruorum suorum suat turpissima mancipia.

In iustitia in muneribus publicis conferendis, tertium emblema.

pta dictione conflaret, siue vt mare arare, terra nauigare, & montes in mediū mare transferre, siue (vt est in fa bulis) vt Athon Olympo imponere liceret, peteres. His rebus omnibus ita perfectis, vel potius confectis, quasi temporum & rerum conditioni seruire coactus, legiones domum abire sinit: nihil curans, quod Blachi cum Scythis obuia quæque vastarent. & ipse non statim in urbem properat, sed fratre capto & excæcato, nihil periculi metuens, pedetentim ac per ocium in diuerforiis commorando, proficiscitur. Iam enim à ciuibus quoque declaratus Imperator, & à coniuge Euphrosyna ingressus ei praparus erat: & fenatus, licet non totus, eius successibus lætabatur. Neq; plebs ad illius mutationis famam concitata vel nouis rebus studuit, vel iusta iracundia exarsit, quod Imperatoris creandi priuilegium à militibus sibi ereptum esset: sed quieuerunt, & acta comprobant omnes. Cæterum cum coniunx eius Ducissa Euphrosyna in magnum palatium abiret, tum verò colluuius opificum & turbulentorum hominum, quemdam astrologum Alexium Contostephanum, Imperio iam olim insidiantem, in foro Imperatorem cōsalutat. Negabant enim se Comnenorum laturos diutius imperium, quorum pertaxum esset. Imperatrice verò ita cum periculo magnum palatium

Quatuor emblema, ambitio, cui posthabetur provinciarum salus. Collige ex his emblematis tyrannici & patriciæ characteres.

Alexij Contostephani astrologi feditio comprestia. Nihil mirum quod in impiū fiat ut eiant homines conspiciant. Huiusmodi enim quisquiliæ alie in alias iusto Dei iudicio infarant.

νων ἐδ' εἶτο κωπύλλεσθ' ἄλλ' ἢ τὴν ξηρὰν, ἀρσὺν δ' ἢ τὴν θαλάσσαν, ἢ τὰ ὄρη ἐν καρδίαις θαλάσσαν μεταπέθεσθ', εἴτε μὴ (ὡς ὁ μὲν βούλεται) Ὀλύμπω ἔσθων ἐπαναπέθεσθ'. οὕτω ἢ ταῦτα πάντα τετελεκώς, ἢ μᾶλλον σιωπτετελεκώς, οὐ κείτ' ἔπειν, ὡς χαίρει δὲ τῶν κηρῶν καὶ τοῖς παρὰ γαστρίαν βιαζόμενος, διαφίσιν ἔπειτα τὰ στρατεύματα εἰς ἔσθ' ἰκεία ἐπανελθεῖν μηδένα τὴν μὲν λόγον, εἰ τὰ ἐν ποσσὶν οἱ Βλαχῶν λήζονται, μετὰ Σκυθῶν ὀπίσθεντες. καὶ αὐτὸς μὲν οὐκ ὀλίγῃ ῥυτῆρι παντὶ τῆς εἰς τὴν πόλιν ἤλθο, ἀλλ' ὡς τὸ ἀδελφοῦ συχεθέντ' ἐπιεσθέντες, μηδένα ὑποφύμεν κίνδυνον, βιάδην καὶ τοῖς σταθμοῖς ἐμβραδυάαν ἐπαρούετο. ἦδη γὰρ καὶ τὸ τῆς πολιτείας αὐτὸν ἀδύσημον πᾶσι πᾶσι, καὶ παρὰ τῆς γυναικὸς Εὐφροσύνης ἢ πύτυς φροντισμοῦ εἰσοδῶν, τὸ τῆς συγκλήτης μέρος, εἰ καὶ μὴ ἄπαν, ἴλασθαι ὅσα οἱ ξυνοικίοντες ἠέγευε, καὶ τῶν ἐν τῇ δῆμῳ παρὰ τὴν ἀκλήν τῶν ἡγετῶν οὐδὲν πρὸς ἀτάσθαλον ἐνεόχμασε, ἀλλ' ἠρέμισαν μὲν πάντες, & σιωπῶν δόκησαν τοῖς ἀκουσέσθαι, μήτε βασιλεύσαντες, μήτε ἀνατληθῆναι παρὰ τὸν ὄργον, οἷς εἰωθὸς αὐτῆς βασιλέα χειροτονεῖν, ὑπὸ τῶν στρατοπέδων καὶ τὸ ἀφῆρκεται. ἐπειδὴ παρὰ τὸ μέγιστον ἀρχεῖον ἢ Δούκην Εὐφροσύνη ἀρῶσα ἤλαυνε, τότε τῶν βασιλεύσαντων ἐξυγλυδων τινὲς φιλοτάραχοι, φρατρίαν καὶ σύσπρεμμα πηλοσάμνοι, πηλοσάμνοι Κονπτεφρανον ἐνόματι Ἀλέξιον, εἰς τὸ μέγιστον ἐξυγλυδων τινὲς ἀσπροδέμονα ὄντα, καὶ πάλαι τῆ βασιλείᾳ ἐνεδρόντα οὐκέτι λέγοντες θέλειν ὑπὸ Κομνηνῶν βασιλεύεσθαι, γενηθησάντων αὐτοῖς εἰς πηλοσμονίαν. τῆς δὲ βασιλείας Εὐφροσύνης ὀπίσθεν ὡς οὕτως εἰσέσθαι

τὸ

τὸ μέγα παλάτιον, ἐννοιοὶ τῶν ἀπὸ δούλων γήριος ἐρεπόμενοι ἐπεινή, καὶ τὸ Κονπτεφρανον ὠρμισαν, τολμηρότερον μᾶλλον ἢ σιωπότερον, ἐπὶ τὸ χυδαίζον εἶπε τῆς πόλεως αὐτίκα διασειδάνηται, καὶ ὁ Κονπτεφρανος συλληφθεὶς, φρουρῶν ὡς ἀδύδοται.

2 Τοῦ ἢ δημόσιος πλήθος οὕτως ἠρεμυκότες, καὶ αὐτὸ σιωπῶν τῆς Ἐκκλησίας πᾶσι μᾶλλον ἢ νέα τυραννίδι συμβῆναι, καὶ τῆς τῶν νεωκόρων ἐλίθους ὑποφθαρείς κέρμασι, (τὸ τὸ καὶ τῶν ἀγορευμάτων ἀπὸ τῆς δικαστικῆς τάξεως, τὰ δὲ ἐνόματα φοροφέρειν οὐ δύναμαι) τῆς τῆ Ἀλέξιου ὀφθημίας κατάρχεται, εἰς τὸν ἱερὸν ἀνάσταθμον ἀνίων, μὴ ἀναμείνας ἐν τῷ ἀρχιεπισκόπῳ τὸ ἐνδοσιμον ἀλλὰ καὶ οὐτὸς μικρὸν ἐπιστάς, καὶ ὅσον τὸν μὴ αὐτόκλητον ὑπεμφύει, τὴν γνώμην εἰς τὴν ἀξίαν μεταθέσει. Ἐπὶ Πατριάρχου τοῦ νω ὑποχαινωθέντος, οὐδὲ εἰς τὴν ἐν τούτῳ γνωσιμαχῶν, ἀλλὰ πάντες τὸ μέγιστον φρεῖον καταλαμβαίνοντες, καὶ τὸ μολοῦν ἀπεχρῆσθαι τῆ βασιλείᾳ ὡς ἀνδράποδα. καὶ πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς τυραννίδος, ἢ γὰρ ἀνεκείσθαι, ὅποια τὰ ξυνεθέντα τῶν παρὰ τὸν ἀνακτι, τῆ τῆ λεγομένη βασιλεύσαντα καὶ τυπικῶν γυναικῶν, καὶ ὑπετίθου ὡς θρανίδας τὰς κεφαλὰς, ἢ τὴν ῥίνα τῆ ἐμβάδι, δίκην φροσινίζομένων κυνιδίων, ἐν ἠρεσίᾳ, καὶ παρὰ τὸν παρὰ τῆς χήματι, τὰ πόδε σιωπῶντες, καὶ τὰ χεῖρες συμβάλλοντες. καὶ οἱ μὲν ἀέθλα τῶν οὐτως ἐξ ἀκοῆς ἀνασόμενοι ἢ βασιλῆς χημάτι οὕσα ποιήσαν, καὶ παρὰ γαστρίαν ἀμετάρμωσον, φροσφύεις τὰς πούσας τὰς ἀποκείσθαι ἐμέλιζε, καὶ τοῖς ὀπίσθεν διεχέει Βυζαντινοὺς ἐν οἷς ἐκώπλων. οἱ δὲ ὡς ὑεῖς ἀπὸ τὰς γαστέρας καταψώμεται

ingressa, comitatus nobiliū hominum audacius quàm prudentius in Contostephanum facto impetu, factio-nem illam dissipat, & Contostephanum in carcerem coniiicit.

2 Eo populi motu compreffo, etiam Ecclesiastici nouum Imperatorem approbant: & quidam paucis nummis corruptus, (eodem modo & cum seditionis circumforaneis & paucis ex ordine iudicum, quorum nominibus parco, actū) suggesto conscenso, Alexij proclamationem orditur, siue Patriarchæ consensu: qui tamen paulisper refragatus, ne sua voluntate coactus videretur, & ipse in Imperatoris partes concessit. Quo facto, nemo amplius est aduersatus, sed vniuersi in magnum palatium tanquā mancipia transfugerunt: & priuquam nouum Imperatorem viderent, aut quid veteri accidisset, compertum haberent, eius vxori, qui rerum potiri ferebatur, obediuerunt, & tantum non capita pro scabellis supposuerunt: & catellorum instar calcem eius deofculari, formidantium habitu, coniunctis pedibus & complexis manibus, soli famæ obtemperantes, astiterunt. At Imperatrix callida, & tempori seruire edocta mulier, fatuos Byzantios verborum lenocinio demulcebat: qui, vt porci resupini, quibus ventres fri-

Ecclesiasticorum nomine tenus, re ipsa profanissimorum hominum sceleratus consensus. A sacerdotibus petit lex, & pastores sunt lupi.

Primatius Ecclesie Græcæ minister, patricidij fautor sit. Inde Imperij labes. Nam societas humanæ vinculum: Ecclesiasticæ disciplinæ vigore firmatur.

Gynæcocratia pudeda.

Aulicorum mancipiorum characteres.

Vulgi ingenium.

cantur, blanditiis deliniti, nihil non eorum quæ acta erant, approbabant. Ingressu ad hunc modum sine sanguine & publicatione bonorum cuiusquam præparato, post dies aliquot ipse Alexius in urbem venit: & recens lotus in aurato lecto, in exteriori Philopatio sedes, libenter & hilariter adiri se...

Alexij ingressus in urbem.

Varia Numinis irati in Alexium Dei iudicia. Scrupor & mentis sanguine ita uterno ebria, quam adulatores sceleratissimi intempestivis iocis fouent.

Bonorum virtutum cenfura.

Cunctatio ex male conscientie tinnitu nata.

Excommunicationis Ecclesiasticæ scelus, quam ad vitium experiri debuit: sed intercessit sacerdotum impietas.

ὑπὸ τῶν ἀποκνηνώδων τῶν ὄντων... εὐποροῦντες ἀσασμοῖς, οὐδὲν πρὸς... συμβεβηκότων ὑπὸ νέμεσιν ἔδειντο. καὶ... τοιούτη μὲν ἡ παροισούσα ἐτοιμασία τῆ βασιλείας... εἰσὶσι δὲ τὸ Βυζαντινὸν μὲν ἡμέρας... τινὰς καὶ αὐτὰς, καὶ κλητὴν χερυσοπάσων νεόλουτον ἐπιζήσας, καὶ τὸ λεγομένον ἐξω... Φιλοπάπων, περὶ λαοῦ καὶ ἀσμενῶν τῶν... ἐς αὐτὸν ἀφικνουμένων παροισάτο, μὴ κα... ταπεινῶς τὴν κατὰ σῶσιν τῆς ψυχῆς... ὅς δὲ ὦν εἰς τὸν ἀδελφὸν διεσπείρατο, τινὲς... ἡ τῆς Βήλου κερτῶν μὴ δὲ κηρύσσων τὴν... κηρῶν κολακάζοντες, βωμολόχοις ἐπα... φήσαν φωνὰς, ἐν αἷς καὶ ὄφλην κατὰ γ... λαῶν. ἦσαν δὲ οἱ καὶ ἐπεσέναι τῶν οὐρα... μένοις, καὶ τοῖς βασιλείοις κόσμοις κα... τωπλοκότοις, οἷς ἑαυτῶν ὑπερβόρῃσι Γε... ἀκίῃ, περὶ ἀμπίχροντας ἀπὸ τὸν ἐκείνου... κασίγητον, ἐπωδύσαντο, τὴν ἀτοπίαν... ἐκπαλῆστες τῶν παρὰ τῶν, καὶ τὴν... τοιαύτῃ ἀλλοίωσιν τῆς ἀρχῆς ἀρχῶν... παροσφάτων οἰωνίζοντο συμφορῶν, τὰ π... Οσίριδον καὶ Τυφῶνδον ἐβάλλοντο κατὰ... νοῦν, ὑπὸ ἃν ἐκακοπαράγησεν Ἀἴγυπτον... εἰσελθὼν δὲ τὸ τῆς Θεοῦ λόγου σοφίαι... πάλιν καὶ μέγιστον τῶν μερῶν, ὅπως καὶ... τὸ ἐδίμνον ἐς βασιλέα χειρῶν, καὶ περὶ βα... λείτα τὰ τῶν κερῶν σὺμβολα. περὶ τῶν... μὲν ὁ βίαιότερον τὸ τῆς πίστεως ἐγράφη... σὺμβολον βαρῆ τῆ βασιλικῆ. ἐπὶ τῶν... ὠράταις λεγομέναις τῶν νεῶν πύλαις ἐγγί... στας, ἰκανῶν ἐκείσε χρόνον διέτριψε,... παροσδεχόμενος, πότε ἀνὸς ἐπιπαρθεῖν τὴν... εἰσοδὸν καὶ τῶν ἀκλειβοῦτων τὸ τῆς ὠ... ρας καμείων τῶν ἐρεῶν κατηχουμένηαν ἀ... νωθεν ὄξιν δὲ τῶν νεῶν, καὶ μέλλων ἐπι... βῆσαι τῶν ὀχλήματων, ὁ μὲν ἵππον (ὡς δὲ... οὐτως φατνισὸς καὶ Ἀράβιος) παροσάγει...

καὶ τὸ Περσὸς ἀποκ... καὶ ἰλκυοειδῆς, γίνετα δὲ πρὸς ἀήθων καὶ... ἀξίων παύματων. οὐ παροισάται ὁ ἵππος... τὸν ἀναβάτην, ἀλλὰ φεμμάσων ὑφην... μὲν τὸ ὄμμα, καὶ τὸ οὖρον μετέωρον, καὶ... συχὰ κόπων τὸ δάπεδον, ἔτας ἐμπαρο... οἷοις ἀναβάλλων χηλῶν, καὶ ῥύδων φε... ερμῶν, αὐτὸν ἀπεσπείρατο, ἀδοξῶν ὡς... παρὸς τῶν ἰσίων ὄχρην, καὶ κατὰ αὐτὴν ἀ... γελουμένων. πολλὰ κίς οὐκ παρὸς τὸ ἵπ... πύειν χροόμενον τὸν Ἀλέξιον, ἀπεκρού... σατο, τὰς ἐμπαροοῖοις ἐνσείων χηλῶν, καὶ... τὰς ὄψεις ἐπισπείρατο ὀπίσω. ὡς δὲ ποτε... μὲν πλείστα περὶ τοῦ παύσματος καὶ διομα... λίσσης τῆ ἀρχῆς ἔδοξεν ἡρεμήσῃν, καὶ... παύσασθαι τὴν ἀρχῶν ἐκείνην ἐλίξῃν, καὶ... τῆς τῶν ποδῶν ἀερόστας, ὁ μὲν βασι... λίδης ἐπὶ αὐτὸν ἀνέπιδησε, καὶ τῶν ἠνίων... ἐλάβετο. ὁ δὲ ὡσαυτὴν ἡπατημένος, καὶ δε... ξάμενος ἀναβάτην οὐκ ἠδέετο, ἠτάκ... τειπερὶ τῶν παρῶν, καὶ τοῖς πόδας ἀνίστη... μετ' ἑξαρούτων τῶν χερματίων οὐδὲ... ἔλκετο ἐκβακχολόμενος οὕτως, ἕως τὸ... μὲν λιδοσπρωτον σέρος ἐκ τῆς κεφαλῆς τῶ... βασιλέως εἰς γῆν κατήνευκεν, ὡς καὶ... τῶν δὲ θεοῦ ἀποσπείρατο μέρη τινὰ, αὐτὸν... δὲ ἀπεσπείρατο. ἵππου τίνων ἐπέρευ... παροσνεχθέντων, οὐ καὶ μὲν ὕριστος ἐπο... πύετο σεφανώματος, ὁ καὶ μὴ ἔσπον τῶν... ἰσόμενον ἔδοξε σὺμβολον. μὴ δὲ γὰρ ἀ... ὄξιν ὄξιν οἱ συστηρηθῆναι τὴν βασι... λείαν, ἀλλὰ τῶν ὄψεως ἀποπείρατο, καὶ... παροσπείρατο αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἐναντίων κα... κῶν. συνεπόμενον ἡ τῶν βασιλεῖ τῶν... ἐπιπαρῶν, καὶ οἱ δὲ ἐπιπαρῶν τῶν... γαμῶν, ὁ Κονσταντῖνος Ἀνδρόνικος καὶ ὁ Κομνηνὸς Ἰσαάκιος. καὶ ὁ παρὸς... πύρας ἐκείνην θείον Γωάννης ὁ Δούκας, παπαίτερος ὡν τὴν ἡλικίαν, καὶ... καὶ τὴν πομπάν ἐκείνην παρὸς τὸν συσπείρατο τῶν ὄξιν. μὴ γὰρ... πνος δεσπασάσας τὴν κόλουρον ἡμίονον, ἡ ἑποχὸς ὡν, τὸν Σεβαστα... πρεμὸν ἀπεβάλετο σέφανον, ἀνατραπέντα τῆς κορυφῆς, καὶ αὐτὸ μῆτα... II. j.

cidit. Equus enim sefforem non admittit: sed uilis sanguine suffusus, auribus arictis, crebro solum pulsans, & anterioribus vngulis cum fremitu sublatis, eum ferocissimè auerfatur, quasi tergo recipere dedignaretur. atque ita sæpius in posteriores pedes arrectus, & auerfis oculis Alexium repellit. Ut autem post multos poppylmos & cervicis palpationes placatus, & crebros illos gyros & calcitationes omifurus videbatur, Imperator in eum infiliit, & habenasprehendit. Is verò vt deceptus, seffore quem nollet recepto, æquè ac prius ferocit, cum claro hinnitu pedes attollit: nec prius importunè saltare desistit, quàm gemmata corona capite eius excussa, & ex parte comminuta, ipsum quoque deiecisset. Alio equo adducto, fracta corona inauspicatum omen visa est Imperij cladium nō expertis, & imminentis ruinæ & noxæ hostilis. Comitabantur eum in equis duogeneri, Contostephanus Andronicus, & Isaacius Comnenus, & patruus eius Ioannes Ducas, vir prouecta ætate, cui in ea pompa mirum quiddam accidit. Nam cum mula eius à nemine exterrita esset, corona Sebastocratorica sponte de eius verti-

Repulsa animalis bruti parricidg ratiem corā hominibz. bruta ex citate percussis arguit.

Supplicium iustum. Qui in fratrem parricidali odio insurrexerat ab hominibus impiis palpatur, ab equo autē in terrā deicitur. At qui brutum animalis discipula etiam nō est emegatus.

Admonitiones neque in suo neque in alieno casu obseruat Alexius, hominum suis sceleribus opprobriorum more.

ce humi cecidit. Vnde populus caluitio eius, quod in-
lar plena luna relucebat,
nudato, cum risu exclamauit.
Ducas vero, qui etiam alio-
qui non facile rebus aduersis
commoueretur, necessitate
in iocum & festiuum ludum
conuersa, hilaritatem popu-
li adeo non indignè tulit, vt
etiam vna lætari videretur.

In Alexium
alia Dei iu-
dicia.

Miserimus
ille, conscientia
flagellis
& tædis ar-
dentibus ex-
aghiatus, ne
cognomen
quidè, quod
cum fratre
cõmune ha-
buit ferre po-
test. Ita im-
prij ad quam-
cunq. velle-
uissimã coru
quos iniuste
& crudeliter
oppresserit,
mentionem
repidant.

Ignantia se
dedit, abie-
cta reip. cura,
qui pietatis
& humani-
tatis iacturã
fecit, inepius
est ad feruã
mactanda.

3 Imperator verò An-
geli cognomento, siue vt hu-
miliore repudiato, siue vt v-
nã cum fratre abolendo,
Comnenus appellari voluit.
Cum autem omnes putarèt,
eum post declarationem, re-
bus pacatis, statim in armis
fore, nec vrgentia duntaxat
mala depulsum, sed supe-
riorum etiam temporum de-
licta fraterna correcturum,
clades præsertim à Barbaris
propterea illatas, quòd eis
nemo restitisset, aut rerum
curam suscepisset: ille con-
trã, vt iam votoru omnium
& vnici ac diuturni defide-
rij compos factus, corolla in
signis, ignauia sefe dedidit,
quasi non legitimam homi-
num curationem fortitus,
sed deliciarum & ocij facul-
tatem esse imperium opina-
retur. Igitur abiecta reipu-
blicæ cura, vt gubernator
fluctibus defatigatus, in au-
reo vestitu se ostentabat: &

apertis auribus, omnium
eorum petitionibus annue-
bat, quos adipiscendi Impe-
rij adiutores habuerat, & v-
traque manu pecuniam ab I-

καταπεσόντα εις ἔδαφος. ὡρὸς ἔπερ οἱ
μὲν θεώμυροι ἐξέεθσαν, καὶ εἰς γέλωτος
διεκινήθησαν, τὴν ἐγκρυφιαζομένην τὴν
σεφάω φέροντες φαλάκρας ὡς πλησί-
φωτον σελλίωλον τότε καταπρόνοτες. ὁ δὲ
Δούκας τὴν ἀνάγκην μεταπίθεις εἰς τὸ
εὐχαεὶ καὶ μείλιχον, ἄλλως τε καὶ τοῖς
ἀβουλίτοις μὴ ἐτόίμως χολοῦ μένος, ἐφε-
ρον ὡς σύμμικτον ἡδονῆς παιδείαν τὴν ἡ-
πλείων ὅτι τῶν γεροντίων δέχοντο, γεγη-
θῶς ἐν μέρει καὶ αὐτῶς, ὅτι μηδὲ μὲν τὸν ἀ-
γανακτοῦντα ἱσοκλεονόμην.

3 Ο δὲ βασιλεὺς τὴν Ἀγγελωνυ-
μίαν παροσάμενος, Κομνηνὸς ἐπελεγ-
τῶ, εἰ τε τὸ ἐπάνυμον ἀδοξάν, οἷα ὑφ' ἄ-
νεον ὡρὸς τὸ Κομνηνικὸν κλέισμα, εἰπ-
συναφαντῶν τῶν ὁμαίμωνι ὅτι τὴν ἐκείνου
ὀπίηλκον ἀπάντων δὲ οἰομένων μὴ τὴν
ἀναγρόσειν αὐτίκα, καὶ τὴν ἡνὲν ὡρὸς μ-
των ἡρέμισιν, ὁπλίσσοντα φαυλῶσα, ὅτι
εραυλοῦντα τὸν Ἀλέξιον, καὶ οὐχ ὅπως ἀ-
πιστήτητα τοῖς ἐν χερσὶν δουχερείσιν, ἀλλὰ
ὅτι τὰ ὡρὸς ἡμέρη μὲν ὡρὸς τὴν κα-
σιγήτη μὴ αὐτὸς ἀναχέει παροσβλήναι
οἱ ὅπως αὐτὸ ἀδιδόξωτα, καὶ μάλιστα ὅσα
κακῶς ἰσὸς βαρβαρῶν ἔπαυον, μὴ τὸν ἀ-
διδόξωτον ἔχοντα, μηδὲ τὸν ὅτι δὴ παρ-
νάμενον ὁ δὲ ὡρὸς ἀπαντοῦντιον μεθῆ-
μεσο, καὶ ὡς τὸ ἀκρότατον ἡδὴ ἡνὲν ἐρεπί-
εὶληφῶς, καὶ ὡρὸς ὁ πάλαι τὸ πᾶν ἐπέτη-
ῶρθου μὲν πεφθαρῶς, ἀνέπεσε σφοδρι-
ρήσας, ὡς εἰπερ οὐκ ὀπίηλκον ἐννομον ἀ-
θεώπων, ἀλλὰ ὀπίηλκον χλιδῆς, καὶ ἀν-
σεως παροχλὴν τὴν βασιλείαν ὡρτο. οὐ-
κουὶ καὶ τὴν ἡνὲν κοινῶν διοίκησιν παρ-
κῶς, ὡς τὸ πηδάλιον ὁ κυβερνήτης, ὅς α-
ῶεῖρηκε ὡρὸς τὰ κύματα, χρυσοροσ-
λῶ, καὶ τὴν ἀκλῶν ἔκλει ἀναπεταναῖς, καὶ
πᾶσαν ἐντολῆν χειρίζομεν τοῖς ἐν τῆς μετέδης ἡνὲν
αὐτῶν τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀφειδῶς ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ τῶν
συνέλεξεν

συνέλεξεν Ἰσαάκιος· οὕτω τὴν ἐργῶδη
τούτων εἰσέπειτα συναγωγῶν σκοποῦ-
μεν, οὐδὲ τὴν δὲ ἀμενῆς ἀπόκτησιν
δύλαβούμεν. τῶν δὲ ἀφοροθῆντων δι-
κλῶ ἀχρηματῶ, καὶ καὶ θερινῶν κόνιν ἐσ-
κεδασμένων ταχέως ὡρὸς ἀρχαῖς γεσ-
εας αὐτῶν ἡνὲν ἔπειτα μὲν, ὁ δὲ τῆ φιλο-
δωρεῖα προσηκείμεν εἰπὴ αὐτοκράτωρ,
ἐκων τῆς ἀστοίας ἐμέμφοτο ὕστερον, ἡνὲν
καὶ χρηματῶν ἐρεπίεξεν ἡνὲν καὶ ἡ τῶ βα-
σιλέως τῶ δὲ ἀκοιπῶ τὸ μὲν φερόμενα καὶ
λίαν ἀνδρόδης, ὅτι γλαφῆν αὐτοφῶς αὐ-
χούσα σοφιστικῶ, χάλισι δὲ ἡνὲν μὲν
καὶ ὡρὸς μὲν γλυκύτητι, καὶ ὡρ-
γῶναι τὸ μέλλον ἡνὲν ὡρὸς, καὶ τὸ ἐνε-
σὸς ἀείσως διοικήτην ὡρὸς μὲν τὰ δὲ
ἄλλα κακῶν διωλύγιεν, οὐ φημι τὰς κο-
μῶσας, καὶ βασιλείας καὶ θεοῦ παύθησιν, καὶ
τὸ ἡνὲν ὡρὸς τὸν ὁμεινέτω ὡρὸς φῶ-
σεως μετενεγκῆν τὰ καδιστῶτα, καὶ μὴ
ὡρὸς ἐπέδωρεν (ταῦτα γὰρ οὐ δὲ λῶρη
τῆ ἡνὲν, καὶ εἰς ἡνὲν ἡνὲν ἀρμόδης,
καὶ βασιλίσσας οἷας δὲ ὡρὸς ἡνὲν)
ἀλλ' ὅτι τὸ ἡνὲν τῆς ἀδοξῆς ἀπὸ μ-
σατα, ἐλκίετο καὶ διεσελίετο, καὶ εἰς
ὡρὸς ἡνὲν τῶ τῶ τῶ ἡνὲν μὲν. ὁ δὲ
τὰ μὲν ὡρὸς εἰδέναι τὰ ἀποπούμενα
ὡρὸς πᾶν ἐκείνο, τοῖς δὲ ἡνὲν ὡρὸς
ρηματῶν. ὅτι ὡν δὲ ὡρὸς διεπε-
ῶρχει, ὅτι τὰ καὶ τὴν συνῶμον γεγῆνα-
σιν ἐκπυσα, σαφῶς ὡρὸς εἰξεν, ὡς οὐδὲν
ἡνὲν πολυμῶν ἡνὲν ὡρὸς, δηλώσῃ δὲ
ταῦτα τὸ λέγειν καὶ τὸν οἰκείον ἡνὲν. τῆς
τοῖν βασιλίδος τοῖς ὡρὸς ἡνὲν ὡρὸς
σης, καὶ τὰ τῶν ὡρὸν Ἀγγούσας ἡνὲν
μῶν ἡνὲν ἀδοξούσης, εἰς δὲ ὡρὸς ἀτεχ-
νῶς ἀρχαῖς ἡ βασιλεία δὲ ἡνὲν. οὐ γὰρ ὁ
ῶρτων μόνον, ὅποσα ἡνὲν διεκελῶε-
το, ἀλλὰ ταῦτα ὡρὸς ὡρὸς κακῆν

facio collectam profunde-
bat: non considerans, cum
quanta difficultate postea
recolligēda esset & quā tem-
erè nunc dissiparetur. Cū
igitur instar palearū aut æsti-
ui pulueris celeriter disse-
cta, & in ventres ignauos,
quos ne norat quidem, in-
sumpta esset: temerè muni-
ficus Imperator, ipse tādē
profusionem suam damnare
cœpit, cum pecuniã egeret.
Eius verò vxor, virili animo
mulier, & ab ipsa natura di-
cendi suauitate & lepore or-
nata, nec ad præsentia dun-
taxat optimè administranda,
sed & ad futura prouidenda
solertissima, aliis rebus te-
terrimum pestis fuit. Neque
nunc de exquisito ornatu &
luxu regio loquor, neque de
eo quòd ingenij felicitate
in mutando recepto statu &
rebus nouandis maritum su-
perabat: (nam hæc, etsi non
decora mulieribus, reginis
præsertim, tamen prætereun-
da cenfeo) sed de impudici-
tiæ probro atque infamia,
qua maritum dehonestabat.
Qui cum initio id dedecus
scire, & dissimulare ab om-
nibus putaretur: tamen ea fa-
cinora se ignorasse, postea
cum publicata essent, decla-
rauit, vt suo tempore narra-
bimus. Cum igitur impera-
trix limites transiliret, & su-
periorum Augustarum in-
stituta contemneret, Impe-
rium planè in duos princi-
patus est diuisum. Neque e-
nim Imperator duntaxat, quicquid erat libitum man-

Prodigita-
tem ignauia
adiugit. Nec
facilitates pu-
blicas vel pri-
uatas ritè di-
spensare scit,
qui conscia
sua diuici-
tias impie di-
lapidauit.

Euphrosyna
imperatrix
virago, sed
superba, lu-
xuriosa &
impudica.
Qualis vxor
talis maritus.
Nec aliud fla-
gellum qua-
rendum fuit.
Ita solet sum-
mus index
de impiorū
corio lora su-
mere quibus
eos indefe-
nenter quam
uis alto fop-
re oppressos
surdus ver-
berib. & pla-
gis immedic-
abilibus af-
ficiat.

Imperatricis
ambitio.

dabat: sed illa etiam pari auctoritate, quæ visa erant, peragebat, imò aliquando pro sua libidine illius iussis intercedebat. Et cum maximæ legationes audiendæ erant, duo preciofa folia coniungebantur, & illa marito cum magno splendore, ac pileolo gemmis & perspicuis margaritis ornato affidebat, & torques preciosissimos de collo suspendebat. Aliquando etiam in aliis palatiis feiuncti, per vices adorabantur, subditis ab Imperatore ad illam salutandam transfuentibus, & genua submissius flectentibus. Nonnulli etiam Imperatoris confanguinei, qui summos magistratus gerebant, imperatricis splendidas & altas lecticas humeris tanquam mancipia subibant. Verùm trimestri nondum elapso, fama non fallax affertur, Cilicem quendam, assumpto Alexij filij Manuelis nomine, ad Ancyræ vrbis fatrapam se contulisse, ab eoque vt verum Manuelis filium susceptum esse, non vt eius postulatis annueret (nouerat enim & ipse Imperatorem Alexium ab Andronico strangulatum esse, sed vt Imperator bellis distineretur, dum seditionis resisteret: & ipse aliquid emolumentum inde perciperet, amicitia sua Romanis vendita.

fastus.

Summa vtriusque superbis.

Anlicorum infamia.

Internis & domesticis iudiciis in Alexium descriptis sequuntur externa. Nèpe Pseudalexij Cilicis seditio in verè Pseudalexii qui animo exesus fratrem exerceuerat.

κερδάνη π, χριμάτων ώνιον τλώ μζ Γωμάων φιλίαν κτώμυθ.

τά προς βουλής διεωρέθητο, εν πολλοίς δέ και ανέλυε. προς τώ θυμήρες αυτή μεταμείβουσα, άπερ έδεδυκτο τώ βασιλεί. αλλά και προς βείας μεγίστης ένδυν μελλούσης βασιλεί έποπλάειν, έννοι συμφιδές πολυτελείς παρεπίθεντο, και σινεδρύουσα, ποροκάθητο λαμωφός διεσιδύασ μύθη, λίδεις τε κη μύργαεις διαφάσεις τώ τυμπάνιον ανασέουσα, και τών τεράχηλιν όρμίσιους πολυτίμους διαλαμβάνουσα. ένιστε δέ κατ' άλλας βασιλείους οίκοδομάς διίστά μύθου, και ανά μέρθ άμόφοτεροι ποροφανώ μύθου, εις έαυτών έμέμειζεν τώ υπόπικουον, η έωφάτως έντονέ μαν βασιλεί ποροσκυήσιν, ένείθεν άπώερση, προς τών βασιλίδα μετεπορεύετο, κη βαδυτέραν αυτή παρείχεται ένόνα τος συγκαμψιν. ου βραχέεις η και τήν κατ' άμα βασιλεί εν γμζόντων, και εις τώ έωρήφανα τήν όμφικίων ανέκεντο, ταις ώμοις ως θρανίδας έποβάλλοντες έπι τήν λαμωφών και μετεώερση θώκων τλώ βασιλίδα ανέφρεση. άλλ' ουπω μήνες ζείς παιριπαδύκεισαν, και φήμη ης ωφειση ανφύδης, εν κιλίκων πινά όρμά μύθου ανλέξιον, τώ θνομα τώ τώ βασιλέως ανλέξίου όνόματι έποχρώ μύθου, έν ό βασιλός ενείνατο Μανουήλ, τώ ης πόλεως ανκύρας σατραπώδοντι πορορυήναι, και ύπ' αυτς ποροδεχθίλωαι ως ήον άλληθη τώ αυτοκράτορ Μανουήλ, ουχ όπως ποροτάσθεν αυτς τώ κατ' έφειση (ηδεις γδ κακείνης, ως ό βασιλεύς ανλέξιοθ δια πινυμονής ύπ' ανδρονίκου τών βίον κατέφρεψεν) άλλ' έν ό βασιλός αν Γωμάων σινεδρυπλέκοπο ωφάγμυσι, τούς σασιας άς ανπικασις άμυθ, και αυτς έντευθεν ωφά

έπει

έπει η εις έργον τώτα δη τώ ανγέλιματα ενβελήκει, και ό ψούδώνυμος ουτος ανλέξιοθ τούς όμθους τή ανκύρα Γωμάίκοις πολίσμυσιν έπεφύετο, εν χρώ μύθου ωφά τώ Πέρσου και κρατυώ μύθου, σέλλιετ άπς έντομίας ώ του πικλιν Ηονοπολίτης, άρπ προς βασιλέως ωφάκοιμώ μύθου πικηδεις. μηδέν τι δέ τώ θλαδίου κρατορ δουώ τος προς τλώ υπόθεσιω, δέν ένρω και αυτς ό βασιλός έφελθεν, εν τώ μέρει η και τήν μζ τώ Πέρσου πορονδών έπιμεληθίλωαι ειδώς, ως ουτω μάγιστα ραδύως κραταγανίσείτω, τών όνόματι έτέρου, και τούτε πάλα τε έννεώτος έπερ χρώ μύθου αυτς ανπάλων. πλώ ό Πέρσης τώ κρατ' καταχρώ μύθου, ουκ άλλως τλώ ειρλίλω ενδέχτο, ει μη αυτς διαρήσε τώ οι βασιλείς ανφρύνου κεν τλω άρια πέντε, κκομύθου εις νόμισμα, ένπώως ει εκ ποτε τριση εν τούτων φιλοπμείτω, και σικεικούς ενδύματα τεσραχίοντα ήμυσιν, άπερ εν θηβών έπταπύλων βασιλεί κρατορήνται. άφικώ μύθου ουδ και τώ πόλισμα τώ μελάγλα, προς τ' ένείσε βασιλός αυτς κωφωρ αναροφάειτω, πλώ ουχ και ην ανώαν τλώ και τώ αντισάτε ανλέξίου σύναρσην άφεισκεν. άλλ' ως βροσιλεί Γωμάων αυτς ποροσινέχοντες, ουδέν τών ψούδαλέξιον ένείνον φιλοποροσινής έταν έντος, τώτα τε κακείνω τώ βλέμματα κρατ' ό μύθου, προς εκματέρας ταις γνώμας έφρεπον, μηδαμώς έμφαίνοντες όπω πορορέπουσιν άτεγρως. όθεν παντι τώ βουλομύθου παρείχον κραταοείν, ως άμφίβροποι έντες, ουδ' έτέρω μθρ εν τώ αυτς ποροσινέσονται, και η καιρόν τώ νικων ποροδησόνται. αλλά και ταις προς βασιλέα έντ' άφεισην ύπεξάφροντες τών ανλέξιον, ουδαμώς έληγον. πολλάκις γουώ έλεγον, ως και ου αγάσμο ά τών ανδρα,

Postquam autem Pseudalexius iste Persarum opibus adiutus, Ancyræ vicinâ Romana oppida populabatur, eunuchus quidam cognomento Eonopolita, nuper ab Imperatore Accubitoris dignitate ornatus, ad eum reprimendum mittitur. Qui cum rem malè gereret, Imperator ipsi sibi excundum esse censuit, eadèmq; opera de fœdere Persico agendum: haud ignarus, imposterum illum ea ratione facillimè debellari posse. Verùm Persa occasione vsus, pacificationem se nulla alia ratione admissurum affirmavit, nisi argenti signati centenarij v in primis, & deinceps quotannis terni, & quadragenæ vestes sericæ, quæ Thebis Bœotici Imperatori pen di solerent, sibi donarentur. Vbi ad Melangia oppidum peruenit, ab illius loci incolis Imperator Augustus salutatur: sed parum alacriter contra seditionis adiuuatur. Quamuis enim eum pro Romanorum Imperatore colerent, tamen nec Pseudalexium planè contemnebant: & dum vtrumque colunt, minimè præ se ferunt vtri prorsus sint addicti. Vnde quibus conicere poterat, eos duabus sedere fellis, & in præsentia neutri opem laturos, sed per occasionem in partes victoris concessuros. Imò etiam quoties Imperatorem adibant, Alexium extollere non desistebant, subinde interiicietes: ipsi etiam miraculo eum fore, si vide-

II. iij.

Omnia sibi aduersa & infida experitur, qui per fidem aduersus fratrem exerat.

Manum idibus opponit, sed frustra: imminet enim ceteri eius fatum ineluctabile, cuius apparitor inter alios Persa fuit.

Cilicem arabigum fidem experitur qui nullam fidem fratris respectu coluerat.

Duabus fellis sedentes subditos reperit qui cum fratre duabus fellis sedebat. Lex talionis id præcipit.

Falsi Alexij
Manuelis fi-
lij laudes A-
lexius patri-
cida audire
cogitur: nec
propterea
mens illi me-
lior redit.

ret, vt rufo & promisso ca-
pillo esset ornatus, non secus
ac si auri bractea essent: vt
esset procerus, vt robustus
eques, quasi fibulis sella affi-
xus. Ad quæ cum Imperator
aliquando respondisset,
Manuelis filium ab Andro-
nico iam olim sublatum: cū
verò qui nunc illius nomen
vsurpet, erronem esse, & à
Comnenia familia alienum.
Et vt ille videret, atque is ipse
esset qui arma inferret, se
tamen meliore iure impere-
rare, qui nunc sceptrum te-
neat: illi eius oratione inter-
pellata, & ex tempore refu-
tata, responderunt: *Vides ergo,
Imperator, te quoque de illo
dubitare, & mortem eius incer-
tam existimare? Quare noli
succensere iis qui adolescentis
miserentur, cui regnum promi-
tum debetur, quo tamen una
cum patria per iniuriam est pri-
uatus.* Itaque videns Imperator
se nihil sua presentia
proficere, castellis præteritis,
quorum alia ab Alexio
dimouit, alia incendit, vt se-
ditioso addicta: in urbem
rediit, expeditione duobus
mensibus terminata, & Cili-
ciae rebus Manueli Cantacuzeno
mandatis. Sed cum ne is quidem
apertè illi bellum inferret, quamuis
Persæ auxiliis subinde crescenti,
& à castellis Ancyræ finitimis
omnibus, aut saltem pluribus
tributa exigenti, diuturnis
vtique malis Romanos affe-
cturus ille fuit, nisi Deo nona
hic quoque ratione non-
nati miserto, in castello

Arx eluditur
arte, & im-
postor impo-
sura peti-
tur.

Irrita Alexij
expeditio.

Pseudalexij
interitus: qua
ratione Deas
Constantino
politano Im-
perio indu-
mas tribuit.

ειν εισιων, ο Ιζούβρα κατονομάζεται,
νικητός απο σφάττητα με χαίρα ωδρα π-
νθ. ούτω μὲν οὐδὲ ἢ οὐτως ἠφανίσταται,
κὶ τὰ χθ' ἀσραπῆς διὰ τῆς κρηπίδων ἀ-
ποκρίσεως, ἢ γροῦ ὡς ἐκ κιλίκις κωρυκίς
πνεύμα βίαιον διενπνύσας, κὶ μέρθ
ῆς ὑποβίαιος δὲ κωρυκίς, κὶ βρα-
χὶ διενπνύσας ἐπ' αὐτοῖς τῆς σφοδρῆς
πῆθ. ὅππ' ἢ τῆς κρηπίδων τῆς πόδας
ἐπερὸν ἐπ' ἀσραπῆς χεῖρῶν, ἢ μὲλλον
δύσαν πορὸς κρηπὶν ὑποβίαιος, πάλιν ἀ-
νέβλασε κὶ κώνειον φ' ἀσραπῆς, ὁ Κομ-
νήδης ἔπος Ἰσαάκιθ, ὅς ἐν τοῖς ἐμπερ-
δον βιβλίοις ἔρρεθη μοι, ἐγχερατῆς ἀμα
κὶ ὕληθ' ἢς τῆς Κυρωίων νήσου γρη-
μύθ. ἰάλω μὲν πορὸς τῆς ῥηθῆς Ἰγγλι-
νίας, ἐς Πλακισίνω ἀφικνου μὲρ δὲ ἀποπ-
πῆ, κὶ ὡς δούλθ' ἀσραπῆς τῆς ὁ-
μοφύλων ἐκείνων ἀποκρηπίδων, κὶ ἰω ἀ-
παντα γῆ ἀσραπῆς, ὡς κρηπῆς τὸν
βίον κὶ κῶς ὁ κρηπῆς, φῆμη δὲ, ὡς δὲ δὲ κ-
ταμύσας, μόνη ἀποβίαιος, κὶ δὲ δὲ ἀ-
παλαγίς, κὶ φεουρῆς ἀπολυθείς (ὡς
μὲ ἀφελῆ) τὸν παλαί' ν ἀναθάλλει τῆς
τυραννίδθ' ἔσρατα ἀνεκαλείτο μὲν οὐδὲ
πορὸς τῆ βασιλείας Ἀλεξίου δὲ ἀσραπῆς
μάπαν συχαίν, ἐν κρηπῆς αὐτὸν εἰς τῆπο
τῆς βασιλίδθ' Εὐφροσύνης, δὲ ἰω ἐκ
σὺ γρηπίας ἐγύθη ἀσραπῆς αὐτῆ πορὸς Ἰ-
σαάκιον, ὅ ἢ ἀπεδυσάσαι, κὶ πορὸς μόν-
νῶ ἠγαν ἀκται τῆς ὁππασαλλομύρων ἐνή-
ρησιν, βασιλεύειν, οὐ μὲν βασιλεύειν
λίγων εἰδέναι, κὶ ἀλλων ὁππασαλλομύρων, μὴ
γροῦ ἰτέροις πείθειν, συχαίν τὸν κρηπῆς
γρηπῆς ἀσραπῆς πορὸς τοῖς τῆς ἀ-
σραπῆς γῆς ἀσραπῆς, τὶ μὲν τῆς
ἀσραπῆς οὐκ εἰσηγούμην, τὶ δὲ τῆς
κρηπῆς οὐκ εἰσηγούμην, κὶ πάντα τοῖς
πειθομύροις βραβύοντα, εἰ πορὸς τῆς
βασιλείας ὁ ἢ ἀσραπῆς ὅππασαλλομύρων
κρηπῆς δὲ ἀσραπῆς ἰω ἀσραπῆς
ειν

Zungra noctu iugulatus à
quodam fuisset. Sic fulguris
instar subito & effudit
uanuit: aut vt flatus vehemens
ex antro Corycio erumpens:
qui paulo post in partem Ro-
mani imperij conturbatam
sæuire desit. Hoc malum e-
uestigio aliud pessimum est
consecutum: & cum exarui-
se visum esset, instar letiferi
aconiti refloruit. Nam Com-
nenus Isaacius, à quo vasta-
tam esse Cyprum supra me-
morauimus, captus quidem
fuit à rege Angliæ in Palæ-
stinam nauigante, & pro
verberone seruo, cuidam
populari eius donatus: fama
vbique sparsa, malum homi-
nem malè periisse. Sed, vt res
postea declarauit, sola fama
mortuus, reuixit, & vinculis
& carcere (quod vtinam fa-
ctum non esset) liberatus, pri-
stinam Imperij cupiditatem
renouat. Qui cum impera-
triciis Euphrosynæ impulsu,
quam propinqua cognatio-
ne attingebat, crebris Alexij
litteris reuocaretur: illam cō-
ditionem cum indignatione
prorsus respuebat, se impe-
rare, non parere didicisse, &
ducem, non militem agere
nouisse, affirmans. Proinde
frequentes literas ad Asia-
nos proceres mittit, quæ ni-
hil non vetitum suadebant,
nihil non à maioribus insti-
tutum abrogabant, nihil non
obtemperantibus promit-
tebant, si quo modo imperij
titulum consequeretur. Ve-
rùm vt olim ea sectabatur,
II.iiiij.

Seditiosus
conatus fu-
bit euancu-
cunt.

Isaacij Com-
neni in au-
paratu sedi-
tionis inter-
ritus. Aliud
Dei iudi-
cium obser-
uandum. Se-
ditiosus ne-
bulo qui ma-
lè imperaue-
rat, fit pro-
meritis vile
mancipium.

Manuel a-
mbitiosus cum
periculo do-
minari quæ-
rebat: & nullum
non mouet
lapidem vt
tyrannidis
ædificium
inchoatum
absoluat.

Itaque ad firmam ducta ignori fortis exercitus trepidare minime oportet.

Præsertim quæ dux ille non. Leo sed ignavus & fugax ceruus fit.

Non fortitudine sua, sed fortunæ ludibrio in altum cunctus est.

Similis prorsus est fracti homini ignavo.

Indem genitus parentibus.

Cum fratre et omnia convenit.

experimento nitatur. Non igitur eos moveri oportere, quod hic Romanorum Imperator, vir fortis perhibeatur: sed antalis sit, ex antea eius vira coniecturam capiendam. Quam si accuratius intueantur, nihil unquam ab eo esse gestum laude dignum. Neque enim bellis & præliis pro Romana republica gestis interfuisse, neque unam cum fratre labores & pericula adiuisse, quod ipse quidem sciret, qui hostilem agrum perpetuo infestavit, & victorias victoriis, triumphos triumphis cumularit. Neque illi purpuram & diadema laborum præmium esse data, sed fortuna ludibrio contigisse. Is ergo, qui nunquam in pugna visus sit, qui non voce, non manu, non consilio res Mæformæ unquam labefecerit: qua ratione subito mutatus sit in contrarium, se planè nō intelligere. Vt autem, inquit, virtū illum, quantum licet, similitudine depingam & genus eius declarē. videtis fila diversi coloris, etsi non diversa tela, de hasta mea pendentia? hac una eademque materia constant ab uno textore confecta sunt. Sed quia coloribus discorant, ex alia materia & ab alio artifice confecta purgantur: cum res aliter sese habeat. Eodem modo Isaacius & Alexius fratres, quorum alter imperio deiectus est, alter purpura & diademate insignis conspicitur: eundem patrem habuerunt, eodem utero sunt editi, eadem terra nati, omnia eadē sunt consecuti, quamvis Alexius sit natus maior. Quare, mea quidem sententia, nec in re militari quicquam inter eos inter-

τ' λεγομένων εἰς ἐνοίκησιν ἀκοῶν μὴ οὐδὲ δὴ καὶ ὑμεῖς θεοῦ εἶδα, ὡς ὁ νικητὴς Ῥωμαίων βασιλευσὼν γλῶσσοις ὑποφώνησεν κερύθηται, ἀλλ' εἰ τοῖσδε ὅστιν ὁποῖοι ἀδελφῶν χρεῶν σκέψασθαι. ὁ δὲ ἦτορ δὲ ὑμῶν εἰς τὸ τοῦ ἔσω βίῃ οὐδέποτε, καὶ καὶ ἀποκρίσας ἀνεβήσας τὰ ἀδελφῶν καὶ διατάσσων. ἀτὰρ εἰ φιλοκλειήσασθαι, οὐκ ἀπ' ὁποῖου εὐδοκίμικέτα εἰσέσθαι τετυλι. οὐτὸ γὰρ πολέμοις ἀμίλησεν, καὶ κινδύοις ὑποφώνησας Ῥωμαίων παρενεβλήθη συστρατεύομενοι, καὶ συλλεγόμενοι τὰ ἀδελφῶν, ὅσα γὰρ αὐτὸς ἴσημι, κείρον ἀεὶ καὶ κατατρέχων τὴν πολέμιαν, & νίκας ὅππῃ νίκης ἀναμέμνηται, καὶ τετραπαλοῦς ὁπισθεβάζων τὰ τεύχεα, οὐτε μὴ μισθὸν καμμάτων τὴν ἀλεργίδα καὶ τὴν βασιλείαν εἰληχρῶς σέφασον, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ἐργῶν ὑπέδειξε, τύχης ἀγνούμενον πέτυχε. καὶ τὰ σκήπτρα παρέληκται. εἶδ' ἄρα τοῖνυν ὅς ἐτεδέαται μοι μαχόμενοι, εἰ δὲ φωνῆ καὶ χειρὸς καὶ βελῆ τὰ Μουσῶν ὡδῶν λυπῆσας ἐνόησε, ὅπως ἐξέφηνε εἰς ἅπαν τὰ ναντίον μεταπεποίηται, ἐγὼ μὲν ἐπὶ ἔχῃ καὶ συμμαχῶν. ἵνα δὲ καὶ δι' ὑποδείματα, καὶ ἔσον ἔξεσι, τὰ καὶ τὸ ἀδελφῶν τετυλι, & τὸ λοιπὸν αὐτῶν γῆρας ἐξεσάφισαμι, ὅρατε τὰ ὅππῃ τὰ ἐμὰ δόξαίῃ ἀπαγορεύματα, καὶ ἀνεμέμνηται ἀφ' ὅρα τῶν χερσῶν, εἰ μὴ τῶν ὑφ' αἰσῶν νήματα τὰ αὐτὰ μίαν μὲν ποιεῖ λήλυθεν ὕλης, & εἰς ὕφαντος αὐτὰ ἐμειόσατο. τοῖς δὲ χερσῶν ἐξέλλασσοντα, διεσάναγ δοκῶσι καὶ τὸ τὰ ἐμὰ πομπικὸν ἀγῶν. ἀλλ' ἐκ ἐστὶ τὸ ἐκ ἐστὶν. Ἰσακίου δὲ καὶ Ἀλέξιοι οἱ ὁμαίμονες, ὧν ὁ μὲν τῆς βασιλείας ἤδη καθήρηται, ὁ δὲ τῆς ἐνοικησῶν Ῥεῖνυ ἔδρα εἰται ἀρχαῖς στρατηγῶν, ἵνα τὸν ἐχθρὸν τὸ αὐτῆς νηδύος ἐξώλιασεν, καὶ τὴν αὐτῶν γαργύλιον γλῶσσοις, τὰ πάνθ' ὁμοῖα ἐκλήροσαντο, καὶ ἀπὸ τῶν Ἀλέξιοι τῶν χερσῶν πομπικῶν ἐώραται. ὅστιν εἰδὲ καὶ τοῖς πολέμοις ἀφ' ἑστὶν ἀπ'

ὡς ἐμὸν γὰρ γοῶν δοκεῖ, καὶ ὡς ἐν πείρα πάντες γινώσκουσι. χρῆμα τοίνυν φημι, μὴ δ' αὐτῆς καὶ πομπικῶν πομπικῶν καὶ πάλιν τῆς καὶ πόλεμον ἀπέσθαι, εἰδόμενος, ὡς οἷς καὶ πομπικῶν ἐξ ἐναντίας μίσηται & νικητῶν ἐπὶ μεθ' ἡμῶν, ἵνα μὴ καὶ χείρονα εἴποιμι, ἀφορῶν μὲν καὶ πομπικῶν τὸ κατὰ βλημῶν καὶ ἀποκρίσας ἤδη φρόνημα τῶν Ῥωμαίων, οἱ πολλὰς ὑφ' ἡμῶν τετραπάλωσεν, οὐδὲ ἀπαξ τὰ κατ' αὐτοῖς ἀλλαβεῖν ἐρχήσασθαι πομπικῶν. ἐννοῶ δὲ καὶ τὴν ἑσθῆν ἐπεσάσαντο οἱ δὲ μὲν, τὸ αὐτῶν βασιλείας τυραννίδος ἀπὸ πηλαχότα Ἰσακίου, & ἀσπιδίας ἐνόησε καθήρησες. εἰ γὰρ οὕτω καὶ τῆς πομπικῶν ὁπισθεβάζων, οὐκ ἀφ' ἑστὶν ὡς ἐμὸν πομπικῶν ἀναμέμνηται. πομπικῶν γινώσκουσι ὁ βασιλεὺς τὰ τὸ ὑπὸ αὐτῶν ἀσπιδίας φρονήματα, μὴ κόμωσιν μετίζοντες ἐπὶ καὶ τὸ πρὸς Στρυμόνα τε καὶ Ἀμφίπολιν ἐπαρχῶν. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν Σέρβων ἐμὸν ἐμὸν Ἰσακίου ἡκούσας τῶν Σεβαστοκράτορι, νέος ὧν εἶδ' ἔσθαι, καὶ πομπικῶν ἐπὶ τὸν Βλαχῶν ἐπαρθῆναι πᾶσι μὲν, μὴ πομπικῶν ἐπὶ τῶν πολεμίων δυνάμειν, τῆς δὲ ἀκοῆς συνάψας τὴν κατ' αὐτῶν ἐξόρμησιν, ἀνίστησιν τε πομπικῶν τὴν στρατιάν, τῆς σάλπιγγος ἐνδύσσης τὸ σωθῆμα. καὶ τὸν πολεμιστῶν ἵππων πομπικῶν ἀναβάς, καὶ πομπικῶν ἐπὶ τὸν πομπικῶν, κατ' ἐπιτηγῶν ἐπὶ τὸν πομπικῶν τὸ δόρυ καὶ τῆς ἀντιπάλων πτεράων ἐξέσθαι, ὡς εἰπερ ἐλάφον αὐτῶν κλυηγέσιον πομπικῶν ἐπέσθαι, ἢ πομπικῶν ἐπὶ τὸν πομπικῶν πομπικῶν ὡσεὶ σαδίους τελάκοντα, τότε ἵππων ἐπὶ τὸν πομπικῶν πομπικῶν, ὡς ἀρχαῖον ἐπὶ τὴν τὴν ὄραν τὸ πομπικῶν, καὶ τὸ πομπικῶν ἐκλυθῆναι, ἐς ἐστὶν γερωνῆσαι μετὰ πομπικῶν. ὡς δὲ ἤγισεν ἵνα παρενέβαλε τὸν πομπικῶν. τὰ μὲν Ἀσπίδι τὸ πλείον καὶ πομπικῶν ἐπὶ τὸν πομπικῶν εἰς ἐνέδρας καὶ λόχοις ἀφ' ἑστὶν ἀπ'

erit: itaque re ipsa omnes cognoscemus. Itaque rationem belli pristinam sequendam esse nobis affirmo, cum iisdem arma inferenda sint, quos prius oppugnauimus, ne deterioribus dicam. Nam Romanorum animi crebris cladibus fracti & enervati sunt, & crebro à nobis in fugam versi, ne semel quidem vires suas recuperare potuerunt. Nec illud praterendum, eos iram Dei contra se concitasse, Isaacio, cuius opera graui Andronici tyrannide liberati fuere, legitimo imperio pulso. Nam qui seruatores suos ita tractarunt, primo quoque tempore ab inimicis, ut homines perfidi occiduntur. Huiusmodi sententis Barbarus suorum animis excitatis, prouincias iuxta Strymonem & Amphipolim maiore sauitia inuasit. Cum autem Sebastocrator homo adolescens, & recenti clade Blachorum elatus, hostes Serranum agrum incurfare audiuisset: non prius exploratis eorum viribus, statim figuris tuba dato, primus in armis equo conscenso hastam in hostes vibrauit, quasi ad paratam ceruorum venationem aut ludicrum aliquod exiret. Cum igitur laxis habenis circiter x x stadia processisset: & equitatum & peditatum ita fatigauit, ut pugnae tempore inutiles essent. Vt propius hostium castra ventum est, maxima & potissima pars copiarum Alanis, in insidias distributa est.

Milites non milites, sed cladibus fractus homines trahit.

Præterea tyrannus est qui se ditiosis imperat: quibus supplicia, non victoria inueniunt.

Dux iuuenis leui quoddam recentis victoriae venturo in aera sublatu, audacia sua perit: & de hostibus ex suo ingenio re iudicat.

Ac in insidiis neglectis incidens longas luit stultitiae suae pernam: factus hostium praedam inuadit.

Quo stratagemate & dolo
 Isaacus non animaduerso,
 certa spe victoriæ concepta,
 infano impetu eos inuasit.
 Cum autem illi ex infidiis
 confurrexissent, vt mediis
 cassib. irretitus, multis suo-
 rum amissis, tandem & ipse
 à Scythis capitur. Vnde Bar-
 bari ad incurfiones & rapi-
 nas more leonum in armen-
 ta irruentium animosiores
 facti sunt: quippe cum nemo
 Romanorum eis occurrere
 auderet, sed omnes territi
 laxis habenis in vrbe Ser-
 ras confugerent, qui in illa
 clade non occubuerant. Scy-
 tha verò Sebastocratorem à
 se captum quouis modo ce-
 lare conatus est, ne id Asan
 rescisceret, spe maximæ pec-
 unia, eius redimendi causa
 accipiendæ, concepta, si ho-
 minem in Scythiam abduce-
 re liceret. Sed cū fama cap-
 tum esse ducē hostium vul-
 gasset, inquisitione diligenti
 compertus, ad Asanem per-
 ducitur.

Inde incur-
 siones & ra-
 pinæ hostis
 victoris, ac
 audacia ma-
 ior. Victori
 autem terror
 & fuga.

Temerarius
 Dux in po-
 tentis, hostis
 manus tandē
 incidit.

Vires pro-
 speritate sua
 nimium ef-
 feratos, se-
 quitur vikor
 à tergo Deus.

Asani à facti
 siculo prædi-
 ctus interi-
 tus.

5 Hic illius expeditionis
 exitus fuit. Tum etiam qui-
 dam captiuus sacerdos, Bla-
 chicæ linguæ peritus, cum
 in Hamum abduceretur, A-
 sanem miserabili oratione
 obtestatus, vt se demitteret:
 vbi id ille renuit, neque e-
 nim sibi propositū esse Ro-
 manos dimittere, sed per-
 dere, idque Deo etiam pro-
 bari: ille cum alto suspirio &
 lachrymis subiecisse fertur:
 Nec ipsi reliquam esse Dei
 misericordiam, quod viri
 pauperis, Deo ob sacerdo-
 tium familiaris, non sit mi-

ο δὲ Ἰσαάκιος μὴ τὸ στρατήγημα τῆς
 τῆς δόλου κατανοήσας, ὡς ἠτήσαν ἐν τε-
 πωσό μὲν βακχολογία ἐπιλάθον ὀρμή-
 ματι. διὸ καὶ ἐν τοῖς λόγοις ἐπιδεικνύον-
 ὡς ἐν μέσσοις συχθεῖς ἀφύσσιν, πολλοὶ
 μὲν ἀπέβαλε τῆς ἰδίων, τέλει δὲ καὶ αὐ-
 τὸς ἐάλω ζωγρίας ὑπὸ Σκυθῶν. ἐν τῷ
 τῶν συμβεβηκεν ὡς ἐν κτήνεσι λέοντα
 κερὲς τε τὰς ἐπελδοσὺς ἀδελφεάτους, ἔταξ-
 ῶρονομας τὴν βαρβαρῶν ἐφορμαῖν. οἷα μη-
 δένος ἀντεξίοντος ἐπὶ ἐν τῆς Ῥωμαίων, ἀλ-
 λά πάντων ὑποδειμασάντων, καὶ τῆς πόλι-
 τῆς Σέρρας μετ' ἀπέταν ἰωάνων εἰσρύν-
 ταν, ὅσοι τῶς μὴ ξίφοις ἀφθῆσαν πᾶρε-
 ρον ἐν τῇ συμβολῇ. ὁ δὲ σωμαληφῶς τὸν
 Σεβαστοκράτορα Σκύθης, παρτοῖως αὐτὸν
 ἀπέκρυπτεν, ὡς εἶη ἀφώρεται τῶν Ἀ-
 σαν, ὑποταγῶ μὲν ἐλπίζον μή τινα ἐν-
 δευεραίς, ὡς εἰ τοῖς βλάχοις διελθῶν, εἰς
 τὰ οἰκεία ἔθη τῶν ἀπενέμα, πλείστα αὐ-
 τῶν κατὰ δευτερο λύτρεα ὁ βασιλεὺς. τὸ δὲ
 φήμης κατεπίβησεν, συλληφθῆναι τὸν σε-
 πηλά τῶν ὀπιμελοῦν γαργυρημένης ἑρουνίης,
 δὴ καὶ γίνεται, ἔ τῶν Ἀσαν ἐμφανίζετα.

5 Καὶ τῆς δὲ μὲν ἀπέβη ταῦτα. τότε
 ἦ καὶ τῆς δουραλώτων τῆς ἱερέων, εἰς τὸν Αἰ-
 μον ἀχμαλώτων ἀπαγόμην, δέειτα
 τῶν Ἀσαν ἀφελθῆναι, διὸ ὁμοφρονίας ὡς ἰδῆς
 τῆς τῆς βλάχων φωνῆς εἰς ἔλεον αὐτὸν ἐκ-
 καλούμην. ὁ δὲ ἀπαεύσας, ἔφατο, μη-
 δέ ποτε κερδέεται Ῥωμαίοις ὑπολύειν,
 ἀλλ' ὑποπλύνειν. τῆς δὲ καὶ θεὸν ἐκέλευε.
 κερὲς δὲ τὸν θυτῶν λέγειται ἀνδρῶν πενήτων,
 σενάξωντα ἐύθιον, καὶ διακρύοις τὰ ὀμμα-
 τα τέξαντα, μηδὲ αὐτῶν θεὸν ὑπολεί-
 πεται οἰκτῆρμονα, ἀλλ' ἂν ἐκ ἐμνήσθη
 ποῖσται ἔλεος, καὶ πένθη ἀνδρὸς δευ-
 ἱερῶσωνος θεῶν πλησιάζοντες, ἐγγὺς δὲ

οὐ παρεσάναι καὶ τὸ τῆς ζωῆς τέρας. καὶ
 τῆς μὴ ὡς ἐν μαλακῶν ὕπνου τῶν φουσιῶν
 μύθων ἐπελδοσὺ μρον, ἀλλ' ὡς εἶωθε τὰ
 πλείστα τοῖς σφάτῆν ἐν μαχαίρα κερ-
 πτερῶν. καὶ οὐδέποτε τῶν θυτῶν τὸ
 κερδῆμα. μικρὰ δὲ ὕστερον εἰς τῶν Μυ-
 σίαν ἔπανε καὶ, ὡς πῶς τῆς οἰκείων
 δευχρῆσι τῆς. καὶ δὲ ὁ τέρπος εἶδεν τὸ αὐ-
 τὸ ἀναιρέσας. ἀλλ' οὐκ ὁμοσυνῆς αὐτῶν καὶ
 ὁμοσυνος, ἔ τῶ πάντων κερσεβλεπεν ἡ με-
 ρη (Ἰβακὸς ὄνομα τῶν δὲ, σημαίνει δὲ ἡ
 λέξις τὴν Ἰωάνην) τῆς τῆς γυναικὸς αὐτῆς
 κησιγνήτω λαθῆρα σωήρησε. πυθόμενος
 ἐν τῶ τῶ μίξεως ἐκείνος, τὰ μὲν κερθῆτα εἰς
 εἰθυίας ἦγε τῶ ὁμοσυνῆν, καὶ θανάτω
 ἔμα τῶ ὀπι τοῖς δρωμῶν κερσισώ-
 ππιν. ὡς δὲ ἀλλοῖς τε αὐτὸν ἡ γυνὴ λό-
 γοις τῶ φονίε κατήμαζε ἐλέμματος καὶ
 ὀρμήματος, ἀλλὰ δὴ ἔ τὸ κερσάγειν ὕ-
 σερν, ὡς εἰκῶς χολῶ κατ' αὐτῆς, ἀκεί-
 βως γὰρ κἀκείνων τὰ κερὲ τῶ μίξιν ταυ-
 νῶν σωμαθῆναι, τὸν καὶ τὸ ὁμοσυνῆν γό-
 λην εἰς Ἰβακὸν μεταπέσει, καὶ δὴ μετὰ
 πέμπται τὸν ἀπὸ εἰς τῆς νυκτῆς ἀωρεῖ, μη-
 δὲν καθυφῆς τὸ ὀρμῆς. ὁ δὲ τὸ τῶ κερίας ἐ-
 ξωρεν ἐκ ἀνύπνου ἀνεύθιων ἐπιθῆς, εἰς
 τῶ ἀπειον τῶ ἀρῆξιν ὑπεπίδεται. ἐκεί-
 νος δὲ αὐτῶν ἐκείμην καὶ μὴ φέρειν ἐ-
 χοντος τῶν ῥαυῶν ὡς παρῆρασιν, κοι-
 νῶτα τοῖς κατ' αὐτῶ καὶ εἰλοῖς τὸ ποτι-
 πῶν ὁ Ἰβακὸς, εἰς νῆον ὀπέ ποτε βαλῶν
 τὸ τῆς ἀφίξεως ἀπὸν. οἱ δὲ ὑποπδέασιν
 τῶ τῶ, τῶ κερσῆν κερσῶσαδὲ μά-
 χαρην, καὶ ταῦτ' ἔ τῶ ἰμοπῆ ἐν δὲ ἰαν-
 τα εἰσελθῆν. ἔ τῶ μὲν Ἀσαν ἡρέμα κερ-
 σεπληκῆσιν, καὶ τὸ τῶ θυμῶ κατ' αὐ-
 τὸ κερσῆν ὕβρεσι συμμετρῆσιν, καὶ τοῖς
 λοιποῖς ἀ μὴ λυμνήσται τὸ σῶμα, τὸ κά-
 λαπιν ἀρῶσι τῶ κερσῆν γηρναίως, καὶ τὸ
 ἐφ' οἷς ἐάλω κερσῶσῆσιν συγγνώμην ἀπ' αὐ-
 τῶν. εἰ δὲ ἐκείνος διφῶν τὸ ξίφος

fertus: ac instare ei cruentū
 vitæ exitum, quali homines
 sanguinarij plerunq̄ peri-
 re solcant. Nec fecellit ea
 Nā paul-
 lō post in Mysiam reuerfus, à
 familiarium suorum quodā
 occiditur. idque hoc modo
 factum est. Quidam natura
 & moribus ei simlis, & in-
 tima familiaritate cōiunctus,
 nomine Ibancus (sic Ioānes,
 à Blachis dicitur) clam cum
 vxoris eius sorore confue-
 uerat. Quo stupro comper-
 to, principiò vxorem accu-
 sabat, & propter eius faci-
 noris dissimulationem capi-
 tis damnabat. A quo crudeli
 proposito cū aliis verbis
 vxoris suæ deterritus, tum
 eo, quod affirmabat, ipsum
 quoque eius rei probè gna-
 rum esse: iram à muliere in
 Ibancum transfert, eumque
 nulla mora interposita, in-
 tempesta nocte accersit. Is
 verò se alieno tempore nō
 sine graui causa & crimine
 vocari ratus, aduentum suū
 in craftinum differt. Sed illo
 rursus instante, & procrasti-
 nationem sui contemptum
 interpretante: Ibancus vix
 tādē causa, cur vocaretur,
 intellecta, cum amicis & co-
 gnatis deliberat. Ij monent,
 vt lōgo gladio sub veste oc-
 cultato accinctus, ingredia-
 tur. quod si Asan cum modicè
 obiurget, & iracūdia im-
 petum conuiciis terminet,
 sine cruciatu corporis, vt
 fortiter ferat, & culpam de-
 precetur. Sin ensē postu-

Hominibus
 sanguinariis
 nō sicca mors
 imminet.

Tragedia
 Afanicæ fac-
 ta protalis.

Epitaphis tur-
 bulētissima.
 in qua con-
 current ira A-
 fanis in Iban-
 cū, & inter-
 ficie. Iban-
 co contiliū,
 Ibāci merus,
 amicorū eius
 audax propo-
 sito, dubius
 Ibanci ad A-
 fanem intē-
 pesta nocte
 accessus.

Opponitur Scytharū incurſionibus. Sed vallū illud eruptiones diluuij illius quod cādem Græciā inuaſit non poruit coercere.

num apta? Ac vir ille in partibus Philippopoli vicinis plurimum laborauit, & ueluti vallum popularibus ſuis & auxiliariibus Scythiſ obuia quæque vaſtātibus & opponebatur aliquādo etiam Imperatorem in expeditiones ſequens, ſtrenuam operam præ cæteris nauare uidebatur. Quis uerò Scytharum & Blachorum incurſiones & nefaria facinora enumerare queat? Vaſtitas regionū Hæmo vicinarum, Macedonia & Thraciæ direptiones utique omnibus ſtatuis & tabulis clarius, & quauis hiftoria dilucidius oftēdunt, quid actum ſit.

Qui pietati & æquitati bellum indigunt, vndique accerſūt etiā hoſtes, à quibus opprimantur.

7 Neque uerò à Septentrionalibus duntaxat barbaris Romani perpetuò premebantur, ſed in Oriente Perſis etiam prædæ erant. Nam cum Imperator cum Perſa Galaticæ Ancyra domino pacem nō feciſſet, ſed partim amicitia eius, ut qui Romanis nocere nō poſſet, aſpernatus eſſet: partim pecuniæ, quæ pro pace poſtulatatur, parceret: vnū annum & ſex meſes bellum continenter cum eo geſſit. Qua de cauſa Cilix Alexius, ea quæ retulimus, illius adiutus opibus, confecit: & vrbs Dadi-bra à Perſis occupata eſt. Nam cum iſis omnibus ſuis copiis adductis, ſe non inde reſceſſurum confirmaret, niſi illam expugnare, obſidio quatuor meſes durauit, Dadi-brenis nemine opem ferente. Nam Imperator etſi

Dadi-bræ vrbs munitiſſimæ oppugnatio.

Nemine oppugnatis opem ferente.

τὰ πλείετα μὲν οὐδ' ὁ ἀνὴρ οὐδ' οἱ τοῖς ἀπὸ τῆς Φιλίππου ἐπέκειντο μέρεσι, καὶ τὸ ἀγαπῶν τὸν Ρωμαίοις ἀντίπραγμα ἵεν τὴν ἰσχυρὰν ἐκείνην Σκυθῶν σωμαστικῶς, ὅθεν ἴσταν καὶ κειρόντων τὸ πρῶτον ἐνίοτε καὶ τὸ βασιλεὺς συστρατεύων, διαφερόντως ἐδόκει δραστήειον. τίς δ' αὖ καὶ ἀριθμῶν δύνωτο, ὅταν καὶ ὅτε τὸ ἔτος Σκυθῶν καὶ Βλαχῶν ἐγένοντο ἐφοδοί, καὶ οἷα ἔργα ἐδρανοῦ ἀπόστα; μὲν τὸν δὴ πρῶτον περὶ τὴν ναὶ ἡ τῆς πρὸς Αἴμον χωρῶν ἐρημία, Μακεδονίας τε καὶ Θεσσαλίας οἱ ληϊσμοί, Σηλῶν καὶ κύρβαν ἀκερβέσεων, καὶ ξυμπάσης ἰσθμίας τρανότερον.

7 Οὐ μόνον δὲ τὰ καὶ τοῖς πρὸς Αἴμον βορραῖ ἐκπολεμωθέντας ἡμῖν βαρβαροῖς ὡς αἰεί πως ἐπικρατέστερα τε καὶ δυσανήθετα, ἀλλὰ καὶ κατ' ἑω τὰ Ρωμαίων Πέρσαις ὄξετο πρὸς ἀφάτων. μὴ γὰρ τὰ Πέρσαις ἀπεισάμενοι, ὡς Αἰκύρας ἤρχε τῆς Γαλατικῆς, ἀλλὰ πῆ μὲν τὴν μετ' αὐτῶν φιλίαν παρ' οὐδὲν πεισάμενοι, ὡς Λυμαίνου Ρωμαίοις οὐκ ἔχοντο, πῆ δὲ πρὸς τὴν δόσον τῆς ἡμετέρας ὡν πρὸς εἰρήνης ἡ τε σμικρολογούμενοι, διετέλεσαν ἐς χερόν ἕνα καὶ μιλίας ἐξ ἐκείνων διαφερόμενοι. ἀμίλει τοι δὲ ταῦτα ὁ, τὸ Κίλιξ Ἀλέξιος, ὅσα εἶπο μὲν, διεπράξατο, ὡς δὲ τῆς Αἰκύρας δυνάτου ἐνιχυόμενοι. ἡ τε πάλιν Δαδιβρα ἐάλω, καὶ Πέρσαις ὑπέκλυον. ἀφ' ἧς γὰρ μὲν ἀπάσης ὁ Πέρσαις ἀπὸ τῆς δυνάμεως, καὶ πρὸς τὴν τὴν πόλιν βαλὼν στρατιὰν, ἐπέμπετο πολιορκῶν. τριβορμῶν δὲ τὸ κερῶ, ἐπεὶ μὴ ἀπ' ἀλλοῦ ἐλεγχῆ ὁ Πέρσαις δυνάτην εἶναι τὴν πολιορκίαν λύσαι, εἰ μὴ ὡς ἀλάβοι αὐτῶν, εἰς μιλίας μὲν ἢ πολιορκίας παρετάθη τέσσαρας, ἐπικρατεῖα δ' ὡς ἐδαμῶ τοῖς Δαδιβρῶσις ἐπὶ τὸ ἐκπῶς, ὡς γὰρ βασιλεὺς

γὰρ βασιλεὺς εἰ καὶ πέμπων ἐνήχου αὐταῖς ἀπέχου ἰσχυρῶς, καὶ συμμαχίαν καταπλήγαλλετο, ἐμελλεν αἰεί πως καὶ ἀεὶ εὖεπο, καὶ οἱ πρὸς τοὺς Παφλαγῶνες ἀρχαῖς πρὸς πρὸς ἐπαμύου ἐδαμῶς ἐδάρησαν. ἀπὸ οἱ πολιορκήμενοι πρὸς πᾶσαν ἀπεγνώκασαν ἀρωγῶν καὶ δῆλοι ἦσαν λιμῶν πειζόμενοι, καὶ τὰς πετεροβόλοις μηχαναῖς ἀνήκεσα πάροντες. τοῖς γὰρ λίθοις ἐκ τῆς ἔξωθεν γυλῶφον καὶ τὸ μέσον ἀφείσαν τὴν πόλεως, τὰς οἰκίας καταπείπον, τῆσαν τε διακονίζουσαν. καὶ πᾶν ἔτερον ἀνθρώποις ἐπιβουλον ἀκερβολίζουσαν, τὰ δοχεῖα τῆς ὑδάτων ἠραρίζον, ὡς τὰ ποτὰ ἡχεῖον ἐστῶτα ὄντα, καὶ μὴ πλάναμενα. μετ' οὐ πολὺ δὲ πῆνα χερόν βασιλικῆς ἐπικρατεῖας ἀφικόμενοι, καὶ τὴν Βάβυον τὸ ἄρ' αὐλισαμένης, ἧς ἡρχον μείρακας τρεῖς, ὁ Βραναῖς οὗτος Θεόδωρος, ὁ Κατακαλὼν Ἀνδρόνικος, καὶ ὁ Κιλίκης Θεόδωρος, αἰετῶντο οἱ Πέρσαις, λόχους ὑποκαθίζουσι, καὶ μήπω παρανατλήσας ἡμέρας ἐπιπέμενοι καὶ φεύρουσαν κατόπιν ἐπικείμενοι, οὐδὲ μὲν ἐκτελεῖται, αἰετῶν στυφλήφασιν ὄντας, μὲν ὡν καὶ τοῖς δυνάταις, καὶ τοῖς πρὸς ἐπιπρῶνισμοῖς τὰς χεῖρας, κύνων πρὸς ἀγῶν ὁ Πέρσαις ἐδείκνυτο τοῖς ὅτι τῆς τῶν, καὶ παρήφ' ἕως ἡ πόλις τοῖς πολιορκίαις ἀβέππεις καὶ μὲν, τὴν ἐκείνης ἐλχέισται αὐτὰ οἰάσιον. μὴ δὲ γὰρ ἐκ τῶν σαζῶν ἔχουσαν ἐλπίδα σφίσιον ὑπολελείφθη, μὴ δ' αὖ αὐτὸν ἐκείθεν μεταναστεύσαι ποτε, εἰ μὴ ἐκείνης τὴν πόλεως γήοιο. τοιοῦτοι οὐδ' οἱ Δαδιβρῶσις θεάματα καὶ ἀκούσματα κατὰ λαοδέντες τὸ πρὸς θυμῶν, τρέπονται πρὸς συμβάσης ἀσυμφορῶν μὲν, ὅποιος δ' ἐπέτασαν ὁ καμῶς, ἀκμῶς ἀφῆταις καὶ τῶν, καταναύσει τε τὴν μὲν πόλιν ἐκλιπῶν πανουσι, βαδίσουσι δ' ἕκα-

eos per nuncios ad fortiter resistendum hortabatur, & auxilia pollicebatur: subinde tamē rem procrastinabat: & finitimi Paphlagonēs propius accedere, & opem eis ferre non audebant. Neque uerò hostem latebat, eos omni auxilio destitutos & fame premi, & à machinis grauissimè affligi. Nam cum faxa, calx, & quicquid hominum vitæ infidiatur, ex colibus in mediam urbem cōiicerentur, ædes diruebantur, & putei inficiebantur. Non multò post missis ab Imperatore auxiliis, quæ in Babamonte castra habebat, tribus adolescentibus ducebatur, Brana isto Theodoro, Andronico Catacalone & Cazane Theodoro: Perſæ ea re comperta, ex infidiis eos ante lucem adorti, & tergis fugientium inhærentes, alios occiderunt, alios ceperunt, & duos duces inter cæteros. quos Perſa manibus post tergum reuinctis vndique circumductos, iis qui in mœnibus erant, ostēdebat, monens, ut urbem priusquā belli fluctibus obrueretur, sibi gubernandam traderent. Neque enim spē salutis vllā eis superesse: neque se inde recessurum, nisi vrbe expugnata. His spectaculis & sermonibus Dadi-breni fracti, ad pactiones descendunt, iniquas quidem illas, sed quas temporis angustia & durum telum necessitas flagitabant. Annuit, se urbē penitus deserturos, ut cuique cum suis charissimè

Imperator ignauus cunctando rem amittit: nec Paphlagonēs audent ferre supplicia.

Obſeſſi duriter premuntur.

Adoleſcentū auxilium vanum & nullum eſſe legitur.

Clades auxiliij intempereſtiui, urbem obſeſſam perfundat.

Victoris audacia felix obſeſſorum animos frangit, & iniquas pacis conditiones cogit recipere.

Dadibreni
suis sedibus
patriis pulsi
experiuntur
quam misera
sit eorum
conditio qui
stultorum prin-
cipum imperio
subiecti
sunt.

Amerigi legatio ad
Græcos
Tertia Græcorum oppug-
natio, ab Occidente. In lu-
xu & ignavia
perditos popu-
lus vndiq;
ruunt potentes
aduersa
sij.

Amerigi clo-
gium ab homi-
mine Græco
seriptum.

mis & supellestilibus incolumi abire liceret, quò vellet. Neque enim barbarus eos in patria manere, & tributa pensitare pati voluit. His conditionibus iureiurando firmatis, Persa urbem suis popularibus incolendam dedit, ciues in alias atque alias regiones & vrbes sunt dispersi. quidam etiam, Persæ concessu, tuguriolis in proximo structis, amore patriæ, seruitutis iugum subierunt. Ac cum vrbe Dadibra hoc modo actum est. Imperator autem paulo post, pace cum Persa facta, libenter ei, deterfo pudore, ea dedit, quæ ante illius vrbis dedicationem postularat. Vix Romanum imperium ab hoc malo respirarat, quâ alij nunciij grauiiores afferuntur, & futura maiorem dolorem afferût quàm præsentia. Nam hæc quidē, quamuis ex parte molestiam haberent, tamen libertatis nonnullis reliquiis blandiebantur. Quæ autem ab Occidentalibus gentibus imminebât, ea seruitutem vniuersam & perpetuam minitabantur. Nam Alemannorum rex Ammerigus, Friderici filius, qui in expeditione Palæstina submersus est, vt in Isaacij Angeli imperio diximus, paterno principatu suscepto, Sicilia & Italia subactis, Romanos ipsos laceſſebat, nouarū rerum importunè cupidus, βασιλείαν, Σικελίαν τε ὠρῶσα σάμωρος, Ἐὶ Ἰταλίαν ὑπαγαγόμενος, ὅππῃ τῷ δε καὶ Ῥωμαίοις αὐτοῖς ἐπεφύετο, ὡραζόμενων νεότερον ἀποπῶ ὦν ἐραστῆς, καὶ

στον κακῶν ἀπαθῆ μὲ τῆς φιλοτάτων σφίσι, καὶ τῆς κτήσεων, ἡ δὲ ἀνὰ ἐργῶν εὐλαδομαι, ἐπεὶ μηδὲ εὐλοπον πὺν βαρβαρον μὲν αὐτοῖς καὶ χόραν εἶδοντα, καὶ φόρεσι αὐτῶν καταπέδει ὅπως οὐδὲ σωπιδέμενον. ταῦτ' ἄρα καὶ ὄρκων γενημένων, ὁ Πέρσης εἶχε τὴν πόλιν, καὶ τοῖς ἐν τῷ γήρῳ δίδωσιν αὐτῶν εἰς ἐνοίκισιν αὐτοῖ δὲ μέτανασάντες ἐνείδεν, καὶ ἐπὶ ῥαὶ χόρας καὶ πόλεις διεσπάρησαν πολλοὶ δὲ τῆς πατρίδος ἄλγιστα πηξάμενοι μύσσωα, οὐτῶ δοκοῦν τῷ Πέρσῃ, ὡραζόμεναι, δουλείον ὑποδύωτες ζυγῶν, οἷς ἡ τῆς ἐνεκαμάρης γλυκύτης τῆς μήμη ὡραζόμενοι ἀναπόνητο. καὶ τοῦτο μὲν τῆς πόλεως Δαδὶβρῆ τέλει ἀπλώτησεν, ὁ δὲ βασιλεὺς μὲν βραχὺ τῷ Πέρσῃ σπεισάμενος, ἀπέδωκεν ἀσασίως, ὅσα ὡραζόμενοι ἀλῶνα Δαδὶβραν ἀπητέτο χημάτα, ὡς ὅς ὁ μάρτων οὐσαν τὴν τότε ἀχίω τὰ χέως ἀποτεισάμενος. ἀλλ' οὐτῶ ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ τὴν ἀλμυ τῶν αὐτῶν ἀπέπυσεν, ἀνένδυσέ τε καὶ ταρῶς, καὶ ἀνέσπυσε, καὶ δεινότερον ἀγγέλωσιν ἀκουσμάτων βάλεται ἀλλῶν, καὶ τῆς ἐνεσπῶν ἦσαν τὰ ὡραζόμενα δουσαχέσερα, εἰ γε τὰ μὲν ὑπέσασιν ἐλδιδείας ἐκαταλέμμεσιν ἀπὸ μέρεσι ἀλγυύοντα. τὰ δὲ ἐν τῆς ἐσπερίων ἐθῶν βάλλοντα, δελείων παρείχον φησὶ τῶν παγγῆν ὡραζόμενων καὶ δυσωπάλλακτων. ὁ γὰρ δὴ τότε κρατῆς τῆς Ἀλαμανῶν Ἀμειγῶ ὁ τῆς Φρεδείχε υἱὸς ἐν τῆς καὶ Παλασίνῳ ἀπόδω τὰ ὄσατα νίπτα λέλυ, ποταμῶ ἐναπολύξας ρεύματι, καὶ δὴ ἐν τῶς καὶ τῆς βασιλείας Ἰσαάκιον τῆς Ἀγγλον λόγῳ ἰσῶν τῶν πατρῶν εἰληφῶς

ἡ ῥέκτης κακῶν δυσωπάλλακτο. οὐκ αἰεδὼ δὲ καὶ αὐτῶν Ῥωμαίοις ἡ εἰρεδύων, τὸ δὲ ἐγχαρήσεως ἐργῶδες ὑποβλεπόμενος, καὶ ἐπὶ ἔχον τοῖς ὀφθαλμοῖς ὡραζόμενος, ὅποσα Ῥωμαῖοι καὶ Σικελικῶν ἡ δρίσαντο, ἐς τὴν ἡμετέραν ὡραζόμενος παρεμβάλλοντες, καὶ ὡραζόμενος τῆς Πίπτα ὅ τῶν ὡραζόμενος Ῥώμης, οὐκ ἔλαττον ἀνασφραζόμενος τῆς ὡραζόμενος. πέμψας οὐδὲ ὡραζόμενος ὡρῶς τῆς ἄσκατορα Ἰσαάκιον (ὡ γὰρ πο τῆς ἀρχῆς ὡραζόμενος) ἀπῆσιν σωεῖρ ἀπῆσιν δὴ πῶθεν δεισάσεως. ἐαυτῶ γὰρ ἀπεμέριξε καὶ ὡραζόμενος, ὡς ἡ δὴ Σικελίας ὡραζόμενος, τὰς δὲ αὐτῆς Ἐπιδάμης μέριξε καὶ τῆς μεγαλάνυμης πόλεως ὡραζόμενος Ῥωμαίων ἀπαξασίας χόρας, ὡς νόμῳ ὑποκυψάσεως πολέμῳ τῶν Σικελῶν ὡραζόμενος στρατεύματι, τὴν γὰρ τῶν τέτων καὶ κατὰ τῶν ὡραζόμενος, καὶ ἀπῆσιν ἔλεγε Ῥωμαίων ὡραζόμενος, ἀπῆσιν πάντων λογοποιὸς ἐν τοῖς ἀιδάκων ἐν τῶν ὡραζόμενος. ἐλοζίσε καὶ καὶ λύπας τὰς τῆς πατρῶς, καὶ σαθυίσις ἐ δεισάσεως αὐτῶς ἐταλάντῶν, ἐ τὰς ὡραζόμενος μῶν, ἀλλὰ καὶ ὡραζόμενος ἐν πολλῶ ὡραζόμενος, τῆς παλαγῆρας Ῥώμης ἐν δεισά μῶν, τὰς τῆς βασιλείας Μανηλ ἀπῆσιν, καὶ Ἰταλίας ὡραζόμενος ἐσφενδύόμενος, καὶ τὰ τὰ δὴ τῶν ὡραζόμενος ἀνυποσείας ἀπῆσιν, ἡ δὲ τῶν ὡραζόμενος χημάσι μερίσις ὡραζόμενος τὴν εἰρήσιν, ἡ πολέμῳ σείοντα τῶν ἐν τῶ ἀντῆς μέρι καὶ ὡραζόμενος δεισάσεως. ὡραζόμενος τῆς, ὡς αἰκείων κῆρι καὶ βασιλεὺς ἀπῆσιν ἐπῆσιν βασιλέων, σωαρχῶς τῶς καὶ παλασίνῳ ὁμογῆσιν ἐπῆσιν δι δεισάσεως νῶμα χημάς στρατῶς, ἀπῆσιν ἐπῆσιν τῶς ὡραζόμενος τῆς βασιλείας, ἡ ἀπῆσιν τῶ ἀπῆσιν ὡραζόμενος τῶν εἰληφῶς, ὡραζόμενος ἐπῆσιν ἀφῆσιν, ὡν ἀπῆσιν βασις

& grassator incuitabilis. Neque tamen statim Romanos inuasit, rei difficultate deterritus. positis adhuc oculos nostrorum contra Siculos fortibus facinoribus, cum pridem in prouincias nostras impetum fecissent, & à veteris Romæ Papa ab instituto retraheretur. Missis igitur ad Isaaciū legatis (nō dum enim is imperio exciderat) causam diffensionis inanam quæritans, Romanas prouincias omnes ab Epidamno vsque ad inelytā urbem Theſsalonicam, sibi vt Siciliæ regi vendicabat, vt belli iure nuper à Siculo exercitu subactas. Nam quòd is tandem à Romanis profligatus esset, id fraude factum asseribat, in suis cupiditatibus fucandis fabulator insignis. Cōmemorabat etiam, & iniquis lancibus ponderabat paternas offensas: nec eas recentes duntaxat, sed veteres etiam, Manuelis solertia veteris Romæ Papa contra illū concitato, cuius Manuelis opera etiam Italia exactus esset pater. Ita obſoletis criminibus perfricta fronte renouandis, Romanis aut pacem maxima pecunia redimendam, aut bellum statim tolerandū arbitrabatur. Præterea tanquam rex regum & Imperator imperatorū postulabat, vt Romanis suis in Palæstina popularibus naualia auxilia mitterent. Ad quæ cum Imperator rescripsisset, & virum non obſcurum ad eum ablegasset: legatī ab eo venerunt, quorum alter

Cur Amerig-
us non tam
citò Græcos
inuasit.

Legationē
Amerigi ad
Alexiū sum-
ma.

Exigitur A-
merigū Ni-
cetas in oc-
cidentales pau-
lò iniquior.

Ex aliis histo-
ricis pccenda
est rerum à
Germanis &
aliis occiden-
talibus popu-
li gestarum
descriptio.

in Sicilia, vbi regem con-
 uenerat, expectabat, dum
 ea mitterentur. Imperator
 verò pecuniæ inopiam
 caufatus, à prouinciis tribu-
 tum exigebat, quod Alemā-
 nicum appellatur, tum pri-
 mium institutum, & vrbano
 populo, fenatu & cœtu Ec-
 clesiastico, opificibus item &
 artificibus omnis generis
 conuocatis, petebat vt quis-
 que de facultatibus suis par-
 tem aliquam stipis nomine
 conferreret. Sed cum se nihil
 proficere, ac frustra talibus
 rebus niri, & inania verba
 funderē, cerneret: plerisque
 etiam vociferantibus & tu-
 multuātibus ob inuitata ista
 & iniqua tributa, nonnullis
 verò cēforiam ei notam in-
 urentibus, quòd Rempu. per
 luxum perderet, inter cogna-
 tos prouincias partitus, qui
 extinctis oculis omnes effēt
 inutiles: ab eo quidem insti-
 tuto toto impetu resiluit, ac
 propemodum eam postula-
 tionem à se profectam esse
 negauit: & aliam ingressus
 viam, aurea & argentea do-
 naria, quæ extra sacrariū ef-
 fent, neque corpori & fan-
 guini Christi fuscipiendo ser-
 uirēt, postulauit. Ab ea quo-
 que pctitione multis abhor-
 rentibus, quasi sacra profana-
 turus effēt, furda & muta
 Imperatorum monumenta,
 quæ nullum aduocatam ha-
 berent, inuadenda esse cen-
 fuit. Itaq; sepulchra effodiun-
 tar: nec vilis Romanorū im-
 peratoribus, quantumuis ob-
 res gestas claris, quicquam præter
 fuxecas tunicas, frigidum & extremum
 illud propugnaculum, relinquitur, omni preciofo ornatu spoliatis.

Rebus suis,
 dum fuit tē-
 pus Alexius
 minimè con-
 fulens, granis
 populo fit,
 tributa exi-
 gerdo Sicu-
 leni filii
 principes in
 cōtaria vicia
 eurrere.

Censoria no-
 ta dignus est
 qui per luxū
 perdit Rem-
 publicā, prou-
 inciasque
 cōmittit ho-
 minibus inu-
 sibus.

Nihil homi-
 ni sacro fa-
 ctum est.

Græci & mu-
 ta, sepulchra
 effodit inu-
 erunt.

ἀπὸ τῆς ἀπειρίας καὶ Σικελίῳ ἐπέμει-
 περοσδουκῶν ἔνθα τῶ βῆσι σωεργύετο. βα-
 σιλεὺς ἡ φάσι μὲν ἄπορεν χρημάτων τὰς
 τὰς χῆρας ἐφειλόγει, τὸ καλέμενον ἐ-
 σωρῆτην Ἀλεμανικόν, τότε κρημνίσθη
 αὐρῆτος· καὶ τὸ τὸ πόλεως ἐκκλησιάσας
 πλείεστα, τότε γερασάρον καὶ ὅσον τὸ ἐ-
 μείθε τερφίμων. ἔσον εἰς δεσφόρους π-
 χνας καὶ ἐπισημας μελέζετα, ἔρανον ἀπὴ
 τει ἡγυέσθ, καὶ ἀπὸ δισμά π κατὰ δέσται
 ἡ ἐστίας ἔχασον. ὁρῶν ἡ ὡς ἐδὲν περῶνει,
 ἀλλ' εἰκὴ τὰ τοιαῦτα μέτεισι, κενολογῶν
 εἰτεχνῶς, ἔ τοὺς πλείους ἡ κραιβάσους καὶ
 σασιάδεις εἰείσπων, οἷα κηδαμῶς ἀν-
 κτα ἡ γυμνῶς τὰ φορητὰ ταῦτα καὶ ἀπὸ
 ἐπιτάγματα, ἔσπο πινον ἡ καὶ λογισδό-
 μῶ, ὡς τὰ κοινὰ κατασάσαν, καὶ οἷς
 συγγυέσι τὰς ἐπαρχίας δεινειμῶ μῶ,
 ἀχρείοις οἷσι πᾶσι καὶ ἀποσβεσ μῶσις π-
 λύχνοις τὸ σῶμαίθε, τὸ μῶν περὶ δέστας
 ταύτης μὴ ὅλης σωτονίας ἀπὴρε. μικρὸν
 κηδὶ αὐτὸς εἶδ' ἡγετῶν ὁ μῶν ὁ τὸ σέμ-
 μα τότε εἰσενέκτα μῶν· ἔτεραν ἡ τρε-
 πῶ μῶ, ἡ τῆθε τῆν χρυσῶν καὶ ἀργυ-
 ρέαν ἀαθημάτων, ὁπόσα ἐκ τὸς τῆ β-
 μαίθε, μήτε μὲν περὶ ἔσοδο χιλῶ καὶ
 μαση τῆ θείε σῶμαίθε καὶ ἀμα-
 τῶ τῆ χειρῆ. ἔπο πινδισάντων ἡ περὶ
 τῆ το πολλῶν, καὶ εἰπόντων, ὡς κοινου ἔδ-
 λφ τὰ ἀγα, ἔγνω δὲν πῆς ἀλλόλοισ ἔκω-
 φοῖς τῆ βασιλείων ἐπιδέσθ, μνήμασι, μη-
 δὲνα τὴν ἔσοφδεξό μῶν ἔχασον. ἐτυμ-
 βωρυχοῦ ὁ οὐδὲ τὰ μνήματα, ὡς τοῖς
 πῶ ποτε Ῥωμαίων ἀρῆσας, καὶ ὅσοις ἀ-
 περῆεις περὶ δέσται, τοῖς λαίνοισ πε-
 λελεῖσθαι μόνον χιτῶνας, τὸ ψυχρὸν καὶ
 τελοῦτα ἄγον κώλυμα τῆτο, παρὸς γυμ-
 νω μῶσις ἐπικοσμήμαίθε πμολοῖς.

Ac

ὡ δ' αὖ οὐδ' ἡ τῆ μεγάλου Κωνσταντί-
 νου σερὸς ἀναφῆς καὶ ἀσύλοδοτῶ, εἰ μὴ
 φῶρες φερίσταντες τὸ δόγμα τῆ βασι-
 λείως, τῶ ἐπιτῆρεχυσαν δεξέχυσον ἀγ-
 ρῆταν ἐκλυπεφόρησαν. ἀ μέλει καὶ σωμα-
 γησῶς ἀργύριον ἐν τεῦθεν, ἔσθ τὰ ἐβδο-
 μήκοινα κεντῶ δέια, καὶ μερίδα χρυ-
 σῶν πῆς ὡσεὶ βέβηλον ἕλλω καδῆνεν
 εἰς τὸ χωνοθήριον. δυσι δὲ τῆ ἐκ τῆς βα-
 σιλείου αὐλῆς τῶ τούτων ἐπαναθεῖς
 συλλογῶ, εἶχον ἀμφοτέροις μῶ βραχὺ
 σῶδρομον τῆ περῆξει τῶ ἐκβίωσιν εἰ-
 ληφότας. ὁ μῶν γὰρ πυρετῶ λάβρω δειφου-
 γεῖς ἀπελήλυθεν, ὁ ἡ ὑδέρω καὶ τοῖς ἀσκαῖς οἰδηθεῖς ἀπεργύετο.

Ac ne magni quidem Con-
 stantini locus intactus &
 inuiolatus mansisset, nisi fu-
 res Imperatoris decretum
 anteuertissent, & aurea illius
 ornamenta abstulissent. Vn-
 de cum ad lxx centenarios
 argenti, & auri nonnihil cor-
 rasisset, conflare ea tanquam
 profanam materiam iussit.
 Eius muneris ministri duo
 paulo post obierunt, alter
 ardenti febre, alter aqua in-
 tercute sublatus.

Multa, sed
 non satis pos-
 fideri homo
 pietatis & cō-
 filij experts.

TOMOS ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

NICETÆ CHONIAΤÆ
 LIBER SECVNDVS, DE REBVS

gestis Alexij Angeli.

BREVIARIVM.

- 1 Nicetas insultat Amerigo mortuo, illius-
 que in Siculos crudelitatem exaggerat.
 Caphures Genuenss pirata à Ioanne Sti-
 rione opprimitur.
- 2 Turba in aula Alexij Imperatoris, cuius
 cognati omnia vendunt. Euphrosyne im-
 peratrix Constantinum Mesopotamita-
 num euellit, ideo à fratre & genero adul-
 terij accusatur: vnde Bataxis nobilis ado-
 lescentis proditoria cades, & Alexij fa-
 ctum indignum.
- 3 Alexij irrita contra Blachos expeditio.
 Euphrosyne in monasterium abstruā-
 tur: sed delatorum opera reuocatur.
- 4 Constantinum Mesopotamitani, ~~peruicaci~~
 & versutissimi aulici mira artes descri-
 buntur. In altum sublatus casu grauiore
 ruit.
- 5 Temeritas Alexij in Iconiensi Sultano con-
 citando. Sultanus oppida quaedam ex im-
 prouiso capii. Antiochia Phrygie ma-
 ximo periculo mirè liberatur. Sultani in
 captiuos humanitas. Alexij fusiles ad
 bellum apparatus.
- 6 Alexius inconsultè in seipsum seuit. Impe-
 ratricis deliberationes de imperij successio-
 re. Miserrimus imperij status: & Scythia-
 rum in Thraciam eruptio.

Amerigi obi- tus inducias adfert Alexio. Nicetas autem, ex illa sua fauenda, tanquam ex armamentario, tela in mortuum con- torquet, sed irrito cona- ta: immo in Nicetam ip- sum eiusmo- di tela rede- unt. Sapienter enim haud deceat, theto- rum more in hunc vel illi declamitatio- nis officio ocu- lis offundere caliginem.

Amerigia- propheta Priacipe di- gnus.

Siculos ad defectiorem proclives in officio reti- net, sed ma- nu effera.

Ed quis Do- mini potetiam pro dignitate celebret, aut laudes eius di- uulget? Antequam pecunia mitteretur, Alemaniae rex moritur, cuius obitus non Romanis duntaxat optatiffimus, sed Occidentalibus etiam gentibus gratiffimus fuit, tum iis quas vi magis quam beneuolentia secum coiunxerat, tum iis quas in- uadere decreuerat, semper sollicitus, & omnium voluptatum contemptor, ut monarchiam constitueret, & circumiacentibus regnis omnibus dominaretur: Antio- nios & Augustos Caesares subinde somnians, & ad eorum principatum cupiditatem extendens, & tantum non ut Alexander dictitans, Et haec & illa mea sunt. Pallidus & seuerus. Cum autem sero cibum caperet, & mone- retur, cauendum esse ne ea re valetudinem laederet: respondit, *Homini primato quoduis tempus ad cibum capiendum esse idoneum, id praesertim cui assueuerit. Regi uero, tot curis distracto, si nomini suo respondere uellet, satis esse, si uespere curare corpus liceret.* Verum quod dixi, regis Alemaniae mors cum omnibus aliis gentibus optata fuerit, tum Siculi ea tanto magis sunt exhilarati, quod insula capta grauissimis ab eo malis affecti fuerant, quae vix fatis describi possunt. Non enim tantum caedibus rapi- nis, exiliis, cruciatibus into-

Ο δ' ἐφεξῆς, ἀλλὰ πῶς αἰ- ἀξίως τὰς τῆς κυρίου λα- λήσας διωσείας; ἢ τῆς ἀκουσὰς πείσας τὰς αἰνέ- σης αὐτῆς; φθάνει τὴν ἔπι- σολὴν ἤν' ἤρησεν ὁ τῆς ῥηγῶς Ἀλαμανίας θάνατος. οὐ γὰρ μόνον ἡ μόνον πολυ- ερασος οὗτος γεγνήσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἰσ- περ τοῖς μέγιστα τεισαυάσιος ἐθνεσιν, ὅσα τε πρὸς ἑαυτὸν ἐκείνος βίαι πλεονῆ- περ πειθοῖ ἐπιπαύσατο, καὶ ὅσα μετα- θείν μελίστω ἐπίθετο, αἰεὶ μελείμνας κα- τεινόμενος, καὶ πρὸς ἀπασαν ἀντήξου ὁρῶν μὲν ἡδὲν πείθειαν, ὅπως μεναρχίαν ἀεὶ βαλεῖται, καὶ κύριον ἐσέεται τῆν κύ- κλω διωσείαν, τοῖς ἑκτανίοις καὶ Ἀτ- ρούσιος Κάισαρος τῶν δ' ἄνευ πικρῶν φαι- ζόμενος, καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων ἀρχὴν ἐκτείνων τὴν ἐφείσιν, ἢ μικροῦ φθιγγό- μιν κατ' Ἀλέξανδρον, τὰ τῆς δὲ καὶ τὰ τῆς δὲ πάντα ἐμῶν. ὡς γὰρ τε καὶ σιώνος ὁ- ρόμενος, καὶ τῆς ἡμέρας ὅψις τερφίω ἑορῶν ἐμῶν, καὶ πρὸς τὴν εἰσάγοντας ἀδύνατον, ὡς γὰρ ἐμῶν, ἐμ τῆς ἔτω σιτειδὴ καχεξίαν ὑποβλέπει δὲ σάματ' ἔπι- φαιόμενος τε καὶ γνωματόων, ἰδιώτη μὲν ἑπιπέδιον εἶν' πάντα καμῶν εἰς ἑσά- σιν, καὶ μέγιστα τὴν εἰώθει τονθ' ἀεὶ βυ- σιλεῖ δὲ πολυφρόντηδι, μηδὲ βουλε μὲν τὴν κλησιν ἡδὲν ἀεὶ ἀγαπητὸν εἶν' καὶ ἀεὶ βουλητὴν ἐνδύμνησθ' τῆς ἀνέσθ' τῆς σάμα- τος. ἀλλ' ὅπερ ἔλεγον ἢ πᾶσι μὲν οὐκ ἴσως ἐθνεσιν ὁ τῆς ῥηγῶς Ἀλαμανίας θάνατος ἐφάνη. Σικελοῖς δὲ καὶ μέγιστα ὡς οὐδὲ π- σιν ἄλλοις, ἢ τελοῦν τῆς αἰσασιαυά- τη γεγνήσθαι, ὅσω καὶ τῆς νήσου ταυτῆς ἀλούσης πλείους ὑπὸ αὐτῆς κακοῖς πρ- σεπάλαισαν, ἀπὲρ οὐδὲ βράδιον γραφῆ ἀδύνατον. οὐ γὰρ μόνον ὑπὸ ἑλέγκαν οὐ- τοῖ σφραγῆς, καὶ ἤρησεν ὑπέστησαν ἀρ- παγῆς,

παρὰς, καὶ πατερίδος ἐδυσήχισαν ἐκπῶ- σιν, ἢ κολάσειν ἀνυπόστας καδυπεβλή- θισαν, ὅποσιν τῆς ζῆν ἀρετώτερον πιδέ- σι το θανεῖν, ἀλλὰ καὶ πόλεις σικελὰι πολ- λαὶ κατ' ἠρέθισαν, καὶ φεύγεια ἑθήματα κατεσφίθισαν. ἐδεδίει γὰρ τὴν ἐς τὸ πῆν ἐπανάστασιν, καὶ ὡς μή ποτε Σικελοὶ τῆς ἐλευθερίας ἐραθεῖον κορομουτοῦ μέρου, πᾶσαν αὐτοῖς ἀγαθὴν ἐλπίδα ἀζέκοψε, ὅση τε ἐν ἤρησιν καὶ ὅση ἐν ἀφῆσιν καὶ ἴπποις τεθείαται, καὶ ὅση ἀεὶ βολοῖς πό- λεων οὐτεχῆσιν ἢ ἀνδράσιν ὀλιγῆσιν καὶ ἐργασίς ἐρύμασιν ἐμπελεροῦται, πῶν καὶ τὸ μέλλον δεῖν ὡς ἀεὶ ἀφῆσιν μέρους, καὶ μὴ παρὸν κοροαποκοροῦ μέρους ἐπεβελύ- σθ' ἀφῆσιν πινῶν ἢ κρείττων τῆς ἐκείνων φα- νῆς ἐπιπέσεως, οὐ γὰρ δὲ ξίφους θανάτω τοῖς ἀνπετάταις ἡμῶν, ἀλλὰ πολυζέ- πως πρὸς τὴν βασιανίας οἰκζότατα, οὐ- ποτὲ ζῆν ἐσέρονσιν, ὅν μὲν γὰρ δὲ ἀνεκαλα- κῶς καχεξίαν πλέθει, καὶ θείεις ἐπι κεί- νου κατὰ πρὸς ὅσον, ἐμπεπομπε τοῖς οἰ- κείοις, ὅν ἢ ἡκονηκῶς εἰς πρὸν ἀνακα- εῖσαν ἐπὶ ἀπλάσιος, ὅν ἢ ἐνοσικηδύσας καὶ τῆς βυθῆς τῆς θαλάσσης ἀδύνατον ἢ ἀεὶ ἐτελεσε. πῶν δὲ γε πρὸς τὴν ἐν συ- στήματος, καὶ πρὸς ἡγεμονίαν ἐπιπελερῆ- τῶν, βαρυτέρη τι μωεῖα τῆς λοιπῶν ὑπεδί- κασε. σέρος γὰρ ἐμ χαλκοῦ ἐπιπέσεως γυρέ- σθ' ἐγκαρσίους ἔχον ὅπως ἴσας ἔως πέρε- σιν, ἀεὶ πῆσθ' ἐπὶ τῶν ἀντάρανη χείρας ἐκείνων, ἐπεὶ τῶν τέρεσιν μέγιστος ἐσορῆς τὸ δὲ ἀμπερὲς ἀεὶ βελημῆσιν τῆς κερ- αλῆς ἐρεῖσας τὸ δὲ ἀδημα, οὐ ποτὲ δὲ φῆκε βαδίζεῖν, ἔχεις εἰπῶν, ὅν ἐδίωκε ἀθρο- πε σέρονσιν. φθόν' οὐδὲ εἰς, ἀπὸ λανε τῆς ἐ- φετῆ σιν λῆαν ἀεὶ ἀποουδύσου ἤρησθ'. ὅ δὲ σικετοδίνης πᾶσι ἀεὶς, καὶ πρὸς πε- σῶν μὲν βραχὲ ἐπεθνήκει, τῶν οἰκτρῶν ἐ- κείνων ἐναπορῆσας σφραγῆσιν τὴν ψυχὴν καὶ ἢ ἢ ἄλωσιν τῆς Σικελίας,

lcrabilibus & morte grauioribus afflicti fuerat, sed multa etiam vrbes euersae, multa opportuna castella diruta erant. Metuebat etiam rebellionem eorum, & quod libertatis cupiditatem opprimeret, omnem fortunae melioris spem quam vel pecunia vel currus & equi, vel munitae vrbes, vel viri nobiles, vel tuta castella suppeditare queit, eis ademuit. Dum autem futurum periculum tanquam iam vrgens reformidat, & id quod nondum aderat, propulsat, quorundam infidiis est appetitus: quorum conatus cum anteuertisset, infidiatores non gladio puniuit, sed variis modis miserabiliter excruciatos interfecit. Nam alium feruenti aqua excoctum in canistro, pro missu ad suos remisit: alium in ingentem rogam coniecit, alium culeo infutum in fundum maris abiecit. Factionis vero principem & regem delectum, grauiori supplicio destinauit. Iussit enim coronam aeneam fieri cum quatuor foraminibus quam eius capiti totidem magnis clauis affixit, atque ita hominem abire iussit, his verbis: *Habeas coronam quam venatus es. nemo tibi inuidet: fruere usque adeo desiderata re.* Is vero vertigine oborta humi prolapsus, paulo post in miserabili illo diademate expirauit. Capta Sicilia, vna cum cate-

Rebellionis metus principes ad aequa consilia impellit.

Infidiae facile parantur crudelibus principibus. Clementia turis fitu est prae- fidium.

In coniu- rator inhumaniter saucitum.

Corona aenea interfi- citur rex imaginarius qui auream occupauerat.

Captiuitatis maximam incommodum libertatis & honorem iactura.

ris Irene Isaacij Imperatoris filia captiua est abducta, & desponsa notho fratri regis Alemaniz Philippo, amisso priore coniuge, qui post obitum Tancredi patris Siciliae imperat. Ceterum hoc quoque malo maximo, à quo omnes prouinciz Romanæ pessima quæque timebant, diuinitus sublato: aliud infortunium è mari extitit. Nam Genuensis quidam nomine Caphures, biremibus & trimibus fabricatis, rotundis etiam nauibus instructus, maritimas vrbes & insulas Ægei maris vexauit. Sed & Adramyttio acta præda, immensis opibus est potitus. Vt verò iis quibus talia curæ esse debebant, tandem veteribus excussum est, Ioannes Stirionex cum xxx nauibus contra illum mittitur. Fuerat is Stiriones pirata sæuissimus, è Calabria oriundus: sed ab Imperatore Isaacio maximis muneribus ascitus, Romanis sæpissimè in naualibus bellis commodarat. Is contra Caphurem profectus, præter expectationem aduersa fortuna vititur. Nam cum viribus aduersario inferior, illum arte superare contenderet, ab eo victus est, id per seflus, quod perpetuò facere destinarat. Caphures etiam, Romanas naues circa Sestum clam adortus, cum sub meridiem ad Sigum flumen classariis vacuas reperisset, vniuersas cum armis & commatu capit. Ex eo

Malo vno sublato, aliud obortum nec ignauo principii longæ conceditur induciæ.

Piratae incurfiones alius pirata signat.

Munera alligant militares.

Stiriones auctia superare contendens superatur. Ars deludat arte.

ναυπηγού, ἀπαξάπασας μὲν τῶν ὀπλων

ἀπήρθη μὲν ἑτέρον ἀχμαλώτος ἢ ἡ δουράτηρ Ἰσαακίου τῆ ἀυτοκράτορος, ἢς ἢ κληῖσις Εἰρλών, καὶ ποροσαρμόζετασ φη. λίπρω πρὸ τῆ ρηγορῆ λαμονας ἀδελφῶν, ἐν πορνωῶν φυνεπι σπερμάτων, ὕποβαλοῦσα αὐτῆ θανάτω τὸν ἐν παρθενίας καὶ πορτέρον σωδωνος, ὃς καὶ ἐτυρέτηνε Σικελίας μὲν μέρον τῆ τεκόντος αὐτὸν Ταγκρέ. ἀλλ' ἐκποδῶν καὶ τῆδε τῆ κακοῦ δεῖ. θεν γεγρημῶν, μεγίστου τε ὄντ' ὅτ, καὶ ὑφ' οὗ πᾶσα ἡ Ῥωμῶν ἐπεραδοῦκε τὰ δφύοτατα πείσειδι. ἑτέρον ὑπεκύμανε κυνοβλαβῆς καὶ ἄλλα κακῶν. Γενουίτης γάρ τις Καφούρης τούνομα, νῆας διέροτο καὶ τειχερότοις πηξάμυρ' ὅτ, καὶ πλοίοις σφολύλοις φραξάμυρος, τὰς ὠδραταλαπίου ἐκείρε πόλεις καὶ τὰς νήσους ὀπιῶν, ἐπίθει κακῶς, ἀ καὶ τὸ Ἄιγαῖον ἀνίχυσι πέλαγ' ὅτ. ἀλλὰ καὶ τὸ Ἀτρεμυτιῶν ποροσβαλῶν, λείαν ἐκείθεν ἤλασε, καὶ σινέλεξε πλῆστον οὐ σαθμπτόν. ὡς ἡ ῤέγκοντες βαθείως ἔξαιῖδουρον ὀψά ποτε, ἔ ἀνήνησαν βεσθῖον, εἰς ἔξλω τὰ τριαῦτα σπέπ' ὀψῶ, σέλλεται καὶ τῆ Καφούρη μὲν τειάκοντα νηῶν ὃ Στειρόνης Γωαίνης, πφρατῆς μὲν ποτῆ γερονῶς, καὶ πειρατῶν ὃ χείριστος, ἐν Καλαβρίας ὀρωμῶν ὅτ, Ἰσαακίῳ ἡ τῶ βασιλεῖ ποροσρμεις ὀπι μεγίστοις φηλοπιμήμοσι, καὶ Ῥωμῶν πλειστάκις ὠφελικῶς ἐν τοῖς καὶ θάλατταν ἀεθλῶμασιν. ἔξω ἔν καὶ τῆ Καφούρη, κακοδαμορνεῖ ὠδρα δόξασιν. ἔχων γὰρ ὀψῶ μελέτης, κατασοτῆσα ὀψῶ τὸν ἀντίπαλον, πλείω ποροβεβλημῶν ἰχμῶ, ὅτ ἐκείνου κατῶναυμαγρεῖται, πεπονηθῶς, ὃ δρῶσιν ἐκείνον ἐν νόει δρῶ παντῶς. τῆς γὰρ Ῥωμῶν καὶ ναυσὶ ὠδρῶ Σησον σαλαδῶστας λαθρηδὸν ὀπιταῖς ὃ Καφούρης, ὡς εὔρε ὠδρῶ μεσημβείας καὶ τὸν Σιγὸν ποταμὸν κενεν ὠδρῶς τῆ ἡ τούτε

ἡ τούτε τὰς νήσους ἀδελφῶ ὀπιῶν, καὶ χωρία τὰ ποροσραληζομῶν ὅτ, φόροεις ἐπέτατῆ καὶ σινέλεξω ὡς ἡβούλετο βασιλῶς τοῖν καὶ ἔξηπορρωκῶς ὀπι τούτοις, δὲ ἐν ἔγνω ἀπέσαδι τῶ πειρατῆ, ἀμέλει καὶ εἰλας πιας τῆ σινῆθων ἐκείνω Γενουίτων (πολλῶς γὰρ κατ' ἐμπορείω ὠδρῶ κατήρθη ἐς τὸ Βυζάντιον. ἔ ὃ δὲ δρῶμεν, ἐς χεῖματα ζημωθεῖς ὠδρῶ τῆ τότε δουκός τῆ σόλου Μιχαῖλ τῆ Σφύφου ἔργασατο) ἀπέκινῆ μὲν καὶ λόγους ὠδρῶ σπονδῶν, οὐδὲν ἡ ἡπῶν καὶ ποροσ πόλεμιν ἡτομῶζετο, τειήρεις ἄλλας καταρπισάμυρ' ὅτ, καὶ ταῦτας ἀβησιν τῶ Στειρόνη ὠδρῶσιν. ὡς δὲ σινέβησαν, ὃ μὲν βασιλῶς ἐξ κεντῶνα φια χρῶσιν εἰλας τῶ Καφούρη, καὶ χῶσαν ὠδο Ἰασαδαῖ οἱ Ῥωμῶν, ἐπίταλασίως ἔχυσαν ἔξωφιν ὃ μορῶν καὶ ἐκείνω ὃ πλῆτασ ὃ ἡ ὑπέκειν τῶ βασιλεῖ, ἀ ποροσδῶκητος ὃ Στειρόνης μὲν τῆς ἐπομῶν αὐτῶ Πισσικῆς διωάμεως, ἐπ οὐσης τῆς εἰρλώνης ἀμφιπαλοῦς, καὶ μάχλω σινάλας, αὐτὸν πτὸν Καφούρη ἐλῶν ἀναρεῖ, καὶ τὰς ἐκείνου νῆας πλῶ τειάρον ἀρεῖ. αὐταῖ ἡ τὸν ἐκείνου ἡρον ἀρεῖν.

2. Ἀλλὰ καὶ τῶνδε τῶ κακῶν ἐκποδῶν ἡμομῶν, ὃ ἐν τοῖς ἀρχείοις ἐπεγείματα τάραχ' ὅτ, ὃς τὰ καὶ τὸν βασιλέα ἡχμῶ τε τὰ μέγιστα, καὶ ἐρ' ἰκαὶ ἂν διεκύκησε, μέλλαν ἡ τὰ ὠδρῶ τούτων διεξίενα, ὡς εἰς ἀρχίλῶ τὸν λόγον ὠδρῶ πειρασομα, σαφῶν καὶ ἐνεκα τῶ ρηθρησομῶν. βασιλεῖς Ἀλέξιος, ὡς μὲν ἀνάθεν ἀμυδρῶς λέλατῶ, οὐκ εἰρῶνιὸς ὠέτο τοῖς πλείστοις ποροτῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ λίαν πολεμικῶς. ὃθεν ἐν ἐλπίσιν ἐκείτω πᾶσιν, ὡς οὐ μόνον τοῖς ἐθροῖς Ῥωμῶν τῶ λόγῶ καὶ ἀπῶν εἰ βασιλῶστας, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς ἀρ-

insulis & locis maritimis que impunè passim populabatur, tributa pro sua libidine imperabat & exigebat. Quare Imperator inops consilij, pacem cum pirata faciendam censuit: & quibusdam Genuensibus illi familiaribus ad eum missis (sepe enim negociandi gratia Byzantium appulerat, & quod faciebat, ea de causa faciebat, quòd à Michaelè Stryphno classis præfecto pecunia multatus fuerat) quanuis verba de pace faceret, nihilominus etià ad bellum se parabat, aliis trimibus comparatis, & rursus Stirioni traditis. Sed vt inter eos conuenit, & Imperator se ei vi auri centenarios missurum, & Romanum agrum assignaturum, qui septuplo plures milites possit alere, quàm ipse haberet, ille contrà se Imperatori dicto audientem fore est pollicitus: Stiriones cum suis, Pisaniis copiis pace adhuc ambigua, ex improviso Caphurem adoritur: commissaque pugna captum occidit: & eius nauibus quatuor exceptis, potitur, in quibus còsobrinus eius erat.

2. His quoque malis amotis, Palatinæ turbæ oriuntur, quæ Imperatorē & probro & diuturnis molestiis affecerunt. Quæ de re dicturo mihi, ad principium est recurrendum, vt narratio fiat apertior. Imperator Alexius, vt suprâ innui, antequam rerum potiretur, à plerisque non pacificus, sed admodum bellicosus habebatur. Vnde omnes augurabantur, cum non modò Romanorum hostes bello petiturum, sed nec

Victoria peritas latro superbit, & pro libidine imperat.

Alexius suo more, latebras captat, in quibus laqueos necit quibus Caphurem alliget.

Superbo verba datur, dū Stiriones ad ingenium reuerfus Caphurē adoritur & captū interfacit.

Vt furis bellica miserum parricidam vexant: intus etiam malis premitur immedicabilibus.

Spem, quam omnes de eo conceperant fallit.

lante. Baſtralita verò illuc profectus, cum vt arcani aliquid ab Imperatore nunciaturus, longius à caſtris abducit, & ſtrictò enſe cum ipſe in eum irruit, tum ij qui ad eadem ſubornati erant eius miniſtri, membratim adoleſcentem tanquam pecudem difſecuerunt. Id factum & crudele ſpectaculum totus exercitus ægrè tulit. Baſtralita verò caput eius capſulæ impoſitum, celeriter ad Imperatorem pertulit. Is cum in id ante pedes ſuos proiec-tum calcibus inſiliſſet, ac diu contemplatus eſſet, ſermonem habuit quem hiftoriæ inferi non decet.

Carnifex Baſtralita, cum affectis principum ſummam miſeriã detegit. Iis enim pauci fideles ſerui ſunt: peſſimi autem maximè numero.

Princeps omnibus modis inter ſuos infelix, aduerſus exercitos proſperè agere vix poterit.

Qui in patria & populares ſuos arma ſumit, vix aliis fidem ſeruat.

Proditoris iniquum inconfutans.

3 Deinde inſtitutum iter perfequens, Cypſella abiit, vt Thraciis urbibus oppem ferret, quas Blachi & Scythæ populabantur: & Chryſum etiam comprehēderet, aut faltem excuſſiones eius prohiberet, quas clam in Serranum agrum faciebat. Erat is Chryſus genere Blachus, parua ſtaturæ homo, qui in Petri & Afanis defectionem à Romanis non cōſenſerat, ac potius fœdere cum Romanis icto, cum ſuis militibus arma eis inferebat. Sed non multo poſt captus, vt ad populares ſuos inclinans, quod perpetuo progredetur, & principatum ſibi parare niteretur, in cuſtodiam datur. Deinde ſolutus, & ad Strumizam tuendam miſſus, Imperatoris ſpē ſefellit: eoque oppido ſibi vindicato, finitimos Romanos grauiter afflixit. Contra

λίτης ἀφικόμην, καὶ τῆτον τῶ στρατοῦ δου ἀπαγαγών, ὡς αὐ οὐπω μηδὲν αἰδύνηται ἀπαγγελεῖ τὰ βασιλείως ἐπιτάγματα, ἀπερ εἰς ἐκείνον ἦκει φέρον δὲ πρὸ ἔρητα, αὐτὸς τε τὸ ξίφος ἐπάσαστο, καὶ αὐτῷ ἐκείνου πρὸς φονυργίαν προσητοιμασθῆσαν, καὶ ἡ δὲ μείραξ ἐν τεύθειν ὡς βία κημε δὲ μελιζόμην. καὶ τὸ μὲν ἔργον τῆτο βαρύνει καὶ δυσηφείρος ἀπας λυγρῶτα ὁ στρατὸς, ὅπου τοῖς τὸ πρῶτον ἐν ὄφθαλμοῖς προῦκειτο. ὁ δὲ Βαſραλίτης πεισθὴν τὴν τῶ Βατάτζη κεφαλῶν ἐν τῶ μὲν, εὐζωνος ἐπανῆκεν ἐς βασιλίαν. καὶ οὐτὸς τῶ κερνίω πρὸ τῶ ποδῶν ῥίφεν πρὸς ἐναλλόμενον, καὶ ἱκανὸς αὐτῶ ἐμδελῶτων, πρὸς σαλιανίνα διεξίφει, μηδαμῶς ἰσοεῖα διδύμω παρέπουσαν.

3 Καὶ βασιλὸς μὲν τῆτο τῆς πρὸς κειμένης ἐχόμενον, ἀπεισι πρὸς τὰ Κύπρην, ὡς πρὸς τὴν πρὸς Θερακίαις πόλιν ἐργασόμενον, αὐτὸς οἱ Βλάχοι καὶ Σκυθῶν κακῶς ἐπίπτεσαν. ἐπὶ τῶ δὲ συλλαβῆτον Χρύσον πρὸς τῶ μὲν, ἢ τοῦ αὐτοῦ ἀνακλῆται τῶ ἐκδρομῶν, αὐτὸς ἐπιτοίει λαθραίως, τὰ πρὸς τὰς Σέρρας κείρον χροῖα. καὶ δὲ ὁ Χρύσος οὗτος Βλάχος τὸ γένος τὴν ἡλικίαν σωματικῶν, μὴ συμφρονησάμενον ἀφισταμένοις Ρωμαίων Πέτρω καὶ τῶ Ἀσάν, ὅτι μὴ καὶ μάλλον κατ' αὐτῶν ἀεάμενον ὅπλα μὴ ἂν εἶχε πεντακοσίω ὁμογενῶν, καὶ Ρωμαίων γεροντῶν ἑσπῶν. οὐ πολλὰ δὲ ὕστερον ἀλοῖς, ὡς ῥέπει πρὸς τὸ ὁμόφυλον, τῶ πρὸς βαμνῶν δὲ παντὸς, καὶ διωασεῖαν ἑαυτῶ μνησόμενον, φεγυρῶ τῶ δὲ δίδεται. εἶτα αὐτῶ θείς, καὶ σαλείς ἐπὶ τῶ φεγυρῶσαι τὴν Σζούμιτζαν, τὸν μὲν ἐκείσε πεπομφότα βασιλίαν τῶ ἐλπίδων ἐφύσαστο, τῶ δὲ γνώμη χρησάμενος, καὶ τοῖς ἐκ γήτων Ρωμαίοις κακῶς κακὸν ἀδυσώπητον.

πρὸς

πρὸς τῆτον τὸν νῦν ἐξορμίτας ὁ βασιλὸς, ἐπὶ τὸν μὲν ἐναντὶ τὸν Κύπρην καὶ ἱερουσόων. καὶ βραχὺ ὄπισθε τῆς προδέρσεως, ἐρῶ ἐπὶ τὸν οὐδὲν, ὡς μάλιστα καὶ ἐπὶ τὸν τὴν στρατιῶν ἀλιθίωμ, εὐκαίως ἢ καὶ αὐτὸν τὴν ἐς τὰ Κύπρην πορεύειν ἐλέει, οὐκ οὐκ τὴν τὴν ἑσπέρων ἀφαιμάς φερεσῶ, ὡς πρὸς τὸν εἶχον καὶ ἐπαχον, ἐς τὸν Βυζάντιον ἐπὶ ἀνέζουξ, μηδὲ δὴ μὴνας ἀναχόμενον θηραυλήσασθαι. καὶ ὁ μὲν τοῖς καὶ τὴν Ἀφάμειαν βασιλείαις ἐνευλισάμενον, τὸν Φιλοπάτιον ἐπειτα καὶ τὴν ἱερουσόων, ἢ δὲ βασιλὸς Εὐφροσύνη συναθροῦσα τῶ νῦν, καὶ συλλαμβάνουσα ὅσα κατὰ τῶν αὐτῶν, καὶ διδουσα τὸν σύλλογον, τὰς χεῖρας πρὸς ἀπαντας ἀφαιμά ἐλεσῶ καὶ ἀπεσβεσάμενον ὁμοματι, καὶ ἡ πῆλοι τοῦ πρὸς βασιλείας πεποιθήσων ἐχόντας, πρὸς τὸν αὐτῶν, καὶ τὰ διωαστὰ ἱερουσόων γέλασας, ἐμόνον ἀπὸ μὲν ἐξωδύμω τῶ ἀνακτόρον κινδυνώουσης, ἀλλὰ καὶ τὸν πρὸς ψυχῆς ἡδὴ φεχούσης. αὐτῶν οὐκ αὐτῶν οἱ πλείστοι, καὶ οἱ μὲν ὑποληρωπῆται τῶ καὶ τῆς γυναικὸς εὐσηχῶν τῶν βασιλείας ἐνήρον, ἐν δὲ ἐσαλον τῶ τοῖς κατὰ τὸν αὐτῶν ἀφαιμά, ἀκηνδῶν εἰς τὸν ἑόπον, καὶ σὺρρα πρὸς φεχῶν, ὡς πρὸς χεῖρας αὐτῶν ἐνεμύζοντες καὶ φιλαπῶν ἐπὶ καὶ μετὰ φημίσεως. οἱ δὲ ὑποπῆται μὲν πρὸς τῶ πλείσθης τὸν ἡγεμόνον δὲ πρὸς ἀφαιμά, ἵνα μὴ ἀλατῶ ἐπὶ τὸν εἰσομιζόμενον ὕστερον, καὶ ἀπέριστε σήμερον ὡς μοιχόστειαν, καὶ τὴν αὐτῶν αὐτῶ ἀρχυμένω δὲ πρὸς ἀφαιμά, ἐπὶ τῶ οὐτὸς παλκοσμῶν πρὸς ἀφαιμά, καὶ κείσε τὸν ζῶον πρὸς ἀφαιμά τῶ τοῖς ἀκηνδῶν μὲν ὅτι τῶ κερτάρον τὰ ἀμυμήτεια, πρὸς τῶ τοῖς οὐδαμῶς, ὡς τὴν τὴν πρὸς ὅπλα ἱζουσι καὶ τῶ ἐπὶ τῶ τοῖς ἐκ γήτων ὁμοματι ἐν ὄφθαλμοῖς ἀφαιμά.

Ignarus delator turbas mouet, non componit.

Nec enim querit Martis exercitia, sed Veneris otium.

Euphrosyne Imperatricis tragicomœdia.

Patronos sollicitè querit.

Et inuenit, qui delatores cœmimentur.

Qui stolidū Alexium nato suscipit dāt.

cum igitur profectus Imperator, & iusto exercitu Cypſella conuocato, paulo poſt domum redire cupit. Ita & exercitus frustra eò conuenit, & ipſe frustra eam expeditionem ſuſcepit: eoque ſtatu Occidentis relicto, qui prius fuerat, ne duos quidē menses foris commoratus, Byzantium rediit: & in palatio Aſhamiano diuerſatus, inde in Philopatium tranſiit. Imperatrix verò Euphroſyne cum animo ſuo reputans, vt apud maritum delata eſſet, eumque metuens, miſerabili geſtu manus ad omnes extendebat, obteſtans eos quibus fidebat Imperator, vt ſui patrocinium ſuſciperent, ſuamque cauſam pro virili defenderent. Periculum enim eſſe, non modò ne per ignominiam palatio eiiceretur, ſed etiam ne occideretur. Itaque plerique eius miſerti, partim ſuadere Imperatori, vt crimina vxori obiecta negligeret: & delatores eius criminari, vt moroſos, mendaces & calumniatores: partim monere, vt quod decreuiſſet, ſummo ſtudio exequeretur, ne poſtmodum argui poſſet, eam recepiffe, quam hodie pro adultera repudiaſſet, & ipſe ſuum dedecus per totum orbem terrarum diuulgaret: iis animantibus ſimilis, quæ cornua vibrarent, ſed non ferirent eos à quibus fœmellas ſuas iniri viderent. Poſt hæc Blachernium

μὲν τῆτο εἰς τὰ καὶ Βλαχέρνας LL.ij.

Ille verò, à delatoribus primum accensus itam fuerit.

Vxoris consuetudinem tetulit.

Euphrosyne causam suam tuetur.

Sed frustra, nã questio- nibus habitis palatio educitur.

Vili vestitu induta in monasteriũ conuicitur.

Tragedia conuersio. Delatores qui malũ intulerant, cogitant de remedio.

palatium ingressus, non statim suam iram declarauit, sed vxorem suã mensã adhibuit:quamuis tum quoque perturbationem animi tetrico vultu, & auerso aspectu præ se tulit: & ira æstuaus, quam tamen subinde reprimēbat, non amplius eius cõsuetudine vti, nec concõnare instituit. Tum illa iudiciũ de se fieri flagitare, quiduis perpeti non recusare, si conuicta esset: Imperatorem orare, vt non eloquentia & cognatione delatorum, sed veritate & certitudine rei moueretur. Is verò ad nullam huiusmodi rem se demisit: sed quæstionibus de nonnullis cubiculariis mulieribus habitis, eunuchis etiam illius diligenter interrogatis, post dies aliquot eam, omnibus ornamentis & principatus insignibus ademptis palatio educi iubet. Educitur illa per descensum quendam vulgo ignotum, vili vestitu, quali vtuntur mercenariæ mulierculæ, cum duabus Barbaris ancillis, sermonis nostri nõ fatis peritis & in cymbam coniecta, in Nematareũ muliebri monasterium circa Ponti fauces situm, abducitur. Domina sic amota, delatores eius casum illum nõ prorsus sine dolore tulerunt. Nam ea de causa illam detulerant, vt auctoritatem eius imminuerent, non, vt ipsam imperio deiicerent, aut à

autẽtis, ου πάντη απεπαρθας υπέτρευν το συμβαί. επφθήπερ η τẽ άθαν εκκρεσση τλω βασιλιδα πφρο μδρσι, κατ ειπον αυτης ες τ αναιτα, ου μλω εκσφμεισση παντα πασι της αρχης βουλο μδρσι, η γρου εκ δεμελιων αυτων εις

αυαντοει εισων, ουκ ουδεις τον κοτον ε ξερηθηεν, αλλα ουσιτον καδιπαξωδωλαβων τλω εμολκωρον, και τοτε τλω ενδον ταρχλω υποφαινων τω της οφειως σκωδρωπαι, και τω αλλοσεπη ωροσνδονη βλεμμαπ, και ομδρος τε τω πωε τẽ θυμου, μη μδρ τοι γε καταπμωεζ. μλω, η γρου αφανως εξαπτομω, η λεληθότως αυδεις δυποσβεννη μλω, ου κει η ομιληση ταυτη και σκωδειπηση ωροσεδετο. η δε κεισιν οπι τοις εισαρο μνοις κατ αυτης εξαπτισα εικειτο, και πάντα παθειν ετοιμωσ ελεγην εκειν, οπι σα απ η κατ αυτης ες νερεθεις σα φηφω δυποφανειται. εδ ειπο τε τẽ βασιλιεως, μη τη κομφεια και συγγρεια ην καταρορδουσαντων αυτης ωροσάπων, τη δι αληθεια και ακειβεια τ ωροσάπων ωροχειν. ο η ωρος ουδεν η τοιουτον εαυτων απδύμιας, αλλα πιας ην κατδυνασρια γυναικων βασιαν οισ υπαγαρων, και ην δυλαμηπδλων δνουχων ακειβασαμινω τα τẽ ωραγματω, απάην αυτω μθ ημερας ην βασιλειων εκελδουσε, παντοδ εσερη μδρλω αρχου σολισμοπς και ωροβληματο λαμωεω. εξαγεται ουδ ην απαντορον δε καδδου πη πολλοις αδηλου, δυτελες ωει κειμδρη γηπώνισιν, οποιον ην γυναικων αι χρηνηπδεις, και δυω αμφιπόλοισ βαρβαροις εχουσα, ωδω γραμμαπρια και ταιτας της ελλωιδος φωνης, και δικωπω αλιδω ωδω αρριφεισα, κατẽ πινα γυναικειω μνλω απάγεται, ωει που το τẽ Πόντε σόμα δεδωμη μδρλω, η της Νημεταρειας ωνομασ μδρλω. αλλ ουτω της δεσπονης εκποδων γηρομδρης, οι μδρ κατειμκότες

των εις τελειον κατασειση, η την βασιλεια ουκ εβοντο ολωσ πικαυτα δρασην ποτε κατ αυτης, εις τλω τουτε αφορεθητες μαλακοπια, και το φερεδζ αυραισ μικρου και ριπιζεδζ. και οι μδρ επ οις το γρηω η γυναι, ηρθοντο, ει και μη ες οσον εδ ει και δυσφορειν. και οι ενειδισμοι δε τẽ λεω, και αι κερτομια τυτε οπιπηπουσα καταπτεζον. εζ μδρ ουδ μλωες εζικεντο, και η βασιλις ευφροσυνη ην βασιλειων δυποβεβληω. ες τελω δι απ παρωεωω, ει μη γε οι τρωσαντες ιασαντο, οη εν τρωπον αρχιλλεισ τηλεφον, αλλα το ωρος αυτοις παγκοπον μωτος, οπ τλω δεζ ασασαν αυτωι, ουδεν δεον αυτοι απεδυζασαν. δυεανω ωρος επανοδον οιδε πανακειαν απ κρις. παντοδ γδ τẽ εν συγγρειασ τω βασιλει σνωμω κομηκοτω, και τẽ Μεσοποταμιτα Κωνσταντινου πατα καλαν, ο φασι, κεκινηκοτος η αντοριεσταντες, επανακαλειται αυδεις και ωροσ λαμβανεται, ελω ιχωμ τλω ωροτρωαν ωρωβαλουσα τη υσρεσν. τωις δι απφροσι ωρος ουδεν εσαρμυλιωιασε ωροδηλωσ, η εδωλορραφισε τα απτασμα. ουτε μλω τη καωχη τẽ θυμου ως μηδ φα ανειρησε βακχουπικωσ κατ αυτων, αλλα θηροκομουσαπν συζυγον, η πάλαι μδρ δυποσέρροντα, τοτε η και τελειον αυτης δυποχόμδρον, και ωρος ανλω εκεινη μηδαμωδ σνωεργόμδρον, σοσιπικωδ υπήρρωω, δυ πδουσαι τε σνω τζγη, εχρητο ως ηφειτο τω τẽ απδρος ην, μικρου πασαν ανζωσαμδρη της αρχης τ διοίκησι. ε τη δε μδρ ειρη ταυτα.

4 Ο η Μεσοποταμιτης Κωνσταντινος (δοτεον γδ επ τω λογω τα ην τ καθ ημασ Πρωτεα, και πολυροπωταζον αμα, η ποικιλόταζον τινδε ανθρωπων) ανισσασθε, & homine callidissimo ac versutissimo dicenda sunt) elato super-

fundamentis euerterent. neque vnquam hoc Imperatorem commissurum crediderant, cuius mollitiem, & animum quauis aura impellifolium, nõ ignorarent. Eos igitur facti pœnitebat, etsi non tantum, quantum conueniebat: sed vulgi dicterii & conuiciis admodum mordebantur. Abfuit Euphrosyna v i menses à palatio: ac profus abiecta, & perpetuò neglecta esset, nisi ij qui vulnerarant, eam sanassent (non eo quidem animo quo Telephum Achilles, sed publico populi odio impulsif, quod nulla necessitate coacti, eam ignominia affecissent, à qua ipsi honoribus affecti essent) & Panaceam ad eius restitutionem inuenissent. Nam cum omnes Imperatoris cognati consentissent, & Mesopotamita Constantinus omnẽ, quod aiunt, lapidem mouisset, ab Imperatore reuocata, maiorem etiam potentiam quàm prius obtinuit. nec tamen delatores vel aperta vi, vel occulta fraude vltã est: insigni moderationis exemplo. Maritum verò iam pridem à se abalienatam, tum verò eius consuetudine prorsus abstinentẽ, miris artibus & blanditiis reconciliauit, vt in ipsius potestate esset: omniaq; ferè imperij negocia suo arbitratu administrauit. Atque hæc hæc tenus.

4 Constantinus autem Mesopotamitanus (plura enim de Vertumno etatis notitia, & homine callidissimo ac versutissimo dicenda sunt) elato super-

Vulgi dicterii & conuiciis ad id impulsif.

De Euphrosynes reititutione captã confilia, vt sibi ipis confulerent.

In hanc restitutionem tandem consentiunt.

Et Euphrosyne, maiore quàm antea potestate fruatur. Exemplum viciffitudinis illius que in terã humanatum administratione sepius apparet.

Alia Constantini Mesopotamitani au- lici itage- dia.

feditiosumquàm optimè ad-
ministratis, magnam ingenij
laudem effèet consecutus. Vn
de quemadmodum Hippo-
crates optimam corporis ha-
bitudinem, quòd diu in eo-
dem statu permanere non
possit, periculosam esse affir-
mat: ita etiam Mesopotamita-
no accidit, qui dum sem-
per crescere studet, dum nul-
lum gloriolæ modū statuit,
instar culicis illius, vt fabula
narrat, post Leonem oppu-
gnatum, exiguo aranæ filo
implicatus, omnem gloriam
amisit: & dum in pauperes
imperium exercet, inclina-
tus concidit, vt est in Psal-
mis Dauidicis. Nam ij quo-
rum capitibus vt Comicus
ille pulex insultarat, & qui-
bus veluti mancipiis tantum
non colaphos infregerat: nõ
paruo cœtu coacti, & crimi-
nibus parum fanis cõcinnatis,
Imperatorem adierunt:
& eius facilitate ac leuitate
(nam quouis verbo flecte-
batur) ad rei odium abusi, a-
crijter hominem infectati
sunt. Ex eo non modò vt
paruus globus robusta ma-
china palatio facilè excussus
est, sed põtificatu etiam de-
iectus: vno ventroso ab om-
nibus accusatore dele-
cto, Michaelẽ Stryphnum
classis præfectum intelli-
go, cui vt omnium auarissimò
peculatori, & publicam
pecuniam hiantibus fau-
cibus deuoranti, in pri-
mis Mesopotamitanus ad-
uersatus fuerat. Verùm hoc
quanquam graue, non tam-
en adeò graue est, aliquem incomperto crimine, cum alio manere, tum

Dum autem
rebus nescit
imponere
modum, glo-
ria lux finè
accelerat.

Apposita si-
militudine
superbi auli-
ei catus des-
criptus.

Omnibus e-
xofus, de fa-
stigio illo re-
rum decur-
batur.

Ita tolluntur
impij in altũ,
vt deinde la-
piu grauiore
ruant.

Qui malis
rebus ad pri-
mas fun-
ctiones
electiasticas-

verò

υποβαλεῖν υποδέσσει, κὺ ἀτεχνῶς βασι-
λεῖεν ἱερατοῦμα. ὅθεν ὅπερ ὅτι τὸ σωμα-
τικῶν ἔξωθεν ὁ Κωδός, φησὶ περὶ τῆς ὡς εἰς τὸ
ἀκρον κοροελδοῦσαι, φιλοῦσι πορὸς τὸ κη-
ταντες ὡς φιλυπόστροφος μὲταφέρεως, μὴ
ἄξιμα ἐχρυσῶν μὲν τὰ σωματικὰ ἀεὶ τὸ
κινήσεως· τὲτο κὺ ὅτι τὰ Μεσοποταμίτη
συμπέπλωκεν ἀντιπρὸς. ἀεὶ γὰρ τὲ κοροβα-
νὴν πρὸς μὲν, ὅ μὴ δὲνα τὲ δεξοδινρεῖν
εἰδὼς κόρον, ἔλαθεν ὡς ὁ μυθικός κῶναψ,
ὁ λέοντι συμπλακείς, ἀραχίω λεπίσθι λ-
ληφθεῖς, κὺ πᾶσαν ἐπαναλύσας δὲξω δι-
ἀπμίας, κὺ πᾶσα ἀπεργῶς ἀνὸ δόσε κερ-
τερον, κὺ τὴν ψαλτῶδημα τὲ Δαβιδ, κὺ-
ψας κὺ, κὺ πρὸς ἐν τὰ κατακυρεῖσαι
τὸ τὲ πνήτων * γνώσεως. ἐς γὰρ φραξίω
οὐ μὲξίαν ἀθροισθέντες, κὺ κοινή συνελ-
δόντες, ὁπότε αὐτὸς τᾶς κεφαλᾶς κὺ τὴν
τῆς κωμωδίας ψύλλαν ἐφήλατο, ὅς μὴ
κερὺ κὺ κόρη ἐβράπτει ὡς ἀδράπο-
δα, κὺ πνας οὐκ ὑγίεις κατ' αὐτὴ καπι-
είας ὡς ἀφυσγενὴν ἠθροκότες, κερσισα
βασιλεῖ, κὺ τὸ αὐτὴ εὐνδοτόν τε κὺ ράδιον
παιτὴ κερσινάγει δὲ ρήματα, συνείδειον
πορὸς τὸ ἔξωθεν ὄρα μὲν, κατέδραμον
χηνῶς ὅτι ἐν τὲυθεν οὐ μόνον τῆν ἀνα-
τόρον ἐκποπίζετα ὡς σφάμα τῆς ὄρα
ρησπὸς ἀφειθεῖσαι ἰχυρὸ μηχανήματα,
ἀλλὰ κὺ τῆς ἀρ χερσωνῆς ὄραρακί-
ζετα, ἐνὸς πνῶ κοροκίλις ἐς ἀρηρητῶ
ὄπιλέθω κὺ τὸ ὄλων κοροβ. ἠθέντες,
λέγω δὴ τὲ τότε δεκὸς τὲ σὺ λα Μιχαὴλ τὴν
Στυφνῆ, ὅ κὺ μὲλλον ὁ Μεσοποταμίτης
ἀντεπολιτέτο, ὡς κὺ ὄρα πάντας ὄντι φη-
λοκερδ εἰ, κὺ τὰ κῶνα νοσφίζο μὲν, ὅρα
δὸν κατὰ βερχίζοντὴ χήματα. πλὴν ἀλ-
λά τὲτο μὲν ἐπάνω δὲν, κὺ περὸν ὄν δὲν,
τὸ πνας ἀβασανίως, ὅ ἀλλῆς μὲν ὄρα
σίας ἀδίκη γλώττης ἀπάρατὸς πᾶρερον,

verò

μέγιστα δὲ ὑποπίπτεω τὲ τὴν ἱεροσωῆς
μεγίστα χήματα. ἐκείνο δὲ κὺ λίαν ἀσύ-
γρωσιν, κὺ πολλῶ ἀβελτηριῶν τὴν δεδρα-
κόταν κὺ τηρεῖν. δὴ ὅταν γὰρ ἔτερον ἀφ-
χέρια ψηφιστῶν Θεσσαλονίκης, ἢ τὲ
Μεσοποταμίτη καθάρσεις κατ' ἐρήμιον
πορὸς δεξὸς ὄρατασιν, κὺ ὡς ἐδὲξω
σὺ δὲ τὰ τε κὺ μὴ ἐβρῶ μὲν τῆν ἐν αὐτῇ
κεφαλήων πνας πορὸς ἀρχιερωσῶν ἀ-
φίρεσιν, ὁ δὴ πατελαρχῆς εἶτε βασιλεῖς
ὑπέκων κελύσματι, εἶτε τὴν πορὸς τὸν
Μεσοποταμίτην ἔχρη, φρονεῖν ἐκ ἔχων τὰ
κήματα, εἰδ' ἔτερος, κατ' ἐν ἐκ ἰσημι λθ-
ρον, ἐκκερδ εἰς τὴν κερσινῶν, πνας τῆν
ἀφίρεων ἀρησῶς, κὺ δὲ κερσῶς αὐτὰ συ-
νεφιάσας, ὁπότε κερσῶς, κὺ τὴν ἐκ
βασιλείας εὐνοίαν ὄρα περὶ κὺ συντόνω
πορὸς μὲν μεταδιώκοντες, μεταλλοιοῖ
τὴν κερσῶσιν. κὺ παρὲν τὰ πνας τὴν τὲ μω
πορὸς εἰς ἀπμάματα, ἐκ τὴν δὴ κερσῶν ἐ-
ναμνηεῖς πᾶσης ἱεραῶς ὑποξενῶν λει-
τουρίας τὴν τὲτοις ἀλόντα τὴν κερσῶν
κὺ ἀπμάτησιν, ἐκκερδ εἰς τὴν κερσῶν
ἀνεχειείδῃ τῶς ὄρακας, κὺ πᾶσι τὴν τελε-
αῖσαι τὲτοις δὲν ἐκκαλύπτει. τῆν δὲ π-
κὺ κὺ πεσπύρταν, ὡς εἶπερ πολεμίων ἐθ-
νῶν ὑποπίπτεω ἐν τὲυθεν κερσῶν, ἢ τῆν
εἰν δυαλώτῶν πόλεις ὄραρημῶν, κὺ τῶς
κατοίκους ἀφειθεῖρον, κὺ πορὸς κερσῶς ἀνο-
μίας μεταλλατῶ μὲν, ὁπότε τὰ λιευ-
κὺ φασίν, ἢ ὁ κερσῶ τὴν ἰὼβ ἀλάτῶς
δὲ κερσῶν συνείληπτο, κὺ ὅς ἐκκερδ μυρμη-
κὺ κερσῶν ἀπώλετο, εἶτε μὲν ἢ πολυδύσανος
ἀρῆς κὺ δὲ κερσῶς ἐκείνοις, εἰς κερσῶ
ἐκκαλύπτει, κὺ δὲ κερσῶς. κὺ ἔτω μὲν ὁ Με-
σοποταμίτης Κωνσταντῶς, κὺ εἰ τὲτοις δὲ
κερσῶ τῶ κοινῶν ἐκκερδ εἰς τὴν διοική-
σεων, ἀπτεισάγετα δὲ ἔτερος κερσῶ τὰς
κωνσῶ διοικήσῶς ἐκ ἐκκερδ τὴν ἀκερσῶς,

verò sacerdotio re maxima
propter improbæ linguæ su-
furros deiici: illud verò nul-
lam prorsus habet excusa-
tionem, & insignem stultiti-
am arguit. Nam cum alius
Thessalonice põtifex crean-
dus esset, deliberatio de Me-
sopotamitani absentis abro-
gatione in quæstionem voca-
tatur: & cum in ea crimina-
tione quædam capita claudi-
care, nec fatis firma esse ad
pontificatus abrogationem
viderentur, Patriarcha siue
iussu Imperatoris, siue Me-
sopotamitani odio, siue alia
de causa mihi ignota temerè
& cõtra officiũ aliquot pri-
mariis sacerdotibus secũ ad-
ductis, & in iudicium nume-
rum quibusdam malè feriatis
hominibus relatis, qui bene-
uolentiam Imperatoris per-
fas & nefas captabant, abro-
gationem decernit: & præ-
termissis antè quibusdam cri-
minibus, quæ vtique conuic-
tum omni sacro ministerio
pellerent, infertis, id decre-
tum in chartophylacium re-
fert, dato exemplo eius
Chrysantho, cui Thessalo-
nicæ gubernatio commissæ
erat. Quæ acta cum sum-
mum dedecus haberent, tam-
en erant qui iis non aliter
gloriantur, quàm si ho-
stes deuicissent, aut feram
immanẽ cepissent. Hoc mo-
do Mesopotamitano Con-
stantino, & duobus eius fra-
tribus ab administratiõẽ Rei
publ. remotis, alius succedit,
homo accuratus, suauib. mo-

surpadas per
uenerat, pri-
mariõũ fia-
de de folio
deiciatur.

Quam misera
tunc fuit
Ecclesiæ gre-
cæ facies: cu-
ius præpositi
dolus & im-
manitate alij
in alios insur-
gebant.

Superbisum-
mum dede-
cus immi-
net, horren-
do quodam,
sed iustissi-
mo, Dei iu-
dicio. Vnus-
quisque suæ
vocationis
partes sedu-
lo sequatur,
& exequatur.

pana, saltatores, & mulierum cœtus hymenæum cantantium per totam noctem perstrepebant. Ut autem ad urbem accessit Caichofroes, audita organorum harmonia, & hominum concentu: non rem ipsam coniectura affecutus, sed militum telleras esse, qui suum adventum præcognoscent, putans, ad Lampen discessit, ibique captivos describēdos curavit: & cuiusque patriam, & nomen, & a quo captus esset, item an aliquid suarum rerum amisisset: & an filius, aut filia, aut vxor alicuius, a Persa aliquo occultata esset, peruestigauit. Hac inquisitione facta, Romanis omnia restituit: & omnibus captiuis in tribus & familiis distributis, qui v. millium numerum explebant, perrexit. In ea abductioe, Barbaro illud quoque cura fuit, ne captiuis victas decisset: & distributo inter eos frumento, ne frigus quidem neglexit, sed correpta securi, ipse collapsam arborem dissecuit. & id spectaculum Persas concurrentes monuit, vt idem & ipsi facerēt, adiecta laboris eius causa, & quem inde fructū percepturi essent. Ac Persis perpetuò licere lignatum extra castra ire, quòd à nemine impedirentur. Romanis verò non item, cauentibus ne fugere visis, compedibus vincirentur. Postquam verò Philomilium est peruentum, & domicilia & agros fertiles eis assignauit, & rursus fru-

Ad faniorē memē reuerfus captiuos humaniter tractat, crudelibus Christianis immanem illā exprobrans furorem, quo percit, alij in alios quotidie infurgāt.

Captiuorum cura memoranda. Victū & ignem illis suppeditat. Barbarus minime Barbarus.

Item domicilia & fertiles agros eis assignat: fuit enim & agros fertiles eis assignauit, & rursus fru-

μύρα, & ὄρχησαι τὰ πόδε παρκοιναλίου. τες, & χοροὶ γυμνασίων τοῖς ὑμνοῦσιν ὡς οὐκ ἤγασε τῆ ὄλεια Καρχοσθένος, τῆ ὄρχησαν ἀρμονίαν εἰς ὧσα δεξιά μύρα, καὶ τὴ συμφωνίαν τῆ ἀδόντων ἀκροασί μύρα, οὐ καὶ τὸ ὄντος κατεσοχάσαι, ἀλλ' ἀδόντων ἠπειμασ μύραν ὡς πέλαιον συνδήματα (ἔ) ταύτη ὑπογυσαί μύρα, τὸ ἐκείνη ὡς γυμνασίων ἐφοδόν, ὡς ἔχει ἐκείθεν, καὶ ὡς τὸ λυ λάμπυρ ἀφίκετο, ἐνθα δὴ ὁποροφρεῖς ὅπισθας τῆ ἀρχμαλώτων, ὡς εἶπε τὸ πατριδός ἐξέτισον, καὶ τὸ κλητέως ἐπυθάνετο, καὶ ὅτι οὐ συλλαβὸν ἀνερέτα, καὶ εἶπε τὸ ὀσίμ δπολωλέκεις καὶ εἰ παῖς, ἢ θυγάτριον, ἢ ἀλοχρὲς ὑπὸ τῆ Περσῶν δποκέρμηπται, καὶ τὸ αὐτὸ ἐκταξί ποιησά μύρα, πάντα δποδοῖ Ρωμαιοῖς, καὶ καὶ φύλα καὶ συλγυρίας πάντας δπομείστας, τὸ ὅτι τὸ ὡρόσω εἶχετο. συλλεκεταλάωτο ἢ ἢ τῆ ἀνδραποδιόδωντων πληθὺς εἰς πάντε γλιέδας ἀνδραποδῶν. ἐν τῇ ἀπαγωγῇ ταύτῃ ἐμέλησε τῶ βαρβαρῶ, καὶ ὅπως τὸ ζῶας κῶν μὴ σπανάξ. ἦται οἱ ἀρχμαλώται, ἔσπιν αὐτοῖς δαδαῖς, ἐδὲ τὸ τὸ ὡρας ἴσους παρήκων ἀνήκεσιν. πέλαιον γδ ἔχεται ἐν ἔχων καὶ αὐτεργῶν, ἐς χίδακας διήρει, τυζὸν ἔπει, χροῖον ἀνατραπὲν γεραῖδρον, ἀλλὰ ἔπει σινδραμῆσι ὡς τὸ δέει Πέρσης, ὁμοῖως δραῖ ὑπεπίδωτο, ὡς σπάζων ἄμα καὶ ὑποβάλων τὸ ἔργασίαι ἀπὸν, καὶ τὸ ὡρόσ τὸ εὐχρησον αὐτοῖς ὅπισθων. Πέρσης μὲν γδ ὄξείναι δλα πᾶσι τὸς ὄξείναι τὸ παρεμβολῆς καὶ ἐυλεύεω, ὅτι μὲν δ' ἔσπιν αὐτοῖς ὡροσά μύρα, Ρωμαιοῖς ἢ ἔργε, φυλατῆ μύροις τὸ μὴ δοκεῖν δποδιδρασίην καὶ τὰ ἐν τῇ ὑπορομύροις ὡς φυλάσιν ὅπισθισό μύρα δεσμά. ἐπει δὲ τὸ Φιλομίλιον κατέλαβον, ἐπαύλειον τὸ Φιλομίλιον κατέλαβον, ἐπαύλειον τε μετέδωκε, & γῆς ἐπέμετρησε μέ-

τ.

ρῆς, ὡς ἐργασίαν ἀγαθῆς, ὅτι ὅτι τε αὐτοῖς διέδωκε, καὶ ὅσα τῆ ἡμέρων καρπῶν ἀπέμει, καὶ μὲν ἐλπίδων χρεῖσιν ἐνέπλησε, τέλει εἰπὼν, ὡς ἀπὸ καὶ βασιλέως ἀδίδι φιλιωθέντων, καὶ ὡς τὰς ὡρότερον ἀποιδας ἀπιδόντων, ὡς ἡ καὶ αὐτοῖς τὸ ὄξείναι ἐτανοδον ἔξισιν. εἰ δὲ πῆτερον μεταβιλεύσει) βασιλεῖς, ὅτι πέντε ὄλοις ἐν αὐτοῖς ἀδασμολόγητοι κατεδοῦνται, μὲν δὲ τὸ ὅποιον ἐν δπόδομα εἰσπράττοντα ἔχοντες. μετέπειτα ἢ κατεβαλῆνται, ἐν αὐτοῖς ἀνεπαρήθῃ δλατάξαιτο σφίσι φῶρον, ἐκ ὑποβαίνοντα τὸ ὄρον, ὡς εἰδισαυ Ρωμαιοῖς, ἐδὲ ὡς τὸ πολλὰ πλάσιν κορυφῆ μύρον. καὶ ὁ μὲν ταύτα δλα τεταχρὲς ἔπει, ἐπαῖνε ὡς τὸ ἰόνιον. τὸ δὲ φιλομυροπον τῆ δλα γέλαμα, ἐδὲ ἡ τῆ ἀρχμαλώτων πατριέδος ἀφίκε μῆσαδὲ ἀλλὰ καὶ ὡς πολλοῖς ὀπόσοι ὡς Περσῶν ἐκ ἔλασαν, ἐς τὸ Φιλομίλιον ἐρεῖλυσατο, ἀνηκοῦσας, ὅσα τοῖς κατ' ἄμα ἔπατριώτας ὁ Πέρσης εἰργάσατο. ἔπει ἐν τῇ εἰς ἡμᾶς Ρωμίων γῆρας ἐκ ὅπως ἐκλέγειεν ὅσος, καὶ ὡς ὡρόθησαν ἀδελφεία, ἀλλὰ ἔπει τὸ πληθυσθῆναι τὸ αὐτοῖς ἀπελῆναι τῆ πολλῶν ἢ ἀγάπησις, ὡς τὸ ὡρόσ βαρβαροῖς δποκίαν πόλεις ὄλας ἔλλωιδας ἐλέσθῃ, καὶ τὸ πατριέδος ἀσμήως ἀλλάξασθῃ. αἰ γδ συχναὶ τυραννίδες τῆ, τε ὑπ' ἀρχῆ τὸ σῶροντα δλαπῆς ὄξείναι, καὶ τὰς ἀπαγαῖς τῆ κατετάτων οἱ πλείους ἐγυμνασά μύροι, ἐδὲ πῆ ὡς τοῖς ὁμοφύλεις μετέριον ἐνετόσω καὶ διεσπράττοντο. ἀλλ' ὄσα καὶ τὰ ὡρόσ βασιλέως ὡς τὰ ἔτασο συμβάντα διωκε μύρα, σέλλει τὸ Δέικαν Ἀνδρόνικον παῖαν ὡρότος ὑπὸ ἡτῆ τῆ Πέρση συμπλακῆσά μύρον. ὁ δὲ μὲν ὡς ἡ γῆρας ὄξείναι, ὅτι ἐποιεῖται τὸ καὶ τῆ Τέρκων ὡρόδον. ἀμέλει καὶ νυκτὸς ὅπισθισό μύροις ποι-

mentum ceteraque mītia legumina distribuit: & spe bona impletis denique dixit, reconciliata inter se & Imperatorem gratia, & foedere renouato, se eos gratuito remissurū esse domū. Sin aliud consilium caperet Imperator, eos v. integros annos immunes futuros, nullo quaestore quicquam postulaturō. Deinceps verō se tolerabile tributum eis impositurum, quod non (vt apud Romanos moris fit) constituetur, nec multiplicetur. His ita ordinatis, Iconium rediit. Ea tam humana denunciatio neminem patriæ meminisse passa est, sed multos etiam à Persa non captos Philomilium attraxit, cum audissent, quomodo cognati & populares eorum à Sultano tractarentur. Sic ab ortu Romanorum ad nostra usque tempora, non modò sancti defecerunt, & veritas imminuta est: verum etiam cū iniquitatem multiplicatam, charitas vulgò refrigit, vt integræ ciuitates Græcæ patria cupidè relicta, ad Barbaros in colonias abierint. Nam crebrę tyrannides subditis sobriam viuendi rationem extorserunt: & plerique Imperatores rapinis affucti, nihil in suos moderati vel cogitarunt, vel fecerunt. Iam videamus quid Imperator gesserit. Andronicum Ducam adolescentulum adhuc mittit ad bellum Persæ inferendum. Is cum suis Persas ferò tandem aggreditur: & noctu pastores & armen-

Sin minus, tolerabile tributum.

Beneuolentia & humanitate nō armis populi domantur.

Dum ethnici recta exequuntur, pietatis veræ professores luxuriam & crudelitati indulgēt: Alexii principatus ob oculos sequentium seculorum horrendas tyrannides reponit.

Futiles & vani principis futiles conatus & vani ad bellum appa- ratus.

Orij cultotibus bellica negotia odio filium.

ta cuiusdam Amcræ Arfanæ adortus, non multo post recessit. Sed & ipse Imperator ab amœnis Propontidis locis agrè tanquam à loto aut cantu Sirenium auulsus, Nicæam & Prusam est profectus, non vt Persas vicisceretur: sed ne ex Batho digressi, vbi magnus eorū numerus statua habebat, vrbes & agros finitimos popularetur. nec amplius vno mense ibi exacto, Byzantium rediit. Inchoante vere denuò cum summa festinatione cogūtur exercitus. Milites enim frequentibus eodem anno expeditionibus fatigati ea molestia carere, & diutius domi manere cupiebāt. Occurrunt igitur vt vltra dimicaturi, & aut superaturi Barbaros, aut pro patria occubituri. Ita copie Cypselia vt in vna castra cōueniant.

Qui agrestis & illa trahentis principatus usurpatis curam abiecerat, intempestiua remedia sibi applicat. Nec alios nec seipsum ridiculus medicus curare potest: imò prius ferro & igne miseris subditis grauissimos cruciatus inflixerat, ita nunc sibi ipsi manus inferat, qui nullum carnificem reperiat, peculiari quodam iudicio diuino feramentis candentibus in seipsum feruit.

5 Ausus est & Imperator sua sponte id quod iam dicam. Morbo articulari per certa interualla laborabat, & dolore pedum in primis affligebatur, peiore materia eò delabente & cruciatus intolerabiles excitante, qui & motum adimebant, & acres febres inflammabant. Quadā ergo die foribus cubiculi clausis, arcanum nemini præterquam cubiculariis indicat: & ferramentis candentibus in tibiis profundè impressis, principio dolores animo philosophico perfert, & contumeliosis dictis medicos repudiat,

σιν ὁπτιήπισι, & εἰς βιάτους τὴν καυτήρα ἐπαγαγών, τὰ μὲν περὶ τὰς φιλῶσφῶν τὰς ὀδύνας πρὸς τὰς καύσεις τὴν ποδῶν ἀπεμάχεται, μὴ ὑβρεῶν τε τοῦ

μνήταις καὶ ἐν κελίοις Ἀμπεῶν πρὸς Ἀρσανήν, μετ' ἑὸν πολὺ ἐπανεζόξεν· ἀλλὰ καὶ βασιλεὺς αὐτὸς ὡς δὸτο λωτὴ καὶ Σειρήνων τῶν τρυφερῶν χωρίων τῆς Πεοποντιδος μόλις δὸτοσπαδεῖς, καὶ Νίκαμιν καὶ Πρύσαν ἀθείκετο, οὐκ ἀπμετρήσαν ἢ ἀνταποδώσαν τοῖς Πέρσαις, ὃ ἐμέτρησαν καὶ ἀνταπέδωκαν ἡμῖν ἀνταπόδομα· ἀλλ' ἵνα μὴ τὰς ἐκείσε πόλεις καὶ χώρας κακῶς δὴξῶσιν, τῶν τῶν Βάθου ἐκασάντες μερῶν, ἐν οἷς οὐ μέτεροι τότε ἰυλίζοντο, πλεῖον καὶ βασιλεὺς μὲν αὖτις ἐκείσε ἔνα ποροσδιαιτέλει, ὃξέως ἐπαίεισιν εἰς Βυζάντιον. ἀνατείλωντος δ' ἑαρο, γίνονται πάλιν σιωδουμῶν τῶν στρατόματων, καὶ συλλογαί, μὴ ὅσης ἐκείνη τῆς αὐτορμῆς, καὶ σιωτωνωτάτης ἐπεργωλῆς, ἐπεὶ καὶ τὰς πολλάκις τῶν ἔτοις σιωδοῖς, καὶ τῶν συχνῶς σιωτάξουσιν ὁ στρατὸς δὸτοκνώσων τε, ὅτι τῶν ἐπαγλήλων σιωλεύσεων ἦσαν, καὶ τὸ οἶκος ἀναβολῆς ἐλίχωντο. ὡς αὐτῶν ἰσχυρὸν τόνισιν ἀγανέμενοι σιωλέξουσιν, καὶ ἢ κρείττους τῶν ἀλλοφύλων ἐσόμενοι, ἢ μετ' εὐκλείας αὐτῶν τῶν πατερίδων δὸτοσινέμενοι, καὶ οὕτω μὲν αἱ διωόμεναι ὡς εἰς ἓν στρατόπεδον τὰ Κύβηλλα σιωηθεῖζοντο.

5 Ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτογνωμονῶν δὸτοσιν ἔπειθε, ὅπερ ὁ λόγος λέξων ἔρχεται, ἐπαχέτα ἀφ' ἑαυτοῦ τῶν σωμάτων, καὶ κύκλον οἰονεὶ καὶ περὶ τὸν ποδῶν, καὶ ἰσχυρῶς ὕλης ἐνσικηπῆστος μορθηρῶς τέραι, ὃ δὲ δύνας δισυποίσεις δὸτοκινέστος, ὃξ ἐν ἀκινησίῳ τε ἀρεσεπήζοντο τῶν πᾶσις φλεγμαίωντες, καὶ λαύσει πυρετοὶ πολλάκις ἐπιγίγνεται. κατὰ πινυ οὐδ' ἡμέραν τὰς θύρας τῶν κοιτῶν ἐπιζυγώσας, ἀλλὰ μὲν ἐδῶν, ὅτις ὁ ποροκότοις ἐκφῆνας τὸ δὸτορῆτον, σιδήρια πυρακτωθέντα ὅτις σιδήριον ὁπτιήπισι, & εἰς βιάτους τὴν καυτήρα ἐπαγαγών, τὰ μὲν περὶ τὰς φιλῶσφῶν τὰς ὀδύνας πρὸς τὰς καύσεις τὴν ποδῶν ἀπεμάχεται, μὴ ὑβρεῶν τε τοῦ

ἰατρῶν ἀπεπέμπετο, καὶ μόνον τὰ καυτήρα σατέτους λέξων αἰεὶ ἐρέφεσθαι, καὶ μηδὲν τι πλέον τὴν κενωσίμων εἰδένα, ἐμπεναί τοῖς καὶ μινσον ἵαμα. τὰ δ' ἐρεξῆς φλεμοναί τὴν καυτηρίων, & περὶ δωμάτι τὴν περὶ δωμάτι μύτεραι, ἵατρεὶ ὅτι τῶν εἰσικηλημένοι ἐχ' ὁ μὲν ὁ δὲ εἰ, ἀλλὰ πάντες κοινῶς. περὶ ὃ τῶν καὶ δὲ ἑαυτοῦ ὑποθεῖται τὸ αἷμα, μὴ πως τὸ τὴν ὑλῆς μεδισαμῶν τὴν περὶ τοῖς ποδῶν καυδοῦ ἀνακοπῆν, εἰς τὴν καυτηρίων ἐνσικηπῆν μέρθ τῶν σωμάτων, καὶ αὐτὸν μὲν περὶ τῶν τῶν ζῶν ἀγνοηδῶν, ἢ δ' ἀρχὴ μεταπεσεῖται περὶ τῶν δόξων περὶ ἑταροῖν. οἱ μὲν οὐδ' ἑαυτῶν δισυποίσεις φαρμακεύειν αὐτὸν ἐγνώκεσαν. ἔτω γὰρ τὸ τῆς ὑλῆς κινεμῶν τε αἷμα καὶ πλεονάζον γαλλωιάσθαι τῶν κενωσῶσι. καὶ ἡ τὰ φάρμακα ἡμῶν παρ' ἡμῶν χεῖρον κενωσῶσι, ὅτι τὸ αὐτοσῶν αὐτοῖς ἐφωμῶν τῶν ἢ δὲ βασιλεὺς εὐρεσεσῶν ἐρεξῆν περὶ μὲν καὶ τῆς ὑγείας, ὡς εἰκός, τῶν εὐνέτα, ἰσικηπῆσθαι ὃ πλέον μὲν τῶν σιωηδῶν, καὶ οἷς τὰ κρυφιάδῃ τῶν βαλεμῶτων ποροσανεπῆει, καὶ τῶν σῆστος ἀνεμῆρτε τὰ δὸτορῆτα, καὶ περὶ τῶν περὶ τῶν βασιλείων, ὡς ἔστω πρὸς αὐτῶν μὲν ἀνάρσις. μινδ' ἀπεχέει, ἀλλ' ἀσάσιθ. βασιλεὺς μὲν γὰρ ἐκ τῶν δὸτοσφῶν ὑπὸς τῆς ἀρχῆς, δισυποίται ὃ δισυποίτες, καὶ αὐτῶν τῶν σιωηδῶν μικρῶ σιωηδῶν μὲν ἢ μὲν γὰρ περὶ τῶν περὶ τῶν ἰλικίων Εἰρήνην, θανάτω μαλακῶ δισυποίται τὸ σιωηδῶν Ἀνδρόνικον τὸν Κοντοσερῶν ἀπεβάλετο. Ἄνα δὲ ἢ καὶ γῆρῶσιν ἐπεποδῆν, τῶν ὃ καλλεὶ περὶ τῶν περὶ τῶν ἰτακίω σιωηδῶν τῶν Κομῶν, ὃς καὶ Μυσίαν ἐπαπέστανε τοῖς δισυποίταις, ὡς ἐν τῶν εἰς περὶ τῶν λόγους εἰρήκει μὲν. ὅτι τῶν γῆρῶσιν καὶ ἰσικηπῆσθαι τῶν ἀρεξόντων ἀλλὰ τε παρ' ἄλλων ἐγίνοντο. καὶ πᾶσαι περὶ τὸ τῶν περὶ τῶν βαλεμῶτων ἐπελεῖν τῶν γῆ-

quod in folis purgationibus versari didicissent, neque quicquam remedij vltra euacuationes adhibere scirent. Deinde verò vstionibus inflammatis, & maioribus doloribus subsecutis, medici non singulatim, sed omnes simul cōuocati sunt, cognatis eius metuentibus, ne decursus humorū ad cura impeditus, principali aliquo membro infesso, necem illi subito inferret, & imperium præter expectationem ad alium transferretur. Ac medici pharmaca ei præbere de creuerunt, vt commotio simul & redundantia humorum egestionibus fisteretur. itaque medicamenta singulis ferè diebus temperabantur, neque sanè frustra erant. At imperatrix Euphrosyne, quanquam de valetudine mariti, vt par erat, sollicita: tamen cum iis quibus arcana sua committebat, defucessore imperij magis de liberabat, ne is sibi inimicus & infensus esset, sed potius amicus. Nam Imperator filium non habebat, sed duas duntaxat filias, easque viudas. Nam Irenes maritus Andronicus Contostephanus obierat. Anna verò vt natu minor, ita forma præstantior, Isaacio Comneno nupta fuerat, qui in Mysia in vinculis obiit, vt supra narrauimus. Igitur alij atque alij Imperatores nominantur, sed omnes qui iis opportuni essent, à quibus no-

Hauiusmodi infancium principū cura difficilis & periculi plena.

Ambitio seipsā curat imprimis, ad oculū tātummodo aliis inuicuis.

Familie Alexij conditio miserissima.

Aulicorum magnarū ingenium.

Scytharum in Thraciam inruptio.

Predatores comoda que studiosi: & illi

Multitudo vim propul fare se posse credit.

Scytharum mos in oppug nando.

Racendytes monachus avarus mi seros Græcos prædæ & lanienæ expo nit.

cohorte Blachorū Istro traiecto, Thracia oppida Mese næ & Zerulo finitima in ipso D.Georgij martyris festo su bita incursione populantur. Ac decreuisse Barbari, & eā tesseram à ducibus accepisse fercbantur, vt Cuperij conuenirent. Locus is est non procul Zurulo distitus, vbi tum festum martyris magna hominum frequentia celebrabatur. sed manè humili nebula orta, maxima Barbarorum pars in alia loca est delata, & vsque ad maritimā Radæstum descendit. Pars tamen eorum quædā in Cuperium irrupit. Caterū multitudo quæ ad festum conuenerat, potius rata vim propul fare, quàm tolerare, curribus templum vallauit, & primæ Barbarorū incursioni aditum facilè interclusit: cū Scythæ pagos oppugnare non solerent, & nunc etiam vrbiū munitiones declinent, vt qui turbinis instar primo dūtaxat impetu obuiis quibusque vastatis domum sese recipiant. Eos tamen, qui omisso templo Zurulum petebant, omnes interceperunt. Verū vnuerfi malorum expertes fuissent, nisi perditissimus Racendytes, qui colligendi vectigalis ergo venerat, Branæ Theodori, qui ei prouinciæ præerat, monita spreuisset. Edixerat autem, ne populus ad festum conueniret. & Scytharum incursionem indica

εισι χειρῶν ἠγεμόνους, ἀπαγορεύσαν τὰ μὲν τῶν πολλῶν ἐς τὸ Κεπέριον σιωδρομῶν, τὸ δὲ ἑπιδρομῶν τῶν Σκυθῶν ἀπαγγέλλοντα, ἃς ὁρῶντες ἀφ

χων τῶν Ἰστρον διαβαίντες, τοῖς Θερακικοῖς πόλισμασιν, ὅποσα παρὰ Μεσώνων ἔτι ζεμυρόν, καὶ τὰ ἐπιπέπων ἐχέμενα, δεξιόθεν δὲ ἐκείρον κατ' αὐτὴν τὴν ἐπίσημον μὴ μὲν Γεωργίῃ τῶν χειρῶν τῶν. ἡ μὲν οὐδὲν ὡς ἠδύτο τοῖς βαρβαροῖς σκέμματα καὶ σιδήματα πορὸς τῶν ἠγεμόνων τῆς ὁδοῦ δὲ δὲν, ἐς τὸ Κεπέριον ἀφικέσθαι (τὸ δὲ ἐστὶν ἐπιγείτων τῶν Τζερμελῶν διακείμενον, ἐν δὲ ἠγετο τῶν καὶ τὰ μέρη τῆς ἐπὶ τῆς πανήγυρις συγκεκρήσθαι) ὁμίχλης ἢ περὶ αὐτῶν εἰσόδου ἔωθεν χαμαίφρατος, τὸ μὲν πολὺ τῶν βαρβάρων τῶν πορὸς τῶν ἠγεμόνων εἰς χωρία μετέβησαν ἕτερα μέρη καὶ τῶν πορὸς τῶν καπὸν, μίση δὲ πρὸς αὐτῶν παρὰ τὸ Κεπέριον ἐνοσηύασα, τὸ δὲ σιωδρομῶν πῆδος ἐπὶ τῶν ὁδοῦν τελευτῶν τῶν μέρη τῶν δράσων τῶν μάλιστ' ἐπέσταν, ἢ παθεῖν ἀναμείναι κεκλιμένους δὲν, ἀμάξιας ἀγνοχὸς, καὶ τῶν νεῶν παρὰ τῶν ἠγεμόνων, καὶ τῶν πορὸς τῶν ἐπὶ τῶν βαρβάρων ἐπέδυσαν τὰ ἐκείσε πεποιήσασθαι ἀβαστα, ἀλλως τε καὶ τοῖς Σκυθαῖς ἀπερίηται τῶν χρομαχίῶν τὰ ἐν κώμας ἐπιπεπομένους ἐς δὲ τῶν πόλεις ὁχυροτάτα ὡς οἶα πορὸς τῶν πορὸς τῶν ὀριμῶν καὶ λαλῶν κίνησιν ἀναρριπτόντων τὰ ἐν ποσὶ, καὶ πορὸς ἕθη τὰ οἰκεία μεταχρηστέων. τοῖς δὲ γὰρ τῶν νεῶν ἀφικέμενοι, καὶ πορὸς τὸ πόλισμα τῶν Τζερμελῶν, ὡς ἔχον σῶσαι, μεταχρηστέων, πανδημείῃ χρομαχίῶν, μὴ λαβέσθαι φθάσαντας τὰ ἐρύματα. ἦσαν δὲ αἱ ἀπαντες τῶν καπὸν τῶν ἀχμαλωσίας ἀπέροσσι, εἰ μὴ ὁ καπὸν ἀπολέμενος Ἰάκκινδύτης, ἐς ὃν τῶν Ἀντηρόντων μόνῃς ἐκείσε ἀφίκετο, τελωνήσων τῶν πανήγυρις, παρ' οὐδὲν ἔδειξεν, ὅσα ἡμῶν ἐπίσης ὁ Βεργαῖος Θεόδωρος, ὅς τ' ἐκείσε χειρῶν ἠγεμόνους, ἀπαγορεύσαν τὰ μὲν τῶν πολλῶν ἐς τὸ Κεπέριον σιωδρομῶν, τὸ δὲ ἑπιδρομῶν τῶν Σκυθῶν ἀπαγγέλλοντα, ἃς ὁρῶντες ἀφ

σι,

σιν, ἢ κακῶν ἀπαθείς τῶν σιωδρομῶν, τῶν ἐπιδρομῶν ἀπέσταντας, ἢ τεθναῖναι παρεκέσαντας. νῦν ἢ ὁ τοῖς ἐν κόσμῳ ἐπὶ πάλαι ποταμῶν ἀμύμων, ἃς λαμπερῶς τῶν ἀποδορῶν τῶν καὶ χειρῶν τελευτῶν ἐπέσταντες ὑποδύς, δεισῶς, μὴ χάλκεος σαπῆρ αὐτῶν διαδράσθαι τῶν λαῶν διασπαρῆναι τῶν μὲν δὲ ἔλτον τῶν κόλπῳ ἐπέβουσε, καὶ ὡς ἐν σιότη τῆς μελένης μονίῃ παρέπεμψε τοῖς δὲ ἀγρομέλοις πορὸς λαίχῳ, ὡς εἰς ἑποφίτην ἡμῶν ἀσώτερος, ὁ τῶν ἐνοσίαις, ἔνθα τὸ κέρδιον, ἐμποικὸς καὶ δειμύτατος. ὡς ἐδὲν πείσοντα ἀνδρῶν, καὶ ὅποσον ἀφῆμα τὰ πολλὰ τῶν ἀλήθειαν τυραννέσων, μὴ διακείων καπὸν ἀλάσωντες πολλῶν, ἀπέσταντων. ὁ δὲ τῶν Βυζιῶν φυλάσων Ἰωμανῶν στρατῶν, μετὰ τῶν ἐπανέναι τῶν Σκυθῶν, τῶν ἐπὶ αὐτῶν ἐπέσταντο. ἐπεὶ ἢ ἃς σιωδρομῶν ἀμύμων τὰ στρατεύματα, κατ' εἰ τὸ ἡμῶν τῶν, φόνος τε καὶ τερπὴ γίνεσθαι τῶν Σκυθῶν, καὶ τὸ τῶν ἀχμαλωσίας πλείον ἀνίετα, καὶ τῶν ὅτι βραχύ. ἢ γὰρ ἀμύμων καὶ μενιῶδης, καπὸ τοῖς μηδαμῶς καπὸν ἀμετάδετος Ἰωμανῶν λίχνευσις, τῶν νικητῶν διέφθειραν. ἔλθοι γὰρ ἀφῆμα τῶν καὶ μεταφέρειν γινόμενοι, ἀπερῆρον οἱ Σκυθαῖς τῶν Ἰωμανῶν χώρας πορὸν ὅσωντες, τὸ ἀπὸν καὶ δραπέτευσαν πορὸν ἐπέσταντες κατ' εἰ αὐτὸ, ἃς παλίωξιν ἐν τεύθεν εἰργάζοντο.

rat: optione data, vtrum dicto audientes id incolumes esse, an spretis suis monitis perire mallent. Nunc is qui mundo prorsus renunciarat, qui planè à terrenis rebus auulsus erat, Christiano pallio vltro induto, veritus ne sibi æreus stater disperso populo elabretur, literas eas in sinu abdidit, & in nigra veste tanquam in tenebris occultauit: & populo prædixit, quasi vates esset, homo corradendi nummos & nundinandi peritior, eos nihil mali passuros: *fama sæpe veritatem opprimere, neque certi quicquam afferre.* Scythas autè cum magna præda recedentes, Romanus exercitus qui Bizyam tuebatur, aggreditur, cædit, in fugam conicit, maximam prædæ partè recuperat, eam tamen non diu tenet. Nam Romanorum naturalis & infana & in rebus minimè conuenientibus contumax auaritia, victoriam corrumpit: qui cum toti in eo essent, vt Scythis prædam ex agro Romano receptam extorquerent, eos qui fugiebant in se cõuerterunt, & vicissim fugati sunt.

Monachi cupiditas infana sibi & aliis impudenter illudit.

Spoilatores spoliantur, & latrocinij sui poenas luunt.

Græcorum contumax auaritia victoriam corrumpit, eis que probrosum damnū infert.

*

MM.ij.

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

τῆ Κομνηνῆ, ἔνθα καὶ δὴμοσι τῆ συμ-

βαίτων τῆ μεγαλοπό-

λει ἀναεῖν.

NICETAE CHONIAE

LIBER TERTIVS, DE REBVS

gestis Alexij Angeli, in quo clades vrbis

etiam referuntur.

BREVIARIVM.

1 Alexij contra Chrysum Blachum bellica expeditio. & irrita Profaci munitissimi castelli oppugnatio. Chrysus ex hoste sit Alexij affinis.

2 Scytharum incursio in Macedoniam. Nuptiae filiarum Alexij. Ibancis defectio: & in eum expeditio, Protostratori Manuelli Camerari infausta.

3 Controversia inter Gracos de Eucharistia, & Theologorum variae sententiae.

4 Ibancus Alexij periurio deceptus captus. Euphrosyne imperatrix oppresso Contostephano res futuras profana curiositate inuestigat. Caichosroen Sultanum Rucratianus frater Iconio pellit.

5 Comani a Rosis & Calyxa principe Christiano repressi. Calomodij diuinitis negotiatoris comedia. Ioannis Lagi tragodia.

6 Ioan. Comnenij Crassi seditio. Alexij solitatio nauium, & perfidia in Rucratinum. Michaele defectio. Periculum Alexij a naufragio

& ruina.

7 Eudocia Alexij filia a Stephano Tribali repudiata. Mysi Constantiam & Varnam expugnant. Protostrator ad Chrysum deficit. Spyridonaca defectio. Alexius tandem seditiones coarctat.

8 Ad cladis Byzantinae descriptionem accedens Nicetas, Alexij imprudentiam proponit qui de Isaacio fratre securus est. Comneniorum fratrum rapacitas & profusiones.

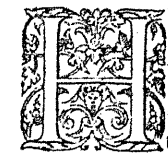
9 Veneti multis iniurijs ab Alexio & comnemis fratribus afflicti, Henrici Danabii ducis sui consilio bellum contra Byzantinos parant. Alexius Angelus Isaacij filius cum Veneta classe se coniungit. Imperator classem hostilem contemnit quae in Graciam vela dat.

10 Byzantij obsidio. Felitationes Graecorum & Latinorum. Incendium Byzantij. Alexius frustra tentatis armis Debelium profugit, imperio spoliat. Eiusdem elogium.

K2j

Αὐτῆ δὲ μὲν καὶ ταῦτα συμ-
βέβηκε. Βασίλευς δὲ ἀπα-
ρας ἐν τῷ Κυβέλλαν, τῆ
Θεσσαλονίκῃ ἐπίσταται κα-
κῆσθαι ἀνασταῖ, καὶ τῆ Χρυσὸν ὄρμη. Ἐπὶ
τῷ τὸ Στρέμμιζαν ἰδιωτὰ μὲν, Βλά-
χου ὡν τὸ γένος, καὶ φρεσὶν πᾶσι λαβὼν
λεπτόμυρον Πέροστανον, ἐς τυραννέιον ἑαυ-
τῷ κατεπεύασε, κρατυίας παντοίως τὸ
ἔργον, ὅπερ ἢ μὲν φύσις ἀρχῆθεν φιλοτί-
μως ὕψιυρ τε καὶ ἀνέδωκε. Πίτται γὰρ εἰ-
σιν ἄπο βῶν γὰρ διχιδεῖς, συνεπέσι μὲν
ἀλλήλων, μία δὲ ἐς αὐτὰς ἔστιν ἀπόθε-
σις, καὶ βίαιος, καὶ ἀμφικρημύς. ἢ ἢ λοι-
πὴ πᾶσι μετὰ τῶν πετρῶν ἀγρίλιψ ἄπα-
σα καὶ ἀπερσβάτος, καὶ ποταμὸς βαθυδί-
της ὁ Ἀξίος ἀμφιπερικλώμενος, ὅπι-
ταιχίσι ταύτας ὡρῶλογότερον ἐλθεῖ-
σα δὲ εἰς ὕψιον τέχνη ἀδαμλλήτεια
τῆ φύσι, ἀναλώτοις αὐτὰς μικρὰ ἐτεκτῆ-
νατο. τείχη γὰρ ἀβραγῆ διελκόμενα καὶ τὸ
ἐνδοξίαν ἀπόδον, ἑσφραγὸς τετέλειον
ὀρμητικόν, ἀλλὰ τὸ τοῖσιν ἔργον τὸν
Πέροστανον Ἰωμάιοι μὲν πάλαι παρεῖδον,
Βουλγάρων ἀφρονεστυῶτες, καὶ κατέλι-
πον ἔρημον, ὃ ἢ Χρίστος ἐπιποίησας εἶχε
καὶ Ἰωμάων ἀπερσμάρον οἰκητικόν,
πᾶσι περὶ ὅπλοισ τε ὄρμητον ἐκείσε συνη-
λικῶς, ἀφεπέλαι τε ὄργανα δευσησας, καὶ
τὰ περὶ τὸ ζῶν ἐν τῷ μὲν ἀφθονα, ποί-
μνιά τε καὶ βεκόλια κατ' ἀγέλας ταῖς
ἀκρονυχίαις ἀνεῖς νέμεσι. ἐγὼ εὐπελίη-
πῶ ἢ τῆ φρεσὶς τῆδε πᾶσι μετρηθῶ, ἀλλ'
ἐπὶ πλείων εὐφρέεται, καὶ μηκύνεται, καὶ
ἀλσεν ὅς ὄμβρον κομᾶ, καὶ χροῖσις
δρυμάδεσι βέβησεν. ἐνὸς δὲ πνῶ κα-
λῆ καὶ τέτα ἀπαρητήτα, καλλίς καὶ ἐρε-
πῆ τὸ φρεσὶν σέρεται. ἐδὲ γὰρ βραχεῖα
τῆ ὕδατος λιβάς ἐκεῖ περ ἐν δίδωσιν, ἐ-
δὲ φρεσὶς εἰσιν ὄρμηται, ἀλλὰ δὲ εἰς τὸν ποταμὸν καπέναι, καὶ ὕδατος ἀρῶ-

Is ita gestis, im-
perator Cypsel-
lis Thessaloni-
cam proficisci-
tur, inde con-
tra Chrysum iter intendit
qui Strumiza sibi vendicata,
castellum quoque Profucam
& natura & opere munitissi-
mū, pro regia occupauit.
Sunt enim solidę rupes bifi-
dæ, inter se cōtiguę. in quas
vnus patet aditus angustus,
difficilis & præceps: reliquus
ambitus rupiū vel capreolis
inaccessus est & Axius pro-
fundus amnis eas, quod mi-
rere, circumfluit. Deinde
ars amula naturę, penē in-
expugnabiles eas facit, & fir-
missimis mœnibus in aditu
structis mirabile propugna-
culum absoluit. Id castellum
Romani olim nihil de Bul-
garis solliciti desertum & ne-
glectum iacere passī sunt.
Chrysus verò domiciliū ibi
tutissimum constituit, præsi-
dio veteranorum imposto,
tormentis in circuitu dispo-
sitis, & cōmeatu abundē im-
portato, greges & armenta
in verticibus montium va-
gari & pasci sinit. Neq; enim
castelli ambitus facīle com-
prehendi potest, qui longē
latęque patet, saltibus etiam
& nemoribus floret. Vno ta-
men bono, eoque summē ne-
cessario & præstantissimo ca-
ret, quod ne vna quidem a-
quę gutta ibi scaturit, nec
fossiles putei sunt, sed ad flu-
men descendendum, & hy-
driis aqua haurienda est.

Continet hic
liber tertius
varias tragœ-
dias, quarum
Alexius pars
fuit maxima,
ut pote in
quem (fratris
hostem ne-
fatiū) omnes
vidique in-
surgunt, &
qui tandem
imperio eii-
citur. Aspicit
oculis iustis
mortalia De-
us.

Prima autē
in Alexij &
Græcorū im-
perium hoc
libro descri-
pta tragœdia.
Chrysus me-
rito appella-
tur: nempe
infausta in
Chrysum ex-
peditio. Locī
naturā muni-
ti contēptus,
multę cladis
ocasio.

Nihil omni
ex parte per-
fectum. Sed
aliquid sem-
per deest re-
bus quę ab-
solutissime vi-
deantur: ut a-
liquid toto
orbe præstan-
tius niēis hu-
manę oculis
se. nper ob-
uerfecur.

pugnationē tētare instituit. Ac Romani opera edebant præmio & admiratione digna, spem omnem alacritate superantes. Nam alij clypeis & sRICTIS ensibus muniti, alij arcus & sagittas gestantes, in arduos castelli tumulos arrebant: & mœnium defensores, facti propiores impetebant. Denique post fatigationem & cedem multā, barbaros munitione recēs portis obducta depulerūt. erant etiam qui per præcipites tramites funibus sese attolentes, & in rupibus instar caprearum hæsitantes, mœnia transcendere, & in ipsam arcem euadere niterentur. Sed cum propugnatoribus profligatis, & in castellum compulsis, se rem salutarē & pulcherrimam confecisse putarent, tum demum laboris sui vanitatem intellexerūt. Nam cum ligones ad mœnia diruenda postulassent, nemo fuit qui ea instrumenta suppeditaret. Cæterum nihilominus in opere perseverantes, fabrūm præfecto succēbant, & manibus ac gladijs pro ligonibus vsi, saxa è compagibus eruebant, & pinnas assilendo reuellebāt. Sed cum res tardius procederet, & ipsi ex superiore loco malè tractarentur, vix tandem armamentario præfectus spado ligones in vnū fascē colligatos attulit. Cum autem homo exécrādus statim submergendus fuisset, aut saltem grauiter obiurgandus, vt milites pugna, labore, & æstu ex ardore solis afflictī, non nihil recrearentur, Imperator propè inuito similis

Alacritas militaris, vt gladius ruperem percussions, cito reuēditur.

In oppugnatione inexpugnabili arce, multus sed inutilis labor.

Nisi instrumenta idonea, hostibus expauefactis, in promptu adliat, quibus viam festinat ter tibi aperias, hostes paulatim animum & vires nouas colligant.

καὶ τῆς ἀποφασίης τῆς χειλέων τὸν ἀγαπητὸν ταῦτο κενάδιον, κατέβαλον οὕτω τὰ τῶν ἡρώων ἐκείνων ἀδρανῶν φρονήματα. ἐπὶ ἣ τούτων καὶ κλίμακας αἰτησάμενοι, ὅπως εἰς αὐτῶν ἐς τὰ ἀνω γυῖα νταί τῆς τειχῆς, οὐδὲ τούτων ἀντίκα κινήσασαν. ἔδεν μὴ ἐπ' ἀνλυύτεις εἰσέτη μόρην ἀνεχόμενοι, μετέβησαν ἐκείθεν οὐχ ἕκοντα. ἐν τῷ ἀσφαλίεσσεν δὲ αὐ, ὡς οἱ τῶν μαχητῶν Βλαχῶν διετίθεντο ὑπεροχῆ, ἐάλω τὸ φρούριον, καὶ ὁ Χρῦσος συνελήθητο, καὶ Ῥωμαῖοι εὐφραντὸν ἔργον τὸδε γρηγορήτο, καὶ πολλὰν ἐπέπειτα καμπτῶν ἀνάρεσις, εἰ τὰ πρὸς τὴν κατὰ ἀριστῶν τῶν τεύχεων ὄργανα ποροτοίμασθαι, καὶ καὶ καθεὶν αἰτησάμενοι παρείχετο. νυν δὲ ἡ κατὰ κόντων ἀμάλαια, ἢ καὶ Θεὸς αὐτοῖς (ἀλλ' ἡμῶν ἰλήκοι Θεός, εἰ ἐμπλήκτως τοῖς αὐτῶν ἐπιβόλοισιν κλίμασιν) μὴ ἐν τοῖς τότε ἀνδροπότοις ἐπιδεικνῶν, πρὸς τῶν ἀγωνισμασιν κατ' ἐκείνων μὲν τὴν ἡμέραν οὕτω Ῥωμαῖοι διημιλλήθησαν τε καὶ διελύθησαν. τὴν δὲ ἔπειτα αὐτῶν πρὸς δούλους ἐξέστησαν συμποκίω, ἔωρον ἣ μὲν φρονήματα, καὶ κόμπου τὸ ἀποσεμῶν ἀμυλλῶμενον, διὰ τὰ σωσνεχθέντα γηίζα, ἀλλὰ καὶ τὰ πεπεσθόλα μηχανήματα οἷς ἐχράντο οἱ βαρβαροί, ἀνέσθη οὐχ ἕλασθαι, ἐπιτυχῶς καὶ ἀφ' ὑψοῦς τοῖς λίθοις διακονήζοντες. ἡ δὲ καὶ ὁ ταῖς τῶν περὶ ἀφίστησιν ἐρεσῶς, καὶ τὸν λύρον ἀετῶν, καὶ τὸ σφενδύλιον ἀναπέθει, ἐν μηχανηστροῖς ἀείσως, Ῥωμαῖοις μὲν ἐπὶ μισθῶν τὰ πρὸς ταῦτα ὑπηγετοῦ μὲν, τότε ἣ πρὸς Χρῦσον ἀπονοστήσας ἐκ τῆς μὴ ἔχειν τὸν μισθὸν χορηγῶμεν. οὐ μόνον ἣ οἱ εἰς ἀπερτεριῶν ἀποσφενδονοῦ μὲν σφαιροῦσι λίθοι κακῶς ἐπίδωται τὸ σφάδουμα, ἀλλὰ καὶ οἱ κατὰ πρῶτον ἐπιπυλλόμενοι ἀφίστην. ἐν πολ-

murmure labiorum duntaxat simulata iracundia, animos fortium illorum viro- rum deiecit. Deinde scalæ, etiam ad summa mœnia conscendenda flagitantibus vix tandem datæ sunt. Itaque inani labore se conficere nolentes, non spontè inde recesserūt. Alioqui castellum, vt Blachi obfessi postmodū affirmarunt, citra controuersiam expugnatum, & Chrysus ipse captus esset: & Romani magnam laudem consecuti, multis postea laboribus caruissent, si instrumenta ad diruendum murum idonea statim in promptu fuissent. Nunc vel officij neglectus, vel Deus ipse (is verò veniam concedat, in sua iudicia temerè inquirenti) iis hominibus offensus, illis conatibus obstittit. Ac eo die Romani sic à pugna discesserunt: qua postredie renouata, Barbaros fortiter & insolenter ob hesternum casum pugnantes reppererunt: nec pauci ex nostris tormentorum faxis icti, ex superiore loco solerter emissis, ceciderunt. Nam qui eas machinas instruebat, solertissimus artifex, principidò Romanis mercede inferuierat, tum verò ob non solum stipendium ad Chrysum defecerat. Neque verò globis duntaxat machinarum, sed faxis etiam supernè deuolutis, nostri affligebantur. Ea quoque saxa quæ primo impetu corpora non attingebant, cum eminentibus rupibus allisa,

Animos tollit rigidus vultus imperatoris.

In leuibus momentis præclara latet victoria.

Nihil in bello negligendum est.

Et officij contemptus, & Dei offensus indignatio, censilia humana euertunt.

Prosperitas vel leuissima animum reddat militibus ignauissimis.

Solertissimi artifices, primo minimo fraudandi.

Saxa supernè deuoluta grauissimam eia de inferunt.

chernium palatium translatum, theatrum ex tempore instituit, organa Musica in fornicibus disponit: praefecti vrbis personam sustinere iubet Eunuchum quendam, opulentissimum & summis magistratibus praeditum, ordinis senatorij hominem, cuius nomini libens parco. Is fabrica, quae vulgo Ligneus asinus dicitur, aurato & picturato fago tecta succinctus, extemporale illud theatrum ingreditur. ac eundem equitem magnifice incedentem, & equum leniter progredientem, & hinnientem: & paulo post, ut olim histriones, deposita equestris praefecti persona, peditem videres. Qui gymnicos ludos frequentabant, non erant homines circumforanci & triuiales, sed adolescentes patricij. Ea scenica & ridicula ludica, Imperator & imperatrix spectabant, una cum cognatis & honoratoribus ministris, caeteris omnibus exclusis. Cum tempus currendi adesset, eunuchus, medium locum tenens, manibus ad cubitos vsque nudatis, & argenteo tegmine capiti imposito, tertium adolentes ad cursum prouocabat. Quidam vero nobilis & dignitate illustri praeditus adolescens a tergo eius stans, toties eius nates & femora planta pedis clarè feriebat, quoties ille confidens

Ligneus asinus, Graecos in tanta recte conuersione stupidos arguit.

Dum puerilibus magis principes delectantur, ad feriam medicanda Deus reuocat.

περίελεπτο, τριακτάκις αὐτὸν τὰ ποδὸς τῶν πλατῆν κτλ ἤνυ πηλῶν καὶ ἤνυ γλαυτῶν ἔτυπτεν εἰς ἄξιάκουσον, ὁσάκις σμιλλίζων ἐκείνῳ τὸ τῆ δρόμου παρήχετο

παρήχετο σὺν ἄλλῳ ἔπω ἀκρεβῆς δηλώνω τὰ μειρακίωδη ταῦτα ἀθύρματα, καὶ οἰκτερὰ πρὸς ἀγγελία τῶν ἐν τοῖσι δὲ δέχεται χαρμονίω. ἡ δὲ ἡ, τὸ ἕπος ἡνὸν τὸν Ἰβανικὸν κτλ τῶν Φιλιπποπολιν ὡς εἰδὼν εἶπο μὲν, μετονομασθεῖς ὅδε Ἀλέξιῳ, καὶ γαμβρὸς ὅτι θυγατέρι πατρὸς βασιλεὺς γεγονὸς, καὶ πλείω πρὸς θεοῦσης ἰχμὺ ἰσοδύς, στρατηγὸν εἰλήφει, καὶ κοροεσάναι ἤνυ τὰ ξείων ἀποῖσι ὁμοχρῆσιν αὐτῶν Βλάχοις περὶ τῶν Φιλιπποπολιν ἐπαρχίαν ἀντεκράθηντο τε καὶ ἀπεφῆσαντο ἀμέλει καὶ ἤνυ ἐκείσε χροῖον φανῆς κύριον, ἦγε τὰ πάντα καὶ ἔφερον, ἀγγελοφῶν ὡν ἔδρασεῖος κορὸς ἀπὸν σὺνδρομὸν ἔργον τοῖς ἐν τῇ ψυχῇ κινήμασι καὶ βελούμασι. ἦσκει τε εἰς πόλεμον τὸ περὶ αὐτὸν ὁμόφυλον, δωρεῆς παύσαν καὶ ὁπλισμοῖς κροτιώων, καὶ φρουρίων ἱερμῶν ἀνεγέρσει τὰ ἀντικείμενα τῶν Αἰμῶν ὅτι ἀνεπιχέρητα μικρῶν ἀπειρηγῆτο βασιλεὺς μὲν οὐδὲ ἐπήνη ταῦτα μανθάνων, καὶ διὰ αἰδοῦς ἐπίθετο τὸν Ἀλέξιον, πολλὰς καὶ μεγίστας φιλοφρονοῦ μετῶν αὐτὸν δωρεῆς, ἠσέως τε αὐτῆ ἦκουε, καὶ πρὸς ἀπῆσθες ὄξεπέρανε ῥάδιον. τὰ δὲ παρὰ τὸ ἀνδρὸς τῆ δὲ κοραπίδων οἱ περὶ τὴν βασιλέα σμυροφῶντες, καλὰ μὲν ἀπεφῆνεντο ἔτι, καὶ ἀείσας ἔλεγον ἀρῶν, ἔ μὲν καὶ ὅτι σιοπαρῆ Ἰωμαίοις σμυροίσην τὸν ὄξω τὸ κοραπίδωνος γίμεν. ὅτι καὶ τὸν ὄξω τὸν εἰσῆγον τῶν αὐτοκράτων, ὄξω ἀλύσας πρὸς ἀρῶν τὸν Ἀλέξιον. μηδὲ γὰρ ἀβάρβαρον ἀνδρα μὴ πάνυ κοραπίδων Ἰωμαίοις πολεμώτατον, οὕτως ὄξω ἀφῆκε μετῶν σμυροίσην ἀπερῆσθῆν ὄξω ἀφῆκε, ὡς φροῦεα καὶ πολίτημα ἐν τοῖς ἐπιχέρησι νεαργῆν τόπις, καὶ ἄξεν μὲν τὸ ἐμφύλιον αὐτῶν στρατοῦ καὶ σμυροφῶν δὲ τὸ Ἰωμαϊκὸν, ἐνιαργῆν καὶ ὡς δὲ ὄξω τὸν πρῶτον ὄξω μὲν, εἰ

certaminis signum dabat. His puerilibus ludicris nondum absolutis, tristis nuncius Philippopoli affertur, de Ibancii defectione. Is, ut supra diximus, nomine in Alexium mutato, desponsaque nepote Imperatoris, maiorem quam decuit auctoritatem nactus, & cohortibus praefectus quae Blachis ad Philippopolim resistebant, ac potius locorum illorum dominus factus, suo arbitratu regebat omnia: quippe homo callidus & strenuus, facile quicquid animo destinasset exequens: & populares suos liberalibus donatiuis saginatos, & armis exornatos ad bellum exercebat, & loca monti Haemo finitima firmis castellis ita munitabat, ut ea hostes penè inuadere non auderent. Quamobrem ab Imperatore collaudabatur, & magni fiebat, multis amplissimis muneribus afficiebatur, audiebatur libenter: quicquid petisset, impetrabat. Aulici vero illius viri facta, egregia & utilia quidem esse fatebantur, sed ad Romanorum utilitatem referri negabant, & Imperatori auctores erant adimendi ei magistratus. Neque enim hominem Barbarum, paulo antè Romanis infestissimum, vsque adeo subito mutatum esse, tantumque benevolentiam concepit, ut noua castella & oppida in opportunis locis extruat. Neque eum cohortes Blachicas aucturum, Romanis imminutis, & aliquando etiam ut inutilibus à pugna remotis, nisi

Tertia traegedia, Ibancus, seu Ibanus defectio.

Maiore auctoritate quae deceat, nacti homines, ea facile abutuntur.

Praesertim si sint callidi & strenui.

Hi enim liberalitate & idoneis artibus alios ad se pellicunt, locaque munita retinent.

Principis gratia captantur.

Aulicis fasque est sunt.

Et metuo, quippe qui ingenium effertum minime depofuerint.

Regni cupiditatem in animo habent. In quacunque forma facile sese vertunt.

Hæreses, ut
noti inia-
nabiles, radi-
cibus exstir-
pandi sunt:
nam qui sedi-
tiosus in
ecclesia ferūt
iis similes vi-
dentur, qui
oleo gangræ-
nas curare
student.

Non verbis
sed verberibus
& seditioni-
nebulis
coercentur.

Aduersario-
rum obiectio-
nes non dis-
simulanda
sed refellendæ:
nec eis
fallia sunt uti
buenda.

Questionis,
tunc tempo-
ris agitata,
status.

Forum feni-
entia, qui
corpus Christi
offensum ve-
scitibus in
cena non cor-
ruptibile sed
incompositum
seputant.

Cyrillus,
Chrysosto-
mus, & Euty-
chius, quid
de hac que-
stione sentie-
runt.

irpanda, & eius autor, ne-
quam monachus Sicidites, vt
hæresiarcha & homo sedi-
tiosus condemnandus fuis-
set, & aliis ipsius exemplo si-
lentium imperandum, vt my-
sterium rursus esset myste-
rium: differendi arte & de-
monstrationibus que aduer-
sarium conuincerent, in re-
bus ingenij humani captum
excedentibus, & artificium
respuentibus, vsus est. Com-
posuit etiam orationes Cate-
chisticas, que dies ieiunio-
rum instare nunciarent, &
sacerdotes ad id certamen
exhortarentur: mentione
inferta, quem dogma illud
ortum habuerit, & quid senti-
at ipse exposuit: aduersari-
orum verò dicta planè si-
lentio dissimulauit, refuta-
tionem, vt arbitror, veritus:
& ea tribuit aduersariis, quæ
neque norant, neque vnquã
cogitarat. Nam cum in qua-
estione esset, vtum Christi
corpus post perceptionem
incomruptibile sit, quale post
passionem & resurrectionem
fuit, an corruptibile vt ante
passionem: alij dicebant, in-
corruptibile esse, quod diui-
norum mysteriorum perce-
ptio confessio sit, & recor-
datio quædam Domini pro-
pter nos mortui & rediuiui,
vt magnus in Theologia Cy-
rillus tradit: & quam partem
quisque acceperit, ab eo
Christum integrum percipi,
quæ Thomas palparit, eum-
que comedi post resurre-
ctionem, vt Ioannes Chry-
sostomus affirmat, his verbis: *O rem miram. Qui ad dexteram patris se det,
in nostrum peccatorum manibus inuenitur. Item, Quancumque partem acceperit*

δύματι πὺν γρηνήτορα τούτε τὸν ἰσοδο-
νυχρον Σικιδίτιον, ὡς ἀρεσιάρχην, καὶ
νέα ἐπεισάγοντα δόγματα, τοὺς δὲ ἄλ-
λους ἐχρημάσειν πείσαι τὰ καθ' ἑαυτῶν
ὑποδέγματα, ὡς εἶπὶ τὸ μυστήριον αὐτοῦ
μυστήριον ὁ ἰσοδοκὸς μὴ εἰς ἐχρησ-
τῶσιν εἰσεσθῆναι βιαζομένων εἰς συγκατά-
θεσιν τὸν θεοσδραλεγόμηνον ἐν τοῖς ὑ-
περφύσει, καὶ μηδὲν ἐξωθεν θεομυθίους ὅπι-
τεργήσεως ἀλλὰ καὶ κατηχηθείους συ-
πιθεῖς λόγους, τὴν τῆς νησίμων ἡμερῶν
προδοσίμην ἐφεσάνην προκαταγγέλλου-
τας, ὡς τοῖς τῆς πανσόφου πάλης τοῦ
τὸν ἀγῶνα ὑπαλείφοντας, ἐν μέρει μνη-
μονεύων τῆς δόγματος, ὅπως μὴ συζη-
τήσῃ, ὅτι τὰ παρ' αὐτῶν διδάσκόμενα, καὶ
ἀφασιν οἱ ἀντιφρονεῖς σιωπῆ παρεδίδου,
οἵμαι τὴν ἀπόφασιν ἐπιπέποιθον, τῆς
δόγματος ὅτις ἄλλων ἐκείνη κινῶν κατη-
γόρησεν, ἀ οὐδ' ὅλως ἠδέσαν, οὐδ' ἐ-
βάλλοντό ποτε καὶ νοῦ. Ζητήσεως γὰρ οὐ-
σης, εἰ τὸ μεταλαμβάνον ἄγιον σῶμα
Χριστοῦ ἀφθαρτὸν ἔστιν, ὁποῖον καὶ τὸ πά-
θος ἐπὶ τῶν ἀνάστασιν, εἴτε μὴ φθαρτὸν ἔ-
στω τῆς πάθους οἱ μὴ ἔλεγον ἀφθαρτὸν
ὁμολογῶν γὰρ τίνα καὶ ἀνάμνησιν εἶπὶ τῆ
τεθναῖα τε καὶ ἀναβιάσιν εἰ ἡμεῖς τὴν κί-
ριον, τὴν τῆς θείαν μυστήριον μεταλήψῃ,
καὶ τὸν μόνον ἐν θεολογίᾳ Κύριλλον, καὶ
ὡς ὁ αὐτὸς μέρες τῆς δέξεται, ἡμεῖς οὐκ εἰ-
σάγοντες ἔλεγον τὸν Θεοῦ ψιλαφί-
θεντα, καὶ ὡς ἐδίδεται καὶ τὴν ἀνάστασιν,
καθὼς ὁ χρυσοῦς τὴν γλῶσσαν Ἰωάννη
φασὶ τοῦ ἐπομύθου: ὡς τὸ θαύμα-
τον, ὅ ἐν δέξεται τῆς Πατρὸς καθήκον,
ἐν τῶν χειρῶν ἡμῶν εἰσάγεται τῆς ἀμ-
πλοῶν καὶ πάλιν ἠνθισεν ἐν τῶ νόμῳ,

*O rem miram. Qui ad dexteram patris se det,
in nostrum peccatorum manibus inuenitur. Item, Quancumque partem acceperit*

ἠνθισεν ἐν τοῖς θεοφύτοις, ὡς εἶμασεν ἐν
τῶ σαυρωθῆ, ἐδίδεται καὶ τὴν ἀνάστασιν, καὶ
τοῦ τοῖς, ὡς οὐδὲν ἕτερον ἔστιν ἢ ἐκεί-
νο τὸ σῶμα, ὅ ἐν θανάτου κρείττον ἐδέχθη,
καὶ τῆς ζωῆς ἡμῶν προκατήρξατο. καθά-
περ γὰρ μετὰ ζύμην, καθά φησιν ὁ Ἀπό-
στολος, ὅλον τὸ φύμα τοῦ τοῦ ἐαυτῶν ἐ-
ξομοιοῦ καὶ ἰσάζει, οὕτω καὶ τὸ ἀθανάτι-
κον ὑπὸ τῆς Θεοῦ σῶμα ἐν τῶ ἡμετέρῳ
ἡμῶν σῶματι, ὅλον τοῦ τοῦ ἐαυτῶν με-
ταποῖ καὶ μεταπέθησιν. καὶ εἰς τὴν
τῆ λαμπρότητος τῆς ἐκκλησίας Ἐυτυ-
χίου προέθεσαν ἕτεροι. ὅλον οὐδ' ἄπαν τὸ
ἄγιον σῶμα, καὶ τὸ ἴμιον αἷμα τῆς κυρίου
δέχεται, καὶ εἰ μέρους τούτων τῆς δέξεται
καὶ μερίζεται γὰρ ἀμερίτως ἐν ἀπασιν
διὰ τὴν ἐμμίξιν, καθὼς καὶ σφραγὶς μία
πάντα τὰ ἐκ τῶ σῶμα αὐτῆς καὶ μέρω-
ματα τοῖς μεταλαμβάνουσιν μεταδίδο-
σι, καὶ μία μύρι καὶ καὶ τὴν ὅσιν, οὐκ ἐ-
λαττοῦ μέρους οὐδ' ἄλλοιου μέρους τοῦ
μετέχοντα, καὶ ἢ τῶ ἀριθμῶ πλείονα ἢ
ὡς καὶ μία φωνὴ ὑπὸ τῶν φωνῶν προαχθεῖσαι,
καὶ εἰς ἀέρα γαστρίσαι, καὶ ἐν τῶ ταύτῳ
προεχθῶν πᾶσα μύρι, καὶ ἐν τῶ ἀέρι γα-
νημῶν πᾶσα τῶς ἀκουῶς πάντων ἐναπε-
τέσθαι, οὐδὲν πλείον ἢ ἐλαττον τῆς ἐτέρου
τῶ ἀκουσῶντων εἰς δέξεται μέρους, ἀλλὰ ὅλη
ἔστι ἀδιάμεστο καὶ ὁλοκληροῦσιν ὅλην πᾶ-
σι καὶ μύριον τὴν ἀριθμῶν ἢ πλείους ὄσιν
οἱ ἀκούσαντες, καὶ τοῦ σῶμα ὑπάρχουσα
οὐδὲν γὰρ ἕτερον ἔστι φωνῆ, ἢ πεπληγμῆος
ἀπὸ μηδὲ εἰς οὐδ' ἀμφιβολίαν ἐχέτω, τὸ
ἀφθαρτὸν καὶ τὴν μυστικῶν ἱεροφυσίαν καὶ
τὴν ἀγίαν ἀνάστασιν, ὅ ἀθάνατον καὶ ἄγιον
καὶ ζωοποιὸν αἷμα τῆς κυρίου τοῖς ἀνιπύ-
τοις ἐν τῶ μέρους διὰ τῶ ἱεροφυσίαν ἐλατ-
τον τῶν φωνῶν μέρους ὅλην ἀειγμῶν
τῆς οἰκείας ἐναπομύριον δὲ δὴ αἰμαίς,

*enim totum accipis, qui à Tho-
ma palpatus est. & alio loco:
Floruit in lege, adoleuit in pro-
phetis, maturuit in cruce, come-
ditur post resurrectionem. Ne-
que enim aliud id est quod per-
cipitur, quam illud corpus, quod
morte superata vitam nostram
auferat. Vt enim parum
fermenti totam massam fermen-
tat, & sibi similem & parè red-
dit, ut D. Apostolus ait: sic im-
mortale factum Dei corpus, cum
in nostro corpore fuerit, totum id
in se commutat & transfert. Ait
& magnus Eutychius: Totum
igitur sacrosanctum corpus &
preciosum sanguinem Domini
accipit homo, etsi horum partem
aliquam acceperit. Distribuitur
enim impartibiliter inter omnes
propter immixtionem, ut unum
sigillum omnes imagines suas o-
mnia materia imprimit, & unum
manet etiam post communica-
tionem, non in minutum, non mu-
tatum in ea, in quibus expres-
sum est, etsi numero plura fue-
rint. eodemque modo una vox
ab aliquo prolata & in aere dif-
fusa, in eo qui eam protulit tota
manet, & per aerem tota ad au-
res perfertur, nemine auditoru-
plus minusve percipiente: sed
tota est indivisibilis, & integra
apud omnes, etsi decem millium
numerum superent, quanuis ip-
sa corpus sit. Neque enim aliud
est vox quam aer iustus. Nemo
igitur ambigat, quia incorrupti-
bile post mysticum sacrificium,
& sanctam & immortalem re-
surrectionem, sanctum & vivi-
ficum corpus & sanguis Domini
per sacrificia in res solidas
impositus minus, quam com-
memorata exempla suas vires mi-
NN.ij.*

mens, exprimat, & totum in totis inueniatur. His ergo hæc proferentibus, & alia plurima testimonia Ecclesiæ citantibus: alteros, id mysterium non confessionem resurrectionis, sed sacrificium dūtaxat esse, & proinde corruptibile & amens & inanimatum: ad quod qui accedat, nõ totū Christum percipiat, sed partē, vt qui partē percipiat. Nam si, inquit, incorruptibile esset, etiam mentis esset particeps, & animatum, & intaibile & inaspectabile, neque dentibus scinderetur & moleretur, & in scindendo nullam omnino molestiam aut dolorem sentiret. Præsertim cum sacrificus dicat, Qui comedit me, viuet. Quemadmodum misit me pater, & ego viuo propter patrem. Quasi cum malo animo & voluntate tantam ignorantiam & vecordiam se coniunxisse faterentur. Nam baptisma pro similitudine mortis Christi, sepultura est & emerfio. Quicumq; enim in Christū baptizati sumus, Christum induimus, & in mortem eius baptizati sumus, & diuinorum mysteriorum efficacia per Dei adorationem & inuocationē & gratiæ cœlestis descensum, perficitur. Quæ & id genus alia improborum hominum verba, vt impia & inutilia prætermisimus. Nam quasi etiam corporum resurrectionem improbant, dicebant: Ipsi viderint, quomodo nos post resurrectionem nullo modo sub tactum, aspectum, & figuram humanam casuros affirmant, sed vt incorporeas vmbas volaturos. & Christi

Non sciendatur autem & edminuit reale illud & nunc glorificatū corpus, nisi in mysterio

Non sciendatur autem & edminuit reale illud & nunc glorificatū corpus, nisi in mysterio

Hæc vetus est ecclesiastica interpretatio

Et aliquid, hoste remoto, manu auferat

ἀλλ' ὅλον ἐν ὅλοις διείσπρατος ἢ μὲν οὐκ ἔστι τὰ ἅγια ἁποδοξομένην, καὶ ὑπερβίου ἀλλὰ πλείους τῆς ἐκκλησίας ὡς ἀγαθῶν, ἢ ἐν τῆς ἐτέρας μόρας φασιόντων. μὴ ἔειπασθεως ὁμολογίαν, ἀλλὰ δύσιν μόνον τὸ τελευτῶν ἔστι, ἢ φθαρτὸν ἀπολούθως καὶ αἰώνου καὶ ἀφύχον, μηδὲ τὸν πῆ μεταλήφει ἁποδοξίοντα ὅλον δὲ ἄλλο τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ μέρας ὡς ἔμερας μεταλαμβάνοντα εἰς τὸ ἕν, φησὶν, ἀφθαρτον, καὶ ἔννοιου καὶ ἐμψυχον, ἕν δὲ αἰαφίς καὶ ἀθέατον, μήδ' ἐδοῦσι κεισόμενον καὶ ἀληθινόμνον, οὐδ' ἐν τῶ τμήσῳ μηδαμὰς διχραστίνον ἢ ὁδωλόμνον. καὶ ταῦτα τῆς ἱερέως λέγοντες, ὁ ἕν ὅρων μαζήσεται, κατὰ τὸς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ ζῶ δὲ τὸν πατέρα, ὡς περὶ μετὰ καυῆς γνώμης καὶ θελήσεως ἀπαντῶν τὴν ὁμοίωσιν ἀγνοία καὶ ἀνοήσια ἐχρηματίζοντο ἐχθρῶν, τὸ βίβισμα καὶ τὸ ὁμοίωμα τῆς θανάτου τῆς Χριστοῦ, ταφῆ ὅτι καὶ ἀνάστασις ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν, Χριστὸν ἐνεδύθημεν, ἢ εἰς τὸν θάνατον ἡμῶν τῆς ἐβαπτίσθημεν, καὶ ἡ τῆς θείων μυστηρίων ἐνέργεια δὲ τῆς περὶ Θεὸν ἐχθρῆ καὶ ὁπιλήσεως καὶ ἐπελούσεως τῆς ἐξ οὐρανοῦ χάριτος πληροῦται. ταῦτα ὡς σαθρὰ καὶ ἀνοφελῆ κατελέφημεν, ἐπεὶ καὶ ὡς εἰ τὸν σώματι ἡδέσω τὴν ἔγερσιν, ἐφασκον, εἰδὲ ἐν δ' ἂν ὁπὼς ἐκείνοι ἐσεῖδαι ἡμᾶς μετὰ τῶ ἀνάστασιν ἄφῃ τε καὶ ὁρασίῃ καὶ χήματι ἀφθαρτέω μηδαμὰς ὑποπίπτοντες, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀσωμάτους σιαε ἀΐσσοντες, καὶ τῶ

ipsi viderint, quomodo nos post resurrectionem nullo modo sub tactum, aspectum, & figuram humanam casuros affirmant, sed vt incorporeas vmbas volaturos. & Christi

καὶ τῶ δὲ τῆς κλεισμένων θυρῶν ἐισέλθωσιν τῆς κυρίου μηδὲ μαζήσονται ἐξ ἐστῆ, ἀλλὰ πῆ ἁποδοξίοντες καὶ ἐφαρμόσσοντες τῶ ἀποδοξίοντες ἐν τῆς νεκρῶν τοιοῦτον μὲν ἐν τῶς γραφῆσι οὐκ ἔστι ἔλαως δὲ ἄλλο οὐδὲν, κατὰ δρομὸν δὲ πῆ ἀναδῆ καὶ ἀμψύχον, ὡς οἱ ἀγρόνων ἐξ αὐτῆς ἐνώσεως καὶ κοινωνίας ἡφθαρτέως τὸν κυριακὸν ἀφθαρτον, καὶ ἀναλυθῆναι εἰς διότιον, καὶ δὲ τῆς φρονιῶντες καὶ τὸ μεταλαμβάνον ἀφθαρτον.

4 Ὅγα μὲν βασιλεύς τῆς κρείττειν περὶσεθεῖς δόξῃ, ὡς ἐφίω, ἐκ τῶ Κούφελλα, καὶ τὸ συναθροισθῆν ἐκείσε παρεληφθῶς ἐράτομα, ἀνέστη εἰς Ὀρεσιάδα ἐν τῶ πλείους ἡμέρας ἐν δὲ ἐξίφας, ἀμψύχοντα συνείληπτο, τὸν μὲν ἀπιστίω ἐξῆν δυσμαχότατον, τὸ ἵσον αὐτῶ ἐράτομα ἀπιδέτως ἔχον, καὶ περὶ μόνον ἐκδινῆσιν τῶ τῆς πολέμιον ἐνήσων τῶς ἵ πολλοῖς καὶ ὄνομα χλοαζόμενον ἢ βασιλείας ἐκείθεν ἀνελάζετο ἀφίξις, καὶ μηδὲν τι μηδαμὰς χροστὸν καπορδοῦ, καὶ τὸν βαρβαρον μάλλον ἐν τῶ ὑπεστέλλεως περὶσεπαρῆσθῆ εἰς Θεοσύπτηα ὅ ἵ τὸ τῆς περὶ μακίων ἀγροῖον καὶ ἀσπερῶσιν ὡς ὁ καχρός ἐδίδου, καὶ ἀποπέζων, καὶ δὲ σαμῶν, παντῆ ἵ ἐνήετο, καὶ τῶς αὐτῶ οἰκειοτάτους βίβιστος ἐπέμπε περὶς Ἀλέξιον, ἐς συμβάσας αὐτὸν καροσκαλούμεν ἔστι δ' ὅπη καὶ δολοφονίας ἐρῶντιζε, μηδὲ τῆς πολέμου παντάπασι μὲν ἰσάμεν τῶ τοι ἐτῶ στρατῶ ἀλαβῶν, ἐτῶ Φιλίππου ἐπερχῶν καταλαβῶν, καὶ τὸ ἐρῶσιον στρατοπεδύεται τῆς Στενίμαχον, εἰς ὁ πολλοὶ τῶ βαρβαρων συνέσων, καὶ διεληφθῶς αὐτὸ τῶς στρατομάσιν ὅζειλε τε κατὰ κέρτος, καὶ τῶς ἐνόντις ἡν δραπετοδίσαστα

& Christi per clausam ianuam ingressum, non miraculum, sed aliquid cognatum & aptum resurgentibus ex mortuis esse asserbant. Ac tale nihil prorsus in scriptis reperitur, sed exagitatione impudens, & nullis nixa testibus quasi dicerent, ex ipsa vnione & communionē dominicum hominem incorruptibilem esse factum, propterea quæ sentiret, id etiam quod perciperetur, esse incorruptibile.

4 Cæterum Imperator meliori assensus parti, Cypselia, vt dixi, profectus, & congregato ibi exercitu assumpto, Orestiadem contendit: ibique complures dies commoratus, inops consilij erat. Nam desertorem oppugnatum difficillimum esse: exercitum suum timore percussum, audita duntaxat voce hostium emori: Imperatoris aduentum vulgò ridiculum haberi, nomen sine vllis successibus, & Barbari audaciam retrò cedendo magis inualefcere videbat. Tamen temporum difficultates vtcunque leniedo, Alexium per fidelissimos suos tabelarios ad pactiones inuitat: aliquando etiã per dolū nec ei machinatur, neq; à bello penitus recedit. Itaq; cum exercitu in Philippopolitana prouinciã profectus, circa Stenimachū castellū, quò multi barbari cõfugerat, castrametatur. Quo legionibus circumdato, & vi expugnato, captiuos i seruitutē redegit.

Leptom ga... exercitui si fugacissimus certus profectus nihil nisi timor, & infortunia imminet, præcipue si leonum turma propè addit. Quinta tragedia, nempe Ibancus perfidia opproffium.

Leonina a quo modo indur, viliam gellit

Et aliquid, hoste remoto, manu auferat

NN. iij.

Sub imperatore, foliatio & luxu perditio (veluti inter ingenium ædificiorum rudera noxiae spinæ & herbarum crescit infalubres) oriuntur bella externa & barbari populi gratisatur. Oritur huius libri tragedia, Blachi & Comani.

Romanus Calyze princeps vir bellicosissimus, feliciter agit in Comanis. Armis iustus fauet Numinis benignitas.

Auxiliū Grecis diuinitus procuratnm.

Ruricas Ciabæ princeps.

5 Sequenti anno Blachi cum Comanis impressione in Thraciam facta, & optimis quibusq; prouinciæ partibus vastatis, incolumes recesserunt: ac forsitan ad terrestrem imperatricis vrbs portā accessissent, nisi Rossi Christianissima gens, corūq; principes, partim sua sponte, partim pōtificis precib. adducti, admirabili studio pro Romanis propugnassēt, Christiani populi miserti, qui à Barbaris inale tractabatur: & indignati, eum sepius eodem anno abduci, & gentibus à Christiana religione alienis venūdari, Vnde Calize princeps Romanus, magno & forti exercitu subito coacto, in Comanorum agrum irrupit, & sine vlllo negotio diripuit & vastauit omnia: eoque sepius in gloriam & amplificationē inculpata Christianæ fidei, cuius minima pars, & grano sinapis par, montes transponit, & sublimia transfert, benignè facto, Comanorū incursiones repressit, & Romanis in excidij periculo constitutis, auxilium tulit, inopinatū profusus & improuisum, diuinitus omnino procuratū per eiusdem religionis populū. Cæterum eo anno hi Tauroscythæ quoque seditione conflictati sunt, & Romanus hic & Ciabæ princeps Ruricas, cæde popularium suorū enfes imbuerunt. Sed Romanus homo robustus & strenuus, tū quoque multos Comanos cecidit, qui optima & fortissima phalange Rurica

5 Τῷ δὲ ἐφεξῆς ἔτη Κομανῶν πάλιν ἐπεξίοντες οἱ Βλάχοι, καὶ τὰ κρηνα τὰ χεῖρας κείραντες, ἀσπίδας ἐπὶ νύκτωρ ἔβασιλίδος προσήλυσαν, ἐπὶ αὐτῶν τρυφώμενοι, εἰ μὴ τὸ Χριστιανικώτατον οἱ Ρώμας ἦσαν, καὶ οἱ τῶν ἀρχαίων προσεβλήθησαν. τὸ μὲν κατ' αὐθαίρετον ὄρμηλῶς κινήσαντες, τὸ δὲ ταῖς τῶν ἀρχαίων ἀντιλήψεσιν ὑπενδόντες, ἀξιάγαθον οἶον τὸ προσέθυμον ὅτι τῶν Ρωμαίων ἐπεδείξαντο. πρῶτα μὲν καὶ τῶν Χριστιανῶν τὸ κακῶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων πάσχοντα, ταῖς τῶν ἑτοίμων πολλὰς ἀπαγαγάς, καὶ ταῖς ὀποδύσει τοῦτων εἰς εὐνητὰ μὴ χριστιανισμοῦ δουχεραίναντες. ὅθεν καὶ δὲ ταχὺ ἀναστρέψαντες ἀσπίδας ἀσπίδων ὅτι Καλιζῆς ἡγεμὼν Ρωμαίων, ἀγαθῶς τε & πολλῶν ἠθροῦς στρατῶν, καὶ Κομανῶν ἐξώρμησε, καὶ τῶν γὰρ αὐτῶν καὶ πολλῶν ἐπέτειμα ὄντων, ἐκθερε καὶ ἠφαίσε καὶ τὸ φιλοφρόνως εἰς καύχημα & μεγαλωσύνην τῶν Χριστιανῶν ἀμωμήτως πείσεως πολλὰς δὲ προσεβλήθησαν, καὶ τὸ βραχύτατον ἔδωκεν ὁ κόκκος συνάπτως μείδισσιν ὄρη, καὶ μεταπίθησι τὰ μετέωρα, τὰς τῶν Κομανῶν ἐπόδους ἔστησε, καὶ τῶν ἀνήκεστα πάχουσι Ρωμαίοις ἀνακαλῶν ἐβράβυσσε τὰ κακῶς, ἀνυπονόητος ἀρωγῆ καὶ ἀσπληγῆσι σωματισμῶς, καὶ φάλαγγος, ὡς εἰπεῖν, θεοσύνλετος ἔθνη ὁμοπίστω φανεί. πάλιν ἔδωκε τῶν ταῖς Ταυροσκυθῶν τούτοις ὁ τότε χεῖρας παρέδραμῶν ἐστασίασα, κατὰ δὲ ὁμοφύλου σφαγῆς τὸ ξίφος ἔβαλεν ὅτε Ρωμαίωνος εὐνοίας, καὶ ὁ δὲ ἔπειτα τὸ Κίαβα Ρέεικας νίκην δὲ ὁ Ρωμαίωνος ἀπενεγκάμενος; ῥωμαλέως δὲ τὸ σῶμα, καὶ τὰς χεῖρας δεκτικῶς, πολλοὺς καὶ τότε τῶν Κομανῶν κατέτρεψεν, οἱ σωεφίλαντο τὸ μάχης τῶν Ρέεικας

κα

κα κρησῆσι & ἄνυμοτάτη φάλαγγος ὅτι αὐτὸν ὀροῦμενοι. ἀλλὰ χρεῶν μηδὲ τῆτο παρεδῆν ἀνίστητον. ὡς τῆς κολλυβιστῆς, Καλομοδίου τῶν προσήλυσαν, εὐνοίας χεῖρας ἐβράβησε πολλοῖς, ἀργαλέας καὶ δολῆας ἐκδημίας κατ' ἐμπειρίαν πολλὰ καὶ εἰλαμῆρος, κερδαλόφρον ἀνθεσπῶν, ἀμέλει & συγκαθόδων τῶν φασκολῶν, καὶ πείθων τὸ κύμνον, καὶ πάντα πειθεῖς τῶν χημαπῆζαδς δεύτορας, δέδωκε καὶ ἑαυτῶν πολλὰς λαβὰς τοῖς χρυσούρασι ἀρχαίοις, ἀνθεσπῶν ἔδωκε ῥησιν, καὶ ὡς καὶ τῶν Ἀκλινοῦ, καὶ τῆς ὄρας τὸ ἀκαρῆς, οὐκ ὄχνην τρέφων ἑσὶ ὄχνη, σῶμα τ' ὀπίσθην παρέχον, χρυσὸν δὲ φέρειν ὅτι χρυσῶν, ὅτι δ' ἀργυρίων φύεν ἀργυρίων. ὁ δ' οὐτὸν ἀντικρὺ γνώσεως ὡς ἐν Ἐδέμ πεποτυμένον τῆ ἀγορῆ & τῶν πόλεως σενωποῖς. οὐκοῦν ὡς ἠἴθη τὸ ὀπώρας πάλαι τοῖς γυμνασῆσι ἐδραγγώσεν, οὕτω καὶ τῶν χρυσῶν τὸ πωροπῶν, τῶν ὅτι τῶν βασιλείων χρυσῶν εἰς τῶν οὐκ εἰναι τρυγῶν ἐφείλκυσεν. ἀλλ' αἶμα τῶν Καλομοδίου τὰς χεῖρας ἐπέβαλλεν. ἔδωκε τὸ πῶν εἰς εἰσὶν ἀνέσφασα, μείζον τι τὸ προσέειπον πεπονοῦτες δυσχρημαῖοι μὲν γὰρ ἦν καρπῶν ἀρετῶν καὶ μετὰ βῶντες, μηδὲ τὸ λιχνησῆσαι εἰς μόνον τὸ ἔδεισαν ἀεισῆσαντες, τῆ δὲ διηγήσεως ὑπέπεισον. οἱ δὲ μηδὲ ἐμβλέψαν τοῖς χημαῖοι, φθάσαντες, μάλιστα ἠλέγχθησαν ἐλθόντες, καὶ δὲ τῶν Ταυροσκυθῶν ἐπαχρον. ἔχοντες γὰρ τῶν πηγῶν, ἐκ εἶχον ἔπειν ἔξ αὐτῆς, ἀλλὰ συχνάκις ὀρμηκότες ἀρῶσας, εὐερισκον τὸ χρυσὸν τῶν οὐκ εἰναι χεῖρας ἀφαντέμενον. οἱ γὰρ ἀγορῆοι εἰσέρας μαδόντες τῶν τῶν Καλομοδίου κατὰ χεῖρας, ἔδωκεν αὐτῆς ὀπιγνόντες, καὶ φερεῖας ὄρητες ἠθεροῖσθησαν. καὶ τὸν τῶν Θεῶν καὶ εἰσιόντες, καὶ τῶν προσέειπον ἐποφθάντες

ca opem tulerant. Sed nec hoc silentio prætereundum est. Fuit numularius quidam Calomodius nomine, qui loquinis & difficilibus negociationibus maximam pecuniā acquirerat, homo avarus & sordidus, tantum non indormiens marsupio, & pecuniā postponēs omnia. Qui cum pro ditissimo celebraretur, & non vt hortus Alcinoi ficum super ficum, & pyrum super pyrum, sed aurum argento cumulatam gignere diceretur, auarorum principū infidiis est appetitus fapē. Sed erat idem omnino arbor cognitionis, in foro & vrbs angiportis, tanquam in Edem, plantata. Vt igitur pomi elegantia quondam primos parentes nostros in seruitutem redegit, sic tū auri nitor aulicos ad rapinam inuitauit. Sed simul & Calomodio manus iniecerunt, seditionē in vrbe excitarunt, maiorē quàm maiores nostri calamitatem perpeffi. Nam illi non solo aspectu contenti, sed decerto & gustato fructu, iure pœnas dederunt: hi verò nondum viso auro frustra inhiarunt: & Tantaleam fitim perpeffi, cū fontem haberent, bibere nō poterunt, sed crebrò haurire conati, aurum ex manibus amiferunt. Nam circumforanei, Calomodij captiuitate & causa eius cognita vesperi, manē tributim conuenerunt: & Dei templum ingressi, Pa-

Calomodius diues negotiator castes aulicorū eundit. Tragediis comedia admittetur.

Ludit Nicetas noster, sed in re admodū seria. Nec enim ad aulicorum & nebulonis artes sacra hæc historia referenda fuit.

Corui hiantes deludunt, vt sapiens fit.

Circumforaneus à circumforaneis liberatur.

Non agnus erat Calomodius ille, sed lupus, ovium quas degluberat lana tectus. Lana autem non lupum quarebant.

Nona tragedia, Lagus, seditio.

Sordidi ingenij descriptio.

Fur omnium maximus inuitos fures liberat.

Ignarus princeps fures & facilligos feruos tolerat.

triarcham Camaterū Ioannem circumferunt, tantum non discerpturos cum aut de fenestra præcipituros cōminati, nisi literis ad Imperatorē datis, Calomodiuū vt ouem perditam, aut aberrantem a grege, reuocaret. Is populi tumultu egrè sopito, facundia sua & commiseratione, eum quem quærebant, vt agnum reduxit, non auro pro pelle abrepto à lupis, neque lana directa. Atque hic motus citra sanguinem desit, & ex principio tristi & tragico, in comicum ludum festiuamque fabulam est mutatus, fletu in risum conuerso. Nō multis diebus post, aliud malum erupit, quod ad sanguinis effusionē est progressum. Nam Ioannes quidam cognomēto Lagus, prætorij custodia ab Imperatore præfectus, inde & sibi & suis pecuniam comparare instituit. O fordidum ingenium: nec enim historiae lex me plura dicere finit. & stipe quam homines pij vltro cōferebant, in suam rem cōuerfa, noctu celebres fures vinculis liberatos carcere educebat: qui adibus clām perlustratis furta ad illum conferebant. Vnde præmaio furibus distributo, reliqua homo facinorosus malè collocabat, fideli ministro simulato, cum omnibus in rebus Deo perfidus esset. Hunc Lagū multi apud Imperatorem sacrilegij detulerunt, qui correctione promissa, rem subinde differebat, quasi viribus destituere-

αρχαρεί (ὡς δὲ ἔτος ὁ Καματηρὸς Ἰωάννης) περιεάντες, μικρὰ καὶ ὄχι σπανίως ἐπέλου, καὶ κύμβαρον ἐκ τῆς ἐσίας κῆτω βαλεῖν, εἰ μὴ ὅσα καὶ σύειμι τοῖς πορτοῖς βασιλέα χρησάμενος ὁ γράμμασιν, ὡς πορτοῖς ἀπολωλὸς, ἢ καὶ ἀπόνοντον τὸν Καλομόδιον αὐτοῖς ἐπανακαλέσεται ὁ ἴσχυρος κατὰ τὴν εὐχὴν τῆς ἀποστολῆς, καὶ τῆς λαμπροῦς ἐπιπέτου παθῆναι, ἐπανήγαγον αὐτοῖς ὡς ἀμνὸν τὸν ζητέμενον, μὴ τὸν χροῖον ὡς δορυ ἀποσπέντα ὡς τὸν συχόντων αὐτὸν λυκιδῶν, μηδὲ λυμανθέντα τὸν τεύχεσιν. καὶ τὸ μὲν ἔτος ἀγαμῶτι πορτοῖς ἀποσπέντα, ὡς ἀμνὸν τὸν ζητέμενον, μὴ τὸν χροῖον ὡς δορυ ἀποσπέντα ὡς τὸν συχόντων αὐτὸν λυκιδῶν, μηδὲ λυμανθέντα τὸν τεύχεσιν. καὶ τὸ μὲν ἔτος ἀγαμῶτι πορτοῖς ἀποσπέντα, ὡς ἀμνὸν τὸν ζητέμενον, μὴ τὸν χροῖον ὡς δορυ ἀποσπέντα ὡς τὸν συχόντων αὐτὸν λυκιδῶν, μηδὲ λυμανθέντα τὸν τεύχεσιν. καὶ τὸ μὲν ἔτος ἀγαμῶτι πορτοῖς ἀποσπέντα, ὡς ἀμνὸν τὸν ζητέμενον, μὴ τὸν χροῖον ὡς δορυ ἀποσπέντα ὡς τὸν συχόντων αὐτὸν λυκιδῶν, μηδὲ λυμανθέντα τὸν τεύχεσιν.

χρὴ ἀνὸν τὸν ἀποστολῆς, καὶ τῆς λαμπροῦς ἐπιπέτου παθῆναι, ἐπανήγαγον αὐτοῖς ὡς ἀμνὸν τὸν ζητέμενον, μὴ τὸν χροῖον ὡς δορυ ἀποσπέντα ὡς τὸν συχόντων αὐτὸν λυκιδῶν, μηδὲ λυμανθέντα τὸν τεύχεσιν. καὶ τὸ μὲν ἔτος ἀγαμῶτι πορτοῖς ἀποσπέντα, ὡς ἀμνὸν τὸν ζητέμενον, μὴ τὸν χροῖον ὡς δορυ ἀποσπέντα ὡς τὸν συχόντων αὐτὸν λυκιδῶν, μηδὲ λυμανθέντα τὸν τεύχεσιν.

tur. Vnde Lagus ob scelera minimè trepidans, sed tanquam libero magistratu fūgens, apertè facinora Deo inuisa perpetrabat. Quodam verò tempore, circumforaneo quodam multis verberibus affecto & raso, audaciorē populi turbam & eiusdem opificij ad seditionē incitauit. Statim igitur orto tumultu, non parua opificij pars Lagi capiendi causa ad prætorium conuolat. Sed cū is quouis lepore velocius euauifflet, populus nihilominus, confluent, & alium Imperatorē creare voluit. Sed quia ædem sacram bipenniferi, præsidij causa eò missi iam occupant, nō digressi à prætorio, verbis indecoris Imperatorem infectati sunt. Qui Chrysoptoli tum agens, partem satellitum ad prætorium occupadum mittit: eodēque præfectus vrbis Constantinus Tornicius venit. Ad cuius solum conspectum exasperati, lapidibus hominem petūt, & satellites profligant: & prætorij foribus effractis, & captiuus emissis, Christianam illius loci eodem spoliāt, Sarracenorum verò conuenticulum à fundamentis euertunt. Quæ cum sine vlla ratione fecissent, ad castellum quæ Chalce dicitur, eodem modo grassari voluerunt: Sed cum Imperatoris gener Alexius Palæologus, exercitum in urbem reduxisset, furore nonnihil represso, cœptis non planè destiterūt: sed principio nu-

Impunitas sceleratam gignit licentia. Hæc vero licentia seditione parit.

Quæ insurgit in ipsū principē, iniustitie lux metias pœnas lucentem.

Seditio in furorem vertitur, qui exasperato populo arma ministrat: inde direptiones & legum ædificiorum euersiones.

Tandem res venit ad summum, & desuperatis vna salus est nullam sperare salutem.

cis corporibus, deinde paucis armatis ascitis, cum legionibus ferro vndique fulgentibus congregiuntur. nullo cum fructu & gloria morituri. Erant etiam qui teccis conscensis tegulas deiiceret & lapides quantos vola caput iacularentur. alij sagittas in Imperatorium exercitum torquebant. Ac toto eo die nihil remissa iracundia, sub vesperam demum abierunt. Postridie nec obmurmuraverunt quicquam, nec pugnam iterarunt.

Tragoedia de cimo, Ioannis Connenij Craffi sedulo princeps Reipublice quiete agere nequit.

6 Hoc quoque malo elapso, quidam ex Comnenia familia, contra Imperatorem insurgit, nomine Ioannes. qui cum homo ventrosus & dolij similis esset, Craffi cognomentum tulerat. Is subito in maximum templi confugit: & corolla ex iis quae circum sacram mensam pedent capiti imposta, rursus egreditur: & a cojuratis (qui plurimi erant, & plerique nobilitate insignes) & magna turbae concursu facile in magnam palatium perductus, in aurato solio confedit, & quibusdam maxima officia committit. Interim vulgo & parte seditioforum per foravicos & littora eum Romanorum Imperatorem proclamante, & magnificas aedes diruente. Nocte instate, Ioannes nec palatij custodiam curavit, ut oportuit, nec universas fores restituit: sed velut aduersariis omnibus sublati, in tuto collocatus, tanquam Delphin anhelans, & quibus sitim vehementissimam

culis seditio quo quicquid liber licet.

Vulgi nulla legu & principis maiestate repressi ferrox audacia.

Seditio, quum magis oportuit, deest consilio.

λα σωμασιν γυμνοῖς, εἶται κὺ βραχεῖς ταῖς μὲν ὀπλῶν ἐφοιστο μύροις ἔχοντες, ὅλας κατὰ φάλαγγας συμπλέκοντες) στρατιᾶς, πορὸς ἐξέδον αἰούσιμον ἢ παρεκτικὸν ἔργον ἐν κλειῶς τελευτᾶν ἐλόμηνοι ἢ σταν δὲ οἱ κατὰ τὴν γὰν ὑπερφρεσόμενοι κεραιμοὺς κατέφρασαν, καὶ λίθους ἐνιοὺς χειροπληθεῖς ὀπιπέμποντες, ἔδιδόντες ἔτεροι, τῇ βασιλείῳ ἀνταμείψοντες φάλαγγα ὅλας οὐκ ἠμέρας ἐκέλευε μὴ δέν τι ὑπερβαλόντες τὸ ὄργος, ὑπὸ νόσπον πορὸς ἐσέβραν τῇ δὲ ὑπερβαλόντες πρὸς ἐσέβραν ὅλας, ἔτε πορὸς ἀγῶνα στωδράμον δύντηρον ἀλλὰ καὶ τὸ δὲ τὴν κακοῦ παρελθόντων, ἐν τῇ Κομνηνῶν τῆς γῆρας τῆ βασιλείῳ παρὶ τῆς ἰωάννης τούνομα. πορκοίλιν δὲ ἔδον κὺ πιδόδης τὴν πλάστιν τὴ σωμασιν, τὴ παχυν εἰς ἐπὶ πόνου μου εἴληχε. ἔδον τόνω τῆ μερίστου νεωδύαπνα εἰσρυεῖς, κὺ τῆ σφαρίστω ἐνα τῇ κεφαλῇ πορθεῖς, οἱ τὴν ἰερὰν ἀμοφὴ πορθεῖσιν τρέπιζαν, ἐξέεισαν ἐκείδων κὺ πορσληφθεῖς ὑπερ τῆ ὁμοτῆς (πλείους δὲ ἔσαν οὗτοι, κὺ ἀεδὸν τὴ ὀπισθῆμε παρτες ἀματας) στωδράμον κὺ ὄργων ἐκ ὄργων πορὸς τὴν φήμην τῆ πορσπῶμωνων, τὸ μέγα παλάστιον εἰσέσον ἐμαρὸς, ἐαυτὸς μὲν ὅτι θρόνος δὲ χρύσου κατῆσας, τινὰς ὅτι τῆ μερίστου ὀφρικίων πορβλάθειαν οἱ δὲ ὄργος κὺ τὴ στωαπιστάτος μέερος πινες, τὰς ἀσπορὰς κὺ ἀγμάσθιδόντες, ἐταῖ ἰόντας κατὰ λαμβάνοντας βασιλέα ἰωάννην ἀπὸν ἀνηρόσθον, κὺ οἰκίας κατὰ τῶν πορθεῖς. ρυκτὸς δὲ ὀπισθῆς ἔτε τὸ φρεσῆς, ὡς ἐδὲ, τὸ ἀσέμιν οἱ ἰωάννης ἐφρόντιζον, οὐτε τὰς ἀναστροφείσας πύλας ἀνέστησαν ἀλλ' ὡς ἐν τῆ ἀσφαλείῳ κατὰ τὴν κὺ μὴ δέν ἐργῶ ἢ δὴ τὸν ἀντιεμάχον, κὺ δελφίνου ἀναφυστῶν, κὺ ὑδατὸς ὅλα κεραιμὰ ἐκκενῶν. δι. ψ.

δὴν ἀμφοτέρω ἐχόμηνον, οἱ α κρεαβεραθῆς, ἀπὸ τῶν τοῖς ἰδρωτάς κρενηδὸν λαποσάζοντας, κὺ θερμὸν ἀπαμίζουσι. τὸ ὅτι αὐτὸν ὀπλιτικὸν τὴν ἰπποδρομίαν πορθεῖον, ἢ λυε τινάλλως ἐκέεισε. οἱ δὲ ὄργος δυνάστος ἦλθε, κατ' ἀγέλας ὀρνίθων δίστησαν, τὰ κὺ ὄργος γαλάστου τὴν ἐν γλι. χόμηνον, ὡς αὐτὸς στωδράμοντες τοῖς ὑπερβαλόντες ἐπεισώσαν οἰκοῖς, κὺ τὴ σφίσιν ἐνόησε δὲ σφάτισσασιν βασιλεῖς δὲ ὀπσον σφίχρες στωαθεῖσας, ἐπὶ τὸ πορὸς αὐτὸν ἐκ δότῶν. πέμπει νεφερίως ὀπιπέμπων τῆ ἰωάννη. ἐδὲ δὲ ἀπὸ ἡμέρας δὲ σφασίσας, ἰσυχίαν ἀγαπήσων τὸν ἄπόλεως ὀμολον, ἀλλὰ πλείονα πολλὰ κὺ δυσπεδέκτον πορὸς τὸ τῶνον στωαθεῖν ὀρθεῖστας, σφίχρες ὀμολον ἐκείδων τὴ σφρου, κὺ πολυμερῶς αὐτοῖς ἀπὸ μαχισόμενον οἱ μὲν οὐκ ἐπέβησαν, κὺ τῇ ἀπὸ πορσῆσας τὸ μερῆς τὸ ὄργων, κακείδων τοῖς πελεμοφῶρος συμμίγνυντες βασιλέως ὑπασισῆς. ἐδὲ δὲ ἔδον ὀπλοφῶρος δὲ μέερος τὸ πόλεως παρελθῆν, κὺ μὴ δὲ ἀπνα σφίχρες τοῖς πορὸς τὸ δὴ ἔσαν στωαθῆσας τὸ ἰωάννη, αὐτὸς τὸ βασιλεῖς ὀπλοφῶρος κὺ τῆ ἰωάννη πορσβλάθειαν, ἔλκεισιν τὸς ὀπλοφῶρος πανσῶμεις ἐπενεφόντες πορθεῖς, κὺ τὴν κεφαλὴν ἀφελόμενοι, τὴν βασιλεῖ πορσῆσας. κὺ ἡ μὲν τῆ κὺ τὴ ἀρσῶν ἀπὸ μετεωρίζεται πορὸς δὲ τὸν παρὸν, ἐπὶ τῆ ἀμασῆ δὲ πορθεῖστας. στωρῆμα τὸ δὲ ὄργων. ἔκειμεν τὸ ὀφθαλμῶν οἱ δὲ λυπὸς ἰωάννης ἀρθεῖς ὀπι κλίπης ἀρθεῖ πορθεῖστας κὺ τὴν μεσσημωκὴν πύλας τὸ ἐν βλαχέρηναι ἀρθεῖστας. καὶ βασιλεῖς τὰς ἀπὸ τὸν ἀρθεῖστας διὰ τὰς εἰσῶν, ἐδὲ τὸ κῆρθεῖστας, ὁμὸς μὲν τὰς ἀφῆστας, ἐδὲ τὸ τῆ πύλας, ἀσφῆστας

totas amphoras aque exhauriens, sudorem rivi instar ex vasto corpore decurrente & fumantē abstergebat. Eius vero milites ad Circū equestre temerē deambulabant. Nam plebs post Solis occasum, ut grex auium dissipata, ut aurora celerius oriretur optabat, quo locupletum aedes diriperet. Imperator vero cognatos, & quicquid bellicosorum hominum secum habebat, misit, ut in tenebris Ioannem opprimerent. Nā si diluxisset, vrbā turba non esse quieturam, sed longē plures & importuniores concursuros, ad tyrannum adiutandum & defendendū. Quare hi nauiculis ad Hodegium monasterium traiiciunt, atque inde cum bipēniferis Imperatoris satellitibus se coniungunt (neque enim armatis per forum trāfire licebat) & circa theatrū factionem Ioannis subito adorti sunt. qua facilē profligata, per summum ocium ad ipsum Ioannem irrumpunt, eumque tanquam pecudem totis corporibus cōnixa cadunt, & caput eius Imperatori offerunt. Id in fornice fori pro publico spectaculo est suspensum, cruore adhuc destillante, cum caeco oris hiatu & clausis oculis. Reliquum eius cadaver in lecto collocatum, in meridionali porta Blachernij palatij sub dio exponitur. Imperator vero è superiori conclavi simul & spectaculo illo fruebatur, cadaveris instar vasti tauri

Qui immensum reru pō das gestandū suscipit, ne quiescat alio quin opprimetur.

Milites & stultum vulgus superbū sua vr plurimum euertit.

Seditionis flammā quā primum extingue princeps: nam si deliberas in teipsum inflit.

Seditioforū factio ex improviso oppugnata facile profligatur.

Caput seditiofis tollas, membra trepidant & collabunt.

In cadavera sūire, immanitas est.

tumētis, simul & tāto succes-
 fu cū insolētia letabatur. Ca-
 dauere inde sublato, & cani-
 bus ac volucris proiecto,
 quod omnibus ferē immane
 & inhumanū facinus visum
 est, cōiurati eius cōprehenfi,
 & quæstionibus adhibiti, vt
 conscios nominarēt, in vin-
 cula & carceres coniciūtur.
 Fecit & aliud Imperator,
 nescio quale. Constantinum
 quendam Francopulum cū
 v i triremibus in Pontū Eu-
 xinum misit, per speciem de
 mercibus nauis cuiusdam,
 quæ ex Phaside Byzantium
 nauigans, iuxta Cerasuntē
 fracta esset, inquirendi: re-
 uera autē, vt oneraria nau-
 uigia, quæ Aminum appel-
 lerent, spoliaret. Is, vt iussa
 Imperatoris exequeretur,
 nulli naui parcat: sed spolia-
 tis omnibus quæ & Byzantiū
 plenē mercibus ibant, & suis
 rebus venditis, & aliis im-
 positis, inde recedebat: post
 bimestre in urbem rediit,
 quibusdam negociatoribus
 occisis, & in mari demersis,
 quorum pecuniam sibi ven-
 dicauit, ceteros Leberide
 nudiores dimisit. Ii urbem
 & palatium ingressi, sæpe
 suas iniurias conquesti sunt,
 & cum luminibus sacras æ-
 des frequentarunt. Sed nihil
 ab Imperatore impetrarunt,
 qui bonis illis iam venditis,
 pecuniam in fiscum redege-
 rat. Quare Iconienses nego-
 ciatores Rucratinum adeūt,
 qui per legatos res eorū ab
 Imperatore repetebat, pacis

Præcipua fe-
 ditionis mē-
 bra etiā tol-
 lēda de me-
 dio.

Vndecima
 tragedia, A-
 lexij spoliatio
 nauis, & per-
 fidia in Ru-
 cratinum.

Istis luci bo-
 nus est odor
 ex re quali-
 bet.

Ab iniusto
 iniustum re-
 sponsum ex-
 pectā.

Potentioris
 auxilium in
 oppressione
 inuocandum
 est.

διωδηκόπ μεγαλόπλοον ὁμοῦ δὲ ἐξ-
 χόμην τῶν βένματι, καὶ καταλαζονό-
 μῳ τὸ κατόρθωμα. καὶ δὲ, τὸ σῶμα
 ἐκείθεν ἀρθεῖν, καὶ ὄρμησι βραχὺ ᾤδῳ
 πείθειται. ὁ καὶ θηριώδεις μικρὰ καὶ ἀπῶ.
 θεσπον τοῖς ἀπασιν ἰδοῦντες οἱ δὲ ἐκ τῆς
 συνωμότου μερίδος τῆ Ἰωάννου συ-
 ζήσαντες, ἐβασάνοις ὑποβληθέντες, ὅπως
 ἐκρήνωσι τοῖς σωίστορας, δεσμοῖς ἔφρα-
 ραῖς ᾤδῳ πέμποντα. ἀλλ' οἷον ἔτι δὲ
 ῥέξεν ἔπειτα ὁ βασιλεὺς, ἀνδρῶν τινῶν ᾤδῳ
 τριήρεις ἔξ, ᾗ ἢ μὲν κλησὶς ἡ Κωνσταν-
 τίνου, ἢ δὲ ὀπίκλησις Φραγρόπελου, ἐξ
 Εὐξείνου Πόντου ἔξέπεμψε, τῶν μὲν δόκω
 ᾤδῳ φορτίς πλοῖς πινὸς ἔξεταισόντα, ἐκ
 Φάσιδος κρατῆρῶν εἰς Βυζάντιον, ᾤδῳ
 δὲ Κερασούντα ναυγίσαντος, τῶν δὲ ὄντι
 τῶν εἰς πόλιν τῶν Ἀμινον κρατῆρῶν.
 σῶμα ἠλκῆτιν ὀπίκλησις μὲν, καὶ τῶν πλοῖν
 ἀγῶμα κερῶν μεύσοντα. ὁ δὲ κατ' ὀπί-
 κλησιν τὸ βασιλικὸν εἰς τὸν Εὐξείνου αἰ-
 πλοῦτα, ἐκ δὲ μετὰ φείδειται νηὶς. ἐκ δὲ
 πᾶσας σκυλεύσας, ὅσων τε εἰς Βυζάντιον
 ἐμπορεύματων πλήρεις ἐπήγοντο, καὶ
 σῶμα ἀπὸ τῆς ἀνήγοντο, ᾤδῳ δὲ μὲν τῶν
 τῶν καὶ ἀλλὰ τῶν ἐνθέμῳ, καὶ δὲ ὅσα μὲν
 ναὶ ὑπέσπεσε, τινὰς τῶν ἐμπόρων μαχά-
 ρα ὑποδικάσας, καὶ τῶν βυθῶν ᾤδῳ πέμ-
 ψας, ὅν τὰ χρέματα αὐτὸς ἰδίωσας.
 τοῖς δὲ ἄλλοις ὑπέσπεσε γυμνοτέρους ᾤδῳ
 πέμποντα. οἱ ἢ τῶν πόλιν εἰσίντες,
 πολλὰ καὶ μὲν ἰκέτευσαν ᾤδῳ ὅν τῶν
 κῆλυ πεινῶσασιν ἀρχαίους κερῶν ὄντες, καὶ
 θείους καὶ φώτων τελέσειν ᾤδῳ βάλαν-
 τες. οὐκ εἶχον ἢ τὸν βασιλέα κερῶν οἰκτι-
 ρήσῃ, τὰς αὐτῶν ἐμπορίας κατὰ πᾶ-
 ῶν ἔξαργερόσαντα, καὶ τῶν αὐτῶν ταμιείῳ ἰ-
 καταθέμενον. οἱ ἔξ Ἰκονίης τῶν ὄντων ὄντων
 μὲν ἔμποροι, τῶν Ἰκονίῳ κερῶν ὄντων
 καὶ πέμψας ἔπειτα εἰς βασιλέα, τὰ τῶν
 ἀπῶ.

ἀπῶ τῶν χρέματα ἡ καὶ λόγος τότε πε-
 ριαιωνδῶν βασιλεὺς ἢ ᾤδῳ ἀπῶ ὄντων ὄντων
 ζῶν ἢ αὐτῶ Φραγρόπελον, τῆς οἰκείας
 γῶμας ἀπῶ γῶ, ὅσα ὄντων ἀποσούργησεν,
 ὅτι ἰδοῦντες τῶν ἐλπίδα πεινῶσας, τῆ
 νηργία τῶ κερῶν ἀπῶ μαχόμῳ.
 πλεῶσῆς ἢ τῶ ἀγάπης, ὁ μὲν Ἰκονίῳ
 ῥῶ μὲν ἔτερον αὐτήσῳ φέρων, καὶ μετὰ
 ἀργείας κερῶν εἰλήφει πενήκοντα, εἰς ἀ-
 πῶμα ὅν οἱ ἔμποροι ἀφῆρῶσεν. ὁ δὲ
 βασιλεὺς φεῶσῳ μετ' ἡμέρας τῆ ἐπεί-
 τε ὀπίκλησις ζῶν. μερίσῳ καὶ ὑποχέ-
 σῳ Χάσιον πῶ ἐλαφείσῳ, καὶ τῶν ὄντων
 ῥῶ, ὡς εἰς φίλιαν ἀσάθμητος, ἐξ χει-
 εἰσῳ γραμμάτων ἐρυθρόγραφον, ἐκ-
 πέμψῳ τὸν Ἰκονίῳ ἀναμῶσῳ. σῶμα
 κερῶν τῶ τῶ Χασιῶ, καὶ τὸν ῥῶμα καὶ
 τὸ δῶμα ἐκρήνωσῳ, παρεβάθῳσῳ μὲν
 ἀπῶσῳ, πολλὰ δὲ ἐκ τῶν Τούρκων
 ὀπίκλησις ἔξ τῶν τοιαύτων ἀπῶ τῶν
 ὄντων ἐπανέφῳσῳ πόλεις. καὶ Μιχαὴλ δὲ
 καὶ ἐκ νουθείας ἡδὲ Ἰωάννου τῶ Σεβαστοκρά-
 τῶ, τῶ ἐπαρχίας Μυλάσῳ φεῶσῳ ὄντων
 ἀπῶσῳ, νέος ὅν καὶ ἀσάθῳ, τῶ βασι-
 λέως ἀφῶσῳ. πολέμῳ ἢ ἡτήθῳ καὶ φυ-
 γῶν, τῶ Ἰκονίῳ κερῶν ῥῶ, καὶ τῶ
 βασιλέως μῶσῳ κερῶν δὲ χέμῳ
 τα, κερῶν ἔξ ἐκείνῳ δὲ χέμῳ, τὰς
 Μαυροεικῶν πόλεις πολυτέρως ἐσῶσῳ,
 κερῶν τῶ ἀλλοφύλων καὶ νηεῶσῳ ἀ-
 κερῶν δὲ κερῶν μὲν εἶπῳ γῶν ἀπῶ
 τῶ τῶ ῥῶμαίων ἀρχῶν εἰς γῶν κατα-
 πῶσῳ, καὶ κερῶν καὶ πόλεων κερῶ-
 σῳ παθῶν, ὅσα δὲ καὶ αὐτῶ ἔξ
 πολωλέμῳ, τῶ οἱ ἐκ Κομνηνῶν γῶ-
 νῳ ἀφῶσῳ καὶ βασιλέων τῶ
 καὶ ἔθῳ καταλύοντες μὴ φίλια ῥῶμα-
 οἱς νοῦσι, τῶ πατρίδῳ ἦσαν πατῶλεια,
 ὄ. j.

quoque mentione facta. Im-
 perator verò Francopulum
 defecisse causatus, nefaria il-
 lius facinora à se remouc-
 bat, spe in mendacio collo-
 cata, & rerum veritate diffi-
 mulata. Pace facta Rucrati-
 nus præter annui tributū pa-
 ctionem, etiam l minas ar-
 genti accepit, quas spoliatis
 mercatorib. restitueret. Im-
 pcrator verò post dies ali-
 quot Rucratini vitæ insidia-
 ri deprehensus est. Nā Cha-
 sium quēdam maximis pol-
 licitationibus impulsū, le-
 uis amicitæ cultor, cum ru-
 bricatis literis ad eum tollē-
 dum ablegat. Verū capto
 Chasio, literis deprehensis,
 & omni fabula explicata, ru-
 ptum est fœdus: eaq; de cau-
 sa Turcæ multas Orientales
 vrbes infestârūt. Adhec Mi-
 chael quidam Ioannis Seba-
 stocratoris nothus filius, ad
 exigēda Mylassenæ prouin-
 ciæ tributa missus, homo a-
 dolescens & contumax, de-
 ficit: sed prælio victus & fu-
 gatus, ad Rucratinum se cō-
 fert. à quo Imperatoris odio
 cupidissimè susceptus, acce-
 ptōq; exercitu, Mēdricas vr-
 bes variis affligit modis, Bar-
 barisipis crudelior. Quod: si
 vlla grauiissima causa fuit, cur
 Romanum Imperium labe-
 factatum, vrbes atque prou-
 incias amiserit, & ipsū de-
 nique corruerit: Comnenij
 regni cupiditate ad hostes
 deficiendo, eam suppedita-
 runt. Nam cum ad gentes
 Romanis inimicas confu-
 gerent, patriæ perniciēs erāt.

Alexij mala
 mens. Nihil
 mēdacio tur-
 pi, in eo præ-
 fertim qui ve-
 ritatis asser-
 tor esse de-
 bet.

Mendax
 & fidem fa-
 cilē fallit,
 & aliorū vi-
 tæ infidiatur:
 at defectus
 mala sibi pa-
 rit sūitque.

Duodecima
 traged. Mi-
 chaelis defe-
 ctio.

Sequitur de-
 inceps tragœ-
 diæ domesti-
 cæ, grauiissi-
 mæ. Prima,
 Comnenio-
 rū, qui in im-
 perio admi-
 nistrādo ine-
 pitissimi fue-
 rāt, defectio
 ad hostes, vn-
 de imperij
 postea inte-
 ritus.

apprehendit: eademque machina & ad explendam fossam, & ad cōscendenda mœnia pro scalis vltus, triduo Barnæ potitur. neq; diei solennitatem (erat enim id sanctissimum sabbathum, quo Dominus in sepulchro dormiuit) neque Christianū nomen veritus Barbarus, quod folis labiis iactabat: sed in temperiis sanguinarij alicuius dæmonis actus, omnes quos viuos ceperat, in fossam præcipitauit: iniectaque humo, & expleta, sepulchretum locum illum facit: nec multo post, etiam mœnibus euerfis, in Mysiam reuertitur, huiusmodi victimis & abominandis inferiis celebre illud sabbathum veneratus. Atque hæc sic gesta sunt. Manuel verò Camizes Protostrator longo tempore in Mysia captus, Imperatorem & consobrinum orat, vt de sua re familiari redimatur, neque vt maleficus longo tēpore in Barbarorū potestate relinquatur. Sed iis literis nihil impetravit. Desperata igitur cognati ope, ad Chrysum se conuertit: & solutione ab eo impetrata, Profacum abit. ac ne ibi quidem Imperatorē obtestari desinit, vt Chryso duos auri centenarios pro sui redemptione soluat, cū lōgē plus ex suis opibus rauerit. præter aurea & argentea vasa, & telam sericam, & vestes preciosas, quarum rerum copia mortalium locupletissimus fuerit habitus. Ille verò Protostratoris cognatione in vna lance animi sui pefata, pecunia verò eius in alterā collocata, & vtraque perpēta, posteriorē multum præ-

Expugnati crudeliter in terfecti, & in fossa vrbis sepulti.

Barnæ oppidi mœnia à victore euerfa.

Manuel Camyzes ad Chrysum de sicit. Nona utagœdia ex priore confurgens. Ex desperatione defectio.

Manuelis modesti apud deus, & patriæ amor.

Alexij auaritia & malus animus.

ἐπιλαμβάνεται, καὶ τὰ αὐτὰ ἐν ἑνὶ μηνῷ νήματι ζύγματι τε τὰ πάρεσ χηνομάμορος, καὶ κλίμακι ἐξενεμύνη τε ὑψοῖς ἢ πόλεως, τρεῖσιν ἡμέραις τὸ Βαρνάς κρητὲρ ἔτε δὲ ἡμέρας τὴν δὲ ὑάμιν ὁ βαρβαροπῆσιθεὶς (ὡς δὲ τὸ ὑπερδολογημῶν οὐδὲ βατὼν κατ' ὅ ὑπνωτῆσιν ἐν τὰ φω χεῖρας, ἔτε τὸ χεῖρας ἀνδραειδῆς, ὃν μόνος ἀνδρῆς χεῖρας, ἀλλὰ φιλαμάμοις δαμῶσιν ἐλασρέμῶσ, πάντας οὐ σωμαλῆσ ζῶντας, καὶ τῆσ τὰ φω ὡθεῖ καὶ χεῖρας ἐς ἰσόπεδον ἐπιχέας, πολυαὐδριον τὸν πῆπον δὲ ἐκνυσι. ἐπὶ τὰ καὶ τὰ τείχη κατασρέμῶσ, εἰς Μυσίαν ἐπάνεσιν, ἐναγίσμοσι τριούτοις καὶ τελεταῖς μυσταροπῆτασ τὴν μίαν τῶν σαββάτων, καὶ τῶν ἡμερῶν κυρίαν τε πικρῶσ καὶ τῆσ δὲ μὲν καὶ ταῦτα ἐφέρετο. ὁ δὲ γὰρ Πρωτοστρατορ Manuel ὁ Καμύτζης, χροῖσ ἐν Μυσίᾳ καταειργνύμῶσ, δεῖται τὸ ἐξ ἀδελφῶσ ἐβασιλέωσ, ἐκ τὸ οἰκείας ἐστίας λυθλιώσ, μὴ δὲ ὡσ κακῶσ ἐπὶ πολὺ παρεφθλιώσ παρὰ βαρβαροῖσ δουρικητοσ, ἐκ εἰχρῆσ καὶ πείθειν, δὲ ὡν ἐπέσελλε. ἀπφρηκῶσ οὐδὲ κηδεσλιώ, μέτσο Χρῦσον, καὶ παρὰ αὐτὸ δεῖται λυθλιώσ. καὶ ὡσ εἰχε τὰ ἡτημῶσ, πεπερασμῶσ, ἐκ Μυσίας ἐς Περόσσησ ἀπφσιν. ἀλλ' ἐπὶ ἐκέῖσε χροῖσ μῶσ κατ' οὐρησε, τὸ βασιλέωσ δεόμενῶσ, εἰπὼσ τῆσ Χρῦσῶ τὰ λύτρεσ κατὰ δοῖτο, εἰς δύο πῶσ ἐμῶσ χρυσοῦσ κεντλιωάρια, πολλὰ ἀναστίονα τέστων ἀφωρεθλιώσ φάσπων, πῶσ τῶν ἀργυρέων καὶ χρυσεῶν σκόλων, τῶσ σκελεκῶν τε νημάτων καὶ τῶσ ἀειφανῶν ἐσθμῶστων οἷσ ὑπερκόμα ρυθονέσαστῶσ ἀθεσῶστων φανείσ. ὁ δὲ τὴν χεῖσιν τὸ Πρωτοστρατορ ἐν πῶσ σῆσσι μῶσ τὸ φρενῶσ ζυγῆ καταθεῖσ, ἐν ἧσ πατέρα τὰ τέσσεσ χημῶσ, καὶ ταλαντεύων ἀμφοτέρεσ, πολλὰ

τῆσ ῥοσῆσ βαρυτέρωσ τὴν δὲ ὑτέρωσ εὐεσασκῶσ ἐπὶ ἀκροῖσ ὡσ ἐσφικίζετο τὰ ὑπὲρ ἐκεῖνσ γραφοῦμῶσ. ἀπειπῶν οὐδὲ Καμύτζης, ἐγὼ σὺν Χρῦσῶ τοῖσ ἀγγετέρωσσι Πρωτοστρατορ ῥωμαῖνοῖσ ἐπιθέσθῶσ. εὐμεσῶσ οὐδὲ Πελαγονίαν χηρεῖται, καὶ ῥαδίωσ ὑπάρχοῖται Περίλλαπον, ἐπιφύοῖται τὰ ἐξῆσ, ἀφισῶσ τὰ πόρρωθεν, διεκπῆπῶσσι Τεμεπῶν τῶσ Θεσσαλικῶν, τῶσ πηδῶστων ἐπιλαμβάνοντασ, ὡσ δὲ ἀκινῶσσι τὴν Ἑλλάδα, παλίμβολον πῶσασ τὴν Πέλοσῶσ. τότε ἡ δὲ ὑτέρωσ ὑποσῶσ καὶ τοῖσ παρῶσ ἐπῶσ ἐπὶ γήγαντασ. Ἰωάννησ γὰρ τοσ γῶσ Κύρωσ Σπυριδωνάμῶσ τσπῶνυμον, τὸ εἶδοσ φαῦλῶσ, τὴν ἡλικίαν φαυλότερωσ, σεσβῶν τασ ὄνησ, χεῖροναξ τὴν τέχνῶσ, τὴν τύχῶσ χροῖσ, τῶσ βασιλείᾳ τῶσ ὑπηρετέμῶσ, ταῖσ ἡσ ὡσ ἀλόγῶσ ποροδοῖσ καὶ ἀπαβάσσησ τῶσ ἔστω λεγομῶστων ταμειῶν φύλαξ παχθείσ, εἶτα τὴν ἀρχῶσ τὸ Σμολέων χηεῖσιν λαχῶν, κατὰ γινῶσσῆσ τὸ πεπομοφῶσ ἐυτέλειαν νοοσ καὶ ἀφελειαν, καὶ τῶσ δουρασοδῶσ τὸ χῶρασ ἐπαρθεῖσ εἰς ἀπνοίαν, διασέμῶστων ἐκείνω γίνετασ ἀντισῶσσησ, καὶ σατῶν, καὶ σῶλωσ καὶ ἀσερσῶστων συκῶσσησ χεῖρεσιν. ὁ ἡσ βασιλεύσ καὶ τείπε τότε κακῶσ τῆσ σωνῆθει καχῶσ ἐσ τρυχόμενῶσ, ἡσ ἐπῶσ μετὸ τὰ ἀρθεσ τὸ σῶμῶσ, τὸν ἐπιμηδέσ εἰχε κατ' ἀμφω δὲ ἡσ ἐπιμῶστων, καὶ εἰσ ἀνίμῶσ μικρῶσ ἐναλλόμενῶν τε καὶ ἐπεμβαῖοντασ, ὅτῶσ τὸν ἐξ ἀδελτοσ ἐκ ἐλύσατο, καὶ ὅτῶσ τὸν ἐπιδανὸν ἐν ἀθηροποῖσ Σπυριδωνάκῶσ εἰσ ὄνησ δὲ οἰκείων πῶστων ὅσῶστων ἐρυμνοτάτων κατέσθησ ἀρχοντασ. διχῆσ οὐδὲ διαεσῶσ τὸ σωμαρόμῶστων σεσῶστωσ, τὸ μῶσ τῶσ γαμῶσ παρῶσ ἐσ Ἀλέξῶσ τῶσ Παλαμολογῶσ, τὸν ἀθηροπῶστων μεπόντῶσ Σπυριδωνάκῶσ, τὸ δὲ ἐξέπῶσ τῶσ εἰσ τὸ Οἶνεπολίτῶσ

poderare deprehendit. Itaq; flagitationes eius nec extremis aurib. admifit. Vnde Camyzes desperatione coactus, statuit cū Chryso finitimos Profaco Romanorum agros vastare, ac Pelagoniā celeriter subigunt: & Prilapo sine difficultate potiti, ordine cætera inuadūt, remota ad conditionem impellūt, per Tēpe Thessalica penetrant, cæpestria occupant: Græciam commouent, Peloponnesum ad rebellionē instigant. Tūc & alius seditiosus, velut olim terræ filij, extitit, Ioannes Spyridonaces Cyprius, homo deformi vultu, statura fœdiore, strabis oculis, fordidus opifex, fortuna infima. Sed dum Imperatori inferuit, mirabilibus successibus & promotionibus interioris fisci custodię præficitur. Deinde Smolanis præpositus, eū à quo missus erat, aspernatur vt vili & simplici ingenio præditum: & difficili prouinciæ aditu fretus, bifariam illi resistit, inopinatum & pessimū infortunium. At Imperator tertio tum malo conflictans, familiari sibi articulari morbo, duplici pœnitentia supra modum angebatur, quod nec consobrinū redemisset, & nequam hominem Spyridonacem, cum suo dedecore tot munitissimis vrbibus præfecisset: & copiis quas coegerat, in duas partes distributis, alteram Alexio Palzologo genero suo tradit, vt homuncionem Spyridonacem vlciscatur: alteram ad Oenopolitam O.iiij.

Pecunia amor hominem insanire iubet.

Ex desperatione violenta consilia.

Et bellici conatus.

Spyridonace defectio. Ex utagœdia ita gœdia oritur.

Infidelis subditus dominum aspernatur.

Vetus verba iubet, compe des quas ipse fecit, ipfas vt gefcet faber.

Alexius tandem seditio sos coeret.

Ioannem, qui Protostratori resistebat, mittit. Ac Imperatoris gener Alexius prudentia & audacia adhibita, Spyridonacem exiguo cum labore deuincit, & nanum illum in Mysiam fugat. Protostratoris verò rebellio cū longo sanè tempore durasset, prospero exitu est terminata. Nam Imperator cū aliis artibus & dolis Chrysū circumuenit, tum neptem Theodoram, pridem Ibanco desponsam, Byzantio accersitam illi vxorem dedit. Et hac ratione Pelagonia & Prilapo recuperat, Thessalia quoque Camyzen expellit, aliàs prælio victum, aliàs vltro fugientem. Tandem ipso etiam Stano eiicit, quò vtin asylū inexpugnabile se receperat. Huiusmodi præclaris operibus post diuturnam desidiã & ignauiam editis, Byzantium recurrit. Tunc Stromiza quoq; potitus est, ibi etiã Chryso circumuento, & pacem cum Ioanne fecit.

Seditiosus exiguo labore oppressus.

Chrysus dolo circumuenit.

Camyzen Thessalia & Stano pulsus.

Ad tempus comoda fortuna Alexius vititur.

Exordium Nicetæ ad rerum gestarum narrationem deinceps continuatam ac commodatū.

Iustus atque honestus animus pacis nihil non efficit.

Ἰωάννην τῶν Πρωτοστράτορος ἀντικαθίστα μύρον. ὁ μὲν ἐν τῇ βασιλείᾳ χαλεπῶς Ἀλέξιο ἀρετῶν καὶ τόλμης ἐνδείξασθαι ἐμφορεῖται, τὸ Σπυριδωνάκιον καὶ ταλαιπώρον ἐξέλασεν ὡς πόνω βραχέϊ, καὶ φυγάδα πῆσεν. οἱ τὸ πωλύμικτον ἀνδράειον ἐς Μυσίαν. καὶ τῶν Πρωτοστράτορος ἀντικαθίστα μύρον διήρκεσε χρόνον, ἄσιον ἢ καὶ αὐτῆς πρῶτος ἐδέξατο. ὁ γὰρ βασιλεὺς ἀλλὰ τε μετὰ δόδοις ἐχρησάτο, μὲν ὑποουλίας μετῴνη Χρύσον, ἔδην ἔτι τὴν θυγατέρα παρὰ Θεοδώραν, μὲν τῶν Ἰβανῶν κατηγήνησεν ἐμφορεῖται αὐτῶν εἰς εὐνέην, ἐν Βυζαντίῳ μεταμάρτυρον. καὶ τέτοις τοῖς μεσοδύμασι ἀνασώζειται Πελαγονίαν καὶ Πριλάπον, καὶ Θεσσαλίαν ἀπανίστησι τὸ Καμύζιον, πῆ μὲν πολέμῳ καταξοπέμενον, πῆ ἢ φυγῆς ἐδελεοντὶ ἀπὸ μύρον. ὕστατα ἔτι αὐτῶν τὸ Στανὸν μετὰ νείων δὲ εἰκνυσαν, ἐν ὧς εἰς ἀνάλωτον ἀπέδρα κρησφύρηται. καὶ τοῖσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν περὶ ἀνδραγαθίας, ὅτι μακρὸν ὄφθέντα οἰκιστὸν καὶ ἀπολλύμενον, εἰς Βυζαντίον ἐπανήδραμε. τότε ἡ καὶ τὸ Στρεμμυίτιζος ἐνεστάσεν, ἀπάτη καὶ ταῦτα τὸ Χρύσον περὶ ἐλθόν, καὶ τὰς περὶ Ἰωάννην ἀπονείας ὄξεπέσαν.

8 Ἀλλὰ μέχρι μὲν δὴ τέτων εὐδρυμῶν ἡμῶν ὁ λόγος, καὶ δεξιὰς φέρει ἐδῶ, τόδ' ἐνταῦθεν ἐκείνη ὅπως τῶν λόγων χηρῶμα, τίνα γὰρ γνώμην ἔχον εἰκόσ, τὸ τὰς κοινὰς διεξιέναι μέλλοντα συμφορὰς, ὡς ἢ τῶν πόλεων αὐτῆς πεπεραταῖαι βασιλῆς, τῶν γίνων ἀγγέλων βασιλευσάντων ἐβελέμην μὲν οἷός τε εἶδ' διεξελεβεῖν ἀξίως τῶν λόγων τὰ πάντων τῶν κακῶν ἀθεωτότατα τε καὶ χαλεπώτατα. ἐπεὶ δὲ τῶν ἀδυνάτων, ἐν ὅσπῳ μὲν δὴ καὶ ποινῶν σωμα τὴν δὴ γῆσιν, κερδαλεωτέρας ἐσομένῳ δὴ πῶς τοῖς ἐψήροισι, ὅτι τὴν

τὴν τῶν ἀλλήλων ἀκουσμάτων μερίσιν, καὶ τὴν ἐνταῦθεν τῆς πλείονος λύπης ὑφάρμεσιν. εἶχε μὲν οὐδὲ βασιλεὺς Ἀλέξιος τὸν ἀδελφὸν Ἰσαάκιον καθήρηκας τῆς ἀρχῆς, δέν ἢ μὴ πάντῃ ἀμελήσει τῆς φυλακῆς αὐτοῦ. ὁ ἢ λαδομύρον ὡς ἐγκύριον τοῖς πλείοσι ἀσυμφορῶν, καὶ εἰσὶν ἀναπόνητοι, οὐτὲ μὲν ἢ δίκην δι' ὕλας ἢ εἰσὶν ἀδύπνητοι, καὶ τὰς χρόναις φιληδύσα μεταβολαῖς, ἀλλ' ἐπεισὶ καὶ ταχέως, καὶ ἀφόσως ἐπιπέσειν φιλεί τοῖς ἔργοις ῥέουσιν ἀδίκησιν. ἐνδείξασιν τῶν κασιγνήτων δέξοντι καὶ τοῖς κίονας, οἱ περὶ τὸν πορθμὸν ἀκταῖοι καὶ δυάζοντες Ἰσανταμ, βίσιον ἔχειν ἀπέτον, καὶ πᾶσιν ἀνεπίγλητον εἶδ' τὴν εἰς αὐτὸν δέσποισιν. καὶ οὐδὲ τὸ βουλομύρον παντὸς, ἔοι ἐν γῆρας μελίσα τῶν λατίνων, εἰς Ἰσαάκιον ἀπαπέων οἷς καὶ κρυφίῳ κοινωνῶς ἐδὲ ἐκκνυτο βουλομύρων, ἐπόσει τὴν ἀντιπάθειαν ἐβουασοδύμων, καὶ τὴν Ἀλεξίου καθάρσειν ἐμετῶδ' ὄσον, γραμμάτια πρὸς Εἰρηνίαν πέμπων τὴν θυγατέρα, κοινὸν λέχρος Φιλίππῳ τῶν κρατουμένων ἔπει τῶν Ἀλαμανῶν, πρὸς τὴν πατρῴαν ἐνδείκτιν ὑπαλείφοντα, καὶ κείθεν δεσποτώματα ἔχον ἀντίγραφα, τὸ πομπέον αὐτῶν εἰσηρομύρον. εἶτα καὶ τὸν ἕνα τούτου Ἀλέξιον τῆς εἰρητικῆς ἀνεκῶς, ἐλδύθερον ἀρῆκε ξεφεαῖς, ἐν ἢ τῶν μέλλειν καὶ τῶν Πρωτοστράτορος ὀξείνας, κατὰ λύσας εἰς Δυμοκράνειαν, σωλέδημον καὶ τῶν ἐπιγματο. ὁ ἢ καὶ γνώμην δὴ πῶς εἶναι τῶν πατρῶς πασάων πηλὸν περὶ δρασμοῦ κοινολογιστάμυρον, σρογύλης ποροεῶν μερίσιν πῶς, ἐκαμεροφυλακῆς δεδῶν ἐν θαλάσῃ τὸ ὄρημα, καὶ τὸ ἴχνη ἐν πολλοῖς ὕδασι. ὡς δὲ ἐπέσει καμῶς πρὸς τὴν ἀπαρσιν οὐκ ἀνάσσιος, ἢ μὲν ναῦς ἰστικῆς πτεροῦται, ἔκατ' οὐρον φέρεται, καὶ ποροσεκείλη τῆ κατ' Ἑλλάσποντον Ἀυλωνία, τὸ ἢ

ob moderatam tristitiam rerum commemorationem, & doloris diminutionem. Alexius fratrem Isaaciū Imperio deiectum excæcarat: sed cum eius custodia non profus negligenda esset, oblitus, plerisque iniuri calamitates, nec deleri posse: & Vindictam non perpetuò stertere, sed seris gaudere mutationibus, & celeriter ingruentem tacito eos pede consecrari, qui nefaria facinora perpetrent: fratrem iuxta duas columnas quæ in freti littore sunt, liberè viuere passus est, neque quenquam ad eum traicere vult. Erat igitur cuiusvis Isaacium adire: tum verò Latinorum, cum quibus arcana consilia de viciscendis iniuriis & enertendo fratre Alexio conferebat, literis ad Irenem filiam missis, Philippi Alemannorum Regis coniugem, quibus eam ad opem sibi ferendam instigabat, atque inde literas recipiebat, quibus quid agendum esset monebatur. Deinde filius quoque eius Alexius, custodia eductus, liberè quò libuit ambulauit: & ab Imperatore contra Protostratorem exituro, itineris comes est assumptus. Is verò de sententia patris, cū Pisano quodam maximæ rotundæ nauis domino, consilio fugæ inuito, nauigandi opportunitatem captabat. Quæ cum contigisset, maius nauigium plenis velis ad Hellepontum Auloniam fertur: minus ve-

Tragediarū Alexij prima, Alexius ipse cōscientiæ vinculis alligatus.

In Alexium animi oculis orbem, Isaacius excæcatus cōspirat. Tragediæ summæ protasis literæ ad Irenem.

Alexij (qui fuit Isaacij filius) ex custodia liberatio.

Fuga eiusdē multis dolis operata.

ed, Athyræ, Alexij recipien- di causa, appulit: & quo id consilium lateret, nautæ are- nam intulerunt, saburrandi scilicet vacui nauigij gratia. quo Alexius, Damocrania eò profectus, confcensu, ad magnam nauem peruehitur. Fuga eius cognita, mittuntur ab Imperatore qui nauem perscrutentur, nec tamen Alexium deprehendere potuerunt. Nam coma in orbem rafa, & Latina veste induta, vt in turba magna obuersans, inquisitores la- tuit. Perductus in Siciliam, forori indicatur: quæ iusto præsidio misso, fratrem am- plexa, maritum Philippum orat, vt patri suo pro virili opem ferat, simul & imperio & lumine priuato: & fra- trem quoque iuuat exulem & extorrem, & errantium stellarum instar vagantem, neque quicquam ferrentem secum præter corpus. Sed præter hæc, alia quoque in mentem mihi veniunt, quæ negligenda non sunt. Ange- lici nominis fratres cum aliis rebus Imperium perperam administrabant, vt iam diximus: tum pecuniæ cupidi- tate æstuantem, neque iustis rationibus opes augere volebant, nec ea quæ coegerant, conferuabant, sed am- babus manibus dissipabant, non tam superuacuo comi- tatu, & preciofo corporis ornatu, quàm meretricibus & cognatis reipublice prorsus inutilibus largiēdo. Vnde nouis vectigalibus insti- tutis, non modò Romanas vrbes & prouincias exhauriebant, sed Latini

Seta nimis Alexij imperatoris con- filia.

Alexius filius peruenit ad fororem Irenē, à qua recipitur, Philippoque commendatur.

Comnenio- rum fratrum rapacitas & profusiones; alia tragœ- diæ Alexianæ pats. Accelerat enim mali ministri pœnas in dominos iniustus.

ταύτης ἐφόλιον, κατὰραν ἐς τ' Ἀθύραν ἔπι τῶν δὲ ξαυτῶν Ἰαλίον, πιδέν τ' σκίπυ ἀφάρατον, ἐνεφύρει ψάμα τον, φόρον ἐσο- μύλιον τῆ νηὶ κεκενωμένη δῆθεν τ' ἀρω- γίμων. ὁ δὲ Ἀλέξιος ἐν Δαμοκρανείας ἐνεῖσε πῶδρα γρόμυθ, τὴν ὀλκιάδα ἐ- σήσι, κὺ πωρὸς τὴν νῆα μετακομίζετα, γνωθεῖσις ἢ τῆς τούτε φυγῆς, πένυποτήμ μὲν πῶδρα τῆ βασιλείας οἱ τὸ πλοῖον ὄξε- ροβήσοντες, οὐ μὴν ἴχυσαν συλλαβεῖν τὸν Ἀλέξιον. οὗτος γὰρ τὴν κόμην κειρά μύρος πῶδρα ὄχλα, κὺ τὴν αὐτὴν τοῖς Λατῖνοις σολὴν ἐνδυσάμυρος, ὡς ἐν ὀμίλῳ πολ- λὰ συνασπρόμυθ, τῶς διαφάντας ἐ- λάνθανεν. ἀπαρθεῖς οὐδ' ἐς Σικελίαν, δῆ- λθ τῆ ἀδελφῆ γίνετα. ἢ ἢ δρυφοραία, ἰκαλίω δ' ἄποσείλασα, τὸν ἀδελφὸν ἀγκυ- λίζετα, κὺ δέιτα τῆ ἀφρός Φιλίππου, τὰ δυνάτὰ τῶ πατρὸς ἐπαμύνα, φάθ ἄμα κὺ κείτῳ ἐπὶ τῆ γνησίων ἀφρη- μύθ, κὺ τῶ ἀδελφῶ ἐπαρήξεν ἀεγρ- τε κὺ ἀπόλιδι κατ' ἀσέ-τας μεταφρε- μύθ τοῖς πλάνηταις, κὺ μηδ' ἐπαγρ- μύθ πλὴν τῆ σάματος. ἀλλὰ γὰρ πωρὸς τούτοις, κὺ ἄλλα μοι ἔπιρρεῖ, ἀ μὴ χρεῶν παρῶφεδρ. οἱ Ἀγγελώνυμοι κα- σίγητοι κὺ ἄλλως μὲν πλημμελῆς διώκου τὰ τῆς ἀρχῆς, ὡς ἦδη λέξαπτε ἐχρόμυ, μάλιστα ἢ φιλοχρηματῖαν νο- σουῦτες, οὐτ' ἀπὸ δικαίων πόρραν πλετῆν ἠείχοντο, ἔτε συνείχον τὰ συλλεγρόμυα, ἀλλ' ὄξεφρεον ἀμφοτέραις αὐτὰ κὺ πν- ρετῆ μὲν δεραπέια κὺ κόσμῳ πολυτε- λείσάματθ, πλέον δ' ἀπεπλούτου πωρὸς ἐταεῖδας κὺ συγχρηῖς ἀλυσιτε- λῆς παντάπασι τῶ κωνῶ. οὐ μόνον τῶ- νυ τὰς Ῥωμαϊκὰς πόλεις ἐκαλαμύρτο ἔ ἀπεφύλλιζον, ὄριετα ἢ τῶ κωνῶν εἰσφο-

etiam

ρῶν καθιστάμυροι, ἀλλὰ κὺ τῶς ἐν φυλάτῳ Λαπίδων ἐν οἷς εἶχον, εἰσέπρωπῶν πολ- λήκεις οὐδ' τὰς πωρὸς Βενετῖκοις ξυωθῆ- κας πῶδρα βλεψάμυροι, αὐτοῖς τε ἐς χρη- ματὰ ἐζημίωσαν, κὺ τὰ πλοῖα τούτων ἠρ- γωρολόρου, κὺ τοῖς ἐκ τῆς Πίασης αὐ- τοῖς ἐπανέσησαν. ἀμέλει κὺ ἠδ' ὄραν ὅτῃ μὲν τῆς πόλεως ἐνδεδεν, ὅτῃ δὲ κὺ μέστω τὴν θαλάτταν, δὲ μάλιστα ἀμφοτέρω τὰ ἠρη χωροῦντα, κρατουῦντα τε ἀνὰ μέρος κὺ κειρά μύρος, κὺ παλιώξην ἐντεῦθεν κὺ ἀπισυλόσιν.

9 Ἀτὰρ οἱ Βενετῖκοι παλαιῶν μεμ- νημύροι πωρὸς Ῥωμαῖοις ἀπονδῶν, κὺ μα- τα χερῶσαν πωρὸς Πισαῖοις τὴν σφετέ- ραν δεξίωσιν οὐκοῦδ' ὄραν ἀνεχρόμυροι, δῆλοι ἦσαν Ῥωμαίων κὺ βραχὺ ἀφιστά- μυροι, κὺ μελετῶντες ἐν κηρείοις τὴν ἀν- πλώπῃσιν, κὺ μάλιθ' ὅπ κημβισδόμα- τθ ὁ Ἀλέξιος, οὐκ ἀπεδίδου σφίσι χρυ- σίου μνας ὀχλοσῆας, ἐνδεούσας ἐπ πωρὸς π' ἀπαν ὀφείλημα ἢ δέκα πωρὸς τοῖς πέντε κεντῶαρίων, ἀ συνῶδετῶ δουῶα τῶς Βενετῖκοις ὁ βασιλδὸς Μανουῆλ, ἠνί- κα σωειληφῶς τοῖς Βενετῖκοις δημόσια τὰ τούτων ἔδετο χρήματα. ἠδ' ἢ δεινὸν οὐκ ἐλάχσον, κὺ ὁ τῶν κωνῶν Δούξ Βε- νηκῶν Εἰρίκος Δάνδουλθ, ἀνὴρ πηρὸς μὲν τὰς ὀφείεις, κὺ τῶ χρέων πέμπελος, ἐπιβουλώτατον δὲ πωρὸν Ῥωμαῖοις ἐφθνερότατον, ὅς παιπαλῆμα ἀν ἀγρ- τείας, κὺ φρονηώτερον ἢ φρονημῶν ἐ- αὐτὸν ὀνομάζων, ἐδοξομανῶν ὡς οὐχ ἐ- περε, θανάτῳ ἐπιμάτῳ, τὸ μὴ ἴσαδρ Ῥω- μαῖοις δίκας τῆς ἐς τὸ γῆδος αὐτῶ παρσι- νίας, φρεσὶν ἀναπεμπάζων κὺ λογιτεύων, ἐπόσις κακοῖς οἱ Βενετῖκοι ποροστομίλη- σαν, ἢ Ἀγγελώνύμων ἀδελφῶν ἀνασ- σῶντων, ἔ πωρὸς τούτων Ἀνδρονίκου, κὺ ἀνό- πῃ ἐπ τῆ Μαιουῆλ τὰ τῶ Ῥωμαίων σπῆ-

etiam nominis gentes, quan- tum poterant, tributis vexa- bant. Venetos quidem sæpe pactis & conuentis violatis, pecunia mulctarunt, & ve- ctigal ab eorum nauibus exegerunt: & Pisanos cum eis ita commiserunt, vt aliquan- do intra ipsam urbem, ali- quando in mari congregere- rentur, victoria nunc his nūc illis fauente, & mutuo sese fugarent & spoliarent.

9 Cæterum Veneti anti- quo Romano scedere pro- lato, suam dignitatem ad Pi- fanos translata esse ægrè fa- ferentes, à Romanis paula- tim alienati, se vicissim no- stris per occasionem ægrè fa- cturos ostendebant, præfer- tim cum Alexius per auariti- am cc auri minas, quæ de- bito xv centenariorum auri adhuc deerant, non solue- ret, quos Manuel, cum Ve- netorum bona publicasset, se pensurum pepigerat. Ne- que minimum malum erat Dux Venetorū Ericus Dan- dulus, homo cæcus ille qui- dem & capularis, sed Roma- nis infensissimus & infidio- sissimus, vt calliditate singu- lari, ita arrogantia immensa, vt se prudentum prudentis- simum appellaret, & glorio- læ cupiditate omnes supera- ret. Is vitam sibi morte acer- biorē fore putabat, nisi gen- ti suæ factas à Romanis con- tumelias vlcisceretur: animo repetens, & recensens quot malis populares fui, Angelis fratribus imperantibus, affe- cti essent, & ante hos An- dronico & Manuele rerum

Et dum aliis exitium mo- liuntur, in seipsos con- spirant.

Veneti ini- quis modis vexati, à Græ- cis paulatim alienantur.

Principis auaritia rem- pub. pessun- dat.

Hentius Dandulus, firmissimis ingenij ocu- lis præditus, stupidus & su- perbis Græ- culis bellum parat, contumelias sur- genti illatas vlcisci con- stituens.

Prudenter auxilia ad- fecit.

Et consilia cum Græcorum hostib. comunicat.

Dum Græci stent, Latini vigilant & in eorum societate.

Belli apparatus maximus.

Naui maxima, cui cognomē Mundus.

Ingens exercitus in Græcos.

Non defant hostes eis quos diuina ultio euertere decreuit.

potientibus. Sed quia norat, in suum caput redundaturū, si quid cum sola sua gente contra Romanos conaretur, de auxiliis aliorum asciscendis cogitat, arcanisque cum iis communicandis, quos norat irreconciliabili odio à Romanis dissidere, eorumque felicitati inuidere. Cum autem ipsum tempus nobiles quosdam Toparchas, qui Palæstinam visere cupiebāt, sponte obtulisset, societatem & fœdus cum eis contra Romanos coit. Erant ij, Montisferrati Marchio Bonifacius, Flandriæ Comes Balduinus, Comes S. Pauli Ericus, Pleæ Comes Doloius, & alij complures audaces bellatores, & statura suis hastis propemodum pares. Igitur toto triennio Venetiis fabricatæ sunt celeres naues equestres c & x, naues longæ l x, rotundæ ultra l x x sunt coactæ, quarum vna ob insignem magnitudinem Mundus ab eis appellabatur. Eas naues constituto tempore conscenderūt equites cataphracti m. scutati x x m. plurimis armorum generibus instructi, sed plerique Zagrotoxotæ. Classe ad oram soluendam parata, malum malo cumulatur, & fluctus fluctum vrget, vt dicitur. Nam Alexius, Isaacij Angeli filius, literis veteris Romæ pontificis, & Regis Alemanix Philippi instructus, qui piraticis istis collegiis plurimum se debituros profitebantur, si adolescentē in patriam Imperium resti-

πρὸς ἀπέπειθε. εἰδὼς, καὶ τῆς ἑαυτοῦ κεν- αλῆς ποροχρησῆν, εἴη που Ῥωμαίους ἐπι- βουλον μὲν μόνων τῶν ὁμοφύλων ἐργασ- ταί, καὶ ἄλλοις ποροσθεβέει συλλήπι- εας σὺπέπειται, καὶ τοῦτοις κοινὰ νῆσται ἢ ἀπορρήτων, οἳ ἤδη πορὸς Ῥωμαίους ἀσπ- δον μῖτος ἐξέπονται, καὶ τοῖς τοῦτων καλοῖς βᾶσανεν καὶ λίγρον ἐνατενίζοντας. τῆς καμεθὺ χορηγήσαντος αὐτομάτως τοπάρ- χας πνας εὐχρηεῖς, οἵπνεις πορὸς Παλα- σῆνω ὄρμων ἑσπέει, καὶ κοινὸν ποροχρη- τούτοις συγγενεῖται, καὶ σνω μῶτα ἐπασπ- ταί τῆς καὶ Ῥωμάων κινήματος ἦσαν ἡ οἰ- τοι ὁ Μόντις φρεῖα τῆς μῆρκεσιθ Βονιφά- πιθ, ὁ κόμης Φλάνδρας Βαλδουίνθ, ὁ κόμης τῆς ἀγίου Πύλου Εἰκος, καὶ ὁ κό- μης Πλέης Δολοίος, καὶ συχοῖ ἑτερο- πολμητῆται πολεμισταί, καὶ συμμηκίζομι- νῆτω ὅτ τῶν δουλιχῶν τῶν ποροχρησῆν τῶν ἡλι- κίαν ποροφαινοντες. ναυπηγηθέντων οὐ- εἰς Βενετῆων δι' ὄλων ξιῶν λυκαβαῆται, πορομῶνων μῆρ ἰπποαγωγῶν ἑκατὸν δέκα, καὶ νῆσται ἡ καμεθὺν ἐξήκοντα, εἴη δὲ πλοῖσται σνω ἀθεριθέντων ποροχρησῆν μεγίστων ἡ- πῆρ τῶν ἐβδομήκοντα, ὧν ἐν Κόσμος παρ- αὐτοῖς ὠνομάζετο, ὡς πολὺ τῶν ἄλλων ἡ ποροφρεῖν ἐς μέγεθος, εἴησιν ἐν ποροχρη- γελίας αὐτῶν ἰπποθ μῆρ χιλία σιδήρη, κατὰ ποροχρησῆν, ἀσπῆς ἡ ἑρισμυεῖα, εἰς ἡ- πλίτας πλείους διηρημῆται. μέγιστα ἡ εἰς τοῖς καλουμῆτοις Ἰζαχσοπέοτας, ὡς δὲ ἡ καὶ ὁ σὸλθ πορὸς ἀναγωγῶν ἐτοιμος, κα- κὸν ὅπῆ κακαὶ ποροσβάλλει, καὶ κύμα, ὁ φασῶν, ὅπῆ κύμα π Ῥωμαίους ὅπῆ κυλίνδι- ταί. Ἀλέξιθ γὰρ ὁ παῖς Ἰσαακίου τῆς Αἰ- γάλου γράμμασιν ποροδξαθεῖς τῆς Πάπ- ρώμης τῆς ποροσβυτέρας, καὶ τῆς ἑρηγῆς Ἀ- λαμανίας Φιλίππου, χεῖριτας μεγίστας ὁμολογοῦντω. τοῖς ποροχρησῆν τοῦτοις ἐργασηεῖσι, εἰ τὸν Ἀλέξιον εἰσδέξονταί,

καὶ πορὸς τῶν πατερόων ἐπαναγῆσιν βα- σιλείαν, τεισάσθ μῆρ καμεθὺ τῶν σὸ- λα ἐφίσταται, ὡς ποροσβλέπεται, ὡς οὐ μῶ- τον τὸν καὶ Ῥωμαίων ληστρῶν ἐκπλοου μεταχρησῆστων πορὸς τὸ ἀπορμον, καὶ ἡμεροφάσων πορὸς τὸ ἀπορσωπον, ἀλ- λα καὶ χημῆστων ἀποθεραπύστων σω- ρείας τὸ κερδαλέον ἐμείνων καὶ φιλοχρη- ματον τρεῖσται. τὸν τοίνυμ Ἀλέξιον οὐ μῆρ τῶν τῶν ἡλικίαν ἡ τῶν φρένας νεάζον- τα πνωσῆσται πάντες καὶ ποροχρησῆσιν ἐν- τωέντες ἀπῆρες ποροχρησῆστων, ἐμείνοις ἐν ὄρμοις σνω δέει παρῆπεισαν, ἀ μῆδα- μάς ἐπεφύκει πέρας λαβεῖν. οὐ γὰρ μόνον θαλάσσας χημῆστων ἀπῆσται μῆτοις κα- τῆσται τὸ μεροχρησῆν, ἀλλὰ καὶ σνω μῆσιν καὶ Σαρρακηνῶν μῆρ ὅπῆ ποροχρησῆστων Ῥω- μάων, καὶ τεισῆστων νῆσται πῆσται πῆσται. τῶν δὲ μεῖζον ἐ ἀποπάτασιν, παρῆσται ποροχρησῆστων, ὅπῆ τῶν Λατῆνοις ἀσπῆ- ζεται, καὶ τῶν τῆς Πάπῆ ποροχρησῆστων κα- νισμὸν, μετὰ θεσῆν τε καὶ μετὰ ποροχρησῆστων τῶν παλαιῶν Ῥωμαίους ἐδῶν, συγγατέθετο. καὶ δὲ ὁ μῆρ σὸλθ τῶν ποροχρησῆστων λύσας, κατῆσται πορὸς Ἰάδαρα, καὶ ἡ αὐτῶν ποροχρησῆστων, δέξαν οὐτῶ τῆς Βενετίας Δανδούλω δουκῆ, ὡς δὲ τῶν παλαιῶν σνω δῆσται πορὸς τοῖς ἐν γῆσται ἐμείνων ποροχρη- βλεψῆσται μῆτοις. ὁ δὲ γε κατῆστων Ῥωμάων Ἀλέξιθ, ἐν πολλοῦ τῶν τῶν Λατῆνων ἐ- νωπίζομῆσται κινήσιν, πορὸς οὐδὲν πῆσται ἀμει- νον ἑσπῆσται τε καὶ Ῥωμαίους δέεικετο. τὸ γὰρ ποροχρησῆστων ἐς μελακίαν, ἰσῆσται ἑχει πορὸς καὶ τῶν βλακῆστων πορὸς τῶν κοινῶν καὶ τῶν δέοντα, οἳ ἡ ποροχρησῆστων ὄρῶν φύλακες ἐκτεμῆσται, ἀ τοῖς βασιλεῦσιν ἀείσται πορὸς κωμῆσται, καὶ σῆσται ἑσπῆσται ἀλῆσων, εἰ- πῆσται ἡ καὶ ποροχρησῆστων ποροχρησῆστων, ἐ ποροχρησῆστων πῆσται καὶ διηπειρωμῆσται τὸν ἑσπῆσται κινήσων, τοῖς ἐκτεμῆσται ποροχρη-

tuerent : aliquanto post cupidissime ad classem & peruenit & excipitur, vt qui nō tantum latrocinium illud contra Romanos institutum, promouere, & honesta specie fucare, sed & pecuniarum aueritiam explere posset. Is nō atate magis quam animo puer, à viris callidis & verfatibus susceptus, pepigit & sacramento firmavit, ea se præbiturum, que perduci ad exitum minime poterant. Nec enim maria pecuniarum duntaxat, illis postulantis promittit, sed & auxilium contra Sarracenos cum Romanis militibus & l. trirēmib. Et quod maius est ac longè absurdus, Latinorum deprauatam religionem amplectitur, & priuilegiarum Papalium inno- uationem, & veterem Romanorum institutorum mutationem pollicetur. Classe Iadara prouecta iussu Danduli Venetorum ducis vrbs obfidetur, ob vetus quoddam fœdus violatum, vt aiebat. At Romanorum Imperator Alexius, iampridem Latinorum motu audito, nihil præparauit, quod è re vel sua priuatim, vel publicè omnium esset. Nam immodica mollicies rebus gerendis nihilo arrior est quam dementia. Et spadones syluoforum montium custodes, qui Imperatoribus tanquam sacri luci, aut diuini paradisi venandi gratia consecrati sunt, parcebant arboribus, & extremum periculum iis minitabantur, qui ad fabricandas

Quibus conditionib. Latini cum in fœdus receperunt.

Nicetas Græcus Latinorum religionem deprauatam esse asserit.

Alexius, superbia excelsus, contra belli leges peccat, quæ aduersarium quantum infirmum nolunt cõtemni.

Spadonum Græcorum dementia.

naues ligna inde peterent. Adhuc classis dux Michael Stryphnus, cui Dominæ foror nupta erat, non tantum clauos & ancoras auro permutare, sed vela etiam & rudentes vendere solitus, longis nauibus prorsus omnibus naualia Romana spoliaturat. Imperator verò væcorides homines pessima facinora perpetrantes aded non castigabat, vt iis cum primis propitius esse videretur. Iâ quia libenter domi defidebat, nunc colles æquabat, & valles complanabat, & areas faciebat: nunc Latinæ classis expeditionem à cœna pro ludicro deridebat, & vt fabulam eleuabat ea pericula, quæ multi audiebant, & velut in conspectu habebant. Postquam verò Latinos Iadaris ad deditiorem compulsi, Epidamni appulsi, & Alexium Imperatorem ab Epidamniis salutatum esse: haud dubiis nunciis cognouit: vt de piscatore proverbio dicitur, ictus sapere incipit, & scaphulas putrescentes & erofas à vermibus vix x x reficit: & mœnia vrbis obiens, ædes extrinsecus eis contiguas dirui iubet. Classis Epidamno ad Corcyrâ prouecta, Constantinopolim versus vela facit. Nam Occidentales multo antè norant, *Romanum Imperium iam nihil esse aliud nisi crapulam & ebrietatem, nec aliud esse Constantinopolim quam Sibarim illam luxu celebrem: & prosperam nauigationem mira-*

Classis dux auarus, dum sibi consulit temp. perdit.

Stultus princeps iis est propitius quos vt omnium perniciosissimos de medio tollere debuit.

Hostes stultus super mœna debellat.

At stultorum cogitationes vanæ sunt.

Et tandem iacti, sed serò sapiunt: quum sæpius inutilis & insipientis illa sit sapientia.

Quid tunc fuerit Græcorum imperiū restis omnium exceptione maioris vox obsecranda.

μήροις ἐκείθεν ἔβλαψεν ἅπαντα ναυπηγήματα. καὶ μὲν καὶ ὁ τῆς σόλου δουξ Μιχαὴλ ὁ Στρυφνός, κασιγνήτη τῆς δεσποίνης σωμαζόλυ μὲν ὄν, δεινότητος ὡν μὴ μόνον ἰσχυροῦς καὶ ἀγκυρῶν χερσίου ἀλλὰ ἔαδεν ἀλλὰ καὶ λαίφρον ὄντι δέδωκε, καὶ ἔξαρνη εἶσθε παρόνομα, ἀπαξάπαντος πλοῖα μακροῦ τὰ νεώρεα Ῥωμαίων ἐκένωσε. καὶ βασιλῶς οἷς οὐκ ἐπέτιμα τοῖς ἀβελτέροις τὰ ἴψα κακῶν κἀκίσεια δρώσιν, ἐπὶ δουκῶν τοῖς γνομήτοις ἠλίσκετο. μάλιστα μὲν οὐ καὶ αὐτὸς οἰκουεῖα χέρον, καὶ μὲν γὰρ ἰσοφα κατῆρει, καὶ ἀπεπλήρου φάραγγας, ἀλωαὶ αὐτεργάνων. καὶ εἰς ἐπιδείπνιον εἶχε γέλωτα τὴν τῆς Λατινικῆς σόλου ὑπὸ πλοῖα, καὶ ὡς εἰς μῦθον ἀπύλανε τὰ τοῖς ὡσὲν ἐναυλα δεινὰ, καὶ πρὸ ὀμμάτων πολλοῖς κείμνη. ἐπειδὴ παρεστήσαντο μὲν οἱ Λατῖνοι τὰ Ἰάδαρα, τῆ δὲ Ἐπιδάμνῳ προσώκειλαν, καὶ βασιλῶς Ῥωμαίων ὁ σωμαζὸν ἐκένωσε Ἀλέξιος ὁ δὲ τῆς Ἐπιδάμνιτων ἀνηγρόντο, καὶ τὴν πρὸς τούτων φήμην ἀναμφείσαν ἐχεν ὁ βασιλῶς, γίνεται παρσιμιάδης ἀσφαλῶς, ὅς πηγεῖς κομίζετα νοῦν, ἤρξατο τῶν ὄντων ὄντων ἀπὸ τῆς σωμαζίδων ὑπόσταθεα τε ἔσειπιδεσάτα μέγας ἐς ἐκόνον ἀρῖθ μού μνημα. πρὸς ἐλδων ἡ τὰ τείχη τῆς πόλεως, τὰς ἐξωθεν οἰκίας κατερείπειν προσέταττον. ὁ δὲ σόλου ἀεὶς ἔξ Ἐπιδάμνου, τῆ τῆς Κερκυραίων παρενέβαλε, ἔπειτα τὰς ἐκόνων ἡμέρας χάσας ἐκείθεν τὸν πλοῦν, ὡς ἔγνω τὴν ἀκρον δυσεπιχείρητον, οὐδὲ τὸ Κωνσταντῖνου τὰ λαίφρη δεσπετάνυσον. ἡ δὲ σπαιρδὸν μακροῦ, τὴν τῆς Ῥωμαίων (οἱ ἀφ᾽ ἑστέρας) ἀρχὴν ἐς μηδὲν ἔτερον πρὸς ἑστέρας, ἡ κραπάλλω καὶ μέθλω, καὶ τὴν Βυζαντινὰ Σίβαριν ἀτεργῶς τὴν ὕμνου μὲν ἔπειτα ἔξωθεν οὐ πλοῖα πρὸς ἀδύξου τυρόντι

τυρόντες (αὐραὶ γὰρ δὲ παντὸς πομπάδες φεραῖν τε καὶ πλησίον τὰς ναυσὶν ἐκείνων ἐπέπνεον) τῆ πόλει ἐφίστανται, μηδενὸς εἰδότες χερδὸν. κατὰραντες οὐδὲ ἐς Χαλκηδόνια, πρὸς τὴν ἀντίπορτον ἔπαιπτε τῆ ἑω Περσῶν τὴν κἀπὸθεν μακρόν πρὸς διπλοῦ κίοντον, κἀπαις μὲν αἱ ἡνεις, τὰ ἡ πλοῖα λαίφρον ἀφικνουῦνται μὲν μακρόν, καὶ σαλοῦρουσιν ἐπὶ ἀγκυρῶν ἀποσπῆ τῆς χέρσου, ἐς ὅσον μὴ ἔξ βέλοισ ἐντὸς. οἱ δὲ γὰρ ἀρόμωνες τῆ Σκουταίῳ φεραῖσιν ἠκερσοῦντο μὲν οὐδὲ Ῥωμαῖοι καὶ τῆ πλοῖων ἐκ τῆς ἐκείσε λῶσαν πορορανοῦμοι, ἔ τὰς ἀκτῶς ἐφίστα μνη. ἀλλὰ οὐδὲ ἀμαδὸς ἀνύσιμα τὰ πεμπόμενα τὰ ἡ πλείω μὴ δὲ ἐκινουῦ μνη τὸ μνημοῖς, καὶ Σαλασῆς ἐβέλλοντο καὶ φάλαξ ἔπειτα τῆς ἀλλοθεν πρὸς τὸν Δαμασκόνα ἡ γράμεις, τὰς τῆς ἰπταίων ἐκδρομῶς ὄντι γήσουσα. πρὸς καὶ αὐτῆ πρὸς οὐδὲν πρὸς ἡμῶς ἐγγερόνει. οὐ γὰρ μόνον τοῖς πολεμῶσι οὐδὲ ὄντι βραχὺ ποροσπέλασεν, ἀλλὰ καὶ ἐπέλασα τὰ μεταφρῶνα τῶς ἐπιδάμνῳ ἐδέλουσιν, οἱ μὲν ἔπαιπτεν, οἱ δὲ ἔμελλον, οἱ δὲ ἀνὰ κράτος ἐδραπέτδον, καὶ μέγιστα οἱ στρατηγῶν ὡς κερουδέλαροι πρὸς δὲ ἔλανδροι. πῶς δὲ αὐτὴ καὶ συμβαλέν ἀδραστῶν ὑπὸ ἡγχαν, οὐδὲ ψυχάρπαγας ἀγγελοῖς καὶ χαλκηδόντες ἀδριατικῶς οὐκ ὠκνοῦντο καλέν, καὶ πρὸς τὴν αὐτῶν δέαν τὰς δέει ἔξ ἐδνησκον;

10 Ἀλλὰ οὐτῶ σὺ γοῖ παρῆλδοσαν ἡλοῖ, καὶ γνῶντες οἱ Λατῖνοι, ὡς οὐδὲ εἰς ὁ καὶ χέρσον σφίσιον αὐτοῖς ἀνῆσσοῦ μνη, τὰς αὐτῶς πρὸς ἀπὸ ἀλῶσι. κἀντὺ δὲν ἡ μνη ἰπταῖνι στραπια, ἔπειτα βραχὺ ἡ τῆς Σαλασῆς ἀπέχουσα αἰ τῆ ἡνεις τε καὶ οἱ ἀρόμωνες, καὶ ἔπειτα τῶν πλοῖα, πρὸς τὸν ἑστέρας τὸν κἀπὸθεν μνηταῖον. ὡς δὲ οἱ μνη ἐπὶ γοῖ, οἱ δὲ ἐν ἄλλοις τῶ πρὸς ἐλαίω

militer consecuti (nam auræ lenes & secundæ perpetuò nauibus eorum aspirabant) & vrbē ignaris ferè omnibus occupata, cum Chalcedonē appulissent, naues partim remigio, partim velificatiōne, paulo post in obuersam orienti Perzæam nō multum infra duas columnas perueniunt, & in ancoris extra teli iactum à littore fluctuant. Dromones verò ad Scutarium appellunt. Ac Romani ex tumultis & littorē irrita tela, & plerunque naues non attingentia in mare iaciebant. Excubabat & alia phalanx ad Damatryn, quæ excursionē equitum cohiberet, sed nec illius vlla fuit vtilitas. Nam aded ad hostes non propè accesserunt, vt obuersis tergis alij ceciderint, alij mortem vix effugerint, duces præsertim, ceruis timidiore. Et quo pacto cū iis viris congressi essent, quos angelos raptōres animorum, & areas statuas appellabant: ad quorum conspectum propemodum emoriebantur?

10 Paucis diebus elapsis, cum Latini cognouissent, neminem in terra esse qui resistere vellet, propius ad littora accedunt. Exinde equitatus paulatim à mari recessit, naues in sinum sese contulerunt. Vt autem alij terra, alij mari castellum id, ad quod ferrea cathena maximi ponderis alligari solet, cum hostilis classis expectatur, statim oppugnare ceperunt: videres alios ex no-

Græcorum belluinus stupor.

Puerilis & ludicra propugnatio.

Animus trepidus & superborum effusa fuga.

Latini Græcis quâ formidabiles.

Horrendam in Byzantinos Dei iudiciū, & tragediæ Alexiæ catastrophe: cuius partes sequuntur.

Græcorum imbellis defensionis, lancia, & fuga à portu.

Cathena fracta, Latinorù classis ingreditur, & Græcâ capit aut lacerat.

Latini victos viget & naues collocat in tuto.

Castrametatur, ita ut à Græcis conspicit & cum iis penè colloqui possint

ftris post exiguam defensionem aufugere, alios occidi & capi, alios per catenam quasi funem in triremes nostras descendere: multos catenam non adeptos, in vindas præcipitari. Deinde illa fracta, tota classis hostilis ingreditur: mox triremes nostræ partim capiuntur: alia ad littus vrbis appulsa, fugatis vectoribus lacerantur. Erat malum id ad cò varium, vt nullius hominis cogitatione integrum comprehendendi possit. Actum hoc est mense Iulio, anno v i. M. D C C X I. Inde Latini cum tantum quieuisent, quantum ad deliberandum satis esset, alij cum nauibus, equites verò cum adiuncto peditatu, ad Cosmidium accedunt, parum Romanis armis ad potem & locum qui Perforatus lapis dicitur, impediti, ac naues omnis generis ibi appellunt. Dux castrametatur partim fossa, partim vallis iuxta collem circumdata, ex quo Blachernia regia, qua ad occasum vergit, conspicitur. Circa descensum illius, vestibulum quoddam versus meridiem aperitur, in eum murum definens, quem Manuel muniendi castelli causa struxit: versus Septentrionè verò prope mare porrigitur. Ergo qui in vrbe erant, erecta tabernacula cernebant, & penè colloqui poterant cum iis qui

ἐπέστησαν, ἐν ᾧ εἶδισαι Ῥωμαίους σὺν βαρυτάλαντον ὑποδέειν ἄλυσιν, ἠνίκα πλοίων πολέμων ἐνταίη τῆς ἐφοδῆς, οὐκ ἔσθ' ἔτι φυλάκων Ῥωμαίων μετ' αὐτοῦ. οἱ μὲν τῶν φυλάκων Ῥωμαίων μετ' αὐτοῦ ἐκείθεν, οἱ δὲ ἠναίεσθ' ἄλλοις καὶ ζωνῶν μύροις, ἐνίοις δὲ καὶ ὡς δὲ πινθ' ἰμῶν τῆς ἀλύσεως κατόντας τε καὶ εἰσόντας τὰς ἐκείσε ἡμετέρας τελεῖρας, πολλὰ καὶ κυμβάχοις καὶ βουζοῦ φερομένοισι τῶν τῆς ἀλύσεως δὲ μύρτων. εἶτα καὶ αὐτῆς δὲ ῥά γαίσης, εἶσω ξύμπας ὁ πόλις μιος σὺν εἰσρύετα. ἦν δὲ ἡμεδαπῶν εἰρήρων, αἱ μὲν αὐτῶν χειροῦνται, αἱ δὲ τῶν τῆς πόλεως ἀγαλαφ' ὡροσελ' ἰσάσασθαι πῶντα μὲν τὴν ἐμπλεόντων κένουσιν. καὶ ἡ πολυειδὲς τὸ κακὸν, μήδ' ὅτι καρδίαν ὅλως πνὸς ἀγῶν. ἐνίστατο δὲ τῶν μὲν ἰούλιου, τῆς ἐξακιχλιουσοῦ ἐπιταμοσοῦ ἐνδεκάτης ἔτης. ἀποχούσ' ἀμφοῖν δὲ ἐν τούτοις μικρὸν οἱ Λατῖνοι, καὶ ὅσον ποικιτέον σκέψασθαι, οἱ μὲν καὶ τῶν νηῶν, ἠδὲ ἵππων μὲν τῆς πορβεβλημένης πλῆθους σραπῆς τῶν κοσμιδίων ἐφίσανται, μικρὸν ἐφοδρηκότες ἐν τῶν Ῥωμαίων ἀπύσασιν, ὡς τὴν ἐκεί που γέφυραν, καὶ τὴν λεγόμενον τρυπητὸν λίθον, καὶ τὰ μὲν πλοῖα ἑ ἀνῆες καὶ οἱ δρόμωνες ἐκεί που ποροσίουσι. ὁ δὲ σραπηγὸς σραπήγον πύγνυσι διφλημύρον ἐν μέρει ὀρυκτοῖς ῥεσκαμάσιν, καὶ ξυλίνοις πορβεβλημένοισι ὡς τὸ γάλοπον, ἀφ' οὗ περ ὄρατ' αὐτὰ ἐν Βλαχέρναις ἀνάκτορα, ὅποσα ἠνύσθ' ὡς ἐσπέραν. ὡς δὲ γὰρ τὴν τούτου ὑπόσασιν, ὑπὸ ἰαζέι τῆς αὐλῆς, ὡς ἡ μεσημβρίαν μὲν ἐς τὸ τείχος λήγουσα, ὅπερ ἔρυμα τῶν ἀρχαίων ὁ βασιλεὺς ἀνήγαγε Μανουῆλ, καὶ ἡ βορρῶν ἀπύσασιν τῆς θαλάσσης ἐγγίζουσα. σιλωῆς τε οὗ ὄρτας ἐώσαν οἱ ἐν τοῖς τείχεσσι, καὶ μικροῦ διομυλῆος εἶχον τοῖς ἐν αὐταῖς, ὡς τὴν Γυεγλύ μύλον

σπερ

προσπομύροις. καὶ οἱ μὲν οὐ χάρακι ὅπιπαι καὶ ὅπιλοις, τῶν δὲ πορβεβλητῶν τῆς πόλεως ἠμῶν διεύρυντο. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀλέξιος, ὁ πάλαι τεθρασυεικὸς ἐν τῇ ψυχῇ τὴν φωνὴν, καὶ ἀπῆς αὐτῆς γινόμενος, ὡς πορβήσεν οὐδαμῶν, ἐδὲ ἀπὸ μετῶπος ὡς πορβήσεν ἔξωθεν, ἀλλὰ δεατῆς τῶν δρωμένων ἐκείθεν, ὡς ὑπορρηκτοῖς δόμοις ἀνῶν, οἱ τῆς ἐξ Ἀλαμανῶν δεασοίνης κληρονομοῦ. οἱ δὲ γὰρ ἐπὶ τὸν βασιλέα οἰκειαστοὶ τε καὶ συγγχεῖς, ὅσον οὐκ ἀγνοήσας σράτ' αὐτῶν ἰπποκόν, καὶ μοῖραν διαρίθμον περὶ τὴν ἐκ δὲ ἀγαλαφ' ἰσάσασθαι, ὅσον οὐ ποροσίου δεινῶν, μὴ ἔρημον ἀπὸ εἰρήρων τὴν πόλιν ἔτι παντάπασιν. ἐπελάσας τοίνυν ἐξ ἐπιδρομῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἀνακόντιος ἰπποκόν πορβήσας, κατ' ἐρεθισμὸν καὶ ζῆλον ἀδρείας πολλὰς τῆς ἡμέρας συβέβαιον ἐκαπέσεν καὶ ἦσαν ὅπι τούτοις οὐκ ἀγνοήτ' αὐτῶν, καὶ μάλιστα, ἠνίκα διεσραπήγ' τὸν πόλεμον ὁ τῆς βασιλείας γαμβρὸς, Θεόδωρος ὁ Λάσκαρις. οὗτος γὰρ ῥαβδαιότερον συμπλεκόμενος, ἔτι καὶ ὡς Ῥωμαίους ἀρείκει ἀνδρας, τοῖς Λατῖνοις ἐν τῆ ἔργων ἐξέφρασαν. ἀλλὰ ἑτεροῦ ἐκπιδόσασθαι δυνάμεις ἐς τὴν αὐλῆον μάλιστα ἠν εἰρήκει μὲν, τοῖς ἐναντίοις πορβεβλητον. ἡ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν πορβεβλητων μηχανημάτων ἀχρεῖοῦ μὲν τὰ βασίλεια, ἐναχού ἡ καὶ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως βαρῆ λίθων ὑποσφονδονού μὲν, τῆς ἐναντίοις κατ' ἐπιπύον ἐνταίης ἡ τῆς ἐπιπύον δεκάτης τῆς αἰλίου μύδος, χερσῶν τε καὶ ὄρτασι ἀφ' ἑκείθεν ἐγνωσαν δεγρονίσασι οἱ ἀπύσασθαι, ὡς ἡ τῶν καὶ σιοπὸν ὅπι τὸ ἐξ ὀμυρῆ τούτων δεγρονίσασι ἐς συμβέσας βλάψοντες. ἀμφοτέρω γὰρ ἡ φήμη διπλάσασθαι, λαμπερῶς ἐκῶπλῶν. οἱ μὲν τοίνυν

ad Gyrolimnam versabantur: nec illi vallo & armis, sed moenibus vrbis à nobis distinguebantur. Cæterum Imperator Alexius, qui pridem fugam animo destinabat, in eaque totus erat, nullamquam arma tulit, neque in aciem contra hostes prodiit, sed spectator assedit, conscensis altissimis ædibus, que ab Alemannorum domina nomen habent. Eius verò familiares & cognati, cum quantocunque equitatu, & exiguo peditatu, per intervalla exibant, tantum non vt ostenderent, urbem hominibus non omnino esse vacuum. Sæpe igitur eodem die vtrinque cohortes aliquot, leuia equestria certamina, æmulatione fortitudinis, faciebant: qua in re nostri haud segniter se gerant, præsertim cum Imperatoris gener Theodorus Lascaris copias ducebat. Is enim magno impetu inuehi solitus, re ipsa docebat Latinos, apud Romanos quoque viros fortes reperiri. Sed & peditū cohortes in id quod diximus vestibulum egressæ, hostes lacefebant. Palatia machinis diruebantur, alibi etiam ex moenibus ingentium saxorum iactibus hostes terrebantur. Enimvero x vii die Iulij. terra marique simul fortius dimicare instituerunt, vt aut votorum compotes futuri: aut si iis frustrarentur, ad pactiones descensuri. Nam vtriusque rei fama haud obscura vagabatur. Ac alij na-

Alexius de seruando populo & imperio spem deponens fugam quam animo pridè destinavit adornat.

Familiares & cognati in re serua ludent, imminens exitiū spectantes.

Velitationes Latinorù & Romanorù

Machinatur bellicarum conatus.

Apparatus ad validissimam oppugnationem.

PP.j.

fratrem Isacium precoriam tecum asserens. Vides, lector, quae sit partitidij & aliorum scelerum merces. Principes & subditi in acquiritatem & pietate contumaces, horredas prenas attrahunt.

Alexij clogia.

Arcu non decet principem, sub vitium velo, nefanda sceleris (quem admodum Alexius) fouere.

† plane a se expellebat.

Mala mens metu, sollicitudine, poenitentia, teū extuatiat.

ditam, & remotius eius exitium acceleratum vellet. Eoque consilio cum paucis mlierculis & cognatis communicato, & Irene filia, & decem auri centenariis cum alio ornatu Imperatorio ex preciosis gemmis & perspicuis margaritis in nauem impositis, sub primam noctis vigiliam Debeltum contendit, vbi suum aduentum prapararat: homo timidissimus, qui non charitate liberum emollitus, non amore coniugis subactus, non tante vrbis miseratione fractus, degeneri vitæ cupiditate, salulem suam, eamque ambiguan, tot vrbibus, tot prouinciis, totaque sua familia commutauit. Imperauit annos viii, iiii menses, & dies x. In re bellica talis fuit, vt dictum est, nec ad ciuilia munia satis aptus, ne dicam plane fuisse negligentem: cetera non aspernandus, clementia & lenitate omnibus superior, aditu facilis, non seueritate vultus, non arrecto supercilio quenquam à suo alloquio deterrebat. cuius eum adire & orare licebat: aliquando etiam non submissa voce illi refragari. calumniatores & adulatores frequentes circum se habebat. Sed cum sceleris in fratrem admissi conscientia flagellaretur, fatum timebat, & Vindictam omnes res humanas perlustrantem perpetuo reformidabat. Itaque animo angebatur, metu, sollicitudine, poenitentia, teū extuatiat.

καὶ τὸν ταύτης ὑποτεταμένον σωτήριον ἔλεθερον. τὰ τὴ σκοποῦ τόνινυ κοινωσάμενος μετείοις τῶν κατὰ νασριαν ἐκλήνω καὶ συγγράων, καὶ τῶν θυγατέρων τῶν Βιρμιώων, ἑδέκα χρυσίω ἐνδέμενος κεντηνάρεα, ἑκόσμοις ἀλλοις βασιλικοῖς ἐκλίθων πικρατῶν συγκεκεμένους ἑξήρηρον δρασσανάν, ἀεὶ τῶν πορὶ τῶν ἀφασ φυλακῶν τὸν κτὸς ἡλαυεν εἰς τὸ Δεβελτόν, ἐνθα τῶν οἰκείων ἀρρητοῖ μασην ἀριξιν; δέιλαιος ἐν ἀνδρόποισ, μὴ φίλῶ παίδων μελαχθεῖς, μὴ γυναικὸς ἔρεση δαμαθεῖς, μὴ τηλικαύτη πόλει μελακιδεῖς, μὴ δὲ τῶν ἀλλων εἰς νομῶ βαλλόμενος, φιλοφυχία ἢ καὶ δφλανδία σαπιεῖαν ἑαυτῶ καὶ ταύτην ἀμφίβολον χροσῶν καὶ πόλεων ἑσούτων καὶ γήροις παντὸς ἀλλοξάμενος. ἐβασίλευε μὲν οὐδὲν ἐνιαυτὸς ὀκτώ, ἑξήμισιαι ἡμέρας δέκα. καὶ τὰ μὲν εἰς πόλεμον ὁποῖο εἰρηται, εἰδὲ τὰ πορὸς κοινῶ διοίκησιν ἀπέξο μέρους παντάπασιν, ἵνα μὴ λέγοιμι, ὡς ἐξέκλιεν εἰς τὸ πάντη ὀλίγωρον. τὰ δὲ ἄλλα ἐκ καὶ τῆς ὑπέβλητος, χαίρεις ἢ τὸ ἦθος, ἐνήλιξ καὶ ὄρθιος, πλέον ἢ πάντων τῶν μελιχρῶ τῶν ἴσους ἐκέχασο, μὴ δυα εἰσοδος ἂν, οὐπ μὲν ὑποσιυζο μέρω πορὶ σῶσῶφ, καὶ ὑποσφρυάζοντι βλέμματι ἐκερῶαν καὶ τὸ ὑπὲρ ὀδόντα χρῆξαι πινά. ἀλλὰ καὶ τῶν βελομένω παντὸς ποροσελθεῖν ἐκείνω, ἑξήμισιαι, ἐνιαυτὸς ἢ καὶ πορὸς ἀντιπράσας χροσῶν οὐχ ὑποσελλο μέρη φωνῆ, καὶ πορὶ ἐπαλλήλους δρεβόλους ἑ τοῖς κόλακας λαμ πορὸς πειεῖσατο. ἔχων ἢ τὸ σωείδησιν βάλλοισαν ἐφ' οἷς ἠνόμησεν εἰς τὰ ἀδελφῶν, τὸ χροσῶν ἐδέδει, καὶ τῶν πάντων ἀεὶ σιυποσῶ τὰ σινητῶν πορὸς ἡμέρα δίκω δνλωσῶς ὑπεβλέπετο. ὅθεν κατανύξει καρδίαν σωείχετο, καὶ δεικνῆς ἀκηδαιῶ πινύμα ἡλυε τε καὶ ἐδυσφόρει, καὶ ἠχρῆς.

εἰ ἢ μέγα, καὶ βασιλευσιν ἐργῶδες, τὸ καὶ τῶν ἀσυχῶν ἐκτέμνει τοῖς ὑπορέχοντας, μὴ δὲ σπρωδῶς ἐμπηδῶν τοῖς ὡδραλυπῆσαι, καὶ τῆτο ποροσπουτοῦτα ἴδη πῆσ ἀ τὸν Ἀλέξιον. οὐδὲ γὰρ πορὸς φυτεῖαν σκότοις ὀφθαλμοῖς ἐπατάλοῦσεν, οὐδὲ κλαδῶν καὶ ὡς ἀμπέλοις τὰ τῶ σῶματος ἀποσθήεια, μάχρος ἀνδρόπων γηρόμενος. οὐδὲ ὅσον χροσῶν τῶν συγγρόχροον πορὸς ἔρεση ἐνεδέδυτο γωῆ πῆσ ἡμεριάσατο μέλανα, χήτει ἀνδρῶς, ὃν μέλας ἐκάλυψε δύνατος, οὐδὲ πῶρ ἐβλεψε τῶν ὀμμάτων ὡς τῶν λίθων οἱ ἀκηνῶδες, οὐδὲ ἐνέφυ πῆσιν εἰς ἐπήρειαν ὡς λέβεν θεόμβους δακρύων ὁποῖα τὰ τῶν ἡργῶρον σφαιροῖματα.

Quod si regibus magnum est ac difficile, spicas eminentes non decutere, nec immaniter eos prosternere à quibus offensi fuerint: etiam ea laude abundauit Alexius. Neque enim vel oculos effodiebat, vel membra mutilabat, neque carnificina hominum delectabatur: neque vlla matrona, quandiu is imperauit, ob maritum interfectum pullam vestem induit: neque quisquam contumeliis ab eo affectus, fortunas suas deplorauit.

Fratris oculos effudit, vt ambitioni suæ litaret, quod scelus fuit grauissimum.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΙΣΑΑΚΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ,

καὶ τῶ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀλεξίου.

ISAACII ANGELI VNA

CVM ALEXIO FILIO

iteratum Imperium.

BREVIARIUM.

- 1 Alexius fugato, Isacius excecatus, iterum Imperator salutatur, qui fratris fugam Alexio filio & Latini exeratus duabus denuntiat. Latini sacra & presana vix sufficiunt.
- 2 Synagoga saracenorum direptio causa incendij vrbis. Huius incendij incensissimi
- 3 Alexius conueniens relicto imperio frustra repetit. Isaci & Alexij filij distium, turpitudine, discordia
- 4 Latini rapinis, incendiis, ferro grassantur

descriptio.

3 Alexius conueniens relicto imperio frustra repetit. Isaci & Alexij filij distium, turpitudine, discordia

4 Latini rapinis, incendiis, ferro grassantur PP. iij.

in Byzantinos. Alexius Ducas M... filius Latinus resistit. Seditio contra Isaacium & Alexium Angelos. Nicolaus Canabus adolescens, a plebe imi-

tus Imperator inauratur. Isaac in animam agente Alexius filius sibi consultat. Alexius filius astutus deicit, & Canabo oppresso, vita spoliatur.

Ignavi principes rebus publicis & sibiipsis exitiosi.

C sic Debel- tum fugit Alexius, cum a nemine fugaretur. Neque vero mulier dumtaxat res gravis est, & conjugalis amor plus nocet quam iunat, ut quidam ex veteribus a muliere afflicto Imperio queritur: sed vir etiam mollis & effæminatus, res pessima & molestissima est, cui qui parent, quid infortunus, quid extremi periculi non subibunt? id quod ipsis Romanis accidit, cum aduerso quodam facto in molles, ignavos & voluptarios Imperatores incidissent, qui labores non ferendos, & vitæ pericula intolerabilia iudicabant. Cæterum eo coeptum iter prosequente, populus qui in palatio conuenerat, Alexij discessum grauissimè tulit, animis imminentium periculorum metu consternatis. Putabant enim Latinos, qui castra in propinquo haberent, nec à quoquam prohiberentur, statim armatos in urbem irrupturos. Igitur Alexij cognatis & familiaribus & Imperatrice Euphrosyna vt proditoribus cõtemptis, ob grauissimorum periculorum procellas intra palatium tanquam in carcere inclusi, Isaacium Alexij fratrem tanquam facram anchoram in-

Populi, qui tales dominos nacti sũt omnium infelicissimi.

Imminentia grauissima pericula animos consternant.

Isaacio deinde defertur Imperium.

Isaacium, tòn Αλεξίου κατηχητον, ως εις τινω καλουμην ειραν αγνουεν πελοταιον, οι τοις ακατασετοις παρσιχισι εμφοροι κυμασιν, ενδον τιν αρχειω

De muliere uero hanc uenit de- βελτιν Αλεξιο, υπ ουδιν ε ελαυνόμενον ωδ αφρα ου μόνον χαλεπον γυνη, και το της συνολνάσεως φίλτρον βλάψειε μάλλον η αφελήσφε, καδ τα πις εγναμτ οσε τιν παλαι, και κως εις βασιλείαν παθων φοροκοίτα γυμνακός εισηγήσεσιν. αλλά και γυμνός ανηρ αφγαλίον φεαγμα και χειρισον και τι ουκ αφ επαχθές, η εις κινδυον ελαυνον τον ερχιτον, το υπ εκεινον τατις ωδρον πεισεται, ο δη και βρωμάοις αυτοις συνενλυοκται, αφει μδρους και χαλασει, και τον δπολαυσικόν βίον μεταδιώκοντας δυσχρίσασιν αυτοκεάπορας, τοις δι αυτοις και δυσαλάισον μδρ τινω ανόγκω, ανύποισον η το φει ψυχής δεθ δι όλου κεινοντα. άλλ ο μδρ ωδ οδου ωδ φερεθετο, ο δι εντος τιν εν Βλαχέρναις αρχειων οφρεθεις τωπι λεως σφοδρα ωδ γενεν αφορήτως τιν Αλεξίου δποδρασιν, οφρεφόμενος τε και συγχόμενον τιν ψυχλω, δε τα ειμφορομδρας τιν και κων ελπίδας, η γδ ωοντο μηδεν μαλλήσαντα τοις Λατινοις, οια μηδε σκευομδρους αποθεν, η τον επιχησοντα εχοντας, μδθ οπλων αυπκα επιβρευσαι τη πόλει, η τιν τειχέων εισα παρεισελθειν. ουκοιω η τοις μδρ γηροι φοροσήκοντας Αλεξιο, η τοις άλλω εβπιπιδείως εχοντας ενεί φ, και τιν ανασαι Ευφροσυνω, φερεδου δδξαν λαδοντα, ου φοροσεκαλίσαντο εις τιν αρχιλω δεθ η το άμαχρον της τιν φεραματαν άχρίας φοροσεβολής, εις αυτην αφ οφσον. Ισαάκιον, τον Αλεξίου κατηχητον, ως εις τινω καλουμην ειραν αγνουεν πελοταιον, οι τοις ακατασετοις παρσιχισι εμφοροι κυμασιν, ενδον τιν αρχειω

αρχειων ειργνωμδρον, και δη τε εκτομίου Κωνσταντινου, ος δπη τιν βασιλικων ενετακω θησαυρον, τοις πελοκυφους συναμαχόντος, και τουτοις ωμυληκός τα δέοντα. συνδραμύσος η και συμμοείας πναν, οι βασιλοσφιν αυδισ τον Ισαάκιον δεφ ασουδής παλαι επθεντο, η μδρ βασιλις Ευφροσυνη συλλαμβάεται, χειροϋται η και το συγγρες αυτη, ο δι Ισαάκιω αναγοροέεται αυτοκεάτωρ και χειρογωρούμδρ δι ωδ υπεση πήροσιν, ο το παν τατις μδρ εφορεαν, εις θωκαν ανόγκω τον βασιλειον. πέμψας δι εδιδεας ΑΓΓάλοισ Αλεξιο τε τω υφ, και τοις τε Λαπνικω σρατευματος ηγεμόσι, παρσησι τινω τε βασιλείω και αδελφου φυχλω. οι η ουτε η τιν φερεδοκωμδρων και της πόλειω ενέοχμωσαν, ε τον Ισαάκιου η η εν ου φορότερον, αφησαμδρου τε παφός, ενπεπόμφοσι, ει μήγη και αυτος Ισαάκιω εις πέρας ανόγκω συνέθετο, εσα υπερεθ σφισιν ο υδς αυτε Αλεξιο. τα δε ησαν, ως εν τοις λόγοις εφρέθη τοις εμφοροσιν, μηδ η μίαν τιν φερε δδξαν και κερδ τοις δεφδε μδρους Λατινοις υπεβολω δπολειποντα. ισαφ γδ τε μη της παφώας αρχής δποτ εδξωδς πάντα φερετην Αλεξιο, χαλίφρον και φεραματαν αδαις μειεράκιν, ουτε η κειβολόγησε τινα τιν ζητημάτων, ουτε μίω το μισορομαιν φενημα τιν Λατινων οπωσιν εβαλλετο και νοιω. επη τοιαις δε τίνω τε βασιλείω υφους κατασφοαίς τιν εις τιν πόλιν φωιάμδρ εισοδεν, συνεδρείας ηξίωτο πατρικής, και βασιλείας φερεσλέληπται κοινωνός. άπας τόνω φυλέτης της πόλειω εις τα αρχεία συνέφερεσιν τω πατρι τον ηδον οφόμενον, η άμ-

Idque Constantini cuiusdam opera.

Et Alexij vxor ac cognati comprehenditur, Isaacius vero Imperator salutatur: & manu ductus ob execcationem, is cui prospicienda erant omnia, in Imperatorio folio collocatus, missis statim ad Alexium filium & Latini exercitus duces nunciis, fratris sui Imperatoris fugam eis nunciat. Ij vero nec contra urbem eorum quicquam quæ expectabantur + fecerunt, nec Alexium prius ad patrem remiserunt, quam ipse Isaacius quoque, se rata illa habiturum esse, quæ filius eius pollicitus esset, assentiretur. Quæ quidem, vt supra exposuimus, huiusmodi erant, vt ad gloriam & emolumentum Latinorum nihil amplius posset accedere. Nam Alexius vacors & rerum imperitus adolescentulus, in id vnum intentus, vt paternum Imperium recuperaret: nec ullam conditionem considerauit, neque quàm infestis essent Latini Romano nomini, cogitauit. Ac talibus Imperatorij fastigij depressio- nibus aditum in urbem mercatus, patri affedit, collega Imperij ascitus: & populus vniuersus in palatium concurrat, filij & patris videndi PP. iij.

+ fecerunt,

Victores solter rebus suis confuunt.

Alexius Isaacij filius, vt paternum imperium reciperet, omnia pollicetur. Tandem uelut ut Latini, & Greci etiam sine sua frustratione.

omnia versus Septétrionem & Austrū. Nec ipsum Hip-
 picum inuiolatum perman-
 sit: sed eius quoque pars occi-
 denti obuersa penitus cōfla-
 grauit, & quæ ad Sophias &
 & Bacanum porriguntur, &
 deinceps Elutherij partibus
 contermina. Cum autem in-
 cendium vrbem à mari vsq;
 ad mare hoc modo vastaret,
 & in hiatus vastissimum
 discessisset, ignito flumini
 simile, amici non citra pe-
 riculum, nisi nauigio adiri
 poterant. Tunc maior pars
 habitatorum vrbis rei fami-
 liaris iacturam fecit: quippe
 cum ignis alios nec opinan-
 tes oppressisset, alij bona sua
 aliò translata multis anfra-
 ctibus & regressibus ignis æ-
 què amississent. Heu splen-
 didissimas & elegantissimas
 ædes, & omni venustate &
 summis opibus plenas, quæ
 apud omnes celebratur. His
 atrocissimis casibus Isaacius
 Imperator dolebat ille quid-
 em, sed non quantum o-
 porte bat. Eius verò filius A-
 lexius adeò non grauitè eos
 ferebat, vt totam vrbē inte-
 rire optaret, patriæ fax, flā-
 mea facie, & malum illum
 Angelum incendiarium ex-
 primens, cuius sacræ litteræ
 meminerunt. Incendio nun-
 dum planè sopito, sacer or-
 natus accuratius perquiritur
 & conflatur, quàm prius.
 Latinorum verò exercitus
 aurum & argentum quod ita
 præbebatur, ad vsum cor-
 poris, vt profanam mate-
 riam transferebat, & publicè
 vendebat, ac se criminis ab-

Hiatum va-
 sissimum ef-
 ficit.

Isaacus ma-
 ximam for-
 tunis ciuium
 adfert.

Isaacius atto-
 cissimos ca-
 sus deplorat:
 filius mini-
 mè. Adeò
 quorundam præ-
 fertim ma-
 gno loco cō-
 stitutorū fer-
 rea sunt præ-
 cordia.

Latini reli-
 quias ignis
 diripiunt.

προς βορρῶν ἐνότον πρὸς αὐτὸν ἀέμον, ἐδ-
 αὐτὸ τὸ ἰπικὸν ἀδιαλώβητον ὑπολάβ-
 ῃ, ἀλλὰ καὶ τέτα το πρὸς δυσμαί α-
 παν μέρθ' ἐξεπερσθη, καὶ ὅσα κείτησιν
 ἐς Σοφίας, ἔκατ' αὐτὸ τὸ Βύκρονον παρ-
 κτείνεται, καὶ κατ' ἐξῆς ὅποσα τοῖς τῆ-
 λαθελεῖς ἀΓχτέρμονα μέρεσι. τῆ ἡ πρὸς
 ὑπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης τὴν πόλιν
 ἐπὶ τὸν δὲ ζώσαν ἴθ' ἐδελθόντ' ὡς εἰς
 χροῖμα μέγιστον, ἢ ποταμῶ πρὸς μέσον
 ἔλκοντες, ἐκ τῶ ἀκίνδων συνμίξαι τοῖς
 φιλεμύοις ἀκμή πρὸς ἀκατήρ διεπορή-
 μέυετο. τότε καὶ οἱ πολεῖοις ἤδη οἰκητόρων
 πόλεως, ἤδη ἐσιὼν ἀπεψίλωντο, οἷα τ' ἡ-
 ρος τοῖς μὲν ἀποστράσι τοῖς ἐπιφθάσαι-
 τος, ἤδη ἡ τὰ ὄντα μετὰ δερμῶν πρὸς ἐπι-
 ρας καταγωγὰς, καὶ μὴδ' ἔτι δὲ ἔσσωσα-
 μῶν αὐτὰ. ἔλιξι γὰρ καὶ πρὸς ἡμῶν ἐκ-
 τρεπῶν τε πολεῖοις ἐπ' ἀποδοῖς τὸ πῦρ
 χροῖμα μῶν ἠφάντα τὰ μετὰ γόμματα ἀμ-
 τ' λαμπεστάτων ἐπεκαλλῶν δόμων,
 καὶ παντοίας γεμότων χειρῶν, καὶ τῶ ἰου-
 φουοῖς πολέταις καὶ ἡλιωτέας παρ' ἀπασιν
 πρὸς δὲ τὰ δεινότατα ταῦτα σωματι-
 ματὰ ὁ μὲν βασιλεὺς Ἰσαάκιθ' ἠήθετο, καὶ
 καὶ μὴ ἐς ὅσον εἰκός. ὁ δὲ τέτα ἕως Ἀλέ-
 ξιθ', ἐκ ὁπῶς ἐκ ἐδου χέραινας, ἀλλὰ καὶ
 συντελεσ μὲν ἐπηύχετο τῆ παντός, ὁ πῆρ
 πατρίδος θαλάσσης, καὶ τὴν ἴσιν φλογαεῖς
 κῶν τῶν δὲν δὲ χροῖμα τῶν ἡραφικῶν ἐμ-
 πορης τὴν πονηρὸν ἈΓχελον. μὴ πῶ ἡ κατὰ
 εἶρος λαφύσαντ' ἴθ' τῆ πρὸς, ἢ τῆ δέον
 αὐτοῖς κειμηλίων συλλογῆ τε καὶ κατὰ χρο-
 νόσις ἴσιν τὸ πῶν ἐπετείνετο. ὁ δὲ γὰρ τῆ
 Λατῶν στρατός τ' ἡροηρό μῶν αὐτοῖς ἐ-
 τῶα χρυσόν τε καὶ ἀργυρον, εἰς τε καὶ σα-
 μαπκὰς χροῖμας, ὡς ἴλλω βέβηλον, μετ-
 σάβυλλον, καὶ τοῖς βελομῶσις πρὸς βαλ-
 λον εἰς πρὸς ἡλιον, ἐαυτοῖς τὸ ἀνέπεικλον

τῆ ἡροηρό μῶν αὐτοῖς ἐ-
 τῶα χρυσόν τε καὶ ἀργυρον, εἰς τε καὶ σα-
 μαπκὰς χροῖμας, ὡς ἴλλω βέβηλον, μετ-
 σάβυλλον, καὶ τοῖς βελομῶσις πρὸς βαλ-
 λον εἰς πρὸς ἡλιον, ἐαυτοῖς τὸ ἀνέπεικλον
 τῆ ἡροηρό μῶν αὐτοῖς ἐ-
 τῶα χρυσόν τε καὶ ἀργυρον, εἰς τε καὶ σα-
 μαπκὰς χροῖμας, ὡς ἴλλω βέβηλον, μετ-
 σάβυλλον, καὶ τοῖς βελομῶσις πρὸς βαλ-
 λον εἰς πρὸς ἡλιον, ἐαυτοῖς τὸ ἀνέπεικλον
 τῆ ἡροηρό μῶν αὐτοῖς ἐ-
 τῶα χρυσόν τε καὶ ἀργυρον, εἰς τε καὶ σα-
 μαπκὰς χροῖμας, ὡς ἴλλω βέβηλον, μετ-
 σάβυλλον, καὶ τοῖς βελομῶσις πρὸς βαλ-
 λον εἰς πρὸς ἡλιον, ἐαυτοῖς τὸ ἀνέπεικλον

soluta (nec enim ignorabāt
 unde essent, quæ dabantur)
 quod acciperēt debitū: Ro-
 manis verò irā Dei impen-
 dere vaticinabatur, quod
 rem priuatam conferuarent,
 sacram verò profanarent.
 3 Cū autem Latinæ copiæ
 Alexio auxiliari deberēt (nā
 patruus eius & dudū Impera-
 tor Alexias, Debelto relicto
 Adrianopolim occuparat : &
 Imperium quod repudiarat,
 infans amatoribus cōdona-
 tum, repetere & amplecti
 non verebatur) Bonifacium
 Marchionem aliter secū at-
 trahere ad belli societate nō
 potuit, nisi auri centenarios
 xvi promississet. Verū e-
 gressus Alexium fugat longè
 celerius & lōginquius quàm
 prius: & Thracias vrbes pas-
 sim componit, ne dicam deg-
 lubit. Nam qui eum seque-
 batur exercitus, sæpissimè
 ex aureo flumine haurire cu-
 piebat, veluti morsus à dipfa-
 dibus inexplibili siti ardens.
 Vsq; ad Cypella progressus,
 in palatiū reuertitur, totus
 eorum factioni deditus, qui
 patris excæcandi, & euertē-
 di Alexio patruo adiutores
 fuerant. Quod cūm Isaacius
 ferre non posset, iam lon-
 go tempore vltionem illorū
 cogitans, filio maledicere
 non desistebat: præfertim
 cum autoritatem suam im-
 minui, & paulatim exolesce-
 re, & ad filium transire cer-
 neret. Indignissimè quo-
 que ferebat, proclamatio-
 nis mutationem. Nam filius
 priore loco contentis vocī-
 bus, vt palatium resonaret,
 saluta-

Irritus Alexij
 Coneni, im-
 perii quod
 merito ami-
 serat reperē-
 tis, conatus.

Fugatur e-
 nim ab Ale-
 xio Isaacij fi-
 lio.

Qui Constan-
 tinopolim re-
 uersus ad ho-
 stium dome-
 sticorum Iac-
 nienam con-
 uertitur.

Inde inter fi-
 lium & pa-
 trem simulta-
 tes & odia ex-
 stulta ambi-
 tione nasc.

tur. Heu, heu, quid illo periculo grauius atque acerbius? quid illius cōciliabuli vecordia demētius magisue ridiculū? designationis ea ratio afferebatur. *V estem habes: esto noster Imperator.*

Cōsilio summa.

Adolescens Nicolaus Canabus à seditiosis imperator, inuitus inauguratur.

Cui armata manu Alexius Angelus occurrendum esse cēset.

Murzusius occasionem inter toturbas astutus egerit; capiens, viam ad foliū stermit.

Alexium Angelum mentis impotentis verbis delotis iudicat: quales imperatores habuistunc, ó Graecia!

5 Vix tandem triduo clauso, adolescentē quendā Nicolaiū Canabū inuitū Imperatorē inaugurant. Quæ ubi Alexius audiuit (nā Isaacius animam agebat, illis diuturni imperij prædictionibus ipso euentu refutatis, & nō aliter quàm febricitantium somnia euanescentibus) Bonifacium Marchionē accersit: in totiq; cōsilio, vtriq; visum est Latinas cohortes in palatium admittendas esse, quibus nouus iste Imperator, & populus qui illū designasset, submouetur. Eo consilio nunciato, Murzuffus Ducas arrepta occasione, ad defectionem quā parturiebat idonea, cū multis cognatis suis, spadonē fisco præfectum sibi conciliat, homuncionē incremētis dignitatis & largitionibus non inexpugnabilē. Is verò Imperatoris consilio bipenniferis nunciato, efficit, vt ea amplectenda censcant, quæ ipse vellet, & Romanis grata essent. Ex eo Imperatoris expulsio quasi per ludum inchoatur, eumq; Ducas intēpesta nocte adit (erat enim ei intima familiaritate cōiunctus, Protouestiarij dignitate & insignibus calceis ab eo ornatus) & mæsta voce ait, cognatos eius, & plurimos obscuros homines, in primis verò bipenniferos barbaros furioso impetu in foribus es-

συν, οὐδ, π, τ, ο, τότε περιεσθηεῖν θυμολ γέσσεον ἢ ἀχθόντεροι; ἢ τὸ τῆς σιωπῆς μόνον ἀβελθηεῖας γελοιοδέσσεον τε καὶ ἀλογώτερον; τὸ γὰρ ἰμάπον ἔχεις γῆυεῖ μὲρ ἀφ' ἡμεῖς, ἡ δὲ ὄραυ ἀτεχνῶς παρανόμιοι.
5 Μόλις ὃ καὶ τεῖτις ἡμέρας παρῆν. πούσασσε, ἰεανίσσον πινὰ λαβόντες Νικόλαον τὴν κλησιν, Καναβὸν τὴν ὀπίκην σιν, εἰς βασιλεῖα χεῖρουσιν ἀκούσα. ὡς δ' ἄλλεξίω ταῦτα λωῶσσε τὸ ἀνάστον π (ὁ γὰρ Ἰσαάκιος ἔκειτο πόνεων τὰ λείδια, τὸ μακεθῖν ἐκείνων πρεσβυτέρων τὸ μνησυχίας φρέσων ἐληλεῖ μέρων, ἔως κληνεργετα δποππῆτων ἐνύπνιον) μετακλήθη. θείω ὑπ' αὐτῆς ὁ Βονιφάτιος Μαρκέσιος, καὶ πρὸς τῆς ἐνεσῆτων ἀμφω συνελάμνη, δεῖν ἔγνωσαν, ὁ μὲν αὖ μεις λαπνικαὶ εἰσνεχθῆναι τοῖς παλατίοις, δὲ ὡν δπόβλησε ἐσῆται ὁ δημοπρόβλητος, καὶ ὁ τῆτον ἀφχαρσεῖσας λαός. ὡς δὲ ἡ τὰ ἐσῆμ μέρη ταῦτα πρεφωσ μέρη, τὸ μακεθῖν ἀπάσας ὁ Δέκιος ὁ Μάρτ Ζυφλος, ὡς πρὸς ἡ δὲ ὄραυ δποσασίαν ἀμφόδιον, σὺν τῶν τῆς γῆυεῖ ἐκείνων συχνοῖς καὶ τὸ ὀπί τῆς ἀφχῆων χευσῶνων ὑποποιεῖται θλαδίω, ἀλωτὸν ἀνθεσῆτον πρὸς ἀναβάσει καὶ εὐχέσσηπιν λήμμεσιν. ὁ γὰρ τῶν πελευφρέσσε ἐκκλησιῶσας, καὶ σφίσι κοινωσῆ μῆρος τὴν βασιλεῖας πρεσῆσιν, ἐκείνα φληπῆα ἤθησι κείνοῖσας, ὅσα οἱ βυληπια, καὶ βρωμάσις ἀσάσσια κἀντῦθεν ἢ τῆ βασιλεῖας ὡδῆππος δραμαπυργεῖται κῆσσερεσις. πρεσῆσιν ὁ Δέκιος τὸ βασιλεῖ τῆ κτὸς ἀαεῖ (ἐπὶ κείνω τὸ γὰρ ὑπὸ ἀπαντα, πμῆθεις Περοτοβεσῆσις, καὶ τὰ τοῖς πολλοῖς ἐπεσῆσση κα. θυποδ ἔμῆρος πῆδὲν λακῆ φησι συμπαθῶς, ὡς οἱ τῶν ἀμῆσσε κείνω. ἀλλὰ δὴ καὶ πλείεσιν τὸ ἀννύμωσ, πρεσῆ πᾶντων τὸ πελέμεισιν ὁ πῆδ ὁ μῆρος βαρβαρον, πᾶρσεισιν ὀπί θύρας ὀρμῆς κῆ τῶν δέσσε.

αὐτοχρεῖ αὐτὸν δεσπασόντες, ὡς ἤδη τοῖς λατῆνοις ἐκφανθέντα ὁμόνοια, καὶ τῆς αὐτῆς ὀξηρημῆρον φιλίας. ὁ δὲ πρὸς τὴν ἀκόλω ταῦτῶν μορμολυχθεῖς, καὶ φανείσ ἡσθια μῆσ, ὑποσῆσασί οἱ τὸ πρεσβησῆ μῆρον λιπαρεῖ. πρεσῆσιν τόνω τὸ βασιλεῖα τὸ κατὰ κεχυμῆρ μέρη ποδῶν καὶ πλατεῖ ἐπεκδύτη τῆ σῶμα ἔσσε, σιωξῆσιν ἐκείνω, καὶ ἀσῆσι δὲ ἀφανῆς τοῖς πλείεσσι πολίδος ἐς τὸ σιλιώμα, ὁ δὲ τῆς βασιλείων εἶχαν ἐντὸς, ὡς δὴ τῆν αὐτὸν ῥυσῶ μῆρος. καὶ βασιλεῖς μῆρ ὀπί τοῖς οὐπῶ δρωμῆροις μικρῆ καὶ χεῖρας ὡμολόγει τὰ δέκα, καὶ τὰ τῆς Δαβιδ ὑπέκρησθη ἀπικρισ ἐπ' αὐτῆς, ἐκρυψῆ με ἐν σιλιῆ αὐτῆ, ἐν ἡμέρα κῆκῶν μῆ ἐσῆπασῆ με ἐν ἀποκρύφω τὸ σιλιῆς αὐτῆ. ὁ δὲ κῆσ ἔσσεσ ψαλμωδῆματα τῆς Δαβιδ ἀ φησι χεῖλα δόλια ἐν καρδίῃ, ἔκν καρδίῃ ἐλάλησε κῆσ. καὶ ἐμοὶ μῆρ εἰρῆμικῆ ἐλάλησ, καὶ ἐπ' ὀργῶν δόλοισ διελογίζοντο, ταῦτα ἡ μετῶν. καὶ πρὸς χεῖρ μῆρ σιδήρω τῆς πῆδῆς ἀσφαλισῆσ, καὶ πρὸς ἀρῆρῆσ δεινωτῆ πρὸς πᾶσας εἰρηκῆ, ἔσσεσ πῶ σῶτος δποκρυφῆ αὐτῆ. ὁ δὲ τῆς βασιλμοῖς κοσμεῖται συμβόλοισ. τὰ δ' ὀπί τῆ σῆσ οἱ μῆρ τῆς Δέκιῃ πρεσῆσῆσ, καὶ τῆς εἰωθῆσ τῆ αὐτοκράτορ πρεσῆσῆσ ἀναδιδῆσασιν. οἱ δὲ τῆς κῆσ μῆρ ὀπί πῶ πρεσῆσῆσ Καναβῶ, ἀνδρῆ τὸ ἦθος μελίχρ καὶ δεξιά τὴν γνώμῆ, μηδὲ ἀρῆνεῖ τὰ πολέμια. ἐπεὶ ὃ τῆ χεῖρ ὀπί κῆσ πῆσ πρὸς τοῖς Κωνστανπνεπολίτῆς, καὶ μάστιγ (φιλιτέσσε γὰρ τῶν τῶν ὀμογῆρῆς ἢ ἀλήθεια) ὁ μῆρ Δούκῆς ἐκῆσ τῆσ καὶ ἡ ἡσσαν, ὁ γὰρ Καναβὸς ἀμωρῆ μῆρ εἶχε τὸ ἀγγῆλω καὶ σελῆλω λῆψῆσων. χεῖρῆσ δὲ καὶ πρὸς τῆς ὀπλοφόρῆσ τῆ Δούκῆ οὐκ εἰς μακῆ, καὶ φρεσῆ πρὸς δῆσασ, πρὸς ἐδῆν ἐπαρῆσασῆσ αὐτῆ τῆ βασιλῆσ τῆσ, ἀλλὰ πᾶντων δεσπασῆσων ὡδῆσ μῆ τὴν ἀνάρῆσιν, Q.ij.

se, ad eū, ob initā cum Latinis familiaritatē & amicitia, discerpēdū. Is verò eo nūcio territus atq; obstupefactus, orat, vt quid agendū sit, moneat. Tum ille Imperatorem lata veste & ad pedes vsque fusa, cōplexus, per portā plerisq; ignotā, in tentoriū, quod in palatio habebat, quasi liberaturus perducit. Qui ob id factum ei penē gratias agebat, & Dauidicū illud canebat, Occultauit me in tentorio suo, in die ma'orū meorum: texit me in occulto tabernaculi sui. Ille verò alternis respōdebat: Labia dolosa in corde, & in corde locutus est mala: ac pacatē mecū loquuti sunt, & irati dolos struxerūt. Ac Alexius statim cōpedibus iniectis, in omniū teterrimū carcerē cōiicitur, Murzuffus verò insignia Imperij sumit, eumq; deinceps alij Imperatorē de more cōsalutant: alij ad Canabum in tēplo sedentē confluent, virum leni ingenio, cordatū, & nō imbellē. Sed quia peiora apud Constantinopolitanos in primis vincūt (nam populariū meorū gratiæ veritatē antepono) Ducæ opes crescebant & firmabantur, Canabi verò splendor vt Lunæ deficientis obscurabatur: nec multo pōst à satellitibus Ducæ captus, custodiā traditur; populo nihil opitulante, post proclamationem eius dispersis omnibus.

Miser Alexi' dum sibi optimē consulat esse putat ab amico, paulō post eundem inimicissimū experitur, in tectum carcerē coniectus.

Murzuffus impetiū rapit.

Canabum æmulū per satellites tradit custodiā.

Aduersarios leni flatu distigat.

Alexium An gelū laqueo interimit.

Cæterum Alexio imperatori Ducas bis venenum propinavit. quod cum adolescentum ætatis robore, tum antidotis, quibus clam utebatur, vicisset, laqueo ei guttur elidit, mense Imperij sexto, die octavo.

βει, η̄ ως το̄ τε̄ ᾱδ̄ᾱ εκ̄ πυρ̄ριν̄ιζεῑ πε̄ταυρον̄ βασιλευσαν̄η̄ μ̄λω̄ᾱς̄, σ̄ῡ η̄με̄ρ̄ις̄ ο̄κτω̄.

τη̄ ἡ βασιλεὶ Ἀλεξίῳ δις μὲν ἀρ̄τερον̄ ὁ Δάκας ζ̄ω̄ις̄ κατ̄όνασ̄ριαν̄ κύλιμᾱ, ὡς̄ δ̄ λ̄ω̄ ὁ μείραξ̄ τ̄ε̄ φαρμάκ̄α νεανικώ̄τη̄ ρ̄θ̄, ἀ̄π̄δο̄τοις̄ χρο̄ν̄ι μ̄θ̄ λάβ̄εα, δῑ ᾱῑ χρό̄ν̄ις̄ τ̄ ἡ ζ̄ω̄ις̄ ἐκείν̄ω̄ μ̄ιτον̄ ἐκτέμ̄ει, ἡ̄ η̄ ἔτᾱς̄ εἰπ̄ε̄ν, ὅτ̄ε̄ σ̄ε̄ν̄ις̄ η̄ τεθλιμ̄ένης̄ τ̄ης̄ ἡ̄ πορείας̄ τ̄ λ̄ω̄ ψυχ̄ῶ̄ ἐκείν̄ω̄ ἐκτεμ̄ει.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ

ΤΟΥ ΔΟΥΚΑ ΤΟΥ ΚΑΙ

ΜΟΥΡΤΖΟΥΛΟΥ

ALEXII DUCAE COGNOMENTO MVRZVFLI, SEV

Superciliofi Imperium.

Superciliofi Imperium.

BREVIARIUM.

- 1 Alexii Duce Murzuli ingenium locupletibus multatis bello se parum feliciter parat. A Latinis fugatur.
2 Pacificationis conatus irriti. Urbis oppugnatio, expugnatio, & incendium. Eques unus Latinus Græcos in fugam vertit.
3 Murzuli fuga. Theodorus Ducas & Laſcaris frustra de imperio contendunt.
4 bis direptio, & sacrilegiorum deploratio.
5 Deploratio urbis prolixè descripta per Nicetam.
6 Confessio & invocatio: multiplex item consolatio & ad penitentiam adhortatio.

Stultus multa animo vertat. Statur autem diuinæ providentiæ cōsiliū.

Imperio citra cōtrouersia potitus Ducas, mutatiōes rerum parturiebat, & conturbare omnia in animo habebat, homo callidus & arrogans, qui prudentiam in dissimulatione

Σ οῡ κᾱθᾱρ̄ος̄ εἰς̄ Δάκ̄ᾱ ἡ̄ βασιλεῖᾱ μετακ̄ῡβ̄ε̄το̄, ὁ μ̄λ̄ ὡ̄δ̄ιν̄ε̄ φ̄ε̄ᾱ μ̄ζ̄ων̄ μεταβολ̄ᾱς̄, η̄ τ̄ ὡ̄ μ̄ ἀνακ̄ῡκ̄ήσ̄ην̄ ἐσκέπ̄τετο̄, σ̄ῡ μ̄ω̄ᾱς̄

εισμοσίας ὡν τὸ ἦθος, ἢ τὸν τρόπον φερεται, καὶ τὸ κρυψίνου αἰχρίου οἰόμενον, καὶ ἐπὶ πᾶσι τ' εὐεργέτω ἐς τοὺς * μετέπειθ' αἰῶνας ἀναδύομενον, ἐκ τῆ μη κέρειν, ὡς ἔλεγε, βασιλιῶν, τὸ αὐτὸματον ἢ ἀνὰ κερβον ἐν τῶς πορῆσει, τὸ ἡθεσσεμμερὸν ἢ χεῖρον. πορῆς ἡ ταῦτοιούτας γλώμας ὡς μὲν ὁ μὲν ἔαυτὸν δὲν, ἔλεν ἐκείνῳ λεληθῆναι τῷ κερθικόντων ἰσχυρίζομενον, ἀλλὰ πᾶσι πεφυκέναι πορῆσιν· εἶχε ἡ ἢ συνεείθε σκίασ μα ἰσχυρὸν παρὰ πῶ μόνον, τ' κηλεῖν Φιλοκαλιον. ἐν οὐχ ἑτέρος ἔχον ἐπὶ τῆ ἀκρῆ σπσαιτ' σφελήτα βατήρ, ἡμας μὲν ἄπ' ἐδρμας εὐχόμενον πορῆσας τῆ τῆς σκρέτῆς Λογοθητῆν ὡς ἀλέων κεν ἐκείνῳ ἡ ἀπ' πορῆσ βεληκῶν ἀμείλιτ' ἡ δ' ἂν ὁ ἀνὴρ ὅδε τῆ ἐαυτὸν εἰδέναι παντάπασι, ὑπὸ τῆς ἀγαν φιλοπρίας τῷ ἑαυτὸν κερθικὸν σφ αλερός ἐφίμερος, τὸ μὴ σὺ δερῶν εἶναι τ' ἐν ημῆς ἐνοίσις ὑπενοβόδε, πορῆσεν χημῆσ τ' ὁ μόνος, ὡς εἶπερ σὺν διέξῆε τῆς πῆρῆς τὸν ἐπὶ κερθον, καὶ πῶν ἀλλοπορῆων, ὁλιγώρος εἶχε τῆ πορῆσ. ἀλλὰ ἢ τῶ βασιλείῳς θησασῆς οὐκ ἐπιχειρεῖς, ἔδ' ἡμῆσ εἶς, ἀλλ' ἐν τῶν πάντῃ ἀπειλαμῆσ ὁ ἀρῆσας οὐ πᾶσι Δούκας ὑπερὸν, δελεῖσθ' ἡν ἂν οὐκ ἔσπειρε, ἢ συνῆσθ' ὅθεν οὐ διεσκόπῃσεν, ἑτάσσει βαρείμς ὑπῶρων τῶς τῆς μερῆσ ὑπ' Ἀγγέλων ἀνέζωσ μῆσ πορῆσ ἀρχῆς, καὶ μεταρῆσ τῆσ εἰς ἡσ Σεβατμεῆσ τῶ κερθικὸν καὶ Καίσαρσι, καὶ πορῆσ τῆσ κοινῆς ἀπικτῆσ χρεῖας, ὅπῃσ αἰ τῆσ δε συνῆσθ' ἡσ χρεῖματα. ἀπειρεχῆσ εἰς ἡσ τῆσ Ἀπῆων ἀπμαχῆσ τῆσ, ἢ τῆσ τὸ μέρθ' πάντων ἐπορῆσ. τὰ τῆσ ὡς ἀλία τῆσ τῆσ

mulatione & cunctatione ponebat, ac beneficia subinde in Meteonis ætatem differebat. Negabat enim regium esse, subito ac temere quicquam facere, sed cum mora & deliberatione. Ad has sententias cum suapte sponte propensus erat, quippe qui se nihil scitu necessarium ignorare, sed omnibus rebus gerendis idoneum esse profiteretur: tum à Philocalio focero suo vmbatili adiutore in ea opinione confirmabatur. Quem cum aliter in summo consilij gradu collocare non posset: nos nulla probabili de causa ab officio Logotheta secretorum remouit, eumque in nostrum locum substituit. Is verò vir cum à sui cognitione alienissimus esset, dum præ nimia ambitione ea quæ dignitatem eius superabant, cū periculo appetit, ne quodam honoratos viros affefores haberet, pati podagrâ simulat, quasi vnâ cum pedibus cerebrum etiam amiffisset, & quasi alienata mente decorum negligit. Cæterum Ducas hic cum suscepto imperio thesauros non plenos, nec semiplenos, sed admodum exhaustos reperisset: metebat vbi non seuerat, & colligebat vbi nihil sparferat. ac graui quæstione in eos habita, qui sub Angelis maxima imperia gesserant ad fastigium Sebaltocratoricū & Cæsareum euecti, pecuniam inde collectam ad publicos vsus referebat. Cum autem Latinis, hostium viribus malè æstima-

Tyrānus p̄u d̄ciam in s̄mulatiōe & st̄olda cunctatione cōstituit.

Superbia ridicula effertur.

Vmbatili adiutore gaude, & ad eū minihūqualis tunc fuit Nicetas) de gradu deicit.

Stulto autem deletatur. Dignum patella operculum.

Rapacitatem & uelitati & superbia adiacent.

In primarios viros inquit.

Malè æstimat hostium vires.

In umbra pu- gnat, aere m- ridiculè fe- rians.

Cognatis su- spectus & in- iustus est.

Voce graui & aspera de- lectatur.

Impetu, non consilio, im- pulsus sapien- tem & stre- num aduer- sariū aggress- us, dat tan- tā leuitatis, multas pœ- nas.

num trabibus altorem fecit, & terrestres portas tibi- cinibus fulsit: & legionibus, suo exemplo, dum gladio accinctus, & ferream clauam manibus versare cōspicitur, ad fortitudinem excitatis: partim hostium excursiones reprimit, partim eos qui frumentatum sparsim exhibant persequitur. Quæ cum vltro nemine flagitante faceret, vt charus erat ciuibus, ita cognatis suis ferè suspectus & iniustus. Qui vt in ocio nutriti, & in deliciis adulti, seueram & modestam vitæ rationem vt morbida corpora temperantiam auerfantes, ab eo abhorrebāt, & eius castigationē & increpationē (erat enim natura voce graui, aspera & rauca) grauissimè & iniquissimis animis patiebantur & eius exitium vt diuinum beneficium exoptabant. Cū autem Imperator contra Balduinum Flandriæ Comitem, qui Phileæ loca finitima populabatur, & tributa exigebat, exiret, atq; in eo itinere vterq; alteri occurrisset: Romanis perterritis & trepidè fugientibus, solus derelictus, penè periit: & genitricis Dei imago quam Romanorum Imperatores belli sociam asciscunt, ab hostibus capta est. Neq; hæc tantùm grauiā erāt, sed & longè grauiora timebātur. Nam in maioribus nauibus horrendæ rursus scalæ fabricabantur, & omnis generis machinæ parabantur,

δεις πάλιν κλίμακας ἐπέκλιόντο, καὶ μηχαναὶ παντοῖαι κατεσκευάζοντο.

πόλεως δὲ δοκῶν ἀνύψωσε, καὶ τὰς χειρσάμας πύλας τετρασχομαίοις διέληψε, καὶ τὴν στρατὸν ἀνέζωπύρει τῶν κατ' αὐτὸν ὑποδείμασι. ἐν πολλοῖς δὲ καὶ αὐτὸς ἐξίφθη ἀβυλίζόμενος, καὶ χαλκίαις φεκορυμνῆσι τὴν χεῖρα κασοπιζόμενος, τῆτο μὲν τὰς ἑστῶτων ἀέκοπτεν ἐκδρομαῖς, τῆτο δὲ τοῖς σποραδικῶς ἐξήρσιον εἰς πορισμὸν σιτήων, ἐφιστάμενος δὲ αὐτεπάγγελτος καὶ αὐτενέργητος. ἀμύλει δὲ τὰ ταῦτα τοῖς πολιταῖς ἠσάλλετο, καὶ ὑποπτόμενος τὰ πολλὰ, καὶ ἀσύνετα τοῖς ἄλλοις ἀπὸ τῶν ἐκείνων φέροντες ἔτοι βλακεία, καὶ μαλακία συναδραδέντες, ἀναγωγικῶς ἀσπείρουσιν, διαγταν σώφρονα καὶ ἰσάμενοι, ὡς τὰ κεκατημένα σώματα νοσοκόμοισιν, ἐτερχηλίων καὶ ἐσκληρωμένων. τὴν τῶν Δόκων τοίνυν ἐμβείκησιν καὶ ἐπίπληξιν (ὡς καὶ καὶ φύσιν κοῖλον καὶ βαρὺ τὴν φωνίαν, καὶ τὸν φαρυγγα βραχύνων) ὅσα καὶ γὰρ πολυπόδος ὡμῆς ἢ ἐλλεβόρου τεράπειαν, εἴτε μὲν ταυρείας ἀμύλει κέρασμα ἐκτρεπόμενοι, τὴν τῆτε κατὰ στρατὸν ἐπισηφῶν ὄντο δεῖκναι. ἐνθέν τοι καὶ Βαλδουίνος τῆς Φλαντείας Κόμιστος τὰ κατὰ τὸν Φιλέαν κείροντος μέρος, καὶ ἐκείνον φέροντες συλλέγοντες, ἔξεισι κατ' αὐτὸ βασιλείας. ὡς δὲ ὁ μὲν ἀπὸ τῶν, οἱ δὲ αὐτῶν τῆ πολέμια σφόδρα ἀναζωγυώτες, ἀλλήλοις συνέμειξαν. Ὑπομῶσι μὲν δέειξιν νέχονται, καὶ συντόνε φυγῆς ἔχονται. περιλειφθεὶς δὲ μόνος ὁ βασιλεὺς, αὐτὸς πικροῦ ὄξωσιν ὄλετο, καὶ ἡ τῆς Θεομητορῆς εἰκὼν, ὡς οἱ βασιλεῖς Ῥωμαίων ποιεῖν) συσχετήρον, τοῖς ἐναντίοις ἐλάσσει. ὡς δὲ ἔμνον ταῦτα δεινὰ, ἀλλὰ καὶ καὶ τὰ ἐλπιζόμενα πολὺ χείρω ἔχοντο ἔχοντο. ἐν γὰρ τοῖς μείζονσι τῶν πλοίων φερούσιν, καὶ μηχαναὶ παντοῖαι κατεσκευάζοντο.

σημ.

σημαία τε ἐπὶ τούτων ἠνέμωντο, καὶ τοῖς εἰς αὐτὰς αἰοῦσιν ἐπὶ τῶν μέρων, δωρεὰν ὡς Λατίνων προὔτεινοντο μέγισται.

2 Καὶ ταῦτα μὲν ἔβλεπον δεινὰ ἐκινεῖτο, τὰ δὲ ἐγένετο, τὰ δὲ ἠμελλεν. ἠλόγητο καὶ οἱ κατὰ φιλίας λόγιοι, καὶ παντάπασιν κατημέλλετο. μάλλον δὲ καὶ τούτους πονηροί πνευ τελέχοντες πολλὰς συνέχρον. ὁ γὰρ δούξ Βενετίας Εὐείκος Δανδουλος ἐμύλησεν κατὰ τῶν ἀποδῶν ἐλόμενος βασιλεῖ, ἠνα εἰσιὼν ἑξήρη, κατὰ τῶν ἀκτιῶν περὶ τὴν κοσμηδίου, ὡς δὲ ἔφραστο ἐπέσει καὶ βασιλεὺς ἀφίκετο. ἐκοινοῦτο μὲν ἀλλήλοις τὰ κατὰ εἰρήνην ῥήματα, μηδὲν ἔβλεπον τὴν ἀποδῶν χεῖρ ζόμενοι. καὶ ἦσαν τὰ κατὰ τὴν Βενετίας καὶ ἔβλεπον στρατηγῶν αἰτούμενα χεῖρσιν πενήκοντα κεντὼν ἀεία, ἐκ τῶν αὐτῶν μάλα καταβαλλόμενα, καὶ συμφωνίαν πνευ ἐπὶ αὐτοῖς, ὅσοι κεντὼν μὲν καὶ δυσκατὰ δέκτοι τοῖς γενομένοις ἐλοδίας, καὶ εἰσδοσιν ἐπιτάσσειν, οὐκ ἐπιτάσσειν, καὶ λακωνικῶς βαρεῖα κενόμηναι μάστιγος. οἷς δὲ ἀχμαλώτας κατέχευται κίνδυνος, καὶ πάνδημος ἀνέβρωγος ὄλεθρος τὸ μὲν τοι κατὰ τὴν ὑπογῶν ἀναστροφὴν μὲν, ἀνέκτα πάντως, μηδὲ παντάπασιν ἀχθινόταται. ἐν δὲ τὰ κατὰ εἰρήνην εἰς ἀχθινόταται κατέκριντο, ἰππικῆς Λατινικῆς δυνάμεις ἐξ ὑπερδείξιν ἀφνης φαεῖσται, ἠνίαις ὄλαις τῶν βασιλεῖ ἐπιπέδοντα, ὡς μάλιστα ἐμείνον παρερούσαντα τὸν ἵππον δισκοφυγεῖν τὸν κίνδυνον, ἔβλεπον ἡ συνόπῃν χειροβλήται πικρῶς. τὸ γὰρ ἀκρον τῆς ἐκείνων κατὰ εἰρήνης, καὶ τὸ κατὰ τὸν ἀλλοτῆς ἐπὶ ἐκείνους ἠμύλει διχονοίας, οὐδὲ μίαν ἐκατέρωθεν παρεῖσται ῥοσὼν φιλαστέρον. τὰ μιν ὑτρίνque de æquis conditionibus

vexillis supernè volitantibus: & iis qui pugnandi causa ea conscenderent, à Latinis maxima præmia proponebantur.

2 Ita periculis partim instantibus, partim vrgentibus, nulla spes pacificationis supererat, pactioibus per inuidos & sceleratos quosdam homines sepe confusis. Nam dux Venetiarum Ericus Dandulus cum Imperatore de pace acturus, trimi iuxta Cosmidium appellit: eodem & Imperator equo aduehitur. rebus aliis omnibus relictis, de pace verba conferunt. Ac à duce Venetiarum cæterisq; principibus auri centenarij L. statim numerandi postulatur, adiectis conditionibus aliquot durissimis, & minimè accipiendis iis, qui libertatis dulcedinem sunt experti, & imperare, non parere didicerunt, & Laconici flagelli acerbiter superantibus. Quibus verò captiuitatis periculum imminēbat, ac publicum exitium & inchoatum & exasperatum, plannè tolerabiles erant, nec omnium difficillimæ. Dum verò de pace disputatur, Latinorum equestres copię ex superiore loco subito erumpentes, laxis habenis Imperatorem petunt, vt vix equo conuerso periculum effugeret, & comitum eius aliquot caperentur. Nam summum eorum erga nos odium, & immensum nostrum cum illis diffidium, obstabat, quo agi posset. Exinde maximæ

Nulla pax iis contingere potest quib. iratum Numen bellum & excidium denunciat.

Vel portiorum postulat acq. scendum est, vel fortiter pugnandum & motiēdū.

Captiuitatis periculo imminēte, quouis auro pax vitæq. est redimēda.

Murzuzi so- periculum fe- rē depresso.

Tandem venit summa dies & ineluctabile fatu vrbis, quae est paricidas, tot celetatos nebulones tar.diu fouerat.

Superba stulticia ambitio, terrenti sumi lis, etiam si iu frusta disiecta, strepitus & sibilos edidit, vestram prodat magis ac magis miseriam atque infelicitatem.

Postremus Graecorum conatus.

Quiescunt victores ut impressione aeterni faciat.

hostiles naues, in quibus paratae erant scalae, caeteraque instrumeta ad oppugnationem necessaria, a littoribus reductae, recta ad moenia accedunt: & iustis inuicem distinctae interuallis, id spaciū occupant, quod ab Euergete monasterio ad amullum ad Blacherium palatiū extenditur, incendio desolatū, aspectūque foedum. Quo viso Ducas, vt paria cum hostibus faceret, ipse quoque Imperatoria tentoria in tumulto ad Pantepopti monasterium figi iussit: vnde & hostium naues, & quicquid agerent, conspici poterat. Vt autem i x. dies Aprilis illuxit, Indictione v i i anni v i m d c c x i i: naues ad moenia contendunt: & quidam audaces milites, scalis conscensis, tela omnis generis in eos iaculantur, qui moenia defendebant. ac eo toto die acriter pugnatum est, victoria tamen ad Romanos inclinante. Nam sciliger & equestres naues re infecta sunt ab vrberepulsae, & tormentis magna hostium multitudo occubuit. Postridie & sequenti die Dominico quiescunt hostes. Inde Aprilis x i i, i i die, v i hebdomadis ieiuniorum rursus urbem petunt. Ac res nostra vsque ad meridiem superior fuit, & pugna atrocior quam nudius tertius commissa. Sed cum omnium vrbium dominę ci-

δι' ἐπὶ τούτοις ἀποσελεύονται τῆς πόλεως τὰ μέγιστα τῆς ἀπὸ πάλαι σκαφῶν, ἐπὶ αἱ κλίμακες ἀξέπετες, καὶ ὅσα τῆς ὀργάνων πρὸς τειχομαχίαν ἠτοίμασται, καὶ ὡς ἐπὶ ζυγοῦ κατὰ τείναντα, ἐπὶ τῶν πρὸς τὰ τείχη μεταβαίνουσι πλάσιχα, καὶ διειλέφασι τὸν χώρον, ἐς τὸ ὄπισθεν ἀλλήλων διστάματα, ὡς ἐκ τῆς τῆς εὐεργετίας μοιῆς ἐς τὰ ἐν Βλαχέρναις ἀνάκτορα γραμμικῶς ἐκμηκίζεται, ἐμπειροσφόδρῳ ὦν καὶ ἀνεπαμάρτητῳ τὰ ἔνδοσι κόπεδα, καὶ παντὸς ἐψιλωμένῳ ἠδὲ θεάματος. Ἐπερ ἰδὼν ὁ Δούκας, δρῶν καὶ αὐτὸς τοῖς πολέμοις ἀπὸ τείχων, τὴν βασιλῆον αὐλαίαν προσετατάχει δεξιῶν καὶ τὸν ἐν τῇ μονῇ τῆ Παντεπόπτι κολωνόν. ὅθεν ἦσαν ὄραται μὲν αἱ νῆες αἱ πολέμιστοι, κατὰ φανῆ καὶ τὰ παρ' αὐτῶν ἐν ταύταις δρώματα. ὡς δὲ ἐπέφρασαν ἐκίνατη τῆ ἀφριλλίαι μηνὸς τῆς ἐξ ὀδοῦς ἰνδικταίῳ τῆ ἑξακχιλιοσὺ ἑπτακοσιοσὺ δωδεκάτης ἔτους, τὰ μὲν πλοῖα καὶ οἱ δρόμαρες τοῖς τείχεσι προσωλέζοντι. Στρατῆροι δὲ πνευσι πολέμοις ἐπανίσταταις κλίμακας, τὰ ἢ βέλῃ παντῶν καὶ τῆ ἐν τοῖς πύργοις ἰφίστατο. ὅλλεον μὲν αὐτὸ κενῶν τῶν ἡμέρων μάχη ἐνεστήκει ἐνορία. καὶ δὲ πῶς τὰ βρωμαίων ἐπιπρασσεα, καὶ τῶν κλιμακιοφόροι νῆες συντῆσι ἰπποαγωγῶν δρόμασιν, ἀπερακτοῖ τῆς τειχῶν ἀπακρούσθησαν, καὶ τὰ τῆς λίθων ἐκ τῆς πόλεως ἀφελίεον. πλείους ὅσοις τῶν πολέμοι δὲ φθισεον. ἀποχόσασθαι μὲν ἢ ἐπὶ πολέμοι τῶν μετ' ἐκείνων ἡμέρων, καὶ τῶν ἐξ ἑξῆς κυριώτων, τῆ ὑπερῶν πάλιν τῆ πύλαι προσωλέουσι, καὶ ταῖς ἡσυχασίχουσιν, ἢ πῶς καὶ δωδεκάτη μὲν τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ κατὰ τὸν τῆ ἡμέρας, καὶ ἢ ἀμυθῆ κακοῦ ἰχθυοστέρας πῶ καὶ δριμυτέρας τῆς ἀφριλλίαι ἐπειδὴ δὲ ἐδὲ δούλειον ζυγοῦ ἀποδύ-

τῶν τῆς πόλεως ἀπασῶν ἀφίχουσαν, ἐν κημάτε καὶ χαλινῶ τὰς σιαγῶνας ἡμῶν ἀγέμ Θεὸς ἐδίκησεν, ὅτι καὶ πάντες ἐξέστησαν ἱερεῖ, ὁμοῦ καὶ λαῖς, ὡς ἵππαθ θρασυχίω τε καὶ θυγαλίω, ἐν τῆς κλιμακίων μαῖς, ἢ πῶς ἀγχατῶ τῆ Πιτρίων, καὶ βασιλέως ἔναπτι διεπενέτω, ἀνδρες δὴ ὡς ἄδοντες ἑαυτοῖς τῆ τύχη, πρὸς τοῖς ἐταιρικοῦ ἐς τὸν κατ' ὄψιν πύργον καταπηδῶσι, καὶ δεξοσδοῦσι τὸ ἐκείσε βρωμαίους φυλακικὸν συμμαχικόν. ἐν δὲ τούτοις δεξοσδοῦσιν τῶν χείρα ἀνῶθεν, ὅς σύμβολον χερῶν καὶ θάρσους, τοῖς φυλάταις ἐπέβρωσαν. ἐξ ἴσου ἢ τῶν εἰς τὸν πύργον ἀλαμῶν, καὶ πῶς ἐκ τῆς ἰπποαδος Πέτρος τῶν ὄνομα, δεξοσ τῆς πύλης εἰσῆσι τὸ ἐκείσε, ὅλας φάλαγγας κλινητικῶν κενόμυθῳ ἰκανώτατες, καὶ τῶν ἀνδρομῶν τῶ σάματῳ ὡς γίγας μικροῦ προσφαινόμυθῳ ἐννεόργυθῳ, καὶ αὐτὸν ἢ τὸν κέσιν τῆς κεφαλῆς διεσκόμισθῶν ἔχων καὶ πύλιν πορρῶσαν. οὐδὲ κόρυθες τῶν ἡμέρων μέτωπον ἐν εἰς ἀνδρὸς ἰπποαδοῦ κατὰ πηκτικοῦ τὸ ἐδός, ἀξιοστέα τὸ μέγεθος οἱ πῶ τῆ βασιλέα τῆ ἡμέρας ἐπίσημοι, καὶ τὸ λουπὸν σράτῳμα κατὰ εἶν ἐνεργόντες, ἀγαθὸν τῆ σῶξῆς φάρμακον τῶν ἐπὶ τῆ φουλίω ὑπειλήρασαν, ὡς πῶς εἰς μίαν ἐνητῶντες καὶ συντακέντες ἀγρυπνῆ ψυχῶν, ὅθεν εἰς δειλίαν τῆς ὀργασμάτων αὐτοῖς τεινῶν (ἐπὶ τῶν γυλόφῶν ὀρῶν ἴσαντο) καὶ χιλίους ὅς ἐν εἰς ἐδὲ κόντο, καὶ ταῖς * χρυσέας χερσῶν πύλαις ἐπιστάντες τῆς πόλεως, τὸ νεὸς μῆτον ἐκείσε κατὰ σῶσι τῆς πόλεως ὀπτιέχισμα, καὶ τρεῖς τε καὶ δεκάσι ναντα (ὡς ὄρελῶν γε τῶν ἐς βαράθρον καὶ πανώλειαν βασιδίου ὄμοι) οἱ ἢ πολέμοι μηδενεῖς εἰς χείρας ἰόντες, δεξοσδοῦσι πολλαχῶ καὶ τὰ ἐξ ἑσῶσι κατ' ἡλικίας πάσης

uitati seruitutis iugum subeundum esset, & maxillas nostras frano & camo cōstringendas cōfuisset Deus, quod omnes declinaueramus, sacerdos simul & populus, vt equus effrenis & contumax: duo viri salute sua fortunae permittā, ex scalis quae proximē Petrium aduersus Imperatorem in opere erant, praeteris fociis in turrim defiliunt, & Romanum praesidium deturbant. Deinde agitata manu, quod alacritatis & fiducia signum esset, populares suos confirmant. Eodem quoque tempore quidam eques nomine Petrus, per portam ibidem ingreditur, qui totas phalanges fugare posse censeretur, gigantea propemodum statura, cassidem turratae vrbis instar capite gestans, cuius vnus equitis toruo vultu & spectabili proceritate, stipatores Imperatorij, homines nobiles, & reliquus exercitus non tolerato, consuetam fugam egregium salutis praesidium iudicarunt, quasi in vnum degenerem animū conflati essent omnes: ac desertis munitionibus (nam in editis tumulis stabant) milleni ab vno fugabantur, & per * Auream terrestrem vrbis portam egressi, ac nuper structo propugnaculo diruto, quod quemq; metus tulit (vntinam verò in barathrum & interneconem incidissent) diffugiunt. Tum hostes resistente nemine, passim discurrunt, & gladios in omne

Durum est contra stimulos calcitate, & iugum quod omnipotens impo- nē subire necesse est.

Constantinopolis expugnatione à Latinis facta.

Petrus Planzius turrigigas.

Trepida Graecorum fuga. Non in multitudine, nec in militum manibus lateat fortitudo.

Mille ab vno fugantur. Vnde dicitur: Metus à Deo immisus efficiat.

Vrbis dirip- tio, & facti- legiorum de- ploratio.

Eiaſmodi ſpectacula vix mouent homines ad cædē & præ- dam paratiſ- ſimos.

nem, neminem reſiſtere cer- nerent, omnia plana & ex- pedita, angiportus peruios, triuia aperta, à bello ſecuri- tatem, ab hoſtibus vtilitatē eſſe, Fortuna quadam propi- cia & adiutrice, omnibus cum crucibus & ſacris Chri- ſti imaginibus, vt in pompis & feſtiuitatibus moris eſt, obuiam prodeuntibus: nihil eo conſpectu habitum ani- morum immutarunt, neque arriſerunt paululum, nec in- ſperato illo ſpectaculo tri- ſtis & furioſus eorum impet- us mitigatus eſt, quo minus non tantum priuatorum pec- uniam, à iumentis auſpicati, ſed & Deo ſacra impuden- ter diriperent, friſtis enſi- bus, equos ad tubæ ſonitum excitari ſolitos, in armis ten- nentes. Quid verò primo, quid ſecundo, quid tertio loco referam ex iis quæ ne- farij iſti viri perpetrarunt? Heu ignominioſam adoran- darum imaginum conculca- tionem. Heu reliquiarum S. martyrum in fœda loca abiectionem. Quod verò vel auditu horrendum eſt, id tum erat cernere, vt diuinus ſanguis & corpus Chriſti hu- mi effunderetur & abiiceretur. Qui autem preciosas eor- um capſulas rapiebant, or- namenta quæ in iis contine- bantur, in ſinum congere- bant, ipſas contractas pro pa- tinis & poculis uſurpabant, Antichriſti præcurſores, & nefariarum eius actionum, quæ in expectatione ſunt, auſpices & prænunciij. Plane profectò à gente illa tum, vt & olim, & Chriſtus exuebatur & illude-

ρουῦτα σφίσι, κὶ ὀπλιζόμενον, ἀλλ' εὐο- δα τὰ ἐν ποσὶ, εὐκόλως τὰ ἐν χερσὶ, τὰ ἐν- σενωποῖς δὲ δόξα βᾶτα, τὰ ἐν τειχέσιν ἀ- κωρόσοπα, ἀπὸ πολέμων ἀσφάλευαν ἀπὸ- πολεμίων ἀφέλειαν, τύχης πινὸς παραίε- σις διμυροῖς κὶ συλλαμβανούσις, πάντας σφίσι προσουπαντῶν μὲν σαυρικῶν ση- μείων κὶ σέπῳ ἐκτύπων χειρῶν, ὡς ἐν πανηγύρεσιν εἰδῆσαι κὶ πομπαῖς· οὐ παρὸς τὴν ὄψιν ἤνθ' ὄρα μύρων τὴν πῆς ψυχῆς μεταμορφοῦσι κατάστασιν, οὐδὲ μέγχι χειλέων ἐπεμειδίασαν, οὐδὲ ἢ ἀέλπιθ' ἐκείνη θέα τὸ συγνὸν κὶ μαριαδίδες ὄρμη- μα κὶ βλέμμα εἰς εἰκόνα μετὰ χρωσθῆ- ἰλαρότητος, ἀλλ' ἐπερὶ νόμῳ ἀδελῶς, ἐκ τῆς ὀσμῆς τῶν φερότων ἀρξάμενοι, οὐ τὰ τῆς πολλῶν μόνον χεῖματα, ἀλλ' ἡ- δὴ κὶ τὰ τῶν Θεῶν ἀνακείνυρα ξιφηφόροι πάντες, οἱ ἧ κὶ σκεπασθῆσι οἱ πλοῖς τῆς παρὸς σάλπιγγα ἐγχερομένων ἰπποῖς ἑαυ- τῶν ἀειφροῦντες. τί δ' αὖ φερότων, ἢ δ' ἔπειτα, τί δ' ὑσάπον καταλέξαιμι τὴν τιμωρῶν τολμωμένων φερότων ἡν- τὴν παλαμναίων ἐκείνων ἀφ' ἑαυτῶν; ὡς μοι τῆς ἀπὸ- μοῦ τῆς προσκυνητῶν εἰκόνων κατεδα- φήσεως, ὡς τῆς τ' λειψάνων τ' ἑαυτῶν χειρῶν παθόντων κατ' ἐναγῶν ἀκονήσεως τόπων. τὸ ἧ φερωδὲς κὶ ἀκουόμενον, ἡ δὲ ὄρα τὸ θεῖον ἄμα ἐσώμα Χειρῶν κ' ἡ γῆς χερόμ- νον, κὶ ῥιπόμενον. οἱ ἧ τὰ πῆμα τῆς δόξης αὐ- τούτων διαρπάζοντες, τὰ μὲν δέξασθαι, κὶ τοῖς ἐγκειμένους κόσμοις ἐνεκολλήζον- τος, τὰ ἧ εἰς σίτων κῆνᾶ κὶ οἴνων κερᾶσ- ματα τᾶς ἑαυτῶν τεραπέζης παρίφε- ρον οἱ τῆς ἀπὸ χεῖρας φερόδρομοι, κὶ τῆς προσδοκωμένων πανασθενῶν παραξένων ἐμεινον προστουργοὶ κὶ παραγέλοιο. ἀ- τεχνῶς τὸν ἑαυτῶν τῶν τῆς γῆς ὡς πᾶ- λαί ποτε ἐ τότε, ἀπὸ μφιάζετο Χειρῶν, κὶ

ἰβερίζτο, κὶ μελισσοὶ κὶ κληροῖ τῆς αὐτῆς ἰματίων ἐγίνοντο, κὶ μόνον οὐ λογγυόμα- τος τὴν πλῆθειν διορῶντες ῥύακας ἀμα- τος εἰς γλῶ κὶ πάλιν ἀπέταξε. τὰ δ' ὅτι νῆα τῆς μερῆς ἡσθενη μύρα οὐδὲ ἀκοῖς εἰ- σὶν ἐκ τῶν δεξέων. ἢ μὲν θυρωρὸς τεραπέ- ζα, τὸ ἐκ πασῶν τιμῶν ὑλαὶν σὺνδεμα, σωτηρηγέμων πυρὶ, κὶ ἀειχρησασῶν ἀλλήλαις εἰς ἐνὸς πικροχρῆσου κἀλλοῖς ἑαυτοῦ ἑξασίου τῶν ὄντι κὶ ἀξιαγά- ρου παρ' ἐθνεσιν ἀπασιν, κῆτεμα γῆσι κὶ διεμειδῆται τοῖς σκυλασῶν, ὡς περ κὶ πλοῦτος ἀπᾶς ὁ ἐρεθὸς, ὁ τοσοῦτος τὸ πλῆ- θος, κὶ τὴν ἀγλαίαν ἀπέσαντος. δεῖσαν δ' ἐκκομᾶσθαι κατὰ τὴν σὺλα τὰ παραγῆσι οὐδὲν κὶ ἐπιπλά, τὰ τὴν χεῖρ κὶ τὴν τέχνῃν ἀμαχα, κὶ τὴν ὑλλω σααῖα. ἀλλὰ δὴ κὶ τὸ δόκιμον ἀργύριον, ὃ τὸν τῆς βήματος θεργκὸν ἐ τὸν ὄν ἐκπλήξαι ἀμ- βανα, κὶ τὰς πύλας ἀειμήπιχε, κὶ εἰς παμπόλλους ἀλλοῖς κόσμοις ἀειετέτηκ- το, χεῖρας ἀειξε χεῖρας ἀπᾶς, ἡμίονοί- τε ἐ ἑαυτῶν σεσαγέμων μέγχι τῆς ἀ- δύτων εἰσῆγοντο τῆ νῆα, ὡς ἑνια διωλιθη- κῶτα, μὲν δ' ὅτι ποδῶν εἰσῆα διωάμενα, ὅρα τὴν τῆς ὀππέδων λίθων σιλπνότη- τα, μαχαίρας ἐξεκκνήθησαν, ὡς ἐκ τῆς τῆς χεῖρας κῶρον κὶ τῆς προσχέν- τος ἀματὸς τὸ θεῖον μελωδῶν ἀξέ- πεδον.

4 Ἀλλὰ κὶ γυναικείων πῆσεω- ρῶν ἀμάρτιας, ἐρηνῶν ζάκορον, δαιμόνων φερόστων, ἀρρήτων τε γρη- τειῶν κὶ ἐπιρρήτων ἐπωδῶν ἐργασίμων, κῆταρπυιάσαν Χειρῶν, ὅτι τῆς σωθε- ρου ἰζήσαν, κῆλασ μύρον ἀφῆκε μέλθ', κὶ πολλαῖς ἀειδινηδῶν, εἰς ὄργησιν τῶ- πόδε παρενεσάλασε. κὶ οὐ τᾶύτα μὲν ἡ- νομεῖτο οὐτως, ἀλλὰ δ' οὐ, ἢ ἐμεινα μὲν ὅτι πλέων, εἰς δ' ἑλατῆσιν ἔτετα, ἀλλ' ὁ μῆ-

batur, & vestes eius forte di- stribuebantur: illud tantum aberat, ne latus hasta traie- ctus, riuos diuini cruoris hu- mi effunderet. Violatio por- rō maximi templi nec auri- bus aquis potest accipi. Nā sacra mensa ex omnis generis preciosis materiis con- flata, in excellentis pulchri- tudinis varietatem, omnibus gentibus admirabilem, in frustra est dissecta, & inter mi- lites distributa, vt & omnes sacrae opes tam immensa & infiniti splendoris. Cum au- tem sacrosancta vasa & su- pellectilia insuperabilis artis & gratiae, raræque materiae, & probum argentum quod tribunalis clathros, & am- bonem artis admirabilis & portas & multa alia orna- menta ambiebat, auro cir- cuncufum, pro manubiis ef- ferenda essent: muli & iu- menta sellis infrata vsque ad templi adyta introduceban- tur, quorum nonnulla cum ob splendidum & lubricum solum pedibus insistere ne- quirent, prolapsa confodie- bantur, vt effuso cruore & stercore sacrum pauimen- tum inquinaretur.

4 Imò & muliercula que- dam, cooperta peccatis, mi- nistra Furiarum, ancilla dæ- monum, incantationum & veneficiorum officina, Chri- sto insultans, & in patriarche folio confidens, fractum can- ticum cecinit, & sæpè in or- bem rotata saltauit. Neque verò hæc admittebantur, alia non admittebantur: aut hæc remissius, illa vehemen-

Mensa ma- ximi templi dissecta.

Vasa & supellectilia immēti pretij direpta. Vetus eccle- sia Constantinopolitana virtutibus abundans auro indigens, florebat: no- ua opibus ca- ducis super- biens spolia- tur & de gra- du deiiciunt.

Bellorum & vrbium ex- pugnatatum hæc est con- ditio, vt vi- ctoris partes sequentibus quicquid li- bet liceat.

Scelera in matronas honestas & nubilibus puellis aut Deo consecratis virginibus pepercissent, qui tantam in ipsum Deum rabiem exercuerunt? Nihil autem erat difficilius & operosius, quam precibus mollire, & benevolos reddere Barbaros, ad eum iracundos, ad eum bilem euomentes ad quoduis ingratum verbum, vt nihil non furorem eorum inflammaret. quod qui conabatur, vt amens, & homo linguæ intemperantis deridebatur. sæpè etiam pugio stringebatur in eum, qui paululum refragabatur, aut postulata eorum detrectabat. Itaque nemo luctus erat expers: in angiportis, in triniis, in templis querelæ, fletus, lamentationes, planctus, virorum gemitus, mulierum ciulatus, lacerationes, stupra, captiuitates, coniunctissimorum diuulsiones: nobiles cum ignominia, ob senectam venerabiles, lachrymosi, diuites spoliati bonis circumibant. sic in plateis, sic in angulis, sic in templis, sic in speluncis agebatur. Nec etiam vllus locus inexcussus relinquebatur, aut supplices defendebat. Omnia vbiq; malis omnibus referta erant. Deum immortalem, quanta hominum afflictio, quanta angustia? Fremitus maris, solis obscuratio, cruenta lunæ facies, stellarum exorbitatio, vbi & quomodo hæc mala prænunciarent? Enimvero abominatiōe desolatiōnis in loco sancto stare vidimus, meretricios

in matronas honestas & nubilibus puellis aut Deo consecratis virginibus pepercissent, qui tantam in ipsum Deum rabiem exercuerunt? Nihil autem erat difficilius & operosius, quam precibus mollire, & benevolos reddere Barbaros, ad eum iracundos, ad eum bilem euomentes ad quoduis ingratum verbum, vt nihil non furorem eorum inflammaret. quod qui conabatur, vt amens, & homo linguæ intemperantis deridebatur. sæpè etiam pugio stringebatur in eum, qui paululum refragabatur, aut postulata eorum detrectabat. Itaque nemo luctus erat expers: in angiportis, in triniis, in templis querelæ, fletus, lamentationes, planctus, virorum gemitus, mulierum ciulatus, lacerationes, stupra, captiuitates, coniunctissimorum diuulsiones: nobiles cum ignominia, ob senectam venerabiles, lachrymosi, diuites spoliati bonis circumibant. sic in plateis, sic in angulis, sic in templis, sic in speluncis agebatur. Nec etiam vllus locus inexcussus relinquebatur, aut supplices defendebat. Omnia vbiq; malis omnibus referta erant. Deum immortalem, quanta hominum afflictio, quanta angustia? Fremitus maris, solis obscuratio, cruenta lunæ facies, stellarum exorbitatio, vbi & quomodo hæc mala prænunciarent? Enimvero abominatiōe desolatiōnis in loco sancto stare vidimus, meretricios

Vrbis vi expugnatae expressa effigies, & ad vnum delinea-rio, vt nihil amplius desiderari possit.

Præsigna tantorum malorum.

Abominatio desolationis in loco sancto.

Enimvero abominatiōe desolatiōnis in loco sancto stare vidimus, meretricios

εργολιζον λογαρια, και ταλλα και μη επιπαν, αλλα εν τε δεθεν μεταβαυτα προς το αντισροπον, οσα ωρα. Χειρωνυμοις σεμνα, και τον της πσεως λογον δευρηιζοντα. τοιαυθ (ως εν πολλαν βραχια δουνα τη ισοειε) οι δε εαεεας φρατο και ο Χεισου κληρονομιας παρλωομηκασιν, επ ουδενι τρη ολων το φιρανθερον εν δε εξαμυροι, αλλα παντας δυοξεωσαντες χριματων και κτηματων, οικηματα τε και εδνηματα, και μηδενος τρη παντων μεταδοντες τοις εχουσι. ταυτα ο χαλοκις αυχλω, η αλαζων φρω, η ορδη οφριε, η αειξυειασα και νεανισκοδομηη παρφα, η φιλαματος δεξια, η ακερχυεσριν, ο μετεωρος οφθαλμος, η απλησθω γαυτος, η ασορρος γνωμη, η τορη και τερχαλη λαλια, και μονον ουκ εμπορχυμνη τοις χειλεσι, μαλλον η αι παρ εαυτοις επισημονες και σοφοι, οι διορκοι, και φιλαληθεις και μισοπονηροι, και τρη Γραικων ημρη δεσεβεσεει τε και διημοττεροι, και ο Χεισου δεαταματων φυλακεις ακειβεσεροι (αλλι ερω τεπο ουδε εν εισρονεια η ως γελοιον ειπω δεχε λογε ποτε. της γδ κοινοια φωπι προς σκοτθς) το η πλεον, οι τον σαιεν εσω ωμων αραμυροι, και πολλοκις και τουτε και τρη θεων λογιων επομοσαμυροι, τας μηρ τρη Χειρωνυμων χωεας παρελθειν αιμαμωη, μη ποροσούσαντες αρισερα, μηδι εκκλιναντες δεξια, και η σαρρακικων οπλισα τας χειεας, και τα ξιση πορφυροσση τοις αιμασιν, οι τλω Ιεργυσαλημ δεεπορθησαν, μηδι ανδρισαδς γυυαιεν, η καθ ομιλιασ αυταις συυελθειν, εφ οσον αν ρεον τον σαιεν επωμαδιον φερεσιν, ως ηγνισμυροι θεα, και τλω αυτε πορειαν σελ-

rettricos sermones rotundo ore proferentem: & cetera etfi non penitus similia, tamen in contrarium conuersa, iis quæ apud Christianos honesta & relig. oni consentanea iudicantur. Hæc pauca de multis Occidentalium exercituum in Christi hæreditatem scelera, qui erga neminem humanitate vti, omnes pecunia, possessionibus vestimentis, aris & focis spoliarunt, nec possessorib. quicquam impertierunt, literis mandanda esse censui. Hæc cinea collum æreum, superbus animus, arrectum supercilium, iuueniliter rafa maxilla, sanguinaria dextra, iracundæ nares, elatus oculus, inhumanum ingenium, rotunda & incitata loquela, ac tantum non saltans in labiis? imò potius, vos qui vestra opinione docti, sapientes, fideles, veraces, probi, nobis Græcis religiosiores, iustiores, & præceptorum Christi obseruatiōnes estis (ego vero hæc nunquam per ludibrium & iocū dixerim. nam quod luci cum tenebris est commercium?) & quod maius est, qui crucem Christi in humeros sustulistis, eamque & diuina oracula sæpe testati estis, vos Christianas prouincias citra sanguinem tranfituros, nec ad dexteram, nec ad leuā declinantes, sed contra Sarracenos armasse manus, eorumque sanguine tinturos esse gladios, qui Hierosolyma expugnastis, qui nos consuetudine & colloquio mulierum temperaturos promissistis, quandiu crucem in humeris tuleritis, vt Deo consecratos viatores?

Fide Annos. tationes.

RR.j.

Nugatores eos esse planè constat, qui dum diuinum sepulchrum vindicant, manifestè contra Christū insanierunt: & cum cruce crucem violarunt & destruxerunt, quam humeris baiulabant, dum eam exigui auri & argenti causa ante pedes abiiciunt: & dum margaritas colligunt, preciosam margaritam Christum abiecerunt, in sordidissimis bestijs refectissima dispersa. Non ita fecerunt Ismaelitæ: sed populares istorum clementissimè & humanissimè tractarunt, potiti Hierosolymis. Neque enim Latinas matronas violarunt, neque Christi sepulchrum cadaveribus oppleuerunt: neque ingressum vitalis tumuli descensum ad inferos, neque vitam mortem, neque resurrectionem ruinam effecerunt: sed paucis aureis in singula capita contenti, omnibus liberum abitum permiserunt, cetera quantumvis multa possessoribus concessere. Et hoc modo Christi oppugnatores cū Latinis etiam religionē profitentibus egerunt: & ut magno animo dignum est, nec ferro, nec igni, nec fame, nec persecutione, nec nuditate in eos sunt graffati, nullo grauiore onere imposto. Nobiscum autem isti Christi amantes, eiusdem religionis, nulla iniuria laceffiti, sic egerunt, ut breuiter percurrimus.

DEPLORATIO VRBIS.

5 O vrbs vrbs, vrbium omnium oculo, per orbem terrarū celebris, spectaculū vltamundanum, Ecclesiarū mater, princeps religionis, recte sententiæ dux, cruditionis alumna, omnis pulchritudinis diuersorium:

Constanti-
nopolicos en-
comium, in
quo Nicetas
admodū pa-
theticè luo-
rā miserias
descri.

λόγιοι; ὄντως λογοποιοὶ ἐξεφάνθησαν, καὶ τὰ θείου τάφου διφώντες ἐκδίκησαν, καὶ χειρὸς οὐ πορδήλωσεν ἐλύθησαν, καὶ μὴ σωθεὶ τὴν τὴν σωθεὶ κατάλυσιν ἠνομή-
κασιν, ὅν ἑπινάπιον ἔφερον, τὸν πορ-
δὼν πέντα μη φείθησαν, δὲ χροσίου
βραχὺ καὶ ἀργύριον. καὶ μὴ γαρεύεις ἐν-
κολπιζόμενοι, τὸν πολύτιμον μὴ γαρεύεις
χειρὸς ἠθετήκασιν, τοῖς ἐναγασάτοις ἠθ-
ζῶων τῆς παναγέστατον δεσπεύσαντες. οἱ
δὲ ἔξ Ἰσραήλ οὐχ οὕτως, ὅτι μὴ καὶ πᾶ-
ν φιλανθρωπῶς καὶ πορδύλας τοῖς ἐκ-
τὴ γῆρας ἀπαὶν πορδύλας τῆς σὺν
καπηλῶσαντες. οὐτε γὰρ γυναιξὶ Λατίνισιν
ἐπεχρέμασαν, οὐτε τὴν χειρὸς κενήσαν
πολυαῖδριον πορδύλας ἔδειξαν, οὐδὲ κἄ-
σοδον ἐς ἀδου τὴν πορδύλας τῶν ζωφώσαν
τάφον εἰσοδον, οὐδὲ θάνατον τὴν ζωφώ-
οὐδὲ πᾶσιν τὴν ἀνάσασιν, ἀπαξάπασιν
δὲ ἀνέντας τὴν ἔξοδον, χροσίοις ἀειθμῶ-
καὶ ἀφάρα βραχέσιν, ἀφώριζον τὰ ζωφώ-
ρησια, τὰ λοιπὰ τοῖς κενήμασι παρῆ-
τες, καὶ ἠάμμο ἦσαν παρῆμοια. καὶ τοῖς
δὲ μὴ τὸ χειρομάχον τοῖς ἀλλοπίσις
Λατίνισιν ἐχρήσατο, μὴ ἔξισθη, μὴ πῦρ, μὴ
λιμὸν, μὴ διωγμὸν, μὴ γυνήτητα, μὴ
σωφίματα, μὴ πίσματα μεγαλοφύ-
χως σφίσις ἐπενεγκόν. ἡμῖν δὲ ἐκείνως τὸ
φιλόχριστον καὶ ὁμόδοξον πορδύλας ἀφώ-
αῖς ὅτι πορδύλας εἰπομῶ, μὴ δὲ ἐπεκαλέσθαι
ἀδίκημα ἔχοντες.

ΘΡΗΝΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ.

5 Ὁ πόλις πόλις, πόλεων παστῶν ἑφ-
θαλμῶ, ἀκασμα πασῶν, δὲ μακάρι-
κόσμιον, ἐκκλησιαῶν γαλουχῶ, πῖσις
ἀρχηγῶ, ὅρθο δόξιας παδηγῶ, λόγων μέ-
λημα, καλοῦ παντὸς ἐνδιαίτημα. ὅτι ἐκ

Itane

χειρὸς Κυρίου τὸ τὴ θυμοῦ ποῦσα ποτή-
ειον, ὃ ἡ γῆρομῶν πορδύλας πολλὰ
δραστηκωτέσιν τὴ καταβάσιον πάλας
πορδύλας πενταπόλεως, τὴ μὴ τυρήσασιν; τί-
νι ὁμοιωσῶ σε; ὅτι ἐμεγαλλώθη ποτήλιον
σωφίσις σου, Ἰερεμίας φησὶν ὁ φιλόδα-
κρῆ, ἰὼ πάλας σιῶν κοπήλιον. τίνες κα-
κοποιοὶ δὲ μάμεις ἠθήσαντὸ σε, καὶ ἔλαβον
εἰς σωφίσις; τίνες ἀλάστορες, πορδύλας καὶ
ἀμείλιχοι δάμμονες, καὶ μόν σοι ἐπεκα-
μασαν ἀχρῖον; ἡ γυνὴ ἀφάρσοι καὶ μακί-
δεις τελήεις, πασάδα μὴ οὐκ ἐπέξασ-
πο, ὅδ' ἀνήψαν σοι δάδα γαμήλιον, ἀφα-
νησέσις δὲ ἀνέκαυσαν ἀφάρσας. ὃ ἡ
πολύρον καὶ βύσασον καὶ πορδύλας ἡμ-
φισ μὴ βασιλείσιν, πινάρα δὲ ἀφάρσας καὶ
ἀφάρσας, καὶ πολλὰν κακῶν κληροῦχος,
καὶ τέκνων τῆς γησιῶν χαλίζουσα. ὃ ἡ
πορδύλας ὑψίθρονος, καὶ βιβασμα μακρά
καὶ μετέωρα, μεγαλοπορδύλας τὸ εἶδος, ἀ-
ξιοπορδύλας τὸ μέγεθος, νυκτὶ κατερ-
ραγμῶν καὶ διερρηγμῶν, τοῖς χλιδῶν-
τας χιτῶνας, καὶ τὰ κομῆλα καὶ ἀρχαῖα
κηδέμνα, καὶ ὅμμα ἀποσβεσμῶν τὸ
χασπὸν καὶ γητὶ καμμοῖ ἴση ἐκ τὴ κα-
ποσβολῶδης πορδύλας. καὶ ῥύσις χαλαραῖς
ἠλακισμῶν, τὴν σιλπνῶν καὶ τερωνῶν
ἔψιν πορδύλας ἐὰν γὰρ λέγῃ τὰς πορδύλας λυ-
ραν ἐντείνοντάς τε καὶ ἀλλογοντάς τε σά-
δυσπορδύλας, καὶ κομῆσις πᾶσις μέ-
καις τὴν σὺν τερωνῶν, ἐν τῶ τὸν οἶνον
πορδύλας, καὶ βίου τέχνη πορδύλας τῆ
γαλοῖοδης τῆς κακῶν σου ἀφάρσιν, τοῖς
κονδυλισμοῖς τε καὶ πῖσις μοῖς, ἐπὶ τὰς
ἀφάρσας καὶ τὰ ὑπόπια ἀ σοι καὶ ἄραν
πᾶσαν πορδύλας. παρῆλιον μὴ
πορδύλας ἐπὶ μὴ ἐχέφασιν ἔθνεσιν, ἡ οὐδὲ

lantur: qui lapsus & vibices & contumelias, quibus in horas afficeris, per iocum commemorent. Per inuidiam depressa es, à vœcordi populo, ac RR.ij.

Huius affli-
ctionem Ba-
bylonis & So-
domi' & Gibeon
comparat.

Adversario-
rum delictum

Vetus gloria,
præsentem
ignominiam
adaugens.

Summū op-
probrium.

Itane ex manu Domini calicem furoris bibisti? Itane pars extitisti ignis multo vehementioris eo, quo olim Pentapolis diuinitus conflagruit. Quòdnam tibi tribuam elogium? cui te comparem? An poculum contritionis tuæ amplificatum esse, ut lachrymosus Hieremias veterem Sionem deplorans ait? Qui mali genij te ad cribrandum efflagitarunt? Qui alastores, inuidi & implacabiles demones, ebrietatis in te suæ intemperias effuderunt? Qui infesti & infaniprocii, thalamum tibi non concinnarunt, nec facem nutritialem, sed carbones exitiales incenderunt? O fecunda genitrix, bysso & purpura Imperatoria amicta pridem, modò sordida & squalida, & germanis orbata liberis. O pridem in alto folio collocata, longis & altis incedens passibus, augusto vultu, statura magnifica, nunc humilis & depressa. lacerata sunt tuæ delicatæ vestes. elegantibus atque imperiosis spoliata es redimiculis: extincta est lux gratiosorum oculorum: anicula caminariæ similibus ex incendij fuligine extitisti: profundis rugis splendida prius & suavis tua facies est arata. Neque iam dico esse qui tuas clades ad citharam cantillent, qui tuam tragœdiam pro comœdia ludant, quò artificia ridiculæ recitationis malorum tuorum & alaparum a-

Oppressio calamitosiſſima.

Salus deſperata.

Pro reſtauratioe . . .

Conſolatur miſeros ciues Nicetas, argumento ſumpto ab eo quod affirmatio vehementior eſt momentanea.

A natura Dei clementiſſi.

A diſcis ſcripturæ.

A ſpe liberationis.

A pio voto.

potius ab obſcuri & vagabū di populi colluie. cuius magnam partem ſi non genuiſti, at euexiſti & faginaiſti. Quis te ſeruabit? quis te conſolabitur? quis tibi parceret? quis vicem tuā dolebit? quis reuertetur, vt paci tuæ conſulat? (ſunt & hæc lachrymoſi Hieremieæ verba) quis priori ſtola te induet? Quando diuinitus audies: Erigere, ſurge, quæ calicem furoris mei bibiſti, & poculum ruinæ ex hauiſti. Indue vires tuas, induc gloriam tuam: excuſſo puluere ſurgito: exiitō vinculum colli tui: extende locum tabernaculi tui, & veſtibili tui. Ne mouearis quod probro affecta es, neque verecundēris ob acceptas contumeliās, & quod ornēs prætereuntes manus ſuper te comploferunt, ſibilarunt, & capita quaſſarunt, & dixerunt: Hæc eſt vrbs, corona gloriæ, & deliciæ orbis terrarum. Quo autem pacto vidua ſedit, quæ populis referata fuit? Quomodo tributaria facta eſt, quæ prouinciis imperauit? Dixit enim Deus tuus: Exiguo tempore te reliqui, ſed magna te miſericordia proſequar: in parua ira faciem meam auerti, ſed æterna te clementia fouebo. Nimirum cum Dauide cantabis Deo, Pro multitudine dolorum cordis mei conſolationes tuæ mecum animum exhilararūt. Quis Moſes uorū effector operū tibi patrocinauit? Quis Zorobabel te reducet? Quando liberos tuos à 4. vêtis, in quos diſperſi ſumus, recolligere licebit? quæadmodū piæ gallinæ pullos ſub alas ſuas cōgregant.

ἔθνεσιν ἀληθῶς εἰπέιν, ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔσθ' ἀποραδικὸς γῆρσιν, ὡν τὰ πλείω εἰς ἐμὴν ἐχθρῆσας, ἀλλ' ὁ ἄνωγός τε καὶ ἑσάτος παρ' ἐοῦ μετέδωκε. τίς σώσῃ σε; ἢ τίς κωλύσει; τίς φείσεται ὅπῃ σοι; ἢ τίς σκεθροπύσῃ ὅπῃ σοι; ἢ τίς ἐπανακάμψῃ ἐρηπῆται τὰ εἰς εἰρήλῳ σοι. (Ἰερεμίου καὶ τὰ δὲ τὰ πολυθρήνητα τὰ ῥήματα) εἶπε μὲν τ' ἑποτέραν πολλῶν ἐπελάσῃσε. πῶς δὲ οὕτως ἐν ἑσέῃ, ἔξελείβε, ἔξελείβε ἀνάστηθι ἢ πῶσα τὸ ποτήριον τὸ θυμοῦ μου καὶ τὸ κόνδυ τῆς πώσεως. ἐνδύσαι τὴν ἰσχίω σου, ἐνδύσαι τὴν δόξαν σου. ἐκτίναξαι τὸν χροῦν, καὶ ἀνάστηθι. ἐνδύσαι τὴν δεσμὸν τῆς τριχίλου σου, πλάττωον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου, καὶ τῆς ἀυλαῖν σου. μὴ φοβού ὅτι κατηχρῶσθαι, μηδὲ ἐντραπῆς ὁ πῶν εἰδῆσις, καὶ ἐκέρησαν ὅπῃ σοι χεῖρας πάντες οἱ κωδραπορόδμοι ὁδόν, ἐσύεσαν καὶ ἐκίνησαν κεφαλὰς αὐτῶν, ἢ εἰπον αὐτῇ ὅτι ἢ πόλις, ὁ σέραν ὁ δόξῃ καὶ ἢ διρεσμιὴ πάσις τῆς γῆς. καὶ πῶς ἐκμάθισε χίρα ἢ πεπληθυσμένη λαοῖ; καὶ ἢ ἀρχουσα ἐν χῶραις ἐχθρῆσιν εἰς φέροι. εἶπε γὰρ ὁ Θεὸς σου, χεῖρ· ν μίκερ κατέλιπον σε, καὶ μετ' ἐλέοις μεγάλου οἴκου τείρησω σε. ἐν θυμῷ μακροῦ ἰπέσθη τὸ κερῶσπὸν μου, καὶ ἐν ἑλέω ἀγῶνιῳ ἐλέησω σε. ἢ γροῦ ἄσῃς Δαβιδικῶς κερῶσ Θεόν, καὶ τὸ πλῆθος τ' ὁδῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἰ κωδραμλήσῃ σου εὐφρανῶν τὴν ψυχῆν μου. τίς ὁπισήσεται σοι Μωϋσῆς κεινονργός; ἢ ἐπανάγων ἐποθέσεται Ζοροβάβελ. τίτε δὲ εἰσείσται σοι ἐκ τῆς πεισάρεν ἀνέμων συναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ἐν οἷς διεσπάρημεν; ὅν ἔσπῃν αἰ φιλότεκνοι ὄρνιθες ὑπὸ τὰς ἑαυτῶν ἀδελφίκοις πτέρυγας τὰ οἰκεία νεότημα.

ὡς κινὸν γὰρ ἐδὲ ἐνωπίως σοι ἐποφθαλμῆσαι καθάρετος ἔχου μῦθου, οὐδὲ ἐμφοῖναι κωδραμλήσῃ ὡς κωδραμλήσῃ, καὶ ἀκλειδῶς ὁπισπῶσαι σοι δάκρυον, ὅσον ὁφθαλμὸς βέλῃται ἢ δυνάμει, ἀλλ' ὁ δὲ λαβῶς ὡς σπῆσῃ σε περὶ πῶν ἀμύθῃ, ὡν σωεῖληπῆται ἢ ἔσοφῃς, ἢ ὅ καλῶς διεσκέδασαι, ἐλεεινὸν τὴν καὶ γροῦδῃς κωδραμλήσῃ, πόρρον που τῆς σπῶν φάτων μῶστων ἐκτοπιθέντες, πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἀχμῶντες καὶ ῥιγῶντες, καὶ κερῶσ φθῆρεσιν πολλὰ κίς κερῶσ μῦθοι, καὶ τὰς ψυχὰς ἐν κερῶσ τῆσ κωδραμλήσῃ, ὁδόν τε μίκερ κατωκεῖσας δέλεισκοντες πόλεως, ἀλλὰ πολὺ πλάγητοι κερῶσ μῦθοι ὡς ὄρνιθες οἱ ἀβέβαιοι, καὶ τῆς ἀσπῆρεσιν οἱ πλάγητες, ἢ καὶ οὐ πῶς εἰπέιν, ἐνέμεθα σοι διηρημῶσ, καὶ συμπλεκόμεθα σοι κεχρῶσ μῶσ, καὶ τοῖς ψυχῇ συναπτομῶσ, καὶ διίσταμῶσ σῶματι, καὶ κωδραμλήσῃ ἀπεχρῶσ, ὁ καὶ ἐν τῇ ζῶσιν κερῶσ τὰ κωδραμλήσῃ ἐκ σφῶν ὑπὸ θηροῦτων καὶ ἐκ κωδραμλήσῃ δέλεισῃ ὑελίνοις ἀγῶσιν. ἐκείνα τε γὰρ τὰ σκῶσ εἰληκεῖν καὶ ἡλπῆσ τὴν τὸ σπῶν μου ζῶσ δέαν ἐνοπῆσ ὁ κωδραμλήσῃ, συμμίξαι καὶ ἐν κερῶσ γῆρῶσ ὄλωσ ἀδωαίε, καὶ δέξῃ τὸ κωδραμλήσῃ τὸ ἀγῶσ ἀδημονοῦτα σπῆσεται, τὰ ἐξῆλλα γῆρῶσ τῆσ ὄφῃσ, ὡς ἀπαναπῶσ τῆσ κωδραμλήσῃ ἐξέωσ ἐκταμῶσ μῦθοι. ἢ ἢ μείσ ὁπίσῃ σοι τὰς κωδραμλήσῃ κωδραμλήσῃ, καὶ ἐγῶσ τερῶν ἐνάμ ἔχου μῦθου, τὸ ὅ κωδραμλήσῃ σοι γησῶσ καὶ κωδραμλήσῃ σαβῶσ λῶσ, ὡς κωδραμλήσῃ παντάπῃσιν ἐσπῆσῃ. ὅσα καὶ σῶματι σπῆσῃ καὶ πολλὰ σπῆσῃ ὑέλεσ τὰ βαρβαρικῶσ συντάγματι δειρηγῶ μῦθοι.

6 Ἰνα τὴν ἐπιμασῃς ἡμῶσ Κύριε; καὶ οὐκ ἔσπῃ ἡμῶσ ἡσῃσ ἐγῶσ μῦθου Κύριε ἀμῆσῃσ ἢ μῦθῃ, ἀδικίᾳσ πατέρεσ ἡμῶσ; κόπασσιν δέκατα νοστῃ, iniurias patrum nostrorum: de fine per misericordiam tuam.

Nam nunc quidem nec inueniri fatis te nobis licet, aut amāter amplecti vt matrem, & libare tibi lachrymas, quātas oculus cupit aut potest: sed timidē vt passeruli te circumuolamus, quorum nutritrix abrepta, nidus direptus est, miserabiliter & lugubriter pippientes longē à tuis lacunaribus remoti fumus, esurientes & sitientes, squalore & rigore horrentes: à pediculis sæpe rodimur, animis nostris calamitate liqueſcentibus: nec viam inuenimus ad urbem, in qua habitemus, sed multis erroribus vt vagabundæ volucres, & errātes stellæ, circumferimur: ac potius longo interuallo à te seiuncti, tecum coniungimur, complectimur te separati, vt ij qui animis coherēt, diuulsi corporibus: dolemus vicem tuam, vt quædam animantes, cum aliquas fui generis à venatoribus captas, & perspicuo vitro inclusas vident, quas tamē attingere & amplecti nequeunt, & frustra cum dolore circa transfennā versantur mutato aspectu vt priori formæ contrario obſtupefactæ. Eodem modo & nos adiciere oculos, & propius accedere possumus: sed conuenire te liberē, & fidenter amplecti, vt pridē, nullo modo possumus. Barbarico exercitu vt solido muro, & longē firmiore quàm vitrum est, interclusi.

6 Cur nos percussisti, Domine, nec est qui medeatur? Agnoscamus, Domine, peccata nostra, iniurias patrum nostrorum: de fine per misericordiam tuam.

Chastitate m suam erga miſeros teſtaur.

Et appoſite ſimili declar.

Miſericordiæ ſe participaſſe aſſerit.

Vilitatem ſe colere, cum populo ſuo denuntiaſſe.

Nec propter ſummam populariū ſuorum afflictionem à cōmuniōne illa diuelli poteſt.

A deploratione & charitatis proteſtatione ad cōfeſſionem peccatorum.

RR. iij.

& Dei inuocacione (quod tuitifimum est in malis solatiu) conuertitur Nicetas.

Ne perde folium gloriae. Castigato nos Domine, ne a te deficiat anima nostra: sed iudicio, non furorc, ne ad paucitatem nos redigas. Effunde furorem tuum super gentes quae te non agnoscunt: & super nationes, quae nomen tuum non inuocant. Pater noster tu es Domine: nos lutum, tu figulus noster: opus manuum tuarum nos omnes sumus. Aduerte oculos, & vide probra nostra: haereditas nostra ad alienigenas est auersa, ad nos ad peregrinos. Si tu nos ad te conuerteris, conuertemur. Renouato dies nostros, ut olim fuerunt. Utendum enim mihi est per tempus, & in simili calamitate his Scripturae facrae verbis. Sed iam oratio me deficit vnà tecū, o vrbs, nutrix eloquentiae, amissa: quemadmodum compages corporis animo discedente dissoluitur. Est igitur magnitudo luctus, mutis lachrymis & ineffabilibus gemitibus. concludenda, & abrumpenda iam historiae series. Quis enim Musarum sacra in terra iam à Musis alienata, & barbarie oppressa, æquo animo celebrat? Absit ut ego res gestas Barbarorum decantem, aut ea bella memoriae posterorū prodam, in quibus non vincunt Græci. Nā si Cōs Hippocrates à rege Persarū magna pecunia accersitus, ut illius vrbes pestilentia laborantes sanaret, magnificis illis pollicitationibus repudiatis, contempsit barbaros: cur ego rem optimam historiam, & pulcherrimū Græcorū inuentum, rebus

Præam verè Christianarū formulā.

Leues curæ loquuntur, ingentes stupent.

Dolor immodicus historiarum seriem abtrumpit. Nec putat Nicetas dignitati euenire, ut Latinorū in Græcos immanitatem scriptis explicet.

τῆ ἐλέους σου. μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου. πάλαι δέυσον ἡμᾶς Κύριε, ὅπως μὴ ἀποσῆ ἢ ψυχὴ ἡμῶν ἀπὸ σέ, πάλω ἐν κρείσσῃ μὴ ἐν θυμῷ, ἵνα μὴ ἐλυγροσῶς ποιήσῃς ἡμᾶς. ἐκ χειρὸς τῆ θυμὸν σε ὅτι τὰ ἔθνη, τὰ μὴ εἰδότες σέ, καὶ ὅτι γῆρας, ἀπὸ τῶν ἡμῶν σε Κύριε ἐκπέκαλίσαντο. πατήρ ἡμῶν οὐ εἰ Κύριε: ἡμεῖς πηλὸς, καὶ οὐ πλάσις ἡμῶν, ἔργον τῆ χειρῶν σε πάντες ἡμεῖς. ὅτι βλεψὼν, καὶ ἡδὲ τοῖς ἐνθρονοῖς ἡμῶν ἢ κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη εἰς ἀλλοξίον, οἱ οἴκοι ἡμῶν εἰς ξένους. ὅτι σπέρψον ἡμᾶς πρὸς σέ, καὶ ὅτι σπέρψον ἡμᾶς ἀνακρίνον ἡμᾶς καὶ θωὸς ἐμφοροῦσιν. χρῆσθαι γάρ μοι ἐπιχάσας, καὶ ἐφ' ὁμοίοις τοῖς συναντήμασι, τοῖς γραφικοῖς τοῖς δὲ ῥήμασιν. ἀλλ' ἡδὲ μοι καὶ τὸ λέγειν αὐτὸ ὅτι πηλοῖσιν, ὅσα καὶ σῶμα συμφορῶν ψυχῆ καὶ ὁμόσολον τῆ τῆ λόγου σοὶ ἔσοφῶ πόλιν συναπὸν τῆ στυγαίου. κωφοῖς ὄντων δάκρυσι, καὶ σενάμοις ἀλαλήτοις τὰ πολλὰ τῶν θρήνημάτων ἀφοσιωτέον, καὶ τῆ περὶ τὸ ἀφοσιωτέον τῆς ἰσοείας εἰρήμῃ. τίς γὰρ ἀνάσκει ἀπὸ τῆ γῆς ἀλλοξίωθίσης ἢ ἡδὲ τῆ λύβῃ, καὶ βαρβαροθίσης τέλεον, τὰ μικρῶν ὅτι ἐκίνοσθι κροῦματα: ἐκ αὐτῶν σαμῶν τὰ βαρβαρῶν αὐτὸς, ἐδὲ ἰσοίμην ὡραπέμπων τοῖς ἐπειτα πρὸς πολέμιας, ἐν οἷς μὴ νικῶν ἑλλῶν. εἰ γὰρ ὁ Κῶσθ Ἰπποκράτης πολλοῖς μεταπημπόμῃσθ χήμασι πρὸς τῆ τῆ Περσῶν βασιλῶντος, ὡς αὐτὸς ὑπ' ἐκείνων ὅτι σκέφατο πόλεις, καὶ ὡς παρὰ στας νοσηλεία σῶμασθ, ἐδὲ ἀκροῖς ὡς τὰς ἑσπέροις ὑπὸ χροῖς ἰνέξατο δέξασθ ἔρῃσθ οἱ μῶζεν τοῖς βαρβαροῖς ἀφείσθ: πῶς αὐτῶν ἐγὼ τὸ βέλπεσον χεῖμα τῆ ἰσοείαν, καὶ ἑλλῶσιν ὄρημα τῆ ἑλλῶν, βαρβαρι-

barba-

καὶ καὶ ἑλλῶν πρὸς ἐξοχὴν χαλεζόμεσθ: ἀλλ' ἔτοι μὲν καὶ τῆ ἐμφορήσαντα τῆ ἐν ἑφέσω ναὸν τῆ ἄρτεμιδος οἱ χροῖσας ἀίσει τε ἀπυσοῖ, καὶ δὲ ποροσρήμασθ ἡμῶν ὅς ἡμῶν ἀξίεμῶροι, ἕως ἐπαρέλθοι ἡ ἀσῶμία, καὶ πῶ τοῖς δούλοισ ἀπὸ τῆ θείων ὡραμῆσθ. οὐ γὰρ ὅστιν ἐκ ἐσιν ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τέλεσθ ὅτι ληθούμῃ, ἢ σωζέων ἐν τῆ ὄρησθ ἀπὸ τοῖς οἱ κερμοῖς ἀπὸ, μηδὲ ποροσθίς τῆ ὁδοκῆσθ ἐπ. ἀλλὰ πατάσων, ἰαταμῆσθ θανατῶν, ὅτι σπέρψον ζωποιοῖ ἀπὸ ὁδοκῆσθ θηλείων ἐπαποσέλη καὶ τῆ θυμῶ συνέντων ὅτι τῆ γῆς: ἀλλὰ καὶ τὰς μύλας τῆ λέοντων στυθλασθ, ὅτι κεφαλῶ στυτεῖσθ τῆ δράκοντῃ. ἀπὸ ὡς καλαμὸν δαυθλασθ, καὶ τοῖς θηλείοις τῆ καλάμῃ ὅτι πῶ, ἀπὸ ἐσιν ἐν ἀρμασι, καὶ ἐσιν ἐν ἵπποισθ: ἀλλὰ τῆ ἰππος εἰς στυθελίαν, ἐδὲ ἐν τῶς κνήμασι τῆ ἀπὸ δὲ δούδοκῆσθ. εἰ δὲ ἐσιν τῶ οἱ κείω λαφῶ στυθλασθ, καὶ οἶνον κίρνησι κατὰ ἰσῆσθ: ἀλλὰ ἐσιν ἰσῆσθ τῆ τῆσθ ἐξ ἐν νηπίας τῆ θλιβόντων, καὶ ποροσθίς ποτήριον φιλανθροπίας πῶ τῆς καὶ ἰλαρόσθ καὶ μεθύσθ ὡς κροπῆσθ. εἰ τῶς μασθ ἡμῶν ἐκ περὶ τῶν ἀγῆσθ τῆς γῆς, καὶ τῆ ἐν θαλάσσησθ μακρῶν, καὶ δὲ ποροσθίς βοῶ μεγαλοκήρυκῃ, γίγαντες ἔρχησθ, πηλοσθ τῆ θυμὸν με, χαλεπόντες ἀμῃ ὅτι πῶσθ, ἡμῶσθ μῶροι εἰσθ, καὶ ἀγῶ αὐτοῖς: ἀλλὰ καὶ τῶσθ ὅτι ἐσθ σφοδρῶσθ πηλοσθ, καὶ τῆ κακῶν μασθ τῶς χροῖσθ, χροῖν εἰσθ ὡς ἐδαμῶσθ οὐδὲ μίαν, εἰ χροῖσθ τῶσθ ὄρησθ εἰς ὄλεσθ ὅτι πῶσθ, καὶ κακοῖς ὅτι δημῶσθ καὶ δημῶσθ ἀπὸ τῶσθ ἀνελήμσθ. εἰτε μῶσθ ὡς νοσηλεία καὶ φάρμακα στυθροσθ οἱ ἐν

tur: atqui grauioribus plagis eisdem afficit, & deterioribus malis flagellat: nec vllam eis gratiam habet, si pro instrumentis ad perniciem vrbium, & publicarum cladium, & pro crudelibus hominum carnificibus eis vitur. Nam eos vt morbos & medicamenta, quippe animorum me-

Immo crudeliter illos affimat æternō silentio esse obliuendos.

Ad cines Constantinopolitanos consolatō sumpta à Dei natura.

Ab aduerfiorum ingenio.

A cōditione populi Dei.

A iudiciis quæ in persecutores & homicidas parata sunt.

Ab afflictionū vtilitate.

Barbarorum contra Græcos gestis condonarem? Imò illi, vt is qui Ephesiā Dianæ templum incendit, pereat ignoti & obscuri: nec vllō verbo quifquam nostrum eos dignetur, donec transferit iniquitas, & Deus seruos suos clementer respexerit. Non enim, non enim Deus noster is est, qui nostri perpetuò obliuiscatur, aut in ira sua misericordiam nō complectatur, aut beneficentiam omnem in posterum deneget. Sed cum percutit, medetur: cum occidit, in vitam reducit: cum ferarum dentes immittit, qui cum rabie terræ affligant: at leonum quoque maxillas confringit, & caput draconis conterit. Si vt calamum comminuit, at bestias etiam ob calamum increpat. Si isti curribus & equis fidunt: at in equo certa salus non est, neque Deus viri tibiis delectatur. Si populum suum duriter tractat, eique vinum cōpunctionis miscet: at vicissim mensam instruit, coram eis à quibus affigitur, & poculum porrigit humanitate & hilaritate plenum, & ob vini bonitatem inebrians. Si flagellatores ab extremis terræ marisq. finibus adducit, & per Prophetam magnum præconem clamitat, Gigantes veniunt, vt expleant iram meam, simul & lætantes & ludentes, sacrosancti sunt, & à me adducuntur: atqui grauioribus plagis eisdem afficit, & deterioribus malis flagellat: nec vllam eis gratiam habet, si pro instrumentis ad perniciem vrbium, & publicarum cladium, & pro crudelibus hominum carnificibus eis vitur. Nam eos vt morbos & medicamenta, quippe animorum me-

RR. iij.

A simili-
tissimo.

Ab experien-
tia ipsa, & ex
afflictionib.
certa libera-
tione.

A diligenti
consideratio-
ne immanti-
tatis aduer-
satorū, qui
veteribus Ba-
bylonis cō-
pantur.

A piorum af-
fictorū pa-
tientia, pœni-
tētia, fide &
inuocatione
nominis di-
nini.

Oratio Nicetæ
ad Deum.

Præclara de
impiorū &
piorum con-
ditione sen-
tentia.

dicus, adhibet: quorū natura peritis non ignota est. aut enim mala habitudo, ægroto fanato, vires suas amittit, aut vnā cū illo interit. Medicamēta verò quātumuis acria, depulso morbo, vnā cū praua materia expellitur, nec vli sunt amplius sui. Quāobrē affirmo ista mala quibus oppressi sumus, nō libellū repudij diuinitus nobis datū, aut barbarici oleastri absolutam infitionē in nostrā oliuā esse iudicanda: sed paruā castigatiōnē, qualē Deus adhibere nouit, seruato modo, nō omnia tentatorib. cōcedere, sed tētatis etiam parcere solitus. Præsertim si is qui agit, nullū modū suis sceleribus statuit, sed per impietate cōtra eum ipsū infurgit, à quo flagellādi potestate accepit (vt Nabuzardā præfectus exercitus, qui vrbe Dei incēsa, vasa ministerij sacri rapuit: vt Balthasar, qui iis ad luxū abusus est, qui aris illudit, & diuina mysteria cōtempnit.) Is verò qui patitur, seipsū in primis accusat: & verberum autoris Dei opē & consolationē ardēter implorat. Itaq; Dei benignitas nobis expectāda est & cū Dauide canēdum: Memēto nostri, Domine, in approbatione populi tui. Inuilito nos vt seruator, vt prosperitate electorū tuorū videamus: vt iactantia gētis tuæ letemur, vt cū hereditate tua laudemur. Neq; enim obscurū est, impius dedi flagris, cū eorū autē castigatiōne, quorum spes in Domino sita est, consolationem & restitutionem in integrum esse coniunctam.

πλείστis ὡς ψυχῶν ἰατρῶν, οἷς καὶ φάρμακα τοιαυτὰ πρὸς ἐνδοξοῦς ὁπλισήσασιν ὡς δὲ ἄλλοις, καρχηδία μὲν γὰρ ἢ τῆς κέρμωνος ἀσπίδος, ὡς δὲ ἐκ μέρων εἴσασιν, τὴν δὲ ἀπὸ ἐλπίδος τῶν πάχοντι σωδὸν ἄλλωται. τὰ δὲ ἀκρίβησιν φάρμακα τὸ καρχηδίου ὅτε δὴ ποτε ἰασίμωρα, τὰς τῆς ἰλίου ἀπμοτέρας συμπερίσειν ἀρετέμωρα. χελύω τὸ ἰνυσημὶ, μὴ βιβλίον ἄποστασις ὡς δὲ Θεὸς δόδο μύρον ἢ μὲν ἢ γουὶ τῆς ἀργελαίων βαρβαρόων παντελῆ ἐγκέντερον εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς καλλιγελαίαν τὰ ὅπληντα οἷοδὲ δευνα, ἀλλὰ παιδείαν μικρὰν ὅποιαν ἴσπῃ ἐπάγει Θεός, αἰεὶς τὴν ἀγαν, μηδὲ ἐνδοξοῦς τὰ πάντα τοῖς ὡφραταῖς. ἀλλὰ καὶ τὴν πρῶτον μέρων ἐν μέρει φερόμενον, καὶ μάλιστ' εἰ τὸ μὲν δρόν, κότερον ἐκ εἰδοῦς ἀνοσηφίας, καὶ αὐτὴ κατεπαίρεται δι' ἀσέβειαν, παρ' ἧτ' ἰσχυρὸν εἰλήτη τῆς μασιγίου (ὡς μὲν Ναβυζαρδάν ἀρχιμαγιστῶν τῆς Θεοῦ πόλιν ὡς ἀπέμωπον πυλὶ, καὶ τὰ ληστερικὰ σιδύη ὡρονομούων. ὡς ἡ Βαλτάσαρ ζυφάν ἐν αὐτοῖς, θυσιαστέα τε καὶ θυβείων, τὰ ἡθεῖα μυστήρια ὡς ὁρροῦ μύρον) τὸ ἡ πάχον ἰατρῶν γινόμενον, ἐκ ὡροτολογίας κρητήρορον, παρήγορον τὴν παίσαντα θεόν, θερμότερον ὅπλη κληται. ἐκουὶ φιλανθρωπίαν ἐκ δὲ γομύροις θεῶν, δέον ἀδεν μὲν Δαβὶδ' μνήσθητι ἡμῶν κύριε, ἐν τῆ ὁδοκία τῆ λαοῦ σου ὅπισσῃ ψαὶ ἡμᾶς ἐν τῶ στωπείω σου τῆ ἰδ εἶν ἐν τῆ χρηστότη τῆς ἐμλεπῶν σου τῆ ὡφρανθίω καὶ ἐν τῆ ὡφροσύνη τῆ ἰδεν κα σου τῆ ἐπαινεῶς μὲν τῆς κληρονομίας σου, εἰ εἰδοτάς, ὡς ἀσεβάν μὲν ἢ εἰς τέλει ὡφραδοσις καὶ μασιγισις, τῆ δὲ ἡλπίκότερον ὅπλη κύριον, τῆ παιδεία σιδύρομος ἢ ὡφρα κλησίς τε καὶ ἐπανακλήσις.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΧΩΝΙΑ

ΤΟΥΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩ

σιν συμβαίνε τῆ πόλει.

NICETAE CHONIAE LIBER DE REBUS POST

expugnatam urbem gestis.

BREVIARIUM.

- 1 Nicetas rationem reddit cur post expugnatam à Latinis Constantinopolis, Solonis exemplum non sit imitatus.
- 2 Graecorum cladem nulla prodigia praecesserunt. Capta urbis miserrimus status. Niceta peculiaris conditio.
- 3 Anis modis conseruatur Nicetas, qui nobilem Virginem à raptoris manu prudenter vindicat.
- 4 Cum moribus urbis Nicetae expostulatio & urbis adlocutio, inaniaque vota.
- 5 Niceta & aliorum exsulum fortuna: populi item & militum licentia describitur.
- 6 Inter Duces Latinos sortitio prouinciarum nondum subactarum. In comitiis regis, sortitionis ritus. Balduinus Flandria comes Danduli opera creatur imperator. Eiusdem elogium.

Ὀλῶν ὁ ἐκ Κόδρου, καὶ τ' Ἀθηνῶν, ἀπὸ τῆς ἀρχαίας, ὑποτυφομύρου ὄρον τὴν Πεισιγράτην νεωτέριστον, πολυλάκις μὲν διελέχθη τοῖς Ἀθηνῶσις, πειρομένω κατὰ σέβασμα τὴν τυραννίδα, εἰ μάλα εἰδώς, εὐμαρέτερον τὸ τὴν ἀρχαίαν στωισάμωρον παύσαι κακόν, καὶ κωλύσαι πῆξιν ἀπὸ δεχόμενον, ἢ γουὶ ὡροβαν ἢ δὴ καὶ κρητιωθέν, ἐκκόψα ἡδὲ ἐ ἀπείλειν. οὐδενός δ' αὐτῶ ὡροσέχων τῶ, μηδὲ πείθειν δυνάμωρον, μὲν χείρας ὅπλα λαβῶν, ὡρὸς τῶς εἰσοδοῖς αὐτὰ κατέθετο, εἰ πως ἐκκαλέσαι το ὡρτα, καὶ παρῆξιν τῆ δὴ μω πινὰς ὡρὸς ζῆ-

Olona Codro ortus, Atheniensis Reipublicae vir prestantissimus, cum Pisistrati tyrannidem paulatim inolescere videret, saepe ciues suos ad eam opprimendam est hortatus. Satis enim norat, multo esse facilius malorum principii obstare & incrementa prohibere, quam ea progressa longius & confirmata cohibere, & extirpare. Sed cum eius consiliis nemo pareret, arma ad fores Curiae posuit, si quo modo aliquos e populo ad sui æmuli

Infectatio sagnaua & contumacia Byzantinorum, propter quares Solonis exemplū sibi imitandum nō fuisse Nicetas affectū.

lacionem pertraheret. Cùm autem neminem ad tyranni expulsiōe suo exemplo impulisset, dixisse fertur: Se vt licuerit patriæ opem tulisse, ac postea per ocium Atheniensium temeritatem & incognitantiam perstrinxisse verbis, quorum nōnulli vetustate non aboliti, sic habent:

Si vestro vitio iādem mala plurima feris:

De superis ratio non sinit vltima queri.

Namque ope dum vestra libuit firmare tyrannos,

Seruitij meritò vos graue stringit onus.

Astutam vapido geritis sub petore vulpem,

Et vestris animis nil grauitatis inest.

Insidias minimè, quas res docet ipsa, videtis:

Sed vos blanditiæ fictæque verba tenent.

Quòd si Solon ille, ex posteritate Codri, sapientiæ præstantia per totum ferè orbè terrarum celebris, apud populum verbis regi solitum, frustra & dixit & fecit omnia: quid alicui nostræ ætatis homini iuuandæ Reipublicæ causa faciendum fuisset, cùm Imperatores nostri ab ineunte ætate in vmbra & ocio educati, more Endymionis sterterent: qui maturius cœnare soliti, tantùm à rerum gerendarū opportunitate abhorrebāt? quippe mala educatione prorsus corrupti, vt hyberno tempore flores, verno pomare-

Alia Solonis, alia Nicetæ temporum, item, Locorū & petonarū coaditio.

Imperatorū Græcorū bel-luius stupor.

λον ἢ ὄμοιον. ὡς δὲ οὐκ ἐξηρέδιστο πρὸς ταῦτα, οὔτε μὲν συνεπαυτρωτέοι πρὸς τὴν τῶν τυραννῶν καθαίρεσιν, λέγονται εἰπεῖν ἔρωγε, ὡς ἔχον, τῆ πατριᾷ ἐπιήμια, καὶ τὸ λοιπὸν ἠσυχίαν ἀγειν καὶ γράφειν ποιήματα, καὶ δευτεροβάσειν ἑσθιναχοῖς ἐς ἀβελίαν, ὧν ἕνια μὴ ἀποφασίζεν. Ἐὰν γὰρ ἔχοντες βίωματι, ἔτασσι πως ἐπιβλωται.

εἰ ἢ πεπόνθατε δεινὰ δι' ὑμετέρων κακότητα,

μή τι θεοῖς τέτων μοῖραν ἔπα μφέρεται.

αὐτοὶ γὰρ τέτοις ἠυξήσατε βύσια δόσεις, καὶ δευτεροβάσειν κακίω εἶχτε δειλοσύνην.

ὑμέων δ' εἰς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκός ἴχνησι βάνει.

σύμπασιν δ' ὑμῖν κἄφορος ἔνεσι νόθος.

εἰς γὰρ γλώσσαν ὄρατε, καὶ εἰς ἔπος ἀλόγιαν ἀνδρῶν,

εἰς ἔργον δ' ἔδεν γιγνόμενον βλέπετε.

Εἰ γὰρ λέγων ἔπειθον ὁ Σόλων πρὸς πρῶτον λόγον ὁμήγειν, ἠλέησε τὸ μάλιστα ἀμφοτέρω μετῶν Σόλων ἐκείνου ὁ Κοδριδης μὲν τὸ γένος, τὰ δ' ἡ σοφίας πειρίοντι, μικρὰ πᾶσαν τὴν τετρακλιμηθελῶν ὁποῖον ἀπὸ τῆς κατὰ ἡμᾶς ἐστὲν ἰσοσταθῆς, τοῖς κοινοῖς ἐπήκουσεν αἰσθημάτων, ὧν οἱ μὲν βασιλεῖς ἐν βασιλείᾳ τρεφέντες ἦσαν ἐξ ἀρχῆς καὶ βέλκοντες ἠδύτερον ἔνδυ μίαν, ἔτα δ' εἰπὴν ποιοῦντες ἀποσιμῶντες, καὶ τὸ σῶστον τῆς τῆς ἀμφοτέρων δικαιοσύνης ἐκδίδισαί μιν, οἷα φάτω ἐν τοῖς ὅλοις ἡ γὰρ οἱ, ὡς ἐχειμῶνι μὲν τὰ ἀνθη ζῆτεῖν, ἔαρ ἢ ποθεῖν ὁπωρίεσσι; τὸ ἢ πολίτου μακρὰ ἐμπορικόν τε καὶ κῆπιλον τὸ φρονεῖν, καὶ μόνον οὐχὶ σάλπηξι τὴν λέχης ἀνίσταμενον, ἀλλ' οὐδ' ὡδ' αἶς ἐρνίθων δι' ὑπὸν μίον, ὡς καὶ τὸ ὅλον καθεῦδον ἠδέως, καὶ

μὴ ἐγνωκὸς ποτε πόλεμον; τὸ δὲ γε σωπιδεν μ ποιήματα, καὶ τὸ δευτεροβάσειν καθαίρεσιν, ἡ δὲ μὲν καὶ τὴν μεγαλείω Σόλων, ἡ δὲ ὡς ἔοικε, καὶ τὴν τότε δήμω τῆς Ἀθηναίων, κινωμένη τὸ ἐξ τῆς εἰσηγήσεων χρησίμους, ἠρέμα τε ὑπερδιδόντες τῆς τῆς ἀρίστων ἀνδρῶν παραιτάσει, καὶ ἄλλως δὲ τὸ πρὸς ὄνειδος ἀδεν πησασοῖς λόγων μέγαν, ἔνεσι τὴν γλυκύτην σὺν τῆς φωνῆς ἐμφανόμενον. Ἐν μνήμη ὅσα δὴ καὶ ἴσους, τὸ ἀποφασίζον ἐν ἡλικίᾳ ἐν δαπύμωρον ἐμπύρομα τὴν καλῶν, καὶ ζῶσαν ἐπιφλοῖα πρὸς ἀναθάλασσαν τὴν ὁμοίους ἐπέπειτα δευτεροβάσειν φυλάττειν δευτεροβάσειν. Ὅτις δὲ ἐς ἡμᾶς τὸ Κωνσταντῆς οἰκητόρων, εἰπεῖν δὲ καὶ τοῖς ἐκ τῆς ἄλλων ὁρμωμένοις χωρῶν, οἱ ἑλεχοὶ μάλωπες ἀκλειβῶς, ὅτις δὲ πολλοὶς ἐστὶν ὅσα περὶ τὸ τῆς τετριμύρα εἰς νοῦν, ἐστὶ ἡ παρὰ τῆς ἡλικίας, ὅποια τῆς ἔπιν ἐς δεῦρον κατελήπτω, ὡς οὐδὲ γλυκύτης μέλιτος, τοῖς μὲν ἔπειτα γόσσα μὲν καὶ μέλιτος. ἐπεὶ τὸν αὐτὸν ἀσύμφωνα ὅτις Σόλων τὰ ἡμέτερα, ἃ γε τὰ μὲν τῆς ἡλικίας παρήσο μὲν βέβαια ἐς οὐδὲν ἔτερον πρὸς ἀποφασίζον, ὅτι μὴ τῆς πλείων ἔτερος ζύγισον (εἰσὶ γὰρ εἰσὶν, οἱ γὰρ ἐν τῆς κατὰ ἡμᾶς ἐστὲν ἰσοσταθῆς κατὰ εἰρήμῶν ἐξ ὁμοῦ. εἰ γὰρ καὶ τὰ τῆς βαρβαρῶν ἀδεν ἀπειπάμω, ἀλλ' οὐδὲ τὴν δευτεροβάσειν σοφίαν ἐν τῆς σοφία αὐτῆς, ἐν πολλοῖς τοῖς ἡλικίας ἀφίλας σφίλας, καὶ τὰ πρὸς ὅσα αὐτῆς ἀπιδίας πλήσαντες, καὶ τὰ δὲ ἐν τῆς εἰς ὁλεθρον βαρβαρωτέροις ἐαυτῶν ἐνεσι, χρεῶν μὲν ἡμᾶς τὴν σιωπῶν εἰς τὴν ἡλικίαν, χρεῶν δὲ τῆς λόγων πρὸς ἀνθη μὲν ἡλικίαν τῆς τετρατίων ὅτις, τὴν ζῶ

quirerent? Ciues verò mercatorum & cauponum ingenii præditi non modò non ad tubæ sonitū surgere, sed nec auiū garritu excitari soliti, suauiter dormire omnes, bellum prorsus ignorare didicissēt? Cæterum versus componere, & vitia carpere, ea tempestate cùm Solonis erat, viri illustrissimi, tum populi Atheniensis cuius aures vtilibus monitis capiebantur, quique optimorum virorū cõfiliis paulatim acquiescebat. Nam mansueris ingenii reprehensiones plus ferè voluptatis afferunt quàm doloris, eorumque memoria scintillas honestatis in animis velut ignem sub cineribus delitescentem, ad cauenda in posterum similia delicta excitat. Nostra verò ætate Constantinopolitanis ciuibus & prouincialibus quoque admonitiones planè vibices erant, nec vulgus aures habebat ad mentem perforatas: neque libertatis dulcedo quanta esset, hactenus intellexerat: vt & mellis dulcedo ignota iis est, qui id non gustarunt. Quoniam igitur nostra tẽpora ab ætate Solonis discrepant: age omiffis reprehensionum stimulis, qui nihil aliud nisi odia plerorumq; irritarent (sunt enim, sunt, qui scenum in cornu gerant) historiam ordine profsequamur. Etsi enim nos res à Barbaris gestas scripturos negauimus: tamen cùm

Cinif Byzantinorū luxus Qualis domus, tales subditij.

Solon Atheniẽses vt plurimum dicto audientes habuit.

Nicetas Constantinopolitanos refractarios expectus est.

Omissis reprehensionū stimulis, historiam persequitur.

Et quamuis Latinorū gesta omittet, tamen ad Dei gloriam non nulla quædam absoluere de creuit. Nec enim in opere laudabili necessarios est obrepere sonus.

is qui sapientum sapientiam confundit, superbos illos homines in multa infortunia coniecerit: eorūque facie ignominia impleta, barbarioribus gentibus perdẽdos obiecerit: repudiato silentio, mirabilia Dei ope-

Milites victores quocumque libet, per gunt, & quicquid libet peragunt.

Beneficentia in peregrinū & hospitem præmiū non leue reportat.

Homo pauper liberali patrono in extremo discrimine fidei.

Francorū vis Nicetæ exosa.

Confiliū fidi clientis optimum.

Et opera tēpore maxime necessario fideliter præstita.

lites nihil imperuestigatum relinquebant : nec locus vilis facer, aut situ munitus, supplices defendebat. Quocūque accurreres, ab hostibus abstractus, quod illis erat lubitum, abducebaris. Quas iniurias cum cerneremus, vt tempus ferebat, rebus nostris consulebamus. Erat mihi familiaris quidam atque domesticus natione Venetus, qui domi meæ cum vxore & rebus suis victum tutumque receptum habebat. Is eo tempore nobis utilis fuit. Nam armis & militari habitu pro mercatorio sumptis, prædatores aliquandiu fortiter ædium ingressu depulit: se commilitonem eorum, & ædes eas præoccupasse simulans, & patria lingua cum eis, quæ res postulabat, colloquens. Cū autem illis cateruatim irruentibus, Francis præsertim, qui cæteris nec ingenijs nec corporibus similes, id vnū se vereri iactant, ne caelum ruat, resistere non posset: autor nobis fit inde discedēdi, ne capti à barbaris, nos in vincula conijceremur, mulieres verò ad stupra & libidinem raperentur. Cum autem bonus ille pridē famulus & cliens, tum verò adiutor & tēpore maxime necessario defensor, nos in alias ædes vbi nobis noti Veneti habitabant, duceret: pauci simul exibamus, illo manibus nos trahente, & vt prædam suam comitante, tristes & malè vestiti.

3 Sed vbi ad illam vrbis

τῶν στρατῶμασιν, ἐδὲ τὸ πῶ εὐαγῆς, καὶ τῆ δέσφ παρέχων ἀσφάλειαν, ἀσινες ἐπιρρὶ τὸ πωροσυνόμῳρον. ἀλλ' ὅττη τίς αἰ καὶ πωροσῶδρα μῆρ ἀπασσάτο πωρὸς τῆς εἰσῆτων ἐκεῖ πολεμίων. Ἐντα πωρὸς βουλής ἐκείνοις ἀπήγατο. ταῦθ' ὄρωντες ἡμεῖς ἀνομέμῳρα, ὡς ἐν τῆς παρῶντων εἰρημῳ τὸ σύμφορον μέμῳρῳ. Ἰὺ οὐδ' ἐμοῖ τῆς σπνήδης τε καὶ σωείσῳ, ἐν τῆ τ Βενετῳκα πωρελδων γῳροις, κομισθῆς ἀξίου μῳρῳ, ἁ τῆς ἐς τὸ σῳμα ἀσφαλείας κομισθῆ μετῳχων τοῖς οὐσιν ἁμα καὶ γυωακλ, ὅττῳ χριστιμορὸς ἡμῳν ἐν τοῖς τότε καμῳρῳς γῳνεία. Σαερακιστάμενος γῳ καὶ τὸν ἔμπορον εἰς στραπώτῳ μεταμεινῳ μῳρῳ, μάλῳτα ἐμβραδῳς ἀπεκρέετο τοῖς εἰσιόντῳς με χρι πῳς τὸ οἶκημα σπυλδύτατῳ, τῳ συμπολιτῳ ἐκείνοις ὑποκλειόμενῳ, καὶ ποροειληφῳνα τῳ οἰκίαν χημαπζόμενῳ, συμβαφβαρίζων ἁμα σφῳσι, καὶ τῳ εἰκότα δῳγαλῳρῳ μῳρῳ. ὡς δῳ οἱ μῳν καὶ πῳλῳηδῳς εἰσῳφῳρεον, ὁ δῳ ἀντέ χῳν ἀπερήκε, καὶ μάλῳτα τοῖς ἐν τῆς Φραγῳσκῳν εἰσιόντῳς, μῳ τῳς ἀλλοῖς ὄντῳς ὡδῳαπλῳσιόις καὶ τῳς γῳμας καὶ τῳ σῳματα, μόνον ἡ τὸν οὐερακῳδεδῳνῳ κομπάζοντῳς, μῳ εἰη σφῳσῳνῳππῳσῳν, μετα χωρεῖν ἐκείνῳν ἡμῳν ὑποπῳθῳσι, ἵνα μῳ πωρὸς τῳς βαρβαροῖς γῳρῳμενοι, ἐν μῳν δεσμοῖς οἱ ἁῳδρες ἡμεῖς δῳχῳήματῳ εἴημεν, αἱ δῳ γυωαῳκῳς ἐν ὕβῳρῳσι καὶ ἀσῳμῳοῖς ἀπαγωγῳς. τῳ χριςῳ πῳνῳ ἐκείνῳ πωρῳλυ οἰκότῳρεβός τε ἁ πωρῳσφυγῳ, τότε δῳ ἀγαθῳ σπυεργῳτῳ καὶ τῳς καμῳοῖς ὑπῳρασῳίζοντῳ, ἑς ἀλλῳλοῖκῳν ἡγῳσῳμένῳς, γῳωσοῖς ἡμῳν Βενετῳκαῖς τρέφῳσαν, καὶ βραχῳῖς ἔξῳμεν ἐκείνῳν, ὡς δῳρῳκῳτῳός ἐκείνῳ κλῳρῳ φερέμῳοῖ, ἐν χῳρὸς ἐλκόμῳοῖ καπητῳῖς ἁ δυσειμορῳ, καὶ εἰτο παραπεμπόμῳοῖ.

3 Ἐπεὶ δὲ ἐκείνο τὸ μέρῳ τῆς πῳλεως

λεως εἰς κλῳρον τοῖς Φραγῳσκοῖς ἐπέλαχε, μετανάστῳ πάλιν γῳνόμεθα. ὅτε καὶ τῆς ἐπῳ τῆς πωροσῳείας ἡμῳς ἀλλων ἀλληδῳσαπαρένταν, καὶ πάντων ἀπαιθερῳπος ἡμαῖ παρῳκῳτότων, ἐπωμῳδῳα φερέν ἡμεῖς ἡνατῳσῳμῳτα τῳ μῳπῳ τῆς παμδαείων πῳσι γῳμῳμῳρα, σῳγῳν ἡ ὑπὸ μάλῳω ἁ ἁρῳνα πῳδῳτα ὑπομῳσῳσῳδῳον, καὶ χωρεῖν εἰτο δῳ μῳσον τῆς ἀγγῳν. ἡμέρας τῳνῳ πέντε μῳ τῳ ἁλῳσῳν τῆ πῳλει πωροσμείναπῳς, ἀπαερωμῳ καὶ ἡμεῖς. Ἰὺ ἡ τότε σῳβῳατον, καὶ θῳεἰαν οἶμαι καὶ μῳ τυχηραῳ πῳελῳπῳσῳν ἡ σῳκυεἰα εἰτοσῳ πῳς σπμβῳαῳ ἁλῳρον. καὶ χημῳν δῳ ἐπῳ καὶ πωρὸς ὡδῳσῳν ἐπῳ ἡμῳς ἡ σῳζῳτῳ, ὡς καὶ τῳ τῳ χηρῳςῳ πωροαγῳρῳμα ὁ φῳσῳν, εὔξαδῳς μῳ γῳνῳδῳς τῳλυ σφυλῳ ἡμῳς χημῳμῳρῳ ἡ σαβῳβῳτα, καὶ ἐπῳ τῳς ἐν γῳσῳρῳ ἔχῳσῳς ἐν ἐκείνῳς τῳς ἡμέρας, ὡς εἰπερ ἑφ' ἡμῳν πωρεῖρητο, πῳρας ἀπεχῳνῳς εἰληφῳν. ὡς δῳ ἱκανοῖ σπυῳήθεις καὶ σῳγῳχῳῖς, καὶ πῳλῳδῳς εἰπερ καὶ θῳεἰαν ἡμῳς σπυδραμῳν. τῆς πῳρείας ἐχῳμῳδα, ἐπῳσῳς ἀγῳρῳ μωρῳμῳκῳν δῳῳντες τῳς τῳεῳδοῖς, πωροσπῳῳῳτων ἡμῳνοι ἑρατῳ, οὐχ ὡπῳσιμῳοῖ πωρὸς ἀκείβῳειαν, μαχῳκῳρας δῳ ὅπῳμῳκῳς ὡδῳπῳδῳρον πῳάγῳον τῳ ἵπῳσῳ εἰρητημῳοῖ, καὶ ὡδῳεξῳσιόῖα τῳς ζῳνας ἐνῳμῳρα φεροντες, οἱ μῳρῳ τῆς σῳύλων ἔμφορῳοῖ, οἱ δῳ πῳς παρῳότῳας ἀχῳμαλῳῳτοῖς εἰχῳνιαζοντες, εἰ λαμῳωεῳν ἐδῳητῳ πῳεἰκεινῳ), δῳεῳβῳωγῳπ πῳεἰσελλομῳρίλυ χῳτῳνῳ, ἡ γῳωῳ ἀργῳεἰον καὶ χῳυσῳον τῳ κόλῳπῳ ἐνθάπῳεσῳν, οἱ δῳ καὶ γυωακῳν τῳς καλλῳει δῳεφῳρεῳσῳς πῳπηγῳσι βλεμῳμασι, μῳδῳ ῳαδῳῳς ἀποσῳμῳμῳοῖς ἐναπῳίζοντες, ὡς ἀπῳζοντες ἀπῳκα, ἁ βῳασῳμῳοῖ. ὡδῳ τῳς γυωαξῳ τοῖνῳ ἡμῳς δῳείσαντες, τῳ μῳρῳ

prum rapturi essent. Nos igitur mulieres earum pudicitiae metuentes, in

partem Francis assignatam, rursus peruenimus, inde profugimus : à famulis nostris omnibus, alijs aliò dispersis, inhumaniter deserti, liberis nostris, qui nondum ingredi poterant, humeris impositis, & filiolum lactantem adhuc sub ala ferre, & ita per medios vicos incedere coacti sumus. & dies v post captam urbem commorati, & ipsi discessimus die sabbati. quod diuina providentia, & non fortuito casu factum videtur. Accedebat & hyems, & nostra vxor vicina erat partui. vt illa Christi prædictio, quæ monet, orandum esse, ne fuga nostra in sabbato & hyeme fiat, & prægnantibus in diebus illis malè ominatur: non fecus ac si nostra causa dicta esset, exitum fortiretur. Vt verò complures familiares & cognati, aliaque turba ad nostrum conspectum confluerant, non aliter quàm cætus formicarum per triuia pergebamus, concurrentibus nobis exercitibus, non accuratè armatis, sed prælongis ensibus ad latera equorū suspensis, & pugiones cingulis insertos gestantibus: quorum alij manubiis onusti erant, alij prætereuntes captiuos excutiebant, an sub lacera tunica splendidam vestem celarent, aut argentum aurumue in sinu occultarēt. alij mulieres forma præstantes ita defixis oculis intuebantur, quasi mox eas ad stuprum rapturi essent. Nos igitur mulieres earum pudicitiae metuentes, in

Abylus abyssum inuocat nec miseria finis est. Nicetas tot modis vexatus custoditur, vt postea nobis suas aliorum que calamitates exponat.

Christi prædictio ad se suosq; applicat.

Accedentiū ex vrbe hactenus imbellis, militū superbia cruditati libidinique exponitur.

Impudentiæ militaris descriptio. Niceta & aliorū iudustria, vt virginitate cauerent. Quæ autē olim fucis utebatur, cæno genatum rubore illinūt.

medium agmen tanquam in ouile recepimus, adolefcen-
 tulas verò cœno faciem illi-
 nere vt pridem fucis, atque
 ita ruborem genarum extin-
 guere iuſſimus, ne formæ
 venuſtas principio, vt viato-
 res noctu clatus ignis, ſpe-
 ctatores, deinde amatores,
 poſtremo raptores alliceret,
 cum ſibilicere viderent om-
 nia. Interim ſupplices ipſi
 manus ad Deum tendeba-
 mus, afflictis animis pecto-
 ra plangentes, & oculos ri-
 gâtes lachrymis, ſi quo mo-
 do omnes immanes iſtas fer-
 ras ſalvi & inuiolata pudici-
 tia euaderemus. Cum autem
 nobis per auream portam
 exeundum eſſet, vt ad incly-
 ti martyris Monij ædem ve-
 nimus, intolerans & nefarius
 quidam barbarus puellam
 formoſam, iudicis cuiuſdam
 filiam, è medio noſtrum tan-
 quam lupus agnam abripit.
 Quo miſerrimo ſpectaculo
 totus cœtus noſter conſter-
 natus exclamauit. Puellæ ve-
 rò pater ſenio & morbo af-
 flictus, tum etiam in cœnũ
 prolapſus ac contaminatus,
 iacens crebrò me tanquam
 ficulnum præſidium intue-
 batur, & nominatim orabat,
 vt ſibi pro virili ad puellam
 recuperandam adiumento
 eſſem. Itaque ſtatim conuer-
 ſus veſtigia raptoris perfe-
 quor, cum lachrymis vim fa-
 ctam proclamâs, & ſupplici-
 bus geſtibus opem prætere-
 untium militum implorâs,
 qui linguæ noſtræ non planè
 rudes erant: quorundam etiam
 manibus prehenſatis. & vix
 quorundam etiam manibus
 prehendiſtis, vt impudètem
 & libidinoſum illum hircum

Tutu in ſum-
 mis illis ten-
 rationibus &
 periculis præ-
 ſidium.

Nefarius mi-
 les victoriã
 intolerenter &
 impiè abuti-
 tur, nobilem
 virginem ra-
 piens.

Agnam Nice-
 tas è lupi fau-
 cibus eſſipere
 modis om-
 nibus cona-
 tur, egregiã
 proximò ſuo
 nauans ope-
 ram.

viciſſi-

γυμνω τόνω αὐτός, οἱ δ' ἐφείποντο. ὡς
 δ' ἐπίσημῶν ἔιντα ὁ φιλογυμνῆς κατέλυσε,
 ὁ μὲν τὴν κόρην ἐῴσω ἐκπέμφας, πρὸς
 τοῖς πυλῶσιν εἰσῆκει, τοῖς ἀψησομένοις
 ἀπαρυσόμενος. ἐγὼ δὲ αὐτὸν διακτύλω
 ὑποδείξας· ὁ δὲ εἶπον, ὅτι μὲν τὴν
 φωνὴν ἀδικῶν, καὶ τὸ εὐχαριστοῦν ὑμῶν πα-
 ραβλεπόμενος τὰ ἐντάλματα, ὑμῶν μὲν
 γὰρ ἠνωξί τῆς ὑποζυγῆς, καὶ τῆς ὅλης
 ἀπειράτοις ἀδρός, καὶ γὰρ ἐπὶ τῆς ἀπο-
 βειξάμενης Θεῶν, μηδὲ μοιχευῆ μέλει
 βλέμεσθαι εἰ δωματὸν, συνηλθεν ἐτε-
 αῖσι τε, ὅρκους τὰ ὅτι τέτων φεικώ-
 δειπ διελήφατε. ὁ δὲ ἀποφλαυέσας τὰς
 ὑμῶν ἐντολὰς, τῆς παρρησίας ὅτι μὲν
 τυσι πολλοῖς ὀνηθὸν ἐπιβεβρωμένω μὲν
 δέη. τοῖς αὐτῶν οὐδ' ὑμῶν νόμοις, ὅτι
 ἐν χροσὶν ἡμῖν ἐπαμμύατε, μελαχθέν-
 τες τέτοις τοῖς δάκρυσιν, ἀ καὶ Θεὸς πρὸς
 σίεται, καὶ ἡμῖν ἡ φύσις ἐς τὸ πρὸς ἀλλή-
 λους οἴκτον ἐσθῆμα μέσον τοῖς ὀφθαλ-
 μοῖς ἐπωχέτοσιν. εἰ ἢ καὶ πατέρες παίδων
 ὑμεῖς, καὶ πρὸς τῶν συλλεκτοσιν καὶ τῶν φί-
 λων ὑμῖν τέκνων τοῖς ἐπέταις ὑμῶν χεῖρα
 ὀρέξατε, καὶ πρὸς τὰ τάφους τῶν θεοδέιμο-
 νων καὶ τῶν Χριστῶν παρρησιάζεσθαι, ἀ τῶν
 αὐτῶν καλὰ μέρους κοινῶς πᾶσιν ὑποπεία-
 σιν, ἐκείνα ποιεῖν τοῖς ἀλλοθίοις, ἀ ὅτι σφί-
 σιν ὑπὲρ ἐκείνων χυμῶν βέλοσθαι. τέτοις
 τοῖς ῥήμασιν ὡς ἐξ ἐφόδου χρησάμενος,
 τὰ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων φρονηματὰ ἀξενέ-
 σησα. ἐκοῦν ἐνεκέντο, τὸ κόρην αὐτῶν με-
 νοι. ὁ δὲ τὰ μὲν πρὸς τὰ ὑποζυγῆ, ἐροῦσι
 θυμῶν τυραννικωτάτοις δυσὶ πάθεισιν ἐπι-
 γόμενος. ὡς ἢ εἰς ὀργὴν ἐπιφείλασθαι
 ἕωρα τοῖς ἀνδράσιν, καὶ πρὸς τὸν ἐκεί-
 νων τὸ ἐπὶ σόλοισιν ἀπαμύνησιν, ὡς ἀδι-
 κω ἄμα καὶ ἀναδ εἰ, τὸ δὲ ὄλον ἐκ δὲ πρὸ χεί-
 λων μόνον, ἀλλὰ καὶ καρδίας τὸ δὲ ἀλλοθί-
 ἐκείνων πεπονημένοι, ἐν δὲ δώσιν τε μέγιστος

viciſci cupientes, à me ad
 ædes illas perducerentur.
 Quò cum ventum eſſet, in-
 lieròſus ille, virgine intro-
 ducta in foribus ſtabat, vt ſi
 qui vim facturi eſſent, eos
 repelleret. Ego verò digito
 cum commonſtrans: Iſte, in-
 quam, luce teſte iniurius, veſtra
 nobilitatis edicta còtempſit. Vos
 enim edixiſtis, ne còiugata mu-
 lieris, aut virginis, aut delicate
 Deo puella, vel impudico aſpe-
 ctu, ſi caueri poſſit, quiſquã con-
 taminetur, & inſurandum ea
 de re ſanctiſſimum de diſtis. At
 iſte veſtra auctoritate còtempſta,
 in conſpectu multorum, vt ſa-
 lax aſſinus, in virgines impetu
 facere non dubitauit. Vos igitur
 veſtris legibus & armis nos
 defendite, lachrymis his deli-
 niti, quas Deus admittit etiam,
 & natura maximũ mutue mi-
 ſericordie incitamentum in o-
 culos noſtros deriuauit. Quòd ſi
 & vos liberos habetis, per cò-
 iuges & chariſſima pignora ob-
 teſtor, vt nobis ſupplicibus ma-
 num porrigatis: obteſtor per di-
 uinum ſepulchrum & Chriſti
 præcepta, qua Chriſtianos om-
 nes iubent, ea facere hominibus,
 qua ab iſdem ſibi præſtari cu-
 piant. His verbis ex tempore
 vſus, virorum illorum ani-
 mos excitauit, vt puellã ſeridò
 repeterent. At ille principidò
 verba illorum contemnebat,
 amore & iracundia duobus
 violentiſſimis affectibus oc-
 cupatus. Sed cum irati inſta-
 rent, & ſuſpensionem ei mi-
 nitarètur vt iniurio ſimul &
 impudico, denique verba il-
 la nõ ex labijs ſed ex pecto-
 re promanare cerneret: vix
 S S. j.

Nicete ad
 milites addita
 tes in raptorem
 oratio,
 qua puellam
 raptam rece-
 tit.

Agumenta
 ducta ſunt à
 victorum of-
 ficio, qui e-
 dicta & pro-
 miſſa ſua ſer-
 uare tenentur.

Apio, iuſto,
 & honeſto.

A iuris natu-
 ralis cõſide-
 ratione.

Ab eiufdẽ re-
 ligionis pro-
 feſſione.

Iracundia
 & amor duo
 violentiſſimi
 affectus me-
 tu ſupplicii
 coercentur.

poris vřibus vtraque adhibebantur, sine vřlo numinis & religionis respectu, adeo vt Christi & sanctorum diuinis imaginibus pro sellis & scabellis vřerentur.

Sortitio prouinciarũ nõdum subacta rum.

6 Postquam prouincias & vrbes fortiri cœperunt, vřcordiam, ne infaniam dicã, virorum superbia tumentiu incomparabilem non sine summa admiratione cerne- res. Quasi enim iam reges regum effecti, & orbem terrarũ suis manibus complexi, in Romanas prouincias descriptores miserunt, vt annuis redditibus in primis cognitis, deinde eas sortitõ distribuerent. Aliarum verõ nationum principatus & regna statim diuiserunt. Sub fortem cecidit beata vrbs, Nilo adiacens Alexandria, Libya, ea quæ à Libya vsque ad Numidiam & Gades pertinent. Item Parthi & Persæ, Orientales Iberes, Afsyria, Hyrcania, & quæ ad Orientem maximis fluminibus disterminantur. Ac ne Septentrionales quidem regiones sunt præteritæ, sed ex quoq; fortitõ distributæ. Alius suas vrbes vt magnum vectigal pendentes, & equis alendis aptas laudabat, & fortem suã extollebat: alius vt aliis bonis florentes mirari eas non desistebat: alij de fortitione vrbiũ rixabãtur: alij inter se vrbes & fines permutabant, alij magnopere contendebant, vt Iconio potirentur. Portas verõ vrbis & cathenæ partẽ, quæ ad naualia cõtinenta extendebatur, suis in Syria popularibus cũ plurimis nauigijs mi-

Ita iudat homines, ac fidei sceptrã gererent.

In immensũ vagatur ambitio.

Stultorũ desiderio nequimodis, nec finis.

Vrbs à Latinis nudatur.

χερίας ανέχλωτο, Θεε και Θεμεδ και μηδεν εμπαιζομενοι. τα η τε Χειρς και τ αγίων θεια εικασματα εις εδρας και ποδων θεωνιδας παρηγεν.

6 Ως η κληεις πολειων η χειρην ηρξαντο εαλλειν, ω ιδεδως, η δεδωδ ηη παλεις τε θαυμαστο, ανδρων τυρομαων μη ξυμβλητηλωδπονοια, εϊτωυ παεανοια ειπειν οικειοτερων. ως γδ βασιλειων ηδη βασιλεις κραδεσταις, και το πεειγειον απαν εν χειρσιν εχοντες, τοις μηρωμαϊκοις χοινισμασιν απογραφεϊς επισησαν, γδωυα ωεστερων τας επτετειους αποφορας δελοντες, ειθ ετω η παλαιοι αυτα μεειζαδς. τας η παρ αλλοις εθνεσι η βασιλευσι καρπεμυλιας αρχας και δεσσιας εν τε αυτηα διεϊλοντο. ητε ουδ εν πολεισιν ευδ αμων, και ωεδς τω Νειλω κειμηλη Αλεξαδρια, τω τε κληρω υπεικειτο, και Λιβυη, η Λιβυης τα ες Νομδας και Γαδρα ωδρατεινοντα, Παρδοι και Περσαι, οπι δε Γεηρες εωοι, και Ασυρια η η Γρχηνοι, εϊσα οι ωεδς εω μεγαυοι ποταμοι τωσ υδασι διεληφασιν. αλλ εδδ τα ωεδς εορραυ νενδυκωτα κλιμωτα εϊαθη απληρωτα, αλλα και κεινα οι αυτοι δικνειμαντο, η γδ μηδ ως ιπποοτερομ εφορεις ωεβειθεϊσας εκληρωσατο πολεις δι επαυνε επιδωτο, η τε κληρε εαυτων εμακρειζε ο η ως κομωσασι αλλοις αγαδοδς Σαυμαζων εκ εληγη. οι η και ωει κληρε πολειων ηεισαν, και αντεδσαν αλλοις ετεροι, οπι αντελαβον πολης ε οεια. πνεδ η και μαλα δδξαν αασασιν το Ικονιον εις κληρεν ειληφεναι ηγωνισαντο, και πυλας ης πολειωσ και τεμαχτο ε αλυσεωσ, η δεαταθεισα σωειχε τ ναυσαθμον, τωσ εν Συρια ο μορηυσι μη πλειστων πολοϊων πεπομοφασι, και δεαφηκαν ατηε-

ferunt;

λοισ απανταχη, τλω τ πολειωσ δεαταειωνσωντας αλωσιν. δεησαν η και βασιλεια κλειδλωμ εις τον μεγαυον νεων παεαγνοϊαυ ηη οπαδων τε Χειρς ε (κεισε γδ σωερχομυμοι, ωει ηη ωεακτεων σφισιν εβελουενο) και τα μηδ ωεστωα κραι π πατερον εϊσιμον, κρατηρας τεσταρας ει χειδον εσπεπτοντο δεαδεδς, ων εις τλω αναμμητον θυσιν εγην ημελλα, η ετασ ερδεναι τοις θυηπλοισ, εφ εκαση κλησφ τ εις αρχλωδοπληρωτων, αφην ενα ηη σλυφων η ωεσαγην αυτοις. κεινωσ δλω ο ηη λωιπων εις τ αρχλω ωεακεισησολμητο, ο ελαχων το ποτηειον το τε θεϊς σωμαστο και αμμοστο τε Χειρσω μεωρον. δεξαν η τω Βενετιασ δεακ τω Δανδελω, εις ηηφον απολυθλωμ η ωεδβλησιν. εκληρωνη η ηηρηφορει πέντε μηδ εν τε τ Φραγκισκων η Δαμπαρδων γενοισ, οι παρ κεινωις αεισοι, εν η ηη Βενετηκαν ομωϊωσ ετερει πέντε. η ηησ τ πλδωνων ηηφω κρατησασησ, ο ηησ αρχησ επεπε κληρω ωεδς Βαλδουϊνον τον ε Φλαντρασ κομητα. πλω ως ηδδτο ωδρα πασι, ηη δολον τε και ωεινωια τε δεκωδ Βενετιασ Δανδελω. πηρεδ γδ ων εδδ τα εφεισ, η τε κληρε ηη τετε ηησ αρχοντων δεαγρωεϊς, η βελετο χφελζειν τλω βασιλειω τ το ηηδωσ τε ιλαρωτατον, και μη το φερενιν αρχκωτερεν, το δλ εν μεϊζονι παρ κεινω μαλλον σωδ ηη και τ ιδιαν χωραν κληρεμυρον, ηη ε Βενετιασ ορεν διϊσα μενω ηη πολυ, ως εϊ ποτε διχρονσησαν αλληλοισ βασιλεις και Βενετικοι, μη ειη εν τε χειδον βασιλει δυαμεις πλειοισ οικειωκαε μεταπεμπεδς, η γουω ευμαρεδς ισπενη τα Βενετικων οεια, η ταυδ επως δεηατατερεχη η σινεδς, α δεη ωαατα ηδδ ωεδς ιχουτο εχοντα δραυ τ Βονιφάπιον

passim dimissis nunciis, qui captam esse urbem vulgarẽt. Iam cum Imperator creandus esset, in ædem S. Apostolorum deliberandi ergo conuenere: ac principid, patrio quodam ritu, pro numero candidatorum quatuor calices ordine collocare instituerunt, quorum vnus incruentam victimam contineret, cæteris vacuis: eosque tradere totidem sacerdotibus ut ad cuiusque principis nomen vnum tollerent & eis redderent. Imperium verõ penes eum futurum erat, qui cum calicem accepisset, in quo diuinum corpus & sanguis Christi esset. Deinde cum Veneto duci Dandulo designationẽ suffragiis committere visum esset: ex Fræcis & Lõgobardis vt optimatibus, & ex Venetis totidem iudicibus lectis, plurium suffragiis imperij fors Balduino Flandriæ Comiti obtigit. verum vbique celebre est, dolo & solertia Danduli id esse factum. Qui cum ob cæcitatem numero candidatorũ excluderetur, imperium penes eum esse voluit, qui hilarioribus esset moribus, & ingenio minus ambitioso, quanquã id spectauit potius, vt priuatus Imperatoris designati principatus, quam remotissimus esset à ditione Venetorum, ne si qua controuersia cum illo incidisset, plures copias subito ex suo territorio accersere, aut Venetos fines commodẽ inuadere, aut incursionibus vexare posset. Quæ omnia in expedito esse Bonifacio S S. iij.

Ritus sortitionis in Regiis comitiis.

Balduinus Flandriæ Comes Danduli opera Imperator circa tuit.

Nicetæ de hac Balduini electione iudicium.

Dādulus, o- culans prin- cept, Niceta teste Reipu- blica Vene- torū studio se cauet.

Marchioni ex Longobardia originem trahēti norat, quæ maritima esset, unde facile in Romanas prouincias tra- ijceretur, & ob propinquitatem magnæ clades Venetis quoque importari possēt. His igitur rationibus haud sanè absurdus impulsus Dandulus, & multa etiam vidētibz obscura, lumine ingenij perspicuus cæcus ille, Bonifacium Marchionē repulit, prælato illi de Francorum & Venetorum sentētia Balduino, quem ex inferioribus Galliis ortum esse, Galliarum autem & Venetiarum limites tantum distare norat, quantum Venetiæ à Romanis prouinciis determinētur. Ed accedebat, quod Balduinus toto pectore illi studebat, & cum vt patrem colebat: nec diuturno rerum vsu pollebat, vt Marchio. Nondum enim Balduinus annum ætatis x x x i. excefferat: & alioqui vir erat pius & modestus, ne impudico quidem aspectu mulierem intuitus, quandiu à sua coniuge abfuerat: vacabat diuinis laudibus, necessitatibus conficiantibus subleuabat, suæ sententiæ aduerfantes æquo animo audiebat. Et quod maximū est bis qualibet hebdomade vesperi proclamari iubebat, ne quis in suo palatio cubaret, qui alienā mulierē attigisset.

* * *

Μαρκέσιον ἐκ Λαμπαρδίας τῆς γῆρας ἐ- χοντα. Λαμπαρδίων τῆς οἰκείας ὡς δὲ ἀλλή- κη βραδίας ἐστὶ τὰς ἐκείθεν εἰς τὴν Ἰω- μαίων ἐκπλοίας, καὶ Βενετίαν τῆς ἀρχορέσων πολλὰ ἀπὸ τῆς εὐπέτειαν Βενετῆκοις κα- κεργὲν ἀποτέλεσμα. ὑπὸ ἐννοίων ἰσχυρῶς μὴ πάντῃ ἀλογίζων κεκνημένον ὁ Δα- δυλός, ἐπὶ πολλοῖς τῶν ὀρεγόντων δυσ- τέκμαρτα τὰς τὸν κατὰ λαμβάνων ὀ- εῖσαν ὁ πρὸς ἐκείνους τὰς κείρας τὸ σά- ματος, παρεκρέσατο μὲν τῆς Βονιφάκει- Μαρκέσιον τῆς ἢ Βενετῆκων καὶ τῆς Φρα- γισίων εἰς μίαν σὺν δρᾶ μόντων γνώμην, τῆς Βαλδουίνου ἀνθεύχοντο, εἰδὼς ἐκ τῆς κα- τὰ Γαλλίων ὀρμώμενον. Γαλλίων δὲ καὶ Βενετίας ἐς τὸς ἔσπον τῶν ὄροις ἀφεσάνα, ἐς ὅσον Βενετία Ἰωμαίων ἀποχρῶνίζεται, καὶ ἄμα οἱ Βαλδουίνου ὀλη ψυχῆ πρὸς σι- χηρότητα, καὶ ἀσμελῶς ὡς πατεὶ πρὸς σι- εῖμενον, μήτε μὲν ὑπὸ χροίας γυμνα- σίας ἐντακέντα πρὸς ἰσχυρῶν ὀπείων ἰπ- σατο τῆς Μαρκέσιον. ἐπὶ γὰρ πρὸ Βαλδουίνου τρεῖς ἀκόντες καὶ δύο ἐπὶ γρηγῆται. ἡ δὲ ἢ καὶ ἄλλως ὁ ἀπὸ τῆς εὐλαβείας τὰ πρὸς τὸν δρόνον, ὡς ἐλέγετο. καὶ τὴν δίασταν ἐπὶ ἡρα- τῆς γυμναστικῆς καὶ μὴδὲ μέλει βλέμματα πρὸς σι- χηρότητα, ἐφ' ὅσον χρόνον τῆς οἰκείας γαμητῆς ἀπεφοίτησεν. * ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἡμῶν ἐξ ἄλλων τῶν ὀρεγόντων, καὶ τῶν ἐν ἀλλο- κείας ἐκπιβέρον, καὶ ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἰσχυρῶς κατεδέχετο. τὸ δὲ μέγιστον, οἷς εἶχεν ἐκείνης ἐξ ἑδδομάδος τῆς ἐσπέρας ἐπιμβοῶντα μὴδὲνα τῆς ἐκείων ἀρ- χείων ἐν τὸς κατὰ νόμους, μὴ νομίμως γυμναστικῆς πη- σιάζοντα.

ΒΑΣΙ-

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΒΑΛΔΟΥΪ- ΝΟΥ ΤΟΥ ΦΛΑΝΤΡΑ.

DE IMPERIO BAL- DVINI FLANDRI.

BREVIARIUM.

- 1 Balduinus imperium stabilire studet. Ad eum Bonifacius Marchio deficit, & reconciliatus Græciam occupat.
2 Henricus Balduini frater & Petrus Plancius Assianas vrbes occupant. Pruse irrita obsidio. Theodorus Philadelphicus ab Henrico profugatus. Marchionis in Græcia grassationes. Leonis Scurij Nauplii tyranni. Michael Choniates Leonem placat.
3 Scurus Alexij Imperatoris filiam Eudociam ducit. Muræ usi miserabilis interitus. Marchio Græcia potitur. Scurus Acrocorinthum confugit. Alexius imperij insignibus exiit.
4 Græci milites à Latinis repudiati Blachorum ope vrbes ad defectionem impellunt. Latini Occidentales vrbes recuperare satagunt. Græcorum clades ad Arcadiopolim. Adrianopolis obsidio. Latini à Scythis in insidias pellecti à Blachis capiuntur & occiduntur. Dandulus effugit.
5 Græci à Scythis & à Latinis vexantur. Messorum & Latinorum pugna ad Seras. Marchio Thessalonensium defectionem vilitur. Alexij relectio. Marchionis denovo à Scythis vincuntur & vrbes amittunt. Latini in Thracia grassantur.
6 Henricus Balduini frater Aprum vi expugnat, Orientem frustra oppugnat. Petri Plancij regis. Lims & famis obsi-

- dionem solunt. Didymothicam Euri exundatione defensum. Græcia miserabilis status.
7 Maurozomes Lascaris & Comnenus in Oriente de imperio contendunt. Philippopolim Blachi, Thraciam Scythæ vastant. Latini ad Russum cessi à Scythis.
8 Multarum vrbiū Græcarum excidia. Athyra & aliarum calamitas. Ioannes Didymothicum frustra oppugnat.
9 Latini Adrianopolitanis & Didymothichis opem ferunt. Thracie vastitas à Scythis & Blachis facta. Augurium cornuorum & cornicum. Græcia in tyrannides distracta. Nicolai Archiepiscopi Corinthij interitus.
10 Orientis status. Aldobrandinus Pergami tyrannus. Cretam Genuenses occupant. Attaliam Cnichosroes frustra oppugnat. David Comnenus Latinorum fretus auxilio Lascari resistit.
11 Petrus Plancius Pegas occupat. Henricus Balduini frater Imperator designatur. Græcorum militum perfidia. Balduini miserabilis interitus. Constantinii Tornicis mors cruenta. Fatalia vrbis simulachra confringuntur.
12 Latinorum diligentia & Romanorum ingratia. Henricus Blachos profugit. Aduersus iniqua hominum de se iudicia querela Choniata, qui sinem historia sue exponit.

Balduinus pro uidentia, ut impetium quod erat a depreus habilitet.

Et recte quidem, quum militaris & politica Latinarum disciplina Grecam longe antecederet.

Nec sententiam Nicetæ verisimilem esse ex aliis historiis colligere facile est: multus enim tunc temporis apud Latinos Musis & Graecis fuit locus.

Bonifacii Marchionis ad Balduinum defecio.

Imperator designatus Balduinus, in partes Occidentales abit, non ut eas subigat (putabat enim nihil sibi posse obistere, ac tantum non insolenter atque intempestiue iactabat. Quod eam, ut terram hasta quatiat? sed ut amicas provincias peragrans, ab omnibus Romanorum Imperator salutareretur. Qua de causa nullam Romanorum siue militaris siue politici ordinis rationem habuit: sed eos omnes repudiavit, quod idem ceteris quoque Comitibus & Ducibus exercitus probabatur. Nam cum fortitudinem à cognatis virtutibus seiunctam, sibi ut & natura in sitam, & usu confirmatam vendicarent: nullas alias gentes in re bellica sibi vel adiungi vel conferri patiebantur: & quia nullus Musis, nullus Gratiis apud istos Barbaros locus relinquebatur, immanibus utique erant ingeniis, & bilem ratione promptiorem habebant. Sed Balduinus Thraciis urbibus peragratis Orestyadi, Didymoticho & Philippopoli praefidia imposuit. Vbi Xathiam peruenit, provinciales Sennacheribo quodam duce insidias illius exercitui collocarunt, qui cum se paulisper ostendissent, rursus abdidierunt, timidi eò reuersi, vnde feroces prodierant. Ex eo citra pugnam versus Thessalonicam metropolim abiit, Bonifacio Marchione comitate, qui Mariam Pannoniam secum ducebat, Isaacio Angelo

Ασιλδύσας τόνωυ ο Βαλδουίνου, ἐς μέρη ἔξεισι τὴν ἑσπέρεια, οὐχ ὡς αὐτὰ χειροσόμω (πάντα γὰρ οἱ ἀλώσιμα ἦντο, πᾶσι δὲ καὶ κινήσω τὰν γᾶν τῶν δόξατι, μικροῦ κομπάζων καὶ λίαν ἀγροχῶς, ἕως δὲ οὐκ ἐδύ, φθιγρόμω) ἀλλ' ὡς δὲ φίλιων χῶρον παρελούσω μω, καὶ βασιλίδος Ῥωμαίων ἀναγορεύσω μωρος κερὲς παυτός. οὐ χρεῖν οὐδὲ κομωδῆς οἰασοῦ κατηξιώκει τινας τῶν Ῥωμαίων ἐν τῆ στρατιωτικῶν τε καὶ πολιτικῶν σωτάγματι, ἀλλ' ἀπαξάπαντας ἀπεπέμψατο. τῆσιν ἡ καὶ τοῖς ἄλλοις τῆ στρατιωτικῶν ἡγεμόσι καὶ κόμισσι δέδοκτο. τὴν γὰρ ἀνδρείαν τῶν συννόμων ἀρετὰν ἀφορίζοντες, καὶ τὰν τὴν ἑαυτοῖς οἰκειοῦντες, ὡς συγχυῖες καὶ συζωφον ἐπιτήδωμα, οὐδὲν τῶν ἄλλων ἐθναῶν εἰς ἀρετῶν ἔργα κωδωσμεβελήσασθισιν ἠνείχοντο, ἀλλ' οὐδὲ πῆς τῶν χερσῶν ἢ τῶν μουσῶν κωδω πῆς βαρβαρίων τούτοις ἐπεξένιζοντο. καὶ κωδω τῆσιν οἰμω τὴν φύσιν ἦσαν ἀνήμεροι, καὶ τὸν χρόνον ἐν τῆ λήγου κωδωζέχοντο. διελθῶν τὸν νω τὰς Θεσσαλίας πόλεις ο Βαλδουίνος, τῆ μὲν Ορεσιάδι φρουρὰν ἐγκατέλεξε, ὁμοίως ἡ καὶ τὸν Διδυμότιχον, καὶ τὴν ἐν Φιλίππου παρῶνυμον πόλιν διεκράξαστο. ὡς δὲ εἰς Ξαθθαιαν ἦντο, λόχον οἰκείσιν ὑποκωδισαντες, Σεναχερίμ πῆς ὄξηρου μωρου, τῶν στρατῶματι λατρεῖν ἐπέδεντο. μικρὸν δὲ π φανέντες, ἀπεκρύψαντο, ἐπανιόντες δὲ ἔλθων σροι, ὅσιν ὄξησαν Θερασυκάρδοι. ὁ ἡ ἀμαχεῖ ἐν τῶν κωδωζῶν κωδω τὴν Θεσσαλονικέων μητρόπολιν. ἐφείπετο δὲ οἱ ο Βονιφάπος μωρέου, τὴν ἐν Παύοναν Μαλειαν ἐπαρῶ μω, Ἰσαακίω μω τῶν ὄξ Αἰγυλίαν

pridem

ἀρμωθεῖσαν κωδωζέχον, καὶ τὴν ἐκείνους ἐκβίωσιν καὶ τὴν πόλεως ἀλώσιν συνδνασθεῖσαν αὐτῶν κωδω νόμοις. ἐπει δὲ ο μω Βαλδουίνου ἀλίξαστο καὶ τὴν Μοσυνόπολιν, ὁ ἡ μωρέου πύσσοτο κωδω πλείων, μηδὲ ποτε κωδωζέχον τὸν Βαλδουίνον ὑπεκσέλυα οἱ τῆς λεγίμης Θεσσαλονικῆς, καθὰ περ δὴ καὶ σωλέθετο, ἀλλ' ἡ τῆσιν κωδω κωδωζέχον, καὶ σωτόνου ἔχεσθ τῆς πορείας, ὡς τὴν πόλιν εἰσιῶν ἰδιώσαστο, αὐτὸς μω ἐφ' ἡσαν: ὡσπερ ὑπὸ κωδωζέχον τοῦ βληθεῖς οὐκοῦ ὑπ' ἀθυμίας φανείσ κατακώχμω, παλίμποι φέρεται, Γραικῶν ἀπατηλότερον, καὶ τὸν ἡσθ σαμβώδη καὶ ἀπτερον, καὶ παλίμβολον ὑπὸ ὄσρακον καὶ κύβον, τὸν Βαλδουίνου ἔποκωλάν ἀμέλει τοῖ κατὰ λαβῶν τὸν Διδυμότιχον, καὶ παντοῖως αὐτὸ κωδωζέχον, ἐπὶ τῆσιν Θεσσαλίας πόλεις ἀσασατῶν, πῆ τὴν Ορεσιάδω (ταύτῃ γὰρ ἀνπαρῆρησ πλείων ὄσον τὸ ἐν Βαλδουίνου σέζουσαν ὄπλομάχον) φέρεται σωλέπατῆ καὶ Ῥωμαίοις σωλήγρον, εἰ π φεικῶδες ἀνδρώποισ καὶ θεῖοτατον ὄνομα φέρον δὲ γλώτῆς καὶ μωρυτόμω, ἀπείπατῆ μω τὰς μω ὁμοφύλων ασωνδῶς, καὶ τὴν κωδωζέχον σύμκωσιν, Ῥωμαίοις ἡ κωδωζέχον ῆσασ λαμκωζῶς. ταῦτα λέγων καὶ διομνύμω, κωδωζέχον κωδωζέχον π ἔτερον ποιωῦ τὰ ῆματα ὁ κωδωζέχον. τὸν γὰρ κωδωζέχον ὑέα τῆς σωζέχον ἀπα Μαλειας (καὶ ἡσιν τουτῶν Μανουῆλ) βασιλῆα Ῥωμαίων ἀνηγορεύκει, ὑπεκσῶς ἐκείνω κωδωζέχον καὶ ὄνοματῶ, καὶ τὸ κωδωζέχον τῆσιν κωδωζέχον καὶ σῆσιν τὰς Ῥωμαίοις ἀγῆσ: καὶ τῶν τοῖς μω ἐνεπέλει σφίσμασιν ὁ μωρέου, μὴ κωδωζέχον ὄλωσ δρωμῶς, ὡς τὰ μετέπειτα κωδωζέχον. τῆ δὲ γὰ Βαλδουίνου τῆ Θεσσαλονικῆ ἐγῆσασ, ἀπασ ὄξέφῶσαν λεῶς, καὶ μετ'

pridem nuptam, sed post illius obitum & urbem captam legitimo sibi matrimonio iunctam. Ceterum cum ad Mosynopolim ventura esset, & ex plurimis audiuisset, nunquam in animo habuisse Balduinum, sibi incluta Thessalonica, ut conuenisset, cedere, sed ea de causa id iter suscepisse, & celerius ire, ut urbem illam occuparet: longo tempore veluti attonitus stetit. Deinde prae animi aegritudine conuertit iter: Balduinum fallaciorem Graecis, perfidum, leuem, tefera mutabiliorem vocat, Didymotichum occupat. eoque omnibus modis firmato, Thracias vrbes euertit, Orestia excepta, quam maximo praefidio à Balduino firmatam praeteriit: vetustigalia ordinat, Romanos colligit, sanctissimo iureiurando dato, & Dei nomen subinde testatus, se popularium suorum societate relicta, profus ad Romanos defecisse, praeter deierationes istas aliud etiam machinatus, ut verbis suis fidem astrueret, primogenitum coniugis suae Mariae filium Manuelem Romanorum Imperatorem dixit, eique & habitu & titulo cessit. Quo commento Romanos cateruatim ad se pellexit: quamuis ea non profus ex animo faceret, ut post euentus docuit. Cum autem Balduinus non procul à Thessalonica abesset, omnis populus ei occurrit,

Frustrans sua spe vir magni animi, ad audaciores conatus conuertitur.

Marchionis ad Balduinum res gesta.

Ita solent multi, quosdam sibi adiungunt ut sua promoueant: deinde auxiliares suos deferunt.

Thessalonicenses prouidenter cum Balduino agunt, sine incoluntati consulentes.

pugnandas censuit : Latino- rum potissimum, qui Helle- sponsi urbem Pegas incol- lunt: & Troianorum Arme- niorum impulsu, qui eum & cæteros Comites, vt ad O- rientales vrbes tanquam pa- ratam prædam occupandas proficiscerentur, incitare nunquam desistebant.

Successus Bal- duini in im- perio Græco occupato & amplificatio.

2 Igitur Octobri mense Erricus Balduini frater, & Pe- trus Plancius, vir heroico ro- bore, Callipoli in Orientem traiciunt. Ac Erricus auxilia- ribus Armeniorum copiis Troiæ auctus, vrbes quæ im- perium recusabant, malè tra- ctabat & vastabat. & victor per Idæ montis angustias Adramyttium vsque processit.

Petrus Plan- cius Græcorum copias fugat.

Petro autem Plancio Pegis Lopadiū proficiscēti, Theo- dorus Lascaris circa Pæma- ninum cum maximis Roma- nis copiis occurrit. quæ cum Latinorum congressum non ferentes, fugæ se mandaf- sent: ille, quia nemo erat qui resisteret, sed ab omnibus cum crucibus & sacris Euan- gelii suscipiebatur, Lopa- diū abit, & supplicibus par- cit. Eandem clementiam ce- teræ quoque vrbes quæ ar- mis abstinerunt, sunt ex- pertæ: quamuis difficile sit Latinum voce à Græcis dif- fidentem, auaro ingenio, oculo impudenti, ventre in- fatiabili, animo iracundo & acerbo, manu perpetuò en- sem quærenti, lenire obse- quii. Cæterum Prusaensium quoque periculum facturi

Panoris effe- ctus mirus.

Armorum depositio po- pulis beneuo- lentiam vi- ctoris conci- liat.

διφάσαι τὸ ξίφος δὲ πᾶν τὸ πείραν ἢ καὶ τὴν ἐν τῇ πόλει τῇ Πιρῶν λαβεῖν οἱ Λατῖνοι

σαδι πόλεων, ὄξερεθιδεῖς εἰς τὸδε τὸ ἔργον πορὸς τὴν Ἑλλησποντίων Λατῖνων, ὧν ἡ πόλις Πηγαὶ κατονομάσεται, ἢ τῆν Τροϊκῶν Ἀρμενίων. οὗτοι γὰρ οὐδὲ βραχὺ πικροῦ καὶ θυφικῆαι, τὸν Βαλδουίνον ἐνά- ροντες, καὶ τοὺς ἄλλοις κόμητας ὄξερεθί- ζοντες, ὡς εἰς πορὸς κείμηνον ἔρμαιον δε- βύωμ τὴν ἑὼων πόλεων χεῖρασιν.

2 Περὶ μὲν τὸν τὸν φυλλοχόου τῆς πόλεως ἔξεισιν Ἐρρίκος ὁ τῆ Βαλδουίνου κασίγητος, καὶ Πέτρος ὁ ἐκ Πλάντζης ὀρμώμενος, ἀνηρῆσθὶκὸς τὴν ἰαχὴν καὶ πορὸς τῇ ᾠδῶν Καλλιπόλεϊ γυρόμενοι, εἰς ἑὼ δεξιὰ πλάζονται, καὶ ὁ μὲν Ἐρρίκος συμ- μίξας ἐν Τροίᾳ τοῖς Ἀρμενίοις, καὶ συμ- μαχίας ἴλας ἐκείθεν ἐπαμνησάμενος, ἐκείρε τὰς πόλεις, καὶ διεπίθει κακῶς, ὅ- σαι μὴ ἐκείνη σωθέσθαι. καὶ τῆσας δὲ καὶ τῆσ ἰδίας τῆσ ὄρεσ, καὶ δὲ τῆσ ταύτης στε- ναὶν παρελθὼν, εἰς τὸ Ἄτραμύθιον πορ- κεχάρηκεν. ὁ δὲ ἐκ Πλάντζης Πέτρος ἀ- ρεας ἐκ τῆσ Πηγῶν πόλισματος, τὴν εἰς τὸ Λοπάδιον ἐγγλεταί. ἀπὸ τῶν ἢ αὐτῶ μὲν πλείστον Ῥωμαϊκῶν δυνάμεων πορὸ τὸ λεγόμενον Ποιμαννὸν οἱ πορὸ τὸν Λάσ- καριν Θεόδωρον. οἱ ἢ τὴν κατ' αὐτῶν ἐμβολῶ τῆσ Λατῖνων οὐκ ἐνεργόντες, οἱ μὲν εἰς φυγὴν ὄρεθον. ὁ ἢ Πέτρος εἰς τὸ Λο- πάδιον ἀπεισι, μηδένα ἔχων τὸν εἰς χεῖ- ρας ἰόντα, ἀλλ' ἀείρων πάντας μὲν σω- ρικῶν σημείων καὶ τῆσ θείων λογίων δε- ξίου μέρους αὐτῶν, οἱ καὶ κακῶν ἀπαθείς διέμειναν. τῆσ ἢ καὶ ταῖς λοιπαῖς σωθέ- σαινε πόλεσιν, ὅσα μὴ χωρεῖν δεξιὰ μάχης τοῖς Λατῖνοις ἐγνώκεισαν, εἰ καὶ πονηρῶν χεῖρα εἰς δεξιὰ πείαν Λατῖνῶν, φωνῆ ἀ- σύμφωνῶ Ἑλλησι, γνώμη φιλοχρήμα- τος, ὀφθαλμὸς ἀπαμδαγώγητος, γαστήρ ἀ- κόρητος, ὀργῶν ἢ δριμύεια ψυχῆ, ἢ χεῖρ

Λατῖνοι θέλοντες, καὶ γνώμη πορὸς οἷς εἰς τὸ (ἐπεὶ μὴ δὲ πορὸς εἶχον σφίσι Περουσαις, ἀλλὰ οἷτα παρεσιδουκότες διαρκῆ πορὸς πολιορκίαν χεῖρασιν, καὶ τῇ θέσῃ τῆσ τῶνου πορὸς ὄντες, μὴ αὐ ποτε βία ἀλώνασ, ὅτι καὶ ἐπιγυλόφου ὤκισαι Περουσα, καὶ τείχεσ ὀ- χρεὸν πορὸς ἐβλήται) ἀφαντες ἐκ Λοπα- δίου τῇ πορὸς πορὸς ἰασι, καὶ τὸ μεση- βειν τείχεσ διελιφότες, καδὸ τὸ μὲν ὄρεσ ὁ Ὀλυμπος ἀπαχάρει τι βραχὺ τῆσ πόλεως. ὁ ἢ περὸς ὄρεσ λῶφῶ τὴν πόλιν δεξιὰ μεσάιν, μὴ ἰσιν ἐκείσε τὴν ὄλλω τῆσ χεῖρασιν δέξασιν, ἐκείνητο, τεισ ἐνδον αὐτῶ μέρους, τῇ πόλει σφας εἰσδέξασ, ὡς οὕτω τῆσ πορὸς βουλήσ ἐπιτοξόμμοι, ὀ- περ ἀνάγκη μὴ ἀρεῖν ὕστερον, ἠνῆκα τὴν μὲν πόλιν ὡς εἰς χεῖρασιν αὐτοῖ πορὸς ἐλ- θοικε, τὰ ἢ τείχη ταῖς ἐλεπίλεσι τύπῳι- το. μηδὲν δὲ πορὸς οὐμῶτων πορὸς ταῦτα ἐνδύσμενοι τῆσ ἐν τῶσ, ἐνίων ἢ καὶ παρρη- σάντων τὴν ἔξοδον, καὶ πολλοὺ τῆσ ἐπι- σήμων βαλλόντων βέλεσι, καὶ καταβαλ- λόντων αὐτῶκα, ὡς οὐχ ἀρετέων ἐδδεικε τὸ τείχῶ, καὶ μάλιστα τοῖς ὄξε ἐφόδου πορὸς ἐάλλουσιν, ἐκείθεν μὴ ἴσανται. οἱ ἢ Πρε- σάμοι πορὸς τὴν τῆσ Λατῖνων ἀπαρσιν ἐπὶ μάλλον πλησέντες πορὸς ἠμέρος, καὶ πλείους ἐπέκειντο. τὰ δὲ αὐτῶ ἔδρων, καὶ οἱ τῆσ ἑσθῶ δειξίων ἐλάβοντο, δὲ ὧν τὸ πο- λέμον ἴετο. οὐ βραχέεισ ἢ καὶ ἀποσάντες Λατῖνων, ἴσα τοῖς μὴ δεξιὰ μέρους Λατῖ- νοὺ καὶ Λατῖνων ὠπλίσαντο, καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. ἦσαν ἢ καὶ οὕτω τὰ Λατῖνων αὐδὶς ἐπιπορῶτεσερα, ἢ σφραγαὶ πορὸς ἔβησαν συγγαὶ καὶ ἄλλη μὲν, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ πόλισμα τὴν Καισαρείαν. τῆσ γὰρ Ῥωμαϊων πνὲσ τὸν ὅτι τῆσ σημάσας ἀν- λόντες, ἢ πὶσ πορὸς γέιτο τῆσ Λατῖνων στρα- τῶματῶ. καὶ ταῦτῶ ἐπιγυλόφου σῆ- σάντες, καὶ ἰαυτῶν ἐπιπορῶσαντο τὰ με-

Latini, qui commatu ad diuturnam obsidionem fe- rendam præparato, locique situ freti (nam Prusa tumulo imposita est, & firmis cir- cundata mœnibus) & se in- expugnabiles esse rati, non cedebant. Lopadio relicto, eam urbem iuxta mœnia, quæ mons Olympus paulu- lum ab ea reflectitur, & fa- xofus tumulus qui eam am- bit interrumpitur, obsident, postulantes, vt vrbe reci- piantur. Ita enim quæ velint, impetraturos. Sin urbem op- pugnare, & arietes murum percudere cœperint, aliam ra- tionem fore. Sed cum ciues non modò à deditioe ab- horrent, sed quidam etiam in aciem egredi ausi, multos nobiles sagittis prostrauif- sent: statim vt non expugna- ri posse munitio, primo præ- fertim impetu videbatur, in- de recedunt. Prusæi verò ad hostium discessum auctis a- nimis, maioribus copiis La- tinos à tergo vrgebāt. Idem & alij faciebant, montanis occupatis, per quæ hostibus tranfeundum erat. Neque pauci à Latinis defecerunt, & eos æquè oppugnarunt ac ij qui eos non receperant, & multos occiderunt. Nihilominus tamen etiam sic res Latina superior fuit, cædēs- que multæ cum alibi, tum ad urbem Cæsaream factæ sunt. Nam Romani quidam signi- fero, qui Latinorum exerci- tum antecedebat, occiso, ve- xillòque in tumulo colloca- to, cohortes quæ sequebātur

Prusaensium pro Græcis libertate pro- pugatio.

Latinorum oppugnatio irrita.

Fortitudo obsessorum ciuium præ- claro exitu coronatur.

Mira vicissi- tudo rerum bellicarum.

Latini superio- res semper euadunt, Græcis ferè semper malè multatis.

Michael Choniates archiepiscopus Atheniensis Scurum placat.

meus, meus inquit (nam laudi mihi duco cognationem eius, & ei me sanguine propinquum esse gaudeo, licet à virtute & eloquentia eius remotissimus) cum sui muneris esse intelligeret, consilio & precibus remp. iuuare: Scuri castris visis, piè cum eo agere instituit, an hominè, præsertim non ignotum, sed sæpè collocutum, amouere posset. Itaque ex vrbe tanquam superiore loco monitorum sagittas ciaculatur, & pastorali funda, diuina verba iacit. aliquando etiam spiritualibus, tanquam arictibus, animinum illius sternere instituit. Non enim decere eum, qui Christianus sit, & inter Romanos nomen suum profiteatur, Romanos bello petere: nisi fortè folis labiis Christianum agat, vt & veste & lingua duntaxat Romanus, corde verò à Christianis sit remotissimus. Quam verò causam habeat oppugnandi Athenas? Nam Argiuis ob vicinitatem posse forsitan aliquid crimini dare, quo illorum expugnatione excusetur: quemadmodum & Corinthiis nuper archiepiscopi eorum crebras insidias obiecerit, vnde Romanum exercitum Nauplium accurrere, & naues hostiles appellere viderit. Athenienses verò & ipsi vt locis distent, ita nihil inuicem habere negocij, & ab omni æmulatione remotos esse. Cum vrbs porrò sacerdoti nihil intercedere, nisi pia & spiritualia commercia: quoniam hinc ipse patrem & pastorem appellare nunquam recusat, & suauitate orationis eius

Ad tyrannum Choniatis oratio suaforia, vt ab Athenarum muris recedat.

ἐμός, καὶ ἐμός (ἐγκαλλωπιζομαι γὰρ τῆ ὀμογνωσίῃ, καὶ χάριτος καὶ ἡμῶν πατρῶν) σωμαπτόμενος, εἰ δὲ τῆς ἀρετῆς καὶ λόγου καὶ δόξας ἐξ ἑαυτοῦ ἐκδίδουσα) τὸ οἰκεῖον ἐξ ἐχθρῶν, ἐπεὶ παρεμβάλλοντα δεύσαστο τὸ Σκουρον, ἐγνωτέον μετέναι διεφυλάξαι, εἰ πως ἐκείθεν ἀποστῆσαι δύνησθαι. μηδὲ ἄλλως ἀσωλήτως ἔχοντα πρὸς αὐτὸν, εἰς τὸ λόγους ἐληλυθότα πολλάνικαι, καὶ δὴ ὡς ἐξ ἐκδοξασίων τῆς πόλεως ποξείει ὡς ἀνεσών ἐλέμενα, καὶ τῆ ποιμαντικῆ σφαιδὸν ἀεροβολίζετα, δεφιοεῖς θεόποκα ρήματα. εἰ δὲ ὅπῃ καὶ ὡς ἐξ ἐλεπόλεων τῶν πατρικῶν ἀπειλῶν περῶτα κατὰσειν τὸ ἐκείνου φερόνμα, μὴ δὲ ἰν λῆγων ἀπὸ Χεισοῦ καλούμενον, καὶ Ῥωμαίοις συνεξεταιξόμενον, δεξέ μάχης Ῥωμαίοις χωρεῖν, εἰ μὴ πσοῦτα μόνις χεῖλει τὸ Χεισώνμον, ὡς ἐδὲ ἦ καὶ Γλώτῃ τὸν Ῥωμαίοις ὀμόφωνον, τῆ ἡ καρδία πόρρω πλάξοιτο τῶν καλουμένων ἀπὸ Χεισοῦ. πῆ καὶ ἔχον Ἀθλωαίοις ἐπεκαλεῖν, τῆ ἀπικῆ ἐπεσράτσοσε; τῶς μὲν γὰρ γείτοσιν Ἀργείοις εἶχαν αὐτὸ καὶ ἐπαρῶν ὡς ὀμόροις αἰπάμα, ποιοῦ ἀπόδωων ὀπως δὴ τὸ ἐκείνων καταδρομῶν. ὡς ἀρε καὶ Κορινθίοις κροσῆσιν ἐναρχοῦ ἐγκλημα, τὰς τῆ ἀρχιποίμνη Κορίνθου κατ' αὐτῆ πολλάνικαι ὀπιβουλάς, ὀπόθεν δὲ τὸ Ναύπλιον σραπαῖν Ῥωμαίων ὀπιδραμοῦσαν ἐώρασε, καὶ ἦσας εἰς αὐτὸ καταπλοσάσας πολεμικῆς. Ἀθλωαῖοι δὲ καὶ αὐτὸς, ὡσπερ το πικῶς ἀρεσῆσασιν, ἔπασ καὶ τῆ ἔχεν πρεάγματα, ὀπῆ κατ' ἀλλήλων χωρεῖν φιλονεικῆς, πλεῖσιν ὀσον διεύρησται. τὰ δὲ πρὸς τὸν ἰερέα τῆς πόλεως, ὀσδὲν ὀπῆ μὴ τὰ πάντα σροφιλῆ καὶ κωνδύμαστικῆ, εἶχε ὀ μὲν πατέρα καὶ ποιμῆνα τῆτον ὀν: μῶξεν ὀσδὲ ποτε ἀπλωήνατο, καὶ τὰ

τῆς αὐτῆ γλώτῆς ρήματα, ὀσα καὶ γλυκὸ μέλι κηρον βλίτῆν ὡρεκῆα δεξέ παντὸς δεπέσας. ὀ ἡ πασοῖ τοῖς καὶ πνεῦμα τὸ Σκουρον ἐνέγραφε, καὶ τοιοῦσδε χεῖρα μὲν ὀπλοῖς, ἐκείθεν παρητεῖσ τὸν ἀνδρα μετὰ χωρεῖν. ὀ ἡ τὸ δύω ἀδελφία ἐξ ὀσδε πρεφασιν ἀ ὡς ἀίτητον δὲ ἀ ὡς ἀκαλυπτον κροβαλλόμενον, καὶ τὸν κηρον ἐνάγων, ὀρεῖν σωντὸ τὸ κροδὸς ἰαυτοῦ δραν ὡσπερ ἀλλοσντα, ὡς οἶα τῆς τῶν πόλεων πασῶν κροσνίδος τὰ τῶν ὀλων παχούσας χεῖρῆσα. ἐπῆ καὶ ἡνα νεαῖαν ἐκδοθλιῶν ὀί πρὸς δάνατον, πολλῆς ἐκείσετ ἐκκῆτῶν, ὀν ἄλλοσ μὲν, καὶ μὴ ἀίτησα μὲν, καὶ πρὸς χεῖρας κροσῶσαν αὐτὸν, ἀπέρμα ἀίτησον δὲ ἀ ὡς κροσῶσαν, ὡς πολλοῖς ὡς ἀίτησον ἀπλωείας, καὶ πᾶν ὀπῆ χεῖρῆσιν καὶ τῆς ἰαυτῆ πατελδὸς τῆς ἀπικῆς, καὶ χεῖρῆ καὶ γῶμη δεξέ πρεξέ ἀ μὲνον. ὀ ἡ τὸν λαμ κροδὸν δῶκα τῶν τῆς ἐνεγκούσας, καὶ τῆς καὶ πνεῦμα πῆσιν καὶ ἐκκῆσας ὀβερῆσ καὶ ὀπῆσουλων, καὶ τῶν χεῖρα κατ' αὐτῆ πολλάνικαι ὀπῆσσαντα, τῶς φιλομῆσας Εὐαγγελικῶς ἐγγρεφῆν, δὲ πρὸς ὀσων ὡς πρὸς σφυγμα, τὸν Σκουρον παρεβέπετο. ὡς δὲ οὐκ εἶχε καὶ πρὸς δειν τῶς σφῆς τῶν τῶν ἀποδῆμοσῶναις ἐκείνον τὸν θεῖων ὡς μὲν, καὶ κατ' ἀσῆδα κροσῶσαν ἰκονπῆ τὰ ὀσα πρὸς τῶν τῶν ἐώρα βύοντα, καὶ βέλη παντοδαπα τῶς ὀπῆ τῆς ἀκροπόλεως ἀφίεντα, καὶ τῆ ἀνοσίου καὶ ἀπῆου τῶν φρομῶν κακῶν, ἀπῆν ἀπὸ ὀσῶτον τεμαπέσας ὀρεῖν ἰλασάμενος, τῶν τειχῶν ἀπῶθεν κῆκῆσιν ἀπῆσῆσιν μηχανήματα, καὶ τῶς τειχῆσιν ἐφῆσῆσιν, τὸ βάλειν ἐκ χεῖρῆς δύω ἀδελφῶν. καὶ πῆ γὰρ οὐκ αὐτὸ δεξέ πρεξέ χεῖρῆ τῶν πολεμῶν εἰς ἀποσῆσιν, ἀπῆσῆσιν δεξέ πᾶσας σροσῆσας, καὶ παντοῖαν μάσῆσιν λογκῶν, ὡς ὀσδὲ μῆσαν ἔτρεος ἐπῶν ὀσῶν τε θυρῶν καὶ ὀσῶν ἡμέτεραι;

magis afficiatur quam mellis dulcedine, eaq; semper frui cupiat, hic verò ipsum in spiritalium liberum numerum retulerit. Ac huiusmodi armis vsus Michael, precabatur, vt inde recederet. Scurus verò non dissimulanter pretendens, se vim posse facere: & tēpora intueri iubens, quę pro viribus quenque agere monerent, cum omnium vrbium princeps afflictissima esset: denique postulabat, vt quidam adolescēs ad necem sibi dederetur. quę etsi alius aliquis, etiam non petenti libentissimè deditisset, vt semen iniquum, & multis auctorē interitus, pessima quęq; & manu & consilio contra patriam machinari solitum: ille apertum patrię persecutorem & spiritualis nutricis Ecclesię violatorem & insidiatorē, cuius violentos conatus sapius & ipse expertus erat, in corū numero habuit, quos Euangelicè diligeret, neglectoq; Scuro supplicem defendit. Sed cum leonē illū sapientib. hisce monitis placare nō posset, aspidis in morem vltro aures obturatē, & omnis generis tela in arcē coniciētem: orato Deo vt in nefarium hominē & subnascentium malorū auctorē, cladē omnē cōuerteret, machinas & ipse in mœnib. dissonit, ibidēmq; sagittarios & funditores collocat. Nam quid ille ad propulandos hostes non effecisset, vir omni doctrina sacrarū & profanarū literarum perpolitus, summāque faciūdia ornatus?

Non facili placatur tyrannus.

Pius pastor, postquā quę ad officium pertinent diligenter est exequutus, suorum salutē fortiter consult.

Encomium Michaelis Choniatis.

qui si voluisset, igni plueret super temerarios, aut crabrones in exercitum immittere potuisset, aut aliquid aliud eis perniciosū diuinitus impetrare. Neque enim cuncta tus esset Deus, si manus ille sustulisset, aut labia ad inuocationem numinis aperuisset. Sed à talivel cogitatione, ne dum factō, eum abduxit is qui filios tonitruī cōpescuit, ac ignem cœlo elicerent, cūm diceret, An nescitis cuius spiritus sitis?

Scurus de arcis expugnatione despectans, in vrbe isruit.

3 Scurus autem desperata victoria aduersarij, aciei instruendæ tam periti, tam diferti, tam incomparabili virtute præditi, & irrita oppugnatione rupium arcis intellecta, iram suā contra eam vrbe extimulat, cuius arcē expugnare nō poterat: villas incendit, greges armētaque rapit, & post dies aliquot soluta obfidione Thebas oppugnat: quibus primo impetu captis, vltcrius contendit: ac Thermopylis superatis, per Oetam montem descendendo, Larissæ cum Alexio Imperatore se coniungit. Is enim à Septentrionalibus lateribus auulsus, & vrbe Imperatrice excussus, in Thefsalica Tempe peruenerat, ac filiam illius Eudociam vxorem ducit, quæ prius Stephano Triballorum duci nupta, ab eoque repudiata, & Byzantium reuersa, post captam vrbe & desertam, Alexio Ducæ cognomento Murzuffo, qui Rom. imperiū postremus inuasit, nupserat.

Soluta obfidione, Thebas expugnat

Thermopylis superatis cum Alexio Imp. se coniungit.

Alexij Imp. filiam Eudociam ducit.

εἰ δὲ ἰβούλετο, εἶχεν αὐτὴν καὶ πῦρ ὑψὲς ἐπὶ ἀτασάλοις, ἢ σφαικὰς ἐπαφέναι καὶ στρατοπέδῳ, εἰ τὲ πῆτερον ἐκείνοις ἐλάθειον ἀπὸ σταδίου θρόνον καὶ λήψασθαι, οὐ γὰρ αὐτὸ θεῖον ἐβλάδυνεν, εἰ χεῖρες ὑψώθησαν ἐκείνῃ, ἢ χεῖλη διήρθησαν ἐκείνῃ, πρὸς θεοῦ ἐπίκλησιν. ἀπὴν γὰρ αὐτὸν τὸ τοιοῦτον πῶλος ἀφανήσεται τε καὶ ἀφωράξασθαι, ὁ τοῖς υἱοῦ τῆς θεοῦ τῆς ἐπιχρῶν τὸ πῦρ ὑψώθεν κατενεύκειν, ἐν τῷ εἰσῆναι, οὐκ οἶδατε ποῖς ἐστὶ πνύουμος;

3 Πρὸς οὐδὲ τοιοῦτον ἀπὴν μαχρον οὐτὸ μὲν ἴδμεν ἵππῳ τακτ. καὶ οὐτὸ γὰρ τὸν λῆζον πολὺν, οὐτὸ δὲ τὴν ἀρετὴν ἀφωράξασθαι, ὁ ἀπὸ παλαιοῦ Σζρουεὶς ἀπειπῶν, ἐργαῖς ὡς εἰπὴ τῶς τῆς ἀκροπόλεως ἐργαῖς δὴ κατελείπειται, τὸν θυμὸν ἐκείνῃ καὶ τῆς πόλεως, ἧς οὐκ ἔχε χεῖρας ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως. Ἐδὴ τοῖς οἰκοπέδοις ἐνήμισι πῦρ, καὶ πρηνουδὸν ἵππῳ ζῶων τὰ ἐκ ζούγλων καὶ διαταῖν ἐπιπέδεια καὶ μὴ ἡμέρας ἐκείδεν ἀπανασαῖς, τῶς Θήβας πρηνουδὸν αὐτῶς ἐπιπέδους. καὶ ταῖς τῶς ὡς ἐξ ἐφ' ἑδου ἀφωράξασθαι μὲν, ἐπιτείνει πρὸς τὰ πρηνουδὸν τὸ πρηνουδὸν. οὐκ οὐδὲ θερμὸν πυλῶς διῶν, καὶ τὴν Οἴτην ὑπερκαταβάς, εἰς Λάρισσαν ἐξείσι, καὶ τὴν βασιλεῖ Ἀλεξίῳ συγγίνεται (αὐτὸ γὰρ ἵππῳ τὸ * βορρᾶ πῶδρον καὶ αἰσούεις, καὶ τῆς ἐν πόλεσιν ἀρχούσης ἐκσφαλασθεῖς, τοῖς θεῖα λαῖς παρέβαλε τέμπουσι) ἐπὶ ἧ Ἐπὶ ἐκείνῃ θύγατρὸς Εὐδοκίας δυνήτης γίνε) αὐτῇ ἵππῳ Στεφάνῳ συμαφθεῖσα πρηνουδὸν τῷ ἀρχιεπίτῳ τῷ Γεωργίου, ἀφωράξασθαι μὲν ἐκείνῃ ἐμβλεπῶς ἀποπέμπεται. τὸ γὰρ Βυζάντιον κατὰ φληψῆα, εἰς γυναικῶν ἀγῆται ὑπερὸν μὲν τὸ ἀλωσιν τῆς πόλεως καὶ τὸ ἐκ ταύτης ἀπονέστην, Ἀλεξίῳ τῷ δ' ἄκαθ' ἐπινομάζετο Μέρτ' ἐφορε, καὶ τὰ σιληπῆα τῷ Ἰωαννῶν Λοῖστος ἐγεχέριστο. πῶν

πῶν οὐδ' οὗτος ὁ δοῦλος ἔως γέρας καὶ ἀρεσθείου τῇ Εὐδοκίᾳ συμαφίσειν. ὁ γὰρ ταύτης πατὴρ Ἀλέξιῳ, οὐκ οἶδ' ὅ, πρηνουδὸν, συμαφίαν τὸν ἰσρα συμαφίαν, καὶ κακῶς ἐς τὰς κόρας δίδετο, πρηνουδὸν μισῶν κομῶν, καὶ φυγῆς βασιλείας, τῷ ὑποπεσόντι ταύτης ἀπὸ κατὰ μὲν. μετ' οὐ πολὺν δὲ ἴνα γέροντ' ἵππῳ πρηνουδὸν, εἰς χεῖρας ἐμπροσθεν τῷ Λατίνῳ ὁ Δούκας, εἰς τὸ Βυζάντιον ἀνακομίζεταί, καὶ ὑπὸ δίκλῳ ἀρχεῖς, ὡς τὸν ἑαυτὸν κύριον καὶ βασιλεῖα συμαφίαν, καὶ τῷ ζῶν ἄξια γὰρ δ' ἀρχόντης, ἀπὸ τῶν ἰσρα τὸ μὲν, ἐκείνῃ πρηνουδὸν τῆς πατρίδος ἀφωράξασθαι, καὶ ἀξίως τὰ εἰκότα παθεῖν. μὴ μόνον δὲ οἱ ταῦτα ἀφωράξασθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀλλοῖς, ὅσοι κατ' οἰκείωσιν καὶ ἡδύς ἐκείνῃ συμαφίαν. οἱ γὰρ μὴ πρηνουδὸν τῆς εἰς εἰρήνην, οὐτὸ μὲν οἱ ἐπὶ ὠδινῶν ἐπιτείν τὰς ἀκοῆς ὅποσον οὐδὲ ὑπερῶντες, κατὰ φησὶ ζῶντα θάνατον τῷ ἀνδρὶ καὶ νότῳ τῶν τε καὶ βιαιύτατον. εἰς γὰρ τὸν ἐν τῷ Ταύρω ἰσάμῃον ὑψίτην κίονα τῶν ἀπὸ ἀνεγκύοντες, βάλλουσιν ἐκείδεν κατὰ. ὁ γὰρ ἐπὶ πόδῃς μέγρι πνὸς κατὰ, εἶτα ἀνακαταπέεις κατὰ κατὰ, καὶ μὲν βραχὺ κατὰ φησὶς δὲ χιμῶ, διέρχεται οἰκτερότατα τὴν ψυχὴν τῇ γυναικί Εὐδοκίᾳ συμαφίαν ὁ Σζρουεὶς, τῷ μὲν κατὰ τῇ Ἑλλάδι πρηνουδὸν, αὐτὸς ὡς μὲν πρηνουδὸν εἰρήνην τὸ ἐν θερμὸν πυλῶς ἐπιτείνει τῆς γῆς, καὶ τὸ ἐπιτείνει μὲν τῶν ταῖς σκίον ὄρθ καὶ ὑψώμεν ὑβόν, καὶ πῶν ὅποσα τὴν Ἑλλάδα ἀφωράξασθαι πρηνουδὸν. ἀλλὰ καὶ οὐτὸ κατὰ πῶν ἀμάρτηαν οἱ ἐκείνῃ τῷ μὲν κατὰ ὑπεκνήστον, ἀφωράξασθαι κατὰ βλεβλημῶν πρηνουδὸν, Ἐφωράξασθαι αἰετὸς ἐγνωσθαι τῶς κρεῖττοσι, καὶ ταῦτα μὴ στρατιῶν ἀγῆται μὲν ὑποτακτικῶν: ἰδque cūm non magnum adduceret exercitum, nec inter se

Sed ne is quidē illam ad se neccutem vsque tenuit. Nam Eudociæ pater Alexius, haud scio qua re impulsus, dolum comprehensum, luminibus orbavit, erro errone infestissimus, & imperio deiectus simili calamitate conflictato inimicissimus. Neq; multo post excacationem, à Latinis comprehensus Ducas, Byzantium reducitur, & ob dominum & Imperatorē suum comprehensus, & laqueo enectum, in iudicium adductus, pro sui defensione attulit, illum patriæ proditorem extitisse, & dignas suo scelere dedisse pœnas. Neque se vnum id fecisse, sed & reliquos illius cognatos. Verum illi spreta eius oratione, & iis quæ adiungere cupiebat, planè repudiatis, capitis hominem condemnant, nouo & violentiss. supplicij genere. Nam in altissimam columnam quæ in Tauro stat, perductum, præcipitant. Is verò aliquandiu in pedes descendens, deinde in caput subuersus, & humi allisus, miserabiliter interiit. Scurus autem ducta Eudocia, Marchione in Græciam transfuturo, vt paulo antè dixi, Thermopylarum angustias, & altum montem eis imminentem, cæteraque loca quæ Græciæ aditum intercludūt, accuratè custodiebat. Verum nihilominus ille iis locis facillimè potitus est, ob nostrorum ignauiam ac degeneres abiectōsq; animos, subinde potentiores colere

In Murzuffi, Dei iudicia.

Murzuffi excacatio.

Eiusdem miserabilis iudicium.

A Latinis, capitis cūdem natus, nouo & violentissimo supplicij genere.

Ex columna præcipitatus & humi allisus animam efflat.

Marchio Græcia potitur.

Græcorum ignauiam Marchioni viam sternit.

Bellorum ci-
viliam milite-
ria.

Marchio Bœ-
otia & Attica
potitur.

Archiepiscopus Atheni-
sis citra di-
micationem
munitione
cedit.

Eubœam
Marchio oc-
cupat.

Mito & ce-
leerrimo suc-
cessu victo-
riam perse-
quitur.

Græcorum
exercitū pro-
figat.

Corintho &
aliis provin-
ciis & oppi-
dis facile po-
tuitur.

consentientem, sed plerisq; in rebus, quippe ex multis vrbibus collectum, diffidentem. & cum ipsam Bœotiam inuaderet, tam cupidè susceptus est, quam quisquam qui ex longinqua & diuturna peregrinatione domum reuertitur. Progressus, etiam Attica potitur, & arci præsidium imponit. Cum autem idem Archiepiscopus, ut pridem Scurum, ita & tunc Marchionem propulsare posset: tamen tempus à resistendo alienum esse ratus, quippe vrbe Imperatrice expugnata, & tam Orietalibus quam Occidentalibus prouinciis Latinæ hæstæ vmbra subcuntibus, citra dimicationem munitione cedit. postremo Eubœa quoque, ommissa defensione, supplices ad Marchionem manus tendit: & exercitui, Euripo concitatorio, pontem subternit: & in ipso freto castellum ædificatum, in eoque sedentem exercitum cernit, à quo mutabiles Insularium animi & callida consilia à defectione coercerentur. Sed quid meâ orationem barbari anteuertunt, & historiæ cursum occupant, nec ab villo aduersario detinentur? Nam hæc, ut Thebis spoliatis, & Athenis occupatis, in Eubœam transferint, adhuc refert: illi verò, non ut pedites, sed ut aëriæ volucres, alis supra historiam cuncti, ad Isthmum tendunt, oppositum ibi Romanum exercitū profligant, urbem in Isthmo sitam locupletem olim Corinthum intrant. Vnde Argos transeunt; Laconiam peruagati, impetū in Achaïam

ειθμον, μηδὲ συμβάλλουσιν ταῖς γνώ-
μας, ἀλλ' ἀσύμφωνον ἐν πλείοις, ὡς ἐν
πόλεων ἡλισμῶν πολὺν. ἐλάσεις ἢ
κρίσι τὴν βοιωτῶν αὐτῶν, ὡς οὐδέ τις ἐ-
πανήκων εἰσὶν ἡρόνιθ, ὑπὸ τῶν κα-
μείων ἀσμφύως περὶ δέχεται. περὶ τῶν
ἢ, κεατὴ καὶ τῆς ἀττικῆς, καὶ τῆς ἀκροπο-
λεως φρουρῶν ἐγκαθίστησιν. εἶχε ἢ ὁ φρου-
ρῶν ἰερατικῶς τῆς πόλεως, ὡς περὶ Σβη-
ρῶν περὶ τῶν, οὐτὼ καὶ τότε μὲν ἰερίον ἀ-
ποπέμψασθαι μὴ εἶναι ἢ δοκιμαζῶν κηρῶν
ἀντιστάσεως, εἰα τῆς τῶν ἔλων βασιλίδος
ἀλούσης, τῆς δὲ ἐπερείου καὶ ἐώας ὑπὸ
ῥωμαίοις λήξεως τὴν σικιανὴν ὑπὸ τῆς
λαπιννοῦ δόξατος, αἰαμωτὴ τῆς ἐρύμα-
τος ὑπεξίσταται. ὅτι πᾶσιν οὐδὲ Εὐβοί-
α γυνῶν βλέπει πὶ ἐλδύθερον, ἀλλὰ καὶ
αὐτὴ χεῖρα φορτείνει, καὶ τῆς παλιρρόθια
πορθμοῦ ταχύτερον μεθυρμόζεται, καὶ
ὑποσφῶνσι τὴν δευτέρα δὲ εὐροτέρη
τῆς εὐρείου φρατῶματι, καὶ φερούειον ὁ-
ρᾶ δομηδὲν ἐπ' αὐτῶν γε δὴ τῶν πορθμοῦ,
καὶ φραπαλὴ ἰζάνουσαν ἐνδοθεν περὶ
ἀνάρροισι ἀσιστῶσαι δὴ πούθεν τῆ
τῶν εὐβοίαν ἀγχοροφα δευβούλια, καὶ
τὸ τῆς γνώμης παλιμβολον ὅτι χήσασαν.
ἀλλὰ τί περὶ θάνει μου τ' ἰζάνων τὸ βα-
βαρον, καὶ τῆς πτεροῦ τῆς ἰσοείας ταχῶν-
πτερον φέρεται, καὶ οὐδέ τις ὡς ἀνίξοισι
ἐπέχεται; ἢ μὲν γὰρ ἐπὶ περὶ μείων αὐτῶ
τῆς θήβας καὶ χεῖροῦ μῶρον ἀθῶνας, τῆ
δὲ εὐβοίας ὅτι βῶνον διέξεισι. τὸ δὲ, ὡς
μὴ περὶ αὐτῶν ὄν, ἀλλὰ πῆγδον καὶ ἀέριον
ὑπερπῶν τὴν ἰσοείαν χωρεῖ περὶ ἰσθμῶν,
ἔσοπύται τὸ περὶ ἰσθμοῦ ποροσεδρεῖον
ῥωμαίων, περὶ εἰσιν εἰς πόλιν περὶ ἰσθ-
μοῦ κειμῶν, καὶ πάλαι ἀφνειὸν τὴν Κο-
ρινθῶν, μῆδισα) περὶ Ἄργος, περὶ παπῶ-
νει πῆς ἀάκωνας, ἐς Ἀχαιῶν ἐνθεν περὶ

βάλλει, ἐκ τῆς δὲ τῆς μετῆρχεται,
ὁ ὅρμα) περὶ Πύλον τῆς παρῆδα Νέστορθ,
οἰ μὴ δὲ ὡς Ἀλφειῶν ὅτι πᾶν, ἀρῶσεται τῆ
ῥέθρου καὶ λέγεται, καὶ μὴ μὴ λήψεται
παλιεῖ χαρῆντος διηγῆματος, ἔμαθον
τὸν ποταμῶν τῶν Ἀρεθούσης ὑγρῶν ὁμα-
νον ἔροπι Σικελικῆς πηγῆς, καὶ πᾶν δας ἰ-
ταλῶν ποτιζέσης, δέδωκε, μὴ ἔαυτὸ τυραν-
νῆσαν τὸ ὑδωρ γράψει καὶ ὑδρῶν, καὶ δὲ
Ἀλφειῶν τῆς ἐκ τῆς γῆρας ἐκείσε δεξαση-
σῆ τῶν καὶ Ἐλλῶν ἀνδραγαθήματα.
ἀλλ' ὡς Ἐλλῶν ποταμῶν Ἀλφειῶν, ῥεῦμα
ῥέον δὲ ἄλλης πότιμον, ἐξήξον ἀκρομα,
ἐμπύρομα ἔροπος, μὴ δὲ τῶν Ἐλλῶν
δυαπερὶ γῆματα τοῖς ἐν Σικελίᾳ βαρβά-
ροισι δεξατρανώσας. μηδὲ ἐκπύτα θείης
ὅσα οἱ ἐκ σφῶν ὅτι περατῶσαν τας Ἐλλη-
σι, καὶ Ἐλλῶν ἐμεγαλοῦρησαν, ἵνα
μὴ χροῖ τῶν, καὶ παλαιῶν ἀθῶσι, καὶ
πλείοις κατὰ ροσιν οἱ δεξφοροῖ βραχῆ
ἐπιμῆνον, ἀλλοπερὶ σαλλος ἢ μάχη, πε-
τυτῶ τὰ ἀνδρόπινα, καὶ νίκη ἐπαμείβετα
ἀφρας. οὐδὲ Ἀλεξᾶνδρῶ φασὶ τὰ ὅτι
πᾶσιν ἀπερὶ ποτα, οὐδὲ ἀδελφῶν τῶν ἢ
τῶν περὶ ὅτι τῶν καὶ τῶν. να) περὶ ἀ-
τῆς τῆς Ἀρεθούσης τῆς ἀπερὶ φων ἄλλης σι-
λοτήτων, ἔροπος τῶν νόματος, ἀλλ' εἶναι.
ὁ ἢ δὲ Στροῦξ ὅτι τῶν ἢ πορτικῶς, καὶ
τὸ Ἄργος ὅτι ἐν ἰσθμῶν, καὶ τῶν περὶ οἰ-
δας πόλεις συνηλημῶν, ὡς ἐς ἀφρον
λάσιος θῆρ, ἢ ὡς ὅτις ἐρπυθῆς εἰς χεῖρας,
συπειρεῖται τὸν ἀκροκορινθῶν. ὁ δὲ ὅτι
ἢ τῆς πάλαι πόλεως Κορινθῆς ἀκρόπολις,
ἐπ' ἀφῶτοις ὅτις καὶ μῆν, καὶ δυσαλωτος
τοῖς περὶ σβάλλουσιν. ὑποπερὶ εἰς τοῖ-
νω τῆς ἀκροκορινθῶν μῆν, ἀλλὰ
μηδὲ τὴν εἰς τὸ ναῦπιον παρῶν ῥα-
δίαν περὶ μῶν ὅτι τῶν ἐρυμῶν ἐν γῆ-
τητα, καὶ τῶν ὑπομαχορῶν ἰσχυρήτητα,

faciunt. Inde Methonem pe-
tunt: ad Pylum Nestoris pa-
triam contendunt: ad Al-
phæum etiam accessuros ar-
bitror, ex eoque potos & lo-
tos veterem iucundam fabu-
lam audituros. fluuium eum
Arethuse fontis Siculi, quem
Italorum filij bibunt, amore
liquefcentem vereri, ne suæ
aque successus Latinorum &
res quas contra Græcos ges-
serint, inscriptas, ad popula-
res eorum perferre cogatur.
Verum, o Græce fluuie
Alpheæ, latex per falsuginem
manans potabilis, res auditu
mira, amoris incendium: ca-
ue Græcorum calamitates Si-
culis Barbaris explices, aut
cōmemores quantas res po-
pulares eorum contra Græcos
gesserint, ne choreæ ducantur,
ne plures hostes appellent:
paulisper expecta, multe sunt
belli vices, tessera instar vol-
uuntur res mortalium, nunc his
nunc illis fauet victoria: ne A-
lexandro quidem ferunt omnia
successisse ex sententia, nec Ca-
saris fortuna caruit offensionib.
Per ipsam Arethusam te ob-
testor, per amicitiam à falsē-
dine intactam, per amatoriū
laticem. Sed ut ad institutum
redeam: Scurus his cladibus
fractus, cum Argos & finiti-
ma oppida occupata esse cer-
neret, in Acrocorintho ut
hirsuta bestia in antro, aut ut
draco in spelunca se abdit:
que veteris Corinthi arx est,
in arduo monte sita, ferè in
expugnabilis. Quare Mar-
chio inde repulsus, cū Nau-
pliū quoq; haud facilè expu-
gnari posse cerneret, ob castellorū munitionē, & defensorū cōstantiam:

Arethuse
fons.

Allocutio Al-
phei, & diui-
natio de mu-
tanda Lati-
norum for-
tuna.

Rerū huma-
narū vices.

Scurus Acro-
corinthum
confugit.

Marchio est
obfidere in-
stituit: nihil
enim belli-
cosū arduū

obsidionem vtriusque loci ducere instituit: & ex aduerso Acrocorinthi castellum ædificat, quâ maximè oppugnari posse videbatur. Ita Romanorum Asiani & Occidentales fines omnes, nondum integro anno elapso, Latinarû gentium armis feruuliter celsissent (iam enim designatus Imperator Balduinus, etiâ Nicæam & Prusam oppugnare instituerat) nisi Dominus, qui consilia irrita facit, & gentes belli studiosas dissipat, nostri defensionem iam prorsus deficietium suscepisset. Nam profugus Imperator ad Marchionem profectus, panis & vini demens, Imperij insignia commutat, cum Euphrosyna coniuge in locum nomine Halmyrum (hoc est, saluginosum) fortunæ suæ respondentem, habitatum missus.

Bellorum à Latinis in Oriente tunc temporis gestorum successus.

Alexius olim Imperator, feruulis ingenij vir.

Græcos proceres & milites, ob ignam, Marchio reicit.

A Balduino repulsam patiantur.

4 Romani autem, qui cum Imperatore aufugerant (quorum plerique nobiles, bello non obscuri, & Thraciis urbibus orti erant) cum Marchione degere, eiq; pro virili operam nauare voluerunt. ab eo verò dimissi (negabat enim sibi Romanis militibus esse opus) eadem de re Balduino Imperatori supplicarunt. Ibi quoque repulsam cum tulissent, ad Ioannem se conferunt, qui in monte Hæmo narus & educatus, ferè omnem Romanam ditionem quâ Occidentem spectat, bellis vastabat & debebat, Scythicis incursionibus defolabat, & multiplici vexatione conterebat. Is quia Latinorum ferociam suspectam habebat, eorumque hæcã vt flammeam romphæam reformidabat, libenter eos suscepit.

χρονος εὐβίαν ἐφ' ἐκατέρωθεν ἀποστήθισι, ἐς τὸν Ἀκροκόρινθον ἐφρουρεῖν ἀντίθετον ἀνίστησι, ἢ μάλιστ' ὅπτι μαχῶ κατέφαίνετο. ἡ αὐτὸ οὐδ' ἴσθ' Ῥωμαίων Ἀσανά τε καὶ Ἐσπερίαν ὄρεα, μηδὲ τελεῖαι. τοῖς περιποδκότοισι Λατινικοῖς ἀπαξάσασι χροῖσι δουλοπρεπῶς ὑποκύναν. ταῖς δὲ καὶ εἰς βασιλέα χροῖσι Βαλδουίνῳ καὶ Νικαίας καὶ Περούσης τὸ δόρυ δαγκωνήσασα ἀποδύετο) εἰ μὴ γὰρ ὁ βουλάς ἀδελφῶν κύριος, καὶ δακωνορπίζων ἔβη ταῖς πολέμοις δέλοντα, ὑπέλαβεν ἡμῶς εἰς τέλῳ ἐκλείποντας. ὁ γὰρ δὴ φουγάς βασιλίδος εἰς ὅσον τῶ μὲρ κείνῳ ἐλθῶν, ἀφ' ὅτου μετρητῆ καὶ κοτύλις κερῶσματος τὰ τῆς βασιλείας ἀνταλλάξεται σύμβολα, καὶ εἰς χροῖσιν τῆ τύχῃ φερομένην (Ἀλμυρὸς ὁ χροῖσιν κληθήσεται) τῆς δακωνίας τελεῶν ἐκπέμπεται σὺν Εὐφροσύνῃ τῇ ὁμοδύνῃ.

4 Οἱ τῶ βασιλεῖ τὸν σωμαποδράντες Ῥωμαῖοι (ἦσαν ὅ τούτων οἱ πλείοις ὀπίσθησι τὰ χροῖσιν, καὶ οὐκ ἀδύξοι τὰ φουγά πόλεμον, καὶ πατερίδας τὰς ἐν Θράκη πόλεις ἀνοχουῦτες) ἠθέλον σιωπεῖν καὶ ἔπει τῶ μὲρ κείνῳ, καὶ τὰ δυνάτα ὑποουργεῖν. ὁ γὰρ μὴ χροῖσιν φάμεν ἔχειν Ῥωμαίων στρατιωτῶν, οὕτως αὐτοῖς ἀπεπέμψατο. τῶ βασιλεῖ δὲ ἔπειτα Βαλδουίνῳ καὶ τῶ φουγά δὲ ἀποδύετο) εἰ μὴ γὰρ ὁ βουλάς ἀδελφῶν κύριος, καὶ δακωνορπίζων ἔβη ταῖς πολέμοις δέλοντα, ὑπέλαβεν ἡμῶς εἰς τέλῳ ἐκλείποντας. ὁ γὰρ δὴ φουγάς βασιλίδος εἰς ὅσον τῶ μὲρ κείνῳ ἐλθῶν, ἀφ' ὅτου μετρητῆ καὶ κοτύλις κερῶσματος τὰ τῆς βασιλείας ἀνταλλάξεται σύμβολα, καὶ εἰς χροῖσιν τῆ τύχῃ φερομένην (Ἀλμυρὸς ὁ χροῖσιν κληθήσεται) τῆς δακωνίας τελεῶν ἐκπέμπεται σὺν Εὐφροσύνῃ τῇ ὁμοδύνῃ.

ἡ γὰρ τὸ ἴσθ' Ῥατίνων ἀγέροχον φροῖνημα ὑφ' ἐφουῖσιν, καὶ τὴν τέτων λόγῳ, ὡς φροῖνημα Ῥομφίαν, ὑποβλεπόμεν. ἐπειδὴ καὶ ἀδελφίας σείλας φροῖσιν, οὐχ ὡς βασιλεῖ φίλοις, ἀλλ' ὡς ὑπηρέτης δακωνίας φροῖσιν ἀλλήλοισιν ἐν τοῖς φροῖσιν ἀποδύετο) εἰ μὴ γὰρ ὁ βουλάς ἀδελφῶν κύριος, καὶ δακωνορπίζων ἔβη ταῖς πολέμοις δέλοντα, ὑπέλαβεν ἡμῶς εἰς τέλῳ ἐκλείποντας. ὁ γὰρ δὴ φουγάς βασιλίδος εἰς ὅσον τῶ μὲρ κείνῳ ἐλθῶν, ἀφ' ὅτου μετρητῆ καὶ κοτύλις κερῶσματος τὰ τῆς βασιλείας ἀνταλλάξεται σύμβολα, καὶ εἰς χροῖσιν τῆ τύχῃ φερομένην (Ἀλμυρὸς ὁ χροῖσιν κληθήσεται) τῆς δακωνίας τελεῶν ἐκπέμπεται σὺν Εὐφροσύνῃ τῇ ὁμοδύνῃ.

Qua de causa cum legatos de amicitia ineunda ad Latinos misisset, per literas cum eis, non vt rex cum amicis, sed vt socius cum dominis colloqui iubebatur: alioqui se arma illi illaturos, & Mysiã facillè vastaturos, quam contra officium & per seditionem, spretis Romanis, occupasset, eumque ad pristinam fortunã redacturos. Proinde Romanos ad se profugos Ioannes in patriam quenque suã abire iubet: & callidis aggressionibus Latinis nocere quantum possint, donec ipse fortunis illorum cõsulat. Igitur ad sua reuerfi, Macedonum & Thracum vrbes, Blachis adiutantibus, ad defectionem impellunt. Vnde plurimi Latinorum, quibus eã vrbes obuenerant, iugulantur: alii Byzantium extorrens redeunt. Occiduntur & ij qui Didymotichi erant: & quj Orestiadem tenebant, eiiciuntur. Id facinus Orientem Latinorum bello præter expectationem liberat, ad Occidentem redeuntium: & eos etiam, qui Græciam & Peloponnesum occuparant, repressa superbia paulo modestiores facit. Et vt ea quæ hinc acciderunt, ordine referamus: Romani qui Adrianopolim & Didymotichum tenebant, non paruis Blachorum freti auxiliis, ibi manebant. Ioannes verò, qui suas copias, & auxilia Scytharû penè maiora numero adducebat, operã dabat vt La-

Ita superbe repudiat, Blachorum opes vrbes ad defectionem impellunt. Ita & iustus dolor ignauiores ad vindictam accendunt.

Mars communis est, nec tãro interimẽtem alios oppimit.

Latini Occidentales vrbes recuperare satagunt.

Balduinus Graecorū motum compescere studens

Romanorū caedes ad Arcadiopolim.

Vide annotationes.

Temeritas cladis & fugae mater.

Atrox belli spectaculū.

Balduinus ad bellum egreditur.

tinios lateret. Vt autem motum Romanorum Balduinus & reliqui tres duces audiuerunt (nam Comes S. Pauli defunctus, in Manganio monasterio & Sclerænae Augustæ moniméto sepultus erat) statim exercitū mittunt contra vrbes quæ defecerāt. Ac Bizya quidē & Zurulus statim sub iugum redierūt. Arcadiopolim verò locupletibus & nobilibus ciuibus vacuam, soli Romani noctu ingressi, quibus vrbs ea patria erat, tenebant, auxiliis etiam ad eam tuendam adductis, & in mœnia distributis. Cū diluxisset, Latini Romanos nec aciem militarē habere, nec vlla bellica disciplina vti atque adeò nec satis armatos esse conspicati, ad pugnam se pararunt, longius digressi à mœnibus. Eam Latinorum cautionem Romani timiditati tribuentes, portis effusi, & temerè inuecti, paulo post in fugam vertuntur. Ac eodie miserabile & atrox spectaculū editur. Nemini parcitur, cæduntur omnes, infepulti abiiciuntur, sanguine pinguescit humus. Hæc præcurfor exercitus fecit. nec enim ulterius progredi ausus est, cū Romani & Blachi cū Scythicis cohortibus circumirent, cæteri verò Adrianopolim concurrerēt tanquam in certum asylum. Imperator verò Balduinus mense Martio egreditur, & Pleæ Comes Doloicus, & post eos Ericus Dandulus Vene-

τίνοις ἐπίθει δὲ ἀπεδῆς. ὡς δὲ εἶχε τὴν τὴν Ἰωάννην ἐνωπιάδην ἐπανέστασαν, ὁ βασιλεὺς Βαλδουίνου καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τριῶν (ὁ γὰρ δὴ κόμης τῆς ἀγίας Παύλου ἀπερχόμενος θανάτω, ἔτεταπται καὶ τὴν μονὴν τῆς Μαργαρίτης, ἐν τῇ τῆς σεβαστῆς τῆς Συληράνης μνήματι) ἐκ μὲν ἄντικα ἐπέλασαν στρατῶν, τὰς πόλεις μεταδόσαντες τὰς ἀποστάσας. Βιζύντην δὲ καὶ Τζουρλοῦς ἐπανήλθοσαν, ἔως περὶ τὴν ὑπέκλυτον. τὴν δὲ πολιθεῖσαν Ἀρχιδίον κενωθεῖσαν εὗρον τὴν ἐν πλάτῳ καὶ δόξη λεῶ. * νυκτὸς δὲ ἐπιθεμένων σφίσι Ρωμαίων, οἳς ἡ πόλις ἡδὲ πατεῖς, καὶ οἳς συνελθούσασιν ἑτοίμοις ἐπικερεῖ, περὶ τὴν μὲν ἡσύχασαν, ἐν ὅπλοις ἠγρόμενοι, καὶ πρὸς φρεσὶν τὰ τείχη διείλοντο. ὑποφασίας τῆς ἡμέρας, Ρωμαῖοι κατασκευάμενοι, μήτε μὲν ὠδρατῶν, μήτε μὲν μεσοδοίς χρωμένους στρατηγικῶς, ἀλλ' οὐδὲ ἐς ἀκρίβειαν ὀπίσθιους σιωπῶντες ἄμεινον δυνάμιν ὡς ἐς μέγαν ἐξάγειν ἐνώμασαν. ὡς δὲ ἀπώλων αὐτοῖς Ρωμαῖοι μὲν θάρσους τοῖς τείχεσι ἐπέχρηστοντες (ὡντο γὰρ δειλίαν τὴν τῆς λατίνων ἀσφάλειαν) διεκχρόνται τὴν πυλῶν, καὶ σφίσι συμπεκόνται, πρὸς μὲν ἀπὸ τῶν ὀπίσθιων τρέπονται, καὶ γίνονται τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐλεεινὸν ἔσκησον δέμα. μηδενὸς γὰρ λαβόντες οἱ λατῖνοι φειδῶ, καὶ ἡ πάντων πρὸς ἐξίση χροσάμενοι, τὴν γὰρ ἐπαναλήμασι, καὶ τῶν περὶ τὴν ἐδὲ εἰς ὅσας τετύχηται ταῦτ' ἐν ἡμερῶν ἐξέστη δὲ δρασσε στρατῶν. ἔδὲ γὰρ περὶ τὴν χωρεῖν τεταρτήκει, Ρωμαίων μὲν καὶ βλάχων μὲν μίρας Σκυθικῆς ἐπιόντων, τῶν δὲ ἄλλων ἐς τὴν Ἀδριανὴν συδραμόντων, ὡς εἰς σάρον κρησφύρατον. καὶ δὲ γὰρ μὲν τὸν μὲν ἔξισαν ὁ βασιλεὺς Βαλδουίνου, καὶ ὁ Πλήης κόμης Δολοῖου, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς ὁ Δούξ Βενετίας

ιεπίαι

Adrianopolim oblidet.

Latini à Scythis in inū. dias pelleat, à Blachis capiuntur & accidunt.

Ioannis Graecorū & Scytharum ducis stratagemata in Latinorum perniciem.

νεπίαις ἔειπε Δαβίδου, μὲν τὸ οὐκ εἶον ἡμεῖς τὰξεν, ἀμέλει καὶ κατελιθότες τὴν Ἀδριανὴν, ἔκαλόντες ἐκείνη πηστρατήμον, ἐς ὅσον μὴ εἴη) Βέλοις ἐν τῶν τῆς ὑστέραια τὰς δυνάμεις προσηγῶν τῶν τείχεσιν, καὶ ἔσαν τὰς μηχαναῖς. τῶν δὲ ἐν τῶν ἀμυνομένων ἐυρώσας, ἔδεν π πλεον ἐφ' ἡμέρας ἐπέραινον πλείοσι, τὰ βάλαντες καὶ βάλαντες δὲ τὴν τῶν ἐχυρότητα, οὐκ οὐκ τὸ βάθρον τῶν τῶν ἀεμόχλοσιν, ἀφανῶς ὑποσαλεύειν τὰ τείχη πρὸς μανου, ἐς ὅτι μήκιστον ὑπονομεύοντες, καὶ τὸν χροῦν λεληθότους ἀναφύοντες, καὶ ὑπερείσματα ἐκ ξύλων ἐυφρήσαν τὰς ὀρυγῶς ἐφιστῶντες, καὶ πολυχρήμα τὸ ἔργον ἀνύοντες. ἦσαν ἡ καὶ Ρωμαῖοι πρὸς ταῦτα στρατηγικῶν μὲν τὰ τῆς πόλεως σωτήρια, ἀλλ' ἔπειτα συχνοὶ ἐπέπεσαν ἡλιοι, καὶ μίραν ἀφαιρῶν ὁ Ἰωάννης Σκυθικῆς στρατεύματι, τοῖς ζώοις τῆς διαίτης καὶ τοῖς ὀχημασιν ἐντέλλεται προσβαλεῖν, ἀπελτὸς στρατοπέδον τῶν λατίνων τὰ χλωρὰ τῆς ὑλῆς ἐδρέποντο, δὲ τὰ μεσοδύματι γὰρ βελόμην, ὅποια τὰ τῶν πολεμίων εἰς ἀβρούλια, ἔσπασε τὰς εἰς πόλεμον ἐκτάσας πιδέασιν. οἳ ἡ καὶ πρὸς τὴν περὶ τὴν Σκυθῶν θέαν ἐνθεσιώδους πησθέντες ὀρμήματι, πρὸς τοῖς ἰπποσιν ἔσπασε δέμασι γίνονται. καὶ οἱ μὲν τῆς ἐπὶ Σκύθας καὶ κρατῶν ἔχοντο· οἳ ἡ τὰ νῶτα μεταβαλόντες, σιωπῶντες δρασμῶν ἤπτοντο, ἐς τὴν πρὸς τὰ βέλη πέμποντες, ἔμηνδ' ἔπειτα τὴν ἐυγῶν προεργασίαν ἐπιλαθόμενοι οἳ δὲ ἐπέκειντο ἔσπασε διάκοντες, καὶ ἔδεν ἡνυον, πῆλω δέσει ἔκούφοις δὲ τὴν ὀπίσθιαν ἀδράσιν ἐφεπόμενοι. καὶ τοῖσιν μὲν πρὸς τὰ τὸ δ' ἡμέρας εἰληφισαν. ἐκ δὲ τέττε Ἰωάννης μὲν τὸ οὐκ εἶον στρατόμα ἔχων, ἀλλὰσιν ἐνελόχα, καὶ φάραγγας ὑπεδύοντο, καὶ τοῖσιν ἐπηρμένους εἰς γήλοφα παρεδύετο, μισθ' εἰ πάρεσιν, εἰδέναι

tiarū Dux cum suis quisque legionibus & vallo extra telli iactū ad Adrianopolim communito, postridie copias adducunt, & machinas erigunt. Urbanis autem strenuè se defendentibus per dies cōplures non aliud proficiebāt, nisi vt telis & petereant & peterētur. Itaque vineis, multitudine operarum freti, longissimè actis, egestaque clam terra, & cauernis aridis lignis suffultis, mœnium fundamenta hostibus non animaduertentibus labefactare studuerūt. Sed & Romani contrā parabāt, quæ vrbi esset salutaria. Nec multis diebus post Ioannes partem Scythici exercitus impetum facere in pecudes & equos in herbidis pratis iuxta Latinorum castra pascētes iubet vt ea ratione hostium concilia, & militarem disciplinā exploraret. Hi verò ad primū Scytharū conspectum furioso quodam ardore concitati, hastis arreptis & equis conscensis, Scythas inuadūt, qui tergis obuensis continenter fugiūt, retrò fagittas cōiicientes, ac ne sic quidem fuga interrupta. Illi verò acriter persequuntur, quamuis nihil proficerent, benè volucris ob leuem armaturam viris instando. Et hic eius diei fuit exitus. Ex eo Ioannes cum suis copiis angustias & fauces subit, & post altos colles delitescit: in id intentus, ne suam præsentia

noſſēt hoſtes. & rurfus è Scythica phalange cui Cozis præerat, complures in caſtra Latinorum mittit, hortatus, vt priores imitarētur, eademq̄ ue via reuerterētur. Latini Scythiſ denuò viſis, rurfus feſtināter armati, maiori quam dudum contentione haſtas in eos vibrant, & curſum intendunt. Sed cū Scythæ facilè anteuertent, vt & leuiter armati, & expeditioribus equis infidentes, ac nullas ferè ſagittas retrò emittentes: Latini per imprudentiā lōgiſſimè prouecti, in ea loca, in quibus laquei & inſidie erant, & in recentes Scythicas cohortes inciderunt, & ipſi & equi iā contentione itineris planè fatigati, & in medio Scytharum circunuenti ſunt. quorū multitudine, cū ad manus ventum eſſet, oppreſſi, equis deturbantur, multis ſingulos inuadētibz: & duræ ceruicis homines falces & laqueos in colla recipiunt, equi occidūtur. Tanquā enim atra & perpetua nubes, ita Scythæ irruebant, vt neque explicare ſeſe neque diffugere poſſent. Ceciderūt igitur omnes lectiſſimi Latinoꝝ equites, & haſtis vibrādis celebres. cadit & Pleæ Comes Doloicus. Balduinus verò capitur, & viuus in Myſiam abducitur: atque inde Ternobum perductus, & in carcerem coniectus, vinculis vſque ad collum oneratur. Principale verò & callidiſſimum malum & omnium

Scytharum in bello dexteras.

Latini imprudentes & contentione itineris fatigati in Scytharum cohortium inſidias incidunt.

Latinorum lectiſſimi caſuntur. Vide quid audacia imprudēs efficiat.

Dandalus eſt fugit.

αυτῶν τοῖς ἀντιπίπτοντας. ἐν ᾧ τῷ Σκυθιδῶ σαλαγγῶ ἢς ὁ Κοτζῆς ἠγαγόμενος, αὐτῶν ἐπελαίνεν τὸ στρατόπεδον τῶν Λατίνων ὁμοφώνως συχνοῦς. καὶ ταυτὶ τοῖς ποθέρον δρῶν ἐκκελεύεται, καὶ κείνης ἔχευε τῆς πορείας ἑπαναγερέφοντα, ἢς καὶ ποθέρον εἶχοντο. οἱ ᾗς τῶν Σκυθῶν αὐτῶν διασάντων ποθέρον ἀποδύω, ἔαυτῶν μάλιστ' αὐτοποιοῦμαι, καὶ ἑαυτῶν ἐναλγῶν εὐερέως ἐπέκειντο, τὰ δόρατα σείοντες, καὶ τὸ μάλλον τὸν δρόμον ἐπιτεινον. ὡς ᾗ τὸ Σκυθικὸν ποθέρον εὐπεπῶς, τὰ πολλὰ μηδὲ τοξέον ὄπισθεν, ὡς μὲν κέφως ἐσαλμύρον, ὡς δὲ καὶ δρομικωτέροις ἵπποις ὁχέμενον, ἔλαθον εἰς πλείστον ὅσον οἱ Λατῖνοι ἐξῆπαασάμενοι, ἔτῳ γωεῖαν ἀψάμενοι ἀμαθῶς, ἐν οἷς ἀπάγῃ καὶ οἱ λόχοι, καὶ τὰ ἐνεδρα διεσκευασο, ἀμέλει ἔ Σκυθικοῖς ἀκμήσι πεπιπῶκότας στρατοῖς, αὐτοῖς τῆς ὁδῆ τῆς σιωνία ἐκτονωθέντες, καὶ λαμπερῶς ἠδὲ σφίσι τῶν ἵππων ἀποκνημασάντων, ἐν μέσῳ ἀπολαμβανόντων. οἱ γὰρ Σκυθῶν ὡς ἐς κύκλωσιν αὐτοῖς ἐπέκειντο. οἱ ᾗς ἐν χερσὶν αὐτῶν ὁ ἀγὼν τῶν πῆθει τῶν Σκυθῶν βιαζόμενοι, ἀπὲρ ῥέποντο τῶν ἵππων, πολλῶν ἕνα πεπιπῶντων, ἔ δὲ κέπανα καὶ βεράχοις ἐδέχοντο καὶ τῶν ἀχένων οἱ σιληροτέρηλοι. καὶ τὸ καὶ τῶν ἵππων κατηκίετο. ὡς γὰρ μέλαινα νεφῶ καὶ συνεχεῖς τῶν Σκυθῶν ἐπιπεπιπῶκότων, οὔτε ἵππων ὀξείλιμοῖς καὶ σαδῶ εἶχον, οὔτε δὲ αὐτοῖς δρῶν. ἐπεσοῖεν ὅποσον τῶν Λατίνου ἑφοῖς ἐπίλεκτον, καὶ ταῖς τῶν δόρατων ἀγκονήσασιν πεπιπῶντων. πῆπει ᾗ καὶ τῆς Πλέης κόμης Δολοίου. ὁ ᾗ Βαλδουῖνῶ χερέτα, καὶ εἰς Μυσίαν ἀπάγεται. καὶ κείθεν εἰς Τερνοβουκομῶεις, εἰρητῆ ὄξω δίδεται, ἔ δὲ σιωνία τεραχλήλα ὀφίσταται. τὸ δὲ ἀρχαῖοτατον καὶ πολυτερώτατον κακόν, καὶ τῶν ἀπῶ-

αυτῶν τῶν ἀπῶν ῥωμαίοις ποθέρον ἀπῶν, ὁ τῆς Βενετίας δὲξ Δαυῖδ ἔλαυνεν, καὶ τῶν φουράδων τῶν στρατεύματῶ ἦσαν ἐνωπιάμενοι, ἐν τῶ ἀπῶ ματασρέφας τὰ χαλινὰ ἐς τὸ στρατόπεδον φέρεται. ὡς ᾗ καὶ νύξ ἐπῆλθε. καὶ γὰρ δὲ εἶλετο ὁ πόλεμος γέρονε φῶτα εἰσενέγαδῃ ταῖς σκηνῶς ἐπισηπῆται, ἔ πλείστοις ἀπῶ πυροσῶς, εἰς ἔμφασιν τῶν μηπῶσαν ἐπιβλήτω τῶν στρατῶν μὲν σφῶς ἀποδύει τῶν πόλεμον. καὶ δὲ ποθέρον φυλακῶν τῶν νυκτῶς ἀπῶς, ἐκείθεν εἰς τῶν ποθέρον ἵκετο ῥωμαῖον καὶ συμμίξας ἔβρη τῶν Βαλδουῖνῶ κασιγνήτω, ἀπῶ ἔξ Ατταμῶν ἐπανήκοι καὶ τῶν ἐν Γεργίας Ἀρμενίων, οἵτερον αὐτῶν σιωνεράτῶν, ἐς τὸ Βυζάντιον ἐπαπέζεσε, διερέθη μὲν τῶ σῆμενα τῶν ποθέρον τοῖς πολλοῖς ποθέρον ἀπῶς, ἔς ἐν τῶ φούργῃ δὲ ἀπῶσε, καὶ διωδηνῶς ἐπῶ μέγα τῶ κυλινδρῶ φούργῃ ἀπῶσκον.

5 ῥωμαῖοι δὲ ἐπῶ τῶν ὄσοι τῶ Κοινῶν ποθέρον, τῶ δὲ τῶς ὁδοῦ ἔξ ἀμῶν, ἐπ ποθέρον ἔχοντες ὄφθαλμοῖς τὸν καὶ σφῶν ἐκξέριστον τῶ Λατίνων, καὶ τῶν δὲ ἀπῶ τῶν ποθέροντων, ἀ κατ' ἐδῶνα δὲ ἕχον λόγον ὀπίστησαν καὶ τῶ ἐν τῆς πύλεως ἀπῶσαν Βαλδουῖνῶ, πῆπῶ τῶ ἀπῶντες καὶ εἰκοςμῶ τῶ μῦρτια μῶς, τῆς τότε τρεχέσης ὄξωδης ἰνδικῶν, τῶ ἔξακιχίλιος ὄξωκοσῶς ἔ τρεῖς καὶ δεκάτε ἔτοις. ἀλλὰ καὶ ἡμῶς ἐπ παροικουῶτες τῶ Σηλυβεία, τὰ τῶν κακῶν ἔχοντα εἰκάζομεν ποθέρον, τῶ τῶν Δαυῖδ ἀπῶσαν, ἐν γειτόνων ἔσαν, μῶν ἐν ἐπῶσαν ἔχοντες, ἔ ποθέρον ποθέρον τῶ σφῶς ποθέρον, τῶ Σηλυβείαν εἰσῶσαν ἔξοφῶς, καὶ τῶ τῶν ἀπῶσαν καὶ τὰ ὄξω ποθέρον. δεκάς μῶς οἷς ἐπῶ δὲ ἀπῶ τῶ ἀπῶ τῶ μῶς ἐνεπῆται, τῶ ἔξοδῶς ἰνδικῶν, τῶ

Einſidē ſtrategina, vt Græcos eluderet.

Et vt cōmodius pꝛicipiti fuga vix ſua, quamuis non ſine valendinis iactura, conſuleret.

Græcorum, Conſtantino poli & Selybriæ de gentium, calamiſtas.

Daonitarum interitus.

Selybriensē direpcio.

Romanarū cladium primus autor Venetiæ dux Dandalus, qui extremū agmē clauderat clade exercitus ex fugiētibus, cognita, ſtatim cōuerſis frænis in caſtra properat: & vt nox ſuperuenit (nā prælium ſub veſperā eſt cōmiſſum) lumina in tentoria inferri, & plurimas pyras incendi iubet, vt Romani putarent, non omnē exercitum periſſe, aut ſe pugnam detrectare. Circa primā noctis vigiliam, maritimā Rhedæſtum cū Errico Balduini fratre, modò Adramyttio cum Troianis Armeniis reuerſo, qui ſub eo militabant, congreſſus: Byzantiū rediit, in teſtibus fuga tot paraſangarū ruptis, & ſcrotō in immenſum tumefacto.

5 Romani verò qui adhuc in vrbe erant, præ metu dentes quatiebant, etiamnū velut intuentes Latinorum contra ſe ſtriectos gladios & direptionē bonorū: quibus rebus poſt Balduini diſceſſū, nulla iuſta ratione afflictī erant, mēſis Martij die x x v, indiictione v i i i, anni v i. m. d c c c. x i i i. Sed & nos adhuc Selybriæ inquilini extremas clades expectabamus, Daonitarum vicinorū interitū tantum non in conſpectu habentes, & euēſtigio percuffores ſtriectis enſibus Selybriam ingredientes, & falculos noſtros & pannos diripientes. Imperatrix vrbs x i i die Aprilis, Indiictione

Græci a Latinis, Latini à Scythis iu-

Ioannis Mysii tyrannis.

Bellum cuius omne diuinitus inflicti supplicium fuerat.

Scytharū & Latinorū in Græcos immanitas.

Tristis ubiq; locus, ubiq; pauor, & terra mortis imago.

Iudicium Dei in Græcos & Latinos, qui alij alios iugabant.

VII, anni VI M. DCCC XII à Latinis capta est. xv die eiusdem mensis. VII I indictione Latini à Scythis victi sunt. Sed quid secutum est? aliud flagellum atrocissimū & calamitosissimū emicuit. Nam Ioannes Mysius, idem Romanorum hostis & vindex, oppida Byzantio vicina Latinis tributaria, Scythiis diripienda concedit. Ibi nouum & inusitatum malum quod omne diuinitus inflicti supplicium superat, erat cernere. Terram eandem, eandem gentem, bini populi infestabant, alijs vtrique, alijs alternis irruentes. Nam & Scythæ obuia queque vastabant, & aliquot forma excellentes captiuos, post flagra suspensos suis dæmonibus immolabant: & Latini Romanorum defectione & Scytharum de se victoria infamati, nihilo fecius in nostros ferro & igni grassabantur. Nec vllus locus erat, qui auxilium & salutem afferre posset, cum terra continens malis infinitis redundaret, ipsa pernicie perniciosior: & Latinorum piraticæ naues mare peruagantes, quicquid è porta vndecunque solueret, malè tractarent. At Ioannes Thraciis vrbibus nō immoratus, Thef salonicam properat, vt suo arbitratu prouinciam illam constitueret, & vrbes à Latinis auulfas sibi vendicaret. Igitur Serras profectus, cum Latinis qui ibi erāt pugnam committit, & eos quoque, sed cruenta victoria superat. Nam Latini & disciplina mi-

ἐξακχιλιος ἑξ ἑκατοστος ἑξ δωδεκάτη ἔτους, ἢ βασιλεὺς πόλις πρὸς Λατίνων κατέπεσον. τῆς ἡμετέρας δεκάτης ἡμέρας μνηστήρας, τὸ ὄνομα Ἰνδικίων, ὑπὸ Σκυθῶν Λατίνους καταγωνίσθησαν. ἀλλὰ τίνα τὰ ἐφείκει; ἑτέρα μάλιστα σιλεῖται Ῥωμαίοις, βαρύνοντος τῆς καὶ πολυσύμφορος. ὁ γὰρ Μισὸς Ἰωάννης, ἐχθρὸς ἄμα καὶ ἐκδικητὴς Ῥωμαίοις ἐκένυ μῦθος, ἐκδίδωσι τοῖς Σκυθῶν εἰς πρηνόμην, ὅσα κωμοπόλεις τῶν Βυζαντιῶν ἐξέτισται, φόβους τοῖς Λατίνοις ἐπέσειεν. καὶ ἡμετέρας ἀλλότρουπον τι κακόν, καὶ ἀσυνήθες, καὶ πᾶσαν ἑσπέρησον θεοκλήτων μάλιστα. τὸ αὐτὸ γὰρ καὶ τὸ αὐτὸ ἔθνη, ἐδήσαν ἡμέτερον, πῆ μὲν ἐκατέρωθεν, πῆ δὲ διατρεφόντων. ἀπὸ τῶν ἐπιπέπνυται. Σκυθαὶ τε γὰρ ἐν ποσὶν ὀνήτες ἐκείρον, καὶ πᾶσι τὴν καλλὴν δὲ ἀρετῶν ἀχμαλώτων μὲν μάλιστα, τοῖς ἑαυτῶν ἐπέσειον δὲ ἀμύσην ἀναρτήσαντες, καὶ Λατῖνοι τῆς σφῶν ἐπαναστάσεως Ῥωμαίων, τὸ πρὸς Σκυθῶν ἡγήθησαν δὲ ἀπειρόμονοι, ἐδὲν ἐλατῶν Ῥωμαίους ἐδήσαν. ἐδὲ τὸν ἡμέτερον πᾶσι τῶν καὶ λυτράμενοι, ἠπεύρε μὲν κακῶν ἀπέειρον πληθύνοντες, καὶ τῶν ὀλεθρίων ἕως ὀλεθριωτέρας. μονοκέρτων ἡ σιαφῶν κατὰ ἀλα πρὸς πλεόντων Λατῖνικῶν στυγερῶν, λησεία τε ἐπειρατεία κακῶς πηθέντων τὸ ὄνομα ἀναγόμενον. ὁ δὲ Ἰωάννης τῆς Θεσσαλονικῶν ἐμβραδύως πόλεον, ἐς Θεσσαλονικῶν ἔταται πρὸς τὸ δοκεῖν ἐκείνων τὰ ἐμείσε κατασησόμενος πρὸς ἡμέτερον, καὶ τὰς πόλεις ἀποσῆσαν τῶν Λατίνων, καὶ μεθαρμόσων πρὸς ἑαυτὴν. ἐκοῦν ἀφίμην εἰς Σέρρας, μὲν τῶν ἐμείσε Λατίνων συρρήγνυσι πόλεμον, καὶ μὲν ἀμύσην ῥεύσης πολέας, καὶ τούτων νικητὴς ἀναδείκνυται. οἱ γὰρ Λατῖνοι τὰ σφετέρων τε ἀνεβίβει πρὸς τὰς μάχας

μάχας, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀντεμβολῆς ἐποίμω τὸν Ἰωάννην δεξάμενοι, πολλοὺς τῶν αὐτῶν κατέπεσαν. μετὰ οὐ πολὺ δὲ ἡγήθη τὸ Λατῖνικόν, καὶ πρὸς τὴν πόλιν τὰς Σέρρας τραπόμενον, οὐκ ἔφθη συλλεῖσαι τὰς Σέρρας, καὶ εἶσω τῶν τειχῶν μὲν περιεσπίπυσαν, οἱ τῶν αὐτῶν ὀπίσω φερόμενοι βλάχων τε καὶ Ῥωμαίων. καὶ οὕτως ἡ πόλις εἰρήσθη. εἶτα ἡ μάχη ἐν πυρὶ, καὶ τῆς τειχῶν καταβύρεσι: τὸ δὲ συλληφθῆν ἐκπαγωγῆς ἐδεσμοῖς. τῆς ἡμετέρας στρατῶν μὲν ὅσοσον μὲν καὶ τὸν πόλεμον ἀπαγγέλλετο, ὁ μὲν ὡς ἐκείνοις ἀντιπρὸς ἑσῶσσο. ὁ δὲ τῆς ἀκρας λαβόμενον ἐνδὸν ἐπέμπε. τῆς δὲ ὑπεράμα ἀπελθόντων ἀκρας ὁ Ἰωάννης, τῶν ἐς αὐτὸν ἐμφορῶσι Λατῖνοις ἀντιπρὸς αὐτῶν οἱ τὸ χωρεῖον, καὶ σὺζεδαμ δὲ κερυκεύεται. οἱ δὲ ἐδὲν ἐφείνον ἐνδὸς μόνον, τὸ δὲ τῶν μὲν κείσιν καὶ ἀδουκωῦτες στυγῶσιν. καὶ ἐν τῷ κλίμακα ὁ Ἰωάννης ὑπέρπεσε, ἑκείνους ἀπὸ κείμενον τῆς ἀκρας, καὶ ἐπὶ τῶν ἐπέσειον ἐπέσειον, τὰ τειχῆ ἐκπέσει. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς ἀκρας ὅποσα τῆς τειχῶν ἀμυντήρια ἀποπέσειαντες καὶ ἀποκτείναντες, ἐπέμπε ἀντιπρὸς ἀμύσην. ἐπεὶ ἡμετέρας τὸν Ἰωάννην ὡς ἐν πυρὶ τῶν ἡμετέρων ἀκρας διελθόντα παντὶ τῶν στρατῶν, καὶ πᾶσαν ἀποκτείναντα σφίσι πρὸς ὄνομα ὡς μὲν δὲ ποσὶ δὲ ἀματῆς πᾶσι κλέψαι τὸν εἰς τὸ μὲν κείσιν ἀπέσειον, ἐνδουῶν οἱ τὸν ἀκρας ἡμετέρας, εἰ σφίσι ἀντιπρὸς, καὶ συλλεῖσαι τῶν ἀποσῆσαν, ὡς ὀπίων καὶ τῶν ἡμετέρων ἐχέσι. τῶν δὲ μὲν ἀκρας ὡς τὰς ἐπὶ τῶν στυγῆρας τῶν ἀματῶν ἀποσῆσαν ὡς ὀπίων, ἀποκτείναντες τὸν εἰς τὰ σφῆτερας ἔθη μὲν ἡμετέρων ὅδὲ μετὰ τῶν Παιονικῶν ὅδὲ εἰν ἀποπέσειον, καὶ ὡς ἀποσῆσαν ἐπὶ τῶν ὀπίων, ὁ μὲν εἰς τὸν ἀκρας, οἱ δὲ κείσιν ὡς ἐπέσειον. ἀλλὰ οἱ αὐτῶν τῶν ἡμετέρων ἀματῶν τὸν ἀματῶν;

litari freti, & Ioanni fortiter obuiam egressi, multos eius milites cæciderunt. Sed non multo post cum victi, & ad urbem Serras conuersi esset, antequam portas clauderet: Blachi & Romani, qui fugientibus instabant, vnâ irruerunt. Vrbs ita capta & incensa est, & mœnia diruta: qui comprehensi fuere, abducti & victi. Ex Latini exercitus reliquis alii vt quifque potuit, salutis suæ consuluerunt, alij arcem occuparunt. quam postridie circūiens Ioannes, Latinis, si eam dederēt, incolumitatē promissit. Qui cum Marchionis freti auxiliis, eā postulationē aspernarentur, scalas parat: & in tumulto quodam è regione arcis machina maxima collocata, mœnia ferit. Latini verò deprōptis omnibus ijs quæ ad defensionem vsui essent, repugnabant, donec Ioannem, muro velut igni, & omni exercitu totam arcē circūdedisse & omnem sibi exitum interclusisse viderūt, vt nec pedes vllus clam ad Marchionem peruenire posset: tum verò ea conditione deditioem facere voluerunt, si sibi cum armis & equis tutò discedere liceret. Quam illo prorsus repudiante, postulant, duces sibi domum reuersuris attribui vsque ad Pannoniæ fines. Sic fœdere icto, ille arcem occupauit, hi citra discrimen abierunt. Sed quis status ducis eorum Marchionis fuit?

Serræ vrbs capta & incensa à Græcis quorum auxiliis conseruari debuit. Bellorum ciuiliū fuit.

Arx Serrarū à Iouanne Mysio obfessa.

Tormentis bellicis oppugnatur.

Vndique circumdeditur.

Deditioem capitur.

suo arbitrato tractandi. Ea cohors antegressa, à nullo scelere, à nullo piaculo abhorruit. Veneti quoque Orientalē oram longis nauib. infestabant, & Callipoli ac Panij pessima & à Christianorum institutis abhorrentia quæque perpetrarunt, vt calamitates essent multiplices, atroces, intolerabiles.

Inde calamitates multiplices, atroces, intolerabiles.

Aprum vrbe Erricus inter necioni dat.

Miserorum eunium luctuosissima conditio.

Henricus Orestiadē expugnat.

Obsessorum egrorum refponium.

6 Erricus quoque Arcadiopoli, vt solis ventis habitabili, præterita, per vim Aprum ingressus, ciues inclemēter tractatos occidi finit, quasi grex aut armentū, non autem Christiani, & vi potius subacti, quā sua sponte addicti Blachis, trucidaretur. Multi etiam vincti laqueis, per vrbes & pagos circumducebantur, vi emendicata pecunia, se à victoribus redimerent. In ea circumdacione si qui aut morbis oppressi, aut viæ longitudine fatigati deficiebant, laxato colli vinculo, non vt Christiani expirare sinebantur, & naturali morte obire, sed gladiis obrutiebatur aut cotodiebatur. Erricus verò castris ad Orestiadem positus, profundum vallū cōmunit. Nam eam vrbe vnicū certamen, præmium, & finem laborum arbitantes, obfessis denunciabant, se inde nõ recessuros, nisi ea vel sponte dedita, vel vi expugnata. Hi verò ad solā deditiois mentionem exacerbati, responderunt, nullum in posterū scædus inter Romanos & Latinos posse intercedere, mόνω τ' τ' συμβάσεων ἐνήχησιν

λαίνοις ἐλεγον εἶδ' ὄρκια πρῶτα, ἐπειδὴ κατὰ πάρεξ Λαίνοι τὰ μὲν ἐς πῖσιν ἀβέβαιοι, τοῖς ἡ πολεμῶ χρεμύροις ἀνηλέεσταιοι παρὰ Ἰωμάοις ἐγγύθησαν. ταῦτα πρῶτον Ἐρρίης, πρὸς ἔργοις γίνεται. διοσαῖς μὲν οὐδ' ἀφ' ἑαυτῶν ἀποκρίσας ἀπελίσσασθαι, ἀλλ' ἐπὶ τὴν πόλιν εὐρείας τε καὶ βαθείας ἰερατο, τοῖς δὲ πύργοις τ' ἀπόλεως ἐπὶ τῶν ἀκρῶν δεξαμύροις ἐκ δονάκων πῆγματα, ἐς πολὺ τὸ ἀέρος ἀναβαίνοντα, καὶ πρὸς καλύμματα ἔχοντα, ἐκ διφθερῶν τε καὶ δέρρεων, ὡς μήτε πυριφλέκτοις βάλλοινο βέλεσι, καὶ εἰς ἀμα εἰς ποροβόλῳ τοῖς ὑπὸ τέτων μέχεσθ' ἐμέλθωσι. ὁλλὰ καὶ τῶν ξυλίνων ἀνωθεν πύργων ἰσοκατεπάγμων, ἔχοντες οἶα καὶ ὅσα ἐπιχυθέντα ἐξάψαι τε φλόγα, καὶ εἰς μέγα ποροκαλέσασθαι πέφυκεν, ἐμοχέτ' ἡ καὶ ἐπ' αὐτῶν ποροφάνοντο τεκτονικὰ πολεμιστῶν ἀδρῶν ἀπαύματα. ὅποια εἰσάνιασιν οἱ ἐπὶ τῶν ἰκρίων τ' ἐυδοθῶν διορθῶντες, καὶ τὰ εἴη τῶν νεπόδων ἐπιποπέυοντες. ἐπὶ πινῶν ἡ καὶ λίθους δι' ἀλύσεων ἡρημύροις, ἐπιχαλυμύροις δὲ μηχανῶν, καὶ αὐτὰ πάλιν ἀναφορμύροις, καὶ πρὸς τὰς χεῖρας τ' καθεστῶν μετατρομύροις. ἐπὶ ἡ ἑτέραςα πρὸς τοῖς δέκα πατεροβόλα ὄργανα, ἐπὶ τ' πύργων ἰστάμυρα. ἐδοξεν ἔν Ἐρρίῃ τε καὶ πρῶτα τεύματα, τ' μὲν ἐξωτάφρα πολεμῶ κερτήται, χροσείης ἡ δὲ δευτέρας, ποροσάγην ἔπειτα τὰς μηχανὰς τοῖς τείχεσι. πονήρος οὐδ' ἡ ἐφεξῆς τάρρος μὲν τὴν τ' ποροσάγης ἀλῶσιν ἐχωνύετο, καὶ κόρσαι ἀναχρῆς δὲ ἀκορσαι σάματα τῶν πῖπτόντων ἀφορπερῶν, ἀνεπλήρην ἐν πολλοῖς τὴν τ' τάρρα κένωσιν. ὡς δὲ ὄψε ποτε καὶ μὲν ἀματος κέχρωτο, ποροσάγαι τὰς πυρροφδ εἰς τοῖς τείχεσι κλίμακας, ἔνθα ἡ μὲν τῆ τάρρα ἐνήχετ', καὶ ὑποχαλετ' ὁρρότητος, πρῶτον μὲν ἐξ ἀρχαῖων ἐνεο- VV. ij.

quod & fide lubrica, & in dititios belluina immanitate in bello subactos maiori etiā crudelitate vteretur. His auditis Erricus operibus intētus, vrbem duabus latis & profundis fossis circūdatam inuenit: vrbis verò turribus pegmata altissima adiecta, quæ pellibus & taurinis tergoribus contra ignem & ad propugnatores defendendos obtegebantur. Supra eas ligneas turres mali defigebatur, in quibus ea erant, quæ flammam maximā incēdere & latē spargere solent. Alicubi in eis etiam fabrefacta bellatorum sedilia visebantur, cuiusmodi eorum sunt, qui ex tabulatis fundum maris explorant, & pisces captāt. In aliquibus saxa cathenis suspēsa grauibus, & demittebatur, & rursus attollebantur, & prout res postulabat, transirebatur. Præterea quatuordecim tormenta in turribus cōspiciebatur. Quare Errico & exercitui vium est, priorem fossam vi occupare, secundaque expleta, machinas muris ad mouere: ac altera fossa, priore capta, difficulter explebatur: & capita & trunci cadauerum, eorum qui vtrunque cadebant, hiatus eius multis in locis explebant. Qua tandem non sine sanguine complanata, scalas turritas ad moenia adducit: quarum altera in fossa detēta ob aggerē recens congestū, vacuum alicubi & rarum ad-

Orestiadis propugnacula & munimenta: fossæ latæ & profundæ: turres munitæ.

Bellatorum in turribus sedilia.

Saxa cathenis suspēsa.

Tormenta bellica.

In Orestiadē, Errici inspectiones.

Fossæ cadaueribus multis locis completur.

Scalæ turritæ, quarum vna tormētorum globis saxæis conuita est.

Davidis Comneni irriti conatus.

Cunctatio inutilis.

Insipientiz merces.

Maurozomē Lascaris profuger.

Philippopolis à Blachis vastata.

Horrendum incidere in uanus viri sanguinarj.

confalutabatur. David porro Comnenus exercitu ex Paphlagonia & Pontica Heraclea coacto, & Iberum qui ad Phasidem habitant, legione conducta, pagos & vrbes subigebat: & vt fratrem suum Alexiū magnum redderet, præcurforem eius & præconem agebat. Caterùm is subinde cunctabatur, circa Trapezuntē moram trahens: & planè Hylam illum, de quo prouerbiū est, agēs, perpetuò vocabatur, nec vnquam cōparebat. Cùm autē David adolescentem quendam, cognomento Synadenum, pro duce ad Nicomediam misisset, Lascaris cum exercitu contra illum proficiscitur, se trita & plana via progredi simulās: sed per aliam asperam & impeditam ex improuiso Synadenum adortus, capit, milites eius dissipat, Dauidemque reprimat, ne vltra Ponticam Heracleā progrediatur. Nec multo post Maurozomē quo que cum Turcis vi profligat quos partim cædit, partim capit: eos præfertim, qui genere illustres primam aciem obtinuerāt. Hoc rerum Orientaliū statu Ioannes Myfus Philippopolim capit, diripit, euertit, ciues plerosque obtruncat: cuius vrbs iam olim per insidias expugnandæ occasionem captarat, habitatoribus infensissimus, quod deditiōnē sibi non fecissent, & vt regi parere detrectassēt sed vt virū sanguinariū auersati essent: tum vero illud eius iracundiā exasperarat, & barbaricā feritatē auxerat, quod d

εὐών ἀναγορεύεται πόλεων. ὁ δ' ἐν Κομνηνῶν Δαβίδ' ἐρατολογήσας Παφλαγονίας, καὶ οἱ τὴν Ποντικῶν οἰκιστὴν Ἡρακλείαν, καὶ μυστραν μισσοσάμην. Ἰβήρων, τὴν πινόντων τῶν Φασιδῶν, καὶ μαίης καὶ πόλεις ὑπέποιετο, καὶ τὸν οἰκείον μεγαλυῶν κασίγνητον, ὃν ἡ κληῖσις Ἀλέξιῳ, παροδρόμῳ ἐκείνῳ καὶ παροδρόμῳ ἐγγύετο. ὁ δ' ἐμελλῶς αἰεὶ χρονίζων ἐν τοῖς τὴν Τραπεζουῦτῳ μέρεσι, καὶ παροδρῆμακός ἐδείκνυτο Ἰλας, φωνοῦ μῦθῳ, ἔκ μὴ ὀπλιῶν μῦθῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ τῆν Νικομήδου ὁ Δαβίδ' ἐστὶν παροδρῆμακός Συναδῶν τὴν ὀπλιῶν, ἐρατολογήσας τὸν μαυροζωμῶν ὁ Λάσκαρις, κατ' αὐτῶν ἐπέσει, δὲ μὴ τὴν τετραμυθῆν καὶ λείας ἐμφασιν δοῦς πορεύεσθαι, ἐκπεσεῖν δὲ τὴν τετραμυθῆν καὶ δὲ σβατον, καὶ παροδρῆμακὸν ἀφ' αὐτῶν τῶν Συναδῶν, ὅθεν καὶ ἐρατολογήσας οὐτὴν τὴν νεανίαν, αὐτῶν τε σιωεῖληφε, ἔκ τὸ ἐκείνῳ ἐρατολογῆσαι δι-εσπείδασε, ἔκ τὸ Δαβίδ' μὴ περὶ αὐτῶν παροδρῆμακὸν καὶ Ποντικῆς Ἡρακλείας παρέπεισε, μετ' οὐ πολὺ δ' καὶ τῶν Μαυροζωμῶν συμπλακεῖς, φυγάδα δείκνυσι τῶν. καὶ τοῖς Τούρκοις καὶ κατ' ὅσον τρεῖς μῦθῳ, οὐ μὴν διέφθειρεν, οὐδ' ἐξώρησε, καὶ τὴν τῶν μάχης, οἱ δ' ἐρατολογῆσαν, καὶ τὴν γῆν ἦσαν ὀπλιῶν. καὶ τῆν δὲ μὴ τὴν παροδρῆμακὸν ἐκφέρειτο. ὁ δ' Μυσὸς Ἰωάννης τῆν Φιλιπποπόλιν ὀπλιῶν ἐρατολογῆσαι, αἰρεῖ τὸν τῶν, καὶ καθαίρει παροδρῆμακὸν, καὶ πολλὰς τῶν ἐνδον ὑποδικάζει τοῖς ξίφεσι, καὶ πάλιν μὴ ἐνομοδοκῆσαι τῆν πόλιν, καὶ τῆν ταύτης ἐφεδρεύων ἀλώσει, καὶ βαρυμυθῶν τοῖς οἰκιστῶν, ὡς μὴ δ' ὅλως αὐτῶν ὑποκῦπτουσι, μηδὲ ὡς βασιλεῖ παροδρῆμακὸν, ἀλλ' ὡς ἀμύχαναν ἀνδρα ἐκτραποδρῆμακὸν. καὶ τότε δὲ παροδρῆμακὸν θυμῶν ἐκκαυθεῖς ὑπο βαρβαρῶν φερέμεθα.

οἱς τὸν Ἀσπιέτιον Ἀλέξιον εἰσώκισαν, καὶ κείνῳ μὴ ὡς ἀρχηγῶν ὑπέκριντο σφῶν, αὐτὸν δὲ ὀπλιῶν μὴ ὀπλιῶν πολλαχῆ ἀπακροῦσαντο. καὶ δὲ αὐτὸν πόλιν ἠδὲ καὶ ἄλλας, εἰ καὶ ἑαυτῶν διεξήγατο, τῆν μὴ ἠπίως παροδρῆμακὸν Λατίνους, τῆν δὲ τὸν Μυσὸν Ἰωάννην οὐκ ἐκτραποδρῆμακὸν παντάπασι. καὶ δὲ ἐποδρῆμακὸν τῆν μηδὲ παρῆς, ὅτι ὡς ἀκροσφαλῆς ἐκείνῳ γέρονε καὶ εὐάλωτῳ, βασιλεῖ οὖσα, καὶ πασῶν ὑποδρῆμακὸν πόλεων, ἐκ τούτων δὲ καὶ αὐτῆν χεῖροσι κακοῖς παροδρῆμακὸν, καὶ δὲ παροδρῆμακὸν ἐκδοθεῖσα καὶ μαχάριος σόμας, ἐπὶ καὶ παροδρῆμακὸν, καὶ εἰς παροδρῆμακὸν ἐρείπον κατηδάρισαι, καὶ ἐν μῶνον τοῖς ὀφθαλμοῖς διαχέον τῶν παροδρῆμακὸν, τὸ ἐκπαδῶν ἀντητήσας τὸν Ἀσπιέτιον ἐπὶ ἰδυτνοῖς σόλοπῳ, διατετορημῶν παρῆς ὀπλιῶν τένοντας, καὶ καλῶς ὀπλιῶν τούτων διεξάμυθον. τὰ δὲ ὀπλιῶν τούτων, οὐκ ἔλαθον τὸν Ἰωάννην οἱ τῶν Ἀσπιέτιον συμφορες, καὶ παρῆς τῶν βασιλείας ἐκείνων κουφίσαντες, ὅθεν ὑποδρῆμακὸν μὴ δὲ καὶ δὲ ὡς ἀλλοπαροδρῆμακὸν, ἀφίστανται λαμπερῆς, ἀμέλει καὶ ἐκπαδῶν χωριδίντες, οἱ μὴ παροδρῆμακὸν Θεοδώρῳ τῶν Λάσκαρι, τῶν ἐών καρατοῦσι πόλεων οἱ δὲ σιωδραμόντες ἐς Οὐρεσιάδα, ἄλλοι δὲ εἰσιόντες τὸν Διδυμότειχον, Λατίνους παρῆς παρῆς καὶ πέμψαντες ἀγγέλους, σφίσι ἐρατολογῆσαι τῶν Βραναῶν Θεοδώρων. βραχὺ τὸ ἐν μείσῳ καὶ τῶν Μυσῶν εἰσῶν ὁ Ἰωάννης, καὶ τὰ καὶ παρῆς τὸ εὐδραμῶν, ἔκ καλῶσαι βαρείας ἔτανατοῖς καμνοῖς τοῖς ἀποσάντας ὑπενεγκῶν, ἐγὼ μετ' ὀργισθῶν καὶ φονίου βλέματῳ καὶ γῶμης ἀστυμαθῶν ἐπὶ στρατεύειν Ἰωμαίοις, ἐκείνῳ φάσκων, τὰς σφῶν δολοφροσύνας ὑφίστασθαι, καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἰδῶν, ἔκ τὸ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς πολλαχῆς παλιμπετῆς φερέμεθα. τὸν καὶ ἀναρράβεις εἰς

Alexiū Aspictē recepissent, eique vt duci paruissent, se verò cum exercitu inuadentem sæpe repulissent. Caterùm ea vrbs inuiolata mansisset, si suis auspiciis gubernata esset: tum quòd Latinos benignè tractabat, tum quòd Ioannem Mysum non profus auersabatur. Nunc filia matrem sequens, postquam illa regina & princeps omnium, labefactata & faciliè capta est: hæc quoque grauiora pertulit, direptionibus & cædibus oppressa, & insuper funditus euerfa. cuius ruinae vnum illud spectatu iucundum habent, quòd Aspictem fune talos traiectum, & in sublimi trabe pedibus suspensum ostentant. Cui qui regni affectandi adiutores fuerant, cum Ioannem non laterent, ne inconstantie peenas darent veriti, palàm deficiunt: & alij ad Theodorū Lascarim Orientalibus vrbus dominantem se conferunt, alij Orestiadem concurrunt: alij Didymotichum ingressi, cum Latinis pacem faciunt, & per legatos Theodorum Branam ducem sibi mitti petunt. Nec multum temporis intercessit, cum Ioannes Myfiæ rebus constitutis, & desertoribus grauibus suppliciis & nouo mortis genere affectis, irato & cædem spirante vultu Romanis bellum inferre statuit, quorum sibi dolos, fraudes, perfidiam, summam leuitatem diutius ferendas esse negabat. Igitur ira percipi-

Quam difficile sit modestiam & temperantiam colere, docet Philippopolis.

Aspictis crudele supplicium.

Tyrannidis fautores dilabuntur.

Scythæ Thraciam vastat. Ita misera laceratur Græcia.

Turme Scythice semper innumerabiles. Deo non defunt flagella, quibus hominum contumaciam coerceat.

Latini ad Rufium cæsi à Scythis.

Strategema Scytharum, unde Latinorum cruentia strages.

Aprum excidium.

Viris bello capte luctuosissimus status.

Variarum vrbium Grecarum excidia. Harum nomina sunt,

Rhædestum,

tus, innumeras Scythicas turmas ablegat, quarum aliæ Adrianopolim obsederunt, aliæ Rufium aggressæ, Latinum præsidium quod in vrbe erat præstantissimū, proceris corporibus, belli vsu mirabili præditum, Tero quodam duce viro illustri & nobili, ad resistendum pro-uocant. Illi ergo milites armis correptis celerrimè eò contendebant, vbi ex speculatoribus Scythas castra habere cognorant. Hi verò Latinorum aggressione occupata, clam locum subeunt Rusio vicinum : & Latinis redeuntibus improviso conspectu sui terrorem incutiunt, vt ob tantam multitudinem nihil boni ominarentur. Acri prælio pari vtrinque fortitudine commisso, tandem Latini multis causis, ferè omnes occubuerunt. Post hunc successum, Scythici exercitus bellicosorum virorum circiter decem millia primo impetu Aprum citra negocium capiunt & euertunt : multitudinem in vrbe repertam partim occidunt, partim vt sub corona vaneant, manibus post terga reuinctis, abducunt : multos etiam cremant, vincentes illi quidem, sed victoria non humaniter vtentes.

8 Ab eius pugna æstus calentes adhuc, ad maritimam Rhædestum conuersi, Branam Theodorum, qui Latinorum Orestiadem abeuntium flux erat, priusquã

ὄργην, στρατομάτων Σκυθικῶν μελισσῶνας τοῖς ἑαρινοῖς ἀνθαμίλλοις ἀΐσει δαφίνισι. πνὰ μὲν οὐδ' ἀπαὶν ὡς οὐδὲ μυρμηκῶν στρατομάτα τὰς ἑρῶς ἀλως ἀμφοποτόμην τὴν Ἀδριανοῦ διελήφασι, πνὰ ἣ ποροαελάσαντα τὰ Ρουσία, πορὸς ἀντιμάχῃσιν ἐπικωάνται, τὸ τῆ πόλει τὰυτῇ ἐφεδρεῖον ἐκ Λατίνων ὀπλιτηκῶν. κερῆσιν ἣ μὲν τῶ δαφνερόντος τῆ ἀλλων, ἣ ἵψηλὸν μὲν τὰ σώματα, θαυμασὸν ἣ τὰς μελέτας τὰς ἣ πόλεμον, ἔκ τῶ πνος Τερῆ στρατηγέμερον, ἀνδρὲς τῆ πάνυ ὀπισήμων καὶ δόχουδν. τὸ μὲν οὐδ' ὀπλισάμερον ἦει τὴν ταχίστην, ἔνθα δὲ ὀπλήρων ἐπὶ τῶ τοῖς Σκύθας κατὰ σκλιουοῦ. οἱ ἣ τὴν ἐς αὐτοῖς τῆ Λατίνων φθάσαντος ἐφοδον, εἰς τὸν τὰ Ρουσία ταρεκείμερον τόπον λεληθότως παρεσβάλλουσι, καὶ δὴ ἐπανιοῦσι τοῖς Λατίνους ὀφθέντες, τὰ τῆς θέας ἀδοκίτην δαφνερόσι, ἣ φαντάζει τὰ μὴ χησα τὰ πλήθει διδοῦσι. ἀμέλει καὶ συμπλοκῆς καρτεροῦς γυρομάχης, ἣ τὰς ἀδραγαθίας δέισε μέρων ἑκατέρων, τελευτῶν πολλὰ δρῶσαντες οἱ Λατῖνοι, χερδὸν ἀπέθανον ἅπαντες. τῆς ἣ μάχης ταύτης οὕτω γεγνημένης, ἔτεροι Σκυθῶν ἄποσάδες μυριάθμοί τε καὶ μάχημοι πορὸν τὸν Ἄφρων ἐλάσασαι, τῶτον διπετῶς χειροῦται, καὶ ἔλον ἀεγῶσιν αὐτοβοεῖ, καὶ τὸν μὲν κατὰ δέλον, τῶ δὲ ἐνόνητῶ πλήθους δὲ μὲν ἀπέκτειναν οἱ Σκύθαι, ὁ δὲ ἀπλωέκται εἰς λαφύροπάλῃσιν, σιωδωῦτες, ἣ τὰς χεῖρας ἄποσρέφοντες. πολλοὶ ἣ καὶ πύει παρέδδσαν, νικῶντες, οὐ μὲν ἣ τὰς νίκης ἀντρεφίνως χεῖροίμοι.

8 Ἐκ ἣ τῆς θερμῆς ταυτησὶ μάχης ὅπῃ τὴν πορὸν τῶ μὲν Βεαναῖ Θεόδωρον, ὁ δὲ ἦγεμόνδς τῆ ἐς Ὀρεσιάδα σελλομάχων Λατίνων, ἣ πορ

πορὸ τῶ ὀπισθῶν σφῆς ἐμείδι, φυγάδα δὲ εἰχασιν, ἀσπερ καὶ τὸ στυεπόμηνον ἐκείνων στρατομα. τὴν ἣ πόλιν ὀλοχεροῦς καὶ ἣ κερῆτῶ ἐλόντες, ἠνδραποδίσαντο. εἶτα καὶ εἰς ἔδαφῶ βάλλουσιν, ἀθάνατον τὴν πορὸς ἡμῶς ἐχθραν ὑπὸ Βλάχων ἔχειν δεδιδάμενοι, ἣ πορὸς παίδας ὑπὸ παίδων πορῶσιν ἀείμνησιν. τὸ δὲ πορὸν μὴ καταλύσαντες, ἀπλωηκότες ἐμείδεν εἰς Πέρινον, ἐκ ἣ ταύτης εἰς τὸ Δαόνιον, οὐδὲν ἐς ἐς χεῖρας ἰόντῶ δα τὸ τῆς πόλεως πορῶσιν, κατ' ἠλικίαν αὐτὰς ἠχμαλώτισαν, καὶ τὰ τεύχη κατήρησαν. οὐ μόνον ἣ πορὸς θάλασσαν οὕτως ἐπεσπῶν τὰς τῆ Σκυθῶν δὲ χειρῶ καὶ γυρομάχης, καὶ τῆ ἐπομάχων σφίσω ἐκ τῶ Βλαχικῶ συήματῶ, οἱ καὶ μάλλον τοῖς πορῶσιν τῶ πόλεων ἐπεβούλοον, σκαπάνας καὶ πύα χειρομάχης, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς ἀλμης ἀφισάμερα πάντα, τοῖς αὐτοῖς καὶ χεῖροσι κακοῖς πορῶσιν, μηδεμῶς ἐλπίδῶ εἰς σωθειάν ὑποκειμένης. ἐπεὶ καὶ αἰθῶς ἐκ δουλείας ἐλευθερίας νυμοιρηκότες, τῆ μεγίστων ἀεὶ ἐπέμενοι οὐδένα μὲν τῶ δουραγῆσιν αὐτοῖς λόγον πῆσασι, τὰς ἣ πορῶσιν τῶ τῶ νικῆς ὡς ὅπῃ πλείων ἐπεξερχόμενοι, τῶ μὲν πορῶσιν τέλεον ὀπλήσανται, τοῖς δὲ ἐνεσῶσι γῆσονταί τε καὶ ἐνυβείζουσι. δα τὰυτα τῶν ἠτε λαχούσα πολις τὴν Ἀρχάδην καὶ Μεσῶν ὅπῃ τῆ δὲ, ἣ πορὸς αὐτῇ Τζουεργλῶς, τὰ τῆ δεινῶν πεπόνθασιν ἔρατα, καὶ ἀγροί, ἣ κώμα, ἣ τὰλλα ὅποσα τὰς πόλεσι ταύταις ὑπέκλυον πορῶσιν, καὶ ὅσα εἰς αὐτὴν τῆ πόλεων πασῶν πορῶσιν πορῶσιν, τῶ Σκυθικῆς χερσὶ κατὰ πῆσιν. ὅπῃ πῆσι ἣ οἱ τὸ πόλισμα τὸν Ἀθέρων οἰκοῦντες, ὁλέσθῃσιν ἀνικῆσιν πορῶσιν. τὰ μὲν ἣ πορῶσιν ὅπῃ χεῖροσι τοῖς

eò venirent, cum sequente exercitu in fugam coniciunt: urbem verò vi expugnatam, ciuibus in seruitutem redactis, solo æquant, immortales nobiscum inimicitias exercere à Blachis edocti, & propagare ad omnem posteritatem. Nec remissa alacritate, Perinthum transeunt. Inde Daonium, nemine illis, ob mirabilem audaciam, obuiam eunte, & omni sexu & etate capta, mœnia destruit. Nec ora maritima duntaxat ab expeditissimis & fortissimis Scythis & Blachica cohorte quæ illos comitabatur, mœnibus vrbium cum vectibus & ligonibus infesta, sic tractata est: sed mediterranea quoque malis iisdem & grauioribus sunt oppressa, nulla spe salutis affulgente. Nam qui ex seruitute infuetam libertatem propitia fortuna consecuti sunt, maxima perpetuò affectantes, neque se in posterum calamitati vlli fore obnoxios opinantes, successibus eius vtilioris effuse indulgent, pristini status obliti, presentis verò lati, insolente. Proinde Arcadiopolis, Mefena, & Zuruilus, cum agris, villis, & omni eo quod iis vrbibus olim paruit, extremas clades sunt perpeffa: & quæ ad urbem omnium principem vsque pertinent, omnia sunt à Scythis oppressa. Post omnia oppidum Athyra ad internecionem est deletum. Nam ciues principio cum Scythis

Perinthus, Daonium

Nimia prosperitatis abusus.

Arcadiopolis, Mefena, Zuruilus.

Athyra & Lamitas.

pecunia transegerant, & ad-
erant qui aureos nummos
postularent. Deinde quof-
dam ex Latinorum cohorte,
qui Rhædesti cum Brana fu-
erant, vesperi urbem ingref-
fos, Athyrani libenter & mi-
nimè grauatim susceperunt.
Putabant enim eos illic man-
suros, & cum Scythis pugna-
turos. Sed illi sub primam
noctis vigiliam inde disce-
dunt, opera data, vt Scythas
clam præterirent: et si spe sua
frustrati, iuxta ipsum Rhegiū
in Scytharum cohortes an-
tegressas delapsi, omnes exi-
guo momento perierūt. Scy-
thæ verò post Latinorum di-
fcessum, à popularibus suis
pecuniæ exactoribus clam
circa mediam noctem, funi-
bus per muros attracti, &
portis potiti, cum horribili
clamore strictis ensibus in
plerosque adhuc dormien-
tes, cum fuga minimè expe-
dita esset, irruunt. Ea igitur
locte facinus editur, quod
lacrymas postulat instar
perpetuum annum proman-
nantes. Nec enim viri & foe-
minæ dumaxat, partim occi-
si, partim in seruitutem ab-
ducti sunt, sed nec lactantes
infantuli eius maī expertes
fuerunt: sed hi quoque vt im-
maturi & tenelli floiculi ab
immifericordibus illis viris,
ignorantibus nature iniuriam
fieri, & humanitatis ius ab eo
violari, qui iracundia ultra vi-
etoriam indulgeat, obtruncati
sunt. Et, quod magis deplo-
randum est, implacabilesho-
mines, occupatis littoribus,
eos qui illo accurrerant, partim gladiis traiecerunt, partim retraxerunt,

Ignavi mili-
tes sic solent
agere.

Horum con-
digna mer-
ces.

Urbis somno
sepulta & ab
hoste trucul-
entissimi oca-
pæ cladis o-
mnium lu-
tuosissima.

Nature lex
abolita, &
humanitatis
ius violari.

Σκύθαις σιωβήσαν, καὶ ἦσαν οἱ ἐν Σκυ-
θῶν ἀφίγημοι τὰ ἐν χρυσοῦ εἰσέπραξι-
τον κόμματα. πρὸς δὲ ἑσπέραν ἐπίων ἐ-
κείθεν ἀπαντησάντων ἐκείσε τῆς Λατινικῆς
σωτήγατος, ὁ σὺν ἑν Ἰαυδοῦσιν ἐπι-
βραυῆ, κεχαρισμένως σφίσιν, ἀλλ' οὐ
πρὸς ἀντιπρὸς οἱ ἐν Ἀθύρα προσηφύοντα.
ὥσπερ γὰρ, ὡς συμπαρονομαζοῦσιν ἐκείνη, καὶ
τὸν καὶ Σκυθῶν ἀγῶνα ἐπαποδύοντα.
ἀλλ' οἱ μὲν πρὸς πρὸς τὴν φυλακὴν τῆς
νυκτὸς ἐκείθεν μῆσις ἰα, λαθεῖν τοὺς Σκύ-
θαις, καὶ παρελθεῖν ἀποδύοντα πρὸς τὸν
καὶ ἐξέπεσον τῶν καὶ σκοπόν, Σκυθῶν ἐπέ-
ραϊς μοίραϊς προσηφύοντα ἐγκύρσαν-
τες κατ' αὐτὸ τὸ Πήγον, καὶ πάντες ὡς δὲ
βραχέως ἐς τὸ ζῆλον κινδύωσαντες. οἱ δὲ
Σκύθαι μὲν τὴν Λατίνων δαπάνησιν ὑπὸ
τῶν τὰ χεῖματα συλλεγόντων ὁμοθυμῶν,
λάθρα πρὸς μέσας νύκτας δὲ τῆς τείχευ
ἀνημνέντες, καὶ τῶν πυλῶν ἐκείσε γα-
νόμοι, τὰ ξίφη ἀσπασάμοι, σὺν ἀλα-
λαγῇ φεικαλέα, τοῖς πλείστοις ἐπὶ κατα-
δραπάνουσιν ἐπεισάπτουσιν, ὅτε μὴ δὲ
δραναὶ ῥάδιον ἦν. γίνεται οὐδὲ τῆς νυκτὸς
ἐκείνης ἔργον χεῖρον δακρύων καὶ ποτα-
μοῦ ῥέοντων ἀέννα· οὐ γὰρ μόνον ἀρρέοντες
τε καὶ θήλειαι τῆς μὲν ἀνηρέθησαν, τῆς
δὲ ἀπήθησαν δουράλωτοι, ἀλλ' οὐδὲ τὰ
ὑπομασάδα τῶν παίδων τῆς κακοῦ ἐφαίη
ἀνώτερα, ἀλλ' ἀπετελείθη καὶ ταῦτα καὶ
χρόνῳ καὶ ἀφ' ὅτου δὲ μὲν ἄντων, ὑπὸ τῶν ἐ-
λέω ἀαλώτων ἐκείνων ἀδραν, καὶ μη-
δαμῶς εἰδόντων, ὡς ἀδικεῖ τὴν φύσιν, καὶ
δεσμὸν ἀδετεῖ τὸν ἀφ' ὅπου, ὁ περιμ-
τέρο τῆς νύκτος καὶ τῆς κρατεῖν τῶν ἐνα-
πίων θυμῶν χρωμένον. τὸ δὲ μείζον ὅτι
πένθοις ἀξίον, προσηφύοντα οἱ ἀσ-
πονδοὶ τὰς ἰόντας, τοῖς ἐπ' αὐτὰς σὺν δρα-
μόντας, οἱ μὲν δὲ δήλωνον ξίφειν, οἱ δὲ
partim

ἀπὸ τὸν ὀπίσω, οἱ δὲ καὶ ἐπὶ τὸν ἰναγῶνα
φίρεσιν, καὶ τοῖς ὑδασιν ἐναπόλλουσι. βρα-
χέως δὲ καὶ σκαφῶν λαβόμενοι, διεσώθη-
σαν ἦσαν δὲ οἱ καὶ δὲ μὲν ῥόντες τῆς ἀνα-
βήθρας, εἰς τὰς παρεξήρησας ὀλιγον,
καὶ παρερρύθησαν εἰς τὴν θάλασσαν. οὐτὸ
μέγα ἦν τὸ δεινὸν καὶ πολυειδές, καὶ μι-
κροῦ πανώλεια τῶν ἐκεί. ἐν δὲ τῶν καὶ
συναγωγῶν καὶ στρατόπεδα τοῖς ἐμπε-
θεν πρὸς τὸν βαρβαρον, ὡς εἰς ἑσφο-
δρὰ πρὸς λαλῶν διεφόρετο τὸ πᾶν, ἢ γροῦ
ὡσεὶ πῦρ ὁ δὲ ἀφ' ἑλῆθ' ἀρυμέν, τὰ ἐν πρὸν
ἐπένεμετο. ἦ δὲ τῶν πάντων οὐδὲν ἀνέξε-
ρῶν ἦν τε καὶ ἀπονομόδον, ἀλλ' ἐν
πλείστον καὶ μέγιστον πόλεων ἀστυλάτοι
τε καὶ ἀκαθ' ἀρετοί, Βιζύη τε καὶ Σαλυβεία
πρὸς Σκυθῶν ὑπελείθησαν. μόνον γὰρ
αὐτῶν οὐχ ὅπως ἰσχυροῖς διελημμένον
τείχεσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
λίσι καρατωρόμοι, τὸν παντελῆ διέ-
δρασαν ὄλεθρον. μηδὲ ἄλλως ἀπὸ Λατί-
νων ἔσται ἀνεπισκόπητοι. Ἰταλοὶ μὲν οὐδὲ
ἐπὶ τῆς εἰς ἀγῶνας καταβληθέντες φρο-
νημα, ὡς εἰς μάνδραν τὴν Κανσαντίνου
ἐνελουῦτο, καὶ τῶν ὅσα τοῖς πολιορκου-
μένοις χεῖρα ἐπέμελλοντο, τὰ πρὸς χερ-
σὸν δὲ ἀνεμύμοι, καὶ ῥωμαίοις ἐπέδο-
σαν ἔνθα σφίσι βουλητὸν ἀπανίστασιν. τὸ δὲ
πάλαιον χροῖσιν ἐν τοῖς μικροῖς ἀπο-
δὴν τῆς πόλεως χωρίοις, πολλάκις δὲ καὶ
τοῖς τείχεσι προσηφύοντα ἐν τῶν μέγισ-
τῶν ἐπὶ τῶν, ἐστὶ δὲ ὅτε καὶ δὲ τῆς λεγομένης
τῆς ἀγῶνος ῥωμανοῦ πύλης κατ' ὀλιγίστους
ἐπεισὶον πρὸς ἀδρείας ὀπίδειξιν, εἰπὲν
δὲ καὶ τῆς, ἢ τις ἐν ταῖς τότε πρὸς τῶν ἀ-
τοῖς συσφίετο, καὶ μὲν φόνον τῶν ἐν ταῖς
πύλαις, αὐτῶν μὲν ἀπαναλύσαν, εἰς τὰ
εἰκοὶ πάλιν πανστρατὶ ἐπανέζεσθε, καὶ μὲν
ἀγῶνας καὶ τὴν ὡν τὸ ἀγῶνα τῶν, καὶ τῶν
ἀσρων τὴν πολυπλήθειαν τὰ ὑπὸ ζῶν

partim in aquam præcipita-
tos submerferunt. Pauci na-
uigia adepti euaserunt. erant
etiam qui scalam nō adepti,
intra puppim & remiges in
mare deciderent. Tanta mali
atrocitas fuit, & penè inter-
necio. Ex eo barbari totis
legionibus & exercitibus
pergentes, vastæ procellæ
instar, omnia dissipabant,
aut incendij in sylua grassan-
tis, obuia quæque absume-
bant. Neque rerum omnium
quicquam erat imperuesti-
gatum, & rapinis tutū. Duæ
tantum ex plurimis & ma-
ximis urbibus, Bizya & Se-
lybria & rapinas & vastitatē
effugerunt, non modò fir-
mis cinctæ mœnibus, sed et-
iam locorum situ munitis-
simæ. Alioqui nec vniuersa-
lem interitum cuitassent, &
ne à Latinis quidem inten-
tata permanisissent. Ac Itali
his aduersitatibus fracti, Cō-
stantinopoli velut in man-
dra condensabantur, & reb.
ad tolerandam obsidionem
necessariis comparatis, ter-
restria mœnia inter se par-
titi, Romanis quò vellent
abeundi potestatem dede-
rūt. Hostes verò in locis pa-
rum ab vrbe diffitis cōmo-
rantes, sæpe in pugna etiam
proximè mœnia accesserūt:
nonnunquam per D. Roma-
ni portam ostentandæ for-
titudinis, & comitantis tum
felicitatis ergò, pauci nu-
mero ingressi, & occisis iis
qui in porta erant, statim
domum redierunt, captiuos
tanquam armenta, pecudes

Mali atrocitas,
summa,
& rerum in-
ternecio.

Procella &
fulmen vis
humanitatis
expers.

Bizya & Se-
lybria iniola-
ta à Scythis.

Vide Ann-
tates.

Latinorum
calamitatib.
fractōn pri-
stina frige
audacia.

Scytharum
ostentatio
bellica.

Ioannes Didymotichū frustra oppugnat.

Audax Ioannis facinus, ut obsessam urbem expugnaret.

Oppidanorū propugnatio

Speciosa verba barbarum ingenū reddat ferocius.

& iumenta pro multitudine stellarum præ se agentes. Inde Ioannes cum maximis & fortissimis copiis egressus, Adrianopolis & Didymotichi expugnationem cæteris rebus omnibus anteuertendā esse duxit: simul quod ex vrbes totius belli præmium essent simul quod ea ratione Romanis pulsis, Thraciam folis feris incolendam traditurus esset. Castris itaque ad Didymotichum positis, csi oppidum videret in loco edito situm difficulter expugnari posse, fluuium Eurum, qui id ambibat, & per meatus paucis cognitos ciuibus aquam suppeditabat, aliò diuertere instituit, & machinis in circuitu collocatis murum ferit, qua parte labefactari posse, nec grauium saxorum impetum interualli magnitudine lassatum iri putabat. Oppidani verò vt Ioannem placarent, excusationes, speciosa verba: & blandas preces etiam prætendebant: & stantes in propugnaculis, eum pro suo rege celebrabant, & tributa pensuros, cæteraque omnia quæ imperasset, alacriter facturos promittebant, modò ne eum vrbe recipere cogentur. Ille verò ira percitus, eas conditiones prorsus aspernabatur, nec alia ratione se pacem facturū asseuerabat, ni castello sibi cederet. Nec de oppugnatione quicquam remittendo, vi, impetu & magnitudine saxorum propugnacula, turrium angulos reuellebat, eorumq; tibicines perfringebat. Oppidani verò tabulatis &

καὶ δίαυρον ζῶα ἐλλητικὰς. ἔπειτα μὲν πλείστον ἐκράτιστον διωάμεων ἔξιστον ὁ Γωάννης, παντὲς ἔργου κρείττον καὶ φερμαίτερον ἦθησι τὴν Ἀδριανου χειροφασαδί, καὶ καταστέψαμ τὸ Διδυμότειχον, κελων τὰς δὲ τὰς πόλεις ἀφθλον τὴν πολέμου παύσις, καὶ ὡς εἴη ἄμα οὐτως αὐτῶ τῆς Θεάκης ἀπανασήσῃν Ῥωμάοις, καὶ θηείοις ἀνεμένῃ μόνοις αὐτῶ εἰς ἐνοίκησιν. ἄλλο τὸνινυ τὸ Διδυμότειχον καταπραποπεδύσαμ ἡμῶ, καὶ τὸ χυεῖον ὄρεθ ἕσθδ ἔξιστον, χαλεπὸν τε καὶ ἀπορον ἀφθδ ἔλῳα, μεταφέρειν τὸν ποταμὸν εὐρον ἐπὶ βάλετο, πῶς ἐκλάμῳρον τῶ φρουρίῳ, καὶ δὲ καθόδων τῶ πολλοῖς ἀγνώστων τῶ ἐνδον ποτίζοντα, καὶ μηχαναῖς πῶσισησι, τὸ τεῖχος ἐπύπεν. ἐν οἷσπερ ἐκαστὸς μὴ πᾶμπαν εἶ) τοῖς ποροσβάλλουσιν ἀκἀβήσῃσιν, οὔτε μὲν ποροκλύοιντο τὰ δὲ φηίμεθρα τῶ λίθων βαρῆ τῶ δὲ σήματι. οἱ δὲ ἐνδον τὸν Γωάνην ἐκμειλιστόμῳρον, πῶσδ λογιάσ πνας καὶ φάσις οὐ πορεπεί, καὶ πῶσδ κλησίς ἀμύλοισ ποροσῆσῃν καὶ πῶρῳθεν, καὶ ὡς βασιλέα σφῶν ἀσύφημου, ἐρισάμῳροι τᾶς ἐπάλλεσι, καὶ φέρεσι ὑποκείδῃ καθωμολόρου, ἐ πάντα δρᾶν συεπῆσεντο ποροθύμας, ὅποσα ἀκῆνιος ἔχη δὲ τᾶσῃσδ, πλῶ τὴ δὲ ἔξιστον αὐτὸν τῶ πόλισματι. ὁ ἦ πορὸς ὄργλῳ ἐκφρομῳρος, καὶ χαλεπαίνων, οὐδαμᾶς αὐτοῖς ἐπὶ τῶ τῶ ποροσίετο, ἀλλ' ὑπεκσῆνῳ οἱ τῶ φρουρίῳ πολὺς ἐγκείμῳρον, ὡς καὶ μόνον οὐτῶ απεισόμῳρον, κατ' οὐδὲν ὑφίετο τῶ ἀγῶνῳ, ἐπάλλεσις ποροσύερον τῆ βία, καὶ τῶ ροίῳ καὶ τῶ μεγέθει τῶ ἀφίμῳρων χερμάδων καὶ γωνίας πύργων κατασῶν, ἐκατάρρηγνίς τὰ τούτων ποροσῳκῳα. οἱ δὲ ἐντὸς δρυφάκτοις καὶ γῆρῳ πῳ

ξάμῳροι, νεόδοξα νάκη τοῖς τεῖχεσι ποροπύπασαντες, ὡς πῶρολιθάμεν αὐτοῖς καλοπυμῳροῖς, ὅσα ἀμ μηχαναῖ δὲ φηίεσαν. ἔως μὲν οὐδ' ἀνοχλῶ τῶ μαχῳμαῖ παρείχεν ὁ Γωάννης, καὶ οὗτοι χηῳμασιν ἔλασῳμοις καὶ ῥήμασιν ἐνασῳμοῖς ἐπλάτῳνοντο τὸν ὑποβαίνοντα, καὶ ἐτέχασον. ἠνίκα δὲ ἐκείνῳ ἀποβιβάζων τῶ ἴππων τὸ γῳνῳκῳν τῆς σραπῳαῖ, καὶ τὰ παρῳρῳγῳτά μέρη τῶ τεῖχοις τῶτο δῆεταῖς, πεφρασῳμῳρον τοῖς ὀπλοῖς πάντοθεν, ἠ καὶ πορὸς ἐπὶ βῳπιείοις ἐβλεπε μηχαναῖ, καὶ τὸ λοιπὸν ἀπῳπαρῳξέτενε σράτῳμα πανταχῳ) τότε ἐ αὐτοῖ τὰ τῶ ὑποπῳπῳόντων ἀποδυόμῳροι ποροσῳπεία, καὶ τὸν λαμῳρον πολέμῳρον πῶσδ φῳνῳνοντες, ἐν οἷς ἔχρον ἠμῳύοντο, ἐν τοῖς τεῖχεσι κειμῳρῳν ὄρεθῳνες τῶ σῳπῳελῳν καὶ μῳδὲν τῆς ἀνάληψῳ βιασῳτῳρον ἔτερον κείνοντες, πορογῳσῳ τῶ καὶ θυμῳ σραπῳηγῳμῳροι, οὐκ ἔλασῳ ἔδρων ὡν ἐπαχρον, χερῳθῳν καὶ τῳλμῳς ἔργα ἐπὶ δὲ κενύμῳροι. ἰκανῳς οὐδ' ἐπὶ τῆ πολιορκῳα τῳτῆ χρονοβῳβήσῳς ὁ βαβῳραῳρον, ἐπῳνεσιν ἐς Μυσῳαν, πῶροσῳβῳθεῖς μῳρ καὶ τῶ ὄρμῳν ὑποεία ὡς καὶ ἕλης ἐκλειπούσης φλόξ, ἀλλὰ δὴ καὶ πῶρολοφῳρηθεῖς ὑποφῳμῳς, ἐτέρω ὄξ ἐτέρω πῶροσῳδιδύσης, καὶ πολλαχῳ δὲ φῳρεχούσης, Λαπνικὸν σῳφῳρον ἐν ὄρεθῳν πολέμῳ, πορὸς ἐπῳκουεία τῶ ἐκείδῳ μέλλον ἀφῳξέεδῳ. τότε δὲ μαλακῳ δανῳτῳ τὸν βῳον ποροσῳκατο ἐ ὁ παβῳραῳρῳς Γωάννης ὁ Καμασῳηρῳς, καταλελυκῳς πλάης καὶ ἀποικος ἐς τὸ Διδυμότειχον.

9 Οἱ δὲ ὄξ Ἰταλῳν οὐκ ἀνδῳς, ἀλλ' ὡσῳν ὄρεθῳσις δὲ ξάμῳροι τῶ εἰς ὄρεσῳ δῳκα καὶ τὸ Διδυμότειχον ποροσῳκῳησῳ τῶ ἴπῳ μῳσῳων, ὡς δὲ ἦθεν τῶ καὶ σφῳαῖ διομαλῳσῳσαν ποροσῳματα, ὅπ καὶ πορὸς τῶ πῳλῳων τῶνδῳ ποροσῳτας δῳτο πῳσῳων ἐλπί-

cratibus intus structis, recens detractis velleribus moenia tegebant, ut machinarum saxa iis inuoluta labacerent. Ac dum Ioannes pugnam remittebat, supplicigeitu & blandis verbis submiffionem callidè simulabant. Cum verò ille fortissimum quenque equo descendere iussum, & ferro vndiq; tectum iuxta perfractas muri partes collocabat, aut scalas parabat & reliquum exercitum passim extendebat: tunc & ipsi abiecta supplicū persona, aperto Marte, vt res fererebat, se defendebant, salutem suam in mœnibus esse positam haud ignari, nec quicquam necessitate violentius iudicantes: ac desperatione & iracundia ducibus, haud pauciores clades inferebant, quam accipiebant. fortiter & audacter dimicando. Barbarus igitur longo tempore in hac obsidione contrito, in Mysiam reuertitur, irrito conatu, vt ignis deficiente materia, restincto ardore. Huc accedebat, quòd passim fama vagabatur, Latinum exercitum, in re bellica exercitatissimū, obsessis auxilio venturum esse. Tunc Ioannes Camaterus Patriarcha, qui post exilium, Didymotichi inquilinum agebat, vitam cum leui morte commutauit.

9 Latini verò se à Didymotichinis & Adrianopolitanis accersi, haud grauatim accipientes, quòd inde res suas meliores fore arbitrabatur, cum illarum defectio primūm spes & cona-

Non lingua tantum, sed & manu salutem suam tuentur obsessi.

Et hostis oppugnationes aperto Marte propulsat.

Necessitas, desperatio & iracundia, sunt obsessis arma & tela vtilissima.

Barbarus irrito conatu recedere cogitur. Spes impiorum peribit.

Latini Adrianopolitanis & Didymotichinis operferunt, vt rebus suis aliquo modo consulere possint.

tus eorum infregisset, Constantinopoli digressi, principid ad Athyram caltra ponunt, postridie Selybriam in trant, & aliquot diebus ibi exactis, & commeatu præparato, Adrianopolim occupât. Quæ autem Scythæ & Blachi in illis incurfionibus perpetrarât, ea eiusmodi erant, qualia nec visa vnquam nec audita sunt, nec cuiquã in mentem venerunt. Vrbes antè maximæ & celebres & frequentissimæ, oppida spectatu digna, agri & prata amcenissima, horti pulcherrimi, perennibus riuis fœcundis, altæ domus, habitationes conspicuæ, summo artificio constructæ & variis coloribus exornatæ, venustissima lauacra, vuis onustæ vites, arua segetibus grauida, & alia sexcenta, quæ tempus producit, quæque vitam nostrã ornant, & terram iucundam, gratiis affluentem & optabilem reddunt: ea omnia hominibus vacua, echinis & feris tantùm latibula præbebant. Quæ qui videret, cum maximo eiulatu & fletu, capite puluere consperso, diceret, se destructionem vniuersi cernere, aut nouam illam rerum naturam, qua iussit Deus, gramina & herbas & prolificũ semen pro cuiusque genere & similitudine ex terræ visceribus gigni, cum nondũ esset homo qui eis vteretur. Vnde mihi lingua suppetet ad iustam & copiosam tantorum malorum enumerationem? aut magnitudo vocis, quæ scripta hæc ad longè remotam transmittat?

Thraciæ vastitas à Scythis & Blachis facta.

Regionis amplissimæ, crudelissimo bello deformatæ, tabella.

Magnus autem, nihil magnum putat, quod lapides cadant, interitura transeant, homines moriantur, & mundi figura peccat.

Vide Annotationes.

Nicetas suo more ad tragicas exclamaciones digreditur, quas patria eharitas exprimit.

δων καὶ ἄρρα γλῶσφι ὄντο, ἀφαντες ἐκ τῆς Κωνσταντινου, τὴν μὲν πρῶτον πρὸς τὴν Ἀθύρην στρατοπέδουσαι, τῇ δὲ ὑστεραία εἶπε Σηλυβρίας παρήλθουσαν. εὐαίδη δὲ ἡμέρας πινὰς διαγαγόντες ἐβησιπταῖοι, τὴν Ἀθηνῶν κατελήφασιν. τὴν δὲ ἐν ταῖς τότε διαπραχθέντα ἐπιδημαίς, ὅποια οἱ οὐκ ἠκούσεν, οὔτε ὀφθαλμοῖς εἶδεν, οὔτε μὲν ἐπὶ καρδίᾳ πρὸς ἀναβέβηκε. πόλεις μέγισται ἦσαν καὶ πρὸς τὴν ἑσπέρην, μιν δὲ ἔσπεροι, καὶ μὲν πόλεις ἀξιοθέατοι, ἀγροὶ καὶ λειμῶνες καλλιφύτοιοι, ὡς δὲ εἰσι δὴ ταῖς ἀειρέτοις ναύμασιν ἀγλαόκαρποι, ὑψόφθοι δόμοι ἐὼς οὐρανὸν ἀεὶ βέλτεροι, ἐς ὑπερβολὴν πεφιλοτεχνήματα, ἔχουσαι πολυειδέσι δὴ δισημῶν, παντοδαπὰ πλάσματα βαλανείων, καὶ κερποβελείων, καὶ λῆια τὰ σίτην ἀκμάζοντα, καὶ ἄλλ' ἔτετρα μυρία, ὅποσα φύουσιν ἄρουραι, καὶ τὸν ἡμέτερον βίον ἀγάλλουσι, καὶ πιδέσων ἐπιπερπές, καὶ πάσης χάρισι πεισεφές, καὶ πολυάρατον τὸ πρὸς ἑαυτὰ δὴ πάντα ἔρημα ἀνθρώπων ὀφθαλμοῖς, ἐχνοῖς μόνις καὶ θηρίοις οἰκήσιμα. ἡ δὲ πρὸς ἀπὸς ἐπιστὰς ἐκείνοις, ἐπὶ πλείω καὶ ἀμύθητον, ἐδάκρυ χράμην, καὶ κῆρ πασάμην, καταστροφὴν ὄραν τὴν πάντων, ἢ γούνην ὄντων ἑτέραν ὡς ἀγαθῶν, καὶ τὴν μὲν ὁ Θεὸς ἀπεφάνετο χόρτον καὶ βοτάνην, καὶ ἀπείρεν ἀπέρμα καὶ γῆρας, καὶ κατ' ὁμοίότητα ἐκ τῶν λαγόνων τῆς γῆς ἀναδίδουσι, ὁ δὲ ἀνθρώπων οὔπω ἡμετέρους χηνοτάμην. πόθεν αὖ ἐπλούτησα γλώτταν εἰς τοσούτων κακῶν διαρκῆ καὶ φιλότιμον ἀπαρτίθμισιν, ἢ φωνῆς μέγιστος διαπεμπύσης τοῖς πόρρωθεν τα

transmittat

γραφομένη; ὡς δυσυχὴς ἐγὼ συγγραφεὺς, οἷοις κακοῖς ἐταμιεύομαι, οἷοις ἐμοῖς καὶ τῆς φυλετῆς δουραγήμασι τὸν λόγον χαίρομαι; τίς γὰρ ἀνὴρ καὶ χροίη ὅλως ὑπενέκλειν, τοιαῦτα θεώμενος τρέπεται πρὸς τὸν πολέμιον ἀνεγειρέμενος; οἱ μὲν γὰρ πάλαι τῆς μάχης προποῦντες, ἀνθεσπῆνα φρονούτες, οὐδὲ ἀθάνατα μίσην τηρεῖν δοκιμάζοντες, διαξύλων καὶ βραχέων λίθων ἀρίτων τρέπεται, ὅπως ὀλίγον χρόνον διαμεμνημένοι παρέρχηται, ὡς μηδὲ φιλίας ὑπομνήματα ὄντα, ἀλλ' ἔχθεας καὶ προχύσεως ἀμάτων ἐμπυρεύματα. νυνὶ δὲ πόλεων καταστροφῆς καὶ τῶν πάντων ἀφανίσσεως, δείγματα τῆς νίκης πρὸς τὸν βαρβάρων ἐξεύρωται, οἷς θεόθεν εἰς μάστιγασιν ἐκδεδόθη. οὐκ ἀνεχόμενοι δὲ, ἢ μὴ καὶ τὸ κολοφῶνα τῆς ἀποπημάτων προσηθήσουσι, καὶ προσηπάγουσι τὰ παλαμνήματα. καὶ γὰρ τῆς Ἰωμαίων πινὰς συκατέχεται ζῶντας τοῖς ἢ φυσικῶς μόνον ἢ καὶ νόμῳ πολέμιον κατασπέρσασιν τὸ ζῆλον ὁμοφύλοις ἐκείνοις, σωματικῶς ἐύσαντες σφίσιαν ἰπώαριον δρομικῶς εἰς ἐπειάθην το, ἐπὶ τῶν κερπελῶν, καὶ ἀμύθητον φάσγανον, μὴ ὄντων λυτρουμένων, μηδὲ σάροντων οὐδὲ βαρβάρους οὐ φειδῶν καὶ συρολῆς τῶν ἀνομοίων τῆ φύσος πρὸς ἑαυτῶν ἦσαν δὲ ἡμέραν παχάλιοι, δὲ ἐννάτης διίπαδούσης ἐπινημήσεως, τῶν ἐξακχιλιουσοῦ, ἐπιτακοσοσοῦ τετάρτη καὶ δεκάτη ἔτοις, ἡμετέρας τὰ οἰκτερά ταῦτα, καὶ πᾶσαν ἀκαλίαν καὶ δέσιν δεινὴν ὑπερτάσασιν ἀκαλίαν ἔχουσαν. παμάνων τὸν ἡμῶν καὶ σενάματων ἐξύμνας ἐπεπλήρωστο χωρῶν, ὃν ἐπὶ λθε τὸ Σκυθικόν, καὶ θρησκῶν, καὶ οὐαί, καὶ κλαυθμὸς τὸν ἡχον ὑπερφῶνει τὸ ἔορτάσιμον. καὶ ὅτε τὰ φωνῶν κένωσις, καὶ ἀδὲ

transmittat? O me miserū scriptorem quibus cladibus describendis supersum? quanta mea & meorū populariū mala commemoro? Quis talia trophæa ab hostibus erecta saltē intueri sustineat? Nam olim qui prælio vicerant, humana cōditionis memores, nec immortalia odia conseruanda esse rati, trophæa ex paruis lignis & faxis constituebant, vt exiguu temporis interuallo abolerentur: quippe non amicitia monumenta, sed inimicitiarum & cædium irritamenta. Nunc verò euersiones vrbium, & rerum omnium vastitates, indicia victorie à barbaris sunt reperta, quibus diuinitus flagellandi concessi fumus: qui non ferendum esse rati, nisi colophonem immanitati sue imponerent: & atrocissima scelera adiungerent, aliquot Romanos viuos (neque enī quifquam erat qui eos vel redimeret, vel conseruaret) cum popularibus suis, vel naturali morte defunctis, vel bello cæsis terra obruerunt, sepultis vnà equis velocibus, quibus infederant, cornicis arcubus, & ancipitibus gladiis. Ita barbari à rebus nature contrariis nulla reuerentia, nullo metu deterrentur. Cū hæc miserabilia spectacula, quæ omnem verborum atrocitatem superat, ederentur, paschales dies erant, indictiōne IX, annī VI. M. DCC. XIII. & omnis locus quem Scythæ peruagabantur, & hymnis & suspiriis erat plenus: lamentationes & eiulatio.

Veterum trophæorū ratio ferenda.

Nouorū, horrida: vt quæ grauissimam Dei vindictā largē latēque testetur.

Scytharū & Blachorū immanitates.

Barbarorum ingenium.

Pascales dies miserissimi.

Collatio eiegaiſſima redepſionis per Chriſtū parta: & deſtrictionis ab hoſtili exercitu pattata.

tus, feſtiuarum cantionum ſonum ſupcrabant: cum ſepulchrorum euacuatio, inferni deſtructio, & à mortuis reſurrectio à piis hominibus celebrabantur, tum in reſeſſus telluris & inferni caliginoſa & horribilia tabernacula vrbes cateruatim detrudebantur. Abductiones verò, direptiones, immaturæ ætatis in triuiis abiectio- nes, & ſenilium corporum diſſectiones, quis omnium mortalium ita lachrymis & luſtu abundat, vt fatis lugere & deplorare queat? Ante hanc Scythicam incurſionē circa Thraciæ campos cornicum & coruorum legiones, aliæ à Septentrione, aliæ ab Auftro, fato quodam, non fortuito cauſu, in vnum locum congregata, pugnam commiſerunt. Sed coruū magnitudine corporum phalāges meridionalium cornicū in fugam verterunt. Neque verò Thraciam duntaxat Fortuna in huiuſmodi clades, afflictionum mare, extremorum malorum fluctum & calamitatū turbinem coniecit, ſed nec Occidentalium cōditio fuit melior. nā Athenas, Thebas, Eubœā, Methonem, Patras, cohors Cāpanorum & Latinorū non magna tanquam patrimonium diuiſit. Qui verò ijs locis prius imperabāt, illis cedere cum deriſu & ignominia, quā extimulatis animis pro ſemetiſſis & liberis pugnare maluerunt, neque ſtatim libero ſpiritu concepto, nec vel ſerò tandem ad ſaniorē mentem reuerſi. Erant etiam qui ambitione contra patriam profuſus

Auguriū coruorū & cornicum.

Græcia in tyrannides diſtraſta.

Itaque Cāpanorū & Latinorū opera.

καθάρσεις, καὶ τὰ ἐν νεκράδων ἀνεργητήρια τοῖς εὐσεβέσσιν ἤδετο, τότε εἰς κορθμῶνας γῆς καὶ τὰ τῆ ἀδου ζοφρεὰ & φοβερά σκηνώματα καὶ σωόδοις αἱ πόλεις καθίσταντο, τὰς δὲ ἀπαγωγὰς, τὰς δὲ θεωνομας, τὴν δὲ ἐναπερὶ μὲν τὰς τειόδοις θεωρῶν ἡλικίαν, καὶ τοὺς δεξιφισμοὺς ἢ θεωροκόπων χρόνω σωματέων, τίς ἔτι πολυδακρυς καὶ πολυθρήνη ἐν ἀνθρώποις, ὡς ἀξίως καὶ πυνθῆσαι καὶ δεξιόσασθαι δέουσι; πορὸ ἧ τὸ ὄπιδρομῆς τῆσδε τὸ Σκυδικῆς, πρὸ τὰ Θερακικὰ πεδία κοροσῶν & κοσάκων στρατόπεδα, ἀ μὲν δὲ πομάσων τὸ βορειῶν, ἀ δὲ ἐν τῆσ νοτίων, κατὲξαισῶν πινὰ καὶ μὴ αὐτόματων σωδρομῶν, εἰς ἓνα σωεληλυθότα χρόνον, ἀλλήλοισι συνῆραξαν, καὶ κατὰ μέγα θῆσαντες οἱ κόρακες, τὰς τῆσ ἐκ νότου κοροσῶν ἐτρέψαντο φάλαγγας οὐ μόνον ἧ τὰ Θερακικὰ ὁ δὲ αἰμῶν ἀπὸ πρὸς εἰσεν εἰς τοιαύτῳ ἀθλιότητα, καὶ πειρασμῶν μὲν ἀνῆραζῆ θάλασσα, κακῶν δὲ ἀνῆραζων κλυδάων ἐξέσε, καὶ συμφορῶν ἀνῆραζῶν πῶσαν λάλαπας, ἀλλὰ τὰ κατὰ ἑσῶραν ἐπορὸς ἐλατῶν ἔπαρχον. Αἰθιώνας μὲν γὰρ, καὶ Θήβας, καὶ Εὐβοίαν, καὶ τὰ πρὸς Μεσσηνίαν καὶ Πάθραν, ἀεὶ καὶ Καμπάνων & Λατίνων εὐσωσῶν, ὡσεὶ καὶ κτήσες διενείμαντο παρῶν. οἱ ἧ σφῶν δεσπότης πορὸς τῶν ἐν θεωρηλακισμῶν καὶ ἀπῆραζῶν ἠδὲ ἠνυμέν πινὰ λαβεῖν εἰς ψυχλῶν, καὶ ἑσῶ ἑαυτῶν καὶ τῶν τέκνων ἀγωνίσασθαι, μήτ' αὐτόθεν εἰς ἐλεύθερον παροξυσθέντες φερόμενα, μήτ' ὅτι ποτε νομῶ ἔχεν ἀρξάμενοι. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ εἰς ὁ λοχερῆ φιλοπῆμιαν καὶ τῆσ ἑαυτῶν πατερίδων ὑπεκπροφῶς

καέντες ἀνδραποδώδεις ἀνῆραζοι, τρυφή καὶ τὰς ἀλλαις ἀπονοίας διεφθαρμένοι, ὀχυρομάτων καὶ φερούων ἀποτόμων λαβόμενοι. οἱ δὲ καὶ πόλεων ἐπιχειρῶν ἐπιβάντες, κακοαίμονας τυραννίδας ἐπειβάλλοντο, καὶ δέον φιλεχθρεῖν Λατίνους, οἱ δὲ ἀντιφάδμου ἀλλήλοισι, καὶ Λατίνους * τὸ κερὶν ἑσῶνδετο. ὁ μὲν γὰρ Σχερὸς Λέων, Κόρινθον διεῖπε καὶ Ναύπλιον, ὡς καὶ ἑμπερῶσεν ἑρρέθη μοι. ὁ ἧ χαμαίρετος Λέων τὸ κοίλις κορατῶν Λακαδαίμων, τύραννον ἑσῶν τῶν Λακωνίων. Αἰτωλίαν ἧ καὶ τὰ τῆ Νικόπολει ποροσελζόμενα, καὶ ὅσα πορὸς εἰς ἑσῶνδετο, ὁ Μιχαὴλ ἰδιώσατο, ὃν ἐν ἀπερμάτων σκοπῶν ὁ Σεβαστοκράτωρ ἐρύτασεν Ἰωάννης. ὁ δὲ Μαρκεσῶν Βονιφάπος τῆ Θεσσαλονικῆ ποροσερεύων, ὑποκειμένῳ εἶχεν ἑαυτῶ τὴν εἰς Ἀλμυρὸν ὑποκειμένῳ Ἀλγάλον πᾶσαν, καὶ πεδίων ἤρχετο Λαελασίαν, καὶ μεταλάττανε τῶν πορῶν, ὁ πόσοι εἰς ἑσῶνδετο καὶ τὸ νῆσε τὰ Πέλοπον εἰσεπορῶντο. ἐπὶ δὲ τὰ τοῖς καὶ ἀλλῶ τῆσ τὰ Θεσσαλίας κατέχων μετέωρα, ἀ νεὺ μετὰ τὴν Βλαχία κινῆσεται, το παρῶν καὶ τῶν ἐσῶν. εἰς τοσάυτας δὲ τυραννίδας διαρθείσης τῆσ ἑσῶρας, τὴ μὲν τῶν καλῶν ἐκ ἀπῆραζῶν, τὴ δὲ τῶν κακῶν ἐ παρῶν; χρομάτων ἀφαιρέσες, τῶν ἀφαιρέτων ἐκτοπίσες, σφραγαί, & φουγαί & μυσία πορὸς τοῖς ἀλλῶ δεφνῶν, ὃν τὰ πλείω οἱ ἐν ἑσῶνδετο ἐπετόλων τύραννοι, μέγιστα δὲ ἀπάντων ὁ Σχερὸς Λέων, ὃς ἐδὲ τῆσ γενναμῶν εἰποιῶν ἐφείσατο. ἀλλὰ καὶ τῶ τῆσ μηξοπολεως Κορίνθου ἀρχιεπίσκοποι Νικολῶν ἀφαιρέτων, καὶ τὰς πορῶν διχονοίας δεφλαυσαίμενοι, καὶ σύσσιτον ἔτω τὴν ἀφαιρέτων παρῶν, τὸ μὲν σῶμα σωῆσθαι

profus inflammati, seruilibus ingenijs homines, deliciis & luxu corrupti, munitionibus & præruptis castellis, aut munitis urbibus occupatis, infelices tyrannides constituerunt: & cum latinorum inimicitia expetenda essent, alij alijs insidiantes, cum illis colluderent & noua pacta inirent. Nam Leo Scurus Corinthum & Nauplium, vt supra dixi, gubernabat: Chamarethus Leo, qui Lacedæmoni dominabatur, Laconū tyrānus erat. Etoliam & confinia Nicopolis, & quæ ad Epidamnū vergunt, Michael Ioannis Sebastocratoris nothus filius sibi vēdicauit. Bonifacius verò Marchio Theſſalonicae degens, omnem maritimam oram, quæ infra Halmyrum est, & Larissæam planiciem tenebat, & vectigalia Græciæ & Peloponnelli percipiebat. Præter hos alius Toparcha Theſſaliæ montana, quæ nunc magna Blachia dicitur, tenebat. Occidente in tot tyrānides distracto, quid boni non aberat? quid mali non aderat? pecuniarū ereptiones, relegationes, cædes, exilia, mala denique infinita, quorū maxima ex parte Romani tyranni autores erāt, & Scurus Leo omnium maximè, qui, rectè fanè, patriæ quoque suæ non pepercit. Idem cum Nicolao Corinthiorum archiepiscopo reconciliata gratia, virum eum suæ mentis adhibuit: & corpore illi XX. ij.

Græcorū p̄cerum & Populorū ſūma calamitas.

Vide Annotationes.

Græciæ tyrāni. Tot bello r̄ præcedenti ſentia. Ita por̄s impetium laceratum eſt: do nec Turca aduenit, qui tot tyrānulos deuotaret.

Sub multorū infano dominatu, quid boni non ab eſt? quid mali non ad eſt?

Nicolai Archiep̄ſcopi Corinthij im̄teritus.

coniunctus, animo æquè ac priùs ab eo abhorrebat. Vnde illum priùs effossis oculis, postea de rupe præcipitavit.

Oriens status, sub Theodori Lascaris imperio.

IO In Oriëte porrò Prusæi, Nicænses, Lydi, Philomolpi, Smyrna, Ephesus, & interiecta oppida Theodoro Lascari parebant: qui etiam longis nauibus fabricatis, plerisque insulas subegit: & pacè cum Iconii Sultano Caichofroe facta, partè imperij Manueli Maurozomæ illius focero concessit. Ea pars erant Chonæ, mei scriptoris Nicetæ patria, & huic finitima Phrygiæ Laodicea, & alia loca quæ fluuius Meander anfractu suo cõplectitur, donec in mare exonerat. Dauid verò & Alexius fratres, Manuele Andronici Romanorù tyranni filio nati, alter Ponti Heracleam & Paphlagoniã gubernabat, alter Alexius Oenæum & Sinopen vrbes, & ipsam Trapezuntem tenebat. Attalia alius quidam dominabatur, nomine Aldebrandinus, natione Italus, sed Romanorù institutis probè educatus. Item Rhodus aliù principè habebat. Enimuerò cum de communi sententia & deliberandum & agendum esset, de patriæ partibus nondum afflictis conseruandis, & de expugnatis vrbibus in integrum restituendis: illi ambitione præcipites, & tyrannici nominis affectatione cæci, inter sese digladiabantur:

Manuelis Maurozomæ dominus.

Dauidis ite & Alexij.

Aldebrandinus Pergami tyrannus.

Ambitiosorum principu principis exaltas.

ὡς, τὸ δὲ φρόνημα δυσμῆς, ὁποῖο καὶ ἀεὶ τρεῖς. ὅθεν τὰς κάραις ἀμάξαις, εἴτε καὶ τῶ σποπέλων ἀφίησι.

IO Κατὰ δὲ τὴν ἑὸν Περούσαιο μὲν καὶ Νικαῖαις, Λυδοὶ τε καὶ οἱ Φιλόμολποι, καὶ Σμύρνη, καὶ Ἔφεσο, καὶ τὰ μεταξὺ τούτων κείμενα, Θεοδώρω προσανείχον τῷ Λάσκαρι. ὁ δὲ καὶ νῆας μακρὰς τεκτινάρησθε, τὰς πλείους τῶν νήσων ὑπηγάγετο, ἀπεισάμενος δὲ καὶ τῷ Καίχρσρῃ τῷ τῷ Ἰκονίου σουλτάνῳ, μέγας ἀπένευχε τῆς ἀρχῆς τῷ κηδεῖν ἢ ἐκείνου Μανουὴλ τῷ Μαυροζώμῳ. τὸ δὲ ἑμὸν τῷ σὺλζαφῆως Νικήτα πατεὶς αἰ Χάνα, καὶ ἡ ἀλχτέριμαν ταύτη φρυγική Λαοδικεα, καὶ εἰς ὅσα φεμιλάται Μάμανδρο, ἀπερὺλγαναν ἐς ἄλλα τὰ νάματα. Δαβὶδ δὲ καὶ Ἀλέξιῳ οἱ δὲ ἕτεροι φιλῶτος τῷ Ρωμαίαν τυραννῆσθαι Ἄνδρονίκου (Μανουὴλ ἐκείνῳ τῷ ὀνομα) ὁ μὲν τὴν καὶ πίντον Ἡράκλειαν, καὶ Παφλαγόνας διέπειν, ὁ δὲ Ἀλέξιῳ Οἰναίου τε καὶ Σινωπέων τῆς πόλεως, καὶ Τραπεζουῦ. Ἰὸ αὐτῆς τὴν διωασείαν ἀειζώνητο. τὴν δὲ Ἀπάλου δῶκε τῆς ἑτερῆς, τὴν κλησιν Ἀλδεβραντῆν, ἐξ Ἰταλῶν μὲν τὴν γήρσιν ἔλμων, ἀκρεῖως δὲ ἐν τεθερα μὲν τῶ τῶ Ρωμαίκοις ἔδεισι. καὶ τῆ Ρόδῳ τῆ νήσῳ ἄλλος τῆς ἐπερῆς οὐε, ἢ δὲ ὄν ὠμονοκώτας ἀρεβλεύσαδαί π, καὶ κατὰ ἀεζάδα, προφυλακτικὸν μὲν τῷ μήπω κακῶς πεπονδῶσαν τῷ πατείδας μερῶν ἀδακτικὸν ἢ τῷ ἡλωκῶν πόλεων οἱ ἢ εἰς δόξομανίαν ἐμφραηλιδέντες, καὶ καλεῖσθαι τύραννοι δῆλοντες, καὶ ἑαυτῶν ὠπλιζον τὰς χεῖρας βακτηλιαν ἢ ἡμ, εἰπαι-

εἶπε δὲ ἂν τις καὶ πανοπλίαν καὶ τρέπαιμον εἴς ἐφάδα τοῖς τῶν Ρωμαίων πολεμίοις τῶν διχοροεῖν ἀλλήλοις, καὶ διεσάνα βραβεύσγτες. ἑμὸν οὐδὲ βελομύρας παντὸς ἐκ τῶν Λατίνων πολυαερεῖς σινωτάγματος, τὰ βραφικὰ ταῦτα ἐπαδῆν, Ρωμαίοις ἐπιδρατεῦσθαι. διώξας καταλήφομαι, μετὰ σὺλζα, ἐμπλήσω ψυχὴν με, ἀνελῶ τῆ μαχαίρα με; κυριεύσθῃ χεῖρ με. πολλοὶ τῶν μετῆρον σὺλζοτήσαντες πόλεμον, καὶ ἰπαύτας βραχέας μεδωσάμενοι, Ρωμαίκοις κατεκολλήσαντο νήσοις, ὡς παντῆ παύτως ἐρημάξασθαι τῶν ἐπαρῆσθαι. ὅθεν πειρατὰς πνευ γηυεῖται, ἀειψήματα ἀδρῶν καὶ ἀμβλώματα, καὶ τῶ τῶ μὲν πνὸς ἑσφῆροντες, καὶ δὲ ἐκείνο τὰ δευτέρα φέροντες, ἀλλ' ἀπανταχῆ πονήρας ἀεζῆτοι τες καὶ δυσδαμόνας, σρογύλων πέντε νηῶν εὐπορήσαντες, καὶ σπάφη τέκερτα κατηρπύοτες ἀεζ τῶς εἴκοσι τέσσαρα, ἐς τὴν Κρήτην δῆλ πλωίζονται καὶ πλάσά μδροι τοῖς ἐμπόρος, εἴτα ἐπιπέδροι ὡς πλέμοι, τῆς νήσῳ συμπῶσθαι κατηρῦσαν εὐμῆρῆσατα. τότε καὶ ὁ κρατῆρ Ἰκονίος Καίχρσρῆς, καὶ Ἄτταλίαις ἐσερῆσσε, ἀυτῶρεῖ τὴν πόλιν ἐλεῖν φανταζόμενος, ὡς ἐχινανῶσαν εαυτῶν δῆσῶσαδα. τὴν δὲ ἐκείνῳ ἐφοδὸν ἀρεγγνώτες, ὅτε πολίταρχῶ Ἀλδεβραντῆν καὶ οἱ σὺ αὐτὰ τοῖς κοινῶς ἐπεσάτου ἀεζῆσασι, πῆμφαντες εἰς Κύπερον, συμμαχίαν ἐκείνῳ εἰλήφασι περὶ καὶ σρατεῦματῶς, ἐς δῆλοσῶς ἀειθμεμύλιν Λατίνος. καὶ ἀειδῆσασ εἰς χεῖρας ὁ πόλεμος ἐγίνονε, καὶ ἀειείληφε τὴν πόλιν τὸ Περσικὸν σράτευμα, οἱ ἐκ Λατίνων εἰς φάλαγγα πυκνωθέντες, καὶ τῶς Πέρσας ἐπορῆντες ἀεζῶσποι, τοῖς Ἀπάλεῦσιν ἐπήμωσαν, προυῖο in Perfarum cõspectum progressi, Attaliensibus opem tulerunt.

quibus dissensionibus & rixis, hostibus summam occasionem primo impetu Romanos euertendi suppeditabant. Vnde cuius Latinarum gentium, quarum tanta multitudo & varietas est, quæ Romanos oppugnatum ibat, illud ex sacris literis vsurpare licebat: Persecutus comprehendam, spolia diuidam, explebo animū meū, occidam gladio meo, dominabitur manus mea. Itaque multi mediocri manu collecta, & exiguo equitatu cõducto, in Romanas insulas se insinuabant: quippe omni auxilio destitutas. Et piratæ quidem Genuenses, homines vilissimi & abiectissimi nec in vna re primarii, in alia verò secundarii, sed ab omni parte miserrimi & infelicissimi, v rotundis nauibus & xxxiii triremibus comparatis, per mercaturæ speciem in Cretam traiecerunt. Deinde insulares hostiliter aggressi, totius insulae facillimè sunt potiti. Tunc etiam Iconii princeps Caichofroes Attalia arma intulit, inani spe vrbis primo impetu capiendæ concepta, vt quæ ipsa tueri sese non posset. Verum eius consilio cognito, Aldobrandinus vrbis dominus, & eius in administranda republica socii, per legatos à Cyprii auxilia Latinorū petitum circiter c.c. impetrarunt. Vbi ad arma ventū est, & vrbem Perficus exercitus circumdedit: Latini in phalangem condensati, & ex improuiso in Perfarum cõspectum progressi, Attaliensibus opem tulerunt. X X. iij.

Latinorū in Graecia tyrannis.

Graecia omnium prædæ exposita.

Creta à Genuensibus occupata, qua sequente seculo, vt & aliis spoliati sunt.

Attalia frustra à Caichofroe oppugnata.

Latini etenim ad auxilium ferendum vocati Perficus obsidionem tollere cogunt.

cerat, ad insidias conuersus, Peganis aliquot interceptis & occisis, ex suis clam pucos simul Pegas introducit, cuiusdam Sthlabi Varenii & huius coniuratorum opera. Dein ipse quoque occasio- nem nactus subintravit, & aduersariis noctu nullo ne- gocio repulsis, tota vrbe po- titus est. Dum hæc geruntur, Latini principio iuxta A- drianopolim castrametatur, foro extra urbem instituto. Deinde belli societate cum Romanis inita, vrbes quasdam tractatas. quibus, vt tempus ferebat, constitutis, Rhodo- præ limites ingrediuntur. Vbi cum nullus hostis non mo- dò lacefferet, sed nec appa- reret, castellum Stenimachii ingressi popularib. suis (erant hi reliquie eorum, qui pri- dem Philippopolim custo- dierant) inde abductis, Ore- stiadem redeunt: & Theodo- rum Branam, datis aliquot cohortibus, ibi relinquunt. Ipsi Byzantium reuerfi, Hé- ricum Balduini primi ex La- tinis Byzantio dominati fra- trem Imperatorem decla- rant. Cum autem vnum an- num & menses quatuor rem- pub. sine Imperatore admi- nistrarent: nemini populariū suorum regni inaugurationē condonare voluerunt, nisi Balduini morte prius explo- rata. Audiant hæc Romani, qui & eodem tempore Im- peratorem inaugurant: & qui inauguratum, vt euer- tant, animis concipiunt.

Latinorum noua expedi- tio, & excur- siones.

Hericus Bal- duini frater Imperator designatur.

Romanorū militum per- uia.

πάλιν, ὅτι μηδὲ πρὸς ἑπὶ εἰς βιάζονται, ἢ γούω πηγαίτη πνας ὑποκλήφας καὶ δαφθεύρας, λάθρα καὶ κτ' βραχίεις τοῖς οἰκείοις τὰς πηγὰς ἐπιστάτη, πολυ- ερουμένων ὡς δὲ ἀλάβας πνός Βαρλυοῦ, καὶ τὸ τοῦτου σιωμοστῆ. πέρας δὲ καὶ αὐ- τὸς ὁ Πέτρος καρροφυλακήσας, τὰς Πη- γὰς ἐπιστάδευκε καὶ νυκτὸς ἐπιπέδους, σὺ δὲ ἐνὶ πόνῳ τοῖς ἐναντίοις δλώσατο, ἔ- ῖ ὅλως κεκεράτηκε πόλεως. ἔπεισὶ δὲ πορτομέρων τούτων, οἱ τὴν Ἀδριανὴ κα- τεληφότες Λατῖνοι, τὰ μὲν πορτοῦ ὡς αὐτὴν ἐπιυλίσσαντο, καὶ ἀγροῦ τὴν πόλεως ἔξω πεποίητο. ἔπειτα καὶ σιωμηχμία μτ' Ἰωμάων ἀποδεξάμενοι, τὴν πόλεων πι- ναὶς ἀειέρχονται, κακῶς παθόντας ὑπὸ Σκυθῶν καὶ ταύτας, ὡς ὁ καρρὸς ἐδίδου, κατὰσπάρμενοι, ἔπειτα καὶ τὸν ῥοδόπης χοι- νισμάτων ἀπὸσῆται. μηδὲνα δὲ πολέμιον ἔχοντες ἐξ ἀπὸ μέρων, μήτε μὲν ὄλως σφί- σιν ὑποφωγόμενον, εἰσίσαι τὸ ἔρυμα τὴν σε- νίμαχον, καὶ μὲν δὲ σὶν ἐμείδεν τὰς ὁμογε- νεῖς σφῶν, ὡς ἀπὸ ἀδὰς ἕντας τῶν τὴν Φιλίππου διαπόντων πορτέρον, καὶ οὐ- πως εἰς Ὀρεστάδα πάλιν ἐπαναλύουσιν. ἀλλὰ καὶ μοῖραν στρατούματ' Θεο- δώρω τῷ Βερανῆ ὡς ἀδόντες, στρατι- γεῖν τῆν ἐκεῖ καταλείπασιν. αὐτοὶ δὲ ἐ- πανίσαι ἐς βυζάντιον, καὶ εἰς βασιλέα χεῖουσι τὸν Ἐρρίλῳ, ὃς ὑπὸ κασσιγνήτ' Βαλδουίνου τῷ πορτέρος ἐν Λατίνων τῆς Κωνσταντίνου κατάρξατ'. ἐνιαυτὸν δὲ ἕνα καὶ μὲν τὰς τεσσάρων ἀδὲ βασιλέως τὰ κοινὰ χεῖρῶντες πορτάματα, σὺν ἄλλως κατέδυσαν χεῖσμα βασιλείας ὅτω δὴ τῆν ἐν γῆρας χεῖρῶν, εἰ μὴ πορτέρον τὸν Βαλδουίνου θάνατον ἠκει- βάσαντο. ἀνέπεσαν ταῦτα Ἰωμάιοι, οἱ χεῖοντες ἄμα, ἔτ' ἔξ τὰς χεῖς καθαίρουν- ται τὸ χεῖρόμερον τῷ καὶ σὺν λαμβάνοντες, εἰκό-

εικότως οὐδὲ καὶ μητέρεθροῖ ἐχθρῶν καὶ γῆρας ἀπολωλεκὸς βαλλῶν, καὶ τέκνα μω- μητῶ, ἔχοντες ἀνομοῖ οἱ ἐς ἡμᾶς πορὸς ὀπλα ἔχοντες, ὡς δὲ πᾶσιν ἀνέουσιν ἔθνεσιν. ὁ δὲ τῶ Βαλδουίνου θάνατος οὕτω συμβέβη- κεν. ἐν τῷ Σκυθηκῶ συλληφθεὶς πολέ- μῳ, καὶ δεσμοῖς ὑποβλήθει, ὡς ἐρρέθη μοι, συχνὸν ἤδη χεῖνον καθεύδοντο ἐς τὸν Τερόβον. ἀποσῆν' ὁ δὲ τῶ Ἀσπίτε Λα- τί οἱς, θυμῶ ὑπερξέσας ὁ Ἰωάννης καὶ τῶ πάθους ἀεὶ ἐπιτάσιν λαμβανόντος, εἰς μα- νιὸν καὶ ἔξ ἀκείλα δάξασιν. ὅθεν τῆς εἰρηκῆς τὸν ἀνδρα δέξα γαγῶν, καλεῖται ὅς μὲν ποδας ἀπὸ γούατ', τὰς ἰ χεῖρας ἐκ- βραχύνων Τενεδ εἰρη ἀπικρῆς πελκεῖ ἀ- ποκοπῆμα, ἔπειτα καὶ τῶ κεφαλῆς ἐπι φά- ρατος ὡς ἀδύμα. ἐκοῦν καὶ τρεῖς ἔξαρ- κέτας ἡμέρας, βορᾶ πορκεῖ μὲν ὄρνι- σιν, ἐλεφῶς τὸ βίον κατέσρεψεν, οὐ τῆτον δὲ μόνον ἀπανθρώπως ἔπειτα τῶ ζῆν ἔξή- γαγρον, ἀλλὰ καὶ οἱ καθεύρε Ἰωμάοις, ἐκτερῶ ἀπὸ λατε, μὴ φωνῶν, μηδ' ἰκεσίαν ἔξ αὐτ' ὄλως ἀναχόμενος ἐνωπίσασθ. ἐν οἷς καὶ τῶ δρόμος λογοδέτῳ Κωνσταντίνου τὸν Τερνικῶν, ὑποδρησούσαντα μὲν ἀκον- τὶ τὸ πλέον μτ' ἰ τὴν τῆς πόλεως ἀλώσιν τῶ βασιλεῖ Βαλδουίνου, καὶ τὸ ἐν πολέμῳ δά- δραῖτα κείδυσον, κατ' ὄν ὑπὸ Σκυθῶν ἐάλωκον ἐκείν' ὡς, πορροφύλα δὲ ἐπείτα τῶ Ἰωάννη, καὶ ὡς τῶ δὲ τῶ δὲ μὲν τὰ μέγιστα ἀνατῶ μέρων, οἷς πολλὰς παρ- ἐκείνον ἀπὸ Ἰωμάων πορὸς βεῖς ἐπιπεφοί- τηκε, ἔξινισ δὲ εὐρέμερον τὸ πολλαὶ ὑ- πὸ ξιφῶν καὶ παντὸς τῶ σώματ' ὡς δέξα- σται, καὶ μηδ' ὅσας τυχεῖν μτ' ἰ τὴν ἀνέ- ρεσιν. οἱ δὲ γε Λατῖνοι, καὶ τὰ πάλαι ἀδὲ- μῶνα σιγῶν τῆς πόλεως φυλακήσια, καὶ τῶ τείχ' ὡς καὶ τῶ πορρον πορροξέδρη- μένα τῶς κατ' αὐτῆς ξιωτάησιν φά- ρατ' ὡς, καὶ λόγους κατῆρῶσι δύο μέρ- εικό-

Quamobrem iure apud omnes gentes nostrae ætatis milites, vt parricidæ viperæ, vt gens nullius consilii, vt liberi reprehendendi, vt filii iniqui, malè audiunt. Cæterum Bal- duini mors ita contigit. Scy- thico bello captus, & vinculis, vt dixi, oneratus, lōgo tempore Ternobi fuit. Cum autem Aspictes ad Latinos defecisset, Ioānes ira æstuās, & dolore in dies ingrauefcē- te, penè in rabiè actus, Bal- duino educto è carcere, pe- des à genibus, & manus à bra- chijs Tenedia planè securi amputari, deinde ipsum in vallè præcipitari iubet. Vbi tertio demum die esca volu- crū miserabiliter expirauit. Neque verò hunc solum, sed Romanos etiā captiuos eadē crudelitate interfecit, omni voce & supplici gestu repu- diato. ac inter alios Dromi Logothetam Constantinum Tornicem, qui vrbe capta, inuitus ferè Balduino infer- uierat, & belli Scythici, quo is captus est, periculo euita- to, ad ipsum se contulerat: magnam autoritatem suam esse ratus, quòd sæpius ad eum nomine Romanorum legatus iuisset. Cæterum eā hospitalitatem est expertus, vt toto corpore multis icti- bus compunctus, post eadē infepultus abiiceretur. Lati- ni porrò illa olim decantata vrbs munimēta, quæ à cer- ta partium serie Stæchiode dicuntur, muri ac valli loco excogitata contra hostes vel aperta vi, vel insidiis grassau-

Balduini mi- serabilis ince- ritus.

Romanorū itē. Quid in toto Nicera aliud præter quam tragœ- dias audis?

Constantini Tornicis in- teritus.

Fatalia vrbs simulacra cō- fracta à Lati- nis.

tes (verè, an secus, dicere haud possum) euertere statuerunt, ea præsertim quæ contra suam gentem facerët. Unde eum aliis æneis statuis, quæ basibus emotæ, & in ignem coniectæ sunt, nec anteriorem sinistram vngulam equi ænei, qui in albo quadrangulo marmore in Taurorstat, virum quendam heroico robore & spectabili vultu tergo vehens, nec ipse admirationis expertus, ob exquisitum omnium mēbro- rum artificium phaleris vndique tectus, hinniens, auribus velut ad tubæ clangorem arrectis, imperuestigatam reliquerunt. Hunc alij Pegasum esse dicunt, sessorē Bellerophontem: alij Iesum Navis filium, equo (quisquis ille sit) insidentem: idque ex habitu statuæ constare, quod dextra ad currū Solis & Lunæ extēta, cursum eorum sistat, & globum æneū læuæ manus vola teneat. Pro inde malleis equi calce reuulsa, humanam subtus imaginem reperiunt, quæ maiori ex parte Bulgarū aliquē representabat, clauo transfixam, & plumbo vndique cinctam: non autem Latinū referebat, quemadmodum iamdiu à multis ferebatur. Ea imago fabro argentario conflanda data est à Latinis, haud sanè prorsus ex timidi- tate, vt per eorū contemptū aliquis interpretari queat: sed quia omnia tentabant, omnia moliebātur, ne vrbe quam occuparant, exciderët ne huiusmodi quidem ru-

Æneis statuis.

Equus æneus iniro artificisio cōstat.

Iosue Israeli tarum ducis simulachrū.

Bulgari imago sub equi calce latens.

Vanas conatus.

σιν (ει δὲ καὶ ἀληθῶς, οὐκ ἔχω λέγειν σαφῶς) καθαιρεῖν ἐγνώκεσαν· καὶ τούτων μέγιστα, ὁ πῶσα καὶ τὰ σφῶν ἀνεστηλῶσθαι γήρως ἐμάθησαν. ὅθεν μὴ ἑτέρον ἀνδρῶν κέλων ἐκ χαλκῆς πεπονημένων, ἀπὸ τῶν τετέρον κατενλωκίαι βάσεων, καὶ περὶ παρὰ τὸ θῆσαν, ἐδὲ τὴν ἐμπεροδῆσαν εὐάνυ- μων γηλῶν τὰ ἴππων ἀπεδείργασαν εἴασαν, ὅς ἐπὶ λιθίνῃ λακῶν τετραπλεύρῃ καὶ τῶν λεγόμενων Ταῦρον χαλκοῦ ἰσάμενον, ἠερωτόν πνα τὴν ἰχμὴν ἀνδρα, καὶ τὸ ἐ- δὲ ἀξιοθέατον, ἐπὶ τῶν νῶτων ὀχεῖ, μὴδ' αὐτὸς ἀπέχων τὰ ἀγὰς, δὲ τὰ ἐπὶ πᾶσι τῆς τέχνης ἀκείβειαν, ὀλοφάλαρθ, φει- μάσαν, καὶ τὸ οὐκ ἀνίστων ὡς πρὸς σάλ- πιγγα. τῆσσι οἱ μὲν φασιν εἶναι Πήρασον, καὶ τὸν ἀναβάτην Βελλεροφόντην· οἱ δὲ, τὸν Ἰησοῦν τὸ Ναυῆ, ὁ τῶν δὲ ἑπικρατῆ μῦθον ἴπ- πω καὶ δῆλον εἶναι τὸν ἀνδρα τῆ δὲ ἀσπικῆ τὰ εἰκόσμοις πρὸς τὴν ἀρματηλασίαν ἡλίου, καὶ τὸ δρόμον τὸν σελλωαῖν τὴν δεξιῶν χεῖρα ἐκτείνοντα, ὡς εἴποι τὸ πρὸς τὸν χροῖον, καὶ σφαιροῦν ἐκ χαλκῆς γῆμα τὸ κούρω τῆς λαίης χεῖρὸς ὑπὸ χόντα, ἀναμοχλεύσαντες τὸν ἰππὸν βα- σῆσσι τὸ πέλαμα τὸ ἴππειον, ἀνθροπό- μορφον εὐείσκασιν ἰνδαλμα ὑποκείμε- νον, πλείονος εἰκόσμον ἐκ τῆς ἴππ Βεργά- ρον πνα γήρως, ἐς τὸ δὲ ἀμπερὸς ἐληλυ- μένων ἡλῶ, καὶ μολύβδω πάντη κατε- λημμένον. ἐ γουὶ Λατῖνον δὲ ἀτυπωσῶ, ὡσπερ δὴ καὶ πάλαι πρὸς τῶν ὄλων δὲ- πεθήμισο. καὶ τὸ μὲν τῆ ἴππ ἀργυρογῆ- μων χωνεῖα κατέειπα. Λατῖνοι δὲ ἐπεβί- σον ταῦτα ἐκ ἐκ δειλῶνδρε παντάπασ- γιόμης, ὡς ἀποφασίζονται, καταφρο- νικῶς ἔχων ἐς αὐτοῦ· ἀλλὰ μετῴντι- πάντα καὶ δὲ ἀτεχνώμενοι, μὴ πως ἐπι- στωσιν ἢς ἐπέβησαν πόλεως, ἐδὲ τὰ τοιαῦ- τῶν

ἴππ ἀκυσμάτων ἀπεδείργασα τῶν τρέ- χων ἐδοκίμαζον, οἶα μηδὲ εἰκόσως ὑπὸ πάντων δὲ ἀβρυλλοῦ μῦθα, ἀλλὰ τὸ εἰ- κασιμὸν τῆ ἑπινοία συάπποντες, ἐδικάμεν μὴ εἶαν ἀνέξιστα, πρὸς ἐδεμίαν τῶν πε- ζῶν ἀναππῶντες.

II Τίς γὰρ ἐκ Ἰσσιον, ὡς ἢς ἀπὸ ἑπι- βῶν χωράς καὶ πόλεως, κατὰ περὶ οἰ- κείας αὐτῆς δραπῆ μῦθοι, καὶ ἀπὸ τῆς ἐ- χόμῃ, πρὸς ἐδὲν ἀποκναῖσι δὲ χερῆς, ὡς ἐκέτ' ὄντων ἴππ οἱνοὶ ἐπιλατόμῃσι ἀπεναντίας τοῖς Ἰωμάμοις δρῶντες, οἱ τοῖς ἐκλωμένοις καὶ τῶν ἐχάτων ἐπενδυτῶν ὑπε- ξίσανται, καὶ τὸν γουὶ ἴππ ποδῶν αὐτῶν, ἀ- φισάμῃσι καὶ πεπερῶν, ἀσμένως ἀπο- πνάσονται· ἐχ ὡς εὐαγγελοὶ μαθηταῖ, ἀλλ' ὡς ἀχρεῖοι καὶ ἀγνῆστοι μαχηταῖ, καὶ γυναικῶν ἐς πόλεμον ἀπολμότεροι, καὶ πρὸς τὸ ὄν τῶν δυσμενῶν ἀτεχνῶς πα- χοντες ταῦτα δὴ τὰ Ὀμήρεια,

τῶ μὲν γὰρ τε κακῆς τρέπεται γῆρας ἀλ- λυδὸς ἀλλῆ, ἐδὲ οἱ ἀτρέμεις ἦδ' αὐ ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς ἀλλὰ μετολλάζει, καὶ ἐπ' ἀμροτέρους πόδας ἵζει. (σφ, ἐν δὲ τῶ οἱ κεραδῆ μέγα ἐρνοισι πατάσ κῆρας ὀϊόμενα πάταγθ' δὲ τε γίνετ' ὀδόντων.

Θαυμάσαι δὲ ἀπὸ τῆς ἀνδρα τῆσ- δε ἀπεργασίμῃ, εἰ μὴ ἐαυτοῦ πρῶ- ὄντος τὰ γήρως, δὲ γὰρ ὄντος διδέρχασιν- ται, ἔτω πρὸς τοῦ ἐκαστοῦ ἀεὶ ἐνδιδόν- τες ἐμαλακίζόμενοι, πρὸς τῶν ὀμοφύ- λους ἀγαθῆς, καὶ δεασῆς καὶ ἀνδραδῆς ἐσόμενοι. οἱ γὰρ καὶ τῶν ἐκ τῶν συλλήθης βε- λῆς ἢ μὴν τὴν πῶλεως ἐπιγραφομέ- νοι ἀλῶσιν, ἔτε τὸν τῶ δὲ δὲ δὲ ἀσὶ πα- τῆρ- ἐν ὀφθαλμῶν, αὐτοὶ καταπερδόντες καὶ κένω δὴ καὶ ἡμᾶς. ἔτε πρὸς τῶ ὑπερ-

mores, qui non sine causa ab omnibus celebrarentur, sed verisimilē coniecturam haberent, negligendos pu- tabant, nulla in re negligentes.

II Quis enim nescit, eos quamcūque prouinciam aut urbem inuaserint, eam tanquam suā amplecti, & mor- dicus tenere, nullis difficul- tatibus fatigatos, & rerū do- mesticarum, velut nihil ad se attinentiū, oblitos? secus quā nostri, qui cuius ipsa etiam interula cedunt, & patria re- licta, etiam puluerem pedū cupidè excutunt: non vt E- uāgelici discipuli, sed vt in- utiles & degeneres omnino bellatores, & in pugna mu- lieribus timidiores, quibus vbi hostem alpexerint, Ho- mericum illud accidit,

Venturur ignavi color, & tre- mor occupat artus. Mens stupet, inque pedes ani- mus cadit, anxius horret: Palpitat & pectus, strident for- midine dentes: Et necis indomita tremebun- da occurrit imago.

Mirum profectō fuerit, si viros istos accuratius intuea- ris, ni progressu tēporis ipsi sese citra laborem confece- rint: cum hostibus perpetuò ita cedant effœminati, erga populares verò & ciues suos adeò se inuerecundos, auda- ces & pertinaces præbeant. Qui cum nobis patribus cō- scriptis vrbis excidiū ascri- bant, nec Vindictæ cuncta perspicientis oculum refor- midant, cum ipsi & urbem & nos prodiderint, neque tam

Græcia suo- rum ignavia perit, nec La- tinorum ar- mis sustenta ri potest. Im- minebat ei summa dies, & ineluctabi- le fatum à Turcis, qui tandem mi- seram inua- serunt.

Ignavia Græ- corum dete- statio.

Querela Cho- niatæ de ini- quis hominū de se iudiciis

rerum est euerio. 170.
 Accepta mala corrigi non possunt. 220.
 Multo est facilius malorum principis ob-
 stare & incrementa prohibere, quam ea pro-
 gressu longius & confirmata cohibere, & ex-
 stirpare. 631.
 Remota mala minus molesta sunt quam pro-
 pinqua: & quod expectatur, etsi pessimum fue-
 rit, lenius eo ducitur quod vrget in presentia.
 Id enim est mortalium ingenium, vt exiguum
 doloris leuam ea in lucro deputemus. 318.
Mollities.
 Immodica mollities rebus gerendis nihilo
 aprior est quam dementia. 587.
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
Mors.
 [REDACTED]
 [REDACTED]
Mulier.
 Maledictis mulieres pugnare solent. 147.
Mutationes.
 Saepe ex leui causa magna mutationes & in-
 gentes calamitates ortu iunt. 189.
Natura.
 Ego corruptrici naturae in multis non obse-
 quor: sed eius institutis, vt pusilla muliercula
 consiliis, in rebus grauioribus, repudiatis, Deum
 sequi malo. 50.
Necessitas.
 Necessitate nihil est violentius. 685.
Oculi.
 Visus, est certus rerum arbiter, & plurius est, vt
 Comicus ait, vnus oculus testis, quam aurium
 decem, qui non alieno testimonio, sed suo ex-
 perimento nitatur. 505.
Patientia.
 Deus si saepe percutere, at saepissime etiam
 mederi consuevit: praesertim si quis leniter, &
 cum gratiarum actione molestias perfert: ne-
 que ob acerbiter eorum, eum a quo profi-
 ciscuntur odio persequitur, nec cum prouiden-
 tia expostulat: nec diuini iudicij profunditate
 reiecta, in secundis duntaxat rebus bonum se
 praebere didicit. 375.
Pecunia.
 Quidam ex antiquis, pecuniam rerum ner-
 uos rectissime appellauit. 69.
Periculum.
 Praesens periculum nihil habet morte gra-
 uius. 170.
 Nemo facile pericula euadet, nisi Numine
 exorato diuinitus custodiar, malorumque le-
 nam impetret. 208.
Plebs.
 Est morbus hic omnium ciuitatum, vt plebs
 sit tenetaria, & magno impetu feratur: neque
 consilio quicquam aggreditur, neque a iuo a-
 nimo ab inhonestis conatibus desistit: & in-
 terdum fama tantum seditionis impulsu, igni
 magis exarsit, in enses, in praecipitia, in mari-
 nos scopulos caeco furore ruit. Contra cum per-
 terta est, ac quemuis strepitum expauescit,
 cuius ollum calcandum praebet. Recte igitur
 inconstantiae & temeritatis nomine reprehenditur.
 216. 217.
 Populi turba nec sua sponte sana consilia

amplectitur, nec meliora suadentibus obtem-
 perat. 599.
 Vt simplex est & mutabilis, nihil nisi libidi-
 nem in consilio habet. 609.
Præcepta Christi.
 Christi præcepta Christianos omnes iubent
 ea facere hominibus, quae ab iisdem sibi præ-
 stari cupiant. 639.
Principes.
 Vt Principis mores sunt, ita res ferè admini-
 strantur, vt pote à quo pendeant: qui si ignaui
 sit, ruunt in deterius: si bonus est, & strenuus,
 eriguntur & florent. 49.
 Animi candori quam ensiferæ manui, & in-
 genio in subtiliter exquirendis subditorum de-
 lictis intento, parere malum homines. 51.
Princeps vigilans.
 Homini priuato quoduis tempus ad cibum
 capiendum idoneum est, id praesertim cum al-
 sueuerit. Principi verò tot curis distracto, si no-
 mini suo respondere velit, satis est si vespeti
 curare corpus liceat. 522.
Principatus.
 Fateor naturam natu maioribus principatū
 deferre solere: Deum verò in designandis re-
 gibus aliam rationem plerumque sequi anim-
 aduerto. Cogitate Dauidem & statura & ætate
 minimum fuisse inter fratres, &c. 49.
 Mulcorum principatum, omnis imperij & dis-
 ciplinæ contemptus sequitur. 248.
Prosperitas.
 Qui ex seruitute in libertatem propi-
 etia fortuna consecuti sunt, maxima perpetuò
 adfectantes, neque se in posterum calamitati
 vili fore obnoxios opinantes, successibus & vi-
 ctoriis effusè indulgent, pristini status obliui,
 praesentem verò læti, & insolentes. 681.
Prouidentia.
 Laqueos & retia diuina prouidentiae nemo
 euadere potest. 288.
 Non solet Deus eadem subinde ratione res
 humanas gubernare, sed ad varietatem admini-
 strationis vniuersi declarandam, regna & prin-
 cipatus vniuersi a tua cura excutit. 459.
 Deus monstrat se esse horarum & tempo-
 rum Dominum, & à se itinera hominum vel
 prosperari, vel impediri. 577.
Repetitio.
 Crebra similitum rerum repetitio, sine vlla
 gratia nouitatis, fastidium parit lectoribus. 137.
Reprehensiones.
 Mansuetis ingenis reprehensiones plus ferè
 voluptatis afferunt quam doloris, eamque
 memoria scintillas in animis velut ignem sub
 cineribus delitescentem, ad cauenda in posterū
 similia delicta excitat. 633.
Salutis cura.
 Nemo nefas putare debet suam salutē pro
 pugnare, & ictum h ostilem anteuertere. 262.
Sapientia.
 Ad vitum aliis insidiantem, qui aliud lin-
 gua promptum, aliud pectore clausum habet,
 cauendum, magna sapientia est opus, & numi-
 nis auxilio. 274.
Sepultura.
 Honestae sepultura eris, vbicunque pro Chri-
 sto occuberimus. 77.
Spes.
 Omnis spes non est incertae Martis alex cō-
 mite

mittenda. 195.
Subditorum officium.
 Omnino praestat, Deoque gratus est, vt sub-
 diti pro legitimo Imperatore pugnent, quam
 cum seditioso ac ciuili belli autore se coniun-
 gant. 415.
Suppliciorum utilitas.
 Si sceleratus dominus flagellatur, serui resi-
 piscunt: & vt subditi in illaudatis rebus princi-
 pem imitari solent, ita etiam, si is flagellatur, &
 publicae utilitati seruire cogatur, hi eum, vt ma-
 trem filius, sequuntur. 359.
Taciturnitas.
 Sunt ij æmuli obseruandi, qui ingenii appa-
 rent illiberalibus, & moribus occultis praediti,
 linguaque pollent ab animo dissentiente: ac cu-
 stodia muniendum os, nec sinenda est lingua
 temerè extra dentium septum & labiorū mu-
 nitionem euagari, quibus à natura, quasi dupli-
 ci vallo est inclusa. 121. 122.
Temperantia in victu.
 Natura paucis contenta est, & bona corporis
 habitudo quouis cibi genere æquè conseruat.
 159.
Tempus.
 Solet tempus omnia innouare, & perpetuò
 dissimilitudines inducere.
Tyranni.

O Diabolicas cogitationes & inspirationes.
 Si nonnullis principibus persuasum est, multa
 piorum millia, ob quaecunque in eos delictū,
 sanguinatis gentibus ouium instar ad caedem
 & internecionem dedi. 468.
Vicissitudo rerum.
 Rerum vicissitudo, aliquoties dicto citius in-
 gruit. 273.
 Multae sunt belli vices, tesserae instar voluun-
 tur res mortalium: nunc his, nunc illis fauet vi-
 ctoria: ne Alexandro quidem serunt omnia suc-
 cessisse ex sententia, nec Caesaris fortuna caruit
 offensionibus. 661.
Vindicta.
 Populi suo, stricto ense mortem minitan-
 ti, parcendum est. Quisquis nocet, hostis habet-
 tar: qui occisum est, occidatur. 262.
Vindicta diuina.
 Non perpetuò stertit vindicta diuina, sed se-
 ris gaudet mutationibus, & celeriter ingruens
 tacito eos pede confoctatur, qui nefaria facino-
 ra perpetrant. 583.
Vita aeterna.
 Haereditatem æternam mansueti acceptique
 Deo consequuntur. 48.
Votum.
 Praestat non facere votum, quam votum non
 reddere. 399.

AXIOMATVM ET INSIGNIVM
 QVARVNDAM SENTENTIARVM,
 quae in Notis ad Nicetæ historiam
 occurrunt INDEX.

Numerus paginam denotat.

A.
Adulatio.
 A. Pud Principes adulandi certamen est, v-
 num amicorum omnium officium, vna
 contentio, vt omnes blandissime fallant & alij
 sine pudore applaudant. 146
 Dulce venenum adulatio. 527
Adulatores.
 Aulici adulatores tandem nequitiae suae &
 turpissimi obsequij praemia reportant. 340
Afflictiones.
 Vexatio dat intellectum. 35
Ambitio.
 Oculata est dominandi cupiditas. 7
 Pedem alterum in aula, alterum in ecclesia
 habere qui cupit, & politicum & ecclesiasticum
 statum labefactat. 107
 Nulla fides regni socijs, omni que potestas im-
 patiens confortis erit: & fratrum principum
 concordia rara. 128
 Mentis euerit ambitio, vt nunquam quod
 decet inueniri & procurare valeant. 130
 Ambitio, quo oculatio, eo caecior apparet. 133
 Ambitio principum riuos sanguinis humani
 fundere gaudet. 198
 Solet indigna quæuis agere & pati ambitio,
 vt se ad maiora referret. 249
 In periculis imminentibus, etiam ambitio tu-
 multuatur, & se priuatim respicit. 275
 Gloriae cupiditas hominem excaecat. 392
 Ambitio seipsam curat imprimis, ad oculum
 tantum modo alijs inferuens. 541
 Superba stultaque ambitio, serpentis similis,
 etiam si in frustra disiecta, strepitus & sibilos edit
 vt suam prodar magis ac magis miseriam atque
 infelicitatem. 616
 In immensum vagatur ambitio. 944
Ambitiosi.
 Ambitiosis hominibus nunquam bella de-
 sunt, & cum quo conferant manus principes ir-
 requieti semper habent. 148
 Qui terram & mare appetunt, in terra & in
 mari pereunt. 394
 Mauult ambitiosus cum periculo dominari
 quam securè feruire: & nullum non mouet lapi-
 dem vt tyrannidis ædificium inchoatum absol-
 uat. 503
 Superbi & ambitiosi homines in Reipublicae
 turbis & incendijs autam popularem captant, &
 pericula nonnulla aduent, quo scalas sibi ad re-
 rum fastigium pertingendum erigere p. 608
 22

A X I O M A T A .

Anarchia. Seditioſæ ciuitates, opibus ſuis, & procerum quorundam auxilio, milite, pecuniâ, commectu, factæ audaciores, anarchiam inducere ſtu- dent. 356.
Argentum. In pecuniâ aceruis neruos ſapientiæ & re- rum exitus conſiſtere humana prudentia opi- natur. 132.
Arma. Armis iuſtis fauet Numinis benignitas. 568.
Artes illicitæ. Præmium eorum qui vera pietate relicta ad illicitas artes conſugiunt, irrequietus animus, & infelix in rerû administratione ſucceſſus. 106.
Artes. Artes non deſunt iis quos iratum Numen ceu vindictæ ſuz flagella reſeruat. 558.
Artifices. Solertiſſimi artifices, præmio minimè frau- dandi. 551.
Auaritia. Dux avarus, vrbis bello capta, ſumma perni- cies. 12.
Avarus. Pecuniæ amor hominem inſanire iubet. 581.
Avarus. Principis avaritia tempus peſtundat. 585.
Avarus. Summum in principe vitium pecuniæ amor, vt eam poſtea in malos vſus effundat. 606.
Audaces. Multa, ſed non ſatis poſſidet homo pietatis & conſilij expers. 521.
Audacia. Non ſemper audaces diuina prouidentia iuuat. 94.
Audacia. Ex leui pugna feliciter peracta audaciam in- duunt qui prius terga dabant. 389.
Aulici. Dum fueris felix multos numerabis amicos. Recedente proſpera illa fortuna, adulatorem a- uolant, ad orientem Solem accedentes, vel, de gradu, gladiatorum ludum ſpectantes. 270.
Aulici. Sanguine delectantur belluæ aulicæ. 363.
Aulici. Nihil mutabilius aulicæ beneuolentia. 461.
Aulici. Aulici ex imperij mutationibus ſe plutima emolumenta percepturos ſperant. 488.
Aulici. Luxus & gula aulicam ambitionem fouent. 542.
Aulici. Adulatores aulici priuata ſua commoda cu- tant, & populi querelas ſua uiter derident: vmb- ram belli formidantes. 608.
Auxilium Dei. Nihil numerus, induſtria, nobilitas, potentia iuuat, ſine numinis auxilio. 291.
B. Bella quomodo gerenda. Vanæ ſunt ſuperſtitioſorum cogitationes. Prudenter, ſincerè & fortiter Deo duce, in bel- lis agendum eſt, & ſua ſuperſtitioſa idola ſunt relinquenda. 166.
B. Qui leuiſſimis de cauſis arma mouent, bar- barorum ritu, eadem cæde, & ſanguinem ſan- guine tandem expiabunt. 191, 194.
B. Non eſt in bellatoris ducis poteſtate ſitum de ſumma rerum decernere, illud enim non eſt humanæ, ſed diuinæ poteſtatis. 214.
B. Vim vi quidem repellere licet, ſed iuſtus ar- mis: quicunq; enim iniuſta bella mouent, in-

numeris homicidiis & ſceleribus ſordati, tandè Deo & legibus meritas dant pœnas. 262.
Bellator ignauus. Fortium militum præſentia & volonum ala- ctitas principes ad bella ſuſcipienda facilè im- pellit. 388.
Bellator ignauus. In bellis, præſertim ciuilibus, cum pari con- tendere anceps eſt, cum ſuperiore fuſioſum, cū inferiore ſordidum. 359.
Bellator ignauus. Bellorum inter ambitioſos principes funda- menta vaniſſima. 536.
Bellator ignauus. Ignauus bellator turbas mouet, non compo- nit. 529.
Belli nerui. Durum telum pecuniæ egeſtas, & militis exi- gua manus. 35.
Bellum. Bellum prout bellum eſt, quum tyrannus inuaditur. 37.
Bellum. Bellum veris initio inſtaurandum. 41.
Bellum. Nulla oppugnatio aut dubia belli expedicio rétanda, niſi reconciliatis militû diſſidentium animis. 97.
Bellum. Mars ab alio ad alium tranſit, dubiâq; eſt cer- taminum alea. 102.
Bellum. Non proceræ ſtatura nec inſignis forma in bello valent, niſi prudentiam & fortitudinem, atque à Deo felicem ſucceſſum conſuſeris. 105.
Bellum. Dominationis & vindictæ cupiditas, belli fundamenta. 146.
Bellum. Hic finis eſt belli non neceſſarij, vt qui illud temerè mouent, non ſine famæ & facultatum ſuarum iactura leuitatis ſuz præmia teporent. 190.
Bellum. Otij cultoribus bellica negotia odioſiſſima 540.
Bellum. Nihil in bello negligendum eſt. 551.
Bellum ciuile. Bellum ciuile, omne diuinitus inſiſtum ſup- plicium ſuperat. 668.
Beneficentia. Beneficentia in pauperes maxima principû virtus. 66.
Beneficentia. Numinis benignitas miſeris hominibus, quû libet, conſulit. 675.
C. Calamitates. Fit vt plurimum, vt calamitas noua clade au- geatur, ne mens humana efferatur, ſed à poten- ti illa Numinis manu ſupplex ſemper pendear, 95.
Calliditas. Aduerſus Deum calliditas humana nihil præ- ſtare poteſt. 379.
Captiuitas. Captiuitatis maximum incommodum, liber- tatis & honorum iactura. 523.
Celeritas. Celeritate audaci bella etiam diſſicillima perſiciuntur. 82.
Celeritas. Quæ inſcio hoſte & celeriter geruntur in bello ea ſunt tutiſſimâ, & plerunq; feliciffi- ma. 442.
Cines ſapientes. Sapientes & boni ciues initia belli ciuilis nõ ſponte, ſed inuiti ſequuntur, extrema non li- benter perſequuntur, ideò deſertantur, maximè quum

A X I O M A T A .

quum ab officio ſe vel tantillum declinaſſe ſen- tiunt. 421.
Clades. Exercitus diuiſio cladis cauſa. 389.
Clementia. Sibi parcat qui parcat ſuo ſanguini 35.
Clementia. Regia virtus, clementia: inhumanitas verò ty- rannorum nutrit. 311.
Clementia. Clementia tutiſſimum eſt præſidium 523.
Cogitationes. Cogitationum humanarum maximus ambi- tus, ſed admodum tenuis & euanidus. 47.
Confidentia. Superbia nimaque confidentia ob priſtinos proſperos ſucceſſus, exercitum potentiſſimum peſtundat. 388.
Confidentia. Confidentia belli neruus. 441.
Confidentia. Ita multi quoidam ſibi adiungunt vt ſua pro- moueant: deinde auxiliare ſuos deſerant. 649.
Confidentia. Sanguinis propinquitus ſuſpicioni non ita fa- cilè locum tribuit. 485.
Confidentia. Irrequieta mens, ſibi, aliſque indefinenter fa- ceſſit negotium 111.
Confidentia. Impiorum mentes ſi recludantur, adſpicias laniatus & iſtus, peſſimæ conſcientiæ inelucta- bilia ſupplicia. Nam vt corpora verberibus, ita ambitione, ſauicia, luxu, voracitate, libidine, malis conſiliis animus à ſeipſo dilaceratur. 124.
Confidentia. Suppliciorum extremum, in vitio facere ſibi deli- titia, & mentem cauterio reſectam gerere. 124.
Confidentia. Mala & ægra mens veritatis iſtus præſentit, nec ferre poteſt. 277.
Confidentia. Nihil non poteſt alacer & in re mala bonus animus. 287.
Confidentia. In ſummis periculis, bona cõſcientia, quæ ve- ræ pietatis amore nititur, conſilia ſalutaria ſup- peditat: mala mens autem vel erroribus delibuta in tenebris ceſpitans tandem arrepta fuga ina- nes caprat latebras. 489.
Confidentia. Mala mens metu, ſollicitudine, pœnitentia, reum excruciat. 594.
Conſiliarij. Hæc ſunt in imperiorum & rerum pub. con- ſiliarios Dei iudicia, vt quum oculatiores ſe eſ- ſe putant, tunc ſunt, & tandem aliis appareant ce- ciores. 252.
Conſiliarij. Peſſimi conſiliarij malum Principem peſſimè dant. 364.
Conſiliarij. Præſtantiffimi conſiliarij vox impiorum artes eludit. 367.
Conſilia. Conſiliis detectis creſcit hoſtium animus. 40.
Conſilia. Conſilia languida parum efficiunt. 177.
Conſilia. Eſt etiã vir ignobilis ſæpè opportuna loquu- tus. 205.
Conſilia. Facile militari duci imbellibus illudere, & con- ſilia dare. 327.
Conſilia. Malis conſiliis quæritur prætextus. 363.
Conſilia. Rebellionis metus Principes ad ſæua conſilia impellit. 523.
Conſilia. Imberdres adoleſcētuli ſana cõſilia ridet. 548.
Conſilia. Et officij contemptus, & Dei offenſi indigna- tio, conſilia humana euertunt. 551.
Conſilium. Conſilium malum impiis ſemper exitum pa- rit. 162.
Conſilium. Peſſimum conſilium, vt rempub. ſerues, ſpi- rantia eius membra abſcindere. 365.

Mali conſilij ignominioſus exitus. 466.
Contemptus. Nemo alium, quatenus abiectum, deſpiciat. 142.
Contemptus. Contemptus, res omnibus, præſertim aulicis grauiffima. 342.
Crudelitas. Crudee Principes exoſi populo. 59.
Crudelitas. Immania facinora molitur crudelis bellator. 307.
Crudelitas. Horrendum incidere in manus viri ſangui- narij. 678.
Crudelitas. Neſcit quietere militaris crudelitas: immo, quò magis reſtânatur, eò violentius paulò poſt in naturam humanam ruit, quam extinctam de- ſiderat. 326.
Crudelitas. Nunquam dat manus crudelitas: imò ignem terræ miſcere conatur: & in naturam ipſam in- ſurgit, vt ſuz cupiditati liter. Varias facies indu- it, pro conditionis ſuz ſtatu, lenitet eos allo- quitur quos paulò antè euertere ſtudebat. 376.
Crudelitas. Hominibus ſanguinariis non ſicca mors im- minet. 509.
Cura. Leues curæ loquuntur, ingentes ſtupent. 628.
Cura. Curioſitas. Curioſitas omnium periculoſiſſima ea eſt quæ Dei ſolium, ſacram nempe eius veritatem, loco mouendam eſſe opinatur. 231.
Cura. Libenter amplectuntur quod cupiunt homi- nes mutationum cupidi. 456.
D. Delationes. Delationes, vt vmbra corpora, principes vi- ros ſequuntur. 460.
Delatores. Delatores aulici ſibi coniungiffimos euer- tunt. 541.
Delatores. Sycophantæ aulici, viri omnium optimi iu- dicantur. 527.
Deſperati. Vna ſalus deſperatis terro ſibi facere ſalutem. 263.
Deſperatio. Ex deſperatione violenta conſilia, & bellici conatus. 581.
Deſperatio. Deſperatio victos opprimt. 618.
Deſperatio. Mendacij Princeps ambigè loquitur 369.
Deſperatio. Illud improbandum & pernicioſum eſt, ver- bis contumelioſis & per iugulum redituris, po- tius quàm ferro certare. 306.
Deſperatio. In crudelem & potentem hoſtem diſſertia, miſeris conuiciantibus tandem noxia ſunt. 308.
Diligentia. Prudentum diligentia proſperos obtinet ſuc- ceſſus. 56.
Diſputationum. Sacra myſteria religioſè tractanda ſunt: neo quibus licet de fide diſputationes inſtituere. 360.
Diuina cõſilia. Diuina cõſilia tantum verba norunt: & quanto magis ingentia pollicentur, eo minus ſunt audi- endi. Dum in arcana cæleſtia perſerpere ni- tuntur, ante pedes poſitos lapillos minimè per- ſpiciunt, in aperta luce cæcudentes. 337.

A X I O M A T A.

Diuitia.
 Diuites vrbes ducum & militum avarorum pabulum & stimulus ad belli labores perferendos. 83
 Opum vana ostentatio, cupiditatum malorum irritamentum. 132
 E diuitis fastus & pernicia. 187

Dominatio.
 Malis temporibus dominatio est periculosissima, vt in graui tempestate federe ad clauum: & functio publica certe hominem arguit. 469

Duces belli.
 Plures in bello duces, exercituum labes. Tum præcipue si gula & auaritia sint mancipia. 16
Duces seditionum.
 Seditioforum capita, inanibus titulis gaudent, & sibi plaudunt. 403
Dux belli.
 Prudentem ducem non oportet remotas causas immotis oculis contemplari, & quæ sunt ad pedes vel ad manus negligere. 168
 Sapiens dux mature consulat, murepidè & festinanter quod de cererum est exequitur. 183
 In rebus dubiis
 Strenui ducis interitus, facit hostibus læticiam. 473
 Dux iuuenis leui quodam recentis victoriæ vëro in aera sublatus, audacia sua perit: & de hostibus ex suo ingenio temere iudicat. 507

E
Ebrietas.
 Væ valentibus potare vinum & strenuis ad militandum potum inebriantem. Hei tibi, regie, cuius principes manè comedunt & comestatores ac ebriosos fouent. 124
 Ebrietas hominibus villioribus & terræ filiis arma ministrat nec eiusmodi curus ira & rapinæ ardore elati moderatorum consiliorum habenas facile audiunt. 423

Edictum.
 Impium edictum, contentionis pomum. 284

Effecta.
 Verbis effecta subiungenda sunt, qui enim ferream linguam, pectus verò læuam gerunt, sibi aliisque dedecus exitiūque conciliant. 170

Error.
 Nulla scriptura, nullo sigillo error confirmari & in veritatem transformari potest. 234

Enthusi.
 Ab euentu consilia & dicta metienda sunt. 463

Exactores.
 Sicuti quò plus sunt potæ plus sitiuntur aque, ita pecuniæ distributio exactorum auariciam auocuit. 607

Excubia.
 Excubiæ teritiæ exercituum turbant. 552

Exercitus.
 Valido exercitu validi hostes (vt malo nodo durus cuneus adhibetur) sunt oppugnandi. 20
Expeditiones bellicæ.
 Longinquæ expeditiones sumptuosissimæ & periculosissimæ: præsertim si infidos socios princeps expeditionum auctor nactus sit. 175
 Leues expeditiones exercitum ingentem debilitant.

Expugnationes.
 Expugnatio urbium & arcium, præcipue munitarum, Deo omnipotenti tribuenda. 84

F
Facundia.
 Facundia instilis quâdo mundi iudex in teum animaduertere decreuit. 379

Fama.
 Falsus de nouo Principe rumor, magni momenti in bello causa. 456

Feroces.
 Feroces ante prælium, quum opus est animû despondent: & turpi fuga sibi consulunt, actandem fracta superbia se hominû vilissimos conficiunt. 174

Fides.
 Tolle fidè, quid homini superest, quod laude dignum sit? 61
 Fides seruanda, etiam cum damno: & quæ necessitate sunt perfidiam sequentem minimè excusant. 210

Federati.
 Quoties federati in bello moras nesciunt, aut exercitum & vasa collige, aut cladem expectant. 176

Fœdistragos.
 In fœdistragos expeditio audacter suscipienda. 18

Fortitudo.
 Virtus bellica crescit in periculis. 203

Fortitudo.
 Non pedibus, sed manibus viam sibi aperiant viri feroces. 443

Fortuna.
 Fortuna vitrea est: quanto splèdidius lucet, eò facilius & citius frangitur. 474

Fraudulentus.
 Fraudulentus, homo multa pollicetur nihil præstat. 133

Fuga.
 Obscuræ & tenuioris fortunæ homines armis exiis facilius quàm potentiores sibi consulunt. 421

G
Gloria humana.
 Humana gloria fumus. 391

Gloria.
 De solida & falsa gloria ex S. scripturis ferendum est iudicium. 484

H.
Hæreses.
 Hæreses, vt morbi insanabiles, radicibus extirpandæ sunt: nam qui seditiosos in ecclesia fouent, iis similes videntur, qui oleo gangrenæ curare student. 560

Historia.
 Sapiens historici est quædam ignorare, eâ præcipue, quæ peculiari quadam ratione in manu Dei sita sunt. 91

Homicida.
 Homicidæ mens multa mouet, pauca promouet. 511

Hostes.
 Hostes longius, quàm par est progressi, non facile, quum est opus, pedem referre queunt. 16
 Hostes & si pusilli & imbelles videantur, minimè contemnendi sunt: auxiliis enim ascitis sibi animos faciant. 102
 Contemptus hostium res periculi plena 170
 Hostis quoquomodo profigandus, modò id iure belli fiat. 192
 Crudeles hostes, neque sacra neque profana cutant. 331

Securi

A X I O M A T A.

Securi hostes fatigatum exercitum inani strepitu deludunt. 552
 Næ desunt hostes eis quos diuina ultio evertere decreuit. 586

Humilitas.
 Nemo in fortitudine vel prudentia sua gloriatur. Penes Deum est vires animo & corpori suppeditare. 215

Hyems.
 Hyems bello prorsus inimica 41

Hypocrisis.
 Perpetua tyrannidis comes, hypocrisis. 239

Hypocritæ.
 Sibi primum, deinde aliis imponit hypocritæ: at nemo, se iudice, nocens absoluitur. 280

I.
Ignauia.
 Otium & mollietis oppida & castella munitissima perdit. 84
 Principum ignauia, seditionum alitrix, & ambitionis pabulum. 458

Ignominia.
 Superbiæ ignominia comes. 344

Imbelles.
 Bellatoribus viris imbelles admodum exosi. 397

Immanitas.
 In cadauera scuire immanitas est. 573

Immutabilitas Dei.
 Vnicum Dei propositum firmum est. 99

Imperator.
 Imperatoris præsentia militum acerrimus stimulus ad quiduis audendum: præsertim si verbis præmiorum & beneuolentiæ pollicitatio ad sit 93

Imperia.
 Imperiorum labes ex inæqualitate, ignauia & ambitione. 247

Impii.
 Præter spem etiam mali ingentibus periculis emensis subsistunt ad tempus, vt iusto iudici olim grauius luant supplicium. 143
 Non est pax impio, inò sibi aliisque creat periculum. 161
 Impiis pro voto non succedant negotia: sed reperiantur qui eorum artes evertant. 266
 Conscientia impiorum, in Deum & naturam insurgens, suo ipsius iudicio damnata, læuam querit, vt malè agendo reipub. commoda querere videatur. 284
 Nulla pax impiis, qui (seipsis iudicibus) carnificem in pectore gerunt, & seipos oculatio-ribus viris non semel produnt. 297
 Solenne est sceleratis in mortuorum cadauera scuire, vt se nihil cum natura commune habere restentur. 298
 Væ tibi qui in aliorum supplicii exultas: tandem omnes de tuo interitu lætabuntur. 319
 Impius suapte iniquitate circumuenitur, & in foueam quam aliis foderat, ipse incidit. 347
 Impij ad quamcunque vel leuissimam eorum quos iniuste & crudeliter oppresserunt, mentionem trepidant. 498
 Qui pietati & æquitati bellum indicunt, vndique accersunt etiam hostes, à quibus opprimuntur. 514
 Tolluntur impij in altum vt deinde lapsu grauiore ruant. 534
 Principes & subditi in æquitatem & pietatem cõspirantes, horredas penas attrahunt. 594

Impostor.

Non ita facile elicitur impostor quàm admittitur. 456

Imprudencia summa.
 Agrotum vastatio victori facilis: sed illud in victore turpissimum de mutatione fortunæ nullo pacto cogitare, vt tandem magno suo malo dicere cogatur, ingèti scilicet clade accepta, non putabam 589
 Publicorum malorû caput, sapientia sapientibus ablata, 513

Impudentia.
 Impostor, gnauiter impudens esse solet 455

Impunitas.
 Impunitas sceleratam gignit licentiam. Hæc verò licentia seditionem parit 571

Incestus.
 Incestus, in rebus dubiis, illè probantur. 285

Inconstantia.
 Inconstantia in principe, benignitatem professo, vitium maximum. 422

Inepti.
 Qui pietatis & humanitatis iacturam fecit, ineptus est ad sceria tractanda. 498

Ingratitudo.
 Ingratitudo tyrannidis alumna 402

Iniustitia.
 Nihil iniustum vnquam viro principi maxime patrandum. 44
 Summa iniustitia ea est, si omnium pessimus tamen vir optimus videri velis. 63
 Summa iniustitia, prætextu honesto & specioso tyrannidem induere. 296

Insidia.
 Insidiæ facile parantur crudelibus principibus. 523

Insolentia.
 Maiorem autoritatem quàm decet, nacti homines, ea facile abutuntur. Præsertim si sint callidi & strenui. 555

Inuidia.
 Non publica sed priuata commoda spectantur ab iis qui inuidiæ morbo insanabili laborant. 542

Inuidia.
 Virtutis vmbra, inuidia. 89
 Vt figulus figulo, ita princeps principibus inuidet, nec bene conuenit monarchis cum rebus publicis. 542

Ira.
 Petulantia militaris iram principis accendit. 25

Ira.
 Ira non aliorum more viduorum sollicitat animos, sed abducit, immo præcipitat. Ac inimicitias irreconciliabiles producit. Deinde hostium contemptum, in quorû dignitatem amarulentæ suæ venedata tela proicit. Sed ineptè admodum: quid enim iracundiâ ridiculum & puerile magis? 96
 Principum ira, nuntius mortis. 123
 Nunquam velit quisquam tam graui ter hostem ferire, vt manum in vulnere relinquat, & se ab actu reuocare non possit. Atqui tale ira telum est: vix retrahitur. 259
 Ira Principis, fundi subditorum, in quos irruit, calamitas. 343

Ira Dei.
 Nulla pax iis contingere potest quibus iratum Numen bellum & excidium denuntiat. 915

Iracundia.

A X I O M A T A.

Iracundia.
A nullo scelere abhorret iracundia 307
Iracundia & amor duo violentissimi affectus
meru supplicij coequentur. 639

Itinera.
Angusta itinera ingentibus copiis suspecta ef-
fe debent. 464

Iudicia Dei.
Non defunt sceleratis corporis & animi vi-
res quibus hominum conatus ad momentum
effugiant: sed vt in longas illas summi iudicis
manus sine effugio incidant postea, & longissi-
mas scelerum suorum luant poenas. 115

*Quoties vrbem, vel tempus, vel priuatus ad
deditionem vel aliam quamlibet duram condi-
tionem Deus deducere decreuit, incommoda
quaeunque inde oriuntur homines nihili faci-
unt.* 316

Mundi iudex populos principibus suis cas-
tigandos tradit, alique alios conficiunt: vt in
istis supplicijs summi rerum arbitri seueritas
eluceat. 313

Parum honestis artibus molles & ignaui ad
vrbium & prouinciarum praefecturam, iusta
Dei ira populos irā & vindictā euehuntur 324

Summus rerum arbiter peccata peccatis iuste
reprimat. 478

Solet summus iudex de impiorum corio lo-
ra lumere quibus eos indefinenter quamuis
alto sopore oppressos, surdis verberibus & pla-
gis immedicabilibus afficiat. 499

Mars, quum sit dubius, & diuina prouidentia,
iustissimis de causis, consilia iniusta etiam ad
tempus prosperē agere sinat, per fidi & defecto-
res non raro victoria potuitur. 557

Vetus verbum iuber, compedes quas ipse fe-
cit, ipse vt gesserit faber. 581

Deo non defunt flagella, quibus hominum
contumaciam coercet. 680

Iudicium varium.
Naturā & Dei non semper idem iudicium.
49

Iuuenis.
Verisimilia sed infirma sunt inexpertium iu-
uenum consilia. 548

L.
Laniena immanis.
Homines factificare, summum scelus. 339

Latrocinia.
Latrocinia non repressa populos ad arma ca-
pienda impellunt. 19

Legati.
Legatorum munus est, veritatem intrepidē
profiteri. 455

Principis est legatorum suorum damna cele-
ritate & praesentia sua sarcire. 485

Insolitus ac insolens legatus, stultae ambitio-
nis mercedem, nempe irrisionem reportat. 519

Leges inter arma.
Sunt & belli, sicut pacis iura: iustaeque ea non
minus quam fortiter princeps gerere debet.
191

Lenitas.
Lenitas in magno viro indignis modis exce-
pto maxima virtus. 91

Lenitas.
Ingenia leuia verbis facile deluduntur. 113
Dum aliis risum excitant leues & ridiculi ho-

mines, non raro sibiipsis luctum aut poenam in-
cutiunt. 120

Locus.
Locum natura muniti contemptus, multae cla-
dis occasio. 543

Loca quae arte & natura munita sunt, non ma-
nu sed consilio & arte oppugnanda. 548

Luctus.
Extrema gaudij luctus occupat. 121

Ludi.
Qui ludis nimium delectantur, in rebus serijs
caecutiunt. 121

M.
Machina.
Nihil sunt machinae, nisi adest strenui mili-
tes qui his intrepidē vi velint, in Principis gra-
tiam & hostium perniciem. 92

Magnanimitas.
Magnus animus in arduis vires colligit. 23

Magni animi proprium illud est vt sciat esse
placidus tranquillisque, & iniurias atque offen-
siones semper despiciat. 54

Magnus animus multa temporis momento
exequitur & obtinet. 98

Paruo contentus vir fortis cum dura condi-
tione compositus de genu pugnat, & intrepidus
gaudensque colluctatur. Nec curat quid de se
vel de suis inimicis constituetur Nemesis cele-
stis. Etiam si potest miser dici, non potest esse.
159

Magnanimi viri est aequo animo aliorum de-
fensionem excipere. 536

Magnus nihil magnum putat, quod lapides
cadat, interitura transeat, homines moriantur,
& mundi figura pereat. 686

Mataeologi.
Assentatores mataeologi stultum Principem
euerunt. 235

Mediocritas.
Illud, Ne quid nimis, eximium est in vita o-
mnium, principum maximē. 227

Mendacium.
Qui mendacium tueri studet, veritatis telo
transigitur. 238

Metus.
Metus iudicium, in arena de pace cum ar-
mato hoste colloquium petere. 390

Qui in metu expectant, milles vno quoque
die pereant. 394

Milites.
Exigua fides pietasque non paucis viris, qui
castra sequuntur. 472

Milites & stultum vulgus superbia sua vt plu-
rimum eueruntur. 573

Mina.
Res viro principe profus indigna hostibus
procul remotis minari. 438

Miser.
Is solus miser est qui in afflictione constitutus
nimium tristatur, & Deo non se dignum praer-
bet. 160

Misericordia Dei.
Solet diuina misericordia iudicis suis impo-
nere modum. 117

Deus, caedibus innocentium minimē delecta-
tur. 366

Deus castigat & medetur. 392

Exilium respicientium lachrymarum Deo gra-
te sunt. Is vero ratione non raro humanam men-
tē incognita suos exaudit: nec decet nos viam con-
silijs

A X I O M A T A.

filiis eius praescribere. 641

Modestia.
Inter partes eximij & verē magni Ducis, e-
lucet prudens modestia, dignitatum & virtu-
tum omnium conseruatrix. 91

In victoria modestiam colere, maxima vir-
tus. 99

Molles.
Ingenia mollia imponi sibi facile patiuntur,
404

Monachi.
Non in habitu, sed in vitae professione & la-
bore consistit monachi votum. 462

Monstr.
Hostis ē montibus cum impetu ruens ad-
uersarias copias facile dissipat. 465

Mors.
Sola mors fuerit quamuis sint principum
Salutaris mora perniciosa scelerum non longe
praestat. 121

Mulier.
Vindicta cupidissima mulier nullum non
mouet lapidem, vt hominem sibi iniuriam ex-
citat: nec vllam pudoris, texus, aut aetatis ha-
ber rationem 254

Mutationes.
Turbulenti conatus, imperiorum mutatio-
nes ferē semper comitantur. 56

N.
Necessitas.
Necessitas imbellem in praelia trudit. 371

Negligentia.
Negligentia victoriam, antea victis, sed non
profus confectis, animos reddit. 389

O.
Obreclationes.
Obreclationes Principibus in primis sunt o-
diose. 397

Oppugnatio.
Temerariae oppugnationis exitus pudendus.
552

Obfisi.
Necessitas, desperatio & iracundia sunt ob-
fessis arma & tela validissima. 685

P.
Pastores Ecclesiae.
Ecclesiae pastores potestatem ligandi & sol-
uendi quemlibet absque vllō diuinitate non
acceperunt a Deo. 300

Pastoris officium.
Non licet pastori fugere, quando gregi peri-
citantem potest ferre auxilium. 334

Patientia.
Tunc apparet quanta virtus sit, dum quid pos-
sit patientia demonstrat. 159

Duram est contra stimulos calcitrare, & iu-
gum quod omnipotens imponit subire necesse
est. 617

Dei patientia supplicium differt, non aufert,
126.

Patria.
Nescio qua natale solum dulcedine cunctos
Allicit: immemores nec finit esse sui. 184

Dulce & decorum est pro patria mori. 305

Iustus atque honestus amor patriae nihil non
efficit. 582

Pax.
Miseria pax vel bello bene mutatur. 207

Pax eximium Dei donum, non contingit
facile parricidis, & legum naturae contempto-
ribus. 504

Captiuitatis periculo imminente, quouis lu-
cro pax vitaeque est redimenda. 615

Pacis studiosi.
Cordati & pacifici homines alios suo inge-
nio metiuntur: vnde frequentes & ingentes tra-
gediae. 310.

Peccatores.
Quam strenui & fortes sunt peccatores, a sui
sceleris furore rapti. 115

Pecunia.
Pecunia est potentissimum pharmacu quod
foederatos in perfidos & hostes insensissimos
transmutat. 181

Pecunia neruus belli & audaciae militaris fo-
mes. 388

Peditatus.
Peditatus in angusto itinere difficulter pu-
gnat. 465

Perduelles.
Omnium miserrimi perduelles, qui male a-
gendo horrenda fortiter perferunt. 222

Nulla honestatis habita ratio sit, vt subdi-
ti legitimo Principe repudiato, ad ambitiosum,
monarchiae cupidissimum & aureis machinis
omnia iura labefactantem deficiant. 223

Quandiu aliqua spes pugnandi aut euadendi
assulget, coniurati manum laud porrigunt: im-
mo suos ad noua certamina accendunt. 261

Coniurati in patriam suam, ad externos
Principes dum confugiunt, indecora quaeque fa-
cere & pati coguntur. 323

Non minacibus verbis sed acutis & fulmineis
enibus coercendi Reipublicae crudeles praeda-
tores. 355

Perfidia.
Perfidia Deo & hominibus propositi tena-
cibus omnino odiosa est. 148.

Perfidi.
Perfidi quae sibi vitia putant persequuntur,
publicae priuataeque honestatis & diuinae iusti-
tiae immemores. 210

Mendax & fidem facile fallit, & aliorum virg
insidiatur: mala sibi parit sua, quae. 575

Perfidus.
Fidelis hominibus esse non potest qui Deo
fidem fregit. 161

Qui in patriam & populares suos arma su-
mit, vix alijs fidem seruabit. 528

Pericula.
Imminentia grauissima pericula animos
consternant. 596

Periurium.
Illud impijs habet commendatum sapiens
Imperator, vt si de dedito hosti seruet: qui enim
iureiurando alijs imponit, & damnū sibi creat,
& tandem in Dei longas manus incidit, & hor-

AXIOMATA.

rendæ tragediæ sit magna pars. 92. Perseuerantia. In optimo instituto perseuerare, virtutum co- lophon. 66. Pietas. Pietatis vmbra ambitioni Principis pallium 227. Nemo est qui non miserecere possit, si modò... Adulatorum & ambitiosorum P... premium, honoris vmbra. 360. Populi. Omnium hominum stupidissimi censendi sunt populi qui civilis sanguinis effusione ho- stium vicinorum sicim ambitionem potant. 473. Benevolentia & humanitate non armis po- puli domantur. 540. Præda. Præda sine labore parva risum victoribus ex- citat. 552. Prælia. Quam præliorum delicta emendationem non recipiunt, præstat hostem ex insidiis atque imparatum, quam aperto Marte adoriti. 212. Præfatus ignavus. Ignavus præfectus vrbium euefor. 323. Præfigitantes. Præfigitantes, nihil nisi inutile & noxium præstare possunt, verè serui diaboli. 162. Prætextus. Non desunt prætextus iis qui alios deturbare cupiunt & possunt. 439. Princeps. Principis præsentia hostes fugat. 30. Infantis Principis misera est conditio: sed miserissima, quando recta institutio deest. 246. Non decet principem esse bellum & homi- nem: sed hominem & Deum inter belluas & homines. 385. Præsentia principis in exercitu, res maximi momenti. 427. Princeps bonus seu multiplici virtute præditus. Principis sapientis est reipublicæ curam seriò & citò suscipere, primariis ministris diligenter selectis, nempe viris ad functiones publicas ad- ministrandas idoneis. 61. Princeps magnanimus quiescere nescit. 24. In bonum principem omnium inclinat be- neuolentia. 29. Optima hæc est populorum institutio, si prin- ceps, subditis suis virtutum exemplo præcat. 53. Fortis princeps vrbes suas periculis eripit. 60. Bellator princeps ægè arma deponit, sed spe aliqua frustratus, aliam meditat. 100. Fortissimi principis præsentia inimicis ter- rorem & fugam, amicis securitatem & libera- tionem adfert. 218. Non proflus malos prudens princeps tole- rat: nec suspicionibus ita concedit locum, vt in subditos indifferenter sauire velit. 366. Prouidus princeps annonæ penuriam & loca insidiis apta studiosè declinat. 37. Princeps benignus. Post tyranni acerbam dominationem gra- tus est admodum benigni principis adpectus. 383. Nullum ornamentum principis fastigio di-

gnius pulchritudine est, quam illa corona ob- ciues feruatis. 422. Princeps bonus & malus. Vt optimorum principum vultus, subditis est velut vmbra in æstu, & sol in tenebris aut fri- gore: contra sub tyranno homines pauore correpti marcescunt, sique illis vita amara. 351. Princeps malus. Pessimè sibi consilium qui subditos (liberos) suos hostium gladiis relinquit mactandos. tor Principis austeri & callidi aduentus oppidanis... Non emendat... princeps nescit. 383. Nemo imbecillus aut otiosus in populo, quo- ties malum principem mundi iudex euertere constituit. 574. Ineptus princeps, qui virtutibus spoliatus, ve- ste (brutæ pecus) superbit: & miser histrio ine- ptis pascitur. 472. Nec facultates publicas vel priuatas ritè dis- pensare scit, qui conscientia suæ diuitias impiè dilapidauit. 499. Stolidus princeps, omnem disciplinam, ciui- lem & ecclesiasticam violat, vt impuro nebulo- ni gratificetur. 532. Pusilli animi princeps fidem turpiter fallit. 564. Sub imperatore stolido & luxu perditio ve- luti inter ingentium ædificiorum rudera noxia spinæ & herbæ crescunt insalubres, oriuntur bella externa & barbari populi grassantur. 568. Ignavus princeps fures & sacrilegos seruos tolerat. 570. Stultus princeps iis est propitius quos vt om- nium perniciosissimos de medio tollere de- buit. 588. Sub stulto principe Respublica quietè agere nequit. 512. Principes. Principes alij alijs illudunt. 108. Principum statum reconciliatio & gratia rarissima virtus. 36. Spectari volunt, etiam in ludicris principes & de pompa externa maximè ac plurimum gloriantur, grauisimis & necessariis curis sa- pius abiectis. 119. Potentissimi principes, alios oppressos cu- piunt, & ex illorum incommodis sua capiunt comoda. 129. Potentes principes omnia sibi peruia omi- nantes... opinione longe saluatur. 147. Principes viros securis & nihili hominibus comparare nefas. 342. Absurdas opiniones de seipsis stulti prin- cipes (vt Ixion nubes) auidè amplectuntur. 467. Ad res præclaras aliquoties animi principum à Deo excitantur, vt post mortem sint ingratis subditis chariores. 484. Pessimè sibi consulant principes, qui vica- rios delignant eos, quibus milites sine impera- turi. 511. Princeps

AXIOMATA.

Principes mali. Qui circa lignum & lapides insaniunt, negle- cto iustitiæ & pietatis necessario cultu, ij non principes, sed idola & monstra dicendi sunt. 227. Superbis principibus qui sua domo neglecta alienas turbant & violant, Opt. Max. iustitiam ac sapientiam ille rex regum resistit. 231. Vt coniuvari sunt omnibus modis inexcusa- biles: ita quicunque Reipub. tractant habenas multiplicique tyrannide subditorum odia in se concitant, summe ignominie notas indelebiles sibi iurant. 262. Principum... & Iudi miseris subditis la- chrymas frequenter eliciunt. 275. Mali principes populo sepius opes cogunt. 377. Accusationes, sententiæ & supplicia apud cre- dulos & crudeles principes, sibi inuicem adhæ- rent. 460. Quando principes ad interitum festinant, ita- dio virtutis, quod antea seque videbatur, relicto, prauis & furiosis affectibus sine pudore indul- gent. 474. Mali vt seipos tueantur aliorum opera co- gunt, vt quibus ingratam pecuniam vim nu- merant: & in seruorum suorum sunt turpissi- ma mancipia. 493. Ignauus princeps rebus publicis & sibi ipsi exitiosus. 596. Ignauus imperatoris spem frustra populus op- pressus imporat. Nec enim suprema lex illi est, Reipublica salus. 608. Principia. Principijs maturè obstandum. 19. Proceres. Proceres non facile patiuntur se in ordinem redigi & principibus blandiuntur, atque infimis auster insultant. 90. Facile est proceribus, quos diuini iudicii de- cretum veluti curus celeritimas circumfert, ty- rannorum quietem turbare. 322. Proditio. Esti proditores non amentur, tamen proditi- onem principes amant. 472. Proditores. Proditorum miseria summa. 651. Profusio. Non liberalitas, sed turpissima profusio & scelerata in repub. & extra tempus, aluntur. 224. Prosperitas. Prosperi successus impiorum animos rebus aduersis afflictos effertant. 135. Ad tempus res prosperè cedunt eis quos mi- di arbiter oculo fune ad pœnam tardam sed grauem sensim trahit. 470. Secunda rectum animum auferunt: melius in malis sapimus. 485. Princeps... cui non habet expertur, indurat, sibi ille- parat. 438. Dei prouidentia consilia sunt abscondita sed iustissima. 303. Sunt prouidentia diuinæ rerum progressus occulti sed certissimi. 309. Deus è celo prospicit, maximè verò quam hominum impietas ad cumulam peruenit. 372.

Prouidentia diuina alios alijs rationibus ad destinatum finem perducit. 459. Stultus multa animo versat. Stat autem diui- næ prouidentia consilium. 602. Prudentia. Prudentis... & sancta libertate declinare. 278. Humana prudentia incommodis omnibus mederi non potest. 58. Artè cludere seditiosa consilia, politica ad- ministrationis maxima pars. 56. Qui cauet ne decipiatur, vix cauet etiam quem cauet. 144. Summa prudentia est prouidentia diuinæ decretis placido animo acquiescere: nam qui contra stimulos calcitrat, dedecus & plagas no- uas acquirit. 462. Felices quos faciunt aliena pericula cautos. Vius egregius alieni casus, caute incedere. 536. Vel potentiorum postulat acquiescendum est, vel fortiter pugnandum & moriendum. 615. Pusillanimitas. Pusillus animus in victoria iuueniliter exul- at. 419. Indecorum, maximè in viro principe, hosti deuidto & mortuo insultare. 420. Rapacitas. Etiam si ad tempus perdisi & rapaces viri la- teant, tandem & momento explicant vngues. 70. Reconciliatio. Sapientia non mediocri, amicos tibi recon- ciliare, vt communes hostes facilius debellare valeas. 97. Principi conciliatio populis aliquoties per- niciosa. 650. Reipublicæ labes. Reipublicæ labes ex munerum publicorum licitatione ita enim hominum quiescentia eue- huntur, modo pecuniam numerent. 526. Responsum. Ab iniusto iniustum responsum expecta. Rediculi. Rediculi, qui fugiunt nemine persequente, & qui audacem virum detident. 216. S. Sacriligi. Nihil homini sacro sacrum est. 520. Sapiens. Sapiens princeps potentibus hostibus it ob- uiam non turbido passu. 15. Sapientem haud decet, rhetorum more in hunc vel illum declamando veritatis oculis offundere caliginem. 522. Sapientes. Verba sapientum in animis impiorum sunt clauis tenaciter adherentes. 278. Sapientes naturæ legem tuerunt. 285. Autoritas sapientis viri & belli imminenti facies tyrannicum furorem reprimi. 340. Sapientia Dei. Deus nequaquam est personatum acceptor. 49.

A X I O M A T A .

Seultus aliquando opportuna loquitur, sed despicitur. Ita sapiens Deus, hominum qui se sapientes esse putant, vesaniam per moriones & diuinaculos perstringit. 478

frustratur. 464
Strenui.
Strenuos Numinis benignitas iuuat: timidos vero, praedones & perfidos repellit. 78

A X I O M A T A .

ruunt in hostes, stultitiae suae luetaosa praemia reportabunt. 178
Prosperè incedere vel agere non potest, qui quod non conuenit audeat. 195
Temeritas, ubi primum impetum effudit, sic ut quaedam animalia, amisso aculeo torpet. Aut si consulit sibi, id quidem inconsultè & intempestiuè: suisque perit artibus, modum nunquam seruans. 213
Temeritas, animi & corporis dona inutilia reddit. 406
Temeritas cladis & fugae mater. 664

Leues ob causas tyrannus in seruos sibi charissimos sicut & oriosi verbi ratio sub crudeli principatu requiritur. 341
Qui in subditos innocentes sauire cogitat, in viscera sua gladium acuit. 364
Tyrannus prudentiam in simulatione & stolidi cunctatione constituit. 613

Qui à populi manu pendet spe sua non raro

Qui impares sunt bello, si temeratio impetu

AAA

A X I O M A T A.

dem vt iniurias sibi illatas vindicent. 446
Vinum.
 In vino luxus, non veritas aut honestatis amor. 125
 Vir bonus est omnibus externis malis potior, illa vincit, & alioquin quietus placidusque contra incurrentia tollitur. 139
Virtus.
 Vir bonus & magni nominis multos in officio retinet. 285
 Inuita virtuti nulla est via. 451
Vita praesens.
 Nihil in vita humana omni ex parte beatum. 39
 Nemo tam diuos habuit fauentes, crastinum vt possit sibi polliceri. Res Deus nostras celeri rotatas turbine versat. 65

Vita desiderium.
 Iuuenes, vitae cupidi, etiam ex ipsius lethib. byssis irremediabilibus egredi student. 338
Voluntas Dei.
 Deus solus nouit quid expediat: cuius voluntati resistere non licet. 47
 Diuinæ prouidentiae voluntas, est summa iustitiae norma: nec aliter eius rationes constant, quam si nulli homini reddantur. 123
Vulgus.
 Metus vulgi facile in obsequium seruire conuertitur. Sed quot serui tot hostes. 111
 Idoneum tyrannis instrumentum vulgus, quo praua sua consilia exequentur. 219
 Vulgus superstitionis artibus facile irretitur, & iniuriis felicibus in defectione confirmatur. 403.

